Rit. 55738 PP-641

BIBLIOTECA FRANCISCO PINO

R.P. 653

HOMERI ODYSSEA,

BATRACHOMYOMACHIA,

Hymni, & Epigrammata

GRÆCE & LATINE.

GRÆCA

Ad principem H. Stephani, ut & ad primam omnium Demetrii Chalcondylæ editionem atque insuper ad cod. mſs. ſunt excuſſa.

EX LATINIS EDITIS

Selecta ſunt optima, verum ita interpolata, ut nova plane verſio videri poſſit.

Curante

STEPHANO BERGLERO, TRANSYLVANO.

PATAVII, Typis Seminarii. MDCCLXXVII.
Apud Joannem Manfrè.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

HOMERI ODYSSEA,

BATRACHOMYOMACHIA,

Hymni, & Epigrammata

GRÆCE & LATINE.

STEFANUS BERGLERUS

Tranſylvanus Coronenſis,

LECTORI S.

Gimus in Præfatione, quam priori hujus operis volumini præfiximus, de hujus editionis noſtræ ratione, quæque ad illam ſpectant. Reſtant hic exigenda quæ ibidem promiſimus de *Homero* ipſo, *reliquiſque ejuſdem poematibus* præter Iliadem & Odyſſeam. De *Homero* quidem ita diſſeremus, ut quaſi aliud agentes de *Patria* ejus, de *cæcitate*, de *ætate* qua vixerit, probabiliter, imo indubitate, pauca dicamus; nam cætera unde haurienda ſint indicabimus etiam.

Novam hanc editionem a laudibus & præſtantia Poetæ commendare non alienum erat, aut editoribus quorumvis Scriptorum minus uſitatum; nobis tamen parum verborum in laudandum Homerum impendere conſtitutum eſt; nam quod ipſe in Apollinem canit:

Πῶς γάρ σ' ὑμνήσω πάντως δύμνιον ἐόντα;

id prorſus in hac re mihi etiam uſu venit; nam & major eſt Homerus noſtra laudatione, & Eruditi homines pridem hanc materiam certatim occupavere: quos &, quibus libitum eſt, adibunt. Nos ergo paucis dicamus, quod vix ita dictum ſit prius, *Homerum ſeipſum laudantem* oſtendamus. neque id invidiæ ei fore credimus; nam illis demum turpe eſt ſeipſos laudare, qui majora vero de ſe prædicare poſſunt: imo erit hoc niſi fallor laudum omnium κορυφὴν δρέπειν, ſi eum, qui omnium recte ſentientium judicio eſt incomparabilis, confitentem habeamus, ſe non erubeſcere ad quantalibet præconia, quaſi conſcium alii cuidam illa magis convenire. In Odyſſeæ Θ. id eum facere maxime ajo, & per *Demodocum* apud Phæacas non niſi Homerum intelligendum. hoc inde quis credat, quia quoſcunque verſus in Alcinoi convivio ille decantat, iſte fecit; quem ergo niſi ſeipſum laudat, quando ſub Ulyſſis perſo-

na Muſicum hoc pacto, niſi mea verſione laudes illas detero, alloquitur, verſu 487.

Laudo Demodocum te præ mortalibus unum:
Aut Jove nata docet te Muſa, aut pulcher Apollo,
Qui tam vite canas Græcorum triſtia fata:
Quanta tulitque & quanta aliis gens fecit Achivum,
Ipſe quaſi adfueris, tuque hauſeris auribus ipſe.

Nonne legentibus noſtrum Trojani belli Scriptorem, talis ipſemet videtur omnibus? Porro ajunt Homerum *cæcum* fuiſſe: id aut revera ita fuit; adeoque cęcum finxit Demodocum in illo convivio: aut id propterea maxime crediderunt plerique, quia putarent Homerum ſignificari per Demodocum; nam verſu 62. hæc legas, quantum ea Latinis verbis exprimere potui:

Advenit adducens optatum præco Poetam,
Quem dilexit & auxit Muſa boniſque maliſque;
Namque oculis capto conceſſit amabile carmen.

De Homeri autem *cæcitate* dubitare, id quidem nimis ſcrupuloſum videtur; nam ut alios cum Herodoto vitæ Homeri, uti credunt, Scriptore, taceam, ipſemet iterum de ſe, neque jam perſonatus indicio eſt, quando Hymno in Apollinem verſu 165. Deliades ita compellat: (ſi meis verbis rem ſatis aſſequor.)

Eſte ſalutatæ, memores noſtri eſte Puellæ
Vos ſimul omnes: atque virum ſi terrigenarum
Forte quis adventans laſſus de me roget hoſpes:
Quis Vatum vobis, quo non ſit ſuavior alter
Hic obverſatur, delectans carmine ſolus?
Tum vos ne pigeat cunctas uno ore fateri:
Cæcus homo, civemque Chii ſe fert petricoſæ.

Ubi etiam videmus de *Patria* Homeri, quæ tam πεμμάχητος olim fuit, mentionem factam. Hunc autem Hymnum nemo mihi ſuſpectum reddat, niſi qui crediderit ſuam apud quenquam Thucydidis auctoritate plus valituram, qui ſcriptor ab vanitate alieniſſimus, nec ab Homeri ætate ita nimis remotus, Deliis aſſerturus antiquiſſimam quandam Solemnitatem, hunc Hymnum adducit, tribuitque Homero: ὀνλοῖ δὲ μάλιστα Ὅμηρος, inquiens, ἐν τοῖς ἔπεσι τοῖσδε ἃ ἔσιν ἐκ προοιμίου Ἀπόλλωνος· verſibuſque inde ſubjectis, hæc addit quæ maxime huc faciunt: ἐτελεύτα τε ἐπαινῶν εἰς ἕδε τὸν ὕμνον, ἐν οἷς καὶ ἑαυτοῦ ἐπεμνήσθη, & refert, quos modo citaveramus verſus: ita tamen, ut nonnihil variantiæ deprehendatur ab Homeri hodiernis editionibus, v. g. ibi eſt:

Ἀλλ' ἄγεθ' ἵλητοι μὲν Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξύν,
Χαίρετε δ' ὑμῖν πᾶσαι -----

nos autem cum H. Stephano edidimus ita :

Ἀλλ' ἄγε δὴ λιτῶ (melius λητοῖ) μὲν Ἄπολλόν τ' Ἀρτέμιδι ξυὶ,
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι.

Sed mihi neutra lectio placet præ mea conjectura ; legendum & distinguendum crederem :

Ἀλλ' ἄγεθ' ἵλητι μὲν Ἄπολλόν τ' Ἀρτέμιδι ξύν.

& quæ sequuntur ad Deliades dirigenda : quid prætetea sit differentiæ cognoscs maxime ex accuratissima editione Thucydidis Anglicana . Atque nobis hoc pacto Homerus seipsum laudaverit . Universim hoc dicimus : quotiescunque Deorum aut Heroum consilia & facta præclara prædicat, seipsum admirabilem facit talium auctorem atque effictorem , uti non uno loco ostendit optimus *Eustathius*. Iterum dico , qui ad Homeri commendationem pertinentia requirit plura, alios ut consulat , in primis Reverendi & Cl. Viri *Joh. Alb. Fabricii Bibliothecam Græcam* , ubi nihil non inveniet , quod ad historiam Homeri faciat, & alicubi de Encomiastis Homeri tractatum . Sed quia sunt , ibidemque alio capite libri , non pauciores recensentur etiam Reprehensores Homeri , quos forte multi hoc tempore citius audient quam Encomiastas : e re quidem erat illis ut par est hic pluribus responderi ; sed cum nec facultas mea, nec temporis nec loci spatium huic Præfationi destinatum id permittat, utcumque pauca, saltem de Observationibus quibusdam in Poemata Homeri & Virgili Gallice primum scriptis , postea elegantissime in Latinum sermonem translatis, notabo . Auctor comparat Poetas illos , & examinat quasi normam adhibens præcepta Poetices Aristotelis . Sed mirum . p. 11. omnia summa tribuit Homero ; p. autem 70. reliquo Poetarum gregi similem fore ait , demtis epithetis . Mox p. 12. affert definitionem Epopœiæ & Tragœdiæ , nec totam , ex Arist. Poet. c. 6. aitque has inter se differre , quod Tragœdia imitetur per Repræsentationem s. ὄψιν ; Epopœia per Narrationem : de Tragœdia absurdum est ; quia necessario etiam per Narrationem, utī videbis ex A. Poet. c. 1. & c. 24. , nec non c. 26. Imo Repræsentatio omni prorsus caret arte , minimeque est proprium Poeticæ facultatis , sed habet suos artifices , quos σκηνοποιοὺς vocant . Vid. A. P. c. 6. item 14. Sed hæc leviora sunto : & forte studio adferre omnia noluit . Jam p. 13. ex

A. P. cap. 6. refert partes Carminis Epici, quæ ſunt: μῦθος, ἦθη, λέξις, διάνοια. per has ſingulas examinat Poetas iſtos. Primo itaque ut præcipit & præit Ariſtoteles cap. 17. exponit μῦθον ſive Fabulam nudam ſine mentione certæ perſonæ, & ſine digreſſionibus, Iliados & Æneidos: poſtea eas comparat inter ſeſe, præferendo Æneidos fabulam fabulæ Iliados; quod Achillis actio (cujus ira argumentum Poemati) pernicioſa ſit patriæ, Æneæ autem ſalutaris. Atqui talem eam finxit Homerus cum ratione; imitationum enim ſive fictionum Poeticarum finis eſt non tantum Felicitas, verum etiam Calamitas ſive Miſeria, ut docet Ariſt. P. cap. 6. Itaque ſi Auctor Odyſſeæ Fabulam, (quam expoſuit Ariſt. cap. 17.) cum Fabula Æneidos contuliſſet, feciſſet rectius; nam ibi æque Ulyſſis actio ſuis & ſibi eſt ſalutaris: nec ulla parte deterior iſte eſt illo; dubitanti fidem faciet ipſe apud Ovidium in Metam. Lib. XIII. Itaque quæ deinceps in Iliade & Perſona Achillis deſiderat, ex Odyſſea ſolves facile; ubi illæ Æneam laudarit, tu Ulyſſem contra. Voluiſſe autem Homerum altero Poemate Calamitates hominum, altero Felicitatem, quæ oriuntur ex factorum qualitate, effingere, melius viderat etiam Horatius, ex cujus mente

Fabula quæ Paridis propter narratur amorem,
Græcia Barbariæ lento colliſa duello,
Stultorum Regum & populorum continet æſtus.

& paulo poſt:

Quicquid delirant Reges plectuntur Achivi.

Idem alibi de ſuis ſtudiis puerilibus (quæ hodie exemplo eſſe debebant) loquens, ejuſdem Iliados argumentum complectitur:

Romæ nutrivi mihi contigit atque doceri
Iratus quantum Graiis nociuiſſet Achilles.

Et Euſtathius p. 5. Scopus, inquit, eſt Homero, ut ipſe in principio ponit, indicare, quot mala durante Achillis ira paſſi eſſent tam Græci quam Trojani. vid. & Auctorem p. 34. Horatius etiam Odyſſeæ ſummam indicat:

Rurſus quid virtus & quid ſapientia poſſit,
Utile propoſuit nobis exemplar Ulyſſem.

Sed lege quæſo totam illam epiſtolam, ubi ait Homerum melius docuiſſe quid ſit officium & virtus, quid non, quam Philoſophi quidam doceant.

Pag. 15. & 16. ait Auctor, perfectiorem habere finem Æneæ actionem quam Achillis; quod ſecus eſt, ſi recte po-

poſuimus ſcopum Iliados. debuit ergo hic etiam contulſſe Odyſſeam. Imo nec eſt adhuc res confecta in Æneide; nm reſtant adhuc pacis conciliatio, & nuptiæ Laviniæ; ἀνὰ γὰρ ἀναγκαίης ἰσχυρὰς συμβάσιες ἰσχυρὰς δὲ ἐθέλεσι συμμένειν, uti inquit Herod. illa autem in parte Odyſſea manca non eſt; at hoc deeſſe Æneidi recte vidit Maphæus Vegius, qui rectius dicetur ſupplementum Æneidos ſcripſiſſe, quam Iliados Coluthus & Tryphiodorus, quos auctor commemorat; cauſam cognoſces ex notatis ad p. 34.

Rectiſſime p. 19. ſentit Homero animum non fuiſſe effingendi in Heroe ſuo Achille ideam Principis perfecti; quid ergo efficit in ſequentibus, quando non uno loco docet Achille potiorem eſſe Æneam; niſi ut probet Virgilium potuiſſe effingere Principem illo Principe perfectiorem, quem Homerus non ſtuduerit perfectum ſiſtere?

Pag. 23. vitio vertit Poetæ id, quod Horatius aliis etiam imitandum proponit:

----- *honoratum ſi forte reponis Achillem* (eſto ille)
Impiger, iracundus, inexorabilis, acer,
Jura neget ſibi nata, nihil non arroget armis.

Vid. not. ad p. 41.

Non ob ereptam ancillam, ut ait auctor p. 24. iratus lamentatur Achilles; ſed quia hoc erat ſignum contemtus: nam ὁ ἀπιμάζων ὀλιγωρεῖ, inquit Ariſtoteles II. Rhet. cap. 2., τὸ γὰρ μηδενὸς ἄξιον ἀδεμίας ἔχει πρὸς ὅτε κακὰ ὅτε ἀγαθά· διὸ λέγει ὀργιζόμενος ὁ Ἀχιλλεύς,

Ἠτίμησεν· ἑλὼν γὰρ ἔχει γέρας αὐτὸς ἀπούρας (Iliad. α. 326.)
----- ὡσεί τιν' ἄτιμον μετανάστην. (Iliad. ι. 644.)

ὡς διὰ ταῦτα ὀργιζόμενος. Vid. ejuſdem Polit. Lib. III. cap. 2. utrobique invenies, judice Philoſopho, Achillem indigne ferre læſam majeſtatem.

Quod p. 34. ait, quia Homerus ab Horatio vocetur Trojani belli Scriptor, hunc judicaſſe in Iliade eſſe actionem principalem Bellum Trojanum, id quam verum ſit oſtendi notatis ad p. 13.; ſed vocat eum Horatius ita, reſpiciens utrumque Poema, quo reſpectu hoc vocabulum ei competit; nam quod in Iliade ad eam rem deeſt, Odyſſea habet in digreſſionibus, adeoque facile, volenti facere juſtam Ἰλίου ἄλωσιν ſive πέρσιν, quæ convenient ex Odyſſea in Iliadem transferre. Ob hoc factum Ariſt. cap. 23. Homerum θεσπέσιον vocat, τῷ μηδὲ τὸν πόλεμον, καίπερ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος ἐπιχειρῆσαι ποιεῖν ὅλον, λίαν γὰρ ἂν μέγας καὶ οὐ συνοπτὸς (vid. cap. 7.) ἔμελλεν ἔσεσθαι ----- mox addit: Τοι-

γαρὲν ἐκ μὲν Ἰλιάδος καὶ Ὀδυσσείας μίαν Τραγῳδίαν ποιῆται.

Jam p. 36. culpat, quod Odyſſea inchoetur per peregrinationes Telemachi, finiatur autem cum Ulyſſis erroribus; ſed omnes vident primum ibi Deos deliberare quo pacto Ulyſſes ex Calypſus inſula redeat: mittetur itaque Mercurius cum mandatis ad Calypſo, ut hæc illum dimittat. ſed prius viſum eſt Minervæ, i. e. Sapientiæ Homericæ, Telemachum ad quærendum Patrem mittere; cauſam non ſemel hoc verſu indicat: ἵνα οἱ ἔτι μᾶλλον κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχηται. nimirum egregiam pietatis laudem reportabit, ſi eum non pigeat Patris cauſa tot adire labores. imo neceſſariam reddit Poeta Telemachi peregrinationem; nam & Procorum luxurioſa opibuſque Ulyſſis pernicioſa turba, jam impatientes moræ erant, negabantque ſe deſſituros περὶ γ' ὡτίλῳ γήμασθαι, qui etiam jure quodam cogere eam poterant, detecta fallaci textura: & Telemachus jam exceſſerat ex ephebis, qui terminus expectationis ab ipſo Ulyſſe olim valedicenti Penelopæ erat præſcriptus: & pater Icarius inſtabat. Telemachus itaque indignum ratus opes magis dilaniari ſi maneant Proci, indignius autem ſi Patre vivo & mox forte redituro, mater alii nubat; quid magis optet quam ſcire an is vivat? itaque quærendum ſtatuit, ut ni vivum inveniat, mater jam faciat quod velit; cognito autem illum in vivis eſſe, aut etiam ſorte invento Patre, injurias ſi pote ulciſcatur. Jam itaque patebit quam inanis ſit illorum curioſitas, qui ajunt, quia Telemachi profectio nihil conferat ad inventionem Patris, omne illud Epiſodion minus opportunum eſſe, quod non χθὲς καὶ πρώην tantum Benius quidam, ut putat Auctor, ſed olim etiam alii, obſervante Euſtathio, reprehenderunt. Nonne, ſi in eo vertitur cardo, Filio Patrem offerre alicubi penes Homerum erat, qui antea tam prope a Patria delatum, ut jam ignes ibi cernerent, ſoluto uno utre venti, in errores infinitos eum potuerat conjicere? nempe maluit περιπετείας & ἀναγνωρίσεις ſectari, quæ maxima pars ſunt Epopœiæ & Tragœdiæ. vid. Ar. Poet. cap. 11. & 16. nec non 24. Imo Telemachus plane eſt aſſecutus finem ſuæ navigationis, qui quod volebat ex Agamemnone diſcit, non tantum quod ſuperſit Pater, ſed & ubi ſit. Nec hoc animadvertunt, quorſum tendat Poeta, qui tam difficilem cauſam adhuc defendendam habet: quo nempe jure florem juventutis & nobilitatis, plus centum Procos, per Ulyſſem curet interficiendos; itaque quam poteſt ſceleratiſſimos illos facit,

facit, ut merito luant: hinc etiam vitæ Telemachi insidiantur, subministrante illis Poeta occasionem ista Profectione in mari, quia domi in oculis omnium minus tutum erat. Jam quærerem, an apud Virgilium, quem Auctor prorsus ἀπεγκλητον habet, magis necessarium sit Episodion illa Didonis Tragœdia, isto Itinere; sed mihi de Virgilio aliquid gravius religio est dicere, Cujus sacra colo ingenti perculsus amore. interim tamen ἀμφὶν ὅπιν φίλοιν ὅσον προτιμᾶν τὼ ἀληθεια.

Quod autem p. 41. & seq. ait, Homerum nimis studere ut Admirabilia videantur, quæ dicat: probatque inde, quia sæpe θεὸς ἀπὸ μηχανῆς introducat; ibi finem τῆς μηχανῆς non videtur satis intellexisse qui sit. Is non est, ut admiratio excitetur, quod Auctor statuit etiam p. 43. & 44.; sed machina adhibetur tunc, quando Poeta admirabilia fectando, rem eo deduxit, ut humana ope expediri nequeat: hic jam animi suspensi sunt, & mirantur, & stupent, cum exitus rationem penetrare nequeant, qui tamen certo futurus est; ut igitur desinant mirari, Deus intervenit, qui nodum facile solvit, δυνατὰ γὰρ ἅπαντα, ut est apud Homerum Od. ε. δ. 237. sæpe etiam Dii interfunt ut prænuncient futura, quod itidem fit sine admiratione sæpissime, ἅπαντα γὰρ ἀποδίδουεν τοῖς θεοῖς εἰδῶν, ut inquit Phil. in Poet. cap. 15. Cum itaque sciamus talia Diis esse facilia, non miramur; nam θαυμάζεται τὸ ἄπορα. ὁ δ' ἀπορῶν καὶ θαυμάζων, εἴστα ἀγνοῶν, teste eodem Philosopho. Præcipua causa cur Deos introducant, est, quia videbant humanæ societati prodesse, si credant esse Deos, & curare humana; partim propter occulta scelera, maxime impotentiorum, partim propter aperta, etiam potentiorum:

Si genus humanum & mortalia temnitis arma;
At sperate Deos memores fandi atque nefandi.

Itaque illi non tantum adversus Numen Divinum impii sunt, sed & societati civili nocent, qui nos jubent Religionibus, atque minis obsistere vatum. sed ad Auctorem redeamus: Is cum laudet in Virgilio, quod Verosimilibus gaudeat, videtur in Homero, quem Virgilio opponit, reprehendere voluisse, quod ibi sint nimis multa Non Verosimilia, Majora vero, Impossibilia, & quæ videantur Imperfuadibilia, quæ jam per accidens fiunt Admirabilia. Ista autem nec Virgilius ipse ulla ratione sibi eripi pateretur, nam constat utrumque Poetam eandem pene materiam & incredibilem sæpissime tractare, Cyclopes, Scyl-

Scyllas, Circes, & alia. & talis est materia Poetarum, qui ψαλδὸν λέγουσιν ὡς δεῖ, ut est in Poet. cap. 24. ubi dicit Philosophus ab Homero cæteros omnes id edoctos: hinc etiam Hesiodus fatetur: Ἴδμεν ψάλδεα πολλὰ λέγειν ἐτύμοισιν ὁμοῖα· hinc proverbium apud Arist. πολλὰ ψάλδοντα ἀοιδοί. Itaque Poetæ parva extollunt, sive ut Virgilius loquitur *verbis vincunt & exiguis rebus hinc addunt honorem:* notum est quod idem canit: *Admiranda tibi levium spectacula rerum:* & Aristoteles imitandos Pictores Poetæ præcipit, καὶ γὰρ ἐκεῖνοι ἀποδιδόντες τὸ οἰκεῖον μορφοῦσι, ὁμοίως ποιοῦντες καλλίους γλάφυσιν· οὕτω καὶ τὸν ποιητὴν μιμούμενον καὶ ὀργίλους καὶ ῥᾳθύμους καὶ τἆλλα τὰ τοιαῦτα ἔχοντας ἐπὶ τῷ ἤθει ποιεῖν, ἐπιεικάς ποιεῖν παράδειγμα, ὃ σκληρότητος δεῖ. οἷον τὸν Ἀχιλέα Ἀγάθων (ἀγαθὸς ποιητὴς καὶ πιθανὸς τοῖς φίλοις inquit Bacchus in Ranis Comici) καὶ Ὅμηρος (videbis alicubi quod Aristoteles hic laudat, auctorem nostrum reprehendere) hæc sunt Capite 14. Poetices. vid. etiam cap. penult. item cap. 2. hinc Horatius:

------ *Pictoribus atque Poetis &c.*

Hinc excusabilior est Poeta is, qui rem impossibilem vult efficere verosimilem & persuadibilem, illo, qui possibilem & credibilem non potuit verosimilem reddere, uti Philosophus monet Cap. penultimo. vid. etiam cap. 24. & cognosces hic etiam Auctorem in Homero reprehendere, in Virgilio autem laudare, quod Aristoteles (quem noster auctorem se habere profitetur) in aliis reprehendit, in Homero autem laudat. Ita etiam cum ipsemet fateatur p. 34. *Horatium esse magnum in hac arte arbitrum*, hujus præceptis & sententiis de Homero ubique fere in contrarium abutitur, uti notavi ad p. 23. & uti experietur qui lecta saltem p. 112. evolverit Horatium. uno verbo, Horatius laudat ubique Homerum, quod is *nil molitur inepte*; noster contra semel professus se Horatii judicium probare, Homerum carpendo sibi ipsi contradicit. Adeo ut ego verear ne Auctor noster sapientior fuerit, atque nos putaveramus, qui πὶν ἵππους λόγον ἀρίθμει ita laudaverit Virgilium, quamvis merito ab aliis laudatum, ut Polycrates quidam, aut isto sapientior, Isocrates illaudatum illum Busiridem. sed serviamus priori Hypothesi, & ad rem redeamus. Ego vero jam etiam alteram causam mihi videor deprehendisse: nam una est allegoriæ ratio, cur Homerus de Diis plerumque humiliter & ridicule loquatur, quasi obnoxii essent impotentiis humanis: nempe sciebat homi-

nes

nes omnia maxima Diis attribuere ; quomodo ergo majora diceret? itaque ἀγελοκάκως. Ista oppones iis, quæ p. 60. & alibi auctor dicit.

Pag. 44. dicit Telemachum per universam Græciam quæsiviſſe patrem ; qui tantum in Pylum , Pheras , & Lacedæmonem , Peloponneſi urbes pervenerat, in quarum poſtrema etiam inaudivit de Patre , ut conſtat ex Odyſ. γ. & δ.

Pag. 51. & 52. Mores , & p. 57. Sententias utriuſque Poetæ ſpectat. quæ ſine dubio idem eſſe putavit , quod ἤθη & διάνοιαι ſunt in A. P. cap. 6. ἦθος quidem eſt idem quod Mores, uti patet ex loco jam citato, & ex cap. 15. ſed quod ait διάνοιαν , quam Sententias vocat , nihil aliud eſſe quam expreſſiones morum , in eo jam ab Ariſtotele longe abit ; nam hic per ἤθη intelligit quod Auctor ſimul Mores & Sententias vocat ; ipſa autem διάνοια eſt Ariſtoteli, quod in Rhetoricis ipſe vocat πίστεις, λόγους & ἀποδείξεις ῥητορικάς. adeoque de διανοίᾳ tractaturus ad Rhetorica ſua remittit lectorem in Poet. cap. 19. ubi gemina dicit iſtis quæ cap. 6. τρίτον δὲ ἡ διάνοια. τοῦτο δέ ἐστι τὸ λέγειν δυνάσθαι ἃ ἐνδέχεται καὶ ἁρμόττοντα· ὅπερ ἐπὶ τῆς λόγου τις πολιτικῆς καὶ ῥητορικῆς ἔργον ἐστί. quod jam de illis Sententiis verum non eſt ; nam, ut & hoc addamus, διάνοιαι non tantum Mores demonſtrat, ſed ὅτι μὲν ὑπὸ τῶν λόγων δεῖ ἀποδεικνύσθαι· μέρη δὲ τούτων τό, τε ἀποδεικνύειν, καὶ τὸ λύειν, καὶ τὰ πάθη παρασκευάζειν c. 19. Hinc oratio ſine διανοίᾳ eſſe non poteſt, quia neceſſe eſt aut ineſſe alicui quid dicat , aut non ineſſe ; ſed non morata eſſe poteſt , ut ipſe ait : ἃ ἔχουσιν ἤθος ἔνια τῆς λόγου· ex auctoris autem mente διάνοια nunquam ſine moribus eſſe poſſet.

Pag. 54. Congreſſum Ulyſſis & Nauſicaes (Odyſſ. ζ.) terminos honeſtatis plane excedere ait . In quo conſiſtat ille exceſſus dicat , & Nauſicaam defendat Plutarchus in illo Libello , ubi docet , quo pacto juventus Poetas utiliter, ut ad philoſophiam rite præparata ab illis tranſeat, legere debeat . Nauſicaa dicit ad Ancillas ſuas , uti nos convertimus.

O utinam talem tribuant mihi fata maritum
Indigenam , aut libeat noſtra huic conſidere terra!

Plutarchus , cum oſtendiſſet primum , quomodo quis Nauſicaes votum non probans , Homerum tamen hæc ſcribentem laudare debeat ; deinde dicit quod, ſi quis recte judicet, neque Puellæ votum non ſit honeſtum & probandum : εἰ

τοῖς

τοῖς λόγοις τὰ ἀνδρὸς τὸ ἦθος ἐνιδεῖν καὶ θαυμάσαι τὴν ἐν πᾶσιν αὐτῷ πολυμηχανίαν, ἔχεται τούτῳ συμπλέκων μῦθον, ἢ πλακτικῷ τινι καὶ ὀρχηστικῷ τῷ πολεμίῳ, ἄξιον ἄγασθαι. Operæ pretium erit cognoscere elegantissimam fictionem, ubi Ulysses post naufragium in Phæacum insulam, quam Thucydides Corcyram putat esse, ejectus opis causa Nausicaæ supplicat. illum locum imitatus est Virgilius lib. 1. Æneidos, ubi Æneas itidem post fœdam maris tempestatem ad oras Lybiæ delatus, cum Venere colloquitur: ibidem Virgilius ante oculos habuit Hymnum Homeri in Venerem, ubi Æneæ Pater cum Venere colloquitur, uti infra ostendemus. sed inspicienti Homeri locum ex Odyss. ζ. patebit, an ibi magis excedatur modus, quam Libro IV. Æneidos, ubi

Speluncam Dido dux & Trojanus eandem
Deveniunt. (solus cum sola.)

Et quando ipsa ait:

Saltem si qua mihi de te suscepta fuisset
Ante fugam soboles. &c.

Sed nos talia neque in Virgilio neque in Homero reprehendemus, si sapimus; nam propterea ille istum imitatus est, quia cernebat hæc recte sese habere. Cur ergo Auctor talia taxaverit nescio; nisi quis dicat forte eum istud fugisse, quod nimirum Poetæ non tantum probas & laudabiles hominum actiones, sed & alteras effingant: μιμεῖνται, inquit Ar. Poet. cap. 2. & alibi, εἰ μιμοῦνται πράττοντας, ἀνάγκη δὲ ἤτοι σπουδαίους ἢ φαύλους εἶναι. Plutarchus etiam in eodem illo Libello quem dixi, hæc tradit: ἡ κακίας ἢ ἀρετῆς σκιαγραφία μιμουμένη τοὺς πράξαντας, ἢ μὴ πεῖσαι τὸν ἀληθείας ἀλιγωροῦσα μίμησις συμφέρει, ὥσπερ ἡ Ὁμήρου, πολλὰ πάνυ τοῖς βαρβαρικοῖς χαρακτῆρι χρωμένου πρὸς τὸ φιλόκαλον ἀρετῆς προσῆκαι, μήτε κακίαν χρησιμεύειν ἀξιῶσαι. Idem ille Plutarchus in alio Libello ubi docet exemplis, in Homero esse omnis sapientiæ humanæ vestigia, etiam causam quandam ejus rei affert; αἰτίαν μὲν γὰρ ἴσως τῷ ποιητῇ πρὸς ταῦτα τὸ φιλόκαλον καὶ τὸ ἦθος διάφορον ὑποθέσθαι· ἐπεὶ καὶ μέγα ἀγαθὸν καθ' ἑαυτὸ ἁπλῶς ἐστι καὶ μουσικὸν ἀκροατικὸν δίκαιον· τὰ δὲ τοῖς κακοῖς ἀναμεμιγμένα πείθει καὶ ἔχει τρόπως καὶ παντοίως διαθέσεις. quæ idem sibi volunt quod versiculus iste, Nicomachæorum Lib. II. Ἔσθλ' ἐμοὶ γὰρ ἔπλου, κακοῖς δὲ πάθεσι. & forte etiam quodammodo Hesiodeum: Τῶν μὲν γὰρ κακότητα καὶ ἱλαρὸν ἔστιν ἑλέσθαι. Si itaque hæc talia voluisset perpendere Auctor, cautius quædam Homero objecisset; nam ex istis omnibus, maxime autem ex capite penultimo Poetices, discimus, qualia reprehendere juste

in

in Poematis debeamus, & qualia ad injuſtas ſive imperitas reprehenſiones calumniatoribus reſpondere. Sed ego Auctorem noſtrum tam rudem fuiſſe credere vix poſſum; verum illam meam opinionem veram eſſe autumo, voluiſſe eum ἐριπόλιμμον, argumentum paradoxum tractare, & invenire aliquem, qui hunc ingenii ludum ſerio refutans riſui materiam præbeat. Hoc ne nobis accidat caveamus: reputemuſque, Auctorem, qui in mala cauſa jocando quædam probabiliter dixit, majorem laudem reportaturum nobis, bonam cauſam etiam recte defendentibus; nam ſi ille in mala hoc potuit, quid non potuiſſet in bona? καὶ γὰρ ἂν βέλτιον τῇ φύσει ἐδυνήσατο καὶ πιθανώτερα, ut ait Ariſtoteles in Rhetoricis. Itaque cur tantillam partem nec plura eorum quæ alicui diſpicere poſſent in illo ſcripto, attigerimus, cauſa præter temporis & loci anguſtiam, uti dixi, hæc eſto. Si Auctor ſerio hoc egit; & nobis alias, ubi operæ pretium videbitur, & fortaſſe cuivis in promtu erit oſtendere, illum nihil fuiſſe minus quam rationum Poeticarum intelligentem. Reſtat tertia promiſſi pars.

Addidimus etiam quæ inveniuntur ἀμφισβητούμενα Homeri Carmina; de quibus nec nos aliquid certi pronunciamus. Solum Hymnum in Apollinem freti Thucydidis auctoritate videmur non temere agnoſcere poſſe. Quod ſi conſtaret Herodotum eſſe genuinum ejus quæ circumfertur *Vitæ Homeri* Scriptorem, verecundius quædam eorum Homero abnegaremus. Nam ille Hiſtoricus non multo minus veritati litare videtur, atque alii de quibus res certa eſt: hoc tantum obſervandum, illum (ſi quid valet Grammaticorum diſtinctio) ſæpiſſime mendacium dicere, rariſſime inutiliter mentiri: utque hinc verum ſeparetur, eum in mendacio dicendo plerunque monere, ſe ita ab aliis accepiſſe; ſi autem nihil moneat, interim tamen res mira videatur, plerumque illum agere de Numine divino, de Fato, de Oraculorum & vaticiniorum certitudine, aliiſque ejuſmodi rebus, unde opinio de Deo hominibus oriri poſſit, in talibus Herodotus ſecurus eſt veritatis, dummodo eam penſet utilitate: hoc factitaſſe quoſdam in Eccleſia utinam mentirer: Summatim apud Herodotum Darius dicit: ἔνθεν ὅσα ψεύδεος λέγεσθαι, λέγεσθω. Sed nos ſaltem propterea illum vitæ Homeri auctorem ſuſpectum habemus, quia Homero tribuit, quæ eo non digna multi judicarunt. Cæterum, ſi diligenter & felicius illius Muſas legiſſem, conarer ex diſſimilitudine orationis & ſtyli oſtendere, Herodotum non

eſſe

esse Vitæ Homeri scriptorem ; nunc pauca & levia observo ; pro Articulis postpositivis Herodotus præpositivos usurpat adhærente incisione , ut Aldus ubique impressit, v. g. In principio Clionis : οἱ κτησαντες τὸν τὸν χῶρον τὸ Θ νυν. mox : τὸ δὲ οἱ ὄνομα εἶναι κατὰ τωὐτὸ, τὸ , καὶ Ἑλλησι λέγεται. Contra in vita Homeri : Θ ωὐτῷ γίνεται ἐκ κοίτης θήλυ τέκνον, ᾧ ὄνομα τίθεται. pro , ut plura semel complectar : καὶ οἱ γίνεται ἐκ κοίτης θήλυ τέκνον, τῷ, ὄνομα τίθεται. ita Vitæ auctor : ᾧ ἐχρῆτο pro τῷ , ἐχρῆτο . οἷς μὲν ὧντο pro τοῖς, μὲν ὦεστο , ita semper ille. Porro in Pronomine composito τωὐτὸ Herodotus mutat α in ω , uti videbas in illo exemplo quod secundo loco posui ; ita , ne multa cumulem, in eadem Clione : σωιέβησαν ἐς τωὐτὸ οἵ τε τῶ Γύγεω σφαπωται, καὶ οἱ λοιποὶ Λυδοί . contra in Hom. Vita : σωιηλθε ἐν τωὐτῷ παιπδαπὰ ἔθνεα . Præterea , literam ε non solum quando est characteristica retinet Herodotus, sed aliis etiam verbis contractis & circumflexis multis inserit , v. g. in Clione circa principium : τὰς μὲν δὴ πλάνας τῆς γυναικὸς ἀποφυγέειν . contra in H. Vita : μὴ δυνᾶσθαι ἀλφυγεῖν ἥ μέσον, ubi etiam Herodotus ἧσσον fuerat dicturus , ut in eadem Clione : μακροτέρης ἐς οἱ γλυφμοὺς τῆς νέης . ut ad Verba redeamus, itidem in Clione : τῷ, δὴ λέγουσι Κορίνθιοι , ὁμολογέουσι δέσφι Λεσβίοι in historia Arionis; contra in H. Vita : σωιομολογᾶσι δέ μοι Κολοφώνιοι . in Thalia : τὰ ωὖν γλιχόμεθα εἰ τε ψελλόμβυκι, καὶ οἱ τῇ ἀληθείᾳ ἀλαχρεάμβυοι . contra in H. Vita : σωφρ σωιὴ πολὴ χρομβύη . Denique , ne longus sim , enclitico εἰ utitur, pro ωὐτῷ Herodotus in Clione : δρέσκε ωρῆγμά τι εἶναι ἐλαιὸ ἢν ὡς δυνατὸ τάχιστα ἐπὶ τὰς Σάρδις, ὅκως πρὶν τοδάτερον ἁλισθῆναι ἢ Λυδῶν δυνάμιν ωὐτὸς καταλαβοι . ὡς δὲ οἱ τωὐτὸ ἔδοξε καὶ ἐπείθε κατὰ τάχος . Contra in H. Vita : ἀκάτιπτ δὲ τῆς ἔπεων ὁδοῦ ωὐτῷ δέξασθαι τὸν ἄνθρωπον . Atque ita , talia & alia plura Herodotus semper fere Jonice effert ; Auctor vero Vitæ Homericæ communiter . sed qui paululum imbutam habebit memoriam Herodotea dictione , ille deprehendet plurima , & ei nunquam Vitæ Homeri scriptor Herodotus videbitur . Denique est aliud quod dubium faciat , uti notarunt alii etiam , quod eo libentius affero , quia ἀτας Homeri inde cognoscetur ; de ea Herodotus & auctor Vitæ Homericæ, parum inter se consentientia scribunt : ille in Euterpe , ubi refert a Pelasgis oraculum Dodonæum consultum , an utendum sit nominibus Deorum ex Ægypto allatis , nam hactenus illa ignorabant , præter commune illud θεοί , ait , a Pelasgis Hellenes

lenes poſtea illa accepiſſe; cumque neſciretur unde Dii eſſent, & an ſempiterni, & quales eſſent, Heſiodum nuper & Homerum primos illa in vulgus protuliſſe; hæc tantum inde citabo: Ἡσίοδον γάρ καὶ Ὅμηρον ἡλικίᾳ τετρακοσίοισε ἔτεσι δοκῶμεν πρεσβυτέρους γενέσθαι, καὶ ὃ πλέον. ἔτοι δὲ εἰσὶ οἱ ποιήσαντες θεογονίαν Ἕλλησι, καὶ τοῖσι θεοῖσι τὰς ἐπωνυμίας δόντες καὶ τιμάς τε καὶ τέχνας διελόντες καὶ εἴδεα αὐτῶν σημήναντες· οἱ δὲ πρότεροι ποιηταὶ λεγόμενοι τῶν μὲν ἀνδρῶν γενέσθαι, ὕστερον ἐμοὶ δοκέειν ἐγένοντο τούτων· quadringentos annos minimum inter ſe & Homerum eſſe dicit: ſed Vitæ Homeri auctor, multo plus ſexcentis: ἀφ' οὗ δὲ Ὅμηρος ἐγένετο ἕτεά ἐστιν ἑξακόσια εἴκοσι δύο μέχρι τῆς Ξέρξου διαβάσεως. Haberem alia de iſto auctore dicere, ſed nondum ſunt matura. Cum itaque obſcurus quidam & dubiæ fidei Scriptor videri queat; nobis ejus auctoritas Batrachomyomachiam Homero adſcribentis, dubitationem de ea re eximere nondum potuit. Si cui ſatis argumenti videbitur hic etiam diſſimilitudo orationis; his adductus mecum forte ſentiet, paucis licet & ſic temere animadverſis: Batrachom. verſu 40.

Οὐδ' ὅσα πιὸς ποίλιον μερόπων ἀνθρώπων μάχηται
Κεισμαῖντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσι,

hic occurit μέροπες, quam vocem apud Homerum alias ſubſtantive ſolam pro Hominibus accepram vix invenies; addit ſemper ἄνθρωποι. idem παντοδαπος vix uſquam dixit, ſemper illius loco παντοῖος. Porro verſu 45. Batr.

Καὶ πτέρνης λαβόμην, καὶ ἑ πόνος ἵκανεν ἄνδρα,
Νήδυμος ἐκ ἀπέφυγλ' ὕπνος δάκνοντος ἐμεῖο.

In verbo ἔκανω & in caſibus inde formatis, α in Homero longum ſemper me deprehendiſſe memini; in aor. 2. & Fut. 2. verbi φάγω, υ ſemper breve, quod hic contra eſſe vides.

Deinde verſu 263. ---- τοῖσι δ' ἐφθίγξατο φωνῇ. phraſis vix uſitata Homero. Jam v. 14. ἀλίβαντον. v. 61. ἀχερές ἐστι. v. 66. ἔβλεπε. v. 147. ἐπίγη. verſu 157. πίξαντες. v. 175. ἐδέσμασι. v. 173. πορδάσκ. v. 188. σκοπάθλω; iſtæ voces omnes Homeri ætate nondum in uſu fuiſſe videntur; nam cur illis abſtineret, ubi de eadem re dicit? ideo, cum plurimæ ſint in hoc Poematio voces quæ alias apud Poetam non occurrunt, cæteras omittimus, quia forte illis uſurus erat pro re nata.

Deinde verſu 10. eſt: Δῆνον δ' ἐξολόλιξε ----
apud Homerum iſtud verbum quidem occurrit, ſed ſemper, quod ſciam, in rei lætæ ſignificatione, ideo videbis id nobis ſero Jubilare expreſſum, Odyſ. χ.

E 2

Ἐν θεμοῦ γενοῦ χαῖρε κῆ ἴσχεο μηδ' ὀλόλιζε.

Verſu 272. Batrach. Πάλλας, ſine additamento poſuit; ego non memini apud Homerum a Πάλλας unquam abeſſe Ἀθήνη ſive Ἀθηναίη. Verſu penultimo occurrit vox Ἥλιος, qua, notante Euſtathio, non niſi ſemel uſum eſſe Homerum obſervarunt Grammatici, nempe Odyſſ. ϑ. 271. qui ſi Batrachomyomachiam agnoviſſent genuinam, bis fuerant dicturi. Sed ego ne videar nimis ſollicite omnia conquiſiviſſe, etiam quæ in promtu habeo alia, non afferam. unicum tamen, verſu 199. ſatis facete Culices Ranis & Muribus claſſicum tuba canere fingit:

Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον.

hoc quomodo excogitavit? auſim pæne dicere auctorem illum ex Ariſtophanis Nubibus id arripuiſſe; nam ibi petulantiſſimus Comicus Socratem, venerandum ſenem, indigniſſime fingit de illo Culicum bombo, tanquam re ſeria diſputaſſe, ita, ut non alia occaſione facilius quis de attribuenda culicibus tuba cogitare potuerit; verſus iſti ſunt: Diſcipulus Socratis:

Τί δῆτ' ἂν ἕτερα καὶ πύθοιο Σωκράτους
φρόντισμα;

Ruſt. Ποῖον κἀπιβολῶ κάτεπε μοι.

Diſc. Ἀήρεϊ' ὡπὶν Χαιρεφῶν ὁ Σοκρατῶ
Ὁπότερα ϒ γνώμην ἔχει· τὰς ἐμπίδας (culices)
Καβὰ τὸν σόμ' ἄδειν ἢ κατὰ τὰ ῥύγχη;

Ruſt. Τί δῆτ' ἐκεῖνῳ εἶπε περὶ τ' ἐμπίδῳ;

Diſc. Ἔφασκεν ἐκ τοῦ στόματος ϒ ἐμπίδῳ
Στενὸν, ἀγλίττα δ' ὄντος ὠπτῆς, ϒ πυελὶν
Βία βυβλίζειν δ' ἐξὸ τὰ ῥύγχη.

Ruſt. Ἔπειτα κἀλλου πρὸς ταυτὶ προσκέκμηκον
Τὸν πρωκτὸν ἀχεῖν ὅπως βίας τῆς πνεύματος.

Ruſt. Σάκτιγξ ὁ πρωκτὸς ἐστιν ἄρα ἢ ἐμπιδῶν.

quæ, cum aliis ejuſmodi, quantum indignationem de Socrate augent, tantum iracundiam adverſus Ariſtophanem minuunt, quia ſunt excogitata facetiſſime & ingenio feliciſſimo. Etſi itaque vix credamus Poematium hoc eſſe Homeri, nihilominus tamen in hac Editione adjunximus; partim quia talis Poetæ eſt, qui ſub nomine Homeri latere potuit, quod fruſtra forte Chœrilus, aut alius talis ſperavit: partim quia in pleriſque aliis editionibus hodie viſitur.

De Hymnis pleriſque ex dictione nihil certi judicari poſſe

ΟΜΗΡΟΥ
ΟΔΥΣΣΕΙΑ.

HOMERI
ODYSSEA.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Α ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Θεῶν ἀγορὰ γίνεται περὶ τῶν Ὀδυσσέα εἰς Ἰθάκην πεμφθῆναι ἀπὸ τῆς Καλυψοῦς νήσου· μεθ' ὧν ἡ Ἀθηνᾶ εἰς Ἰθάκην παραγίνεται πρὸς Τηλέμαχον, ὁμοιωθεῖσα Μέντῃ βασιλεῖ Ταφίων. γενομένης δὲ ὁμιλίας, παραινέσασα ἡ Ἀθηνᾶ Τηλεμάχῳ παραγενέσθαι διὰ τὴν τοῦ πατρὸς ζήτησιν, εἰς Πύλον μὲν πρὸς Νέστορα, εἰς Σπάρτην δὲ πρὸς Μενέλαον, ἀπαίρει, ἐμφήνασα δεῦσα ὡς θεὸς εἴη. ἀφ' ὧν μνηστήρων γίνεται ὕβρις.

Ἄλφα, θεῶν ἀγορή, Ὀδυσσηΐδι Παλλάδι θάρσος.

ΑΝΔΡΑ μοι ἔννεπε Μοῦσα πολύτροπον, ὃς μάλα πολλὰ
Πλάγχθη, ἐπεὶ Τροίης ἱερὸν πτολίεθρον ἔπερσε·
Πολλῶν δ' ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα, καὶ νόον ἔγνω.
Πολλὰ δ' ὅγ' ἐν πόντῳ πάθεν ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρνύμενος ἥν τε ψυχὴν καὶ νόστον ἑταίρων·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἑτάρους ἐρρύσατο ἱέμενός περ.
Αὐτῶν γὰρ σφετέρῃσιν ἀτασθαλίῃσιν ὄλοντο,
Νήπιοι, οἳ κατὰ βοῦς ὑπερίονος ἠελίοιο
Ἤσθιον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Τῶν ἁμόθεν γε θεὰ θύγατερ Διὸς εἰπὲ καὶ ἡμῖν.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ὅσοι φύγον αἰπὺν ὄλεθρον,
Οἶκοι ἔσαν, πόλεμόν τε πεφεύγοτες ἠδὲ θάλασσαν·
Τὸν δὲ οἶον νόστου κεχρημένον ἠδὲ γυναικὸς,

Νύμ-

ODYSSEÆ HOMERI PRIMI LIBRI

Argumentum.

DEorum concilium fit de Ulyſſe in Ithacam mittendo a Calypſus Inſula: poſt quod Pallas in Ithacam proficiſcitur ad Telemachum, ſimilis facta Mentæ regi Taphiorum. Facto autem colloquio, Pallas adhortata Telemachum ut proficiſceretur ad patris inquiſitionem, in Pylum quidem ad Neſtorem, in Spartam vero ad Menelaum diſcedit, indicio de ſe quod dea eſſet. & procorum fit convivium.

A, Deorum concio, *ab* Ulyſſea Pallade confidentia.

VIRUM dic mihi Muſa verſutum, qui admodum multum
Jactatus eſt, poſtquam Trojæ ſacram urbem evertit:
Multorumque hominum vidit urbes, & mores cognovit,
Plurimoſque idem in mari paſſus eſt dolores ſuo in animo,
Juxta æſtimans ſuamque vitam & reditum ſociorum:
Sed neque ſic ſervavit ſocios tametſi cupiens.
Sua enim ipſorum inſipientia perierunt,
Stulti, qui boves ſublimis ſolis
Comederunt: ille vero eis abſtulit reditus diem.
Hæc aliqua ex parte dea filia Jovis dic & nobis.
Jam alii quidem omnes quotquot effugerant ſævam mortem,
Domi erant, belloque elapſi atque mari:
Hunc ſolum reditu carentem atque uxore;

Νύμφη πότνι' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἔτος ἦλθε περιπλομένων ἐνιαυτῶν,
Τῷ οἱ ἐπεκλώσαντο θεοὶ οἰκόνδε νέεσθαι
Εἰς Ἰθάκην, οὐδ' ἔνθα περύγμενος ἦεν ἀέθλων,
Καὶ μετὰ οἷσι φίλοισι. θεοὶ δ' ἐλέήσαν ἅπαντες,
Νόσφι Ποσειδάωνος, ὁ δ' ἀσπερχὲς μενέαινεν
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆι, πάρος ἣν γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθίοπας μετεκίαθε τηλόθ' ἐόντας
(Αἰθίοπας τοὶ δίχθα δεδαίαται, ἔσχατοι ἀνδρῶν,
Οἱ μὲν δυσομένου ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνιόντος)
Ἀντίων ταύρων τε καὶ ἀρνειῶν ἑκατόμβης.
Ἔνθ' ὅγε τέρπετο δαιτὶ παρήμενος· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ζώουσ' ἐν μεγάροισιν Ὀλυμπίῳ ἀθρόοι ἦσαν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε·
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Αἰγίσθοιο,
Τὸν ῥ' Ἀγαμεμνονίδης τηλεκλυτὸς ἔκτανε Ὀρέστης·
Τῶ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς, ἔπε' ἀθανάτοισι μετηύδα,
Ὢ πόποι, οἷον δὴ νυ θεὸς βροτοὶ αἰτιόωνται.
Ἐξ ἡμέων γάρ φασι κάκ' ἔμμεναι· οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ
Σφῇσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν.
Ὡς καὶ νῦν Αἴγισθος ὑπὲρ μόρον, Ἀτρεΐδαο
Γῆμ' ἄλοχον μνηστῶ, τὸν δ' ἔκτανε νοστήσαντα,
Εἰδὼς αἰπὺ ὄλεθρον· ἐπεὶ πρό οἱ εἴπομεν ἡμεῖς,
Ἑρμείαν πέμψαντες εὐσκοπον Ἀργεϊφόντην,
Μήτ' ἄνδρ' κτείνειν, μήτε μνᾶσθαι ἀκοίτην·
Ἐκ γὰρ Ὀρέσταο τίσις ἔσσεται Ἀτρεΐδαο,
Ὁππότ' ἂν ἡβήσῃ τε καὶ ἧς ἱμείρεται αἴης.
Ὣς ἔφαθ' Ἑρμείας· ἀλλ' οὐ φρενὰς Αἰγίσθοιο
Πεῖθ' ἀγαθὰ φρονέων· νῦν δ' ἁθρόα πάντ' ἀπέπεσε.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Καὶ λίην κεῖνός γε ἐοικότ' κεῖται ὀλέθρῳ·
Ὡς ἀπόλοιτο καὶ ἄλλος ὅτις τοιαῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι ἀμφ' Ὀδυσῆι δαΐφρονι δαίεται ἦτορ
Δυσμόρῳ, ὃς δὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχει,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ, ὅθι τ' ὀμφαλός ἐστι θαλάσσης,
Νῆσος δενδρήεσσα· θεὰ δ' ἐν δώμασι ναίει
Ἄτλαντος δυσαπτὸρ ὀλοόφρονος, ὅστε θαλάσσης

Πά-

Nympha veneranda detinebat Calypſo diva Dearum
In ſpecubus cavis, cupiens maritum eſſe:
Sed quando tempus venit volventibus annis,
Quo ei deſtinarunt dii domum redire
In Ithacam, neque tum eluctatus erat e laboribus,
Etiam inter ſuos amicos. dii vero miſerabantur omnes,
Præter Neptunum: qui indeſinenter iraſcebatur
Divino Ulyſſi, antequam ſuam in terram veniſſet.
Sed ille quidem Æthiopas acceſſerat longe ſemotos:
(Æthiopas, qui bifariam diviſi ſunt, ultimi hominum,
Alii quidem occidentalis ſolis, alii vero orientalis,)
Adfuturus taurorumque & agnorum ſacrificio.
Hic ille delectabatur convivio aſſidens: at alii jam
Jovis in regia Olympii congregati erant.
His autem ſermones cœpit pater hominumque deorumque.
Recordabatur enim in animo eximii Ægiſthi,
Quem Agamemnonides inclytus occiderat Oreſtes:
Hujus ille recordatus inter immortales orationem habuit.
Papæ, ut ſcilicet deos mortales culpant.
Ex nobis enim ajunt mala eſſe: qui tamen ipſi
Sua inſipientia præter fatum calamitates habent,
Quemadmodum & nunc Ægiſthus præter fatum, Atridæ
Duxit uxorem ſponſam, ipſumque occidit reverſum,
Gnarus gravis exitii, quoniam illi prædiximus nos,
Mercurium mittentes ſpeculatorem Argicidam,
Neque ipſum occide, nec duc *eius* uxorem.
Ex Oreſte enim erit ultio Atridæ,
Poſtquam pubuerit, & ſuam deſiderabit ditionem.
Sic ait Mercurius: ſed non mentem Ægiſthi
Perſuaſit bona meditans: nunc cumulata omnia luit.
Huic reſpondit poſtea dea cæſia Pallas:
O pater noſter Saturnie, ſumme regum,
Et admodum ille quidem decenti jacet morte:
O ſi pereat & alius quicunque talia fecerit.
Verum mihi pro Ulyſſe bellicoſo cruciatur cor
Infelice, qui jam diu procul ab amicis calamitates patitur
Inſula in circumflua, ubi umblicus eſt maris,
Inſula ſylvoſa: dea vero intra domum habitat
Atlantis filia multiſcii, qui maris

Πάσης βενθεα οἶδεν, ἔχει δέ τε κίονας αὐτὸς
Μακρὰς, αἳ γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσι·
Τῆ θυγατηρ δύσλιον ὀδυρόμενον κατερύκει·
Αἰεὶ δὲ μαλακοῖσι καὶ αἰμυλίοισι λόγοισι
Θέλγει, ὅπως Γ'θάκης ἐπιλήσεται· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Γ'έμενος καὶ καπνὸν ἀποθρώσκοντα νοῆσαι
Ἦς γαίης, θανέειν ἱμείρεται. ἀλλά νύ σοί περ
Ἐντρέπεται φίλον ἦτορ Ὀλύμπιε. ἄ νύ τ' Ὀδυσσεὺς
Ἀργείων παρὰ νηυσὶ χαρίζετο ἱερὰ ῥέζων
Τροίη ἐν ἀρείη; τί νύ οἱ τόσον ὠδύσαο Ζεύς;
Τίω δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λαθοίμην;
Ὃς περὶ μὲν νόον ἐστὶ βροτῶν, περὶ δ' ἱρὰ θεοῖσιν
Ἀθανάτοισιν ἔδωκε τοὶ οὐρανὸν ἀμφὶς ἔχουσιν;
Ἀλλὰ Ποσειδάων γαιήοχος ἀσκελὲς αἰεὶ
Κύκλωπος κεχόλωται, ὃν ὀφθαλμοῦ ἀλάωσεν,
Ἀντίθεον Πολύφημον, ὃ κράτος ἐστὶ μέγιστον
Πᾶσι Κυκλώπεσσι· Θόωσα δέ μιν τέκε νύμφη,
Φόρκυος ἠυγάτηρ ἁλὸς ἀτρυγέτοιο μέδοντος,
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι Ποσειδάωνι μιγεῖσα.
Ἐκ τοῦ δὴ Ὀδυσῆα Ποσειδάων ἐλοσίχθων
Οὔτι κατακτείνει, πλάζει δ' ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Ἀλλ' ἄγεθ', ἡμεῖς οἵδε περιφραζώμεθα πάντες
Νόστον, ὅπως ἔλθῃσι, Ποσειδάων δὲ μεθήσει
Ὀργὴν χόλον. ἀ μὲν γάρ τι δυνήσεται αὐτία πάντων
Ἀθανάτων, ἀέκητι θεῶν ἐριδαινέμεν οἷος.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰ μὲν δὴ νῦν γε φίλον μακάρεσσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα δαίφρονα ὅνδε δόμονδε,
Ἑρμείαν μὲν ἔπειτα διάκτορον Ἀργεϊφόντην
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην ὀτρύνομεν, ὄφρα τάχιστα
Νύμφῃ ἐυπλοκάμῳ εἴπῃ νημερτέα βουλήν,
Νόστον Ὀδυσσῆος πολυαίφρονος, ὥς κε νέηται.
Αὐτὰρ ἐγὼν Ἰθάκηνδ' ἐσελεύσομαι, ὄφρά οἱ υἱὸν
Μᾶλλον ἐποτρύνω, καί οἱ μενεπτόλεμον ἐν φρεσὶ θείω,
Εἰς ἀγορὴν καλέσαντα καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς,
Πᾶσι μνηστῆρσιν ἀπειπέμεν, οἵ τε οἱ αἰεὶ

Omnis profunditates novit, ſuſtinet autem columnas ipſe
Longas, quæ terramque & cælum diſterminant:
Ejus filia infortunatum lugentem detinet:
Semper enim mollibus & dulcibus ſermonibus
Demulcet, ut Ithacæ obliviſcatur: verum Ulyſſes
Cupiens vel fumum exilientem videre
Suæ terræ, mori cupit: neque tibi tandem
Commovetur tuum cor Olympie. nonne Ulyſſes
Argivorum apud naves gratificabatur ſacrificando
Troja in lata? quid illi tantum iraſceris o Jupiter?
Huic reſpondens alloquutus eſt nubium congregator Jupiter,
Mea filia, qualis tibi ſermo excidit ſepto dentium?
Quomodo unquam ego Ulyſſis divini obliviſcerer?
Qui & mente ſupra mortales eſt, & ſupra cæteros ſacra diis
Immortalibus dedit qui cælum latum habitant?
Sed Neptunus terram continens graviſſime ſemper
Ob Cyclopem iraſcitur, quem oculo excæcavit,
Parem deo Polyphemum, cujus robur eſt maximum
Inter omnes Cyclopas: Thooſa autem eum peperit Nympha,
Phorcynis filia maris infructuoſi regis,
In ſpecubus cavis Neptuno mixta.
Ex eo tempore Ulyſſem Neptunus terræ quaſſator
Neutiquam occidit, ſed errabundum arcet a patria terra.
Sed agite, nos ipſi diſpiciamus omnes
Reditum, ut redeat, Neptunus autem omittat
Suam iram. neque enim quicquam poterit contra omnes
Immortales, invitis diis contendere ſolus.
Huic reſpondit deinde dea cæſia Minerva:
O pater noſter Saturnie, ſupreme regnantium,
Si quidem nunc hoc gratum beatis diis,
Redire Ulyſſem prudentem ad ſuam domum,
Mercurium quidem jam internuncium Argicidam
Inſulam in Ogygiam jubeamus ire, ut celerrime
Nymphæ cirratæ edicat certum conſilium,
Reditum Ulyſſis fortis, uti redeat:
Aſt ego in Ithacam proficiſcar, ut ei filium
Magis excitem, & illi robur in præcordiis ponam,
Ut in concionem vocatis comatis Achivis,
Omnibus procis interdicat, qui ei ſemper

Μῆλ' ἀδινὰ σφάζῃσι, καὶ εἰλίποδας ἕλικας βῶς.
Πέμψω δ' ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενον πατρὸς φίλου, ἤν πυ ἀκούσῃ,
Ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
Ὣς ἐφάτ', ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια, τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν ἅμα πνοιῇς ἀνέμοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ,
Βριθὺ, μέγα, στιβαρὸν, τῷ δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
Ἡρώων οἷσίν τε κοτέσσεται ὀβριμοπάτρη·
Βῆ δὲ κατ' ἠλύμποιο καρήνων αἰξασα·
Στῆ δ' Ἰθάκης εὐὶ δήμῳ, ἐπὶ προθύροις Ὀδυσῆος,
Οὐδὸς ἔπ' αὐλείης· παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος,
Εἰδομένη ξείνῳ Ταφίων ἡγήτορι Μέντῃ.
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγαυοὺς· οἱ μὲν ἔπειτα
Πεσσοῖσι προπάροιθε θυράων θυμὸν ἔτερπον,
Ἥμενοι εὐ ῥινοῖσι βοῶν ἃς ἔκτανον αὐτοί.
Κήρυκες δ' αὐτοῖσι καὶ ὀτρηροὶ θεράποντες,
Οἱ μὲν ἄρ' οἶνον ἔμισβον ἐὺ κρητῆρσι καὶ ὕδωρ,
Οἱ δ' αὖτε στόγγοισι πολυτρήτοισι τραπέζας
Νίζον, καὶ προπάσαντο, ἰδὲ κρέα πολλὰ δατεῦντο.
Τῶν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς·
Ἧστο γὰρ ἐν μνηστῆρσι φίλον κεκμηκότι θυμῷ
Ὀσσόμενος πατέρ' ἐσθλὸν, ἐὶ φρεσὶν, εἴποθεν ἐλθὼν
Μνηστήρων τῶν μὲν σκέδασιν κατὰ δώματα θείη,
Τιμὴν δ' αὐτὸς ἔχοι, καὶ κτήμασιν οἷσιν ἀνάσσοι.
Τὰ φρονέων, μνηστῆρσι μεδήμενος, ἧστο δ' Ἀθήνη·
Βῆ δ' ἰθὺς προθύροιο, νεμεσσήθη δ' ἐνὶ θυμῷ
Ξεῖνον δηθὰ θύρῃσιν ἐφεστάμεν. ἐγγύθι δὲ σὰς
Χεῖρ' ἕλε δεξιτερὴν, καὶ ἑδέξατο χάλκεον ἔγχος·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖνε· παρ' ἄμμι φιλήσεαι, αὖτὰρ ἔπειτα
Δείπνου πασσάμενος μυθήσεαι ὅττευ σε χρή.
Ὣς ἐπὼν ἡγεῖτ', ἡ δ' ἕσπετο Παλλὰς Ἀθήνη·
Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἔνδοσθεν ἔσαν δόμου ὑψηλοῖο,
Ἔγχος μέν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὴν,
Δουρὸς ὀκτὼ ἔνδοσθεν ἐϋξέος, ἔνθά περ ἄλλα
Ἔγχεα Ὀδυσῆος πολυσίφρονος ἵστατο πολλά·
Αὐτὼ δ' ἐς θρόνον εἶσεν ἄγων, ὑπὸ λῖτα πεπάσας

Κα-

Pecora plurima mactant, & flexipedes nigras boves.
Mittam autem in Spartam & in Pylum arenosam,
Reditum scisciturum patris cari, si cubi audierit,
Atque ut eum gloria insignis inter homines habeat.
Sic fata, pedibus subligavit pulchra talaria,
Immortalia, aurea, quæ ipsam ferebant tam super mare,
Quam super ingentem terram simul cum flatibus venti:
Sumpsit autem sortem hastam, acuminatam acuto ære,
Gravem, magnam, validam, qua domat acies virorum
Heroum, quibus utique irascitur forti patre nata;
Descendit autem ab olympi verticibus ruens:
Stetitque Ithacæ in populo, ad vestibulum Ulyssis,
In limine aulæ: manu autem tenebat æream hastam,
Similis hospiti Taphiorum duci Mentæ.
Invenit autem procos superbos: qui quidem tum
Calculis ante januam animum oblectabant,
Sedentes in pellibus boum, quos occiderant ipsi.
Præcones autem ipsis & prompti famuli,
Alii quidem vinum miscebant in crateribus & aquam,
Alii rursum spongiis multiforis mensas
Abstergebant, & proponebant, atque carnes multas dividebant.
Hanc vero longe primus vidit Telemachus Deo similis:
Sedebat enim inter procos suo cruciatus corde,
Cernens patrem eximium in mente, si alicunde veniens
Procorum quidem dispersionem per domos faceret,
Honorem autem ipse haberet, & bonis suis imperaret.
Hæc cogitans, procis adsidens, vidit Palladem:
Ivitque recta foras, indignatus est autem animo
Hospitem diu ad januam stare: prope autem adstans
Manum prehendit dextram, & accepit æream hastam:
Et ipsam compellans verbis velocibus allocutus est,
Salve hospes: apud nos amice accipieris, at deinde
Cœna pastus loquere quid tibi opus sit.
Sic fatus præibat, ipsaque sequebatur Pallas Minerva:
Illi vero cum jam intra domum essent excelsam,
Hastam quidem statuit ferens ad columnam longam,
Intra armarium bene politum, ubi utique aliæ
Hastæ Ulyssis fortis stabant multæ:
Ipsam vero in torum collocavit ducens, stragulum substernens

Καλὸν, δαιδάλεον, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Παρ δ' αὐτὸς κλισμὸν θέτο ποικίλον, ἔκποθεν ἄλλων
Μνηστήρων, μὴ ξεῖνος ἀνιηθεὶς ὀρυμαγδῷ,
Δείπνῳ ἀδήσειεν, ὑπερφιάλοισι μετελθών,
Ἠδ' ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Δαιτρὸς δὲ κρεάων πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων, παρὰ δέ σφι πάθη χρύσεια κύπελλα.
Κῆρυξ δ' αὖτοῖσι θαμὰ ἐπιφώσκετο οἰνοχοεύων.
Ἐς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγλαόωρες· οἱ μὲν ἔπειτα
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχευαν,
Σῖτον δὲ δμῳαὶ παρενήϊσεν ἐν κανέοισιν,
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο
Μνηστῆρες, τοῖσιν μὲν ἐνὶ φρεσὶν ἄλλα μεμήλη,
Μολπή τ' ὀρχηστύς τε· (τὰ γάρ τ' ἀνάθήματα δαιτός)
Κῆρυξ δ' ἐν χερσὶ κίθαριν περικαλλέα θῆκε
Φημίῳ, ὅς ῥ' ἤειδε παρὰ μνηστῆσιν ἀνάγκῃ·
Ἧστο δ' ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος προσέφη γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἄγχι κύων κεφαλὴν, ἵνα μὴ πάθοιεν ἕκαστα,
Ξεῖνε φίλ', εἰ καί μοι νεμεσήσεαι ὅττι κεν εἴπω;
Τοῖσιν μὲν ταῦτα μέλει, κίθαριν καὶ ἀοιδὴν,
Ῥεῖ· ἐπεὶ ἀλλότριον βίοτον νήποινον ἔδουσιν
Ἀνέρος ἔνδ' ἦ πού κε λάχε ὀστέα πύθεται ὄμβρῳ,
Κείμενα ἐπ' ἠπείρου, ἢ εἰν ἁλὶ κῦμα κυλίνδει.
Εἰ κείνόν γ' Ἰθάκῃσδε ἰδοίατο νοστήσαντα,
Πάντες κ' ἀρσαίατ' ἐλαφρότεροι πόδας εἶναι
Ἢ ἀργυρότεροι χρυσοῖό τε ἐσθῆτός τε·
Νῶϊ δ' ὁ μὲν ὣς ἀπόλωλε κακὸν μόρον, ᾧδέ τις ἡμῖν
Θαλπωρὴ, εἰ περ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Φησὶν ἐλεύσεσθαι· τῷ δ' ὤλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,

Pulchrum, ingenioſe factum, ſub autem pedibus ſcabellum erat,
Ipſeque ſellam appoſuit variegatam, ſeorſum ab aliis
Procis, ne hoſpes offenſus tumultu,
Convivium faſtidiret, cum ſuperbis converſans,
Atque ut ipſum de patre abſente interrogaret.
Aquam vero ancilla ex gutto infundebat ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
Ad lavandum: juxta autem politam ſtravit menſam.
Panem vero verecunda proma appoſuit ferens,
Fercula multa addens, largiens de præſentibus.
Coquus autem carnium lances appoſuit tollens
Omnigenarum, ipſis etiam apponebat aurea pocula.
Præco etiam eos ſedulo obibat vinum fundens.
Ingreſſi autem ſunt proci ſuperbi: qui continuo quidem
Ordine ſedebant per ſedilia toroſque:
His vero præcones quidem aquam in manus fundebant,
Panem autem ancillæ acervabant in caniſtris,
Illi autem ad edulia appoſita parata manus porrexerunt.
Pueri vero crateres ad ſummum implerunt potu.
Sed poſtquam potus & eſcæ amorem dimiſerunt
Proci, ipſis quidem alia in mente curæ erant,
Cantus ſaltatioque: (hæc enim ſunt ornamenta convivii)
Præco autem in manus citharam perpulchram poſuit
Phemio, qui ſane canebat inter procos neceſſitate:
Ille tamen fides pulſans præludebat ut ſcite pſalleret.
At Telemachus alloquutus eſt glaucis oculis inſignem Palladem
Prope admovens caput, ut ne audirent alii:
Hoſpes care, num etiam mihi iraſceris *ob id* quod dixero?
His quidem hæc curæ ſunt, cithara & cantus,
Facile: quoniam alienum cibum impune abſumunt
Viri, cujus jam alicubi alba oſſa putreſcunt imbre,
Jacentia in continente, aut in mari fluctus volvit:
Si illum utique in Ithacam viderent reverſum,
Omnes optarent celeriores pedibus eſſe,
Quam ditiores auroque veſteque.
Nunc vero ille ſic periit malo fato, neque ulla nobis
Spes eſt, etiam ſi quis terreſtrium hominum
Dicat rediturum eſſe: ejus enim periit reditionis dies.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarra,

Quis,

Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Ὁππόιης δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο; πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; ἅνες ἔμμεναι ὐχετόωνται;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀίομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι·
Καί μοι τῶτ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ
Ἠὲ νέον μεθέπεις, ἢ ἦ πατρώϊός ἐσσι
Ξείνος· ἐπεὶ πολλοὶ ἴσαν ἀνέρες ἡμέτερον δῶ
Ἄλλοι, ἐπεὶ ἦ καὶ ἐπίστροφος ἴλιν ἀνθρώπων.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τοῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος ὄφρα μιν εἶναι
Τίος, ἀταρ Ταφίοισι φιλήρετμοισιν ἀνάσσω.
Νῦν δ' ὧδε ξὺν νηὶ κατήλυθον ἠδ' ἑτάροισι,
Πλέων ἐπ' οἴνοπα πόντον ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους,
Εἰς Τεμέσην μετὰ χαλκόν· ἄγω δ' αἴθωνα σίδηρον.
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἕστηκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος,
Ἐν λιμένι Ῥείθρῳ ὑπὸ Νηίῳ ὑλήεντι.
Ξεῖνοι δ' ἀλλήλων πατρώϊοι ὀχόμεθ' εἶναι
Εἴξ ἀρχῆς, εἴπερ τε γέροντ' εἴρηαι ἐπελθών
Λαέρτεω ἥρωα· τὸν ἐκέτι φασὶ πόλινδε
Ἔρχεσθ', ἀλλ' ἀπαΐδεσθεν ἐπ' ἀγρῷ πήματα πάσχειν
Γρηῒ σὺν ἀμφιπόλῳ, ἥ οἱ βρῶσίν τε πόσιν τε
Παραθεῖ, ἥτ' ἀν μιν κάματος κατὰ γῦα λάβῃσι,
Ἑρπύζοντ' ἀνὰ γυῖα ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
Νῦν δ' ἦλθον· δὴ γάρ μιν ἔφαντ' ἐπιδήμιον εἶναι
Σὸν πατέρ'· ἀλλά νυ τόν γε θεοὶ βλάπτουσι κελεύθε.
Οὐ γάρ πω τέθνηκεν ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἔτι που ζωὸς κατερύκεται ἀφρῇ πόντῳ,
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· χαλεποὶ δέ μιν ἄνδρες ἔχουσιν
Ἄγριοι, οἵ πα κεῖνον ἐρυκανόωσ' ἀέκοντα.
Αὐτὰρ νῦν τοι ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω,
Οὔτέ τι μάντιν ἐὼν, οὔτ' οἰωνῶν σάφα εἰδώς·
Οὔτι ἔτι δηρόν γε φίλης ἀπὸ πατρίδος αἴης
Ἔσσεται, οὐδ' εἴπερ τε σιδήρεα δέσματ' ἔχῃσι·
Φράσσεται ὅς κε κέηται, ἐπεὶ πολυμήχανός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ δὴ ἐξ αὐτοῦ τόσσος πάϊς εἰς Ὀδυσῆος.
Αἰνῶς γὰρ κεφαλῇ τε καὶ ὄμμασι καλὰ ἐοικας

Κεί-

Quis, unde es hominum? ubi tibi urbs atque parentes?
Quali autem in navi adveniſti? quo pacto te nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam eſſe ſe profitentur?
Neque enim ullo pacto te peditem exiſtimo huc veniſſe:
Et mihi hoc dic vere, ut bene cognoſcam
An recens veniſti, an *tu* etiam paternus es
Hoſpes: quoniam multi adibant viri noſtram domum
Alii; nam & is in ſe convertebat ſtudia hominum.
Hunc rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerva:
Enimvero ego tibi hæc perquam indubitate narrabo.
Mentes Anchiali bellicoſi glorior eſſe
Filius, cæterum Taphiis navigandi ſtudioſis impero.
Nunc vero huc cum navi veni atque ſociis,
Navigans nigrum pontum ad alienæ linguæ homines,
In Temeſen ad æs: veho autem ſplendidum ferrum.
Navis autem ipſa mihi ſtat ad agrum ante urbem,
In portu Rhethro, ſub Neio ſylvoſo.
Hoſpites autem invicem paterni profitemur eſſe
Ab initio, ſi modo ſenem interroges conveniens
Laertem heroem: quem non amplius ajunt in urbem
Venire, ſed ſeorſim in agro dolores pati
Vetula cum ancilla, quæ illi cibumque potumque
Apponit, quandocunque ei languor membra invadit,
Reptantem per fertiliſſima ſoli viniferi.
Nunc autem veni: nam ipſum ajebant jam apud ſuos eſſe
Tuum patrem: ſed eum dii impediunt in itinere.
Non enim adhuc mortuus eſt ſuper terram divinus Ulyſſes,
Sed adhuc alicubi vivus detinetur in lato ponto,
Inſula in circumflua: ſævi autem ipſum viri detinent
Agreſtes, qui alicubi illum arcent invitum.
Porro nunc tibi ego vaticinabor quemadmodum in animo
Immortales ſuggerunt, & quemadmodum perfectum iri puto,
Neutiquam vates cum ſim, neque auguriorum clare peritus:
Non jam diu cara a patria terra
Erit, neque ſi etiam ferrea vincula detinerent:
Videbit ut redeat, quoniam ſolers eſt.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,
Num ex ipſo tantus filius ſis Ulyſſe:
Vehementer enim & capite & oculis pulchris ſimilis es
Illi:

Κείνῳ· ἐπεὶ δαμὰ πολλὸν ἐμισγόμεθ' ἀλλήλοισι
Πρίν γε δὴ ἐς Τροίην ἀναβήμεναι, ἔνθά περ ἄλλοι
Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἔβαν κοίλης ἐπὶ νηυσίν·
Ἐκ τοῦδ' ἔτ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἴδον, ἔτ' ἐμὲ κῆρ·
Τλῶ δ' αὖ Τηλέμαχον πεπυμένον αὐτόν θ' ὕδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Μήτηρ μέν τ' ἐμέ φησι τὸν ἔμμεναι· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ οἶδ'· ἢ γάρ πώ τις ἔὸν γόνον αὐτὸς ἀνέγνω.
Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον μάκαρός νύ τοι ἔμμεναι υἱὸς
Ἀνέρος, ὃν κτεάτεσσιν ἑοῖς ἔπι γῆρας ἔτετμε·
Νῦν δ' ὃς ἀποτμότατος γένετο θνητῶν ἀνθρώπων,
Τὸν μ' ἔκ φασι γενέσθαι· ἐπεὶ σύ με τοῦτ' ἐρεείνεις.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὐ μέν τοι γενεὴν γε θεοὶ νώνυμον ὀπίσω
Θῆκαν· ἐπεὶ σέ γε τοῖον ἐγείνατο Πηνελόπεια.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς δαὶς, οἷς δὲ ὅμιλος ὅδ' ἔπλετο, εἶπε δέ σε χρεώ;
Εἰλαπίνη, ἦε γάμος; ἐπεὶ οὐκ ἔρανος τάδε γ' ἔσσιν·
Ὥς τέ μοι ὑβρίζοντες ὑπερφιάλως δοκέουσι
Δαίνυσθαι κατὰ δῶμα. νεμεσσήσαιτο κεν ἀνὴρ
Αἴσχεα πόλλ' ὁρόων, ὅστις πινυτός γε μετέλθοι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπυμένος αὐτόν θ' ὕδα.
Ξεῖν', ἐπεὶ ἆρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Μέλλε μέν ποτε οἶκος ὅδ' ἀφνειὸς καὶ ἀμύμων
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἔτι κεῖνος ἀνὴρ ἐπιδήμιος ἦεν.
Νῦν δ' ἕτερος ἐβάλοντο θεοὶ, κακὰ μηχανόωντες,
Οἵ κεῖνον μὲν ἄϊστον ἐποίησαν περὶ πάντων
Ἀνθρώπων· ἐπεὶ οὔ κε θανόντι περ ὧδ' ἀκαχοίμην,
Εἰ μετὰ οἷς ἑτάροισι δάμη Τρώων εἰν δήμῳ,
Ἢ ἐν φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπαυσε·
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Ἠδέ κε καὶ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο·
Οἴχεται ἄϊστος, ἄπυστος, ἐμοὶ δ' ὀδύνας τε γόους τε
Κάμπεν. οὐδ' ἔπι κεῖνον ὀδυρόμενος τερπαχίζω
Οἶον, ἐπεί νύ μοι ἄλλα θεοὶ κακὰ κήδε' ἔθεσαν.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατὰκοιρανέουσι,

Τόν-

Illi: nam frequenter ſicuti nunc nos inviſebamus invicem
Antequam ille in Trojam conſcenderet, quo utique alii
Græcorum optimates ierunt cavis in navibus:
Ex hoc tempore neque Ulyſſem ego vidi, neque me ille.
Hanc rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi o hoſpes perquam indubitate enarrabo.
Equidem mater ait me ejus eſſe: aſt ego
Neſcio: non enim ullo pacto quiſquam ſuum parentem ipſe
cognovit.
O ſi & ego debuiſſem beati alicujus eſſe filius
Viri, quem in ſuis bonis ſenectus inveniſſet:
Nunc vero qui infeliciſſimus eſt mortalium hominum,
Ex hoc me dicunt natum eſſe: quoniam tu me hoc interrogas:
Hunc autem rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerva,
Non ſane tibi etiam nativitatem dii ignobilem in poſterum
Fecerunt: poſtquam te talem peperit Penelope.
Sed age mihi hoc dic & indubitate enarrato,
Quodnam epulum, quæve hæc turba? aut quid *iſtis* tibi opus
eſt?
Convivium, an nuptiæ? quoniam haud ſymbolum hæc ſunt:
Ita mihi ſupra modum contumelioſe videntur
Convivari per domum. indigne ferat vir
Turpia multa videns, quicunque cordatus utique intervenerit.
Hanc v. rurſum Telemachus prudens contra allocutus eſt:
O hoſpes, quandoquidem me hæc interrogas atque percontaris,
Videbatur quidem quondam domus hæc dives & integra
Eſſe, quamdiu adhuc ille vir apud nos erat:
Nunc vero aliter ſtatuerunt dii, mala meditantes,
Qui illum quidem ignobilem fecerunt ſupra omnes
Homines: ſiquidem non ob mortuum utique ſic lugerem,
Si inter ſuos ſocios occiſus fuiſſet Trojanorum in populo,
Aut amicorum in manibus poſtquã bellum egregie adminiſtraſſet:
Quare ei tumulum feciſſent omnes Græci,
Atque ſuo filio ingentem gloriam reportaſſet in poſterum:
Nunc vero ipſum ſine gloria Harpyiæ abripuerunt:
Periit nulli inveniendus, nulli auditus, mihi autem dolores
luctumque
Reliquit, neque amplius illum lugens defleo
Solum, quoniam mihi alia dii triſtia mala ſtruxerunt:
Quotquot enim inſulis dominantur optimates,
Dulichioque Samoque & ſylvoſa Zacyntho,
Atque quotquot aſperæ Ithacæ dominantur,

Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, τρύχωσι δὲ οἶκον.
Η' δ' ὅτ' ἀρνεῖται συγερὸν γάμον, ὅπτε τελεῦτὴν
Ποιῆσαι δυώατο· τοὶ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή μὲ διαρράισουσι καὶ αὐτόν.
Τὸν δ' ἐπαλαστήσασα προσηύδα Παλλὰς Ἀθήνη,
Ὤ πόποι, ἦ δὴ πολὺν ἀποιχομένου Ὀδυσῆος
Δεύῃ, ὅ κε μνηστῆρσιν ἀυαιδέσι χεῖρας ἐφείη.
Εἰ γὰρ νῦν ἐλθὼν, δόμε ἐν πρώτῃσι θύρῃσι
Στείη, ἔχων πήληκα καὶ ἀσπίδα καὶ δύο δόρε,
Τοῖον ἐὼν οἷόν μιν ἐγὼ τὰ πρῶτ' εὐόησα
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντά τε τερπόμενόν τε,
Ἐξ Ἐφύρης αὖτόν παρ' Ἴλου Μερμερίδαο,
(Ὤχετο γὰρ κἀκεῖσε θοῇς ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς,
Φάρμακον ἀνδροφόνον διζήμενος, ὄφρά οἱ εἴη
Ἰὸς χρίεσθαι χαλκήρεας· ἀλλ' ὁ μὲν οὔ οἱ
Δῶκεν, ἐπεὶ ῥα θεοὺς νεμεσίζετο αἰὲν ἐόντας·
Ἀλλὰ πατὴρ οἱ δῶκεν ἐμός· φιλέεσκε γὰρ αἰνῶς)
Τοῖον ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεὺς,
Πᾶσιν κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Ἤ κεν νοστήσας ἀποτίσεται, ἦε καὶ οὐκί,
Οἶσιν ἐνὶ μεγάροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα
Ὥππως κεν μνηστῆρας ἀπώσεαι ἐκ μεγάροιο.
Εἰ δ' ἄγε νῦν ξυνίει, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων,
Αὔριον εἰς ἀγορὴν καλέσας ἥρωας Ἀχαιοὺς,
Μῦθον πέφραδε πᾶσι, θεοὶ δ' ἐπιμάρτυροι ἔστων·
Μνηστῆρας μὲν ἐπὶ σφέτερα σκίδνασθαι ἄνωχθι·
Μητέρα δ' ἤ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι,
Ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο·
Οἱ δὲ γάμον πάξῃσι, καὶ ἀρτιεέσσιν ἐέδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσα ἔοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Σοὶ δ' αὐτῷ πυκινῶς ὑποθήσεμαι, ἄκρε πίθηαι.
Νῆ' ἄρσας ἐρέτῃσιν ἐείκοσιν ἥτις ἀρίστη,
Ἔρχεο πευσόμενος πατρὸς δηλῆ οἰχομένοιο,
Ἤν τίς τοι ἐπέπῃσι βροτῶν, ἢ ὅσσαν ἀκούσῃς
Ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Πρῶτα μὲν ἐς Πύλον ἐλθὲ, καὶ ἔρεο Νέστορα δῖον·
Κεῖθεν δ' ἐς Σπάρτην δὲ παρὰ ξανθὸν Μενέλαον·
Ὃς γὰρ δεύτατος ἦλθεν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·

Εἰ

Tot matrem meam ambiunt, atterunt autem domum.
Illa vero neque abnuit odioſas nuptias, neque finem
Facere poteſt: hi vero dilapidant epulantes
Domum meam: cito jam & me male perdent ipſum.
Hunc vicem ejus dolens alloquebatur Pallas Minerva:
Papæ, næ tu multum abſentis Ulyſſis
Indiges, qui procis impudentibus manus injiciat.
Si enim nunc veniens, domus in primis foribus
Staret, habens galeam & ſcutum & duo haſtilia,
Talem ſe ferens qualem ipſum ego primum cognovi
Domo in noſtra bibentemque ſeque oblectantem,
Ex Ephyra reverſum ab Ilo Mermerida,
(Profectus enim erat illuc celeri in navi Ulyſſes,
Venenum mortiferum inquirens, ut poſſet
Sagittas ungere æratas: ſed ille quidem non illi
Dedit, quoniam deos verebatur ſempiternos:
Sed pater illi dedit meus: amabat enim vehementer)
Talem ſe ferens inter procos ſi verſaretur Ulyſſes,
Omnes & brevis fati fierent & amaris nuptiis.
Verum enimvero hæc deorum in poteſtate poſita ſunt,
Utrum reverſus ulciſcetur, an non,
Suis in ædibus: te autem conſiderare jubeo
Quo modo procos expellas ex ædibus.
Eja age nunc intellige, & meam cura orationem,
Cras in concionem ubi vocaveris Heroes Achivos,
Orationem ediſſere omnibus, dii vero teſtes ſint:
Procos quidem ad ſua *quemque* diſcedere jube:
Matrem autem ſi eam animus inceſſit nubere,
Rurſus eat in domum patris præpotentis:
Illi vero nuptias facient, & parabunt dotem
Amplam admodum, quantam par eſt caram filiam comitari.
Tibi autem ipſi prudenter conſulam, ſi quidem parueris,
Navem inſtruens remigibus viginti quæ optima eſt,
Proficiſcere ſciſcitaturus de patre diu abſente,
Si quis tibi dicat mortalium, aut oraculum audiveris
Ex Jove, quod potiſſimum gloriam affert hominibus.
Primum quidem in Pylum abi, & interroga Neſtorem eximium:
Illinc in Spartam ad flavum Menelaum:
Hic enim noviſſimus venit Achivorum ære loricatorum:

Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον καὶ νόστον ἀκούσῃς,
Ἢ τ' ἂν τρυχόμενός περ ἔπι πλαγίης ἐνιαυτόν·
Εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσῃς, μηδέ τ' ἐόντος,
Νοστήσας δ' ἤπειτα φίλῃ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμά τέ οἱ χεύσαι, καὶ ἐπὶ κτέρεα κτερείξαι
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε, καὶ ἀνέρι μητέρα δῶναι.
Αὐτὰρ ἐπὶ δὴ ταῦτα τελευτήσῃς τε καὶ ἔρξῃς,
Φράζεσθαι δ' ἤπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν
Ὅππως κεν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
Κτείνῃς, ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδόν· ἐδέ τί σε χρὴ
Νηπιάας ὀχέειν, ἐπεὶ οὐκ ἔτι παῖδά γε ἐσσί.
Ἦ οὐκ ἀίεις οἷον κλέος ἔλαβε δῖος Ὀρέστης
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ ἔκτανε πατροφόνηα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα;
Καὶ σὺ φίλος, (μάλα γάρ σ' ὁράω καλόν τε μέγαν τε)
Ἀλκιμος ἔσσ', ἵνα τίς σε καὶ ὀψιγόνων ἐσαΐῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα θοὴν κατελεύσομαι ἤδη,
Ἠδ' ἑτάρους, οἵ πού με μάλ' ἀχαλκέωσι μένοντες.
Σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω, καὶ ἐμῶν ἐμπάζεο μύθων.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ξεῖν' ἦτοι μὲν ταῦτα φίλα φρονέων ἀγορεύεις,
Ὥστε πατὴρ ὧ παιδί, τῷ ἔποτε λήσομαι αὐτῶν·
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμενον, ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, τεταρπόμενός τε φίλον κῆρ,
Δῶρον ἔχων ἐπὶ νῆα κίῃς, χαίρων ἐνὶ θυμῷ,
Τιμῆεν, μάλα καλόν, ὃ τοι κειμήλιον ἔσται
Ἔξ ἐμέθεν· οἷα φίλοι ξεῖνοι ξείνοισι διδῶσι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μή μ' ἔτι νῦν κατέρυκε, λιλαιόμενόν περ ὁδοῖο·
Δῶρον δ' ὅ, τί κέ μοι δῶναι φίλον ἦτορ ἀνώγει,
Αὖθι ἀνερχομένῳ δόμεναι οἰκόνδε φέρεσθαι,
Καὶ μάλα καλὸν ἑλών· σοὶ δ' ἄξιον ἔσται ἀμοιβῆς.
Ἦ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦρνις δ' ὡς ἀνόπαια διέπτατο· τῷ δ' ἐνὶ θυμῷ
Θῆκε μένος καὶ θάρσος, ὑπέμνησέν τέ ἑ πατρὸς
Μᾶλλον ἔτ' ἢ τὸ πάροιθεν. ὁ δὲ φρεσὶν ἧσι νοήσας,
Θάμβησεν κατὰ θυμόν· ὀίσατο γὰρ θεὸν εἶναι.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρας ἐπώχετο ἰσόθεος φώς·
Τοῖσι δ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός, οἱ δὲ σιωπῇ

Si quidem patris vitam & reditum audiveris,
Etsi defessus tamen adhuc sustinebis annum:
Si vero mortuum audieris, neque amplius viventem,
Reversus continuo caram in patriam terram,
Monumentum illi erige, & inferias infer
Eximias admodum, quales decet: & viro matrem dato.
Ast ubi jam hæc finieris & perfeceris,
Considera deinde in mente & in animo
Quo pacto procos in ædibus tuis
Interficias, sive dolo, sive palam. neque te convenit
Puerilia tractare, siquidem non amplius tantillus es.
An non audis qualem gloriam ceperit nobilis Orestes
Omnes apud homines, postquam interfecit parricidam
Ægisthum dolosum, qui illi patrem inclytum interemerat?
Et tu amice, (admodum enim te video eximiumque magnumque)
Strenuus esto, ut aliquis de te etiam posterorum bona dicat.
Ast ego ad navem celerem descendam jam,
Atque socios, qui fortassis admodum ægre ferunt, *quod* me præstolantur.
Tibi autem ipsi curæ sit, & meos observa sermones.
Hanc rursus Telemachus prudens contra alloquutus est:
O hospes profecto hoc amico animo dicis,
Perinde atque pater suo filio, & nunquam obliviscar illorum:
Sed age nunc mane, accelerans licet iter,
Ut & lotus, & oblectatus tuum cor,
Donum habens ad navem eas, gaudens in animo,
Pretiosum, perquam eximium, quod tibi *instar* reconditi muneris erit
Ex me; qualia amici hospites hospitibus dant.
Huic respondebat deinde dea cæsia Minerva:
Ne me amplius detine, cupidum utpote itineris:
Donum autem quodcunque mihi dare tuum cor jubet,
Rursus redeunti dato domum ferre,
Et sane eximium accipiens: tibi autem dignum erit retributione.
Illa quidem sic loquuta abiit cæsia Minerva,
Avis autem ut Anopæa avolavit: huicque in animo
Indidit robur & audaciam, memoremque fecit patris
Magis adhuc quam antea. hic autem mente sua considerans,
Obstupuit in animo: putavit enim deum esse.
Continuo autem procos adibat deo æquandus vir:
Illis autem cantor canebat inclytus, iique tacite

Εἵατ' ἀκηδέοντες· ὁ δ' Ἀχαιῶν νόστον ἀείδε
Λυγρὸν, ὃν ἐκ Τροίης ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη.
Τῷ δ' ὑπερῳόθεν φρεσὶ σιώπεον θέσπιν ἀοιδὴν
Κήρυξ Γκαφίοιο περίφρων Πηνελόπεια·
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν κατεβήσατο οἷο δόμοιο,
Οὐκ οἴη, ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν στέγης πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων ἑομένην λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀμφίπολος δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη·
Δακρύσασα δ' ἔπειτα προσηύδα θεῖον ἀοιδὸν,
Φήμιε, πολλὰ γὰρ ἄλλα βροτῶν θελκτήρια οἶδας,
Ἔργ' ἀνδρῶν τε θεῶν τε, τά τε κλείουσ' ἀοιδοί.
Τῶν ἕν γέ σφιν ἄεισε παρήμενος· οἱ δὲ σιωπῇ
Οἶνον πινύοντες. ταύτης δ' ἀποπαύε ἀοιδῆς
Λυγρῆς, ἥτέ μοι αἰεὶ ἐνὶ στήθεσσι φίλον κῆρ
Τείρει· ἐπεί με μάλιστα καθίκετο πένθος ἄλαστον.
Τοίλλη γὰρ κεφαλὴν ποθέω, μεμνημένη αἰεὶ
Ἀνδρὸς τῆ κλέος εὐρὺ κατ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.
Τλὴ δ' αὖ Τηλέμαχος πεπυσμένος ἀντίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμὴ, τί τ' ἄρ σὺ φθονέεις ἐρίηρον ἀοιδὸν
Τέρπειν ὅππη οἱ νόος ὄρνυται; ἦ νύ τ' ἀοιδοὶ
Αἴτιοι, ἀλλά ποθι Ζεὺς αἴτιος, ὅστε δίδωσιν
Ἀνδράσιν ἀλφηστῆσιν ὅπως ἐθέλησιν ἑκάστῳ.
Τούτῳ δ' ἠ νέμεσις Δαναῶν κακὸν οἷον ἀείδειν·
Τλὴ γὰρ ἀοιδὴ μᾶλλον ἐπικλείουσ' αὐθρώποι
Ἥτις ἀκουόντεσσι νεωτάτη ἀμφιπέληται.
Σοὶ δ' ἐπιτολμάτω κραδίη καὶ θυμὸς ἀκούειν.
Οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς οἶος ἀπώλεσε νόστιμον ἦμαρ
Ἐν Τροίη, πολλοὶ δὲ καὶ ἄλλοι φῶτες ὄλοντο.
Ἀλλ' εἰς οἶκον ἰοῦσα τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ' ἠλακάτην τε, καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· μῦθος δ' ἀνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί· τῶ γὰρ κράτος ἐς ἐνὶ οἴκῳ.
Ἣ μὲν θαμβήσασα πάλιν οἶκόνδε βεβήκει.
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένου ἔνδεπτο θυμῷ·
Ἐς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν, ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Μνη-

Sedebant audientes: ille vero reditum Achivorum canebat
Difficilem, quem ex Troja indixiſſet Pallas Minerva.
Hujus e ſupernis ædium advertit animum divinæ cantilenæ
Filia Icarii prudens Penelope:
Gradibus autem altis deſcendit ſuæ domus,
Non ſola, una cum hac ancillæ duæ ſequebantur.
Illa vero quando jam ad procos pervenit præſtantiſſima mulierum,
Stetit ſane juxta poſtem domus affabre ſtructæ,
Genis prætendens tenuia capitis redimicula:
Ancilla vero ei fida utrinque adſtabat.
Lacrymans vero tum alloquebatur divinum cantorem:
O Phemie, multa enim alia mortalium oblectamenta noviſti,
Geſta hominumque deorumque, quæ celebrant poetæ,
Horum unum ipſis cane adſidens: illi autem ſilentio
Vinum bibant. ab hac vero quieſce cantilena
Moleſta, quæ mihi perpetuo in pectoribus meum cor
Rodit: nam me in primis invaſit dolor graviſſimus.
Tale enim caput deſidero, memor ſemper
Viri, cujus lata eſt gloria per Græciam & medium Argos.
Hanc rurſus Telemachus prudens contra alloquutus eſt:
Mater mea, quid jam invidiam concitas jucundo cantori,
Ne oblectet utcunque illi mens impellitur? non ſane poetæ
In cauſa ſunt, ſed interdum Jupiter in cauſa eſt, qui ſuggerit
Viris ingenioſis ita ut vult unicuique.
Huic autem haud reprehenſioni erit quod Græcorum adverſa canit.
Eam enim cantilenam magis celebrant homines
Quæcunque auditoribus recentiſſima exiſtat.
Tibi vero ſuſtineat cor & animus audire.
Non enim Ulyſſes ſolus perdidit reditus diem
In Troja, ſed multi & alii viri perierunt.
Tu vero in domum profecta tua opera adminiſtra,
Telamque columque, & ancillis impera
Operi incumbere: ſermones vero viris curæ erunt
Omnibus, potiſſimum vero mihi: cujus imperium eſt in domo.
Illa quidem admirabunda rurſus in domum ivit:
Filii enim dictum prudens ponebat in animo.
Ad ſuperioraque *ædium* conſcendens cum ſervientibus mulieribus,
Flebat tum Ulyſſem dilectum maritum, donec illi ſomnum
Dulcem palpebris immiſit cæſia Minerva.

Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα,
Πάντες δ' ἠρήσαντο παρὰ λεχέεσσι κλιθῆναι·
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων,
Μητρὸς ἑμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες,
Νῶϊ μὲν δαινύμενοι τερπώμεθα, μηδὲ βοητὺς
Ἔσω· (ἐπεὶ τόγε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ' οἵῳ ὅδ' ἐστὶ, θεοῖς ἐναλίγκιος αὐδὴν)
Ἠῶθεν δ' ἀγορήνδε καθεζώμεσθα κιόντες
Πάντες, ἵν' ὑμῖν μῦθον ἀπηλεγέως ἀποείπω,
Ἐξιέναι μεγάρων· ἄλλας δ' ἀλεγύνετε δαῖτας,
Τμᾶ κτήματ' ἔδοντες, ἀμειβόμενοι κατὰ οἴκους.
Εἰ δ' ὔμμιν δοκέει τόδε λωΐτερον καὶ ἄμεινον
Ἔμμεναι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
Κείρετ'· ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι αἰνῶς ἑόντας,
Αἴκέ ποθι Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι,
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὀλοισθε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδάξ ἐν χείλεσι φύντες,
Τηλέμαχον θαύμαζον, ὃ θαρσαλέως ἀγορᾶφε.
Τὸν δ' αὖ Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή σε διδάσκησιν θεοὶ αὐτοὶ
Τ' φαγόρην τ' ἔμεναι, καὶ θαρσαλέως ἀγορᾶσθαι,
Μή σέ γ' ἐν Ἀμφιάλῳ Ἰθάκης βασιλῆα Κρονίων
Ποιήσειεν· ὅ σοι γενεῇ πατρώϊόν ἐστιν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνοε, ἦτέρ μοι καὶ ἀγάσσεαι ὅ, τί κεν εἴπω;
Καί κεν τῷ ἐθέλοιμι Διὸς γε διδόντος ἀρέσθαι.
Ἦ φῂς τῶτο κάκιστον ἐν ἀνθρώποισι τετύχθαι;
Οὐ μὲν γάρ τι κακὸν βασιλεύεμεν· αἶψα τε οἱ δῶ
Ἀφνειὸν πέλεται, καὶ τιμήεντερος αὐτός.
Ἀλλ' ἤτοι βασιλῆες Ἀχαιῶν εἰσι καὶ ἄλλοι
Πολλοὶ ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ, νέοι, ἠδὲ παλαιοί,
Τῶν κέν τις τόδ' ἔχῃσιν, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς·
Αὐτὰρ ἐγὼν οἶκοιο ἄναξ ἔσομ' ἠμετέροιο,
Καὶ δμώων ὅς μοι λήισατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' αὖ Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ἤτοι ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται,
Ὅστις ἐν ἀμφιάλῳ Ἰθάκῃ βασιλεύσει Ἀχαιῶν·
Κτήματα δ' αὐτὸς ἔχοις, καὶ δώμασιν οἷσιν ἀνάσσοις.
Μή γάρ τίς τ' ἔλθοι ἀνὴρ ὅστις σέ γε πολλὰ βίηφι

Κτή-

Proci autem tumultuabantur per domum obſcuram,
Omnes autem optabant lectulis propter dormire;
Illis autem Telemachus prudens incepit ſermonem.
Matris meæ proci intolerabili contumelia inſtructi,
Nunc quidem convivantes delectemur, neque clamor
Adſit: (nam hoc honeſtum eſt audire cantorem
Talem, qualis hic eſt, diis aſſimilis voce)
Mane vero in concionem ſedeamus venientes
Omnes, ut vobis ſermonem audenter renunciem,
Exire ex ædibus: aliaſque ſequimini dapes,
Veſtra bona edentes, invitantes invicem ſuam quiſque in domum.
Si vero vobis videtur hoc ſatius & melius
Eſſe, viri unius victum impune perdere,
Abſumite, ego vero deos invocabo ſempiternos,
Sicubi Jupiter det repenſa facta *hæc* ut fiant,
Inulti tum intra ædes pereatis.
Sic ait. Illi vero omnes mordicus labia prehendentes,
Telemachum admirabantur, quod audacter loquutus eſſet:
Hunc autem rurſus Antinous alloquutus eſt Eupithei filius:
O Telemache, revera nimis te docuerunt dii ipſi
Sublimiloquum eſſe, & audenter concionari:
Ne te utique in circumflua Ithaca regem Jupiter
Conſtituat: quod tibi genere paternum eſt.
Hunc rurſum Telemachus prudens contra alloquutus eſt:
Antinoe, num etiam mihi iraſceris *ob id* quod dixero?
Et hoc vellem Jove quidem dante accipere.
An putas hoc peſſimum inter homines eſſe?
Non enim quicquam mali *eſt* regnare: ſtatimque ei domus
Dives fit, & honoratior ipſe.
Sed certe reges Achivorum ſunt etiam alii
Multi in circumflua Ithaca, juvenes & veteres:
Horum aliquis hoc habere poſſit, poſtquam mortuus eſt nobilis Ulyſſes.
At ego domus rex ero noſtræ,
Et ſervorum quos mihi mancipavit nobilis Ulyſſes.
Hunc rurſus Eurymachus Polybi filius contra allocutus eſt:
O Telemache, certe hæc deorum in poteſtate poſita ſunt,
Quiſnam circumfluæ Ithacæ dominabitur Græcorum:
Bona vero ipſe habeas, & domui tuæ imperes.
Non enim ille veniat vir qui invitum vi

Κτήματ' ἀποῤῥαίσει, Ἰθάκης ἔπι ναιετάουσης.
Ἀλλ' ἐθέλω σε φέρτερ' ἐπὶ ξείνοις ἔρεσθαι,
Ὁππόθεν ἔσσ' ἀνήρ, ποίης δ' ἐξ ἀνδρῶν ἐλήλυθας;
Πῆ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
Ἦέ τοι ἀγγελίῃ πατρὸς φέρει ἐρχομένοιο,
Ἢ ἐὸν αὐτοῦ χρεῖος ἐελδόμενος πολὺ ἰκάνει.
Οἷον ἀναΐξας ἄφαρ οἴχεται, οὐδ' ὑπέμεινε
Γνώμεναι· ὃ μὲν γάρ τι κακῷ εἰς ὦπα ἐῴκει.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἦτοι νόος ἀπώλεσε πατρὸς ἐμοῖο,
Οὐτ' ἂν ἀγγελίης ἔτι πεύσομαι, εἴ ποθεν ἔλθοι,
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι, ὥ περ μήτηρ
Εἰς μέγαρον καλέσασα θεοπρόπον ἐξερέηται.
Ξεῖνος δ' ὅτος ἐμὸς πατρῴης ἐκ Τάφου ἐστὶ,
Μέντης Ἀγχιάλοιο δαΐφρονος ἔσχεται εἶναι
Τίος, ἀτὰρ Ταφίοισι φιληρέτμοισιν ἀνάσσει.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος· φρεσὶ δ' ἀθανάτην θεὸν ἔγνω.
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε καὶ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρεψάμενοι τέρποντο. μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθε.
Δὴ τότε κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.
Τηλέμαχος δ' ὃθι οἱ θάλαμος πετηκαλέος αὐλῆς
Τέτηλὸς δέδμητο, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Ἔνθ' ἔβη εἰς εὐνὴν, πολλὰ φρεσὶ μερμηρίζων.
Τῷ δ' ἄρ' ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε κέδν' ἀδῆα
Εὐρύκλει', Ὦπος θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
Τὴν ποτε Λαέρτης τεῖο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν
Πρωθήβην ἔτ' ἐοῦσαν, ἑεικοσάβοια δ' ἔδωκεν.
Ἴσα δέ μιν κεδνῇ ἀλόχῳ τίεν ἐν μεγάροισιν.
Εὐνῇ δ' οὔποτ' ἔμικτο, χόλον δ' ἀλέεινε γυναικός·
Ἣ οἱ ἅμ' αἰθομένας δαΐδας φέρε, καί ἑ μάλιστα
Δμωάων φιλέεσκε θέτρεφε τυτθὸν ἐοῦσα.
Ὣ ἴξεν δὲ θύρας θαλάμου πύκα ποιητοῖο·
Ἕζετο δ' ἐν λέκτρῳ, μαλακὸν δ' ἔκδυνε χιτῶνα·
Καὶ τὸν μὲν γραίης πυκιμήδεος ἔμβαλε χερσὶν.
Ἣ μὲν τὸν πτύξασα καὶ ἀσκήσασα χιτῶνα,
Πασσάλῳ ἀγκρεμάσασα παρὰ τρηπῖσι λέχεσσι,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο· θύρην δ' ἐπέρυσε κορώνῃ
Ἀργυρέῃ· ἐπὶ δὲ κληῖδ' ἐτάνυσσεν ὑμάντι.

Ἔνθ'

Bonis deprædaturus ſit, dum Ithaca habitatur.
Sed volo te optime de hoſpite interrogare,
Unde ille vir, quali autem gloriatur eſſe
E terra: ubinam ei genus & patria rura:
An tibi nuncium patris adfert venientis,
An ſuum ipſius debitum expetens huc venit.
Ut proripiens ſe ſtatim abiit, neque ſuſtinuit
Ut cognoſceretur: nam haud quicquam in faciem malo ſimilis erat.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquutus eſt:
Eurymache, certe reditus periit patris mei,
Certe nec nunciis amplius credo, ſicunde veniat,
Neque vaticinium curo, ſi quem mater
In regiam vocans divinatorem ſciſcitetur.
Hoſpes vero hic meus paternus e Tapho eſt,
Mentes Anchiali cordati gloriatur eſſe
Filius, cæterum Taphiis navigandi ſtudioſis imperat.
Sic ait Telemachus: mente vero immortalem deum intelligebat.
Hi vero ad ſaltationem & ſuavem cantum
Converſi oblectabantur, manebantque dum veſper adventaret.
His autem ſe oblectantibus niger veſperus ſupervenit.
Tunc ergo dormituri ibant domum quiſque.
Telemachus autem ubi ipſi thalamus perpulchræ aulæ
Sublimis ædificatus erat, proſpicuo in loco,
Illuc ivit in lectum, multa mente reputans.
Simulque cum eo ardentes faces ferebat pudicitiam docta
Euryclea, Opis filia Piſenoridæ:
Quam olim Laertes emerat facultatibus ſuis
Primum jam pubeſcentem, pretiumque viginti boum dederat.
Æque autem ipſam ac pudicam uxorem honorabat in ædibus:
Sed lecto nunquam mixtus ea eſt; iram ſcilicet vitabat uxoris:
Hæc illi ſimul ardentes faces ferebat, & ipſum maxime
Sola ancillarum amabat, & enutrierat parvulum.
Aperuit autem januas thalami ſcite facti:
Sedebatque in lecto, & mollem exuebat tunicam:
Et eam quidem aniculæ ſedulæ dedit in manus.
Illa quidem plicans & aptans tunicam,
Paxillo ſuſpendens juxta lectum,
Feſtinavit ire ex thalamo: januam autem attraxit annulo
Argenteo: peſſulumque obtendit loro.

Hic

Ἔνθ' ὄγε παννύχιος, κεκαλυμένος οἷος ἀώτῳ,
Βάλλε φρεσὶν ἧσιν ὁδὸν τλώ πέφραδ' Ἀθήνη.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Β. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Συναγαγὼν ἐκκλησίαν Τηλέμαχος, παραγγέλλει τοῖς μνηστῆρσιν ἐξιέναι τῆς οἰκίας τοῦ Ὀδυσσέως. λαβὼν δὲ παρὰ μὲν Εὐρυκλείας τὰ πρὸς τὴν ἀποδημίαν ἐπιτήδεια, παρὰ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς ἑταίρας καὶ ναῦν, εἰς Πύλον αὐάγεται ἠλίου δύνοντος.

Βῆ ῥ' ἀγορὴν ἔχεα, ἦκα γρηὺς, πὰρ δὲ Ἀθήνη.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ εὐαλίγκιος αὖτως.
Αἶψα δὲ κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλευσε
Κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομόωντας Ἀχαιούς.
Οἱ μὲν ἐκήρυσσον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν, ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Βῆ ῥ' ἴμεν εἰς ἀγορήν, παλάμῃ δ' ἔχε χάλκεον ἔγχος·
Οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γε δύω κύνες ἀργοὶ ἕποντο·
Θεσπεσίῃ δ' ἄρα τῷ γε χάριν κατέχυθε Ἀθήνη.
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
Ἕζετο δ' ἐν πατρὸς θώκῳ, εἶξαν δὲ γέροντες.
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἥρως Αἰγύπτιος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὃς δὴ γήραϊ κυφὸς ἦεν, καὶ μυελὸς ἔβδη.
Καὶ γὰρ τῷ φίλος υἱὸς ἅμ' ἀνδρέσσι Ὀδυσῆϊ
Ἴλιον εἰς ἐύπωλον ἔβη κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν,
Ἀντίφος αἰχμητής· τὸν δ' ἄγριος ἐκπαγλε Κύκλωψ
Ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ, πύματον δ' ὤπλίσατο δόρπον.
Τρεῖς δέ οἱ ἄλλοι ἔσαν, καὶ ὁ μὲν μνηστῆρσιν ὁμίλει
Εἰρωσύνῃ, δύο δ' αὖτε ἔχον πατρώια ἔργα·
Ἀλλ' ὅ γ' ὡς τὸ λήθετ' ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων.
Τοῖς ὄγε δακρυόεις ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,

25 Κε-

Hic ille pernox, tectus ovis florida lana,
Conſultabat mente ſua viam quam dixerat Minerva.

ODYSSEÆ HOMERI LIBRI SECUNDI

Argumentum.

COngregato concilio Telemachus denunciat procis ut exeant e domo Ulyſſis. Acceptis autem ab Euryclea, quæ ad peregrinationem neceſſaria erant, a Pallade ſociis & navi ad navigationem, ſolvit poſt ſolis occaſum.

B. Concionem habet, viatica anus, navigationem cum Pallade,

QUando vero mane genita apparuit roſea digitos aurora,
Surrexit ex lectulo Ulyſſis dilectus filius,
Veſtes induens: gladiumque acutum ſuſpendit ab humeris.
Pedibus vero ſub ſplendidis ligavit pulchra ſandalia,
Feſtinavitque exire e cubiculo deo ſimilis plane.
Continuo autem præconibus vocalibus imperavit
Convocare ad concionem comantes Græcos.
Illi quidem convocarunt; hi vero congregabantur celerrime.
At poſtquam congregati ſunt, & in unum convenerunt,
Perrexit ire in concionem, manu autem tenebat ferream haſtam:
Non ſolus, una illum duo canes albi ſequebantur:
Divinam certe huic gratiam circumfudit Pallas.
Hunc ſane omnes populi advenientem admirabantur.
Sedebat autem in patris ſella, ceſſeruntque *ei* ſenes.
His deinde heros Ægyptius cœpit concionari,
Qui jam ſenio incurvus erat, & plurima ſciebat.
Etenim hujus dilectus filius cum divino Ulyſſe
Ad Ilion equis felicem ierat cavis in navibus,
Antiphus bellator: quem ſævus interfecit Cyclops
In ſpelunca cava, ultimamque paravit cœnam.
Tres autem illi alii erant, & unus inter procos verſabatur
Eurynomus, duo autem perpetuo habebant paterna opera:
Sed neque ſic illius oblitus erat lugens & dolens.
His ille lacrymans concionatus eſt & dixit:

Au-

Κέκλυτε δὴ νῦν μεῦ Ἰθακήσιοι ὅ, τί κεν ἔπω,
Οὐδέ ποθ' ἡμετέρη ἀγορὴ γείετ' οὐδὲ θόωκος,
Ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς δῖος ἔβη κοίλης ἐπὶ νηυσί·
Νῦν δὲ τίς ὧδ' ἤγειρε; τίνα χρειὼ τόσον ἵκει
Ἠὲ νέων αὐδρῶν, ἢ οἱ προγενέστεροί εἰσιν;
Ἠέ τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυεν ἐρχομένοιο,
Ἣν χ' ἡμῖν σάφα εἴποι, ὅτε πρότερός γε πύθοιτο;
Ἠέ τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκεται ἠδ' ἀγορεύει;
Ἐσθλός μοι δοκεῖ εἶναι, ὀνήμενος· εὖδέ οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ἀγαθὸν τελέσειεν ὅ, τι φρεσὶν ἦσι μενοινᾷ.
Ὣς φάτο. χαῖρε δὲ φήμῃ Ὀδυσῆος φίλος υἱός,
Οὐδ' ἄρ' ἔτι δηρὸν ἧστο, μενοίνησεν δ' ἀγορήνδε·
Στῆ δὲ μέσῃ ἀγορῇ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρὶ
Κῆρυξ Πεισήνωρ πεπνυμένα μήδεα εἰδώς.
Πρῶτον ἔπειτα γέροντα καθαπτόμενος προσέειπε,
Ὦ γέρον, οὐχ ἑκὰς ὅττος ἀνὴρ, (πάχα δ' ἔσσεαι αὐτὸς)
Ὅς λαὸν ἤγειρε· μάλιστα δέ μ' ἄλγος ἱκάνει·
Οὔτε τιν' ἀγγελίην στρατοῦ ἔκλυον ἐρχομένοιο,
Ἣν χ' ὑμῖν σάφα εἴπω, ὅτε πρότερός γε πυθοίμην,
Οὔτε τι δήμιον ἄλλο πιφαύσκομαι ἠδ' ἀγορεύω·
Ἀλλ' ἐμὸν αὐτοῦ χρεῖος, ὅ μοι κακὸν ἔμπεσε οἶκῳ,
Δοιά· τὸ μὲν πατέρ' ἐσθλὸν ἀπώλεσα, ὅς ποτ' ἐν ὑμῖν
Τοῖσδεσιν βασίλευε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
Νῦν δ' αὖ κῆ πολὺ μεῖζον, ὃ δὴ πάχα οἶκον ἅπαντα
Πάγχυ διαρραίσει, βίοτον δ' ἀπὸ πάμπαν ὀλέσει·
Μητέρι μοι μνηστῆρες ἐπέχραον ἀκ ἐθελούσῃ,
Τῶν αὐδρῶν φίλοι υἷες οἳ ἐνθάδε γ' εἰσὶν ἄριστοι·
Οἳ πατρὸς μὲν ἐς οἶκον ἀπερρίγασι νέεσθαι
Ἰκαρίε, ὡς κ' αὐτὸς ἐεδνώσαιτο θυγατρα,
Δοίη δ' ᾧ κ' ἐθέλοι καὶ οἱ κεχαρισμένος ἔλθοι·
Οἳ δ' εἰς ἡμέτερον πωλέμενοι ἤματα πάντα,
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄις καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατίνεται. οὐ γὰρ ἔπ' αὐτὴρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρὴν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι·
Ἡμεῖς δ' οὐ νύ τι τοῖοι ἀμυνέμεν· οὐ κ' ἔπειτα
Λῷονες τ' ἐσόμεσθα, κὴ ἀδεδαηκότες ἀλκήν·
Ἢ τ' ἂν ἀμυναίμην, εἰ μοι δύναμίς γε παρείη.
Οὐ γὰρ ἔτ' αὐχετὰ ἔργα τετεύχαται, οὐδ' ἔτι καλῶς

Audite nunc jam me Ithacenſes quodcunque dixero,
Nunquam noſtrum concilium factum eſt neque conſeſſus,
Ex quo Ulyſſes divinus abiit cavis in navibus:
Nunc autem quis hunc congregavit? quem neceſſitas tantum urget
Sive ex junioribus viris, ſive qui ſeniores ſunt?
An aliquem nuncium exercitus audivit venientis,
Quem nobis ediſſerere queat, quoniam prior audiverit?
An quippiam publicum aliud dicturus eſt aut loquetur?
Probus mihi videtur eſſe, dignus cui bene cedat: utinam ipſi
Jupiter bene vertat quæcunque mente ſua cogitat.
Sic ait. lætus autem omine Ulyſſis carus filius,
Non amplius diu ſedit, cupiebat enim concionari:
Stetit autem in media concione: ſceptrumque ei dedit in manum
Præco Piſenor prudentia conſilia edoctus.
Primum deinde ad ſenem dirigens orationem loquutus eſt:
O ſenex, non procul abeſt ille vir (ſtatim autem ipſe cognoſces)
Qui populum congregavi: potiſſimum enim me dolor urget:
Neque ullum nuncium exercitus audivi venientis,
Quem vobis ediſſeram, quod prior audiverim,
Neque quicquam publici aliud enarro neque dico:
Sed meum ipſius negotium, quod mihi malum incidit domui,
Imo duo: alterum quod patrem eximium perdidi, qui quondam inter vos
Ipſos imperabat, erat autem velut pater mitis.
Nunc autem longe majus, quod mox cito domum univerſam
Omnino evertet, victumque omnem perdet:
Matri meæ proci ingruerunt nolenti,
Eorum virorum cari filii qui hic utique ſunt optimi:
Qui patris quidem in domum horrent ire
Icarii, ut ipſe dotet filiam,
Detque cui voluerit: & qui ipſi gratus venerit:
Illi vero in noſtram ventitantes quotidie,
Boves ſacrificantes & oves & pingues capras,
Splendide convivantur, bibuntque atrum vinum
Impune, multaque illa abſumuntur: non enim adeſt vir
Qualis Ulyſſes erat, qui malum a domo arceat:
Nos vero neutiquam tales qui arceant: certe etiam deinceps *hoc pacto*
Calamitoſi erimus & indocti *artium* fortitudinis.
Equidem arcerem, ſi mihi vis adeſſet.
Non enim jam tolerabilia facinora patrantur, neque honeſte

Do-

Οἶκόν ἐμὸς διόλωλε. νεμεσσήθητε καὶ αὐτοὶ,
Ἄλλους τ' αὐδήσητε περικτίονας ἀνθρώπους,
Οἳ περιναιετάουσι· θεῶν δ' ὑποδείσατε μῆνιν,
Μήπω μεταστρέψωσιν ἀγασσάμενοι κακὰ ἔργα.
Λίσσομαι ὑμὲν Ζηνὸς ὀλυμπίου, ἠδὲ Θέμιστος,
Ἥτ' ἀνδρῶν ἀγορὰς ὑμὲν λύει ἠδὲ καθίζει,
Σχέσθε φίλοι, καὶ μ' οἶον ἐάσατε πενθέι λυγρῷ
Τάρσαι, εἰ μήπω τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Δυσμενέων κάκ' ἔρεξεν ἐϋκνήμιδας Ἀχαιούς·
Τῶν μ' ἀποπνύμενοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες,
Τέκνα ὀτρύνοντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
Τίμέας ἐσθέμεναι κεμήλιά τε πρόβατά τε.
Εἴχ' ὑμεῖς γε φάγοιτε, πάχ' αὖ ποτε καὶ τίσις εἴη.
Τόφρα γὰρ ἂν κατὰ ἄστυ ποπτυσοίμεθα μύθῳ,
Χρήματ' ἀπαιτίζοντες, ἕως κ' ἀπὸ πάντα δοθείη·
Νῦν δέ μοι ἀπρήκτους ὀδυσσὰς ἐμβάλετε θυμῷ.
Ὣς φάτο χωόμενος, ποτὶ δὲ σκῆπτρον βάλε γαίῃ,
Δάκρυ' ἀνασπάσας· οἶκτος δ' ἕλε λαὸν ἅπαντα.
Ἐνθ' ἄλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν· ἔστε τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν·
Ἀντίνοος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπεν·
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μένος ἄσχεο, ποῖον ἔειπες,
Ἡμέας αἰσχύνων; ἐθέλεις δέ κε μῶμον ἀνάψαι.
Σοὶ δ' οὔτι μνηστῆρες Ἀχαιῶν αἴτιοί εἰσιν,
Ἀλλὰ φίλη μήτηρ, ἣ τοι περὶ κέρδεα οἶδεν,
Ἤδη γὰρ τρίτον ἐστὶν ἔτος, πάχα δ' ἕβδομον ἦμαρ,
Ἐξ οὗ ἀτέμβει θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν·
Πάντας μέν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Ἣ δὲ δόλον τόνδ' ἄλλον ἐνὶ φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὕφαινε,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπεν,
Κῆροι, ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θανέ δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φάρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὀλῆται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήϊον, εἰς ὅτε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανηλεγέος θανάτοιο·
Μήπως μοι κατὰ δῆμον Ἀχαϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴσχεα ἄτερ ἄωρος κῆται, πολλὰ κτεανώσας.

Ὣς

Domus mea perit. indignamini & ipſi,
Alioſque reveremini vicinos homines
Qui circum habitant: deorum vero timete iram,
Ne quid rependant indigne ferentes mala facinora,
Oro ſive per Jovem Olympium, ſive per Themidem,
Quæ hominum conciones & dimittit & cogit,
Sucurrite amici, & *tum demum* me ſolum ſinite dolore moleſto
Affigi, ſi unquam pater meus probus Ulyſſes
Inſenſus malis affecit fortes Græcos:
Quæ mihi rependentes malis afficite inſenſi,
Iſtos inſtigantes: mihi vero ſatius eſſet
Vos abſumere immobilia & mobilia bona:
Quod ſi vos comederitis, fortaſſis aliquando etiam ſolutio fieret.
Tandiu enim per urbem commutaremus verba,
Bona repetentes, donec omnia redderentur.
Nunc vero mihi inſanabiles dolores injicitis animo.
Sic ait iratus, ſceptrumque jecit in terram,
Lacrymas profundens. commiſeratio autem cepit populum omnem.
Tunc alii quidem omnes in ſilentio erant: neque quiſquam auſus eſt
Telemacho verbis reſpondere aſperis:
Antinous autem ipſum ſolus reſpondens alloquutus eſt:
Telemache altiloque, viribus impotens, quid loquutus es
Nos infamans? vis autem maculam inurere.
Tibi vero neutiquam proci Græcorum culpandi ſunt,
Sed cara mater, quæ ſane verſutias percallet.
Jam enim tertius eſt annus, ſtatim autem ibit quartus,
Ex quo dementat animum intra præcordia Achivorum:
Omnes quidem ſperare jubet; & promittit viris ſingulis,
Nuncios mittens, mens autem illi alia cogitat.
Sed illa dolum hunc alium in mente deliberavit:
Exorſa magnam telam in ædibus texuit,
Subtilem & immenſam: continuoque nos alloquuta eſt,
Juvenes mei proci, poſtquam mortuus eſt nobilis Ulyſſes,
Manete urgentes meas nuptias, donec textum
Prefecero, (ne mihi vana fila pereant)
Laerti Heroi ſepulchrale, quando tandem ipſum
Fatum triſte tollet ſomno longo conſopientis mortis:
Ne aliqua me in populo mulierum Achivarum culpet,
Si abſque tegumento jacuerit, qui multa poſſederat.

Sic

Ὣς ἔφαθ'. ἡμῖν δ' αὖτε πεπείθετο θυμὸς ἀγλώωρ.
Ἔνθα κ' ἠματίη μὲν ὑφαίνεσκε μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλυέσκεν, ἐπὶ δαίδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, κ' ἔπειθεν Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, κ' ἐπήλυθον ὧραι,
Καὶ τότε δή τις ἔειπε γυναικῶν ἣ σάφα ᾔδη,
Καὶ τλώ γ' ἀλύουσαν ἐφ' ὁρμέν' ἀγλαὸν ἱστόν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσσε κ' ἐκ ἐθέλουσ' ὑπ' ἀνάγκης.
Σοὶ δ' ὧδε μνηστῆρες ὑποκρίνονται, ἵν' εἰδῇς,
Αὐτὸς σῷ θυμῷ, εἰδῶσι δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Μητέρα σὴν ἀπόπεμψον, ἄνωχθι δέ μιν γαμέεσθαι
Τῷ ὅτεῳ τε πατὴρ κέλεται, κ' αἴδάνει αὐτῇ.
Εἰ δ' ἔτ' ἀνίσει γε πολυὶ χρόνον ἦας Ἀχαιῶν,
Τὰ φρονέουσ' αὐτὰ θυμὸν ἃ οἱ πέρι δῶκεν Ἀθήνη,
Ἔργα τ' ἐπίστασθαι περικαλλέα, κ' φρενὰς ἐσθλὰς,
Κέρδεά θ' οἷ', ὄπω οὔ τις ἀκούομεν ἀδὲ παλαιῶν,
Τάων αἳ πάρος ἦσαν εὐπλοκαμῖδες Ἀχαιαὶ,
Τυρώ τ', Ἀλκμήνη τε, εὐπλόκαμός τε Μυκήνη·
Τάων οὔτις ὁμοῖα νοήματα Πηνελοπείη
Ἤδη. ἀτὰρ μὲν τῶγ' αἰσιμον ἐκ ἐνόησεν.
Τόφρα γὰρ ἓν βιοτόν τε τεὸν κ' κτήματ' ἔδονται,
Ὅφρά κε κείνη τῶνον ἔχῃ νόον ὃνπερ οἱ νῦν
Ἐν στήθεσι πᾶσιν θεοί· μέγα μὲν κλέος αὐτῇ
Ποιεῖτ', αὐτὰρ σοί γε ποθὴν πολέος βιότοιο.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτε τι ἄλλη,
Πρίν γ' αὐτὴν γήμασθαι Ἀχαιῶν ᾧ κ' ἐθέλησιν.
Τὸν δ' ὧδ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτόν ηὔδα,
Ἀνσίνοι, ὅπως ἐσὶ δόμων ἀέκουσαν ἀπῶσαι
Ἣ μ' ἔτεχ', ἣ μ' ἔθρεψε· πατὴρ δ' ἐμὸς ἄλλοθι γαίης
Ζώει ὀΐ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δέ με πόλλ' ἀποτίνειν
Γκαρῷ, ἀλλ' αὐτὸς ἐκὼν ἀπὸ μητέρα πέμψω.
Ἐκ γὰρ τῶ πατρὸς κακὰ πείσομαι, ἄλλα δὲ δαίμων
Δώσει· ἐπεὶ μήτηρ συγερὰς ἀρήσετ' Ἐρινῦς
Οἶκου ἀπερχομένη, νέμεσις δέ μοι ἔξ ἀνθρώπων
Ἔσσεται. ὣς ἀ τῶνον ἐγὼ ποτε μῦθον ἐείπω.
Τὴν μέτερον δ' εἰ μὲν θυμὸς νεμεσίζεται αὐτῶν,
Ἐξιτέ μοι μεγάρων, ἄλλας δ' ἀλεγυνέτε δαῖτας,
Τὰ κτήματ' ἔδοντες, ἀμοιβόμενοι κατὰ οἶκους·
Εἰ δ' ὑμῖν δοκέει τόδε λωίτερον κ' ἄμεινον

Ἐμ-

Sic ait. nobis vero ſtatim perſuaſus eſt animus generoſus,
Atque ibi tum die quidem texebat magnam telam,
Sed nocte ſolvebat, poſtquam faces adhibuerat.
Sic triennio quidem latuit dolo, & perſuaſit Achivis:
Sed cum quartus venit annus, & advenerunt horæ,
Et tunc certe aliqua indicavit mulierum quæ bene ſciebat,
Et ipſam ſolventem invenimus pulchram telam.
Sic illa quidem perfecit etiam nolens præ neceſſitate.
Tibi vero ſic proci reſpondent, ut ſcias
Ipſe tuo animo, ſciant & omnes Achivi;
Matrem tuam dimitte, jube autem ipſam nubere
Illi cuicunque pater juſſerit, & placuerit ipſi.
Si vero adhuc vexabit multo tempore filios Achivorum,
Hæc agitans in animo quæ ei abunde dedit Pallas,
Operaque ſcire inſignia, & mentem bonam,
Et verſutias quales nunquam ullas audivimus neque veterum,
Earum quæ olim fuerunt cirratæ Achivæ,
Tyroque, Alcmenaque, & cirrata Mycena:
Harum nulla ſimilia commenta Penelopæ
Sciebat. Sed hoc quidem non conducibile excogitavit.
Tamdiu enim victum tuum & bona edent,
Quamdiu illa hunc habebit animum, quem illi nunc
In pectoribus ponunt Dii: magnam quidem gloriam ſibi
Conciliat, ſed tibi deſiderium multi victus.
Nos autem nec ad negotia noſtra ante ibimus, neque aliquo alio,
Priuſquam ipſa nubat Græcorum cuicunque voluerit.
Hunc rurſum Telemachus prudens alloquutus eſt:
Antinoe, nullo modo fas e domo invitam expellere
Quæ me peperit, quæ me nutrivit: pater autem meus alicubi terrarum
Sive vivit ſive mortuus eſt. durum tamen me multa luere
Icario, ſi ipſe ego matrem dimiſero.
Ex patre enim mala patiar, alia autem deus
Dabit, poſtquam mater odioſas imprecata fuerit furias
A domo diſcedens: invidia etiam mihi ex hominibus
Erit. ſic itaque hunc ego ſermonem nunquam dicam.
Veſter vero ſiquidem animus indignatur his,
Exite mihi domo, aliaſque curate dapes,
Veſtra bona comedentes, invicem per domos:
Si vero vobis videtur ſatius & melius

Ἐμμενέαι, ἀνδρὸς ἑνὸς βίοτον νήποινον ὀλέσσαι,
Κείρετ᾽· ἐγὼ δὲ θεὺς ἐπιβώσομαι αἰὲν ἑπέσθαι,
Αἰκέ ποτε Ζεὺς δῶσι παλίντιτα ἔργα γενέσθαι·
Νήποινοί κεν ἔπειτα δόμων ἔντοσθεν ὀλοισθε.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος. τῷ δ᾽ αἰετὼ ὑψίπορ Ζεὺς
Τῆφόθεν ἐκ κορυφῆς ὄρεος προέηκε πέτεσθαι.
Τὼ δ᾽ ἕως μὲν ῥ᾽ ἐπέτοντο μετὰ πνοιῇς ἀνέμοιο,
Πλησίω ἀλλήλοισι πτασσομένω πτερύγεσσιν·
Αὐτὰρ ὅτε δὴ μέσσῃ ἀγορῇ πολύφημον ἱκέσθην,
Ἔνθ᾽ ἐπιδινηθέντε πτασσέσθην πτερὰ πολλὰ,
Ἐς δ᾽ ἰδέτην πάντων κεφαλὰς, ὄσσοντο δ᾽ ὀλέθρον·
Δρυφαμένω δ᾽ ὀνύχεσσι παρειὰς ἀμφὶ τε δειρὰς,
Δεξιὸν ἤϊξαν διά τ᾽ οἰκία καὶ πόλιν αὐτῶν.
Θάμβησαν δ᾽ ὄρνιθας ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ὥρμηναν δ᾽ ἀνὰ θυμὸν ἄπερ τελέεσθαι ἔμελλον.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης,
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἷος ὁμηλικίῃ ἐκέκαστο,
Ὀρνίθων γνῶναι, καὶ ἐναίσιμα μυθήσασθαι,
Ὅσσιν εὖ φρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ νῦν μεῦ Ἰθακήσιοι, ὅ, τί κεν εἴπω.
Μνηστῆρσιν δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος πάντα ἔρω,
Τοῖσιν γὰρ μέγα πῆμα κυλίνδεται· οὐ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Δηὼ ἀπάνευθε φίλων ὧν ἔσσεται, ἀλλά που ἤδη
Ἐγγὺς ἐών, σφίσιν δὲ φόνον καὶ κῆρα φυτεύει
Πᾶσιν ἐπ᾽ ἀνδράσιν· πολέσσιν δὲ καὶ ἄλλοισιν κακὸν ἔσται,
Οἳ νεμόμεσθ᾽ Ἰθάκην δασπλήτιδα. ἀλλὰ πολὺ πρὶν
Φραζώμεσθ᾽ ὡς κεν καπτάσομεν, ἠδὲ καὶ αὐτὸ
Παυέσθων· κῆρ γάρ σφιν ἄφαρ τόδε λώϊόν ἐστιν.
Οὐ γὰρ ἀπείρητος μαντεύσομαι, ἀλλ᾽ εὖ εἰδώς·
Καὶ γὰρ ἐκείνῳ φημὶ τελεσθήμεναι ἅπαντα
Ὡς οἱ ἐμυθεόμην ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ δέ σφιν ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Φὴν κακὰ πολλὰ παθόντ᾽, ὀλέσαντ᾽ ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
Ἄγνωστον πάντεσσιν ἐεικοστῷ ἐνιαυτῷ
Οἶκαδ᾽ ἐλεύσεσθαι· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Τὸν δ᾽ αὖτ᾽ Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἀντίον ηὔδα,
Ὦ γέρον, εἰ δ᾽ ἄγε νῦν μαντεύεο σοῖσι τέκεσσιν,
Οἶκαδ᾽ ἰών, μή πέ τι κακὸν πάσχωσιν ὀπίσσω·
Ταῦτα δ᾽ ἐγὼ σέο πολὺν ἀμείνων μαντεύσεσθαι.

Ὄρ-

Eſſe, viri unius victum impune perdere,
Vaſtate; ego vero deos invocabo ſempiternos,
Si unquam Jupiter dederit repenſa facta hæc fieri:
Inulti deinde intra domum periretis.
Sic ait Telemachus. huic aquilas late videns Jupiter
Ex alto a vertice montis miſit volare.
Hæ uſque quidem volabant cum flatu venti,
Propinquæ invicem extendentes alas:
Sed cum jam ad mediam concionem celebrem perveniſſent,
Hic in gyrum flexæ excutiebant multas pennas,
Adſpiciebantque omnium capita, & portendebant mortem:
Laniantes vero unguibus maxillas circumque colla,
Ad dextram volarunt & per ædes & per urbem ipſorum.
Admirati ſunt autem aves poſtquam viderunt oculis,
Agitabantque in animo quæ perficienda erant.
His vero etiam interfatus eſt ſenex heros Halitherſes,
Maſtorides. hic enim ſolus coævos vincebat
In avibus dijudicandis, & fatalia proloquendo,
Qui ipſis bene cupiens concionatus eſt, & dixit:
Audite nunc me Ithacenſes quodcunque dixero:
Procis autem potiſſimum præſagiens iſta dico,
Illis enim ingens periculum advolvitur: non enim Ulyſſes
Diu ſeorſim a ſuis amicis aberit, ſed alicubi jam
Prope cum ſit, ipſis cædem & fatum molitur
Omnibus: pluribus etiam aliis male erit,
Qui habitamus Ithacam claram. ſed longe antea
Conſideremus qui *illos* compeſcamus, aut etiam ipſi
Quieſcant: etiam ipſis ſtatim hoc utilius eſt.
Non enim inexpertus vaticinor, ſed bene doctus:
Etenim illi ajo perfecta eſſe omnia,
Quemadmodum illi prædixeram quando ad Illum conſcenderunt
Græci, cumque ipſis conſcendit verſutus Ulyſſes.
Dixi mala multa paſſum, amiſſiſque omnibus ſociis,
Ignotum omnibus viceſimo demum anno
Domum venturum: hæc ſcilicet nunc omnia perficiuntur.
Hunc rurſus Eurymachus Polybi filius allocutus eſt:
O ſenex, eja age nunc vaticinare tuis liberis,
Domum profectus, ne forte quid mali patiantur in poſterum:
In his autem ego te longe melior ſum ad vaticinandum.

Ὄρνιθες δέ τε πολλοὶ ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο
Φοιτῶσ', οὐδέ τε πάντες ἐναίσιμοι· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλετο πᾶλ'. ὡς κ' αὖ σὺ κατηφιόωσα σαῶ ἐκείνῳ
Ὥρηλες. ἐκ αὖ πόσα θεοπροπέων ἀγόρευες,
Οὐδέ κε Τηλέμαχον κεχολωμένον ὧδ' ἀνίεις,
Σῷ οἴκῳ δῶρον ποσπέγμενος αἶκε πόρῃσιν·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, πόδε κ' τετελεσμένον ἔσται,
Αἴκε νεώτερον αὖδρα, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς,
Παρφάμενος ἐπέεσσιν ἐποτρύνῃς χαλεπαίνειν,
Αὐτῷ μεν οἱ πρῶτον ἀνιηρότερον ἔσται,
Πρῆξαι δ' ἔμπης οὐ δυνήσεται οὕνεκα τῶνδε,
Σοὶ δὲ γέρον δώσω ἐπιδήσομεν ἤν κ' ἐνὶ θυμῷ
Τίνων ἀφαάλῃς· χαλεπὸν δέ τοι ἔσσεται ἄλγος·
Τηλεμάχῳ δ' αὖ πᾶσιν ἐγὼν ὑποθήσομαι αὐτὸς,
Μητέρα ἣν ἐς πατρὸς ἀφικέσθαι ἀπουέσθαι,
Οἱ δὲ γάμον τεύξουσι, κ' ἀρτωιέουσιν ἔεδνα
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἑοικε φίλης ἐπὶ παιδὸς ἕπεσθαι.
Οὐ γὰρ πρὶν παύσασθαι οἴομαι ἥβας Ἀχαιῶν
Μνηστὴρ ἀργαλέης· ἐπεὶ ὃ τινα δείδιμεν ἔμπης,
Οὔτ' ἂν Τηλέμαχον μάλα περ πολύμυθον ἐόντα·
Οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομεθ' ἥν σὺ γεραιὲ
Μύθεαι ἀκράαντον, ἀπεχθάνεαι δ' ἔπι μᾶλλον.
Χρήματα δ' αὖτε κακῶς βεβρώσεται, οὐδέ ποτ' ἶσα
Ἔσσεται, ὄφρά κεν ἧ γε διατρίβῃσιν Ἀχαιούς
Οὖν γάμον· ἡμεῖς δ' ὧ ποσπέγμεσι ἤματα πάντα,
Εἵνεκα τῆς ἀρετῆς ἐριδαίνομεν, οὐδὲ μετ' ἄλλας
Ἐρχόμεθ' ἃς ἐπιηκὲς ὀπιημέν ἐστιν ἑκάστῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Εὐρύμαχ', ἠδὲ κ' ἄλλοι ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
Ταῦτα μὲν ἤδη ὑμέας ἔπι λίσσομαι, οὐδ' ἀγορεύω
Ἤδη γάρ πά γ' ἴσασι θεοὶ κ' πάντες Ἀχαιοί·
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν κ' εἰκοσ' ἑταίρους.
Οἵ κέ μοι εὖδα κ' ἔνθα διαπρήσσωσι κέλεσθον.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε κ' ἐς Πύλον ἠμαθόεσσαν,
Νόστον πευσόμενος πατρὸς δηὶν οἰχομένοιο,
Ἤν τίς μοι ἐπήνεγκε βροτῶν, ἢ ὅσσα τ' ἀκούω
Ἐκ Διός, ἥτε μάλιστα φέρει κλέος ἀνθρώποισι.
Εἰ μέν κεν πατρὸς βίοτον κ' νόστον ἀκούσω,
Ἤτ' ἂν τρυχόμενός περ ἔπ' ἔτλαιν ἔτεα πολλά·

Aves ſane multæ ſub radiis ſolis
Volitant, neque omnes fatales: cæterum Ulyſſes
Periit procul: o ſi & tu periiſſe cum illo
Debuiſſes: non tanta vaticinans diceres,
Neque Telemachum iratum ſic incitares,
Tua in domo donum expectans ſi quod præbeat:
Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
Si juvenem virum, veteraque multaque doctus,
Decipiens verbis incitaveris ad iraſcendum,
Illi quidem ipſi primum pernicioſius erit,
Efficere tamen nihil poteris propter hos,
Tibi vero o ſenex pœnam infligemus, quam in animo
Luens moleſte feras: graviſque tibi erit dolor.
Telemacho autem in primis ego ſuadebo ipſe,
Matrem ſuam ad patrem jubeat redire,
Illi vero nuptias facient, & parabunt dotem
Amplam, quantam convenit caram filiam comitari.
Non enim antea quieturos puto filios Achivorum
A procatione moleſta: quoniam neminem timemus omnino,
Neque ſane Telemachum, tametſi multiloquus ſit:
Neque vaticinium curamus quod tu ſenex
Loqueris irritum, odioſus autem es magis.
Bona vero rurſus male devorabuntur, neque unquam æque multa
Erunt, ſed *pauciora* ſemper, donec hæc detinebit Achivos
Suis nuptiis: nos vero rurſus expectantes diebus omnibus,
Propter ejus virtutem contendimus, neque ad alias
Imus quas conveniebat inire quemque.
Hunc autem rurſum Telemachus prudens allocutus eſt:
Eurymache, nec non alii quotquot proci generoſi,
Iſta quidem non vos amplius oro, neque dico:
Jam enim hæc ſciunt dii & omnes Achivi.
Sed age mihi date navem celerem & viginti ſocios,
Qui mihi hinc atque hinc pertranſeant viam.
Proficiſcar enim in Spartam & Pylum arenoſam,
Reditum percontaturus patris diu abſentis,
Si quis mihi dicat mortalium, aut oraculum audiam
Ex Jove, quod maxime fert gloriam hominibus.
Si quidem patris vitam & reditum audivero;
Sane quantumvis adflictus adhuc ſuſtinebo annum:

Εἰ δέ κε τεθνειῶτος ἀκούσω μηδ' ἔτ' ἐόντος,
Νοστήσας δ' ἤπειτα φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Σῆμά τέ οἱ χεύσω, καὶ ἐπικτέρεα κτερεΐζω
Πολλὰ μάλ', ὅσσα ἔοικε· καὶ ἀνέρι μητέρα δώσω.
Ἦτοι ὅγ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
Μέντωρ, ὅς ῥ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἦεν ἑταῖρος,
Καί οἱ ἰὼν ἐν νηυσὶν ἐπέτρεπεν οἶκον ἅπαντα,
Πείθεσθαί τε γέροντι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσειν.
Ὅσφιν ἐὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε δὴ καὶ μοῦ Ἰθακήσιοι ὅ, τί κεν εἴπω.
Μήπις ἔπ' πρόφρων, ἀγαθὸς καὶ ἤπιος ἔσω
Σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν ἄσιμα εἰδώς,
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπός τ' εἴη, καὶ ἄσυλα ῥέζοι.
Ὡς ὔπις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν.
Ἀλλ' ἦτοι μνηστῆρας ἀγαυοὺς οὔ τι μεγαίρω
Ἔρδειν ἔργα βίαια, κακορραφίῃσι νόοιο·
Σφὼς γὰρ παρθέμενοι κεφαλὰς, κατέδουσι βιαίως
Οἶκον Ὀδυσῆος, τὸν δ' οὐκ ἔπ φασὶ νέεσθαι·
Νεῦ δ' ἄλλῳ δήμῳ νεμεσίζομαι· οἷον ἅπαντες
Ἧσθ' αὖεω, ἀτὰρ οὔ πω καθαπτόμενοι ἐπέεσσιν,
Παῦρες μνηστῆρας κατερύκετε πολλοὶ ἐόντες.
Τὸν δ' Εὐρυνομίδης Λειώκριτος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ ἀπαρτρὲ, φρεσὶν ἠλεὲ, ποῖον ἔειπες,
Ἠμέας στρωῶν καταπαυέμεν; ἀργαλέον δὲ
Ἀνδράσι καὶ πλεόνεσσι μαχήσασθαι περὶ δαιτί,
Εἴπερ γάρ κ' Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος αὐτὸς ἐπελθὼν
Δαινυμένους κατὰ δῶμα ἑὸν μνηστῆρας ἀγαυὺς
Ἐξελάσαι μεγάροιο μενοινήσῃ σὺν θυμῷ,
Οὔκεθ' οἱ κεχάροιτο γυνὴ, μάλα περ χατέουσα,
Ἐλθόντ', ἀλλά κεν αὐτῇ ἀεικέα πότμον ἐπίσποι,
Εἰ πλεόνεσσι μάχοιτο· σὺ δ' οὐ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε, λαοὶ μὲν σκίδνασθ' ἐπὶ ἔργα ἕκαστος,
Τόνγε δ' ὀτρυνέει Μέντωρ ὀδὸν ἠδ' Ἀλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρῴοι εἰσὶν ἑταῖροι.
Ἀλλ' (οἴω) καὶ δηθὰ καθήμενος, ἀγγελιάων
Πεύσεται εἰν Ἰθάκῃ, τελέει δ' ὁδὸν οὔποτε ταύτην.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· λῦσεν δ' ἀγορὴν ἀλιαστήν.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐσκίδναντο κὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος·

Μνη-

Si vero mortuum audivero neque amplius ſuperſtitem,
Reverſus continuo meam in patriam terram
Tumulum illi faciam, & inferias inferam
Multas admodum quantas convenit. & viro matrem dabo.
Ille quidem ſic loquutus conſedit: his autem ſurrexit
Mentor, qui Ulyſſis inculpati erat ſocius,
Et illi cum proficeretur commiſit totam familiam,
Utque obedirent ſeni, & firma omnia cuſtodirent.
Qui illis bene cupiens concionatus eſt & dixit:
Audite certe me nunc Ithacenſes quodcunque dixero:
Nullus amplius benignus, manſuetus & mitis ſit
Sceptriger rex, neque in mente proſpera callens,
Sed ſemper gravis ſit & nefaria patret.
Quandoquidem nullus recordatur Ulyſſis divini
Populorum quibus præfuit, & velut pater manſuetus erat.
Verum enim vero procos ſuperbos haud invideo
Committere facinora violenta, malis conſiliis mentis:
Sua enim oblectantes capita, comedunt violenter
Domum Ulyſſis, quem non amplius autumant rediturum eſſe:
Sed nunc cætero populo ſuccenſeo: ut omnes
Sedetis muti, ac non redarguentes verbis,
Pauciores procos compeſcitis cum ſitis plures.
Hunc vero Euenorides Leocritus contra alloquebatur:
Mentor conviciator, ingenio ſtolide, ut loquutus es,
Nos adhortans deſiſtere? difficile autem erit
Cum viris pluribus pugnare de convivio.
Etiamſi enim Ulyſſes Ithacenſis ipſe adveniens
Convivantes per domum ſuam procos eximios
Expellere e domo cogitaret in animo,
Non illius lætaretur uxor, quantumvis valde deſiderans
Ut veniat, ſed is hic ſævam mortem inveniret,
Si pluribus pugnaret: tu vero non ex officio es loquutus.
Sed age, populi quidem diſpergantur ad opera quivis,
Huic autem diſponat Mentor viam & Halitherſes,
Qui illi a principio paterni ſunt amici.
Sed (puto) & diu ſedens, nuncios
Percontabitur in Ithaca, perficietque viam nunquam hanc.
Sic ille loquutus, dimiſit concionem celerem.
Hi quidem diſpergebantur ad domum quiſque ſuam:

Μνηστῆρας δ' ἀνὰ δώματ' ἴσαν θεὰ Ὀδυσῆϊ.
Τηλέμαχος δ' ἀπάνευθεν ἰὼν ἐπὶ δῖνα θαλάσσης,
Χεῖρας νιψάμενος πολιῆς ἁλὸς ὄμπνεε Ἀθήνῃ,
Κλῦθί μοι ὃς χθιζὸς θεὸς ἦλυθες ἠμέτερον δῶ,
Καί μ' ἐν κέλευσας ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Νόστον πευσόμενον πατρὸς δηὶ οἰχομένοιο,
Ἐρχεσθαι· τὰ δὲ πάντα διατρύβουσιν Ἀχαιοί,
Μνηστῆρες δὲ μάλιστα, κακῶς ὑπερηνορέοντες.
Ὣς ἔφατ' ὄμπνεων· χεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τηλέμαχ', ἀδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἀδ' ἀνοήμων·
Εἰ δή τοι σὲ πατρὸς ἐνέσκαται μένος ἠΰ,
Οἷος ἐκεῖνος ἔην τελέσαι ἔργον τε ἔπος τε,
Οὔ τοι ἔπειτ' ἀλίη ὁδὸς ἔσσεται, ἀδ' ἀτέλεστος·
Εἰ δ' ὅ κείνου γ' ἐσσὶ γόνος καὶ Πηνελοπείης,
Οὔ σ' ἔτ' ἔπειτα ἔολπα τελεῦτήσειν ἃ μενοινᾷς.
Παῦροι γάρ τοι παῖδες ὁμοῖοι πατρὶ πέλονται.
Οἱ πλέονες κακίους· παῦροι δέ τε πατρὸς ἀρείους·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἀδ' ὄπιθεν κακὸς ἔσσεαι, ἀδ' ἀνοήμων,
Οὐδέ σε πάγχυ γε μοῖρα Ὀδυσσῆος προλέλοιπεν,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα τελεῦτῆσαι τάδε ἔργα.
Τῷ νῦν μνηστήρων μὲν ἔα βυλήν τε νόον τε
Ἀφραδέων, ἐπεὶ οὔτι νοήμονες, ἀδὲ δίκαιοι·
Οὐδέ τι ἴσασιν θανάτου, κῆρ μέλαιναν,
Ὃς δή σφιν ἐγγὺς ἔασιν ἐπ' ἤματι παύσας ὀλέσθαι.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκέτι δηρὸν ἀπέσσεται ἣν σὺ μενοινᾷς.
Τοῖος γάρ τοι ἑταῖρος ἐγὼ πατρώϊός εἰμι,
Ὅς τοι νῆα θοὴν κελεύω, καὶ ἅμ' ἕψομαι αὐτός.
Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς δώματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει,
Ὅπλισόν τ' ἤϊα, καὶ ἄγγεσιν ἄρσον ἅπαντα,
Οἶνον μὲν ἀμφιφορεῦσι, καὶ ἄλφιτα μυελὸν ἀνδρῶν,
Δέρμασιν εὖ πυκινοῖσιν· ἐγὼ δ' ἀνὰ δῆμον ἑταίρους
Αἶψ' ἐθελοντῆρας συλλέξομαι· εἰσὶ δὲ νῆες
Πολλαὶ ἐμφιάλῳ Ἰθάκῃ νέαι ἠδὲ παλαιαί·
Τάων μέν τοι ἐγὼν ἐπιόψομαι ἥτις ἀρίστη·
Ὦκα δ' ἐφοπλίσαντες ἐνήσομεν ἁρεῖ πόντῳ.
Ὣς φατ' Ἀθηναίη κούρη Διός· ἀδ' ἄρ' ἔπι δὴν
Τηλέμαχος παρέμιμνεν, ἐπεὶ θεὰ ἔκλυεν αὐδήν.

Proci autem in domum ibant divini Ulyſſis,
Telemachus autem ſeorſim profectus eſt ad littus maris,
Manibus lotis e cano mari precabatur Palladem:
Audi me qui heri deus veniſti domum noſtram,
Et me in navi juſſiſti per obſcurum pontum
Reditum interrogaturum patris diu abſentis,
Ire, nam hæc omnia impediunt Græci,
Proci autem potiſſimum, male ſuperbientes.
Sic ait precatus. prope autem illum venit Pallas,
Mentori ſimilis facta tum corpore, tu etiam voce,
Et ipſum compellans verbis volatilibus allocuta eſt:
Telemache, neque in poſterum ignavus eris, neque ſtolidus:
Si quidem tibi tui patris inſtillatus eſt animus fortis,
Qualis ille erat ad perficiendum opuſque dictumque,
Non tibi vanum iter erit, neque irritum:
Si vero non illius eſſes filius & Penelopes,
Non ſane deinde ſperarem te perfecturum eſſe quæ cogitas.
Pauci enim filii ſimiles patri ſunt:
Plerique pejores, pauci vero etiam parentibus meliores:
Sed quoniam neque in poſterum ignavus eris, neque ſtolidus,
Neque te penitus ſapientia Ulyſſis reliquit,
Spes deinde tibi eſt te perfecturum eſſe hæc opera;
Ideo nunc procorum ſine conſiliumque mentemque
Inſipientium, quoniam neutiquam prudentes, neque juſti:
Neque ullo pacto ſciunt mortem, & fatum nigrum,
Quæ illis jam imminet die uno ut omnes pereant.
Tibi vero via non amplius aberit quam tu cogitas:
Talis enim tibi ſocius ego paternus ſum,
Qui tibi navem celerem parabo, & ſimul ſequar ipſe.
Sed tu quidem ad domum vadens procos conveni,
Apparaque viatica, & vaſis conde ſingula,
Vinum in amphoris, & farinam medullam hominum,
Utribus in denſis: ego autem per populum ſocios
Statim voluntarios colligam. ſunt autem naves
Multæ in circumflua Ithaca novæ atque veteres:
Harum quidem ego deſpiciam quæcunque optima eſt:
Statimque inſtructam immittemus lato mari.
Sic ait Pallas filia Jovis. neque amplius diu
Telemachus moratus, poſtquam deæ audivit vocem.

Fe-

Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τεπαμένῳ ἦτορ·
Εὗρε δ' ἄρα μνηστῆρας ἀγλώρας ἐν μεγάροισιν
Αἶγας ἀϊεμεύσας, σάλπιγξ δ' ὄρνυτο ἐν αὐλῇ.
Ἀντίνοος δ' ἰδὺς γελάσας κίε Τηλεμάχοιο,
Ἐν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ' ὑφαόρη, μένος ἄσχετε, μήπ τοι ἄλλο
Ἐν στήθεσι κακὸν μελέτω ἔργον τε ἔπος τε,
Ἀλλὰ μάλ' ἐσθιέμεν τε πινέμεν, ὡς τοπάρος περ·
Ταῦτα δέ τοι μάλα πάντα τελευτήσουσιν Ἀχαιοὶ,
Νῆα τε ἐξαίψας ἐρέτας, ἵνα θᾶσσον ἵκηαι
Εἰς Πύλον ἠγαθέην μετ' ἀγαυοῦ πατρὸς ἀκουήν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀντίνοε, ὄπως ἐστὶν ὑπερφιάλοισι μεθ' ὑμῖν
Δαίνυσθαί τ' ἀέκοντα, τε ἀῤῥαίνεσθαι ἔκηλον.
Ἦ οὐχ ἅλις ὡς τοπάροιθεν ἐκείρετε πολλὰ τε ἐσθλὰ
Κτήματ' ἐμὰ μνηστῆρες; ἐγὼ δ' ἔτι νήπιος ἦα,
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας εἰμί, τε ἄλλων μῦθον ἀκούων
Πωθάνομαι, τε δή μοι ἀέξεται εὖδοθι θυμὸς,
Πειρήσω ὥς κ' ὔμμι κακὰς ἐπὶ κῆρας ἰήλω,
Ἦε Πύλον δ' ἐλθὼν, ἦ καὶ τῷ δ' εὖι δήμῳ.
Εἶμι μὲν, ἀδ' ἁλίη ὁδὸς ἔσσεται οὐδ' ἀγορήσω
Ἔμπορος· ἐ γὰρ νηὸς ἐπήβολος ἀδ' ἐρετείων
Γίνομαι, ὥς νύ πε ὔμμιν ἐείσατο κέρδιον εἶναι·
Ἦ ῥα, τε ἐκ χειρὸς χέρα πάσσεν Ἀντινόοιο
Ῥεῖα. μνηστῆρες δὲ δόμον κατὰ δαῖτα πένοντο,
Οἱ δ' ἐπελώβων τε ἐκερτόμιον ἐπέεσσιν,
Ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἦ μάλα Τηλέμαχος φόνον ἡμῖν μερμηρίζει·
Ἥξει ἐκ Πύλου ἄξων ἀμυήτορας ἠμαθόεντος,
Ἦ ὄγε τε Σπάρτηθεν· ἐπεὶ νύ περ ἴεται αἰνῶς.
Ἦ ἐ τε εἰς Ἐφύρην ἐθέλει πίειραν ἄρουραν
Ἐλθεῖν, ὄφρ' ἔνθεν δυμοφθόρα φάρμακ' ἐνείκῃ,
Ἐν δὲ βάλῃ κρητῆρι, τε ἡμέας πάντας ὀλέσσῃ.
Ἄλλος δ' αὖτ' ἔπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Τίς δ' οἶδ' εἴ κε τε αὐτὸς ἰὼν κοίλης ἐπὶ νηὸς,
Ἦλε φίλων ἀπόληται, ἀλώμενος ὥσπερ Ὀδυσσεύς;
Οὔτω κεν τε μᾶλλον ὀφέλλειεν πόνον ἡμῖν.
Κτήματα γάρ κεν πάντα δασαίμεθα, οἰκία δ' αὖτε
Τῷπερ μητέρι δοῖμεν ἔχειν, ἠδ' ὅστις ὀπυίοι.

Ὡς

Festinabat ire ad domum, suo cruciatus corde:
Invenit autem procos superbos in ædibus
Capras excoriantes, porcosque saginatos glabrantes in atrio.
Antinous autem ridens obviam ibat Telemacho,
Inque manu illius hæsit, verbumque dixit, & compellavit:
Telemache altiloque, impotens animi, ne quidquam tibi aliud
In pectore malum sit curæ vel opus vel verbum,
Sed strenue comede & bibe, ut antea: 305
Ista enim naviter omnia perficient tibi Græci,
Navem & electos remiges, ut ocyus eas
In Pylum divinam ad inclyti parentis famam.
Huic autem rursus Telemachus prudens respondit:
Antinoe, nullo modo decet cum vobis superbis 310
Convivari invitum, & lætari quietum.
An non satis quod antea dilapidastis multas & eximias
Possessiones meas proci? ego autem adhuc infans eram:
Sed nunc ubi grandior sum, & aliorum orationem audio
Scisciţans, jamque mihi augescit intus ira, 315
Tentabo ut vobis malam mortem inferam,
Sive ad Pylum profectus, sive hic in hoc populo.
Ibo quidem, neque vana via erit quam dico
Navem alienam conscendens: neque enim navem possideo neque remiges,
Quod quidem, uti vobis videtur, melius est. 320
Dixit, & ex manu manum traxit Antinoi
Facile. proci autem per domum convivium apparabant,
Qui cavillabantur & incessebant verbis.
Tum vero aliquis dicebat juvenum superbientium:
Næ sane Telemachus cædem nobis meditatur: 325
Aut aliquos ex Pylo ducet ultores arenosa,
Aut ille ex Sparta etiam: nam cupit vehementer.
Aut & in Ephyram vult fertilem terram
Proficisci, ut inde mortifera venena afferat,
Injiciatque in craterem, & nos omnes perdat. 330
Alius rursus dicebat juvenum insolentium:
Quis scit an etiam ipse profectus cava in nave,
Longe ab amicis pereat, errabundus ut Ulysses?
Sic & magis augere posset nobis laborem.
Bona enim omnia divideremus, domum vero 335
Illius matri daremus ut habeat, aut ille cui nubet.

Sic

Ὡς φάν· ὁ δ' ὑψόροφον θάλαμον κατεβήσατο πατρὸς
Εὐρυῶ, ὄθι νηὸς χρυσὸς καὶ χαλκὸς ἔκειτο,
Ἐσθής τ' ἐν χηλοῖσιν, ἅλις τ' ἀῶδες ἔλαιον.
Ἐν δὲ πίθοι οἴνοιο παλαιοῦ ἡδυπότοιο
Ἕστασαν, ἄκρητον θεῖον ποτὸν ἐντὸς ἔχοντες,
Ἑξείης ποτὶ τοῖχον ἀρηρότες, εἴποτ' Ὀδυσσεὺς
Οἴκαδε νοσήσειε, καὶ ἄλγεα πολλὰ μογήσας.
Κληῖσαί δ' ἔπεσον σανίδες πυκινῶς ἀραρυῖαι,
Δικλίδες· ἐν δὲ γυνὴ παμίν νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Ἔσκεν ἣ πάντ' ἐφύλασσε νόῳ πολυϊδρείῃσιν,
Εὐρύκλει', Ὦπος δυγάτηρ Πεισηνορίδαο·
Τὴν τότε Τηλέμαχος προσέφη θαλαμόνδε καλέσας,
Μαῖ, ἄγε δή μοι οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσον
Ἡδύν, ὅπις μετὰ τὸν λαρώτατον ὃν σὺ φυλάσσεις,
Κεῖνον ὀϊομένη τὸν κάμμορον, εἴποθεν ἔλθοι
Διογενὴς Ὀδυσσεύς, δαΐφρονα κῆρας ἀλύξας.
Δώδεκα δ' ἔμπλησον, καὶ πώμασιν ἄρσον ἅπαντας.
Ἐν δέ μοι ἄλφιτα χεῦον ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν·
Εἴκοσι δ' ἔστω μέτρα μυληφάτου ἀλφίτου ἀκτῆς.
Αὐτὴ δ' οἶη ἴσθι· τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω.
Ἑσπέρη γὰρ ἐγὼν αἰρήσομαι, ὁππότε κεν δὴ
Μήτηρ εἰς ὑπερῷ' ἀναβῇ, κοίτης τε μέδηται.
Εἶμι γὰρ ἐς Σπάρτην τε καὶ ἐς Πύλον ἠμαθόεντα,
Νόστον πευσόμενος πατρὸς φίλου ἤν πυ ἀκούσω.
Ὡς φάτο. κώκυσεν δὲ φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια.
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίπτε δέ σοι, φίλη τέκνον, ἐνὶ φρεσὶ τῆτο νόημα
Ἔπλετο; πῇ δ' ἐθέλεις ἰέναι πολλὴν ἐπὶ γαῖαν,
Μοῦνος ἐὼν ἀγαπητός. ὁ δ' ὤλετο πλόδι πάτρης
Διογενὴς Ὀδυσσεύς, ἀλλογνώτῳ ἐνὶ δήμῳ·
Οἱ δέ τοι αὐτίκ' ἰόντι κακὰ φράζονται ὀπίσσω,
Ὡς κε δόλῳ φθίῃς, πάσας δ' αὐτοὶ παύσωνται·
Ἀλλὰ μὲν αὖθ' ἐπὶ σοῖσι καθήμενος· ἀδέ τί σε χρὴ
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον κακὰ πάσχειν, ὐδ' ἀλάλησθαι.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Θάρσει μαῖ· ἐπεὶ ἦ ἄνδ' θεὸς ἥδε γε βουλή·
Ἀλλὰ μοῦσον μὴ μητρὶ φίλῃ πάσῃ μυθήσασθαι
Πρίν γ' ὅτ' ἂν ἑνδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται,
Ἢ αὐτὴ ποθέσσαι, καὶ ἀρμηθέντος ἀκούσαι·

Ὡς

Sic dicebant. ille vero excelſum thalamum intrabat parentis
Amplum, ubi cumulatum aurum & æs jacebat,
Veſtiſque in ciſtis, abundeque odoriferum oleum:
Intus etiam dolia vini veteris dulcis bibenti
Stabant, merum divinum potum continentia,
Ordine ad murum aptata, ſi quando Ulyſſes
In patriam reverteretur, & quidem dolores multos paſſus.
Clauſtriſque munitæ inerant januæ & ingenioſe aptatæ,
Biſores: intus autem mulier cuſtos nocteſque dieſque
Erat, quæ omnia aſſervabat mentis ſolertia,
Euryclea, Opis filia Piſenoridæ:
Hanc tunc Telemachus allocutus eſt in thalamum vocatam:
Nutrix, age mihi vinum in amphoris hauri
Suave, quod dulciſſimum ſit *omnium* quæ tu aſſervas,
Illum expectans infeliciſſimum, ſi quando veniat
Generoſus Ulyſſes, mortem & fatum elapſus.
Duodecim autem imple, & operculis obduc omnes.
Infunde ſis etiam farinam mihi bene conſutis utribus:
Viginti autem menſuras impleant laboratæ Cereris dona.
Ipſa vero ſola ſcias: hæcque congregata omnia ſint.
Sub noctem enim ego accipiam, quando jam
Mater ad ſuperiora domus conſcenderit, lectique curam habebit.
Ibo enim in Spartam & Pylum arenoſam,
Reditum percontaturus patris cari, ſicubi audiero.
Sic dixit. at exclamavit nutrix dilecta Euryclea,
Et cum magno ejulatu verbis volatilibus allocuta eſt,
Cur vero tibi, care fili, in mente hæc ſententia
Eſt? quoniam vis ire multam per terram,
Solus cum ſis & unicus? periit autem longe a patria terra
Generoſus Ulyſſes, ignoto in populo:
Illique tibi ſtatim profecto mala machinabuntur poſthac,
Ut dolo pereas, hæc vero ipſi omnia dividant:
Sed mane hic apud tuos ſedens: neque te oportet
Per pontum indomitum mala pati, neque errare.
Huic Telemachus prudens reſpondit:
Confide nutrix: quoniam neutiquam abſque deo hoc conſilium:
Sed jura matri caræ hæc non dicturam
Priuſquam undecimaque duodecimaque dies aderit,
Aut priuſquam ipſa me deſiderabit, & diſceſſiſſe audiet,

Ὡς αὖ μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἴαπτεν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ἀπώμνυ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὅμοσέν τε τελέσσέν τε τὸν ὅρκον,
Αὐτίκ' ἔπειτά οἱ οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἄφυσσεν,
Ἐν δέ οἱ ἄλφιτα χεῦεν ἐϋῤῥαφέεσσι δοροῖσιν.
Τηλέμαχος δ' ἐς δῶματ' ἰὼν μνηστῆρσιν ὁμίλει.
Ἔνθ' αὖ ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλεμάχῳ δ' εἰκῦῖα κατὰ πτόλιν ᾧχετο πάντα,
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισταμένη φάτο μῦθον,
Ἐσπερίης δ' ἐπὶ νῆα δολὼ ἀγερέσθαι ἀνώγει.
Ἦ δ' αὖτε Φρονίοιο νοήμονα φαίδιμον υἱὸν
Ἦτεε νῆα δολύ· ὁ δέ οἱ πρόφρων ὑπέδεκτο.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Καὶ τότε νῆα δολὼ ἄλαδ' ἕρυσε, πάντα δ' ἐν αὐτῇ
Ὅπλ' ἐπίθη τά τε νῆες ἐυσελμοι φορέουσιν.
Στῆσε δ' ἐπ' ἐσχατιῇ λιμένος· περὶ δ' ἕσθλοὶ ἑταῖροι
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο· θεὰ δ' ὤτρυνεν ἕκαστον.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶματ' Ὀδυσῆος θείοιο·
Ἔνθα μνηστῆρσιν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχυτο,
Πλάδε δὲ πίνοντας· χειρῶν δ' ἔκβαλε κύπελα.
Οἱ δ' οὐδὲν ὤρνυντο κατὰ πτόλιν· ἐδ' ἀρ' ἔπι δηὖ
Εἶατ', ἐπεὶ σφισιν ὕπνῳ ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπίπτεν.
Αὐτὰρ Τηλέμαχον προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἐκπροκαλεσσαμένη μεγάρων ὀνομακλυτόωνος,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν·
Τηλέμαχ', ἤδη μέν τοι ἑτοιμάδες ἑταῖροι
Εἶατ' ἐπήρετμοι, σὴν σὺν ποθὲ γμενοι ὁρμήν·
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ δηθὰ διατρίβωμεν ὁδοῖο.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ δῖνι κομόωντας ἑταίρους·
Τοῖσι δὲ καὶ μετέφη ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο,
Δεῦτε φίλοι, ἵνα φερώμεθα· πάντα γὰρ ἤδη
Ἄθρο· σὺν μεγάρῳ· μήτηρ δ' ἐμὴ ὔπα πέπυσται,
Οὐδ' ἄλλαι δμωαί· μία δ' οἴη μῦθον ἄκουεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Οἱ δ' ἅμα πάντα φέροντες, ἐϋσσέλμῳ ἐπὶ νηῒ

415 Κατ-

Ne flens pulchrum corpus deformet.
Sic dixit. at anus deorum magnum jusjurandum dedit.
Cæterum poſtquam juravit perfecitque jusjurandum,
Statim poſtea illi vinum in amphoras hauſit,
Farinamque illi infudit bene conſutis in utribus.
Telemachus autem domum ingreſſus procos conveniebat.
Tum rurſus alia excogitavit dea cæſia Minerva,
Telemachum ſimulans per urbem obibat ubique,
Et ſingulis viris adſtans dicebat ſermonem,
Veſperique ad navem celerem congregari jubebat.
Ipſa rurſus Phronii prudentem ſortem filium
Poſcebat navem celerem: qui ei benevolus promiſit.
Occiditque ſol, obumbrabanturque omnes viæ.
Et tunc navem celerem in mare protraxit, omniaque in ipſa
Arma poſuit quæ naves bene tabulatæ ferunt.
Statuitque in extremum portum: circum autem eximii ſocii
Frequentes congregabantur: dea enim hortabatur quemque.
Tunc rurſus alia cogitavit dea cæſia Minerva,
Feſtinavit ire domum Ulyſſis divini:
Hic procis dulcem ſomnum infudit,
Decepitque bibentes: e manibuſque excuſſit pocula.
Hi vero dormitum feſtinabant per urbem: neque amplius diu
Sedebant, poſtquam ipſis ſomnus palpebris incidit.
Cæterum Telemachum allocuta eſt cæſia Minerva,
Evocans ex ædibus bene habitatis,
Mentori ſimilis facta tum corpore tum voce:
Telemache, jam tibi quidem fortes ſocii
Sedent remiges, tuum expectantes adventum.
Sed eamus, ne diutius differamus iter.
Sic locuta præceſſit Pallas Minerva
Subito: ille autem continuo ad veſtigia ſecutus eſt deæ.
Cæterum poſtquam ad navem pervenerunt atque mare,
Invenerunt continuo in littore comantes ſocios:
His vero interfatus eſt potens Telemachus:
Adeſte amici, viatica feramus: omnia enim jam
Congregata ſunt in ædibus: mater vero neutiquam ſcit,
Neque aliæ ancillæ: unica ſola orationem audivit.
Sic vero loquutus præceſſit: illique ſimul ſequebantur.
Ipſi vero ſimul omnia ferentes, pulchre tabulata in navi

De-

Κάτθεσαν ὡς ἐκέλευσεν Ὀδυσῆϊ φίλῳ υἱός.
Αὐὴν δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖνε, ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Νηὶ δ' αὐὶ πρύμνη κατ' ἄρ' ἕζετο· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Ἕζετο Τηλέμαχος. τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Αὐὴν δὲ ἓς αὐτοὶ βάντες, ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
Τοῖσιν δ' ἴκμενον ἦρον ἴη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἀκραῆ Ζέφυρον, κελάδοντ' ἐπὶ οἶνοπα πόντον.
Τηλέμαχος δ' ἐπάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
Ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ὀτρύνοντος ἄκουσαν,
Ἴστὸν δ' ἐλάπνυον κοίλης ἐλόντες μεσόδμης
Στῆσαν ἀείραντες· κατὰ δὲ πρυτόνοισιν ἔδησαν,
Ἕλκον δ' ἱστία λάβρα διὰ ῥιπάων βοόωσιν.
Ἔπρησεν δ' ἄνεμος μέσον ἱστίον· ἀμφὶ δὲ κῦμα
Στείρῃ πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε νηὸς ἰούσης·
Ἣ δ' ἔθεεν κατὰ κῦμα διαπρήσσουσα κέλευθον.
Δησάμενοι δ' ἄρα ὅπλα θοὴν ἀνὰ νῆα μέλαιναν,
Στήσαντο κρητῆρας ἐπισταφέας οἴνοιο.
Λείβον δ' ἀθανάτοισι θεοῖς αἰειγενέτῃσιν·
Ἐκ πάντων δὲ μάλιστα Διὸς γλαυκώπιδι κούρῃ,
Παννυχίη μὲν ῥ' ἦ γε διὴν πεῖρε κέλευθον.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Γ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Τηλέμαχον ἐλθόντα σὺν Ἀθηνᾷ ξενίζει Νέστωρ, καὶ διηγεῖται αὐτῷ τὰ συμβεβηκότα τοῖς Ἕλλησι, καὶ τὸν ἐκ Τροίας ἀπόπλουν. πυθόμενος δὲ τὰ περὶ τὸν μνηστῆρας, καὶ γνωρίσας τὴν Ἀθηνᾶν ἀπίωσαν, θυσίαν αὐτῇ ἐπιτελεῖ. λαβὼν δὲ ὁ Τηλέμαχος ἅρμα σὺν Πεισιστράτῳ Νέστορος υἷεῖ, εἰς Σπάρτην ἀπαίρει. νυκτὸς δὲ ἐπιγενομένης ξενίζονται παρὰ Διοκλεῖ εὐ Φηραῖς.

Γάμῳ, ὑπὸ Νέστορ δέκτο, σωῶρτο δ' ὃς ἥμι· θεὰ δ' ἔπτη.

Ἠέλιος δ' ἀνόρουσε, λιπὼν περικαλλέα λίμνην,
Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον, ἵν' ἀθανάτοισι φαείνῃ,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Οἱ δὲ Πύλον, Νηλῆος εὐκτίμενον πτολίεθρον,

ἵζον·

Depoſuerunt, ut præcepit Ulyſſis carus filius.
Telemachus vero navem conſcendit, prævit autem Minerva.
Naviſque in puppe conſedit: prope autem eam
Sedebat Telemachus. ipſi vero rudentes ſolverunt.
Etiam ipſi aſcendentes, per tranſtra ſederunt:
His vero ſecundum ventum miſit cæſia Minerva,
Opportuniſſimum Zephyrum, æſtuoſum & nigrum per mare.
Telemachus autem ſocios hortatus juſſit
Prehendere arma nautica, qui hortantem audiverunt,
Malum autem abiegnum cavam intra baſem
Statuerunt elevantes: rudentibuſque colligarunt,
Traxeruntque vela alba tortilibus loris.
Inflavit autem ventus medium velum: circumque fluctus
Carinam purpureus fremebat nave eunte:
Quæ currebat per fluctus conficiens iter.
Ligantes autem arma celerem per navem nigram,
Statuerunt crateras plenos vini.
Libabantque diis immortalibus ſempiternis:
Ex omnibus autem potiſſimum Jovis glaucæ oculos filiæ,
Per totam noctem quidem illa & auroram fecit iter.

ODYSSEÆ HOMERI III. LIBRI

Argumentum.

TElemachum venientem cum Pallade hoſpitio excipit Neſtor, & enarrat illi quæ acciderint Græcis, & ex Troja navigationem. utque audivit illa de procis, & cognovit Palladem diſcedentem, ſacrificium illi facit. Sed Telemachus accepto curru cum Piſiſtrato Neſtoris filio Spartam diſcedit. Nocte ſuperveniente divertuntur apud Dioclem Pheris.

1. Neſtor hoſpitem excepit, abiitque iſte cum ejus filio: & Dea volavit.

SOl autem ortus eſt linquens pulchrum lacum,
In cælo firmo, ut immortalibus luceret,
Et mortalibus hominibus ſuper almam terram:
Atque illi in Pylum, Nelei bene ædificatum oppidum,

Ἶξον· τοὶ δ' ἐπὶ δινὶ θαλάσσης ἱερὰ ῥέζον,
Ταύρους παμμέλανας Ἐνοσίχθονι κυανοχαίτῃ.
Ἐννέα δ' ἕδραι ἦσαν, πεντηκόσιοι δ' ἐν ἑκάστῃ
Ἧατο, καὶ πρὸχοντο ἑκάστοσθι ἐννέα ταῦρος.
Ἔνθ' οἱ σπλάγχν' ἐπάσαντο, θεῷ δ' ἐπὶ μηρία κᾶον,
Οἱ δ' ἰδὺς καπύσσοντο, ἰδ' ἱστία νηὸς ἔεισης
Στεῖλαν ἀείραντες, αὐτὴν δ' ὥρμισαν· ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί.
Ἐκ δ' ἄρα Τηλέμαχος νηὸς βαῖν' ἦρχε δ' Ἀθήνη.
Τὸν προτέρη προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Τηλέμαχ', ἦ μέν σε χρὴ ἔτ' αἰδῶς ἐδ' ἠβαιόν·
Τέκνα γὰρ καὶ πόντον ἐπέπλως ὄφρα πύθηαι
Πατρὸς, ὅπῃ κύδε γαῖαν, καὶ ὁντινα πότμον ἐπέσπεν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἰθὺς κίε Νέστορος ἱπποδάμοιο·
Εἰδόμεν ἦν τινα μῆτιν ἐνὶ στήθεσι κέκλυθε.
Λίσσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ὅπως νημερτέα εἴπῃ.
Ψεῦδος δ' οὐκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστί.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένως ἀντίον ἠύδα,
Μέντορ, πῶς τ' ἄρ' ἴω, πῶς τ' ἄρ προσπτύξομαι αὐτόν;
Οὐδέ τι πω μύθοισι πεπείρημαι πυκινοῖσιν·
Αἰδὼς δ' αὖ νέον ἄνδρα γεραίτερον ἐξερέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέλαχ', ἄλλα μὲν αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶ σῇσι νοήσεις,
Ἄλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται· οὐ γὰρ ὀΐω
Οὔ σε θεῶν ἀέκητι γενέσθαι τε τραφέμεν τε.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἵξον δ' ἐς Πυλίων ἀνδρῶν ἀγυιάς τε καὶ ἕδρας.
Ἔνθ' ἄρα Νέστωρ ἧστο σὺν υἱάσιν· ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Δαῖτ' ἐντυόμενοι, κρέα ὤπτων, ἄλλα δ' ἔπειρον.
Οἱ δ' ὡς οὖν ξείνους ἴδον, ἀθρόοι ἦλθον ἅπαντες,
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, καὶ εἵδρυσάσθαι ἄνωγον.
Πρῶτος Νεστορίδης Πεισίστρατος ἐγγύθεν ἐλθὼν
Ἀμφοτέρων ἕλε χεῖρα, καὶ ἵδρυσεν παρὰ δαιτὶ
Κώεσιν ἐν μαλακοῖσιν, ἐπὶ ψαμάθοις ἁλίῃσι,
Πάρ τε κασιγνήτῳ Θρασυμήδεϊ καὶ πατρὶ ᾧ.
Δῶκε δ' ἄρα σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχυτε
Χρυσείῳ ἐν δέπαϊ· δειδισκόμενος δὲ προσηύδα
Παλλάδ' Ἀθηναίην κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
Εὔχεο νῦν ὦ ξεῖνε Ποσειδάωνι ἄνακτι·

Pervenerunt: ipſi vero in littore maris ſacra faciebant,
Tauros nigerrimos Neptuno cæruleo cæſariem.
Novem autem conſeſſus erant, quingentique in quolibet
Sedebant, & præbebant cuique novem boves.
Hic illi viſcera ſumebant, deo autem femora incendebant,
Ipſi vero recta appellebant, atque vela navis æquabilis
Contrahebant tollentes, eamque in portum ducebant: & ipſi egrediebantur.
Egrediebatur & Telemachus: ſed præibat Minerva.
Illum prior allocuta eſt dea cæſia Minerva:
Telemache, non opus tibi jam pudore ne paululum quidem:
Ejus enim gratia & pontum pernavigaſti ut audires
De patre, ubi eum occultet terra, & quonam fato obierit.
Sed age nunc recta vade ad Neſtorem equorum domitorem:
Videamus an aliquod conſilium in præcordiis abſconditum habeat.
Ora autem ipſum ut vera dicat.
Sed falſum non dicet: perquam enim prudens eſt.
Hunc Telemachus prudens reſpondit,
Mentor, quo pacto accedam, quo pacto ſalutabo ipſum?
Neque adhuc ſermonibus exercitus ſum prudentibus:
Pudor etiam juvenem virum ſeniorem interrogare.
Hunc autem rurſus alloquuta eſt dea cæſia Minerva:
Telemache, quædam ipſe in mente tua diſpicies,
Quædam vero & deus ſuggeret. non enim puto
Te diis invitis natum eſſe nutritumve.
Sic locuta præivit Pallas Minerva
Celeriter: ille vero continuo veſtigia ſecutus eſt deæ.
Veneruntque in Pyliorum virorum congregationem & conſeſſum.
Hic Neſtor ſedebat cum filiis: circumque ſocii
Convivium apparantes, carnes aſſabant, aliaſque transfigebant.
Qui ut igitur hoſpites viderunt, conglobati venerunt omnes,
Manibuſque amplectebantur, & conſidere jubebant.
Primus Neſtorides Piſiſtratus prope accedens
Utrorumque prehendit manum, & collocavit ad epulas
Pellibus in mollibus, in arenis marinis,
Juxtaque fratrem Thraſymedem & patrem ſuum.
Præbuit autem viſcerum partes, infundebatque vinum
Aureo in poculo: reverenter autem allocutus eſt
Palladem Minervam filiam Jovis a capra nutriti:
Precare nunc o hoſpes Neptunum regem:

Τῷ γὰρ ἓξ δαίτης ἠνήσαντε δῶρα μολόντες.
Αὐτὰρ ἐπὴν πείσης τε καὶ ὄρξεαι ἦ θέμις ἐστὶ,
Δὸς καὶ σὺ ἔπειτα δέπας μελιηδέος οἴνου
Σπεῖσαι· ἐπεὶ καὶ σῶιν οἴομαι ἀθανάτοισιν
Εὔχεσθαι· πάντες δὲ θεῶν χατέουσ' ἀνθρωποι.
Ἀλλ' ἀνέωτερός ἐστιν, ὁμηλικίη δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Τὔνεκά σ' ἔτι προτέρῳ δώσω χρύσειον ἄλεισον.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ θέτο δέπας ἠδέος οἴνου,
Χαῖρε δ' Ἀθηναίη πεπνυμένῳ ἀνδρὶ δικαίῳ,
Οὕνεκά οἱ πρότερος δῶκε χρύσειον ἄλεισον·
Αὐτίκα δ' ὦρτο πολὺν Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε, μηδὲ μεγήρῃς
Ἡμῖν ὀχομένοισι τελεῦτῆσαι τάδε ἔργα.
Νέστορι μὲν πρώτῃσι καὶ υἱάσι κῦδος ὄπαζε,
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοισι δίδε χαρίεσσαν ἀμοιβὴν,
Σύμπασι Πυλίοισιν, ἀγακλειτῆς Ἑκαταμβης.
Δὸς δ' ἔμ Τηλέμαχον καὶ ἐμὲ πρῆξαντα νέεσθαι
Οὕνεκα δὴ ῥ' ἱκόμεσθα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ὣς ἄρ' ἔπειτ' ἠρᾶτο, καὶ αὐτὰ πάντα τελεῦτα,
Δῶκε δὲ Τηλεμάχῳ καλὸν δέπας ἀμφικύπελλον.
Ὣς δ' αὔτως ἠρᾶτο Ὀδυσῆος φίλος υἱός.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
Μοίρας δασσάμενοι, δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε γερηνιος ἱππότα Νέστωρ,
Νῦν δὴ κάλλιόν ἐστι μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Ξείνους, οἵτινές εἰσιν, ἐπεὶ κάρπησαν ἐδωδῆς.
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῦτ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἦ τί κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε
Οἷά τε λῃστῆρες ὑπὲρ ἅλα; τοὶ γ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Θαρσήσας. αὐτὴ γὰρ ἐνὶ φρεσὶ θάρσος Ἀθήνη
Θῆκ', ἵνα μιν περὶ πατρὸς ἀποιχομένοιο ἔροιτο,
Ἠδ' ἵνα μιν κλέος ἐσθλὸν ἐν ἀνθρώποισιν ἔχῃσιν.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
Εἶρεαι ὁππόθεν εἰμέν· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω.
Ἡμεῖς ἐξ Ἰθάκης ὑπονίης εἰλήλαθμεν,
Πρῆξις δ' ἦδ' ἰδίη, ἐ δήμιος, ὧν ἀγορεύω.

Πε-

Ejus enim in epulas incidiſtis huc profecti.
Cæterum poſtquam libaveris & precatus fueris ut fas eſt,
Da & huic ſtatim poculum dulcis vini
Ut libet: quoniam etiam hunc puto immortales
Invocare, omnes enim diis indigent homines.
Sed junior eſt, ætas eadem *ei* mecum:
Propterea tibi priori dabo aureum poculum.
Sic locutus, in manibus ponit poculum dulcis vini,
Delectata eſt autem Minerva prudenti viro & juſto,
Eo quod ipſi priori præbuiſſet aureum poculum:
Statimque precata eſt multa Neptunum regem,
Audi Neptune terram continens, neve dedigneris
Nobis precantibus perficere hæc opera.
Neſtori quidem primo & filiis gloriam præbe,
Deinde aliis da dignam gratiam,
Omnibus Pyliis, ob inclytam Hecatomben.
Da inſuper Telemachum & me re confecta redire,
Cujus gratia huc venimus celeri cum nave nigra.
Sic deinde precabatur, & ipſamet omnia perficiebat,
Dedit vero Telemachum pulchrum poculum rotundum.
Itidemque ſupplicavit Ulyſſis carus filius.
Hi poſtquam aſſarunt carnes ſuperiores & detraxerunt,
In partes dividentes, celebrabant ſplendidum convivium.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
His ſermones occœpit ſenex eques Neſtor;
Nunc certe ſatius eſt inquirere & interrogare
Hoſpites quinam ſint, poſtquam ſaturati ſunt cibo.
O hoſpites, quinam eſtis? unde navigatis humidas vias?
An ob aliquod negotium, aut temere erratis
Tanquam prædones per mare? qui errant
Animas exponentes, malum alienis ferentes.
Huic Telemachus prudens reſpondit
Confidens. ipſa enim intra præcordia confidentiam Minerva
Poſuit, ut ipſum de patre abſente interrogaret:
Atque ut illum decus egregium apud homines maneat.
O Neſtor Nelide, ingens gloria Achivorum,
Interrogas unde ſimus: ego vero tibi enarrabo:
Nos ex Ithaca ſylvoſa venimus,
Negotium autem hoc privatum eſt, non publicum, quod dicam.

Πατρὸς ἐμῦ κλέος ἄρρ᾽ μετέρχομαι ἤν πῦ ἐκύσω,
Δίε Ο᾽δυσῆος πολυφρονος· ὄν ποτέ φασιν
Σὺν σοὶ μαρνάμενον Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξαι,
Ἄλλους μὲν γὰρ πάντας ὅσοι Τρωσὶν πολέμιζον,
Πᾶσιν δόμεθ᾽ ἦχι ἕκαστος ἐπώλεσε λυγρῷ ὀλέθρῳ·
Κείνε δ᾽ αὖ χαὶ ὄλεθρον ἀπᾶσθέα θῆκε Κρονίων.
Οὐ γὰρ πῦ δύναται σάφα εἰπέμεν ὁππό᾽ ὄλωλεν,
Εἰδ᾽ ὅγ᾽ ἐπ᾽ ἠπείρε δάμη ἀνδράσι δυσμενέεσσιν,
Εἴτε χὶ ἐν πελάγει μετὰ κύμασιν Ἀμφιτρίτης.
Τὄνεκα νῦν τὰ σὰ γόνα᾽ ἱκάνομαι, αἴκε θέλησθα
Κείνε λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, ἔπε ὄπωπας
Ὀφθαλμοῖσι πεοῖσιν, ἢ ἄλλε μῦθον ἐκύσας
Πλαζομένε· πέρι γάρ μιν οἴζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τί μ᾽ αἰδόμενος μελιάσεο, μηδ᾽ ἐλεαίρων,
Ἀλλ᾽ ἄμοι κατάλεξον ὅπως ἴδησας ὀπωπῆς·
Λίσσομαι, ἤτοτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Ἢ ἔπος ἠέ τι ἔργον ὑποσὰς ἐξετέλεσσε
Δήμῳ σὺν Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ᾽ Ἀχαιοί,
Τῶν νῦ μοι μνῆσαι, χὴ μοι νημερτὲς ἐνίσπε.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα γερηνὸς ἱππόται Νέστωρ,
Ὦ φίλ᾽, ἐπεὶ μ᾽ ἔμνησας οἰζύος ἣν σὺ ἐκείνῳ
Δήμῳ ἀνέτλημεν μεύονες ἄρχεπι ἶες Ἀχαιῶν,
Ἢ μὲν ὅσα ξυὶ νηυσὶν ἐπ᾽ ἠεροειδέα πόντον
Πλαζόμενοι κατὰ λησὶ᾽ ὄπη ἄρξειεν Ἀχιλλεύς,
Ἠδ᾽ ὅσα χὴ περὶ ἄστυ μέγα Πριάμοιο ἄνακτος
Μαρνάμεθ᾽, ἔνθα δ᾽ ἔπειτα κατέκταθεν ὅσοι ἄριστοι·
Ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται Ἀρηϊφιλος, ἔνθα δ᾽ Ἀχιλλεύς,
Ἔνθα δὲ Πάτροκλος θεόφιν μήστωρ ἀτάλαντος,
Ἔνθα δ᾽ ἐμὸς φίλος υἱὸς ἄμα κρατερὸς χὴ ἀμύμων,
Ἀντίλοχος, περὶ μὲν θέειν ταχὺς, ἠδὲ μαχητής.
Ἄλλα τε πολλ᾽ ἐπὶ τοῖς πάθομεν κακά· τίς κεν ἐκείνα
Παύτα γε μυθήσαιτο κατὰ δυνατὸν ἀνθρώπων;
Οὐδ᾽ εἰ πεντάετές γε χὴ ἑξάετες παραμίμνων
Ἐξερέοις ὅσα κεῖθι πάθον κακὰ δῖοι Ἀχαιοί·
Πρὶν κεν ἀνιηθεὶς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκοιο.
Εἰνάετες γάρ σφιν κακὰ ῥάπτομεν ἀμφιέποντες
Παντοίοισι δόλοισι· μόγις δ᾽ ἐτέλεσσε Κρονίων.
Ἔνθ᾽ ἄτις ποτε μῆτιν ὁμοιωθήμεναι ἄντιος
Ἦεν, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἐνίκα δῖος Ὀδυσσεύς

Παν-

Patris mei gloriam magnam inquiro, ſicubi audiero,
Nobilis Ulyſſis, cujus mens invicta ferendis malis: quem pridem ajunt
Una tecum pugnantem Trojanorum urbem evertiſſe.
Alios quidem omnes quotquot cum Trojanis pugnarunt,
Audivimus quo in loco unuſquiſque perierit ſæva morte:
Illius vero mortem incognitam fecit Jupiter.
Neque quiſquam poteſt clare dicere ubinam perierit,
An ille in continente domitus ſit a viris inimicis,
An in pelago inter fluctus maris.
Ejus gratia nunc ad tua genua venio, ſi velis
Illius triſtem mortem ediſſerere, ſicubi videris
Oculis tuis, aut alterius orationem audieris
Errantis. perquam enim ipſum ærumnoſum peperit mater.
Neque ullo pacto me veritus blandire, neque miſertus,
Sed plane mihi narrato utcunque contigit videre:
Oro, ſi unquam tibi pater meus eximius Ulyſſes
Sive dictum ſive factum pollicitus perfecit
Populo in Trojanorum, ubi paſſi eſtis clades Achivi,
Horum nunc mihi verum dicas.
Huic reſpondit deinde ſenex eques Neſtor:
O amice, quoniam me admones calamitatis quam in illo
Populo paſſi ſumus robore indomiti filii Achivorum,
Sive quæcunque cum navibus per obſcurum pontum
Errantes ad prædam qua duceret Achilles,
Sive quæcunque circa urbem magnam Priami regis
Pugnavimus, ubi deinde occiſi ſunt quotquot optimi:
Illic quidem Ajax jacet Martius, illic Achilles,
Illic & Patroclus diis artifex æquiparandus,
Illic meus dilectus filius ſimul fortis & inculpatus,
Antilochus, admodum currendo velox, atque pugnator.
Aliaque multa præterea paſſi ſumus mala. quis illa
Omnia utique enarraret inter mortales homines?
Neque ſi vel quinquennio & ſexennio hic permanens
Interrogares quæ illic paſſi ſunt mala nobiles Achivi:
Prius tædio affectus tuam ad patriam terram ires.
Novennio enim ipſis mala machinati ſumus circumvenientes
Omnimodis dolis: vix tandem finem dedit Saturnius.
Ibi nullus unquam prudentia æquari plane
Potuit, nam admodum multum vincebat nobilis Ulyſſes

Ἰαπετίοισι δόλοισι, πατὴρ τεός· εἰ ἐτεόν γε
Κείνῳ ἔκγονός ἐσσι· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα·
Ἦπι γὰρ μύθοί γε ἐοικότες, οὐδέ κε φαίης
Ἄνδρα νεώτερον ὧδε ἐοικότα μυθήσασθαι.
Ἔνθ' ἤτοι ἕως μὲν ἐγὼ ἧς δίῳ Ὀδυσσεῦς
Οὔτέ ποτ' ἐν ἀγορῇ δίχ' ἐβάζομεν, οὔτ' ἐνὶ βουλῇ,
Ἀλλ' ἕνα θυμὸν ἔχοντε, νόῳ ἧς ἐπίφρονι βουλῇ
Φραζόμεθ' Ἀργείοισιν ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπήν,
Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς·
Καὶ τότε δὴ Ζεὺς λυγρὸν ἐνὶ φρεσὶ μήδετο νόστον
Ἀργείοις· ἐπεὶ οὔπ νοήμονες ἠδὲ δίκαιοι
Πάντες ἔσαν· τῷ σφέων πολέες κακὸν οἶτον ἐπέσπον,
Μητίετα ἐξ ὀλοῆς Γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης,
Ἥτ' ἔριν Ἀτρείδῃσι μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκεν.
Τὼ δὲ καλεσαμένω ἀγορηδὸν ἐς πάντας Ἀχαιούς
Μακρὰ, ἀταρ ἐ κατὰ κόσμον, ἐς ἠέλιον καταδύντα,
(Οἱ δ' ἦλθον οἴνῳ βεβαρηότες ἦες Ἀχαιῶν)
Μῦθον μυθείσθην τῶ εἵνεκα λαὸν ἄγειραν.
Ἔνθ' ἤτοι Μενέλαος ἀνώγει πάντας Ἀχαιοὺς
Νόστον μιμνήσκεσθαι ἐπ' ἀρήια νῶτα θαλάσσης.
Οὐδ' Ἀγαμέμνονι πάμπαν ἐΐσκετο· βέλτερον γάρ
Λαὸν ἐρυκακέειν, ῥίζαν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας,
Ὡς τὸν Ἀθηναίης δεινὸν χόλον ἐξακέσαιτο.
Νήπιος, οὐδὲ τὸ ᾔδη ὃ ἐ πείσεσθαι ἔμελλεν.
Οὐ γάρ τ' αὖθ' ἑκατὸν θεῶν θρέπεται νόος αἰὲν ἐόντων.
Ὡς τὼ μὲν χαλεποῖσιν ἀμειβομένω ἐπέεσσιν
Ἕστασαν. οἱ δ' ἀνόρουσαν ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοί
Ἠχῇ δεσπεσίῃ· δίχα δέ σφισιν ἴαδανε βουλή.
Νίκαπ μὲν ἄεσαμεν χαλεπὰ φρεσὶν ὁρμαίνοντες
Ἀλλήλοις (ἐπὶ γὰρ Ζεὺς ἦρτυε πῆμα κακοῖο)
Ἠῶθεν δ' οἱ μὲν νέας ἕλκομεν εἰς ἅλα δῖαν,
Κτήματά τ' ἐνπεθέμεσθα, βαθυζώνους τε γυναῖκας·
Ἡμίσεες δ' ἄρα λαοὶ ἐρητύοντο μένοντες
Αὖθι παρ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν·
Ἡμίσεες δ' ἀναβάντες ἐλαύνομεν. αἶ δὲ μάλ' ὦκα
Ἔπλεον· ἐσόρεσεν δὲ θεὸς μεγακήτεα πόντον.
Εἰς Τένεδον δ' ἐλθόντες, ἐρέξαμεν ἱρὰ θεοῖσιν,
Οἴκαδε ἱέμενοι· Ζεὺς δ' ὄπω μήδετο νόστον,

Σχέ-

Omnimodis dolis, pater tuus: ſi vere quidem
Illius filius es: admiratio me tenet aſpicientem:
Profecto enim ſermones quidem ſimiles, neque tu diceres
Virum juniorem uſque adeo ſimilia loqui.
Ibi ſane hactenus ego & nobilis Ulyſſes
Nunquam in concione diverſum dicebamus, neque in conſilio,
Sed eundem animum habentes, mente & prudenti conſilio
Conſultabamus Achivis, ut quam optime fieret.
At poſtquam Priami urbem depopulati ſumus excelſam,
Abivimuſque in navibus: deuſque diſperſit Achivos:
Et tunc ſane Jupiter triſtem in mente machinabatur reditum
Achivis: nam neque prudentes neque juſti
Omnes erant: ideoque ipſorum plures malum fatum conſecuti ſunt,
Ira ex pernicioſa Cæſiæ oculos forti patre natæ,
Quæ contentionem Atridas inter ambos fecit.
Hi vocatis ad concionem omnibus Achivis
Fruſtra, ac non rite, ad ſolem occidentem,
(Illi vero venerunt vino gravati filii Achivorum)
Sermones explicabant, cujus gratia populum congregarunt.
Ibi tum Menelaus jubebat omnes Græcos
Reditus memores eſſe ſuper lata dorſa maris.
Neque Agamemnoni penitus placebat: volebat enim
Populum detinere, facereque ſacras hecatombas,
Ut Palladis vehementem iram placaret.
Stultus, neque iſtud noverat quod non perſuaſurus erat.
Non enim ſtatim deorum vertitur mens ſempiternorum.
Sic hi contumelioſis viciſſim contendentes verbis
Stabant. ipſi vero ſurrexerunt ocreati Achivi
Clamore diro: bifariam autem ipſis placebat conſilium.
Per noctem quidem dormivimus triſtia mente cogitantes
Invicem: (inſuper parabat damnum mali)
Mane autem nos quidem naves traximus in mare vaſtum,
Reſque impoſuimus, alticinctaſque mulieres:
Pars autem populi retenti ſunt manentes
Ibi apud Atridem Agamemnonem paſtorem populorum:
Sed pars conſcendentes remigavimus: ipſæque *naves* perquam velociter
Navigabant: ſtravit enim deus vaſtum pontum.
In Tenedum autem venientes, fecimus ſacra diis,
Domum adſpirantes. Jupiter autem nondum curabat reditum,

Inſe-

Σχέτλιος, ὅς ῥ' ἔρξε κακὼ ἐπιδεύτερον αὖτις.
Οἱ μὲν ἀποστρέψαντες ἔβαν νέας ἀμφιελίσσας,
Ἀμφ' Ὀδυσῆα ἄνακτα δαίφρονα ποικιλομήτην,
Αὖτις ἐπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι ἦρα φέροντες.
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηυσὶν ἀολλέσιν αὖ μοι ἔποντο,
Φόβηγον, ἐπεὶ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων.
Φόβηγε δὲ Τυδέος υἱὸς Ἀρῄος, ὧρσε δ' ἑταίρους.
Οἳ δὲ δὴ μετὰ νῆϊ κίε ξανθὸς Μενέλαος,
Ἐν Λέσβῳ δ' ἔκιχεν δολιχὸν πλόον ὁρμαίνοντας,
Ἢ καθύπερθε Χίοιο νεοίμεθα παπαλοέσσης,
Νήσου ἐπὶ Ψυρίης, αὐτῶι ἐπ' ἀριστερὰ ἔχοντες,
Ἢ ὑπένερθε Χίοιο, παρ' Ἰωμάνετα Μίμαντα.
Ἠτέομεν δὲ θεὸν φῆναι τέρας· αὐτὰρ ὅγ' ἡμῖν
Δείξε, κῆ ἰωὴν πέλαγος μέσον εἰς Εὔβοιαν
Τέμνειαν, ὄφρα πάχιστα ὑπεκκακόωμαι φύγοιμεν.
Ὧρτο δ' ἐπὶ λιγὺς ἠὼς ἀήμεναι· αἱ δὲ μάλ' ὦκα
Ἰχθυόεντα κέλευθα διέδραμον, ἐς δὲ Γεραιστὸν
Ἐννύχιαι κατέσχοντο. Ποσειδάωνι δὲ ταύρων
Πόλλ' ἐπὶ μῆρ' ἔθεμεν, πέλαγος μέγα μετρήσαντες.
Τέτρατον ἦμαρ ἦλθ, ὅτ' ἐν Ἄργεῖ νῆας ἔἰσας
Τυδείδεω ἑταῖροι Διομήδεος ἱπποδάμοιο
Ἔστασαν. αὐτὰρ ἔγω γε Πύλον δ' ἔχον· οὐδέ ποτ' ἔσβη
Οὖρος ἐπειδὴ πρῶτα θεὸς προέηκεν ἀΐσσειν.
Ὣς ἦλθον, φίλε τέκνον, ἀπεύθης· οὐδέ τι οἶδα
Κείνων οἵ τ' ἐσάωθεν Ἀχαιῶν οἵ τ' ἀπόλοντο.
Ὅσα δ' ἐν μεγάροισι καθήμενος ἠμετέροισι
Πεύσομαι, ἦ θέμις ἐστὶ δαΐσεαι, οὐδέ σε κεύσω.
Εὖ μὲν Μυρμιδόνας φάσ' ἐλθέμεν ἐγχεσιμώρους,
Οὓς ἄγ' Ἀχιλλῆος μεγαθύμου φαίδιμος υἱός·
Εὖ δὲ Φιλοκτήτεω Ποιάντιον ἀγλαὸν υἱόν·
Πάντας δ' Ἰδομενῆος Κρήτεω εἰσήγαγ' ἑταίρους
Οἳ φύγον ἐκ πολέμου, πόντος δέ οἱ ἔσπεν ἀπούρας·
Ἀτρείδῃ δὲ κε αὐτοὶ ἀκούετε νόσφιν ἐόντες,
Ὡς τ' ἦλθ', ὡς τ' Αἴγισθος ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἦτοι κεῖνος μὲν ἐπισμυγερῶς ἀπέπεσεν,
Ὡς ἀγαθὸν κε παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι
Ἀνδρός· ἐπεὶ κεῖνος ἐπάσατο πατροφονῆα,
Αἴγισθον δολόμητιν, ὅς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Καὶ σὺ φίλος (μάλα γάρ σ' ὁρόω καλόν τε μέγαν τε)

200 Ἀλ-

Infeſtus, qui contentionem concitavit malam ſecundo iterum.
Hi quidem digreſſi aſcenderunt naves remis utrinque actas,
Qui circa Ulyſſem erant regem cordatum varii conſilii,
Rurſus Atridæ Agamemnoni gratificantes.
Sed ego cum navibus congregatis, quæ me ſequebantur,
Fugi, quoniam cognoſcebam quod jam mala meditabatur deus.
Fugit & Tydei filius bellicoſus, excitavitque ſocios.
Sero autem jam ad nos veniebat flavus Menelaus,
In Lesbo autem invenit *nos* longam navigationem animo agitantes,
An ſupra Chium iremus aſperam,
Ad inſulam Pſyriam, ipſam a ſiniſtris habentes,
An ſub Chio, ad ventoſum Mimantem.
Rogabamus autem deum oſtenderet ſignum: ſed ille nobis
Oſtendit, & juſſit pelagus medium in Eubœam
Sulcare, ut quam celerrime infortunium effugeremus.
Cœpit autem ſtridulus ventus ſpirare: ipſæ autem *naves* admodum velociter
Piſcoſas vias percurrerunt, & ad Gereſtum
Nocturnæ deductæ ſunt. Neptuno autem taurorum
Multa femora poſuimus, pelagus magnum menſi.
Quartus dies erat quando in Argis naves æquales
Tydidæ ſocii Diomedis bellicoſi
Conſtitere. ſed ego in Pylum tendebam: nec unquam extinctus eſt
Ventus poſtquam primum deus miſit flare.
Sic veni dilecte fili ut qui nihil audivi: nec ſcio
Qui illorum ſervati ſint Achivorum quique perierint.
Quæcumque autem in domibus ſedens noſtris
Audio, quatenus fas eſt, doceberis neque te celabo.
Bene quidem Myrmidonas dicunt iviſſe lanceatos,
Quos duxit Achillis magnanimi præclarus filius:
Bene etiam Philoctetem Pœantis illuſtrem filium:
Omneſque Idomeneus in Cretam duxit ſocios,
Qui fugerunt ex bello, pontus quoque ei nullum abſtulit:
Atridem autem & ipſi auditis procul qui eſtis,
Utque venit, utque Ægiſthus molitus eſt triſte exitium.
Sed ille quidem graviter luit,
Quam bonum & filium interempti relictum eſſe
Viri: quoniam & ille ultus eſt parricidam,
Egiſthum doloſum, qui ejus patrem inclytum interfecerat.
Et tu amice (perquam enim te video bonumque magnumque)

For-

Ἄλκιμε ἑοῦ, ἵνα πίς σε ἢ ὀπιγόνων ἠὲ ἄπῃ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχε πεπνυμένε ἀντίον ηὔδα,
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, μέγα κῦδε Ἀχαιῶν,
Καὶ λίην κεῖνε μὲν ἐτίσατο, ἢ οἱ Ἀχαιοὶ
Οἴσουσι κλέος ἀρὺ, καὶ ὀψομένοισιν ἀοιδήν.
Αἴ γὰρ ἐμοὶ τοσσήνδε θεοὶ δυώδεκα παραδεῖεν
Τίσασθαι μνηστῆρας ὑπερβασίης ἀλεγεινῆς.
Οἵ τέ μοι ὑβρίζοντες ἀπέσσαλα μηχανόωνται.
Ἀλλά μοι οὐδὲν ἐπέκλωσαν θεοὶ ὄλβον
Πατρί τ' ἐμῷ καὶ ἐμοί· νῦν δὲ χρὴ πεπλάμεν ἔμπης.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Ὦ φίλ', ἐπεὶδὴ τοῦτά μ' ἀνέμνησας ἢ ἔπες,
Φασὶ μνηστῆρας σῆς μητέρος εἵνεκα πολλὰς
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν κακὰ μηχανάασθαι·
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ' ἀνὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεοῦ ὀμφῇ.
Τίς δ' οἶδ' εἴ κέ ποτέ σφι βίας ἀποτίσεται ἐλθὼν
Ἢ ὅγε μοῦνος ἐὼν, ἢ ἢ σύμπαντες Ἀχαιοί;
Εἰ γάρ σ' ὡς ἐθέλοι φιλέειν γλαυκῶπις Ἀθήνη
Ὡς πρὸ τ' Ὀδυσῆος περικήδετο κυδαλίμοιο
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί·
Οὐ γάρ πω ἴδον ὧδε θεὸς ἀιαφανδὰ φιλέοντας
Ὡς κείνῳ ἀναφανδὰ παρίστατο Παλλὰς Ἀθήνη·
Εἴ σ' ὥπως γ' ἐθέλοι φιλέειν, κήδοιτό τε θυμῷ,
Τῷ κέν τις κείνων γε ἢ ἐκλελάθοιτο γάμοιο.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχε πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ὦ γέρον, ὥπω τοῦτο ἔπος τελέεσθαι οἴω.
Λίην γὰρ μέγα εἶπες· ἄχη μ' ἔχει. οὐ κ' ἔμοιγε
Ἐλπομένῳ τὰ γένοιτ', οὐδ' εἰ θεοὶ ὣς ἐθέλοιεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τηλέμαχε, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Ῥεῖα θεὸς γ' ἐθέλων ἢ πολλὸν ἄνδρα σαώσαι.
Βουλοίμην δ' αὖ ἔγωγε ἢ ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Οἶκαδέ τ' ἐλθέμεναι ἢ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
Ἢ ἐλθὼν ἀπολέσθαι ἐφέστιος, ὡς Ἀγαμέμνων
Ὤλεθ' ὑπ' Αἰγίσθοιο δόλῳ ἢ ἧς ἀλόχοιο.
Ἀλλὰ ἦτοι θανάτοιο μὲν ὁμοίιον οὐδὲ θεοί περ
Καὶ φίλῳ ἀνδρὶ δυώσαντ' ἀλαλκέμεν, ὁππότε κεν δὴ
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι πανημερίῳ θανάτοιο.

Fortis ſis, ut aliquis tibi & poſterorum bene dicat.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt:
O Neſtor Nelide, magna gloria Achivorum,
Et jure ille quidem ultus eſt, & ei Achivi
Ferent gloriam amplam, & poſteris præconium.
Utinam enim mihi tantam dii vim dediſſent
Ad ulciſcendos procos ob injuriam moleſtam,
Qui me contumelia afficientes pernicioſa machinantur.
Sed neutiquam mihi hujuſmodi deſtinarunt dii felicitatem
Patrique meo & mihi: nunc autem opus eſt pati tamen.
Hunc autem excepit ſenex eques Neſtor:
O amice, quandoquidem de his me admones & loquutus es,
Ferunt procos tuam matrem propter multos
Domi te invito mala machinari:
Dic mihi an lubens vinceris, an te cives
Odio habent publice, ſequentes dei vaticinium.
Quis ſcit an aliquando eorum violentiam ulciſcatur veniens
Sive ille ſolus exiſtens, ſive univerſi Achivi?
Si enim te ſic vellet amare cæſia Minerva,
Quemadmodum Ulyſſem quondam ſupra modum curabat glorioſum
Populo in Trojanorum, ubi paſſi ſumus mala Achivi:
Non enim unquam vidi uſque adeo deos manifeſte amantes,
Quemadmodum illi manifeſte aſtitit Pallas Minerva:
Si te adeo vellet amare, curareque ex animo,
Tum quilibet illorum utique obliviſceretur nuptiarum.
Hunc rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt:
O ſenex, nunquam hunc ſermonem perfectum iri exiſtimo.
Nimis enim magna dixiſti: ſtupor me tenet: neque mihi
Speranti ea contingerent, neque ſi dii ſic vellent.
Hunc rurſus allocuta eſt dea cæſia Minerva:
Telemache, quale tibi dictum effugit ſeptum dentium?
Facile deus, ſi quidem velit, vel ex longinquo virum ſervarit.
Mallem vero ego etiam mala multa paſſus,
Domum redire & reditus diem videre,
Quam reverſus perire incola, veluti Agamemnon
Periit Ægiſthi dolo & ſuæ uxoris.
Verum enimvero mortem omnibus moleſtam neque dii ipſi
Etiam ab amato viro poſſunt arcere, quandocunque tandem
Fatum pernicioſum corripuerit aſperæ mortis.

Hunc

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Μέντορ, μηκέτι ταῦτα λεγοίμεθα, κηδόμενοί περ.
Κείνῳ δ' οὐκ ἔτι νόστος ἐτήτυμος, ἀλλά οἱ ἤδη
Φράσσαντ' ἀθάνατοι θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Νωῒ δ' ἐθέλω ἔπος ἄλλο μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι
Νέστορ', ἐπεὶ περίοιδε δίκας ἠδὲ φρόνιν ἄλλων.
Τρὶς γὰρ δὴ μίν φασιν ἀνάξασθαι γένε' ἀνδρῶν.
Ὥς τέ μοι ἀθανάτοις ἐνδάλλεται εἰσοράασθαι.
Ὦ Νέστορ Νηληϊάδη, σὺ δ' ἀληθὲς ἔνισπε,
Πῶς ἔθανε Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων;
Ποῦ δὲ Μενέλαος ἔην; πῇ δ' αὖτῳ μήσατ' ὄλεθρον
Αἴγισθος δολόμητις; ἐπεὶ κτάνε πολλὸν ἀρείω.
Ἦ οὐκ Ἀργεος ἦεν Ἀχαϊκὸς, ἀλλά πῃ ἄλλῃ
Πλάζετ' ἐπ' ἀνθρώπους, ὁ δὲ θαρσήσας κατέπεφνε;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἦτοι μὲν τόδε κ' αὐτὸς ὀΐεαι ὥς κεν ἐτύχθη·
Εἰ ζώοντ' Αἴγισθον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτετμεν
Ἀτρεΐδης Τροίηθεν ἰὼν ξανθὸς Μενέλαος,
Τῷ κέ οἱ οὐδὲ θανόντι χυτὴν ἐπὶ γαῖαν ἔχυσαν,
Ἀλλ' ἄρα τόν γε κύνες τε καὶ οἰωνοὶ κατέδαψαν
Κείμενον ἐν πεδίῳ ἐκὰς Ἄργεος· οὐδέ κέ τίς μιν
Κλαῦσεν Ἀχαιϊάδων. μάλα γὰρ μέγα μήσατο ἔργον·
Ἡμεῖς μὲν γὰρ κεῖθι πολέας τελέοντες ἀέθλους
Ἤμεθ'· ὁ δ' ὄκνηλος μυχῷ Ἄργεος ἱπποβότοιο
Πόλλ' Ἀγαμεμνονέω ἄλοχον θέλγεσκ' ἐπέεσσιν,
Ἡ δ' ἦτοι τοπρὶν μὲν ἀναίνετο ἔργον ἀεικὲς
Διὶ Κλυταιμνήστρη (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσι·
Παρ γὰρ ἔην καὶ ἀοιδὸς ἀνὴρ ᾧ πολλὰ ἐπέτελλεν
Ἀτρεΐδης Τροίηνδε κιὼν, ἐῢρυσθαι ἄκοιτιν)
Ἀλλ' ὅτε δή μιν μοῖρα θεῶν ἐπέδησε δαμῆναι,
Δὴ τότε τὸν μὲν ἀοιδὸν ἄγων ἐς νῆσον ἐρήμην,
Κάμπτεν οἰωνοῖσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γενέσθαι·
Τὼ δ' ἐθέλων ἐθέλουσαν ἀνήγαγεν ὄνδε δόμονδε.
Πολλὰ δὲ μηρί' ἔκηε θεῶν ἱεροῖς ἐπὶ βωμοῖς.
Πολλὰ δ' ἀγάλματ' ἀνῆφεν, ὑφάσματά τε, χρυσόν τε,
Ἐκτελέσας μέγα ἔργον, ὃ ἔμπορε ἔλπετο θυμῷ.
Ἡμεῖς μὲν γὰρ ἅμα πλέομεν Τροίηθεν ἰόντες
Ἀτρεΐδης καὶ ἐγώ, φίλα εἰδότες ἀλλήλοισιν.

Ἀλλ'

Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
Mentor, ne amplius hæc dicamus, soliciti quamvis.
Illi vero non amplius reditus verus, sed ei jam
Destinarunt immortales mortem & fatum nigrum.
Nunc vero volo dictum aliud quærere & interrogare
Nestorem: quoniam plus jura novit & prudentiam aliis.
Ter enim ipsum dicunt regnasse secula virorum:
Itaque mihi immortalibus æquiparatur aspectu.
O Nestor Nelide, tu vero verum dic,
Quomodo mortuus est Atrides late imperans Agamemnon?
Ubi Menelaus erat? quam vero illi machinatus est mortem
Ægisthus dolosus? quandoquidem occidit se multo fortiorem.
An non in Argo erat Achaico, an aliquo alio loco
Errabat apud homines, illeque sumpto animo interfecit?
Huic respondit deinde senex eques Nestor:
Profecto ego tibi fili vera omnia dicam.
Equidem hoc ipse quoque suspicaris quemadmodum accidit:
Si viventem Ægisthum in ædibus invenisset
Atrides a Troja profectus flavus Menelaus,
Sane ei neque mortuo fusilem terram infudissent,
Sed certe canesque & aves comedissent
Jacentem in campo procul ab Argis: neque ulla ipsum
Deploravisset Achivarum. admodum enim magnum admisit facinus:
Nos etenim illic multa obeuntes certamina
Sedebamus: ille vero desidiosus in secessu Argi equos pascentis
Crebro Agamemnoniam uxorem demulcebat verbis,
Et illa quidem primo abnuebat facinus indignum
Nobilis Clytæmnestra (mente enim utebatur bona:
Nam aderat Musicus vir, cui plurimum mandarat
Atrides ad Trojam proficiscens, servaret uxorem)
Sed cum jam ipsum fatum deorum irretivit ut periret,
Tum vero ipsum Musicum ductum ad insulam desertam,
Dereliquit avibus lacerandum & rapiendum,
Ipsamque volens volentem duxit domum suam.
Multos autem armos adolebat deorum super sacra altaria.
Multa simulacra suspendit, & textilia, & aurum,
Quod perfeciset magnum opus, quod nunquam speraset animo.
Nos quidem simul navigabamus a Troja profecti
Atrides & ego, amice affecti invicem:

Sed

Ἀλλ' ὅτε Σούνιον ἱρὸν ἀφικόμεθ' ἄκρον Ἀθηνῶν,
Ἔνθα κυβερνήτην Μενελάου Φοίβος Ἀπόλλων
Οἷς ἀγανοῖσι βέλεσσιν ἐποιχομένου κατέπεφνε,
Πηδάλιον μετὰ χερσὶ θεούσης νηὸς ἔχοντα,
Φρόντιν Ὀνητορίδην, ὃς ἐκάμνυτο φῦλ' ἀνθρώπων
Νῆα κυβερνῆσαι ὁππότε πέρχοιεν αἰθαι.
Ὣς ὃ μὲν ἔνθα κατέσχετ', ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο,
Ὄφρ' ἔπαρον θάπτοι, ἠδ' ἐπὶ κτέρεα κτερείσειεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἠ κεῖνος ἰὼν ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, Μαλειάων ὄρος αἰπύ
Ἵξε θεών, τόθε δὴ συγερὼ ὁδὸν Εὐρύοπα Ζεὺς
Ἐφράσατο, λιγέων δ' ἀνέμων ἐπ' ἀϋτμένα χεῦε,
Κύματά τε τροφόεντα, πελώρια, ἶσα ὄρεσσιν.
Ἔνθα διατμήξας, τὰς μὲν Κρήτην ἐπέλασσεν,
Ἧχι Κύδωνες ναίουσι, Γαρδανίῃ ἀμφὶ ῥεέθρα.
Ἔστι δέ πῃ λιστὴ αἰπεῖά τε εἰς ἅλα πέτρη
Ἐχαπὴ Γόρτυνος, σὺ ἠεροειδέϊ πόντῳ,
Ἔνθα νότος μέγα κῦμα ποτὶ σκαιὸν ῥίον ὠθεῖ
Ἐς Φαιστόν· μικρὸς δὲ λίθος μέγα κῦμ' ἀπέργει.
Αἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἦλθον, σπιδὴ δ' ἦλυξαν ὀλέθρου
Ἄνδρες, ἀταρ νῆάς γε ποτὶ σπιλάδεσσιν ἔαξαν
Κύματ'. ἀταρ τὰς πέντε νέας κιανοπρῳρείους
Αἰγύπτῳ ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ.
Ὣς ὃ μὲν ἔνθα πολλὰ βίοτον καὶ χρυσὸν ἀγείρων,
Ἠλᾶτο ξυὺ νηυσὶν ἐπ' ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.
Τόφρα δὲ ταῦτ' Αἴγισθος ἐμήσατο οἰκοθι λυγρὰ,
Κτείνας Ἀτρείδην· δέδμητο δὲ λαὸς ὑπ' αὐτῷ.
Ἑπτέτεες δ' ἴθασσε πολυχρύσοιο Μυκήνης·
Τῷ δέ οἱ ὀγδοάτῳ κακὸν ἦλυθε δῖος Ὀρέστης
Ἂψ ἀπ' Ἀθηνάων, καὶ δ' ἔκτανε πατροφόνῃα
Αἴγισθον δολόμητιν, ὃς οἱ πατέρα κλυτὸν ἔκτα.
Ἤτοι ὃ τὸν κτείνας δαίνυ τάφον Ἀργείοισιν
Μητρός τε συγερῆς καὶ ἀνάλκιδος Αἰγίσθοιο.
Αὐτήμαρ δέ οἱ ἦλθε βοὴ ἀγαθὸς Μενέλαος,
Πολλὰ κτήματ' ἄγων, ὅσά οἱ νέες ἄχθος ἄειραν.
Καὶ σύ, φίλος, μὴ δηθὰ δόμων ἄπο τῶι' ἀλάλησο,
Κτήματά τε προλιπὼν, ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισι
Οὕτω ὑπερφιάλως, μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηυσίην ὁδὸν ἔλθῃς.

Ἀλλ'

Sed cum ad Sunium ſacrum pervenimus promontorium Athenarum,
Illic gubernatorem Menelai Phœbus Apollo
Suis mitibus telis ſuperveniens occidit,
Clavum in manibus currentis navis habentem,
Phrontem Onetoridem, qui vincebat genera hominum
In gubernando navem, quoties ingruebant procellæ.
Sic ille quidem illic detentus, feſtinans licet itinere,
Ut ſocium ſepeliret & inferias inferret.
Sed & ille ubi profectus in obſcurum pontum
In navibus cavis, ad Malearum montem excelſum
Pervenit currens, tum certe inviſum iter late tonans Jupiter
Deſtinavit, ſtridulorumque ventorum flatum immiſit,
Fluctuſque tumidos, ingentes, æquales montibus.
Illic ſeparatus, partem quidem Cretæ admovit,
Ubi Cydones habitant, Jardani circa fluenta.
Eſt autem quædam plana excelſaque in mari petra
In finibus Gortynis, in obſcuro ponto,
Huc Auſter ingentem fluctum ad ſiniſtrum promontoriumpellebat
In Phæſtum: parvulus autem ſcopulus ingentem fluctum dividit.
Hæ quidem huc venerunt, vix autem effugerunt mortem
Viri: at naves ſane ad ſaxa fregerunt
Fluctus. at quinque naves cæruleis proris
Ægypto admovit ferens ventuſque & aqua.
Sic ille quidem illic plurimum victum & aurum congregans,
Errabat cum navibus apud alterius linguæ homines.
Interea vero iſta Ægiſthus molitus eſt domi triſtia,
Occiſo Atrida: domitus quoque eſt populus ſub illo.
Septennio vero imperavit divitibus Mycenis,
Sed ei ipſi octavo in perniciem venit nobilis Oreſtes
Rurſus ab Athenis, occiditque parricidam
Ægiſthum doloſum, qui illi patrem inclytum interfecerat.
Atque illo occiſo dedit cœnam ſepulchralem Argivis
Matriſque inviſæ & imbellis Ægiſthi.
Eodem vero die ſupervenit voce bonus Menelaus,
Plurima bona ducens, quanta illi naves pondere ſuſtinebant.
Et tu amice ne diutius a domo longe erres,
Bona relinquens, viroſque in tuis ædibus
Tam inſolentes, ne tibi omnia comedant
Bona dividentes, tu vero vanum iter feceris.

Αλλ' ἐς μὲν Μενέλαον ἐγὼ κέλομαι καὶ ἄνωγα
Ἐλθεῖν. κεῖνος γὰρ νέον ἄκοδεν εἰλήλουθεν
Ἐκ τῶν ἀνδρώπων, ὅθεν ἂκ ἔλποιτό γε θυμῷ
Ἐλθέμεν, ὃν πνα πρῶτον ἀποσφήλωσιν ἄελλαι
Εἰς πέλαγος μέγα πολύ, ὅθεν τέ περ ἂδ' υἱωνοὶ
Αὐτόπατοι οἰχνεῦσιν, ἐπεὶ μέγα τε δεινόν τε.
Αλλ' ἴθι νῦν σὺ νηί τε σῇ καὶ σοῖς ἑτάροισιν.
Εἰ δ' ἐθέλεις πεζὸς, πάρα τοι δίφρος τε καὶ ἵπποι,
Πὰρ δέ τοι υἷες ἐμοὶ, οἵ τοι πομπῆες ἔσονται
Εἰς Λακεδαίμονα δῖαν, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος.
Λίσεσθαι δέ μιν αὐτὸν ἵνα νημερτὲς ἐνίσπῃ.
Ψεῦδος δ' ἂκ ἐρέει· μάλα γὰρ πεπνυμένος ἐστίν.
Ὣς ἔφατ'. ἠέλιος δ' ἀρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέπειτα θεὰ γλαυκῶπις Αθήνη,
Ὦ γέρον, ἦτοι σαῦτα κατὰ μοῖραν κατέλεξας·
Αλλ' ἄγε ταῦτα μὲν γλώσσας, κεράασθε δὲ οἶνον,
Ὄφρα Ποσειδάωνι καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
Σπείσαντες, κοίτοιο μεδώμεθα· τοῦτο γὰρ ὥρη.
Ἤδη γὰρ φάος οἴχεθ' ὑπὸ ζόφον· οὐδὲ ἔοικε
Δηθὰ θεῶν ἐν δαιτὶ δαήμονα, ἀλλὰ νέεσθαι.
Ἦ ῥα Διὸς θυγάτηρ, τὸ δ' ἔκλυον αὐδησάσης.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχυαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο·
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσι,
Γλώσσας δ' ἐν πυρὶ βάλον, αὐτὰρ ἀμειξάμενοι δ' ἐπέλειβον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Δὴ τότ' Αθηναίη καὶ Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἄμφω ἰέσθην κοίλην ἐπὶ νῆα νέεσθαι.
Νέστωρ δ' αὖ κατέρυκε καθαπτόμενος ἐπέεσσι,
Ζεύς τόγ' ἀλεξήσειε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Ὡς ὑμεῖς παρ' ἐμεῖο δόλῳ ἐπὶ νῆα κίοιτε,
Ὡς τέ τὸν ἢ παρὰ πάμπαν ἀνήμονος ἠὲ πενιχρᾶ,
Ὅ ὅτε χλαῖναν καὶ ῥήγεα πόλλ' ἐνὶ οἴκῳ,
Οὕτ' αὐτῷ μαλακῶς, ὅτε ξείνοισιν ἐνδ'δεν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πάρα μὲν χλαῖναι καὶ ῥήγεα καλὰ,
Οὔ θην δὴ τῷδ' ἀνδρὸς Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς
Νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν κατακλέξεται, ὄφρ' ἂν ἔγωγε
Ζώω, ἔπειτα δὲ παῖδες ἐνὶ μεγάροισι λίπωνται,
Ξείνους ξεινίζειν, ὅστις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται.

Τὸν

Sed ad Menelaum quidem ego adhortor & jubeo te
Proficiſci. ille enim nuper aliunde venit
Ex eis hominibus, unde non ſperaret in animo
Redire, quemcunque primum abegerint procellæ
In pelagus tam magnum, unde utique nec aves
Intra annum venire poſſunt, quoniam ingens horrendumque.
Sed ito nunc cum nave tua & tuis ſociis.
Si vero velis terreſtri itinere, aderit tibi curruſque & equi,
Aderunt tibi etiam filii mei, qui tibi comites erunt
Ad Lacedæmonem divinam, ubi flavus Menelaus.
Precare autem eum ipſum ut vera dicat.
Mendacium autem non dicet: valde enim prudens eſt.
Sic ait. ſol autem occubuit & tenebræ advenerunt:
Cum his vero locuta eſt & dea cæſia Minerva:
O ſenex profecto hæc ex officio dixiſti:
Sed agite ſecate & linguas, & miſcete vinum,
Ut Neptuno & aliis immortalibus
Ubi libaverimus, lectum curemus: ejus enim hora adeſt.
Jam enim lumen ivit ſub tenebras: neque decet
Diu deorum in epulis ſedere, ſed abire.
Dixit ſane Jovis filia, illique audiverunt admonentem.
Ipſis autem præcones aquam manibus infuderunt,
Juveneſque crateres coronarunt potu:
Et diviſerunt omnibus libantes poculis.
Linguas autem in ignem conjecerunt ſurgenteſque iterum libarunt.
At poſtquam libarunt, biberuntque quantum deſiderabat animus,
Tum Minerva & Telemachus deo ſimilis
Ambo cupiebant cavam ad navem redire.
Neſtor autem adhuc detinuit inceſſens verbis:
Jupiter hoc prohibeat & immortales dii alii,
Ut vos a me celerem ad navem eatis,
Tanquam ab aliquo vel prorſus pannoſo vel pauperculo,
Cui neque lænæ neque pallia tincta plurima in domo,
Quibus nec ipſe molliter nec hoſpites poſſint indormire.
At mihi adſunt lænæ & pallia picta multa,
Nunquam certe hujus viri Ulyſſis carus filius
Navis in tabulatis cubaverit, donec ego
Vixero, donec liberi in regia linquentur,
Qui hoſpitas ſuſcipiant, quicunque domum meam venerit.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Εὖ δὴ ταῦτά γ' ἔφησθα, γέρον φίλε· σοὶ δὲ ἔοικε
Τηλέμαχον πεύθεσθαι, ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὔπω·
Ἀλλ' ὅπως μὲν νῦν σοι ἅμ' ἕψεται, ὄφρά κεν αὖθι
Σοῖσιν σὺν μεγάροισιν· ἐγὼ δ' ἐπὶ νῆα μέλαιναν
Εἶμι, ἵνα θαρσύνω θ' ἑτάρους, ἅπαντά τε ἤκαστα.
Οἴομαι γὰρ μετὰ τοῖσι γεραίτερόν φ ἔμμεναι,
Οἱ δ' ἄλλοι φιλόπαις νεώτεροι ἄνδρες ἕπονται
Πάντες ὁμηλικίη μεγαθύμω Τηλεμάχοιο.
Ἔνθά κε λεξάμενος κοίλην παρὰ νηὶ μελαίνῃ
Νυκτὸς ἀπὰρ ἠῶθεν μετὰ Καύκωνας μεγαθύμους
Εἶμι, ἔνθα χρεῖός μοι ὀφείλεται, οὐπί νέον γε
Οὐδ' ὀλίγον· σὺ δὲ τοῦτον (ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα)
Πέμψον σῶ δίφρῳ τε καὶ ᾗ ἔτι· δός δέ οἱ ἵππους
Οἵ τοι ἐλαφρότατοι θέειν, καὶ κάρτει ἄριστοι.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Φλὶ εἰδομένη. θάμβει δ' ἕλε πάντας ἰδόντας·
Θαύμαζεν δ' ὁ γεραιὸς ὅπως ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Τηλεμάχῳ δ' ἕλε χεῖρα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
Ὦ φίλος, οὔ σε ἔολπα κακὸν καὶ ἄναλκιν ἔσεσθαι,
Εἰ δὴ τοι νέῳ ὧδε θεοὶ πομπῆες ἕπονται.
Οὗ μὲν γάρ τις ὅδ' ἄλλος ὀλύμπια δώματ' ἔχόντων,
Ἀλλὰ Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη Τριτογένεια,
Ἣ τοι καὶ πατέρ' ἐσθλὸν ἐν Ἀργείοισιν ἐτίμα.
Ἀλλὰ ἄναξ ἵλημι δίδωθι δέ μοι κλέος ἐσθλόν,
Αὐτῷ καὶ παίδεσσι καὶ αἰδοίῃ παρακοίτι·
Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βοῦν ἰθυν, ἀρημένον οὖρ,
Ἀδμήτω, ᾧ ὅπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγεν ἀνήρ.
Τὼ τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέρασι περιχεύας.
Ὣς ἔφατ' ἀχόμενος. τὼ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε γερηνίῳ ἱππότα Νέστωρ,
Τίσι καὶ γαμβροῖσιν ἑὰ πρὸς δώματα καλά.
Ἀλλ' ὅτε δώμαθ' ἵκοντο ἀγακλυτὰ διὸς ἀνακτος,
Ἑξείης ἕζοντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Τοῖς δ' ὁ γέρων ἐλθοῦσιν ἀνὰ κρητῆρα κέρασσεν
Οἴνῳ ἡδυπότῳ, τὸν ἐνδεκάτῳ ἐνιαυτῷ
Ὤϊξε ταμίη, καὶ ἀπὸ κρήδεμνον ἔλυσε.
Τὸ ὁ γέρων κρητῆρα κεράσσατο· πολλὰ δ' Ἀθήνη
Εὔχετ' ἀποσπένδων, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.

Αὐ-

Hunc rursus alloquuta est dea cæsia Minerva:
Bene sane hæc dixisti senex amice: te vero decet
Telemacho persuadere, quoniam longe melius sic:
Sed hic quidem nunc te sequatur, ut dormiat
Domi tuæ: ego autem ad navem nigram
Vado, ut confirmem socios, præcipiamque singula.
Solus enim inter illos seniorem me profiteor esse,
Alii vero ob amicitiam juniores viri sequuntur
Omnes pari ætate cum magnanimo Telemacho:
Illic cubaverim cava in navi nigra
Nunc: sed mane ad Cauconas magnanimos
Ibo, ubi debitum mihi restat neque novum
Neque exiguum. tu vero hunc (postquam tuam venit in domum)
Mitte cum curru & filio: daque illi equos
Qui tibi levissimi currendo, & robore fortissimi.
Sic certe loquuta abiit cæsia oculos Minerva,
Aquilæ similis. stupor autem cepit omnes videntes:
Admiratus etiam est senex ut vidit oculis.
Telemachique prehendit manum, verbumque dixit, & compellavit:
O amice, haud te spero ignavum & imbellem fore,
Siquidem te juvenem sic dii comites sequuntur.
Non enim quisquam hic est alius cælestes domos habitantium,
Sed Jovis filia prædatrix Pallas,
Quæ tibi & patrem bonum inter Argivos honorabat.
Quare regina propitia sis, daque mihi gloriam eximiam,
Mihi ipsi & filiis & venerandæ uxori,
Tibi autem sacrificabo bovem anniculam, lata fronte,
Indomitam, quam nullus sub jugum duxit vir.
Hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.
Sic ait vovens, hunc autem audivit Pallas Minerva.
Illis autem præibat senex eques Nestor,
Filiis & generis suam ad domum pulchram.
Sed postquam ad domum venerunt inclytam regis,
Ordine sedebant per sediliaque thronosque.
His vero senex venientibus craterem miscuit
Vini dulcis, quod undecimo anno
Aperuit proma, & operculum relevavit.
Hujus senex craterem miscuit: plurima vero Palladi
Vota fecit libans, filiæ Jovis ægidem habentis.

Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἴκονδε ἕκαστος,
Τὸν δ' αὖτε κοίμησε γερηνίῳ ἱππότα Νέστωρ
Τηλέμαχον φίλον υἱὸν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τρηχὺς ἐν λεχέεσσιν, ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ·
Παρὰ δ' ἄρ' εὐμμελίλω Πεισίστρατον ὄρχαμον ἀνδρῶν,
Ὅς οἱ ἔτ' ἠίθεος παίδων ἦν ἐν μεγάροισιν.
Αὐτὸς δ' αὖτε καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Τῷ δ' ἄλοχος δέσποινα λέχος πόρσυνε καὶ εἵλυα.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι γερηνίος ἱππότα Νέστωρ.
Ἐκ δ' ἐλθὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισιν,
Οἵ οἱ ἔσαν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων,
Λάϊνοι, ἀποστίλβοντες ἁλείφατος· οἷς ἐπὶ μὲν πρὶν
Νηλεὺς ἵζεσκεν, θεόφιν μήστωρ ἀπάλαντος·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς ἄϊδόσδε βεβήκει.
Νέστωρ αὖ τότ' ἔφιζε γερήνιος, ἔρος Ἀχαιῶν,
Σκῆπτρον ἔχων. περὶ δ' υἷες ἀγερέθοντο, ἄνακτος
Ἐκ θαλάμων ἐλθόντες, Ἐχέφρων τε, Στράτιός τε,
Περσεύς τ', Ἄρητός τε, καὶ ἀντίθεος Θρασυμήδης·
Τοῖσι δ' ἔπειθ' ἕκτος Πεισίστρατος ἦλυθεν ἥρως·
Παρὰ δ' ἄρα Τηλέμαχον θεοείκελον ἔσαν ἄγοντες.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ,
Καρπαλίμως μοι τέκνα φίλα κρήηνατ' ἐέλδωρ,
Ὅφρ' ἤσιν πρώτιστα θεῶν ἱλάσσομ' Ἀθήνῃ,
Ἥ μοι ἐναργὴς ἦλθε θεὰ ἐς δαῖτα θάλειαν.
Ἀλλά γ' ὁ μὲν πεδίονδ' ἐπὶ βῶν ἴτω, ὄφρα τάχιστα
Ἔλθῃσιν, ἐλάσῃ δὲ βοῶν ἐπιβουκόλος αὐτὴρ·
Εἷς δ' ἐπὶ Τηλεμάχῳ μεγαθύμῳ νῆα μέλεσθαι
Πάντας ἰὼν ἑτάρους ἀγέτω, λιπέτω δὲ δύ' οἴους·
Εἷς δ' αὖ χρυσοχόον Λαέρκεα δεῦρο κελέσθω
Ἐλθεῖν, ὄφρα βοὸς χρυσὸν κέρασιν περιχεύῃ.
Οἱ δ' ἄλλοι μένετ' αὐτοῦ ἀολλέες, εἴπατε δ' ἔσω
Δμωῇσιν κατὰ δῶματ' ἀγακλυτὰ δαῖτα πένεσθαι,
Ἑδρας τε ξύλα τ' ἀμφὶ καὶ ἀγλαὸν οἰσέμεν ὕδωρ.
Ὣς ἔφατ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐποίπνυον· ἦλθε μὲν ἄρ βοῦς
Ἐκ πεδίου, ἦλθον δὲ θοῆς παρὰ νηὸς ἑταῖροι
Τηλεμάχου ἔπαροι μεγαλήτορος· ἦλθε δὲ χαλκεύς,
Ὅπλ' ἐν χερσὶν ἔχων χαλκήϊα, τέρπατα τέχνης,

Ἄκ-

At poſtquam libarunt, biberuntque quantum voluit animus,
Hi quidem dormitantes abierunt domum quiſque,
Illic vero dormire ſivit ſenex eques Neſtor
Telemachum carum filium Ulyſſis divini,
Perforatis in lectis, ſub porticu ſonora:
Juxta eum vero bellicoſum Piſiſtratum ducem virorum,
Qui ei adhuc adoleſcens inter filios erat in regia:
Ipſe vero rurſus dormivit in ſeceſſu domus excelſæ,
Huic vero conjux hera lectum præparavit & cubile.
Quando autem aere genita apparuit roſea digitos aurora,
Surrexit ſane ex lecto ſenex eques Neſtor.
Egreſſuſque ſedit ſuper politos lapides,
Qui illi erant ante fores excelſas,
Albi reſplendentes unguento: quibus quidem antea
Neleus ſedebat, diis artifex æquiparandus:
At ille quidem jam fato domitus ad inferos deſcenderat.
Neſtor poſtea tum inſidebat ſenex, cuſtos Achivorum,
Sceptrum habens. circumque filii frequentes congregabantur,
E thalamis egreſſi, Echephronque Statiuſque,
Perſeuſque, Aretuſque, & deo par Thraſymedes:
His vero continuo ſextus Piſiſtratus acceſſit heros:
Juxta autem Telemachum deo ſimilem collocarunt ducentes,
Illis vero loqui cœpit ſenex eques Neſtor:
E veſtigio mihi filii cari perficite voluntatem,
Ut quam primum inter deos placem Minervam,
Quæ mihi manifeſta venit dei ad convivium celebre.
Sed alius quidem rus ad bovem eat, ut celerrime
Veniat, adducat autem boum bubulcus vir:
Unus autem ad Telemachi magnanimi navem nigram
Omnes profectus ſocios adducat, & relinquat duos ſolos:
Unus rurſum aurificem Laerceum huc jubeat
Venire, ut bovis aurum cornibus circumfundat.
Vos vero alii manete hic ſimul omnes, diciteque intus
Ancillis per domum celebre convivium apparent,
Sediliaque lignaque undique & limpidam ferant aquam.
Sic ait. illi autem omnes adminiſtrabant: venit & bos
Ex agro, venerunt etiam celeri a nave æquata
Telemachi ſocii magnanimi: venitque faber,
Arma in manibus tenens fabrilia, ſummam artis,

Ἄκμονά τε, σφῦραν τ', ἐϋποίητόν τε πυράγρην,
Οἷσίν τε χρυσὸν εἰργάζετο· ἦλθε δ' Ἀθήνη
Ἱρὸν ἀποίσουσα. γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χρυσὸν ἔδωκ'· ὁ δ' ἔπειτα βοὸς κέρασιν περιχεύας
Ἀσκήσας, ἵν' ἄγαλμα θεὰ κεχάροιτο ἰδοῦσα.
Βῶν δ' ἀγέτην κεράων Στράτιον κῆ δῖος Ἐχέφρων.
Χέρνιβα δέ σφ' Ἄρητος ἐν ἀμφιδρόμοισι λέβητι
Ἦλυθεν ἐκ θαλάμοιο φέρων· ἑτέρῃ δ' ἔχεν ἀλφὰς
Ἐν κανέῳ. πέλεκυν δὲ μενεπτόλεμος Θρασυμήδης
Ὀξὺν ἔχων ἐν χειρὶ παρίστατο, βοῦν ἐπικόψων.
Περσεὺς δ' ἄμνιον εἶχε· γέρων δ' ἱππηλάτα Νέστωρ
Χέρνιβά τ' ἠλοχύσας τε κατήρχετο· πολλὰ δ' Ἀθήνῃ
Εὔχετ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ἠλοχύσας προβάλοντο,
Αὐτίκα Νέστορος υἱὸς ὑπέρθυμος Θρασυμήδης
Ἤλασεν ἄγχι στάς· πέλεκυς δ' ἀπέκοψε τένοντας
Αὐχενίους, λῦσεν δὲ βοὸς μένος. αἱ δ' ὀλόλυξαν
Θυγατέρες τε νυοί τε, καὶ αἰδοίη παράκοιτις
Νέστορος Εὐρυδίκη, πρέσβα Κλυμενοίου θυγατρῶν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀνέλοντες ἀπὸ χθονὸς εὐρυσθενὲς
Ἔσχον· ἀτὰρ σφάξεν Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Τῆς δ' ἐπεὶ ἐκ μέλαν αἷμα ῥύη, λίπε δ' ὀστέα θυμός,
Αἶψ' ἄρα μιν διέχευαν· ἄφαρ δ' ἐκ μηρία πάμπαν
Πάντα κατὰ μοῖραν, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν
Καῖε δ' ἐπὶ σχίζης ὁ γέρων, ἐπὶ δ' αἴθοπα οἶνον
Λεῖβε. νέοι δὲ παρ' αὐτὸν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, κῆ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίστυλόν τ' ἄρα τ' ἄμπνευσαν, κῆ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν δ', ἀκρόπορα ὀβελοὺς ἐν χερσὶν ἔχοντες.
Τόφρα δὲ Τηλέμαχον λοῦσεν καλὴ Πολυκάστη,
Νέστορος ὁπλοτάτη θυγάτηρ Νηληϊάδαο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λοῦσέν τε, κῆ ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα,
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθου βῆ δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Πὰρ δ' ἄρα Νέστορ' ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο ποιμένι λαῶν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ὤπτησαν κρέ' ὑπέρτερα, κῆ ἐρύσαντο,
Δαίνυσθ' ἑζόμενοι· ἐπὶ δ' ἄνερες ἐσθλοὶ ὄρουσαν
Οἶνον ἐνοινοχοεύοντες σὺν χρυσέοις δεπάεσσιν.

Αὐ-

Incudemque, malleumque, benefactamque forcipem,
Quibus scilicet aurum faciebat. venit quoque Minerva
Sacris adfutura. senex autem eques Nestor
Aurum dedit: ille vero deinde bovis cornibus circumfudit
Aptans, ut ornatum dea gauderet videns:
Bovem autem ducebant cornibus Stratius & nobilis Echephron;
Sed aquam ipsis Aretus in florido lebete
Venit ex thalamo ferens: altera vero gestabat molas
In canistro. securim autem bellicosus Trasymedes
Acutam tenens in manu astabat, bovem cæsurus.
Perseus autem sanguinis vas tenebat: senex autem eques Nestor
Aquamque molasque præcepit: multaque Minervæ
Vovebat incipiens, capitis pilos in ignem injiciens.
Cæterum postquam precati sunt, & molas porrexerunt,
Statim Nestoris filius magnanimus Thrasymedes
Impulit prope stans: securis autem abscidit nervos
Cervicales, solvitque bovis robur. clamore autem ingenti precabantur
Filiæque nurusque, & pudica uxor
Nestoris Eurydice, maxima natu Clymeni filiarum.
Hi quidem dein attollentes a terra spatiosa
Tenebant: at mactavit Pisistratus princeps virorum.
Ex illa postquam niger sanguis fluxit, reliquitque ossa animus,
Celeriter ipsam diviserunt: statimque ossa exciderunt
Omnia de more, & pinguedine cooperuerunt,
Duplicia facientes. super ea vero cruda posuerunt,
Torrebat autem super ligna senex, infuperque nigrum vinum
Libabat. juvenes vero juxta eum tenebant verua quinquefida manibus.
Sed postquam armi combusti sunt, & viscera comederunt,
Minutatim dissecuerunt cætera, & verubus transfixerunt,
Assaruntque, acuta verua in manibus tenentes.
Interea vero Telemachum lavit pulchra Polycaste,
Nestoris minima natu filia Nelidæ.
At postquam lavit, & uxit pingui oleo,
Ipsumque induso pulchro amixit atque tunica,
E lavacro exiit corpore immortalibus similis:
Ad Nestorem autem profectus assedit pastori populorum.
Hi vero postquam assarunt carnes exteriores, & detraxerunt,
Epulabantur sedentes: deinde viri præstantes surgebant
Vinum infudentes in aureis poculis.

At

Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε γερηνίος ἱππόται Νέστωρ,
Παῖδες ἐμοὶ, ἄγε Τηλεμάχῳ καὶ μίτρεχας ἵππους
Ζεύξαθ' ὑφ' ἅρματ' ἄγοντες, ἵνα πρήσσησιν ὁδοῖο.
Ὣς ἐφάθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο·
Καρπαλίμως δ' ἔζευξαν ὑφ' ἅρμασιν ὠκέας ἵππους.
Ἐν δὲ γυνὴ ταμίη σῖτον καὶ οἶνον ἔθηκεν,
Οἷά τε οἷα ἔδουσι διοτρεφέες βασιλῆες.
Ἂν δ' ἄρα Τηλέμαχος περικαλλέα βήσατο δίφρον.
Πὰρ δ' ἄρα Νεστορίδης Πεισίστρατος ὄρχαμος ἀνδρῶν
Ἐς δίφρον τ' ἀνέβαινε, καὶ ἡνία λάζετο χερσί·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· πὼ δ' ἐκ ἄκοντε πετέσθην
Ἐς πεδίον, λιπέτην δὲ Πύλον αἰπὺ πτολίεθρον.
Οἱ δὲ παννημέριοι σῆον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες·
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἐς Φηρὰς δ' ἵκοντο, Διοκλῆος πότι δῶμα
Τίου Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς παρὰ ξείνια θῆκεν.
Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ἵππους τ' ἐζεύγνυντ', αἰὰ δ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐθάσης ἐριδούπου·
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· πὼ δ' ἐκ ἄκοντε πετέσθην.
Ἵξον δ' ἐς πεδίον πυρηφόρον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Ἧνον ὁδὸν· πῶϊον γὰρ ὑπέκφερον ὠκέες ἵπποι.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Δ. Ρ'ΑΨΩΔΙΑΣ

Υ'πόθεσις.

ΠΑρὰ Μενελάῳ ζενισθεὶς σὺν Πεισιστράτῳ Τηλέμαχος, ἀπαγγέλλει τὰ κατὰ τὴν Ἰθάκην ὑπὸ τῶν μνηστήρων πραττόμενα. ἔπειτα ἐξηγεῖται αὐτῷ ὁ Μενέλαος περὶ τῶν νόστων τῶν Ἑλλήνων, καὶ τῆς Πρωτέως μαντείας, δι' ἧς ἔγνω τὸν Ἀγαμέμνονος θάνατον, καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς παρὰ Καλυψοῖ ἐστι. βουλὴ δὲ γίνεται τῶν μνηστήρων περὶ τοῦ τὸν Τηλέμαχον ἀνελεῖν. παραμυθεῖται δὲ ἡ Ἀθηνᾶ δι' ὀνείρου τὴν Πηνελόπην, ἐπὶ τῇ τοῦ παιδὸς ἀποδημίᾳ δυσχεραίνουσαν, διὰ ἐδωλίου, ὁμοιωθεῖσα Ἰφθίμῃ τῇ τοῦ Πηνελόπης ἀδελφῇ.

Δέλ-

At ubi potus & cibi amorem emiſerunt,
Inter illos ſermonem cœpit ſenex eques Neſtor:
Filii mei, agite Telemacho pulchros crines habentes equos
Jungite ſub currum ducentes, ut conficiat iter.
Sic ait. hi vero illum ſtatim audierunt atque paruerunt:
Celeriterque junxerunt ſub currum veloces equos.
Mulier vero proma panem & vinum impoſuit,
Obſoniaque qualia edunt Jovis alumni reges.
Telemachus autem perpulchrum conſcendit currum:
Juxta eum vero Neſtorides Piſiſtratus principes juventutis
In currumque conſcendit, & habenas cepit manu:
Verberavitque ut impellerentur: illi vero non inviti volabant
In campum, reliqueruntque Pyli arduam urbem.
Illi vero tota die quatiebant jugum utrinque tenentes:
Occiditque ſol, obumbratæque ſunt omnes viæ.
Ad Pheras autem venerunt, Dioclis ad domum
Filii Ortilochi, quem Alpheus genuit filium.
Ibi per noctem quieverunt: ille vero illis hoſpitalia appoſuit.
Quando vero aere nata apparuit roſea digitos aurora,
Equoſque junxerunt, curruſque variegatos conſcenderunt:
Extra limen agitarunt & porticum ſonoram:
Flagellavit autem ut irent; Illi vero non inviti volabant.
Venerunt autem in campum frugiferum: hicque deinde
Perficiebant iter: uſque adeo extulerant veloces equi.
Occiditque ſol, inumbratæque ſunt omnes viæ.

ODYSSEÆ HOMERI IV. LIBRI

Argumentum.

APud Menelaum hoſpitio exceptus cum Piſiſtrato Telemachus, nunciat ea quæ in Ithaca a procis fiebant. Deinde narrat ipſi Menelaus de reditu Græcorum, & Protei vaticinio, per quod cognovit Agamemnonis mortem, quodque Ulyſſes apud Calypſo eſſet. Sed proci conſultant de Telemacho occidendo. Conſolatur autem Pallas per ſomnium Penelopen, filii profectionem graviter ferentem, per Simulacrum, ſimilis facta Iphthimæ Penelopes ſorori.

Δέλτα, μάδ' ἀμφὶ πατρὸς παρ' Ατρέϊδα λοχώμενον υἱόν.

Οἱ δ' ἵξον κοίλῳ Λακεδαίμονα κηπώεσσαν·
Πρὸς δ' ἄρα δώματ' ἔλων Μενελάου κυδαλίμοιο.
Τὸν δ' ἕρον δαινύσθαι γάμον πολλοῖσιν ἔτησιν,
Υἱέϊ θ' ἠδὲ θυγατρὶ ἀμύμονι, ᾧ εὐὶ οἴκῳ.
Τῷ μὲν Ἀχιλλῆος ῥιγεδανὸς υἱὸς ἔπεμπεν·
(Ἐν Τροίῃ γὰρ πρῶτον ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν
Δωσέμεναι· ποίησιν δὲ θεοὶ γάμον ἐξετέλειον.
Τῷ ἄρ' ὄγ' εἶθ' ἵπποισι καὶ ἅρμασι πέμπε νέεσθαι
Μυρμιδόνων προπὶ ἄστυ περικλυτῶν, οἷσιν ἄνασσεν.)
Υἱεῖ δὲ Σπάρτηθεν Ἀλέκτορος ἤγετο κούρῃ,
Ὅς οἱ πλυνέτω γένετο κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἐκ δούλης· Ἑλένῃ δὲ θεοὶ γόνον οὐκ ἔτ' ἔφαινον,
Ἐπειδὴ πρῶτον ἐγείνατο παῖδ' ἐρατεινὴν
Ἑρμιόνην, ἣ εἶδος ἔχε χρυσέης Ἀφροδίτης.
Ὣς οἱ μὲν δαίνυντο κατὰ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα
Γείτονες ἠδὲ ἕται Μενελάου κυδαλίμοιο,
Τερπόμενοι. μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς,
Φορμίζων· δοιὼ δὲ κυβιστητῆρε κατ' αὐτὸς
Μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσσον.
Τῶ δ' αὖτ' ἐν προθύροισι δόμων αὐτῷ τε καὶ ἵππω,
Τηλέμαχος θ' ἥρως καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Σταῖσαν· ὁ δὲ προμολὼν ἶδεν κρείων Ἐτεωνεύς,
Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάου κυδαλίμοιο·
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελίων διὰ δώματα πομνύι λαῶν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔκτορ δή πνε πόδε, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
Ἄνδρε δύω, γενεὴ δὲ Διὸς μεγάλοιο ἔικτον·
Ἀλλ' εἰπὲ εἰ σφῶϊν καταλύσομεν ὠκέας ἵππους,
Ἦ ἄλλον πέμπωμεν ἰκανέμεν ὅς κε φιλήσῃ.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Οὐ μὲν νήπιος ἦσθα βοηδόκος Ἐτεονεῦ
Τόφρα, πάρ μὲν νῶϊ γε πάϊς ὣς νήπια βάζεις.
Ἦ μὲν δὴ νῶϊ ξεινήϊα πολλὰ φαγόντε
Ἄλλων ἀνθρώπων δῶρ' ἰκόμεθ', αἴκέ ποθι Ζεὺς
Ἐξοπίσω περ πάυσῃ· ἴομεν θοὺς ὑπὸ ζυγόν· ἀλλὰ λύ' ἵππους
Ξείνων, οἳ δ' αὖτις προτέρω ἄγε δοινηθέωσι.

Ὣς

Δ. Discit de patre ab Atrida insidiis circumdatus filius.

AT illi venerunt in cavam Spartam amplam:
Ad domum autem diverterunt Menelai glorioſi.
Hunc invenerunt celebrantem nuptias multis civibus,
Filii atque filiæ inculpatæ, ſua in domo.
Hanc quidem Achillis agminum perruptoris filio mittebat:
(In Troja enim primum ſpoponderat atque annuerat
Daturum: illis vero dii nuptias efficiebant.
Eam ipſe illuc cum equis & curribus mittebat ire
Myrmidonum ad urbem inclytam, quibus imperabat.)
Filio autem ex Sparta Alectoris dedit filiam,
Qui ei in ſenectute natus erat fortis Megapenthes
E ſerva, Helenæ enim dii prolem non amplius oſtendebant,
Ex quo ſemel genuerat filiam amabilem
Hermionem, quæ ſpeciem habebat aureæ Veneris.
Sic hi quidem epulabantur per ſublimem magnam domum
Vicini & cives Menelai glorioſi,
Oblectantes ſe. inter eos autem cantabat divinus Muſicus,
Citharam pulſans: duoque ſaltatores inter eos
Cantum auſpicantes ſaltabant in medio.
Cæterum in veſtibulo ædium ipſique & equi,
Telemachus heros & Neſtoris inclytus filius
Stabant: ipſe vero procurrens vidit potens Eteoneus,
Strenuus armiger Menelai glorioſi,
Ivitque annuncians per domos paſtori populorum:
Prope autem ſtans verba velocia dixit:
Hoſpites quidam iſti, Jovis alumne Menelae,
Viri duo, proli vero Jovis magni ſimiles ſunt:
Sed dic an ipſis ſolvere debeamus veloces equos,
An ad alium mittamus ire, qui eos amice excipiat.
Sed hunc admodum indignabundus allocutus eſt flavus Menelaus:
Non quidem ſtultus eras Boethide Eteoneu
Antea, at nunc quidem puer veluti puerilia loqueris.
Nos certe hoſpitalia multa poſtquam edimus
Aliorum virorum huc venimus, ſicubi Jupiter
In poſterum ſaltem liberaret ab ærumna. ſed ſolve equos
Hoſpitum, ipſoſque in conſpectum adduc ad epulandum.

Sic

Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἐκ μεγάροιο διέσσυτο, κέκλετο δ' ἅμως
Οἰτηρὰς θεράποντας ἀμ' ἕσπεσθαι ἑῖ αὐτῷ.
Οἱ δ' ἵππους μὲν ἔλυσαν ὑπὸ ζυγὰ ἰδρώοντας·
Καὶ τὰς μὲν κατέδησαν ἐφ' ἱππείῃσι κάπῃσι,
Πὰρ δ' ἔβαλον ζειὰς, αὐὰ δὲ κρῖ λάικον ἐμίξαν·
Ἅρματα δ' ἔκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα,
Αὐτὰς δ' εἰσῆγον θεῖον δόμον. οἱ δὲ ἰδόντες
Θαύμαζον κατὰ δῶμα διοτρεφέος βασιλῆος.
Ὥστε γὰρ ἠελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα καθ' ὑψερεφὲς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
Εἰς ῥ' ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέσας λόεσαντο.
Τὰς δ' ἐπεὶ δὴ δμῳαὶ λόεσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Εἶς ῥα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρεΐδῃ Μενέλαῳ.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐπάρυσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
Δαιτρὸς δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκεν ἀείρας
Παντοίων· παρὰ δέ σφι τίθει χρύσεια κύπελλα.
Τὼ δὲ δεικνύμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος·
Σίτου θ' ἅπτεσθον, καὶ χαίρετον· αὐτὰρ ἔπειτα
Δείπνου πασαμένω, ἐρησόμεθ' οἵτινές ἐσον
Ἀνδρῶν. ἦ γὰρ σφῶν γε γένος ἀπόλωλε πεχήων,
Ἀλλ' ἀνδρῶν γένος ἐσὲ διοτρεφέων βασιλήων,
Σκηπτούχων· ἐπεὶ ἦ κε κακοὶ τοιόσδε τέκοιεν.
Ὣς φάσαν· καί σφιν νῶτα βοὸς παρὰ πίονα θῆκεν
Οἵπερ ἐν χεραὶν ἐλών, τά ῥά οἱ γέρα πάρθεσαν αὐτῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἦσαν,
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱὸν,
Ἄγχι κὼν κεφαλὼ, ἵνα μὴ πλῶθοίαθ' οἱ ἄλλοι,
Φράζεο Νεστορίδη τῷ μῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Χαλκὸν τε στεροπὴν καὶ δώματα ἠχήεντα,
Χρυσὸν τ', ἠλέκτρου τε, καὶ ἀργύρου, ἠδ' ἐλέφαντος.
Ζηνός που τοιήδε γ' Ὀλυμπίου ἔνδοθεν αὐλή.
Ὅσσα πολλ' ἄπειτα πολλὰ· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.

Τὸν

Sic ait. ille vero ex ædibus prorupit, vocabatque cæteros
Strenuos famulos una, ut ſequerentur ſe ipſum.
Hi vero equos quidem ſolverunt ſub jugo ſudantes:
Et hos quidem alligarunt ad equina præſepia.
Apponebant autem avenas, & hordeum album admiſcuerunt:
Currus vero poſuerunt ad parietem collucentem,
Sed ipſos duxerunt in auguſtam domum; qui contemplantes
Admirabantur per domum Jovis alumni regis.
Inſtar enim ſolis ſplendor erat atque lunæ
Domum per excelſam Menelai glorioſi.
At poſtquam ſaturati ſunt videndo oculis,
Ad labra deſcendentes perpolita lavabant.
Hos poſtquam igitur ancillæ laverunt, & unxerunt oleo,
Circumque veſtes villoſas poſuerunt ipſis atque tunicas,
In ſellas collocarunt prope Atridem Menelaum.
Aquam autem ancilla in gutturnio ſudit ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit menſam.
Cibum vero veneranda proma appoſuit ferens,
Fercula multa imponens, largiens de præſentibus:
Structor autem carnium lances propoſuit tollens
Diverſarum: ipſiſque appoſuit aurea pocula.
Hos etiam data dextra alloquutus eſt flavus Menelaus:
Cibum ſimul attingite, & gaudete: cæterum deinde
Cibo ſaturati, interrogabimus quinam ſitis
Hominum. non enim veſtrorum utique genus periit parentum,
Sed virorum genus eſtis Jovis alumnorum regum,
Sceptriferorum: ſiquidem haud ignavi tales genuerunt.
Sic ait: & ipſis terga bovis pinguia appoſuit
Aſſata in manibus capiens, quæ ei munera appoſuerant ipſi.
Hi vero ad edulia parata appoſita manus porrexerunt.
Cæterum poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
Tum Telemachus alloquutus eſt Neſtoris filium,
Prope admovens caput, ut ne audirent alii:
Conſidera Neſtoride meo gratiſſime animo,
Æriſque ſplendorem & domum ſonoram,
Aurique electrique, & argenti, atque eboris.
Jovis nimirum talis eſt Olympii intus aula,
Quanta hæc infinita multa: admiratio me occupat inſpicientem.

Hunc

Τῷ δ' ἀγορδόντος ξυύετο ξανθὸς Μενέλαος,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνα φίλ', ἦτοι Ζηνὶ βροτῶν ὃς κ' αὖ τις ἐρίζοι·
(Ἀθανάτοι γὰρ τῷ γε δόμοι καὶ κτήματ' ἔασιν)
Ἀνδρῶν δ' ἤ κεν τίς μοι ἐρίσσεται ἠὲ καὶ οὐκί,
Κτήμασιν. ἦ γὰρ πολλὰ παθὼν καὶ πολλ' ἐπαληθεὶς
Ἠγαγόμην ἐν νηυσί, καὶ ὀγδοάτῳ ἔτει ἦλθον
Κύπρον, Φοινίκην τε, καὶ Αἰγυπτίους ἐπαλῆθεις,
Αἰθιοπάς θ' ἱκόμην, καὶ Σιδονίους, καὶ Ἐρεμβούς,
Καὶ Λιβύην, ἵνα τ' ἄρνες ἅμαρ κεραοὶ τελέθουσι.
Τρὶς γὰρ τίκτει μῆλα τελεσφόρον ἐς ἐνιαυτὸν·
Ἔνθα μὲν ἔτε ἄναξ ἐπιδεύεται, ἔτε τι ποιμὴν,
Τυρῷ καὶ κρειῶν, ἠδὲ γλυκεροῖο γάλακτος·
Ἀλλ' αἰεὶ παρέχουσιν ἐπήετανὸν γάλα θησθαι.
Ἕως ἐγὼ περὶ κεῖνα πολὺν βίοτον συναγείρων
Ἠλώμην, τεῖος μοι ἀδελφεὸν ἄλλος ἔπεφνε,
Λάθρῃ, ἀνωΐστῳ, δόλῳ ὀλομένης ἀλόχοιο.
Ὧς ἔτι καὶ χαίρων τοῖσδε πατέσσιν ἀνάσσω.
Καὶ πατέρων τάδε μέλετ' ἀκούειν, οἵτινες ὔμμιν
Εἰσίν· ἐπεὶ μάλα πολλὰ πάθον, καὶ ἀπώλεσα οἶκον,
Εὖ μάλα νωμεσσάμενος, κεχανδότα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὤν ὄφελον τριτάτῳ περ ἔχων ἐν δώμασι μοῖραν
Ναίειν, οἱ δ' ἄνδρες σόοι ἔμμεναι οἵ ποτ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν ἀρούρῃ, ἑκὰς Ἄργεος ἱπποβότοιο.
Ἀλλ' ἔμπης πάντας μὲν ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων,
Πολλάκις ἐν μεγάροισι καθήμενος ἡμετέροισιν,
Ἄλλοτε μέν τε γόῳ φρένα τέρπομαι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Παύομαι. αὐψηρὸς δὲ κόρος κεν ἐρεῦροι γόοιο.
Τῶν πάντων ὀδυρόμενος, ἀχνύμενός περ,
Ὡς ἑνὸς ὅτε μοι ὕπνον ἀπέχθαιρει καὶ ἐδωδὴ
Μνωομένῳ. ἐπεὶ οὔτις Ἀχαιῶν πώς ἐμόγησεν
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἐμόγησε καὶ ἔπρατο· τῷ δ' ἄρ' ἔμελλεν
Αὐτῷ κήδε' ἔσεσθαι, ἐμοὶ δ' ἄχεα μὲν ἄλαστον
Κεῖνα, ὅπως δὴ δηρὸν ἀποίχεται. οὐδέ τι ἴδμεν
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε· δύρονται νύ πὲρ αὐτὸν
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ ἐχέφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχός θ', ὃν ἔλειπε νέον γεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἄρα πατρὸς ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Δάκρυ δ' ἀπὸ βλεφάρων χαμάδις βάλε πατρὸς ἀκούσας,

115 Χλαί-

Hunc autem loquentem intellexit flavus Menelaus,
Et ipsos compellans verba volatilia dixit:
Filii cari, equidem cum Jove mortalium nemo contenderit:
(Immortalia enim ejus habitacula & facultates sunt)
Hominum vero sive aliquis mecum contendat, sive non,
Facultatibus; certe multa passus & multum errans
Vectus in navibus, & octavo *demum* anno veni
In Cyprum Phœnicemque: & Ægyptios oberrans,
Æthiopesque adii, & Sidonios, & Erembos,
Et Libyam, ubi agni protinus cornuri sunt.
Ter enim pariunt oves per annum perfectum:
Ibi enim neque herus indigens est, neque pastor,
Casei & carnium, neque dulcis lactis:
Sed semper præbent durantes in totum annum lac mulgendum.
Interea dum ego circa illa multum victum congregans
Errabam, interea mihi fratrem alius interfecit
Clam, ex improviso, dolo pernicioſæ uxoris,
Sic minime lætus istis facultatibus impero.
Et ex patribus ista eratis audituri, qui quidem vobis
Sunt, quandoquidem valde multa passus sum, & perdidi domum
Perquam bene habitatam, capientem multa & pretiosa,
Quorum debebam vel tertiam habens in domo partem
Habitare, illi vero viri salvi esse, qui tum perierunt
Troja in lata, longe ab Argis equos pascentibus.
Sed tamen omnes quidem lugens & deflens,
Crebro domi desidens nostræ,
Interdum quidem luctu mentem oblector, interdum rursus
Quiesco. brevis enim satietas molesti luctus.
Horum omnium non tantum lugeo, tametsi mœstus,
Ut unius gratia, qui mihi somnum invisum facit & cibum
Recordanti. quoniam nullus Græcorum tanta laboravit,
Quanta Ulysses laboravit & sustulit: ob hæc futurum erat
Ut ipsi dolores evenirent, mihi vero tristitia semper incessabilis
Ejus *causa*, quoniam diu longe abest. neque scimus
Vivatne ille an mortuus sit: deflent utique illum
Laertesque senex & prudens Penelope,
Telemachusque, quem reliquit recens natum in domo.
Sic ait. huic autem ob patrem desiderium excitavit luctus.
Lacrymas vero a palpebris humi fudit patrem audiens,

Χλαῖναν πορφυρέην αὖτ' ὀφθαλμοῖιν ἀνάσχων
Ἀμφοτέρῃσι χερσί. νόησε δέ μιν Μενέλαος.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα ἢ κατὰ θυμόν,
Ἠέ μιν αὐτὸν πατρὸς ἑᾶσειε μνησόμεναι,
Ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
Ἕως ὃ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα ἢ κατὰ θυμόν,
Ἠὼς δ' Ἠλέκτη δαλάμοιο δυώδεκ' ὑφόρφοιο
Ἦλυθεν, Ἀρτέμιδι χρυσηλακάτῳ ἐικυῖα·
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' Ἀδρήστη κλισίην εὐτυκτον ἔθηκεν·
Ἀλκίππη δὲ πάπησε φέρεν μαλακὸν ἑρίοιο·
Φυλὼ δ' ἀργύρεον πάλαρον φέρε, τόν οἱ ἔδωκε
Ἀλκάνδρη Πολύβοιο δάμαρ, ὃς ἔναι' ἐνὶ Θήβῃς
Αἰγυπτίῃς, ὅθι πλεῖσα δόμοις ἐνὶ κτήματα κεῖται.
Ὅς Μενελάῳ δῶκε δύ' ἀργυρέας ἀσαμίνθους,
Δισσὰς δὲ τρίποδας, δέκα δὲ χρυσοῖο τάλαντα·
Χωρὶς δ' αὖθ' Ἑλένῃ ἄλοχῳ πόρε κάλλιμα δῶρα,
Χρυσῷ τ' ἠλακάτῳ, πάλαρόν θ' ὑπόκυκλον ὄπασσεν,
Ἀργύρεον, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
Τὸν ῥά οἱ ἀμφίπολος Φυλὼ παρέθηκε φέρουσα,
Νήματος ἀσκητοῖο βεβυσμένον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἠλακάτη τετάνυστο ἰοδνεφὲς ἔριον ἔχουσα.
Ἕζετο δ' ἐν κλισμῷ, ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν·
Αὐτίκα δ' ἧγ' ἐπέεσσι πόσιν ἐρέεινεν ἕκαστα,
Ἴδμεν δὴ Μενέλαε Διοτρεφὲς οἵ τινες οἵδε
Ἀνδρῶν ἀχαιῶν ἀντιόωνται ἱκανέμεν ἡμέτερον δῶ;
Ψεύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω, κέλεται δέ με θυμός.
Οὐ γάρ πώ πω φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
Οὔτ' ἀνδρ', οὔτε γυναῖκα, (σέβας μ' ἔχει εἰσορόωσαν)
Ὡς ὅδ' Ὀδυσῆϊ μεγαλήτορι εἰκέ τοκεμάχῳ, τὸν ἔλιπε νήϊον ἐγεγαῶτ' ἐνὶ οἴκῳ
Κῆν ἀνὴρ, ὅτ' ἐμεῖο κυνώπιδος εἵνεκ' Ἀχαιοὶ
Ἦλθεθ' ὑπὸ Τροίην, πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Οὕτω καὶ ἐγὼ νοέω, γύναι, ὡς σὺ εἰσκεις·
Κεῖνα γὰρ τοιόδε πόδες, τοιάδε τε χεῖρες,
Ὀφθαλμῶν τε βολαί, κεφαλή τ', ἐπερθέ τε χαῖται.
Καὶ νῦ ὅπῃ ἐγὼ μεμνημένος ἀμφ' Ὀδυσῆϊ,
Μυθεόμην ὅσα κεῖνος ὀϊζύσας ἐμόγησεν
Ἀμφ' ἐμοί· αὐτὰρ ὃ πικρὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβε,

Χλαῖ-

Veſtem purpuream oculis obtendens
Utraque manu: agnovit autem Menelaus ipſum.
Deliberavitque deinde in mente & in animo,
An ipſum patris ſineret meminiſſe,
An prior interrogaret, ſingulaque diceret.
Interim dum ille iſta deliberabat in mente & in animo,
Helena ex thalamo odorifero excelſo
Egreſſa eſt, Dianæ aureum arcum habenti ſimilis:
Huic ſtatim Adraſta ſellam benefactam appoſuit:
Alcippe vero tapetem ferebat mollis lanæ:
Phyloque argenteum calathum ferebat, quem illi dedit
Alcandra Polybi uxor, qui habitabat in Thebis
Ægyptiacis, ubi plurima in ædibus bona jacent.
Qui Menelao dedit duo argentea labra,
Geminoſque tripodas, & decem auri talenta:
Privatim vero rurſus Helenæ uxor dedit pulchra dona,
Aureamque colum, calathumque ſubrotatum præbuit,
Argenteum, auro vero labia immixta erant:
Hunc itaque ei ancilla Phylo appoſuit ferens,
Filo pulchre elaborato repletum: cæterum ſuper eum
Colus extenſa erat violaceam lanam habens.
Sedit autem in ſella, ſcabellumque ſub pedibus erat:
Continuo autem illa verbis maritum interrogabat ſingula.
Scimus utique Menelae Jovis alumne quinam hi
Hominum glorientur veniſſe noſtram domum?
Mentiar, an verum dicam, jubet me animus.
Nullum enim unquam puto ſimilem adeo vidiſſe
Neque virum, neque mulierem, (admiratio me tenet aſpicientem)
Ut iſte Ulyſſis magnanimi filio ſimilis
Telemacho, quem reliquit recens natum domi ſuæ
Ille vir, quando mei impudentis gratia Achivi
Veniſtis ad Trojam, bellum ingens agitantes.
Hanc viciſſim reſpondens allocutus eſt flavus Menelaus:
Sic nunc ego quoque cogito uxor ut tu putas.
Illius enim ejuſmodi pedes, ejuſmodique manus,
Oculorumque jactus, caputque, & ſuperne comæ.
Et nunc ſane ego recordatus de Ulyſſe,
Loquebar quantas ille ærumnas patiens toleravit
Pro me: at hic amaras a palpebris lacrymas ſtillavit,

Χλαῖναν πορφυρέην αὐτὴ ὀφθαλμοῖϊν ἀνασχών.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος αὐτόν ἠύδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Κεῖνοι μέν τοι ὅδ' υἱὸς ἐτήτυμον, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλὰ σαόφρων ἐστὶ, νεμεσσᾶται δ' ἐνὶ θυμῷ,
Ὧδ' ἐλθὼν τοπρῶτον, ἐπεσβολίας ἀναφαίνειν
Ἄνπαυ σέθεν, τῷ νῶϊ δεῦ ὧς περτόμεθ' αὐδῇ.
Αὐτὰρ ἐμὲ προέηκε γερήνιος ἱππότα Νέστωρ
Τῷ ἅμα πομπὸν ἕπεσθαι. ἐέλδετο γάρ σε ἰδέσθαι,
Ὄφρά οἱ ἢ τι ἔπος ὑποθήσεαι, ἠὲ τι ἔργον.
Πολλὰ γὰρ ἄλγε' ἔχει πατρὸς πάϊς οἰχομένοιο,
Ἐν μεγάροις, ᾧ μὴ τοῖοι ἀοσσητῆρες ἔωσιν·
Ὣς νῦν Τηλεμάχῳ· ὁ μὲν οἴχεται, οὐδέ οἱ ἄλλοι
Εἰσὶ οἵ κεν κατὰ δῆμον ἀλάλκοιεν κακότητα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ φίλε ἀνέρος υἱὸς ἐμὸν δῶ
Ἵκεθ', ὃς εἵνεκ' ἐμεῖο πολεῖς ἐμόγησεν ἀέθλους·
Καί μιν ἔφην ἐλθόντα φιλησέμεν ἔξοχον ἄλλων
Ἀργείων, εἰ νῶϊν ὑπὲρ ἅλα νόστον ἔδωκε
Νηυσὶ δολιχηνεφέσσι Ὀλύμπιος ἀρύοπα Ζεύς·
Καὶ κέν οἱ Ἄργεϊ ναίσας πόλιν, ᾗ δώματ' ἔτευξα,
Ἐξ Ἰθάκης ἀγαγὼν σὺν κτήμασι καὶ τεκέϊ ᾧ,
Καὶ πᾶσιν λαοῖσι, μίαν πόλιν ἐξαλαπάξας,
Αἳ περιναιετάουσιν, ἀνάσσονται δ' ἐμοὶ αὐτῷ·
Καί κε θαμὰ ἐνδάδ' ἔοντες ἐμισγόμεθ'· οὐδέ κεν ἡμέας
Ἄλλο διέκρινε φιλέοντέ σε περπομένω τε,
Πρίν γ' ὅτε δὴ θανάτοιο μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν.
Ἀλλὰ τὰ μέν πω μέμβλεν ἀγαστέσθαι θεὸς αὐτὸς,
Ὅς κεῖνον δύσλιον ἀνόσιμον οἷον ἔθηκεν.
Ὣς φάτο, τοῖσι δὲ πᾶσιν ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο.
Κλαῖε μὲν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα,
Κλαῖε δὲ Τηλέμαχός τε καὶ Ἀτρεΐδης Μενέλαος·
Οὐδ' ἄρα Νέστορος υἱὸς ἀδακρύτῳ ἔχεν ὄσσε.
Μνήσατο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Τόν ῥ' Ἠὼς ἔκτεινε φαεινῆς ἀγλαὸς υἱός.
Τῷ ὅγ' ἐπιμνησθεὶς ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν,
Ἀτρεΐδη, πέρι μέν σε βροτῶν πεπνυμένον εἶναι
Νέστωρ φάσχ' ὁ γέρων, ὅτ' ἐπιμνησαίμεθα σεῖο
Οἵσιν ἐνὶ μεγάροισι, καὶ ἀλλήλους ἐρέοιμεν.

Καὶ

Veſtem purpuream oculis prætendens.
Hunc rurſus Neſtorides Piſiſtratus allocutus eſt:
Atride Menelae, Jovis alumne, dux populorum,
Equidem illius hic filius eſt vere, quemadmodum dicis:
Sed modeſtus eſt, indignumque putat in animo,
Huc veniens primum, interpellationes proferre
Coram te, cujus nos dei tanquam delectamur voce.
Cæterum me miſit ſenex eques Neſtor
Hunc ſimul comes ſequerer. cupiebat enim te videre,
Ut ei aut verbis conſulas, aut re ipſa.
Plurimos enim dolores patitur ob patrem filius abſentem,
Domi ſuæ, cui non multi auxiliatores ſunt:
Sic nunc Telemacho: hic quidem abeſt, neque ei alii
Sunt qui per populum avertant malum.
Hunc viciſſim allocutus eſt flavus Menelaus:
Papæ, certe perquam amici viri filius meam domum
Venit, qui mei gratia plurima ſubiit certamina.
Atque ipſum putabam reverſum amaturum eſſe præter cæteros
Argivos, ſi nobis ſuper mare reditum dediſſet
Navibus velocibus fieri Olympius late videns Jupiter:
Et ſane ei in Argo ſtatuiſſem urbem, & ædes ædificaſſem,
Ex Ithaca adducto cum facultatibus & filio ſuo,
Et omni populo, unam urbium evacuans,
Quæ circum habitantur, regnanturque mihi ipſi:
Et crebro hic exiſtentes conſuetudinem habuiſſemus: neque nos
Aliud ſeperaſſet amanteſque, oblectanteſque,
Donec jam mortis nigra nebula obtexiſſet.
Sed hæc fortaſſe inviſurus erat deus ipſe,
Qui illum infelicem abſque reditu ſolum reddidit.
Sic ait. his vero omnibus voluptatem excitavit luctus.
Flebat quidem Argiva Helena ex Jove nata,
Flebat etiam Telemachuſque & Atrides Menelaus:
Neque ſane Neſtoris filius abſque lacrymis habebat oculos.
Recordabatur enim in animo inculpati Antilochi,
Quem ſane Auroræ interfecit ſplendidæ inclytus filius:
Hujus ille recordatus verba volatilia dixit:
Atride, ſupra alios mortales te prudentem eſſe
Neſtor dicebat ſenex, cum faceremus mentionem tui
Suis in domibus, & nos mutuo interrogaremus.

Καὶ νῦν εἴπ᾽ πω ἔστι, πίδοιό μοι· ἢ γὰρ ἔγωγε
Τέρπομ᾽ ὀδυρόμενός τε· μεταδόρπιός τ᾽. ἄλλα τὴ ὠὸς
Ἔσσεται ἠερύσνια. νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν
Κλαίειν ὅς κε θάνῃσι βροτῶν ἢ πότμον ἐπίσπῃ.
Τοῦτό νυ τὴ γέρας οἷον ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι,
Κείρασθαί τε κόμω, βαλέειν τ᾽ ἀπὸ δάκρυ παρειῶν.
Καὶ γὰρ ἐμὸς τέθνηκεν ἀδελφεὸς, ὅπ κάκιστος
Ἀργείων· μέλεις δὲ σὺ ἴδμεναι. ἢ γὰρ ἔγωγε
Ἤντησ᾽, οὐδὲ ἴδον· πέρι δ᾽ ἄλλων φασὶ γενέσθαι
Ἀνάλκιον, πέρι μὲν θείην παχυὶ, οὐδὲ μαχητῷ.
Τὸν δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὦ φίλ᾽, ἐπεὶ τόσα εἶπες ὅσ᾽ ἂν πεπνυμένος ἀνὴρ
Εἴποι ἢ ῥέξειε, ἢ ὃς προγενέστερος ἦεν·
(Τοίη γὰρ ἢ πατρὸς ὁ ἢ πεπνυμένα βάζεις·
Ῥεῖα δ᾽ ἀείγνωτος γόνος ἀνέρος ᾧ τε Κρονίων
Ὄλβον ἐπικλώσῃ γαμέοντά τε γεινομένῳ τε·
Ὡς νῦν Νέστορι δῶκε διαμπερὲς ἤματα πάντα,
Αὐτὸν μὲν λιπαρῶς γηράσκειν ἐν μεγάροισιν,
Τέκνα δ᾽ αὖ πινυτούς τε ἢ ἔγχεσιν εἶναι ἀρίστους)
Ἤμᾶς δὲ κλαυθμὸν μὲν ἐάσομεν, ὃς περὶ ἐτύχθη·
Δόρπῳ δ᾽ ἐξαῦτις μνησώμεθα, χερσὶ δ᾽ ἐφ᾽ ὕδωρ
Χεώμεσθ᾽· μῦθοι δὲ ἢ ὠῶδεσ᾽ περ ἔσονται
Τηλεμάχῳ ἢ ἐμοὶ, διαμπέρες ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ᾽. Ἀσφαλίων δ᾽ ἀρ᾽ ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχεεν,
Ὀτρηρὸς θεράπων Μενελάϊ κυδαλίμοιο.
Οἱ δ᾽ ἐπ᾽ ὀνείαθ᾽ ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Ἔνθ᾽ αὖτ᾽ ἄλλ᾽ ἐνόησε Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαῖα.
Αὐτίκ᾽ ἀν᾽ εἰς οἶνον βάλε φάρμακον ἔνθεν ἔπινον,
Νηπενθές τ᾽ ἄχολόν τε, κακῶν ἐπίληθον ἁπάντων.
Ὃς τὸ καταβρόξειεν ἐπὶ κρητῆρι μιγείη,
Οὐκ ἂν ἐφημέριός γε βάλοι κατὰ δάκρυ παρειῶν,
Οὐδ᾽ εἰ οἱ κατατεθναίη μήτηρ τε πατήρ τε,
Οὐδ᾽ εἰ οἱ προπάροιθεν ἀδελφεὸν ἢ φίλον υἱὸν
Χαλκῷ δηϊόωεν, ὁ δ᾽ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῷτο.
Τοῖα Διὸς θυγάτηρ ἔχε φάρμακα μητιόεντα
Ἐσθλὰ, τά οἱ Πολύδαμνα πόρεν Θῶνος παράκοιτις
Αἰγυπτίη, τῇ πλεῖστα φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Φάρμακα, πολλὰ μὲν ἐσθλὰ μεμιγμένα, πολλὰ δὲ λυγρά.
Ἰητρὸς δὲ ἕκαστος ἐπίσταται περὶ πάντων

Ἀν-

Quare nunc ſi forte licet, pareas mihi: non enim ego
Delector flens poſt cœnam: ſed & aurora
Erit aere genita, indignor quidem nihil
Deflere *illum* qui mortuus fuerit mortalium & fatum obierit.
Hic nimirum honos eſt ſolus miſeris mortalibus,
Tondereque comam, profundereque lacrymas a genis:
Etenim meus mortuus eſt frater, neutiquam ignaviſſimus
Argivorum: debes autem tu ſcire. non enim ego
Adfui, neque vidi: ſupra autem alios ferunt fuiſſe
Antilochum, ſupra alios & currendo velocem, & bellatorem.
Hunc autem excipiens allocutus eſt flavus Menelaus:
O amice, quandoquidem talia dixiſti quæcunque prudens vir
Diceret & faceret, & qui major natu eſſet:
(Talis enim & patris es, quare etiam ſapienter loqueris.
Facilis enim cognitu proles viri cui Saturnius
Felicitatem deſtinat & uxorem ducenti & naſcenti:
Quemadmodum nunc Neſtori dedit jugiter diebus omnibus,
Ipſum quidem molliter ſeneſcere domi ſuæ,
Filios rurſus prudentes & haſta eſſe optimos)
Nos vero fletum relinquemus, qui prius incidit:
Cœnæ autem rurſus memores ſimus, manibuſque aquam
Infundant: ſermones etiam mane erunt
Telemacho & mihi, ad colloquendum invicem.
Sic ait. Aſphalio vero aquam manibus infudit,
Strenuus famulus Menelai glorioſi.
Hi vero ad edulia parata appoſita manus mittebant.
Ibi tum alia excogitavit Helena Jove prognata.
Protinus ergo in vinum miſit medicamen unde bibebant,
Luctui iræque adverſum, malorum oblivionem inducens omnium.
Qui illud biberit poſtquam crateri mixtum eſt,
Non utique tota die profuderit lacrymas per genas,
Neque ſi ei mortui fuerint materque paterque,
Neque ſi ei coram fratrem aut carum filium
Ferro trucidarent, ipſe vero oculis videret.
Talia Jovis filia habebat medicamina utilia
Bona, quæ illi Polydamna præbuerat Thonis uxor
Ægyptia, qua plurima producit fertilis terra
Medicamina, multa quidem bona mixta, multa tamen & mala.
Medicus vero unuſquiſque peritus ſupra omnes

Ἀνθρώπων· ἦ γὰρ Παιήονός εἰσι γυνέθλης.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐνέηκε, κέλωρέ τε οἰνοχοῆσαι,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
Ἀτρέιδη Μενέλαε Διοτρεφὲς, ἦδε καὶ οἵδε
Ἀνδρῶν ἐσθλῶν παῖδες, (ἀτὰρ θεὸς ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῳ
Ζῴς ἀγαθόν τε κακόν τε διδοῖ· δύναται γὰρ ἅπαντα)
Ἧστοι νῦν δαίνυσθε καθήμενοι ἐν μεγάροισι,
Καὶ μύθοις τέρπεσθε· ἐοικότα γὰρ καταλέξω.
Πάντα μὲν οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, οὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσοι Ὀδυσῆος παλαίφρονος εἰσιν ἄεθλοι·
Ἀλλ' οἷον τόδ' ἔρεξε καὶ ἔτλη καρτερὸς ἀνὴρ
Δήμῳ ἔνι Τρώων, ὅθι πάσχετε πῆμαθ' Ἀχαιοί·
Αὐτὸν μὲν πληγῇσιν ἀεικελίῃσι δαμάσας,
Σπεῖρα κάκ' ἀμφ' ὤμοισι βαλὼν, οἰκῆϊ ἐοικὼς,
Ἀνδρῶν δυσμενέων κατέδυ πόλιν εὐρυάγυιαν·
Ἄλλῳ δ' αὖτον φωτὶ κατεικτύπτων ἐΐσκε
Δέκτῃ, ὃς ἀδὺ τοῖς ἔλυ ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν·
Τῷ ἴκελος κατέδυ Τρώων πόλιν. οἱ δ' ἀβάκησαν
Πάντες· ἐγὼ δέ μιν οἴη ἀνέγνων πῆοι ἐόντα,
Καί μιν αἰπήρων· ὁ δὲ κερδοσύνῃ ἀλέεινεν·
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἐγὼν ἐλόων ἔνδοθεν ἐλαύνω,
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσα, καὶ ὤμοσα κατρερὸν ὅρκον,
Μὴ μὲν πρὶν Ὀδυσῆα μετὰ Τρώεσσ' ἀναφῆναι
Πρίν γε τὸν ἐς νῆάς τε θοὰς κλισίας τ' ἀφικέσθαι·
Καὶ τότε δή μοι πάντα νόον κατέλεξεν Ἀχαιῶν.
Πολλοὺς δὲ Τρώων κτείνας παναικέϊ χαλκῷ,
Ἦλθε μετ' Ἀργείους· κατὰ δὲ φρόνιν ἤγαγε πολλήν·
Ἔνθ' ἄλλας Τρωὰς λίγ' ἐκώκυον· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ ἤδη μοι κραδίη τέτραπτο νέεσθαι
Αὖ↓ οἰκόνδ'· ἄτην δὲ μετέστενον, ἣν Ἀφροδίτη
Δῶκ' ὅτε μ' ἦγαγε κεῖσε φίλης ἄπο πατρίδος αἴης,
Παῖδά τ' ἐμὴν νοσφισαμένη, θαλαμόν τε, πόσιν τε
Οὔ τεῳ δεύομενον, ὅτ' ἂρ φρένας, ἠτὲ πι εἰδοῖ.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γύναι, κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Ἤδη μὲν πολέων ἐδάην βουλήν τε νόον τε
Ἀνδρῶν ἡρώων, πολλὴν δ' ἐπελήλυθα γαῖαν·
Ἀλλ' ὔπω τοιοῦτον ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Οἷον Ὀδυσῆος παλαίφρονος ἔσκε φίλον κῆρ.

Οἷον

Homines: ſane enim Pæonis ſunt generis.
At poſtquam immiſit, juſſitque vinum infundere,
Denuo verbis excipiens allocuta eſt:
Atride Menelae a Jove nutrite, atque etiam hi
Virorum bonorum filii, (enimvero deus aliud ſupra aliud
Jupiter bonumque malumque dat: poteſt enim omnia)
Quare nunc convivamini ſedentes in ædibus,
Et ſermonibus delectamini: decentia enim ordine dicam.
Omnia quidem non ego enarrare queam neque nominare
Quot Ulyſſis patientis ſunt certamina:
Sed qualiter iſtud fecit & ſuſtinuit durus vir
Populo in Trojanorum, ubi paſſi eſtis ærumnas Achivi:
Seipſum plagis indecentibus domans
Pannos ſordidos circumjiciens humeris, ſervo ſimilis,
Hominum infenſorum ingreſſus eſt urbem latam:
Aliique ſeipſum viro diſſimulans aſſimilavit
Mendico, qui neutiquam talis erat apud naves Achivorum:
Huic ſimilis ingreſſus eſt Troum urbem; qui ignorabant
Omnes: ego vero ipſum ſola agnovi talis quod eſſet,
Et ipſum interrogabam: ille vero aſtu tergiverſabatur.
Sed cum jam ipſum laviſſem & unxiſſem oleo,
Veſtibuſque induiſſem, & juraviſſem validum juramentum,
Non prius Ulyſſem apud Trojanos produturam
Priuſquam is ad naves veloces tentoriaque veniſſet:
Tum demum mihi omnem mentem aperuit Achivorum.
Plurimos autem Trojanorum cum interfeciſſet longo ferro,
Ivit ad Argivos: deſpectum vero *Trojanis* induxit multum.
Ibi aliæ Trojanæ ſtridule ejulabant: ſed meum pectus
Gaudebat; nam jam mihi cor verſum erat ut redirem
Rurſus domum: damnum vero deflebam, quod Venus
Dederat quando me duxit hinc cara a patria terra,
Filiamque meam ſegregans, thalamumque, maritumque,
Nulli ſecundum, neque mente, neque forma.
Illam dictis excipiens allocutus eſt flavus Menelaus:
Næ *tu* quidem hæc omnia uxor pro decenti dixiſti:
Jam quidem multorum cognovi conſiliumque mentemque
Virorum Heroum, multamque peragravi terram:
Sed nondum talem ego vidi oculis,
Quale Ulyſſis patientis erat amicum cor.

Qua-

Οἷον δὴ πόδ' ἔρεξε κὴ ἔτλη καρτερὸς αὐτὴρ,
Ἵππῳ ἐνὶ ξεστῷ, ἵν' ἐνήμεθα πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον κὴ κῆρα φέροντες.
Ἦλθες ἔπειτα σὺ κεῖσε· κελαδεόμενα δέ σ' ἔμελλε
Δαΐφρων, ὃς Τρώεσσιν ἐβάλετο κύδος ὀρέξαι,
Καί τοι Δηΐφοβος θεοείκελος ἕσπετ' ἰόντι.
Τρὶς δὲ περίστειξας κοῖλον λόχον ἀμφαφόωσα,
Ἐκ δ' ὀνομακλήδην Δαναῶν ὀνόμαζες ἀρίστους,
Παύτων Ἀργείων φωνὴν ἴσκουσ' ἀλόχοισιν.
Αὐτὰρ ἐγὼ κὴ Τυδείδης κὴ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἥμενοι ἐν μέσσοισιν, ἀκούσαμεν ὡς ἐβόησας.
Νῶϊ μὲν ἀμφοτέρω μενεήναμεν ὀρμηθέντε
Ἢ ἐξελθέμεναι, ἢ ἔνδοθεν αὖθι ὑπακοῦσαι·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε κὴ ἔσχεθεν ἱεμένω περ.
Ἔνθ' ἄλοχοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν ὑῆες Ἀχαιῶν·
Ἄνακλος δὲ σέ γ' οἷος ἀμείψασθαι ἐπέεσσιν
Ἤθελεν· ἀλλ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ μάσσακα χερσὶ πίεζε
Νωλεμέως κρατερῇσι, σάωσε δὲ πάντας Ἀχαιούς.
Τόφρα δ' ἔχ' ὄφρά σε νόσφιν ἀπήγαγε Παλλὰς Ἀθήνη.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρέιδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
Ἄλγιον· ὦ γάρ οἱ πὶ πάϊ ἧρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
Οὐδ' εἴ οἱ κραδίη γε σιδηρέη ἐνδοθεν ἦεν.
Ἀλλ' ἄγετ', εἰς εὐνὴν τρέπεθ' ἡμέας, ὄφρά κεν ἤδη
Τ' πνῳ ὑπὸ γλυκερῷ παρπωμεθα κοιμηθέντες.
Ὣς ἔφατ'. Ἀργείη δ' Ἑλένη δμωῇσι κέλευσε
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, κὴ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐρύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ὄλας καθύπερθεν ἔσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάϊς μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Δέμνια δὲ στόρεσαν· ἐκ δὲ ξείνης ἄγε κήρυξ.
Οἱ μὲν ἄρ' ἐν προδόμῳ δόμου αὐτόθι κοιμήσαντο
Τηλέμαχός θ' ἥρως κὴ Νέστορος ἀγλαὸς υἱός·
Ἀτρέιδης δὲ καθεῦδε μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο,
Παρ δ' Ἑλένη πανύπεπλος ἐλέξατο δῖα γυναικῶν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ὦρνυτ' ἄρ' ἐξ εὐνῆφι βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Εἵματα εσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὤξυ θέτ' ὤμῳ,
Ποσσὶ δ' ὑπὸ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα.

Quale etiam illud fecit & ſuſtinuit fortis vir,
Equo in polito, ubi inſidebamus omnes optimi
Argivorum, Trojanis cædem & fatum ferentes.
Veniſti deinde tu illuc: juſſiſſe autem te videbatur
Deus, qui Trojanis volebat gloriam præbere,
Et te Deiphobus deo ſimilis ſequebatur vadentem.
Ter autem circumluſtraſti cavas inſidias attrectans.
Nominatim vero Danaorum nominabas optimos,
Omnium Argivorum voce aſſimilata uxoribus.
Cæterum ego & Diomedes & nobilis Ulyſſes
Sedentes inter medios, audivimus ut vocaſti,
Nos quidem ambo prompti eramus facto impetu
Aut exire, aut protinus reſpondere intus:
Sed Ulyſſes prohibuit & continuit quantumvis cupidos.
Ibi alii quidem omnes taciti erant filii Achivorum:
Anticlus vero te ſolus excipere verbis
Volebat: ſed Ulyſſes os manibus premebat
Indeſinenter robuſtis, ſervavitque omnes Achivos:
Tamdiu autem detinuit, donec te ſeorſim abduxit Pallas Minerva.
Hunc rurſus Telemachus prudens allocutus eſt:
Atride Menelae Jovis alumne, dux populorum,
Durum eſt: non enim ei iſta depulerunt triſtem mortem,
Neque ſi ei cor ferreum intus eſſet:
Sed agite ad cubile ducite nos, ut jam
Somno a dulci delectemur dormientes.
Sic ait. Argiva autem Helena ancillis præcepit
Cubilia ſub porticu ponere, & ſtragula pulchra
Purpurea injicere, ſternereque ſuperne tapetas,
Veſteſque imponere criſpas ſuperne cooperiendo.
Illæ vero iverunt ex ædibus, faciem in manibus habentes:
Cubiliaque ſtraverunt. hoſpites vero ducebat præco.
Hi quidem in veſtibulo domus illic dormiebant
Telemachuſque heros & Neſtoris inclytus filius:
Atrides vero dormivit in receſſu domus excelſæ,
Juxtaque Helena ſinuoſo peplo cubavit nobiliſſima mulierum.
Quando vero aere genita apparuit roſea digitos aurora,
Surrexit ex lecto prælio ſtrenuus Menelaus
Veſtes induens: acutumque gladium circumpoſuit humero,
Pedibus vero nitidis ſubligavit pulchra ſandalia.

In-

Βῆ δ' ἰμεν ἐκ θαλάμοιο θεῷ ἐναλίγκιος ἄντην,
Τηλεμάχῳ δὲ παρίζεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Τίπτε δέ σε χρειὼ δεῦρ' ἤγαγε Τηλέμαχ' ἥρως,
Ἐς Λακεδαίμονα δῖαν, ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
Δήμιον, ἢ ἴδιον; σόδε μοι νημερτὲς ἐνισπε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρέιδη Μενέλαε διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἦλυθον εἰ πινά μοι κληηδόνα πατρὸς ἐίσποις.
Ἐσθίεταί μοι οἶκος, ὄλωλε δὲ πίονα ἔργα·
Δυσμενέων δ' ἀνδρῶν πλεῖος δόμος, οἵτε μοι αἰεὶ
Μῆλ' ἀδινὰ σφάζουσι κὴ εἰλίποδας ἑλίκας βῶς,
Μητρὸς ἐμῆς μνηστῆρες ὑπέρβιον ὕβριν ἔχοντες.
Τὤνεκα νῦν σὰ γούνα' ἱκάνομαι αἴ κέ ἐθέλησθα
Κείνων λυγρὸν ὄλεθρον ἐνισπεῖν, εἴτε ὀπωπὰς
Ὀφθαλμοῖσι τεοῖσιν, ἢ ἄλλου μῦθον ἄκουσας
Πλαζομένου. πέρι γάρ μιν ὀιζυρὸν τέκε μήτηρ.
Μηδέ τί μ' αἰδόμενος μελίσσεο μηδ' ἐλεαίρων,
Ἀλλ' ἄ μοι κατάλεξον ὅπως ἐύπασας ὀπωπῆς.
Λίσσομαι, εἴ ποτέ τοί τι πατὴρ ἐμὸς ἐσθλὸς Ὀδυσσεὺς
Ἢ ἔπος ἠὲ τι ἔργον ὑποσχὰς ἐξετέλεσσε
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅθι πάσχετε πήματ' Ἀχαιοί,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καὶ μοι νημερτὲς ἐνισπε.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.
Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
Κνημοὺς ἐξερέῃσι κὴ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δ' ἔπειτα ἑὴν εἰσήλυθεν εὐνήν,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
Ὣς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
Αἴ γὰρ Ζεὺς τε πάτερ κὴ Ἀθηναίη κὴ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' εὐκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ,
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνάσσας,
Καδδ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσεὺς,
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε·
Τῶνδε δ' ἅ μ' εἰρωτᾷς κὴ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ εἴποιμι παρακλιδὸν, ἠὲ ἀπαφίσω·

Ἀλ-

Instititque ire ex thalamo deo similis plane,
Telemacho autem assidebat, sermonemque habuit, & compellavit:
Et quæ te necessitas huc egit Telemache heros,
Ad Lacedæmonem nobilem, per lata dorsa maris?
Publica, an privata? hoc mihi vere dic.
Hunc rursus Telemachus prudens contra allocutus est:
Atride Menelae Jovis alumne, rex populorum,
Veni si quam mihi famam de patre diceres:
Comeditur mihi domus, perieruntque pinguia opera:
Hostiumque virorum plena est domus, qui mihi perpetuo
Oves frequentes mactant & flexipedes nigras boves,
Matris meæ proci violentam injuriam inferentes.
Propterea nunc ad tua genua venio, siquidem velis
Illius sævam mortem indicare, sicubi vidisti
Oculis tuis, aut alterius sermonibus audivisti
Errantis. supra modum enim ipsum ærumnosum peperit mater.
Neque quicquam me veritus blandiaris neque misertus,
Sed plane mihi enarra quemadmodum incidisti videndo.
Precor, si unquam tibi aliquod pater meus bonus Ulysses
Aut dictum aut etiam factum pollicitus effecit
Populo in Trojanorum, ubi passi estis ærumnas Achivi,
Horum nunc mihi memento, & mihi verum dic.
Hunc graviter ingemiscens allocutus est flavus Menelaus:
Papæ, certe valde sane duri viri in cubili
Voluerunt cubare imbelles ipsi cum sint.
Ut cum in lustro cerva fortis leonis
Hinnulos collocans recens genitos lactentes,
Colles investigat & valles herbosas
Pascens, ille vero deinde suum ingreditur cubile,
Et utrisque illis ingratam mortem infert:
Ita Ulysses illis mortem ingratam inferet.
Utinam o Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Talem se ferens qualis olim bene condita in Lesbo,
Contentione cum Philomelide luctatus est insurgens,
Prostravitque fortiter, & gavisi sunt omnes Achivi:
Talem ferens cum procis *utinam* congrediatur Ulysses.
Omnes & brevis vitæ fierent & amari matrimonii:
Ista vero quæ me interrogas & precaris, non equidem
Alia quam *sunt* dixero declinando, neque decipiam:

Sed

Ἀλλὰ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἁλιος νημερτὴς,
Τῶν δέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος δ' ἐπικόσω.
Αἰγύπτῳ μ' ἔπι δῶρα θεοὶ μεμαῶτα νέεσθαι
Ἔσχον, ἐπεὶ ἄ σφιν ἕρεξα τελειόεσας ἑκατόμβας·
Οἱ δ' αἰεὶ βάλοντο θεοὶ μεμνῆσθαι ἐφετμέων.
Νῆσος ἔπειτά τίς ἐστι πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ,
Αἰγύπτιος προπάροιθε (Φάρος δέ ἑ κικλήσκουσι)
Τόσσον ἀῦτμὴ ὅσσον τε πανημερίη γλαφυρὴ νηῦς
Ἠνύσεν, ἢν λιγὺς ἀρος ἐπιπνείησιν ὄπισθεν·
Ἐν δὲ λιμὴν ὅρμος, ὅθεν τ' ἀπὸ νῆας ἐίσας
Ἐς πόντον βάλλουσιν, ἀφυσάμενοι μέλαν ὕδωρ.
Ἔνθά μ' ἐείκοσιν ἤματ' ἔχον θεοί· οὐδέ ποτ' ἄροι
Πνείοντες φαίνονθ' ἁλιαέες, οἵ ῥά τε νηῶν
Πομπῆες γίνονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἤια πάντα κατέφθιτο κῆ μένε' αὐδρῶν,
Εἰ μή τίς με θεῶν ὀλοφύρατο καί μ' ἐσάωσε,
Πρωτεος ἰφθίμου δυγάτηρ ἁλίοιο γέροντος,
Εἰδοθέη· τῇ γάρ ῥα μάλιστά γε θυμὸν ὄρινα,
Ἤ μ' οἴῳ ἔρρηψε σαωσάμενον νόσφιν ἑταίρων.
Αἰεὶ γὰρ πεζὴ νῆσον ἀλώμενοι ἰχθυάασκον
Γναμπτοῖς ἀγκίστροισιν· ἔτειρε δὲ γαστέρα λιμός.
Ἡ δ' ἐμὸν ἄγχι στᾶσα ἔπος φάτο, φώνησέν τε,
Νήπιος εἰς ὦ ξεῖνε λίαν πόσον, ἠὲ χαλίφρων,
Ἠὲ ἑκὼν μεθίης, καὶ τέρπεαι ἄλγεα πάσχων,
Ὅς δὴ δηθ' ἐνὶ νήσῳ ἐρύκεαι, οὐδέ τι τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύναται, μινύθει δέ τοι ἦτορ ἑταίρων;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἔκ μέν τοι ἐρέω, ἥτις σύ περ ἔσσι θεάων,
Ὡς ἐγὼ ὄφρ ἑκὼν κατερύκομαι, ἀλλά νυ μέλλω
Ἀθανάτους ἀλιτέσθαι οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σύ περ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα;
Ὣς ἐφάμην· ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως κατερέξω.
Πωλεῖται ἁλὸς ἐν δῶρα γέρων ἁλιος νημερτὴς,
Ἀθάνατος Πρωτεὺς Αἰγύπτιος, ὅστε θαλάσσης
Πάσης βένθεα οἶδε, Ποσειδάωνος ὑποδμώς·
Τόνδε τ' ἐμὸν φασιν πατέρ' ἔμμεναι, ἠδὲ τεκέσθαι·

Τόν

Sed quæ mihi dixit ſenex marinus verax,
Horum nullum te ego celabo dictum neque occultabo.
In Ægypto me adhuc dii huc cupientem redire
Detinuerunt, quoniam ipſis non exhibueram perfecta ſacrificia:
Semper enim volunt dii nos meminiſſe præceptorum.
Cæterum inſula quædam eſt undoſo in ponto,
Ægyptum ante (Pharum autem ipſam vocant)
Tantum ſemota, quantum tota die cava navis
Confecit, cui ſtridulus ventus aſpirat a puppi:
In ea autem portus opportunus, unde naves æquales
In pontum deducunt, poſtquam hauſerunt nigram aquam.
Illic me viginti diebus detinuerunt di: neque unquam venti ſecundi
Spirantes apparuerunt mari flantes, qui ſane navium
Ductores ſunt ſupra lata dorſa maris.
Et fortaſſis viatica omnia conſumpta fuiſſent & robur virorum,
Niſi me aliqua dearum reſpexiſſet & me ſervaſſet,
Protei potentis filia marini ſenis,
Idothea. Illi enim maxime animum commovi,
Quæ mihi ſoli in ſolicitudine verſanti occurrit ſeorſim a ſociis.
Semper enim circa inſulam errantes piſcabantur
Curvis hamis: urgebat enim ventrem fames:
Hæc prope me aſtans verbum dixit, & prolocuta eſt:
Stultus es o hoſpes uſque adeo, aut fatuus,
An ſponte ceſſas, & delectaris dolores ferens,
Qui diu in inſula derineris, neque ullum finem
Invenire pores, conficitur autem tibi cor ſociorum?
Sic ait. at ego ipſam mutuis excipiens allocutus ſum:
Sane tibi dicam, quæcunque tandem ſis dearum,
Quod ego neutiquam volens detineor, ſed videor
Immortales offendiſſe qui cælum amplum habitant.
Sed tu mihi dic (dii enim omnia ſciunt)
Quiſnam me immortalium impedit & moratur iter,
Reditumque, ut in pontum deveniam piſcoſum?
Sic dicebam. Illa vero ſtatim reſpondebat præſtantiſſima dearum:
Enimvero ego tibi o hoſpes perquam vere enarrabo.
Habitat quidam hic ſenex marinus verax,
Immortalis Proteus Ægyptius, qui maris
Totius profunditates novit, Neptuni ſubminiſter:
Hunc meum ajunt patrem eſſe, atque me genuiſſe:

Quem

Τὸν γ' ἔπος σὺ δύναο λοχησάμενος λελαβέσθαι,
Οὔς κέν τοι ἐπῄσιν ὁδὸν ἣν μέτρα κελεύθῳ,
Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα,
Καὶ δέ κέ τοι ἔπῃσι διστρεφέ', αἵκ' ἐθέλησθα,
Ὅστ', σά τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθόν τε τέτυκται,
Οἰχομένοιο σέθεν δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέων τε.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Αὐτὼ νῦν φράζω σὺ λόχον θείοιο γέροντος,
Μήπως με προϊδὼν ἠὲ προδαεὶς ἀλέηται.
Ἀργαλέος γάρ τ' ἐστὶ θεὸς βροτῷ ἀνδρὶ δαμῆναι.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὖτις ἀμείβετο δῖα θεάων,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
Ἤμος δ' ἠέλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει,
Τῆμος ἄρ' ἐξ ἁλὸς ἔστι γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Πνοιῇ ὑπὸ Ζεφύροιο, μελάνῃ φρικὶ καλυφθείς,
Ἐκ δ' ἐλθὼν κοιμᾶται ὑπὸ σπέσι γλαφυροῖσιν.
Ἀμφὶ δέ μιν Φῶκαι νέποδες καλῆς Ἁλοσύδνης
Ἅθρόαι εὕδουσιν, πολιῆς ἁλὸς ἐξαναδῦσαι,
Πικρὸν ἀποπνείουσαι ἁλὸς πολυβενθέος ὀδμήν.
Ἔνθά σ' ἐγὼν ἀγαγοῦσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
Εὐνάσω ἐξείης· σὺ δ' εὖ κρίνασθαι ἑταίρους
Τρεῖς, οἵ τοι παρὰ νηυσὶν ἐυσσέλμοισιν ἄριστοι.
Πάντα δέ τοι ἐρέω ὁλοφώϊα πάντα γέροντος.
Φώκας μέν τοι πρῶτον ἀριθμήσει, ἢ ἔπειτα·
Αὐτὰρ ἐπὴν πάσας πεμπάσσεται, ἠδὲ ἴδηται,
Λέξεται ἐν μέσοισι νομεῦς ὡς πώεσι μήλων·
Τὸν μὲν ἐπὴν δὴ πρῶτα καθευδήσαντα ἴδησθε,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ὔμμιν μελέτω κάρτός τε βίη τε,
Αὖθι δ' ἔχειν μεμαῶτα ἢ εἰσόμενόν περ ἀλύξαι.
Πάντα δὲ γινόμενόν περ ἐπὶ γαῖαν
Ἕρπετά γίνονται, καὶ ὕδωρ, καὶ θερμὸν πῦρ.
Τμεῖς δ' ἀτρεμέως ἐχέμεν, μᾶλλόν τε πιέζειν.
Ἀλλ' ὅτε κεν δή σ' αὐτὸς ἀνείρηται ἐπέεσσιν,
Τοῖόν ἑὸν οἷόν κε κατάθνητον ἴδησθε,
Καὶ τότε δὴ χέσθαί τε βίης, λῦσαί τε γέροντα.
Ἥρως· ἔρεσθαι δὲ θεῶν ὅστις σε χαλέπτει,
Νόστον δ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἐπεσ', ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας, ὅθ' ἔσασαν κὺ θαμάθοισιν,

Ἤϊα·

Quem ſi quo pacto tu poſſis ex inſidiis capere,
Qui tibi dicat viam & modum itineris,
Reditumque, ut per mare proficiſcaris piſcoſum,
Atque præterea tibi dicat o Jovis alumne, ſi modo velis,
Quodcunque tibi in domibus malumque bonumque accidit,
Abſente te per longam viam difficilemque.
Sic ait. at ego ipſam viciſſim allocutus ſum;
Ipſa nunc explica tu divini inſidias ſenis,
Ne quo pacto me prævidens aut præſciens effugiat.
Difficilis enim eſt deus mortali homini domari.
Sic dicebam. illa vero continuo reſpondit præſtantiſſima diva:
Enimvero ego tibi, hoſpes, perquam vere ediſſeram.
Cum ſol medium cælum conſcendit,
Tum ſcilicet e mari emergit ſenex marinus verax,
Flatu ſub Zephyri, nigra ſuperficie horreſcentis maris tectus,
Egreſſus vero dormit ſub ſpecubus cavis.
Circaque ipſum phocæ natat libus pedibus pulchræ Haloſydnæ
Frequentes dormiunt, e cano mari egreſſæ,
Acerbum ſpirantes maris profundi odorem.
Illuc te ego ducens cum aurora illuceſcente,
Collocabo ex ordine: tu vero probe elige ſocios
Tres, qui tibi apud naves tranſtris inſtructas optimi ſunt.
Omnes autem tibi enarrabo aſtutias ipſius ſenis.
Phocas quidem primum numerabit, & obibit:
At poſtquam omnes quinquenario numeraverit, atque inſpexerit,
Cubabit in medio paſtor veluti in grege ovium:
Hunc poſtquam primum ſopitum videritis,
Tum deinde vobis curæ ſit roburque viſque,
Illic vero tenete cupientem & nitentem elabi.
Omnia autem fieri tentabit quæcunque in terra
Reptilia ſunt, & aqua, & divinitus ardens ignis.
Vos autem firmiter tenete, magiſque premite.
Sed quando te ipſe interrogaverit verbis,
Talis apparens qualem conſopitum videratis,
Tum vero deſiſte a vi, ſolveque ſenem
Heros: interroga vero deorum quiſnam te affligat,
Reditumque, ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.
Sic locuta, ſub pontum ſubiit fluctuantem:
At ego ad naves, ubi ſtabant in arena,

Ἦϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη μόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον δ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἦλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότε δὴ παρὰ νῆα θαλάσσης ἀϋρυτόροιο
Ἦϊα, πολλὰ θεὸς γενόμενος· αὐτὰρ ἑταίρους
Τρῆς ἄγον, οἷσι μάλιστα πεποίθεα πᾶσαν ἐπ' ἰθυήν·
Τόφρα δ' ἄρ' ἦγ' ὑποδῦσα θαλάσσης ἀμφὶ κόλπον,
Τέσσαρα φωκάων ἐκ πόντου δέρματ' ἔνεικε·
Πάντα δ' ἔσαν νεόδαρτα. δόλον δ' ἐπεμήδετο πατρί.
Εὐνὰς δ' ἐν ψαμάθοισι διαγλάψασ' ἁλίησιν,
Ἧστο μένουσ'. ἡμεῖς δὲ μάλα σχεδὸν ἦλθομεν αὐτῆς·
Ἐξείης δ' ἄνησε, βάλεν δ' ἐπὶ δέρμα ἑκάστῳ.
Κεῖθι δὴ ἀνόστῳ λόχῳ ἔπλετο· πεῖρε γὰρ αἰνῶς
Φωκάων ἁλιστρεφέων ὀλοώτατος ὀδμή·
Τίς γὰρ ἂν εἰναλίῳ παρὰ κήτεϊ κοιμηθείη;
Ἀλλ' αὐτὴ ἐσάωσε, καὶ ἐφράσατο μέγ' ὄνειαρ·
Ἀμβροσίην ὑπὸ ῥῖνα ἑκάστῳ θῆκε σέβεσα,
Ἡδὺ μάλα πνείουσαν· ὀλεσσε δὲ κήτεος ὀδμήν.
Πᾶσαν δ' ἠοίην μένομεν τετληότι θυμῷ·
Φῶκαι δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθον ἀολλέες· αἱ μὲν ἔπειτα
Εἴξῆς ἠιώνζοντο παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἐνδιος δ' ὁ γέρων ἦλθ' ἐξ ἁλός, εὗρε δὲ φώκας
Ζατρεφέας· πάσας δ' ἄρ' ἐπῴχετο, λέκτο δ' ἀριθμόν.
Ἐν δ' ἡμέας πρώτους λέγε κήτεσιν, οὐδέ τι θυμῷ
Ὠΐσθη δόλον εἶναι· ἔπειτα δὲ λέκτο καὶ αὐτός.
Ἡμεῖς δ' αὖψ' ἰάχοντες ἐπεσσύμεθ'· ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Βάλλομεν. οὐδ' ὁ γέρων δολίης ἐπελήθετο τέχνης,
Ἀλλ' ἤτοι πρώτιστα λέων γένετ' ἠυγένειος,
Αὐτὰρ ἔπειτα δράκων, καὶ πάρδαλις, ἠδὲ μέγας σῦς·
Γίνετο δ' ὑγρὸν ὕδωρ, καὶ δένδρεον ὑψιπέτηλον.
Ἡμεῖς δ' ἀτρεμέως ἔχομεν τετληότι θυμῷ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀνίαζ' ὁ γέρων ὀλοφώϊα εἰδώς,
Καί τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀνειρόμενος προσέειπεν,
Τίς νύ σοι Ἀτρέϊ θεῶν συμφράσσατο βουλὰς,
Ὅφρά μ' ἕλοις ἀέκοντα λοχησάμενος; τέο σε χρή;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Οἶσθα γέρον· τί με ταῦτα παρατροπέων ἐρέεινες;

Ὥς

Ibam: plurima vero mihi cor agitabat eunti.
Cæterum poſtquam ad navem veni atque mare,
Cœnamque apparavimus, & ſupervenit divina nox,
Tum obdormivimus in littore maris.
Quando vero aere genita apparuit roſea digitos aurora,
Tunc ad littus maris latum tranſitum habentis
Ibam, plurima diis ſupplicans: ac ſocios
Tres ducebam, quibus potiſſimum confidebam ad omne incœptum:
Interea vero illa egreſſa maris latum ſinum,
Quatuor phocarum ex ponto pelles attulit:
Omnes vero erant recentes. dolum autem ſtruebat patri:
Cubilia autem in arena exſculpens marina,
Sedebat expectans. nos vero valde prope venimus eam:
Ex ordine vero collocavit, injecit autem corium unicuique.
Illic quidem moleſtiſſimæ inſidiæ erant: affligebat enim graviter
Phocarum in mari nutritarum teterrimus odor:
Quis etenim marinum apud cetum cubet?
Sed ipſa ſervavit, & excogitavit magnam utilitatem:
Ambroſiam ad nares unicuique poſuit afferens,
Dulce admodum ſpirantem: fugavitque ceti odorem.
Totum autem matutinum tempus expectavimus patienti animo:
Phocæque e mari venerunt frequentes: illæ quidem deinde
Ordine cubabant juxta littus maris.
Meridianus autem ſenex venit e mari, invenitque phocas
Obeſas: omnes vero obibat, recenſuitque numerum.
Nos autem primos recenſuit inter cetos, neque animo
Putavit dolum eſſe: deinde decubuit & ipſe.
Nos vero protinus vociferantes irruimus; manuſque
Injecimus. neque ipſe ſenex doloſæ oblitus eſt artis,
Sed primum leo factus eſt bene barbatus,
At deinde draco, & pardalis, atque ingens ſus:
Factus eſt etiam liquida aqua, & arbor excelſa.
Nos vero firmiter tenebamus patienti animo.
Sed cum jam anguſtabatur ſenex verſutias ſciens,
Tunc vero me verbis interrogans allocutus eſt:
Quis vero tibi Atrei fili deorum dedit conſilium,
Ut me caperes invitum inſidiis? cujus rei opus habes?
Sic ait: at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Scis ſenex: quid me iſta decipiens interrogas?

Ὡς δὴ δηθ' αὖτ' νήσῳ ἐρύκομαι, οὐδέ π τέκμωρ
Εὑρέμεναι δύναμαι, μινύθει δέ μοι εἴδατα θυμός.
Ἀλλά σύ πέρ μοι εἰπὲ (θεοὶ δέ τε πάντα ἴσασιν)
Ὅστις μ' ἀθανάτων πεδάα καὶ ἔδησε κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσομαι ἰχθυόεντα.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀλλὰ μάλ' ὤφελες Διί τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν
Ῥέξας ἱερὰ καλὰ ἀναβαινέμεν, ὄφρα τάχιστα
Σὴν ἐς πατρίδ' ἵκοιο, πλέων ἐπὶ οἴνοπα πόντον.
Οὐ γάρ τοι πρὶν μοῖρα φίλης τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Πρίν γ' ὅτ' αὖ Αἰγύπτοιο διίπετες ποταμοῖο
Αὖτις ὕδωρ ἔλθῃς, ῥέξῃς θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσι·
Καὶ τότε τοι δώσουσιν ὁδὸν θεοί, ἣν σὺ μενοινᾷς.
Ὡς ἔφατ'. ὠὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Οὕνεκά μ' αὖτις ἄνωγεν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον
Αἰγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδὸν ἀργαλέῳ τε.
Ἀλλὰ καὶ ὣς μιν ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ταῦτα μὲν ὄφρα δὴ τελέω γέρον ὡς σὺ κελεύεις·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ πάντες σοὶ νηυσὶν ἀπήμονες ἦλθον Ἀχαιοὶ,
Οὓς Νέστωρ καὶ ἐγὼ λίπομεν Τροίηθεν ἰόντες,
Ἦέ τις ὤλετ' ὀλέθρῳ ἀδευκέϊ ἢς ἐπὶ νηὸς,
Ἦέ φίλων ἐν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπαυσεν.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀτρέδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τί σε χρὴ
Ἴδμεναι, οὐδὲ δαῶαι ἐμὸν νόον· οὐδέ σέ φημι
Δηὼ ἀκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπὴν ἃ πάντα πύθηαι.
Πολλοὶ μὲν γὰρ τῶνδε δάμεν, πολλοὶ δὲ λίποντο.
Ἀρχοὶ δ' αὖ δύο μοῦνοι Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
Ἐν νόστῳ ἀπόλοντο· μάχῃ δέ π καὶ σὺ παρῆσθα·
Εἷς δ' ἔτι πού ζωὸς κατερύκεται εὐρέϊ πόντῳ.
Αἴας μὲν μετὰ νηυσὶ δάμη δολιχηρέτμοισι.
Γυρῇσι μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐπέλασσε
Πέτρῃσι μεγάλῃσι, καὶ ἐξεσάωσε θαλάσσης.
Καί νύ κεν ἐκφυγε κῆρα, καὶ ἐχθόμενός περ Ἀθήνῃ,
Εἰ μὴ ὑπερφίαλον ἔπος ἔκβαλε, καὶ μέγ' ἀάσθη.
Φῆ ῥ' ἀέκητι θεῶν φυγέειν μέγα λαῖτμα θαλάσσης.

Quod jam diu insula detineor: neque ullo pacto finem
Invenire queo; conficitur autem mihi intus cor.
Sed tu saltem mihi dic (dii enim omnia sciunt)
Quisnam me mortalium impediat & avertat a via,
Reditumque, ut per pontum vadam piscosum.
Sic dicebam. ille vero rursus respondens me allocutus est:
Enimvero prorsus debebas Jovique aliisque diis
Prius litasse quam solveres, ut velociſſime
Tuam ad patriam venires, navigans per nigrum pontum.
Non enim tibi antea fatum est amicosque videre, & venire
Ad domum bene ædificatam & tuam in patriam terram,
Donec Ægypti a Jove fluentis fluvii
Rursus ad aquas redieris, feceriſque sacras hecatombas
Immortalibus diis qui cælum amplum tenent:
Et tunc tibi dabunt viam dii, quam tu cupis.
Sic ait. cæterum mihi fractum est meum cor,
Eo quod me rursus jubebat per obscurum pontum
In Ægyptum ire, longam viam difficilemque.
Verum etiam sic ipsum verbis excipiens allocutus sum:
Ista quidem sic perficiam senex ut tu præcipis:
Sed age mihi hoc dic & vera ordine recense,
Num omnes cum navibus illæsi redierint Achivi,
Quos Nestor & ego reliquimus a Troja profecti,
An quispiam periit morte inopinata sua in nave,
Aut amicorum in manibus, postquam bellum administrasset.
Sic dicebam. ille vero me rursus excipiens allocutus est:
Atride, quid me ista interrogas? Neutiquam te convenit
Scire, neque discere meam mentem: neque te puto
Diu absque lacrymis fore, postquam bene omnia audieris.
Multi quidem illorum domiti sunt, plurimi vero relicti.
Duces autem duo soli Græcorum loricatorum
In reditu perierunt: pugnæ quidem & tu interfuisti:
Unus autem adhuc alicubi vivus detinetur lato in ponto.
Ajax quidem in navibus domitus est longis remis instructis:
Ad Gyras quidem primum Neptunus advexit
Petras ingentes, & servavit e mari.
Et sane effugisset mortem, quantumvis invisus Palladi,
Nisi impium dictum protulisset, & valde labefactus fuisset.
Dixit invitis diis se effugiturum ingentes fluctus maris:

Τὸν δὲ Ποσειδάων μεγάλ' ἔκλυεν οὐδήσαντος.
Αὐτὰρ ἔπειτα τείαιραν ἐλὼν χερσὶ σιβαρῇσιν,
Ἤλασε Γυραίῳ πέτρῳ, ἀπὸ δ' ἔχισεν ὤτιλλε·
Καὶ τὸ μὲν αὐτόθι μεῖνε, τὸ δὲ τρύφος ἔμπεσε πόντῳ·
Τῷ ῥ' Αἴας ποπρῶτον ἐφεζόμενος μέγ' ἀάσθη,
Τὸν δ' ἐφόρει κατὰ πόντον ἀπείρονα κυμαίνοντα.
Ὡς ὁ μὲν εὖδ' ἀπόλωλεν, ἐπεὶ πίεν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Σὸς δέ πε ἔκφυγε κῆρας ἀδελφεὸς ἠδ' ὑπάλυξεν,
Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι· σάωσε δὲ πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε Μαλειάων ὄρος ἀπὸ
Ἵξεσθαι, τότε δή μιν ἀνάρπαξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν, μεγάλα σενάχοντα,
Ἀγρὸ ἐπ' ἐσχατιὴ· ὅθι δώματα ναῖε Θυέστης
Τοπρίν, ἀπὰρ πότ' ἔναιε Θυεστιάδης Αἴγισθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ καὶ κεῖθεν ἐφαίνετο νόστος ἀπήμων,
Αὖ δὲ θεοὶ ἄρον τρέψαν, καὶ οἶκαδ' ἵκοντο.
Ἦτοι ὁ μὲν χαίρων ἐπεβήσετο πατρίδος αἴης,
Καὶ κύνει ἀσπόμενος ἣν πατρίδα· πολλὰ δ' ἀπ' αὐτῆς
Δάκρυα θερμὰ χέοντ', ἐπεὶ ἀσπασίως ἴδε γαῖαν.
Τὸν δ' ἄρ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδε σκοπὸς, ὃν ῥα καθεῖσεν
Αἴγισθος δολόμητις ἄγων· ὑπὸ δ' ἔχετο μισθὸν,
Χρυσῷ δοιὰ τάλαντα. φύλασσε δ' ὅγ' εἰς ἐνιαυτὸν,
Μή ἑ λάθοι παριών, μνήσαιτο δὲ βουλὰς ἀλκῆς.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων πρὸς δώματα ποιμένι λαῶν·
Αὐτίκα δ' Αἴγισθος δολίῃ ἐφράσσατο τέχνῃ·
Κεντάμενος κατὰ δῆμον ἐείκοσι φῶτας ἀρίστους,
Εἵσε λόχον, ἑτέρωθι δ' αὖ ὤτρυνε δαῖτα πενέσθαι.
Αὐτὰρ ὃ βῆ καλέων Ἀγαμέμνονα ποιμένα λαῶν,
Ἵππουριν ἅμ' ὄχεσφιν, ἀεικέα μερμηρίζων.
Τὸν δ' ἐς εἰδότ' ὄλεθρον ἀνήγαγε καὶ κατέπεφνε
Δειπνίσας, ὥς τίς τε κατέκτανε βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Οὐδέ τις Ἀτρείδεω ἑτάρων λίπεθ' οἳ οἱ ἕποντο,
Οὐδέ τις Αἰγίσθῃ, ἀλλ' ἔκταθεν ἐν μεγάροισιν.
Ὡς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Κλαῖον δ' ἐν λαμάδοισι καθήμενος· οὐδέ νύ μοι κῆρ
Ἤδελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τ' ἐκορέσθην,
Δὴ τότε μοι προσέειπε γέρων ἅλιος νημερτὴς,
Μηκέτ' Ἄρηα ἰὲ πολλὴν χρόνον ἀσκελέως ὅπως

Κλαῖε

Hunc Neptunus magnifica audivit jactantem.
Statim deinde tridentem arripiens manu ſorti,
Percuſſit Gyream petram, abſciditque ipſam:
Et unum quidem illic manſit, alterum fruſtum incidit mari:
Huic ſane Ajax primum inſidens valde labefactus eſt,
Illum autem detruſit in mare ingens undoſum.
Sic ille quidem ibi periit, poſtquam bibit ſalſam aquam:
Tuus vero utcunque effugit mortem frater atque elapſus eſt
In navi concava: ſervavit enim eum veneranda Juno.
Sed quando propere erat ad Malearum montem arduum
Perventurus, tum ipſum abripiens procella
Pontum per piſcoſum tulit, valde ingemiſcentem,
Agri ad extremam oram: ubi domos habitabat Thyeſtes
Prius, at tunc habitabat Thyeſtiades Ægiſthus.
Sed cum jam & illinc apparebat reditus illabefactus,
Retro vero dii ventum verterunt, & domum venerunt.
Ille quidem lætus deſcendit in patriam terram,
Et oſculabatur attingens ſuam patriam: multæque ab ipſo
Lacrymæ calentes effundebantur, quia libenter vidit terram.
Hunc ſane a ſpecula conſpexit ſpeculator, quem conſtituerat
Ægiſthus doloſus ducens: promiſit autem mercedem
Auri duo talenta. cuſtodivit vero hic toto anno,
Ne ipſum lateret præteriens, reminiſcereturque impetuoſi roboris.
Feſtinavitque ire annunciaturus ad domos paſtori populorum:
Statim autem Ægiſthus doloſam excogitavit artem:
Electis ex plebe viginti viris eximiis,
Conſtituit inſidias, alibi autem juſſit convivium apparari,
At ipſe ivit invitans Agamemnonem paſtorem populorum,
Equis & curribus, nefanda deliberans.
Hunc inſcium mortis deduxit & trucidavit
Cœna exceptum, ut ſi quis interficiat bovem ad præſepe.
Neque quiſquam Atridæ ſociorum relictus eſt qui eum ſequebantur,
Neque quiſquam Ægiſthi: ſed trucidati ſunt in regia.
Sic ait. at mihi concuſſus eſt meus animus.
Flebamque in arenis ſedens: neque mihi cor
Volebat amplius vivere & videre lumen ſolis.
Sed poſtquam flendo volutandoque ſaturatus ſum,
Tum me allocutus eſt ſenex marinus verax.
Ne amplius Atrei fili longo tempore continenter ſic

Κλαῖ ἐπεὶ οὐκ αὐτοῖν τινα δήμεν· ἀλλὰ πάχισα
Πείρα ὅπως κεν δὴ σῶι πατρίδα γαῖαν ἵκηαι.
Ἦ γάρ μιν ζωόν γε κιχήσεαι, ἦ κεν Ὀρέστης
Κτείνεν ὑποφθάμενος. σὺ δέ κεν πάφι ἀμβολήσαις,
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐμοὶ κραδίη κὴ θυμὸς ἀγλώρη
Ἀβρὸν σὺι σήθεσι, κὴ ἀχνυμένῳ περ, ἰαύθη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Τέκνε μὺ δὴ οἶδα· σὺ δὲ τοῖον ἀνδρ' ὀνόμαζε
Ὅς πι ἐπὶ ζωὸς κατερύκεται ἀρρεῖ πόντῳ,
Ἠὲ θανών. ἐθέλω δὲ κὴ ἀχνύμενός περ ἀκοῦσαι.
Ὡς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Τίος Λαέρτεω Ὀδυσεὺς σῦι οἰκία ναίων.
Τὸν δ' ἴδον ἐν νήσῳ θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντα
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψόος, ἣ μιν ἀνάγκη
Ἴσχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἰὼν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι κὴ ἑταῖροι
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Σοὶ δ' ἀ θέσπατόν ἐστι διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε
Ἄργει ἐν ἱπποβότῳ Δαναΐδι κὴ πόντιον ἐπιπεῖν.
Ἀλλά σ' ἐς Ἠλύσιον πεδίον κὴ πείρατα γαίης
Ἀθανάτοι πέμψουσιν, (ὅθι ξανθὸς Ῥαδάμανθος.
Τῇ περ ῥηϊστη βιοτὴ πέλει ἀνθρώποισιν,
Οὐ νιφετὸς, οὔτ' ἄρ χειμὼν πολὺς, οὔτέ ποτ' ὄμβρος·
Ἀλλ' αἰεὶ Ζεφύροιο λιγυπνείοντας ἀήτας
Ὠκεανὸς ἀνίησιν, ἀναψύχειν ἀνθρώπους)
Οὕνεκ' ἔχεις Ἑλένην, κὴ σφιν γαμβρὸς Διός ἐσσι.
Ὡς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἅμ' ἀνθεσιν ἑταίροισιν
Ἤϊα· πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Δόρπον δ' ὁπλισάμεσθ', ἐπί τ' ἦλυθεν ἀμβροσίη νύξ,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Νῆας μὲν πάμπρωτον ἐρύσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐν δ' ἱστοὺς στήσαμεν καὶ ἱστία νηυσὶν ἐΐσης·
Ἐν δὲ κὴ αὐτοὶ βάντες ἐπὶ κληῖσι κάθιζον,
Ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Αὖθι δ' ἐς Αἰγύπτοιο διϊπετέος ποταμοῖο
Σπῶσα νέας, καὶ ἔρεξα τελήεσσας ἑκατόμβας.

Αὐ-

Fleas, quoniam non remedium aliquod inveniemus: ſed citiſſime
Tenta quo pacto jam tuam in patriam terram pervenias.
Aut enim ipſum vivum deprehendes, aut Oreſtes
Interfecit præveniens: tu vero ſepulturæ intereris.
Sic ait. at mihi cor & animus generoſus
Rurſus intra pectus, etiam dolenti, lætabatur,
Et ipſum allocutus verba volatilia dixi:
Iſtos quidem jam novi: tu vero tertium virum nomina
Qui adhuc vivus detinetur in lato mari,
Aut mortuus. volo enim quamvis dolens audire.
Sic dicebam. ille vero me rurſus excipiens alloquutus eſt:
Filius Laertæ in Ithaca domos habitans.
Hunc vidi in inſula lacrymas uberes fundentem
Nymphæ in ædibus Calypſus, quæ ipſum neceſſitate
Detinet: illeque non poteſt in ſuam patriam terram pervenire,
Non enim ei adſunt naves remiges & ſocii
Qui ipſum reducant per lata dorſa maris.
Tibi vero non eſt a fato decretum divine o Menelae
In Argo equos paſcente mori & fatum obire
Sed te in Elyſium campum & fines terræ
Immortales mittent, (ubi flavus Rhadamanthus *eſt*:
Ubi facillima vivendi ratio eſt hominibus,
Non nix, neque hyems multa, neque unquam imber:
Sed ſemper Zephyri ſuaviter ſpirantes auras
Oceanus emittit, ad refrigerandum homines)
Eo quod habes Helenam, & ipſius Jovis gener es.
Sic locutus, ſubiit in pontum fluctuoſum.
At ego ad naves ſimul cum divinis ſociis
Ibam: multaque mihi cor deliberabat incedenti.
Cæterum poſtquam ad navem venimus atque mare,
Cœnamque apparavimus, ſupervenitque immortalis nox,
Ibi tum dormivimus in littore maris.
Quando autem aere genita apparuit roſea digitos aurora,
Naves quidem ante omnia deduximus in mare Jovis,
Maloſque impoſuimus & vela navibus æquis:
Ipſi etiam ingreſſi ſuper tranſtra ſederunt,
Ordine autem conſidentes ſpumoſum mare verberabant remis.
Rurſuſque ad Ægyptum a Jove fluens flumen
Conſtitui naves, & feci legitimas hecatombas.

At

Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέπαυσα θεῶν χόλον αἰὲν ἐόντων,
Χὠ Ἀγαμέμνονι τύμβον, ἵν' ἄσβεσον κλέος εἴη.
Ταῦτα τελωτήσας νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι ἧρον
Ἀθάνατοι, οἱ μ' ὦκα φίλῳ ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐπίμενον αὖ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
Ὄφρά κεν εὐδεκάτη τε δυωδεκάτη τε γένηται·
Καὶ τότε σ' ὦ πέμψω, δώσω δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα
Τρεῖς ἵππους καὶ δίφρον ἐΰξοον· αὐτὰρ ἔπειτα
Δώσω καλὸν ἄλεισον, ἵνα σπεύδησθα θεοῖσιν
Ἀθανάτοις, ἐμέθεν μεμνημένος ἦματα πάντα.
Τὸν δ' αὖ Τηλεμάχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη, μὴ δή με πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἔρυκε.
Καὶ γάρ κ' εἰς ἐνιαυτὸν ἐγὼ παρὰ σοί γ' ἀνεχοίμην
Ἥμενος, οὐδέ κέ μ' οἶκος ἔλοι πόθος, οὐδὲ τοκῆων·
(Αἰνῶς γὰρ μύθοισιν ἔπεσσί τε σοῖσιν ἀκούω·
Τέρπομαι) ἀλλὰ ἤδη μοι ἀϋτάζουσιν ἑταῖροι
Ἐν Πύλῳ ἠγαθέῃ, σὺ δέ με χρόνον ἐνθάδ' ἐρύκεις.
Δῶρον δ' ὅ, τά κέ μοι δοίης, κειμήλιον ἔσω·
Ἵππους δ' εἰς Ἰθάκην οὐκ ἄξομαι, ἀλλὰ σοὶ αὐτῷ
Ἐνθάδε λείψω ἄγαλμα· σὺ γὰρ πεδίοιο ἀνάσσεις
Εὐρέος, ᾧ ἔνι μὲν λωτὸς πολὺς ἐν δὲ κύπειρον,
Πυροί τε, ζειαί τε, ἠδ' εὐρυφυὲς κρῖ λευκόν.
Ἐν δ' Ἰθάκῃ οὔτ' ἄρ δρόμοι εὐρέες, οὔτε τι λειμών.
Αἰγιβοτεῖ, καὶ μᾶλλον ἐπήρατος ἱπποβότοιο.
Οὐ γάρ τις νήσων ἱππήλατος, οὐδ' εὐλείμων,
Αἵ θ' ἁλὶ κεκλίαται· Ἰθάκη δέ τε καὶ πέρι πασέων.
Ὣς φάτο· μείδησεν δὲ βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκτο' ὀνόμαζεν,
Αἵματος εἰς ἀγαθοῖο φίλον τέκος, οἷ ἀγορεύεις.
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τῶνδε μεταιτήσω· δώσαμαι γάρ.
Δώρων δ' ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηέστατόν ἐστιν·
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ
Ἔστιν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χείλεα κεκράανται·
Ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
Κεῖσέ με νοστήσαντα· τεὸν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Δαιτυμόνες δ' ἐς δώματ' ἴσαν θείου βασιλῆος.

At poſtquam ſedavi deorum iram qui ſemper ſunt,
Aggeſſi Agamemnoni tumulum, ut inextincta gloria eſſet.
Hæc ut perfeci redii: dederuntque mihi ventum ſecundum
Dii, qui me celeriter caram in patriam miſerunt:
Sed age nunc mane in ædibus meis
Donec undecimaque duodecimaque fiat dies;
Et tunc te bene mittam, dabo autem tibi ſplendida dona,
Tres equos, & currum bene politum: ac poſtea
Dabo pulchrum poculum, ut libes diis
Immortalibus, mei memor diebus omnibus.
Hunc rurſus Telemachus prudens allocutus eſt:
Atride, ne ſane me multo tempore hic detine.
Etenim in annum ego apud te utique ſuſtinerem
Sedens, neque me domus caperet deſiderium, neque parentum.
(Vehementer enim verbis ſermonibuſque tuis audiens
Oblector) ſed jam mihi afficiuntur tædio ſocii
In Pylo divina, tu autem me ætatem hic detines.
Donum autem quodcunque mihi dabis, theſaurus ſit:
Equos tamen in Ithacam non ducam, ſed tibi ipſi
Hic relinquam in delicias; tu enim campo imperas
Lato, in quo quidem lotus frequens, in quo cyperus,
Triticum, ſpelta, atque late germinans hordeum album.
In Ithaca autem neque ſane curricula lata, neque pratum.
Eſt capripaſcua, & magis grata *mihi* quam equipaſcua.
Nulla enim inſularum eſt equis idonea, neque felix prætis,
Quæ in mari jacent: Ithaca etiam ſupra omnes.
Sic ait. riſit vero in pugna ſtrenuus Menelaus:
Manuque ipſum prehendit, verbumque dixit, & compellavit,
Sanguinis es boni, care fili, qualia loqueris:
Atqui ego tibi hæc commutabo: poſſum enim.
Donorum autem quæcunque in mea domo repoſita jacent,
Dabo quod pulcherrimum & pretioſiſſimum eſt:
Dabo tibi craterem elaboratum: argenteus autem
Eſt totus, auroque labra immixta ſunt:
Opus autem eſt Vulcani, deditque ipſum glorioſiſſimus heros
Sidoniorum rex, quando ejus domus ſuſcepit
Illuc me profectum: tibi autem volo id præbere.
Sic hi quidem hujuſcemodi inter ſeſe loquebantur.
Convivæ vero in domum ierunt divini regis.

Illi

Οἱ δ' ἦγον μὲν μῆλα, φέρον δ' ἀἰθόρα οἶνον·
Σῖτον δὲ σφ' ἄλοχοι καλλικρήδεμνοι ἔνεικαν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐὺ μεγάροισι πένοντο.
Μνησῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσῆος μεγάροιο
Δίσκοισι τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἱέντες,
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀντίνοος δὲ καθῆστο καὶ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
Ἀρχοὶ μνησήρων, ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τοῖς δ' ὁὸς Φρονίοιο Νοήμων ἐγγύθεν ἐλθών,
Ἀντίνοον μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἀντίνο', ἦ ῥά νύ τιν' ἴδμεν ἐὺ φρεσὶν ἠὲ καὶ οὐκί,
Ὁππότε Τηλέμαχος νεῖται ἐκ Πύλου ἠμαθόεντος;
Νῆά μοι οἴχετ' ἄγων· ἐμὲ δὲ χρεὼ γίνετ' ἀῶτος
Ἥλιδ' ἐς ἀρύχορον διαβήμεναι· ἔνθά μοι ἵπποι
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι παλαεργοὶ
Ἀδμῆτες, τῶν κέν τιν' ἐλασσάμενος δαμασαίμην.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄνδ' ἄρα θυμὸν ἐθάμβεον· ἐκ γὰρ ἔφασκε
Ἐς Πύλον οἰχέσθαι Νηλήϊον, ἀλλά που αὐτῆ
Ἀγρῶν ἢ μήλοισι παρέμμεναι, ἠὲ συβώτῃ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Νημερτές μοι εἶπε πότ' ὤχετο, καί τινες αὐτῷ
Κῶροι ἕποντ'· Ἰθάκης ἐξαίρετοι, ἠ ἔοι αὐτῆ
Θῆτές τε δμῶές τε· δύναιτό γε καὶ τὸ τελέσσαι.
Καί μοι νῦν ἀγόρευσον ἐπήτυμον, ὄφρ' εἰδῶ,
Ἦ σε βίη ἀέκοντος ἀπηύρατο νῆα μέλαιναν,
Ἦέ ἑκὼν οἱ δῶκας, ἐπεὶ προσετύξατο μύθῳ·
Τὸν δ' ὁὸς Φρονίοιο Νοήμων ἀντίον ηὔδα,
Αὐτὸς ἑκὼν οἱ δῶκα. τί κεν ῥέξειε καὶ ἄλλος,
Ὅππότ' ἀνὴρ τοιοῦτος ἔχων μελεδήματα θυμῷ
Αἰτίζῃ; χαλεπόν κεν ἀνήνασθαι δόσιν εἶη.
Κῶροι δ' οἳ κατὰ δῆμον ἀριστεύουσι μετ' ἡμέας,
Οἵ οἱ ἕποντ'· ἐγὼ δ' ἀρχὸν ἐγὼ βαίνοντ' ἐνόησα
Μέντορα, ἠὲ θεὸν, τῷ δ' αὐτῷ πάντα ἐῴκει.
Ἀλλά τό θαυμάζω· ἴδον ἐνδάδε Μέντορα δῖον
Χθιζόν γ' ὑπ' ἠῶ, ὅτε δ' ἔμβη νηῒ Πύλονδε.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη πρὸς δώματα πατρός.
Τοῖσιν δ' ἀμφοτέροισιν ἀγάσσατο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μνησῆρες δ' ἀμυδὶς κάδισαν, καὶ παῦσαν ἀέθλων.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,

Ἀχνύ-

Illi vero adducebant oves, afferebantque forte vinum:
Panem vero ipſis uxores ornatæ vittis attulerunt.
Sic illi quidem circa cœnam in ædibus laborabant.
Proci autem ante Ulyſſis ædes
Diſcis delectabantur & jaculis torquendis,
In æquato pavimento, ubi antea inſolentiam exercebant.
Antinous vero conſederat & Eurymachus deo forma ſimi-
lis,
Duces procorum, virtute enim erant longe optimi.
His filius Phronii Noemon prope accedens,
Antinoum verbis interrogans alloquebatur:
Antinoe, an quid ſcimus in mente noſtra, an non,
Quando Telemachus redit ex Pylo arenoſa?
Navem mihi abiit abducens: mihi vero opus eſt illa,
Elidem in ſpatioſam ut trajiciam: ubi mihi equæ
Duodecim fœminæ, ſubtuſque muli patientes operis
Indomiti, ex quibus aliquem adigens ſubjugarem.
Sic ait. at illi in animo obſtupeſcebant: non enim puta-
bant
Ad Pylum abiiſſe Neleiam, ſed alicubi illic
Agris aut ovibus adeſſe, aut ſubulco.
Hunc rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
Vere mihi dic quando abiit, & quinam illum
Juvenes ſequuntur: ex Ithaca electi, an ſui ipſius
Mercenariique mancipiaque. poſſet autem hoc etiam perfi-
cere.
Et mihi hoc dic vere, ut bene ſciam,
An te per vim invitum privavit nave nigra,
An lubens ei dediſti, poſtquam convenit te ſermone.
Hunc autem filius Phronii Noemon allocutus eſt:
Ipſe ſponte ei dedi. quid faceret etiam alius,
Quando vir talis habens curas in animo
Peteret? difficile ſane abnegare munus eſſet.
Juvenes autem qui in populo optimates apud nos,
Illi eum ſequuntur: ducem vero ego conſcendentem agno-
vi
Mentorem, aut deum, huic enim ipſi omnimodo ſimilis erat:
Sed hoc admiror: vidi hic Mentorem divinum
Heri ſub aurora, tunc autem conſcendit navem ad Pylum.
Sic locutus abiit ad domum patris.
His vero utriſque perculſus eſt animus generoſus.
Proci vero ſimul federunt, & quieverunt a certaminibus.
His vero Antinous interfatus eſt Eupithei filius,

Do-

Ἀχνύμενος· μενέ δὲ μέγα φρεσὶν ἀμφιμέλαινα
Πίμπλαντ', ὅσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐίκτην.
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως ἐτελέσθη
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε. φάμεν δέ οἱ ἀτελέσθαι.
Ἐκ ποσσῶν δ' ἀέκητι νέος πάϊς οἴχεται ὧπως
Νῆα ἐρυσσάμενος, κρίνας τ' ἀνὰ δῆμον ἀρίστους.
Ἄρξει ἢ προτέρω κακὸν ἔμμεναι· ἀλλά οἱ αὐτῷ
Ζεὺς ὀλέσειε βίλυ πρὶν ἡμῖν πῆμα φυτεῦσαι.
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε νῆα θοὴν ἢ εἴκοσ' ἑταίρους,
Οὕφρά μιν αὐτὸν ἴόντα λοχήσομαι ἠδὲ φυλάξω
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης·
Ὡς ἂν ἐπισμυγερῶς ναυπλήσεται εἵνεκα πατρός.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀναστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
Οὐδ' ἄρα Πηνελόπεια πολὺν χρόνον ἦεν ἄπυστος
Μύθων ἃς μνηστῆρες ἐνὶ φρεσὶ βουλοδόμευον.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπύθετο βουλάς,
Αὐλῆς ἐκτὸς ἐών· οἱ δ' εἰσόδοι μῆλον ὕφαινον.
Βῆ δ' ἴμεν ἀγγελέων διὰ δώματα Πηνελοπείη·
Τὸν δὲ κατ' ὀδὸν βάντα προσηύδα Πηνελόπεια,
Κῆρυξ, ἦπτε δέ σε πρόεσαν μνηστῆρες ἀγαυοί;
Ἦ ἐπέμεναι δμωῇσιν Ὀδυσῆος θείοιο
Ἔργων παύσασθαι, σφίσι δ' αὐτοῖς δῶπα πενέσθαι;
Μὴ μνησάμενοι, μηδ' ἄλοθ' ὁμιλήσαντες,
Τοσσατα ἢ πύματα νῦν ἐυθάδε δεπνήσειαν.
Οἳ θαμὰ ἀγειρόμενοι, βίοτον κατακείρετε πολλὸν,
Κτῆσιν Τηλεμάχοιο δαίφρονος· ἠδέ τι πατρῶν
Τμερέων τὸ πρόσθεν ἀκούετε παῖδες ἐόντες
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκε μεθ' ὑμετέροισι τοκεῦσιν·
Οὔτέ πινα ῥέξας ἐξαίσιον, οὔτέ τι εἰπὼν
Ἐν δήμῳ· ἦτ' ἐστὶ δίκη θείων βασιλήων,
Ἄλλον μὲν χθαίρῃσι βροτῶν, ἄλλον κε φιλοίη.
Κείνου δ' ὅποτε πάμπαν ἀπαίσιμον ἄνδρα ἐώργει.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὑμέτερος θυμὸς ἢ ἀεικέα ἔργα
Φαίνεται, οὐδέ τίς ἐστι χάρις μετόπισθ' ἀεργέων.
Τὼ δ' αὖτε προσέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Αἴ γὰρ δὴ βασίλεια τόδε πλεῖον κακὸν εἴη·
Ἀλλὰ πολὺ μεῖζόν τε ἢ ἀργαλεώτερον ἄλλο
Μνηστῆρες φράζονται, ὃ μὴ τελέσειε Κρονίων·

700 Τη-

Dolens: furore vero multum mens obtenebrata
Implebatur, oculi vero ei igni ſplendenti ſimiles erant.
Eheu, quam ingens facinus ſuperbe patratum eſt
Telemacho profectio iſthæc: putamus tamen ei non perfectum iri.
Ex tot vero invitis ætate puer abiit impune
Nave deducta, electiſque per populum optimis.
Incipiet & ulterius malum eſſe: ſed illi ipſi
Jupiter perdat vim antequam nobis malum ſerat.
Sed agite mihi date navem celerem & viginti ſocios,
Ut eum ipſum venientem inſidiis excipiam atque obſervem
In freto Ithacæque Samique aſperæ:
Ut laborioſe naviget propter patrem.
Sic ait. illi vero omnes laudabant, atque jubebant.
Statim deinde exurgentes ibant in domum Ulyſſis.
Neque ſane Penelope longo tempore erat inſcia
Sermonum quos proci in mente profunde cogitabant.
Præco enim illi dixit Medon, qui audierat conſilia,
Extra aulam cum eſſet: illi vero interius conſilium texebant.
Feſtinabat vero ire annunciaturus per domum Penelopæ:
Sed eum in limine euntem alloquebatur Penelope,
Præco, cur te præmiſerunt proci inclyti?
An dicere ancillis Ulyſſis divini
Ut a labore ceſſent, hiſque ipſis convivium apparent?
Ne *me* ambierint, neve alias ad cœnam convenerint,
Ultimum & poſtremum nunc hic cœnent.
Qui frequenter congregati, victum abſumitis multum
Facultates Telemachi prudentis: neque quicquam patribus
Veſtris antea audiſtis, pueri cum eſſetis,
Qualis Ulyſſes erat inter veſtros parentes:
Neque ulli faciens injuriam, neque quicquam *tale* locutus
Publice: quæ conſuetudo eſt divinorum regum,
Ut alium oderit mortalium, alium amet.
Ille vero nunquam prorſus malum homini fecit.
Sed veſter quidem animus & indigna facinora
Apparent, neque ulla eſt gratia poſt benefacta.
Hanc rurſus allocutus eſt Medon ſeria callens:
Utinam ſane o regina hoc maximum malum eſſet:
Sed multo majuſque & perniciofius aliud
Proci meditantur, quod non perficiat Saturnius:

Tele-

Τηλέμαχον μεμάασι κατακτάμεν ὀξέϊ χαλκῷ,
Οἰκαδε νεισόμενον· ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουήν
Εἰς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Ὣς φάτο· τῷ δ' αὐτῷ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Δίω δέ μιν ἀμφασίη ἐπέων λάβε, τὼ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πλῆσθεν, ἀλερὴ δέ οἱ ἔχετο φωνή·
Ὀψὲ δὲ δή μιν ἔπεσσιν ἀμειβομένη προσέειπε,
Κῆρυξ, ἦπτε δέ μοι πάϊς οἴχεται; ἠδέ τι μιν χρεὼ
Νηῶν ὠκυπόρων ἐπιβαινέμεν, ἦ ἀλὸς ἵππους
Ἀνδράσι γίγνονται, περόωσι δὲ πᾶσιν ἐφ' ὑγρῆς,
Ἠ ἵνα μηδ' ὄνομ' αὐτὸς ἐν ἀνθρώποισι λίπηται;
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Οὐκ οἶδ' εἴ τίς μιν θεὸς ὤρορεν, ἦε καὶ αὐτὸς
Θυμὸς ἐφορμήθη ἴμεν ἐς Πύλον, ὄφρα πύθηται
Πατρὸς ἑῆς ἢ νόστον, ἢ ὅν τινα πότμον ἐπέπιεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κατὰ δῶμ' Ὀδυσῆος·
Τὴν δ' ἄχος ἀμφεχύθη θυμοφθόρον, ἠδ' ἄρ' ἔτ' ἔτλη
Δίφρῳ ἐφεζέσθαι, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων·
Ἀλλ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸς ἷζε πολυκμήτου θαλάμοιο,
Οἴκτρ' ὀλοφυρομένη. περὶ δὲ δμῳαὶ μινύριζον
Πᾶσαι ὅσαι κατὰ δώματ' ἔσαν νέαι ἠδὲ παλαιαί.
Τῆς ἀδινὸν γοόωσα μετηύδα Πηνελόπεια,
Κλῦτε φίλαι· πέρι γάρ μοι Ὀλύμπιοι ἄλγε' ἔδωκαν
Ἐκ πασέων ὅσσαι μοι ὁμῇ τράφεν ἠδ' ἐγένοντο·
Ἦ περὶ μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
Εὐρὺν ἐς Ἀργος τε καὶ Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
Νῦν δ' αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀνηρείψαντο θύελλαι
Ἀκλεέα ἐκ μεγάρων· ὃ δ' ὁρμηθέντα ἄκουσα.
Σχέτλιαι, ἦ μεῖς περ ἐνὶ φρεσὶ θέσθε ἑκάστη
Ἐκ λεχέων μὲ ἄνεγεῖραι, ἐπισάμεναι σάφα θυμῷ,
Ὁππότ' ἐκεῖνος ἔβη κοίλην ἐπὶ νῆα μέλαιναν.
Εἰ γάρ ἐγὼ πυθόμην ταύτην ὁδὸν ὁρμαίνοντα,
Τῷ κε μάλ' ἢ κεν ἔμεινε, καὶ ἀσύμενός περ ὀδοῖο,
Ἠ κέ με τεθνηκυῖαν ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπεν.
Ἀλλά πς ὀτρηρὸς Δολίην καλέσαι γέροντα,
Δμῳὴν ἐμὸν, (ὅν μοι ἔδωκε πατὴρ ἔτι δῶρον ἰούσῃ,
Καί μοι κῆπον ἔχει πολυδένδρεον) ὄφρα τάχιστα
Λαέρτῃ πάντα παρεζόμενος καταλέξῃ,

Εἰ

Telemachum cupiunt interficere acuto ferro,
Domum revertentem: ille vero profectus eſt ad patris famam
In Pylum ſacram, atque in Lacedæmonem nobilem.
Sic ait. at ejus illic ſoluta ſunt genua & amicum cor:
Diuque ipſam ut loqui nequiret ſtupor linguæ tenuit, eique oculi
Lacrymis impleti ſunt, tenella autem ei detenta eſt vox:
Tandem vero ipſum verbis excipiens allocuta eſt:
Præco, cur mihi filius abiit? neque ipſum opus erat
Naves celeres conſcendere, quæ maris equi
Hominibus ſunt, trajiciuntque immenſum humidum mare,
An ut ne quidem nomen ejus inter homines relinquatur?
Illam excepit deinde Medon ſeria callens,
Haud ſcio an aliquis ipſum deus impulit, an ipſius
Animus impulſus eſt ire in Pylum, ut audiat
Patris ſui aut reditum, aut quodnam fatum obierit.
Sic locutus abiit ad domum Ulyſſis:
Hanc autem dolor circumfudit animum crucians, neque amplius ſuſtinuit
In ſella ſedere, plures in domo *licet* eſſent:
Verum ſuper limen ſedebat elaborati thalami,
Miſerabiliter lamentans. circumque ancillæ ejulabant
Omnes quotquot in domo erant juvenculæ atque vetulæ.
Illas vehementer lugens alloquebatur Penelope.
Audite dilectæ: ſupra modum enim mihi cælites dolores dederunt
Ex omnibus quotquot una mecum nutritæ atque natæ ſunt:
Quæ antea quidem maritum bonum amiſi animoſum inſtar leonis,
Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,
Eximium, cujus gloria lata per Græciam & medium Argos:
Nunc rurſus filium unicum abripuerunt procellæ
Inglorium ex ædibus: neque abeuntem audivi.
Improbæ, neque vos quidem in animum induxiſtis ſingulæ
E lectulo me ſuſcitare, ſcientes certum animo,
Quando ille conſcendit cavam in navem nigram.
Si enim ego audiviſſem iſtam profectionem molientem,
Sane ſtatim aut manſiſſet, quantumvis feſtinans ad iter,
Aut me mortuam in domo reliquiſſet.
Sed aliquis famulus Dolium vocet ſenem
Mancipium meum, (quem mihi dedit pater jam huc eunti,
Et mihi hortum habet arboriferum) ut celerrime
Laertæ hæc omnia aſſidens ordine dicat,

Εἰ δή πέ πνα κεῖνον σὺ φρεσὶ μῆτιν ὑφήνας,
Ἐξελθὼν λαοῖσιν ὀδύρεται, οἳ μεμάασιν
Οὐκ ἔτ' Ὀδυσῆα θῆσαι γόνον αἰπὺ θύοιο.
Τὼ δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Νύμφα φίλη, σὺ μὲν ἄρ με κατάκτανε νηλεῖ χαλκῷ,
Ἦ ἔα σὺ μεγάρῳ· μῦθον δέ τ' ἐκ ἐπικλύσω.
Ἦδὲ ἐγὼ πάντα πάντα· πόρον δέ οἱ ὃν ἐκέλευσε,
Σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ· ἐμὸν δ' ἔλεγο μέγαν ὅρκον,
Μὴ πρὶν οἱ ἐρέειν πρὶν δωδεκάτῳ τε γενέσθαι,
Ἢ σ' αὐτὼ ποθέσαι, καὶ ἀφορμηθέντος ἀκοῦσαι·
Ὡς ἂν μὴ κλαίουσα κατὰ χρόα καλὸν ἰάπτῃς·
Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Εὔχεο Ἀθηναίῃ κούρῃ Διὸς αἰγιόχοιο·
Ἢ γάρ κέ μιν ἔπειτα καὶ ἐκ θανάτοιο σαώσαι.
Μηδὲ γέροντα κάκα κεκακωμένον. ὃ γὰρ οἴω
Πάγχυ θεοῖς μακάρεσι γονὼ Ἀρκεισιάδαο
Ἐχθεσθ'· ἀλλ' ἔτι πού τις ἐπέσσεται ὃς κεν ἔχῃσι
Δώματά θ' ὑψερεφέα καὶ ἀπόπροθι πίονας ἀγρούς.
Ὣς φάτο. τῆς δ' ἔλυσε γόον, κέδε δ' ὄσσε γόοιο
Ἢ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀνέβαινε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἐν δ' ἔθετ' ἄλοχος κανέῳ. ἤρατο δ' Ἀθηναίῃ,
Κλῦθί μοι αἰγιόχοιο Διὸς τέκος Ἀτρυτώνη·
Εἴποτέ τοι πολύμητις ἐνὶ μεγάροισιν Ὀδυσσεὺς
Ἢ βοὸς ἢ ὄιος κατὰ πίονα μηρί' ἔκηε,
Τῶν νῦν μοι μνῆσαι, καὶ μοι φίλον υἷα σάωσον,
Μνηστῆρας δ' ἀπάλαλκε κακῶς ὑπερηνορέοντας.
Ὣς ἐπέβη ὀλόλυξε· θεὰ δέ οἱ ἔκλυεν ἀρῆς.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα·
Ὧδέ δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Ἦ μάλα δὴ γάμον ἄμμι πολυμνήστῃ βασίλεια
Ἀρτιώει, οὐδέ τι οἶδεν ὃ οἱ φόνος υἷι πέπυκται.
Ὣς ἄρα τις εἶπεσκε. τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Δαιμόνιοι, μύθῳ μὲν ὑπερφιάλως ἀλέασθε
Πάντας ὁμῶς, μήπως τις ἐπαγγείλῃσι καὶ ἔσω.
Ἀλλ' ἄγε σιγῇ πῖον ἀνασάντες τελέωμεν
Μῦθον· ὁ δὴ καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶν ἤραρεν ἡμῖν.

Ὡς

Si fortaſſis aliquod ille mente conſilium texens
Progreſſus populo deploret, qui cupit
Ejus & Ulyſſis perdere prolem diis æquiparandi.
Hanc rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea:
Domina cara, tu quidem me vel interfice crudeli ferro,
Vel relinquas in ædibus: ſermonem certe non celabo.
Novi ego iſta omnia: præbui autem illi quæcumque poſtulavit,
Panem & vinum dulce: a me autem accepit magnum juramentum,
Non prius tibi dicturam quam aut duodecima adeſſet dies,
Aut tu ipſa deſiderares, & digreſſum audiſſes:
Ut ne flens corpus pulchrum læderes:
Sed tu lota, puras corpori veſtes ſumens,
In ſuperiora ædium conſcendens cum miniſtris mulieribus,
Vota hac Palladi filiæ Jovis a capra nutriti:
Hæc enim ipſum deinde & a morte ſervarit.
Neque ſenem afflige afflictum. non enim exiſtimo
Penitus diis beatis ſobolem Arceſiadæ
Inviſam eſſe: ſed alicubi aliquis ſupererit qui habeat
Domos excelſas, & *qui* procul *ſunt*, pingues agros.
Sic ait. hujus autem ſedavit luctum, cohibuitque oculos a luctu.
Ipſa vero lota, puras corpori veſtes ſumens,
In ſuperiora conſcendit cum miniſtris ancillis.
Impoſuitque molas caniſtris, & precata eſt Palladem,
Audi me a capra nutriti Jovis filia indomita:
Si unquam tibi prudens in ædibus Ulyſſes
Aut bovis aut ovis pinguia femora adolevit,
Horum nunc memor ſis, & mihi carum filium ſerva,
Procos vero averte nimis inſolentes.
Sic locuta ejulavit. dea autem illius audivit preces.
Proci autem tumultuabantur per atria obſcura:
Sic vero aliquis dicebat juvenum inſolentium:
Profecto jam nuptias nobis a multis cupita regina
Apparat: neque quicquam novit quod ſuo cædes filio conſtituta eſt.
Sic quiſpiam dicebat. ea autem neſciebant ut acta erant.
Illis vero Antinous concionatus eſt & interfatus:
O felices, ſermones quidem arrogantes fugite
Omnes pariter, ne forte quiſpiam annunciet etiam intus.
Sed age ſilentio hic exurgentes perficiamus
Conſilium quod etiam omnibus in mente placuit nobis.

Ὣς ἐπὼν, ἐκφέρνατ' ἐέσσι φῶτας ἀρίστους·
Βαν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν ἠδὲ θίνα θαλάσσης.
Νῆα μὲν ἄρ πάμπρωτον ἁλὸς βένθοσδε ἔρυσαν·
Ἐν δ' ἰστὸν τ' ἐπίθεντο καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
Ἤρτυναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερμαπίνοισι
Πάντα κατὰ μοῖραν· αὐὰ δ' ἱστία λῶ' ἐπέτασαν.
Τοὶ δ' ἐχέα δέ σφιν ἔνεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Τὴ δ' ἐν νηὶ γλαφυρῇ γ' ὥρμισαν· ἐν δ' ἔβαν αὐτοὶ,
Ἔνθα δὲ δόρπον ἔλοντο, μένον δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Ἤδ' ὑπερῷ, ἀναβᾶσα περίφρων Πηνελόπεια
Κεῖτ' ἄρ' ἀσιτοῦσ', ἄπασσ' ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Ὁρμαίνουσ' ἤ οἱ θάνατον φύγοι υἱὸς ἀμύμων,
Ἦ' ὅγ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι δαμείη.
Ὅσσα δὲ μερμήριξε λέων ἀνδρῶν ἐν ὁμίλῳ
Δείσας, ἁπλόῃ μιν δόλιον περὶ κύκλον ἄγωσι·
Τόσσα μιν ὁρμαίνουσαν ἐπέλαβε νήδυμος ὕπνος.
Εὗδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἄψεα πάντα.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
Εἴδωλον ποίησε, δέμας δ' ἴκτο γυναικὶ
Ἰφθίμῃ κέρῃ μεγαλήτορος Ἰκαρίοιο,
Τῷ Εὐμήλου ὄπυιε Φερῆς ἔνι οἰκία ναίων.
Πέμπε δέ μιν πρὸς δώματ' Ὀδυσσῆος θείοιο,
Εἵπως Πηνελόπειαν ὀδυρομένῳ γοόωσαν
Παύσειε κλαυθμοῖο, γόοιό τε δακρυόεντος.
Εἰς θάλαμον δ' ἐσῆλθε παρὰ κληῖδος ἰμάντα.
Στῆ δ' ἄρ ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εὕδεις Πηνελόπεια φίλον τετιημένη ἦτορ;
Οὐ μέν σ' ἀδὲ ἔωσι θεοὶ ῥεῖα ζώοντες
Κλαίειν, οὐδ' ἀκάχησθαι, ἐπεί ῥ' ἔπι νόσιμός ἐστι
Σὸς πάις. ἀ μὲν γάρ τι θεοῖς ἀλιτήμενός ἐσσιν.
Τῷ δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Ἤδη μάλα κνώσσες' ἐν ἐνειρείῃσι πύλῃσι.
Τίπτε κασιγνήτη δαῆρ ἤλυθες; ἦ πάρος γε
Πώλεο, ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀποπροθὶ δώματα ναίεις·
Καί με κέλῃ παύσασθαι ὀιζύος, ἠδ' ἀδινάων
Πολλέων, αἳ μ' ἐρέθουσι κατὰ φρένα ἠνορέην κατὰ θυμόν.
Ἦ' πρὶν μὲν πόσιν ἐσθλὸν ἀπώλεσα θυμολέοντα,
Παντοίῃς ἀρετῇσι κεκασμένον ἐν Δαναοῖσιν,
Εὐκλέος οὗ κλέος οὐρὺ κατ' Ἐμάθδα καὶ μέσον Ἄργος.

Sic locutus, elegit viginti viros optimos.
Festinarunt autem ire ad navem velocem & littus maris.
Navem quidem principio maris in altum traxerunt:
Malum vero imposuerunt & vela navi nigræ:
Aptabant autem remos vertebris coriaceis,
Omnia rite. ac vela alba expanderunt.
Arma vero ipsis tulerunt animosi famuli.
Alteque in humidum hanc traxerunt: ingressique sunt ipsi,
Et illic cœnam sumpserunt, expectaruntque dum vesper adveniret.
In superiora ædium cum conscendisset prudens Penelope
Jacebat sane jejuna, non gustans cibum neque potum,
Cogitans an ejus mortem effugeret filius innocens,
An ipse sub procis impiis domaretur.
Quantaque cogitat leo virorum in turba
Timens, cum ipsum doloso in circulo agitant:
Tanta ipsam cogitantem corripuit dulcis somnus.
Dormivit vero recumbens: solutæque sunt ei compages omnes.
Ibi tum alia excogitavit dea cæsia Minerva:
Idolum effinxit, corpore autem simile erat mulieri,
Iphthimæ filiæ magnanimi Icarii,
Hanc Eumelus duxerat Pheris in domo habitans.
Misit vero ipsam ad domum Ulyssis divini,
Si quo pacto Penelopen lamentantem lugentem
Compesceret a fletu, luctuque lacrymoso:
In thalamum vero ingressa est ferax apud lorum.
Stetitque supra caput, & ipsam sermone allocuta est:
Dormis Penelope tuo cruciata corde?
Nequaquam te sinunt dii facile viventes
Flere, neque tristem esse, quoniam adhuc rediturus est
Tuus filius: minime enim quicquam deorum offensor est.
Hanc vero excepit deinde prudens Penelope,
Suaviter admodum dormiens in somniorum portis,
Cur o soror huc venisti? non antea quidem
Ventitabas, quandoquidem nimis procul domum habitas:
Et me jubes cessare ab ærumna, & doloribus
Multis, qui me irritant in mente & in animo.
Quæ ante quidem maritum bonum amisi magnanimum,
Omnibus virtutibus ornatum inter Græcos,
Eximium: cujus gloria lata per Græciam & medium Argos.

Νωῖ δ' αὖ πᾶις ἀγαπητὸς ἔβη κοίλης ἐπὶ νηὸς
Νήπιος, ὅστε πόνων δὲ εἰδὼς, ὅτ' ἀγοράων·
Τῷ δὴ ἐγὼ τῷ μᾶλλον ὀδύρομαι ἤπερ ἐκείνῳ,
Τῷ δ' ἀμφιτρομέω τῷ δείδια μήπ πάθῃσιν,
Ἢ ὅγε τῶν ἐνὶ δήμῳ ὑὸ οἰχεται, ἢ ἐνὶ πόντῳ.
Δυσμενέες γὰρ πολλοὶ ἐπ' αὐτῷ μηχανόωνται,
Ἰέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρὸν,
Θάρσει, μηδέ τι πάγχυ μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίαν.
Τοίη γάρ τοι πομπὸς ἅμ' ἕρχεται, ὧ τε τῷ ἄλλοι
Ἀνέρες ἠρήσαντο παρεσάμενοι, (δώσεται γὰρ)
Παλλὰς Ἀθηναίη· σὲ δ' ὀδυρομένῳ ἐλεαίρει.
Ἦ νύν μ' προέηκε πρὸς ἄνδρα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ μὲν δὴ θεός ἐσι, θεοῦ τε ἔκλυες αὐδῆς,
Εἰ δ' ἄγε μοι τῷ κείνον ὀιζυρὸν κατάλεξον,
Εἴπε ἔπ ζώει, τῷ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο,
Ἦ ἤδη τέθνηκε, τῷ εἰν ἀΐδαο δόμοισι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη εἴδωλον ἀμαυρὸν,
Οὐ μέν τοι κεῖνόν γε διωχετέως ἀγορεύσω,
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Ὡς εἰπὸν, σανίδμοῖο παρὰ κληῖδα λιάσθη
Εἰς πνοιὰς ἀνέμων. ἡ δ' ἐξ ὕπνε αὐόρυσε
Κέρη Ἰκαρίοιο· φίλον δέ οἱ ἦτορ ἰαίνθη,
Ὡς οἱ ἀναργὲς ὄνειρον ἐπέσσυτο νυκτὸς ἀμολγῷ.
Μνησῆρες δ' αὖ βάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Τηλεμάχῳ φόνον αἰπὺν ἐνὶ φρεσὶν ὀρμαίνοντες.
Ἔστι δέ τις νῆσος μέσῃ ἁλὶ πετρήεσσα,
Μεσσηγὺς Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλόεσσης,
Ἀσπερίς, ἣ μεγάλη· λιμένες δ' ἔνι ναύλοχοι αὐτῇ
Ἀμφίδυμοι· τῇ τόν γε μνῶν λοχόωντες Ἀχαιοί.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΙΡΟΥ ΤΗΣΕ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ἐκκλησίαν τῶν θεῶν δευτέραν ποιησάμενος ὁ Ζεὺς, Ἑρμῆν πέμπει ἐπὶ Καλυψὼ, κελεύων ἀποπέμπειν τὸν Ὀδυσσέα. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ· τῇ δὲ ὀκτωκαιδεκάτῃ ἡμέρᾳ ἰδὼν αὐ-

τὸν

Nunc rursus filius unicus abiit cava in nave
Puer admodum, neque laborum probe gnarus, neque commerciorum.
Ob hunc jam ego etiam magis lugeo quam illum:
Ob hunc tremisco & timeo ne quid patiatur,
Sive is eorum in populo quo abiit, sive in ponto.
Hostes enim multi in ipsum *mala* machinantur,
Cupientes occidere antequam in patriam terram veniat.
Hanc excipiens allocutum est simulacrum obscurum:
Confide, neque prorsus in mente timeas tantopere,
Talis enim comes una sequitur, quam etiam alii
Viri optarint adesse, (potest enim)
Pallas Minerva: te enim lamentantem miseratur,
Quæ nunc me præmisit tibi hæc dicere:
Hanc rursus allocuta est prudens Penelope:
Siquidem tu dea es, deæque audivisti vocem,
Age mihi & illum ærumnosum enarra,
Si fortasse adhuc vivit, & videt lumen solis,
An jam mortuus est, & in Plutonis ædibus.
Hanc respondens allocutum est idolum obscurum:
Non quidem tibi illum continuo dicam,
Vivat ille an mortuus sit. malum enim vana loqui.
Sic locutum, postium apud feram evanuit
In flatus ventorum. ipsa vero somno prosiliit
Filia Icarii: amicum autem illi cor exultavit,
Ut ipsam evidens somnium adiit noctis in conticinio.
Proci vero conscensa nave navigabant humidas vias,
Telemacho cædem arduam in mente meditantes.
Est autem quædam insula medio mari petricosa.
Inter Ithacamque Samumque asperam,
Asteris, non magna: portus vero ad insidias apti in ipsa
Ab utroque latere introitum habentes: ibi hunc expectaverunt insidiantes Achivi.

ODYSSEÆ HOMERI

V. LIBRI

Argumentum.

Consilio deorum iterum facto, Jupiter Mercurium mittit ad Calypso, jubens dimittere Ulyssem: quæ jussum facit. Decima vero octava die conspicatus eum Neptunus, & indi-

τον ὁ Ποσειδῶν, ἢ χαλεπήνας, λύει τὴν χεδίαν. Γνὼ δὲ αὐτῷ δίδωσι κρήδεμνον, ἐντειλαμένη ἐπιβαίνειν τῆς γῆς ἀπορρίψαι αὐτό. ἢ πολλὰ παθὼν; εἰς τὴν τῶν Φαιάκων χώραν ἔρχεται διασωθείς.

Ε, πλεῖ ἐπὶ χεδίης Ὀδυσσεὺς κεκαθέισης πόντῳ.

ΗΩΣ δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο
Ὠρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι φόως φέροι ἠδὲ βροτοῖσιν.
Οἱ δὲ θεοὶ ἕδρηκόνδε καθίζανον, ἐν δ' ἄρα τοῖσι
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, ὃ τε κράτει ἐστὶ μέγιστον.
Τοῖσι δ' Ἀθηναίη λέγε κήδεα πολλὰ Ὀδυσῆος
Μνησαμένη· μέλε γάρ οἱ ἐὼν ἐν δώμασι νύμφης.
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Μή τις ἔτ' πρόφρων ἀγανὸς καὶ ἤπιος ἔστω
Σκηπτοῦχος βασιλεύς, μηδὲ φρεσὶν αἴσιμα εἰδὼς,
Ἀλλὰ αἰὲν χαλεπός τ' εἴη, καὶ αἴσυλα ῥέζοι·
Ὡς ὔπις μέμνηται Ὀδυσσῆος θείοιο
Λαῶν οἷσιν ἄνασσε, πατὴρ δ' ὡς ἤπιος ἦεν·
Ἀλλὰ ὁ μὲν ἐν νήσῳ κεῖται κρατερὴ ὀλγεα πάσχων,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
Ἴσχει, ὁ δ' ἀδύναται ἰὼν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι,
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Νῦν αὖ παῖδ' ἀγαπητὸν ἀποκτεῖναι μεμάασι,
Οἰκάδε νεισόμενον. ὁ δ' εἶβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, ἠδ' ἐς Λακεδαίμονα δῖαν.
Τὴν δ' ἀταμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς.
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Οὐ γὰρ δὴ τόν γε μὲν ἐβούλευσας νόον αὐτὴ,
Ὡς ὅπως κείνος Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἐλθών;
Τηλέμαχον δὲ σὺ πέμψον ἐπισταμένως, (δυνάσαι γάρ)
Ὡς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἰὼν πατρίδα γαῖαν ἵκηται,
Μνηστῆρες δ' ἐν νηὶ παλιμπετὲς ἀπονέωνται.
Ἦ ῥα, καὶ Ἑρμείαν φίλον υἱὸν ἀντίον ηὔδα,
Ἑρμεία (σὺ γὰρ αὖτε τά τ' ἄλλα περ ἄγγελος ἐσσι)
Νύμφῃ εὐπλοκάμῳ ἐπιεὶν νημερτέα βουλὴν,
Νόστον Ὀδυσσῆος πολυφρονος, ὥς κε νέηται,
Οὔτε θεῶν πομπῇ, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων·

Α'λλ'

gnatus, ſolvit ratem. Ino vero ei dat vittam, præcipiens ut poſtquam ad terram appuliſſet, abjiceret eam. & multa paſſus, in Phæacum regionem venit ſervatus.

E. navigat in rate Ulyſſes fracta mari.

Aurora autem ex lectis ab generoſo Tithono
Surrexit, ut immortalibus lumen ferret atque mortalibus:
Ipſi vero dii ad conſeſſum conſederant, interque illos
Jupiter altitonans, cujus potentia eſt maxima.
Illis autem Pallas dicebat pericula multa Ulyſſis
Memor: curæ enim ei erat quod eſſet in domo Nymphæ.
Jupiter pater, atque alii beati dii ſempiterni,
Nullus amplius benignus mitis & manſuetus ſit
Sceptrifer rex, neque animo juſta ſentiens,
Sed ſemper durus ſit, & injuſta faciat:
Adeo nemo memor eſt Ulyſſis divini
Populorum quibus præfuit, pater autem ceu manſuetus erat:
Sed ille quidem in inſula jacet graves dolores patiens,
Nymphæ in ædibus Calypſus, quæ ipſum vi
Detinet, is vero non poteſt ſuam in patriam terram venire.
Non enim ei adſunt naves remiges & ſocii,
Qui ipſum comitentur ſuper lata dorſa maris.
Nunc rurſum filium unicum occidere cupiunt,
Domum revertentem. ille vero abiit ad patris famam
In Pylum divinam atque in Lacedæmonem claram.
Hanc excipiens alloquutus eſt Jupiter nubium coactor:
Filia mea, quale dictum excidit ſepto dentium?
An non jam hoc quidem conſultaſti mente ipſa,
Ut ſcilicet illos Ulyſſes ulciſceretur reverſus?
Telemachum autem tu deduc accurate, (potes enim)
Ut incolumis in patriam terram veniat,
Proci vero in navi retro iter relegant.
Dixit, & Mercurium dilectum filium alloquebatur:
Mercuri (tu enim & in aliis nuncius es)
Nymphæ cirratæ ediſſere certum conſilium,
Reditum Ulyſſis patientis, ut redeat,
Neque deorum ductu, neque mortalium hominum:

Se

Ἀλλ' ὅγ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου πήματα πάσχων
Ἤματα κ' εἴκοσ' ἔχεμυθον ἐείβωλον ἵκοιτο,
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν,
Οἵ κέν μιν περὶ κῆρι θεὸν ὣς τιμήσουσιν·
Πέμψωσι δ' ἐν νηῒ φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκοῦ τε χρυσοῦ τε ἄλις ἐσθῆτά τε δόντες,
Πολλὰ ὅσ' οὔ ἑθέν ποτ' ἐκ Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴπερ ἀπήμων ἦλθε, λαχὼν ἀπὸ κλῆρον ἅπαντα.
Ὧς γάρ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφατ'. ὦδ' ἀπίθησε διάκτορος Ἀργεϊφόντης·
Αὐτίκ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμβρόσια, χρύσεια· τά μιν φέρον ἠμὲν ἐφ' ὑγρὴν
Ἠδ' ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν, ἅμα πνοιῆς ἀνέμοιο.
Εἵλετο δὲ ῥάβδον, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, πάς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τὴν μετὰ χερσὶν ἔχων πέτετο κρατὺς Ἀργεϊφόντης.
Πιερίην δ' ἐπιβὰς, ἐξ αἰθέρος ἔμπεσε πόντῳ.
Σεύατ' ἔπειτ' ἐπὶ κῦμα, λάρῳ ὄρνιθι ἐοικώς,
Ὅς τε κατὰ δεινὰς κόλπους ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Ἰχθῦς ἀγρώσων, πυκιναὶ πτερὰ δεύεται ἅλμῃ·
Τῷ ἴκελος πολέεσσιν ὀχήσατο κύμασιν Ἑρμῆς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἀφίκετο τηλόθ' ἐοῦσαν,
Ἔνθ' ἐκ πόντου βὰς ἰοειδέος, ἤπειρόνδε
Ἤϊεν· ὄφρα μέγα σπέος ἵκετο, τῷ ἔνι νύμφη
Ναῖεν εὐπλόκαμος. τὴν δ' ἔνδοθι τέτμεν ἐοῦσαν·
Πῦρ μὲν ἐπ' ἐσχαρόφιν μέγα κάετο, τηλόθι δ' ὀδμὴ
Κέδρου τ' ἀκεάστου θύου τ' ἀνὰ νῆσον ὀδώδει,
Δαιομένων. ἡ δ' ἔνδον ἀοιδιάουσ' ὑπὸ καλῇ,
Ἰστὸν ἐποιχομένη, χρυσείῃ κερκίδ' ὕφαινεν.
Τῆλε δὲ πέσσ' ἀμφιπεφύκει τηλεθόωσα,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τε, καὶ εὐώδης κυπάρισσος.
Ἔνθα δέ τ' ὄρνιθες πανυσίπτεροι ἐννάζοντο,
Σκῶπές τ' ἴρηκές τε, πανύγλωσσοί τε κορῶναι
Εἰνάλιαι, τῇσίν τε θαλάσσια ἔργα μέμηλεν.
Ἡ δ' αὐτῇ πεπάνυστο περὶ σπείους γλαφυροῖο,
Ἡμερὶς ἠβώωσα, πεθήλεε δὲ σαφυλῇσι·
Κρηῖναι δ' ἐξείης πίσυρες ῥέον ὕδατι λιγυρῷ,
Πλησίαι ἀλλήλων τετραμμέναι ἄλλυδις ἄλλη·

Ἀμ-

Sed is rate colligata ærumnas patiens
Die viceſima ad Scheriam fertilem perveniat,
Phæacenſium in terram, qui propinqui diis ſunt,
Qui ipſum ex animo deum veluti honorabunt:
Mittentque in navi caram in patriam terram,
Æſque aurumque abunde veſtemque dantes
Plurima quanta nunquam ex Troja ſuſtuliſſet Ulyſſes,
Etiamſi incolumis veniſſet, ſortitus ex præda portionem.
Sic enim ei fatale eſt amicoſque videre, & redire
Domum in excelſam & ſuam in patriam terram.
Sic ait. neque renuit internuncius Argicida:
Statim deinde pedibus ſubligavit pulchra ſandalia,
Immortalia, aurea: quæ ipſum ferebant ſive per mare,
Sive per immenſam terram, pariter cum flatibus venti.
Cepit & virgam, qua virorum oculos demulcet
Quorumcumque vult, rurſumque dormientes excitat.
Hanc in manibus tenens volabat fortis Argicida.
In Pieriam autem delapſus, ex æthere incidit in mare.
Ruit autem deinde ſuper fluctus, laro avi ſimilis,
Quæ circum magnos ſinus maris irrequieti
Piſces venans, crebro alas mergit ſalſugine:
Huic ſimilis plurimis vectus eſt fluctibus Mercurius,
Sed quando jam in inſulam pervenit longe ſitam,
Tum ex ponto aſcendens cœruleo, ad continentem
Ibat: donec ad ingentem ſpecum pervenit, in qua Nympha
Habitabat cirrata. eamque intus cum eſſet offendit:
Ignis quidem ſuper foco ingens ardebat, procul vero odor
Cedrique fiſſilis thyæque per inſulam olebat,
Ardentium. ipſa vero intus cantillans voce pulchra,
Telam percurrens, aureo radio texebat.
Sylva autem ſpecum circumcreverat viteſcens,
Alnuſque populuſque, & odorata cypariſſus.
Ibi quoque aves extenſas alas habentes nidulabantur,
Bubones, accipitreſque, lataſque linguas habentes cornices
Marinæ, quibus marina opera curæ ſunt.
Atque illic extenſa erat per ſpeluncam cavam,
Vitis pubeſcens, florebat vero uvis:
Fontes vero ex ordine quatuor fluebant aqua limpida,
Vicini inter ſe verſi alius alio:

Cir-

Ἀμφὶ δὲ λειμῶνες μαλακοὶ ἴα ἠδὲ σελίνῳ
Θήλεον· ἔνθά κ' ἔπειτα καὶ ἀθανάτους περ ἐπελθὼν
Θηήσαιτο ἰδών, καὶ τερφθείη φρεσὶν ἧσιν·
Ἔνθα σὰς δηεῦτο διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ,
Αὐτίκ' ἄρ' εἰς ἀδρὺ πρὸς δῶ ἔβλυεν· ἀδὲ μιν ἄνπλοι
Ἠγίνοισιν ἰδῦσα Καλυψὼ δῖα θεάων.
(Οὐ γάρ τ' ἀγνῶτές γε θεὸν ἀμήλιοι πέλονται
Ἀθάνατοι, εἴ τ' ἄν τις ἀπόπροθι δώματα ναίει)
Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσῆα μεγαλήτορα εἶδον ἔτετμεν,
Ἀλλ' ὅγ' ἐπ' ἀκτῆς κλαῖε καθήμενος· ἔνθα πάρος περ
Δάκρυσι καὶ στοναχῇσι καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο δάκρυα λείβων.
Ἑρμείαν δ' ἐρέεινε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Ἐν θρόνῳ ἱδρύσασα φαεινῷ σιγαλόεντι,
Τίπτέ μοι Ἑρμεία χρυσόρραπι εἰλήλουθας,
Αἰδοῖός τε φίλος τε; πάρος γέ μεν οὔπω δαμίζεις·
Αὖδα ὅ, τι φρονέεις· τελέσαι δέ με θυμὸς ἀνώγει,
Εἰ δυνάμαι τελέσαί γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν·
Ἀλλ' ἕπεο πρότερος, ἵνα τοι πάρ ξείνια θείω.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ παρέθηκε τράπεζαν,
Ἀμβροσίης πλήσασα· κέρασσε δὲ νέκταρ ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ὅ πῖνε καὶ ἧσθε διάκτορος Ἀργειφόντης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε, καὶ ἤρκεσε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καὶ τότε δή μιν ἔπειτα ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Εἰρωτᾷς μ' ἐλθόντα θεὰ θεόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Νημερτέως τὸν μῦθον ἐνισπήσω· κέλεαι γάρ.
Ζεὺς ἔμ' ἰωχμῷ δῶρ' ἐλθέμεν οὐκ ἐθέλοντα.
Τίς δ' ἂν ἑκὼν ποσσὶν δεύσαιτο διαδρόμοι ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Ἄστεον; οὐδέ τις ἄγχι βροτῶν πόλις οἵτε θεοῖσιν
Ἱερά τε ῥίζουσι καὶ ἑκατόμβας ἀνύουσι.
Ἀλλὰ μάλ' ὅπως ἐστὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρεξ ἐλθεῖ ἄλλων θεόν, οὔθ' ἁλιῶσαι·
Φησί τοι ἄνδρα παρεῖναι ὀϊζυρώτατον ἄλλων
Τῶν ἀνδρῶν, οἳ ἀμφὶ πέρι Πριάμοιο μάχονται
Ἐννέαστες, δεκάτῳ δὲ πόλιν περσαντες ἔβησαν
Οἶκαδ'· ἀτὰρ ἐν νόστῳ Ἀθηναίῃ ἀλίαστο,
Ἥ σφιν ἐπῶρσ' οὖλόν τε κακὸν καὶ κύματα μακρά.
Ἔνθ' ἄλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,

Τὸν

Circum vero prata mollia violarum atque apii
Virebant: ibi tametſi immortalis accedens
Admiraretur videns, & oblectaretur mente ſua:
Illic ſtans admirabatur fortis internuncius Argicida.
Cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Statim in amplam ſpeluncam perrexit: neque ipſum coram
Ignoravit conſpicata Calypſo præſtantiſſima dearum.
(Non enim ignoti utique dii invicem ſunt
Immortales, neque ſi quis longe procul domos habitet)
Neque vero Ulyſſem magnanimum intus offendit,
Sed is in littore flebat ſedens: ubi ante etiam
Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
Pontum in irrequietum proſpiciebat lacrymas ſtillans.
Mercurium autem interrogabat Calypſo præſtantiſſima dearum,
In throno collocatum ſplendido ſtupendo:
Cur ad me Mercuri auream virgam ferens veniſti,
Venerandus pariter & carus? ante quidem neutiquam frequentabas.
Loquere quodcunque cupis: perficere autem me animus juſſit,
Si poſſum perficere, & ſi perficiendum eſt:
Sed ſequere ulterius, ut tibi hoſpitalia *munera* apponam.
Sic locuta dea appoſuit menſam,
Ambroſia impletam: miſcuitque nectar rubrum.
At ille bibebat & comedebat internuncius Argicida.
At poſtquam cœnavit, & exhilaravit animum cibo,
Tum ipſam verbis excipiens allocutus eſt:
Interrogas me venientem dea deum? aſt ego tibi
Vere ſermonem enarrabo: jubes enim.
Jupiter me juſſit huc ire invitum.
Quis enim volens tantam percurreret ſalſam aquam,
Immenſam? neque ulla prope mortalium urbs qui diis
Sacra faciunt & eximias hecatombas.
Sed nullo modo *fas* eſt Jovis mentem ægida habentis
Neque prætergredi alium deum, neque irritam facere:
Ait tibi virum adeſſe ærumnoſiſſimum præter cæteros
Eorum virorum, qui circum urbem Priami pugnarunt
Novennio, decimo vero urbem depopulati abiverunt
Domum: at in reditu Palladem offenderunt,
Quæ ipſis excitavit ventumque malum & fluctus ingentes.
Ibi alii quidem omnes perierunt boni ſocii;

Hunc

Τὸν δ' ἄρα δὴρ ἄνεμός τε φέρων καὶ κύμα πέλασσεν,
Τὸν νῦν σ' ἰώχει ἀποπεμπόμενον ὅ, περ πάρος ἦεν.
Οὐ γάρ οἱ τῆδ' αἶσα φίλων ἄπο νόσφιν ὀλέσθαι,
Ἀλλ' ἔτι οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον καὶ ἑὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς φάτο. ῥίγησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Σχέτλιοί ἐστε θεοί, ζηλήμονες ἔξοχον ἄλλων,
Οἵ τε θεᾶς ἀγάασθε παρ' ἀνδράσιν εὐνάζεσθαι
Αἰμφιδίῳ, ἥτις τε φίλον ποιήσετ' ἀκοίτην.
Ὡς ἐμὲν ὅτ' Ὠρίωνα ἔλετο ῥοδοδάκτυλος Ἠώς,
Τόφρα οἱ ἠγάασθε θεοὶ ῥεῖα ζώοντες,
Εἰς ὅ μιν ἐν Ὀρτυγίῃ χρυσόθρονος Ἄρτεμις ἁγνὴ
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν.
Ὡς δ' ὁπόθ' Ἰασίωνι ἐϋπλόκαμος Δημήτηρ,
Ὃς θυμῷ ἔξασα, μίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Νειῷ ἐν τριπόλῳ. οὐδὲ δίω ἦεν ἄπυστος
Ζεύς, ὃς μιν κατέπεφνε βαλὼν ἀργῆτι κεραυνῷ.
Ὡς δ' αὖ νῦν μοι ἀγάασθε θεοὶ βροτὸν ἄνδρα παρεῖναι,
Τὸν μὲν ἐγὼν ἐσάωσα περιφραδέως βεβαῶτα
Οἶον· ἐπεὶ οἱ νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλασας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι,
Τὸν δ' ἄρα δὴρ ἄνεμός τε φέρων καὶ κῦμα πέλασσε.
Τὸν μὲν ἐγὼ φιλέων τε καὶ ἔτρεφον, ἠδὲ ἔφασκον
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' ἐπεὶ οὔπως ἐστὶ Διὸς νόον αἰγιόχοιο
Οὔτε παρεξ ἐλθεῖν ἄλλον θεὸν, οὐδ' ἀλιῶσαι,
Εἴρηται, εἴ μιν κεῖνος ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· πέμψω δέ μιν οὔπη ἔγωγε.
Οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι καὶ ἑταῖροι
Οἵ κέν μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Αὐτάρ οἱ πρόφρων ὑποθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς κε μάλ' ἀσκηθὴς ἰῶ πατρίδα γαῖαν ἵκηται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε διάκτορος Ἀργεϊφόντης,
Οὕτω νῦ οἱ ἀπόπεμπε, Διὸς δ' ἐποπίζεο μῆνιν,
Μήπως τοι μετόπισθε κοτεσσάμενος χαλεπήνῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κρατὺς Ἀργεϊφόντης·
Ἣ δ' ἐπ' Ὀγυγίην μεγαλήτορα πότνια νύμφη

Hunc vero huc ventuſque ferens & fluctus appulit,
Hunc nunc te jubet dimittere quam celerrime.
Non enim ei hic fatale eſt ab amicis ſeorſim perire,
Sed adhuc ei fatale eſt amicoſque videre, & pervenire
Domum in excelſam, & ſuam in patriam terram.
Sic ait. exhorruit vero Calypſo præſtantiſſima dea,
Et ipſum compellans voce, verba velocia dixit:
Improbi eſtis dii, invidi præ aliis,
Qui deabus invidetis cum viris dormire
Palam, quæcumque earum *ſibi* conciliarit maritum.
Sic quidem cum Orionem cepit roſea digitos Aurora,
Tamdiu illi invidebatis dii facile viventes,
Donec ipſum in Ortygia aurea ſella *utens* Diana caſta
Suis mitibus ſagittis aggrediens occidit:
Sic etiam quando Jaſioni cirrata Ceres,
Suo animo cedens, commixta eſt amore & concubitu,
Novali in tertiato: neque diu erat ignarus
Jupiter, qui ipſum occidit feriens coruſco fulmine.
Sic rurſum nunc mihi invidetis dii immortalem virum adeſſe,
Illum quidem ego ſervavi circum carinam ſeſe verſantem
Solum; quoniam illi navem celerem coruſco fulmine
Jupiter feriens diffidit medio in nigro ponto.
Tum alii quidem omnes perierunt boni ſocii,
Hunc vero huc ventuſque ferens & fluctus adegit.
Eum ego amice excepi & pavi, atque dicebam
Me facturam *eum* immortalem & expertem ſenii diebus omnibus:
Verum quandoquidem nullo pacto fas eſt Jovis mentem ægiochi
Nec prætergredi alium deum, neque irritam facere,
Valeat, ſi eum ille impellit & *ire* jubet
Pontum per irrequietum: dimiſero vero ipſum numquam ego.
Non enim mihi præſto ſunt naves remigeſque ſocii
Qui ipſum deducant per lata dorſa maris.
Aſt ei lubens conſulam, neque celabo,
Ut plane incolumis ſuam in patriam terram perveniat.
Hanc rurſum allocutus eſt internuncius Argicida,
Sic nunc dimitte, Joviſque reſpice iram,
Ne fortaſſis tibi in poſterum iratus ſuccenſeat.
Sic locutus abiit fortis Mercurius:
Ipſa vero ad Ulyſſem magnanimum veneranda nympha

Ibat,

Ἦϊ, ἐπειδὴ Ζηνὸς ἐπέκλυεν ἀγγελιάων.
Τὸν δ' ἄρ' ἐπ' ἀκτῆς εὗρε καθήμενον· ὐδέ ποτ' ὄσσε
Δακρυόφιν τέρσοντο· κατείβετο δὲ γλυκὺς αἰὼν
Νόστον ὀδυρομένῳ, ἐπεὶ ἀκέων ἰῶδανε νύμφη.
Ἀλλ' ἤτοι νύκτας μὲν ἰαύεσκεν ἠ ἀϋάγκη
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι παρ' ἠν ἐθέλων ἐθελούσῃ,
Ἤματα δ' ἐν πέτρῃσι ἠ ἠϊόνεσι καθίζων,
Δάκρυσι ἠ σοναχῇσι ἠ ἄλγεσι θυμὸν ἐρέχθων,
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον δερκέσκετο, δάκρυα λείβων.
Ἀγχοῦ δ' ἰσαμένη προσεφώνεε δῖα θεάων,
Κάμμορε, μή μοι ἔτ' αὐθὶ ὀδύρεο, μηδέ τοι αἰὼν
Φθινέτω· ἤδη γάρ σε μάλα πρόφρασ' ἀποπέμψω.
Ἀλλ' ἄγε, δρέπε μακρὰ ταμών, ἀρμόζεο χαλκῷ
Εὐρείῃ χεδίῃ, ἀπαρ ἰκρια πῆξαι ἐπ' αὐτῇ
Τ'ψῶ, ὥς σε φέρῃσιν ἐπ' ἠεροειδέα πόντον.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῖτον ἠ ὕδωρ ἠ οἶνον ἐρυθρὸν
Ἐνθήσω μενοεικέ', ἄ κέν τοι λιμὸν ἐρύκοι.
Εἵματα τ' ἀμφιέσω· πέμψω δέ τοι ὄπισθεν,
Ὥς κε μάλ' ἀσκηθὴς σὴν πατρίδα γαῖαν ἵκηαι,
Αἴκε θεοί γ' ἐθέλωσι τοὶ ὐρανὸν ὐρὺν ἔχουσιν,
Οἵ μὰλ φέρτεροί εἰσι νοῆσαί τε κρῆναί τε.
Ὣς φάτο. ῥίγησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἄλλο τι δὴ σὺ θεὰ τόδε μήδεαι, ὐδέ τι πομπὴν
Ἠ με κέλευσι χεδίῃ περάαν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε· τὸ δ' ὐδ' ἐπὶ νῆες εἶσαι
Ὠκύποροι περόωσιν, ἀγαλλόμεναι Διὸς ὄρῳ.
Οὐδ' ἂν ἐγὼν ἀέκητι σέθεν χεδίης ἐπιβαίην,
Εἰ μή μοι τλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τί μοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ Καλυψὼ δῖα θεάων,
Χειρί τέ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε·
Ἦ δὴ ἀλιτρός γ' ἐσσὶ, ἠ ὐκ ἀποφώλια εἰδώς·
Οἷον δὴ τὸν μῦθον ἐπεφράσθης ἀγορεῦσαι.
Ἴστω νυῦν τόδε γαῖα ἠ ὐρανὸς ὐρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅρκος μέγιστος
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσι θεοῖσι)
Μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βουλευσέμεν ἄλλο·
Ἀλλὰ τά μὲν νοέω ἠ φράσομαι, ἅσσ' αὖ ἐμοὶ περ

Αὐ-

Ibat, poſtquam Jovis audierat mandata.
Illum autem in littore invenit ſedentem; neque unquam oculi
A lacrymis ſiccabantur; conſumebaturque dulcis ætas
Reditum deflenti, quoniam non amplius placebat nympha.
Enimvero nocte quidem dormiebat etiam *coactus* neceſſitate
In ſpeluncis cavis apud nolens volentem:
Per dies vero in petris & littoribus ſedens,
Lacrymis & gemitibus & doloribus animum macerans,
Pontum in irrequietum proſpiciebat, lacrymas ſtillans.
Prope autem aſtans allocuta eſt præſtantiſſima dearum:
Infelix, ne mihi amplius hic ejules, neve ætas tibi
Conſumatur: jam enim te perquam lubens dimittam.
Sed age, ligna longa cædens compinge ære
Latam ratem, atque tabulata fige ſuper eam
Sublime, ut te ferat per obſcurum pontum.
Porro ego panem & aquam & vinum rubrum
Imponam deſiderio conveniens, quæ tibi famem arceant:
Veſteſque induam: mittamque tibi ventum a tergo,
Ut plane incolumis tuam in patriam terram pervenias,
Si modo dii utique voluerint, qui cælum amplum habitant,
Qui me potiores ſunt in cognoſcendoque judicandoque.
Sic ait. exhorruit autem patiens nobilis Ulyſſes,
Et ipſam allocutus verba volucria dixit.
Aliud quid omnino tu dea hoc moliris, neutiquam dimiſſionem,
Quæ me jubes rate trajicere ingentes undas maris,
Horrendas difficileſque: quas neque naves æquales
Veloces trajiciunt, gaudentes Jovis vento.
Non ego te invita ratem conſcenderim,
Niſi mihi digneris dea magnum jusjurandum jurare,
Nullum mihi ipſi damnum malum ſtructuram aliud.
Sic ait. riſit vero Calypſo præſtantiſſima dearum,
Manuque ipſum demulſit, verbumque dixit, & compellavit:
Profecto improbus es, & non incauta ſciens:
Qualem jam hunc ſermonem induxiſti in animum proloqui.
Sciat nunc hoc terra, & cælum amplum ſuperne,
Et ipſa ſubterlabens Stygis aqua, (quod maximum
Jusjurandum graviſſimumque eſt beatis diis)
Non ullum tibi ipſi damnum malum ſtructuram aliud:
Sed ea quidem cogito & ſuadeo, quæcunque mihi ipſi

Αὐτῇ μηδοίμην ὅτε με χρειὼ τόσον ἵκοι.
Καὶ γὰρ ἐμοὶ νέῳ ἐστὶν ἐναίσιμος, ἀδέ μοι αὐτῇ
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι διδήρεος, ἀλλ' ἐλεήμων.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο δῖα θεάων
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἔπειτα μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Ἷξον δὲ πρῶτον γλαφυρὸν θεὸς ἠδὲ κὶ αὐτήρ.
Καὶ ῥ' ὁ μὲν ἔνδα κάθιζεν, ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη
Ἑρμείας· νύμφη δ' ἐπάνθεε παρὰ πᾶσαν ἐδωδὴν,
Ἔσθειν καὶ πίνειν, οἷα βροτοὶ ἄνδρες ἔδουσιν·
Αὐτὰρ δ' ἀντίον ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο,
Τῇ δὲ παρ' ἀμβροσίην δμῳαὶ καὶ νέκταρ ἔθηκαν.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον,
Αὐτὰρ ἐπεὶ πάρπησαν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Οὕπω δὴ οἶκόνδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Αὐσταλέα νῦν ἐθέλεις ἰέναι; σὺ δὲ χαῖρε καὶ ἔμπης.
Εἴγε μὲν εἰδείης σῇσι φρεσὶν ὅσσά τοι αἶσα
Κήδε' ἀναπλῆσαι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Ἐνθάδε αὖθι μένων σῴζοι ἐμοὶ τάδε δῶμα φυλάσσοις,
Ἀθανάτου τ' ἂν ἔπειτα ἰμειρόμενός περ ἰδέσθαι
Σὸν ἄλοχον, τῆς αἰὲν ἐέλδεαι ἤματα πάντα.
Οὐ μέν σῳ κείνης γε χερείων εὔχομαι εἶναι,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυήν. ἐπεὶ ἄπιστος οὐδὲ ἔοικεν
Θνητὰς ἀθανάτῃσι δέμας καὶ εἶδος ἐρίζειν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πότνια θεά, μή μοι τόδε χώεο· οἶδα καὶ αὐτὸς
Πάντα μάλ' ἔνεκα σεῖο περίφρονος Πηνελόπειης
Εἶδος ἀνιδνοτέρη, μεγεθός τ', εἰς ἔπας ἰδέσθαι.
(Ἡ μὲν γὰρ βροτός ἐστι, σὺ δ' ἀθάνατος καὶ ἀγήρως)
Ἀλλὰ καὶ ὣς ἐθέλω καὶ ἑέλδομαι ἤματα πάντα
Οἶκαδε τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι.
Εἰ δ' αὖ τις ῥάψῃσι θεῶν ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Τλήσομαι, ἐν στήθεσσιν ἔχων τετληότα θυμόν.
Ἤδη γὰρ μάλα πολλὰ παθὼν καὶ πολλὰ μογήσας
Κύμασι καὶ πολέμῳ, μετὰ καὶ τάδε τοῖσι γενέσθω.
Ὣς ἔφατ'· ἠέλιος δ' ἄρ' ἔδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν.
Ἐλθόντες δ' ἄρα τώγε μυχῷ σπείους γλαφυροῖο,
Τερπέσθην φιλότητι παρ' ἀλλήλοισι μένοντε.

Ἠμῶ

Utique ſuaderem, ſi me neceſſitas tantopere urgeret.
Etenim mihi mens eſt æqua, neque mihi ipſi
Animus intra præcordia ferreus, ſed miſericors.
Sic locuta præivit præſtantiſſima dearum
Celeriter: ille deinde poſt veſtigia ivit deæ.
Pervenerunt autem ad ſpeluncam cavam dea atque vir:
Et ille quidem illic reſedit in ſolio unde ſurrexerat
Mercurius: Nympha vero appoſuit omnem cibum
Ad edendum & bibendum, qualia mortales viri edunt:
Ipſa vero e regione ſedit Ulyſſis divini,
Huic vero ambroſiam ancillæ & nectar appoſuerunt.
Iique ad fercula parata appoſita manus extenderunt.
At poſtquam ſaturati ſunt cibo & potu,
His ſermones cœpit Calypſo præſtantiſſima dea,
O inclyte Laertiade verſute Ulyſſes,
Siccine domum caram in patriam terram
Protinus nunc vis proficiſci? tu vero vale nihilominus.
Si quidem ſcires tua mente quantos tibi fatales
Dolores implere priuſquam in patriam terram pervenias,
Tum certe hic manens una mecum hanc domum cuſtodires,
Immortaliſque fieres: quantumvis cupidus ſis videndi
Tuam uxorem, cujus uſque deſiderio teneris dies omnes.
Non quidem certe illa inferiorem me ajo eſſe
Nec corpore, neque ſtatura; quandoquidem nequaquam decet
Mortales cum immortalibus corpore & forma certare.
Hanc reſpondens allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Veneranda dea, ne mihi ob hoc ſuccenſeas: ſcio enim ipſe
Omnia plane quod te prudens Penelope
Forma deterior eſt, magnitudineque, coram aſpectu.
(Illa enim mortalis eſt, tu vero immortalis & ſenii expers)
Sed etiam ſic volo & deſidero diebus omnibus
Domumque redire, & reditus diem videre.
Quod ſi quiſpiam ſævierit deorum in nigro ponto,
Patiar, in pectore habens patientem ærumnarum animum.
Jam enim perquam multa paſſus ſum, & multa laboravi
Fluctibus & bello: poſt illa hoc quoque fiat.
Sic ait. ſol autem occidit & tenebræ advenerunt:
Venientes autem hi in ſeceſſum ſpeluncæ cavæ,
Oblectati ſunt amore alter apud alterum manentes.

Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Αὐτίκ' ὁ μὲν χλαῖναν τε χιτῶνά τε ἕννυτ' Ὀδυσσεύς,
Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἕννυτο νύμφη,
Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυῖ
Καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην·
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μήδετο πομπήν.
Δῶκε μέν οἱ πέλεκυν μέγαν, ἁρμενον ἐν παλάμῃσι,
Χάλκειον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
Στειλειὸν περικαλὲς, ἐλαΐνου, εὖ ἐναρηρός·
Δῶκε δ' ἔπειτα σκέπαρνον εὐξοον. ἦρχε δ' ὁδοῖο
Νύσσα ἐπ' ἐσχατιῆς, ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
Κλήθρη τ' αἴγειρός τ', ἐλάτη τ' ἰὼ οὐρανομήκης,
Αἴθ' πάλαι, περίκηλα, τά οἱ πλώοιεν ἐλαφρῶς.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δεῖξ' ὅθι δένδρεα μακρὰ πεφύκει,
Ἡ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα Καλυψὼ δῖα θεάων,
Αὐτὰρ ὁ τάμνετο δοῦρα· θοῶς δέ οἱ ἴαυτο ἔργον.
Εἴκοσι δ' ἔκβαλε πάντα· πελέκκησεν δ' ἄρα χαλκῷ,
Ξέσσε δ' ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνε.
Τέφρα δ' ἔνεικε τέρετρα Καλυψὼ δῖα θεάων,
Τέτρηνεν δ' ἄρα πάντα, καὶ ἥρμοσεν ἀλλήλοισι·
Γόμφοισι δ' ἄρα τήγε καὶ ἁρμονίῃσιν ἄρηρεν
Ὅσσον τίς τ' ἔδαφος νηὸς πρηώσεται ἀνὴρ
Φορτίδος εὐρείης, εὖ εἰδὼς τεκτοσυνάων,
Τόσσον ἐπ' εὐρείῃ σχεδίῃ ποιήσατ' Ὀδυσσεύς.
Ἔκπεμα δὲ στήσας, ἀραρὼς θαμέσι στομίνεσι,
Ποίει, ἀτὰρ μακρῇσιν ἐπηγκενίδεσσι πελάσσας.
Ἐν δ' ἱστὸν ποίει, καὶ ἐπίκριον ἁρμενον αὐτῷ.
Πρὸς δ' ἄρα πηδάλιον ποιήσατο, ὄφρ' ἰθύνοι.
Φράξε δέ μιν ῥίπεσσι διαμπερὲς οἰσυΐνῃσι,
Κύματος εἶλαρ ἔμεν· πολλὴν δ' ἐπεχεύατο ὕλην.
Τέφρα δὲ φάρε' ἔνεικε Καλυψὼ δῖα θεάων,
Ἱστία ποιήσασθαι· ὁ δ' εὖ τεχνήσατο καὶ τά.
Ἐν δ' ὑπέρας τε κάλως τε πόδας τ' ἐνέδησεν ἐν αὐτῇ·
Μοχλοῖσιν δ' ἄρα τὴν γε κατείρυσεν εἰς ἅλα δῖαν.
Τέτρατον ἦμαρ ἔην, καὶ τῷ τετέλεστο ἅπαντα·
Τῷ δ' ἄρα πέμπτῳ πέμπε ἀπὸ νήσου δῖα Καλυψὼ,
Εἵματά τ' ἀμφιέσασα ἐύσσεα, καὶ λούσασα.
Ἐν δέ οἱ ἀσκὸν ἔθηκε θεὰ μέλανος οἴνοιο
Τὸν ἕτερον, ἕτερον δ' ὕδατος μέγαν· ἐν δὲ καὶ ἴτια

Κω-

Quando autem aere genita apparuit roſea digitos aurora,
Continuo is quidem palliumque tunicamque induit Ulyſſes,
Ipſa vero candidam ſtolam ingentem induit Nympha,
Tenuem & gratioſam, zonamque circumpoſuit lumbis
Pulchram, auream: capiti autem impoſuit calanticam:
Et tum tandem Ulyſſi magnanimo molita eſt dimiſſionem:
Dedit quidem primum ei ſecurim magnam, habilem in manus,
Ferream, utrinque acutam. cæterum in ipſa
Manubrium perpulchrum, oleaginum, fabrefactum:
Dedit vero deinde aſciam politam: duxque viæ erat
Inſulæ ad extremam oram, ubi arbores proceræ ſuccreverunt,
Alnuſque populuſque, abieſque in cælum pertingens,
Aridæ pridem, ſiccæ, quæ ei navigarent leviter.
Cæterum poſtquam oſtendit ubi arbores longæ creviſſent,
Rediit quidem ad domum Calypſo præſtantiſſima dea:
At ipſe cædebat ligna: celeriterque ei perficiebatur opus.
Viginti autem dejecit omnino: dolavitque ferro,
Levigavitque ſcite, & ad normam direxit:
Interim autem attulit terebras Calypſo præſtantiſſima dea,
Terebravit vero omnes, & compoſuit inter ſeſe:
Clavis autem ipſam & compagibus aptavit:
Quanto *tempore* quis fundum navis fabricabit vir
Onerariæ latæ, bene peritus fabrilium,
Tanto latam ratem confecit Ulyſſes.
Tabulata etiam erigens, coaptans denſis ſtaminibus,
Faciebat, cæterum longis aſſeribus perficiebat.
Inſerebat etiam malum, & antennas congruentes ei.
Præterea gubernaculum fecit, ut dirigeret.
Obſepſit vero ipſam virgis undique ſalignis,
Fluctuum propugnaculum ut eſſent: multamque ingeſſit materiam.
Interea vero lintea attulit Calypſo præſtantiſſima dearum,
Ad vela conficienda: ille vero bene confecit & iſta,
Illigavit quoque funeſque rudenteſque pedeſque in ipſa;
Vectibus autem illam traxit in mare divinum.
Quarta dies erat, & ei perfecta erant omnia:
Quinta vero dimiſit ab inſula præſtantiſſima Calypſo,
Veſteſque amiciens odoratas, & lavans.
Impoſuit vero ei utrem dea nigri vini
Alium, alium vero aquæ magnum: & viatica

Κωρύκῳ· σὺ δέ οἱ ὄφα πάσι μενοινέα πομεῖν.
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Γηθόσυνος δ' ἄρ' ἔπειτα ἰσία δῖος Ὀδυσσεὺς
Αὐτὰρ ὁ πηδαλίῳ ἰθύνετο τεχνησάων
Ἧμενος· οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐπίπτε
Πληϊάδας τ' ἐσορῶντι καὶ ὀψὲ δύοντα Βοώτην,
Ἄρκτον θ', ἣν καὶ ἅμαξαν ἐπίκλησιν καλέουσιν,
Ἥ τ' αὐτοῦ στρέφεται, καί τ' Ὠρίωνα δοκεύει·
Οἴη δ' ἄμμορός ἐστι λοετρῶν Ὠκεανοῖο.
Τὴν γὰρ δὴ μιν ἄνωγε Καλυψὼ δῖα θεάων
Πουτοπορώμενον ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἔχοντα.
Ἑπτὰ δὲ καὶ δέκα μὲν πλέων ἤματα πουτοπορώων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα
Γαίης Φαιήκων, ὅθι τ' ἄγχιστον πέλεν αὐτῷ·
Εἰσατο δ' ὡς τε ῥινὸν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
Τὸν δ' ἐξ Αἰθιόπων ἀνιὼν κρείων Ἐνοσίχθων,
Τηλόθεν ἐκ Σολύμων ὀρέων ἴδεν· ἐσατο γὰρ οἱ
Πόντον ἐπιπλείων. ὁ δ' ἐχώσατο κηρόθι μᾶλλον·
Κινήσας δὲ κάρη προσέφη ὃν μυθήσατο θυμόν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δὴ μεταβέλλεσθαι θεοὶ ἄλλως
Ἀμφ' Ὀδυσῆι, ἐμεῖο μετ' Αἰθιόπεσσιν ἐόντος·
Καὶ δὴ Φαιήκων γαίης σχεδόν, ἔνθά οἱ αἶσα
Ἐκφυγέειν μέγα πεῖρας ὀϊζυός· ἦ μιν ἐγὼν εἴω
Ἀλλ' ἔτι μήν μιν φημι ἄδην ἐλάαν κακότητος.
Ὣς εἰπὼν, σώσαγεν νεφέλας, ἐτάραξε δὲ πόντον,
Χερσὶ τρίαιναν ἑλών· πάσας δ' ὀρόθυνεν ἀέλλας
Παντοίων ἀνέμων· σκυ δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Συνὸ δ' Εὖρός τε Νότος τ' ἔπεσε, Ζέφυρός τε δυσαὴς,
Καὶ βορέης αἰθρηγενέτης, μέγα κῦμα κυλίνδων.
Καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ·
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγὼ δειλὸς, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Δείδω μὴ δὴ πάντα θεὰ νημερτέα εἶπεν,
Ἥ μ' ἔφατ' ἐν πόντῳ, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι,
Ἄλγε' ἀναπλήσειν· τάδε δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Οἷοισι νεφέεσσι περισσέφει οὐρανὸν εὐρὺν
Ζεὺς, ἐτάραξε δὲ πόντον, ἐπιστέρχουσι δ' ἄελλαι
Παντοίων ἀνέμων· νῦν μοι σάως αἰπὺς ὄλεθρος.

Τρὶς

In peram. etiam ei obſonia impoſuit deſiderio convenientia multa.
Ventum vero miſit innocuumque tepidumque.
Lætus vero vento extendit vela nobilis Ulyſſes:
Cæterum ipſe gubernaculo dirigebat artificioſe
Sedens: neque ei ſomnus in palpebras cadebat
Pleiadeſque contemplanti & fero occidentem Bootem,
Urſamque, quam & currum cognomento vocant,
Quæ ibidem vertitur, atque Orionem obſervat:
Sola vero expers eſt lavacrorum Oceani.
Hanc enim eum juſſit Calypſo præſtantiſſima dearum
Ponto navigare ad ſiniſtram manum habentem.
Septemdecim quidem navigabat dies iter mari faciens,
Octodecima vero apparuerunt montes umbroſi
Terræ Phæacenſium, qua proximum erat illi:
Apparuit autem veluti ſcutum in obſcuro ponto.
Hunc vero ex Æthiopibus rediens potens Neptunus,
Procul ex Solymorum montibus vidit: apparuit enim ei
Pontum navigans. ille vero iratus eſt ex corde magis:
Quaſſans autem caput ad ſuum dixit animum:
Eheu, profecto jam conſultarunt dii aliter
De Ulyſſe, me apud Æthiopas abſente:
Et jam Phæacenſium terram prope, ubi ei fatum eſt
Effugere magnam metam ærumnarum, quæ ipſum manent.
Sed adhuc quidem eum ajo affatim agitatum iri malis.
Sic fatus, collegit nubes, & turbavit pontum,
Manibus tridentem capiens: omneſque concitavit procellas
Omnium ventorum: nubibuſque operuit
Terram ſimul & pontum: ruit autem e cælo nox.
Una Euruſque Notuſque incidit, Zephyruſque vehemens,
Et Boreas ſerenus, ingentem fluctum provolvens.
Et tunc Ulyſſis ſoluta ſunt genua & amicum cor:
Ingemiſcens ſane dixit ad ſuum magnanimum animum:
Heu me miſerum, quid me tandem fiet?
Vereor ne omnia dea vera dixerit,
Quæ me dicebat in mari, priuſquam ad patriam terram pervenirem,
Dolores hauſturum eſſe: ea nempe nunc omnia perficiuntur.
Qualibus nubibus operuit cælum latum
Jupiter, turbavitque mare, irruunt vero procellæ
Omnium ventorum: nunc mihi præſens eſt gravis pernicies.

Τρὶς μάκαρες Δαναὶ καὶ τετράκις οἳ τότ' ὄλοντο
Τροίῃ ἐν εὐρείῃ, χάριν Ἀτρείδῃσι φέροντες.
Ὡς δὴ ἔγωγ' ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
Ἤματι τῷ ὅτε μοι πλεῖστοι χαλκήρεα δοῦρα
Τρῶες ἐπέρριψαν περὶ Πηλείωνι θανόντι·
Τῶκ' ἔλαχον κτερέων, καὶ μὰλ κλέος ἦγον Ἀχαιοί·
Νῦν δέ με λάγαλέῳ θανάτῳ ἕμαρτο ἁλῶναι.
Ὣς ἄρα μιν ἐπόντ' ἔλασεν μέγα κῦμα κατ' ἄκρης,
Δεινὸν ἐπεσσύμενον, περὶ δὲ σχεδίῃν ἐλέλιξεν.
Τῆλε δ' ἀπὸ σχεδίης αὐτὸς πέσε, πηδάλιον δὲ
Ἐκ χειρῶν προέηκε· μέσον δέ οἱ ἰστὸν ἔαξε
Δεινὴ μισγομένων ἀνέμων ἐλθοῦσα θύελλα.
Τηλοῦ δὲ πλεῖστον καὶ ἐπίκριον ἔμπεσε πόντῳ.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόβρυχα δῆκε πολὺν χρόνον, οὐδὲ δυνάσθη
Αἶψα μάλ' ἀναχθεῖναι μεγάλῳ ὑπὸ κύματος ὁρμῆς.
Εἵματα γάρ ῥ' ἐβάρυνε, τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
Οὐδὲ δὲ δὴ ῥ' αὐτοῦ, στόματος δ' ἐξέπτυσεν ἁλμὴν
Πικρὴν, ἥ οἱ πολλὴ ἀπὸ κρατὸς κελάρυσεν.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς σχεδίης ἐπελήθετο τειρόμενός περ,
Ἀλλὰ μεθορμηθεὶς ἐν κύμασιν ἐλλάβετ' αὐτῆς·
Ἐν μέσῃ δὲ κάθιζε, τελεῖ θανάτῳ ἀλεείνων.
Τὴν δ' ἐφόρει μέγα κῦμα κατὰ ῥόον εὖτε καὶ εὖτε.
Ὡς δ' ὅτ' ὀπωρινὸς Βορέης φορέῃσιν ἀκάνθας
Ἂν πεδίον, πυκιναὶ δὲ πρὸς ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὣς τὴν αὖ πέλαγος ἄνεμοι φέρον εὖτε καὶ εὖτε.
Ἄλλοτε μὲν τε Νότος Βορέῃ προβάλεσκε φέρεσθαι,
Ἄλλοτε δ' αὖτ' Εὖρος Ζεφύρῳ ἔἴασκε διώκειν.
Τὸν δὲ ἴδεν Κάδμου θυγάτηρ καλλίσφυρος Ἰνὼ
Λευκοθέη, ἣ πρὶν μὲν ἦν βροτὸς αὐδήεσσα,
Νῦν δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσσι θεῶν ἔξεμμορε τιμῆς,
Ἣ ῥ' Οὐδυσῆῃ ἐλέησεν ἀλώμενον, ἀλγεα ἔχοντα,
Αἰθυίῃ δ' εἰκυῖα ποτῇ ἀνεδύσατο λίμνης·
Ἵζε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου, εἶπέ τε μῦθον,
Κάμμορε, πῇπτέ τοι ὧδε Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Ὠδύσατ' ἐκπάγλως, ὅτι τοι κακὰ πολλὰ φυτεύει;
Οὐ μὲν δή σε καταφθίσει μάλα περ μενεαίνων.
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξαι, (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσσειν)
Εἵματα ταῦτ' ἀποδὺς, σχεδίην ἀνέμοισι φέρεσθαι
Κάλπι· ἀτὰρ χείρεσσι νέων, ἐπιμαίεο νόστου

345 Γαίης

Ter beati Danai, & quater qui quondam perierunt
Troja in ampla, Atridis gratificantes.
Utinam ego mortuus fuiſſem & fatum obiiſſem
Die illo, quando mihi plurimi æratas haſtas
Trojani injecerunt circa Atridem mortuum:
Tum fortitus eſſem parentalia, & meam gloriam celebraſſent Achivi:
Nunc me triſti morte fatale eſt perire.
Sic ipſum locutum pepulit ingens fluctus a vertice,
Horrendum irruens, concuſſit autem ratem.
Longe vero a rate ipſe excidit, clavumque
Ex manibus dimiſit: medium autem malum ei fregit
Horrenda commixtorum ventorum irruens procella.
Longe autem velum & antenna incidit ponto.
Ipſumque ſub aqua detinuit longo tempore, neque potuit
Cito adeo emergere magni ſub fluctus impetu.
Veſtes enim gravabant, quas illi præbuerat optima Calypſo.
Sero tandem emerſit, ex ore autem evomuit ſalſuginem
Amaram, quæ ei copioſa ab capite defluebat.
Sed neque ſic ratis oblitus eſt tametſi afflictus,
Sed impetu facto in fluctibus, apprehendit eam:
In medio autem ſedit, finem mortis evitans:
Hanc autem ferebat ingens fluctus per fluenta huc atque illuc:
Ut cum autumnalis Boreas fert ſpinas
Per campum, denſæ autem invicem hærent:
Sic illam per mare venti ferebant huc atque illuc.
Interdum quidem Notus Boreæ objecit ferendam,
Interdum vero rurſus Eurus Zephyro cedebat ut perſequeretur.
Hunc autem vidit Cadmi filia pulchra talos Ino
Leucothea, quæ ante quidem erat mortalis vocalis,
Nunc vero maris in pelago deorum ſortita erat honorem.
Hæc Ulyſſem miſerata eſt vagabundum, dolores habentem,
Mergoque adſimilis volatu emerſit e gurgite:
Sedit autem in rate multis clavis munita, locutaque eſt:
Infelix, quid tibi ſic Neptunus terram concutiens
Iratus eſt vehementer, quod tibi mala multa ſerit?
Non tamen te perdet quantumvis inſaniens.
Sed certe ſic fac, (videris enim mihi non inſipiens eſſe)
Veſtes iſtas exuens, ratem ventis ferendam
Relinque: cætertum manibus natans, quære reditum

In

Γαίης Φαιήκων, ὅθι τοι μοῖρ' ἐστὶν ἀλύξαι.
Τῇ δὲ τόδε κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσαι
Ἄμβροτον· οὐδέν τοι παθέειν δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι
Αὐτάρ ἐπὴν χείρεσσιν ἐφάψεαι ἠπείροιο,
Αὖτις ἀποδυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον,
Πολὸν ἀπ' ἠπείρου, αὐτὸς δ' ἀπὸ νόσφι τραπέσθαι.
Ὣς ἄρα φωνήσασα θεὰ κρήδεμνον ἔδωκεν,
Αὐτὴ δ' αὖ ἐς πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Αἰθυίῃ εἰκυῖα· μέλαν δέ ἑ κῦμα κάλυψεν.
Αὐτὰρ ὁ μερμήριξε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οἰχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγώ, μή τίς μοι ὑφαίνῃσι δόλον ἄλλον
Ἀθανάτων, ὅτε μὲ σχεδίης ἀποβῆναι ἀνώγει.
Ἀλλὰ μάλ' οὔπω πείσομ'· ἐπεὶ ἐκὰς ὀφθαλμοῖσι
Γαῖαν ἐγὼν ἰδόμην ὅθι μοι φάτο φύξιμον εἶναι·
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρξω, δοκέει δέ μοι εἶναι ἄρειον·
Ὄφρ' ἂν μέν κεν δέρατ' ἐν ἁρμονίῃσιν ἀρήρῃ,
Τόφρ' αὐτοῦ μενέω καὶ τλήσομαι ἄλγεα πάσχων·
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ μοι σχεδίην διὰ κῦμα πνοιὴ
Νήξομ'· ἐπεὶ ἢ μέν γε πάρα προνοήσατ' ἄμεινον.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ὧρσε δ' ἐπὶ μέγα κῦμα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε κατηφές· ἤλασε δ' αὐτόν.
Ὡς δ' ἄνεμος ζαὴς νίφων θημῶνα πνοιῇ
Καρφαλέων, τὰ μὲν ἄρ τε διεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη·
Ὣς τῆς δήρατα μακρὰ διεσκέδασ'. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀμφ' ἑνὶ δήρατι βαῖνε, κέλητ' ὡς ἵππον ἐλαύνων,
Εἵματα δ' ἐξαπέδυνε τά οἱ πόρε δῖα Καλυψώ.
Αὐτίκα δὲ κρήδεμνον ὑπὸ στέρνοιο τάνυσεν·
Αὐτὸς δὲ πρηνὴς ἀλὶ κάππεσε χεῖρε πεπάσας,
Νηχέμεναι μεμαώς· ἴδε δὲ κρείων Ἐνοσίχθων,
Κινήσας δὲ κάρη ποτὶ ὃν μυθήσατο θυμόν,
Οὕτω νῦν κακὰ πολλὰ παθὼν ἁλόα κατὰ πόντον,
Εἰσόκεν ἀνθρώποισι διοτρεφέεσσι μιγείης·
Ἀλλ' ἤδ' ὥς σε ἔολπα ὀνοσσέσθαι κακόπητα.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἴμασεν καλλιτρίχας ἵππους,
Ἵκετο δ' εἰς Αἰγάς, ὅθι οἱ κλυτὰ δώματ' ἔασιν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη κούρη Διὸς ἄλλη ἐνόησεν.
Ἤτοι τῶν ἄλλων ἀνέμων κατέδησε κελεύθους,

Παύ-

In terra Phæacenſium, ubi tibi fatale eſt effugere.
Accipe autem hanc vittam, & ſub pectore extendas
Immortalem: nihil tibi periculi te paſſurum aut perituru
At poſtquam manibus contigeris littus:
Rurſus exuens projice in nigrum pontum,
Longe a littore, ipſe autem alio te convertas.
Sic locuta dea vittam dedit,
Ipſa vero rurſus in pontum ingreſſa eſt fluctuantem,
Mergo adſimilis: niger vero ipſam fluctus obtexit.
Cæterum ſollicitus erat patiens eximius Ulyſſes,
Ac ingemiſcens dixit ad ſuum magnanimum animum;
Hei mihi, ne quis mihi texit dolum rurſus
Immortalium, quando me a rate diſcedere jubet.
Sed omnino nondum parebo: quoniam longe oculis
Terram ego vidi ubi mihi dixit effugium eſſe:
Sed omnino ſic faciam, videtur vero mihi eſſe optimum:
Quamdiu ſane ligna in compagibus hærebunt,
Tamdiu hic manebo & ſuſtinebo dolores patiens:
At poſtquam mihi ratem fluctus diſperſerit,
Natabo: quandoquidem nihil adeſt proſpectu melius.
Dum ille hæc cogitabat in mente & in animo,
Immiſit ingentem fluctum Neptunus terræ quaſſator,
Horrendumque moleſtumque, ſublimem: impulitque ipſum.
Ut cum ventus vehementer ſpirans acervum diſſipat
Stipularum, quas quidem diſſipat ultro citroque:
Sic ipſius ligna longa diſperſit. porro Ulyſſes
In unum lignum conſcendit, deſultorium veluti equum impellens,
Veſteſque exuit quas ei præbuerat optima Calypſo.
Statimque vittam ſub pectus extendit:
Ipſe autem pronus in mare cecidit manus extendens,
Natandi cupidus. Vidit vero potens Neptunus,
Quaſſanſque caput ad ſuum locutus eſt animum:
Sic nunc mala plurima paſſus erres per mare,
Donec hominibus Jovis alumnis interſis:
Sed neque ſic te ſpero vilipenſurum malum.
Sic locutus, impulit pulchros jubis equos,
Venit autem ad Ægas, ubi ei inclytæ domus ſunt.
At Pallas filia Jovis alia excogitavit:
Illa quidem aliorum ventorum obſtruxit vias,

Quie-

Παύσασθαι δ' ἐκέλευσε καὶ ἀνηθῶαι ἅπαντας·
Ὦρσε δ' ἐπὶ κραπνὸν Βορέω, πρὸ δὲ κύματ' ἔαξεν,
Εὖως ὄγε Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μιγείη
Διογενὴς Ὀδυσεύς, θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξας.
Ἔνθα δύω νύκτας δύο δ' ἤματα κύματι πηγῷ
Πλάζετο· πολλὰ δέ οἱ κραδίη προποδοστε ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
Ἔπλετο νωμήσαι· ὁ δ' ἄρα σχεδὸν εἴσιδε γαῖαν,
Ὀξὺ μάλα προϊδών, μεγάλῳ ὑπὸ κύματος ἀρθείς.
Ὡς δ' ὅταν ἀσπάσιος βίοτος παίδεσι φανείη
Πατρός, ὃς εὐ νόσῳ κεῖται κρατερὰ ἄλγεα πάσχων,
Δηρὸν τηκόμενος, συγερὸς δέ οἱ ἔχρατε δαίμων,
Ἀσπάσιον δ' ἄρα τόν γε θεοὶ κακότητος ἔλυσαν·
Ὡς Ὀδυσῆι ἀσπαστὸν ἐείσατο γαῖα καὶ ὕλη·
Νῆχε δ' ἐπειγόμενος ποσὶν ἠπείρου ἐπιβῆναι.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
Καὶ δὴ δοῦπον ἄκουσε ποτὶ πιλάδεσι θαλάσσης.
Ῥόχθει γὰρ μέγα κῦμα ποτὶ ξερὸν ἠπείροιο
Δεινὸν ἐρευγόμενον, εἶλυτο δὲ πάνθ' ἁλὸς ἄχνη.
Οὐ γὰρ ἔσαν λιμένες νηῶν ὄχοι, οὐδ' ἐπιωγαὶ,
Ἀλλ' ἀκταὶ προβλῆτες ἔσαν, πιλάδες τε πάγοι τε.
Καὶ τότ' Ὀδυσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Οἰχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι· ἐπειδὴ γαῖαν ἀελπέα δῶκεν ἰδέσθαι
Ζεύς, καὶ δὴ τόδε λαίτμα διατμήξας ἐπέρησα,
Ἐκβασις ἤ πη φαίνετ' ἁλὸς πολιοῖο θύραζε.
Ἐκτοσθεν μὲν γὰρ πάγοι ὀξέες, ἀμφὶ δὲ κῦμα
Βέβρυχεν ῥόθιον, λιστὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη,
Ἀγχιβαθὴς δὲ θάλασσα· κῇ ἄπνοος ἐστὶ πόδεσσι
Στήμεναι ἀμφοτέροισι, κῇ ἐκφυγέειν κακότητα,
Μήπως μ' ἐκβαίνοντα βάλῃ λίθακι ποτὶ πέτρῃ
Κῦμα μέγ' ἁρπάξαν, μελέη δέ μοι ἔσσεται ὁρμή.
Εἰ δέ κ' ἔπι προτέρω παρανήξομαι, ἢν πέ τι ἐφεύρω
Ἠϊόνας τε παραπλῆγας λιμένας τε θαλάσσης,
Δείδω μή μ' ἐξαῦτις ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρῃ βαρέα στενάχοντα,
Ἦ ἔπι μοι κῆτος ἐπισσεύῃ μέγα δαίμων
Ἐξ ἁλός, οἷά τε πολλὰ τρέφει κλυτὸς Ἀμφιτρίτη.

Οἶδα

Quieſcereque juſſit & conſopitos eſſe omnes:
Excitavit autem velocem Boream, fluctuſque fregit,
Donec ipſe Phæacenſibus remigandi ſtudioſis miſceretur
Inclytus Ulyſſes, mortem & fatum effugiens.
Hic duas noctes duoſque dies fluctu vaſto
Errabat: circa plurima vero ei cor prævidebat perniciem.
Sed quando jam tertiam diem pulchricoma adduxit aurora,
Et tunc ſtatim ventus quidem quievit, atque ſerenitas
Erat tranquilla: ipſe vero prope conſpexit terram,
Acute admodum proſpiciens, e magno fluctu levatus.
Ut cum jucunda valetudo filiis apparet
Patris, qui in morbo decumbit validos dolores patiens,
Diu contabeſcens, odioſus vero ei ingruit dæmon:
Lubentem vero hunc dii a morbo liberarunt:
Sic Ulyſſi grate apparuit terra & ſylva:
Natabat vero nitens pedibus littus ut conſcenderet.
Sed cum tantum abeſſet quantum auditur clamans,
Jam ſonitum audivit ad ſcopulos maris.
Murmurabat enim ingens fluctus ad aridam continentis
Horrendum eructans, operuit autem omnia maris aſpergo.
Non enim erant navium portus capaces, neque receſſus,
Sed littora objecta erant, ſcopulique ſaxaque:
Et tunc Ulyſſi ſolura ſunt genua ejuſque cor,
Ingemiſcens vero dixit ad ſuum magnanimum animum:
Hei mihi: poſtquam terram inſperatam dedit videre
Jupiter, & jam has undas ſulcans penetravi,
Egreſſus nuſquam apparet ex mari cano foras.
Extra enim ſaxa acuta, circumque fluctus
Fremit raucum, leviſque eminet petra,
Prope autem profundum mare: & nullo modo licet pedibus
Conſiſtere ambobus, & effugere malum,
Ne fortaſſe me egredientem projiciat lubricam ad petram
Fluctus magnus abripiens, vanus vero mihi erit conatus.
Si vero adhuc ulterius natabo, ſi alicubi inveniam
Littora depreſſa portuſque maris,
Vereor ne me rurſus abripiens procella
Pontum in piſcoſum ferat graviter gementem,
Aut adhuc mihi etiam cetum immittat magnum deus
Ex mari, qualia multa nutrit inclyta Amphitrite.

No-

Οἶδα γὰρ ὥς μοι ὀδώδυσαι κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Ἕως ὁ ταῦθ' ὥρμαινε κατὰ φρένα ᾗ κατὰ θυμόν,
Τόρρα δέ μιν μέγα κῦμα φέρεν τρηχεῖαν ἐπ' ἀκτήν.
Ἔνθ' ἀπὸ ῥινός τε δρύφθη, σαώ τ' ὀστέ' ἀράχθη,
Εἰ μὴ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἐπεσσύμενος λάβε πέτρης,
Τῆς ἔχετο σευάχων, ἕως μέγα κῦμα παρῆλθε.
Καὶ τὸ μὲν ὣς ὑπάλυξε· παλιρρόθιον δέ μιν αὖπις
Πλῆξεν ἐπεσσύμενον, πλατὲ δέ μιν ἔμβαλε πόντῳ.
Ὡς δ' ὅτε πολύποδι θαλάμης ἐξελκομένοισι
Πρὸς κοτυληδονόφιν πυκιναὶ λαίγγες ἔχονται·
Ὣς τῶ πρὸς πέτρῃσι θρασειάων ἀπὸ χειρῶν
Ῥινοὶ ἀπέδρυφθεν, τὸν δὲ μέγα κῦμα κάλυψεν.
Ἔνθά κε δὴ δύστλητον ὑπὲρ μόρον ὤλετ' Ὀδυσσεύς,
Εἰ μὴ ἐπιφροσύνῃσι δῶκε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κύματος ἐξαναδὺς πὰ τ' ἐρέσσεται ἠπειρόνδε,
Νῆχε παρὲξ ἐς γαῖαν ὁρώμενος, ἤπια ἔρδοι
Ἠϊόνας τε παραπλῆγας, λιμένας τε θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ποταμοῖο κατὰ στόμα καλλιρόοιο
Ἶξε νέων, τῇ δή οἱ εἰσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦν ἀνέμοιο·
Ἔγνω δὲ προρέοντα, καὶ ἔδρακε ὃν κατὰ θυμόν,
Κλῦθι ἄναξ ὅς τις εἶσι· πολύκλαυστος δέ σ' ἱκάνω,
Φεύγων ἐκ πόντοιο Ποσειδάωνος εἰλάς.
Αἰδοῖοι μέν τ' εἰσὶ καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἀνδρῶν ὅστις ἵκηται ἀλώμενος, ὡς καὶ ἐγὼ νῦν
Σόν τε ῥόον σά τε γούναθ' ἱκάνω πολλὰ μογήσας.
Ἀλλ' ἐλέαιρε ἄναξ, ἱκέτης δέ τοι ἄχθομαι εἶναι.
Ὣς φάθ'· ὁ δ' αὐτίκα παῦσεν εἰὴν ῥόον, ἔσχε δὲ κῦμα
Πρόσθε δέ οἱ ποίησε γαλήνιον· τὸν δ' ἐσάωσεν
Εἰς ποταμοῦ προχοάς· ὁ δ' ἄρ' ἄμφω γούνατ' ἔκαμψε.
Χεῖράς τε στιβαρὰς· ἀλὶ γὰρ δέδμητο φίλον κῆρ.
Ὣδεε δὲ χρόα πάντα· θάλασσα δὲ κήκιε πολλὴ
Ἂν στόμα τε ῥινάς τε· ὁ δ' ἄπνευστος καὶ ἀναυδος
Κεῖτ' ὀλιγηπελέων, κάματος δέ μιν ἀμφὶς ἵκανεν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄμπνυτο, καὶ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Καὶ τότε δὴ κρήδεμνον ἀπὸ ἕο λῦσε θεοῖο·
Καὶ τὸ μὲν ἐς ποταμὸν ἁλιμυρήεντα μεθῆκεν,
Ἦψα δ' ἔφερεν μέγα κῦμα κατὰ ῥόον· αἶψα δ' ἄρ' Ἰνὼ

Δέ-

Novi enim quam mihi infensus sit inclytus Neptunus.
Dum ille hoc deliberabat in mente & in animo,
Interea ipsum magnus æstus tulit ad asperum littus.
Ibi sane cutis lacerata, simulque ossa confracta fuissent,
Nisi in mentem indidisset dea cæsia Minerva:
Ambabus vero manibus irruens apprehendit petram,
Eique adhæsit ingemiscens, donec ingens fluctus præteriit:
Et hunc sic effugit: sed refluus ipsum rursus
Percussit irruens, longe autem ipsum injecit ponto.
Ut quando polypus ex cubili extrahitur,
Cavitatibus pedum crebri calculi adhæresc unt,
Sic hujus ad saxa fortibus a manibus
Cutis lacerata erat, eumque ingens fluctus obtexit.
Ibi jam infelix præter fatum periisset Ulysses,
Nisi prudentiam indidisset cæsia Minerva.
Ex fluctu emergens qui eructantur ad continentem,
Præternatabat in terram, spectans sicubi inveniret
Littoraque depressa portusque maris.
Sed quando certe fluvii ad ostia pulchriflui
Pervenit natans, illic ei visus est locus optimus,
Levis petris, & tectum erat a ventis:
Agnovit autem profluentem, & vota fecit suo in animo:
Audi rex quisquis es: valde supplex autem ad te venio,
Fugiens ex ponto Neptuni iras.
Venerabilis quidem est etiam immortalibus diis
Ex hominibus quicumque venit errans, quemadmodum ego nunc
Ad tuum fluentum tuaque genua accedo plurima passus:
Sed miserere rex, fateor tibi supplicem esse *me*.
Sic ait. ille vero continuo sedavit suum fluentum, continuitque fluctus:
Et ante eum fecit tranquillitatem: ipsumque servavit
In fluvii ostia: ille vero utrumque genu contraxit,
Manusque fortes: mari enim afflictus suo corde erat,
Tumebatque corpore toto: mare autem manabat copiosum
Per osque nareque: illeque absque anhelitu & voce
Jacebat debilis, lassitudo enim ipsum vehemens invaserat.
Sed postquam respiravit, & ad præcordia animus coivit,
Tum sane vittam a se solvit deæ:
Et ipsam ad fluvium in mare fluentem immisit,
Retro autem ferebat ingens fluctus per flumen: statimque Ino

Su-

Δέξατο χερσὶ φίλῃσιν. ὁ δ' ἐκ ποταμοῖο λιασθεὶς
Σχοίνῳ ὑπεκλίνθη, κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
Ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν,
Ὤ μοι ἐγὼ, τί πάθω, τί νύ μοι μήκιστα γένηται;
Εἰ μέν κ' αὐ ποταμῷ δυσκηδέα νύκτα φυλάξω,
Μή μ' ἄμυδις σίβη τε κακὴ κρύος θ' ἅλυς ἕέρσῃ
Ἐξ ὀλιγοπελίης δαμάσῃ κεκαφήοτα θυμόν.
Αὔρη δ' ἐκ ποταμοῦ ψυχρὴ πνέει ἠῶθι πρό.
Εἰ δέ κεν ἐς κλιτὺς ἀναβὰς καὶ δάσκιον ὕλλω,
Θάμνοις εὐ πυκινοῖσι καταδραθῶ, εἴ με μεθείη
Ῥῖγος καὶ κάματος, γλυκερὸς δέ μοι ὕπνος ἐπέλθῃ,
Δείδω μὴ θήρεσσιν ἕλωρ καὶ κύρμα γένωμαι.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι.
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς ὕλλω· τὴν δὲ κραδὸν ὕδατος ὄρην
Εὖ περιφαινομένην, δοιοὺς δ' ἄρ' ὑπήλυθε θάμνους
Ἐξομόδεν περυῶντας· ὁ μὲν φυλίης, ὁ δ' ἐλαίης.
Τοὺς μὲν ἄρ' οὔτ' ἄνεμοι διάϊ μέρος ὑγρὸν ἀέντων,
Οὐδέ ποτ' ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν·
Οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὡς ἄρα πυκνοὶ
Ἀλλήλοισιν ἔφυν ἐπαμοιβαδίς· ὃς ὑπ' Ὀδυσσεὺς
Δύσετ'. ἄφαρ δ' ὕλλῳ ἐπαμήσατο χερσὶ φίλῃσιν
Εὐρεῖαν. φύλλων γὰρ εἶν χύσις ἤλιθα πολλή,
Ὅσσον τ' ἠὲ δύω ἠὲ τρεῖς ἀνδρας ἔρυσθαι
Ὥρῃ χειμερίῃ· εἰ καί μάλα περ χαλεπαίνοι.
Τῷ μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἐν δ' ἄρα μέσσῃ λέκτο, χύσιν δ' ἐπεχεύατο φύλλων.
Ὡς δ' ὅτε τις δαλὸν ποδὶ κὺ ἐνέκρυψε μελαίνῃ,
Ἀγρὸς ἐπ' ἐσχατιῆς, ὃ μὴ πάρα γείτονες ἄλλοι,
Σπέρμα πυρὸς σώζων, ἵνα μή ποθεν ἄλλοθεν αὖοι·
Ὡς Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύψατο· τῷ δ' ἄρ' Ἀθήνη
Ὕπνον ἐπ' ὄμμασι χεῦ', ἵνα μιν παύσειε πάχιστα
Δυσπονέος καμάτειο, φίλα βλέφαρ' ἀμφικαλύψας.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ζ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ἀθηνᾶ ἐπισᾶσα ὄναρ Ναυσικάᾳ τῇ Ἀλκινόου θυγατρὶ, κελεύει αὐτῇ τὰ ἐσθῆτα ἐπὶ ποταμὸν ἀγαγέσθαι πλύνειν.

Suſcepit manibus ſuis. Ille vero ex fluvio ſedens
In junco recubuit, oſculatuſque eſt almam tellurem.
Atque ingemiſcens dixit ad ſuum magnanimum animum:
Heu mihi, quid me fiet, quid mihi denique reſtat?
Si enim in fluvio gravem per noctem excubavero,
Ne mihi ſimul pruinaque mala & fœmineus ros
Ex imbecillitate conficiat afflictum animum.
Aura autem ex fluvio frigida ſpirat matutino tempore.
Si vero in altam conſcendens & umbroſam ſylvam,
Arbuſtis in denſis dormiero, ſi me ſinat
Frigus & laſſitudo, jucundus autem mihi ſomnus obrepat,
Vereor ne feris laceratio & præda fiam.
Sic ſane ei deliberanti viſum eſt ſatius eſſe:
Feſtinavit ire in ſylvam: hanc autem prope aquam invenit
In conſpicuo loco, duo autem ſubiit arbuſta
Ex uno loco enata: alterum oleaſtri, alterum oleæ,
Quæ nec ventorum perflat vis humidum ſpirantium,
Neque unquam ſol lucens radiis percuſſit,
Neque imber penetravit penitus: ſic ſane denſa
Invicem creverant contigue: quæ Ulyſſes
Subiit. ſtatimque cubile aggeſſit manibus ſuis
Latum. foliorum enim erat copia affatim ingens,
Quantumque duos aut tres viros tegeret
Tempeſtate hyberna, etiamſi admodum ſæviat.
Illam quidem videns lætatus eſt patiens nobilis Ulyſſes:
In medio autem procubuit, copiamque ſuperingeſſit foliorum.
Ut cum quiſpiam torrem cinere abſcondit nigro,
Agro in extimo, cui non adſunt vicini alii,
Semen ignis ſervans, ut ne qua aliunde incendat:
Sic Ulyſſes foliis abſconditus erat. illi autem Pallas
Somnum in oculis fudit, ut ipſum quieſcere faceret cito
Ab difficili labore, caras palpebras tegens.

ODYSSEÆ HOMERI VI. LIBRI

Argumentum.

MInerva adſtans per ſomnium Nauſicaæ Alcinoi filiæ, jubet illam veſtes ad flumen ferre lotum: inſtare enim ei nu-

γειν· πλησίον γὰρ αὐτῇ εἶναι τὸν γάμον. ἡ δὲ τὸ κελευσθὲν ποιεῖ· ἔπειτα παίζει μετὰ τῶν θεραπαινῶν. ἀκούσας δ' αὐτῶν ὁ Ὀδυσσεὺς ἐξυπνίζεται, καὶ δεηθεὶς Ναυσικάας, ἐσθῆτα καὶ τροφὴν παρ' αὐτῆς λαβών, ἕπεται αὐτῇ εἰς τὴν πόλιν.

Ζῆτα δὲ Ναυσικάα κόμισε εἰ Σχερίη Ὀδυσῆα.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὕπνῳ καὶ καμάτῳ ἀρημένος· αὐτὰρ Ἀθήνη
Βῆ ῥ' ἐς Φαιήκων αὐδρῶν δήμόν τε πόλιν τε·
Οἳ πρίν μὲν ποτ' ἔναιον ἐν εὐρυχόρῳ Ὑπερείῃ,
Ἀγχοῦ Κυκλώπων αὐδρῶν ὑπερφιάλων,
Οἳ σφέας σινέσκοντο, βίηφι δὲ φέρτεροι ἦσαν.
Ἔνθεν ἀναστήσας ἄγε Ναυσίθοος θεοειδὴς,
Εἶσεν δ' ἐν Σχερίῃ ἑκὰς αὐδρῶν ἀλφηστάων·
Ἀμφὶ δὲ τεῖχος ἔλασε πόλει, καὶ ἐδείματο οἴκους,
Καὶ νηοὺς ποίησε θεῶν, καὶ ἐδάσατ' ἀρούρας.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κηρὶ δαμεὶς ἄϊδόσδε βεβήκει·
Ἀλκίνοος δὲ τότ' ἦρχε, θεῶν ἄπο μήδεα εἰδώς·
Τῷ μὲν ἔβη πρὸς δῶμα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Νόστον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητιόωσα.
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον πολυδαίδαλον, ᾧ ἔνι κούρη
Κοιμᾶτ', ἀθανάτῃσι φυὴν καὶ εἶδος ὁμοίη,
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Πάρ δὲ δύ' ἀμφίπολοι χαρίτων ἄπο κάλλος ἔχουσαι
Σταθμοῖιν ἑκάτερθε, θύραι δ' ἐπέκειντο φαειναί.
Ἠΰτε δ' αὔρη ὡς πνοιὴ ἐπέρχεται δίμνια κούρης.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰδομένη κούρῃ ναυσικλειτοῖο Δύμαντος,
Ἣ οἱ ὁμηλικίη μὲν ἔην, κεχάριστο δὲ θυμῷ·
Τῇ μιν ἐισαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ναυσικάα, τί νύ σ' ὧδε μεθήμονα γείνατο μήτηρ;
Εἵματα μέν τοι κεῖται ἀκηδέα σιγαλόεντα
Σοὶ δὲ γάμος χεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν
Ἐννυσθαι, καὶ δὲ τοῖσι παραιχέμεν οἵ κέ σ' ἀγωνται.
Ἐκ γὰρ τοι τώνδε φάτις ἀνθρώπους ἀναβαίνει
Ἐσθλή· χαίρουσιν δὲ πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ.
Ἀλλ' ἴομεν πλυνέουσα ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
Καί τοι ἐγὼ συνέριθος ἅμ' ἕψομαι, ὄφρα τάχιστα

Ἐν-

nuptias. illa vero jussa facit: deinde ludit cum ancillis. Audiens autem ipsas Ulysses expergiscitur, & precatus Nausicaam, vestemque & cibum ab ipsa accipiens, sequitur eam in urbem.

Z. Nausicaa excipit in Scheria Ulyssem.

Sic quidem illic dormiebat patiens nobilis Ulysses,
Somno & lassitudine gravatus: ast Minerva
Ibat ad Phæacensium virorum populumque urbemque:
Qui antea quidem habitabant in spatiosa Hyperia,
Prope Cyclopas viros insolentes,
Qui eos infestabant, viribus enim potiores erant.
Inde excitos *illos* duxit Nausithous deo similis,
Sedemque *eis* fixit in Scheria procul ab hominibus ingeniosis:
Circum vero murum duxit civitati, & domos ædificavit,
Etiam templa fecit deorum, & divisit agros.
Sed hic jam fato domitus ad inferos descenderat:
Alcinous vero tunc imperabat, a diis consilia doctus:
Ejus quidem perrexit ad domum dea cæsia Minerva,
Reditum Ulyssi magnanimo moliens.
Institit autem ire ad thalamum fabrefactum, in quo puella
Dormiebat, immortalibus indole & forma similis,
Nausicaa filia magnanimi Alcinoi:
Aderant duæ ancillæ a gratiis pulchritudinem habentes
A postibus utrinque, fores vero admotæ erant splendidæ.
Illa vero venti veluti flatus accessit ad cubilia puellæ,
Stetitque supra caput, & ipsam sermone allocuta est,
Similis filiæ excellentis nautæ Dymantis,
Quæ ei æqualis quidem erat, grataque ex animo:
Illam seipsam simulans allocuta est cæsia Minerva:
Nausicaa, quid te sic remissam peperit mater?
Vestes etenim tibi jacent neglectæ admirabiles:
Tibique nuptiæ instant, ubi oportet pulchras te ipsam
Induere, talesque illis præbere qui te ducent.
Etenim ex his fama apud homines it
Bona: gaudent vero pater & veneranda mater.
Sed eamus lorure simul cum aurora apparente,
Et ego adjutrix simul sequar, ut celerrime

Ἐντυέειν· ἐπεὶ ἄσπι ἔπ᾽ δἶσι παρθένῳ ἔσσαι·
Ἤδη γάρ σε μνῶνται ἀριστῆες κατὰ δῆμον
Παύτων Φαιήκων, ὅθι σοι γένος ἐστὶ καὶ αὐτῇ.
Ἀλλ᾽ ἄγ᾽ ἐπότρυνον πατέρα κλυτὸν ἠῶθι πρὸ
Ἡμίονυς καὶ ἅμαξαν ἐφοπλίσαι, ἥ κεν ἄγῃσι
Ζῶστρά τε καὶ πέπλους καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Καὶ δέ σοι ὧδ᾽ αὐτῇ πολὺ κάλλιον ἠὲ πόδεσσιν
Ἔρχεσθαι· πολλὸν γὰρ ἀπὸ πλυνοί εἰσι πόληος.
Ἦ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰπὼν ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Οὔλυμπόνδ᾽, ὅθι φασὶ θεῶν ἕδος ἀσφαλὲς αἰεί
Ἔμμεναι· οὔτ᾽ ἀνέμοισι παΐσσεται, οὔτέ ποτ᾽ ὄμβρῳ
Δεύεται, οὔτε χιὼν ἐπιπίλναται· ἀλλὰ μάλ᾽ αἴθρη
Πέπταται ἀννέφελος, λευκὴ δ᾽ ἐπιδέδρομεν αἴγλη·
Τῷ ἔνι τέρπονται μάκαρες θεοὶ ἤματα πάντα·
Ἐνθ᾽ ἀπέβη Γλαυκῶπις, ἐπεὶ διαπέφραδε κούρῃ.
Αὐτίκα δ᾽ ἠὼς ἦλθεν ἐύθρονος, ἣ μιν ἔγειρε
Ναυσικάα ἐύπεπλον. ἄφαρ δ᾽ ἀπεθαύμασ᾽ ὄνειρον.
Βῆ δ᾽ ἴεναι διὰ δώματ᾽, ἵν᾽ ἀγγείλειε τοκεῦσι,
Πατρὶ φίλῳ καὶ μητρί. κιχήσατο δ᾽ ἔνδον ἐόντας·
Ἣ μὲν ἐπ᾽ ἐσχάρῃ ἧστο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἠλάκατα στρωφῶσ᾽ ἁλιπόρφυρα· τῷ δὲ θύραζε
Ἐρχομένῳ ξύμβλητο μετὰ κλειτοὺς βασιλῆας
Εἰς βουλήν, ἵνα μιν κάλεον Φαίηκες ἀγαυοί.
Ἣ δὲ μάλ᾽ ἄγχι στᾶσα φίλου πατέρα προσέειπε,
Πάππα φίλ᾽ οὐκ ἂν δή μοι ἐφοπλίσειας ἀπήνην
Τψηλήν, εὖκυκλον, ἵνα κλυτὰ εἵματ᾽ ἄγωμαι
Εἰς ποταμὸν πλυνέουσα, τά μοι ῥερυπωμένα κεῖται;
Καὶ δέ σοι αὐτῷ ἔοικε μετὰ πρώτοισιν ἐόντι
Βουλὰς βουλεύειν καθαρὰ χροῒ εἵματ᾽ ἔχοντι.
Πέντε δέ τοι φίλοι υἷες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν,
Οἱ δύο ὀπυίοντες, τρεῖς δ᾽ ἠίθεοι θαλέθοντες·
Οἱ δ᾽ αἰεὶ ἐθέλουσι νεόπλυτα εἵματ᾽ ἔχοντες
Εἰς χορὸν ἔρχεσθαι· τὰ δ᾽ ἐμὴ φρενὶ πάντα μέμηλεν.
Ὣς ἔφατ᾽· οὐδὲ γὰρ θαλερὸν γάμον ἐξονομήνατ᾽
Πατρὶ φίλῳ· ὁ δὲ πάντα νόει, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Οὔτέ σε ἡμιόνων φθονέω τεκών, ἄτε τῶν ἄλλων.
Ἔρχευ· ἀπάρ σοι δμῶες ἐφοπλίσουσιν ἀπήνην
Τψηλήν, εὖκυκλον, ὑπερτερίην ἀραρυῖαν.
Ὣς εἰπὼν, δμῳῆσιν ἐκέκλετο· τοὶ δ᾽ ἐπίθοντο.

Οἱ

Expediaris: quoniam non diu virgo eris.
Jam enim te ambiunt optimi in populo
Omnium Phæacenſium, ubi tibi genus eſt etiam ipſi.
Sed age jube patrem inclytum ſub auroram
Mulos & currum apparare, qui vehat
Cingulaque & peplos & pallia admirabilia.
Quippe tibi ſic ipſi multo honeſtius eſt quam pedibus
Ire: multum enim abſunt labra ab urbe.
Ipſa quidem ſic locuta abiit cæſia Minerva
Ad Olympum, ubi ajunt deorum ſedem tutam ſemper
Eſſe. neque ventis concutitur, neque unquam imbre
Rigatur, neque nix aſpergitur: ſed potius ſerenitas
Volat abſque nube, luciduſque circumfulget ſplendor:
In quo delectantur beati dii diebus omnibus:
Huc abiit Pallas, poſtquam indicavit puellæ.
Continuo aurora venit pulchro throno conſpicua, quæ ipſam excitabat
Nauſicaam ornatam peplo. ſubitoque admirata eſt ſomnium.
Inſtitit autem ire per domos, ut annunciaret parentibus,
Patri caro & matri. offendit autem intus cum eſſent:
Illa quidem ad focum ſedebat cum ſervientibus mulieribus,
Penſum verſans purpureum: in ipſum autem foras
Egredientem incidit ad inclytos reges
Ad conſilium, quo ipſum vocabant Phæacenſes generoſi.
Hæc valde prope aſtans carum patrem allocuta eſt:
Pater care, nonne mihi inſtrueres currum
Excelſum, agilem rotis, ut pulchras veſtes feram
Ad flumen lotura, quæ mihi ſordidatæ jacent?
Etenim tibi ipſi convenit inter primores verſanti
Conſilia conſulere pulchras corpori veſtes habentem:
Quinque autem tibi cari filii in regia ſunt,
Quorum duo in matrimonio, tres autem cœlibes florentes:
Hi ſemper volunt recens lotis veſtibus induti
Ad ſaltationem ire: quæ meæ menti omnia curæ ſunt.
Sic ait. verebatur enim florentes nuptias nominare
Patri caro: ille vero omnia intelligebat, & reſpondit ſermone:
Neque tibi mulos invideo filia, neque quicquam aliud.
I: cæterum tibi famuli apparabunt currum
Altum, agilem rotis, contabulatione inſtructum.
Sic locutus, ſervis præcepit: illi vero paruerunt.

Οἱ μὲν ἄρ' ἐκτὸς ἄμαξαν ἐΰτροχον ἡμιονείην
Ὦπλεον, ἡμιόνους δ' ὕπαγον, ξανθάς δ' ὑπ' ἀπλοΐης·
Κόρη δ' ἐκ θαλάμοιο φέρεν ἐσθῆτα φαεινὴν,
Καὶ τὴν μὲν κατέδυνεν ἐϋξέστῳ ἐπ' ἀπλοΐης·
Μήτηρ δ' ἐν κίστῃ ἐτίθει μενοεικέ' ἐδωδὴν,
Παντοίην, ἐν δ' ἄρα τίθει, ἐν δ' οἶνον ἔχλδεν
Ἀσκῷ ἐν αἰγείῳ· (κόρη δ' ἐπεβήσετ' ἀπήνης)
Δῶκε δὲ χρυσείῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον,
Εἴως χυτλώσαιτο σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἡ δ' ἔλαβεν μάστιγα καὶ ἡνία σιγαλόεντα,
Μάστιξεν δ' ἐλάαν· καναχὴ δ' ἦν ἡμιόνοιϊν.
Αἱ δ' ἄμοτον πανύσσαν. φέρον δ' ἐσθῆτα καὶ αὐτὴν,
Οὐκ οἶαν· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Αἱ δ' ὅτε δὴ ποταμοῖο ῥόον περικαλλὲ ἵκοντο,
Ἔνθ' ἴσαν πλυνοὶ ἦσαν ἐπηετανοὶ, πολὺ δ' ὕδωρ
Καλὸν ὑπεκπρορέει, μάλα περ ῥυπόωντα καθῆραι·
Ἔνθ' αὖγ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπλοΐης,
Καὶ τοὺς μὲν σθένος ποταμὸν παρὰ δινήεντα,
Τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα· ταὶ δ' ἐπ' ἀπλοΐης
Εἵμασι χερσὶν ἔλοντο, καὶ ἐσφόρεον μέλαν ὕδωρ.
Στεῖβον δ' ἐν βόθροισι θοῶς ἔριδα προφέρουσαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πλυναὶ τε κάθηραν τε ῥύπα πάντα,
Ἔξεπάτησαν παρὰ δῖν' ἅλος, ἦχι μάλιστα
Λάϊγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύεσκε θάλασσα.
Αἱ δὲ λοεσάμεναι, καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ,
Δεῖπνον ἔπειθ' ἕλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο·
Εἵμασι δ' ἠελίοιο μένον τερσήμενα αὐγῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου ἄρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτὴ,
Σφαῖρη ταί τ' ἄρ' ἔπαιζον ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι,
Τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἦρχε μολπῆς.
Οἵη δ' Ἄρτεμις εἶσι κατ' ὄρεος ἰοχέαιρα,
Ἢ κατὰ Τηύγετον περιμήκετον, ἢ Ἐρύμανθον,
Τερπομένη κάπροισι καὶ ὠκείῃς ἐλάφοισι,
Τῇ δέ θ' ἅμα νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Ἀγρονόμοι παίζουσι· γέγηθε δέ τε φρένα Λητώ,
Πασάων δ' ὑπὲρ ἥγε κάρη ἔχει ἠδὲ μέτωπα,
Ῥεῖα δ' ἀριγνώτη πέλεται, καλαὶ δέ τε πᾶσαι·
Ὣς ἥγ' ἀμφιπόλοισι μετέπρεπε παρθενίῃ ἀδμής.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλε πάλιν οἶκόνδε νέεσθαι,

Ζεὺς-

Illi quidem foris currum agilem rotis mulinum
Inſtruebant, muloſque ſubegerunt, junxeruntque ſub curru:
Filia vero e thalamo ferebat veſtem ſplendidam,
Et eam quidem repoſuit bene polito in curru:
Mater vero in ciſta collocabat deſiderio convenientem cibum,
Multifarium, obſonia quoque impoſuit, & vinum infudit
Utre in caprino: (puella vero conſcendit currum)
Dedit etiam aurea in ampulla humidum oleum,
Ut ungeretur cum miniſtris fœminis.
Illa vero cepit flagellum & habenas leves,
Flagellavitque ut currerent: ſtrepitus autem fiebat a mulis,
Qui ſtrenue contendebant, ferebantque veſtem & ipſam,
Non ſolam: ſimul cum illa ibant ancillæ aliæ:
Quæ quando jam fluvii ad alveum pervenerunt,
Ubi labra erant perennia, multaque aqua
Pulchra profluebat ad perſordida purganda:
Ibi illæ mulos quidem ſolverunt a curru,
Et eos quidem egerunt fluvium propter vorticoſum,
Ut ederent gramen dulce inſtar mellis: ipſæ vero a curru
Veſtes manibus ſumebant, & inferebant nigram aquam.
Calcabantque in ſcrobibus celeriter certamen proferentes.
At poſtquam lavaruntque purgaruntque ſordes omnes,
Ex ordine explicuerunt ad littus maris, ubi potiſſimum
Lapillos ad littus abluebat mare.
Illæ vero lotæ, & unctæ pingui oleo,
Prandium deinde ſumpſerunt ad ripas fluvii,
Veſteſque præſtolabantur dum ſiccarentur ſplendore ſolis.
Cæterum poſtquam cibo ſaturatæ ſunt ancillæque & ipſa,
Pila ludebant redimicula deponentes,
Illis Nauſicaa pulchra ulnas incepit cantilenam.
Qualis autem Diana incedit per montem ſagittis gaudens,
Aut per Taygetum arduum, aut Erymanthum,
Oblectans ſe capris & velocibus cervis,
Simul cum illa Nymphæ filiæ Jovis Ægiochi
Agreſtes ludunt: gaudet vero mente Latona,
Omnes vero ipſa capite ſupereminet atque fronte,
Facileque notabilis eſt, pulchræ vero omnes:
Sic illa inter ancillas excellebat virgo nondum domita:
Sed quando jam erat rurſum domum reditura,

Ζώξασ' ἡμιόνους, πτύξασά τε εἵματα καλά,
Ἐκ θ' αὐτ' ἄλλ' εἰόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὡς Ὀδυσεὺς ἔγροιτο, ἴδοι τ' ἀγαπτὸν κάρηνα,
Ἦ οἱ Φαιήκων ἀνδρῶν πόλιν ἡγήσαιτο.
Σφαῖραν ἔπειτ' ἔρριψε μετ' ἀμφίπολον βασίλεια,
Ἀμφιπόλῳ μὲν ἄμαρτε, βαθεῖν δ' ἔμπεσε δίνῃ.
Αἱ δ' ἐπὶ μακρὸν ἄυσαν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσεύς.
Ἐζόμενος δ' ὥρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ὤ μοι ἐγώ, τέπτη αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκαίνω;
Ἦ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
Ἦε φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεοδμής;
Ὥς με κραὰν ἀμφήλυθε θῆλυς αὐτὴ
Νυμφάων, αἳ ἔχον' ὀρέων αἰπεινὰ κάρηνα,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν, καὶ πίσεα ποιήεντα.
Ἦ νύ τι καὶ ἀνδρώπων ἐμὶ χεδὸν αὐδηέντων;
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν αὐτὸς πειρήσομαι, ἠδὲ ἴδωμαι.
Ὡς εἰπὼν θάμνων ὑπεδύσετο δῖος Ὀδυσεύς.
Ἐκ πυκινῆς δ' ὕλης πόρδον κλάσε χειρὶ παχείῃ
Φύλλων, ὡς ῥύσαιτο περὶ χροὶ μήδεα φωτός.
Βῆ δ' ἴμεν ὥστε λέων ὀρεσίτροφος, ἀλκὶ πεποιθώς,
Ὅς τ' εἶσ' ὑόμενος καὶ ἀήμενος, εἰ δέ οἱ ὄσσε
Δαίεται· αὐτὰρ ὁ βουσὶν ἐπέρχεται ἢ ὀίεσσιν,
Ἦε μετ' ἀγροτέρας ἐλάφους· κέλεται δέ ἑ γαστὴρ
Μήλων πειρήσονται καὶ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν·
Ὣς Ὀδυσεὺς κέρσῃσιν ἐϋπλοκάμοισιν ἔμελλε
Μίζεσθαι, γυμνός περ ἐών· χρειὼ γὰρ ἵκανε.
Σμερδαλέος δ' αὐτῇσι φάνη, κεκακωμένος ἁλμῇ·
Τρέσσαν δ' ἀσπιδὶς ἄλλη ἐπ' ἠϊόνας πρήχουσας·
Οἶη δ' Ἀλκινόου θυγάτηρ μένε. τῇ γὰρ Ἀθήνη
Θάρσος ἐνὶ φρεσὶ θῆκε, καὶ ἐκ δέος εἷλετο γυίων·
Στῆ δ' ἀντάχομένη. ὁ δὲ μερμήριζεν Ὀδυσεύς
Ἦ γένων λισσοῖτο λαβὼν καλὰ κάρηνα,
Ἦ αὖπως ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι
Λισσοῖτ', εἰ δείξειε πόλιν, καὶ εἵματα δοίη.
Ὣς ἄρα οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι
Λίσσεσθαι ἐπέεσσιν ἀποσταδὰ μειλιχίοισι,
Μή οἱ γόνα λάβοιτο χολώσαιτο φρένα κούρη.
Αὐτίκα μειλίχιον καὶ κερδαλέον φάτο μῦθον,

Jungens mulos, complicansque veſtes pulchras,
Tum ſtatim alia excogitavit dea cæſia Minerva,
Ut Ulyſſes excitaretur, videretque pulchram oculos puellam,
Quæ illum ad Phæacenſium virorum urbem duceret.
Pilam deinde jecit ad ancillam regina:
Ab ancilla quidem erravit, profundum autem incidit in vorticem:
Illæ vero alte clamarunt, & excitatus eſt divinus Ulyſſes:
Sedens autem cogitabat in mente & in animo:
Hei mihi, quorumnam hominum in terram deveni?
An ſunt petulantes & agreſtes, neque juſti,
An hoſpitales, & ipſis eſt mens deum timens?
Ut me puellarum circumvenit fœminea vox
Nympharum, quæ habitant montium ſummos vertices,
Et fontes fluviorum, & paluſtria loca herboſa:
An fortaſſis homines ſum prope vocales?
Quin ego ipſe experiar atque videbo.
Sic locutus arbuſtis clam egrediebatur divinus Ulyſſes.
Ex denſa autem ſylva ramum fregit manu craſſa
Cum foliis, ut tegeret circa corpus genitalia viri.
Inſtititque ire veluti leo montanus, viribus fidens,
Qui incedit pluviam & ventos perpeſſus, intuſque ei oculi
Ardent: at is boves invadit, aut oves,
Aut agreſtiores cervas: jubet enim eum venter
Pecudes tentaturum etiam in denſam domum ire:
Ita Ulyſſes puellis pulchris comas erat ſe
Immiſturus, nudus licet eſſet: neceſſitas enim urgebat.
Horrendus autem ipſis apparuit, afflictus ſalſugine:
Diffugeruntque huc atque illuc per ripas prominentes:
Sola tamen Alcinoi filia manſit. ei enim Pallas
Audaciam in mente indiderat, & formidinem exemerat membris:
Stetit autem oppoſita: ſed ipſe cogitabat Ulyſſes
An oraret genibus prehenſis pulchræ oculos puellæ,
An alioquin verbis longe ſtans blandis
Precaretur, ut oſtenderet urbem, & veſtes daret.
Sic igitur ei cogitanti viſum eſt ſatius eſſe
Precari verbis eminus ſtantem blandis,
Ne ei genua prehendenti iraſceretur mente puella.
Protinus blandum & aſtutum dixit ſermonem:
Supplex te oro regina: deus utique quis aut mortalis es.

Si

Εἰ μέν τις θεός ἐστι περὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἀρτέμιδί σε ἐγωγε Διὸς κύρῃ μεγάλοιο
Εἶδός τε μέγεθός τε φυήν τ' ἄγχιστα εἴσκω·
Εἰ δέ τις ἐστι βροτῶν οἱ ἐπὶ χθονὶ ναιετάουσι,
Τρισμάκαρες μέν σοί γε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ,
Τρισμάκαρες δὲ κασίγνητοι· μάλα πού σφισι θυμὸς
Αἰεὶ εὐφροσύνῃσιν ἰαίνεται εἵνεκα σεῖο,
Λωτοῦντων ποιόνδε θαλὸν χορὸν εἰσοιχνεῦσαν.
Κεῖνος δ' αὖ περὶ κῆρι μακάρτατος ἔξοχον ἄλλων
Ὅς κέ σ' ἐέδνοισι βρίσας οἶκόνδ' ἀγάγηται.
Οὐ γάρ πω τοιοῦτον ἴδον βροτὸν ὀφθαλμοῖσιν,
Οὔτ' ἄνδρ', ἔτε γυναῖκα. σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Δήλῳ δή ποτε τοῖον Ἀπόλλωνος παρὰ βωμῷ
Φοίνικος νέον ἔρνος ἀνερχόμενον ἐνόησα·
(Ἦλθον γὰρ κἀκεῖσε, πολὺς δέ μοι ἕσπετο λαός
Τὼ ὁδὸν ἣ δὴ ἔμελλεν ἐμοὶ κακὰ κήδε' ἔσεσθαι)
Ὡς δ' αὕτως κεῖνο ἰδὼν, ἐτεθήπεα θυμῷ
Δηρόν· ἐπεὶ ἔπω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης·
Ὡς σε γυῖα ἀγαμαί τε τέθηπά τε, δείδιά τ' αὖτως
Γόνυ ἄφασθαι. χαλεπὸν δέ με πεύθος ἰκάνει.
Χθιζὸς ἑικοστῷ φύγον ἤματι οἶνοπα πόντον,
Τόφρα δέ μ' αἰεὶ κῦμα φόρει, κραιπναί τε θύελλαι
Νήσου ἀπ' Ὠγυγίης· νῦν δ' ἐνθάδε κάββαλε δαίμων,
Ὄφρ' ἔπι πῃ κἠνθάδε πάθω κακόν. ἐ γὰρ οἴω
Παύσεσθ'. ἀλλ' ἔτι πολλὰ θεοὶ τελέουσι πάροιθεν.
Ἀλλὰ σύ γ' αὖος ἐλέαιρε. σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἐς πρώτην ἱκόμην· τῶν δ' ἄλλων ὕπνα οἶδα
Ἀνθρώπων οἳ τήνδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν.
Ἄσυ δέ μοι δεῖξον, δὸς δὲ ῥάκος ἀμφιβαλέσθαι,
Εἴ τί πῃ εἶλυμα σαίρων ἔχες εἰνάδ' ἰοῦσα.
Σοὶ δὲ θεοὶ πόσα δοῖεν ὅσα φρεσὶ σῇσι μενοινᾷς,
Ἄνδρά τε καὶ οἶκον καὶ ὁμοφροσύνην ἐπάσσαι
Ἐσθλήν. οὐ μὲν γὰρ τῷ γε κρεῖσσον καὶ ἄρειον
Ἢ ὅδ' ὁμοφρονέοντε νοήμασιν οἶκον ἔχητον
Ἀνὴρ ἠδὲ γυνή· πολλὰ ἄλγεα δυσμενέεσσι,
Χάρματα δ' ἐσθλοῖσι· μάλιστα δέ σφ' ἔκλυον αὐτοί.
Τὸν δ' αὖ Ναυσικάα λευκώλενος αὐτίον ηὔδα,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἔτε κακῷ ἔτ' ἄφρονι φωτὶ ἐοικας,
Ζεὺς δ' αὐτὸς νέμει ὄλβον Ὀλύμπιος ἀνθρώποισιν

Ἐσ-

Si quidem deus es ex iis, qui latum cælum incolunt,
Dianæ te ego Jovis filiæ magni
Formaque magnitudineque, indoleque quam proxime compa-
ro:
Si vero aliquis es hominum qui ſuper terram habitant,
Ter beati tibi pater & veneranda mater,
Ter beati fratres: valde nimirum ipſorum animus
Uſque lætitiis geſtit tui gratia,
Videntibus tale germen ad choream te euntem.
Ille vero ex animo feliciſſimus præter cæteros
Quicumque te dote gravis domum duxerit.
Nondum enim talem vidi mortalem oculis,
Neque virum, neque mulierem. admiratio me tenet aſpicien-
tem.
In Delo equidem aliquando tale Apollinis juxta aram
Palmæ recens germen ſuccreſcens vidi:
(Veni enim illuc quoque, multus autem me comitabatur po-
pulus
In ea profectione, quæ mihi erat malum damnum futura)
Utque ſimiliter illud conſpicatus, obſtupui animo
Diu: quandoquidem nunquam tale ſuccrevit lignum e terra:
Sic te mulier admiror, obſtupeo, & vereor nimis
Genua prehendere. gravis enim me calamitas urget.
Heri vigeſimo effugi die nigrum pontum,
Interea me uſque fluctus ferebat & celeres procellæ
Inſula ab Ogygia: nunc vero me huc appulit deus,
Ut adhuc fortaſſe & hic patiar malum. non enim puto
Quieturos; ſed adhuc multa dii patrabunt ante.
Verum regina miſerere. te enim mala multa paſſus
Ad primam veni; aliorum autem neminem novi
Hominum, qui hanc urbem & terram incolunt.
Urbem mihi oſtende, daque laceram veſtem ad induendum,
Si aliquod fortaſſe involucrum pannorum habebas huc ve-
niens.
Tibi vero dii tanta dent quanta animo concupiſcis,
Maritum & familiam & concordiam præbeant
Bonam. non enim hoc quicquam præſtantius & melius
Quam cum concordes conſiliis rem familiarem adminiſtrant
Vir atque conjux: multi dolores malevolis,
Gaudia autem benevolis: maxime autem exaudiunt ipſi.
Hunc autem rurſus Nauſicaa ulnas candida allocuta:
Hoſpes, quandoquidem non ignavo nec ſtulto viro ſimilis es,
Jupiter ipſe diſtribuit felicitatem Olympius hominibus

Bo-

Ε᾽σθλοῖς ἠδὲ κακοῖσιν, ὅπως ἐθέλησιν ἑκάστῳ·
Καί πέ σοι αὐδ᾽ ἔδωκε, σὲ δὲ χρὴ τετλάμεν ἔμπης.
Νῦν δ᾽ ἐπεὶ ἠμετέρῃ τε πόλιν καὶ γαῖαν ἱκάνεις,
Οὔτ᾽ ἂν ἐσθῆτος δώησεαι, οὔτε τι ἄλλο
Ὧν ἐπέοικ᾽ ἱκέτῃσι πολυπείρονι ἀνπάσαντα.
Ἄϋσυ δέ τοι δείξω, ἐρέω δέ τοι ὄνομα λαῶν.
Φαίηκες μὲν τῇδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσιν·
Εἰμὶ δ᾽ ἐγὼ θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Τῆς δ᾽ ἐκ Φαιήκων ἔχεται κάρτος τε βίη τε.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι κέλευσε,
Στῆτέ μοι ἀμφίπολοι· πόσε φεύγετε φῶτα ἰδοῦσαι;
Ἦ μή πᾳ τινὰ δυσμενέων φάσθ᾽ ἔμμεναι ἀνδρῶν;
Οὐκ ἔσθ᾽ ὅστις ἀνὴρ διερὸς βροτὸς, ὅδε γε γούνῳσι,
Ὅς κεν Φαιήκων ἀνδρῶν ἐς γαῖαν ἵκηται
Δηϊόωσι φέρων· μάλα γὰρ φίλοι ἀθανάτοισιν.
Οἰκέομεν δ᾽ ἀπάνευθε πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ
Ἔσχατοι, οὐδέ τις ἄμμι βροτῶν ἐπιμίσγεται ἄλλος.
Ἀλλ᾽ ὅδε τις δύστηνος ἀλώμενος ἐνθάδ᾽ ἱκάνει·
Τὸν νῦν χρὴ κομέειν. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ᾽ ὀλίγη τε φίλη τε.
Ἀλλὰ δότ᾽ ἀμφίπολοι ξείνῳ βρωτύν τε πόσιν τε·
Λούσατε δ᾽ ἐν ποταμῷ ὅθι ἐπὶ σκέπας ἔσται ἀνέμοιο.
Ὣς ἔφαθ᾽. αἱ δ᾽ ἔσαν τε καὶ ἀλλήλοισι κέλευσαν.
Καδδὰρ Ὀδυσῆα ἔσαν ἐπὶ σκέπας, ὡς ἐκέλευσε
Ναυσικάα θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο·
Παρὰ δ᾽ ἄρα οἱ φάρος τε χιτῶνά τε εἵματ᾽ ἔθηκαν.
Δῶκαν δ᾽ οἱ χρυσέῃ ἐν ληκύθῳ ὑγρὸν ἔλαιον.
Ἤνωγον δ᾽ ἄρα μιν λοῦσθαι ποταμοῖο ῥοῇσι.
Δὴ ῥα τότ᾽ ἀμφιπόλοισι μετηύδα δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀμφίπολοι στῆθ᾽ ὅπως ἀπόπροθεν, ὄφρ᾽ ἐγὼ αὐτὸς
Ἁλμύν ὠμοιϊν ἀπολύσομαι, ἀμφὶ δ᾽ ἐλαίῳ
Χρίσομαι. ἦ γὰρ δηρὸν ἀπὸ χροὸς ἐστιν ἀλοιφή.
Ἄντλον δ᾽ οὐκ ἂν ἔγωγε λοέσσομαι· αἰδέομαι γὰρ
Γυμνὸν ἔσθαι, κούρῃσιν ἐϋπλοκάμοισι μετελθών.
Ὣς ἔφαθ᾽· αἱ δ᾽ ἀπάνευθεν ἴσαν. ἔπορε δ᾽ ἄρα κούρῃ.
Αὐτὰρ ὁ ἐκ ποταμοῦ χρόα νίζετο δῖος Ὀδυσσεύς
Ἁλμήν, ἣ οἱ νῶτα καὶ εὐρέας ὤμπεχεν ὤμους.
Ἐκ κεφαλῆς δ᾽ ἔσμηχεν ἁλὸς χνόον ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα λοίσατο, καὶ λίπ᾽ ἅλειφεν,

Ἀμ-

Bonis atque malis, prout voluerit unicuique:
Et fortaſſe tibi iſthæc dedit, te autem oportet pati tamen.
Nunc poſtquam in noſtram & terram & urbem venis,
Neque veſtium indigebis, neque alterius alicujus *rei*,
Quæ decent ſupplicem multa expertum occurrentem.
Urbem autem tibi oſtendam, & dicam nomen populorum.
Phæacenſes hanc urbem & terram habitant:
Sum autem ego filia magnanimi Alcinoi,
Cujus inter Phæacenſes ſupereminet & imperium & potentia.
Dixit, & ancillis pulchricromis imperavit:
Siſtite mihi gradum ancillæ: quo fugitis virum conſpicate?
An ſcilicet aliquem hoſtium putatis eſſe virorum?
Non eſt ille vir vivus homo, neque naſcetur,
Qui Phæacenſium in terram veniat
Hoſtilia inferens: valde enim cari ſunt diis.
Habitamus autem ſeorſum undoſo in mari
Extremi, neque aliquis nobiſcum homo commercium habet alius.
Verum hic aliquis infelix errabundus huc venit:
Quem nunc oportet curare. a Jove enim ſunt omnes
Hoſpites & egeni. donum autem & exiguum gratum eſt.
Quare date ancillæ hoſpiti cibum & potum:
Et lavate in fluvio ubi tutela eſt a vento.
Sic ait. Illæ vero ſtabant & invicem adhortabantur,
Ulyſſemque collocarunt in tuto: quemadmodum juſſerat
Nauſicaa filia magnanimi Alcinoi:
Eique pallium & tunicam veſteſque appoſuerunt.
Dederunt vero ei aurea in ampulla liquidum oleum,
Juſſeruntque ipſum lavare in fluvii fluento.
Tunc cum ancillis locutus eſt divinus Ulyſſes:
Ancillæ ſtate ſic ſeorſim, ut ego ipſe
Salſuginem ab humeris abluam, circumque oleo
Ungar. jam enim diu a corpore eſt unctio.
Coram vero haud ego lavero: vereor enim
Nudari inter puellas cirratas verſans.
Sic ait. illæ vero receſſerunt, narraruntque puellæ.
At ipſe ex flumine a corpore lavabat divinus Ulyſſes
Salſuginem, quæ ei terga & latos tegebat humeros.
A capite autem exterſit maris ſordes indomiti.
Cæterum poſtquam omnia lavit & oleo unxit,

Ve-

Ἀμφὶ δὲ ἅμαται ἕσαδ' ἃ οἱ πόρε παρθένος ἀδμής·
Τὸν μὲν Ἀθωάνη δῆκεν Διὸς ἐγγεγαῶσα
Μείζονά τ' εἰσιδέειν ἠῆ πάσσονα· καδδὲ κάρητος
Οὔλας ἧκε κόμας, ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἴδρις, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Τέχνην παντοίην, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει·
Ὡς ἄρα τῷ κατέχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἀπάνευθε κιὼν ἐπὶ δίνα θαλάσσης,
Κάλλει καὶ χάρισι σίλβων. θηεῖτο δὲ κούρη.
Θή ῥα τότ' ἀμφιπόλοισιν ἐϋπλοκάμοισι μετηύδα.
Κλῦτέ μοι ἀμφίπολοι λελακώλενοι, ὄφρά τι εἴπω·
Οὐ πάντων ἄεκητι θεῶν οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν,
Φαιήκεσσ' ὅδ' ἀνὴρ ἐπιμίσγεται ἀνπαθέοισι.
Πρόσθεν μὲν γάρ δή μοι ἀεικέλιος δόατ' εἶναι,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἐοικε τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Αἴ γὰρ ἐμοὶ τοῖός δε πόσις κεκλημένος εἴη
Ἐνδάδε ναιετάων, καί οἱ ἄδοι αὐτόθι μίμνειν.
Ἀλλὰ δότ', ἀμφίπολοι, ζείνῳ βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον, ἠδὲ πίθοντο,
Παρ δ' ἄρ' Ὀδυσῆϊ θέσαν βρῶσίν τε πόσιν τε.
Ἤτοι ὁ πῖνε καὶ ἤσθιε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
Ἀρπαλέως· δηρὸν γὰρ ἐδητύος ἦεν ἄπαστος.
Αὐτὰρ Ναυσικάα λελακώλενος ἄλλα μετόησεν·
Εἵματ' ἄρα πτύξασα τίθει καλῆς ἐπ' ἀπήνης,
Ζεύξεν δ' ἡμιόνους κρατερώνυχας· αὖ δ' ἔβη αὐτή·
Ὤτρυνεν δ' Ὀδυσῆα, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Ὄρσεο δὴ καὶ, ξεῖνε. πόλιν δ' ἴμεν, ὄφρά σε πέμψω
Πατρὸς ἐμὰ πρὸς δῶμα δαίφρονος· ἔνθά σέ φημι
Πάντων Φαιήκων εἰδήσεμεν ὅσσοι ἄριστοι.
Ἀλλὰ μάλ' ὧδ' ἔρδειν· (δοκέεις δέ μοι οὐκ ἀπινύσειν)
Ὄφρ' αὖ μὲν κ' ἀγρὸν ἴομεν καὶ ἔργ' αὐθρώπων,
Τόφρα σοὶ ἀμφιπόλοισι μεθ' ἡμιόνους καὶ ἅμαξαν
Καρπαλίμως ἔρχεσθον, ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω·
Αὐτὰρ ἐπὴν πόλιος ἐπιβήσομεν ἣν περ πύργος
Ὑψηλὸς, καλὸς δὲ λιμὴν ἑκάτερθε πόληος,
Λειπὼ δ' εἰσόδιμ· νῆες δ' ὁδὸν ἀμφιέλισσαι
Εἰρύαται· πᾶσιν γὰρ ἐπίσιόν ἐστιν ἑκάστῳ·
Ἔνθα δέ τοι ἀγορὴ, καλὸν Ποσειδήϊον ἀμφὶς,

Ρύ-

Veſteſque induit quas illi præbuerat virgo intacta:
Illum quidem Minerva reddidit ex Jove nata
Majoremque aſpectu & ſpiſſiorem; in capite vero
Criſpas demiſit comas, hyacinthino flori ſimiles.
Ut cum quis aurum circumfundit argento vir
Solers, quæm Vulcanus docuit & Pallas Minerva
Artem omniſariam, elegantia vero opera perficit:
Sic huic infudit gratiam capitique & humeris.
Sedit autem deinde ſeorſim incedens ad littus maris,
Pulchritudine & gratiis ſplendens, admirabatur autem puella:
Ac tunc ad ancillas cirratas loquebatur:
Audite me ancillæ candidæ lacertos, ut aliquid dicam:
Non omnibus invitis diis qui cælum tenent,
Ad Phæacenſes hic vir pervenit diis æquiparandus.
Antea certe mihi nihili videbatur eſſe,
Nunc vero diis ſimilis qui cælum amplum inhabitant.
Utinam mihi talis maritus vocatus eſſet
Hic habitans, & ipſi placeret ibidem manere.
Sed date ancillæ hoſpiti cibumque potumque.
Sic ait. Illæ vero hanc diligenter audiverunt, & paruerunt,
Ulyſſique appoſuerunt cibum & potum.
Atque ille bibebat & edebat prudens divinus Ulyſſes
Rapaciter: diu enim a cibo erat jejunus.
Cæterum Nauſicaa alba lacertis alia excogitavit:
Veſtes igitur plicans poſuit pulchrum in currum,
Junxitque mulos fortibus ungulis: conſcendit autem ipſa:
Adhortataque eſt Ulyſſem, verbumque dixit, & compellavit:
Surge nunc hoſpes, ad urbem ut eas ut te mittam
Patris mei ad domum prudentis: ubi te autumo
Omnium Phæacenſium viſurum eſſe quotquot optimi.
Sed omnino ſic facito: (videris enim mihi non parum ſapere)
Donec quidem per agros iverimus & culturas hominum,
Tamdiu cum ancillis poſt mulos & currum
Celeriter venite, ego vero *per* viam ducam:
At poſtquam ad urbem conſcenderimus circa quam murus
Altus, pulcher autem portus utrinque urbis,
Arctuſque introitus: & naves per viam utrinque agitatæ
Subductæ ſunt: omnibus enim ſua ſtatio eſt unicuique:
Ibi quoque ipſis forum eſt, pulchrum Neptuni circa templum,

Ve-

Ῥυπῶσιν λάεσσι καπνῳ χέεσθ' ἀραρῦῖα.
Ἔνθα δὲ νηῶν ὅπλα μελαινάων ἀλέγουσι,
Πείσματα καὶ σπεῖρα, καὶ ἀποξώουσιν ἐρετμά.
Οὐ γὰρ Φαιήκεσσι μέλει βιός, οὐδὲ φαρέτρη,
Ἀλλ' ἱστοὶ καὶ ἐρετμὰ νεῶν, καὶ νῆες ἐΐσαι,
Ἦσιν ἀγαλλόμενοι πολιὴν περόωσι θάλασσαν.
Τῶν ἀλεείνω φῆμιν ἀδηκέα, μή τις ὀπίσσω
Μωμεύῃ· (μάλα δ' εἰσὶν ὑπερφίαλοι κατὰ δῆμον)
Καί νύ τις ὧδ' ἔπεσι κακώτερος ἀμφιβολήσας,
Τίς δ' ὅδε Ναυσικάᾳ ἕπεται καλός τε μέγας τε
Ξεῖνος; ποῦ δέ μιν εὗρε; πόσις νύ οἱ ἔσσεται αὐτῇ.
Ἢ τινά που πλαγχθεὶς πομίσατο ἧς ἀπὸ νηὸς,
Ἀνδρῶν τηλεδαπῶν· ἐπεὶ οὔ τινες ἐγγύθεν εἰσίν·
Ἦ τις οἱ εὐξαμένῃ πολυάρητος θεὸς ἦλθεν,
Οὐρανόθεν καταβάς· ἕξει δέ μιν ἤματα πάντα.
Βέλτερον εἴ κ' αὐτή περ ἑποιχομένη πόσιν εὕρῃ
Ἄλλοθεν· ἦ γὰρ τόσσον γ' ἀπημάζει κατὰ δῆμον
Φαίηκας, οἵ μιν μνῶνται πολέες τε καὶ ἐσθλοί.
Ὥς ἐρέουσιν, ἐμοὶ δέ κ' ὀνείδεα τοῦτα γένοιτο·
Καὶ δ' ἄλλῃ νεμεσῶ, ἥ τις τοιαῦτά γε ῥέζοι,
Ἥ τ' ἀέκητι φίλων πατρὸς καὶ μητρὸς ἐόντων
Ἀνδράσι μίσγηται, πρὶν γ' ἀμφαδίην γάμον ἑλθεῖν.
Ξεῖνε, σὺ δ' ὦδ' ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα τάχιστα
Πομπῆς καὶ νόστου τύχῃς παρὰ πατρὸς ἐμεῖο·
Δήμου ἀγλαὸν ἄλσος Ἀθηναίης ἄγχι κελεύθου
Αἰγείρων· ἐκ δὲ κρηὶν ναίει, ἀμφὶ δὲ λειμών.
Ἔνθάδε πατρὸς ἐμοῦ τέμενος τεθαλυῖά τ' ἀλωή,
Τόσσον ἀπὸ πτόλιος ὅσσον τε γέγωνε βοήσας·
Ἔνθα καθεζόμενος μένειν χρόνον, εἰσόκεν ἡμεῖς
Ἀστυδε ἔλθωμεν, καὶ ἱκώμεθα δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἡμέας ἕλπῃ ποτὶ δώματ' ἀφῖχθαι,
Καὶ τότε Φαιήκων ἴμεν ἐς πόλιν, ἠδ' ἐρέεσθαι
Δώματα πατρὸς ἐμοῦ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Ῥεῖα δ' ἀφίγνωτ' ἐσὶ, καὶ ἂν πάϊς ἡγήσαιτο
Νήπιος· οὐ μὲν γάρ τι ἐοικότα τοῖσι πέπυκται
Δώματα Φαιήκων, οἷος δόμος Ἀλκινόοιο
Ἥρωος· ἀλλ' ὁπότ' ἂν σε δόμοι κεκύθωσι καὶ αὐλή,
Ὦκα μάλ' ἐκ μεγάροιο διελθέμεν, ὄφρ' ἄν ἵκηαι
Μητέρ' ἐμήν· ἣ δ' ἧσται ἐπ' ἐσχάρῃ αὐτῶν πυρὸς αὐγῇ,

Ἠ' ἀλ-

Vectitiis lapidibus excisis aptum.
Ibi vero navium armamenta nigrarum reservant,
Rudentes & vela, & poliunt remos.
Non enim Phæacibus curæ est arcus neque pharetra,
Sed mali & remi navium, & naves æquatæ,
Quibus læti penetrant spumosum mare:
Horum evito famam amaram, ne quis post
Carpat: (valde enim sunt insolentes vulgo)
Et fortassis quis sic diceret malignior occurrens:
Quis ille qui Nausicaam sequitur pulcherque & magnus
Hospes? ubi illum nacta est? maritus utique erit ipsi.
Aut aliquem errantem adduxit a sua navi
Virorum externorum: quandoquidem nulli prope sunt:
Aut quispiam supplicanti multis exoratus Deus venit,
E cælo descendens: habebit vero eum dies omnes.
Rectius si ipsa adiens maritum invenit
Aliunde. nam hos quidem spernit in populo
Phæaces, qui ipsam ambiunt multi & nobiles.
Sic dicent, mihi vero probrosa hæc fierent:
Atque alii succenserem quæcumque talia faceret,
Quæ invitis caris patre & matre viventibus
Viris miscerentur, priusquam palam nuptiæ adveniissent.
Hospes, tu autem sic meum percipe sermonem, ut celerrime
Deductu & reditu potiaris per patrem meum:
Inveniemus pulchrum lucum Palladis prope viam
Ex populis: fons autem effluit, circaque pratum.
Atque ibi patris mei & prædium & florentes horti,
Tantum ab urbe quantum auditur clamans:
Ibi desidens præstolare aliquandiu, donec nos
Ad urbem venerimus, & pervenerimus ad ædes patris.
At postquam nos speraveris ad ædes perveniisse,
Et tum Phæacum eas ad urbem, atque require
Ædes patris mei magnanimi Alcinoi.
Facile autem notabiles sunt, etiam puer duceret
Infans. neque enim quidquam similes illi sunt
Ædes Phæacum, qualis domus Alcinoi
Herois. sed postquam te ædes celaverint & aula,
Valde celeriter ex regia penetra, ut pervenias
Ad matrem meam, quæ sedet ad focum in ignis splendore,

Ἠλάκατα τροφόωσ' ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι,
Κίονι κεκλιμένη, δμωαὶ δέ οἱ ἕατ' ὄπισθεν.
Ἔνθα δὲ πατρὸς ἐμεῖο πρὸν ποσὶ κλισίη οἱ ἀγείρετο,
Τῷ ὅγε οἰνοποάζε ἐφήμενος, ἀδάματος ὡς.
Τὸν παραμειψάμενος, μητρὸς ποτὶ γούνασι χεῖρας
Βάλλειν ἠμετέρης, ἵνα νόστιμον ἦμαρ ἰδηαι
Χάρμη καρπαλίμως, ἐκ δ' μάλα πολλὸν ἐσύ.
Εἴ κού τοι κείνη γε φίλα φρονέησ' ἐνὶ θυμῷ.
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ', ἵμασεν μάστιγι φαεινῇ
Ἡμιόνους. αἱ δ' ὦκα λίπον ποταμοῖο ῥέεθρα.
Αἳ δ' εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσιν.
Ἡ δὲ μάλ' ἰθυόεσσαν, ὅπως ἅμ' ἕποιατο πεζοὶ
Ἀμφίπολοί τ' Ὀδυσῆος τε· νόῳ δ' ἐπέβαλλεν ἱμάσθλῃ·
Δύσετό τ' ἠέλιος, καὶ τοὶ κλυτὸν ἄλσος ἵκοντο
Ἱερὸν Ἀθηναίης, ἵν' ἀρ' ἔζετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἑπεὶ τάχ' ἄνακτα Διὸς κούρη μεγάλοιο,
Κλυτὰ μοι ἀγλαόκοιο Διὸς τέκος ἀτρυτώνη,
Νῦν δή πέρ μοι ἄκουσον, ἐπεὶ πάρος ὄφρα ἄκουσας
Ῥαομένη, ὅτε μ' ἔρραε κλυτὸς Ἐννοσίγαιος.
Δός μ' ἐς Φαίηκας φίλον ἐλθεῖν ἠδ' ἐλεεινόν.
Ὣς ἔφατ' εὐχόμενος· τὴν δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθήνη.
Αὐτῷ δ' ὄπω φαίνετ' εἰναπόν· αἴδετο γὰρ ῥα
Πατρὸς κασιγνήτου· ὁ δ' ἐπιζαφελῶς μενέαινεν
Ἀντιθέῳ Ὀδυσῆι, πάρος ἧς γαῖαν ἱκέσθαι.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΙΡΟΥ ΤΗΣ Η.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

ΝΑυσικάα εἰς τὴν πόλιν ἀφικνεῖται, καὶ μετ' ὀλίγον Ὀδυσσεὺς ἱκετεύει τὴν Ἀρήτην Ἀλκινόου τοῦ βασιλέως γυναῖκα. καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον πυθομένης ὁπόθεν τὴν ἐσθῆτα ἔχει,

(ἐν-

Penſum verſans purpureum, mirabile viſu,
Columnæ acclinata, ancillæ vero ſedent pone illam.
Hic vero patris mei ſolium adjacet ei,
Quo ille convivatur inſidens immortalis ceu:
Hoc præterito, matris ad genua manus
Extende noſtræ, ut reditionis diem videas
Gaudens, cito, etiamſi valde procul hinc es.
Si quidem tibi illa utique bene volet in animo.
Spes tibi deinde amicoſque videre, & pervenire
Domum ad pulchre ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic locuta, flagellavit flagello ſplendido
Mulos, qui celeriter reliquerunt fluvii fluenta:
Illi bene quidem currebant, & pulchre jactabant pedes.
Ipſa autem plane *ita* aurigabatur, ut ſimul ſequerentur pedites
Ancillæ Ulyſſeſque: arte vero impegit flagellum:
Occidit autem ſol, & illi inclytum ad delubrum pervenerunt
Sacrum Palladis, ubi ſedit divinus Ulyſſes:
Statim deinde precatus eſt Jovis filiam magni:
Audi me a capra nutriti Jovis filia indomita,
Nunc ſane me exaudi, quoniam antea nunquam exaudiviſti
Jactatum, quando me jactabat inclytus Neptunus.
Da me ad Phæacas gratum venire atque miſerabilem.
Sic ait orans. eum autem audivit Pallas Minerva.
Ipſi vero neutiquam apparebat palam: verebatur enim
Patruum. is enim vehementer iraſcebatur
Divino Ulyſſi, antequam ſuam ad terram veniret.

ODYSSEÆ HOMERI VII.

LIBRI

Argumentum.

NAuſicaa in urbem pervenit, & paulo poſt Ulyſſes ſupplicat Aretæ Alcinoi regis uxori. Atque illi poſt cœnam interroganti undè veſtimenta haberet, (cognoverat enim ea)

(ἐγνώρισε γὰρ αὐτὼ) τὰ συμβάντα αὐτῷ κατὰ τὸν πλοῦν ἀπὸ τῆς Ὠγυγίας μέχρι τῆς τῶν Φαιάκων γῆς διηγεῖται.

Ἦτα δ' ἣ φρονέουσ' Ὀδυσῆι Σχεδίης βασίλῆες.

Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' ἠρᾶτο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Κούρῃ δὲ πρόσθ' ἄσυ φέρεν μένος ἠμιόνοιιν.
Ἡ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐν πατρὸς ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκανεν,
Στῆσεν ἄρ' ἐν προθύροισι, κασίγνητοι δέ μιν ἀμφὶς
Ἵσταντ' ἀθανάτοισι ἐοικότες, οἵ ῥ' ἀπ' ἀπήνης
Ἡμιόνους ἕλυον, ἐσθῆτά τε ἔσφερον εἴσω.
Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον ἐὺν ἤιε· δαῖε δέ οἱ πῦρ
Γρηῢς Ἀπειραίη θαλαμηπόλος Εὐρυμέδουσα,
Τὴν ποτ' Ἀπείρηθεν νέες ἤγαγον ἀμφιέλισσαι·
Ἀλκινόῳ δ' αὐτῷ γέρας ἔξελον, οὕνεκα πᾶσι
Φαίηκεσσιν ἄνασσε, θεοῦ δ' ὣς δῆμος ἄκουεν·
Ἣ τρέφε Ναυσικάαν λευκώλενον ἐν μεγάροισιν·
Ἣ οἱ πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἴσω δόρπον ἐκόσμει.
Καὶ τότ' Ὀδυσσεὺς ὦρτο πόλινδ' ἴμεν, ἀμφὶ δ' Ἀθήνη
Πολλὴν ἠέρα χεῦε φίλα φρονέουσ' Ὀδυσῆι,
Μή τις Φαιήκων μεγαθύμων αἰνιβολήσας
Κερτομέοι τ' ἐπέεσσι, καὶ ἐξερέοιθ' ὅστις εἶη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἔμελλε πόλιν δύσεσθαι ἐρατὴν,
Ἔνθά οἱ αὐτεβόλησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Παρθενικῇ εἰκυῖα νεηνίδι κάλπιν ἐχούσῃ·
Στῆ δὲ πρόσθ' αὐτῆς· ὁ δ' ἀνείρετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ τέκος, οὐκ ἂν μοι δόμον ἀνέρος ἠγήσαιο
Ἀλκινόου, ὃς τοῖσδε μετ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει;
Καὶ γὰρ ἐγὼ ξεῖνος τηλαπείριος ἐνθάδ' ἱκάνω
Τηλόθεν ἐξ ἀπίης γαίης· τῷ οὔπινα οἶδα
Ἀνθρώπων οἳ τηῖδε πόλιν καὶ γαῖαν ἔχουσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε πάτερ δόμον ὃν με κελεύεις
Δείξω· ἐπεὶ μοι πατρὸς ἀμύμονος ἐγγύθι ναίει.
Ἀλλ' ἴθι σιγῇ τοῖον· ἐγὼ δ' ὁδὸν ἡγεμονεύσω.
Μηδέ τιν' ἀνθρώπων προποίσεο, μηδ' ἐρέεινε.
Οὐ γὰρ ξείνους οἵδε μάλ' ἀνθρώπους ἀνέχονται,
Οὐδ' ἀγαπαζόμενοι φιλέουσ' ὅς κ' ἄλλοθεν ἔλθοι.
Νηυσὶ θοῇσιν τοί γε πεποιθότες ὠκείῃσιν,

35 Λαὸν

omnia quæ acciderant ſibi in navigatione ab Ogygia uſque ad Phæacum terram narrat.

H. bene cupiunt Ulyſſi Scheriæ reges.

Sic quidem illic precabatur patiens divinus Ulyſſes,
Puellam vero ad urbem ferebat robur mulorum.
Illa vero quando jam *ad* ſui patris inclytas ædes pervenit,
Conſtitit in veſtibulo: fratres vero ipſam undique
Circumſtabant immortalibus ſimiles, qui a curru
Mulos ſolvebant, veſtemque portabant intro.
Ipſa vero ad thalamum ſuum ibat: accendebat autem illi ignem
Anus Epirotica cubicularia Eurymeduſa,
Quam olim ex Epiro naves duxerant remis utrinque agitatæ:
Alcinoo autem eam munus elegerunt, eo quod omnibus
Phæacibus imperabat, & veluti deum populus audiebat:
Quæ enutrivit Nauſicaam pulchram ulnis in regia:
Quæ ei ignem accendebat, & intus cœnam adornabat.
Atque tunc Ulyſſes ſurrexit ad urbem iturus. at Pallas
Multam caliginem circumfudit bene cupiens Ulyſſi,
Ne quis Phæacum magnanimorum obviam factus
Conviciaretur verbis, & interrogaret quiſnam eſſet.
Sed cum jam urbem ingreſſurus erat amabilem,
Hic ei obviam facta eſt dea cæſia Minerva,
Virgini ſimilis juvenculæ urnam geſtanti:
Stetitque ante eum. interrogabat autem divinus Ulyſſes:
O filia, nonne me ad domum viri deduceres,
Alcinoi, qui inter hoſce homines imperat?
Etenim ego hoſpes multa paſſus huc venio
Procul ex longinqua terra: quare nullum novi
Hominum qui hanc urbem & terram inhabitant.
Hunc contra allocuta eſt dea cæſia Minerva:
Equidem tibi hoſpes pater domum quam me jubes
Monſtrabo: quoniam mihi patrem inculpatum prope habitat.
Sed eas tacite ſic: ego vero viam præibo:
Neque quenquam hominum alloquere, neque interroga.
Non enim hoſpites hi admodum ferunt,
Nec amantes diligunt quicunque aliunde venerit.
Navibus velocibus iſti freti celeribus

Λαῖτμα μὲν ἐκπερόωσιν, ἐπεὶ σφισι δῶκ' Ἐνοσίχθων·
Τῶν νέες ὠκεῖαι ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἡγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη
Καρπαλίμως· ὁ δ' ἕπετο μετ' ἴχνια βαῖνε θεοῖο.
Τὸν δ' ἄρα Φαίηκες ναυσικλυτοὶ ἐν σύνοσαν
Ἐρχόμενον κατὰ ἄστυ διὰ σφέας. ἐν γὰρ Ἀθήνη
Εἶα ἐυπλόκαμος, δεινὴ θεός, ἤ ῥά οἱ ἀχλὺν
Θεσπεσίην κατέχευε, φίλα φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Θαύμαζον δ' Ὀδυσῆος λιμένας ἠδὲ νῆας εἰσας,
Αὐτῶν δ' ἡρώων ἀγοράς τε τάχεα μακρὰ,
Τ' ἆλλα, σκολόπεσσιν ἀρηρότα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ βασιλῆος ἀγακλυτὰ δώματ' ἵκοντο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Οὗτος δή σοι ξεῖνε πάτερ δόμος, ὅν με κελεύεις
Πεφραδέμεν, δήεις δὲ διοτρεφέας βασιλῆας
Δαίτῃσι δαινυμένους. σὺ δ' ἔσω κίε, μηδέ τι θυμῷ
Τάρβει· θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισι τελέθει, ἢ κῆ ποθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
Δέσποιναν μὲν πρῶτα κιχήσεαι ἐν μεγάροισιν,
Ἀρήτη δ' ὄνομ' ἐστὶν ἐπώνυμον· ἐκ δὲ τοκήων
Τῶν αὐτῶν, οἵπερ τέκον Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ναυσίθοον μὲν πρῶτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων
Γείνατο καὶ Περίβοια, γυναικῶν εἶδος ἀρίστη,
Ὀπλοτάτη θυγάτηρ μεγαλήτορος Εὐρυμέδοντος,
Ὅς ποθ' ὑπερθύμοισι γιγάντεσσιν βασίλευεν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ὤλεσε λαὸν ἀπάσθαλον, ὤλετο δ' αὐτός.
Τῇ δὲ Ποσειδάων ἐμίγη, καὶ ἐγείνατο παῖδα
Ναυσίθοον μεγάθυμον, ὃς ἐν Φαίηξιν ἄνασσε.
Ναυσίθοος δ' ἔτεκε Ῥηξήνορά τ' Ἀλκίνοόν τε·
Τὸν μὲν ἄκουρον ἐόντα βάλ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Νυμφίον ἐν μεγάρῳ, μίαν οἴην παῖδα λιπόντα
Ἀρήτην. τὴν δ' Ἀλκίνοος ποιήσατ' ἄκοιτιν,
Καί μιν ἔτισ' ὡς οὔτις ἐπὶ χθονὶ τίεται ἄλλη,
Ὅσσαι νῦν γε γυναῖκες ὑπ' ἀνδράσιν οἶκον ἔχουσιν,
Ὣς κείνην περὶ κῆρι τετίμηταί τε καὶ ἔστιν,
Ἔκ τε φίλων παίδων ἔκ τ' αὐτοῦ Ἀλκινόοιο,
Καὶ λαῶν, οἳ μίν ῥα θεὸν ὡς εἰσορόωντες
Δεδέχαται μύθοισιν, ὅτε σείχησ' ἀνὰ ἄστυ.
Οὐ μὲν γάρ τι νόος γε καὶ αὐτὴ δάσσεται ἐρθῶς,

Οἷ-

Undas ingentes tranant, nam ipſis dedit Saturnius.
Horum naves veloces veluti penna & cogitatio.
Sic ſane locuta præibat Pallas Minerva
Celeriter: ipſe deinde poſt veſtigia ibat deæ.
Hunc autem Phæaces inclyti navigatione non animadverterunt
Vadentem in urbe per ipſos: non enim Pallas
Sinebat cirrata potens dea, quæ ei caliginem
Divinam offudit, bene cupiens in animo.
Mirabatur autem Ulyſſes portus & naves æquatas,
Ipſorumque heroum fora & muros longos,
Sublimes, vallis munitos, mirabile viſu.
Sed quando jam regis ad inclytam domum pervenerunt,
His vero ſermonibus cœpit dea cæſia Minerva:
Hæc ſane tibi hoſpes pater domus quam me jubes
Indicare, invenies vero Jovis alumnos reges
Epulas epulantes, tu vero intro eas, neve quid animo
Timeas: audens enim vir in omnibus potior
Rebus eſt etiam ſi alicunde aliunde veniat.
Reginam quidem primo invenies in regia,
Arete vero nomen eſt ex re: parentibus autem
Eiſdem eſt qui quidem genuerunt Alcinoum regem.
Nauſithoum quidem primum Neptunus terræ quaſſator
Genuit & Periboea, mulierum forma pulchertrima,
Minima natu filia magnanimi Eurymedontis,
Qui olim ſuperbis gigantibus imperitabat.
Sed hic quidem perdidit populum ſceleſtum, periit & ipſe.
Huic vero Neptunus miſtus eſt, & genuit filium
Nauſithoum magnanimum, qui Phæacibus imperavit.
Nauſithous vero genuit Rhexenoremque Alcinoumque:
Illum autem prole maſcula carentem peremit arcitenens Apollo
Recentem a nuptiis in regia, unicam ſolam filiam reliquentem
Aretam: hanc Alcinous fecit uxorem,
Et ipſam honoravit, ut nulla ſuper terra honoratur alia,
Quotquot nunc quidem mulieres ſub viris domum habent,
Quemadmodum illa ex animo honorabatur & eſt,
Atque caris liberis atque ipſo Alcinoo,
Et civibus, qui ipſam ſane veluti deam ſuſpicientes,
Excipiunt verbis, cum incedit per urbem.
Minime enim mente etiam ipſa eget bona,

Οἷσίν τ' ἠδ' φρονέῃσι καὶ ἀνδράσι νείκεα λύειν.
Εἴ κέν τοι κείνη γε φίλα φρονέῃσ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον, καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἄρα φωνήσασ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθήνη
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον· λίπε δὲ Σχερίην ἐρατεινήν·
Ἵκετο δ' ἐς Μαραθῶνα καὶ εὐρυάγυιαν Ἀθήνην,
Δῦνε δ' Ἐρεχθῆος πυκινὸν δόμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀλκινόου πρὸς δῶματ' ἴε κλυτά. πολλὰ δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαιν' ἰσαμένῳ, πρὶν χάλκεον οὐδὸν ἱκέσθαι.
Ὥς γὰρ ἠελίου αὐγὴ πέλεν ἠὲ σελήνης
Δῶμα κατ' ὑψερεφὲς μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο.
Χάλκειοι μὲν γὰρ τοῖχοι ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ· περὶ δὲ θριγκὸς κυάνοιο.
Χρύσειαι δὲ θύραι πυκινὸν δόμον ἐντὸς ἔεργον·
Ἀργύρεοι δὲ σταθμοὶ ἐν χαλκέῳ ἕστασαν οὐδῷ,
Ἀργύρεον δ' ἐφ' ὑπερθύριον, χρυσείη δὲ κορώνη.
Χρύσειοι δ' ἐκάτερθε καὶ ἀργύρεοι κύνες ἦσαν,
Οὓς Ἥφαιστος ἔτευξεν ἰδυίῃσι πραπίδεσσι,
Δῶμα φυλακτήσειν μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Ἀθανάτους ὄντας καὶ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Ἐν δὲ θρόνοι πέλεν τοῖχον ἐρηρέδατ' ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἐς μυχὸν ἐξ οὐδοῦ διαμπερές· ἔνθ' ἐνὶ πέπλοι
Λεπτοὶ δαίδαλα πολλὰ βεβλήατο, ἔργα γυναικῶν.
Ἔνθα δὲ Φαιήκων ἡγήτορες ἑδρόωντο,
Πίνοντες καὶ ἔδοντες· ἐπήετανον γὰρ ἔχεσκον.
Χρύσειοι δ' ἄρα κοῦροι ἐϋδμήτοισιν ἐπὶ βωμοῖς
Ἕστασαν, αἰθομένας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχοντες,
Φαίνοντες νύκτας κατὰ δώματα δαιτυμόνεσσι.
Πεντήκοντα δέ οἱ δμῳαὶ κατὰ δῶμα γυναῖκες·
Αἱ μὲν ἀλετρεύουσι μύλης ἔπι μήλοπα καρπόν,
Αἱ δ' ἰσὸς ὑφόωσι καὶ ἠλάκατα στροφόωσιν
Ἥμεναι, οἷά τε φύλλα μακεδνῆς αἰγείροιο·
Καμροσέων δ' ὀθονέων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
Τόσσον Φαίηκες πέρι πάντων ἴδμεν ἀνδρῶν
Νῆα θοὴν εὖ πόντῳ ἐλαυνέμεν, ὡς δὲ γυναῖκες
Ἰσόν τεχνῆσαι· περὶ γὰρ σφίσι δῶκεν Ἀθήνη
Ἔργα τ' ἐπίσασθαι περικαλλέα, καὶ φρένας ἐσθλάς.
Ἔκποσθεν δ' αὐλῆς μέγας ὄρχατος ἄγχι θυράων

Τετρά-

Quibus bene vult etiam viris lites ſolvit.
Si tibi illa bene volet ex animo,
Spes eſt tibi poſtea amicoſque videre, & pervenire
Domum in excelſam & tuam in patriam terram.
Sic igitur locuta abiit cæſia Minerva
Pontum per infructuoſum: deſeruitque Scheriam amabilem:
Venit autem ad Marathonem & ſpatioſas plateis Athenas,
Ingreſſaque eſt Erecthei bene munitam domum. Sed Ulyſſes
Alcinoi ad domum ibat inclytam, plurima vero illi cor
Cogitabat ſtanti, prius quam ad æreum limen veniſſet:
Inſtar enim ſolis ſplendor erat aut lunæ
Domum per excelſam magnanimi Alcinoi.
Ærei etenim muri firmati ſunt hinc atque hinc,
In penetrale a limine: cancelli autem cyani.
Aureæ vero fores firmam domum intus claudebant:
Argentei autem poſtes in æreo ſtabant limine,
Argenteum vero ſuperliminare, aureus autem circulus.
Aurei autem utrinque & argentei canes erant,
Quos Vulcanus fecerat peritis præcordiis,
Domum ut cuſtodirent magnanimi Alcinoi,
Immortales futuros & inſeneſcentes dies omnes.
Intus ſedilia circa murum firmata erant hinc & hinc,
Ad infimum ſeceſſum a limine penitus: ibi pepli
Tenues bene neti reconditi erant, opera mulierum.
Hic autem Phæacum ductores ſedebant,
Bibentes & edentes: toto anno enim habebant.
Aurei vero juvenes fabreſactas ad aras
Stabant, ardentes faces in manibus habentes,
Prælucentes nocte per domum convivantibus.
Quinquaginta autem ei ancillæ per domum fœminæ:
Aliæ quidem molunt ſub mola flavum fructum,
Aliæ telas texunt & penſum verſant
Sedentes, qualia folia excelſæ populi:
Bene textis autem a linteis deſtillat humidum oleum:
Tantum Phæaces ſupra omnes periti ſunt homines
Navem celerem per pontum agere, quantum mulieres
Telam texere: ſupra modum enim illis dedit Pallas
Operaque ſcire perpulchra, & ingenium bonum.
Extra vero aulam ingens hortus prope januas

Qua-

Τετράγυω· περὶ δ' ἕρκος ἑλήλαται ἀμφοτέρωθεν,
Ἔνθα δὲ δενδρεα μακρὰ πεφύκει πληθόωντα,
Ὄγχναι καὶ ῥοιαὶ, καὶ μηλέαι ἀγλαόκαρποι,
Συκαῖ τε γλυκεραὶ, καὶ ἐλαῖαι πληθόωσαι·
Τάων οὔποτε καρπὸς ἀπόλλυται, οὐδ' ἐπιλείπει
Χείματος οὐδὲ θέρευς, ἐπετήσιος, ἀλλὰ μάλ' αἰεὶ
Ζεφυρίη πνείουσα τὰ μὲν φύει, ἄλλα δὲ πέσσει.
Ὄγχνη ἐπ' ὄγχνῃ γηράσκει, μῆλον δ' ἐπὶ μήλῳ,
Αὐτὰρ ἐπὶ σταφυλῇ σταφυλὴ, σῦκον δ' ἐπὶ σύκῳ.
Ἔνθα δέ οἱ πολύκαρπος ἀλωὴ ἐρρίζωται·
Τῆς ἕτερον μὲν θειλόπεδον λαρῷ ἐν χώρῳ
Τέρσεται ἠελίῳ, ἑτέρας δ' ἄρα τε τρυγόωσιν,
Ἄλλας δὲ τραπέουσι· πάροιθε δέ τ' ὄμφακές εἰσιν,
Ἄνθος ἀφιεῖσαι, ἕτερον δ' ὑποπερκάζουσι.
Ἔνθα δὲ κοσμηταὶ πρασιαὶ παρὰ νείατον ὄρχον
Παντοίαι πεφύασιν, ἐπηετανὸν γανόωσαι·
Ἐν δὲ δύω κρῆναι, ἡ μὲν τ' ἀνὰ κῆπον ἅπαντα
Σκίδναται, ἡ δ' ἑτέρωθεν ὑπ' αὐλῆς οὐδὸν ἵησι
Πρὸς δόμον ὑψηλὸν, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται.
Τοῖ ἄρ' ἐν Ἀλκινόοιο θεῶν ἔσαν ἀγλαὰ δῶρα.
Ἔνθα στὰς δῖος πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ,
Καρπαλίμως ὑπὲρ οὐδὸν ἐβήσατο δώματος ἔσω,
Εὗρε δὲ Φαιήκων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας
Σπείσοντας δεπάεσσιν εὐσκόπῳ Ἀργειφόντῃ,
Ὧ πυμάτῳ σπείσκον, ὅτε μνησαίατο κοίτου.
Αὐτὰρ ὁ βῆ διὰ δῶμα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Πολλὼν ἠέρ' ἔχων· τῷ οἱ περίχυτο Ἀθήνη,
Ὄφρ' ἵκετ' Ἀρήτην τε καὶ Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' Ἀρήτῃ βάλε γούνασι χεῖρας Ὀδυσσεὺς·
Καὶ τότε δή ῥ' αὐτοῖο πάλιν χύτο θέσπιος ἀὴρ.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο δόμον κατὰ φῶτα ἰδόντες·
Θαύμαζον δ' ὁρόωντες. ὁ δ' ἐλισσόμενος Ὀδυσσεὺς,
Ἀρήτη. Θύγατερ Ῥηξήνορος αὖτε θεοῖο,
Σόν τε πόσιν σά τε γούναθ' ἱκάνω, πολλὰ μογήσας,
Τοὺς δέ τε δαιτυμόνας· τοῖσιν θεοὶ ὄλβια δοῖεν
Ζωέμεναι, καὶ παισὶν ἐπιτρέψειαν ἕκαστος
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι, γέρας θ' ὅ, τι δῆμος ἔδωκεν.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πομπὴν ὀτρύνετε πατρὸς ἐς οἶκον

Θᾶσ-

Quatuor jugerum: circaque ſeptum ductum eſt utrinque.
Ibi vero arbores proceræ creverant virentes,
Pirus & malus punica, & mali pulchrum fructum ferentes,
Ficuſque dulces, & oleæ vireſcentes:
Ex iis fructus nunquam perit, neque deficit
Hyeme, neque æſtate, perennans, ſed plane ſemper
Zephyrus ſpirans alia creſcere facit, aliaque matureſcere.
Pirum poſt pirum ſeneſcit, malum poſt malum,
Ac poſt uvam uva, ficus autem poſt ficum.
Ibidem ei fructuoſa vinea ſata eſt.
Hujus alterum quidem ſolum lato in loco
Siccatur ſole, alias autem vindemiant,
Alias autem calcant: ante autem uvæ immaturæ ſunt,
Florem emittentes, nonnullæ vero matureſcunt.
Ibi exculti pulvini ad extremum ordinem
Omnis generis conſiti ſunt, toto anno virentes:
Duo autem fontes, alter quidem per hortum omnem
Diſpergitur, alter autem ex altera parte ſub aulæ limen fluit
Verſus domum excelſam, unde aquantur cives.
Talia videlicet in Alcinoi domo deorum erant ſplendida dona.
Ibi ſtans admirabatur patiens divinus Ulyſſes.
Cæterum poſtquam omnia ſuo admiratus eſt animo,
Celeriter ſuper limen ingreſſus eſt domum intro.
Invenit autem Phæacum duces atque conſiliarios
Libantes poculis ſpeculatori Mercurio,
Cui ultimo libabant, quando cogitabant de lecto.
Cæterum ipſe ivit per domum patiens divinus Ulyſſes,
Multam caliginem habens quam ei circumfuderat Pallas,
Donec pervenit ad Aretem & Alcinoum regem.
Circum igitur Aretæ jecit genua manus Ulyſſes:
Et tum rurſus ab ipſo diffuſus divinus aer.
Illi vero muti facti ſunt per domum ut virum conſpexerunt:
Admirabantur autem videntes. ipſe autem orabat Ulyſſes:
Arete filia Rhexenoris diis æquiparandi,
Ad tuum maritum & ad tua genua venio, multa paſſus,
Et ad hoſce convivas: quibus dii feliciter dent
Vivere, & liberis commitant unuſquiſque
Bona domi, honoremque quemcumque populus dederit:
Cæterum mihi deductionem parate in patriam ut redeam
Ocyus:

Θᾶσσον· ἐπειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχω.
Ὣς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπ' ἐσχάρῃ σὺ κονίῃσι
Παρ πυρί. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τὸν δὲ δὴ μετέειπε γέρων ἥρως Ἐχένηος,
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Καὶ μύθοισι κέκαστο, παλαιά τε πολλά τε εἰδώς·
Ὅσσφιν ἐὺφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ἀλκίνοε, ἐ μέν τοι τόδε κάλλιον, οὐδὲ ἔοικε,
Ξεῖνον μὲν χαμαὶ ἧσθαι ἐπ' ἐσχάρῃ σὺ κονίῃσιν,
Οἵδε δὲ σὸν μῦθον ποσσὶ δέγμενοι ἰσανόωνται.
Ἀλλ' ἄγε δὴ ξεῖνον μὲν ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου
Εἶσον ἀναστήσας. σὺ δὲ κηρύκεσσι κέλευσον
Οἶνον ἐπικρῆσαι, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Δόρπον δὲ ξείνῳ ταμίη δόπα οἷσιν ἐόντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε ἱερὸν μετὰ Ἀλκινόοιο,
Χειρὸς ἑλὼν Ὀδυσῆα δαίφρονα ποικιλομήτην,
Ὧρσεν ἀπ' ἐσχαρόφιν, καὶ ἐπὶ θρόνου εἷσε φαεινοῦ,
Τίον ἀναστήσας ἀγαπώρην Λαοδάμαντα,
Ὃς οἱ πλησίον ἷζε, μάλιστα δέ μιν φιλέεσκε.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐπάρυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Αὐτὰρ ὁ πῖνε καὶ ἦσθε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μένος Ἀλκινόοιο,
Ποντόνοε, κρητῆρα κεραασάμενος μέθυ οἶνον
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ἵνα καὶ Διὶ τερπικεραύνῳ
Σπείσομεν, ὅς θ' ἱκέτῃσιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς φάτο. Ποντόνοος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενος δεπάεσσιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν σπείσάν τ', ἐπίον θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Νῦν μὲν δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες·
Ἠῶθεν δὲ γέροντας ἐπὶ πλείονας καλέσαντες,
Ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις ξενίσσομεν, ἠδὲ θεοῖσι

Ῥέ-

Ocyus: quoniam diu procul ab amicis ærumnas patior.
Sic fatus, reſedit ad ſocum in cineribus
Juxta ignem. Illi vero omnes muti facti ſunt ſilentio.
Sero tandem fatus eſt ſenex heros Echeneus,
Qui ſane Phæacum virorum maximus natu erat,
Et eloquentia pollebat, priſcaque & plurima doctus:
Qui eis bene ſapiens concionatus eſt & dixit:
Alcinoe, non ſane hoc honeſtum, neque convenit,
Hoſpitem quidem humi ſedere ad ſocum in cineribus,
Iſti vero tuum juſſum expectantes cunctantur.
Sed age jam hoſpitem in ſede argenteis clavis diſtincta
Colloca erigens: tu autem præconibus impera
Vinum infundere, ut & Jovi fulminatori
Libemus, qui ſupplices venerandos comitatur.
Cœnam vero hoſpiti proma det de penu.
At poſtquam hoc audivit ſacrum robur Alcinoi,
Manu prehenſum Ulyſſem prudentem varium conſilio
Levavit a foco, & in ſedem locavit ſplendidam,
Filium exſuſcitans fortem Laodamantem,
Qui ei proximus ſedebat, maxime autem ipſum amabat.
Aquam autem ancilla gutturnio infudit ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteum lebetem,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit menſam.
Panem vero verecunda proma appoſuit ferens,
Eſcas multas addens, gratificans de præſentibus.
Cæterum ipſe bibebat & comedebat prudens divinus Ulyſſes:
Atque tum præconem allocutum eſt robur Alcinoi:
Pontonoe, craterem miſcens vinum diſtribue
Omnibus per domum, ut Jovi fulminatori
Libemus, qui ſupplices honoratos comitatur.
Sic ait. Pontonous autem dulce vinum miſcebat:
Diſtribuit igitur omnibus propinans poculis.
At poſtquam libarunt, biberuntque quantum cupiebat animus,
Illis Alcinous concionatus eſt & fatus:
Audite Phæacum duces atque conſiliarii,
Ut dicam quæ me animus in pectore jubet:
Nunc quidem paſti dormiatis domum euntes:
Mane autem ſenes plures advocantes,
Hoſpitem in ædibus hoſpitaliter tractabimus, atque diis

Ρ'ἐξομεν ἱερὰ καλά· ἕπεται δὲ ϗ περὶ πομπῆς
Μνησόμεθ', ὥς χ' ὁ ξεῖνος ἀϊδρείῃσι πόνοισι ϗ αὖτις
Πομπῇ ὑφ' ἡμετέρῃ ἵκηται πατρίδα γαῖαν ἵκηται
Χαίρων, καρπαλίμως, εἰ ϗ μάλα πλόον ἐστί·
Μηδέ τι μειονηύς γε κακὸν καὶ πῆμα πάθῃσι
Πρίν γε τὸν ἧς γαίης ἐπιβήμεναι. εὖδα δ' ἔπειτα
Πάσεται ἄσσά οἱ αἶσα Κατακλῶθές τε βαρεῖαι
Γενόμενόν νήσαντο λίνῳ, ὅτε μιν τέκε μήτηρ.
Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' οὐρανὸν ἐλήλυθεν,
Ἄλλό τι δὴ τόδ' ἔπειτα θεοὶ περιμηχανόωνται.
Αἰεὶ γὰρ τοπάρος γε θεοὶ φαίνονται σάφα ἔργα
Ἡμῖν, ὃν ἔρδωμεν ἀγακλειτὰς ἑκατόμβας·
Δαίνυνταί τε παρ' ἄμμι καθήμενοι ἔνθά περ ἡμεῖς,
Εἰ δ' ἄρα τις ϗ μοῦνος ἰὼν ξύμβληται ὁδίτης,
Οὔτι κατακρύπτουσιν· ἐπεὶ σφίσιν ἐγγύθεν εἰμέν,
Ὥστερ Κύκλωπές τε καὶ ἄγρια φῦλα γιγάντων.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε, ἄλλό τί τοι μελέτω φρεσίν· οὐ γάρ ἔγωγε
Ἀθανάτοισιν ἐοικα τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυλὰ, ἀλλὰ θνητοῖσι βροτοῖσιν,
Οὕς τινας ὑμεῖς ἴσε μάλιστ' ὀχέοντας ἀῖζω
Ἀνθρώπων, τοῖσίν κεν ἐγὼ ἄλγεσιν ἰσωσαίμην·
Καὶ δ' ἔτι κεν καὶ πλείονʼ ἐγὼ κακὰ μυθησαίμην,
Ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν δορπῆσαι ἐάσατε κηδόμενόν περ.
Οὐ γάρ τι συγερὴ ἐπὶ γαστέρι κύντερον ἄλλο
Ἔπλετο, ἥτ' ἐκέλευσεν ἔο μνήσασθαι ἀνάγκῃ,
Καὶ μάλα τειρόμενον, ϗ οἱ φρεσὶ πένθος ἔχοντα.
Ὡς καὶ ἐγὼ πένθος μὲν ἔχω φρεσίν, ἡ δὲ μάλ' αἰεὶ
Ἐσθέμεναι κέλεται καὶ πινέμεν· ἐκ δέ με πάντων
Λήθαν' ὅσʼ ἔπαθον, καὶ ἐνιπλήσασθαι ἀνώγει.
Τμεῖς δ' ὀτρύνεσθε ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι,
Ὡς κέ με τὸν δύσμορον ἐμῆς ἐπιβήσετε πάτρης,
Καί περ πολλὰ παθόντα. ἰδόντα με καὶ λίποι αἰών
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε, ϗ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμὸς,
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος.

230 Αὐ-

Faciemus ſacra pulchra: deinde etiam de reductione
Cogitabimus, ut hoſpes abſque labore & moleſtia
Reductione ſub noſtra ſuam in patriam terram perveniat
Gaudens, celeriter, etiam ſi valde procul ſit:
Neque quicquam interea mali & damni patiatur
Antequam ipſe ſuam terram conſcendat, ubi deinde
Patiatur quæcumque ei fatum Parcæque graves
Naſcenti nerunt lino, quando ipſum peperit mater.
Quod ſi quis immortalium utique de cælo venit,
Aliud quippiam hoc utique dii moliuntur.
Semper enim etiam antea dii apparent manifeſti
Nobis, quando facimus inclytis hecatombis:
Convivanturque apud nos ſedentes ubi & nos.
Si autem aliquis & ſolus iens occurrerit viator,
Haud occultant: quoniam ipſos prope ſumus,
Quemadmodum Cyclopeſque & agreſtes gentes gigantum.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes.
Alcinoe, aliud quid tibi curæ ſit in animo. non enim ego
Immortalibus ſimilis ſum qui cælum amplum habitant,
Neque corpore neque indole, ſed mortalibus hominibus,
Quos vos ſcitis maxime portare ærumnam
Hominum, illis in doloribus æquiparandus eſſem:
Et adhuc etiam plura ego mala dicerem,
Quæ quidem omnia deorum voluntate paſſus ſum.
Sed me quidem cœnare ſinite dolentem quamvis,
Non enim odioſum poſt ventrem impudentius aliud
Eſt, qui jubet ſui recordari neceſſitate,
Etiam valde afflictum, & in animo dolorem habentem.
Sic & ego luctum quidem habeo in animo, hic tamen etiam atque etiam uſque
Comedere jubet & bibere: & me omnium
Obliviſci facit quæcunque paſſus ſum, & repleri jubet.
Vos autem feſtinate ſimul atque aurora apparuerit,
Ut me infelicem meam adire faciatis patriam,
Quamvis multa paſſum. *ubi* conſpicatum me vel vita relinquat
Poſſeſſionem meam, famuloſque, & altam magnamque domum.
Sic dixit. illi autem omnes laudabant, & hortabantur
Deducere hoſpitem, quoniam pro decenti locutus erat.
Sed poſtquam libarunt biberuntque quantum voluit animus,
Illi quidem dormituri iverunt domum unuſquiſque.

Sed

Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Πὰρ δέ οἱ Ἀρήτη τε καὶ Ἀλκίνοος θεοειδὴς
Ἧστο· ἀμφίπολοι δ' ἀπεκόσμεον εὖτε δαπὸς.
Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχετο μύθων,
Ἔγνω γὰρ φάρός τε χιτῶνά τε, εἵματ' ἰδοῦσα
Καλὰ, τά ῥ' αὐτὴ σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ.
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτὸν,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; τίς τοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν;
Οὐ δὴ φῆς ἐπὶ πόντον ἀλώμενος εὐθάδ' ἱκέσθαι;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀργαλέον, βασίλεια, διηνεκέως ἀγορεῦσαι
Κήδε', ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες·
Τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Ὠγυγίη τις νῆσος ἀπόπροθεν ἐν ἁλὶ κεῖται,
Ἔνθα μὲν Ἄτλαντος δυσάμμορος δολόεσσα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός· ἀδέ τις αὐτῇ
Μίσγεται οὔτε θεῶν οὔτε βροτῶν ἀνθρώπων·
Ἀλλ' ἐμὲ τὸν δύστηνον ἐφέστιον ἤγαγε δαίμων
Οἶον, ἐπεί μοι νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Ζεὺς ἔλασας ἐκέασσε μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ἔνθ' ἄλοι μὲν πάντες ἀπέφθιθον ἐσθλοὶ ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐγὼ πρόπιν ἀγκὰς ἑλὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
Ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός. ἣ με λαβοῦσα
Ἐνδυκέως ἐφίλησε τε καὶ ἔτρεφεν, ἠδὲ ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήρων ἤματα πάντα·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθεν.
Ἔνθα μὲν ἑπταέτες μένον ἔμπεδον, εἵματα δ' αἰεὶ
Δάκρυσι δεύεσκον τά μοι ἄμβροτα δῶκε Καλυψώ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὄγδοόν μοι ἐπιπλόμενον ἔτος ἦλθε
Καὶ τότε δή με κέλευεν ἐποτρύνουσα νέεσθαι,
Ζηνὸς ὑπ' ἀγγελίης, ἢ καὶ νόος ἐτράπετ' αὐτῆς.
Πέμπε δ' ἐπὶ σχεδίης πολυδέσμου· πολλὰ δ' ἔδωκε,
Σῖτον καὶ μέθυ ἡδύ. καὶ ἄμβροτα εἵματα ἕσσεν·
Οὖρον δὲ προέηκεν ἀπήμονά τε λιαρόν τε.
Ἑπτακαίδεκα μὲν πλέον ἤματα ποντοπορεύων,
Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἐφάνη ὄρεα σκιόεντα

Γαί-

Sed in domo relictus eſt divinus Ulyſſes,
Apud autem ipſum Areteque & Alcinous divina ſpecie præditus
Sederunt: famulæ autem auferebant vaſa convivii.
His autem Arete ulnas candida incepit verba,
Agnovit enim pallium & tunicam, veſtimenta videns
Pulchra, quæ ipſa fecerat cum miniſtris mulieribus:
Et ipſum alloquens verba velocia dixit:
Hoſpes, hoc quidem te primum interrogabo ipſa,
Quis? unde venis gentium? quis tibi hæc veſtimenta dedit?
An non dicis per mare te errabundum huc veniſſe?
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Difficile regina repente narrare
Ærumnas, quandoquidem mihi multas dederunt dii cæleſtes:
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Ogygia quædam inſula longe in mari jacet,
Ubi Atlantis filia doloſa Calypſo
Habitat cirrata gravis dea: neque aliquis ipſi
Miſcetur neque deorum neque mortalium hominum:
Sed me infelicem inquilinum *ei* duxit fortuna
Solum, poſtquam mihi navem velocem candenti fulmine
Jupiter jaculatus diffidit medio in nigro mari.
Ubi alii quidem omnes periere boni ſocii:
At ego carinam ulnis capiens navis utrinque remis agitatæ,
Novem diebus ferebar: decimo autem me nocte nigra
Inſulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypſo
Habitat cirrata gravis dea. quæ me ſuſcipiens
Accurate excepit & alebat, atque ajebat
Facturam immortalem & expertem ſenectutis diebus omnibus:
Sed meum nunquam animum in pectoribus perſuaſit.
Illic quidem ſeptennio permanſi firmiter, veſtimenta autem ſemper
Lacrymis rigabam quæ mihi nulli obnoxia corruptioni dederat Calypſo.
Sed quando jam octavus mihi revolutus annus venit,
Ac tum demum me juſſit adhortans redire,
Jovis ex juſſu, ſive etiam animus mutatus eſt ipſius:
Dimiſitque in rate colligata: multa autem dedit,
Panem & ſuave vinum: & divinas veſtes induit:
Ventumque immiſit innocuum ſuavemque.
Septendecim quidem navigabam dies mare ſulcans,
Decimaoctava vero apparuerunt montes umbroſi

Γαίης ὑμετέρης· γήθησε δέ μοι φίλον ἦτορ
Δυσμόρῳ· ἦ γὰρ ἔμελλον ἔτι ξωὸς ἐσεσθαι ὀϊζύϊ
Πολλῇ, τλώ μοι ἐπῶρσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ὅς μοι ἐφορμήσας ἀνέμους, κατέδησε κελεύθους,
Ὤρυσεν δὲ θάλασσαν ἀθέσφατον· οὐδέ τι κῦμα
Εἶα ἐπὶ χεδίης ἀδινὰ στενάχοντα φέρεσθαι.
Τλῶ μὲν ἔπειτα δύεσκε διασκέδασ', αὖτὰρ ἔγωγε
Νηχόμενος πόδε λαῖτμα διέτμαγον· ὄφρά με γαίῃ
Τ' μετέρῃ ἐπέλασσε φέρων ἀνέμός τε καὶ ὕδωρ.
Ἔνθά κέ μ' ἐκβαίνοντα βιήσατο κῆμ' ἐπὶ χέρσου,
Πέτρῃς πρὸς μεγάλῃσι βαλὼν καὶ ἀτερπέϊ χώρῳ.
Ἀλλ' ἀναχασάμενος νῆχον πάλιν, ἔως ἐπέλθον
Εἰς ποταμόν, τῇ δή μοι ἐείσατο χῶρος ἄριστος,
Λεῖος πετράων, καὶ ἐπὶ σκέπας ἦεν ἀέλμιο.
Ἐκ δ' ἔπεσον δυμηγερέων· ἐπὶ δ' ἀμβροσίη νὺξ
Ἤλυθ'· ἔγω δ' ἀπαλάθην διιπετέος ποταμοῖο
Ἐκβὰς εὐ θάμνοισι κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ φύλα
Ἤφυσάμην· ὕπνον δὲ θεὸς κατ' ἀπείρονα χεῦεν.
Ἔνθα μεν εὐ φύλοισι φίλον τεθπημένος ἦτορ,
Εὗδον παννύχιος καὶ ἐπ' ἠῶ καὶ μέσον ἦμαρ.
Δύσετό τ' ἠέλιος, καί με γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἀμφιπόλους δ' ἐπὶ δίνι τεῆς εὐόησα θυγατρὸς
Παιζούσας, εὖ δ' αὐτὴ ἦσι εἰκυῖα θεοῖσιν·
Τῶν ἱκέτευσ'· ἡ δ' οὔπω νοήματος ἤμβροτεν ἐσθλῆς,
Ὡς οἷ κε νέῳ ἔλποιο νεώτερον ἀντιάσαντα
Ἐρξέμεν. αἰεὶ γάρ τε νεώτεροι ἀφραδέουσιν.
Ἧμοι σῖτον ἔδωκεν ἅλις, ἠδ' αἴθοπα οἶνον,
Καὶ λοῦσ' εὐ ποταμῷ, καί μοι τάδε εἵματ' ἔδωκεν.
Τῶνδε πεῖ ἀχνύμενός περ ἀληθείῃ κατέλεξα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ξεῖνε, ἔπει μεν τοῦτό γ' ἐναίσιμον οὐκ ἐνόησε
Παῖς ἐμὴ, ἕνεκά σ' οὐ μετ' ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἦγεν ἐς ἡμέτερον, σὺ δ' ἄρα πρώτιν ἱκέτευσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἥρως, μή μοι τοῦνεκ' ἀμύμονα νείκεε κεῖνη.
Ἣ μὲν γάρ μ' ἐκέλευε σὺν ἀμφιπόλοισιν ἕπεσθαι.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἠθελον, δείσας, αἰχνύμενός τε,
Μήπως καί σοι θυμὸς ἐπισκύσσαιτο ἰδόντι.
Δύσζηλοι γάρ τ' εἰμὲν ἐπὶ χθονὶ φῦλ' ἀνθρώπων.

Τὸν

Terræ veſtræ: exultavitque mihi meum cor
Infelici. certe enim eram adhuc conflictaturus cum ærumna
Multa, quam mihi immiſit Neptunus terræ quaſſator,
Qui mihi immittens ventos, impedivit iter,
Commovitque mare immenſum: neque ullo pacto fluctus
Sinebat in rate crebro ingemiſcentem ferri.
Hanc quidem deinde procella diſperſit, at ego
Natans has undas emenſus ſum: donec me terræ
Veſtræ admovit ferens ventuſque & aqua.
Ibi me egredientem coegiſſet fluctus ad terram,
Petras ad magnas jaciens & inamabilem locum.
Sed reſiliens natavi rurſus, donec veni
Ad fluvium, qui mihi viſus eſt locus optimus,
Expers petrarum, & tutela erat a vento.
Et elapſus ſum animum colligens: divina vero nox
Advenit: ego autem ſeorſim a Joviſluo fluvio
Egreſſus in arbuſtis dormivi: circumquaque autem folia
Congeſſi: ſomnum autem deus immenſum infudit.
Hic quidem in foliis meo cruciatus corde,
Dormivi tota nocte uſque ad auroram & meridiem.
Inclinabatque ſol, & me dulcis ſomnus dereliquit.
Ancillas vero in littore tuæ agnovi filiæ
Ludentes, inter eas autem ipſa erat ſimilis diis.
Ei ſupplicavi: illa vero neutiquam ab indole abfuit bona,
Ut non ſperare poſſes juniorem obviantem
Facturum. ſemper enim juniores deſipiunt.
Quæ mihi cibum dedit affatim & nigrum vinum,
Et lavit in flumine, & mihi has veſtes dedit.
Hæc tibi tametſi afflictus vere enarravi.
Huic rurſus Alcinous reſpondit dixitque:
Hoſpes, certe quidem ipſum decorum non conſideravit
Filia mea, quod te neutiquam cum miniſtris mulieribus
Duxit in noſtram domum, tu enim primæ ſupplicaſti.
Illum excipiens allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Heros, ne mihi ideo inſontem reprehende puellam.
Ipſa quidem me juſſit cum ancillis ſubſequi:
Sed ego nolui, timens, reverituſque,
Ne fortaſſis tibi animus iraſceretur videnti.
Suſpicaces enim ſumus ſupra terram genus hominum.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ξεῖνε, ἔ μοι ποιῶν εὖ τήθεσι φίλον κῆρ,
Μαψιδίως κεχολῶσθαι ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Αἰ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ἐσσι, πά τε φρονέων ἅτ' ἐγώ περ,
Παῖδά τ' ἐμὼ ἐχέμεν, καὶ ἐμὸς γαμβρὸς καλέεσθαι,
Αὖθι μενῶν· οἶκον δὲ ἐγὼ καὶ κτήματα δοίην,
Αἴκ' ἐθέλων γε μένοις. ἀέκοντα δέ σ' οὔτις ἐρύξει
Φαιήκων· μὴ τῶτο φίλον Διὶ πατρὶ γένοιτο.
Πομπὴν δ' ἐς πρό σ' ἐγὼ τεκμαίρομαι (ὄφρ' εὐδῇς)
Αὔριον· ἐς τῆμος δὲ σὺ μὲν δεδμημένος ὕπνῳ
Λέξεαι· οἱ δ' ἐλόωσι γαλήνῃ, ὄφρ' ἂν ἵκηαι
Πατρίδα σὴν καὶ δῶμα, καὶ εἴπερ τι φίλον ἐστίν·
Εἴπερ καὶ μάλα πολλὸν ἐκαστέρω ἔσ' Εὐβοίης.
Τὴν γάρ τηλοτάτω φάσ' ἔμμεναι οἳ μιν ἴδοντο
Λαῶν ἡμετέρων, ὅτε τε ξανθὸν Ῥαδάμανθυν
Ἤγον ἐποψόμενον Τιτυὸν γαιήϊον υἱόν·
Καὶ μὲν οἳ ἔνθ' ἦλθον, καὶ ἄτερ καμάτοιο τέλεσσαν
Ἤματι τῷ αὐτῷ, καὶ ἀπήγαγον οἶκαδ' ὀπίσω.
Εἰδήσεις δὲ καὶ αὐτὸς ἐνὶ φρεσὶν ὅσσον ἄριστα
Νῆες ἐμαὶ καὶ κῶροι ἀναρίπτειν ἅλα πηδῷ.
Ὣς φάτο· γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Εὐξάμενος δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεῦ πάτερ, αἲθ' ὅσα εἶπε τελεσσήσειεν ἅπαντα
Ἀλκίνοος· τῷ μέν κεν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν
Ἄσβεστον κλέος εἴη, ἐγὼ δέ κε πατρίδ' ἱκοίμην.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Κέκλετο δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἀμφιπόλοισιν
Δέμνι' ὑπ' αἰθούσῃ θέμεναι, καὶ ῥήγεα καλὰ
Πορφύρε' ἐμβαλέειν, στορέσαι τ' ἐφύπερθε τάπητας,
Χλαίνας τ' ἐνθέμεναι ἕλας, καθύπερθεν ἔσασθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ στόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐγκονέουσαι,
Στῆσαν Ὀδυσῆα παρεστάμεναι ἐπέεσσιν,
Ὄρσο κέων, ὦ ξεῖνε, πεποίηται δέ τοι εὐνή·
Ὣς φαν· τῷ δ' ἀπάσασθαι εἴσατο κοιμηθῆναι.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθα κάθευδε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
Τρητοῖς ἐν λεχέεσσιν ὑπ' αἰθούσῃ ἐριδούπῳ.
Ἀλκίνοος δ' ἄρα λέκτο μυχῷ δόμου ὑψηλοῖο·

Πάρ-

Huic rursus Alcinous respondit, dixitque:
Hospes, non mihi tale in præcordiis meum cor,
Temere ut irascatur: potiora autem honesta omnia.
Utinam enim o Jupiter pater & Minerva & Apollo,
Talis existens qualis es, eaque sentiens quæ ego quidem,
Filiam meam habere velles, & meus gener vocari,
Hic manens: domum enim ego & bona darem,
Si modo volens maneres. invitum enim te nullus retinebit
Phæacum: neque sic gratum Jovi esset.
Reductionem vero ego perficiam (ut bene scias)
In crastinum: in id temporis autem tu quidem domitus somno
Dormias: illi autem captabunt tranquillitatem, ut pervenias
In patriam tuam & domum, & sicubi quid gratum est:
Si etiam prorsus multo longius abest quam Eubœa.
Eam enim longissime ajunt abesse qui eam viderunt
Ex populo nostro, quando flavum Rhadamanthum
Duxerunt invisurum *ad* Tityum terræ filium:
Atque illi quidem illuc venerunt, & absque labore transnarunt
Die eodem, & abduxerunt domum retro.
Cognosces etiam ipse in mente quam optimæ
Naves meæ & juvenes in sulcando mare remis.
Sic ait. gavisus est autem ærumnosus divinus Ulysses.
Supplicans vero dixit verbum, orationemque habuit:
Jupiter pater, utinam quæcunque dixit perficiat omnia
Alcinous: ejus quidem per frugiferam terram
Immortalis gloria esset, ego autem in patriam venirem.
Sic illi quidem talia ad se invicem colloquebantur.
Jussit autem Arete albas lacertis ancillas
Cubilia sub porticum ponere, & stragula pulchra
Purpurea injicere, insternereque desuper tapetas,
Chlænasque imponere villosas, desuper induere.
Illæ vero ibant ex ædibus facem in manibus gestantes.
Cæterum postquam straverunt densum lectum acceleran-
tes,
Excitarunt Ulyssem astantes verbis:
Surge dormiturus hospes, paratus est tibi lectus.
Sic dicebant. huic vero gratum visum est dormire.
Sic ille quidem illic dormivit patiens divinus Ulysses
Cælatis in lectis sub porticu sonante.
Alcinous vero cubuit in penetrali domus excelsæ:

Πάρ δὲ γυνὴ δέπασινα λέγ᾽ πόρσυνε κ᾽ ἐνὶ᾽ω.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Θ.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ἐκκλησία γίνεται τῶν Φαιήκων περὶ τῦ ξένυ, κ᾽ καῦς καθέλκεται πρὸς ἐκπομπὴν τῦ Ὀδυσσέως, κ᾽ ἑστιῶνται παρὰ τῷ Ἀλκινόῳ τῶν Φαιήκων οἱ ἄριστοι· κ᾽ μετὰ ταῦτα δίσκῳ ἀγωνίζονται Φαίηκες κ᾽ Ὀδυσσεύς. κ᾽ ὁ Δημόδοκ᾽ ᾄδει, πρῶτα μὲν τὰ περὶ τὴν μοιχείαν Ἄρεως κ᾽ Ἀφροδίτης, ἔπειτα δὲ τὰ περὶ τὴν ἐσκαγωγὴν τῦ δουρείυ ἵππυ· κ᾽ τῦ Ὀδυσσέως κλαίοντ᾽, πωδάνεται τὶς κ᾽ πόθεν εἴη.

Θῆπε δ᾽ ἄθλοις Φαίηκες Ὀδυσῆ᾽ πείρηθεν.

Ἦμο᾽ δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλο᾽ ἠώς,
Ὦρνυτ᾽ ἄρ᾽ ἐξ ἐνὴς ἱερὸν μέν᾽ Ἀλκινόοιο.
Ἄν δ᾽ ἄρα δισκεκὴς ὦρτο πτολίπορθ᾽ Ὀδυσσεύς·
Τοῖσιν δ᾽ ἡγεμόνῳ ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο
Φαιήκων ἀγορηώδ᾽, ἣ σφιν παρὰ νηυσὶ πέτυκτο.
Ἑλθόντες δὲ κάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι λίθοισι
Πλησίον· ἡ δ᾽ ἀνὰ ἄστυ μετῴχετο Παλλὰς Ἀθηνὴ,
Εἰδομένη κήρυκι δαΐφρον᾽ Ἀλκινόοιο,
Νόσον Ὀδυσσῆι μεγαλήτορι μητάσσα.
Καί ῥα ἑκάστῳ φωτὶ παρισαμένη φάτο μῦθον,
Δεῦτ᾽ ἄγε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Εἰς ἀγορὴν ἰέναι, ὄφρα ξείνοιο πύθησθε,
Ὃς νέον Ἀλκινόοιο δαΐφρονος ἵκετο δῶμα,
Πόντον ἐπιπλαγχθεὶς, δέμας ἀθανάτοισιν ὁμοῖος.
Ὣς εἰποῦσ᾽, ὦτρυνε μένος κ᾽ θυμὸν ἑκάστυ.
Καρπαλίμως δ᾽ ἔμπλητο βροτῶν ἀγοραί τε κ᾽ ἕδραι
Ἀγρομένων. πολλοὶ γὰρ ἐθηήσαντο ἰδόντες
Τίον Λαέρταο δαΐφρονα· τῷ δ᾽ ἄρ᾽ Ἀθηνὴ
Θεσπεσίην κατέχυθε χάριν κεφαλῇ τε κ᾽ ὤμοις·
Καὶ μιν μακρότερον κ᾽ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι,
Ὡς κεν Φαιήκεσσι φίλος πάντεσσι γένοιτο,
Δεινός τ᾽ αἰδοῖός τε, κ᾽ ἐκτελέσειεν ἀέθλους

Πολ-

Juxta vero mulier regina lectum præbuit & cubile.

ODYSSEÆ HOMERI VIII.

LIBRI

Argumentum.

COncio fit Phæacum de hospite, & navis deducitur ad reductionem Ulyssis, & convivio suscipiuntur ab Alcinoo Phæacum optimates. Et posthac disco certant Phæaces & Ulysses. Et Demodocus canit, primum quidem ea quæ acciderunt circa adulterium Martis & Veneris, deinde ea quæ circa introductionem lignei equi: atque Ulysse flente, interrogatur quis & unde sit.

Ex certaminibus Phæaces de Ulysse experimentum sumpserunt.

QUando vero aerigena apparuit rosea digitis aurora,
Surrexit ex lecto sacrum robur Alcinoi.
Præterea inclytus surrexit urbium eversor Ulysses:
Illis vero præibat sacrum robur Alcinoi
Phæacum ad concionem, quæ ipsis apud naves constituta erat.
Venientes vero considebant in politis lapidibus
Prope: ipsa vero per urbem obibat Pallas Minerva,
Similis præconi prudentis Alcinoi,
Reditum Ulyssi magnanimo meditans.
Et sane cuique viro assistens dixit verbum:
Huc age Phæacum principes atque rectores
Ad concionem ite, ut hospitem audiatis,
Qui recens Alcinoi prudentis venit ad domum,
Ponto pererrato, corpore immortalibus similis.
Sic locuta, incitavit robur & animum singulorum.
Cito vero implebantur hominibus forumque & sedilia
Congregatis. multi enim admirati sunt videntes
Filium Laertæ prudentem. Ei enim Minerva
Divinam superinfudit gratiam capitique & humeris:
Et ipsum longiorem & crassiorem reddidit aspectu,
Ut Phæacibus gratus omnibus fieret,
Graviscque & venerabilis; & ut perficeret certamina

Πολλὰς, ὃς Φαίηκες ἐπειρήσαντ' Ὀδυσῆος.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο καὶ μετέειπε,
Κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Ξεῖνος ὅδ', ἢ κ οἶδ' ὅστις ἀλώμενος ἵκετ' ἐμὸν δῶ,
Ἠὲ πρὸς ἠοίων, ἢ ἐσπερίων ἀνθρώπων·
Πομπὴν δ' ὀτρύνει, καὶ λίσσεται ἔμπεδον εἶναι.
Ἡμεῖς δ' ὡς τοπάρος περ ἐποτρωνώμεθα πομπήν.
Οὐδέ γὰρ ἤδέ τις ἀνὴρ ὅστις κ' ἐμὰ δώματ' ἵκηται,
Ἐνθάδ' ὀδυρόμενος δηρὸν μένει ἔνεκα πομπῆς.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν εἰς ἅλα δῖαν
Πρωτοπλόον· κοῦροι δὲ δύω καὶ πεντήκοντα
Κεκριμένοι κατὰ δῆμον ὅσοι πάρος εἰσὶν ἄριστοι.
Δησάμενοι δ' ἐῦ πάντες ἐπὶ κληῖσιν ἐρετμὰ
Ἔκβητ'· αὐτὰρ ἔπειτα δόλῳ ἀλεγύνετε δαῖτα,
Ἡμέτερόνδ' ἐλθόντες· ἐγὼ δ' ἐῦ πᾶσι παρέξω.
Κούροισι μὲν ταῦτ' ἐπιτέλλομαι· αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
Σκηπτοῦχοι βασιλῆες ἐμὰ πρὸς δώματα καλὰ
Ἔρχησθ', ὄφρα ξεῖνον ἐνὶ μεγάροις φιλέωμεν.
Μηδέ τις ἀρνείσθω, καλέσασθε δὲ θεῖον ἀοιδὸν
Δημόδοκον· τῷ γάρ ῥα θεὸς περιδώκεν ἀοιδὴν
Τερπνὴν, ὅππη θυμὸς ἐποτρύνῃσιν ἀείδειν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο
Σκηπτοῦχοι· κῆρυξ δὲ μετῴχετο θεῖον ἀοιδόν.
Κοῦροι δὲ κρίνθεν δύω καὶ πεντήκοντα
Βῆσαν ὡς ἐκέλευσ' ἐπὶ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἁλὸς βυθόσδε ἔρυσσαν,
Ἐν δ' ἱστόν τ' ἐτίθεντο καὶ ἱστία νηῒ μελαίνῃ·
Ἡρτύναντο δ' ἐρετμὰ τροποῖς ἐν δερματίνοισι
Πάντα κατὰ μοῖραν, αὐὰ δ' ἱστία λᾶαν πέτασσαν·
Τῷ δ' ἐν νηὶ θοῇ τὼγ' ὥρμισαν. αὐτὰρ ἔπειτα
Βοῦν ῥ' μὲν Ἀλκινόοιο δαίφρονος ἐς μέγα δῶμα.
Πλῶντο δ' ἄρ' αἰθυσσά τε καὶ ἔρκεα καὶ δόμοι ἀνδρῶν
Ἀγρομένων, πολλοὶ δ' ἄρ' ἔσαν νέοι ἠδὲ παλαιοί.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος δυοκαίδεκα μῆλ' ἱέρευσεν,
Ὀκτὼ δ' ἀργιόδοντας ὕας, δύο δ' ἑλίποδας βῆας·
Τοὺς δάρον ἀμφὶ δ' ἔπον, τετύκοντό τε δαῖτ' ἐρατεινήν.

Κῆ-

Multa, quibus Phæaces experirentur Ulyſſem.
Cæterum poſtquam convenerunt congregatique erant,
Illis Alcinous concionatus eſt & locutus:
Audite Phæacum duces atque principes,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Hoſpes hic haud ſcio quinam errando venit meam domum,
Sive ab Orientalibus ſive Occidentalibus hominibus:
Deductionem flagitat, & precatur ratum eſſe.
Nos vero ut antea quidem maturemus deductionem.
Neque enim quiſquam alius quicunque meam domum pervenerit,
Hic lugens diu manet propter deductionem.
Sed age navem nigram deducamus in mare divinum
Recentem: juvenes autem duo & quinquaginta
Eligantur e populo quicunque olim ſunt optimi.
Ligatis autem bene omnes ad ſcalmos remis
Exite. ac deinde ſubitum apparate convivium,
Ad noſtram domum profecti: ego autem laute omnibus præbebo.
Juvenibus vero hæc præcipio: at cæteri
Sceptrigeri reges ad meam domum pulchram
Veniatis, ut hoſpitem in regia amplectamur.
Neque quiſquam recuſet. advocate vero divinum cantorem
Demodocum: illi enim deus excellenter dedit cantilenam
Suavem, quoties animus incitat ad cantandum.
Sic locutus præibat. illi vero ſimul ſequebantur
Sceptrigeri: præco vero cucurrit ad divinum muſicum.
Juvenes vero electi duo & quinquaginta
Ibant ut præceperat ad littus maris infructuoſi.
At poſtquam ad navem deſcenderunt atque mare,
Navem quidem ipſi nigram in maris profundum deduxerunt,
Malumque impoſuerunt & vela navi nigræ.
Aptaruntque remos vincula per coriacea
Omnia ut decebat, vela autem alba expanderunt.
Alte vero in humidum ipſam protraxerunt. at poſtea
Contenderunt ire Alcinoi prudentis in magnam domum.
Implebantur autem porticuſque & ſepta & domus viris
Congregatis, multi enim erant juvenes atque ſenes.
Illis vero Alcinous duodecim oves immolavit,
Et octo albos dentibus ſues, duoſque flexipedes boves:
Quos degluberunt curaruntque, & apparaverunt convivium amabile.

Præ-

Κήρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν,
Τὸν πέρι μοῦσ' ἐφίλησε, δίδου δ' ἀγαθόν τε κακόν τε·
Ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε, δίδου δ' ἡδεῖαν ἀοιδήν.
Τῷ δ' ἄρα Ποντόνοος θῆκε θρόνον ἀργυρόηλον
Μέσσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας·
Καδδ' ἐκ παστοφόρου κρέμασεν φόρμιγγα λιγεῖαν
Αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς, καὶ ἐπέφραδε χερσὶν ἑλέσθαι
Κήρυξ· παρ δ' ἐτίθει κάνεον καλήν τε τράπεζαν,
Πὰρ δὲ δέπας οἴνοιο, πιεῖν ὅτε θυμὸς ἀνώγοι.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Μοῦσ' ἀρ' ἀοιδὸν ἄνηκεν ἀειδέμεναι κλέα ἀνδρῶν,
Οἶμης τῆς τότ' ἄρα κλέος οὐρανὸν εὐρὺ ἵκανε·
Νεῖκος Ὀδυσσῆος καὶ Πηλείδεω Ἀχιλῆος,
Ὡς ποτε δηρίσαντο θεῶν ἐν δαιτὶ θαλείῃ
Ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν· ἄναξ δ' ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
Χαῖρε νόῳ, ὅτ' ἄριστοι Ἀχαιῶν δηριόωντο.
Ὡς γὰρ οἱ χρείων μυθήσατο Φοῖβος Ἀπόλλων
Πυθοῖ ἐν ἠγαθέῃ, ἓδ' ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν
Χρησόμενος· τότε γὰρ ῥα κυλίνδετο πήματος ἀρχὴ
Τρωσί τε καὶ Δαναοῖσι, Διὸς μεγάλα διὰ βουλάς.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄκουε περικλυτός. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πορφύρεον μέγα φᾶρος ἑλὼν χερσὶ στιβαρῇσι,
Κὰκκεφαλῆς ἔρυσε, κάλυψε δὲ καλὰ πρόσωπα.
Αἴδετο γὰρ Φαίηκας, ὑπ' ὀφρύσι δάκρυα λείβων.
Ἤτοι ὅτε λήξειε ἀείδων θεῖος ἀοιδός,
Δάκρυ' ὀμορξάμενος, κεφαλῆς ἄπο φᾶρος ἔλεσκε,
Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον ἑλὼν, σπείσασκε θεοῖσιν·
Αὖτὰρ ὅτ' ἂψ ἄρχοιτο, καὶ ὀτρύνειαν ἀείδειν
Φαίηκων οἱ ἄριστοι, (ἐπεὶ τέρποντ' ἐπέεσσιν)
Ἂψ Ὀδυσσεὺς κατὰ κρᾶτα καλυψάμενος γοάασκεν,
Ἔνθ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπέφραδε καὶ νόησεν,
Ἧμενος ἄγχ' αὐτοῦ· βαρὺ δὲ στενάχοντος ἄκουσεν·
Αἶψα δὲ Φαίηξιν φιλοπάρτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαίηκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἤδη μὲν δαιτὸς κεχορήμεθα θυμὸν ἐΐσης,
Φόρμιγγός θ', ἣ δαιτὶ σαώτορός ἐστι θαλείῃ·
Νῦν δ' ἐξέλθωμεν, καὶ ἀέθλων πειρηθῶμεν

Πάν-

Præco autem prope venit ducens amabilem cantorem,
Quem supra modum Musa dilexit, dedit vero bonumque malumque:
Oculis quidem privavit, dedit autem dulcem cantilenam.
Huic igitur Pontonous posuit sedem argenteis clavis distinctam
In medio convivantium, columnæ longæ innixam.
Ex paxillo autem suspendit citharam argutam
Ipsius supra caput, & indicabat quo pacto manibus prehenderet
Præco: juxta autem apponebat canistrum pulchramque mensam,
Juxta etiam poculum vini, ut biberet quoties animus juberet:
Illi vero ad edulia parata apposita manus mittebant.
Cæterum postquam potus & cibi desiderium expulerunt,
Musa cantorem excitavit ut caneret gloriam virorum,
Cantilenæ cujus tunc gloria ad cælum amplum ibat:
Contentionem Ulyssis & Pelides Achillis,
Ut quondam contenderunt deorum in convivio celebri
Sævis verbis: rex autem virorum Agamemnon
Gaudebat animo cum optimi Achivorum contenderent.
Sic enim illi vaticinans prædixerat Phœbus Apollo
In Pythia divina, quando ingressus est lapideum limen
Oraculum petiturus: tunc enim versabatur mali principium
Trojanisque & Danais, Jovis magni per consilia.
Ista sane cantor cantabat inclytus. at Ulysses
Purpuream ingentem vestem prehendens manibus gravibus,
In caput traxit, obtexitque pulchram faciem.
Reverebatur enim Phæaces, sub superciliis lacrymas stillans.
At quando desinebat canere divinus cantor,
Lacrymis absterfis, a capite vestem demebat,
Et poculum rotundum accipiens, libabat diis:
At quando rursus incipiebat, & incitabant ut caneret
Phæacum optimates, (quippe oblectabantur verbis)
Rursus Ulysses capite obvoluto lugebat.
Hic alios quidem omnes latebat lacrymas stillans,
Alcinous vero solus ipsum animadvertit atque sensit,
Sedens prope ipsum: graviterque suspirantem audivit:
Continuo autem Phæacibus studiosis remorum loquebatur:
Audite Phæacum duces atque rectores,
Jam quidem convivio saturavimus animum æquali,
Citharaque, quæ convivio congruens est celebri:
Nunc autem exeamus, & certamina experiamur

Omnia:

Πάντων· ὡς χ' ὁ ξεῖνος ἐνίασῃ οἷσι φίλοισιν,
Οἰκάδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
Πύξ τε, παλαισμοσύνῃ τε, καὶ ἄλμασιν, ἠδὲ πόδεσσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἡγήσατο· τοὶ δ' ἅμ' ἕποντο.
Καδδ' ἐκ παοσαλόφιν κρέμασε φόρμιγγα λιγείαν·
Δημοδόκῳ δ' ἔλε χεῖρα, καὶ ἐξαγεν ἐκ μεγάροιο
Κῆρυξ· ἦρχε δὲ τῷ αὐτὼ ὁδὸν ὧπερ οἱ ἄλλοι
Φαιήκων οἱ ἄριστοι, ἀέθλια θαυμανέοντες.
Βὰν δ' ἴμεν εἰς ἀγορήν· ἅρμα δ' ἕπετο πολὺς ὅμιλος,
Μυρίοι· ἀν δ' ἴσαντο νέοι πολλοί τε καὶ ἐσθλοί.
Ὦρτο μὲν Ἀκρόνεώς τε, καὶ Ὠκύαλος, καὶ Ἐλατρεύς,
Ναύτεύς τε, Πρυμνεύς τε, καὶ Ἀγχίαλος, καὶ Ἐρετμεύς,
Ποντεύς τε, Πρῳρεύς τε, Θόων, Ἀναβησίνεώς τε,
Ἀμφίαλός θ' υἱὸς Πολυνήος Τεκτονίδαο·
Ἂν δὲ καὶ Εὐρύαλος βροτολοιγῷ ἶσος Ἄρηϊ,
Ναυβολίδης δ' ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Πάντων Φαιήκων μετ' ἀμύμονα Λαοδάμαντα·
Ἂν δ' ἔσαν τρεῖς παῖδες ἀμύμονες Ἀλκινόοιο,
Λαοδάμας θ', Ἅλιός τε, καὶ ἀντίθεος Κλυτόνηος·
Οἳ δή τοι πρῶτον μὲν ἐπειρήσαντο πόδεσσιν·
Τοῖσι δ' ἀπὸ νύσσης πέτατο δρόμος, οἱ δ' ἅμα πάντες
Καρπαλίμως ἐπέσποντο κονίοντες πεδίοιο.
Τῶν δὲ θέειν ὄχ' ἄριστος ἦν Κλυτόνηος ἀμύμων·
Ὅσσον τ' ἐν νηῷ ἧρον πέλει ἡμιόνοιϊν,
Τόσσον ὑπεκπροθέων λαὸς ἴκεθ', οἱ δ' ἐλίποντο.
Οἱ δὲ παλαισμοσύνης ἀλεγεινῆς πειρήσαντο,
Τῇ δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπεκαίνυτο πάντας ἀρίστους·
Ἅλματι δ' Ἀμφίαλος πάντων προφερέστατος ἦεν·
Δίσκῳ δ' αὖ πάντων προφερέστατος ἦεν Ἐλατρεύς,
Πύξ δ' αὖ Λαοδάμας, ἀγαθὸς παῖς Ἀλκινόοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ πάντες ἐτέρφθησαν φρένα ἀέθλοις,
Τοῖς ἄρα Λαοδάμας μετέφη παῖς Ἀλκινόοιο,
Δεῦτε φίλοι, τὸν ξεῖνον ἐρώμεθα εἴ πιν' ἀέθλων
Οἶδέ τε καὶ δεδάηκε. φυὴ γε μὲν οὐ κακός ἐστι,
Μηρούς τε, κνήμας τε, καὶ ἄμφω χεῖρας ὑπερθεν,
Αὐχένα τε στιβαρὸν, μέγα τε σθένος· οὐδέ τι ἧβης
Δεύεται, ἀλλὰ κακοῖσι συνέρρηκται πολέεσσιν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τί φημι κακώτερον ἄλλο θαλάσσης
Ἀνδρά τε συγχεῦαι, εἰ καὶ μάλα καρτερὸς εἴη.

Τὸν

Omnia: ut hoſpes narret ſuis amicis,
Domum reverſus, quantum ſuperemus alios
Cæſtibuſque, luctaque, & ſaltibus, atque pedibus.
Sic igitur locutus præibat: illi vero una ſequebantur:
Ad paxillum autem ſuſpendit citharam argutam:
Demodoci vero prehendit manum, & eduxit ex ædibus
Præco: præibat vero huic eandem viam qua & alii
Phæacum optimates, certamina admiraturi.
Inſtiterunt autem ire ad forum: ſimulque ſequebatur ingens turba,
Infiniti: ſurrexerunt autem juvenes multique & boni.
Surrexit quidem Acroneus, & Ocyalus, & Elatreus,
Nauteuſque, Prymneuſque, & Anchialus, & Eretmeus,
Ponteuſque, Proreuſque, Thoon, Amnabeſineuſque,
Amphialuſque filius Polynei Tectonidæ:
Surrexit etiam Euryalus homicidæ ſimilis Marti,
Naubolideſque qui optimus erat corporeque ſpecieque
Omnium Phæacum poſt inculpatum Laodamantem:
Surrexerunt & tres filii inculpati Alcinoi,
Laodamas, & Halius, & divinus Clytoneus:
Hi quidem primum periculum fecerunt pedibus:
Eiſque a carceribus intenſus eſt curſus, hi ſimul omnes
Celeriter volabant pulverem excitantes in campo.
Horum currendo longe optimus erat Clytoneus inculpatus:
Quantumque in novali ſpatium eſt mularum, *prævertendo boves*,
Tantum præcurrens ad populum venit, alii vero relinquebantur.
Alii vero luctæ moleſtæ periculum fecerunt,
In hac rurſus Euryalus vicit omnes optimus:
Saltu vero Amphialus omnium optimus erat:
Diſco autem omnium præſtantiſſimus erat Elatreus,
Pugnis rurſus Laodamas, eximius filius Alcinoi.
Cæterum poſtquam omnes oblectarunt animum certaminibus
His Laodamas locutus eſt filius Alcinoi:
Agite amici, hoſpitem rogemus ſi quod certamen
Et ſcit & didicit. habitudine corporis ſane non malus eſt,
Femoribuſque cruribuſque, & utraque manu deſuper,
Cerviceque firma, ingentique robore: neque vigore
Caret, ſed malis debilitatus eſt multis.
Non enim ego exiſtimo pejus aliud mari
Ad hominem affligendum, etiam ſi valde fortis ſit.

Hunc

Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Λαοδάμα, μάλα τοῦτο ἔπος κατὰ μοῖραν ἔειπες·
Αὐτὸς νῦν προκάλεσαι ἰὼν, καὶ πέφραδε μυθῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσ' ἀγαθὸς πάις Ἀλκινόοιο,
Στῆ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, καὶ Ὀδυσῆα προσέειπεν,
Δεῦρ' ἄγε καὶ σὺ ξεῖνε πάτερ πείρησαι ἀέθλων,
Εἴ πού τι δεδάηκας. ἔοικε δέ σ' ἴδμεν ἀέθλους.
Οὐ μὲν γὰρ μεῖζον κλέος ἀνέρος ὄφρά κεν ᾖσιν,
Ἢ ὅτ' ποσσίν τε ῥέξῃ καὶ χερσὶν ἑῇσιν.
Ἀλλ' ἄγε πείρησαι, σκέδασον δ' ἀπὸ κῆδεα θυμῷ.
Σοὶ δ' ὁδὸς οὐκ ἔπι δηρὸν ἀπέσσεται, ἀλλά τοι ἤδη
Νηῦς τε κατέρυσται, καὶ ἑταῖροι εἰσὶν ἑτοῖμοι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Λαοδάμα, τί με ταῦτα κελεύετε κερτομέοντες;
Κήδεά μοι καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶν, ἢπερ ἄεθλοι,
Οὕς περὶ μὲν μάλα πολλὰ πάθον, καὶ πολλὰ ἐμόγησα·
Νῦν δὲ μεθ' ὑμετέρην ἀγορὴν νόστοιο καθίζων
Ἥμαι, λισσόμενος βασιλῆά τε, πάντα τε δῆμον.
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο, νείκεσέ τ' αὐτῷ·
Οὐ γάρ σ' ἀδὲ ξεῖνε δαήμονι φωτὶ ἐίσκω
Ἄθλων, οἷά τε πολλὰ μετ' ἀνθρώποισι πέλονται.
Ἀλλὰ τῷ ὅσθ' ἅμα νηῒ πολυκλήϊδι δαμίζων,
Ἀρχὸς ναυτάων, οἵτε πρηκτῆρες ἔασιν,
Φόρτα τε μνήμων, καὶ ἐπίσκοπος ἦσιν ἀδαίων.
Κερδέων θ' ἁρπαλέων. σὺ δ' ἀθλητῆρι ἐοικὰς.
Τὸν δ' ἂρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ξεῖν', ἦ καλὸν ἔειπες· ἀπασσάλῳ ἀνδρὶ ἐοικὰς.
Οὕτως ἠ πάντεσσι θεὸς χαρίεντα δίδωσιν
Ἀνδράσιν, οὔτε φυὴν, οὔτ' ἂρ φρένας, οὔτ' ἀγορητύν.
Ἄλλος μὲν γάρ τ' εἶδος ἀκιδνότερος πέλει ἀνὴρ,
Ἀλλὰ θεὸς μορφὴν ἔπεσι στέφει· οἱ δέ τ' ἐς αὐτὸν
Τερπόμενοι λεύσσουσιν· ὁ δ' ἀσφαλέως ἀγορεύει
Αἰδοῖ μειλιχίῃ, μετὰ δὲ πρέπει ἀγρομένοισιν·
Ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ, θεὸν ὣς εἰσορόωσιν.
Ἄλλος δ' αὖ εἶδος μὲν ἀλίγκιος ἀθανάτοισιν·
Ἀλλ' οἱ χάρις ἀμφιπερίσσεται ἐπέεσιν.
Ὡς καὶ σοὶ εἶδος μὲν ἀριπρεπὲς, οὐδέ κεν ἄλλως
Οὐδὲ θεὸς τεύξειε· νόον δ' ἀποφώλιός ἐσσι.
Ὥρινάς μοι θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,

Εἰ-

Hunc rursus Euryalus excepit, dixitque:
Laodama, sane hunc sermonem rite dixisti:
Tu ipse nunc provoca vadens, & alloquere sermone.
At postquam hoc audivit bonus filius Alcinoi,
Stetit in medium progressus, & Ulyssem allocutus est:
Huc age & tu hospes pater periculum fac certaminum,
Si aliquod fortassis didicisti. convenit enim te scire certamina.
Neque enim major gloria hominis quoad fuerit,
Quam quod pedibus præstiterit & manibus suis.
Sed age tenta. pelle autem mœstitiam ab animo.
Tibi vero profectio non jam diutius aberit, sed tibi jam
Et navis deducta est, & præparati sunt socii.
Hunc excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Laodama, quid me ista juberis taxantes?
Dolores mihi etiam magis in præcordiis quam certamina,
Qui antea nimis multa passus sum & multa pertuli:
Nunc vero in vestro consessu reditu indigens
Sedeo, precans regemque omnemque populum.
Huic rursus Euryalus respondit, objurgavitque coram.
Minime te hospes perito viro comparo
Certaminum, qualia multa inter homines sunt:
Sed huic qui apud navem transtratam frequens,
Princeps est nautarum, qui negotiatores sunt,
Vecturæque memor, & speculator est viaticorum,
Lucrique rapto acquisiti. neque athletæ similis es.
Illum torve intuitus allocutus est prudens Ulysses:
Hospes, non honeste dixisti: stulto viro similis es.
Ita non omnibus deus munera dat
Viris, neque formam, neque prudentiam, neque eloquentiam.
Alius quidem forma inferior est vir,
Verum deus formam eloquentia ornat: alii quoque in ipsum
Læti aspiciunt: & ipse secure loquitur
Modestia suavi, eminet autem in cœtu:
Incedentem autem per urbem, veluti deum aspiciunt.
Alius autem rursus forma quidem similis immortalibus:
Seu haud ei gratia addita sermonibus.
Sic & tibi species quidem decora, neque aliter
Neque deus fecerit: sed mente imperitus es,
Lacessisti mihi animum in præcordiis meis,

Εἰπὼν ἀ κατὰ κόσμον· ἐγὼ δ' ἀ νῆϊς ἀέθλων,
Ὡς σύ γε μυθέαι, ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἴω
Ἔμμεναι, ὄφρ' ἔβην τε πεποίθεα χερσὶ τ' ἐμῇσι.
Νῦν δ' ἔχομαι κακότητι κ) ἄλγεσι. πολλὰ γὰρ ἔτλων,
Ἀνδρῶν τε πολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων.
Ἀλλὰ καὶ ὣς, κακὰ πολλὰ παθὼν, πειρήσομ' ἀέθλων.
Θυμοδακὴς γὰρ μῦθος· ἐπώτρυνας δέ με εἰπών.
Ἦ ῥα, κ) αὖτῳ φάρει ἀναΐξας λάβε δίσκον
Μάζονα κ) πάχετον, στιβαρώτερον ἠκ ὀλίγον περ
Ἢ οἵῳ Φαίηκες ἐδίσκεον ἀλλήλοισι.
Τὸν ῥα περισρέψας ἧκε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός.
Βόμβησεν δὲ λίθος· κατὰ δ' ἔπτηξαν ποσὶ γαίῃ
Φαίηκες δολιχήρετμοι, νεοσίκλυτοι ἄνδρες,
Λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς. ὁ δ' ὑπέρπαστο σήματα πάντων,
Ῥῖμφα θεῶν ἀπὸ χειρός. ἔθηκε δὲ πέρματ' Ἀθήνη
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Καί κ' ἀλαὸς οἱ ξεῖνε διακρίνειε τὸ σῆμα
Ἀμφαφόων· ἐπεὶ ἔπι μεμιγμένον ἐστὶν ὁμίλῳ,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτον. σὺ δὲ θάρσει πόνδε γ' ἄεθλον·
Οὔτις Φαήκων τόνγ' ἵξεται, οὐδ' ὑπερήσει.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Χάρμα ἴδὼν ἑτάρου οὐρήα λᾶαν ἐν ἀγῶνι·
Καὶ τότε κυφότερον μετεφώνεε Φαίηξιν,
Τῶνν νῦν ἀφίκεσθε νέοι· πάχα δ' ὕστερον ἄλλον
Ἧσειν ἢ τοσσῶνον ὀίομαι, ἢ ἔπι μᾶσσον.
Τῶν δ' ἄλλων ὅπνα κραδίη θυμός τε κελεύει,
Δῆρι ἄγε πειρηθήτω, ἐπεί μ' ἐχολώσατε λίην.
Ἢ πύξ, ἠὲ πάλῃ, ἢ κ) ποσὶν, ἔπι μεγάρῳ
Πάντων Φαήκων, πλὴν γ' αὐτῷ Λαοδάμαντι.
Ξείνιος γάρ μοι ὅδ' ἐστί. τίς ἂν φιλέοντι μάχοιτο;
Ἄφρων δὴ κεῖνός γε κ) ἀπηνὴς πέλει αὐτὴρ
Ὅστις ξεινοδόκῳ ἔριδα προφέρηται ἀέθλων
Δήμῳ ἐν ἀλλοδαπῷ· ἐσ τ' αὖτὸν πάντα κολύει.
Τῶν δ' ἄλλων ὅπερ πὴν αὐδάομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
Ἀλλ' ἐθέλω ἴδμεν κ) πειρηθήμεναι αὖτῶν.
Πάντα γὰρ ἀ κακὸς ἄμμι μετ' ἀνδράσιν ὅσσοι ἄεθλοι.
Εὖ μὲν τόξον οἶδα ἐΰξοον ἀμφαφάασθαι.
Πρῶτός κ' ἄνδρα βάλοιμι ὀϊστὸς ἐν ὁμίλῳ
Ἀνδρῶν δυσμενέων· ἀ κ) μάλα πολλοὶ ἑταῖροι

Ἄγχι

Locutus haud pro decenti: ego vero non ignarus certaminum
Ut tu loqueris, verum inter primos ajo
Fuisse *me*, donec juventa fretus fui viribusque meis.
Nunc autem teneor malo & doloribus. multa enim passus sum,
Virorumque bella, sævosque fluctus penetrans.
Sed etiam sic, valde multa passus, experiar certamina.
Mordax est enim sermo: irritasti autem me locutus.
Dixit sane, & cum ipsa veste impetum faciens prehendit lapidem
Majorem & crassum, gravioremque non paulo
Quam quali Phæaces ludebant invicem.
Hunc circumrotans misit valida a manu:
Insonuit autem lapis: cernuabant autem ad terram
Phæaces longis remis utentes, navigationibus clari viri,
Lapidis ab impetu. qui supervolavit signa omnium,
Leviter currens a manu. posuit vero signum Pallas
Viro corpore similis: verbumque dixit, & compellavit:
Etiam cæcus tibi hospes posset discernere signum
Palpando: quandoquidem neutiquam mixtum est multitudini,
Sed longe primum. tu autem confide in hoc utique certamine,
Nullus Phæacum ad hoc perveniet, neque transmittet.
Sic ait. gavisus autem est patiens divinus Ulysses,
Gaudens eo quod socium benignum vidisset in circo,
Et tum levius allocutus est Phæacas:
Hunc nunc assequimini juvenes: brevi denuo alium
Me missurum esse tam longe puto, aut adhuc longius.
Ex aliis autem quemcunque cor animusque invitat
Huc age periculum faciat. quoniam me irritastis valde.
Aut cæstu, aut lucta, aut etiam cursu, nullum recuso
Omnium Phæacum, præter ipsum Laodamantem.
Hospes enim mihi ille est. quis cum amico pugnet?
Insipiens ille & nullius pretii est vir
Quicunque cum hospite contentionem movet certaminum
Populo in alienigeno: suique ipsius omnia perturbat.
Aliorum autem haudquaquam ullum recuso, neque despicio,
Sed volo scire & periculum facere palam.
In omnibus enim non ignavus sum inter homines quotquot certamina sunt.
Bene quidem arcum novi politum tractare:
Primus virum contingerem jaculatus in turba
Virorum hostilium: etiam si valde multi socii

Ἄγχι παρασταῖεν, καὶ τοξαζοίατο φῶτων.
Οἷός δή με Φιλοκτήτης ἀπεκαίνυτο τόξῳ
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ὅτε τοξαζοίμεθ' Ἀχαιοί·
Τῶν δ' ἄλλων ἐμὲ φημι πολὺ προφερέστερον εἶναι,
Ὅσσοι νῦν βροτοὶ εἰσιν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες.
Ἀνδράσι δὲ προτέροισιν ἐριζέμεν οὐκ ἐθελήσω,
Οὔθ' Ἡρακλῆι, οὔτ' Εὐρύτῳ Οἰχαλιῆι,
Οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἐρίζεσκον περὶ τόξων.
Τῷ ῥα καὶ αἶψ' ἔθανεν μέγας Εὐρυτος, ὃδ' ἐπὶ γῆρας
Ἵκετ' ἐπὶ μεγάροισι. χολωσάμενος γὰρ Ἀπόλλων
Ἔκτανεν, ἕνεκά μιν προκαλίζετο τόξα ἕεσθαι.
Δευὶ δ' ἀκοντίζω ὅσσον οὐκ ἄλλος τις οἴστῳ.
Οἴοισιν δείδοικα ποσὶν μήπως με παρέλθῃ
Φαιήκων, λίην γὰρ ἀμηχελίως ἐδαμάσθη
Κύμασιν ἐν πολλοῖς· ἐπεὶ οὐ κομιδῇ κατὰ νῆα
Ἦεν ἐπηετανός. τῷ μοι φίλα γύα λέλωπται."
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ·
Ἀλκίνοος δέ μιν οἷος ἀμειβόμενος προσέειπε,
"Ξεῖν', ἐπεὶ οὐκ ἀχάρισσα μετ' ἡμῖν ταῦτ' ἀγορεύεις,
Ἀλλ' ἐθέλεις ἀρετὴν σὴν φανέμεν ἥ τοι ὀπηδεῖ,
Χώομεν ὅττι σ' ἔτος αὖθι ἐν ἀγῶνι παρασὰς
Νείκεσεν, ὡς οὔ σὴν ἀρετὴν βροτὸς ὧδε νοήσει,
Ὅς τις ἐπίσαιτο ἧσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν·
Ἀλλ' ἄγε, νῦν ἐμέθεν ξυνίει ἔπος, ὄφρα καὶ ἄλλῳ
Εἴπῃς ἡρώων, ὅτε κεν σοῖς ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ παρὰ σῇ τ' ἀλόχῳ καὶ σοῖσι τέκεσσιν,
Μνήσεαι ἀρετῆς μεμνημένος, οἷα καὶ ἡμῖν
Ζεὺς ἐπὶ ἔργα τίθησι διαμπερὲς ἐξέτι πατρῶν.
Οὐ γὰρ πυγμάχοι εἰμὲν ἀμύμονες, οὐδὲ παλαισταί,
Ἀλλὰ ποσὶ κραιπνῶς θέομεν, καὶ νηυσὶν ἄριστοι.
Αἰεὶ δ' ἡμῖν δαὶς τε φίλη κίθαρίς τε, χοροί τε,
Εἵματά τ' ἐξημοιβά, λοετρά τε θερμὰ, καὶ εὐναί.
Ἀλλ' ἄγε Φαιήκων βητάρμονες ὅσσοι ἄριστοι,
Πάσασθε· ὡς κε ὁ ξεῖνος εἰπὴ οἷσι φίλοισιν,
Οἴκαδε νοστήσας, ὅσσον περιγινόμεθ' ἄλλων
Ναυτιλίῃ καὶ ποσὶ καὶ ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ.
Δημοδόκῳ δέ τις αὖτε κιὼν φόρμιγγα λιγείαν
Οἰσέτω, ἥ τις κεῖται ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν.
Ὣς ἔφαθ' Ἀλκίνοος θεοεικέλος. ὦρτο δὲ κῆρυξ

Οἱ-

Juxta aſtarent, & jacularentur in viros.
Solus duntaxat me Philoctetes vincebat arcu
Populo in Trojanorum, quoties jaculabantur Achivi:
Aliorum me ajo longe præſtantiſſimum eſſe
Quales nunc mortales ſunt in terra panem edentes.
Cum viris autem priſcis contendere haud vellem,
Neque cum Hercule, neque cum Euryto Œchalienſi,
Qui etiam cum diis contendebant de arte jaculandi.
Quare etiam ſtatim mortuus eſt ingens Eurytus, neque ad ſenectutem
Pervenit in ædibus. iratus enim Apollo
Occidit, eo quod ipſum provocarat ad jaculandum.
Haſta autem jaculor quantum nullus alius quiſquam ſagitta.
Solis timeo pedibus ne aliquis me ſuperet
Phæacum. nimium enim male domitus ſum
Fluctibus in multis: quoniam non commeatus in navi
Erat perpetuus: ideoque mihi cara membra ſoluta ſunt.
Sic ait. illi vero omnes taciti erant ſilentio:
Alcinous autem ipſum ſolus reſpondens allocutus eſt:
Hoſpes, quandoquidem non ingrata inter nos hæc concionaris,
Sed vis virtutem tuam oſtendere quæ te ſequitur,
Iratus quod te hic vir in certamine aſtans
Objurgavit, ut tuam virtutem mortalis nullus vituperet,
Quicunque ſcit ſua mente commoda dicere:
Sed age, nunc meum intellige ſermonem, ut etiam alii
Dicas Heroum, quando tuis in ædibus
Epulaberis apud tuamque uxorem & tuos liberos,
Noſtræ virtutis memor; qualia etiam nobis
Jupiter opera imponat perpetuo jam inde a majoribus.
Non enim pugiles ſumus irreprehenſibiles, neque luctatores,
Sed pedibus celeriter currimus, & navibus optimi *ſumus*.
Semper autem nobis conviviumque gratum, citharaque, choreæque
Veſteſque mutatoriæ, lavacraque calida, & cubilia.
Sed age Phæacum ſaltatores quotquot optimi,
Ludite: ut hoſpes dicat ſuis amicis,
Domum reverſus, quantum ſuperemus alios
Arte navigandi & pedibus & ſaltatione & cantu.
Demodoco vero aliquis ſtatim profectus citharam argutam
Afferat, quæ alicubi jacet in noſtris ædibus.
Sic ait Alcinous deo ſimilis, ſurrexit autem præco

Οἴσων φόρμιγγα λιγυρλὼ δόμε ἐκ βασιλῆος.
Αἰσυμνῆται δὲ κριτοὶ εὐνέα πάντες ἀΐξαν
Δήμιοι, οἳ κατ' ἀγῶνας ἐϋπρήσσεσκον ἕκαστα·
Λείηναν δὲ χορὸν, καλὸν δ' ἄρμοσαν ἀγῶνα.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων φόρμιγγα λιγεῖαν
Δημοδόκῳ· ὁ δ' ἔπειτα κὶ ἐς μέσον. ἀμφὶ δὲ κοῦροι
Πρωθῆβαι ἵσαντο, δαήμονες ὀρχηθμοῖο·
Πέπληγον δὲ χορὸν θεῖον ποσίν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μαρμαρυγὰς θηεῖτο ποδῶν, θαύμαζε δὲ θυμῷ.
Αὐτὰρ ὁ φορμίζων ἀνεβάλλετο καλὸν ἀείδειν
Ἀμφ' Ἄρεος φιλότητος, ἐϋστεφάνου τ' Ἀφροδίτης,
Ὡς τὰ πρῶτα μίγησαν ἐν Ἡφαίστοιο δόμοισι
Λάθρῃ· πολλὰ δ' ἔδωκε, λέχος δ' ἤχρεωσε ἄνακτος
Ἡφαίστοιο ἄλοχος. ἆφαρ δὲ οἱ ἄγγελος ἦλθεν
Ἠελίος, ὃ σφὼ ἐνόησε μιγαζομένω φιλότητι.
Ἥφαιστος δ' ὡς ἂν θυμαλγέα μῦθον ἄκουσε,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς χαλκεῶνα, κακὰ φρεσὶ βυσσοδομεύων·
Ἐν δ' ἔθετ' ἀκμοθέτῳ μέγαν ἄκμονα, κόπτε δὲ δεσμοὺς
Ἀρρήκτους, ἀλύτους, ὄφρ' ἔμπεδον αὖθι μένοιεν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πλέξε δόλον κεχολωμένος Ἄρει,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς θάλαμον ἔνθ' οἱ φίλα δέμνι' ἐκεῖτο·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἑρμῖσιν χέε δέσματα κύκλῳ ἁπάντη.
Πολλὰ δὲ καὶ καθύπερθε μελαθρόφιν ἐξεκέχυντο
Ἠΰτ' ἀράχνια λεπτά, τά κ' οὔ νέ τις, οὐδὲ ἴδοιτο
Οὐδὲ θεῶν μακάρων. πέρι γὰρ δολόεντα τέτυκτο.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα δόλον περὶ δέμνια χεύεν,
Εἴσατ' ἴμεν ἐς Λῆμνον εὐκτίμενον περιπόλιεθρον,
Ἣ οἱ γαιάων πολὺ φίλτατόν ἐστιν ἁπασέων.
Οὐδ' ἀλαοσκοπιὴ ἔσχε χρυσάορα Ἄρεα,
Ὡς ἴδε Ἥφαιστον κλυτοτέχνην ὀχέα προβαίνοντα·
Βῆ δ' ἰθὺς πρὸς δῶμα περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο,
Ἱέμενος φιλότητος ἐϋστεφάνου Κυθερείης.
Ἣ δὲ νέον παρὰ πατρὸς ἐριβρεμέτεω Κρονίωνος
Ἐρχομένη κατ' ἄρ' ἕζετ'· ὁ δ' ἔσω δώματος ἦλθε,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Δῶρο φίλη, λέκτρονδε τραπείομεν ἐυηθέντε.
Οὐ γὰρ ἔθ' Ἥφαιστος μεταδήμιος, ἀλλά που ἤδη
Οἴχεται ἐς Λῆμνον μετὰ Σίντιας ἀγριοφώνους.
Ὣς φάτο. τῇ δ' ἀάσατο εἰσάντα κοιμηθῆναι.

Τὼ

Allaturus citharam argutam domo ex regis.
Præfecti autem ludorum lecti novem omnino ſurrexerunt
Publici, qui in certaminibus adminiſtrabant ſingula:
Complanarunt autem locum, pulchrumque dilatarunt circum.
Præco autem prope venit ferens citharam argutam
Demodoco: qui deinde ibat in medium. circumque juvenes
Jam pubeſcentes ſtabant, docti ſaltationem:
Quatiebant autem circum divinum pedibus: at Ulyſſes
Radiationes admirabatur pedum, obſtupeſcebatque animo.
Cæterum ipſe citharam pulſans cœpit pulchre canere
De Martis amore pulchreque coronatæ Veneris,
Ut primum commixti fuerint in Vulcani domo
Clam: plurima autem dedit, lectumque dedecoravit & cubile
Vulcani regis. ſtatim autem illi nuncius venit
Sol, qui ipſos animadvertit commixtos amore.
Vulcanus autem ubi triſtem ſermonem audivit,
Inſtitit ire in officinam, mala animo profunde cogitans:
Impoſuitque baſi ingentem incudem, cudit autem vincula
Frangi ſolvique neſcia, ut firmiter illic manerent:
Deinde poſtquam ſtruxit dolum iratus Marti,
Inſtitit ire in thalamum ubi ei cara cubilia jacebant:
Infudit igitur fulcris vincula circum ex omni parte.
Multa autem & e trabibus effundebantur
Perinde atque teſa araneæ ſubtilis, quam nemo cerneret
Neque deorum beatorum. nimis enim doloſa facta erant.
Cæterum poſtquam omnem dolum circa lectum ſtruxit,
Simulavit ſe ire in Lemnum pulchre ædificatum oppidum,
Quæ illi terrarum multo cariſſima eſt omnium.
Neque cæcam vigiliam habebat aurato freno utens Mars,
Ut vidit Vulcanum inclytum arte, ſeorſim euntem:
Inſtitit autem ire ad domum inclyti Vulcani,
Cupidus amoris pulchre coronatæ Veneris.
Illa vero jam recens a patre præpotente Saturnio
Veniens reſedit: ille vero intra domum ivit,
Illiuſque manui inhæſit, verbumque dixit atque compellavit:
Age amica ad lectulum divertamus dormituri.
Non enim amplius Vulcanus domi eſt, ſed alicubi jam
Proficiſcitur in Lemnum ad Sintias barbaros.
Sic ait. huic autem gratum videbatur dormire.

Τὼ δ' ἐς δέμνια βάντε κατέδραθον· ἀμφὶ δὲ δεσμὰ
Τεχνήεντες ἔχυντο πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Οὐδέ κ κινῆσαι μελέων ἴω, οὐδ' ἀφαέραι·
Καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὅτ' οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Ἄψορρος ὑποστρέψας πρὶν Λήμνον γαῖαν ἰκέσθαι.
Ἠέλιος γάρ οἱ σκοπιὴν ἔχεν, ἐκ τε μύθον.
Βῆ δ' ἴμεναι πρὸς δῶμα, φίλον τεταρπόμενος ἦτορ·
Ἔστη δ' εὐ προθύροισι· χόλος δέ μιν ἄγριος ἦρει,
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε, γέγωνέ τε πᾶσι θεοῖσι,
Δεῦτε πάτερ, ἠδ' ἄμοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Δεῦθ' ἵνα ἔργα γελασσάμενοι ἠὲ ἐπιεικτὰ ἴδησθε.
Ὡς ἐμὲ χωλὸν ἐόντα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
Αἰὲν ἀτιμάζει, φιλέει δ' ἀλιδηλον Ἄρηα·
Οὕνεκ' ὁ μὲν καλός τε ἠ ἀρτίπος· αὐτὰρ ἔγωγε
Ἠπεδανὸς γενόμην· ἀτὰρ ὤ πού μοι αἴτιος ἄλλος,
Ἀλλὰ τοκῆε δύω, πὼ μὴ γένασθαι ὄφελον.
Ἀλλ' ὄψεσθ' ἵνα πώγε καθεύδετον ἐν φιλότητι,
Εἰς ἐμὰ δέμνια βάντες· ἐγὼ δ' ὀρόων ἀκάχημαι.
Οὐ μέν σφας ἐτ' ἔολπα μίνυνθά γε κείμεν ὕπνω,
Καὶ μάλα περ φιλέοντε. τάχ' οὐκ ἐθελήσετον ἄμφω
Εὕδειν· ἀλλά σφωε δόλος ἠ δεσμὸς ἐρύξει,
Εἰσόκε μοι μάλα πάντα πατὴρ ἀποδώσει ἕεδνα
Ὅσσά οἱ ἐγγυάλιξα κυωπίδος εἵνεκα κούρης·
Οὕνεκα οἱ καλὴ θυγάτηρ, ἀτὰρ οὐκ ἐχέθυμος.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀγέροντο θεοὶ ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ.
Ἦλθε Ποσειδάων γαιήοχος, ἦλθ' ἐριούνης
Ἑρμείας, ἦλθεν δὲ καὶ ἑκάεργος Ἀπόλλων.
Θηλύτεραι δὲ θεαὶ μένον αὐτοῦ οἴκοι ἑκάστη.
Ἔστησαν δ' ἐν προθύροισι θεοὶ δωτῆρες ἑάων·
Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνῶρτο γέλως μακάρεσσι θεοῖσι,
Τέχνας εἰσορόωσι πολύφρονος Ἡφαίστοιο.
Ὧδέ τις δέ τις εἶπεσκεν ἰὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Οὐκ ἀρετᾷ κακὰ ἔργα· κιχάνει τοι βραδὺς ὠκύν·
Ὡς ἠ νῦν Ἥφαιστος ἐὼν βραδὺς εἷλεν Ἄρηα,
Ὠκύτατόν περ ἐόντα θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Χωλὸς ἐών, τέχνῃσι· τὸ ἠ μοιχάγρι' ὀφέλλει.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἑρμῆν δὲ προσέειπεν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·

335 Ἑρ-

Illi vero in lectum ut conscenderunt dormierunt: circum autem vincula
Fabrefacta fundebantur prudentis Vulcani.
Neque ullum movere membrum licebat, neque attollere:
Et tum quidem agnoverunt quod non amplius effugia patebant.
Prope autem eis venit inclytus Vulcanus,
Rursus reversus antequam ad Lemni terram venisset:
Sol enim illi custodiam habuit, narravitque historiam.
Contendit autem ire ad domum, suo cruciatus corde:
Stetitque in vestibulo: ira autem ipsum effera cepit,
Horrendumque clamavit, & audire fecit omnes deos,
Jupiter pater, atque alii dii beati semper viventes,
Venite ut opera ridicula & non tolerabilia videatis,
Ut me claudus qui sum Jovis filia Venus
Semper dehonestat, amat autem pernicioſum Martem:
Eo quod ille quidem pulcher & sanus pedibus, sed ego
Imbecillus natus sum. at neutiquam mihi causa alia est,
Sed parentes duo, qui non genuisse debebant.
Sed videte ut illi dormiunt in amore,
Meo conscenso lecto: ego autem aspiciens tristor.
Non tamen eos jam spero pauliſper optaturos jacere sic,
Licet admodum amantes *invicem*. fortasse nolent ambo
Una dormire: sed ipsos dolus & vinculum detinebit,
Donec mihi prorsus omnia pater reddat dotalia
Quæcunque illi præbui impudentem ob puellam,
Quod illi pulchra filia, sed haud constantis animi,
Sic ait. & congregati sunt dii æream ad domum.
Venit Neptunus terræ quassator, venit utilitatum auctor
Mercurius, venit & rex jaculator Apollo:
Fœminæ autem deæ manebant pudore domi singulæ.
Stabant autem in vestibulo dii datores bonorum:
Immensus autem risus excitatus est diis beatis,
Fraudes inspicientibus prudentis Vulcani.
Sic vero quispiam dicebat adspiciens in proximum alium:
Haud conciliant virtutis decus mala opera: assequitur tardus celerem:
Ut nunc Vulcanus, qui est tardus, cepit Martem,
Velociſſimus licet deorum sit qui Olympum tenent,
Claudus cum sit, technis; propter quod & adulterii mulctam debet.
Sic illi quidem talia invicem ad se loquebantur.
Mercurium autem allocutus est rex Jovis filius Apollo:

Ἑρμεία, Διος υἱὲ, διάκτορε, δῶτορ ἐάων,
Ἦ ῥά κεν ἐν δεσμοῖσι θέλοις κρατερῶσι πιεσθεὶς
Εὕδειν ἐν λέκτροισι παρὰ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα διάκτορος Ἀργειφόντης,
Αἶ γὰρ τῶτο γένοιτο ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἀπόλλον·
Δεσμοὶ μὲν τρὶς τόσοι ἀπείρονες ἀμφὶς ἔχοιεν,
Τίμεῖς δ' εἰσορόωτε θεοὶ, πᾶσαί τε θέαιναι,
Αὐτὰρ ἐγὼν ὧδοιμι παρὰ χρυσέῃ Ἀφροδίτῃ.
Ὣς ἔφαθ'. ἐν δὲ γέλως ὦρτ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν·
Οὐδὲ Ποσειδάωνα γέλως ἔχε, λίσετο δ' αἰεὶ
Ἥφαιστον κλυτοεργὸν ὅπως λύσειεν Ἄρηα.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Λῦσον· ἐγὼ δέ τοι αὐτὸν ὑπίσχομαι (ὡς σὺ κελεύεις)
Τίσειν αἶσιμα πάντα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Μή με Ποσείδαον γαιήοχε ταῦτα κέλευε·
Λειλαί τοι δειλῶν γε κὴ ἐγγύαι ἐγγυάασθαι.
Πῶς ἄν ἐγώ σε δέοιμι μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Εἴκειν Ἄρηος οἴχοιτο χρεὼ κὴ δεσμὸν ἀλύξας;
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Ἥφαιστ', εἴπερ γάρ κεν Ἄρης χρεὼ ὑπαλύξας
Οἴχηται φεύγων, αὐτός τοι ἐγὼ τάδε τίσω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περικλυτὸς Ἀμφιγυήεις,
Οὐκ ἔσ' ἐδὲ ἔοικε πέον ἔπεσ' ἀρνήσασθαι.
Ὣς εἰπὼν, δεσμὸν ἀνίει μένος Ἡφαίστοιο.
Τὼ δ' ἐπεὶ ἐκ δεσμοῖο λύθεν κρατερὸ περ ἐόντε,
Αὐτίκ' ἀνάιξαντε, ὁ μὲν Θρήικηνδε βεβήκει,
Ἡ δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ἐς Πάφον, ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, κὴ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεοὺς ἐπενήνοθεν αὐτὲν ἐόντας·
Ἀμφὶ δὲ εἵματα ἕσσαν ἐπήρατα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τέρπετ' ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ κὴ ἄλλοι
Φαίηκες δολιχήρετμοι, ναυσίκλυτοι ἄνδρες.
Ἀλκίνοος δ' Ἄλιον κὴ Λαοδάμαντα κέλευσεν
Μοῦνοι ὀρχήσασθαι, ἐπεὶ σφισιν ἄπρις ἔριζεν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐν σφαῖραν καλὴν μετὰ χερσὶν ἔλοντο
Πορφυρέην, τὴν σφιν Πόλυβος ποίησε δαίφρων,

Τὴν

Mercuri, Jovis fili, internuncie, dator bonorum,
Num in vinculis velles fortibus compreſſus
Dormire in lecto propter auream Venerem?
Huic reſpondit deinde internuncius Mercurius:
Utinam hoc fieret rex jaculator Apollo:
Vincula quidem ter tot infinita cohibeant,
Vos autem inſpiciatis dii, omneſque deæ,
Attamen ego dormirem apud auream Venerem.
Sic ait. riſus autem excitatus eſt immortalibus diis:
Neque Neptunum riſus occupabat, ſed precabatur ſemper
Vulcanum inclytum artificem ut ſolveret Martem.
Et ipſum allocutus verba volucria dicebat:
Solve: ego autem tibi ipſum promitto (ut tu jubes)
Penſurum æqua omnia inter immortales deos.
Hunc rurſus allocutus eſt inclytus artifex ambiclaudus:
Ne me Neptune terræ quaſſator hæc jube:
Debiles debilium etenim ſponſiones ad ſpondendum.
Quo pacto ego te vincire poſſem inter immortales deos,
Si quidem Mars abierit debitum & vincula effugiens?
Hunc rurſus allocutus eſt Neptunus terræ quaſſator:
Vulcane, etiam ſi Mars debitum renuens
Abierit fugiens, ipſe tibi ego hæc perſolvam.
Hic reſpondit continuo inclytus ambiclaudus:
Non licet neque convenit tuam orationem abnuere.
Sic locutus, vincula ſolvit vis Vulcani.
Illi poſtquam e vinculo ſoluti ſunt, forte licet eſſet,
Statim profilientes, ille quidem in Thraciam ivit,
Hæc vero ad Cyprum pervenit riſus amans Venus,
In Paphum, ubi illi lucus araque odorata:
Hic autem ipſam Gratiæ lavarunt, & unxerunt oleo
Immortali, qualia diis inhæreſcunt ſemper viventibus,
Veſteſque induerunt amabiles, mirabile viſu.
Hæc igitur cantor cantabat inclytus: at Ulyſſes
Oblectabatur mente ſua audiens, atque etiam alii
Phæaces longis remis adſueti, navibus inclyti viri.
Alcinous autem Halium & Laodamantem juſſit
Solos tripudiare, quoniam ipſis nemo certabat.
Qui poſtquam pilam pulchram in manus acceperunt
Purpuream, quam ipſis Polybus fecerat prudens,

Hanc

Τῷ ἕτερος ῥίπτασκε ποτὶ νέφεα σκιόεντα,
Ἰδνωθεὶς ὀπίσω. ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἀερθεὶς,
Ῥηϊδίως μεθέλεσκε, πάρος ποσὶν ἅδας ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ σφαῖραν ἀν' ἰθὺ περήσαντο,
Ὠρχήσαντο δὴ ἤπειτα ποτὶ χθονὶ πυκνὸν ἐρύσσαντες
Ταρφέ' ἀμειβόμενοι· κέρι δ' ἐπελήκεον ἄλλοι
Ἑσταότες κατ' ἀγῶνα· πολὺς δ' ὑπο κόμπος ὀρώρει.
Δὴ τότ' ἄρ' Ἀλκίνοον προσεφώνεε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἦ μὲν ἀπείλησας βπτάρμονας ἔμμεναι ἀθλους,
Ἦ δ' ἄρ' ἐτοῖμα τέτυκτο· σέβας μ' ἔχει εἰσορόωντα.
Ὣς φάτο. γήθησεν δ' ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιλῳρέτμοισι μετηύδα,
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ὅ' ξεῖνος μάλα μοι δοκέει πεπνυμένος ἔμμεναι·
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν ξεινήϊον ὡς ἐπιεικές.
Δώδεκα γὰρ κατὰ δῆμον ἀριπρεπέες βασιλῆες
Ἄρχοι κραίνουσι, τερισκαιδέκατος δ' ἐγὼ αὐτός·
Τῶν οἱ ἕκας φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα,
Καὶ χρυσοῖο τάλαντον ἐνείκατε πημάντορ.
Αἶψα δὲ πάντα φέρωμεν ἀολλέες, ὄφρ' εὖ χερσὶ
Ξεῖνος ἔχων, ἐπὶ δόρπον ἴῃ χάρων εὖ θυμῷ.
Εὐρύαλος δὲ ἑκάστῳ ἀρεσσάσθω ἐπέεσσι
Καὶ δώρῳ, ἐπεὶ ὦκ ἔστ' κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον.
Δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κήρυκα ἕκαστος·
Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύαλος ἀπαμείβετο φώνησέν τε,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Τοιγὰρ ἐγὼ τὸν ξεῖνον ἀρέσσομαι, ὡς σὺ κελεύεις,
Δώσω οἱ τόδ' ἄορ παγχάλκεον, ᾧ ἔπι κώπη
Ἀργυρέη, κολεὸν δὲ νεοπρίστοις ἐλέφαντος
Ἀμφιδεδίνηται· πολέος δέ οἱ ἄξιον ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ πίθει ξίφος ἀργυρόπηλον,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ξεῖνε, ἔπος δ' εἴπέρ τι βέβακται
Δεινόν, ἄφαρ τὸ φέροιεν ἀναρπάξασαι ἄελλαι·
Σοὶ δὲ θεοὶ ἄλοχόν τ' ἰδέειν καὶ πατρίδ' ἱκέσθαι
Δοῖεν· ἐτειδὴ δηθὰ φίλων ἄπο πήματα πάσχεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

Καὶ

Hanc alter jaciebat ad nubes umbrosas,
Flexus retro. alter autem a terra in altum elevatus,
Facile accipiebat, antequam pedibus ad pavimentum venisset.
At postquam pila mittenda periculum feciſſent,
Saltaverunt postea in terra pascenti multa
Frequenter alternantes: juvenes autem applaudebant cæteri
Stantes in certamine: multus autem strepitus subortus est.
Tunc Alcinoum allocutus est divinus Ulysses:
Alcinoe rex, omnium clariſſime populorum,
Utique pollicitus es tripudiatores fore optimos,
Utique igitur factum est: stupor me habet inspicientem.
Sic dixit. lætata autem est sacra vis Alcinoi:
Statimque Phæaces amantes remorum allocutus est:
Audite Phæacum ductores ac principes,
Hospes mihi valde videtur prudens esse:
Sed agite ei demus hospitale munus uti conveniens *est*:
Duodecim enim in populo præclari reges
Principes imperant, tertius decimus autem ego ipse:
Horum singuli ei vestem bene lotam & tunicam,
Et auri talentum ferte pretiosi:
Statim autem omnia portemus conferti, ut in manibus
Hospes habens, ad cœnam veniat lætus in animo.
Euryalus autem ipsum placet verbis
Et dono, quoniam nequaquam pro decenti locutus est.
Sic dixit. omnes autem laudaverunt, & jusserunt:
Donaque ut ferret præmiserunt præconem singuli:
Illi contra Euryalus respondit locutusque est:
Alcinoe rex, omnium clariſſime populorum,
Tibi equidem hunc hospitem placabo sicut tu jubes,
Dabo ei hunc ensem totum æreum, cui est manubrium
Argenteum, vagina autem recens secto ebore
Circumdata est: multo autem ei dignus erit.
Sic dicens, in manibus ponebat ensem argenteis clavis distinctum,
Et ipsum alloquens verba volucria dixit:
Sis felix hospes, verbum autem si aliquod effutitum est
Grave, statim ferant rapientes procellæ:
Tibi autem dii uxorem videre, & in patriam redire
Dent: quando diu ab amicis *procul* ærumnas pateris.
Hunc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

Et

Καὶ σὺ φίλῳ μάλα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν·
Μηδέ τί τοι ξίφεός γε ποδὶ μενοπιοῦδε γένοιτο
Τέπα, ὃ δή μοι δῶκας ἀρεσσάμενος ἐπέεσσιν.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισι θέτο ξίφος ἀργυρόπηλον.
Δύσετο δ' ἠέλιος, καὶ τῷ κλυτὰ δῶρα παρῆεν.
Καὶ τὰ μὲν ἐς Ἀλκινόοιο φέρον κήρυκες ἀγαυοί·
Δεξάμενοι δ' ἄρα παῖδες ἀμύμονος Ἀλκινόοιο
Μητρὶ παρ' αἰδοίῃ ἔθεσαν περικαλλέα δῶρα.
Τοῖσιν δ' ἡγεμόνευε ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο·
Ἐλθόντες δὲ κάθιζον ἐν ὑψηλοῖσι θρόνοισι.
Δή ῥα τότ' Ἀρήτῃ προσέφη μενεάνορος Ἀλκινόοιο,
Δῦρο γυναῖ, φέρε κηλὸν ἀμπρεπὲ ὅππα ἄείρῃ·
Ἐν δ' αὐτῇ θὲς φᾶρος ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα·
Ἀμφὶ δέ οἱ πυρὶ χαλκὸν ἰήνατε, θέρμετε δ' ὕδωρ,
Ὄφρα λοεσσάμενός τε, ἰδὼν τ' ἐῢ κείμενα πάντα
Δῶρα, τά οἱ Φαίηκες ἀμύμονες ἐνθάδ' ἔνεικαν,
Δαιτί τε τέρπηται καὶ ἀοιδῆς ὕμνον ἀκούων·
Καί οἱ ἐγὼ τόδ' ἄλεισον ἐμὸν περικαλλὲς ὀπάσσω,
Χρύσεον, ὄφρ' ἐμέθεν μεμνημένος ἤματα πάντα
Σπένδῃ ἐν μεγάρῳ Διΐ τ' ἄλλοισίν τε θεοῖσιν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀρήτη δὲ μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν
Ἀμφὶ πυρὶ στῆσαι τρίποδα μέγαν ὄφρα τάχιστα.
Αἱ δὲ λοετροχόον τρίποδ' ἴσαν ἐν πυρὶ κηλέῳ·
Ἐν δ' ἄρ' ὕδωρ ἔχυσαν, ὑπὸ δὲ ξύλα δαῖον ἐλύσαι.
Γάστρην μὲν τρίποδος πῦρ ἄμφεπε, θέρμετο δ' ὕδωρ.
Τόφρα δ' ἄρ' Ἀρήτη ξείνῳ περικαλλὲς κηλὸν
Ἐξέφερεν θαλάμοιο, πάθεν δ' ἐνὶ κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν·
Ἐν δ' αὐτῇ φᾶρος θῆκεν, καλόν τε χιτῶνα,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτὸς νῦν ἴδε πῶμα, σαῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλον,
Μή τίς τοι καθ' ὁδὸν δηλήσεται, ὁππόταν αὖτε
Εὕδῃσθα γλυκὺν ὕπνον ἰὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόγ' ἄκουσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αὐτίκ' ἐπήρτυε πῶμα, σαῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἴηλε
Ποικίλον, ὃν ποτέ μιν δέδαε φρεσὶ πότνια Κίρκη.
Αὐτίκα δ' ἄρα μιν ταμίη λέσασθαι ἄνωγεν
Εἰς ῥ' ἀσάμινθον βάντ'. ὁ δ' ἄρ' ἀασάμην ἴδε θυμῷ
Θερμὰ λοετρ' ἐπεὶ ἔτι κομιζόμενός γ' ἐθάμιζεν

Ἔπει-

Et tu amice ſis prorſus felix, diique tibi proſperitates dent:
Neque amplius tibi enſis deſiderium in futurum fiat
Hujus, quem jam mihi dediſti placans verbis.
Dixit, & circa humeros poſuit enſem argenteum clavis.
Occidit autem ſol, & ei inclyta dona affuerunt.
Et hæc in domum Alcinoi tulerunt præcones illuſtres:
Suſcipientes autem filii eximii Alcinoi
Matrem juxta venerandam poſuerunt perpulchra dona.
Illis autem præibat ſacra vis Alcinoi:
Venientes vero ſederunt in altis ſoliis.
Tunc Areten allocuta eſt vis Alcinoi:
Age mulier, fer arcam perpulchram quæ optima:
Imponeque veſtem bene lotam & tunicam:
Circaque ignem ei ahenum calefacite, & calefacite aquam,
Ut lotus, videnſque bene poſita omnia
Dona, quæ ei Phæaces eximii huc tulerunt,
Et convivio oblectetur & cantilenæ laudem audiens:
Atque ei ego hoc poculum meum perpulchrum præbebo,
Aureum, ut mei memor diebus omnibus
Libet domi ſuæ Jovique aliiſque diis.
Sic ait. Arete autem ancillis dixit
Ut ad ignem ponerent lebetem magnum quam celerrime.
Hæ autem labrum tripes locarunt ad ignem ardentem:
Aquamque infuderunt, & ſubtus ligna accendebant ſumpta.
Alvum quidem tripodis ignis circumdedit, calefiebatque aqua.
Interea vero Arete hoſpiti pulchram ciſtam
Extulit e thalamo, impoſuitque perpulchra dona,
Veſtem, aurumque, quæ ei Phæaces dederant:
In ipſa etiam pallium poſuit pulchramque tunicam,
Et ipſum allocuta verba volatilia dixit:
Ipſe nunc vide operculum, ſtatim vero vinculum circumjice
Ne quis tibi in itinere damnum afferat, cum forte
Dormieris dulcem ſomnum profectus in nave nigra.
At poſtquam hoc audivit prudens divinus Ulyſſes,
Statim aptavit operculum, celeriterque vinculum injecit
Varium, quod olim docuit ingenio veneranda Circe.
E veſtigio autem ipſum ancilla lavari juſſit
In balneum jam ingreſſum. ille vero libenter vidit animo
Calida lavacra: quoniam neutiquam curatus frequenter fuerat

Ex

Ἐπαδὴ λίπε δῶμα καλυψὼ δῖα θεάων·
Τόφρα δέ οἱ κομιδή γε θεῷ ὡς ἔμπεδον ἦεν.
Τὸν δ' ἐπεὶ ἓν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ μιν χλαῖναν καλὴν βάλον ἠδὲ χιτῶνα.
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθω βὰς ἄνδρας μετὰ οἰνοποτῆρας
Ἧϊε. Ναυσικάα δὲ θεῶν ἄπο κάλλος ἔχουσα
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν στέγης πύκα ποιητοῖο·
Θαύμαζεν δ' Ὀδυσῆα ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶσα,
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε ξεῖν', ἵνα καί ποτ' ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ
Μνήσῃ ἐμεῖ, ὅτι μοι πρώτῃ ζωάγρι' ὀφέλλεις.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ναυσικάα θύγατερ μεγαλήτορος Ἀλκινόοιο,
Οὕτω νῦν Ζεὺς ἠὲ ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Οἴκαδέ τ' ἐλθέμεναι, καὶ νόστιμον ἦμαρ ἰδέσθαι,
Τῷ κέν τοι κἀκεῖθι θεῷ ὡς εὐχετοώμην
Αἰεὶ ἥματα πάντα. σὺ γάρ μ' ἐβίωσαο κούρη.
Ἦ ῥά, καὶ ἐς θρόνον ἷζε παρ' Ἀλκίνοον βασιλῆα.
Οἱ δ' ἤδη μοίρας τ' ἔμεμον, κεράσσαντό τε οἶνον.
Κῆρυξ δ' ἐγγύθεν ἦλθεν, ἄγων ἐρίηρον ἀοιδόν
Δημόδοκον, λαοῖσι τετιμένον· ἓσε δ' ἄρ' αὐτὸν
Μέσῳ δαιτυμόνων, πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας.
Δὴ τότε κήρυκα προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Νῶτα ἀποπροταμών· ἐπὶ δὲ πλεῖον ἐλέλειπτο
Ἀργιόδοντος ὑός, θαλερὴ δ' ἰὼ ἀμφὶς ἀλοιφή·
Κῆρυξ, τῷ δὴ τῶτο πόρε κρέας, ὄρρα φάγῃσι,
Δημοδόκῳ, καί μιν προσαυτύξομαι ἀχνύμενός περ.
Πᾶσι γὰρ ἀνθρώποισιν ἐπιχθονίοισιν ἀοιδοὶ
Τιμῆς ἐμμοροί εἰσι καὶ αἰδοῦς, ὕνεκ' ἄρα σφέας
Οἶμας μοῦσ' ἐδίδαξε· φίλησε δὲ φῦλον ἀοιδῶν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. κῆρυξ δὲ φέρων σὺν χερσὶν ἔθηκεν
Ἥρωϊ Δημοδόκῳ. ὁ δ' ἐδέξατο· χαῖρε δὲ θυμῷ.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Δὴ τότε Δημόδοκον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δημόδοκ'. ἔξοχα δή σε βροτῶν αἰνίζομ' ἁπάντων,
Ἦ σέ γε μοῦσ' ἐδίδαξε Διὸς παῖς, ἢ σέ γ' Ἀπόλλων.
Λίην γὰρ κατὰ κόσμον Ἀχαιῶν οἶτον ἀείδεις,
Ὅσ' ἔρξαν τ' ἔπαθόν τε, καὶ ὅσ' ἐμόγησαν Ἀχαιοί.

Ex quo reliquerat domum Calypſus pulchricomæ:
Tunc autem ei curatura tanquam deo præſto erat.
Hunc poſtquam ancillæ lavarunt & unxerunt oleo,
Circa ipſum pallium pulchrum jecerunt atque tunicam.
Ex balneo igitur egreſſus viros ad potores vini
Ibat. Nauſicaa autem a diis pulchritudinem habens
Stetit juxta poſtes tecti pulchre fabricati:
Admirata autem eſt Ulyſſem oculis aſpiciens,
Et ipſum allocuta verba velocia dicebat:
Salve hoſpes, ut etiam olim cum fueris in patria terra
Memor ſis mei, quod mihi primæ pretium vitæ debes.
Hanc mutuis dictis allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Nauſicaa, filia magnanimi Alcinoi,
Sic nunc Jupiter det altitonans maritus Junonis,
Domumque venire, & reditionis diem videre.
Ideo tibi etiam illic velut deo vota facerem
Semper diebus omnibus. tu enim me ſervaſti puella.
Dixit, & in thronum ſedit juxta Alcinoum regem.
Hi vero jam offas dividebant, miſcebantque vinum.
Præco vero prope venit, ducens amabilem cantorem
Demodocum, populo venerandum: collocavit autem ipſum
In medio convivantium, ad columnam longam inclinans.
Ac tunc præconem allocutus eſt verſutus Ulyſſes,
De tergo abſcindens fruſtum: multumque ſupererat
Albi dentes ſuis, tenera autem erat circum pinguedo:
Præco, cape jam, hanc præbe carnem ut comedat
Demodoco, & ipſum complectar mœſtus licet.
Omnibus enim hominibus terreſtribus cantores
Honoris participes ſunt & reverentiæ, eo quod ipſos
Cantus Muſa docuit: amatque gentem cantorum.
Sic ait. præco autem ferens in manibus poſuit
Heroi Demodoco. qui accepit: gaudebat autem animo.
Illi vero ad cibos apparatos appoſitos manus porrexerunt.
Cæterum poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt:
Tunc Demodocum allocutus eſt verſutus Ulyſſes:
Demodoce, longe te nempe ſupra mortales laudo omnes,
Sive te Muſa docuit Jovis filia, ſive Apollo.
Valde enim ornate Græcorum fatum canis,
Quanta fecerint paſſique ſint, & quanta laboraverint Achivi.

Tan-

Ὡς τέ πυ ἢ αὐτὸς παρεὼν, ἢ ἄλλυ ἀκούσας.
Ἀλλ' ἄγε δὴ μεταβῆθι, καὶ ἵππυ κόσμον ἄεισον
Δουρατέυ, τὸν Ἐπειὸς ἐποίησεν σὺν Ἀθήνῃ,
Ὅν ποτ' ἐς ἀκρόπολιν δόλον ἤγαγε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἀνδρῶν ἐμπλήσας οἳ Ἴλιον ἐξαλάπαξαν.
Αἴκεν δή μοι ταῦτα κατὰ μοῖραν καταλέξῃς,
Αὐτίκ' ἐγὼ πᾶσιν μυθήσομαι αὐδρώποισιν
Ὡς ἄρα τοι πρόφρων θεὸς ὤπασε θέσπιν ἀοιδήν.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ὁρμηθεὶς θεῦ ἤρχετο, φαῖνε δ' ἀοιδήν,
Ἔνθεν ἑλὼν, ὡς οἱ μὲν ἐυσέλμων ἐπὶ νηῶν
Βάντες ἀπέπλεον, πῦρ εὖ κλισίῃσι βαλόντες
Ἀργεῖοι· τοὶ δ' ἤδη ἀγακλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Εἵατ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ κεκαλυμμένοι ἵππῳ·
Αὐτοὶ γάρ μιν Τρῶες ἐς ἀκρόπολιν ἐρύσαντο.
Ὣς ὁ μὲν ἑστήκει· τοὶ δ' ἄκριτα πόλλ' ἀγόρευον
Ἥμενοι ἀμφ' αὐτόν· τρίχα δέ σφισιν ἴδδανε βουλή,
Ἠὲ διαπτύξαι κοῖλον δόρυ νηλέϊ χαλκῷ,
Ἦ κατὰ πετράων βαλέειν ἐρύσαντας ἐπ' ἄκρας,
Ἦ ἐάαν μέγ' ἄγαλμα θεῶν θελκτήριον εἶναι,
Τὴ περ δὴ καὶ ἔπειτα τελευτήσεσθαι ἔμελλεν.
Αἶσα γὰρ ἦν ἀπολέσθαι, ἐπὴν πόλις ἀμφικαλύψῃ
Δουράτεον μέγαν ἵππον, ὅθ' ἔατο πάντες ἄριστοι
Ἀργείων, Τρώεσσι φόνον καὶ κῆρα φέροντες.
Ἤειδεν δ' ὡς ἄστυ διέπραθον υἷες Ἀχαιῶν
Ἱππόθεν ἐκχύμενοι, κοῖλον λόχον ἐκπρολιπόντες.
Ἄλλον δ' ἄλλῃ ἄειδε πόλιν κεραΐζεμεν ἀπλῶς·
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα προσὶ δώματα Δηϊφόβοιο
Βήμεναι ἠύτ' Ἄρηα, σὺν αὐτῷ δῖον Μενελάῳ.
Κεῖθι δὴ αὖ πότατον πόλεμον φάτο τολμήσαντα,
Νικῆσαι καὶ ἔπειτα διὰ μεγάθυμον Ἀθήνην.
Ταῦτ' ἄρ' ἀοιδὸς ἄειδε περικλυτός· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Τήκετο· δάκρυ δ' ἔδυνεν ὑπὸ βλεφάροισι παρειάς.
Ὡς δὲ γυνὴ κλαίῃσι φίλον πόσιν ἀμφιπεσοῦσα,
Ὅστε ἑῆς πρόσθεν πόλιος λαῶν τε πέσῃσιν,
Ἀστεϊ καὶ τεκέεσσιν ἀμύνων νηλεὲς ἦμαρ·
Ἣ μὲν τὸν θνήσκοντα καὶ ἀσπαίροντ' ἐσιδοῦσα,
Ἀμφ' αὐτῷ χυμένη λίγα κωκύει· οἱ δέ τ' ὄπισθεν
Κόπτοντες δείρῃσι μετάφρενον ἠδὲ καὶ ὤμους,
Εἰρερον εἰσανάγουσι πόνον τ' ἐχέμεν καὶ ὀιζύν.

530 Τῆς

Tanquam alicubi aut tu ipſe præſens, aut ex alio audiveris.
Age vero jam tranſi, & equi apparatum canta
Ligneï, quem Epeus fecit cum Pallade,
Quem quondam in arcem dolum duxit divinus Ulyſſes,
Viris implens qui Ilium everterunt.
Si jam mihi hæc rite enarraveris,
Tum ego omnibus narrabo hominibus
Quod tibi benignus deus præbuit divinam cantilenam.
Sic ait. ille inſtinctus deo cœpit, exhibuitque carmen,
Inde exorſus, ut bene tabulatas naves
Conſcendentes navigarint, igne in tentoria injecto,
Argivi: alii vero jam inclytum circum Ulyſſem
Sederint in Trojanorum cœtu tecti equo:
Ipſi enim eum Trojani in arcem protexerant.
Sic ille quidem ſtabat: illi vero confuſa multa dicebant
Sedentes circa ipſum: trifariam autem ipſis placuit conſilium,
Aut diſcindere cavum lignum ſævo ferro,
Aut de rupe dejicere tractum in arcem,
Aut ſinere ingens ſimulacrum deorum oblectamentum eſſe,
Sic ſane & poſtea perficiendum erat.
Fatale enim erat perire, poſtquam urbs intra ſe obtexiſſet
Ligneum ingentem equum, ubi ſedebant omnes optimates
Argivorum, Trojanis cædem & mortem ferentes.
Canebat etiam ut urbem depopulati ſunt filii Achivorum
Ex equo effuſi, cavas inſidias relinquentes.
Alium autem alibi canebat urbem vaſtare celſam:
At Ulyſſem ad domum Deiphobi
Iviſſe tanquam Martem, cum divino Menelao.
Illic jam graviſſimum bellum dicebat auſum fuiſſe,
Viciſſeque denique per magnanimam Palladem.
Hæc cantor cantabat eximius: at Ulyſſes
Tabeſcebat: lacrymaque irrigabat ſub palpebris genas.
Ut fœmina flet dilectum virum complectens,
Qui ſuam ante urbem populumque ceciderit,
Urbi & liberis arcens ſævam diem:
Quæ illum morientem & palpitantem videns,
Super illum fuſe ſtridulum *quiddam* lamentatur: illi vero retro
Cædentes haſtis tergum atque etiam humeros,
Servitutem inducunt, laboremque ut habeat & calamitatem:

Τῆς δ' ἐλεεινοπάτρῃ ἄχεϊ φθινύθουσι παρειαί·
Ὡς Ὀδυσεὺς ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον ἔβρεν.
Ἐγὼ δ' ἄλλους μὲν πάντας ἐλάνθανε δάκρυα λείβων,
Ἀλκίνοος δέ μιν οἶος ἐπεφράσατ' ἠδ' ἐνόησεν,
Ἥμενος ἄγχ' αὐτοῦ, βαρὺ δὲ στεναχοντος ἄκουεν·
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα·
Κέκλυτε Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Δημόδοκος δ' ἤδη κεχαλέπω φόρμιγγα λιγείαν.
Οὐ γάρ πως πάντεσσι χαριζόμενος τάδ' ἀείδει.
Ἐξ οὗ δορπέομέν τε καὶ ὤρορε δῖος ἀοιδὸς,
Ἐκ τοῦδ' ὅπω παύσατ' ὀϊζυροῖο γόοιο
Ὁ ξεῖνος· μάλα πού μιν ἄχος φρένας ἀμφιβέβηκεν.
Ἀλλ' ἄγ', ὁ μὲν κεχαλέπω, ἵν' ὁμῶς τερπώμεθα πάντες,
Ξενοδόκοι καὶ ξεῖνος. ἐπεὶ πολὺ κάλλιον ὅπω.
Εἵνεκα γὰρ ξείνοιο τάδ' αἰδοίοιο τέτυκται,
Πομπή καὶ φίλα δῶρα, τά οἱ δίδομεν φιλέοντες.
Ἀνὴρ καασιγνήτῳ ξεῖνός θ' ἑκέτης τε τέτυκται
Ἀνέρι ὅς τ' ὀλίγον περ ἐπιφραδέως πραπίδεσσι.
Τῷ νῦν μηδὲ σὺ κῆδε νοήμασι κερδαλέῃσιν,
Ὄφρ', εἰπὲ κέ σ' ἔρωμαι. φάσθαι δέ σε κάλλιόν ἐστιν.
Ἐπ' ὄνομ' ὅ, τι σε κεῖθι κάλεον μήτηρ τε πατήρ τε,
Ἄλλοι θ' οἳ κατὰ ἄστυ καὶ οἳ περιναιετάουσι,
Οὐ μὲν γάρ τις πάμπαν ἀνώνυμός ἐστ' ἀνδρῶπων,
Οὐ κακὸς, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸς, ἐπὴν τὰ πρῶτα γένηται·
Ἀλλ' ἐπὶ πᾶσι τίθενται, ἐπεί κε τέκωσι τοκῆες.
Εἰπὲ δέ μοι γαῖάν τε τεὴν δῆμόν τε πόλιν τε·
Ὄφρά σε τῇ πέμπωσι πίτυσκόμεναί φρεσὶ νῆες.
Οὐ γάρ Φαιήκεσσι κυβερνῆται ἔασιν,
Οὐδέ τι πηδάλι' ἐστὶ τά τ' ἄλλα νῆες ἔχουσιν·
Ἀλλ' αὐταὶ ἴσασι νοήματα καὶ φρένας ἀνδρῶν.
Καὶ πάντων ἴσασι πόλιας καὶ πίονας ἀγρούς
Ἀνθρώπων· καὶ λαῖτμα τάχιστ' ἀλὸς ἐκπερόωσι,
Ἠέρι καὶ νεφέλῃ κεκαλυμμέναι· οὐδέ ποτέ σφιν
Οὔτε τι πημανθῆναι ἔπι δέος, οὐδ' ἀπολέσθαι.
Ἀλλὰ τάδ' ὡς ποτε πατρὸς ἐγὼ εἰπόντος ἄκουσα
Ναυσιθόου, ὃς ἔφασκε Ποσειδάωνι ἀγάασθαι
Ἡμῖν ὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες εἰμὲν ἁπάντων·
Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἀριπρεπέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιοῦσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ

Ρά-

Hujus autem mirabiliſſimo dolore tabeſcunt genæ:
Sic Ulyſſes miſerabiles ſub palpebris lacrymas ſtillabat.
Hic alios quidem omnes latebat lacrymas fundens,
Alcinous autem ipſum ſolus conſideravit atque animadvertit,
Sedens prope ipſum, graviter enim ingemiſcentem audivit:
Statim autem Phæacibus navigandi ſtudioſis dicebat:
Audite Phæacum duces & rectores,
Demodocus quoque jam cohibeat citharam ſonoram.
Non enim fortaſſis omnibus gratificans hæc cantat.
Ex quo cœnamuſque & cœpit divinus cantor,
Ex hoc nunquam ceſſavit ab ærumnoſo luctu
Hoſpes: valde fortaſſis ipſi dolor mentem circumdedit.
Sed age, ille quidem ceſſet, ut ſimul oblectemur omnes,
Hoſpitio ſuſcipientes & hoſpes: quoniam multo melius eſt.
Propter enim hoſpitem hæc venerandum parata ſunt,
Dimiſſio & amica dona, quæ illi damus amantes.
Pro fratre hoſpeſque ſupplexque eſt
Viro cui paulum ſenſus in præcordiis,
Ideoque nunc nec tu cela ingenio vafro,
Quodcunque interrogavero: dicere enim te melius eſt.
Dic nomen quo te illic vocabant materque paterque,
Aliique qui in urbe & qui circum habitant.
Non enim quiſquam omnino abſque nomine eſt hominum,
Neque malus, neque probus, poſtquam primum natus ſit:
Sed omnibus imponuntur, ſimul atque genuerint parentes.
Dic etiam mihi terramque tuam populumque urbemque:
Ut te illuc mittant meditatæ mente naves.
Non enim Phæacibus gubernatores ſunt,
Neque ullo pacto gubernacula ſunt quæ aliæ naves habent:
Sed ipſæ ſciunt cogitationes & mentem virorum.
Et omnium norunt urbes & pingues agros
Hominum: & undas celerrime maris tranant,
Caligine & nebulis obtectæ: neque unquam ipſis
Neque detrimentum patiendi eſt metus, neque pereundi.
Sed hæc ſic quondam patrem ego dicentem audivi
Nauſithoum, qui dicebat Neptunum ſuccenſere
Nobis, quod ductores innoxii ſumus omnium:
Dicebat aliquando Phæacum virorum benefactam navem
Ex deductione redeuntem in obſcuro ponto

Ρ'αισέμεναι, μέγα δ' ἦμιν ὄρ@ πόλει ἀμφικαλύψειν.
Ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρων. τὰ δέ κεν θεὸς ἢ τελέσειεν,
Ἠ' κ' ἀτέλεστ' εἴη, ὥς οἱ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ὅππη ἀπεπλάγχθης τε, καὶ ἄστεα ἴκεο χώρας
Ἀνθρώπων· αὐτούς τε, πόλεις τ' ἠδ' ναιεπάωσας.
Ἠμὲν ὅσοι χαλεποί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
Οἵτε φιλόξεινοι, καὶ σφι νόος ἐστὶ θεουδής.
Εἰπὲ δ' ὅ, τι κλαίεις καὶ ὀδύρεαι ἐνδοθι θυμῷ
Ἀργείων, Δαναῶν ἠδ' Ἰλίου οἶτον ἀκούων.
Τὸν δὲ θεοὶ μὲν τεύξαν, ἐπεκλώσαντο δ' ὄλεθρον
Ἀνθρώποις, ἵνα ᾖσι καὶ ἐσομένοισιν ἀοιδή.
Ἠ' τίς τοι καὶ πηὸς ἀπώλετο Ἰλιόθι πρό,
Ἐσθλὸς ἐὼν γαμβρὸς ἢ πενθερός, οἵ τε μάλιστα
Κήδιστοι τελέθουσι μετ' αὐτά τε καὶ γένος αὐτῶν.
Ἠ' τίς τε καὶ ἑταῖρος ἀνὴρ κεχαρισμένα εἰδὼς
Ἐσθλός. ἐπεὶ ὃ μέν τ' ἀκασγνήτοιο χερείων
Γίνεται ὃς κεν ἑταῖρ@ ἐὼν πεπνυμένα εἰδῇ.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΙΡΟΥ ΤΗΣ Ι. Ρ'ΑΨΩΔΙΑΣ

Υ'πόθεσις.

Ἀρχὴ τῶν Ὀδυσέως διηγημάτων, ἐν ᾗ φησι πεπολεμηκέναι τοῖς Κίκοσι, καὶ πρὸς τοὺς Λωτοφάγους παραγενέσθαι, καὶ πρὸς τὸν Κύκλωπα Πολύφημον πορεύεσθαι, καὶ τοῦτον φαγόντα ἓξ ἤδη ἑταίρους ἐκτυφλῶσαι.

Γῶπα, Λωτοφάγων Κικόνων σὺ Κύκλωψ ἐσίν.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν@ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ἠ' τοι μὲν τόδε καλὸν ἀκουέμεν ἐστὶν ἀοιδοῦ
Τοιοῦδ' οἷ@ ὅδ' ἐσί, θεοῖς ἐναλίγκι@ αὐδήν.
Οὐ γὰρ ἔγωγέ τ' φημι τέλ@ χαριέστερον εἶναι,
Ἠ' ὅταν ἁφροσύνη μὲν ἔχῃ κατὰ δῆμον ἅπαντα,
Δαιτυμόνες δ' ἀνὰ δώματ' ἀκουάζωνται ἀοιδοῦ,
Ἥμενοι ἑξείης· παρὰ δὲ πλήθωσι τράπεζαι
Σίτου καὶ κρειῶν, μέθυ δ' ἐκ κρητῆρ@ ἀφύσσων

10 Οἰ-

Labefacturum *eum esse*, ingentemque nobis montem urbi incubiturum.
Sic dicebat senex. ea vero deus vel perficiat,
Vel imperfecta sint, ut illi placitum est in animo.
Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Quonam jactatus fueris, & ad quasnam perveneris regiones
Hominum: ad ipsosque, urbesque bene habitatas.
Et quotquot prorsus difficilesque & agrestes, neque justi:
Quique hospitales, & quibus mens est deo placens.
Dic quidnam fleas & lugeas intra animum
Argivorum, Danaorum atque Ilii fatum audiens.
Quod dii quidem pararunt, destinaruntque interitum
Hominibus, ut sit & posteris cantilena.
An aliquis tibi cognatus periit ante Ilium,
Qui eximius erat gener aut socer, qui maxime
Curæ sunt post sanguinem & genua vestrum.
An aliquis fortasse socius vir familiaritate junctus
Eximius. quoniam haudquaquam fratre inferior
Est qui socius cum sit seria sciat.

ODYSSEÆ HOMERI IX. LIBRI

Argumentum.

PRincipium Ulyssis narrationum, in quo ait se bellasse cum Ciconibus, & ad Lotophagos appulisse, & ad Cyclopem Polyphemum venisse, & eum, postquam comedisset sex jam socios, excæcasse.

I. Cum Lotophagis & Ciconibus Cyclops est.

HUnc excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoe imperator, omnium præstantissime populorum,
Equidem hoc honestum est, audire cantorem
Talem qualis hic est, diis adsimilis voce.
Non enim ego ullum autumo factum gratius esse,
Quam cum & lætitia detinet populum universum,
Et convivantes per domum audiunt cantorem,
Sedentes ordine: juxta autem plenæ sunt mensæ
Pane & carnibus: vinum autem ex cratere hauriens

Οἰνοχόῳ φορέῃσι καὶ ἐγχείῃ δεπάεσσιν.
Τῆτό τί μοι κάλλιστον ἐνὶ φρεσὶν εἴδεται εἶναι.
Σοὶ δ' ἐμὰ κήδεα θυμὸς ἐπετράπετο γοήσασθαι
Εἵρεσθ', ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος γαναχίζω.
Τί πρῶτον, τί δ' ἔπειτα, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω;
Κήδε' ἐπεί μοι πολλὰ δόσαν θεοὶ οὐρανίωνες.
Νῦν δ' ὄνομα πρῶτον μυθήσομαι, ὄφρα καὶ ὑμεῖς
Εἴδετ'· ἐγὼ δ' αὖ ἔπειτα φυγὼν ὑπὸ νηλεὲς ἦμαρ.
Τμῖν ξεῖνος ἔω, καὶ ἀπόπροθι δώματα ναίων.
Εἰμὶ Ὀδυσεὺς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσι δόλοισιν
Ἀνθρώποισι μέλω, καί μοι κλέος οὐρανὸν ἵκει.
Νεμεσσάω δ' Ἰθάκῃσι δι' ἤπειρον· εὖ δ' ὄρος αὐτῇ
Νήριτον, εἰνοσίφυλλον, ἀειπρεπές· ἀμφὶ δὲ νῆσοι
Πολλαὶ ναιετάουσι μάλα σχεδὸν ἀλλήλῃσι,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, καὶ ὑλήεσσα Ζάκυνθος·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ παυπερτάτη εἰν ἁλὶ κεῖται
Πρὸς ζόφον· (αἱ δέ τ' ἄνδρε πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε)
Τρηχεῖ', ἀλλ' ἀγαθὴ κουροτρόφος· οὔ πῃ ἔγωγε
Ἧς γαίης δυσάμαν γλυκερώτερον ἄλλο ἰδέσθαι.
Ἣ μέν μ' αὐτόθ' ἔρυκε Καλυψὼ δῖα θεάων
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ὡς δ' αὖτως Κίρκη κατερήτυεν ἐν μεγάροισιν
Αἰαίη, δολόεσσα, λιλαιομένη πόσιν εἶναι·
Ἀλλ' ἐμὸν οὔποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθον.
Ὡς οὐδὲν γλύκιον ἧς πατρίδος οὐδὲ τοκήων
Γίνεται, εἴπερ κέ τις ἀπόπροθι πίονα οἶκον
Γαίῃ ἐν ἀλλοδαπῇ ναίει ἀπαύδητε τοκήων.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ νόστον ἐμὸν πολυκηδέ' ἐνίσπω,
Ὅν μοι Ζεὺς ἐφέηκεν ἀπὸ Τροίηθεν ἰόντι.
Γλαύκου με φέρων ἄνεμος Κικόνεσσι πέλασσεν
Ἰσμάρῳ. ἔνθα δ' ἐγὼν πόλιν ἔπραθον, ὤλεσα δ' αὐτούς.
Ἐκ πόλιος δ' ἁλόχους καὶ κτήματα πολλὰ λαβόντες
Δασσάμεθ', ὡς μήπως μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἔνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ διερῷ ποδὶ φαίνομεν ἡμέας
Ἠνώγεα· τοὶ δὲ μέγα νήπιοι ἐν κεφάλῃσιν.
Ἔνθα δὲ πολλὸν μὲν μέθυ πίνεσκον, πολλὰ δὲ μῆλα
Ἔσφαζον παρὰ θῖνα, καὶ ἑλίποδας ἕλικας βοῦς.
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχόμενοι Κίκονες Κικόνεσσι γεγώνθεν,
Οἵ σφισι γείτονες ἦσαν ἅμα πλέονες καὶ ἀρείους,

Ἠπει-

Pincerna adfert & infundit poculis:
Hoc mihi pulcherrimum in mente videtur esse.
Tibi vero meas ærumnas animus institit lacrymosas
Interrogare, ut etiam magis lugens ingemiscam.
Quid primum, quid deinde, quid ultimo narrabo?
Ærumnas quandoquidem mihi multas dederunt dii cælestes.
Nunc vero nomen primum dicam, ut & vos
Sciatis: egoque deinde effugiens sævum fatum,
Vobis hospes sim, etiam longe domum habitans.
Sum Ulysses Laertiades, qui omnibus dolis
Hominibus curæ sum, & mea gloria ad cælum it.
Habito autem Ithacam apricam: inque ipsa mons *est*
Neritus, ventis expositus: circum autem insulæ
Multæ habitantur valde prope invicem,
Dulichiumque, Sameque, & nemorosa Zacynthus:
Ipsa autem humilis longe suprema in mari jacet
Versus noctem. (illæ vero seorsum ad auroram solemque)
Aspera, sed bona juvenum altrix: non quicquam ego
Sua *cujusque* terra possum dulcius aliud videre.
Enimvero me illic detinuit Calypso optima diva
In specubus cavis, cupiens maritum esse me *sibi*:
Consimiliter Circe detinuit domi suæ
Ææa, dolosa, cupiens maritum esse:
Sed meo nuquam animo in pectore persuaserunt.
Adeo nihil dulcius sua patria, neque parentibus
Est, etiamsi quis procul divitem domum
Terra in aliena habitet seorsim a parentibus.
Age vero tibi & reditum meum lacrymosum narrabo,
Quem mihi Jupiter immisit e Troja profecto.
Ab Ilio me ferens ventus Ciconibus appulit
Ad Ismarum. Ibi ego urbem depopulatus sum, occidique ipsos.
Ex urbe autem uxores & bona multa capta
Divisimus, ut ne quispiam mihi privatus abiret *parte* æquali.
Tum quidem ego celeri pede fugere nos
Auctor eram: illi vero nimis insipientes non parebant.
Hic vero & multum vini bibebatur, & multas oves
Mactabant ad littus, & flexipedes nigros boves.
Interea vero fugientes Cicones Ciconibus clamabant,
Qui ipsis vicini erant simul plures & meliores,

Ἤπειρον ναίοντες· ἐπισάμενοι μὲν ἀφ' ἵππων
Ἀνδράσι μάρνασθαι, καὶ ὁππότε χρὴ πεζὸν ἐόντα.
Ἦλθον ἔπειθ' ὅσα φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεται ὥρῃ
Ἠέριοι· τότε δή ῥα κακὴ Διὸς αἶσα παρέστη
Ἡμῖν ἀνομόρισιν, ἵν' ἄλγεα πολλὰ πάθωμεν.
Στησάμενοι δ' ἐμάχοντο μάχῃ παρὰ νηυσὶ θοῇσι·
Βάλλον δ' ἀλλήλους χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν.
Ὅφρα μὲν ἠὼς ἦν, καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ,
Τόφρα δ' ἀλεξάμενοι μείνομεν πλείονάς περ ἐόντας·
Ἠμος δ' ἠέλιος μεσηγὺ οὐρανὸν ἵσταθ',
Καὶ τότε δὴ Κίκονες κλῖναν δαμάσαντες Ἀχαιούς.
Ἓξ δ' ἀφ' ἑκάστης νηὸς εὐκνήμιδες ἑταῖροι
Ὤλοντ'· οἱ δ' ἄλλοι φύγομεν θάνατόν τε μόρον τε.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους,
Οὐ δ' ἄρα μοι προτέρω νῆες κίον ἀμφιέλισσαι,
Πρίν τινα τῶν δειλῶν ἑτάρων τρὶς ἕκαστον αὐδῆσαι,
Οἳ θάνον ἐν πεδίῳ Κικόνων ὕπο δηϊωθέντες.
Νηυσὶ δ' ἐπῶρσ' ἄνεμον Βορέην νεφεληγερέτα Ζεύς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ.
Αἱ μὲν ἔπειτ' ἐφέροντ' ἐπικάρσιαι, ἱστία δὲ σφιν
Τρίχθά τε καὶ τετραχθὰ διέχισεν ἶς ἀνέμοιο.
Καὶ τὰ μὲν ἐς νῆας κατθέμενοι δείσαντες ὄλεθρον,
Αὐτὰς δ' ἐρυμνώσαντες προερύσσαμεν ἤπειρόνδε.
Ἔνθα δύω νύκτας, δύο τ' ἤματα συνεχὲς αἰεὶ
Κείμεθ', ὁμοῦ καμάτῳ τε καὶ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠώς,
Ἱστὸς στησάμενοι ἀνὰ δ' ἱστία λευκὰ ἐρύσαντες
Ἥμεθα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Καί νύ κεν ἀσκηθὴς ἱκόμην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἀλλά με κῦμα ῥόθιόν τε περιγνάμπτοντα Μάλειαν
Καὶ Βορέης ἀπέωσε, παρέπλαγξεν δὲ Κυθήρων.
Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισι
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα. αὐτὰρ δεκάτῃ ἐπέβημεν
Γαίης Λωτοφάγων, οἵτ' ἄνθινον εἶδαρ ἔδουσιν.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βήμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἕλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τ' ἐπασσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,

Continentem habitantes: docti quidem ab equis
Cum hominibus pugnare, & cum opus eſſet, pedites.
Venerunt deinde quot folia & flores creſcunt in vere
Matutini. tunc ſane malum Jovis fatum adſtitit
Nobis infelicibus, ut dolores multos pateremur.
Conſiſtentes autem pugnabant pugna ad naves veloces:
Feriebant autem invicem æratis haſtis.
Quamdiu quidem mane erat, & augebatur ſacra dies,
Tamdiu defendentes ſuſtinebamus ipſos plures licet eſſent:
Quando vero ſol ibat *ad veſperam*, cum boves *aratro* ſolvuntur,
Tum vero Cicones fugarunt domantes Achivos.
Seni autem a quavis navi bene armati ſocii
Perierunt: cæteri autem effugimus mortemque fatumque.
Illinc vero ulterius navigabamus mœrentes corde
Lubentes ex morte, caris amiſſis ſociis.
Neque tamen mihi ulterius naves procedebant utrimque agitatæ,
Priuſquam quemque miſerorum ſociorum ter quilibet vocaſſet,
Qui perierant in campo a Ciconibus trucidati.
Navibus autem immiſit ventum Boream nubium coactor Jupiter
Cum turbine immani, nubibuſque cooperuit
Terram ſimul & pontum: ruit vero e cælo nox.
Ipſæ deinde ferebantur obliquæ, ac vela ipſis
In tres quatuorque partes diſcidit vis venti.
Et hæc quidem in naves depoſuimus timentes interitum,
Ipſas vero rapide ſubduximus ad continentem.
Hic duas noctes & duos dies continenter uſque
Jacebamus, ſimul labore & doloribus animum rodentes.
Sed quando jam tertiam diem pulchricoma præbuit aurora,
Malos erigentes velaque alba attrahentes
Sedimus: ipſas vero ventuſque gubernatoreſque dirigebant.
Et fortaſſis incolumis perveniſſem in patriam terram,
Sed me unda æſtuſque circumflectentem Maleam
Et Boreas repulit, aberrareque fecit Cytheris.
Hinc novem diebus ferebar pernicioſis ventis
Pontum per piſcoſum. cæterum decima die conſcendimus
Terram Lotophagorum, qui floridum cibum edunt.
Hic in continentem ivimus, & hauſimus aquam.
Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves ſocii.
At poſtquam cibum guſtavimus & potum,

Ibi

Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροις προΐων πωλέεσθαι ἰόντας,
(Ἀνδρε δύω κρίνας, τρισσάτον κήρυχ' ἅμ' ὀπάσας)
Οἵπνες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθόν', σῖτον ἔδοντες.
Οἱ δ' ἆψ' εἰχόμενοι μίγεν ἀνδράσι Λωτοφάγοισιν.
Οὐδ' ἄρα Λωτοφάγοι μήδονθ' ἑτάροισιν ὄλεθρον
Ἠμετέροις, ἀλλά σφι δόσαν λωτοῖο πάσασθαι.
Τῶν δ' ὅστις λωτοῖο φάγοι μελιηδέα καρπόν,
Οὐκ ἔτ' ἀπαγγεῖλαι πάλιν ἤθελεν, οὐδὲ νέεσθαι·
Ἀλλ' αὐτοῦ βούλοντο μετ' ἀνδράσι Λωτοφάγοισι
Λωτὸν ἐρεπτόμενοι μενέμεν, νόστου τε λαθέσθαι.
Τοὺς μὲν ἐγὼν ἐπὶ νῆας ἄγον κλαίοντας ἀνάγκῃ,
Νηυσὶ δ' ὑπ' γλαφυρῇσιν ὑπὸ ζυγὰ δῆσα ἑρύσας.
Αὐτὰρ τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Σπερχομένους νηῶν ἐπιβαινέμεν ὠκυάων,
Μήπω τις λωτοῖο φαγὼν νόστοιο λάθηται.
Οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
Εἵῃς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν, ἀκαχήμενοι ἦτορ·
Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ὑπερφιάλων, ἀθεμίστων,
Ἱκόμεθ', οἳ ῥα θεοῖσι πεποιθότες ἀθανάτοισιν
Οὔτε φυτεύουσι χερσὶ φυτὸν, οὔτ' ἀρόωσιν·
Ἀλλὰ πάγ' ἄσπαρτα καὶ ἀνήροτα πάντα φίονται,
Πυροὶ καὶ κριθαὶ, ἠδ' ἄμπελοι, αἵτε φέρουσιν
Οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει.
Τοῖσιν δ' οὔτ' ἀγορὰι βουληφόροι οὔτε θέμιστες·
Ἀλλ' οἵγ' ὑψηλῶν ὀρέων ναίουσι κάρηνα
Ἐν σπέεσι γλαφυροῖσι. θεμιστεύει δὲ ἕκαστος
Παίδων ἠδ' ἀλόχων· οὐδ' ἀλλήλων ἀλέγουσι.
Νῆσος ἔπειτα λάχεια παρὲκ λιμένος τεταμοῦσα
Γαίῃς Κυκλώπων, οὔτε σχεδὸν, οὔτ' ἀποπλῶ,
Τλήεσσ'· εὐ δ' αἰγες ἀπειρέσιαι γεγάασιν
Ἄγρια. ἀ μὲν γὰρ πάτος ἀνδρώπων ἀπερύκει·
Οὐδέ μιν εἰσοιχνεῦσι κυνηγέται, οἵ τε καθ' ὕλην
Ἄλγεα πάσχουσιν, κορυφὰς ὀρέων ἐρέποντες.
Οὔτ' ἄρα ποίμνησιν καταίσχεται, οὔτ' ἀρότοισιν,
Ἀλλ' ἦγ' ἄσπαρτος καὶ ἀνήροτος ἤμασι πάντα,
Ἀνδρῶν χηρεύει, βόσκει δέ τε μηκάδας αἶγας.
Οὐ γὰρ Κυκλώπεσσι νέες πάρα μιλτοπάρῃοι,
Οὐδ' ἄνδρες νηῶν εὖ τέκτονες, οἵ κε κάμοιεν

Ibi tum ego ſocios præmiſi ſciſcitatum ut irent,
(Viros duos eligens, tertium præconem ſimul ſequi jubens)
Quinam viri eſſent ſuper terra frumentum comedentes.
Qui ſtatim digreſſi inciderunt in viros Lotophagos.
Neque ſane Lotophagi parabant ſociis mali quippiam
Noſtris, ſed ipſis præbuerunt lotum guſtandum.
Horum quicumque loti ediſſent dulcem inſtar mellis fructum,
Non jam nunciare rurſum volebant, neque redire:
Sed illic volebant cum viris Lotophagis
Loto paſti manere, redituſque obliviſci.
Quos ego ad naves ducebam flentes vi,
Navibuſque in cavis ſub tranſtra ligavi trahens.
Aſt cæteros juſſi perdilectos ſocios
Feſtinantes naves conſcendere celeres,
Ne fortaſſis quis loto paſtus, reditus obliviſceretur.
Illi autem ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt:
Ordine vero ſedentes canum mare tundebant remis.
Illinc autem ulterius navigavimus mœſti corde:
Cyclopum autem ad terram ſuperborum, nefariorum
Venimus, qui ſcilicet diis freti immortalibus
Neque plantant manibus plantam, neque arant:
Sed hæc ſine ſemente & aratione omnia proveniunt,
Triticum & hordeum, atque vites, quæ ferunt
Vinum e grandibus uvis, & ipſis Jovis imber incrementum dat.
Iiſdem neque conciones conſiliariæ neque leges:
Sed ipſi celſorum montium inhabitant vertices
In ſpeluncis cavis. jus autem dat unuſquiſque
Liberis atque uxoribus: neque ſe invicem curant.
Inſula deinceps Lachea extra portum obtenditur
Terræ Cyclopum, non prope, neque remote,
Sylvoſa: in ea vero capræ innumeræ naſcuntur
Silveſtres: neque enim ſemita hominum prohibet:
Neque ipſam inveſtigant venatores, qui per ſylvam
Dolores patiuntur, juga montium luſtrantes.
Neque gregibus colitur, neque aratoribus,
Sed ipſa inſeminata & inarata diebus omnibus,
Viris caret, paſcit vero balantes capras.
Non enim Cyclopibus naves adſunt miniatæ proris:
Neque viri inſunt navium fabri, qui fabricent

Naves

Νῆας ἐϋσέλμους, ἀὶ κεν τελέσιον ἔκασα,
Ἀνδρὸς ἐπ' ἀνθρώπων ἱκνεύμενα· σῖά τε πολλὰ
Ἄνδρες ἐπ' ἀλλήλοις νηυσὶν περόωσι θάλασσαν,
Οἵ κέ σφιν ᾗ νῆσον ἐϋκτιμένην ἐκάμοντο.
Οὐ μὲν γὰρ τι κακὴ γε, φέροι δέ κεν ὧρια πάντα.
Ἐν μὲν γὰρ λειμῶνες ἁλὸς πολιοῖο παρ' ὄχθας
Τ' ὑρηλοὶ, μαλακοί. μάλα κ' ἄφθιτοι ἄμπελοι εἶεν.
Ἐν δ' ἄρουσις λείη· μάλα κεν βαθὺ λήϊον αἰεὶ
Εἰς ὥρας ἀμῷεν· ἐπεὶ μάλα πῖαρ ὑπ' ἄδας.
Ἐν δὲ λιμὴν εὔορμος, ἵν' ἀ χρεὼ πείσματός ἐστιν,
Οὔτ' ἄγκυρ' βαλέειν, ὔτε πρυμνήσι' ἀνάψαι,
Ἀλλ' ἐπικέλσαντας μεῖναι χρόνον, εἰσόκε ναυτέων
Θυμὸς ἐποτρύνῃ, ᾗ ἐπιπνεύσωσιν ἄηται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος ῥέει ἀγλαὸν ὕδωρ,
Κρηὶν ὑπὸ σπείους· περὶ δ' ἀγχοροι πέφυασιν.
Ἔνθα κατεπλέομεν, καί τις θεὸς ἡγεμόνευε
Νύκτα δι' ὀρφναίην· οὐδὲ πρόφαινεν ἰδέσθαι·
Ἀὴρ γὰρ περὶ νηυσὶ βαθεῖ ἐῶ, ἠδὲ σελήνη
Οὐρανόθεν πρόφαινε· κατέσχετο γὰρ νεφέεσσιν.
Ἔνθ' οὔτις τὴν νῆσον ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν.
Οὔτ' ἂν κύματα μακρὰ κυλινδόμενα ποτὶ χέρσον
Εἰσίδομεν, πρὶν νῆας ἐϋσέλμους ἐπικέλσαι.
Κελσάσῃσι δὲ νηυσὶ, καθείλομεν ἱστία πάντα·
Ἐκ δὲ ᾗ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Ἔνθα δ' ἀποβλήσαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Νῆσον θαυμάζοντες ἐδινεύομεσθα κατ' αὐτήν.
Ὦρσαν δὲ νύμφαι κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο
Αἴγας ὀρεσκῴους, ἵνα δειπνήσειαν ἑταῖροι.
Αὐτίκα καμπύλα τόξα ᾗ ἀγκύλας δολιχαύλους
Εἱλόμεθ' ἐκ νηῶν· διὰ δὲ τρίχα κοσμηθέντες
Βάλλομεν. αὐτὰρ δ' ἔδωκε θεὸς μενοεικέα θήρην.
Νῆες μέν μοι ἕποντο δυώδεκα, ἐς δὲ ἑκάστην
Ἐννέα λάγχανον αἶγας· ἐμοὶ δὲ δέκ' ἔξελον οἶῳ.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα ᾗ μέθυ ἡδύ.
Οὐ γάρ πω νηῶν ἐξέφθιτο οἴνου ἐρυθρὸς,
Ἀλλ' ἔνεῖσ· πολὺν γὰρ ἐν ἀμφιφορεῦσιν ἔκασοι
Ἤφύσαμεν, Κικόνων ἱερὸν πτολίεθρον ἑλόντες.

Κυ-

Naves tranſtratas, quæ perficiant ſingula,
Ad urbes hominum venientes: veluti crebro
Viri ad ſe invicem navibus trajiciunt mare,
Quique ipſis & inſulam excultam reddant.
Neque enim mala, ferretque tempeſtiva omnia.
Inſunt enim prata maris cani ad littus
Irrigua, mollia. in primis perennes vites eſſent.
Ineſt arvum læve: admodum profundam ſegetem ſemper
In tempore meterent: quia valde pingue ſubeſt ſolum.
In ea portus opportunus, ut non opus ſunt ſit,
Neque anchoras jacere, neque rudentes aptare,
Sed qui appulerunt manere aliquandiu, donec nautarum
Animus velit, & aſpirent venti.
Aſt in vertice portus fluit limpida aqua,
Fons ſub ſpecu: circum autem alni naſcuntur.
Huc appulimus, atque aliquis deus dux viæ fuit
Noctem per obſcuram: neque lucebat *ut quis* cerneret.
Caligo enim circa naves denſa erat, neque luna
E cælo lucebat: detinebatur enim nubibus.
Hic nullus inſulam vidit oculis:
Neque ſane fluctus magnos provolutos ad littus
Vidimus antequam naves bene tabulatas appuliſſemus.
Appulſis autem navibus, collegimus vela omnia.
Ipſi etiam egreſſi ſumus in littus maris,
Tum vero edormientes expectavimus auroram divinam.
Quando autem aerigena apparuit roſea digitis aurora,
Inſulam admirantes obambulabamus per eam.
Excitarunt autem Nymphæ filiæ Jovis caprarum alumni
Capras montanas, ut pranderent ſocii.
Continuo curvos arcus & haſtas cum longo ferro
Cepimus ex navibus: trifariam vero diſpoſiti
Jecimus. ſtatim autem dedit deus copioſam venationem.
Naves quidem me ſequebantur duodecim, in unamquamque autem
Novem ſortitus ſum capras: mihi vero decem elegerunt ſoli.
Sic tum tota die ad ſolem occidentem
Sedebamus epulantes carnes multas & vinum dulce.
Non enim adhuc ex navibus abſumptum erat vinum rubrum,
Sed inerat: multum enim in amphoris ſinguli
Hauſeramus, Ciconum ſacro oppido capto.

Κυκλώπων δ' ἐς γαῖαν ἐλεύσομεν ἐγγὺς ἐόντων,
Καπνόν τ', αὐτῶν τε φθογγὴν οἰῶν τε καὶ αἰγῶν.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότε κοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Ἄλλοι μὲν νῦν μίμνετ' ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐγὼ σὺν νηῒ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἑτάροισιν
Ἐλθὼν, τῶνδ' ἀνδρῶν πειρήσομαι οἵτινές εἰσιν,
Ἢ ῥ' οἵγ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι·
Ἠὲ φιλόξεινοι, καί σφι νόος ἐστὶ θεουδής.
Ὣς ἐφάμην, ἀνὰ νηὸς ἔβην ἐκέλευσα δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αὖτ' εἰσβαίνον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν χῶρον ἀφικόμεθ' ἐγγὺς ἐόντα,
Ἔνθα δ' ἐπ' ἐσχατιῇ σπέος εἴδομεν ἀγχι θαλάσσης,
Ὑψηλὸν, δάφνῃσι κατηρεφές· ἔνθα δὲ πολλὰ
Μῆλ' ὄιές τε καὶ αἶγες ἰαύεσκον· περὶ δ' αὐλὴ
Ὑψηλὴ δέδμητο κατωρυχέεσι λίθοισι,
Μακρῇσίν τε πίτυσιν, ἰδὲ δρυσὶν ὑψικόμοισιν.
Ἔνθα δ' ἀνὴρ ἐνίαυε πελώριος, ὅς ῥά τε μῆλα
Οἷος ποιμαίνεσκεν ἀπόπροθεν· οὐδὲ μετ' ἄλλους
Πωλεῖτ', ἀλλ' ἀπάνευθεν ἐὼν ἀθεμίστια ᾔδη.
Καὶ γὰρ θαῦμ' ἐτέτυκτο πελώριον· οὐδὲ ἐῴκει
Ἀνδρὶ γε σιτοφάγῳ, ἀλλὰ βίῳ ὑλήεντι
Ὑψηλῶν ὀρέων, ὅτε φαίνεται οἶον ἀπ' ἄλλων.
Δὴ τότε τοὺς ἄλλους κελόμην ἐρίηρας ἑταίρους
Αὐτοῦ πὰρ νηῒ τε μένειν καὶ νῆα ἔρυσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ κείνας ἑταίρων δυοκαίδεκ' ἀρίστους
Βλῶ· ἀπὰρ αὖτε μέγιον ἀσκὸν ἔχον μέλανος οἴνοιο
Ἡδέος, ὅν μοι ἔδωκε Μάρων Εὐάνθεος υἱὸς
Ἱρεὺς Ἀπόλλωνος, ὃς Ἴσμαρον ἀμφιβεβήκει,
Οὕνεκά μιν σὺν παισὶ περιχόμεθ' ἠδὲ γυναικὶ
Ἁζόμενοι· ᾤκει γὰρ ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι
Φοίβου Ἀπόλλωνος. ὁ δέ μοι πόρεν ἀγλαὰ δῶρα·
Χρυσοῦ μέν μοι δῶκ' ἀνέργυος ἑπτὰ τάλαντα·
Δῶκε δέ μοι κρητῆρα παναργύρου· αὐτὰρ ἔπειτα
Οἶνον ἐν ἀμφιφορεῦσι δυώδεκα πᾶσιν ἀφύσας,

Ἡδὺ

Cyclopum autem ad terram proſpiciebamus, prope qui erant,
Fumumque, ipſorumque vocem oviumque & caprarum.
Quando autem ſol occidit & tenebræ advenerant,
Tum dormivimus in littore maris.
Quando autem aerigena apparuit roſea digitis aurora,
Tunc ego concione advocata, omnes allocutus ſum:
Cæteri quidem nunc manete mihi perdilecti ſocii:
At ego cum navi mea & cum meis ſociis
Profectus, hos homines explorabo quinam ſint,
An illi contumelioſi & agreſtes, neque juſti:
An hoſpitales, & ipſis mens deo placens.
Sic fatus, ad navem conſcendi: juſſique ſocios
Et ipſos conſcendere, & rudentes ſolvere.
Qui continuo conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
Ordine autem ſedentes canum mare verberabant remis.
Sed cum jam in locum pervenimus qui prope erat,
Hic extrema parte ſpeluncam vidimus prope mare,
Excelſam, lauris opacam: ibique multæ
Pecudes oveſque & capræ quieſcebant: circum autem cors
Excelſa ædificata erat exciſis lapidibus,
Longiſque piceis, atque quercubus alticomis.
Hic vir habitabat ingens, qui ſcilicet pecora
Solus paſcebat longe ab cæteris: neque cum aliis
Verſabatur, ſed ſeorſim cum eſſet nefaria callebat.
Etenim miraculum erat monſtroſum: neque ſimilis erat
Homini qui frugibus veſceretur, ſed cacumini ſylvoſo
Excelſorum montium, quando apparet ſolum ab aliis.
Ibi tum alios juſſi perdilectos ſocios
Illic apud navemque manere & navem cuſtodire:
Aſt ego eligens ſociorum duodecim optimos
Ibam: atque caprinum utrem habebam nigri vini
Dulcis, quod mihi dederat Maron Evanthei filius
Sacerdos Apollinis, qui Iſmarum tuetur,
Quod ipſum cum liberis ſervaſſemus atque uxore
Reverentia moti: habitabat enim in luco arborifero
Phœbi Apollinis. ille autem mihi dedit pulchra dona:
Auri quidem mihi dedit elaborati ſeptem talenta:
Dedit autem mihi craterem totum argenteum: at deinde
Vinum in amphoris duodecim omnino hauriens,

Sua-

Η'δυ ἀκηρᾶσιον, θεῖον ποτόν· ὧδέ τις αὐτὸν
Η'είδεα δμώων ὧδ' ἀμφιπόλων εὖϊ οἴκῳ,
Λ'λλ' αὐτός τ', ἄλοχός τε φίλη, παμίη τε μί' οἴη.
Τὸν δ' ὅτε πίνοιεν μελιηδέα οἶνον ἐρυθρὸν,
Ε'ν δέπας ἐμπλήσας, ὕδατος αὐὰ εἴκοσι μέτρα
Χε'ε· ὀδμὴ δ' ἡδεῖα ἀπὸ κρητῆρος ὀδώδει,
Θεσπεσίη· τόθ' ἄν οὔτι ἀποσχέσθαι φίλον ἦεν.
Τῷ φέρον ἐμπλήσας ἀσκὸν μέγαν, εὖ δὲ κῆ ἤϊκα
Κωρύκῳ· αὐτίκα γάρ μοι ὀίσατο θυμὸς ἀγλαὸν
Α'νδρ' ἐπελώσεσθαι μεγάλῳ ἐπιειμενον ἀλκῇ,
Α'γριον, ὅστε δίκας μὲ εἰδότα ὅστε θέμιστας.
Καρπαλίμως δ' εἰς αὖτρον ἀφικόμεθ', ὐδέ μιν εὕδον
Εὕρομεν, ἀλλ' εὐόμενε νομὸν κατὰ πῶνα μῆλα.
Ε'λθόντες δ' εἰς αὖτρον ἐθηώμεσθα ἕκαστα·
Ταρσοὶ μεὺ τυρῶν βεῖθον, στείνοντο δὲ σηκοὶ
Α'ρνῶν ἠδ' ἐρίφων, διακεκριμενα δὲ ἕκαστα
Ε'ρχατο, χωρὶς μεὺ πρόγονοι, χωρὶς δὲ μέσσαι,
Χωρὶς δ' αὖθ' ἕρσαι· ναῶν δ' ὀρῷ ἄγγεα πάντα,
Γαυλοί τε σκαφίδες τε τετυγμένα, τοῖς ἐὰμελγεν.
Ε'νθ' ἐμὲ μεὺ πρώτιστ' ἔπαροι λίσσοντ' ἐπέεσσι
Τυρῶν αὐτμενῶς ἰένai πάλιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Καρπαλίμως ἐπὶ νῆα θοὴν ἐρίσας τε κῆ ἄρνας
Σηκῶν ἐξελάσαντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Α'λλ' ἐγὼ ἐ πιθόμην, (ἦτ' αὖ πολὺ κέρδιον ἦεν)
Ο'φρ' αὐτῶν τε ἴδομι, κῆ εἴ μοι ξείνια δοίη.
Οὐδ' ἄρ' ἔμελλ' ἑταίροισι φανεὶς ἐρατεινὸς ἔσεσθαι.
Ε'νθα δὲ πῦρ κήαντες ἐθύσαμεν, ἠδὲ κῆ αὐτοὶ
Τυρῶν αὐτμένοι φάγομεν· μένομέν τέ μιν ἔνδον,
Η'μενοι ἕως ἐπῆλθε νέμων. φέρε δ' ὄβριμον ἄχθος
Τ'λης ἀζαλέης, ἵνά οἱ ποτὶ δόρπιον εἴη.
Ε'κποσθεν δ' ἄντροιο βαλὼν ὀρυμαγδὸν ἔθηκεν.
Η'μεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσύμεθ' ἐς μυχὸν ἄντρου.
Αὐτὰρ ὅγ' εἰς ὀΐρυ πεδίον ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ' ὅσ' ἦμελγε· τὰ δ' ἄρσενα λεῖπε θύρηφι,
Α'ρνειούς τε τράγους τε βαθείης ἐκποθεν αὐλῆς.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε θυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
Ο'βριμον· οὐκ ἂν τόν γε δύω κῆ εἴκοσ' ἀμάξαι
Ε'σθλαὶ τετράκυκλοι ἀπ' ἔδεος ὀχλίσειαν·
Τόσσῳ ἠλίβατον πέτρῳ ἐπέθηκε θύρηον·

Ε'ζο-

Suave, incorruptum, divinum potum: neque quiſquam illud
Sciverat famulorum neque ancillarum in domo,
Sed ipſe, uxorque cara, promaque una ſola.
Hoc quoties biberent dulce inſtar mellis vinum rubrum,
Unum poculum implens, aquæ viginti menſuras
Infundebat: dulcis autem odor ab cratere ſpirabat,
Divinus: tum non abſtinuiſſe gratum erat.
Hujus ferebam implens utrem magnum, viatica autem
In pera: ſtatim autem mihi excitabatur animus generoſus
Virum adire ingenti præditum robore,
Agreſtem, neque jura bene ſcientem neque leges.
Celeriter autem in antrum venimus, neque ipſum intus
Invenimus, ſed paſcebat paſcuum per pinguia pecora.
Venientes autem in antrum admirabamur ſingula:
Calathi quidem caſeis gravabantur, anguſtabanturque ſtabula
Agnis atque hœdis, ſeparatæ vero quæque
Incluſæ erant, ſeorſim & grandiores natu, ſeorſim etiam mediæ,
Separatim recens natæ: natabantque ſero vaſa omnia,
Mulctraliaque ſchapiaque præparata, quibus immulgebat.
Hic me primum ſocii quidem precabantur verbis
Caſeos ſumentes ut iremus retro: at deinde
Raptim a navem celerem hœdoſque & agnos
Stabulis exigentes navigaremus ſalſam aquam:
Sed ego non parui, (certe multo ſatius fuiſſet)
Ut ipſum viderem, & ſi mihi hoſpitalia daret:
Neque ſane erat ſociis apparens amabilis futurus.
Tum autem igne accenſo ſacrificavimus, & ipſi *nos*
De caſeis ſumentes comedimus: expectavimuſque ipſum intus,
Sedentes donec venit paſcens. ferebat autem prægrave onus
Ligni aridi, ut illi ad cœnam eſſet.
Extra autem antrum dejiciens ſtrepitum fecit.
Nos autem timentes nos conjecimus in receſſum antri.
Aſt ille in latam ſpeluncam egit pingues pecudes
Omnes prorſus quaſcumque mulgebat: mares autem reliquit foris,
Arieteſque hircoſque profundam extra cortem.
Deinde impoſuit oſtium ingens ſublime levans,
Prægrave: non illud duo & viginti currus
Fortes quadriroti a ſolo dimoviſſent:
Tantam excelſam petram impoſuit januæ.

Ἐζόμενοι δ' ἠμέλγον· ὅσοι δ' ἀγέλας ἀγάγοντο,
Παῖσι κατὰ μοῖραν, ἑκὰς δ' ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστη.
Αὐτίκα δ' ἥμισυ μὲν πρέψας λάϊνον ἀμφ' ὀβελοῖσι
Πλεκτοῖς ἐν πελάροισιν ἀμησάμενος κατέθηκε·
Ἥμισυ δ' αὖτ' ἔσπασεν ἐν ἄγγεσιν ὄφρα οἱ εἴη
Πίνειν δαινυμένῳ, καὶ οἱ ποτὸν ὄρπιον εἴη·
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσσε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ εἰσίδεν, εἶπέ τε μῦθον·
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἦπ' κατὰ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε λῃστῆρες ὑπὲρ ἅλα, οἵ τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες;
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Δισσαίνων φθόγγον τε βαρὺ, αὐτόν τε πέλωρον·
Ἀλλά καὶ ὣς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἡμεῖς τοι Τροίηθεν ἀποπλαγχθέντες Ἀχαιοὶ
Παντοίοις ἀνέμοισιν ὑπὲρ μέγα κῦμα θαλάσσης,
Οἴκαδε ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα
Ἤλυθομεν· ὥσπη τε Ζεὺς ἤθελε μηχάσασθαι.
Λαοὶ δ' Ἀτρείδεω Ἀγαμέμνονος ἀχόμεθ' εἶναι,
Τὰ δὴ νῦν γε μέγιστον ὑπαρνύουσιν κλέος ἐσθλόν·
Τόσσην γὰρ διέπερσε πόλιν, καὶ ἀπώλεσε λαοὺς
Πολλούς· ἡμεῖς δ' αὖτε κιχανόμενοι τὰ σὰ γοῦνα
Ἱκόμεθ', εἴ τι πόροις ξεινήιον, ἠὲ καὶ ἄλλως
Δώῃς δωτίνην, ἥτε ξείνων θέμις ἐστίν·
Ἀλλ' αἰδοῖοι φείσασθε θεούς· ἱκέται δέ τοι εἰμέν.
Ζεὺς δ' ἐπιμάρτυρος ἱκετάων τε ξείνων τε
Ξείνιος, ὃς ξείνοισιν ἅμ' αἰδοίοισιν ὀπηδεῖ.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεὲς ἦμαρ,
Νήπιος εἶς ὦ ξεῖν', ἢ τηλόθεν εἰλήλουθας,
Ὅς με θεοὺς κέλεαι ἢ δείδιμεν ἢ ἀλέασθαι.
Οὐ γὰρ Κύκλωπες Διὸς αἰγιόχου ἀλέγουσιν,
Οὐδὲ θεῶν μακάρων· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροι εἰμέν.
Οὐδ' ἄν ἐγὼ Διὸς ἔχθος ἀλευάμενος τεφιδοίμην,
Οὔτε σέ, οὔτ' ἄλλων, εἰ μὴ θυμός με κελεύοι.
Ἀλλά μοι εἰπὲ ὅπη ἔχες ἰὼν εὐεργέα νῆα,
Ἦπυ ἐπ' ἐσχατιῆς, ἢ καὶ σχεδόν· ὄφρα δαείω.
Ὣς φάτο πειράζων. ἐμὲ δ' οὐ λάθεν εἰδότα πολλά,
Ἀλλά μιν ἀψορρον προσέφην δολίοις ἐπέεσι,

Νέα-

Sedens autem mulſit oves & balantes capras,
Omnia ſecundum ordinem, & fœtum ſubmiſit ſingulis.
Statim autem dimidium coagulans albi lactis,
Plexis in calathis conſtrigens repoſuit:
Dimidium autem rurſus conſtituit in vaſis, ut ſibi eſſet
Ad potandum comedenti, & ſibi ad cœnam eſſet.
At poſtquam feſtinavit expediens ſua opera:
Dum ignem accendit, & aſpexit, inrerrogatque nos:
O hoſpites, quinam eſtis? unde navigatis humidas vias?
Num ad negotiationem, aut temere vagamini,
Ut piratæ ſuper mare, qui vagantur
Animas *periculo* objicientes, malum alienigenis ferentes?
Sic ait. nobis autem ſtatim exanimatum eſt noſtrorum cor,
Timentibus ſonitumque gravem, ipſumque monſtrum:
Sed & ſic ipſum verbis excipiens alloquebar:
Nos tibi a Troja in diverſa jactati Achivi
Variis ventis ſuper ingentes fluctus maris,
Domum tendentes, alia via, aliis itineribus
Venimus: ſic fortaſſis Jupiter voluit conſtituere.
Populi autem Atridæ Agamemnonis gloriamur eſſe,
Cujus ſane nunc maxima ſub cælo gloria eſt:
Tantam enim evertit urbem, & perdidit populos
Multos. nos autem contra procumbentes ad tua genua
Supplicamus, ſi quod præbeas hoſpitale, ſive alioquin
Donum des, qui hoſpitum mos eſt.
Sed verere optime deos: ſupplices enim tibi ſumus.
Jupiter autem ultor eſt ſupplicumque hoſpitumque
Hoſpitalis, qui hoſpites ſimul venerandos comitatur.
Sic ajebam. ille vero mihi contra reſpondit ſævo animo:
Stultus es o hoſpes, aut de longinquo adveniſti,
Qui me deos jubes aut timere aut obſervare.
Non enim Cyclopes Jovem a capra nutritum curant,
Neque deos beatos: quoniam multo præſtantiores ſumus.
Neque ego Jovis inimicitias evitans pepercero
Neque tibi, neque ſociis, niſi animus me jubeat.
Sed mihi dic ubi appuliſti cum huc venires fabrefactam navem,
An alicubi in ora, an potius prope: ut ſciam.
Sic ait tentans. me autem non latuit ſcientem plurima,
Sed ipſum viciſſim allocutus ſum doloſis verbis:

Νέα μεν μοι κατέαξε Ποσειδάων ενοσίχθων,
Πρὸς πέτρῃσι βαλὼν ὑμῆς ἐπὶ πείρατα γαίης,
Ἄκρῃ προσπελάσας· ἄνεμος δ' ἐκ πόντου ἔνεικεν.
Αὐτὰρ ἐγὼ σωὶ τοῖσδε ὑπέκφυγον αὐπτὼ ὄλεθρον.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δέ μ' ἔδεκε ἀμείβετο νηλεὶ θυμῷ·
Ἀλλ' ὅγ' αὐταίξας ἑτάροις ἐπὶ χεῖρας ἴαλλε·
Σωὶ δὲ δύω μάρψας, ὥσε σκύλακας ποτὶ γαίῃ
Κόπτ'· ἐκ δ' ἐγκεφάλῳ χαμάδις ῥέε, δῦνε δὲ γαῖαν.
Τὼς δὲ διαμελεΐσι παμῶν ὠπλίσσατο δόρπον.
Ἤσθιε δ' ὥσε λέων ὀρεσίτροφος, οὐδ' ἀπέλειπεν
Ἔγκατά τε σάρκας τε καὶ ὀστέα μυελόεντα.
Ἡμεῖς δὲ κλαίοντες ἀνεχέθομεν Διὶ χεῖρας,
Σχέτλια ἔργ' ὁρόωντες· ἀμηχανίη δ' ἔχε θυμόν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωψ μεγάλῳ ἐμπλήσατο ηδῶ,
Ἀνδρόμεα κρέ' ἔδων, καὶ ἐπ' ἄκρηπιν γάλα πίνων,
Κεῖτ' ἔνπσθ' ἄντροιο παπυσσάμενος διὰ μήλων·
Τὸν μὲν ἐγὼ βούλευσα κατὰ μεγαλήτορα θυμόν,
Ἆσσον ἰών, ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηρὸν,
Οὐτάμεναι πρὸς στῆθος, ὅθι φρένες ἧπαρ ἔχουσιν,
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος· ἕτερος δέ με θυμὸς ἔρυκεν.
Αὐτὰρ γάρ κε καὶ ἄμμες ἀπωλόμεθ' αὐπτὼ ὄλεθρον·
Οὐ γάρ κεν δυνάμεσθα θυράων ὑψηλάων
Χερσὶν ἀπώσασθαι λίθον ὄβριμον ὃν προσέθηκεν.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότε πῦρ ἀνέκαιε, καὶ ἤμελγε κλυτὰ μῆλα
Πάντα κατὰ μοῖραν, καὶ ὑπ' ἔμβρυον ἧκεν ἑκάστῃ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσδε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Σωὶ δ' ὅγε δ' ὄγε δύω μάρψας ὠπλίσσατο δεῖπνον.
Δειπνήσας δ' ἄντρου ἐξύλαξε πίονα μῆλα,
Ῥηΐδέως ἀφελὼν θυρεὸν μέγαν· αὐτὰρ ἔπειτα
Ἅλτο ἐπέδησε, ὡς εἴ τε φαρέτρῃ πῶμ' ἐπιθείη.
Πολλῇ δὲ ῥοίζῳ πρὸς ὄρος τρέπε πίονα μῆλα
Κύκλωπ' ἐκ δ' αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην κακὰ βυσσοδομεύων,
Εἴπως πισάμυνα, δῴη δέ μοι ὦκχος Ἀθήνη.
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φάνετο βουλή·
Κύκλωπος γὰρ ἔκειτο μέγα ῥόπαλον παρὰ σηκῷ,
Χλωρὸν, ἐλαίινεον, τὸ μὲν ἔκταμεν ὄφρα φορείη
Αὐανθέν· τὸ μὲν ἄμμες ἐΐσκομεν εἰσορόωντες

Οσ-

Navem quidem mihi fregit Neptunus terræ quaſſator,
Ad petram jaciens veſtræ ad fines terræ,
Scopulo impactam: ventus autem ex ponto tulit.
Aſt ego cum hiſce effugi arduam perniciem.
Sic ajebam. ille autem nihil reſpondit ſævo animo:
Sed ipſe irruens ſociis manus intulit:
Duos autem correptos, uti catulos ad terram
Illiſit, cerebrum autem humi fluebat, irrigabatque terram.
His autem membratim diſſectis apparavit cœnam.
Vorabat autem uti leo montanus, neque reliquit
Aut inteſtina aut carnes aut etiam oſſa medulloſa.
Nos autem flentes ſuſtulimus Jovi manus,
Flebilia facinora videntes: deſperatio autem habebat animum.
At poſtquam Cyclops magnum impleverat ventrem,
Humanas carnes comedens, & ad hæc merum lac bibens,
Jacuit intra antrum extenſus inter pecudes:
Eum quidem ego conſtitueram magnanimo animo
Propius accedens, gladio acuto ſtricto ab femore,
Vulnerare ad pectus ubi præcordia hepar circumdant,
Manus admovens: aliud autem me conſilium retinebat.
Illic enim etiam nos periiſſemus ſæva morte:
Non enim potuiſſemus ab janua excelſa
Manibus movere ſaxum grave quod admoverat.
Itaque tum ingemiſcentes expectavimus auroram divinam.
Quando autem mane genita apparuit roſea digitis aurora,
Tunc ignem accendit, & mulſit inclytas pecudes
Omnia rite, & *ſuum* fœtum ſubmiſit ſingulis.
At poſtquam feſtinavit perficiens ſua opera,
Simul ille rurſus duos prehendens apparavit prandium.
Ut prandit autem ex antro egit pinguia pecora,
Facile tollens oſtium ingens: at deinde
Rurſus admovit veluti ſi pharetræ operculum imponeret.
Multo autem cum ſtridore ad montem egit pingues pecudes
Cyclops. ſed ego relictus ſum mala profunde cogitans,
Si quo pacto ulciſcerer, daretque mihi victoriam Pallas.
Illud autem mihi in animo optimum apparebat conſilium:
Cyclopis enim jacebat ingens clava ad ſtabulum,
Viridis, oleagina, hanc quidem inciderat ut ferret
Areſactam: quam nos *tantam eſſe* conjiciebamus inſpicientes

Ὅσσον δ' ἰὸν νηὸς ἐεικοσόροιο μελαίνης,
Φορτίδ' ἀρείης, ἥτ' ἐκπεράα μέγα λαῖτμα·
Τόσσον ἔἰω μηκ', ὅσσον πάχ' εἰσοράασθαι·
Τῶ μὲν ὅσον τ' ὄργυιαν ἐγὼν ἀπέκοψα παρασὰς,
Καὶ παρέθηχ' ἑτάροισιν, ἀποξῦναι δ' ἐκέλευσα·
Οἱ δ' ὁμαλὸν ποίησαν· ἐγὼ δ' ἐθόωσα παρασὰς
Ἄκρον, ἄφαρ δὲ λαβὼν ἐπυράκτεον ἐν πυρὶ κηλέῳ·
Καὶ τὸ μὲν ὣ κατέθηκα κατακρύψας ὑπὸ κόπρῳ,
Ἧ' ῥα κατὰ σπείους κέχυτο μεγάλ' ἤλιθα πολλή.
Αὐτὰρ τὰς ἄλλας κλήρῳ πεπαλάχθαι ἄνωγον,
Ὅστις τολμήσειεν ἐμοὶ σὺν μοχλὸν ἀείρας,
Τρῖψαι ἐν ὀφθαλμῷ, ὅτε μιν γλυκὺς ὕπν' ἱκάνοι,
Οἱ δ' ἔλαχον τὰς ἄν κε κἀγὼ ἤθελον αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τέσσαρες, αὐτὰρ ἐγὼ πέμπτ' μετὰ τοῖσιν ἐλέγμην.
Ἐσπέρι' δ' ἦλθεν καὶ ἴτεχα μῆλα νομεῶν·
Αὐτίκα δ' εἰς ἀρὺ σειὸ ἤλασε πίονα μῆλα
Πάντα μάλ'· οὐδέ τι λεῖπε βαθείης ἔκτοθεν αὐλῆς,
Ἤ τι οἰομένος, ἢ κε θεὸς ὣς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἐπέθηκε δυρεὸν μέγαν ὑψόσ' ἀείρας,
Εἴζόμενος δ' ἤμελγεν ἴσις κε μηκάδας αἶγας,
Πάντα κατὰ μοῖραν, κε ὑπ' ἔμβρυον ἦκεν ἑκάστη.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ἄπασε πονησάμενος τὰ ἃ ἔργα,
Συὶ δ' ὄγε δ' αὖτε δύω μάρψας ὠπλίσατο δόρπον·
Καὶ πότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων ἄγχι παρασὰς,
Κισσύβιον μετὰ χερσὶν ἔχων μέλανος οἴνοιο,
Κύκλωψ τῶ, πίε οἶνον, ἐπεὶ φάγες ἀνδρόμεα κρέα·
Ὄφρ' εἰδῇς οἷόν τι ποτὸν πόδε νηῦς ἐκεκεύθει
Ἡμετέρη· σοὶ δ' αὖ λοιβὴ φέρον, εἴ μ' ἐλεήσας
Οἴκαδε πέμψειας. σὺ δὲ μαίνεαι οὐκ ἔτ' ἀνεκτῶς.
Σχέτλιε, πῶς κέν τίς σε κῆ ὕστερον ἄλλος ἵκοιτο
Ἀνδρῶπων πολέων, ἐπεὶ ἠ κατὰ μοῖραν ἔρεξας.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δ' ἔδεκτο καὶ ἔκπιεν· ἥσατο δ' αἰνῶς
Ἡδὺ ποτὸν πίνων· κῆ μ' ἤτεε δεύτερον αὖθις,
Δός μοι ἔπ προφρων, καὶ μοι τεὸν οὔνομα εἰπὲ
Αὐτίκα νῦν, ἵνα τοι δῶ ξείνιον, ᾧ κε σὺ χαίροις.
Καὶ γὰρ Κυκλώπεσι φέρει ζείδωρος ἄρουρα
Οἶνον ἐριστάφυλον, καὶ σφιν Διὸς ὄμβρος ἀέξει·
Ἀλλὰ σόδ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρός ἐστιν ἀπορρώξ.
Ὣς ἐφάμην· αὐτὰρ οἱ αὖτις ἐγὼ πόρον αἴθοπα οἶνον.

Τρὶς

Quantus eſt malus navis viginti remis agitatæ nigræ,
Onerariæ latæ, quæ trajicit ingentes fluctus:
Tanta erat longitudo, tanta ſpiſſitudo aſpectu:
Ab hac quantum eſt ulna ego abſcidi aſtans,
Et propoſui ſociis, lævigareque juſſi.
Hi vero lævem fecerunt: ego autem acui aſtans
Summum, ſtatim autem reprehendens torrui in igne ardente:
Et hanc quidem bene depoſui abſcondens ſub fimo,
Qui per ſpeluncam fuſus erat admodum denſe multus.
At cæteros ſorte ſortiri juſſi,
Quinam auderet mecum vectem tollens
Interere in oculum, quando illum dulcis ſomnus occuparet.
Iique ſortiti ſunt quos utique voluiſſem ipſe eligere
Quatuor, aſt ego quintus cum iis electus ſum.
Veſpertinus autem rediit velleribus pulchras pecudes paſcens:
Continuo vero in latam ſpeluncam egit pingues pecudes
Omnes prorſus: neque ullam reliquit profundam extra cortem,
Sive quid ſuſpicatus, ſive etiam deus ſic juſſit.
At deinde admovit oſtium ingens ſublime tollens,
Sedens autem mulgebat oves & balantes capras,
Omnia ſecundum ordinem, & fœtus ſubmiſit ſingulis.
At poſtquam feſtinarat perficiens ſua opera,
Ille rurſus duos corripiens apparavit cœnam:
Et tum ego Cyclopem alloquebar prope aſtans,
Poculum in manibus tenens nigri vini,
Cyclops cape, bibe vinum, quia comediſti humanas carnes:
Ut ſcias qualem potum hunc navis occultaverat
Noſtra: tibi autem rurſus libamen ferebam ſi me miſeratus
Domum mittas. tu autem furis non jam tolerabiliter.
Improbe, quomodo quiſquam ad te in poſterum alius accedat
Hominum multorum, quia non pro decenti egiſti?
Sic dixi. is autem accepit & ebibit: delectatuſque eſt vehementer
Dulcem potum bibens: & a me petiit poſtea rurſus:
Da mihi adhuc benevolens, & mihi tuum nomen dic
Statim nunc, ut tibi dem hoſpitale quo tu gaudeas.
Etenim Cyclopibus fert alma terra
Vinum copioſis uvis, & illis Jovis imber dat incrementum:
Verum hoc ambroſiæ & nectaris eſt ſtiria.
Sic ait, at ei rurſus ego dedi ardens vinum:

Τοῖς μὲν ἔδωκα φέρων, τοῖς δ' ἔπιον ἀφραδίῃσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ Κύκλωπα περὶ φρεσὶν ἦλυθεν οἶνος,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσι προσηύδων μειλιχίοισι,
Κύκλωψ, ἐρωτᾷς μ' ὄνομα κλυτόν; αὐτὰρ ἐγώ τοι
Ξερέω· σὺ δέ μοι δὸς ξείνιον, ὥσπερ ὑπέσης.
Οὖτις ἐμοιγ' ὄνομ' ἔσθ'· Οὖτιν δέ με κικλήσκουσι
Μήτηρ ἠδὲ πατὴρ, ἠδ' ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ὣς ἐφάμην· ὁ δέ μ' αὖτις ἀμείβετο νηλεῖ θυμῷ,
Οὖτιν ἐγὼ πύματον ἔδομαι μετὰ οἷς ἑτάροισι.
Τοὺς δ' ἄλλους πρόσθεν· τόδε τοι ξεινήιον ἔσται.
Ἦ, καὶ ἀνακλινθεὶς πέσεν ὕπτιος· αὐτὰρ ἔπειτα
Κεῖτ' ἀποδοχμώσας παχὺν αὐχένα· καδδέ μιν ὕπνος
Ἥρει πανδαμάτωρ. φάρυγος δ' ἐξέσσυτο οἶνος,
Ψωμοί τ' ἀνδρόμεοι· ὁ δ' ἐρεύγετο οἰνοβαρείων,
Καὶ τότ' ἐγὼ τὸν μοχλὸν ὑπὸ σποδὸν ἤλασα πολλὴν,
Εἷως θερμάνοιτο· ἔπεσί τε πάντας ἑτάρους
Θάρσυνον, μήτις μοι ὑποδδείσας ἀναδύῃ.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ὁ μοχλὸς ἐλαίνεος εὖ πυρὶ μέλλεν
Ἀΐσσεσθαι χλωρὸς περ ἐών, διεφαίνετο δ' αἰνῶς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἄσσον φέρον ἐκ πυρός, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Ἵσταντ'· αὐτὰρ θάρσος ἐνέπνευσεν μέγα δαίμων.
Οἱ μὲν μοχλὸν ἑλόντες ἐλαίνεον ὀξὺν ἐπ' ἄκρῳ
Ὀφθαλμῷ ἐνέρεισαν· ἐγὼ δ' ἐφύπερθεν ἀερθεὶς
Δίνεον· ὡς δ' ὅτε τις τρυπῷ δόρυ νήϊον αὐλὴ
Τρυπάνῳ, οἱ δέ τ' ἔνερθεν ὑποσείουσιν ἱμάντι
Ἀΐσσουσι ἑκάτερθεν, τὸ δὲ τρέχει ἐμμενὲς αἰεί·
Ὣς τῷ ἐν' ὀφθαλμῷ πυρωπέα μοχλὸν ἑλόντες
Δινέομεν, τὸν δ' αἷμα περίῤῥεε θερμὸν ἐόντα.
Πάντα δέ οἱ βλέφαρ' ἀμφὶ καὶ ὀφρύας ὦσεν ἀϋτμὴ,
Γλωμὸς καιομένης· σφαραγεῦντο δέ οἱ πυρὶ ῥίζαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ χαλκεὺς πέλεκυν μέγαν ἠὲ σκέπαρνον
Εἰν ὕδατι ψυχρῷ βάπτει μεγάλα ἰάχοντα,
Φαρμάσσων· (τὸ γὰρ αὖτε σίδηρος τε κράτος ἐστὶν)
Ὣς τοῦ σίζ' ὀφθαλμὸς ἐλαινέῳ περὶ μοχλῷ.
Σμερδαλέον δὲ μέγ' ὤμωξε· περὶ δ' ἴαχε πέτρη.
Ἡμεῖς δὲ δείσαντες ἀπεσσύμεθ'. αὐτὰρ ὁ μοχλὸν
Ἐξέρυσ' ὀφθαλμοῖο πεφυρμένον αἵματι πολλῷ.
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔρριψεν ἀπὸ ἕο χερσὶν ἀλύων.
Αὐτὰρ ὁ Κύκλωπας μεγάλ' ἤπυεν, οἳ ῥά μιν ἀμφὶς

Ter quidem dedi ferens, ter autem ebibit ſtupore.
At poſtquam Cyclopi circa præcordia venit vinum,
Tunc ipſum verbis alloquebar blandis:
Cyclops, interrogas me nomen inclytum? at ego tibi
Dicam: tu autem mihi da hoſpitale munus, ut pollicitus es:
Nemo mihi nomen eſt: Neminemque me vocant
Mater atque pater, atque omnes alii ſocii.
Sic dicebam. ille autem me rurſus excepit ſævo animo:
Neminem ego poſtremum edam poſt ſuos ſocios,
Cæteros autem prius: hoc tibi hoſpitale munus erit.
Dixit, & recumbens cecidit ſupinus: at deinde
Jacebat inflectens craſſam cervicem: & illum ſomnus
Cepit omnium domitor. e gutturque prorupit vinum,
Fruſtaque humanæ carnis: nam ructabat vino gravatus.
Tunc ego vectem ſub cinerem egi multum,
Ut calefieret: verbiſque omnes ſocios
Confirmavi, ne quis mihi ſubveritus refugeret.
Sed cum mox vectis oleaginus in igne erat
Arſurus viridis licet eſſet, candebatque vehementer,
Tunc ego propius attuli ex igne, circum autem ſocii
Stabant: cæterum audaciam inſpiravit ingentem deus.
Hi quidem vectem ſumptum oleaginum acutum in ſummo
Oculo infixerunt: ego autem ſuperne erectus
Verſabam. ut cum quis terebrat lignum vir navale
Terebra, illi vero infra torquent loro
Tenentes utrinque, illaque circumvolvitur aſſidue ſemper:
Sic ejus in oculo ignitum vectem ſumptum
Verſabamus, hunc autem ſanguis circumfluebat caleſcentem:
Omneſque ei palpebras circum & ſupercilia cremavit vapor,
Pupilla ardente: crepitabant autem ei igne radices.
Veluti cum vir faber ſecurim magnam aut aſciam
In aqua frigida mergit multum ſtridentem,
Medicans: (hoc enim jam ferri utique robur eſt)
Sic ejus ſtridebat oculus oleaginum circa vectem.
Horrende autem magnum ejulavit: inſonuitque rupes.
Nos autem perterriti receſſimus. at ille vectem
Extraxit oculo fœdatum ſanguine multo:
Illum quidem deinde abjecit a ſe manibus prædolens.
At ipſe Cyclopas magna *voce* vocavit, qui circa ipſum

Ha-

Ὤκεον ἐν πτήνεσι διὰ ἄκμας ἰωμοέσσας,
Οἱ δὲ βοῦς αἴοντες ἐφοίτων ἄμοθεν ἄμο·
Ἑσάμενοι δ' ἔρνυτο περὶ σπέος ὄ, τά ἑ κήδοι,
Τίπτε τόσον Πολύφημ' ἀρημένον ὧδ' ἐβόησας
Νύκτα δι' ἀμβροσίην, ἦ ἀΰπνους ἄμμε πάθησθα;
Ἦ μή τίς σ' ἄνδρ' ἀπαμείρεται ἄκοντα ἐλαύνει;
Ἦ μή τίς σ' αὐτὸν κτείνῃ δόλῳ ἠὲ βίηφι;
Τὸν δ' αὖτ' ἐξ ἄντρου προσέφη κραταιὸς Πολύφημος·
Ὦ φίλοι, Οὔτίς με κτείνει δόλῳ, οὐδὲ βίηφι.
Οἱ δ' ἀπαμειβόμενοι ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον,
Εἰ μὲν δὴ μήτις σε βιάζεται οἷον ἐόντα,
Νοῦσόν γ' οὔπως ἔστι Διὸς μεγάλης ἀλέασθαι·
Ἀλλὰ σύ γ' εὔχεο πατρὶ Ποσειδάωνι ἄνακτι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν ἀπιόντες. ἐμὸν δ' ἐγέλασσε φίλον κῆρ
Ὡς ὄνομ' ἐξαπάτησεν ἐμὸν καὶ μῆτις ἀμύμων.
Κύκλωψ δὲ στενάχων τε καὶ ὠδίνων ὀδυσσὴ,
Χερσὶ ψηλαφόων, ἀπὸ μὲν λίθον εἶλε θυράων·
Αὐτὸς δ' εἰνὶ θύρῃσι καθέζετο χεῖρε πεπαίνας,
Εἴ τινά πᾶ μετ' ὄεσσι λάβοι σήκοντα θύραζε.
Οὕτω γάρ πού μ' ἤλπετ' ἐνὶ φρεσὶ νήπιον εἶναι.
Αὐτὰρ ἐγὼ βάλλων ὅπως ὄχ' ἄριστα γένοιτο,
Εἰ πὴ ἑταίροισι θανάτου λύσιν ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ
Εὑροίμην· πάντας δὲ δόλους καὶ μῆτιν ὕφαινον,
Ὡς τε περὶ ψυχῆς. μέγα γὰρ κακὸν ἐγγύθεν ἦεν,
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἄρσενες ὄιες ἦσαν εὐτρεφέες δασύμαλλοι
Καλοί τε μεγάλοι τε, ἰοδνεφὲς εἶρος ἔχοντες·
Τοὺς ἀκέων συνέεργον εὐστρεφέεσι λύγοισι,
Τῆς ἔπι Κύκλωψ ὗδε πέλωρ, ἀθεμίστια εἰδώς,
Σώεται αἰνύμενος· ὁ μὲν ἐν μέσῳ ἄνδρα φέρεσκεν,
Τὼ δ' ἑτέρω ἑκάτερθεν ἴτην σώοντες ἑταίρους,
Τρεῖς δὲ ἕκαστον φῶτ' ὄιες φέρον· αὐτὰρ ἔγωγε
(Ἀρνειὸς γὰρ ἦεν μήλων ὄχ' ἄριστος ἁπάντων)
Τὸν κατὰ νῶτα λαβὼν, κατέην ὑπὸ γαστέρ' ἑλυσθείς
Κείμην. αὐτὰρ χερσὶν ἀώτῳ θεσπεσίῳ
Νωλεμέως στρεφθεὶς ἐχόμην πεπλημένος θυμῷ.
Ὣς τότε μὲν στενάχοντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,
Καὶ τότ' ἔπειτα νομόνδ' ἐξέσσυτο ἄρσενα μῆλα.

Ἠ-

Habitabant in ſpeluncis per cacumina ventoſa.
Illi autem vocem audientes accurrebant aliunde alius:
Stantes autem interrogabant circa ſpeluncam quid ipſum affligeret:
Quid tantum Polypheme læſus ſic clamaſti
Noctem per divinam, & inſomnes nos facis?
An ne quis te oves mortalium invito abigat?
An ne aliquis teipſum occidat dolo aut vi?
Hos rurſus ex antro allocutus eſt fortis Polyphemus:
Amici, Nemo me occidit dolo, neque viribus.
Illi vero reſpondentes verba volatilia dixerunt:
Si quidem Nemo tibi vim infert ſolus cum ſis,
Morbum quidem nullo modo licet Jovis magni effugere:
Sed tu precare patrem Neptunum regem.
Sic dixerunt abeuntes, meum autem riſit carum cor
Quod nomen decepiſſet meum & conſilium inculpatum.
Cyclops autem ingemiſcenſque & dolens doloribus,
Manibus palpans, lapidem quidem amovit a janua.
Ipſe autem in janua ſedebat manus extendens,
Si quem fortaſſis inter oves caperet euntem foras.
Sic enim me putabat in mente ſtultum eſſe.
Aſt ego deliberabam quid factu optimum eſſet,
Si quam ſociis mortis ſolutionem atque mihi ipſi
Invenirem: omneſque dolos & conſilium texebam,
Ut ob vitam. ingens enim malum prope erat.
Illud autem mihi in animo optimum apparebat conſilium:
Mares ovium erant bene nutriti denſi velleribus
Pulchri magnique, violaceam lanam habentes:
Hos tacite colligavi bene tortis funibus,
In quibus Cyclops dormiebat monſtrum, infanda ſciens,
Ternos una conſtringens: qui quidem in medio erat virum ferebat,
Duo autem alii utrinque ibant ſervantes ſocios,
Terni autem ſingulos viros ovium mares ferebant: at ego
(Aries enim erat pecudum longe optimus omnium)
Hujus tergum arripiens, villoſum ſub ventrem volutus
Jacebam, at manibus lana pretioſiſſima
Firmiter implicitus hærebam conſtanti animo,
Sic tum quidem ingemiſcentes expectavimus auroram divinam.
Quando autem mane genita apparuit roſea digitis aurora,
Tum vero ad paſcua exegit maſcula pecora.

Θήλειαι δ' ἐμέμηκον ἀμήλγηκτοι περὶ σηκούς.
Οὐδαπὴ γὰρ σφαραγεῦντο· ἄναξ δ' ὀδύρετο κακῇσι
Τειρόμενος, πατέων οἷον ἐπεμάσσατο νῶτα
Ὀρθῶν ἐσάντων. τὸ δὲ νήπιος οὐκ ἐνόησεν
Ὡς οἱ ὑπ' ἐιροπόκων οἷων σέρνοισι δέδεντο.
Τὸν δ' ἄρνειὸς μήλων ἔσχε θύραζε,
Λαχμῷ σευόμενος, ἢ ἐμοὶ πυκιὰ φρονέοντι.
Τὸν δ' ἐπιμασσάμενος προσέφη κρατερὸς Πολύφημος
Κριὲ πέπον, τί μοι ὧδε διὰ σπέος ἔσσυο μήλων
Τῆσατος; ἦπ πάρος γε λελειμμένος ἔρχεαι οἰῶν,
Ἀλλὰ πολὺ πρῶτος νέμεαι τέρεν ἄνθεα ποίης,
Μακρὰ βιβὰς· πρῶτος δὲ ῥοὰς ποταμῶν ἀφικάνεις.
Πρῶτος δὲ σαθμόνδε λιλαίεαι ἀπονέεσθαι
Ἑσπέριος· νῦν αὖτε παντύσατος. ἢ σύ γ' ἄνακτος
Ὀφθαλμὸν ποθέεις, τὸν ἀνὴρ κακὸς ἐξαλάωσε,
Σὺν λυγροῖς ἑτάροισι δαμασσάμενος φρένας οἴνῳ,
Οὖτις; ὃν ὄφρα φημὶ πεφυγμένον εἶναι ὄλεθρον,
Εἰ δὴ ὁμοφρονέοις, ποτιφωνήεις τε γένοιο
Εἴπεῖν ὅππη κεῖνος ἐμὸν μένος ἠλασκάζει.
Τῷ κέ οἱ ἐγκέφαλός γε διὰ σπέος ἄλλυδις ἄλλῃ
Θεινομένου ῥαίοιτο πρὸς ἔδεῖ· καδδὲ ἐμὸν κῆρ
Λωφήσειε κακῶν, τά μοι ἀπέδανος πόρεν Οὖτις.
Ὣς εἰπὼν, τὸν κριὸν ἀπὸ ἕο πέμπε θύραζε.
Ἐλθόντες δ' ἠβαιὸν ἀπὸ σπέος τε καὶ αὐλῆς,
Πρῶτος ὑπ' ἀρνειοῦ λυόμην, ὑπέλυσα δ' ἑτάρους.
Καρπαλίμως δὲ τὰ μῆλα τανύποδα πίονα δημῷ
Πολλὰ περιτροπέοντες ἐλαύνομεν, ὄφρ' ἐπὶ νῆα
Γκόμεθ'· ἀσπάσιοι δὲ φίλοις ἑτάροισι φάνημεν,
Οἳ φύγομεν θανάτον. τοὺς δὲ στενάχοντο γοῶντες.
Ἀλλ' ἐγὼ οὐκ εἴων, ἀνὰ δ' ὀφρύσι νεῦον ἑκάστῳ
Κλαίειν· ἀλλ' ἐκέλευσα θοῶς καμπύσσαντας μῆλα
Πόλλ' ἐν νηὶ βαλόντας ἐπιπλεῖν ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Οἱ δ' αὖψ' εἰσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἐζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπὴν ὅσσον τε γέγωνε βοήσας,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων κερτομίοισι,
Κύκλωψ, οὐκ ἄρ' ἔμελλες ἀναλκιδος ἀνδρὸς ἑταίρους
Ἔδμεναι ἐν σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι·
Καὶ λίην σέ γε μέλλε κιχήσεσθαι κακὰ ἔργα,

Σχέ-

Fœminæ vero balabant immulctæ per ſtabula.
Ubera enim gravabantur: dominus vero doloribus multis
Afflictus, omnium ovium palpabat terga
Erecte ſtantium. Illud autem ſtultus non animadvertit
Ut illi ſub lanigerarum ovium pectoribus ligati eſſent.
Ultimus aries pecorum exibat foras,
Vellere gravatus, & me aſtuta cogitante.
Hunc contrectans allocutus eſt fortis Polyphemus:
Aries ignave, quid mihi per ſpeluncam exis pecudum
Ultimus? neutiquam antea relictus ibas ab ovibus,
Sed multo primus paſcebaris teneros flores herbæ,
Magnis paſſibus incedens, primus ad fluenta fluviorum pervenis.
Primuſque in ſtabulum cupiebas redire
Veſpertinus: nunc contra omnium ultimus. num tu domini
Oculum deſideras, quem vir malus eliſit,
Cum perniciosis ſociis, poſtquam domuit mentem vino,
Nemo? quem nondum exiſtimarem elapſum eſſe mortem,
Si nempe idem mecum ſentires, vocaliſque fieres,
Ut diceres ubinam ille meum robur vitet:
Profecto ei cerebrum per ſpeluncam huc & illuc
Verberato ſpargeretur ad ſolum: meumque cor
Quieſceret a malis, quæ mihi nihili vir intulit Nemo.
Sic locutus, arietem ab ſe miſit foras.
Profecti autem paululum a ſpeluncaque & corte,
Primus ab ariete ſolvebar, ſolvique & ſocios.
Celeriter autem pecudes rectipedes pingues pinguedine
Multas avertentes abigimus, donec ad navem
Pervenimus: deſiderati autem caris ſociis viſi ſumus,
Qui effugeramus mortem. illos autem gemitibus proſequebantur lugentes.
Sed ego non ſinebam, ſuperciliiſque innuebam ſingulis *ne*
Flerent: ſed juſſi celeriter pulchras velleribus pecudes
Multas navi injicientes navigare ſalſam aquam.
Illi vero ſtatim conſcenderunt, & per tranſtra ſederunt.
Ordine autem ſedentes canum mare verberabant remis.
Sed quando tantum aberant quantum audiri poteſt clamans,
Et tunc ego Cyclopem alloquebar conviciis:
Cyclops, non ergo eras imbellis viri ſocios
Comeſurus in ſpelunca cava valentibus viribus:
Utique te correpturæ erant malæ res,

Im-

Σχέτλι. ἐπεὶ ξείνυς ἐχ ἄζεο σῷ ἐνὶ οἴκῳ
Ε'σθέμεναι· τῷ σε Ζεὺς πόσατο ἠδὲ θεοὶ ἄλλοι·
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
Ἦκε δ' ἀποῤῥήξας κορυφὴν ὄρεϊ μεγάλοιο.
Καδδ' ἔβαλε προπάροιθε νεὼς κυανοπρώροιο,
Τυτθὸν ἐδδείσεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τὴν δ' αὖτ' ἤπειρόνδε παλιῤῥόθιον φέρε κῦμα
Πλημμυρὶς ἐκ πόντοιο, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ χείρεσι λαβὼν πεδιμήκεα κοντὸν
Ὥσα παρέξ. ἑτάροισι δ' ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Ἐμβαλέειν κώπῃς, ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγωμεν,
Κρατὶ καταινήσαντες. οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ δὶς τόσσον ἅλα πρήσσοντες ἀπῆμεν,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κύκλωπα προσηύδων, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Μαλιχίοις ἐπέεσσιν ἐρήτυον ἄλλοθεν ἄλλος·
Σχέτλιε, πίπτ' ἐθέλεις ἐρεδίζεμεν ἄγριον ἀνδρα,
Ὅς ῥ' νῦν πόντονδε βαλὼν βέλος, ἤγαγε νῆα
Αὖτις ἐς ἤπειρον, ἠδὴ φάμεν αὐτόθ' ὀλέσθαι.
Εἰ δέ τεω φθεγξαμένου τὰ ἢ αὐδήσαντος ἄκουσε,
Σοὶ κεν ἀραῖς ἡμέων κεφαλὰς ῥ' νηΐα δῆρα,
Μαρμάρῳ ἐκρύενται βαλών· τόσσον γάρ ἴησιν.
Ὣς φάσαν. ἀλλ' ἃ πεῖθον ἐμὸν μεγαλήτορα θυμόν,
Ἀλλά μιν ἄφρονα προσέφην κεκοτηότι θυμῷ,
Κύκλωψ, αἴκέν τίς σε κατὰ θνητῶν ἀνθρώπων
Ὀφθαλμῶ ἔρηται ἀεικελίῃ ἀλαωτύι,
Φάσθαι Ὀδυσῆα πτολιπόρθιον ἐξαλαῶσαι,
Τίον Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἐνὶ οἰκί' ἔχοντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἵκανεν.
Ἔσκε τις ἐνθάδε μάντις ἀνὴρ ἠΰς τε μέγας τε,
Τήλεμος Εὐρυμίδης, ὃς μαντοσύνῃ ἐνέκαστο,
Καὶ μαντεύόμενος κατεγήρα Κυκλώπεσσιν.
Ὅς μοι ἔφη πάντα τελεῦσεσθαι ὀπίσσω,
Χειρῶν ἐξ Ὀδυσῆος ἀμαρτήσεσθαι ὀπωπῆς·
Ἀλλ' αἰεί τινα φῶτα μέγαν καὶ καλὸν ἐδέγμην
Ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι, μεγάλῃ ἐπιμοίρῳ ἀλκῇ.
Νῦν δέ μ' ἐὼν ὀλίγος τε καὶ ἀθενὴς καὶ ἄκικυς,
Ὀφθαλμῶ ἀλάωσεν, ἐπεὶ μ' ἐδαμάσσατο οἴνῳ.

Ἀλλ'

Improbe: quandoquidem hoſpites non verebaris tua in domo
Abſumere: ideoque te Jupiter ultus eſt & alii dii.
Sic dicebam. ille autem continuo iraſcebatur ex corde magis.
Miſit autem abruptum verticem montis magni.
Dejecitque ante navem nigram proram habentem,
Paululum autem abſuit clavum extremum quin pertingeret.
Inundavit autem mare decidente ab petra.
Ipſamque ſtatim ad continentem refluus ferebat fluctus
Inundatio ex mari, adegitque prope terram ut veniret.
At ego manibus apprehendens prælongum contum
Detruſi ab *littore*. ſocios autem hortans jubebam
Incumbere remis, ut malum fugeremus,
Capite annuens. qui incumbentes remigabant.
Sed quando bis tantum mare tuſcantes aberamus,
Tunc ego Cyclopem alloquebar, circum autem ſocii
Blandis verbis prohibebant aliunde alius,
Improbe, cur vis irritare agreſtem virum,
Qui etiam nunc in pontum jaciens telum, deduxit navem
Rurſus ad continentem? & ſane exiſtimabamus illic peritu-
ros *nos*.
Si vero ſonantem te aut loquentem audiviſſet,
Confregiſſet noſtra capita & navalia ligna,
Saxo aſpero jaciens: tam enim longe mittit.
Sic dicebant. ſed non perſuaſerunt meo generoſo animo.
Sed ipſum rurſus alloquebar irato animo:
Cyclops, ſi quis te inter mortales homines
Oculi interrogaverit fœdam privationem,
Dic Ulyſſem urbium everſorem privaſſe,
Filium Laertæ, in Ithaca domum habentem.
Sic dicebam. ille autem mihi ejulans reſpondebat ſermone:
Eheu, utique jam mihi priſca vaticinia accidunt.
Erat quidam hic vates vir bonuſque magnuſque,
Telemus Eurymides, qui vaticiniis pollebat,
Et vaticinans conſeneſcebat inter Cyclopas:
Qui mihi dixit hæc omnia perfectum iri in poſterum,
Manibus ex Ulyſſis privatum iri viſu.
Sed ſemper quendam virum ingentem & pulchrum expectabam
Huc venturum eſſe, magna præditum virtute:
Nunc autem me parvus & nihil & imbellis,
Oculo privavit, poſtquam domuit me vino.

Sed

Ἀλλ' ἄγε δὴ σὺ Ὀδυσεῦ, ἵνα περ ξείνια θείω,
Πομπεύσω τ' ὀτρύνω δόμεναι κλυτὸν Ἐννοσίγαιον.
Τὸ γὰρ ἐγὼ πάϊς εἰμὶ, πατὴρ δ' ἐμὸς ὄχεται εἶναι.
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐθέλησιν ἰήσεται, οὐδέ τις ἄλλος
Οὔτε θεῶν μακάρων, οὔτε θνητῶν ἀνθρώπων.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
Αἴ γὰρ δὴ τυχήσ τε καὶ ὠκύμορόν σε δυναίμην
Εὖνιν ποιήσας πέμψαι δόμον Ἄϊδος εἴσω·
Ὡς οὐκ ὀφθαλμόν γ' ἰήσεται οὐδ' Ἐνοσίχθων.
Ὣς ἐφάμην, ὁ δ' ἔπειτα Ποσειδάωνι ἄνακτι
Εὔχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Κλῦθι Ποσείδαον γαιήοχε κυανοχαῖτα.
Εἰ ἐτεόν γε σός εἰμι, πατὴρ δ' ἐμὸς εὔχεαι εἶναι,
Δός μὴ Ὀδυσῆα πτολιπόρθιον οἶκαδ' ἱκέσθαι
Τῖον Λαέρτεω, Ἰθάκῃ ἔνι οἰκί' ἔχοντα.
Ἀλλ' εἰ οἱ μοῖρ' ἐστὶ φίλους τ' ἰδέειν, καὶ ἱκέσθαι
Οἶκον εὐκτίμενον καὶ ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ὀψὲ κακῶς ἔλθοι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, δῦρι δ' εὑ πήματα οἴκῳ.
Ὣς ἔφατ' ἀχόμενος. τῷ δ' ἔκλυε Κυανοχαίτης.
Αὐτὰρ ὃγ' ἐξαῦτις πολὺ μείζονα λᾶαν ἀείρας,
Ἧκ' ἐπιδινήσας· ἐπέρεισε δὲ ἰῇ ἀπέλεθρον.
Καδδ' ἔβαλεν μεσόπισθε νεὸς κυανοπρῴροιο,
Τυτθὸν ἐδεύησεν δ' οἰήϊον ἄκρον ἱκέσθαι.
Ἐκλύσθη δὲ θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης.
Τῶ δὲ πρίσω φέρε κῦμα, θέμωσε δὲ χέρσον ἱκέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τῶ νῆσον ἀφικόμεθ' εὐδὰ περ ἄλλαι
Νῆες ἑταροκτόνοι μεῖναν ἀθρόαι, ἀμφὶ δ' ἑταῖροι
Εἵατ' ὀδυρόμενοι, ἡμέας ποτιδέγμενοι αἰεί,
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλθόντες ἐκέλσαμεν ἐν ψαμάθοισι,
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βῆμεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Μῆλα δὲ Κύκλωπος γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες
Δασσάμεθ', ὡς μή τίς μοι ἀτεμβόμενος κίοι ἴσης.
Ἀρνειὸν δ' ἐμοὶ οἶῳ ἐϋκνήμιδες ἑταῖροι
Μήλων δαιομένων δόσαν ἔξοχα. τὸν δ' ἐπὶ θινὶ
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ ὃς πᾶσιν ἀνάσσει,
Ῥέξας, μηρί' ἔκηον. ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο ἱρῶν,
Ἀλλ' ἄρα μερμήριζεν ὅπως ἀπολοίατο πᾶσαι
Νῆες ἑταροκτόνοι, καὶ ἐμοὶ ἐρίηρες ἑταῖροι.

Sed age huc veni Ulyſſes, ut tibi hoſpitalia præbeam,
Reditionemque horter ut det inclytus Neptunus,
Hujus enim ego filius ſum, pater autem meus gloriatur eſſe:
Ipſe autem ſiquidem voluerit ſanabit, neque quiſquam alius
Neque deorum immortalium, neque mortalium hominum.
Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquebar:
Utinam enim ſic anima & vita te poſſem
Orbum faciens mittere Plutonis intra *domum*:
Ut oculum non ſanabit vel Neptunus.
Sic dicebam. at ille deinde Neptunum regem
Orabat manus tendens ad cælum conſtellatum:
Audi Neptune terram continens niger cæſarie.
Si revera tuus ſum, patremque te meum profiteris eſſe,
Da ut ne Ulyſſes urbium everſor in patriam veniat
Filius Laertæ, in Ithaca domum habens.
At ſi illi fatale eſt amicoſque videre, & pervenire
Domum ad bene ædificatam & ſuam in patriam terram,
Sero male veniat, poſtquam perdiderit omnes ſocios,
Nave in aliena, inveniatque calamitates domi.
Sic ait precans. eum autem audivit Neptunus.
At ille iterum multo majorem lapidem tollens,
Miſit circumrotans: intendit autem vim immenſam
Dejecitque poſt navim cyaneam roſtro,
Paululum defuit quin gubernaculum ſummum attingeret.
Inundavitque mare delabente ab ſaxo.
Ipſam vero ulterius ferebat fluctus, coegitque ad continentem venire.
Sed quando jam ad inſulam pervenimus, ubi cæteræ
Naves bene tabulatæ ſtabant denſæ, circum autem ſocii
Sedebant lugentes, nos expectantes ſemper,
Navem quidem illuc venientes ſubduximus in arenas,
Ipſique exivimus ad littus maris.
Pecudes autem Cyclopis cava ex navi ſumentes
Diviſimus, ut nullus mihi privatus abiret æquali *portione*.
Arietem autem mihi ſoli fortes ſocii
Dividendis ovibus dederunt præ aliis. eum vero in littore
Jovi, cujus nigræ nubes, Saturnio, qui omnibus imperat,
Sacrificans, femora incendi. ille vero non curabat ſacra,
Sed deliberabat quo pacto perirent omnes
Naves bene tabulatæ, & mihi perdilecti ſocii.

Ὣς φάτο μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἡμῷ δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Καὶ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἠμῷ δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσα
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτά τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' ἐσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑζῆς δ' ἐξόμενοι πολιῷ ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Κ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

ΤΑ περὶ τὸν Αἴολον ἀπαγγέλει τὸν τῶν ἀνέμων φύλακα ὡς ἔδωκεν Ὀδυσσεῖ ἄελλαν Ζέφυρον, τὰς ἄλλας ἀνέμους ἐγκαθέρξας εὐάσκῳ· ὃν οἱ ἑταῖροι λύσαντες, κοιμωμένῳ Ὀδυσσῆος, ἅτε εὐ αὐτῷ χρυσὸν εἶναι νομίζοντες, ὑπονοοῦσι πρὸς Αἴολον. ἐ προσιεμένου δὲ τὰ Αἰόλου τὸν Ὀδυσσέα, ἐκεῖθεν ἀποπλέων, εἰς Λαιστρυγόνας ἀφικνεῖται· παρ' οἷς ἔνδεκα τῶν νεῶν ἀπολέσας, μιᾷ εἰς Αἰαίαν τὴν νῆσον παραγίνεται. καὶ σὺν Εὐρυλόχῳ τὰς ἡμίσεας τῶν ἑταίρων κλήρῳ λαχόντας ἐκπέμπει, πάλσομένους ἄνες οἱ κατοικήσοντες. μεταμορφωθέντων δὲ ἐκείνων εἰς σύας ὑπὸ τῆς Κίρκης, πλὴν Εὐρυλόχου, αὐτὸς ἐπὶ ζήτησιν ἐλθὼν, λαβὼν παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ φάρμακον τὸ μῶλυ, εὐδὲν βλάπτεται. ἀλλὰ καὶ τῶν ἑταίρων τὴν ἀρχαίαν φύσιν λαβόντων, ἐνιαυτὸν παραμένας παρὰ τῇ Κίρκῃ, εἰς ᾅδου κατέρχεται.

Κάππα δ' ἔχ' Αἰόλου, Λαιστρυγόνων, καὶ Κίρκης ἔργα.

ΑΓολίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' ἔναιεν
Αἴολος Ἱπποτάδης, φίλος ἀθανάτοισι θεοῖσι,
Πλωτῇ ἐνὶ νήσῳ. πᾶσαν δέ τε μιν περὶ τεῖχος
Χάλκεον, ἄῤῥηκτον· λισσὴ δ' ἀναδέδρομε πέτρη.
Τῷ καὶ δώδεκα παῖδες ἐνὶ μεγάροις γεγάασιν·
Ἓξ μὲν θυγατέρες, ἓξ δ' υἱέες ἠβάοντες.
Ἔνθ' οὔγε θυγατέρας πόρεν υἱάσιν εἶναι ἀκοίτας,

Οἵ

Sic tunc quidem tota die donec ſol occidit
Sedebamus epulantes carnes immenſas & vinum dulce.
Quando autem ſol occidit, & tenebræ ſupervenerunt,
Tunc dormivimus in littore maris.
Quando autem mane genita apparuit roſea digitis aurora,
Tum ſcilicet ego ſocios adhortans juſſi
Et ipſos conſcendere, & rudentes ſolvere.
Illi vero ſtatim ingreſſi ſunt & per tranſtra ſederunt.
Ordine autem ſedentes canum mare verberabant remis.
Hinc vero ulterius navigamus mœrentes corde,
Lubentes ex morte, poſtquam caros amiſeramus ſocios.

ODYSSEÆ HOMERI X.

LIBRI

Argumentum.

EA quæ apud Æolum acciderunt narrat ventorum cuſtodem, ut dederit Ulyſſi ſecundum ventum Zephyrum, aliis ventis incluſis in utre: quem ſocii ſolventes dormiente Ulyſſe, videlicet in ipſo aurum eſſe exiſtimantes, redeunt ad Æolum. Sed non recipiente Æolo Ulyſſem, illinc navigans ad Læſtrygonas pervenit: apud quos undecim navibus amiſſis, una in Ææam inſulam proficiſcitur. Et cum Eurylocho dimidium ſociorum ſorte electum emiſit, interrogaturos quinam eſſent inhabitatores. Transformatis autem illis in ſues a Circe præter Eurylochum, ipſe ad inquiſitionem egreſſus, accepto a Mercurio medicamento moly, non eſt labefactus: imo etiam ſociis priſtinam naturam adeptis, poſtquam annum manſit apud Circen, ad inferos deſcendit.

K. Habet Æoli, Læſtrygonum, & Circes geſta.

IN Æoliam autem inſulam pervenimus: ubi habitabat
Æolus Hippotades, carus immortalibus diis,
Natanti in inſula. omnem vero ipſam circum murus *eſt*
Æreus, perrumpi neſcius: planaque ſurſum procurrit petra.
Ejuſque duodecim liberi in ædibus ſunt:
Sex quidem filiæ, ſex vero filii pubeſcentes.
Iſthic ille filias dabat filiis ut eſſent uxores.

Οἱ δ' αἰὲι παρὰ πατρὶ φίλῳ ἠ μητέρι κεδνῇ
Δαίνυνται· παρὰ δέ σφιν ὀνείατα μυρία κεῖται.
Κνισσῶν δέ τε δῶμα περισκιαχίζεται αὐλὴ
Ἤματα, νύκτας δ' αὖτε παρ' ἀδδοίοις ἀλόχοισι
Εὕδασ' ἐν τε τάπησι ἠ ἐν τρηπῖς λεχέεσσι·
Καὶ μὲν τῶν ἱκόμεσθα πόλιν ἠ δάματα καλά.
Μῆνα δὲ πάντα φίλει με, ἠ ἐξερέεινεν ἕκαστα,
Γλίον, Ἀργείων τε νέας, ἠ νόστον Ἀχαιῶν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἠ ἐγὼν ὁδὸν ἤγεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεν, εὐδέ τι κεῖνος ἀνήνατο, πρὶν ἔχε δὲ πομπῶ.
Δῶκε δέ μοι δέπας ἀσκὸν βοὸς εἰνεώροιο·
Ἔνθα δὲ βυκτάων ἀνέμων κατέδησε κέλευθα.
Κεῖνον γὰρ παμίλου ἀνέμων ποίησε Κρονίων,
Ἤμὲν παύεμεναι, ἠδ' ὀρνύμεν ὅν κ' ἐθέλησι.
Νηὶ δ' ἐνὶ γλαφυρῇ κατέδη μέρμιδι φαεινῇ
Ἀργυρέῃ, ἵνα μήτι παραπνεύσῃ ὀλίγον πάρ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πνοιὴν Ζεφύρου προέηκεν ἀῶτα,
Ὄφρα φέροι νῆάς τε ἠ αὐτούς. ἐδ' ἄρ' ἐμελλεν
Ἐκτελέειν· αὐτῶν γὰρ ἀπωλόμεθ' ἀφραδίῃσιν.
Ἐννῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε ἠ ἦμαρ·
Τῇ δεκάτῃ δ' ἤδη ἀνεφαίνετο πατρὶς ἄρουρα·
Καὶ δὴ πυρπολέοντας ἐλάσσομεν ἐγγὺς ἐόντας.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα.
Αἰεὶ γὰρ πόδα νηὸς εἰώμων· ἀ δέ τῳ ἄλλῳ
Δῶχ' ἑτάρων, ἵνα θᾶσσον ἱκοίμεθα πατρίδα γαῖαν.
Οἱ δ' ἕταροι ἐπέεσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Καί μ' ἔφασαν χρυσόν τε ἠ ἄργυρον οἴκαδ' ἄγεσθαι,
Δῶρα παρ' Αἰόλου μεγαλήτορος Ἱπποτάδαο.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὦ πόποι, ὡς ἔδε πᾶσι φίλος ἠ τίμιός ἐστιν
Ἀνθρώποις, οἵτεών τε πόλιν ἠ γαῖαν ἵκηται·
Πολλὰ μὲν ἐκ Τροίης ἄγεται κειμήλια καλὰ
Λῃϊδος· ἡμεῖς δ' αὖτε ὁμὴν ὁδὸν ἐκτελέσαντες,
Οἴκαδε νισόμεθα κενεὰς σὺν χεῖρας ἔχοντες.
Καὶ νῦν οἱ τάν' ἔδωκε χαριζόμενος φιλότητι
Αἴολος. ἀλλ' ἄγε θᾶσσον ἰδώμεθα ὅ, τι τάδ' ἐστὶν,
Ὅσσος τις χρυσός τε ἠ ἄργυρος ἀσκῷ ἔνεστιν.
Ὣς ἔφασαν. Βουλὴ δὲ κακὴ νίκησεν ἑταίρων.

Ἀσ-

Qui ſemper apud patrem carum & matrem caſtam
Convivantur: eiſque cibaria varia appoſita ſunt.
Nidore autem plena domus undique arctatur aula
Die, nocte vero rurſus apud pudicas uxores
Dormiunt inque tapetis & in perforatis lectis:
Equidem ad horum pervenimus urbem & domos pulchras.
Menſem vero totum amice accipiebat me, & exquirebat ſingula,
Ilium, Argivorumque naves, & reditum Achivorum.
At ego ei omnia pro decenti narravi.
Sed cum jam & ego iter poſtulabam, atque admonebam *ut*
Dimitteret, nihil quicquam ille abnuit, ſed paravit dimiſſionem.
Deditque mihi excorians utrem bovis novennalis,
In quo procelloſorum ventorum ligavit flatus.
Illum enim promum ventorum fecit Saturnius,
Vel mulcere, vel tollere quemcunque velit.
Nave vero in cava alligavit ſune ſplendido
Argenteo, ut ne quicquam præterflaret vel paululum.
Cæterum mihi flatum Zephyri immiſit ut flaret,
Ut ferret naveſque & nos. neque erat
Perfecturus: noſtra ipſorum enim periimus inſipientia.
Novem tamen dies navigavimus nocteſque & dies:
Decima vero jam apparebant patria rura:
Et jam ignem accendentes videbamus *quia* prope erant.
Ibi me dulcis ſomnus occupavit defeſſum.
Semper enim pedem navis movebam: neque cuiquam alii
Dedi ſociorum, ut citius perveniremus in patriam terram.
Socii autem verbis ad ſe invicem loquebantur,
Et me autumabant aurumque & argentum domum portare,
Dona ab Æolo magnanimo Hippotada.
Sic autem aliquis dicebat intuens in proximum alium:
Papæ, ut hic omnibus gratus eſt & magni pretii
Hominibus quorumcumque *in* urbem & terram veniat.
Multos quidem ex Troja ducit theſauros pulchros
Ex præda: nos vero contra idem iter emenſi,
In patriam redimus vacuas manus habentes.
Et nunc ipſi hæc dedit gratificans ob amicitiam
Æolus. ſed age citò videamus quidnam hæc ſint,
Quantum aurique & argenti utri inſit.
Sic dicebant. conſiliumque malum vicit ſociorum.

Ἀσκὸν μὲν λῦσαν, ἄελμοι δ' ἐκ παύτες ὄρουσαν·
Τὸς δ' αὖθ' ἁρπάξασα φέρεν πόντονδε θύελλα
Κλαίοντας γαίης ἀπὸ πατρίδος. αὐτὰρ ἔγωγε
Ἐγρόμενος, κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμήριξα
Ἠὲ πεσὼν ἐκ νηὸς ἀποφθίμην εἰν ἁλὶ πόντῳ.
Ἦ ἀκέων τλαίην, καὶ ἔπι ζωοῖσι μετείην.
Ἀλλὰ ἐτλην καὶ ἔμεινα· καλυψάμενος δ' εἰν νηὶ
Κείμην· αἱ δ' ἐφέροντο κακῇ αὐέλλῃ θύελλαι.
Αὖτις ἐπ' Αἰολίην νῆσον· σενάχοντο δ' ἑταῖροι.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἠπείρου βῆμεν, καὶ ἀφυσσάμεθ' ὕδωρ.
Αἶψα δὲ δεῖπνον ἔλοντο θοῇς παρὰ νηυσὶν ἑταῖροι·
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτοιό τε παυσάμεθ' ἠδὲ ποτῆτος,
Δὴ τότ' ἐγὼ κήρυκά τ' ὀπαωσάμενος καὶ ἑταῖρον,
Βῶ εἰς Αἰόλου κλυτὰ δώματα· τὸν δ' ἐκίχανον
Δαινύμενον παρὰ ἦ τ' ἀλόχῳ καὶ οἷσι τέκεσσιν.
Ἐλθόντες δ' ἐς δῶμα, παρὰ σταθμοῖσιν ἐπ' ἀδῆ
Ἐζόμεθ'· οἱ δ' ἀνὰ θυμὸν ἐθάμβεον, ἐκ τ' ἐρέοντο,
Πῶς ἦλθες Ὀδυσεῦ; τίς σοι κακὸς ἔχρατο δαίμων;
Ἦ μέν σ' εὐδύκεως ἀπεπέμπομεν, ὄφρ' ἀφίκοιο
Πατρίδα σὴν, καὶ δῶμα, καὶ εἴ τι φίλον ἐστίν.
Ὣς φάσαν· αὐτὰρ ἐγὼ μετεπώνεον ἀχνύμενος κῆρ,
Ἄασάν μ' ἑταροί τε κακοὶ, πρὸς δοῖσί τε ὕπνος
Σχέτλιος. ἀλλ' ἀκέσασθε φίλοι· δύναμις γὰρ ἐν ὑμῖν.
Ὣς ἐφάμην, μαλακοῖσι καθαπτόμενος ἐπέεσσιν.
Οἱ δ' ἄνεῳ ἐγένοντο. πατὴρ δ' ἠμείβετο μύθῳ,
Ἔρρ' ἐκ νήσου θᾶσσον ἐλέγχιστε ζωόντων·
Οὐ γάρ μοι θέμις ἐστὶ κομίζεμεν ἠδ' ἀποπέμπειν
Ἄνδρα τὸν ὅς κε θεοῖσιν ἀπέχθηται μακάρεσσιν.
Ἔρρε, ἐπεὶ ἆρα θεοῖσιν ἀπεχθόμενος τόδ' ἱκάνεις.
Ὣς εἰπὼν· ἀπέπεμπε δόμων βαρέα σενάχοντα.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ.
Τέρπετο δ' ἀνδρῶν θυμὸς ὑπ' εἰρεσίης ἀλεγεινῆς
Ἡμετέρῃ μαθίῃ· ἐπεὶ ἀκέα φαίνετο πομπή·
Ἐξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἦμαρ·
Ἑβδομάτῃ δ' ἱκόμεσθα Λάμου αἰπὺ πτολίεθρον,
Τηλέπυλον Λαιστρυγονίην, ἵθι ποιμένα ποιμὴ
Ἠπύει εἰσελάων, ὁ δέ τ' ἐξελάων ὑπακούει.
Ἔνθά κ' ἄϋπνος ἀνὴρ δοιὼ ἐξήρατο μισθὼ,
Τὸν μὲν βουκολέων, τὸν δ' ἀργυφα μῆλα νομεύων.

Ἐγ-

Utrem quidem ſolverunt, venti autem omnes eruperunt.
Illos ſtatim raptos ferebant in pontum procella
Flentes terra a patria. at ego
Experrectus, in animo inculpato deliberabam
Utrum lapſus ex navi perirem in ponto,
An tacitus ſuſtinerem, & adhuc vivis intereſſem.
Sed ſuſtinui & manſi: tectus autem in navi
Jacebam: illæ vero ferebantur malo venti turbine
Rurſus ad Æoliam inſulam: gemebant autem ſocii.
Ibi terram conſcendimus, & hauſimus aquam.
Statim autem prandium ceperunt celeres apud naves ſocii.
At poſtquam cibumque guſtavimus atque potum,
Tum ego præconem in comitem eligens & ſocium,
Ivi ad Æoli inclytas ædes: eum autem inveni
Convivantem apud ſuam uxorem & ſuos liberos.
Ut venimus autem in domum, ad fores in limine
Sedebamus: illi vero in animo obſtupeſcebant, interrogabantque:
Quomodo veniſti Ulyſſes? quis tibi malus ingruit deus?
Equidem te accurate dimiſimus, ut pervenires
In patriam terram, & domum, & ſicubi quid gratum eſt.
Sic dicebant. at ego alloquebar triſtatus corde:
Labefactarunt me ſocii mali, & præterea ſomnus
Improbus. ſed ſanate amici: potentia enim penes vos.
Sic ajebam, blandis demulcens verbis.
Illi vero conticuerunt. pater autem excepit ſermone:
Pereas ex inſula ocyus peſſime viventium:
Neque enim mihi fas eſt curare neque dimittere
Virum eum qui diis inviſus eſt beatis:
Pereas, quoniam certe diis inviſus huc veniſti.
Sic locutus, dimiſit domo graviter ſuſpirantem.
Hinc vero ulterius navigabamus mœrentes corde.
Fatigabatur autem virorum animus a remigatione moleſta
Noſtra vanitate: quoniam non amplius apparebat reditus.
Sex dierum quidem continue navigavimus noctesque & dies:
Septima vero venimus Lami ad excelſam urbem,
Longe diſtantes portas habentem Læſtrygoniam, ubi paſtorem paſtor
Evocat ingens *pecus*, alter vero exigens obedire ſolet.
Ibi inſomnis vir duplicem perciperet mercedem,
Unam paſcendis bobus, alteram albis pecudibus

Ἐγγὺ γὰρ νυκτός τε καὶ ἤματός εἰσι κέλευθοι.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐς λιμένα κλυτὸν ἵκομεν, ὃν πέρι πέτρη
Ἠλίβατος τετύχηκε διαμπερὲς ἀμφοτέρωθεν,
Ἀκταὶ δὲ προβλῆτες ἐναντίαι ἀλλήλῃσιν
Ἐν στόμα πρὸχεσιν· ἁρμὴ δ' ἔσοδός ἐστιν·
Ἔνθ' οἱ γ' ἔσω πάντες ἔχον νέας ἀμφιελίσσας.
Αἱ μὲν ἄρ' ἔντοσθεν λιμενὸς κοίλοιο δέδυπτο
Πλησίαι· ἐ μὲν γάρ ποτ' ἀέξετο κῦμά γ' ἐν αὐτῷ,
Οὔτε μέγ', οὔτ' ὀλίγον· λιπὴ δ' ἰὼ ἀμφὶ γαλήνη.
Αὐτὰρ ἐγὼν οἶος ἔξω νῆα μέλαιναν,
Αὐτοῦ ἐπ' ἐσχατιῇ, πέτρης ἐκ πείσματα δήσας.
Ἔσσω δὲ, σκοπιὴν ἐς πυμαλόεσσαν ἀελδών·
Ἔνθα μὲν οὔτε βοῶν οὔτ' ἀνδρῶν φαίνετο ἔργα,
Καπνὸν δ' οἷον ὁρῶμεν ἀπὸ χθονὸς αἴσσοντα.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προΐειν πεύθεσθαι ἰόντας
Οἵ τινες ἀνέρες εἶεν ἐπὶ χθονὶ σῖτον ἔδοντες·
Ἄνδρε δύω κρίνας, τρίτατον κήρυχ' ἅμ' ἑπέσθαι.
Οἱ δ' ἴσαν ἐκβάντες λείην ὁδὸν, ἧπερ ἅμαξαι
Ἄσυδ' ἀφ' ὑψηλῶν ὀρέων καταγίνεον ὕλλα.
Κέρκῃ δὲ ξύμβλητο πρὸ ἄστεος ὑδρεύουσῃ,
Θυγατρὶ ἰφθίμῃ Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο.
Ἣ μὲν ἄρ' ἐς κρηΐλην κατεβήσατο καλλιρέεθρον
Ἀρτακίην· ἔνθεν γὰρ ὕδωρ προτὶ ἄστυ φέρεσκον.
Οἱ δὲ παρισάμενοι προσεφώνεον, ἐκ τ' ἐρέοντο
Ὅστις τῶν εἴη βασιλεὺς, ἠ οἷσιν ἀνάσσοι.
Ἣ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψιρεφὲς δῶ.
Οἱ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθον κλυτὰ δώματα, τὼδε γυναῖκα
Εὗρον ὄσσω τ' ὄρεος κορυφὴν, καὶ δ' ἔσυγον αὐτήν.
Ἣ δ' αὖθ' ἐξ ἀγορῆς ἐκάλει κλυτὸν Ἀντιφατάην,
Ὅν ῥ' πόσιν, ὃς δὴ τοῖσιν ἐμήσατο λυγρὸν ὄλεθρον.
Αὐτίκ' ἕνα μάρψας ἑτάρων, ὠπλίσατο δόρπον.
Τὼ δὲ δύ' αἰζάντε φυγῇ ἐπὶ νῆας ἱκέσθην.
Αὐτὰρ ὃ τοῦχε βοὴν διὰ ἄστεος· οἱ δ' ἀίοντες
Φοίτων ἴφθιμοι Λαιστρυγόνες ἄλλοθεν ἄλλος.
Μυρίοι, οὐκ ἀνδρεσσιν ἐοικότες, ἀλλὰ γίγασι·
Οἵ ῥ' ἀπὸ πετράων ἀνδραχθέσι χερμαδίοισι
Βάλλον. ἄφαρ δὲ κακὸς κόναβος κατὰ νῆας ὀρώρει
Ἀνδρῶν ὀλυμένων, νηῶν θ' ἅμα ἀγνυμενάων.
Ἰχθῦς δ' ὡς πείροντες ἀτερπέα δαῖτα φέροντο.

Ὄφρ'

Prope enim noctisque & diei sunt viæ.
Ibi postquam ad portum inclytum venimus, quem circum petra
Excelsa erat continenter utrinque,
Littoraque prominentia contraria sibi invicem
In ostiis procurrunt: angustus autem introitus est:
Ibi illi introrsum omnes tenebant naves versatiles.
Ipsæ quidem intra portum concavum ligabantur
Propinquæ. nunquam enim attollitur fluctus in ipso,
Neque magnus, neque parvus: candidaque erat circum tranquillitas.
Ast ego solus tenui extrinsecus navem nigram,
Illic in extrema *parte*, petræ funes alligans.
Stabam vero specula aspera conscensa:
Ibi quidem neque boum neque virorum apparebant opera,
Sed fumum solum videbamus a terra erumpentem.
Tunc scilicet ego socios præmisi scisciatum ut irent
Quinam viri essent supra terram pane vescentes:
Viros duos eligens, tertium præconem una comitem dans.
Qui iverunt egressi planam viam, qua currus
Ad urbem ab excelsis montibus vehebant sylvam.
In puellam autem inciderunt ante urbem aquantem,
Filiam fortem Læstrygonis Antiphatæ.
Hæc quidem ad fontem descenderat limpidum
Artaciam: hinc enim aquam ad urbem ferebant.
Illi vero astantes alloquebantur, interrogabantque
Quisnam illorum esset rex, & quibus imperaret.
Illa vero admodum cito patris indicavit excelsam domum.
At illi postquam ingressi sunt inclytam domum, ipsammet mulierem
Invenerunt velut montis verticem, horrueruntque ipsam.
Illa vero continuo e foro vocabat inclytum Antiphatem,
Suum maritum, qui illis molitus est sævam mortem:
Statim unum corripiens sociorum, apparavit cœnam.
Duo vero exilientes fuga ad naves pervenerunt.
At ipse clamorem excitavit per urbem. illi vero audientes
Ibant fortes Læstrygones aliunde alius,
Innumeri, non hominibus similes, sed gigantibus:
Qui a petris gravibus viro lapidibus
Jaciebant. statim autem malus strepitus per naves excitatus est
Virís pereuntibus, navibusque simul fractis.
Pisces vero sicut transfigentes, tristes epulas ferebant.

Dum

Οὗρ' οἱ τὰς ὅλεκον λιμένῳ πολυβενθέϊ ἐντὸς,
Τόφρα δ' ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηρῷ,
Τῷ ἀπὸ πείσματ' ἔκοψα νεὼς κυανοπρῴροιο.
Αἶψα δ' ἑμοῖς ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσα
Εἰμβαλέειν κώπησ', ἵν' ὑπ' ἐκ κακότητα φύγοιμεν.
Οἱ δ' ἅμα πάντες ἀνέρριψαν, δείσαντες ὄλεθρον.
Ἀψάσιος δ' ἐς πόντον ἐπηρεφέας φύγε πέτρας
Νηῦς ἐμή· αὐτὰρ αἱ ἄλλαι ἀολλέες αὐτοῦ ὄλοντο.
Ἔνθεν δὲ προτέρω πλέομεν ἀκαχήμενοι ἦτορ,
Ἄσμενοι ἐκ θανάτοιο, φίλους ὀλέσαντες ἑταίρους.
Αἰαίην δ' ἐς νῆσον ἀφικόμεθ'· ἔνθα δ' Ἐλαίη
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεός, αὐδήεσσα,
Αὐτοκασιγνήτη ὀλοόφρονος Αἰήταο·
Ἄμφω δ' ἐκγεγάτην φαεσιμβρότου Ἠελίοιο,
Μητρός τ' ἐκ Πέρσης, τὴν Ὠκεανός τέκε παῖδα.
Ἔνθα δ' ἐπ' ἀκτῆς νηῒ κατηγαγόμεσθα σιωπῇ
Ναύλοχον ἐς λιμένα· κῆ τις θεὸς ἡγεμόνευε.
Ἔνθα τότ' ἐκβαίντες, δύο τ' ἤματα κῆ δύο νύκτας
Κείμεθ' ὁμῶς καμάτῳ τε κῆ ἄλγεσι θυμὸν ἔδοντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίτον ἦμαρ ἐϋπλόκαμος τέλεσ' ἠὼς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἐμὸν ἔγχος ἑλὼν κῆ φάσγανον ὀξύ,
Καρπαλίμως παρὰ νηὸς ἀνήιον ἐς περιωπὴν,
Εἶπως ἔργα ἴδοιμι βροτῶν, εἰνοπήν τε πυθοίμην.
Ἔστην δὲ, σκοπιὴν ἐς παπαλόεσσαν ἀνελθών,
Καί μοι ἐείσατο καπνὸς ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης
Κίρκης ἐν μεγάροισι, διὰ δρυμὰ πυκνὰ κῆ ὕλην.
Μερμήριξα δ' ἔπειτα κατὰ φρένα κῆ κατὰ θυμὸν
Ἐλθεῖν ἠδὲ πυθέσθαι, ἐπεὶ ἴδον αἰθόπα καπνόν.
Ὧδε δέ μοι φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Πρῶτ' ἐλθόντ' ἐπὶ νῆα θοὴν κῆ δῖνα θαλάσσης,
Δεῖπνον ἑταίροισι δόμεναι, προέμεν τε πυθέσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κεδνὸν ἦα κιὼν νεὸς ἀμφιελίσσης,
Καὶ τότε τίς με θεῶν ὀλοφύρατο μοῦνον ἐόντα,
Ὅς ῥά μοι ὑψίκερον ἔλαφον μέγαν εἰς ὁδὸν αὐτῇ
Ἧκεν. ὁ μὲν ποταμόνδε κατήιεν ἐκ νομοῦ ὕλης,
Πίομεν'. (δὴ γάρ μιν ἔχεν μενὸς ἠελίοιο)
Τὸν δ' ἐγὼ ἐκβαίνοντα κατ' ἄκνηστιν μέσα νῶτα
Πλῆξα· τὸ δ' ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε·
Καδδ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.

Τῷ

Dum illis hos perdebant profundum portum intra,
Interea ego gladium acutum extrahens a femore,
Eo funes abscidi navis nigræ proram.
Statim autem meos socios adhortans jussi
Incumbere remis, ut calamitatem subterfugeremus.
Qui simul cuncti jactabant remos, timentes mortem.
Libenter autem in pontum cavas effugit petras
Navis mea: at reliquæ una omnes illic perierunt:
Hinc autem ulterius navigabamus mœrentes corde,
Lubentes ex morte, postquam dilectos amiseramus socios.
Ææamque ad insulam pervenimus: ubi habitabat
Circe cirrata, veneranda dea, vocalis,
Germana soror prudentis Æætæ:
Ambo enim nati sunt hominibus lucem præbente ex Sole,
Matreque ex Persa, quam Oceanus genuit filiam.
Hic vero in littore navi appulimus silentio
Navium capacem in portum: & deus aliquis dux erat.
Ibi tum exeuntes, duosque dies & duas noctes
Jacebamus pariter & labore & doloribus animum rodentes.
Sed quando tertiam diem pulchricoma fecit aurora,
Tunc ego meam hastam capiens & gladium acutum,
Rapide ab nave ascendo in speculam,
Sicubi opera viderem mortalium, vocemque audirem.
Steti autem, specula prærupta conscensa,
Et mihi visus est fumus a terra lata
Circes in ædibus, per querceta & sylvam.
Cogitabamque deinde in mente & in animo
Ire atque sciscitari, postquam vidi calidum fumum.
Sic autem mihi cogitanti visum est satius esse,
Primum profectum ad navem celerem & littus maris,
Jentaculum sociis dare, præmittereque sciscitatum.
Sed quando jam prope eram vadens ad navem versatilem,
Tum aliquis me deorum miseratus est solus cum essem,
Qui mihi excelsis cornibus cervum magnum in viam ipsam
Misit. is quidem ad flumen descendebat ex pascuis sylvæ,
Potaturus: (jam enim ipsum tenebat vis solis)
Illum ego egredientem per spinam medio tergo
Percussi: penitus autem hastile ferreum transiit:
Deciditque in pulveres balans, & evolavit animus.

Illi

Τῷ δ' ἐγὼ ἐμβαίνων, δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς
Εἰρυσάμην· τὸ μὲν αὖθι κατακλίνας ἐπὶ γαίῃ
Εἴασα. ὠκὰρ ἐγὼ ἀσασάμην ῥῶπάς τε λύγας τε·
Πᾶσμα δ' ὅσον τ' ὄργυιαν εὐσρεφὲς ἀμφοτέρωθεν
Πλεξάμενος, σωιέδησα πόδας δεινοῖο πελώρου.
Βιῶ δὲ καπελοφάδια φέρων ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἔγχει ἐρειδόμενος, ἐπεὶ ὔπως ἦεν ἐπ' ὤμῳ
Χειρὶ φέρειν ἑτέρῃ· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν·
Καδδ' ἔβαλον πρυπάροιθε νεός· ἀνέγειρα δ' ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσι, παρασαδὸν ἄνδρι ἕκασον,
Ὢ φίλοι, ἠ γάρ πως καπευδόμεθ', ἀχνύμενοί περ,
Εἰς αἶδαο δόμους, πρὶν μόρσιμον ἦμαρ ἐπελθεῖν·
Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' εὐ νηὶ δοῇ βρωτύς τε πόσις τε,
Μνησόμεθα βρώμης, μηδὲ τρυχώμεθα λιμῷ.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο·
Ἐκ δὲ καλυψάμενοι παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο
Θηήσαντ' ἔλαφον· μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπησαν ὁρώμενοι ὀφθαλμοῖσιν,
Χεῖρας νιψάμενοι πλύχοντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καπαδύντα
Ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἡμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,
Δὴ τότ' ἐκοιμήθημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος μετὰ πᾶσιν ἔειπον,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
Ὢ φίλοι, ἠ γάρ τ' ἴδμεν ὅπη ζόφος, ἠδ' ὅπη ἠώς,
Οὐδ' ὅπη ἠέλιος φαεσιμβροτος εἶσ' ὑπὸ γαῖαν,
Οὐδ' ὅπη ἀνίησι· ἀλλὰ φραζώμεθα δᾶσσον
Εἴπερ ἔτ' ἔσαι μῆτις. ἐγὼ δ' οὐκ οἴομαι εἶναι.
Εἶδον γάρ, σκοπιὴν ἐς παιπαλόεσσαν ἀνελθών,
Νῆσον, τὴν πέρι πόντος ἀπείριτος ἐστεφάνωται·
Αὐτὴ δὲ χθαμαλὴ κέπαται, καπνὸν δ' ἐνὶ μέσσῃ
Ἔδρακον ὀφθαλμοῖσι διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ,
Μνησαμένοις ἔργων Λαιστρυγόνος Ἀντιφάταο,
Κύκλωπός τε βίης μεγαλήτορος ἀνδροφάγοιο.
Κλαῖον δὲ λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες·
Ἀλλ' ἠ γάρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν·

Αὐ-

Illi ego inſiliens haſtam ferream ex vulnere
Extraxi: quam illic reclinans in terra
Reliqui. aſt ego evulſi virgultaque viminaque:
Funemque ad ulnæ longitudinem bene tortum utrinque
Plectens, colligavi pedes ingentis monſtri.
Ibam autem in cervice gerens ad navem nigram,
Haſta innixus, quoniam nullo pacto poteram in humero
Manu ferre altera: admodum enim magna bellua erat:
Dejeci autem ante navem: excitavique ſocios
Blandis verbis, aſtando viris ſingulis:
O amici, non enim ullo pacto deſcendemus, tametſi triſtes,
In Plutonis domum, antequam fatalis dies venerit:
Sed agite quandiu in navi celeri cibuſque potuſque,
Memores ſimus eſcæ, neque maceremur fame.
Sic dicebam. illi vero ocyus meis verbis parebant:
Revelatque apud littus maris infructuoſi
Admirabantur cervum: perquam enim magna bellua erat.
At poſtquam oblectati ſunt ſpectantes oculis,
Manus lavantes apparabant eximium epulum.
Sic tum quidem totum diem ad ſolis occaſum
Sedebamus epulantes carnes copioſiſſimas & vinum dulce:
Quando autem ſol occidit, & tenebræ ſupervenerunt,
Tunc ſcilicet dormivimus in littore maris.
Quando autem aerigena apparuit roſea digitis aurora,
Tunc ego concione inſtituta inter univerſos loquebar:
Audite meos ſermones mala licet patientes ſocii.
O amici, non enim ſcimus ubi occaſus, neque ubi aurora,
Neque ubi ſol hominibus lucem præſtans vadit ſub terram,
Neque ubi ſurgit: ſed conſideremus celeriter
Num quod adhuc ſit conſilium. ego autem non arbitror eſſe.
Vidi enim, ſpeculam in aſperam conſcendens,
Inſulam, quam pontus infinitus circumdat:
Ipſa vero humilis jacet, fumum autem in medio
Vidi oculis per querceta denſa & ſylvam.
Sic dicebam. illis vero fractum eſt amicum cor,
Recordantibus facinorum Læſtrygonis Antiphatæ,
Cyclopiſque violentiæ magnanimi viros devorantis.
Flebant autem miſerabiliter, tenellas lacrymas profundentes.
Sed nullus profectus fiebat lugentibus.

At

Αὐτὰρ ἐγὼ δίχα πάντας ἐϋκνήμιδας ἑταίρους
Ἠῒδμεν, ἀρχὸν δὲ μετ' ἀμφοτέροισιν ὄπασσα.
Τῶν μὲν ἐγὼν ἦρχον, τῶν δ' Εὐρύλοχος θεοειδής.
Κλήρους δ' ἐν κυνέῃ χαλκηρεῖ πάλλομεν ὦκα,
Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος μεγαλήτορος Εὐρυλόχοιο.
Βῆ δ' ἰέναι, ἅμα τῷ γε δύω καὶ εἴκοσ' ἑταῖροι
Κλαίοντες· κατὰ δ' ἄμμε λίπον γοόωντας ὄπισθεν.
Εὗρον δ' ἐν βήσῃσι πετυγμένα δώματα Κίρκης
Ξεστοῖσι λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἀμφὶ δέ μιν λύκοι ἦσαν ὀρέστεροι, ἠδὲ λέοντες,
Τοὺς αὐτὴ κατέθελξε, ἐπεὶ κακὰ φάρμακ' ἔδωκεν·
Οὐδ' οἵ γ' ὡρμήθησαν ἐπ' ἀνδράσιν, ἀλλ' ἄρα πολλὰ
Οὐρῇσι μακρῇσι περιδινήσαντες ἀνέσταν.
Ὡς δ' ὅταν ἀμφὶ ἄνακτα κύνες δαίτηθεν ἰόντα
Σαίνωσ'· (αἰεὶ γάρ τε φέρει μειλίγματα θυμῷ)
Ὣς τοὺς ἀμφὶ λύκοι κρατερώνυχες ἠδὲ λέοντες
Σαῖνον· τοὶ δ' ἔδδεισαν, ἐπεὶ ἴδον αἰνὰ πέλωρα.
Ἔσταν δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο·
Κίρκης δ' ἔνδον ἄκουον ἀειδούσης ὀπὶ καλῇ,
Ἱστὸν ἐποιχομένης μέγαν, ἄλβροτον· οἷα θεάων
Λεπταί τε καὶ χαρίεντα καὶ ἀγλαὰ ἔργα πέλονται.
Τοῖσι δὲ μύδων ἦρχε Πολίτης ἀρχαμος ἀνδρῶν,
Ὅς μοι κήδιστος ἑτάρων ἦν, καδνότατός τε,
Ὦ φίλοι, ἔνδον γάρ τις ἐποιχομένη μέγαν ἱστόν,
Καλὸν ἀοιδιάει. (δάπεδον δ' ἅπαν ἀμφιμέμυκε)
Ἦ θεός, ἠὲ γυνή· ἀλλὰ φθεγγώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλέοντες.
Ἣ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
Καὶ κάλει· οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Εὐρύλοχος δ' ὑπέμεινεν, ὀϊσάμενος δόλον εἶναι.
Εἶσεν δ' εἰσαγαγοῦσα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
Ἐν δέ σφιν τυρόν τε καὶ ἄλφιτα καὶ μέλι χλωρὸν
Οἴνῳ πραμνείῳ ἐκύκα. ἀνέμισγε δὲ σίτῳ
Φάρμακα λύγρ', ἵνα πάγχυ λαθοίατο πατρίδος αἴης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, καὶ ἔκπιον, αὐτίκ' ἔπειτα
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, κατὰ συφεοῖσιν ἔέργνυ.
Οἱ δὲ συῶν μὲν ἔχον κεφαλὰς φωνήν τε δέμας τε,
Καὶ τρίχες· αὐτὰρ νοῦς ἦν ἔμπεδος, ὡς τὸ πάρος περ.
Ὣς οἱ μὲν κλαίοντες ἔέρχατο· τοῖσι δὲ Κίρκη

Πάρ

At ego bipartito omnes ſortes ſocios
Numerabam, ducemque utriſque præbebam.
Alterorum ego dux eram, alterorum Eurylochus deo ſimilis.
Sortes autem in galea ferrea concuſſimus ocyus,
Exiliitque ſors magnanimi Eurylochi.
Feſtinabat autem ire, una cum eo duo & viginti ſocii
Flentes: nos etiam reliquerunt lugentes poſt ſe.
Invenerunt autem in convalle ædificatam domum Circes
Politis lapidibus, conſpicuo in loco.
Circa ipſam autem lupi erant montani, atque leones,
Quos illa manſuefecerat, poſtquam mala medicamina dederat.
Neque illi irruerunt in viros, ſed ipſi
Caudis longis adulantes ſurrexerunt.
Ut cum circa dominum canes a convivio venientem
Adulantur: (ſemper enim fert quæ mulceant animum)
Sic circa hos lupi fortes unguibus atque leones
Adulabantur. illi vero timebant ubi viderunt ſæva monſtra.
Steterunt autem in januis deæ pulchricomæ:
Circem autem intus audiebant cantantem voce pulchra,
Telam percurrentem ingentem, divinam: qualia dearum
Subtilia & venuſta & ſplendida opera fiunt.
His vero verba *facere* cœpit Polites dux virorum,
Qui mihi cariſſimus ſociorum erat, quemque maximi faciebam.
O ſocii, intus ſane aliqua texens ingentem telam,
Pulchre canit. (pavimentum autem totum reſonat)
Aut dea, aut fœmina: quare alloquamur ocyus.
Sic dixit: illi vero allocuti ſunt vocantes.
Quæ continuo egreſſa januas aperuit ſplendidas,
Et invitabat: illi una omnes imprudenter ſequebantur:
Eurylochus autem remanſit, ſuſpicatus fraudem eſſe.
Collocavit autem introductos per ſediliaque thronoſque.
Ipſiſque caſeum, & farinam, & mel recens
Vino dulci confudit: commiſcuitque pani
Venena nocentia, ut omnino obliviſcerentur patriæ terræ:
Aſt ubi porrexitque & ebiberunt, ſtatim deinde
Virgula percutiens, intra haras concluſit.
Illi vero porcorum quidem habebant capita vocemque corpuſque,
Et ſetas: mens tamen erat firma, ut antea.
Sic hi quidem flentes concluſi ſunt: quibus Circe

Ili-

Πάρ ῥ' ἄκυλον βάλανόν τ' ἔβαλε, καρπόν τε κρανείης,
Ἔδμεναι, οἷα σύες χαμαιδρυάδες αἰὲν ἔδουσιν.
Εὐρύλοχος δ' ἄψ ἦλθε θοὴν ἐπὶ νῆα μέλαιναν,
Ἀγγελίην ἑτάρων ἐρέων καὶ ἀδμῆτα πότμον.
Οὐδέ τι ἐκφάσθαι δύνατο ἔπος, ἱέμενός περ,
Κῆρ ἄχεϊ μεγάλῳ βεβολημένος· εὖ δέ οἱ ὄσσε
Δακρυόφιν πίμπλαντο, γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Ἀλλ' ὅτε δή μιν πάντες ἀγασσάμεθ' ἐξερέοντες,
Καὶ τότε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατέλεξεν ὄλεθρον.
Ἤομεν, ὡς ἐκέλευες, αὐὰ δρυμά, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Εὕρομεν ἐν βήσῃσι τετυγμένα δώματα καλὰ
Ξεστοῖσιν λάεσσι, περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ.
Ἔνθα δέ τις μέγαν ἰσὸν ἐποιχομένην λίγ' ἄειδεν,
Ἢ θεός, ἠὲ γυνή· τοὶ δ' ἐφθέγγοντο καλέοντες.
Ἠ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤιξε φανάας,
Καὶ κάλει. οἱ δ' ἅμα πάντες ἀϊδρείῃσιν ἕποντο·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑπέμεινα, ὀϊόσαμενος δόλον εἶναι.
Οἱ δ' ἅμ' ἀϊσώθησαν ἀοσσέες, ἀδέ τις αὐτῶν
Ἐξεφάνη· δηρὸν δὲ καθήμενος ἐσκοπίαζον.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ πέρι μὲν ξίφος ἀργυρόπηλον
Ὤμοιϊν βαλόμην, μέγα, χάλκεον· ἀμφὶ δὲ τόξα.
Τὸν δ' αὖ ἡγεμόνα αὐτῶν ὁδὸν ἡγήσασθαι.
Αὐτὰρ ὃ γ' ἀμφοτέρῃσι λαβὼν ἐλίσσετο γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Μή μ' ἄγε κεῖσ' ἀέκοντα διστρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ.
Οἶδα γὰρ ὡς ὅτ' αὐτὸς ἐλάσσεαι, ὅτε τιν' ἄλλον
Ἄξεις σῶν ἑτάρων. ἀλλὰ ξυὺ τῆσδε θοῶσον
Φεύγωμεν· ἔτι γάρ κεν ἀλύξαιμεν κακὸν ἦμαρ.
Ὡς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Εὐρύλοχ', ἦτοι μὲν σὺ μενὲ αὐτοῦ τῷδ' ἐνὶ χώρῳ
Ἔσθων καὶ πίνων κοίλῃ παρὰ νηῒ μελαίνῃ·
Αὐτὰρ ἐγὼν εἶμι, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ὡς εἰπὼν παρὰ νηὸς αὐλίον ἠδὲ θαλάσσης
Ἀλλ' ὅτε δὴ ἄρ' ἔμελλον ἰὼν ἱερὰς ἀνὰ βήσας
Κίρκης ἴξεσθαι πολυφαρμάκου ἐς μέγα δῶμα,
Ἔνθά μοι Ἑρμείας χρυσόῤῥαπις ἀντεβόλησεν
Ἐρχομένῳ πρὸς δῶμα, νεμὴν ἀΐδηλ' ἐοικώς
Πρῶτον ὑπωΐξαντι, τὸ περ χαριέστατον ἥβης·

Ilicis fructum glandemque projecit, & fructum corni,
Ad edendum, qualia ſues cubare ſueti ſemper edunt.
Eurylochus autem continuo venit celerem ad navem nigram,
Nuncium de ſociis relaturus & amarum fatum:
Sed neque proloqui quibat verbum, cupidus licet,
Cor dolore ingenti perculſus. eique oculi
Lacrymis implebantur, luctum enim præ ſe ferebat animus.
Sed cum ei omnes inſtaremus interrogantes,
Tunc cæterorum ſociorum narravit exitium:
Ivimus, ut juſſeras, per querceta, inclyte Ulyſſes:
Invenimus in vallibus fabricatas ædes pulchras
Politis lapidibus, conſpicuo in loco.
Illic quædam magnam telam texens argute canebat,
Aut dea, aut mulier: illi vero alloquebantur vocantes *eam*.
Quæ continuo egreſſa fores aperuit ſplendidas,
Et vocabat. ſimul omnes illi per imperitiam ſequebantur:
At ego ſubſtiti, ratus dolum eſſe.
Illi vero ſimul evanuerunt univerſi, neque quiſquam eorum
Apparuit: diu autem deſidens ſpectabam.
Sic ait. at ego gladium quoque argenteis clavis confixum,
Humeris appoſui, ingentem, ferreum: circum etiam arcum,
Illumque continuo juſſi eandem viam ducere.
At ille ambabus prehendens precabatur genua,
Et me flens verbis alatis alloquebatur:
Ne me duc illuc invitum o Jovis alumne, ſed relinque hic.
Novi enim quod neque ipſe redibis, neque quenquam aliorum
Abduces tuorum ſociorum. ſed cum iſtis ocyus
Fugiamus: adhuc enim effugeremus malam diem.
Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Eurylochе, equidem tu mane iſthic hoc in loco
Edens & bibens cavam apud navem nigram:
At ego vadam, dura enim mihi adeſt neceſſitas.
Sic fatus ab nave ego diſcedebam atque mari.
Sed cum jam eram pergens ſacras per valles
Circes perventurus veneficæ ad magnam domum,
Ibi mihi Mercurius aureo caduceo *inſignis* obviam venit
Incedenti ad domum, adoleſcenti viro ſimilis
Primum pubeſcenti, cujus gratiſſima eſt pubertas:
Manuique mihi inhæſit, verbumque dixit, & compellavit:

Πῇ δ' αὖτως δύσλωε δι' ἄκριας ἔρχεαι οἶος,
Χώρῃ ἀΐδρεις ἐών; ἕταροι δέ τοι οἱ δ' ἐνὶ Κίρκης
Ἔρχαται, ὥσε σύες πυκινὸς καθημῶνας ἔχοντες.
Ἦ πὼς λυσόμενος δῶρ' ἔρχεαι; ἀδὲ σέ φημι
Αὐτὸν νοσήσειν, μενέειν δὲ σύ, σὺδά περ ἄλλοι.
Ἀλλ' ἄγε δή σε κακῶν ἐκλύσομαι ἠδὲ σαώσω·
Τῇ τόδε φάρμακον ἐσθλὸν, ἔχων δ' ἐς δώματα Κίρκης
Ἔρχεο, ὅ κέ τοι κρατὸς ἀλαλκήσει κακὸν ἦμαρ,
Πάντα δὲ τα ἐρέω ὀλοφώϊα δόλια Κίρκης·
Πλέξει τοι κυκεῶ, βαλέει δ' ἐνὶ φάρμακα σίτῳ.
Ἀλλ' οὐδ' ὣς θέλξαι σε δυνήσεται· ἐ γὰρ ἐάσει
Φάρμακον ἐσθλὸν, ὅ τοι δώσω. ἐρέω δὲ ἕκαστα·
Ὁππότε κεν Κίρκη σ' ἐλάσῃ περιμήκεϊ ῥάβδῳ,
Δὴ τότε σὺ ξίφος ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκῃ ἐπαΐξας, ὥσε κτάμεναι μενεαίνων.
Ἡ δέ σ' ὑποδδείσασα κελήσεται εὐνηθῆναι·
Ἔνθα σὺ μηκέτ' ἔπειτ' ἀπανήνασθαι θεὰ εὐνὴν,
Ὄφρά κέ τοι λύσῃ δ' ἑτάρους, αὐτόν τε κομίσῃ.
Ἀλλὰ κέλεσθαί μιν μακάρων μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μή τί τοι αὐτῷ πῆμα κακὸν βυλεύσεμεν ἄλλο,
Μή σ' ἀπογυμνωθέντα κακὸν κ᾽ ἀνίδρα θείη.
Ὣς ἄρα φωνήσας πόρε φάρμακον Ἀργειφόντης,
Ἐκ γαίης ἐρύσας, κ᾽ μοι φύσιν αὐτῆ ἔδειξεν.
Ῥίζῃ μὲν μέλαν ἔσκε, γάλακτι δὲ εἴκελον ἄνθος.
Μῶλυ δέ μιν καλέουσι θεοί. χαλεπὸν δέ τ' ὀρύσσειν
Ἀνδράσι γε θνητοῖσι· θεοὶ δέ τε πάντα δύανται.
Ἑρμείας μὲν ἔπειτ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον,
Νῆσον ἀν' ὑλήεσσαν· ἐγὼ δ' ἐς δώματα Κίρκης
Ἤϊα. πολλὰ δέ μοι κραδίη πόρφυρε κιόντι.
Ἐστὼ δ' εἰνὶ θύρῃσι θεᾶς καλλιπλοκάμοιο.
Ἔνθα στὰς ἐβόησα, θεὰ δέ μοι ἔκλυεν αὐδῆς.
Ἡ δ' αἶψ' ἐξελθοῦσα θύρας ὤϊξε φαεινὰς,
Καὶ κάλει· αὐτὰρ ἐγὼν ἑπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ θρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου. ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Πλέξε δέ μοι κυκεῶ χρυσέῳ δέπαϊ ὄφρα πίοιμι·
Ἐν δέ τε φάρμακον ἧκε, κακὰ φρονέουσ' ἐνὶ θυμῷ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δῶκέν τε, κ᾽ ἔπιον, οὐδέ μ' ἔθελξεν,
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,

320 Ἔρ-

Quorſum ſic temere o infelix per juga incedis ſolus,
Locorum ignarus? ſocii autem tibi illi in Circes *ædibus*
Concluſi ſunt, ut ſues permunita latibula inhabitantes.
An hos liberaturus huc venis? neque te autumo
Ipſum rediturum eſſe: manebis enim tu ubi utique alii.
Sed age jam te ex malis exſolvam atque ſervabo:
Accipe hoc medicamen bonum, retinens autem ad domum Circes
Vade, quod tibi a capite avertat malum diem.
Omnia autem tibi dicam pernicioſa conſilia Circes:
Apparabit tibi mixturam, injiciet vero medicamina in panem.
Sed neque ſic labefacere te poterit; non enim permittet
Remedium bonum quod tibi dabo. dicam vero ſingula:
Quando Circe te percutiet prælonga virga,
Tum ſcilicet tu gladium acutum extrahens a femore
In Circen irrue, perinde atque interficiendi cupidus:
Illa vero te ſubtimeſcens invitabit ad concubitum:
Ibi tu neutiquam deinde recuſa deæ lectum,
Ut tibi diſſolvatque ſocios, ipſumque *te benigne* curet:
Sed jube ipſam beatorum magnum juramentum jurare,
Haud ullum tibi ipſi detrimentum malum paraturam ſe aliud,
Ne te nudatum malum & effœminatum faciat.
Sic locutus præbuit medicamentum Mercurius,
Ex terra evulſum, & mihi naturam ejus monſtravit.
Radice quidem nigrum erat, lacti vero ſimilis flos:
Moly autem ipſum vocant dii. difficileque effoſſu
Viris utique mortalibus: dii autem omnia poſſunt.
Mercurius quidem poſt hæc diſceſſit ad magnum olympum,
Per inſulam ſylvoſam: ego autem ad domum Circes
Ibam. multaque mihi cor cogitabat eunti.
Conſtiti autem pro foribus deæ circratæ:
Ibi ſtans clamavi, dea autem meam exaudivit vocem.
Quæ ſtatim egreſſa fores aperuit ſplendidas,
Et invitabat: at ego ſequebar mœrens corde,
Collocavit autem me introducens in ſedili argenteo clavis,
Pulchro, fabrefacto: ſcabellumque ſub pedibus erat.
Adornavit autem mihi mixturam aureo poculo ut biberem:
Et medicamen immiſit, mala meditans in animo.
Sed poſtquam dedit, & ebibi, neque me labefecit,
Virgula feriens, verbumque dixit, & compellavit:

Ἔρχεο νῦν συφεόνδε, μετ' ἄλλων λέξον ἑταίρων.
Ὣς φάτ'· ἐγὼ δ' ἄορ ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ,
Κίρκη ἐπιπλῆξα, ὥστε κτάμεναι μενεαίνων.
Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπέδραμε, καὶ λάβε γούνων,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Θαῦμά μ' ἔχει ὡς ἤπι πιὼν πάδε φάρμακ' ἐθέλχθης.
Οὐδὲ γὰρ ὐδέ τις ἄλλος ἀνὴρ πάδε φάρμακ' ἀνέτλη
Ὅς κε πίῃ, καὶ πρῶτον ἀμείψεται ἕρκος ὀδόντων.
Σοὶ δέ τις ἐν στήθεσσιν ἀκήλητος νόος ἐστίν.
Ἦ σύγ' Ὀδυσσεύς ἐσσι πολύτροπος, ὅν τέ μοι αἰεὶ
Φάσκεν ἐλεύσεσθαι χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης,
Ἐκ Τροίης ἀνιόντα θοῇ σὺν νηῒ μελαίνῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ κολεῷ μὲν ἄορ θὲο, νῶϊ δ' ἔπειτα
Εὐνῆς ἡμετέρης ἐπιβήσομεν, ὄφρα μιγέντε
Εὐνῇ καὶ φιλότητι, πεποίθομεν ἀλλήλοισιν.
Ὣς ἔφατ', αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Ὦ Κίρκη, πῶς γάρ με κέλῃ σοι ἤπιον εἶναι;
Ἦ μοι σοῦς μὲν ἔθηκας ἐνὶ μεγάροισιν ἑταίρους·
Αὐτὸν δ' ἐνθάδ' ἔχουσα δολοφρονέουσα κελεύεις
Εἰς θάλαμόν τ' ἰέναι, καὶ σῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
Ὄφρά με γυμνωθέντα, κακὸν καὶ ἀνωΐστιον θείης;
Οὐδ' ἂν ἐγὼ ἐθέλοιμι τεῆς ἐπιβήμεναι εὐνῆς,
Εἰ μή μοι πλαίης γε θεὰ μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Μήπί μοι αὖτῷ πῆμα κακὸν βουλεύσεμεν ἄλλο.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυεν ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὄμοσέν τε τελέσσέν τε τὸν ὅρκον,
Καὶ τότ' ἐγὼ Κίρκης ἐπέβην περικαλλέος εὐνῆς.
Ἀμφίπολοι δ' ἄρα κεδνὰ ἐνὶ μεγάροισι πένοντο
Τέσσαρες, αἳ οἱ δῶμα κάτα δρήσεσκον ἔασι.
Γίνονται δ' ἄρα ταί γ' ἔκ τε κρηνέων, ἀπό τ' ἀλσέων,
Ἐκ θ' ἱερῶν ποταμῶν, οἵ τ' εἰς ἅλαδε προρέουσι.
Τάων ἡ μὲν ἔβαλε θρόνοις ἐνὶ ῥήγεα καλά,
Πορφύρεα καθύπερθ', ὑπένερθε δὲ λῖν' ὑπέβαλλεν·
Ἡ δ' ἑτέρη προπάροιθε θρόνων ἐτίταινε τραπέζας
Ἀργυρέας, ἐπὶ δὲ σφι τίθει χρύσεια κάνεια·
Ἡ δὲ τερπὶ κρητῆρι μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα
Ἡδὺν ἐν ἀργυρέῳ νέμε δὲ χρύσεια κύπελλα·
Ἡ δὲ τεπάρτ ὕδωρ ἐφόρει, καὶ πῦρ ἀνέκαιε

Πολ-

Abi nunc in haram, cum cæteris cuba ſociis.
Sic ait. ego autem gladium acutum ſtringens a femore,
In Circen irrui, tanquam occidere cogitans.
Illa vero magnum exclamans ſubtercurrit, & prehendit genua,
Et me lamentans verbis volatilibus allocuta eſt:
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs atque parentes?
Stupor me tenet, quod cum biberis hæc medicamina, haud labefactus es.
Neque enim quiſquam alius vir hæc medicamina ſuſtinuit
Quicumque hauſerit, & primum tranſmiſerit per ſeptum dentium.
Tibi vero aliqua in pectoribus indomita mens eſt.
Certe tu Ulyſſes es verſutus, quem mihi ſemper
Prædixit venturum aureæ virgæ dominus Mercurius,
Ex Troja reverſum celeri cum nave nigra.
Sed age ſane in vaginam gladium pone, nos vero deinde
Lectum noſtrum conſcendamus, ut commixti
Lecto & amore, confidamus invicem nobis.
Sic ait, at ego ipſam excipiens alloquebar:
O Circe, quo pacto me jubes tibi mitem eſſe?
Quæ mihi ſues quidem feciſti in domibus ſocios:
Ipſum autem hic detinens, doloſa jubes
Ad thalamum ire, & tuum conſcendere lectum,
Ut me nudatum, malum & effœminatum facias?
Haud equidem ego volo tuum conſcendere lectum,
Niſi mihi ſuſtineas dea magnum juramentum jurare,
Nullum mihi damnum malum machinaturam te aliud.
Sic dicebam. illa vero continuo juravit ut jubebam.
At poſtquam juravit perfecitque jusjurandum,
Tum ego Circes conſcendi perpulchrum lectum.
Ancillæ autem fidæ in domo ſatagebant
Quatuor, quæ ei per domum miniſtræ erant.
Naſcuntur autem hæ ex fontibus, & a nemoribus,
Et ex ſacris fluminibus, quæ in mare profluunt.
Harum una quidem injecit ſedilibus tincta ſtragula pulchra,
Purpurea ſuperne, inferne lintea candida ſubjecit:
Altera vero ante ſedilia explicuit menſas
Argenteas, eiſque impoſuit aureas lances:
Tertia vero cratere mellifluum vinum miſcebat
Dulce in argenteo, diſtribuit autem aurata pocula:
Quarta vero aquam ferebat, & ſuccendit ignem

Πολλὸν ὑπὸ τρίποδι μεγάλῳ· ἰαίνετο δ' ὕδωρ.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ζέσσεν ὕδωρ εὐὶ λίπτοι χαλκῷ,
Εἰς ῥ' ἀσάμινθον ἔσασα, λοῦ ἐκ τρίποδ' μεγάλοιο,
Θυμῆρες κεράσασα κατὰ κρατός τε ἠδ' ὤμων,
Ὄφρά μοι ἐκ κάματον θυμοφθόρον ἕλετο γυῖων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ λύσσέ τε, ἠδ' ἔχρισεν λίπ' ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δέ με χλαῖναν καλὴν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα·
Εἶσε δέ μ' εἰσαγαγοῦσα ἐπὶ φθρόνου ἀργυροήλου,
Καλοῦ, δαιδαλέου· ὑπὸ δὲ θρῆνυς ποσὶν ἦεν.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ζεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Ἐσθέμεναι δ' ἐκέλευεν· ἐμῷ δ' ἐκ θύμῳ ἄνωγε.
Ἀλλ' ἦμὶν ἀφροσυνέων, κακὰ δ' ὄσσετο θυμός.
Κίρκη δ' ὡς ἐνόησεν ἔμ' ἥμενον, οὐδ' ἐπὶ σίτῳ
Χεῖρας ἰάλλοντα, συγερὸν δέ με πένθος ἔχοντα,
Ἄγχι παρισαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τίφθ' οὕτως Ὀδυσεῦ κατ' ἄρ' ἕζεαι ἶσος ἀνώγῳ,
Θυμὸν ἔδων; βρώμης δ' ἐκ ἅπτεαι οὐδὲ ποτῆτος;
Ἦ πνέ πω δόλον ἄλλον ὀΐεαι, οὐδέ τί σε χρὴ
Δηδίμεν· ἤδη γάρ τοι ἀπώμοσα καρτερὸν ὅρκον.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μὲν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Κίρκη, τίς γάρ κεν ἀνὴρ ὃς εὐαίσιμος εἴη,
Πρὶν πλαὴν πάσασθαι ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Πρὶν λύσασθ' ἑτάρους ἠὲ σὺ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι;
Ἀλλ' εἰ δὴ πρόφρασσα πιεῖν φαγέμεν τε κελεύεις,
Λῦσον, ἵν' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω ἐρίπρας ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην. Κίρκη δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Ῥάβδον ἔχουσ' εὐ χειρὶ, θύρας δ' ἀνέωγε συφειοῦ·
Ἐκ δ' ἔλασεν σιάλοισιν ἐοικότας εὐεώροισιν.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἔσησαν ἐναντίοι· ἡ δὲ διὰ σφῶν
Ἐρχομένη προσάλιφεν ἑκάστῳ φάρμακον ἄλλο.
Τῶν δ' ἐκ μὲν μελέων τρίχες ἔρρεον, ἃς πρὶν ἔφυσε
Φάρμακον ἀλόμενον, τό σφιν πόρε πότνια Κίρκη·
Ἄνδρες δ' αὖ' ἐγένοντο νεώτεροι ἢ πάρος ἦσαν,
Καὶ πολὺ καλλίονες εὐ μείζονες εἰσοράασθαι.
Ἔγνωσαν δέ με κἄκοι, ἑφὼ τ' ἐν χερσὶν ἕκαστος·

Πά-

Multum ſub tripode magno: calefiebat autem aqua.
Aſt ubi jam ferbuit aqua in ſplendido aheno,
In labrum mittens me, lavit ex tripode magno,
Animo *meo* gratum ſpargens per caputque & humeros,
Donec mihi laſſitudinem animi peſtem exemit membris.
Aſt ubi lavit, & unxit pingui oleo,
Meque læna pulchra induit atque tunica:
Collocavit me introductum in ſedili argenteo clavis
Pulchro, fabrefacto: ſcabellumque ſub pedibus erat.
Aquam autem ancilla gutto infundebat ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxta autem politam explicuit menſam.
Panem autem pudica proma appoſuit ferens,
Edulia multa apponens, gratificans de præſentibus:
Edere autem juſſit: meo tamen non placebat animo.
Sed ſedebam alia cogitans, mala enim prævidebat animus.
Circe autem ut animadvertit me ſedentem, neque ad cibum
Manum porrigentem, gravem autem me dolorem habentem,
Prope aſtans verba volatilia dixit:
Quid ſic Ulyſſes ſedes ſimilis muto,
Animum rodens? cibum autem non attingis neque potum?
Certe aliquem dolum alium times, neque te oportet
Timere: jam enim juravi tibi firmum juramentum.
Sic ait: at ego ipſam excipiens dixi:
O Circe, quis enim vir, qui æquus & juſtus ſit,
Prius ſuſtineat guſtare cibum atque potum,
Antequam ſolverit ſocios & præ oculis viderit?
Sed ſi nempe benigna bibere edereque jubes,
Solve, ut oculis videam perdilectos ſocios.
Sic dicebam. Circe autem ex ædibus ibat
Virgam habens in manu, foreſque aperuit haræ:
Exegitque porcis ſimiles novem annorum.
Illi quidem continuo ſtabant oppoſiti: ipſa autem per eos
Incedens adunxit unicuique medicamen aliud.
Eorumque membris pili defluebant, quos ante produxerat
Medicamen exitiale, quod ipſis dederat auguſta Circe:
Virique ſtatim fiebant juniores quam antea fuerant,
Et multo pulchriores & majores aſpectu.
Agnoverunt autem me illi, hæſeruntque in manibus quiſque:

Πᾶσιν δ' ἱμερόεις ὑπέδυ γόος, ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβιζε. θεαὶ δ' ἐλέαιρε κῆ αὐτήν·
Ἡ δέ μιν ἄγχι σᾶσα προσηύδα δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἔρχεο νηῦ ἐπὶ νῆα θοὴν κῆ δῖναν ἁλὸς εἰνὶ
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσατε ἠπειρόνδε,
Κτήματα δ' ἐν σπέεσι πελάσσατε, ὅπλά τε πάντα·
Αὐτὸς δ' αὖ ἰέναι, κῆ ἄγειν ἐρίηρας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐμοιγ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγλαΐωρ·
Βῶν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν κῆ δῖναν ἁλὸς εἰνὶ
Εὗρον ἔπειτ' ἐπὶ νηῒ θοῇ ἐρίηρας ἑταίρους
Οἰκτρὰ ὀλοφυρομένους, ἁλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντας.
Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἄγραυλοι πόρτιες περὶ βῶς ἀγελαίας
Ἐλθοῦσαι ἐς κόπρον, ἐπὴν βοτάνης κορέσωνται,
Πᾶσαι ἅμα σκαίρουσιν ἐναντίαι· οὐδέ τι σηκοὶ
Ἴσχουσ', ἀλλ' ἀδινὰν μυκώμεναι ἀμφιδέουσι
Μητέρας· ὣς ἐμὲ κεῖνοι ἐπεὶ ἴδον ὀφθαλμοῖσι,
Δακρυόεντες ἔχυντο. δόκησε δ' ἄρα σφίσι θυμὸς
Ὡς ἔμεν ὡς εἰ πατρίδ' ἱκοίατο κῆ πόλιν αὐτῶν
Τρηχείης Ἰθάκης, ἵνα τ' ἔτραφεν ἠδ' ἐγενόντο·
Καί μ' ὀλοφυρόμενοι ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Διογενὲς νοήσαντα, διοτρεφὲς, ὣς ἐχάρημεν
Ὡς εἰ τ' εἰς Ἰθάκην αὖθι κοιμήμεθα πατρίδα γαῖαν·
Ἀλλ' ἄγε τῶν ἄλλων ἑτάρων κατάλεξον ὄλεθρον.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἐγὼ προσέφην μαλακοῖς ἐπέεσιν,
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσομεν ἠπειρόνδε,
Κτήματά τ' ἐν σπέεσι πελάσσομεν, ὅπλά τε πάντα.
Αὐτοὶ δ' ὀτρύνεσθε ἐμοὶ ἅμα πάντες ἕπεσθαι,
Ὄφρα ἴδηθ' ἑτάρους ἱεροῖς ἐν δώμασι Κίρκης
Πίνοντας κῆ ἔδοντας· ἐπιεπανὸν γὰρ ἔχουσιν.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσι πίθοντο.
Εὐρύλοχος δέ μοι οἷος ἐρύκανε πάντας ἑταίρους,
Καί σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἆ δειλοί, πόσ' ἴμεν; τί κακῶν ἱμείρεσθε πάσσων,
Κίρκης ἐς μέγαρον καταβήμεναι; ἤ κεν ἅπαντας
Ἢ σῦς ἠὲ λύκους ποιήσεται, ἠὲ λέοντας,
Οἵ κέν οἱ μέγα δῶμα φυλάσσοιμεν κῆ ἀνάγκῃ,
Ὥσπερ Κύκλωψ ἐρξ, ὅτε οἱ μέσαυλον ἴκοντο
Ἡμέτεροι ἕταροι, σὺν δ' ὁ θρασὺς ἕσπετ' Ὀδυσσεύς.

Τὸ-

Omnibus autem dulcis ſubortus eſt luctus, circumque domus
Horrendum reſonabat. dea vero miſerta eſt & ipſa:
Quæ prope me ſtans locuta eſt dia dearum:
Generoſe Laertiade multiſcie Ulyſſes,
Vade nunc ad navem celerem & ad littus maris:
Navem quidem omnium primum ſubducite ad continentem,
Poſſeſſioneſque in ſpeluncas propius ferte, armaque omnia:
Ipſe autem ſtatim revertere, & adduc dilectos ſocios.
Sic ait. at mihi perſuaſus eſt animus generoſus:
Inſtitique ire ad navem celerem & littus maris:
Inveni deinde juxta navem celerem dilectos ſocios
Miſerabiliter lugentes, tenellas lacrymas profundentes.
Ac veluti villaticæ vitulæ circum vaccas armentales
Venientes ad mandram, poſtquam herbis ſaturæ ſunt,
Omnes ſimul vitulantur adverſum: neque amplius ſtabula
Detinent, ſed multum mugientes circum currunt
Matres. ſic *circum* me illi ubi viderunt oculis,
Lacrymantes effundebantur. putabatque ipſorum animus
Ita eſſe quaſi in patriam veniſſent & urbem ſuam
Aſperæ Ithacæ, ubi nutriti ſunt atque nati:
Et me lugentes verbis volatilibus alloquebantur:
Tibi quidem redeunti, Jovis alumne, ſic gratulamur
Perinde atque ſi in Ithacam veniſſemus patriam terram:
Sed age cæterorum ſociorum narra interitum.
Sic dicebant. aſt ego alloquebar blandis verbis:
Navem quidem omnium primum ſubducamus in littus,
Bonaque in ſpeluncis reponamus, armaque omnia.
Vos autem accelerate me una univerſi ſequi,
Ut videatis ſocios ſacris in ædibus Circes
Bibentes & comedentes. copiam enim habent.
Sic dicebam. illique celeriter meis verbis obediebant.
Eurylochus tamen ſolus mihi detinebat omnes ſocios,
Et eos compellando, verbis volucribus allocutus eſt:
Ah miſeri, quo imus? quid mala concupiſcitis iſta,
Circes ad ædes ut deſcendatis? quæ omnes
Aut ſues aut lupos reddet, aut leones,
Qui ei magnam domum cuſtodiamus etiam neceſſario,
Ut Cyclops fecit, quando ei *ad* caulam venerunt
Noſtri ſocii, unaque hic audax ſecutus eſt Ulyſſes.

Hu-

Τῶν γὰρ κ᾽ κεῖνοι ἀπασθαλίῃσιν ὄλοντο.
Ὣς ἔφατ᾽. αὐτὰρ ἔγωγε μετὰ φρεσὶ μερμήριξα,
Σπασάμενος παν̓υπνιχεὶ ἄορ παχὲ παρὰ μηρῦ,
Τῷ οἱ ἀποτμήξας κεφαλὴν ἀδάς δε πελάσσαι,
Καὶ πηῷ περ ἐόντι μάλα χεδόν. ἀλλά μ᾽ ἑταῖροι
Μειλιχίοις ἐπέεσιν ἐρήτυον ἄμοθεν ἄμ᾽,
Διογενὲς, τῶν μὲν ἐάσομεν, ἠ σὺ κελεύεις,
Αὐτὰρ παρ νηί τε μένειν κ᾽ νῆα ἔρυσθαι·
Ἡμῖν δ᾽ ἡγεμόνα ἱερὰ πρὸς δώματα Κίρκης.
Ὣς φάμενοι, παρὰ νηὸς ἀνῆιον ἠδὲ θαλάσσης.
Οὐδὲ μὲν Εὐρύλοχον κοίλῃ παρὰ νηὶ λέλειπτο,
Ἀλλ᾽ ἕπετ᾽· ἔδδισεν γὰρ ἐμῶν ἐκπαγλον ὀνείδω.
Τόφρα δὲ τὰς ἄλλας ἑτάρους εὖ δώμασι Κίρκη
Ἐνδυκέως λοῦσέ τε, κ᾽ ἔχρισεν λίπ᾽ ἐλαίῳ.
Ἀμφὶ δ᾽ ἄρα χλαίνας ἕλας βάλεν, ἠδὲ χιτῶνας,
Δαινυμένους δ᾽ ἄρα πάντας ἐφ̓ρόμεν εὖ μεγάροισιν.
Οἱ δ᾽ ἐπεὶ ἀλλήλους εἶδον, φράσαντό τε πάντα,
Κλαῖον ὀδυρόμενοι, περὶ δὲ ςοναχίζετο δῶμα.
Ἠ δέ μιν ἄγχι σᾶσα προσηύδα δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν̓ Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν θαλερὸν γόον ὄρνυτε, οἶδα κ᾽ αὐτὴ
Ἠ μὲν ὅσ᾽ ἐν πόντῳ πάθετ᾽ ἄλγεα ἰχθυόεντα,
Ἠ δ᾽ ὅσ᾽ αὖ ἄρσιοι ἀνδρες ἐδηλήσαντ᾽ ἐπὶ χέρσω.
Ἀλλ᾽ ἄγετ᾽ ἐσθίετε βρώμιν, κ᾽ πίνετε οἶνον,
Εἰόκεν αὖτις θυμὸν ἐνὶ ςήθεσι λάβητε,
Οἷον ὅτε πρῶτον ἐλείπετε πατρίδα γαῖαν
Τρηχείης Ἰθάκης· νῦν δ᾽ ἀσκελέες κ᾽ ἄθυμοι,
Αἰεὶ ἄλης χαλεπῆς μεμνημένοι· ἀδέ ποθ᾽ ὑμῖν
Θυμὸς ἐν ἀφροσύνῃ, ἐπεὶ μάλα πολλὰ πέποσθε.
Ὣς ἔφαθ᾽. ἡμῖν δ᾽ αὖτ᾽ ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
Ἔνθα μὲν ἤματα πάντα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Ἤμεθα δαινύμενοι κρέα τ᾽ ἄπειρα κ᾽ μέθυ ἡδύ.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ ῥ᾽ ἐνιαυτὸς ἦλθ, περὶ δ᾽ ἔτραπον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ᾽ ἤματα μακρὰ τελέσθη,
Καὶ τότε μ᾽ ἐκκαλέσαντες ἔφαν ἑῖρες ἑταῖροι,
Δαιμόνι᾽, ἤδη νῦν μιμνήσκεο πατρίδος αἴης,
Εἰ ποι δέσφατόν ἐσι σαωθῆναι, κ᾽ ἱκέσθαι
Οἶκον ἐς ὑψόροφον κ᾽ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς ἔφαν. αὐτὰρ ἐμοὶ ἐπεπάθετο θυμὸς ἀγλαὸς.

Ὣς

Hujus enim etiam illi insipientia perierunt.
Sic ait. at ego in mente constituebam,
Stringens longum gladium crasso a femore,
Hoc ei abscindens caput ad solum dejicere,
Tametsi consanguinitate proximo. sed me socii
Mollibus verbis retinebant aliunde alius:
Jovis alumne, hunc quidem sinamus, siquidem tu jubes,
Hic juxta navem manere & navem custodire:
Nobis autem dux esto sacram ad domum Circes.
Sic locuti, ab nave ascendebant atque mari.
Neque tamen Eurylochus cavam apud navem relinquebatur,
Sed sequebatur: timebat enim meas atroces minas.
Interea vero cæteros socios in domo Circe
Studiose lavitque, & unxit pingui oleo,
Circumque lænas induit, atque tunicas.
Epulantes autem pulchre omnes invenimus intra ædes.
Hi vero postquam invicem conspexerunt, reputaruntque omnia,
Flebant lugentes, undequaque autem resonabat domus.
Illa vero prope me stans alloquebatur dia dearum:
Divine Laertiade versute Ulysses,
Ne amplius nunc tenellum luctum excitetis. novi & ipsa
Partim quot in ponto passi estis dolores piscoso,
Partim quot inimici viri mala tibi intulerunt in continente.
Sed agite comedite cibum, & bibite vinum,
Donec denuo animum intra præcordia receperitis,
Qualem *habebatis* cum primum relinqueretis patriam terram
Asperæ Ithacæ: nunc vero aridi *lassitudine estis* & tristes,
Semper erroris duri memores: neque unquam vobis
Animus est in lætitia, quia multa passi estis.
Sic ait. nobisque mox persuasus est animus generosus.
Hic quidem diebus omnibus integrum in annum
Sedimus epulantes carnes immensas & suave vinum:
Sed quando jam annus erat, & circumvertebantur horæ
Mensibus exactis, & dies longi perfecti erant,
Tunc me evocantes alloquebantur percari socii:
Infelix, jam nunc memor esto patriæ terræ,
Si tibi fatale est servari, atque pervenire
Domum in excelsam & tuam in patriam terram.
Sic dicebant. at mihi persuasus est animus generosus.

Sic

Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄσπετα καὶ μέθυ ἡδύ·
Ἡμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα·
Αὐτὰρ ἐγὼ Κίρκης ἐπιβὰς περικαλλέος αὐλῆς,
Γούνων ἐλιπάνδουσα· θεὰ δέ μοι ἔκλυεν αὐδῆς·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ὦ Κίρκη, τέλεσόν μοι ὑπόσχεσιν ἣν περ ὑπέσης,
Οἴκαδε πεμψέμεναι. θυμὸς δέ μοι ἔσσυται ἤδη,
Ἠδ' ἄλλων ἑτάρων, οἳ μοι φθινύθουσι φίλον κῆρ,
Ἀμφ' ἔμ' ὀδυρόμενοι, ὅτε πού σύγε νόσφι γένηαι.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μηκέτι νῦν ἐέκοντες ἐμῷ ἐνὶ μίμνετε οἴκῳ·
Ἀλλ' ἄλλην χρὴ πρῶτον ὁδὸν τελέσαι, καὶ ἱκέσθαι
Εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαινῆς Περσεφονείης,
Ψυχῆ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο,
Μαντῆος ἀλαοῦ, τῷ τε φρένες ἔμπεδοί εἰσι.
Τῷ καὶ τεθνειῶτι νόον πόρε Περσεφόνεια
Οἷῳ πεπνύσθαι· τοὶ δὲ σκιαὶ ἀΐσσουσιν.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔμοιγε κατεκλάσθη φίλον ἦτορ·
Κλαῖον δ' ἐν λεχέεσσι καθήμενος, οὐδέ τι θυμὸς
Ἤθελ' ἔτι ζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίων τε κυλινδόμενός τε κορέσθην,
Καὶ τότε δή μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Κίρκη, πὼς γὰρ ταῦτα ὁδὸν ἡγεμονεύσει;
Εἰς Ἄϊδος δ' ἔπω τις ἀφίκετο νηὶ μελαίνῃ.
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Μή τί τοι ἡγεμόνος γε ποθὴ παρὰ νηὶ μελέσθω·
Ἱστὸν δὲ στήσας, αὐτὰ δ' ἱστία λευκὰ πετάσσας,
Ἧσο. πνοιὴ δέ κέ τοι πνοιὴ Βορέαο φέρῃσιν.
Ἀλλ' ὁπότ' αὖ δὴ νηῒ διʼ Ὠκεανοῖο περήσῃς,
Ἔνθʼ ἀκτή τε λάχεια καὶ ἄλσεα Περσεφονείης,
Μακραί τ' αἰγίροι, καὶ ἰτέαι ὠλεσίκαρποι,
Νῆα μὲν αὐτοῦ κέλσαι ἐπʼ Ὠκεανῷ βαθυδίνῃ,
Αὐτὸς δ' εἰς Ἀΐδεω ἰέναι δόμον ἀρρῶστον.
Ἔνθα μὲν εἰς Ἀχέροντα Πυριφλεγέθων τε ῥέουσι
Κωκυτός θʼ, ὅς δὴ Στυγὸς ὕδατός ἐστιν ἀπορρώξ,

Sic tum quidem tota die ad ſolis occaſum
Sedimus epulantes carnes infinitas & ſuave vinum:
Quando vero ſol occidit, & caligo advenit,
Illi quidem dormierunt per ædes obſcuras:
At ego Circes inſcendens perpulchrum lectum,
Ad genua ſupplex rogavi: dea vero meam audivit vocem:
Et ipſam compellans verba volatilia dixi:
O Circe, perfice mihi promiſſionem quam promiſiſti,
Ad domum miſſuram. animus enim mihi impellitur jam,
Atque cæterorum ſociorum, qui mihi affligunt carum cor,
Circa me lamentantes, quandocunque tu abes.
Sic dicebam. illa continuo excepit dia dearum,
Divine Laertiade vaferrime Ulyſſes,
Ne amplius nunc inviti mea manete in domo:
Sed aliam oportet primum viam perficere, & pervenire
In Plutonis domos & ſævæ Proſerpinæ,
Animam conſulturos Thebani Tireſiæ,
Vatis cæci, cujus præcordia integra ſunt.
Ei etiam mortuo mentem tribuit Proſerpina
Solus ut ſaperet: reliqui autem umbræ volitant.
Sic ait. at mihi fractum eſt meum cor:
Flebam autem in lecto ſedens, neque animus
Volebat amplius vivere & videre lumen ſolis.
Aſt ubi flendo volutandoque ſaturatus eram,
Tunc ſcilicet ipſam verbis excipiens alloquebar:
O Circe, quiſnam hanc viam præibit?
In Plutonis domos enim nemo unquam pervenit nave nigra.
Sic dixi. illa continuo reſpondit dia dearum:
Divine Laertiade verſute Ulyſſes,
Minime tibi ducis deſiderium apud navem curæ ſit.
Quin malo erecto, veliſque albis expanſis,
Sede: illam enim tibi flatus Boreæ feret.
Sed cum jam nave per Oceanum trajeceris,
Ubi littuſque molle & nemora Proſerpinæ,
Longæque populi, & ſalices ſteriles,
Navem quidem illic ſiſte in Oceanum vorticoſum,
Ipſe autem in Plutonis eas domum obſcuram.
Ubi & in Acherontem Pyriphlegethonque confluunt
Cocytuſque, qui ſcilicet Stygis aquæ eſt rivus,

Et

Πέτρη τε, ξυέσίς τε δύω ποταμῶν ἐριδέπων.
Ἔνθα δ' ἔπειθ' Ἥρως χειμῳθεὶς πέλας, ὥς σε κελεύω,
Βόθρον ὀρύξαι ὅσον τε πυγόσιον ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χολὴν χεῖσθαι πᾶσι νεκύεσι,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέϊ οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ παλύνειν.
Πολλὰ δὲ γενέσθαι νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥτις ἀρίστη
Ῥέξειν σὺ μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν.
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθεν οἶν ἱερεύσέμεν οἴῳ,
Παμμέλαν', ὃς μήλοισι μεταπρέπει ὑμετέροισιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν εὐχῇσι λίσῃ κλυτὰ ἔθνεα νεκρῶν
Ἔνθ' οἶν ἀρνειὸν ῥέζειν θῆλύν τε μέλαιναν,
Εἰς Ἔρεβος στρέψας, αὐτὸς δ' ἀποπνόσφι τραπέσθαι,
Ἱέμενος ποταμοῖο ῥοάων. σὺν δὲ πολλαὶ
Ψυχαὶ ἐλεύσονται νεκύων κατατεθνειώτων.
Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑταίροισιν ἐποτρύνας καὶ σαῶσαι
Μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ
Δείροντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν,
Ἰφθίμῳ τ' Ἀΐδῃ καὶ ἐπαινῇ Περσεφονείῃ.
Αὐτὸς δὲ ξίφος ὀξὺ ἐρυσσάμενος παρὰ μηροῦ
Ἧσθαι, μηδὲ ἐᾶν νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἔνθά τοι αὐτίκα μάντις ἐλεύσεται, ὄρχαμε λαῶν,
Ὅς κέν τοι ἔπιφσιν ὁδὸν καὶ μέτρα κελεύθου,
Νόστον θ', ὡς ἐπὶ πόντον ἐλεύσεαι ἰχθυόεντα.
Ὣς ἔφατ'· αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς.
Ἀμφὶ δέ μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσεν.
Αὐτὴ δ' ἀργύφεον φᾶρος μέγα ἔννυτο Νύμφη
Λεπτὸν καὶ χαρίεν, περὶ δὲ ζώνην βάλετ' ἰξυΐ,
Καλὴν, χρυσείην· κεφαλῇ δ' ἐπέθηκε καλύπτρην.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ δῶματ' ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους,
Μειλιχίοις ἐπέεσσι παρασταδὸν αὐδρα ἕκαστον,
Μηκέτι νῶϊ ἕδοντες ἀωτέετε γλυκὺν ὕπνον·
Ἀλλ' ἴομεν· δὴ γάρ μοι ἐπέφραδε πότνια Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ
Οὐδὲ μὲν ἔδ' αὖθι πάντες ἀπήμονας ἦγον ἑταίρους·
Ἐλπήνωρ δέ τις ἔσκε νεώτατος, οὐδέ τι λίην
Ἀλκιμος οὐ πολέμῳ, οὔτε φρεσὶν ἦσιν ἀρηρώς,

Ὅς

Et rupes, confluenſque duorum fluviorum eſt murmurantium.
Ibi deinde Heros accedens prope, ut te jubeo,
Foſſam fode cubitalem quaquaverſum.
Circa illam libamen funde omnibus manibus,
Primum mulſo, deinde etiam dulci vino,
Tertium autem aqua: inſuper autem farinam albam miſce.
Multa vero ſupplicato manium inanibus capitibus,
Te reverſum in Ithacam, ſterilem vaccam quæ optima ſit
Sacrificaturum domi tuæ, pyramque impleturum rebus bonis.
Tireſiæ vero ſeparatim arietem ſacrificaturum ſoli,
Prorſus nigrum, qui inter oves excellit veſtras.
Aſt ubi precibus oraveris inclytas gentes mortuorum,
Ibi tum ovem marem ſacrifica fœmellamque nigram,
Ad Erebum convertens, ipſe autem ſeorſim averſus ſis,
Contendens ad fluvii fluenta. ibi vero multæ
Animæ accedent manium defunctorum.
Nimirum tunc deinde ſocios hortare & jube
Oves quæ ſcilicet jacebunt mactatæ ſævo ferro
Excoriatas comburere: vota vero facere diis,
Præpotenti Plutoni & ſævæ Proſerpinæ.
Ipſe autem gladium acutum extrahens a femore
Sedeas, neque permitte manium inania capita
Ad ſanguinem prope accedere, antequam Tireſiam ſciſciteris.
Hic tibi ſtatim vates adveniet, o dux populorum,
Qui tibi dicat viam & modum itineris,
Reditumque ut per pontum proficiſcaris piſcoſum.
Sic dixit: ſtatimque aureo throno conſpicua venit aurora.
Me vero læna tunicaque veſtibus veſtivit.
Ipſa autem candidam togam ingentem induit Nympha
Tenuem & venuſtam, zonaque cinxit lumbos,
Pulchra, aurea: capitique impoſuit calanticam.
At ego per domum vadens adhortabar ſocios,
Mollibus verbis aſtans virum quemque:
Ne amplius nunc dormientes carpite dulcem ſomnum:
Sed eamus: jam enim mihi edixit veneranda Circe.
Sic dicebam. illis vero perſuaſus eſt animus generoſus.
Neque tamen vel inde ſaltem mali expertes abduxi ſocios:
Elpenor quidam erat minimus natu, neque nimis
Fortis in bello, neque mente ſua aptus,

Qui

Ὅς μοι ἄνωθ' ἑταίρων ἱερὸς ἐν δώμασι Κίρκης
Ψυχεῦ ἰμείρων κατελέξατο οἰνοβαρείων·
Κινυμένων δ' ἑταίρων ὅμαδον καὶ δοῦπον ἀκούσας,
Ἐξαπίνης ἀνόρουσε, καὶ ἐκλάδετο φρεσὶν ἦσιν
Ἀγχοῦ δ' ἐλθὼν ἐπέβαλλε μακρὰ βαλὼν·
Ἀλλὰ κατὰ πρηνὴς πέσεν, ἐκ δέ οἱ αὐχὴν
Ἀστραγάλων ἔαγε, ψυχὴ δ' ἀΐδος δὲ κατῆλθε.
Ἐρχομένοισι δὲ τοῖσιν ἐγὼ μετὰ μῦθον ἔειπον,
Φάσθε νύ που οἴκονδε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Ἔρχεσθ'· ἄλλον δ' ἡμῖν ὁδὸν τεκμήρατο Κίρκη
Εἰς Ἀΐδαο δόμους καὶ ἐπαυλῆς Περσεφονείης,
Ψυχῆ χρησομένους Θηβαίου Τειρεσίαο.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Ἑζόμενοι δὲ καθῦδι γόων, πλόντό τε χάπας.
Ἀλλ' ὑ γὰρ τις πρῆξις ἐγίνετο μυρομένοισιν.
Ἀλλ' ὅτε δή ῥ' ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ ἐπὶ ἅλα θαλάσσης
Ἤομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες,
Τόφρα δ' ἄρ' οἰχομένην Κίρκη παρὰ νηὶ μελαίνῃ
Ἀρνειὸν κατέδησεν ὄϊν, ἠδὲ μέλαιναν,
Ῥεῖα παρεξελθοῦσα. τίς ἂν θεὸν ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτ', ἢ ἐνδὲ ἢ ἔνθα κιόντα;

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Λ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ἀπαγγέλει πῶς κατὰ τὰς Κίρκης ἐντολὰς εἰς ᾅδου κατῆλθεν, καὶ ὡς ἤκουσε Τειρεσίου τοῦ μάντεως περὶ τῆς ἑαυτοῦ καὶ τῶν ἄλλων σωτηρίας, καὶ ὡς τὰς Ἥρωας καὶ τὰς Ἡρωΐδας εἶδεν ἐν ᾅδου, καὶ στὼ μητέρα, καὶ τῶν εἰς Ἴλιον συστρατευσάντων ἐνίους, καὶ τῶν ἐν ᾅδου κολαζομένων τινάς.

Λάμβδα δ' ἐν αἰδεῖ ψυχαῖς ἐνέτυχεν Ὀδυσσεύς.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλθομεν ἠδὲ θάλασσαν,
Νῆα μὲν ἂρ πάμπρωτον ἐρύσσαμεν εἰς ἅλα δῖαν,
Ἐν δ' ἱστὸν πεθέμεσθα καὶ ἱστία νηὶ μελαίνῃ·
Ἐν δὲ τὰ μῆλα λαβόντες ἐβήσαμεν, ἐν δὲ καὶ αὐτοὶ

Qui mihi ſeorſim a ſociis ſacris in ædibus Circes
Refrigerium cupiens dormivit vino gravatus:
Moventium autem ſe ſociorum tumultum, & ſtrepitum audiens,
Repente ſurrexit, & oblitus fuerat mente ſua
Retro deſcendere iens in ſcalam longam:
Sed recta de tecto decidit, eique cervix
Ex articulis fracta eſt, anima vero ad inferos deſcendit.
Venientibus autem illis ego ſermonem dixi:
Autumaſtis fortaſſis domum caram in patriam terram
Ituros: aliam autem nobis viam oſtendit Circe
In Plutonis domum & ſæyæ Proſerpinæ,
Animam conſulturis Thebani Tireſiæ.
Sic dixi. Illis vero fractum eſt carum cor.
Sedentes autem illic flebant, vellebantque capillos.
Sed enim nullus profectus fiebat lugentibus.
Sed quando jam ad navem celerem & littus maris
Ibamus triſtes, teneras lacrymas profundentes,
Interea vadens Circe ad navem nigram
Maſculam alligavit ovem, fœmellamque nigram,
Facile prætergreſſa. quis deum nolentem
Oculis videat, aut huc aut illuc euntem?

ODYSSEÆ HOMERI

XI. LIBRI

Argumentum.

ENarrat quomodo ad Circes mandata ad inferos deſcenderit: & quo pacto audiverit Tireſiam vatem de ſua & cæterorum fortuna. Et ut Heroas & Heroidas viderit apud inferos, & matrem, & eorum, qui ad Ilium militarunt, nonnullos & eorum, qui apud inferos puniuntur.

A. Apud Orcum animas convenit Ulyſſes.

AST ubi ad navem devenimus & mare,
Navem omnium primum deduximus in mare divinum,
Malumque impoſuimus & vela navi nigræ.
Etiam pecudes ſumentes inegimus, atque ipſi quoque

Βαίνομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἡμῖν δ' ὦ καταπίσθε νεὼς κυανοπρῴροιο
Γίγνετον ἔρον ἴει πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Ἡμεῖς δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα,
Ἥμεθα· τὼ δ' αὔεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνεν.
Τῆς δὲ παννυχίης πέτετ' ἰσία πόντοπορόωσης,
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δ' ἐς πείραθ' ἵκανε βαθυῤῥόου Ὠκεανοῖο.
Ἔνθα δὲ Κιμμερίων ἀνδρῶν δῆμός τε πόλις τε
Ἠέρι τε νεφέλῃ κεκαλυμμένοι, οὐδέ ποτ' αὐτοὺς
Ἠελίος φαέθων ἐπιδέρκεται ἀκτίνεσσιν,
Οὐδ' ὁπότ' ἂν στείχῃσι πρὸς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Οὐδ' ὅταν αὖ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτράπηται·
Ἀλλ' ἐπὶ νύξ ὀλοὴ τέταται δειλοῖσι βροτοῖσι.
Νῆα μὲν ἔνθ' ἐλάσαντες ἐκέλσαμεν· ἐκ δὲ τὰ μῆλα
Εἱλόμεθ', ὡμοὶ δ' αὖτε παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο
Ἤομεν, ὄφρ' ἐς χῶρον ἀφικόμεθ' ὃν φράσε Κίρκη.
Ἔνθ' ἱερῆϊα μὲν Περιμήδης Εὐρύλοχός τε
Εἶχον· ἐγὼ δ' ὦορ ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηροῦ,
Βόθρον ὄρυξα ὅσον τε πυγοστόον ἐνθα καὶ ἐνθα·
Ἀμφ' αὐτῷ δὲ χοὰς χέομεν πᾶσι νεκύεσσιν,
Πρῶτα μελικρήτῳ, μετέπειτα δὲ ἡδέι οἴνῳ,
Τὸ τρίτον αὖθ' ὕδατι· ἐπὶ δ' ἄλφιτα λευκὰ πάλυνον.
Πολλὰ δὲ γουνούμην νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα,
Ἐλθὼν εἰς Ἰθάκην, στεῖραν βοῦν ἥπερ ἀρίστην
Ῥέξειν ἐν μεγάροισι, πυρὴν τ' ἐμπλησέμεν ἐσθλῶν·
Τειρεσίῃ δ' ἀπάνευθε μέλαιναν ἔρδεσθαι ὄϊν ἱερὰν ἐμὸν οἶον
Πασσέλαν, ὃς μήλοισι μεταπρέπει ἡμετέροισι.
Τὰς δ' ἐπεὶ εὐχωλῇσι κατὰ ῥέζων ἐκάλεσσα νεκρῶν
Ἔκ τε ἀμνὸν μῆλα λαβὼν ἀπεθειροτόμησα
Εἰς βόθρον, ῥέε δ' αἷμα κελαινεφές· αἱ δ' ἀγέροντο
Ψυχαὶ ὑπ' ἐξ Ἐρέβεος νεκύων κατατεθνηώτων,
Νύμφαί τ', ἠϊθεοί τε, πολύτλητοί τε γέροντες,
Παρθενικαί τ', ἀταλαὶ νεοπενθέα θυμὸν ἔχουσαι.
Πολλοὶ δ' ὀτάμενοι χαλκήρεσιν ἐγχείῃσιν
Ἄνδρες ἀρηῖφατοι, βεβροτωμένα τεύχε' ἔχοντες,
Οἱ πολλοὶ περὶ βόθρον ἐφοίτων ἄλλοθεν ἄλλος
Θεσπεσίῃ ἰαχῇ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἥρει·

Conſcendimus mœrentes, uberes lacrymas profundentes.
Nobis autem rurſus a poſteriori parte navis nigræ proram
Secundum ventum immittit implentem velum, bonum ſocium,
Circe cirrata potens dea *humana* voce utens.
Nos autem arma cuncta diſponentes per navem,
Sedimus. ipſam *navem* ventuſque gubernatorque dirigebat.
Cujus tota die extendebantur vela per pontum vadentis.
Occidit autem ſol, obſcurabanturque omnes vici.
Et ea ad fines pervenit profundi Oceani:
Hic vero Cimmeriorum erat virorum populuſque civitaſque
Caligine & nube tecti, neque unquam eos
Sol lucidus aſpicit radiis,
Neque cum vadit ad cælum ſtelliferum,
Neque cum rurſus ad terram de cælo vertitur:
Sed nox pernicioſe ſupervolat miſeris mortalibus.
Navem quidem illuc profecti ſubduximus: pecudes autem
Extraximus: ipſi autem contra ad fluxum Oceani
Ibamus, donec in locum pervenimus quem indicaverat Circe.
Hic victimas quidem Perimedes Eurylochuſque
Tenebant: ego autem gladium acutum extrahens a femore,
Foſſam feci cubitalem inde & inde:
Circa eam autem libamina fundebamus omnibus manibus,
Primum mulſo, poſtea vero dulci vino,
Tertioque aqua, inſuper molam albam miſcebam:
Multaque precatus ſum *vovens* manium infirma capita,
Ubi veniſſem in Ithacam, ſterilem bovem quæ optima
Me ſacrificaturum in ædibus, pyramque impleturum bonis:
Tireſiæ vero ſeorſim ovem ſacrificaturum ſoli
Totam nigram, quæ inter pecora excellat noſtra.
Has ubi votis & precibus gentes mortuorum
Precatus eram, illas pecudes prehendens eis cervices abſcidi
Super foſſam, fluebat vero ſanguis niger: atque congregabantur
Animæ ex Erebo mortuorum defunctorum,
Sponſæque, juveneſque, & ærumnoſi ſenes,
Virgunculæque tenellæ, recenti luctu *fuscium* animum habentes:
Multi etiam vulnerati æratis haſtis
Viri in bello occiſi, cruentata arma habentes,
Qui multi circa foſſam obambulabant aliunde alius
Immenſo clamore: me vero pallidus timor cepit:

Δὴ τότ' ἔπειθ' ἑτάροισιν ἐπότρυνα ἐκέλευσα,
Μῆλα τὰ δὴ κατέκειτ' ἐσφαγμένα νηλεῖ χαλκῷ,
Δείραντας κατακῆαι, ἐπεύξασθαι δὲ θεοῖσιν
Γ' φθίμῳ τ' Ἀΐδῃ ϗ ἐπαμύνῃ Περσεφονείῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ ξίφος ὀξὺ ἐρυσάμενος παρὰ μηροῦ
Ἧμην, οὐδ' ἔων νεκύων ἀμενηνὰ κάρηνα
Αἵματος ἆσσον ἴμεν, πρὶν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Πρώτη δὲ ψυχὴ Ἐλπήνορος ἦλθεν ἑταίρου.
Οὐ γάρ πω ἐτέθαπτο ὑπὸ χθονὸς ἠυροδείης.
Σῶμα γὰρ ἐν μεγάρῳ Κίρκης κατελείπομεν ἡμεῖς
Ἄκλαυτον ϗ ἄθαπτον, ἐπεὶ πόνος ἄλλος ἐπῆγε.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων·
Ἐλπῆνορ, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα;
Ἔφθης πεζὸς ἐὼν ἢ ἐγὼ σὺ νηὶ μελαίνῃ;
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οἰμώξας ἠμείβετο μύθῳ·
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἄσέ με δαίμων αἶσα κακὴ, ϗ ἀθέσφατος οἶνος.
Κίρκης δ' ἐν μεγάρῳ κατακείμενος οὐκ ἐνόησα
Ἄψορρον καταβῆναι, ἰὼν ἐς κλίμακα μακρὴν,
Ἀλλὰ κατανπερὺ τέλεος πεσον, ἐκ δέ μοι αὐχὴν
Ἀστραγάλων ἐάγη, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε κατῆλθε.
Νῦν δέ σε τῶν ὄπιθεν γενάζομαι ἠ παρεόντων,
Πρός τ' ἀλόχου ϗ πατρὸς, ὅς ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Τηλεμάχου θ' ὃν μοῦνον ἐνὶ μεγάροισιν ἔλειπες·
Οἶδα γὰρ ὡς ἐνθένδε νιὸν δόμου ἐξ Ἀΐδαο,
Νῆσον ἐς Αἰαίην χήσεις ἀργέα νῆα·
Ἔνθά σ' ἔπειτα αὖθι κέλομαι μνήσασθαι ἐμεῖο,
Μή μ' ἄκλαυτον ἄθαπτον ἰὼν ὄπιθεν καταλείπειν,
Νοσφισθείς, μή τοί τι θεῶν μήνιμα γένωμαι·
Ἀλλά με κακκῆαι σὺ σὺν τεύχεσιν ὅσσά μοί ἐστιν,
Σῆμά τέ μοι χεῦαι πολιῆς ἐπὶ ἰνὶ θαλάσσης,
Ἀνδρὸς δυστήνοιο, ϗ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
Ταῦτά τέ μοι τέλεσον, πῆξαί τ' ἐπὶ τύμβῳ ἐρετμὸν,
Τῷ ϗ ζωὸς ἔρεσσον, ἐὼν μετ' ἐμοῖς ἑτάροισιν.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ταῦτά τοι ὦ δύστηνε τελαδήσω τε ϗ ἔρξω.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβόμενὼ συγεροῖσιν
Ἧμεθ'· ἐγὼ μὲν ἄνωθεν ἐφ' αἵματι φάσγανον ἴσχων,
Εἶδω-

Tum ſcilicet deinde ſocios adhortatus juſſi,
Pecudes quæ jam jacebant mactatæ ſævo ferro,
Deglubere & comburere, votaque facere diis,
Fortique Plutoni & ſævæ Proſerpinæ.
Aſt ego gladium acutum ſtringens a femore
Sedebam, neque ſinebam mortuorum debilia capita
Ad ſanguinem prope accedere, priuſquam Tireſiam interrogaſſem.
Prima vero anima Elpenoris venit ſocii.
Nondum enim ſepultus erat ſub terram ſpatioſam.
Cadaver enim in ædibus Circes reliqueramus nos
Indefletum & inſepultum, quoniam labor alius urgebat.
Illum ego flevi ut vidi, miſertuſque ſum animo,
Et ipſum allocutus verba volucria dixi:
Elpenor, quo pacto veniſti ſub tenebras obſcuras?
Prius veniſti pedes quam ego cum navi nigra?
Sic dixi. ille me plorans excepit ſermone:
Inclyte Laertiade ingenioſe Ulyſſes,
Labefecit me dæmonis fatum malum, & immodicum vinum.
Circes in domo cubans non adverti animum,
Quomodo retro deſcenderem, iens ad ſcalam longam,
Sed recta de tecto decidi, mihique cervix
Ex articulis fracta eſt, anima vero ad inferos devenit.
Nunc te per eos *qui* poſt *te ſunt* oro non præſentes,
Per uxoremque & patrem, qui nutrivit parvulum,
Telemachumque quem unicum in ædibus reliquiſti:
Scio enim quod hinc profectus ex *domo* Plutonis,
Inſulam in Ææam appelles fabrefactam navem:
Ibi te deinde rex, jubeo recordari mei,
Ne me indefletum inſepultum diſcedens poſt te relinquas,
Digreſſus, ne qua tibi deorum ira fiam:
Sed me combure cum armis quæcunque mihi ſunt,
Tumulumque mihi aggere cani in littore maris,
Viri infelicis, etiam poſteris audiendum.
Hæc mihi perfice, figeque ſuper ſepulchrum remum,
Quo etiam vivus remigabam, quandiu eram cum meis ſociis.
Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Hæc tibi o infelix perficiam & curabo.
Nos quidem ſic verbis alternantes triſtibus
Sedebamus: ego quidem ſuper ſanguine gladium tenens,

Εἶδωλον δ' ἑτέρωθεν ἑταίρης πόλλ' ἀγόρευεν.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ μητρὸς καταδευομένης,
Αὐτολύκη θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἀντικλεια,
Τὴν ζωὴν κατέλειπον ἰὼν εἰς Ἴλιον ἱρὴν.
Τὴν μὲν ἐγὼ δάκρυσα ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ·
Αἶψα δὲ ὧς εἶων προτέρω, πυκινόν περ ἀχεύων,
Αἵματος ὄφρα πίοι, τεῦ δὴν Τειρεσίαο πυθέσθαι.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχων, ἐμὲ δ' ἔγνω καὶ προσέειπεν,
Τίπτ' αὖτ' ὦ δύστηνε λιπὼν φάος ἠελίοιο
Ἦλυθες, ὄφρα ἴδῃς νέκυας καὶ ἀτερπέα χῶρον;
Ἀλλ' ἀποχάζεο βόθρου, ἀπίσχε δὲ φάσγανον ὀξύ,
Αἵματος ὄφρα πίω, καί τοι νημερτέα εἴπω.
Ὣς φάτ'. ἐγὼ δ' ἀνάχασσάμενος, ξίφος ἀργυρόηλον
Κολεῷ ἐγκατέπηξα. ὁ δ' ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν,
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα μαντιπολεύων,
Νόστον δίζηαι μελιηδέα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Τὸν δέ τοι ἀργαλέον θήσει θεός. οὐ γὰρ οἴω
Λήσειν Ἐννοσίγαιον, ὅ, τοι κότον ἐνδέτο θυμῷ,
Χωόμενος ὅτι οἱ ὀΐον φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀλλ' ἔτι μέν γε καὶ ὣς κακά περ πάσχοντες ἵκεσθε,
Αἴ κ' ἐθέλῃς σὸν θυμὸν ἐρυκακέειν καὶ ἑταίρων,
Ὁππότε δὴ πρῶτον πελάσῃς ἀδρυόεσσαν νῆα
Θρινακίῃ νήσῳ, προφυγὼν ἰοειδέα πόντον·
Βοσκομένας δ' εὕρητε βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει·
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσῃ, νόστου τε μέδηαι,
Καί κεν ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
Νηΐ τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' εἴπερ κεν ἀλύξῃς,
Ὀψὲ κακῶς νέηαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους,
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης. δήεις δ' ἐν πήματα οἴκῳ,
Ἄνδρας ὑπερφιάλους, οἵ τοι βίοτον κατέδουσιν,
Μνώμενοι ἀπριάτοις ἄλοχον καὶ ἕδνα διδόντες.
Ἀλλ' ἦτοι κείνων γε βίας ἀποτίσεαι ἐλθών.
Αὐτὰρ ἐπὴν μνηστῆρας ἐνὶ μεγάροισι τεοῖσι
Κτείνῃς ἠὲ δόλῳ, ἢ ἀμφαδὸν ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἔρχεσθαι δ' ἤπειτα λαβὼν εὐήρες ἐρετμόν,
Εἰσόκε τὰς ἀφίκηαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν

Ἀνέ-

Simulacrum vero altrinſecus ſocii multa loquebatur.
Supervenit autem anima matris demortuæ,
Autolici filia magnanimi Anticlea,
Quam vivam reliqui profectus ad Ilium ſacrum.
Hanc quidem ego deflevi videns miſeratuſque ſum animo:
Sed neque ſic permittebam priorem, multum licet dolens,
Ad ſanguinem prope accedere, antequam Tireſiam audirem.
Supervenit autem anima Thebani Tireſiæ,
Aureum ſceptrum tenens, meque agnovit & allocuta eſt:
Quid huc o infelix linquens lumen ſolis
Veniſti, ut videas manes & inamabilem locum?
Sed recede a foſſa, removeque gladium acutum,
Sanguinem ut bibam, & tibi vera dicam.
Sic ait: ego autem recedens, gladium argenteis clavis diſtinctum
Vaginæ infixi. ille deinde bibit ſanguinem nigrum,
Atque tum ſcilicet me verbis alloquebatur vates inculpabilis:
Reditum quæris mellis inſtar dulcem illuſtris Ulyſſes:
Quem tibi difficilem faciet deus. non enim puto
Id latebit Neptunum, qui iram adverſum te repoſuit animo,
Iratus quod ei filium carum excæcaſti.
Sed tamen mala licet patientes perveniretis,
Si velis tuum animum arcere & ſociorum,
Quando ſcilicet primum appuleris fabrefactam navem
Thrinacriæ inſulæ, elapſus obſcuro ponto:
Paſcenteſque inveneritis boves & pingues pecudes
Solis, qui omnia videt & omnia inaudit:
Hos ſi illæſos reliqueris, reditumque curaveris,
Et adhuc ſic in Ithacam mala licet patientes perveniretis:
Sin læſeris, tum tibi definio interitum
Navique & ſodalibus. ipſe quoque etiamſi elabaris,
Sero *tamen* calamitoſe redibis, ubi perdideris omnes ſocios,
Navi in aliena, invenieſque mala domi,
Viros inſolentes, qui tibi victum comedunt,
Ambientes divinam uxorem & munera dantes.
Sed tamen illorum vim ulciſceris adveniens.
Aſt ubi procos in ædibus tuis
Interfeceris ſive dolo, ſive palam acuto ferro,
Proficiſcere deinde ſumens habilem remum,
Donec ad illos perveneris, qui non ſciunt mare

Ἀνέρες, οὐδέ δ' ἄεισαν μεμιγμένον ἠδὲ βοῆσαν.
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασιν νέας φοινικοπαρῄους,
Οὐδ' ἥρε' ἐρετμά, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ τοι ἐρέω μάλ' ἀριφραδές, οὐδέ σε λήσει·
Ὁππότε κεν δή τοι ξυμβλήμενον ἄλλον ὁδίτην
Φῆι ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν αὐὰ φαδίμῳ ὤμῳ·
Καὶ τότε δὴ γαίῃ πήξας εὐῆρες ἐρετμὸν,
Ῥέξας ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειόν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἶκαδ' ἀποστίχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι, τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Πᾶσι μάλ' ἐξείης· θανάτῳ δέ τοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ σε πέφνῃ
Γήρᾳ ὑπὸ λιπαρῷ ἀρημένον. ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσονται. τάδε τοι νημερτέα εἴρω.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον·
Τειρεσίη, τὰ μὲν ἄρ τε ἐπέκλωσαν θεοὶ αὐτοί·
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Μητρὸς τὴν δ' ὁρόω ψυχὴν κατατεθνειυῖαν·
Ἥ δ' ἀκέουσ' ἧστ' αἷμα, καὶ ὀφθαλμοὺς ἀνέσχεν,
Ἔτλη ἐσαῦτα ἰδεῖν, οὐδὲ προπροθήσασθαι·
Εἰπὲ δέ μοι πῶς κεν μ' ἀναγνοίη τοῖον ἐόντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτὶκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν.
Ῥηίδιόν τοι ἔπος ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θέσθαι·
Ὅντινα μὲν κεν ἐᾷς νεκύων κατατεθνειώτων
Αἵματος ἆσσον ἵμεν, ὅδε τοι νημερτὲς ἐνίσπει·
Ὅν δέ κ' ἐπιφθονέῃς, ὅδε τοι πάλιν εἶσιν ὀπίσω.
Ὣς φάμενον ψυχὴ μὲν ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω
Τειρεσίαο ἄνακτος, ἐπεὶ κατὰ θέσφατ' ἐλέξεν·
Αὐτὰρ ἐγὼν αὖτ' μενον ἔμπεδον, ὄφρ' ἐπὶ μήτηρ
Ἦλυθε, καὶ πίεν αἷμα κελαινεφές· αὐτίκα δ' ἔγνω,
Καί μ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τέκνον ἐμόν, πῶς ἦλθες ὑπὸ ζόφον ἠερόεντα
Ζωὸς ἐών; χαλεπὸν δὲ τάδε ζωοῖσιν ὁρᾶσθαι.
Μέσσῳ γὰρ μεγάλοι ποταμοὶ καὶ δεινὰ ῥέεθρα.
Ὠκεανὸς μὲν πρῶτα, τὸν οὔπως ἐστὶ περῆσαι
Πεζὸν ἐόντ', ἢν μή τις ἔχῃ εὐεργέα νῆα.
Ἦ νῦν δὴ Τροίηθεν ἀλώμενος εἰνάδ' ἱκάνεις
Νηΐ τε καὶ ἑτάροισι πολὺν χρόνον; οὐδέ πω ἦλθες

Viri, neque ſale miſtam eſcam edunt.
Neque ſane hi ſciunt naves purpureas *in proræ* genis,
Neque habiles remos, qui alæ navium ſunt.
Signum vero tibi dicam perquam notabile, neque te latebit.
Quando tibi obviam factus alius viator
Dixerit *te* ventilabrum habere in forti humero,
Tunc ſcilicet terræ infigens habilem remum,
Mactans victimas eximias Neptuno regi,
Arietem, taurumque, & verrem a quo ſues ſaliuntur,
Domum revertere, mactesque ſacras hecatombas
Immortalibus diis, qui cælum latum habitant,
Omnibus ſane ordine. mors vero tibi extra mare ipſi
Lenta prorſum talis adveniet, quæ te occidet
Senectute ſub molli confectum. circum autem populi
Felices erunt. hæc tibi certa dico.
Sic dixit. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Tireſia, hæc quidem fortaſſis decreverunt dii ipſi:
Sed age mihi hoc dic & vere enarra,
Matris hanc video animam demortuæ: 140
Illa tacita ſedet prope ſanguinem, neque ſuum filium
Suſtinet palam aſpicere, neque alloqui.
Dic rex quo pacto me agnoſcet talem.
Sic dicebam. ille vero me rurſus excipiens allocutus eſt:
Facile tibi verbum hoc dicam, & in mente ponam: 145
Quemcunque quidem ſines mortuorum defunctorum
Ad ſanguinem prope accedere, ille tibi verum dicet:
Cui vero invidebis, ille tibi abibit retro.
Sic locuta anima quidem abiit domum Plutonis intra
Tireſiæ regis, poſtquam oracula ediſſeruit: 150
Aſt ego illic manebam conſtanter, donec mater
Advenit, & bibit ſanguinem nigrum: ſtatim autem agnovit,
Et me lamentans verbis volucribus allocuta eſt:
Fili mi quo pacto veniſti ſub caliginem obſcuram
Vivus cum ſis? difficile enim hæc viventibus videre. 155
Interſunt in medio ingentes fluvii & valida fluenta.
Oceanus quidem primum, quem non licet trajicere
Peditem, niſi quis habeat bene compactam navem.
Num jam a Troja errabundus huc veniſti
Cum navique & ſociis longo tempore? necdum iviſti 160

In

Εἰς Γ' Ἀΐδαο; ὐδ' εἰδες σὺν μεγάροισι γυναῖκα;
Ὣς ἔφατ'· αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Μῆτερ ἐμὴ, χρειὼ με κατήγαγεν εἰς Ἀΐδαο,
Ψυχῆ χρησόμενον Θηβαίου Τειρεσίαο.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, ὐδέ πω ἁμῆς
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχων ἀλάλημαι ὀιζύν,
Ἐξ ἧς πρὸ πρόσθ' ἑπόμην Ἀγαμέμνονι δίῳ
Ἴλιον εἰς ὐπερον, ἵνα Τρωσὶ μαχοίμην.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε παγκληγὲς θανάτοιο;
Ἦ δολιχὴ νοῦσος, ἦ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν;
Εἰπὲ δέ μοι πατρός τε καὶ ἰέης ὃν κατέλειπον,
Ἦ ἔπ' παρ κείνοισιν ἐμὸν γέρας, ἦέ πς ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔχει, ἐμὲ δ' ὐκ ἔτ φασὶ νέεσθαι.
Εἰπὲ δέ μοι μνηστῆς ἀλόχου βαλίω τε νόον τε,
Ἦὲ μένει παρὰ παιδὶ, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσει.
Ἦ ἤδη μιν ἔγημεν Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος,
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
Καὶ λίην κείνη γε μένει τετληότι θυμῷ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν. ὀιζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνουσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσα.
Σὸν δ' ὔπω πς ἔχει καλὸν γέρας, ἀλλὰ ἕκηλος
Τηλέμαχος τεμένη νέμεται, καὶ δαῖτας ἐίσας
Δαίνυται, ἃς ἐπέοικε δικασπόλον ἀνδρ' ἀλεγύνειν.
Πάντες γὰρ καλέουσι. πατὴρ δὲ σὸς αὐτόθι μίμνει
Ἀγρῷ, ὐδὲ πόλινδε κατέρχεται· ὐδέ οἱ εὐναὶ
Δέμνια καὶ χλαῖναι, καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα·
Ἀλλ' ὄγε χείμα μὲν εὕδει ὅθι δμῶες ἐνὶ οἴκῳ,
Ἐν κόνι ἀγχι πυρὸς, κακὰ δὲ χροὶ εἵματα ἕσται·
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσι θέρος τεθαλυῖά τ' ὀπώρη,
Πάντη οἱ κατὰ γυνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο
Φύλλων κεκλιμένων χθαμαλαὶ βεβλήαται εὐναί.
Ἔνθ' ὄγε κεῖτ' ἀχέων· μέγα δὲ φρεσὶ πένθος ἀέξει,
Σὸν πότμον γοόων· χαλεπὸν δ' ἐπὶ γῆρας ἰκάνει.
Οὕτω γάρ καὶ ἐγὼν ὀλόμην, καὶ πότμον ἐπέσπον.
Οὐτ' ἔμ' ἐνὶ μεγάροισιν ἐὐσκοπος ἰοχέαιρα
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχομένη κατέπεφνεν,
Οὔτε πς ἔν μοι νοῦσος ἐπήλυδεν, ἥτε μάλιστα

200 Τη-

In Ithacam? neque vidisti in ędibus uxorem?
Sic ait. ego ipsam excipiens alloquebar,
Mater mea, necessitas adegit me in Plutonis ędes,
Animam consulturum Thebani Tiresię.
Nondum enim prope veni Achajam, neque nostram
Terram adivi, sed semper habens erro ęrumnam:
Ex quo primum secutus sum Agamemnonem dium
In Ilium equis aptum, ut cum Trojanis pugnarem.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Quodnam te fatum edomuit longum somnum inducentis mortis?
An diuturnus morbus, aut Diana sagittis gaudens
Suis mitibus jaculis aggrediens occidit?
Dic etiam mihi *de* patre & filio quem reliqui,
An adhuc apud illos meum *imperii* decus, aut aliquis jam
Virorum alius habet, me autem non amplius autumant rediturum.
Dic etiam mihi nuptæ uxoris consiliumque mentemque,
An manet cum puero, & salva omnia custodit:
An jam eam duxit Achivorum qui erat præstantissimus.
Sic dicebam. ipsa statim respondit veneranda mater:
Et sane illa quidem manet afflicto animo
Tuis in ædibus: ærumnosæ autem ei semper
Consumuntur noctesque diesque lacrymas fundenti.
Tuum tamen nondum quisquam habet pulchrum *imperii* honorem, sed quietus
Telemachus lucos colit, & epulis justis
Epulatur, quæ decet jura *populis* dantem virum curare:
Omnes enim vocant. pater autem tuus illic manet
In agro, neque in urbem concedit: neque illi lecti
Strata & lænæ, & stragula lævia:
Sed ille hyeme quidem dormit ubi mancipia in domo,
In cineribus prope ignem, malaque corpori indumenta induit:
Ast ubi venit æstasque virensque autumnus,
Undique illi per fertilem partem vineæ vitiferæ
Ex foliis delapsis humiles sternuntur lectuli:
Ubi ille jacet mœrens: ingentemque in præcordiis luctum alit,
Tuum fatum deflens: molesta autem insuper senectus urget.
Sic enim & ego perii, & fatum obii.
Neque me domi scopum ferire docta jaculatrix
Suis mitibus telis aggrediens interemit,
Neque aliquis me morbus invasit, qui maxime

Tabe

Τηκεδόνι συνερῇ μελέων ἐξείλετο θυμόν.
Ἀλλά με σός τε πόθος, σά τε μήδεα, φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ,
Σή τ' ἀγανοφροσύνη μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἔγωγ' ἔθελον φρεσὶ μερμηρίξας
Μητρὸς ἐμῆς ψυχὴν ἐλέειν καταθνητήσης.
Τρὶς μὲν ἐφορμήθην, ἐλέειν τέ με θυμὸς ἄνωγε,
Τρὶς δέ μοι ἐκ χειρῶν σκιῇ ἴκελον ἢ καὶ ὀνείρῳ
Ἔπτατ'· ἐμοὶ δ' ἄχος ὀξὺ γενέσκετο κηρόθι μᾶλλον.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Μῆτερ ἐμή, τί νύ μ' οὐ μίμνεις ἐλέειν μεμαῶτα,
Ὄφρα καὶ εἰν Ἀΐδαο φίλας περὶ χεῖρε βαλόντε
Ἀμφοτέρω κρυεροῖο πεπαρπώμεσθα γόοιο;
Ἦ τί μοι εἴδωλον δόε ἀγαυὴ Περσεφόνεια
Ὤτρυν', ὄφρ' ἐπὶ μᾶλλον ὀδυρόμενος τενάχιζω;
Ὣς ἐφάμην. ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο πότνια μήτηρ,
Ὦ μοι τέκνον ἐμὸν, περὶ πάντων κάμμορε φώτων,
Οὔτι σε Περσεφόνεια Διὸς θυγάτηρ ἀπαφίσκει,
Ἀλλ' αὕτη δίκη ἐστὶ βροτῶν, ὅτε κέν τε θάνωσιν.
Οὐ γὰρ ἔτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἶνες ἔχουσιν,
Ἀλλὰ τὰ μέν τε πυρὸς κρατερὸν μένος αἰθομένοιο
Δαμνᾷ, ἐπεί κε πρῶτα λίπῃ λεύκ' ὀστέα θυμός,
Ψυχὴ δ' ἠύτ' ὄνειρος ἀποπταμένη πεπότηται.
Ἀλλὰ φόωσδε τάχιστα λιλαίεο· ταῦτα δὲ πάντα
Ἴσθ', ἵνα καὶ μετόπισθε τεῇ ἐπιδεύῃσθα γυναικί.
Νῶϊ μὲν ὧς ἐπέεσσιν ἀμειβόμεθ'· αὐτὰρ ἐγὼ δὲ
Ἤλυθον (ὤτρυνε γὰρ ἀγαυὴ Περσεφόνεια)
Ὅσσαι ἀριστήων ἄλοχοι ἔσαν ἠδὲ θύγατρες.
Αἱ δ' ἀμφ' αἷμα κελαινὸν ἀολέες ἠγερέθοντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ βάλλον ὅπως ἐρέωμι ἑκάστῃ·
Ἥδε δέ μοι κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Σπασσάμενος παύνησε ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ,
Οὐκ ἔων πιέειν ἅμα πάσας αἷμα κελαινόν.
Αἱ δὲ προμνήστῑνα ἐπήσαν, ἡ δὲ ἑκάστη
Ὃν γόνον ἐξαγόρευεν· ἐγὼ δ' ἐρέεινον ἁπάσας.
Εἶδε δ' ἵππι πρώτιστα Τυρὼ ἴδον Σαλμωνῆος,
Ἣ φάτο Σαλμωνῆος ἀμύμονος ἔκγονος εἶναι.
Φῆ δὲ Κρηθῆος γυνὴ ἔμμεναι Αἰολίδαο,
Ἣ ποταμῷ ἠράσατ' Ἐνιπῆος θείοιο,
Ὃς πολὺ κάλλιστος ποταμῶν ἐπὶ γαῖαν ἵησι·

Καὶ

Tabe inviſa membris exemiſſet animum.
Sed me tuique deſiderium, tuique cura, inclyte Ulyſſes,
Tuaque benignitas dulci vita privarunt.
Sic ait. at ego volui mente deliberans
Matris meæ animam prehendere defunctæ.
Ter quidem conabar, amplectique me animus jubebat,
Ter autem mihi ex manibus inſtar umbræ aut ſomni
Avolavit: mihique dolor acutus exiſtebat ex animo magis:
Et ipſam compellans verbis velocibus allocutus ſum,
Mater mea, cur me non expectas amplecti *te* cupientem,
Ut etiam apud inferos caras manus circumdantes *collis*
Ambo miſerabili delectemur luctu?
Nunquid mihi idolum hoc inclyta Proſerpina
Immiſit, ut adhuc magis lamentans ingemiſcam?
Sic dicebam, ſtatimque reſpondebat optima mater:
Heu mihi fili mi, ſuper omnes infelix viros,
Minime Proſerpina Jovis filia deludit,
Sed hæc conditio eſt mortalium, cum mortui fuerint.
Non enim amplius carneſque & oſſa nervi habent,
Sed ea quidem ignis valida vis ardentis
Abſumit, ubi primum reliquit alba oſſa animus,
Anima vero tanquam ſomnium avolans volat.
Sed in lucem viventium celerrime contende: hæc autem omnia
Scias, ut etiam in poſterum tuæ dicas uxori.
Nos quidem ſic verbis confabulabamur: mulieres autem
Acceſſerunt (incitabat enim inclyta Proſerpina)
Quotquot optimatum uxores erant atque filiæ.
Quæ circa ſanguinem nigrum frequentes congregabantur.
Aſt ego conſultabam quo pacto interrogarem ſingulas:
Illud autem mihi in animo optimum videbatur conſilium,
Extrahens acutum gladium craſſo a femore,
Non ſinebam bibere ſimul omnes ſanguinem nigrum.
Illæ vero præſtolantes alias aliam accedebant, unaquæque autem
Suum genus narrabat: egoque interrogabam ſingulas.
Hic videlicet primam Tyro vidi bono patre natam,
Quæ dicebat Salmonei inculpati ſe filiam eſſe:
Dicebat autem Crethei ſe uxorem eſſe Æolidæ,
Quæ fluvium amavit Enipeum divinum,
Qui multo pulcherrimus fluviorum per terram labitur:

Et

Καὶ ῥ' ἐπ' Ἐνιπῆος πωλέσκετο καλὰ ῥέεθρα·
Τῷ δ' ἄρα εἰσάμενος γαιήοχος Ἐννοσίγαιος,
Ἐν προχοῇς ποταμοῦ παρελέξατο δινήεντος.
Πορφύρεον δ' ἄρα κῦμα περιστάθη ὄρεϊ ἴσον
Κυρτωθὲν, κρύψεν τε θεὸν θνητόν τε γυναῖκα.
Λῦσε δὲ παρθενίῃ ζώνῃ, κατὰ δ' ὕπνον ἔχυεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐτέλεσσε θεὸς φιλοτήσια ἔργα,
Ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Χαῖρε γύναι φιλότητι, περιπλομένου δ' ἐνιαυτῷ
Τέξεις ἀγλαὰ τέκνα· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιοι ὐναὶ
Ἀθανάτων. σὺ δὲ τῶς κομέειν, ἀπαμήμεναί τε.
Νῦν δ' ἐρχὰ πρὸς δῶμα, κῆ ἴσχεο, μηδ' ὀνομήνῃς.
Αὐτὰρ ἐγώ τοί εἰμι Ποσειδάων ἐνοσίχθων.
Ὣς εἰπὼν, ὑπὸ πόντον ἐδύσατο κυμαίνοντα.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη, Πελίην τέκε καὶ Νηλῆα,
Τὼ κρατερὼ θεράποντε Διὸς μεγάλοιο γενέσθην
Ἀμφοτέρω· Πελίης μὲν ἐν ἀφνειῷ Ἰαωλκῷ
Ναῖε πολυῤῥήνων, ὁ δ' ἄρ' ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι·
Τὼς δ' ἑτέρως Κρηθῆϊ τέκε βασίλεια γυναικῶν,
Αἴσονά τ', ἠδὲ Φέρητ', Ἀμυθαόνά θ' ἱππιοχάρμην.
Τοὶ δὲ μέτ', Ἀνταίοιο ἴδον Ἀσωποῖο θύγατρα,
Ἣ δὴ καὶ Διὸς ἔσχετ' ἐν ἀγκοίνῃσιν ἰαῦσαι,
Καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδ' Ἀμφίονά τε Ζῆθόν τε,
Οἵ πρῶτοι Θήβης ἔδος ἔκτισαν ἐπταπύλοιο,
Πύργωσάν τ'. ἐπεὶ οὔ μὲν ἀπύργωτόν γ' ἐδύναντο
Ναιέμεν εὐρύχορον Θήβην, κρατερώ περ ἐόντε.
Τοὶ δὲ μέτ', Ἀλκμήνην ἴδον Ἀμφιτρύωνος ἄκοιτιν,
Ἣ ῥ' Ἡρακλῆα θρασυμέμονα θυμολέοντα
Γείνατ', ἐν ἀγκοίνῃσι Διὸς μεγάλοιο μιγεῖσα.
Καὶ Μεγάρην, Κρείοντος ὑπερθύμοιο θύγατρα,
Τὴν ἔχεν Ἀμφιτρύωνος υἱὸς μένος αἰὲν ἀτειρὴς.
Μητέρα τ' Οἰδιπόδαο ἴδον καλὴν Ἐπικάστην,
Ἣ μέγα ἔργον ἔρεξεν ἀϊδρείῃσι νόοιο,
Γημαμένη ᾧ υἷϊ· ὁ δ' ὃν πατέρ' ἐξεναρίξας
Γήμεν. ἄφαρ δ' ἀνάπυστα θεοὶ θέσαν ἀνθρώποισιν.
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν Θήβῃ πολυηράτῳ ἄλγεα πάσχων,
Καδμείων ἴφθιμος, θεῶν ὀλοὰς διὰ βουλάς.
Ἡ δ' ἔβη εἰς Ἀΐδαο πυλάρταο κρατεροῖο,
Ἀψαμένη βρόχον αἰπὺν ἀφ' ὑψηλοῖο μελάθρου,

Et forte propter Enipei verſabatur pulchra fluenta:
Huic igitur ſimilis qui terram continet, & quatit deus
In oſtiis fluvii accubuit vorticoſi.
Purpureus autem fluctus circumſtetit monti æqualis
Curvatus, abſconditque deum mortalemque fœminam.
Solvit autem virgineam zonam, ſomnumque offudit.
Aſt poſtquam perfecit deus amatoria opera,
Inhæſit ſane ei manu, verbumque dixit, & compellavit:
Sis læta, mulier, hoc amore, circumvoluto enim anno
Paries pulchros liberos: quia haud vani concubitus
Immortalium. tu vero hos cura enutrique.
Nunc autem i domum, & te contine, neve *cuiquam* indices:
At ego tibi ſum Neptunus terræ quaſſator.
Sic locutus, pontum ſubiit fluctuantem.
Illa autem prægnans, Peliam peperit & Neleum,
Qui fortes miniſtri Jovis magni fuere
Ambo: Pelias quidem in ſpatioſa Jaolco
Habitabat abundans pecudibus, hic vero in Pylo arenoſa.
Alios quoque Cretheo peperit regina fœminarum,
Æſonemque, atque Pheretem, Amythaonemque gaudentem equis.
Poſt hanc Antiopam vidi Aſopi filiam,
Quæ ſcilicet & *ipſa* Jovis gloriabatur in ulnis dormiſſe,
Et habuit duos filios Amphionemque Zethumque,
Qui primi Thebarum fundamenta locarunt ſeptem portas habentium,
Turribuſque circumdederunt, cum abſque turribus non poſſent
Habitare ſpatioſas Thebas, fortes licet eſſent.
Poſt hanc Alcmenam vidi Amphitryonis uxorem,
Quæ Herculem audacem animum leonis habentem
Peperit, in complexu Jovis magnanimi commiſta.
Et Megaram Creontis magnanimi filiam,
Quam habuit Amphitryonis filius animis ſemper indomitus.
Matrem quoque Œdipodis vidi pulchram Epicaſtam,
Quæ ingens facinus commiſit imprudentia mentis,
Nupta ſuo filio: ille vero ſuum patrem vita ſpolians
Uxorem duxit. ſtatimque hæc vulgata dii fecerunt hominibus.
Sed ille quidem in Theba amabili dolores patiens,
Thebanis imperabat, deorum dira per conſilia:
Illa autem abiit in Plutonis *domum* altas portas habentem firmam
Aptans laqueum ſublimem ab alta trabe,

Ἐξ ἄχεϊ χομένην. τῷ δ' ἄλγεα κάλλιπ' ὀπίσω
Πολλὰ μάλ', ὅσα τε μητρὸς Ἐρινύες ἐκτελέσωσι.
Καὶ Χλῶριν εἶδον περικαλλέα, τὴν ποτε Νηλεὺς
Ἠμεν ἑὴν μετὰ κάρτος, ἐπεὶ πόρε μυρία ἕδνα,
Ὀπλοσταΐην κούρην Ἀμφίονος Ἰασίδαο,
Ὃς ποτ' ἐν Ὀρχομενῷ Μινυηΐῳ ἶφι ἄνασσεν·
Ἣ δὲ Πύλῳ βασίλευε, τέκεν δέ οἱ ἀγλαὰ τέκνα,
Νέστορά τε, Χρομίον τε, Περικλύμενόν τ' ἀγέρωχον.
Τοῖσι δ' ἔπ' ἰφθίμῃσι Πηρὼ τέκε, θαῦμα βροτοῖσι,
Τὴν πάντες μνώοντο περικτίται· οὐδέ τι Νηλεὺς
Τῷ ἐδίδου ὃς μὴ ἕλικας βόας εὐρυμετώπους
Ἐκ Φυλάκης ἐλάσειε βίῃ Ἰφικληείης
Ἀργαλέας. πὰς δ' οἶος ὑπέσχετο μάντις ἀμύμων
Ἐξελάαν· χαλεπὴ δὲ θεοῦ κατὰ μοῖρα πέδησε,
Δεσμοί τ' ἀργαλέοι, καὶ βουκόλοι ἀγριώωντο.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μηνῶν τε καὶ ἡμερᾶων ἐξετελεῦντο
Ἀψ περιτελλομένων ἕτεων, καὶ ἐπήλυθον ὧραι.
Καὶ τότε δή μιν ἔλυσε βίῃ Ἰφικληείη,
Θέσφατα πάντ' ἐπόησε· Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή.
Καὶ Λήδῃ εἶδον τὴν Τυνδαρέῳ παράκοιτιν,
Ἥ ῥ' ὑπὸ Τυνδαρέῳ κρατερόφρονι ἐγείνατο παῖδε,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα·
Τὼ ἄμφω ζωὸς κατέχει φυσίζοος αἶα·
Οἳ καὶ νέρθεν γῆς τιμὴν πρὸς Ζηνὸς ἔχοντες,
Ἄλλοτε μὲν ζώουσ' ἑτερήμεροι, ἄλλοτε δ' αὖτε
Τεθνᾶσιν, τιμὴν δὲ λελόγχασιν ἶσα θεοῖσι.
Τὴν δὲ μέτ', Ἰφιμέδειαν Ἀλωῆος παράκοιτιν
Εἶσιδον, ἣ δὴ φάσκε Ποσειδάωνι μιγῆναι.
Καί ῥ' ἔτεκεν δύο παῖδε (μινυνθαδίω δὲ γενέσθην)
Ὦτόν τ' ἀντάϊον, τηλεκλειτόν τ' Ἐφιάλτην,
Οὓς δὴ μηκίστους θρέψε ζείδωρος ἄρουρα,
Καὶ πολὺ καλλίστους, μετὰ γε κλυτὸν Ὠρίωνα.
Ἐννέωροι γὰρ τοίγε καὶ ἐννεαπήχεες ἦσαν
Εὖρος, ἀτὰρ μῆκός γε γενέσθην ἐννεόργυοι.
Οἳ ῥα καὶ ἀθανάτοισιν ἀπειλήτην, ἐν Ὀλύμπῳ
Φυλόπιδα στήσειν πολυαῖκος πολέμοιο.
Ὄσσαν ἐπ' Οὐλύμπῳ μέμασαν θέμεν, αὐτὰρ ἐπ' Ὄσσῃ
Πήλιον ἀνοσίφυλλον, ἵν' οὐρανὸς ἀμβατὸς εἴη.
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσαν ἐὴ ἥβης μέτρον ἵκοντο·

Α'*

Suo dolore correpta. illi autem dolores reliquit poſt ſe
Valde multos, quotquot matris furiæ efficiunt.
Et Chlorin vidi perpulchram, quam olim Neleus
Uxorem duxit ſuam ob formam, ubi dedit copioſiſſimam dotem,
Minimam natu puellam Amphionis Jaſidæ,
Qui quondam in Orchomeno Minyeo potenter imperavit,
Atque in Pylo regnavit, peperit autem illi pulchros liberos,
Neſtoremque, Chromiumque, Periclymenumque præclarum.
Poſt hos eximiam Pero peperit, miraculum hominibus,
Quam omnes ambiebant vicini: neque Neleus
Huic dabat qui non nigras boves latis frontibus
Ex Phylaca abegiſſet præpotentis Iphicli
Difficiles *abactu*, quas ſolus promiſit vates inculpatus
Abacturum ſe: grave autem dei fatum impedivit,
Vinculaque ſæva, & bubulci agreſtes.
Sed cum jam menſeſque & dies finiti eſſent,
Rurſus circumvoluto anno, & advenerunt horæ,
Atque tunc demum ipſum ſolvit præpotens Iphiclus,
Fatalia omnia prolocutum, Jovis autem perficiebatur conſilium.
Et Ledam vidi Tyndari uxorem,
Quæ ex Tyndaro ſortes peperit filios
Caſtoremque equorum domitorem, & pugnis valentem Pollucem:
Quos ambos vivos habet alma terra:
Qui etiam infra terram honorem ab Jove habentes,
Alias quidem vivunt alternis diebus, alias autem rurſus
Moriuntur, honoremque ſortiti ſunt æqualem diis.
Poſt hanc, Iphimediam Aloei uxorem
Aſpexi, quæ ſcilicet dicebat ſe Neptuno miſtam.
Et peperit quidem duos filios (brevis tamen vitæ fuerunt)
Otumque diis æquiparandum, inclytumque Ephialtem,
Quos ſcilicet longiſſimos enutrivit alma terra,
Et longe pulcherrimos, poſt inclytum Orionem.
Novem annorum enim illi & novem cubitorum erant
Latitudine. at longitudine erant novem orgyiarum,
Qui etiam immortalibus minabantur, in cælo
Certamen moturos tumultuoſi belli.
Oſſam ſuper Olympo conati ſunt imponere, at ſuper Oſſa
Pelium frondoſum, ut cælum permeabile eſſet.
Et fortaſſis perfeciſſent ſi ad pubertatis menſuram veniſſent.

Ἀλλ' ὄλεσεν Διὸς υἱὸς ὃν ἠύκομος τέκε Λητώ,
Ἀμφοτέρω, πρὶν σφῶϊν ὑπὸ κροταφοισιν ἰδέσθαι
Ἀνθήσαι, πυκάσαι τε γένυς ὑανθέϊ λάχνῃ.
Φαίδρην τε Πρόκριν τε ἰδον, καλήν τ' Ἀριάδνην,
Κρήθην Μίνως ὀλοόφρων, ἣν ποτε Θησεὺς
Ἐκ Κρήτης ἐς γυνὸν Ἀθηναίων ἱεράων
Ἦγε μὲν, ὐδ' ἀπόνητο. πάρος δέ μιν Ἄρτεμις ἔκτα
Δίῃ ἐν ἀμφιρύτῃ, Διονύσου μαρτυρίῃσι.
Μαῖράν τε Κλυμένην τε ἰδον, συγερήν τ' Ἐριφύλην,
Ἣ χρυσὸν φίλου ἀνδρὸς ἐδέξατο τιμήεντα.
Πάσας δ' οὐκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι ὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσας ἡρώων ἀλόχους ἰδον ἠδὲ θύγατρας.
Πρὶν γάρ κεν κῆ νύξ φθῖτ' ἄμβροτος· ἀλλὰ κῆ ὥρη
Εὕδειν ἢ ἐπὶ νῆα βαλὼ ἐλθόντ' ἐς ἑταίρους,
Ἣ αὐτοῦ. πομπὴ δὲ θεοῖς ὑμῖν τε μελήσει.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Κηληθμῷ δ' ἔχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τοῖσιν δ' Ἀρήτη λευκώλενος ἦρχετο μύθων·
Φαίηκες, πῶς ὑμμιν ἀνὴρ ὅγε φαίνεται εἶναι
Εἰδός τε μέγεθός τε, ἰδὲ φρένας ἔνδον ἐίσας;
Ξεῖνος δ' αὖτ' ἐμός ἐστιν· ἕκας δ' ἔμμορε τιμῆς.
Τῷ μὴ ἐπειγόμενοι ἀποπέμπετε, μηδὲ τὰ δῶρα
Οὕτω χρηίζοντι κολύετε. πολλὰ γὰρ ὑμμιν
Κτήματ' ἐνὶ μεγάροισι θεῶν ἰότητι κέονται.
Τοῖσι δὲ κῆ μετέπειτα γέρων ἥρως Ἐχένηος,
Ὃς δὴ Φαιήκων ἀνδρῶν προγενέστερος ἦεν,
Ὦ φίλοι, ἐ μαν ὔμμιν ἄπο σκοπὸς, ὐδ' ἄπο δόξης
Μυθεῖται βασίλεια περίφρων. ἀλλὰ πίθεσθε·
Ἀλκινόου δ' ἐκ τοῦ ἔχεται ἔργον τε ἔπος τε.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τῶν μὲν ὕτω δὴ ἔσται ἔπος, αἶκεν ἐγωγε
Ζωὸς Φαιήκεσι φιλῃρέτμοισιν ἀνάσσω.
Ξεῖνος δὲ τλήτω, μάλα περ νόσοιο χατίζων,
Ἔμπης ἓν ἐπιμεῖναι ἐς αὔριον, εἰσόκε πᾶσαν
Δωτίνην τελέσω. πομπὴ δ' ἀνδρεσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί. τὸ γὰρ κράτος ἐς' ἐνὶ δήμῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Εἴ μέ κῆ εἰς εὐεσπερον ἀνώγοιτ' αὐτοῦ μιμνειν,

Πομ-

Sed *eos* perdidit Jovis filius, quem pulchricoma peperit Latona,
Ambos, antequam ipsis sub temporibus lanugo
Floreret, densareturque mentum florenti lana.
Phædramque Pocrimque vidi, pulchramque Ariadnam,
Filiam Minois prudentis, quam olim Theseus
Ex Creta in fertilissimam regionem Athenarum sacrarum
Duxit quidem, neque potitus est, ante autem ipsam Diana detinuit
Dia in circumflua, Bacchi monitu.
Mæramque Clymenamque vidi odiosamque Eriphylam,
Quæ aurum pro suo marito accepit pretiosum.
Universas vero haud ego eloquar neque nominarim
Quotquot Heroum uxores vidi & filias.
Ante enim etiam nox periret divina. sed etiam hora
Dormiendi, sive ad navem celerem mihi egresso ad socios,
Sive hic. reductio autem diis vobisque curæ erit.
Sic ait. at illi omnes quieti erant silentio:
Voluptate enim tenebantur per domum umbrosam.
His vero Areta alba lacertis cœpit sermonem:
Phæaces, qui vobis vir iste videtur esse
Formaque magnitudineque, atque mente intus æqua?
Hospes sane meus est: quisque autem vestrum particeps est honoris.
Ideo ne festinantes dimittite, neque dona
Sic egenti parce date, multa enim vobis
Bona in ædibus deorum benignitate jacent.
His autem interfatus est senex Heros Eucheneus,
Qui scilicet Phæacum virorum maximus natu erat:
O amici, non utique vobis inepte, neque sine judicio
Loquitur regina prudens, sed obedite:
Alcinoo autem ex hoc pendet opusque dictumque.
Hunc autem rursus Alcinous excepit, dixitque:
Hoc quidem sic erit dictum, si modo ego
Vivus Phæacibus navigandi peritis imperabo.
Hospes autem sustineat, tametsi reditus indigus,
Tamen expectare in crastinum, donec totam
Donandi rationem perficiam. deductio autem viris curæ erit
Omnibus, potissimum autem mihi, cujus imperium est in populo.
Hunc excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
Si me etiam in annum jusseritis hic manere,

Πομπῆι τ' ὀτρύνοιτε, καὶ ἀγλαὰ δῶρα δίδοῖτε.
Καί κε τὸ βελτίοιμι, καὶ ἤν πολὺ κέρδιον εἴη
Πλειοτέρη σὺν χειρὶ φίλῳ ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι,
Καί κ' αἰδοιότερος καὶ φίλτερος ἀνδράσιν εἶμι
Πᾶσιν ὅσοι μ' Ἰθάκηνδε ἰδοίατο νοστήσαντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, τὸ μὲν ἔπι σ' εἰσορόωντες
Ἠπεροπῆά τ' ἔμεν καὶ ἐπίκλοπον, οἷά τε πολλοὺς
Βόσκει γαῖα μέλαινα πολυσπερέας ἀνθρώπους,
Ψεύδεά τ' ἀρτύνοντας ὅθεν κέ τις οὐδὲ ἴδοιτο.
Σοὶ δ' ἔνι μὲν μορφὴ ἐπέων, ἔνι δὲ φρένες ἐσθλαί·
Μῦθον δ' ὡς ὅτε τ' ἀοιδὸς ἐπισταμένως κατέλεξας,
Πάντων τ' Ἀργείων σέο τ' αὐτοῦ κήδεα λυγρά.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἴ πινας ἀνδρῶν ἑταίρων ἴδες, οἵ σοι ἅμ' αὐτῷ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕποντο, καὶ αὐτοῦ πότμον ἐπέσπον.
Νὺξ δ' ὄδε μάλα μακρὴ ἀθέσφατος· ἐδέ πω ὥρη
Εὐδειν ἐν μεγάρῳ. σὺ δέ μοι λέγε θέσκελα ἔργα.
Καί κεν ἐς ἠῶ δῖαν ἀνασχοίμην, ὅτε μοι σὺ
Τλαίης ἐν μεγάρῳ τὰ σὰ κήδεα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Ὥρη μὲν πολέων μύθων, ὥρη δὲ καὶ ὕπνου.
Εἰ δ' ἔτ' ἀκηέμεναί γε λιλαίεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Τοῖσιν σοι φθονέοιμι καὶ οἰκτροτέρ' ἄλλ' ἀγορεῦσαι
Κήδε' ἐμῶν ἑτάρων, οἳ δὴ μετόπισθεν ὄλοντο.
Οἳ Τρώων μὲν ὑπεξέφυγον γόνοέσσαν ἀϋτὴν,
Ἐν νόστῳ δ' ἀπόλοντο κακῆς ἰότητι γυναικός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ψυχὰς μὲν ἀπεσκέδασ' ἄλλυδις ἄλλη
Ἀγνὴ Περσεφόνεια γυναικῶν θηλυτεράων,
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραθ' ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θοάων καὶ πότμον ἐπέσπον.
Ἔγνω δ' αὖθ' ἐμὲ κεῖνος ἐπεὶ πίεν αἷμα κελαινόν.
Κλαῖε δ' ὄγε λιγέως, θαλερὸν κατὰ δάκρυον εἴβων,
Πτυὰς ἐς ἐμὲ χεῖρας, ὀρέξασθαι μενεαίνων.
Ἀλλ' οὐ γάρ οἱ ἔτ' ἦεν ἰῆς ἔμπεδον, οὐδέ τι κῖκυς
Οἵη περ πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι.
Τὸν μὲν ἐγὼ δάκρυσά τ' ἰδὼν, ἐλέησά τε θυμῷ,

395 Καὶ

Deductionemque apparaveritis, & splendida dona dederitis,
Etiam hoc vellem, & utilius esset
Pleniori cum manu caram in patriam venire,
Et venerabilior & carior viris essem
Omnibus quotquot me in Ithacam viderent reversum.
Hunc rursus Alcinous allocutus est, dixitque:
O Ulysses! hoc quidem neutiquam te existimamus aspicientes
Impostoremque esse & fallacem, cujusmodi multos
Pascit terra nigra multifariam interspersos homines,
Mendacia concinnantes unde quis neque suspicaretur.
Tibi autem inest forma verborum, mensque bona:
Historiam vero uti quis poeta scite recensuisti,
Omnium Argivorum, tuique ipsius dolores tristes.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Si quosdam eximiorum sociorum vidisti, qui teipsum
Ad Ilium simul secuti sunt, & illic fatum obierunt.
Nox autem hæc valde longa, immensa: neque adhuc tempus
Dormiendi in ædibus. tu autem mihi dic mira opera.
Etiam in auroram divinam sustinerem, si mihi tu
Sustineres in ædibus tuos dolores dicere.
Hunc autem excipiens allocutus est prudens Ulysses:
Alcinoe rex, omnium clarissime populorum,
Tempus & multa loquendi, tempus & dormiendi.
Si autem adhuc audire utique cupis, haud ego
His tibi invidus recusem & miserabiliores alios narrare
Dolores meorum sociorum, qui scilicet postea perierunt.
Qui Trojanorum quidem effugerunt luctuosum bellum,
In reditu vero perierunt malæ fœminæ gratia.
Ast ubi & animas disperfit huc atque illuc
Casta Proserpina mulierum fœminearum,
Supervenitque anima Agamemnonis Atridæ
Mœsta: circumque aliæ congregatæ erant quæcunque cum eo
Domo in Ægisthi perierunt & fatum obierunt.
Agnovitque statim me ille ubi bibit sanguinem nigrum.
Flevit autem idem vehementer, teneras lacrymas destillans,
Extendens ad me manus porrigere cupiens,
Sed non amplius aderat vis firma neque ulla potentia,
Qualis utique antea erat in flexilibus membris.
Illum quidem ego flevi ut vidi, misertusque sum in animo,

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Ἀτρείδη κύδιστε, ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
Τίς νύ σε κὴρ ἐδάμασσε συνηλεγέ᾽ θανάσιμος;
Ἠέ σέ γ᾽ ἐν νήεσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν;
Ἠέ σ᾽ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ᾽ ἐπὶ χέρσω,
Βῶν περισσυμένων, ἠδ᾽ οἰῶν πώεα καλά;
Ἠὲ περὶ πτόλιος μαχεόμενον, ἠὲ γυναικῶν;
Ὥς μ᾽ ἐφάμην. ὁ δέ μ᾽ αὐτίκ᾽ ἀμειβόμενος προσέειπε,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,
Οὔτ᾽ ἐμέ γ᾽ ἐν νήεσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέων ἀνέμων ἀμέγαρτον ἀϋτμήν,
Οὔτέ μ᾽ ἀνάρσιοι ἄνδρες ἐδηλήσαντ᾽ ἐπὶ χέρσω·
Ἀλλά μοι Αἴγισθος τύξας θάνατόν τε μόρον τε,
Ἔκτα σὺν ἀλομένῃ ἀλόχῳ, οἰκόνδε καλέσσας,
Δειπνίσας, ὥς τις τε κατέκταται βοῦν ἐπὶ φάτνῃ.
Ὥς θάνον οἰκτίστῳ θανάτῳ. περὶ δ᾽ ἄλλοι ἑταῖροι
Νωλεμέως κτείνοντο, σύες ὥς ἀργιόδοντες,
Οἵ ῥά τ᾽ ἐν ἀφνειῷ ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο
Ἢ γάμῳ ἢ ἐράνῳ, ἢ εἰλαπίνῃ τεθαλυίῃ.
Ἤδη μὲν πολέων ἀνδρῶν φόνῳ ἀντεβόλησας
Μοναξ κτεινομένων κ᾽ ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ·
Ἀλλά κε κῆνα μάλιστα ἰδὰν ὀλοφύραο θυμῷ,
Ὡς ἀμφὶ κρητῆρα τραπέζας τε πλεμένους
Κείμεθ᾽ ἐνὶ μεγάρῳ. δάπεδον δ᾽ ἅπαν αἵματι θῦεν.
Οἰκτροτάτῳ δ᾽ ἤκουσα ὀπὶ Πριάμοιο θυγατρὸς
Κασσάνδρης, τὴν κτεῖνε Κλυταιμνήστρη δολόμητις
Ἀμφ᾽ ἐμοί· αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ γαίῃ χεῖρας ἀείρων,
Βάλλον ἀποδνήσκων περὶ φασγάνῳ· ἡ δὲ κυνῶπις
Νοσφίσατ᾽, οὐδέ μοι ἔτλη ἰόντι περ εἰς Ἄϊδαο
Χερσὶ κατ᾽ ὀφθαλμὼς ἑλέειν, σύν τε στόμ᾽ ἐρῆσαι.
Ὡς ἦκ᾽ ἀνώτερον ἣ κυνώτερον ἄλλο γυναικὸς
Ἧπις δὴ τοιαῦτα μετὰ φρεσὶν ἔργα βάληται.
Οἷον δὴ ἣ κείνη ἐμήσατο ἔργον ἀεικὲς,
Κυκλιδίῃ τύξασα πόσει φόνον. ἦπου ἔφην γε
Ἀσπασίῃ παίδεσσιν ἰδὲ δμῳῇσιν ἐμοῖσιν
Οἴκαδ᾽ ἐλεύσεσθαι· ἡ δ᾽ ἔξοχα λυγρὰ εἰδυῖα,
Ἧ τε κατ᾽ αἶχ᾽ ἔχεε ἣ ἐσομένῃσιν ὀπίσω
Θηλυτέρῃσι γυναιξὶ, ἣ ἥ κ᾽ ἐὺεργὸς ἔῃσιν.

Ὥς

Et ipſum compellans verbis volucribus allocutus ſum,
Atride glorioſiſſime rex virorum Agamemnon,
Quodnam te fatum domuit aſperæ mortis?
An te in navibus Neptunus domuit,
Ciens ſævorum ventorum plurimum flatum?
An tibi inimici viri nocuerunt in continente,
Boves vaſtanti, atque ovium greges pulchros?
Aut pro urbe pugnanti, atque fœminis?
Sic dixi. ille autem me ſtatim excipiens allocutus eſt:
Inclyte Laertiade, multiſcie Ulyſſes,
Neque me in navibus Neptunus domuit,
Excitans difficilium ventorum immenſum flatum,
Neque mihi hoſtiles viri nocuerunt in continente:
Sed mihi Ægiſthus ſtruens mortemque fatumque,
Occidit cum pernicioſa uxore, domum vocatum,
Convivio exceptum, uti quis occidit bovem ad præſepe.
Sic perii miſerabiliſſima morte. circumque cæteri ſocii
Continenter necabantur uti ſues albi dentibus,
Qui ſcilicet *mactantur* in locupletis viri præpotentis
Aut nuptiis, aut ſymbolis, aut convivio læto.
Jam tu quidem multorum virorum cædibus interfuiſti
Separatim interfectorum & in dura pugna.
Sed illa potiſſimum videns fleviſſes ex animo,
Ut circa craterem menſaſque refertas
Jacebamus in ædibus, pavimentumque totum ſanguine undabat.
Miſerabiliſſimam autem audivi vocem Priami filiæ
Caſſandræ, quam occidit Clytæmneſtra doloſa conſiliis
Apud me: at ego a terra manus elevans,
Injiciebam moriens in gladium. illa autem imprudentiſſima
Seceſſit, neque mihi voluit eunti in Ditis *domum*
Manibus oculos comprimere, atque os componere.
Adeo non eſt ſævius & impudentius aliud muliere,
Quæcunque ſcilicet hujuſmodi animo facinora induxerit.
Quale & illa patravit facinus turpe,
Legitimo ſtruens marito cædem. atqui autumabam etiam
Jucundum liberis atque mancipiis meis
Me domum venturum: illa vero maxime exitialia callens,
Sibique infamiam aſperſit & illis quæ erunt deinceps,
Fœmineis mulieribus, etiam *illi* quæ benefica erit *i. e. proba*.

Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ γόνον Ἀτρέος ἀφύσσαι Ζεύς
Ἐκπάγλως ἤχθηρε γυναικείας διὰ βουλάς.
Ἐξ ἀρχῆς Ἑλένης μὲν ἀπωλόμεθ' εἵνεκα πολλοί.
Σοὶ δὲ Κλυταιμνήστρη δόλον ἤρτυε πηλόθ' ἑόντα.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὖτις ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Τῷ νῦν μή ποτε καὶ σὺ γυναικί περ ἤπιος εἶναι,
Μηδ' οἱ μῦθον ἅπαντα πιφαυσκέμεν ἔν τε καὶ εἰδῇς,
Ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ κεκρυμμένον εἶναι.
Ἀλλ' ἔ σοί γ' Ὀδυσεῦ ῥόος ἔσεται ἔκ περ γυναικός.
Λίην γὰρ πινυτή τε καὶ ἀφρεσὶ μήδεα οἶδε
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
Ἣ μέν μιν νύμφην γε νέην κατελείπομεν ἡμεῖς,
Ἐρχόμενοι πόλεμόνδε· παῖς δέ οἱ ἦν ἐπὶ μαζῷ
Νήπιος, ὃς πεπνυμένῳ γε μετ' ἀνδράσιν ἵζεν ἀριθμῷ,
Ὄλβιος. ἦ γὰρ τόν γε πατὴρ φίλος ὄψεται ἐλθών,
Καὶ κεῖνος πατέρα προσαντύζεται ἥ θέμις ἐστίν.
Ἣ δ' ἐμὴ οὐδέ περ ἧος σὐπλησθῆναι ἄκοιτις
Ὀφθαλμοῖσιν ἔασε· πάρος δέ με πέφνε καὶ αὐτόν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι.
Κρύβδην μηδ' ἀναφανδὰ φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν
Νῆα κατασχέμεναι· ἐπεὶ οὐκ ἔτι πίστις γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγε μοι σόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως καταλέξον,
Εἶπε ἔπι ζώοντος ἀκούετε παιδὸς ἐμοῖο,
Ἦπι ἐν Ὀρχομενῷ, ἦ ἐν Πύλῳ ἠμαθόεντι,
Ἦπι παρὰ Μενελάῳ ἐνὶ Σπάρτῃ εὐρείῃ.
Οὐ γάρ πω ἀΐδηλος ἐπὶ χθονὶ δῖος Ὀρέστης.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον.
Ἀτρέΐδη, τί με ταῦτα διείρεαι; οὐδέ τι οἶδα
Ζώει ὅγ' ἢ τέθνηκε. κακὸν δ' ἀνεμώλια βάζειν.
Νῶϊ μὲν ὣς ἐπέεσσιν ἀμειβομένω συνεροῖσιν
Ἕσαμεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Ἦλθε δ' ἐπὶ ψυχὴ Πυληϊάδεω Ἀγαμέμνος,
Καὶ Πατροκλῆος, ἠμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντος θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν μετ' ἀμύμονα Πηλεϊωνα.
Ἔγνω δέ μ' ψυχὴ ποδώκεος Αἰακίδαο,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσεῦ,

Σχέ-

Sic dixit. at ego ipſum excipiens alloquebar,
Papæ, quam nimis ſcilicet genus Atrei altitonans Jupiter
Vehementer odit fœminea propter conſilia.
Ab initio Helenæ quidem cauſa periimus multi:
Tibi vero Clytæmneſtra dolum ſtruxit procul abſenti.
Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloquebatur:
Ideoque nunc nunquam etiam tu uxori manſuetus ſis,
Neque illi dictum omne revela quod bene noveris,
Sed aliud quidem dic, aliud autem & celatum eſto.
Sed haud tibi Ulyſſes exitium erit ex uxore.
Valde enim ſapiens eſt & bene in mente conſilia ſcit
Filia Icarii prudens Penelope.
Certe quidem ipſam nuptam novam relinquebamus nos,
Abeuntes in bellum: filius autem illi erat ad mamillam
Parvulus, qui ſorte nunc in virorum ſedet numero,
Felix: certe enim illum pater carus videbit veniens,
Et ille patrem amplectetur ita ut fas eſt:
Sed mea neque ſaltem filii ſaturari uxor
Oculis permiſit: prius enim me etiam occidit ipſum.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in mente reconde:
Clam non palam caram in patriam terram
Navem adpelle: quoniam non amplius fidendum eſt fœminis.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Sicubi adhuc viventem audiviſtis filium meum,
Aut alicubi in Orchomeno, aut in Pylo arenoſa,
An alicubi apud Menelaum in Sparta ampla.
Nondum enim mortuus eſt in terra dius Oreſtes.
Sic ait. at ego ipſum excipiens alloquebar:
Atride, quid me hæc interrogas? non enim quicquam ſcio
Vivat ne ille an mortuus ſit. malum autem vana loqui.
Nos quidem ſic verbis alternantes triſtibus
Stabamus mœſti, tenellas lacrymas profundentes.
Supervenit autem anima Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & eximii Antilochi,
Ajaciſque, qui præſtantiſſimus erat formaque corporeque
Cæterorum Græcorum poſt inculpabilem Achillem.
Agnovit autem me anima pedibus velocis Æacidæ,
Et lamentans verbis volucribus alloquebatur:
Generoſe Laertiade multiſcie Ulyſſes,

Σχέτλιε. πίπτ' ἐπὶ μεῖζον ἐὸν φρεσὶ μήσεαι ἔργον;
Πῶς ἔτλης Ἄϊδόσδε κατελθέμεν, ἔνθά τε νεκροὶ
Ἀφραδέες ναίουσι, βροτῶν εἴδωλα καμόντων;
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ὦ Ἀχιλεῦ Πηλέος υἱὲ, μέγα φέρτατ' Ἀχαιῶν,
Ἦλθον Τειρεσίαο κατὰ χρέος, εἴπνα βηλῶ
Εἴποι ὅπως Ἰθάκην ἐς παπταλόεσσαν ἱκοίμην.
Οὐ γάρ πω σχεδὸν ἦλθον Ἀχαιΐδος, οὐδέ πω ἁμῆς
Γῆς ἐπέβην, ἀλλ' αἰεὶ ἔχω κακά. σεῖο δ' Ἀχιλλεῦ
Οὔτις ἀνὴρ πρόσθ' ἄροιτο μακάρτατος, ἔς τ' ἀρ' ὀπίσσω.
Πρίν μὲν γάρ σε ζωὸν ἐσώμεθα ἶσα θεοῖσιν
Ἀργεῖοι, νῦν αὖτε μέγα κρατέεις νεκύεσσιν,
Ἐνθάδ' ἐὼν· τῷ μή πω θανὼν ἀκαχίζευ Ἀχιλλεῦ.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' αὐτίκ' ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Μή δή μοι θανάτου γε παραύδα φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ·
Βουλοίμην κ' ἐπάρουρος ἐὼν θητεύεμεν ἄλλῳ
Ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοτος πολὺς εἴη,
Ἢ πᾶσι νεκύεσσι καταφθιμένοισιν ἀνάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε μοι τῶ παιδὸς ἀγαυοῦ μῦθον ἐνίσπε,
Ἦ ἕπετ' ἐς πόλεμον πρόμος ἔμμεναι, ἦε μετ' ἄλλους.
Εἰπὲ δέ μοι Πηλῆος ἀμύμονος εἴ τι πέπυσαι,
Ἦ ἔτ' ἔχει τιμὴν πολέσι μετὰ Μυρμιδόνεσσιν,
Ἦ μιν ἀτιμάζουσιν ἀν' Ἑλλάδα τε Φθίην τε,
Οὕνεκά μιν καπὶ γῆρας ἔχει χεῖράς τε πόδας τε.
Οὐ γάρ ἐγών ἐπάρωγος ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Πέφνον λαὸν ἄριστον, ἀμύμονα Ἀργείοισιν.
Εἰ τοῖος δ' ἔλθοιμι μινυνθάδα περ ἐς πατέρος δῶ,
Τῷ κε τέῳ σὺν καμμι μένος καὶ χεῖρας ἀάπτους,
Οἵ κεῖνον βιόωνται, ἑέργοιέν τ' ἀπὸ τιμῆς.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγώ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Ἤτοι μὲν Πηλῆος ἀμύμονος ἔπι πέπυσμαι·
Αὐτάρ τοι παιδός γε Νεοπτολέμοιο φίλοιο
Πᾶσαν ἀληθείην μυθήσομαι, ὡς με κελεύεις.
Αὐτὸς γάρ μιν ἐγὼ κοίλης ἐπὶ νηὸς ἔοσης
Ἤγαγον ἐκ Σκύρου μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἤτοι ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίην φραζοίμεθα βουλὰς,
Αἰεὶ πρῶτος ἔβαζε, κιὼν ἐς μάρναντο μύθων·
Νέστωρ τ' αὐτίδιος κἀγὼ νικάσκομεν οἶω.

Αὐ-

Infelix, quid adhuc majus in mente cogitabis facinus?
Quo pacto ſuſtinuiſti ad inferos venire, ubi mortui
Senſuum, expertes habitant, hominum ſimulacra mortuorum?
Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Achilles, Pelei fili, longe excellentiſſime Græcorum,
Veni Tireſiæ propter vaticinium, ſi quod conſilium
Dicat quo pacto Ithacam ad arduam perveniam.
Necdum enim prope veni Achaiam, necdum noſtram
Terram conſcendi, ſed ſemper habeo mala. te vero Achilles
Nullus vir majorum beatior, neque poſteriorum.
Antea enim te vivum honorabamus æque ac deos
Argivi, nunc rurſus late imperas mortuis,
Hic degens: ideo neutiquam mortuus doleas Achilles.
Sic dicebam. ille autem me protinus excipiens alloquebatur:
Ne jam mihi mortem conſoleris inclyte Ulyſſes:
Mallem ruſticus mercede ſervire alii
Viro inopi, cui haud victus multus eſſet,
Quam omnibus vita defunctis imperare.
Sed age mihi de filio generoſo hiſtoriam dic,
An pergit bello inter primos pugnare, an vero non.
Dic etiam mihi de Peleo eximio ſi quid audiviſti,
An adhuc teneat honorem multis in Myrmidonibus,
An ipſum deſpiciunt per Græciam Phthiamque,
Eo quod ipſi ſenium occupat manuſque pedeſque.
Non enim ego defenſor *ſum* ſub lumine ſolis,
Talem me ferens, qualis olim in Troja ampla
Trucidabam populum fortiſſimum, pugnans pro Argivis.
Si talis venirem vel pauliſper in patris domum,
Hoc pacto alicui retunderem animos & manus intrepidas,
Eorum qui illum violant, arcentque ab honore.
Sic ait. at ego ipſum excipiens allocutus ſum:
Equidem de Peleo inculpato nihil audivi:
Sed tibi de filio ſaltem Neoptolemo caro
Omnem veritatem dicam, ut me jubes.
Ipſe enim illum ego cava in navi æquali
Duxi ex Scyro ad caligatos Achivos.
Ac quando circa urbem Trojam inibamus conſilia,
Semper primus dicebat, & non aberrabat oratione:
Neſtorque eximius & ego contendebamus ſoli.

Αὐτὰρ ὅτ' ἀμφὶ πόλιν Τροίλω μαρναίμεθ' Ἀχαιοί,
Οὔποτε ἐς πληθὼ μένεν αὐδρῶν, ὅδ' ἐν ὁμίλῳ.
Ἀλλὰ πολὺ προδέεσκε, τὸ ὃν μένος ὠδυνὶ εἴκων·
Πολλὸς δ' ἀνδρας ἔπεφνεν ἐν αἰνῇ δηϊοτῆτι.
Παύτας δ' ὃκ ἂν ἐγὼ μυθήσομαι ὐδ' ὀνομήνω
Ὅσσον λαὸν ἔπεφνεν ἀμυνόμενος Ἀργείοισιν.
Ἀλλ' οἷον τὸν Τηλεφίδω κατενήρατο χαλκῷ
Ἥρῳ Εὐρύπυλον, πολλοὶ δ' ἁμφ' αὐτὸν ἑταῖροι
Κήτειοι κτείνοντο, γυναίων ἕνεκα δώρων.
Κεῖνον δὴ κάλλιστον ἴδον μετὰ Μέμνονα δῖον.
Αὐτὰρ ὅτ' εἰς ἵππον κατεβαίνομεν ὃν κάμ' Ἐπειός,
Ἀργείων οἱ ἄριστοι, ἐμοὶ δ' ἐπὶ πάντ' ἐτέταλτο,
Ἠμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν λόχον, ἠδ' ἐπιθεῖναι·
Ἔνθ' ἄλλοι Δαναῶν ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες
Δάκρυά τ' ὠμόργνυντο, τρέμεν δ' ὑπὸ γῦα ἑκάστω.
Κεῖνον δ' ὅποτε πάμπαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Οὔτ' ὠχρήσαντα χρόα κάλλιμον, οὔτε παρειῶν
Δάκρυ' ὀμορξάμενον. ὁ δέ με μάλα πολλ' ἱκέτευεν
Ἱππόθεν ἐξίμεναι· ξίφεϊ δ' ἐπεμαίετο κώπης,
Καὶ δόρυ χαλκοβαρές· κακὰ δὲ Τρώεσσι μενοίνα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὺ,
Μοῖραν ἧ γέρας ἐσθλὸν ἔχων ἐπὶ νηὸς ἔβαινεν
Ἀσκηθὴς, ὅτ' ἄρ βεβλημένος ὀξέϊ χαλκῷ,
Οὔτ' αὐτοσχεδίῃ ἀπαμείνων· οἷά τε πολλὰ
Γίνεται ἐν πολέμῳ, ἐπιμὶξ δέ τε μαίνεται Ἄρης.
Ὡς ἐφάμην. ψυχὴ δὲ ποδώκεος Αἰακίδαο
Φοίτα μακρὰ βιβῶσα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Γηθοσύνη ὅ οἱ ἦον ἐφὴν ἀριδείκετον εἶναι.
Ἀ' δ' ἄλλαι ψυχαὶ νεκύων κατατεθνειώτων
Ἔστασαν ἀχνύμεναι, εἴροντο δὲ κήδε' ἑκάστη.
Οἴη δ' Αἴαντος ψυχὴ Τελαμωνιάδαο
Νόσφιν ἀφεστήκει, κεχολωμένη ἕνεκα νίκης,
Τὴν μιν ἐγὼ νίκησα δικαζόμενος παρὰ νηυσὶ
Τεύχεσιν ἀμφ' Ἀχιλῆος. ἔθηκε δὲ πότνια μήτηρ·
Παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη.
Ὡς δὴ μὴ ὄφελον νικᾶν τοιῶδ' ἐπ' ἀέθλῳ·
Τοίην γὰρ κεφαλὴν ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέσχεν,
Αἴανθ', ὃς πέρι μὲν εἶδος, πέρι δ' ἔργα τέτυκτο
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα.

Τὸν

Aſt quoties circa urbem Trojam decerneremus Achivi,
Nunquam in multitudine manebat virorum, neque in turba,
Sed longe præcurrebat, ſuis animis nulli cedens:
Multos autem viros trucidavit in ſæva pugna.
Omnes vero haud ego eloqui poſſem neque nominare
Quantam turbam occiderit defendens Argivos.
Sed qualem Telephidem interfecit ferro
Heroem Eurypylum, multi autem circa eum ſodales
Cetei trucidabantur, mulierum propter dona.
Illum nempe pulcherrimum vidi poſt Memnonem divinum.
Cæterum cum in equum conſcendimus quem fabricavit Epeus,
Græcorum optimates, commiſſa autem mihi erant omnia
Cum aperire callidas inſidias tum concludere:
Hic alii Græcorum duces atque conſiliarii
Lacrymas abſtergebant, tremebantque membra cujuſque.
Illum autem nunquam prorſus ego vidi oculis
Neque palleſcentem corpore pulchro, neque a genis
Lacrymas abſtergentem. ille mihi multum ſupplicabat
Ab equo ut exiret: gladii autem prehendebat capulum,
Et haſtam gravatam ære: malaque Trojanis moliebatur.
Sed quando Priami urbem depopulati ſumus celſam,
Portionem & donum bonum habens navem conſcendit
Incolumis, neque eminus læſus acuto ære,
Neque cominus vulneratus qualia ſæpius
Fiunt in bello, permixtim namque furit Mars.
Sic dicebam. anima autem pedibus celeris Æacidæ
Abibat magnifice incedens per herboſum pratum,
Læta quod ei dixiſſem filium excellentem eſſe.
Aliæ vero animæ mortuorum defunctorum
Stabant mœſtæ, narrabant autem curas unaquæque.
Sola autem Ajacis anima Telamoniadæ
Longe abſiſtebat, irata propter victoriam,
Qua ipſum ego viceram jure contendens apud naves
Pro armis Achillis. poſuerat autem veneranda mater:
Filii autem Trojanorum judicarunt & Pallas Minerva.
Utinam non debuiſſem vincere tali mercede:
Tale enim caput ob iſta terra accepit
Ajacem, qui præſtantiſſimus & forma, & rebus geſtis fuit
Cæterorum Græcorum, poſt inculpabilem Pelidem:

Il-

Τὸν μὲν ἐγὼν ἐπέεσι προσηύδων μειλιχίοισιν,
Αἶαν, παῖ Τελαμῶνος ἀμύμονος, ὦκ ἄρ' ἔμελλες
Οὐδὲ θανὼν λήσεσθαι ἐμοὶ χόλῳ εἵνεκα τεύχέων
Οὐλομένων; τὰ δέ πῆμα θεοὶ θέσαν Ἀργείοισιν.
Τοῖος γὰρ σφιν πύργος ἀπώλεο· σεῖο δ' Ἀχαιοὶ
Ἶσον Ἀχιλῆος κεφαλῇ Πηλιάδαο
Ἀχνύμεθα φθιμένοιο διαμπερές. οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος, ἀλλὰ Ζεὺς Δαναῶν στρατὸν αἰχμητάων
Ἐκπάγλως ἤχθηρε, τεὴν δ' ἐπὶ μοῖραν ἔθηκεν.
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο, ἄναξ, ἵν' ἔπος κλύῃς μῦθόν τε ἀκούσῃς
Ἡμέτερον· δάμασον δὲ μένος καὶ ἀγλαΐσρα θυμόν.
Ὣς ἐφάμην. ὁ δέ μ' οὐδὲν ἀμείβετο, βῆ δὲ μετ' ἄλλας
Ψυχὰς εἰς Ἔρεβος νεκύων κατατεθνειώτων.
Ἔνθά χ' ὁμῶς προσέφη κεχολωμένος ἦκεν ἐγὼν ὸν,
Αἰακίδην· δάμασσε δὲ μένος καὶ ἀγλαΐσρα θυμόν.
Ἀλλά μοι ἤθελε θυμὸς ἐϋ σπέσθοι φίλοισι
Τῶν ἄλλων ψυχὰς ἰδέειν κατατεθνειώτων.
Ἔνθ' ἦτοι Μίνωα ἴδον Διὸς ἀγλαὸν υἱόν,
Χρύσεον σκῆπτρον ἔχοντα, θεμιστεύοντα νεκύεσσιν
Ἥμενον· οἱ δέ μιν ἀμφὶ δίκας εἴροντο ἄνακτα,
Ἥμενοι ἑσσάοντες κατ' εὐρυπυλὲς Ἄϊδος δῶ.
Τὸν δὲ μέτ', Ὠρίωνα πελώριον εἰσενόησα
Θῆρας ὁμοῦ εἰλέοντα κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Τοὺς αὐτὸς κατέπεφνεν ἐν οἰοπόλοισιν ὄρεσσι,
Χερσὶν ἔχων ῥόπαλον παγχάλκεον, ἀεὶ ἀαγές.
Καὶ Τιτυὸν εἶδον γαίης ἐρικυδέος υἱόν,
Κείμενον ἐν δαπέδῳ, ὁ δ' ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα.
Γῦπε δέ μιν ἑκάτερθε παρημένω ἦπαρ ἑκειρον,
Δέρτρον ἔσω δυσύοντες. ὁ δ' οὐκ ἀπαμύνετο χερσί.
Λητὼ γὰρ ἤλκησε Διὸς κυδρὴν παράκοιτιν
Πυθώδ' ἐρχομένην διὰ καλλιχόρου Πανοπῆος.
Καὶ μὴν Τάνταλον εἰσεῖδον χαλεπ' ἄλγε' ἔχοντα,
Ἑστάοτ' ἐν λίμνῃ, ἡ δὲ προσέπλαζε γενείῳ.
Στῶπο δὲ διψάων, πιέειν δ' οὐκ εἶχεν ἐλέσθαι.
Ὁσσάκι γὰρ κύψει ὁ γέρων πιέειν μενεαίνων,
Τοσσάχ' ὕδωρ ἀπολέσκετ' ἀναβροχθέν· ἀμφὶ δὲ ποσσὶ
Γαῖα μέλαινα φαΐνεσκε, καταζώσκε δὲ δαίμων.
Δένδρεα δ' ὑψιπέπλα κατακρῆθεν χέε καρπὸν,
Ὄγχνας, ῥοιὰς, μηλέας ἀγλαόκαρπους,
Συκάς τε γλυκερὰς, καὶ ἐλαίας τηλεθοώσας.

590 Τῶν

Illum quidem ego verbis alloquebar mollibus:
Ajax fili Telamonis inculpati, ſiccine eras
Ne mortuus quidem obliturus mihi iræ ob arma
Pernicioſa? quæ exitialia dii fecerunt Argivis.
Talis enim ipſis turris periiſti: propter te autem Græci
Æque ac propter Achillis caput Pelidæ
Dolemus occiſum penitus. neque quiſpiam alius
In culpa eſt, ſed Jupiter Danaorum exercitum bellicoſorum
Graviter odit, tibi autem fatum impoſuit.
Sed age huc veni rex, ut verbum & orationem audias
Noſtram: doma autem ſpiritus & generoſum animum.
Sic dicebam. ille autem mihi nihil reſpondit, ibat autem ad alias
Animas ad Erebum mortuorum defunctorum.
Illic ſimiliter allocutus *me* fuiſſet iratus uti ego ipſum,
Sed mihi volebat animus in pectore meo
Aliorum animas videre defunctorum.
Ibi autem Minoem vidi Jovis illuſtrem filium,
Aureum ſceptrum habentem, jus dicentem mortuis,
Sedentem: illi vero circa ipſum cauſas dicebant regem,
Sedentes & *partim* ſtantes per late patentem Plutonis domum.
Poſt hunc autem Orionem animadverti
Feras ſimul agitantem per floridum pratum,
Quas ipſe occiderat in deſertis montibus,
Manibus habens clavam totam æream ſemper infractam.
Et Tityum vidi terræ glorioſæ filium,
Jacentem in pavimento, qui in novem jacebat jugera.
Vultures autem ipſum utrimque aſſiſtentes jecur tondebant,
In viſcera penetrantes. Ille autem non abigebat manibus.
Latonę enim vim intulit Jovis glorioſę conjugi
Ad Pytho eunti per amœnum Panopeum,
Et Tantalum vidi graves dolores habentem,
Stantem in lacu, qui accedebat ad mentum.
Appetebat autem ſitiens, potum tamen non poterat capere.
Quoties enim inclinabat ſenex bibere cupiens,
Toties aqua peribat abſorpta: circaque pedes
Terra nigra apparebat, areſcere autem faciebat deus.
Arbores autem procere a capite fundebant fructum,
Pyri, mali punicę, & alię mali egregium fructum ferentes,
Ficuſque dulces, & oleę vireſcentes,

Quę,

Τῶν ὁπόσ' ἰθύσει ὁ γέρων ἐπὶ χερσὶ μάσασθαι,
Τὰ δ' αὖεμος ῥίπτασκε ποτὶ νέρθε σκιόεντα.
Καὶ μὴν Σίσυφον εἰσεῖδον, κρατερὰ ἄλγε' ἔχοντα,
Λᾶαν βασάζοντα πελώριον ἀμφοτέρῃσιν.
Ἦτοι ὁ μὲν σκηριπτόμενος χερσίν τε ποσίν τε,
Λᾶαν ἄνω ὤθεσκε ποτὶ λόφον· ἀλλ' ὅτε μέλλοι
Ἄκρον ὑπερβαλέειν, τοτ' ἀποστρέψασκε κραταιὶς,
Αὖτις ἔπειτα πέδονδε κυλίνδετο λᾶας ἀναιδὴς·
Αὐτὰρ ὅγ' ἄψ ὤσασκε πεπαλάμενος· κατὰ δ' ἱδρὼς
Ἐῤῥεεν ἐκ μελεῶν, κονίη δ' ἐκ κρατὸς ὀρώρει.
Τὸν δὲ μετ' εἰσενόησα βίην Ἡρακληείην,
Εἴδωλον· αὐτὸς δὲ μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τέρπεται εὐ θαλίης, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην
Παῖδα Διὸς μεγάλοιο καὶ Ἥρης χρυσοπεδίλου.
Ἀμφὶ δέ μιν κλαγγὴ νεκύων ὣς, οἰωνῶν ὥς,
Πάντοσ' ἀτυζομένων. ὁ δ' ἐρεμνῇ νυκτὶ ἐοικὼς,
Γυμνὸν τόξον ἔχων καὶ ἐπὶ νευρῇφιν ὀϊστὸν
Δεινὸν παπταίνων, αἰεὶ βαλέοντι ἐοικώς.
Σμερδαλέος δέ οἱ ἀμφὶ περὶ στήθεσσιν ἀορτὴρ,
Χρύσεος ᾧ τελαμῶνι· ἵνα θέσκελα ἔργα τέτυκτο,
Ἄρκτοι τ', ἀγρότεροί τε σύες, χαροποί τε λέοντες,
Τ' σμινάι τε, μάχαι τε, φόνοι τ', ἀνδροκτασίαι τε,
Μὴ τεχνησάμενος μηδ' ἄλλο τι τεχνήσαιτο,
Ὅς κείνον τελαμῶνα ἑῇ ἐγκάτθετο τέχνῃ.
Ἔγνω δ' αὐτίκα κεῖνος, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι·
Καί μ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἆ δεῖλ', ἦ πνα καὶ σὺ κακὸν μόρον ἡγηλάζεις,
Οἷόν περ ἐγὼν ὀχέεσκον ὑπ' αὐγὰς Ἠελίοιο.
Ζηνὸς μὲν παῖς ἦα Κρονίονος, αὐτὰρ ὀϊζὺν
Εἶχον ἀπειρεσίην. μάλα γὰρ πολὺ χείρονι φωτὶ
Δεδμήμην, ὁ δέ μοι χαλεπὰς ἐπετέλλετ' ἀέθλους.
Καὶ ποτέ μ' εὐδάδ' ἔπεμψε κύν' ἄξοντ'· οὐ γὰρ ἔτ' ἄλλον
Φράζετο τοῦδέ τι μοι χαλεπώτερον εἶναι ἄεθλον.
Τὸν μὲν ἐγὼν αὐτίκα καὶ ἤγαγον ἔξ Ἀΐδαο.
Ἑρμείας δέ μ' ἔπεμψεν ἰδὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ὣς εἰπὼν, ὁ μὲν αὖτις ἔβη δόμον Ἄϊδος εἴσω.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὖτ' αὖθι μένον ἔμπεδον, εἴπις ἔτ' ἔλθοι
Ἀνδρῶν ἡρώων οἳ δὴ τηπρόσθεν ὄλοντο.

Καὶ

Quæ quando pergeret ſenex manibus prehendere,
Ea ventus jactabat ad nubes umbroſas.
Et Siſyphum aſpexi, duros dolores patientem,
Lapidem geſtantem ingentem utraque *manu*.
Et ille quidem innixus manibuſque pedibuſque,
Lapidem ſurſum pellebat ad cacumen: ſed quando erat
Summum ſuperaturus, tunc Cratæis avertebat,
Rurſus deinde in campum volvebatur lapis impudens:
At ille rurſus pellebat contendens: ac ſudor
Defluebat ex membris, pulviſque ex capite oriebatur.
Poſt hunc vidi vim Herculeam
Simulacrum: ipſe vero apud immortales deos
Oblectatur in conviviis, & habet pulchram pedibus Heben,
Filiam Jovis magnanimi & Junonis aurea ſandalia habentis.
Circa autem ipſum clamor mortuorum erat, avium inſtar,
Undique agitatarum. ille vero obſcuræ nocti ſimilis,
Nudum arcum habens & ad nervum ſagittam,
Horrendum circumſpiciens, ſemper jaculanti ſimilis.
Horrendus autem illi circum pectora baltheus,
Aureum erat lorum: ubi miranda opera elaborata erant,
Urſique, agreſteſque apri, truceſque leones,
Præliaque, pugnæque, cædeſque, homicidiaque.
Nec aliud fabricatus eſt, nec aliud fabricabitur,
Qui illud lorum ſua elaboravit arte.
Agnovit autem ſtatim ille poſtquam vidit oculis:
Et me miſerans verbis alatis alloquebatur:
Generoſe Laertiade, multiſcie Ulyſſes,
Heu miſer, certe aliquod & tu malum fatum nactus es,
Quale ego portabam ſub radiis Solis.
Jovis quidem filius eram Saturnii, ſed ærumnam
Habebam infinitam, valde enim longe deteriori viro
Obnoxius eram, qui mihi gravia imperabat certamina.
Et aliquando me huc miſit ut canem ducerem: non enim aliud
Exiſtimabat illo mihi gravius fore certamen.
Eum quidem ego ſubduxi & traxi ex inferis:
Mercurius autem me deducebat atque cæſia Minerva.
Sic fatus, ipſe quidem rurſus deſcendit in Ditis domum.
At ego illic manſi firmiter, ſi quis adhuc veniret
Virorum Heroum qui jam olim perierunt.

Καί νύ κ' ἔτι πρότερος ἴδον αὐέρας, ὃς ἔβλητο περ,
Θησέα, Παιριθόον τε, θεῶν ἐρικυδέα τέκνα·
Ἀλλά περὶν ἐπὶ ἔθνε' ἀγείρετο μυρία νεκρῶν
Ἠχῇ θεσπεσίῃ· ἐμὲ δὲ χλωρὸν δέος ἥρει
Μή μοι Γοργείην κεφαλὴν δεινοῖο πελώρου
Ἐξ ἀίδος πέμψῃσιν ἀγαυὴ Περσεφόνεια.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἐπὶ νῆα κιὼν, ἐκέλευον ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν, αὐτὰ τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αὖθ' ἐσβαινον, ἧ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Τὼ δὲ κατ' Ὠκεανὸν ποταμὸν φέρε κῦμα ῥόοιο,
Πρῶτα μὲν ἐρετμῷ, μετέπειτα δὲ κάλλιμος ἔρος.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Μ. Ρ'ΑΨΩΔΙΑΣ

Υ'πόθεσις.

Δηγεῖται τῷ ἐξ ᾅδου νεομείλῳ αὐτῷ ἐπαόνδον πρὸς Κίρκλω· ἧ ὡς παὶς Σειρῆνας παρέπλωσε, ἧ παὶς πλαγκτὰς πέτρας Σκύλλαν τε ἧ Χάρυβδιν· ἧ τῷ τῆς αὐτῷ νεὼς ἧ τῶν ἑταίρων ἀπώλειαν, αὐελόνταν παὶς τῶν Ἡλίου βοῶν· ἧ ὡς μόνος ἐπὶ ξύλῳ πρὸς Καλυψὼ διεσώθη.

Μῦ Σειρῆνας ἔχει, πλαγκτάς τ', ἰδὲ βᾶς Ἀελίου.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ποταμοῖο λίπεν ῥόον Ὠκεανοῖο
Νηῦς, ἀπὸ δ' ἵκετο κῦμα θαλάσσης ἀβρυπόροιο
Νῆσον ἐς Αἰαίην, ὅθι τ' Ἠοῦς ἠριγενείης
Οἰκία ἧ χοροί εἰσι, ἧ ἀντολαὶ Ἠελίοιο·
Νῆα μὲν εἶθ' ἑλθόντες ἐκέλσαμεν εὖ ψαμάθοισιν,
Ἐκ δὲ ἧ αὐτοὶ βημεν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἔνθα δ' ἀποβλήσαντες ἐμείναμεν ἠῶ δῖαν·
Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάρους προίειν εἰς δώματα Κίρκης
Οἰσέμεναι νεκρὸν Ἐλπήνορα τεθνειῶτα.
Φιτροὺς δ' αὖθ' ἅμα πάντες, ὅθ' ἀκρότατον πρόεχ' ἀκτή,
Θάπτομεν ἀχνύμενοι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέοντες.
Αὐτὰρ ἐπεὶ νεκρός τ' ἐκάη καὶ τεύχεα νεκρῶν,
Τύμβον χεύαντες, ἧ ἐπὶ τύμβῳ ἐρύσαντες,
Πήξαμεν ἀκροτάτῳ τυμβῳ εὐῆρες ἐρετμόν.
Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν. οὐδ' ἄρα Κίρκλω
Ἐξ αἴδεω ἐλθόντες ἐλήθομεν. ἀλλὰ μάλ' ὦκα

Et adhuc priſcos vidiſſem viros, quos volebam,
Theſeum, Pirithoumque, deorum glorioſos filios:
Sed ante multitudo congregabatur infinita mortuorum
Sonitu immenſo: me autem pallidus timor occupabat
Ne mihi Gorgonium caput horrendi monſtri
Ab inferis mitteret inclyta Proſerpina.
Statim deinde ad navem profectus, juſſi ſocios
Et ipſos aſcendere, & rudentes ſolvere.
Illi vero ſtatim ingreſſi ſunt, & per tranſtra ſederunt.
Illam vero per Oceanum flumen ferebat unda fluenti,
Primum quidem remigatio, poſtea autem optimus ventus.

ODYSSEÆ HOMERI XII. LIBRI

Argumentum.

NArrat ab inferis qualis fuerit ſibi reditus ad Circen: & quomodo Sirenes præternavigaverit, & erratiles petras, Scyllamque & Charybdim: & ſuæ navis & ſociorum interitum, qui occiderant quoſdam Solis boves: & ut ſolus in ligno ad Calypſo evaſerit.

M. Sirenes habet, petras, atque boves Solis.

CÆterum poſtquam fluvii reliquit fluentum Oceani
Navis, abiitque ad fluctus maris latiflui
Inſulam ad Ææam, ubi Auroræ mane genitæ
Domicilium & chori ſunt & ſolis ortus:
Navem quidem huc venientes ſubduximus in arenam,
Nos autem egreſſi ſumus ad littus maris.
Hic dormientes expectavimus auroram divinam:
Quando autem mane genita apparuit roſea digitis aurora,
Scilicet tunc ego ſocios præmiſi ad domum Circes
Efferre mortuum Elpenorem defunctum.
Ligna vero ſtatim cædentes, qua ſummum prominebat littus,
Sepelivimus triſtes, tenellas lacrymas profundentes.
At poſtquam cadaver combuſtum eſt & arma mortui,
Tumulo congeſto, & inſuper columna erecta,
Fiximus in ſummo ſepulchro fabrefactum remum.
Nos quidem ſingula adminiſtravimus. neque vero Circen
Ab inferis regreſſi latuimus, ſed valde celeriter

Η'λθ' ἐνιπλησμένη· ἅμα δ' ἀμφίπολοι φέρον αὐτῇ
Σῖτον καὶ κρέα πολλὰ, καὶ αἴθοπα οἶνον ἐρυθρόν.
Η' δ' αὖ μίσῳ σᾶσα μετηύδα δῖα θεάων,
Σχέτλιοι, οἳ ζώοντες ὑπὸ ἤλυθετε δῶμ' Ἄϊδαο,
Δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἅπαξ θνήσκουσ' ἄνθρωποι.
Ἀλλ' ἄγετ', ἐσθίετε βρώμῃ καὶ πίνετε οἶνον
Αὖθι παννημέριοι· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Πλώσεσθ'. αὐτὰρ ἐγὼ δείξω ὁδὸν, ἠδὲ ἕκαστα
Σημανέω, ἵνα μή τι κακορραφίῃ ἀλεγεινῇ
Ἢ ἄλλοθ' ἢ ἐπὶ γῆς ἀλγήσετε πῆμα παθόντες.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγλαὸς.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἥμεθα δαινύμενοι κρέα τ' ἄπλετα καὶ μέθυ ἡδύ.
Ἠμος δ' ἠέλιος κατέδυ καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθεν,
Οἱ μὲν κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
Ἡ δέ με χειρὸς ἑλοῦσα φίλων ἀπονόσφιν ἑταίρων,
Εἷσέ τε, καὶ προσέλεκτο, καὶ ἐξερέεινεν ἕκαστα.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῇ πάντα κατὰ μοῖραν κατέλεξα.
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσι προσηύδα πότνια Κίρκη,
Ταῦτα μὲν ὄφρα πάντα πεπείρανται. σὺ δ' ἄκουσον
Ὡς τοι ἐγὼν ἐρέω, μνήσει δέ σε καὶ θεὸς αὐτός.
Σειρῆνας μὲν πρῶτον ἀφίξεαι, αἵ ῥά τε πάσας
Ἀνθρώπους θέλγουσιν, ὅ, τις σφέας εἰσαφίκηται.
Ὅς τις ἀϊδρείῃ πελάσῃ καὶ φθόγγον ἀκούσῃ
Σειρήνων, τῷ οὔ τι γυνὴ καὶ νήπια τέκνα
Οἴκαδε νοστήσαντι παρίσταται, οὐδὲ γάνυνται·
Ἀλλά τε Σειρῆες λιγυρῇ θέλγουσιν ἀοιδῇ,
Ἥμεναι ἐν λειμῶνι. πολὺς δ' ἀμφ' ὀστέοφιν ἠὶς
Ἀνδρῶν πυθομένων, περὶ δὲ ῥινοὶ μινύθουσιν.
Ἀλλὰ παρὲξ ἐλάαν· ἐπὶ δ' ἦπαρ ἀλεψάμενοι ἑταίρων,
Κηρὸν δελήσας μελιηδέα, μήπις ἀκούσῃ
Τῶν ἄλλων· ἀτὰρ αὐτὸς ἀκουέμεν αἴκ' ἐθέλῃσθα,
Δησάντων σ' ἐν νηὶ θοῇ χεῖράς τε πόδας τε
Ὀρθὸν ἐν ἰστοπέδῃ· ἐκ δ' αὐτῷ πείρατ' ἀνήφθω·
Ὄφρά κε τερπόμενος ὀπ' ἀκούσῃς Σειρήσοιϊν.
Αἰ δέ κε λίσσηαι ἑτάρους, λύσαί τε κελεύσῃς,
Οἱ δέ σ' ἐνὶ πλεόνεσσι πολὺ δεσμοῖσι δεόντων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάς σε παρὲξ ἐλάσωσιν ἑταῖροι,
Ἔνθά τοι οὐκ ἔτ' ἔπειτα διηνεκέως ἀγορεύσω

Ὅπ-

Venit festinans: simul autem ancillæ ferebant cum ipsa
Panem & carnes multas, & ardens vinum rubrum.
Hæc in medio stans alloquebatur dia dearum:
Miseri, qui viventes subiistis domum Plutonis,
Bis mortui, cum alii semel moriantur homines.
Sed agite, edite cibum & bibite vinum
Hic tota die: simul autem cum aurora illucescente
Navigabitis: at ego monstrabo vinum, atque singula
Significabo, ut ne quid insidiis malis
Aut maris aut terræ doleatis cladem passi.
Sic ait. nobis vero persuadebatur animus masculus.
Sic tunc quidem tota die ad solis occasum
Sedebamus epulantes carnes immensas & dulce vinum.
Quando autem sol descendit & crepusculum venit,
Illi quidem dormierunt apud rudentes navis:
Ipsa autem me manu prehensum dilectis seorsim a sociis,
Locavitque, & accubuit, & interrogavit singula.
At ego illi omnia secundum ordinem recensui.
Atque tunc scilicet me verbis alloquebatur veneranda Circe:
Hæc quidem sic omnia transacta sunt: tu autem audi
Ut tibi ego dicam, in memoriam reducet etiam deus ipse.
Ad Sirenes quidem primum pervenies, quæ sane omnes
Homines fascinant, quicumque ad eas pervenerint.
Quicunque imprudentia appulerit & vocem audierit
Sirenum, huic neutiquam uxor & infantes parvuli
Domum reverso astant, neque lætantur:
Sed Sirenes stridula fascinant cantilena,
Sedentes in prato. ingens autem circa ossium acervus
Virorum putrefactorum, circumque cutes consumuntur.
Sed præternavigato: aures autem obline sociorum,
Ceram depsens mellitam ne quisquam audiat
Cæterorum: at ipse audi si quidem voles,
Ligent te in navi veloci manibusque pedibusque
Erectum in statione mali; ex ea autem funes alligentur:
Ut cum voluptate vocem audias Sirenum.
Quod si rogaveris socios, solvereque jusseris,
Illi vero te pluribus vinculis alligent.
Ast ubi has præternavigaverint socii,
Hic tibi non amplius jam continuo dicam

Ὀπποτέρη δή ποι ὁδὸς ἔσσεται, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
Θυμῷ βουλεύειν. ἐρέω δέ τοι ἀμφοτέρωθεν.
Ἔνθεν μὲν γὰρ πέτραι ἐπηρεφέες, προτὶ δ' αὐτὰς
Κῦμα μέγα ῥοχθεῖ κυανώπιδι ἀμφιτετυπτο·
Πλαγκτὰς δή τοι τάς γε θεοὶ μάκαρες καλέουσι.
Τῇ μέν τ' οὐδὲ ποτητὰ παρέρχεται, οὐδὲ πέλειαι
Τρήρωνες, ταί τ' ἀμβροσίῳ Διὶ πατρὶ φέρουσιν,
Ἀλλά τε καὶ τῶν αἰεὶ ἀφαρπάζεται λὶς πέτρη,
Ἀλλ' ἄλλοι συίησι πατὴρ ἀναβλήμονα ἔναι.
Τῇ δ' ὅπως τις νηῦς φύγοι ἀνδρῶν ἢπερ ἴκηται,
Ἀλλά δ' ὁμοῦ πίνακάς τε νεῶν καὶ σώματα φώτων
Κύματ' ἀλὸς φορέουσι, πυρός τ' ὀλοοῖο θύελλαι.
Οἴη δὴ καὶνὴ γε παρέπλω ποντοπόρος νηῦς
Ἀργὼ πασιμέλουσα παρ' Αἰήτεω πλέουσα.
Καί νύ κε τὴν ἔνθ' ὧκα βάλεν μεγάλας ποτὶ πέτρας,
Ἀλλ' Ἥρη παρέπεμψεν, ἐπεὶ φίλος ἦεν Ἰήσων.
Οἱ δὲ δύω σκόπελοι, ὁ μὲν οὐρανὸν εὐρὺν ἱκάνει
Ὀξείῃ κορυφῇ, νεφέλη δέ μιν ἀμφιβέβηκε
Κυανέη, τὸ μὲν οὔποτ' ἐρωεῖ, οὐδέποτ' αἴθρη
Κείνῳ ἔχει κορυφὴν, οὔτ' ἐν θέρει οὔτ' ἐν ὀπώρῃ.
Οὐδέ κεν ἀμβαίη βροτὸς ἀνὴρ, οὐδὲ καταβαίη,
Οὐδ' εἰ οἱ χεῖρές γε ἑείκοσι καὶ πόδες ἦσαν.
Πέτρη γὰρ λὶς ἐστι περιξεστὴ εἰκυῖα.
Μέσσῳ δ' ἐν σκοπέλῳ ἐστὶ σπέος ἠερόεντες
Πρὸς ζόφον εἰς Ἔρεβος τετραμμένον· ἦπερ ἂν ὑμεῖς
Νῆα παρὰ γλαφυρὴν ἰθύνετε φαίδιμ' Ὀδυσσεῦ.
Οὐδέ κεν ἐκ νηὸς γλαφυρῆς αὐζήϊος ἀνὴρ
Τόξῳ οἰστεύσας κοῖλον σπέος εἰσαφίκοιτο.
Ἔνθα δ' ἐνὶ Σκύλλη ναίει δεινὸν λελακυῖα·
Τῆς ἦτοι φωνὴ μὲν ὅση σκύλακος νεογιλῆς
Γίνεται, αὐτὴ δ' αὖτε πέλωρ κακός· οὐδέ κέ τίς μιν
Γηθήσειεν ἰδών, οὐδ' εἰ θεὸς ἀντιάσειεν.
Τῆς ἦτοι πόδες εἰσὶ δυώδεκα πάντες ἄωροι·
Ἕξ δέ τε οἱ δειραὶ περμήκεες, ἐν δὲ ἑκάστῃ
Σμερδαλέη κεφαλὴ, ἐν δὲ τρίστοιχοι ὀδόντες
Πυκνοὶ καὶ θαμέες, πλεῖοι μέλανος θανάτοιο.
Μέσση μὲν τε κατὰ σπείους κοίλοιο δέδυκεν·
Ἔξω δ' ἐξίσχει κεφαλὰς δεινοῖο βερέθρου.
Αὐτὰρ δ' ἰχθυάα σκόπελον περιμαιμώωσα

Δελ-

Utra tibi via erit, ſed & ipſe
Animo conſidera. dicam autem tibi utrimque.
Hinc quidem petræ excelſæ, ad eas autem
Fructus ingens reſonat cærulei maris:
Erratiles ſcilicet eas dii beati vocant.
Hac neque volatilia prætervolant, neque columbæ
Timidæ, quæ ambroſiam Jovi patri ferunt,
Sed ex illis ſemper adimit lævis petra,
Sed aliam ſummittit pater ut in numero ſit.
Hac nondum ulla navis effugit virorum quæcumque acceſſerit,
Sed pariter tabulas navium & corpora virorum
Fluctus maris ferunt igniſque pernicioſi procellæ.
Sola nempe illa præternavigavit mare ſulcans navis
Argo quæ omnibus curę fuerat ab Æeta navigans:
Et fortaſſe illam ibi celeriter jeciſſet magnas ad petras,
Sed Juno prętерire fecit, quoniam carus erat Jaſon.
Duo vero ſcopuli, hic quidem cælum latum attingit
Acuto vertice, nubes autem ipſum circumdat
Obſcura, quę nunquam recedit, neque unquam ſerenitas
Ejus occupat verticem, neque æſtate neque autumno.
Neque aſcendere poſſet mortalis vir, neque deſcendere,
Neque ſi illi manus utique viginti & pedes eſſent.
Petra enim levis eſt circumpolite ſimilis.
Medio autem in ſcopulo eſt ſpelunca obſcura
Verſus tenebras ad Erebum converſa: qua vos
Navem aliorſum cavam dirigite eximie Ulyſſe.
Neque ex navi cava juvenis vir
Arcu jaculatus ad cavam ſpeluncam perveniret.
Hic autem Scylla inhabitat graviter vociferans:
Ejus quidem vox quanta catuli nuper nati
Fit, ipſa autem monſtrum malum: neque quiſquam ipſam
Lętaretur aſpiciens, neque ſi deus obviam veniret.
Hujus quidem pedes ſunt duodecim omnes deformes:
Sex autem illi colla prelonga, in ſingulis autem
Horrendum caput, inſuntque triplici ſerie dentes
Denſi & frequentes, pleni nigrę mortis.
Media quidem per ſpeluncam cavam immergitur:
Extra autem porrigit capita ſævum barathrum,
Illic autem piſcatur ſcopulum circumluſtrans

Δελφῖνάς τε κύνας τε, καὶ ἄφρηδι μᾶζον ἔλησι
Κήτεϊ, ἃ μυρία βόσκει ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη.
Τῇ δ' ἄπο ποτὲ νωΐται ἀκήριοι ὄλχεύσωνται
Παρφυγέειν σιὼ νηΐ. φέρει δέ τε κραπὶ ἑκάστῳ
Φῶτ' ἐξαρπάξασα νεὼς κυανοπρώροιο.
Τὸν δ' ἕτερον σκόπελον χθαμαλώτερον ὄψει Ὀδυσσεῦ,
Πλησίον ἀλλήλων· καὶ κεν διοϊστεύσειας.
Τῷ δ' ἐπὶ ἐρινεὸς ἔσι μέγας φύλλοισι τεθηλώς·
Τῷ δ' ὑπὸ δῖα Χάρυβδις ἀναρροιβδεῖ μέλαν ὕδωρ.
Τρὶς μὲν γάρ τ' ἀνίησιν ἐπ' ἤματι, τρὶς δ' ἀναρροιβδεῖ
Δεινόν. μὴ σύ γε κεῖθι τύχοις ὅτε ῥοιβδήσειεν.
Οὐ γάρ κεν ῥύσαιτό σ' ὑπ' ἐκ κακοῦ ἐνοσίχθων.
Ἀλλὰ μάλα Σκύλλης σκοπέλῳ πεπλημένος ὦκα
Νῆα παρὲξ ἐλάαν· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐσιν
Ἓξ ἑτάρους ἐν νηῒ ποθήμενα ἢ ἅμα πάντας.
Ὣς ἔφατ'. αὐτὰρ ἐγὼ μιν ἀμειβόμενος προσέειπον,
Εἰ δ' ἄγε δή μοι τοῦτο θεὰ νημερτὲς ἐνίσπες,
Εἴπως τὴν ὀλοὴν μὲν ὑπεκπροφύγοιμι Χάρυβδιν,
Τὴν δέ κ' ἀμυναίμην ὅτε μοι σίνοιτό γ' ἑταίρους.
Ὣς ἐφάμην, ἡ δ' αὐτίκ' ἀμείβετο δῖα θεάων,
Σχέτλιε, καὶ δὴ πολεμήϊα ἔργα μέμηλε
Καὶ πόνος· ἐδὲ θεοῖσιν ὑπείξεαι ἀθανάτοισιν;
Ἡ δέ τοι ἀθάνατη, ἀλλ' ἀθάνατον κακόν ἐσι
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε καὶ ἄγριον, οὐδὲ μαχητόν.
Οὐδέ τίς ἐς' ἀλκή. φυγέειν κάρτιον ἀπ' αὐτῆς.
Ἢν γὰρ δηθύνῃσθα, κορυσσόμενος παρὰ πέτρῃ,
Δείδω μή σ' ἐξαῦτις ἐφορμηθεῖσα κίχησι
Τόσσῃσιν κεφαλῇσι, τόσους δ' ἕλε φῶτας ἕλησι.
Ἀλλὰ μάλα σφοδρῶς ἐλάαν, βωστρεῖν δὲ Κραταιΐν
Μητέρα τῆς Σκύλλης, ἣ μιν τέκε πῆμα βροτοῖσιν·
Ἣ μὲν ἔπειτ' ἀποπαύσει ἐς ὕστερον ὁρμηθῆναι.
Θρινακίην δ' ἐς νῆσον ἀφίξεαι, ἔνθα δὲ πολλαὶ
Βόσκονθ' Ἠελίοιο βόες καὶ ἴφια μῆλα,
Ἑπτὰ βοῶν ἀγέλαι, τόσα δ' οἰῶν πώεα καλά,
Πεντήκοντα δ' ἕκασα· γόνος δ' οὐ γίνεται αὐτῶν,
Οὐδέ ποτε φθινύθουσι· θεαὶ δ' ἐπιποιμένες εἰσὶν,
Νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, Φαέθουσά τε Λαμπετίη τε,
Ἃς τέκεν Ἠελίῳ Τπερίονι δῖα Νέαιρα.
Τὰς μὲν ἄρα θρέψασα τεκοῦσά τε πότνια μήτηρ,

135 Θεί-

Delphinaſque, caneſque, & ſicubi majus capere poſſit
Cete, quæ plurima alit ſonorum mare.
Hac nondum unquam nautæ illæſi gloriantur
Præternavigaſſe cum nave. aufert autem capitibus ſingulis
Virum abripiens ex nave nigra proram.
Alterum vero ſcopulum humiliorem videbis Ulyſſe,
Prope ad invicem: & jaculo attingeres.
In hoc caprificus eſt inges foliis florens:
Sub hoc dia Charybdis abſorbet nigram aquam.
Ter enim eructat quotidie, ter vero abſorbet
Horrende. ne tu utique illuc venias quando abſorbet.
Non enim liberarit te ex illo malo neque Neptunus,
Sed valde Scyllæ ſcopulo appropinquans, celeriter
Navem præterage: quoniam longe ſatius eſt
Sex ſocios in navi deſiderare quam ſimul omnes.
Sic ait. at ego ipſam excipiens allocutus ſum:
Age vero mihi dic dea & vere enarra,
Si quo pacto pernicioſam quidem effugiam Charybdim,
Illam autem ulciſcar quando mihi læſerit ſocios.
Sic dicebam. illa ſtatim reſpondit diva præſtantiſſima,
Infelix, adhuc tibi bellica opera curæ ſunt
Et labor: nec diis cedes immortalibus?
Illa vero non mortalis, ſed immortale malum eſt,
Graveque difficileque & immane, neque expugnabile.
Neque ulla eſt liberatio: fugere optimum eſt ab illa.
Si enim cunctaberis, arma ſumens ad petram,
Vereor ne te denuo irruens conſequatur
Tot capitibus, totque viros abripiat.
Sed valde celeriter præternaviga, voca autem Cratæim
Matrem Scillæ, quæ ipſam peperit malum hominibus:
Quæ ipſam deinde compeſcet poſterius ne irruat.
Trinacriam autem ad inſulam pervenies, hic autem multæ
Paſcuntur Solis boves & pinguia pecora,
Septem boum armenta, tot ovium pulchri greges,
Quinquaginta vero ſingula: propagatio autem non fit ipſorum,
Neque unquam moriuntur: deæ vero paſtores ſunt,
Nymphæ cirratæ, Phaetuſaque Lampetieque,
Quas peperit Soli Hyperioni dia Neæra.
Has quidem ut educavit peperitque veneranda mater,

Tri-

Θεινακίην ἐς νῆσον ἀπῴκισε πλόδι ναίειν,
Μῆλα φυλασσέμεναι πατρῴια καὶ ἕλικας βῶς.
Τὰς εἰ μέν κ' ἀσινέας ἐάσῃς, νόστε τε μέδηαι,
Ἦτ' σὺ ἔτ' εἰς Ἰθάκην κακά περ πάσχοντες ἵκοισθε·
Εἰ δέ κε σίνηαι, τότε τοι τεκμαίρομ' ὄλεθρον
Νηΐ τε καὶ ἑτάροις. αὐτὸς δ' ἤπερ κεν ἀλύξῃς,
Ὀψὲ κακῶς νεῖαι, ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνὰ νῆσον ἀπέσχιε δῖα θεάων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν, ὤτρυνον ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν καὶ τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αὖθ' ἔσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Ἑξῆς δ' ἑζόμενοι, πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἡμῖν δ' αὖ κατόπισθε νεὼς κυανοπρῴροιο
Ἴκμενον ἦρον ἴα πλησίστιον, ἐσθλὸν ἑταῖρον,
Κίρκη ἐΰπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Αὐτίκα δ' ὅπλα ἕκαστα πονησάμενοι κατὰ νῆα
Ἥμεθα, τὴν δ' ἄνεμός τε κυβερνήτης τ' ἴθυνον.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενός περ,
Ὦ φίλοι, ἐ γὰρ χρὴ εἶνα ἴδμεναι ἠδὲ δύ' οἴους
Θέσφαθ' ἅ μοι Κίρκη μυθήσατο δῖα θεάων·
Ἀλλ' ἐρέω μὲν ἐγών, ἵνα εἰδότες ἤ κε θανώμεν,
Ἢ κεν ἀλεύάμενοι θανάτου καὶ κῆρα φύγωμεν.
Σειρήνων μὲν πρῶτον ἀνώγει θεσπεσιάων
Φθόγγου ἀλεύασθαι, καὶ λειμῶν' ἀνθεμόεντα.
Οἶον ἐμ' ἰνώγει ὄπ' ἀκέεμεν. ἀλλά με δεσμῷ
Δῆσαι' εὖ ἀργαλέῳ, (ὄφρ' ἔμπεδον αὐτόθι μίμνω)
Ὀρθὸν εὖ ἱστοπέδῃ· ἐκ δ' αὖτε πείραι' ἀνήφθω.
Αἰ δέ κε λίσσωμαι ὑμέας, λῦσαί τε κελεύω,
Τμεῖς δὲ πλεόνεσσι τότ' εὖ δεσμοῖσι πιέζειν.
Ἦτοι ἐγὼ τὰ ἕκαστα λέγων ἑτάροισι πίφαυσκον.
Τόφρα δὲ καρπαλίμως ἐξίκετο νηῦς ἀργῆς
Νῆσον Σειρήνοιϊν. ἔπειγε γὰρ ἦρ' ἀπίμων.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἄνεμος μὲν ἐπαύσατο, ἠδὲ γαλήνη
Ἔπλετο νηνεμίη, κοίμησε δὲ κύματα δαίμων.
Ἀνστάντες δ' ἔπαροι νεὸς ἱστία μηρύσαντο,
Καὶ τὰ μὲν εὖ νηὶ γλαφυρῇ βάλον· οἱ δ' ἐπ' ἐρετμὰ
Ἑζόμενοι, λεύκαινον ὕδωρ ξεστῇς ἐλάτῃσιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν κηροῖο μέγαν τροχὸν ὀξέϊ χαλκῷ

Τυτ-

Trinacriam in insulam relegavit procul habitare,
Oves custodire paternas & nigras boves.
Eas si quidem illæsas sines, redituſque curam habebis,
Sane adhuc in Ithacam mala licet passi veniretis:
Sin autem læseris, tum tibi definio interitum
Navique & sociis. ipseque si modo evades,
Sero male redibis, amissis omnibus sociis.
Sic ait. statimque aureo throno *conspicua* venit aurora.
Illa quidem deinde per insulam abiit dia dearum:
At ego ad navem vadens, jubebam socios
Ipsosque ascendere funesque resolvere,
Qui statim ingrediebantur, & per transtra sedebant.
Ordine vero sedentes canum mare verberabant remis.
Nobis autem in parte posteriori navis nigræ proram
Secundum ventum misit implentem vela, bonum sodalem,
Circe cirrata, gravis dea voce humana utens.
Continuoque omnia arma componentes per navem
Consedimus, quam ventusque gubernatorque dirigebant.
Ibi tunc ego socios alloquebar mœstus corde:
O amici, non enim oportet unum scire neque duos solos
Vaticinia quæ mihi Circe prædixit dia dearum:
Sed dicam ego, ut scientes vel moriamur,
Vel elabentes mortem & fatum effugiamus.
Sirenum quidem primum jubebat divinarum
Vocem evitare, & pratum floridum.
Solum me jubebat vocem audire. sed me vinculo
Ligate in gravi, (ut firmiter illic maneam)
Erectum in basi mali: ex ipso autem funes alligentur.
Si vero oravero vos, solvereque jussero,
Vos vero pluribus tum in vinculis constringite.
Et ego quidem hæc singula dicens sociis declarabam.
Interea autem rapide venit navis fabrefacta
Ad insulam Sirenum. urgebat enim ventus innoxius.
Statim deinde ventus quievit, atque tranquillitas
Erat sine ventis, sopiveratque fluctus deus.
Surgentes autem socii navis vela complicarunt,
Et ea quidem in navi cava collocarunt: ipsi autem ad remos
Sedentes, dealbabant aquam politis abietibus.
Ast ego ceræ ingentem orbem acuto ære.

Mi-

Τυτθὰ διατμήξας, χερσὶ σιβαρῇσι πιέζων.
Αἶψα δ' ἰάνεσε κηρὸς, ἐπεὶ κέλετο μεγάλη ἶς,
Ἠελίου τ' αὐγὴ Τπερμονίδαο ἄνακτος.
Ἐξείης δ' ἐπάροισιν ἐπ' ἄκατι πᾶσιν ἄλεψα.
Οἱ δ' ἐν νηὶ μὲ ἕδησαν ὁμῷ χείρας τε πόδας τε
Ὀρθὸν ἐν ἰσοπέδῃ, ἐκ δ' αὐτῆς πείρατ' ἀνῆψαν.
Αὐτοὶ δ' ἑζόμενοι πολιὴν ἅλα τύπτον ἐρετμοῖς.
Ἀλλ' ὅτε τόσσον ἀπῆμεν ὅσον τε γέγωνε βοήσας,
Ῥῖμφα διώκοντες, τὰς δ' ἐ λάθεν ὠκέα νηῦς
Ἐγγύθεν ὀρνυμένη· λιγυρὴν δ' ἔντυνον ἀοιδὴν,
Δεῦρ' ἄγ' ἰὼν πολύαιν' Ὀδυσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν
Νῆα κατάστησον, ἵνα νωϊτέρην ὄπ' ἀκούσῃς.
Οὐ γάρ πώ τις τῇδε παρήλασε νηὶ μελαίνῃ,
Πρίν γ' ἡμέων μελίγηρυν ἀπὸ στομάτων ὄπ' ἀκοῦσαι.
Ἀλλ' ὄγε τερψάμενος νεῖται, καὶ πλείονα εἰδώς.
Ἴδμεν γάρ τοι πάντ' ὅσ' ἐνὶ Τροίῃ εὐρείῃ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν,
Ἴδμεν δ' ὅσσα γένηται ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.
Ὣς φάσαν, ἱεῖσαι ὄπα κάλλιμον. αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Ἤθελ' ἀκουέμεναι, λῦσαί τ' ἐκέλευον ἑταίρους,
Ὀφρύσι νευστάζων· οἱ δὲ προπεσόντες ἔρεσσον.
Αὐτίκα δ' ἀνστάντες Περιμήδης Εὐρυλοχός τε
Πλείοσί μ' ἐν δεσμοῖσι δέον, μᾶλλόν τ' ἐπιέζων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τάς γε παρήλασεν, οὐδ' ἔτ' ἔπειτα
Φθόγγης Σειρήνων ἠκούομεν οὐδέ τ' ἀοιδῆς,
Αἶψ' ἀπὸ κηρὸν ἕλοντο ἐμοὶ ἑῖκῆρες ἑταῖροι,
Οἵ σφιν ἐπ' ὠσὶν ἄλεψ', ἐμέ τ' ἐκ δεσμῶν ἀνέλυσαν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τλὼ νῆσον ἐλεύσομεν, αὐτίκ' ἔπειτα
Καπνὸν καὶ μέγα κῦμα ἴδον, καὶ δοῦπον ἄκουσα.
Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπεσε τ' ἐρετμά.
Βόμβησεν δ' ἄρα πάντα κατὰ ῥόον· ἔσχετο δ' αὐτῆ
Νηῦς, ἐπεὶ οὐκ ἔτ' ἐρετμὰ προΐκεα χερσὶν ἔπειγον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἰὼν ὤτρυνον ἑταίρους
Μειλιχίοις ἐπέεσι παραστὰς ἄνδρα ἕκαστον,
Ὦ φίλοι, οὔ γάρ πω τι κακῶν ἀδαήμονες εἰμέν.
Οὐ μὲν δὴ τόδε μεῖζον ἐπὶ κακὸν, ἢ ὅτε Κύκλωψ
Εἶλεν ἐνὶ σπῆϊ γλαφυρῷ κρατερῇφι βίηφι,
Ἀλλὰ καὶ ἔνθεν ἐμῇ ἀρετῇ βουλῇ τε νόῳ τε
Ἐκφύγομεν· καί πε τῶνδε μνήσεσθαι ὀΐω.

Καὶ

Minutatim diſſecans, manibus fortibus premebam.
Statim vero liquefiebat cera, nam jubebat magna vis,
Soliſque ſplendor Hyperionidæ regis.
Ordineque ſociis ad aures omnibus illevi.
Illi autem in navi mihi ligarunt pariter manuſque pedeſque,
Erecto in baſi mali, ex eo autem funes alligarunt:
Ipſi autem ſedentes ſpumoſum mare verberabant remis.
Sed cum tantum aberamus quantum audiatur clamans,
Propere urgentes, illas non latuit velox navis
Prope impulſa: argutumque inſtituerunt carmen:
Huc age veniens celeberrime Ulyſſe, ingens decus Achivorum
Navem ſiſte, ut noſtram vocem audias.
Non enim unquam aliquis hac præteregit navem nigram,
Quin prius noſtram ſuavem ab ore vocem audiret:
Sed hic delectatus abit, & plura ſciens.
Scimus enim tibi omnia quæcunque in Troja lata
Argivi Trojanique deorum voluntate pertulerunt,
Scimus etiam quæcunque fiunt in terra alma.
Sic dicebant, mittentes vocem pulchram. at meum cor
Volebat audire, ſolvereque jubebam ſocios,
Superciliis innuens: illi autem incumbentes remigabant.
Statimque ſurgentes Perimedes Eurylochuſque
Pluribus me vinculis ligabant, magiſque premebant.
Cæterum ubi illas præteriit *navis*, neque amplius deinde
Vocem Sirenum audiebamus neque cantilenam,
Mox ceram dempſerunt mei dilecti ſocii,
Quam illis ad aures illeveram, meque ex vinculis ſolverunt.
Sed quando jam inſulam reliquimus, ſtatim deinde
Fumum & ingentem fluctum vidi, & ſonitum audivi.
His igitur timentibus ex manibus ceciderunt remi.
Inſonuerunt autem omnia per fluctum: tenebaturque illic
Navis, quoniam non amplius remos prolixos manibus urgebant.
Aſt ego per navem iens cohortabar ſocios
Blandis verbis aſtans virum quemque:
O amici, non enim ullo pacto malorum ignari ſumus.
Non equidem hoc majus adeſt malum, quam cum Cyclops
Includebat *nos* ſpeluncæ cavæ forti vi,
Sed & hinc mea virtute conſilioque prudentiaque
Effugimus: & olim horum recordaturos puto.

Nunc

Νῶϊ δ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ ἔπω πειθώμεδα πάντες·
Ὑμεῖς μὲν κώπῃσιν ἁλὸς ῥηγμῖνα βαδεῖαν
Τύπτετε, κληῖδεσσιν ἐφήμενοι, αἶκέ ποδι Ζεὺς
Δῴῃ τόνδε γ' ὀλέθρον ὑπεκφυγέειν τε καὶ ἀλύξαι.
Σοὶ δὲ κυβερνῆϑ' ὧδ' ἐπιτέλλομαι, (ἀμφὶ δὲ νηῒ
Βάλλε, ἐπεὶ νηὸς γλαφυρῆς οἰήϊα νωμᾷς)
Τόνδε μὲν καπνὸν καὶ κύματ' ἐκπὸς ἔεργε
Νῆα, σὺ δὲ σκοπέλῳ ἐπιμαίεο, μή σε λάθῃσι
Κεῖσ' ἐξορμήσασα, καὶ ἐς κακὸν ἄμμε βάλῃσθα.
Ὣς ἐφάμην. οἱ δ' ὦκα ἐμοῖς ἐπέεσσι πίδοντο.
Σκύλλῳ δ' οὐκέτ' ἐμυθεόμην, ἀπρηκτον ἀνίλην,
Μήπως μοι δείσαντες ἀπολλήξειαν ἑταῖροι
Εἰρεσίης, ἐνδὸς δὲ πυκάζοιεν σφέας αὐτούς.
Καὶ τότε δὴ Κίρκης μὲν ἐφημοσύνης ἀλεγεινῆς
Λανθανόμην, ἐπεὶ ἔπ μ' ἀνώγει ϑωρήσεσθαι.
Αὐτὰρ ἐγὼ καπάδνς κλυτὰ τεύχεα, καὶ δύο δοῦρε
Μάκρ' ἐν χερσὶν ἑλών, εἰς ἴκρια νηὸς ἔβαινον
Πρώρης. ἔνθεν γάρ μιν ἐδέγμην πρῶτα φανεῖσθαι
Σκύλλη πετραίη, ἣ μοι φέρε πῆμ' ἑτάροισιν.
Οὐδέ πη ἀδρῆσαι δυνάμην. ἔκαμον δέ μοι ὄσσε
Πάντη παπταίνοντι πρὸς ἠεροειδέα πέτρην.
Ἡμεῖς δὲ στενοπὸν ἀνεπλέομεν γοόωντες·
Ἔνθεν μὲν γὰρ Σκύλλ', ἑτέρωϑι δὲ δῖα Χάρυβδις
Δεινὸν ἀνερροίβδησε ϑαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἤτοι ὅτ' ἐξεμέσειε, λέβης ὡς ἐν πυρὶ πολλῷ,
Πᾶσ' ἀναμορμύρεσκε κυκωμένη, ὑψόσε δ' ἀχνὴ
Ἄκροισι σκοπέλοισιν ἐπ' ἀμφοτέροισιν ἔπιπτεν.
Ἀλλ' ὅτ' ἀναβρίζειε ϑαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ,
Πᾶσ' ἔντοσθε φάνεσκε κυκωμένη· ἀμφὶ δὲ πέτρη
Δεινὸν ἐβεβρύχει, ὑπένερϑε δὲ γαῖα φάνεσκε
Ψαμμῷ κυανέῃ. τοὺς δὲ χλωρὸν δέος ἧρει.
Ἡμεῖς μὲν πρὸς τὴν ἴδομεν, δείσαντες ὄλεθρον.
Τόφρα δέ μοι Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑτάρους,
Ἐξ ἕλεϑ', οἳ χερσίν τε βίηφί τε φέρτεροι ἦσαν.
Σκεπτόμενον δ' ἐς νῆα ϑοὴν ἅμα καὶ μετ' ἑταίρους,
Ἤδη τῶν ὑπόπροσε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν
Τῆλε ἀερομενέων· ἐμὲ δὲ φθέγγοντο καλεῦντες
Ἐξονομακλήδην, τότε γ' ὕστατον, ἀχνύμενοι κῆρ.
Ὡς δ' ὅτ' ἐπὶ προβόλῳ ἁλιεὺς περιμήκεϊ ῥάβδῳ

Nunc agite, uti ego dixero pareamus omnes;
Vos quidem remis maris fluctus profundos
Verberate, transtris insidentes, si forte Jupiter
Det hanc saltem mortem effugere & evitare.
Tibi vero gubernator hoc præcipio, (sed in animo
Reconde, quoniam navis cavæ gubernacula motas)
Hunc quidem fumum & fluctum extra dirige
Navem, tu autem scopulum require, ne te imprudente
Istinc prorumpat, & in malum nos conjicias.
Sic dicebam. illique ocyus meis verbis parebant:
Scyllam tandem nondum commemoraveram, immedicabile malum,
Ne forte timentes cessarent mihi socii
A remigando, intraque constiparent seipsos.
Et tum scilicet Circes quidem mandatorum tristium
Oblitus fueram, quoniam neutiquam me jusserat armari.
Ast ego indutus inclyta arma, & duas hastas
Longas in manus sumens ad tabulata navis ibam
Proræ. inde enim ipsam expectabam primum visum iri
Scyllam petrosam, quæ mihi ferebat damnum sociis.
Neque usquam videre potui: lassabanturque mihi oculi
Undique circumspectanti ad obscuram petram.
Nos quidem angustum locum navigabamus lugentes:
Hunc enim Scylla, altrinsecus autem Charybdis
Immane absorbuit maris salsam aquam.
Equidem quando evomebat, sicut lebes in igne multo,
Tota remurmurabat conturbata, in altum autem aspergo
Summis scopulis utrisque incidebat.
Sed quando absorbebat maris salsam aquam,
Tota intus apparebat mota: circumque petram
Horrendum intonabat, infra autem terra apparebat
Arena *cum* cærulea. hos autem pallidus timor cepit.
Nos quidem ad hanc videbamus, timentes interitum.
Interea autem mihi Scylla cava ex navi socios
Sex abstulit, qui manibusque virtuteque præstantiores erant.
Aspiciens autem in navem velocem simulque ad socios,
Jam horum animadverti pedes & manus superne
In altum levatorum: me autem clamabant vocantes
Nominatim, tunc postremo, afflicti corde.
Ut cum in aggere piscator prælonga virga

Pi-

Ἰχθύσι τοῖς ὀλίγοισι δόλον κατὰ ἕδατα βάλλων,
Εἰς πόντον προΐησι βοὸς κέρας ἀγραύλοιο,
Ἀπαμείρονται δ' ἔπειτα λαβὼν ἔρριψε θύραζε·
Ὣς οἵγ' ἀπαμείροντες ἀέροντο ποτὶ πέτρας·
Αὐτὰρ δ' εἰνὶ θύρῃσι κατώσθιε κεκλήγοντας,
Χεῖρας ἐμοὶ ὀρέγοντας ἐν αἰνῇ δηϊότητι.
Οἴκτιστον δὴ κεῖνο ἐμοῖς ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Πάντων ὅσσ' ἐμόγησα, πόρους ἁλὸς ἐξερεείνων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πέτρας φύγομεν, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην τ', αὐτὰρ ἔπειτα θεὸς ἐς ἀμύμονα νῆσον
Ἱκόμεθ'· ἔνθα δ' ἔασιν καλαὶ βόες ἠυρυμέτωποι,
Πολλὰ δὲ ἴφια μῆλ' Ὑπερίονος Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἔτι πόντῳ ἐὼν ἐν νηῒ μελαίνῃ,
Μυκηθμὸν τ' ἤκουσα βοῶν αὐλιζομενάων,
Οἰῶν τε βληχώ· καί μοι ἔπος ἔμπεσε θυμῷ
Μάντος ἀλαοῦ Θηβαίου Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἣ μοι μάλα πολλὰ ἐπέτελλεν
Νῆσον ἀλεύασθαι περιμβρότου Ἠελίοιο.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἑτάροισι μετηύδων ἀχνύμενος κῆρ,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακὰ περ πάσχοντες ἑταῖροι,
Ὄφρ' ὑμῖν ἔπω μαντήια Τειρεσίαο,
Κίρκης τ' Αἰαίης, ἣ μοι μάλα πολλὰ ἐπέτελλεν,
Νῆσον ἀλεύασθαι περιμβρότου Ἠελίοιο,
Ἔνθα γὰρ αἰνότατον κακὸν ἔμμεναι ἄμμιν ἔφασκεν.
Ἀλλὰ παρὲξ σεῦ νῆσον ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ.
Αὐτίκα δ' Εὐρύλοχος συγερῷ μ' ἠμείβετο μύθῳ,
Σχέτλιος εἶς Ὀδυσεῦ· πέρι τοι μένος, ἐδέ πῃ γῦα
Κάμνεις· ἦ ῥά νύ σοί γε σιδήρεα πάντα τέτυκται,
Ὅς ῥ' ἑτάρους καμάτῳ ἀδηκότας ἠδὲ καὶ ὕπνῳ
Οὐκ ἐάας γαίης ἐπιβήμεναι, ἔνθά κεν αὖτε
Νήσῳ ἐν ἀμφιρύτῃ λαρὸν τετυκοίμεθα δόρπον·
Ἀλλ' αὔπλους διὰ νύκτα θοὴν ἀλάλησθαι ἄνωγας,
Νήσας ἀποπλαγχθέντας ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ.
Ἐκ νυκτῶν δ' ἄνεμοι χαλεποὶ, δηλήματα νηῶν
Γίνονται. πῇ κέν τις ὑπεκφύγοι αἰπὺν ὄλεθρον,
Ἢν πως ἐξαπίνης ἔλθῃ αὐέμοιο θύελλα;
Ἢ νότος, ἢ ζεφύροιο δυσαέος, οἵ τε μάλιστα
Νῆα διαρραίουσι θεῶν ἀέκητι ἀνάκτων.

Piſcibus minutis dolum eſcam objiciens,
In pontum demittit bovis cornu agreſtis,
Palpitantemque deinde corripiens projicit foras:
Sic illi palpitantes tollebantur ad petras:
Illic autem pro foribus depaſcebatur clamantes,
Manus mihi porrigentes in gravi calamitate.
Miſerabiliſſimum ſcilicet illud meis vidi oculis
Omnium quæcunque paſſus ſum vada maris rimans.
Aſt ubi petras effugimus, horrendamque Charybdim,
Scyllamque, ſtatim deinde dei ad eximiam inſulam
Pervenimus: ibi autem erant pulchri boves frontones,
Multæque pingues pecudes ſublimis Solis.
Ibi tunc ego adhuc *in* mari in navi nigra cum eſſem,
Mugitum audivi boum ſtabulantium,
Oviumque balatum: & mihi dicta inciderunt animo
Vatis cæci Thebani Tireſiæ,
Circeſque Æææ, quæ mihi admodum multis præcepit
Ut inſulam vitarem homines oblectantis Solis.
Scilicet tunc ego ſocios alloquebar cruciatus corde:
Audite meos ſermones mala quamvis patientes ſocii,
Ut vobis dicam vaticinia Tireſiæ,
Circeſque Æææ, quæ mihi perquam multis præcepit,
Ut inſulam vitarem Solis, qui delicium eſt hominum:
Ibi enim graviſſimum malum fore nobis ajebat.
Sed præter inſulam pellite navem nigram.
Sic dicebam. illis autem confringebatur ſuum cor.
Statimque Eurylochus moleſto mihi reſpondit ſermone:
Improbus es o Ulyſſe; ſuperat tibi robur, neque unquam membris
Defatigaris: profecto omnia tibi ferrea ſunt,
Qui ſocios laſſitudine afflictos atque etiam ſomno *urgente*
Non ſinis terram conſcendere, ubi rurſus
Inſula in circumflua lautam paremus cœnam:
Sed ſic *temere* per noctem celerem errare jubes,
Ab inſula aberrantes in obſcuro ponto.
Ex noctibus autem venti graves, pernicies navium
Exiſtunt: qua quis effugeret ſævam mortem,
Si forte repente veniret venti procella?
At Noti, aut Zephyri vehementis, qui potiſſimum
Navem infeſtant deorum non ſponte regum.

Ἀλλ' ἤτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
Δόρπον δ' ἑπλισόμεσθα θοῇ παρὰ νηῒ μένοντες·
Ἠῶθεν δ' ἀναβάντες ἐνήσομεν ἀΰρεῖ πόντῳ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Καὶ τότε δὴ γίνωσκον ὃ δὴ κακὰ μήδετο δαίμων·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδων,
Εὐρύλοχ', ἦ μάλα δή με βιάζεται ἠνορέῃσι.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὀμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
Ἤ κέ πῃ ἢ βοῶν ἀγέλην, ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν
Εὕροντες, μήπτε τις ἀασσαλίῃσι κακῇσι
Ἧ βοῦν ἢ ἕπα μῆλον ἀποκτάνῃ· ἀλλὰ ἔκηλοι
Ἐσθίετε βρώμην τὴν ἀθανάτη πόρε Κίρκη.
Ὣς ἐφάμην· οἱ δ' αὐτίκ' ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσάν τε τελέσσάν τε τὸν ὅρκον,
Στήσαμεν ἐν λιμένι γλαφυρῷ εὐεργέα νῆα
Ἄγχι ὕδατος γλυκεροῖο· καὶ ἐξαπέβησαν ἑταῖροι
Νηὸς, ἔπειτα δὲ δόρπον ἐπισαμένως τετύκοντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Μνησάμενοι δ' ἤπειτα φίλης ἕκλαιον ἑταίρης,
Οὓς ἔφαγε Σκύλλη γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλοῦσα.
Κλαίουσι δὲ τοῖσιν ἐπήλυθε νήδυμος ὕπνος.
Ἦμος δὲ τρίτα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
Ὦρσεν ἐπι ζαλῶ ἄνεμον νεφεληγερέτα Ζεύς
Λαίλαπι θεσπεσίῃ, σὺν δὲ νεφέεσσι κάλυψε
Γαῖαν ὁμοῦ καὶ πόντον· ὀρώρει δ' ἀρανόθεν νύξ.
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Νῆα μὲν ὡρμίσαμεν, κοῖλον παρὲξ εἰσερύσαντες·
Ἔνθα δ' ἔσαν Νυμφέων καλοὶ χοροὶ ἠδὲ θόωκοι.
Καὶ τότ' ἐγὼν ἀγορὴν θέμενος, μεταὶ μῦθον ἔειπον,
Ὦ φίλοι, εὖ γὰρ νῆ ἐϋ βρῶσίς τε πόσις τε
Ἔστ' ἐν, πῶνδε βοῶν ἀπεχώμεθα, μή τι πάθωμεν.
Δεινὼ γὰρ θεὼ αὖδε βόες καὶ ἴφια μῆλα
Ἠελίου, ὃς πάντ' ἐφορᾷ καὶ πάντ' ἐπακούει.
Ὣς ἐφάμην. τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Μῆνα δὲ πάντ' ἄπνοος ἦν Νότος, οὐδέ τις ἄλλος
Γίνετ' ἔπειτ' ἀνέμων, εἰ μὴ Εὖρός τε Νότος τε.
Οἱ δέ, ἕως μὲν σῖτον ἔχον καὶ οἶνον ἐρυθρὸν,
Τέρπρα βοῶν ἀπέχοντο, λιλαιόμενοι βιότοιο·
Ἀλλ' ὅτε δὴ νηὸς ἐξέφθιτο πᾶσα πάπτα,

Verum ſane nunc quidem cedamus nocti nigræ,
Cœnamque apparemus celerem apud uavem manentes:
Mane autem conſcendentes intremus latum pontum.
Sic ait Eurylochus: comprobarunt autem cæteri ſocii.
Atque jam tum agnoſcebam quod nempe mala moliretur deus:
Et ipſum compellans, verbis volatilibus alloquebar:
Euryloche, profecto nimis jam me urgetis qui ſolus ſum.
Sed age nunc mihi omnes jurate firmum juramentum,
Si quod aut boum armentum, aut magnum gregem ovium
Inveniamus, ne forte quis ſcelere peſſimo
Aut bovem aut etiam pecudem occidat: ſed tranquilli
Comedite cibum quem immortalis præbuit Circe.
Sic dicebam. illi autem protinus jurarunt ut juſſeram.
Aſt ubi juraruntque finiveruntque jusjurandum,
Stitimus in portu cavo benefactam navem
Prope aquam dulcem: & exiverunt ſocii
E navi, deinceps autem cœnam ſcite appararunt.
Aſt ubi potus & cibi amorem emiſerant,
Recordati deinde caros defleverunt ſocios,
Quos devoraverat Scylla cava ex navi eripiens.
Flentibuſque ipſis ſupervenit dulcis ſomnus.
Quando autem tertia pars noctis erat, & aſtra tranſibant,
Immiſit vehementem ventum nubium coactor Jupiter
Cum nimbis ingentibus, nubibus autem cooperuit
Terram ſimul & pontum: ruitque de cælo nox.
Quando autem mane genita apparuit roſea digitis aurora,
Navem quidem ſubduximus, in cavam ſpeluncam intro trahentes.
Hic autem erant Nympharum pulchri loci atque ſedilia.
Et tum ego concionem faciens, ſermone allocutus ſum:
O amici, in navi quidem celeri cibuſque potuſque
Eſt, ab his bobus abſtineamus, ne quid patiamur.
Acris enim dei hi boves & eximia pecora,
Solis, qui omnia inſpicit & omnia inaudit.
Sic dicebam, illiſque perſuadebatur animus generoſus.
Menſem autem integrum nunquam deſinens ſpirabat Notus, neque quis alius
Exiſtebat deinceps ventorum, niſi Euruſque Notuſque.
Illi autem quoad quidem panem habebant & vinum rubrum,
Tamdiu a bobus abſtinebant, ſtudioſi *conſervandæ* vitæ:
Sed cum jam e navi periiſſent viatica omnia,

Καὶ δὴ ἄγριλω ἐφέπεσκον ἀλιπτάμενοι ἀνάγκῃ,
Ἰχθῦς, ὄρνιθάς τε, φίλας ὅ, τι χεῖρας ἵκοιτο,
Γναμπτοῖς ἀλκίτροισιν· ἔτερε δὲ γαστέρα λιμός.
Δὴ τότ' ἐγὼν ἀνὰ νῆσον ἀπέστιχον, ὄφρα θεοῖσιν
Εὐξαίμην, εἴπῃς μοι ὁδὸν φήμην τε νέεσθαι.
Ἀλλ' ὅτε δὴ διὰ νῆσα ἰὼν ἦλυξα ἑταίρους,
Χεῖρας νιψάμενος ὀΐ ἐπὶ σκέπας ἠὼ ἀνέμοιο,
Ἠρώμην πάντεσσι θεοῖς οἱ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Οἱ δ' ἄρα μοι γλυκὺν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχυαν,
Εὐρύλοχος δ' ἑτάροισι κακὴν ἐξήρχετο βουλήν,
Κέκλυτέ μευ μύθων κακά περ πάσχοντες ἑταῖροι,
Πάντες μὲν συγεροὶ θάνατοι δειλοῖσι βροτοῖσι,
Λιμῷ δ' οἰκτρότατον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν.
Ἀλλ' ἄγετ', Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας,
Ῥέξωμεν ἀθανάτοισι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Εἰ δέ κεν εἰς Ἰθάκην ἀφικοίμεθα πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κεν Ἠελίῳ ὑπερίονι πίονα νηὸν
Τεύξομεν, ἔνθά κε θέωμεν ἀγάλματα πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰ δὲ χολωσάμενός τι βοῶν ὠκυπετάων,
Νῆα ἐὴν ὀλέσαι, ἐπὶ δ' ἕσπονται θεοὶ ἄλλοι,
Βέλομ' ἅπαξ πρὸς κῦμα χανὼν ἀπὸ θυμὸν ὀλέσαι,
Ἢ δηθὰ στρύγεσθαι ἐὼν ἐν νήσῳ ἐρήμῃ.
Ὣς ἔφατ' Εὐρύλοχος· ἐπὶ δ' ἤνεον ἄλλοι ἑταῖροι.
Αὐτίκα δ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας
Ἐγγύθεν· (ἀ γὰρ τῆλε νεὸς κυκνοπρώροιο
Βοσκέσκοντ' ἕλικες καλαὶ βόες εὐρυμέτωποι)
Τὰς δὲ περισταδὸν ἀμφὶ θεοῖσι, καὶ ἀγχεάωνται,
Φύλλα δὲ δρεψάμενοι πέρενα δρυὸς ὑψικόμοιο·
Οὐ γὰρ ἔχον κρῖ λευκὸν ἐϋστέλμοιο ἐπὶ νηός.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὔξαντο, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,
Μηρούς τ' ἐξέταμον, κατά τε κνίσῃ ἐκάλυψαν,
Δίπτυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
Οὐδ' εἶχον μέθυ λείβειν ἐπ' αἰθομένοις ἱεροῖσιν,
Ἀλλ' ὕδατι σπένδοντες ἐπώπτων ἔγκατα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ μῆρ' ἐκάη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
Μίσυλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἐπειραν,
Καὶ τότε μοι βλεφάρων ἐξέσυτο νήδυμος ὕπνος.
Βῶν δ' ἰέναι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κεδὸν ἦα νεὸς ἀμφιελίσσης,

Καὶ

Ibi jam venaturam aggrediebantur neceſſitate,
Piſces aveſque, caras quodcunque in manus veniſſet,
Uncis hamis: vexabat enim ventrem fames.
Scilicet tum ego per inſulam ſeceſſi, ut deos
Precarer, ſi quis mihi viam monſtraret ut redirem.
Sed quando jam per inſulam iens declinaveram a ſociis,
Manus lavans ubi defenſaculum erat vento,
Precabar omnes deos qui cælum inhabitant:
Hi ſane dulcem ſomnum palpebris infuderunt.
Eurylochus autem ſociis mali dux erat conſilii:
Audite meos ſermones mala quamvis paſſi ſocii.
Omnes quidem inviſæ mortes miſeris mortalibus,
Fame autem miſerrimum mori & fatum aſſequi.
Sed agite, Solis ex bobus abigentes optimos,
Sacra faciemus diis qui cælum latum habitant.
Quod ſi in Ithacam pervenerimus ad patriam terram,
Statim Soli per ſuperna gradienti dives templum
Struemus, ibi ponemus ornamenta multa & pretioſa.
Si vero iratus aliquo pacto ob boves erecta capita habentes
Navem volet perdere, ſuffragabunturque dii alii:
Malo ſemel ad fluctus hians vitam perdere,
Quam diutius tabeſcere manens in inſula deſerta.
Sic ait Eurylochus: collaudabant autem alii ſocii.
Statim autem Solis ex bobus abigentes optimos
Ex propinquo: (non enim longe a navi nigra roſtro
Paſcebantur camuris cornibus pulchri boves frontones)
Eos vero circumſtabant, & vota faciebant diis,
Folia quoque decerpentes tenera quercus alticomæ:
Non enim habebant hordeum album bene tabulata in navi.
Aſt ubi precati ſunt, & mactarunt & excoriarunt,
Femoraque exciderunt, arvinaque abſconderunt,
Duplicem facientes, deſuper autem cruda poſuerunt:
Neque habebant vinum ad libandum ſuper incenſa ſacra,
Sed aqua libantes aſſabant inteſtina omnia.
Aſt ubi femora incenſa ſunt, & viſcera comederunt,
Minutimque conciderunt cætera, & circum verua fixerunt.
Et tunc mihi palpebris excidit ſuavis ſomnus.
Feſtinabamque ire ad navem velocem & littus maris.
Sed cum jam vadens prope navem eſſem utrinque agitabilem,

Καὶ τότε μοι κνίσσης ἀμφ' ἤλυθεν ἡδὺς ἀϋτμή.
Οἰμώξας δὲ θεοῖσι μετ' ἀθανάτοισι γεγώνω,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Ἦ μέ μάλ' εἰς ἄτλω κοιμίσατε νηλεῖ ὕπνῳ·
Οἱ δ' ἔπαροι μέγα ἔργον ἐμηχήσαντο μενόντες.
Ὠκέα δ' Ἠελίῳ ὑπερίονι ἄγγελος ἦλθε
Λαμπετίη ταναύπεπλος, ὅ οἱ βόας ἔκτανε ἑταῖροι.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μεταπύδα χώετο κῆρι,
Ζεῦ πάτερ, ἠδ' ἄλλοι μάκαρες θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
Τίσασθ' δὴ ἑτάρους Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Οἵ μοι βοῦς ἔκτειναν ὑπέρβιον, ἣσιν ἔγωγε
Χαίρεσκον μὲν ἰὼν εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Ἠδ' ὁπότ' αὖ ἐπὶ γαῖαν ἀπ' οὐρανόθεν προτραποίμην.
Εἰ δέ μοι ἀ τίσουσι βοῶν ἐπιεικὲ ἀμοιβήν,
Δύσομαι εἰς Ἀίδαο, καὶ ἐν νεκύεσσι φαείνω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ἠέλι, ἦτοι μὲν σὺ μετ' ἀθανάτοισι φαείνε
Καὶ θνητοῖσιν βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν·
Τῶν δέ κ' ἐγὼ πάχα νῆα θοὴν ἀργῆτι κεραυνῷ
Τυτθὰ βαλὼν κεάσαιμι μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ.
Ταῦτα δ' ἐγὼν ἤκουσα Καλυψοῦς ἠϋκόμοιο·
Ἡ δ' ἔφη Ἑρμείαο διακτόρου αὐτὴ ἀκοῦσαι.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Νείκεον ἄλλοθεν ἄλλον ἐπισταδὸν, οὐδέ τι μῆχος
Εὑρέμεναι δυνάμεσθα· βόες δ' ἀποτεθνάσαν ἤδη.
Τοῖσιν δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεὸς τέρατα πρόφαινον·
Εἶρπον μὲν ῥινοὶ, κρέα δ' ἀμφ' ὀβελοῖς ἐμεμύκει,
Ὀπταλέα τε καὶ ὠμά· βοῶν δ' ὡς γίνετο φωνή.
Ἑξῆμαρ μὲν ἕπειτα ἐμοὶ ἑλίκτορες ἑταῖροι
Δαινυντ' Ἠελίοιο βοῶν ἐλάσαντες ἀρίστας.
Ἀλλ' ὅτε δ' ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς δῶκε Κρονίων,
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀνέμου μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
Ἠμεῖς δ' αὖθ' ἀναβάντες ἐνήκαμεν ἱστία πόντῳ,
Ἴσὸν τησάμενοι, ἀνὰ δ' ἱστία λευκὴ ἐέσσαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τὴν νῆσον ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
Νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς, ἠχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ἡ δ' ἔδυ ἀ μάλα πωλὸν ἐπὶ χρόνον· αἶψα γὰρ ἦλθε

Κε-

Et tum mihi nidoris obvenit dulcis flatus,
Lamentans autem deos ad immortales clamavi:
Jupiter pater, atque cæteri beati dii sempiterni,
Profecto me in malum sopiviſtis sævo somno:
Ipsi vero socii magnum facinus patrarunt illic manentes.
Velox autem Soli per superna meanti nuncia venit
Lampetia lato peplo induta, quod ei boves interfecerint socii.
Statim autem deos allocutus est, iratus corde:
Jupiter pater, atque alii beati dii sempiterni,
Luant jam socii Laertiadæ Ulyssis,
Qui meos boves occiderunt superbe, quibus ego
Lætabar & vadens in cælum stelliferum,
Et quando retro ad terram a cælo vertebar,
Quod si mihi non luent boum condignam talionem,
Descendam ad Plutonis *domum*, & inter mortuos lucebo.
Quem excipiens alloquebatur nubium coactor Jupiter:
Sol, certe quidem tu inter immortales luceas
Et mortales homines super fertilem terram;
Horum autem statim navem celerem candenti fulmine
Paululum feriens incendam medio in sævo ponto.
Hæc ego audivi a Calypso pulchricoma:
Quæ dicebat a Mercurio internuncio se audiviſſe.
Ast ubi ad navem perveni atque mare,
Objurgabam aliunde alium adstans, neque remedium
Invenire potuimus: boves enim mortui erant jam:
Eis autem continuo deinde dii prodigia ostendebant:
Serpebant quidem pelles, carnes autem circum verua mugiebant,
Assæque & crudæ: boumque quasi exiſtebat vox.
Sex diebus quidem deinde mihi perdilecti socii
Convivabantur Solis boves postquam abegiſſent optimos.
Sed quando septimum diem Jupiter induxit,
Tum vero ventus quidem cessavit turbine sæviens,
Nos autem statim conscendentes immisimus *navem* lato mari,
Malum erigentes, sursumque alba vela trahentes.
Sed quando jam insulam deseruimus, neque ulla alia
Apparebat terrarum, sed cælum atque mare,
Ibi tum atram nubem statuit Saturnius
Navim super cavam, caligabatque pontus sub ipsa.
Navis autem currebat haud adeo multum per tempus; statim enim venit

Κεκληγὼς Ζέφυρῳ μεγάλῃ σὺν λαίλαπι θύων.
Ἱστὸν δὲ πρυμνὸν ἔρρηξ' ἀνέμοιο θύελλα
Ἀμφοτέρῃσ· ἰτὸς δ' ὀπίσω πέσεν, ὅπλά τε πάντα
Εἰς ἄντλον κατέχυθ'. ὁ δ' ἄρα πρύμνῃ σὺν νηῒ
Πλῆξε κυβερνήτεω κεφαλῇ, σὺν δ' ὀστέα ἆραξε
Πάντ' ἀμυδὶς κεφαλῆς. ὁ δ' ἀρ' ἀργὸς ἔπεσε, οἷα
Κάππεσ' ἀπ' ἰκριόφιν, λίπε δ' ὀστέα θυμὸς ἀγλαΐηφι.
Ζεὺς δ' ἀμυδὶς βρόντησε, καὶ ἔμβαλε νηῒ κεραυνόν·
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
Ἐν δὲ θείῳ πλῆτο. πέσον δ' ἐκ νηὸς ἑταῖροι.
Οἱ δὲ κορώνῃσιν ἴκελοι περὶ νῆα μέλαιναν
Κύμασιν ἐμφορέοντο· θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
Αὐτὰρ ἐγὼ διὰ νηὸς ἐφοίτων, ὄφρ' ἀπὸ τοίχου
Λῦσε κλύδων πρόπιος, τῷ δὲ ψιλῷ φέρε κῦμα·
Ἐκ δέ οἱ ἰστὸν ἔαξε ποτὶ πρόπιν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ
Ἐπίσπονος βέβλητο βοὸς ῥινοῖο τετυχώς.
Τῷ ῥ' ἀμφω σωέεργον ὁμὲ πρόπιν ἠδὲ καὶ ἰστόν.
Ἐζόμενος δ' ἐπὶ τοῖς φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Ἔνθ' ἤτοι Ζέφυρος μὲν ἐπαύσατο λαίλαπι θύων.
Ἦλθε δ' ἐπὶ Νότος ὦκα, φέρων ἐμῷ ἄλγεα θυμῷ,
Ὄφρ' ἔπ τῷ ὀλοῷ ἀναμετρήσαιμι Χάρυβδιν.
Παννύχιος φερόμην· ἅμα δ' ἠελίῳ ἀνιόντι
Ἦλθον ἐπὶ Σκύλλης σκόπελον, δεινήν τε Χάρυβδιν.
Ἡ μὲν ἀνερροίβδησε θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ·
Αὐτὰρ ἐγὼ ποτὶ μακρὸν ἐρινεὸν ὑψόσ' ἀερθείς,
Τῷ προσφὺς ἐχόμην, ὡς νυκτερίς, οὐδέ πη εἶχον
Οὔτε στηρίξαι ποσὶν ἔμπεδον, οὔτ' ἐπιβῆναι.
Ῥίζαι γὰρ ἑκὰς ἦσαν, ἀπήωροι δ' ἔσαν ὄζοι,
Μακροί τε μεγάλοι τε, κατεσκίαον δὲ Χάρυβδιν.
Νωλεμέως δ' ἐχόμην, ὄφρ' ἐξεμέσειεν ὀπίσω
Ἱστὸν καὶ τρόπιν αὖτις. ἐελδομένῳ δέ μοι ἦλθεν
Οὖφ'. ἥμος δ' ἐπὶ δόρπον ἀνὴρ ἀγορῆθεν ἀνέστη,
Κρίνων νείκεα πολλὰ δικαζομένων αἰζηῶν,
Τῆμος δὴ τότε δῆρα Χαρύβδιος ἐξεφαάνθη.
Ἧκα δ' ἐγὼ καθύπερθε πόδας καὶ χεῖρε φέρεσθαι,
Μέσσῳ δ' ἐνδύπησα παρὲξ πεμπώκεα δοῦρα,
Ἐζόμενος δ' ἐπὶ τοῖσι διήρεσα χερσὶν ἐμῇσι.
Σκύλλῃ δ' οὐκ ἔτ' ἔασε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
Εἰσιδέειν· ἐ γάρ κεν ὑπέκφυγον αὖτιν ὄλεθρον.

Ἐν-

Stridens Zephyrus ingenti cum turbine sæviens.
Mali autem funes rupit venti procella
Utrosque: malusque retro cecidit, armamentaque omnia
In sentinam deciderunt. is autem extima in nave
Percussit gubernatoris caput, ossaque confregit
Omnia simul capitis. ipse autem urinatori similis
Decidit a tabulatis, deseruitque ossa animus generosus.
Jupiter autem simul intonuit, & injecit fulmen navi:
Ipsa autem contorquebatur tota, Jovis percussa fulmine,
Sulphureque implebatur, ceciderunt autem ex navi socii.
Illi autem *marinis* corvis similes circa navem nigram
In fluctibus ferebantur: deusque abstulit reditum.
Ast ego per navim incedebam, donec latera
Solvit unda carinæ, quam inermem ferebat fluctus:
Effregeratque ei malum usque ad fundum: at ipsi
Lorum injectum erat bovis corio factum.
Hoc utrunque colligavi pariter carinam atque malum.
Sedens autem super hæc, ferebar pernicios ventis.
Tum Zephyrus quidem cessavit turbine sæviens.
Supervenit autem Notus celeriter, ferens meo angores animo,
Ut rursus pernicios remetirer Charybdim.
Tota nocte ferebar: simul autem *cum* sole oriente
Veni ad Scyllæ scopulum, horrendamque Charybdim.
Hæc quidem absorpserat maris salsam aquam:
At ego ad altam caprificum alte levatus,
Huic implicitus tenebar veluti vespertilio, neque uspiam poteram
Nec firmare pedem firmiter, neque ascendere.
Radices enim longe erant, distantes autem erant rami,
Longique ingentesque, obumbrabant autem Charybdim.
Continenter autem hærebam, donec evomeret retro
Malum & carinam denuo. cupienti autem mihi advenit
Tandem. quando autem ad cœnam vir e foro surgit,
Judicans lites multas litigantium juvenum,
Tunc scilicet ligna ex Charybdi apparebant.
Demisique ego desuper pedes & manus ut ferrentur,
In medium autem cum sonitu cecidi circa oblonga ligna,
Sedens autem super his remigabam manibus meis.
Scyllam autem non amplius permisit pater hominumque deorumque
Me aspicere: non enim effugissem sævam mortem.

Hinc

Ἔνθεν δ' ἐννῆμαρ φερόμην· δεκάτῃ δέ με νυκτὶ
Νῆσον ἐς Ὠγυγίην πέλασαν θεοί, ἔνθα Καλυψὼ
Ναίει ἐϋπλόκαμος, δεινὴ θεὸς αὐδήεσσα.
Ἣ μ' ἐφίλει τ' ἐκόμει τε· τά τοι τάδε μυθολογεύω;
Ἤδη γάρ τοι χθιζὸς ἐμυθεόμην ἐνὶ οἴκῳ
Σοί τε καὶ ἰφθίμῃ ἀλόχῳ· ἐχθρὸν δέ μοί ἐστιν,
Αὖτις ἀείζηλος ἐρημένα μυθολογεύειν.

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ο Μ Η Ρ Ο Υ Τ Η Σ Ν. Ρ Α Φ Ω Δ Ι Α Σ

Υ π ό θ ε σ ι ς.

Κοιμώμενον Ὀδυσέα μετὰ πῶν δώρων ἐκπέμπουσιν οἱ Φαίακες εἰς τὴν γῆν τῶν Ἰθακησίων· καὶ τὴν μὲν ναῦν αὐτῶν ὑποσρέφουσαν, λίθον ποιεῖ Ποσειδῶν· Ἀθηνᾶ δὲ ἐπὶ τῷ αἰγιαλῷ Ὀδυσεῖ συμβουλεύει περὶ τῆς μνηστηροφονίας· καὶ τὰ χρήματα ἓν πανι ἀπηλαίῳ ἀποκρύπτει, καὶ εἰς γέροντα μεταμορφοῖ τὸν Ὀδυσέα.

Ν ῦ, Ἰ θ ά κ η ς ἐ π έ β η Φ α ι ή κ ω ν τ ο μ π ῇ Ὀ δ υ σ σ ῆ ο ς.

Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
Κηληθμῷ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀλκίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Ὦ Ὀδυσεῦ, ἐπεὶ ἵκω ἐμὸν ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ
Τ' ἰφρεῖς, τῷ σ' οὔπω παλιμπλαγχθέντα γ' οἴω
Ἀπονοσφίσειν, εἰ καὶ μάλα πολλὰ πέπονθας.
Τμῖν δ' αὖθεν ἑκάστῳ ἐφιέμενον τάδε εἰρω,
Ὅσσοι ἐνὶ μεγάροισι γερήσιον αἶθοπα οἶνον
Αἰεὶ πίνετ' ἐμοῖσιν, ἀκουάζεσθε δ' ἀοιδῆς·
Εἵματα μὲν δὴ ξείνῳ εὐξέσῃ ἐνὶ κηλῷ
Κεῖται, καὶ χρυσὸς πολυδαίδαλος, ἄλλά τε πάντα
Δῶρ' ὅσα Φαιήκων βουληφόροι ἐνθάδ' ἔνεικαν.
Ἀλλ' ἄγε οἱ δῶμεν τρίποδα μέγαν ἠδὲ λέβητα
Ἀνδρακάς. ἡμεῖς δ' αὖτε ἀγαρόμενοι κατὰ δῆμον
Τισόμεθ'· ἀργαλέον γὰρ ἑνὶ προκὸς χαρίσασθαι.
Ὣς ἔφατ' Ἀλκίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιμύδαινε μῦθος.
Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἕκαστος·
Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠὼς,

Hinc autem novem diebus ferebar: decima autem me nocte
Inſulam in Ogygiam appulerunt dii, ubi Calypſo
Habitabat cirrata veneranda dea voce *humana* utens.
Quæ me amice excipiebat fovebatque. quid tibi hæc enarro?
Jam enim tibi heri enarravi in domo
Tibique & caſtæ uxori: odioſum autem mihi eſt,
Rurſus plane enarrata recenſere.

ODYSSEÆ HOMERI

XIII. LIBRI

Argumentum.

DOrmientem Ulyſſem cum donis exponunt Phæaces in terram Ithacenſium. Et navem quidem ipſorum redeuntem, lapidem fecit Neptunus: Minerva autem in littore Ulyſſi conſulit de procorum cæde: & bona ejus in quadam ſpelunca occultat, in ſenemque transformat Ulyſſem.

N. Ithacam ingreſſus eſt Phæacum ductu Ulyſſes.

SIc ait. illi autem omnes muti erant ſilentio,
Oblectationeque tenebantur per domos umbroſas.
Eum autem rurſum Alcinous excepit, compellavitque:
O Ulyſſe, quoniam veniſti meam ad æratam domum
Altam, ideo te haud retrorſum jactatum puto
Rurſus rediturum, etſi valde multa paſſus es.
Veſtrum autem viro unicuique injungens hæc dico,
Quicunque in ædibus honorarium ardens vinum
Semper bibitis meis, auſcultatiſque cantori:
Veſtes quidem jam hoſpiti pulchra in arca
Jacent, & aurum arte laboratum, aliaque omnia
Dona quæcunque Phæacum ſenatores huc attulerunt.
Sed age ei demus tripodem magnum & leberem
Viritim. nos autem rurſus congregati in populo
Exigemus. difficile enim unum largitionem præbere.
Sic dixit Alcinous. illis autem placuit ſermo.
Qui dormitantes iverunt domum unuſquiſque:
Quando autem matutina apparuit roſea digitis Aurora,

Ad

Νῆ' ἀρ' ἐπεσσάμενος, φέρον δ' ἀμώρια χαλκόν.
Καὶ τὰ μὲν ἐς κατέθηκ' ἱερὸν μέγ' Ἀλκινόοιο,
Αὐτὸς ἰὼν διὰ νηὸς ὑπὸ ζυγὰ, μή πὰ ἑταίρων
Βλάπτοι ἑλαυνόντων, ὁπότε πέρχοίατ' ἐρετμοῖς.
Οἱ δ' ἐς Ἀλκινόοιο κίον, ἦ δαῖτ' ἀλέγυνον.
Τοῖσι δὲ βῆν ἱέρευσ' ἱερὸν μέγ' Ἀλκινόοιο
Ζηνὶ κελαινεφέϊ Κρονίδῃ, ὃς πᾶσιν ἀνάσσει.
Μηρὰ δὲ κήαντες δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα
Τερπόμενοι· μετὰ δέ σφιν ἐμέλπετο θεῖος ἀοιδὸς
Δημόδοκος, λαοῖσι τεπιμέγα. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Πολλὰ πρὸς ἠέλιον κεφαλὴν τρέπε παμφανόωνται,
Δυῶμεν ἐπειγόμενος· δὴ γὰρ μενεαίνε νέεσθαι.
Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ δόρποιο λιλαίεται, ᾧτε πανήμαρ
Νειὸν ἀν' ἑλκήτην βόε οἰνοπα πηκτὸν ἄροτρον,
Ἀσπασίως δ' ἄρα τῷ κατέδυ φάος ἠελίοιο,
Δόρπον ἐποίχεσθαι, βλάβεται δέ τε γούνατ' ἰόντε·
Ὡς Ὀδυσῆι ἀσπαστὸν ἔδυ φάος ἠελίοιο.
Αἶψα δὲ Φαιήκεσσι φιληρέτμοισι μετηύδα,
Ἀλκινόῳ δὲ μάλιστα πιφαυσκόμενος φάτο μῦθον,
Ἀλκίνοε κρεῖον, πάντων ἀριδείκετε λαῶν,
Πέμπετέ με σπείσαντες ἀπήμονα· χαίρετε δ' αὐτοί.
Ἤδη γὰρ τετέλεσται ἅ μοι φίλος ἤθελε θυμός,
Πομπή τ' ἠδ' εἴλαπα δῶρα, τά μοι θεοὶ οὐρανίωνες
Ὄλβια ποιήσειαν· ἀμύμονα δ' οἶκοι ἄκοιτιν
Νοστήσας ἵκοιμι σὺν ἀρτεμέεσσι φίλοισιν.
Τμεῖς δ' αὖθι μένοντες εὐφραίνοιτε γυναῖκας
Κεδνὰς ἠδ' τέκνα· θεοὶ δ' ἀρετὴν ὀπάσειαν
Παντοίην, μή τι κακὸν μεταδήμιον εἴη.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνεον, ἠδ' ἐκέλευον
Πεμπέμεναι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ κατὰ μοῖραν ἔειπεν.
Καὶ τότε κήρυκα προσέφη μέγ' Ἀλκινόοιο,
Πόντονόε, κρητῆρα κεραυσάμενος μέθυ νέμων
Πᾶσιν ἀνὰ μέγαρον, ὄφρ' εὐξάμενοι Διὶ πατρὶ
Τὸν ξεῖνον πέμπωμεν ἐὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὡς φάτο. Πόντονόος δὲ μελίφρονα οἶνον ἐκίρνα·
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ θεοῖσιν
Εὔσπεισαν μακάρεσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Αὐτόθεν ἐξ ἑδρέων. ἀνὰ δ' ἴστατο δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἀρήτῃ δ' ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον,

Καὶ

Ad navem properabant, ferebantque generoſum æs.
Et hæc quidem bene depoſuit ſacra poteſtas Alcinoi,
Ipſe iens per navem ſub tranſtra, ne aliquem ſociorum
Læderet impellentium, quando incumberent remis.
Illi autem in Alcinoi *domum* iverunt, & epulas curarunt.
Poſt hæc autem bovem mactavit ſacra poteſtas Alcinoi
Jovi nimboſo Saturnio, qui omnibus imperat.
Femoribus autem crematis epulabantur celebri epulo
Se oblectantes: interque ipſos canebat divinus cantor
Demodochus, populis honoratus. at Ulyſſes
Crebro ad ſolem caput vertebat omnia illuſtrantem,
Ut occumberet optans: jam enim cupiebat reverti.
Ut cum vir cœnam concupiſcit, cui tota die
Per novale verterunt boves nigri compactum aratrum,
Aventi autem huic occidit lumen ſolis,
Ad cœnam ut eat, labantque genua eunti:
Sic Ulyſſi amicum occidit lumen ſolis.
Statim autem Phæacibus ſtudioſis remorum locutus eſt,
Alcinoo autem maxime loquens dixit ſermonem:
Alcinoe rex, omnium excellentiſſime populorum,
Mittite me poſtquam libaveritis, illæſum; & valete ipſi.
Jam enim perfecta ſunt quæ mihi meus volebat animus,
Comitatus & cara dona, quæ mihi Dii cęleſtes
Fortunata faciant: inculpabilemque domi uxorem
Reverſus inveniam cum incolumibus amicis.
Vos autem hic manentes oblectetis uxores
Nuptas & liberos: Diique virtutem dent
Omnem, & ne quod malum publicum ſit.
Sic dixit, illi autem omnes collaudabant, & jubebant
Mitti hoſpitem, quoniam pro decenti dixiſſet.
Atque tum præconem allocuta eſt virtus Alcinoi:
Pontonoe, cratere mixto temetum præbe
Omnibus in domo, ut precati Jovem patrem,
Hoſpitem mittamus ſuam in patriam terram.
Sic dixit. Pontonous autem mellitum vinum miſcuit:
Diſtribuitque omnibus ſcite. illi autem Diis
Libaverunt beatis qui cęlum latum habitant,
Indidem ex ſedibus. ſurrexit tamen divinus Ulyſſes,
Aretæque in manibus poſuit poculum rotundum,

Et

Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρέ μοι ὦ βασίλεια διαμπερές, εἰσόκε γῆρας
Ἔλθῃ καὶ θάνατος, τά τ' ἐπ' αὐθρώποισι πέλονται.
Αὐτὰρ ἐγὼ νέομαι· σὺ δὲ τέρπεο σῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Παισί τε σοῖς τε καὶ λαοῖσι καὶ Ἀλκινόῳ βασιλῆϊ.
Ὡς ἐπὼν ὑπὲρ ἀδὸν ἐβήσετο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τῷ δ' ἅμα κήρυκα προΐει μένος Ἀλκινόοιο,
Ἡγεῖσθαι ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖνα θαλάσσης.
Ἀρήτη δ' ἄρα οἱ δμωὰς ἅμ' ἕπεμπε γυναῖκας.
Τὴν μὲν φᾶρος ἔχουσαν εὔπλυτες ἠδὲ χιτῶνα,
Τὴν δ' ἑτέρην χηλὸν πυκινὴν ἅμ' ἕπεμπε κομίζειν
Ἠδ' ἄλλην σῖτόν τ' ἔφερε καὶ οἶνον ἐρυθρόν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐπὶ νῆα κατήλυθον ἠδὲ θάλασσαν,
Αἶψα τά γ' ἐν νηῒ γλαφυρῇ πομπῆες ἄγαυοι
Δεξάμενοι κατέδεντο, πόσιν καὶ βρῶσιν ἅπασαν·
Καδδὰ ἄρ' Ὀδυσῆϊ στόρεσαν ῥῆγός τε λίνον τε
Νηὸς ἐπ' ἰκριόφιν γλαφυρῆς (ἵνα νήγρετον εὕδοι)
Πρύμνης· ἂν δὲ καὶ αὐτὸς ἐβήσετο, καὶ κατέλεκτο
Σιγῇ· οἱ δὲ κάθιζον ἐπὶ κληῖσιν ἕκαστος
Κόσμῳ. πεῖσμα δ' ἔλυσαν ἀπὸ τρητοῖο λίθοιο.
Ἔνθ' οἱ ἀνακλινθέντες ἀνέρριπτον ἅλα πηδῷ·
Καὶ τῷ νήδυμος ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτε,
Νήγρετος, ἤδιστος, θανάτῳ ἄγχιστα ἐοικώς.
Ἠ δ' ὥς τ' ἐν πεδίῳ τετράοροι ἄρσενες ἵπποι,
Πάντες ἅμ' ὁρμηθέντες ὑπὸ πληγῆσιν ἰμάσθλης,
Ὑψόσ' ἀειρόμενοι, ῥίμφα πρήσσουσι κέλευθον·
Ὡς ἄρα τῆς πρύμνη μὲν ἀείρετο, κῦμα δ' ὄπισθε
Πορφύρεον μέγα σῦε πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.
Ἠδὲ μάλ' ἀσφαλέως δέεν ἔμπεδον, οὐδέ κεν ἴρηξ
Κίρκος ὁμαρτήσειεν, ἐλαφρότατος πετεηνῶν.
Ὡς ἡ ῥίμφα θέουσα θαλάσσης κύματ' ἔταμνεν,
Ἄνδρα φέρουσα θεοῖς ἐναλίγκιον μήδεα ἴσκειν
Ὃς πολὺν μὲν μάλα πολλὰ πάθ' ἄλγεα ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀνδρῶν τε πτολέμους, ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Δὴ τότε γ' ἀτρέμας εὗδε, λελασμένος ὅσσ' ἐπεπόνθει.
Εὖτ' ἀστὴρ ὑπερέσχε φαεσφόρος, ὅστε μάλιστα
Ἔρχεται ἀγγέλλων φάος ἠοῖ γενεθλῆς.
Τὴμος δὴ νήσῳ προσεπίλνατο πουτοπόρος νηῦς.
Φόρκυνος δέ τίς ἐστι λιμὴν ἁλίοιο γέροντος

Ἐν

Et ipſam appellans verba volucria dicebat:
Vale mihi o regina ſemper, donec ſenectus
Veniat & mors, quæque hominibus accidunt.
At ego redeo: tu autem delectare hac in domo,
Filiiſque & populis & Alcinoo rege.
Sic fatus ſuper limen ibat divinus Ulyſſes:
Ei autem una præconem præmiſit virtus Alcinoi,
Ut duceret ad navem velocem & littus maris.
Arete autem illi famulas una miſit mulieres,
Alteram chlamydem habentem puram & tunicam,
Alteram arcam pictam una miſit ut portaret:
Alia autem panemque ferebat & vinum rubrum.
At poſtquam ad navem pervenerunt & mare,
Statim hæc in navi concava comites læti
Accipientes depoſuerunt, potum & cibum omnem.
Sed Ulyſſi ſtraverunt pictamque veſtem linteumque
Navis in tabulatis concavæ (ut molliter cubaret)
Extimæ: ingreſſus autem & ipſe eſt, & recubuit
Silentio. illi autem ſederunt in tranſtris quiſque
Ordine. funemque ſolverunt a pertuſo lapide.
Ibi tum illi incumbentes jactabant mare remo:
Et huic ſuavis ſomnus in palpebris incidit,
Inexcitabilis, jucundiſſimus, morti proxime ſimilis.
Illa autem ſicut in campo quadrijuges maſculi equi,
Omnes ſimul incitati a verberibus ſcuticæ,
Alte elevati, celeriter emetiuntur viam:
Sic quidem hujus puppis tollebatur, fluctus autem pone
Niger ingens ſurebat perſonantis maris.
Eaque admodum tuto currebat firmiter, neque accipiter
Circus aſſecutus fuiſſet, leviſſimus volucrum.
Sic illa celeriter currens maris undas ſecabat,
Virum ferens Diis æqua conſilia habentem:
Qui antea quidem multos paſſus erat dolores ſuo in animo,
Virorumque bella moleſtaſque undas tranſiens:
At tunc placide dormiebat, oblitus quæ paſſus fuerat.
Quando ſtella extitit luciditſima, quæ maxime
Venit nuncians lumen Auroræ mane genitæ:
Tum inſulæ appulit per mare iens navis.
Phorcynis autem quidam eſt portus marini ſenis

Ἐν δήμῳ Ἰθάκης· δύο δὲ προβλῆτες ἐν αὐτῷ
Ἀκταὶ ἀπορρῶγες, λιμένος ποσσὶν πεδοῦσαι,
Αἵτ' ἀνέμων σκεπόωσι δυσαήων μέγα κῦμα
Ἔκτοθεν· αὐτόσθεν δὲ ἄνευ δεσμοῖο μένουσι
Νῆες εὐσσελμοι, ὅταν ὅρμια μέτρον ἵκωνται.
Αὐτὰρ ἐπὶ κρατὸς λιμένος πανύφυλλος ἐλαίη·
Ἀγχόθι δ' αὖτε ἄντρον ἐπήρατον, ἠερόεις,
Ἱρὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
Ἐν δὲ κρητῆρές τε καὶ ἀμφιφορῆες ἔασιν
Λάϊνοι· ἔνθα δ' ἔπειτα πδαιβώσουσι μέλισσαι.
Ἐν δ' ἰσοὶ λίθεοι πεσσμήκεες, ἔνθά τε Νύμφαι
Φᾶρε' ὑφαίνουσιν ἁλιπόρφυρα, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἐν δ' ὕδατ' ἀενάοντα. δύω δέ τέ οἱ θύραι εἰσίν·
Αἱ μὲν πρὸς Βορέαο καταιβατὰ ἀνθρώποισιν,
Αἱ δ' αὖ πρὸς Νότου εἰσὶ θεώτεραι, οὐδέ τι κείνῃ
Ἄνδρες ἐσέρχονται, ἀλλ' ἀθανάτων ὁδός ἐστιν.
Ἔνθ' οἵγ' εἰσέλασαν πρὶν εἰδότες. ἡ μὲν ἔπειτα
Ἠπείρῳ ἐπέκελσεν ὅσον τ' ἐπὶ ἤμισυ πάσης,
Σπερχομένη. τοίων γὰρ ἐπέγειτο χέρσ' ἐρεταῶν.
Οἱ δ' ἐκ νηὸς βάντες ἐϋζύγου ἤπειρόνδε,
Πρῶτον Ὀδυσσῆα γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἄειραν
Αὐτῷ σὺν τε λίνῳ καὶ ῥήγεϊ σιγαλόεντι,
Καθδ' ἄρ' ἐπὶ ϗαμάθῳ ἔθεσαν δεδμημένον ὕπνῳ.
Ἐκ δὲ κτήματ' ἄειραν ἃ οἱ Φαίηκες ἀγαυοὶ
Ὤπασαν οἶκαδ' ἰόντι, διὰ μεγάθυμον Ἀθηναίην.
Καὶ τὰ μὲν ἔν παρὰ πυθμέν' ἐλαίης ἀθρόα θῆκαν
Ἑκτὸς ὁδοῦ, μή πού τις ὁδιτάων ἀνθρώπων,
Πρίν γ' Ὀδυσῆ ἔγρεσθαι, ἐπελθὼν δηλήσαιτο.
Αὐτοὶ δ' αὖτ' οἶκόνδε πάλιν κίον. ἐκ δ' Ἐνοσίχθων
Λήθετ' ἀπειλάων, τὰς ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ
Πρῶτον ἐπηπείλησε. Διὸς δ' ἐξείρετο βουλὰς,
Ζεῦ πάτερ, οὐκ ἔτ' ἔγωγε μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι
Τιμήεις ἔσομαι, ὅτε με βροτοὶ ὄπ πίσυνοι
Φαίηκες, τοί πέρ τοι ἐμῆς ἔξεισι γενέθλης.
Καί γάρ νῦν Ὀδυσῆα φάμην κακὰ πολλὰ παθόντα
Οἶκαδ' ἐλεύσεσθαι· νόστον δέ οἱ ὄπποτ' ἀπηύρων
Πάγχυ, ἐπεὶ σὺ πρῶτον ὑπέσχεο καὶ κατένευσας.
Οἱ δ' ἴδον τ' εὖ νηὶ δοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰν Ἰθάκῃ, ἔδοσαν δέ οἱ ἄπετα δῶρα,

Χαλ-

In agro Ithacæ: duo autem objecta in ipſo
Littora abrupta, in portum vergentia,
Quæ ventorum defendunt ſtridentium magnum fluctum
Extra: intus autem ſine vinculo manent
Naves bene tabulatæ, cum portus ſpatium intraverunt.
At in vertice portus patula oliva:
Prope autem ipſam antrum amabile, obſcurum,
Sacellum Nympharum quæ Naiades vocantur.
Intus autem crateresque & amphoræ ſunt
Lapideæ: ibi vero præterea mellificant apes.
Intus juga lapidea prælonga, ibique Nymphæ
Lintea texunt purpurea, mirabile viſu.
Intus etiam aquæ perennes. duæ autem ei januæ ſunt:
Hæ quidem ad Boream permeabiles hominibus,
Illæ autem contra ad Notum ſunt diviniores, neque illac
Homines intrant, ſed immortalium via eſt.
Huc illi egerunt prius gnari. ipſa deinde navis
Terræ appulit quantum ad dimidium totius,
Concitata. talium enim impellebatur manibus remigum.
Hi autem ex nave egreſſi bene tranſtrata in terram,
Primum Ulyſſem concava ex nave tollebant
Ipſo cumque lineo & veſte molli,
Atque in arena deponebant captum ſomno.
Bona quoque efferebant quæ Phæaces illuſtres
Dederant domum eunti, propter magnanimam Minervam.
Et ea quidem apud imum *fundum* olivæ univerſa ponebant
Extra viam, ne quis viatorum hominum,
Antequam Ulyſſes expergiſceretur, ſuperveniens noceret.
Ipſi autem contra domum retro iverunt: neque Neptunus
Oblitus erat minarum quas divino Ulyſſi
Prius minatus fuerat. Jovis autem rogabat ſententiam:
Jupiter pater, haud amplius in mortalibus Diis
Honorabilis ero, cum me homines non honorent
Phæaces, qui tamen ex meo ſunt genere.
Etenim nunc Ulyſſem autumabam mala multa paſſum
Domum iturum: reditum tamen illi nunquam eripui
Omnino, poſtquam tu primum promiſiſti & annuiſti.
Illi autem dormientem in navi veloci ſuper pontum ducentes
Depoſuerunt in Ithaca, dederuntque ei infinita dona,

Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν,
Πόλλ', ἔτ' ἂν ἀδέποτε Τροίης ἐξήρατ' Ὀδυσσεύς,
Εἴπερ ἀπήμων ἦλθε λαχὼν ἀπὸ κλῆδα πάσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὢ πόποι Ἐννοσίγαι' ἄφρασθενὲς οἷον ἔειπες;
Οὔτι σ' ἀπιμάζουσι θεοί. χαλεπὸν δέ κεν εἴη
Πρεσβύτατον καὶ ἄριστον ἀπιμήσασθαι ἰάπτειν.
Ἀνδρῶν δ' εἴπερ τίς τε βίῃ καὶ κάρτεϊ εἴκων
Οὔτι τίει, σοὶ δ' ἐστὶ κῆ ἐξοπίσω τίσις αἰεί.
Ἔρξον ὅπως ἐθέλεις, κῆ τοι φίλον ἕπλετο θυμῷ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Αἶψά κ' ἐγὼν ἔξαμι κελαινεφὲς ὡς ἀγορεύεις.
Ἀλλὰ σὸν αἰεὶ θυμὸν ὀπίζομαι ἠδ' ἀλεείνω.
Νῦν αὖ Φαιήκων ἐθέλω περικαλλέα νῆα
Ἐκ πομπῆς ἀνιέσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ῥῆσαι, ἵν' ἤδη χῶνται, ἀποπαύσω δὲ πομπῆς
Ἀνδρώπων· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Ὢ πέπον, ὥς μοι ἐμῷ θυμῷ ἔπλεο βουλήν,
Ὁππότε κεν δὴ πάντες ἐλαυνομένῃσι προσίδωνται
Λαοὶ ἀπὸ πτόλιος, θεῖναι λίθον ἐγγύθι γαίης
Νηὶ ἔοικυῖαν, ἵνα θαυμάσσωσιν ἅπαντες
Ἀνδρώποι· μέγα δέ σφιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τοῦτ' ἄκουσε Ποσειδάων ἐνοσίχθων,
Βῆ ῥ' ἴμεν ἐς Σχερίην ὅθι Φαίηκες γεγάασιν,
Ἔνθ' ἔμεν'· ἡ δὲ μάλα σχεδὸν ἦλυθε πομπήσιος νηῦς
Ῥίμφα διωκομένη· τῆς δὲ σχεδὸν ἦλθ' Ἐνοσίχθων,
Ὃς μιν λᾶαν ἔθηκε, κῆ ἐρρίζωσεν ἔνερθε,
Χειρὶ καταπρῳῆσι ἐλάσας. ὁ δὲ νόσφι βεβήκει.
Οἱ δὲ πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευον
Φαίηκες δολιχήρετμοι ναυσίκλυτοι ἄνδρες·
Ὥδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ὤμοι, τίς δὴ νῆα θοὴν ἐπέδησε νέι πόντῳ
Οἰκαδ' ἐλαυνομένην; κῆ δὴ πρόφαινεν πᾶσα.
Ὣς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο.
Τοῖσιν δ' Ἀλκίνοος ἀγορήσατο κῆ μετέειπεν,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα δή με παλαίφατα θέσφαθ' ἱκάνει
Πατρὸς ἐμοῦ, ὃς ἔφασκε Ποσειδάωνι ἀγάασθαι
Ἡμῖν, ὕνεκα πομποὶ ἀπήμονες ἐμμεν ἁπάντων.

Æſque aurumque ſatis, veſtemque textam,
Multa, quanta nunquam Troja extuliſſet Ulyſſes,
Si illabefactus veniſſet ſortitus de præda portionem.
Illum excipiens affatus eſt nubicogus Jupiter:
Papæ o Neptune præpotens quid dixiſti?
Non te deſpiciunt Dii. difficile enim eſſet
Antiquiſſimum & præſtantiſſimum ignominiis proſequi.
Hominum autem ſi quis te viribus & robore *ſuo* elatus
Non colit, tibi vero eſt & poſtea ultio ſemper.
Fac ut vis, & tibi placitum eſt animo.
Huic autem reſpondit poſtea Neptunus quaſſator terræ:
Statim facerem, ſicut dicis, o fuſcator nubium.
Sed tuam ſemper iram obſervo & fugito.
Nunc contra Phæacum volo perpulchram navem
Ex deductione redeuntem in nigro ponto
Perdere, ut jam abſtineant, deſiſtantque a deductione
Hominum: magnumque ipſis montem urbi imponere.
Illum excipiens affatus eſt nubicogus Jupiter:
O bone, ſic quidem meo animo videtur eſſe optimum,
Cum jam omnes incitatam intuebuntur
Homines ab urbe, eam facere lapidem prope terram
Navi veloci ſimilem, (ut admirentur omnes
Homines) magnumque ipſis montem urbi circumdare.
At poſtquam hoc audivit Neptunus quaſſator terræ,
Ingreſſus eſt iter in Scheriam ubi Phæaces erant.
Illic manſit. ipſa autem admodum prope venit pontigrada navis
Celeriter impulſa: *ad* quam prope venit Neptunus,
Qui ipſam lapidem fecit & radicavit inferne,
Manu prona impellens. ipſe autem receſſit.
Hi autem inter ſe verba velocia loquebantur
Phæaces longis remis adſueti navibuſque inclyti viri:
Sic autem aliquis ajebat intuens in propinquum alium:
Eheu, quis jam navem velocem ligavit in ponto
Domum *verſus* propulſam? & ſane apparebat tota.
Sic aliquis dicebat: neque ſciebant ut illa accidiſſent.
Poſt hæc Alcinous concionatus eſt & interfatus:
Papæ, certe nimis jam me antiqua vaticinia aſſequuntur
Patris mei, qui ajebat Neptunum ſuccenſere
Nobis, quoniam comites innocui ſumus omnium.

Φῆ ποτε Φαιήκων ἀνδρῶν περικαλλέα νῆα
Εἰς πομπῆς ἀνιέσαν ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Ῥωσέμεναι, μέγα δ' ἦμιν ὄρος πόλει ἀμφικαλύψαι.
Ὡς ἀγόρευ' ὁ γέρων· τάδε δὴ νῦ πάντα τελεῖται.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πειθώμεθα πάντες.
Πομπῆς μὲν παύσασθε βροτῶν, ὅτε κέν τις ἵκηται
Ἡμέτερον προπὰ ἄστυ· Ποσειδάωνι δὲ ταύρους
Δώδεκα κεκριμένους ἱερεύσομεν, αἴκ' ἐλεήσῃ,
Μηδ' ἡμῖν περίμηκες ὄρος πόλει ἀμφικαλύψῃ.
Ὡς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔδδεισαν, ἐτοιμάσαντο δὲ ταύρους.
Ὡς οἱ μὲν ῥ' εὔχοντο Ποσειδάωνι ἄνακτι
Δήμου Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Ἑστάότες περὶ βωμόν. ὁ δ' ἔγρετο δῖος Ὀδυσσεὺς
Εὕδων ἐν γαίῃ πατρῴῃ. οὐδέ μιν ἔγνω
Ἤδη δηρὸν ἐπεών. περὶ γὰρ θεὸς ἦέρα χεῦεν
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός· ὄφρά μιν αὐτὸν
Ἀγνῶστον θείῃ, ἕκαστά τε μυθήσαιτο.
Μή μιν πρὶν ἄλοχός γνοίη, ἀστοί τε φίλοι τε,
Πρὶν πᾶσαν μνηστῆρσιν ὑπερβασίην ἀποτίσαι.
Τοὔνεκ' ἄρ' ἀλλοιοῦν φαντάζετο πάντα ἄνακτι,
Ἀτραπιτοί τε δηναιέες, λιμένες τε πάσορμοι,
Πέτραι τ' ἠλίβατοι, καὶ δένδρεα τηλεθόωντα.
Στῆ δ' ἄρ' ἀναΐξας, καὶ ῥ' εἰσίδε πατρίδα γαῖαν·
Ὤμωξέν τ' ἄρ ἔπειτα, καὶ ὧ πεπλήγετο μηρὼ
Χερσὶ καταπρηνέσσ'· ὀλοφυρόμενος δ' ἔπος ηὔδα,
Ὤμοι ἐγώ, τίων αὖτε βροτῶν ἐς γαῖαν ἱκάνω;
Ἦ ῥ' οἵ γ' ὑβρισταί τε καὶ ἄγριοι, οὐδὲ δίκαιοι,
Ἦε φιλόξεινοι, καὶ σφιν νόος ἐστὶ θεοδμής;
Πῇ δὴ χρήματα πολλὰ φέρω πάλε; πῇ δὲ καὶ αὐτὸς
Πλάζομαι; αὖθ' ὄφελον μεῖναι παρὰ Φαιήκεσσιν
Αὐτῶ· ἐγὼ δέ κεν ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Εἰσικόμην, ὅς κεύ μ' ἐφίλει καὶ ἐπέμπτε νέεσθαι.
Νῦν δ' οὔτ' ἄρ πη θέσθαι ἐπίσταμαι, οὐδὲ μεν αὐτὸς
Καλύψω, μή πώς μοι ἔλωρ ἄλλοισι γένηται.
Ὦ πόποι, ἦ ἄρα πάντα νοήμονες ἠδὲ δίκαιοι
Ἦσαν Φαιήκων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
Οἵ μ' εἰς ἄλλην γαῖαν ἀπήγαγον· ἠέ μ' ἔφαντο
Ἄξειν εἰς Ἰθάκην ἀδίεκτον· οὐδ' ἐτέλεσσαν.
Ζεὺς σφεας τίσαιτο ἱκετήσιος, ὅστε καὶ ἄλλους

Ἀν-

Dixerat *is* ſe aliquando Phæacum virorum perpulchram navem
Ex deductione redeuntem in nigro ponto
Labefacturum, magnumque nobis montem urbi circumdaturum.
Sic dixit ſenex: hæc ſcilicet nunc omnia finiuntur,
Sed agite, ſicut ego dicam pareamus omnes.
Deductione quidem ſuperſedete mortalium, cum quis venerit
Noſtram ad urbem: Neptuno autem tauros
Duodecim electos ſacrificabimus, ſi miſereatur,
Neque nobis ingentem montem urbi circumdet.
Sic dixit. illi autem metuebant, parabantque tauros.
Sic ii quidem vota faciebant Neptuno regi
Populi Phæacum duces & curatores,
Stantes circum altare. Excitatus autem eſt divinus Ulyſſes,
Dormiens in terra patria. neque ipſam cognovit
Jam diu qui abfuerat. circum enim Dea nubem fudit
Pallas Minerva, filia Jovis: ut illum ipſum
Ignotum faceret, ſingulaque narraret,
Ne ipſum prius uxor cognoſceret, civeſque amicique,
Prius quam omnem procis injuriam retaliaſſet.
Propterea mutata videbantur omnia regi,
Viæque perpetuæ, portuſque ad appellendum *apti*,
Petræque altæ, & arbores vireſcentes.
Stetit autem ſurgens, & inſpexit patriam terram:
Flevitque poſtea, & ſua percuſſit femora
Manibus pronis: lugenſque verbum locutus eſt:
O ego, quorum rurſus hominum in terram venio?
Numquid injurioſique & crudeles, neque juſti,
An hoſpitales, & ipſis mens eſt ſancta?
Quo jam bona multa feram hæc? quo autem & ipſe
Vagor? utinam manſiſſem apud Phæaces
Illic: egoque ad alium magnanimorum regum
Perveniſſem, qui me amice accepiſſet & comites dediſſet ad revertendum.
Nunc autem nuſquam ponere ſcio, neque tamen hic
Relinquam, nequando mihi præda aliis fiant.
Eheu, non ergo per omnia intelligentes neque juſti
Erant Phæacum duces & curatores,
Qui me in aliam terram abduxerunt. certe me dicebant
Ducturos in Ithacam amœnam: neque id perfecerunt.
Jupiter ipſos ulciſcatur ſupplicum vindex, qui & alios

Ἀνδρώπους ἐφορᾷ, ϗ τίνυται ὅστις ἁμάρτῃ.
Ἀλλ' ἄγε δὴ τὰ χρήματ' ἀριθμήσω ϗ ἴδωμαι,
Μή τί μοι οἴχονται κοίλης ἐπὶ νηὸς ἄγοντες.
Ὡς εἰπὼν, τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
Ἠείδη, ϗ χρυσὸν, ὑφαντά τε εἵματα καλά.
Τῶν μὲν ἄρ' ὔπ πόδα· ὁ δ' ὀδύρετο πατρίδα γαῖαν,
Ἐρπύζων παρὰ δῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Πόλλ' ὀλοφυρόμενος· χεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Ἀνδρὶ δέμας εἰκυῖα νέῳ ἐπιβώσπορι μήλων,
Παναπάλῳ, οἷοί τε ἀνάκτων παῖδες ἔασιν,
Δίπτυχον ἀμφ' ὤμοισιν ἔχων εὐεργέα λώπη.
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσι πέδιλ' ἔχε, χειρὶ δ' ἄκοντα.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδών, ϗ εὐαντίος ἦλθε,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεί σε πρῶτα κιχάνω τῷδ' εὐὶ χώρῳ,
Χαῖρέ τε, ϗ μή μοι τι κακῷ νόῳ ἀντιβολήσαις·
Ἀλλὰ σάω μὲν ταῦτα, σάω δ' ἐμέ. τοὶ γὰρ ἔγωγε
Εὔχομαι ὥστε θεῷ, ϗ σὰ φίλα γούναδ' ἱκάνω.
Καί μοι ταῦτ' ἀγόρευσον ἐπήτυμον, ὄφρ' ἂ εἰδῶ
Τίς γῆ, τίς δῆμος, πόνες ἀνέρες ἐγγεγάασιν·
Ἦπου τις νήσων ἀδδείελος, ἠέ τις ἀκτὴ
Κεκλιμένη εὐβώλακος ἠπείροιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Νήπιος εἶς, ὦ ξεῖνε, ἢ πλόθεν εἰλήλουθας,
Εἰ δὴ τήνδε τε γαῖαν ἀνείρεαι. οὐδέ τι λίην
Οὕτω νώνυμός ἐστιν· ἴσασι δέ μιν μάλα πολλοὶ,
Ἠμὲν ὅσοι ναίουσι πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε,
Ἠδ' ὅσοι μετόπισθε πολὺ ζόφον ἠερόεντα.
Ἦτοι μὲν τρηχεῖα ϗ οὐκ ἱππήλατός ἐστιν,
Οὐδὲ λίην λυπρὴ, ἁπαρ εὐδ' ἀρεῖα τέτυκται.
Ἐν μὲν γάρ ο' σῖτος ἀθέσφατος, οὐ δέ τε οἶνος
Γίγνεται· αἰεὶ δ' ὄμβρος ἔχει, τεθαλυῖά τε ἕρση.
Αἰγίβοτος δ' ἀγαθὴ ϗ βάβοτος· ἔστι μὲν ὕλη
Παντοίη. Ἐν δ' ἀρδμοὶ ἐπηετανοὶ παρέασιν.
Τῷ τοι ξεῖν' Ἰθάκης γε ϗ ἐς Τροίην ὄνομ' ἶκοι,
Τήν περ πολλὲ φασιν Ἀχαιΐδος ἔμμεναι αἴης.
Ὡς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσεὺς,
Χαίρων ᾗ γαίῃ πατρίδι, ὡς οἱ ἔειπε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς Αἰγιόχοιο.

Καί

Homines inſpicit, & punit quiſquis peccet.
Sed age jam bona numerem & videam,
Ne quid rapientes mihi diſceſſerint concava in navi ferentes.
Sic dicens, tripodas perpulchros & lebetes
Numerabat, & aurum, textaſque veſtes pulchras.
Horum quidem nihil deſiderabat: ſed flebat patriam terram,
Repens ad littus perſonantis maris,
Multum lamentans; prope autem eum venit Minerva,
Viro corpore ſimilis juveni paſtori ovium,
Delicatulo, quales regum filii ſunt,
Duplicem circa humerum habens concinnam veſtem.
Pedibus autem ſub nitidis calceos habebat, manuque jaculum.
Quam Ulyſſes lætabatur videns, & obvius venit,
Et ipſam appellans, verbis velocibus alloquebatur:
O amice, poſtquam te primum invenio hoc in loco,
Salve, & ne mihi malo animo occurreris:
Sed ſerva & hæc, ſerva & me. tibi enim ego
Supplico tanquam deo, & ad tua cara genua accedo.
Et mihi hæc dic vere, ut bene ſciam
Quæ terra, quis populus, qui viri inſunt.
Num qua inſularum amœna, an aliquod littus
Jacet ad mare vergens gleboſæ continentis.
Hunc autem contra affata eſt Dea cæſia oculis Minerva:
Ineptus es, o hoſpes, aut de longinquo veniſti,
Si nempe de hac terra interroges. neque nimis
Ita ignobilis eſt: norunt enim eam admodum multi,
Tum quotquot habitant ad auroram ſolemque orientem,
Tum quotquot pone ad noctem obſcuram.
Equidem aſpera & non equitabilis eſt,
Neque *tamen* omnino ſterilis, at neque lata eſt.
Etenim in ea triticum copioſum, in ea & vinum
Fit: ſemper enim pluvia *eam* habet, floriduſque ros.
Capris autem paſcendis bona & bobus. eſt & ſylva
Omnigena, beneque aquationes perennes adſunt.
Itaque hoſpes Ithacæ & ad Trojam nomen pervenerit,
Quam procul dicunt ab Achaide eſſe terra.
Sic dixit. lætatus eſt autem patiens divinus Ulyſſes,
Gaudens ſua terra patria, ſicut ei dixerat
Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi.

Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Οὐδ' ὄγ' ἀληθέα εἶπε, πάλιν δ' ὅγε λάζετο μῦθον,
Αἰεὶ σὺν τήθεσι νόον πολυκερδέα νωμῶν·
Πωδαρόμη Ἰθάκης γε ἧ ἐν Κρήτῃ ἠρείῃ
Τηλοῦ ὑπὲρ πόντου· νῦν δ' εἰλήλυθα ἧ αὐτὸς
Χρήμασι σὺν τοῖσδεσι. λιποὼν δ' ἔπι παισὶ τοσσῶνδε
Φεύγω, ἐπεὶ φίλον ἦα κατέκτανον Ἰδομενῆος
Ὀρσίλοχον πόδας ὠκύν, ὃς ἐν Κρήτῃ ἠρείῃ
Ἀνέρας ἀλφηστὰς νίκα ταχέεσσι πόδεσσιν·
Οὕνεκά με στερέσαι τῆς λιπὸν ἤθελε πάσης
Τρωϊάδος, τῆς ἕνεκ' ἐγὼ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
Ἀνδρῶν τε πολέμους ἀλεγεινά τε κύματα πείρων·
Οὕνεκ' ἄρ' οὐχ ᾧ πατρὶ χαριζόμενος θεράπευον
Δήμῳ ἐνὶ Τρώων, ἀλλ' ἄλλων ἦρχον ἑταίρων·
Τὸν μὲν ἐγὼ κατόπισθε βάλον χαλκήρει δουρὶ
Ἀγρόθεν, ἐγγὺς ὁδοῖο λοχησάμενος σὺν ἑταίρῳ.
Νὺξ δὲ μάλα δυοφερὴ κάτεχ' οὐρανόν, οὐδέ τις ἡμέας
Ἀνθρώπων ἐσόησε· λάθον δὲ ἑ θυμὸν ἀπούρας.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πόνγε κατέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Αὐτίκ' ἐγὼν ἐπὶ νῆα κιὼν Φοίνικας ἀγαυοὺς
Ἐλλισάμην, ἧ σφιν μενοεικέα λῃδα δῶκα·
Τοὺς μ' ἐκέλευσα Πύλονδε καπασῆσαι ἧ ἐφέεσθαι,
Ἢ εἰς Ἤλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἀλλ' ἦτοι σφέας κεῖθεν ἀπώσατο εἰς αὐτόμοιο,
Πολλὰ ἀεκαζομένους· ἐὸ δ' ἤθελον ἔξαπαφεῖν.
Κεῖθεν δὲ πλαγχθέντες ἰκανόμεν αὖθάδε νυκτός·
Σπουδῇ δ' ἐς λιμένα προερέσσαμεν, οὐδέ τις ἡμῖν
Δόρπου μνῆστις ἦεν, μάλα περ χατέουσιν ἐλέσθαι·
Ἀλλ' αὖπως ἀποβάντες ἐκείμεθα νηὸς ἄπαντες.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν γλυκὺς ὕπνος ἐπήλυθε κεκμηῶτα·
Οἱ δὲ χρήματ' ἐμὰ γλαφυρῆς ἐκ νηὸς ἑλόντες,
Κάτθεσαν ἔνθά περ αὐτὸς ἐπὶ ψαμάθοισιν ἐκείμην.
Οἱ δ' ἐς Σιδονίην ἧ ναιομένην ἀναβάντες
Ἔσχοντ'. αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Χειρί τε μιν κατέρεξε· δέμας δ' ἤικτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυίῃ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Κερδαλέος κ' εἴη ἧ ἐπίκλοπος ὅς σε παρελθοι

Et ipſam compellans velocibus verbis alloquebatur,
Neque is vera dicebat, ſed retro convertit ſermonem,
Semper in præcordiis mentem peraſtutam agitans.
Audiebam de Ithca quidem & in Creta lata
Longe trans pontum: nunc autem veni & ipſe
Bonis cum his. linquens autem adhuc filiis tantundem
Fugio, quoniam dilectum filium interfeci Idomenei
Orſilochum pedibus velocem, qui in Creta lata
Viros ſtrenuos vincebat velocibus pedibus:
Quoniam me privare præda volebat omni
Trojana, cujus gratia ego paſſus eram dolores animo,
Virorumque bella moleſtaſque undas tranſiens:
Quoniam haud ſuo patri gratificans ſervieram
Agro in Trojanorum, ſed aliis imperabam ſociis:
Hunc quidem ego deſcendentem percuſſi ærea lancea
Rure, prope viam inſidians cum ſocio.
Nox autem valde obſcura occupaverat cælum, neque aliquis nos
Hominum animadvertit: latuique ipſi animam auferens.
At poſtquam hunc interfeci acuto ære,
Statim ego in navem iens Phœnices illuſtres
Oravi, & ipſis quanta cupiditati conveniret prædam dedi:
Hos me juſſi in Pylum deferre & collocare,
Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei.
Sed ipſos illinc repulit vis venti,
Admodum invitos: neque volebant fallere.
Illinc autem errabundi venimus huc nocte:
Cum feſtinatione autem in portum appulimus, neque ulla nobis
Cœnæ mentio erat, valde licet indigentibus ſumere:
Sed ſic egreſſi nave jacebamus omnes.
Hic me quidem dulcis ſomnus invaſit deſeſſum:
Illi autem bona mea concava ex navi tollentes
Depoſuerunt ubi ipſe in arenis jacebam.
Ipſique in Sidoniam incolis abundantem conſcendentes
Iverunt: at ego relictus ſum mœſtus animo.
Sic dixit. riſit autem dea glauca oculos Minerva,
Manuque ipſum demulſit: corpore autem ſimulabat mulierem
Pulchramque magnamque, & illuſtria opera ſcientem:
Et ipſum compellans verbis velocibus alloquebatur:
Fraudulentus eſſet & fallax qui te ſuperaret

In

Ἐν πάντεσσι δόλοισι, κῆ ἐ θεὸς ἀνταφάσσειε.
Σχέτλιε ποικιλομῆτα, δόλων ἆτ', οὐκ ἄρ' ἔμελλες
Οὐδ' ἐν σῇ περ ἐὼν γαίῃ λήξειν ἀπατάων,
Μύθων τε κλοπίων, οἵ τοι πεδόθεν φίλοι εἰσίν.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι ταῦτα λεγώμεθα, εἰδότες ἄμφω
Κέρδε'· ἐπεὶ σὺ μέν ἐσσι βροτῶν ὄχ' ἀρίστος ἁπάντων
Βουλῇ καὶ μύθοισιν· ἐγὼ δ' ἐν πᾶσι θεοῖσι
Μήτι τε κλέομαι καὶ κέρδεσιν· ἀδὲ σύ γ' ἔγνως
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διός, ἥτε τοι αἰεὶ
Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσταμαι ἠδὲ φυλάσσω,
Καὶ δέ σε Φαιήκεσσι φίλον πάντεσσιν ἔθηκα;
Νῦν δ' αὖ δεῦρο ἰκόμην, ἵνα τοι σοὶ μῆτιν ὑφήνω,
Χρήματά τε κρύψω ὅσα τοι Φαίηκες ἀγαυοὶ
Ὤπασαν οἶκαδ' ἰόντι σῇ βουλῇ τε νόῳ τε·
Εἶπον δ' ὅσσά τοι ἄλγεα δώμασι σοῖσι πεπρωτοῖσι
Κήδεά τ' ἀνασχέσθαι. σὺ δὲ τετλάμεναι καὶ ἀνάγκῃ,
Μηδέ τῳ ἐκφάσθαι μήτ' ἀνδρῶν μήτε γυναικῶν
Πάντων οὕνεκ' ἄρ' ἦλθες ἀλώμενος· ἀλλὰ σιωπῇ
Πάσχειν ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀργαλέον σε θεὰ γνῶναι βροτῷ ἀνταφάσασθαι,
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ. σὲ γὰρ αὐτίκα πάντα ἔοικας.
Τόσσον δ' ἐγὼ σὺ οἶδ', ὅτι μοι πάρος ἠπίη ἦσθα
Εἷως ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Πριάμοιο πόλιν διεπέρσαμεν αἰπὴν,
Βῆμεν δ' ἐν νήεσσι, θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς,
Οὐ σέ γ' ἔπειτα ἴδον κάρη Διὸς, οὐδ' ἐνόησα
Νηὸς ἐμῆς ἐπιβᾶσαν, ὅπως τί μοι ἄλγος ἀλάλκοις·
Ἀλλ' αἰεὶ φρεσὶν ἦσιν ἔχων δεδαϊγμένον ἦτορ
Ἠλώμην, εἷως με θεοὶ κακότητος ἔλυσαν.
Πρίν γ' ὅτε Φαιήκων ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Θάρσησάς τ' ἐπέεσι, καὶ ἐς πόλιν ἤγαγες αὐτόν·
Νῦν δέ σε πρὸς πατρὸς γενεάζομαι, (οὐ γὰρ οἴω
Ἧκεν εἰς Ἰθάκην δῖον ἄλλον ἀλλοθεν ἄνδρα
Γαίης ἀναρρέφομαι· σὲ δὲ κερτομέουσαν ὁΐω
Τῶν ἀγορευέμεναι, ἵν' ἐμὰς φρένας ἠπεροπεύσῃς)
Εἰπέ μοι εἰ ἐτεόν γε φίλην ἐς πατρίδ' ἱκάνω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Αἰεί τοι πιστὸν ἐνὶ στήθεσσι νόημα·

Τῷ

In omnibus dolis, etiamſi Deus ſe offerret.
Improbe, variis conſiliis inſtructe, doli inſatiabilis, ergo non eras
Ne in tua quidem terra deſtitutus fallaciis,
Verbiſque falſis, quæ tibi ab ortu amica ſunt.
Sed age ne amplius hæc dicamus, ſcientes ambo
Fraudes. quia tu quidem es hominum quam optimus omnium
Conſilio & verbis: ego autem in omnibus Diis
Conſilioque polleo & fraudibus: neque tu cognoviſti
Palladem Minervam, filiam Jovis, quæ tibi ſemper
In omnibus laboribus aſto & te ſervo?
Atque te Phæacibus gratum omnibus reddidi?
Nunc vero rurſus huc veni ut tecum conſilium texam,
Bonaque abſcondam quæcunque tibi Phæaces illuſtres
Dederunt domum eunti meo conſilioque animoque:
Dicamque quantos tibi fatale eſt in domo fabrefacta
Dolores ſuſtinere. tu autem tolera etiam neceſſitate,
Neque cuiquam eloquere neque virorum neque mulierum
Omnium quod veneris errabundus: ſed tacendo
Patere dolores multos, injurias ſuſcipiens virorum.
Eam autem excipiens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Difficile te dea cognoſcere mortali occurrenti
Etiam admodum ſcienti. te enim ipſam unicuique aſſimulas.
Hoc autem ego bene ſcio, quod mihi antea benigna eras,
Quandiu in Troja pugnabamus filii Achivorum:
At poſtquam Priami urbem diripuimus altam,
Ivimuſque in navibus, Deuſque diſſipavit Achivos,
Haud te poſtea vidi filia Jovis neque animadverti
Navem meam aſcendentem, ut mihi dolorem amoveres:
Sed ſemper *in* præcordiis propriis habens confectum cor
Erravi, quouſque me Dii malo ſolverunt.
Priuſquam cum Pæacum virorum in ubere populo
Confirmaſti verbis, & in urbem duxiſti ipſa:
Nunc autem tibi per patrem ſupplico, (non enim puto *me*
Veniſſe in Ithacam amœnam, ſed aliquam aliam
Per terram verſor: te autem illudentem puto
Hæc dicere, ut meam mentem deciperes)
Dic mihi ſi vere dilectam in patriam veni.
Ei vero reſpondit poſtea Dea cæſia oculis Minerva:
Semper tibi talis in pectore cogitatio:

Pro-

Τῷ σε κῆ ἐ δώωμαι προλιπεῖν δύσλιον ἔνπα,
Οὔνεκ' ἐπηπὴς τ' ἐσὶ κῆ ἀγχίνοος καὶ ἐχέφρων.
Ἀ'παφίως γάρ κ' ἄλλος ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Ἵ'ετ' ἐνὶ μεγάροις ἰδέειν παῖδάς τ' ἀλοχόν τε·
Σοὶ δ' ἔπω φίλον ἐσὶ δαήμεναι ἠδὲ πυθέσθαι,
Πρίν γέ τι σῆς ἀλόχῳ πειρήσεαι, ἥτε τοι ἄμπος
Ἧσαι ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεί
Φθίνυσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχέουσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼ τὸ μὲν ἔπος ἐπίσσευον, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
Ἤδη ὃ νοσφίσεις ὀλέσας ἀπὸ πάντας ἑταίρους.
Ἀ'λλά τοι ἐκ ἐθέλησα Ποσειδάωνι μάχεσθαι
Πατροκασιγνήτῳ, ὅς τοι χόλον ἔνθετο θυμῷ,
Χωόμενος ὅτι οἱ ὑὸν φίλον ἐξαλάωσας.
Ἀ'λλ' ἄγε τοι δείξω Γ'θάκης ἔδος, ὄφρα πεπίθῃς.
Φόρκυνος μὲν ὅδ' ἐσὶ λιμὴν ἁλίοιο γέροντος.
Ἥδε δ' ἐπὶ κρατὸς λιμένος πανύφυλλος ἐλαίη·
Ἀγχόθι δ' αὖτις ἄντρον ἐπήρατον, ἠερόεσσα,
Ἱερὸν Νυμφάων αἳ Νηϊάδες καλέονται.
Τῆπο δέ τοι ἐσὶν ἀρὺ κατηρεφὲς, ἔνθα σὺ πολλὰς
Ἔρδεσκες Νύμφῃσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
Τῆπο δὲ Νήριτόν ἐσιν ὄρος καπαίμενον ὕλῃ.
Ὣς εἰπῆσα θεὰ σκέδασ' ἠέρα. εἴσατο δὲ χθών,
Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Χαίρων ᾗ γαίῃ· κύσε δὲ ζείδωρον ἄρουραν.
Αὐτίκα δὲ Νύμφῃς ἠρήσατο χεῖρας ἀνάσσων,
Νύμφαι Νηϊάδες, κοῦραι Διός, ἔπος' ἔγωγε
Ὄφελόν ὔμμ' ἐφάμην· νῦν δ' αὖχωλῇς ἀγανῇσι
Χαίρετ'· ἀτὰρ ᾗ δῶρα διδώσομεν ὡς τοπάρος περ,
Αἴκεν ἐᾷ πρόφρων με Διὸς θυγάτηρ ἀγελείη
Αὐτόν τε ζώειν, ᾗ μοι φίλον υἱὸν ἀέξῃ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Θάρσει, μή τοι ταῦτα μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Ἀ'λλ' ἄγε, χρήματα μὲν μυχῷ αὔτρε θεσπεσίοιο
Θείομεν αὐτίκα νῦν, ἵνα περ τάδε τοι σόα μίμνῃ·
Αὐτὰρ δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Ὣς εἰπῆσα θεὰ δῦνε πέδον ἠερόεσδε,
Μαιομένη κλυθμῶνας ἀνὰ πέδον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἄσσον παὺτ' ἐφόρει χρυσὸν ᾗ ἀτειρέα χαλκὸν,
Εἵματά τ' ὠπλίσατο τά οἱ Φαίηκες ἔδωκαν.

370 Καὶ

Propterea te etiam non poſſum deſerere infelicem,
Quoniam facundus es & ingenioſus & prudens.
Libenter enim alius vir errabundus veniens
Cuperet in ædibus videre filioſque uxoremque:
Tibi autem nondum gratum eſt doceri neque audire,
Priuſquam tuam uxorem experiaris, quæ tibi nequicquam
Sedet in ædibus: ærumnoſæ autem ei ſemper
Pereunt noctes & dies lacrymas fundenti.
At ego hoc quidem nunquam non credidi, ſed in animo
Sciebam quod redituru eſſes amiſſis omnibus ſociis.
Sed non volui Neptuno obſiſtere
Patruo, qui tibi iram induxit in animum *ſuum*,
Iratus quod ei filium dilectum excæcaſti.
Sed age tibi oſtendam Ithacæ ſedem, ut credas.
Phorcynis quidem hic eſt portus marini ſenis.
Hæc autem in vertice portus patula oliva:
Prope autem ipſam antrum amabile, obſcurum,
Sacrarium Nympharum quæ Naiades vocantur.
Hæc autem ſpelunca lata contecta, ubi tu multas
Sacrificabas Nymphis perfectas hecatombas.
Hic autem Neritus eſt mons indutus ſylva,
Sic fata dea diſſipavit nebulam, & viſa terra eſt,
Lætatuſque eſt poſtea patiens divinus Ulyſſes,
Gaudens ſua terra: oſculatus eſt autem almam tellurem.
Statimque Nymphis ſupplicavit manus tollens:
Nymphæ Naiades, filiæ Jovis, nunquam ego
Me viſurum vos autumabam: nunc vocibus lætis
Salvete. at & dona dabimus ſicuti antea,
Si ſinit benevolens Jovis filia prædatrix
Ipſumque me vivere, & mihi carum filium auctat.
Hunc autem rurſus affata eſt cæſia oculis Minerva:
Confide, ne te hæc in præcordiis tuis ſolicitent.
Sed age, bona quidem in intimo antri mirandi
Ponamus ſtatim nunc, ubi hæc tibi ſalva maneant:
Ipſi autem conſultemus quo pacto quam optime fiet.
Sic fata Dea ſubiit ſpeluncam obſcuram,
Quærens latibula per ſpeluncam. at Ulyſſes
Propius omnia adportavit aurum & indomitum æs,
Veſteſque concinnas, quas ei Phæaces dederant.

Et

Καὶ τὰ μὲν ὣ κατέθηκε· λίθον δ' ἐπέθηκε Σύρηθι
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο.
Τῶ δὲ καθεζομένω ἱερῆς παρὰ πυθμένι ἐλαίης,
Φραζέσθην μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὄλεθρον.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Φράζεο ὅπως μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσεις,
Οἳ δή τοι τρίετες μέγαρον κατακοιρανέουσιν,
Μνώμενοι αὐτῆθέλω ἄλοχον, καὶ ἕδνα διδόντες.
Ἡ δὲ σὸν αἰεὶ νόστον ὀδυρομένη κατὰ θυμόν,
Πᾶσιν μὲν ῥ' ἔλπει, καὶ ὑπίσχεται ἀνδρὶ ἑκάστῳ,
Ἀγγελίας προϊεῖσα· νόος δέ οἱ ἄλλα μενοινᾷ.
Τὼ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὤ πόποι, ἦ μάλα δὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Φθίσεσθαι κακὸν οἶτον ὑπ' μεγάροισιν ἔμελλον,
Εἰ μή μοι σὺ ἕκαστα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε μῆτιν ὕφηνον ὅπως ἀποτίσομαι αὐτούς.
Πάρ δέ μοι αὐτὴ στῆθι, μενοῦς πολυθαρσὲς ἐνεῖσα,
Οἷον ὅτε Τροίης λύομεν λιπαρὰ κρήδεμνα.
Αἰνή μοι ὥς μεμαυῖα παρεστάμεν Γλαυκῶπι,
Καί κε τριηκοσίοισιν ἐγὼν ἀνδρεσσι μαχοίμην
Σοὶ σοί, πότνια θεά, ὅτε μοι πρόφρασσ' ἐπαρήγοις.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Καὶ λίην τοι ἔγωγε παρέσομαι, ὅδέ με λήσεις
Ὁππότε κεν δὴ ταῦτα πονώμεθα· καί κεν οἵω
Αἵματί τ' ἐγκεφάλῳ τε παλαξέμεν ἔδαφος ἁπαν
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
Ἀλλ' ἄγε σ' ἄγνωστον θήσω πάντεσσι βροτοῖσι·
Κάρψω μὲν χρόα καλὸν ἐυ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὀλέσω τρίχας, ἀμφὶ δὲ λαῷ
Εἷσω ὃ κεν συγέησιν ἰδὼν ἀνθρωπος ἔχοντα.
Κνυζώσω δέ τοι ὄσσε πάρος περικαλλέ' ἐόντε,
Ὡς αὖ ἀεικέλιος πᾶσι μνηστῆσι φανείης,
Σῇ τ' ἀλόχῳ, καὶ παιδὶ τὸν ἐν μεγάροισιν ἔλειπες.
Αὐτὰρ δὲ πρώτισα συβώτεω εἰσαφικέσθαι,
Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὅμως δέ τοι ἤπια οἶδε,
Παιδά τε σὸν φιλέει καὶ ἐχέφρονα Πηνελόπειαν.
Δήεις τὸν γε σύεσσι παρήμενον· αἱ δὲ νέμονται
Πὰρ Κόρακος πέτρῃ, ἐπί τε κρήνῃ Ἀρεθούσῃ,

Ἐσ-

Et hæc quidem bene depoſuit : lapidemque impoſuit foribus
Pallas Minerva filia Jovis Ægiochi.
Hi autem ſedentes ſacræ apud radicem olivæ,
Cogitabant procis inſolentibus mortem.
Tum autem verba incepit cæſia oculis Minerva :
Generoſe Laertiade, prudens Ulyſſe,
Conſidera quomodo procis impudentibus manus inferas,
Qui jam tibi triennium domum regunt,
Ambientes divinam uxorem, & dotem dantes.
Illa autem, tuum ſemper reditum deflens in animo,
Omnibus quidem ſpem dat, & pollicetur viro unicuique,
Nuncios mittens : mens autem ei alia verſat.
Huic autem reſpondens locutus eſt prudens Ulyſſes.
Eheu, profecto prorſus jam Agamemnonis Atridæ
Periturus malo modo domi eram,
Niſi mihi tu ſingula o dea ſecundum ordinem dixiſſes.
Sed age conſilium texe quomodo ulciſcar ipſos.
Et mihi ipſa aſta, animum peraudacem immittens,
Qualem quando Trojæ ſolvimus ſplendida mœnia.
Si mihi ſic ſtudioſa aſtabis Minerva,
Etiam adverſus trecentos ego viros pugnavero
Tecum, venerabilis Dea, ſi me benevola adjuveris.
Illi autem reſpondit poſtea Dea glauca oculos Minerva :
Et valde tibi equidem adero, neque clam me eris
Quando ſcilicet hæc ſtruemus : atque aliquem ſpero
Sanguineque cerebroque maculaturum ingens pavimentum
Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.
Sed age te incognoſcibilem faciam omnibus mortalibus.
Arefaciam cutem pulchram in flexilibus membris,
Flavoſque ex capite delebo crines, circumque velamen
Induam quod averſetur conſpicatus homo habentem.
Deformabo etiam tibi oculos antea perpulchros,
Ut turpis omnibus procis appareas,
Tuæque uxori, & filio quem in ædibus reliquiſti.
Ipſe autem primum ſubulcum adi,
Qui tibi ſuum cuſtos : attamen tibi bene vult,
Filiumque tuum diligit & prudentem Penelopen.
Invenies hunc ſuibus aſſidentem : quæ paſcuntur
Apud Corvi petram, & ad fontem Arethuſam,

Co-

Ἔσθησαι βάλανον μενοεικέα, ἣ μέλαν ὕδωρ
Πίνεσαι, τά θ' ὕεσι τρέφει τεθαλυῖαν ἀλοιφώ.
Ἔνθα μενεῖν, ἣ παῦτα παρήμενον ἐξερέεσθαι,
Ὅφρ' αὖ ἐγὼν ἔλθω Σπάρτιν ἐς καλλιγύαικα,
Τηλέμαχον καλέσαι τὸν φίλον υἱόν, Ὀδυσῆϊ·
Ὅς που ἐς ἀβρύχορον Λακεδαίμονα πὰρ Μενέλαον
Ὤχετο, πυθόμενον μετὰ σὸν κλέος, εἴ που ἔτ' εἴης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τίπτέ τ' ἄρ' ἔ οἱ ἔσπες, ἐπεὶ φρεσὶ πάντ' ἰδυῖα;
Ἦ ἵνα που ἣ κἂν ἀλώμενος ἄλγεα πάσχῃ
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον; βίοτον δέ οἱ ἄμοι ἔδουσι;
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Μὴ δή που κεῖνός γε λίην ἐνθύμιος ἔσω.
Αὐτή μιν πόμπευον, ἵνα κλέος ἐσθλὸν ἄροιτο,
Κεῖσ' ἐλθών· ἀτὰρ ὔπνῳ ἔχει πόνον. ἀλλὰ ἕκηλος
Ἧστο ἐν Ἀτρείδαο δόμοις, παρὰ δ' ἄφενα κεῖτο.
Ἦ μέν μιν λοχόωσι νέοι σὺν νηῒ μελαίνῃ,
Ἱέμενοι κτεῖναι πρὶν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Ἀλλὰ τάγ' ἂν οἴω, πρὶν καί που γαῖα καθέξει
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ που βίοτον κατέδουσιν.
Ὣς ἄρα μιν φαμένη ῥάβδῳ ἐπεμάσσατ' Ἀθήνη.
Κάρῃε μέν οἱ χρόα καλὸν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
Ξανθὰς δ' ἐκ κεφαλῆς ὄλεσε τρίχας, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Παύτεσι μελέεσι παλαιὸν θῆκε γέροντος.
Κνύζωσεν δέ οἱ ὄσσε πάρος περικαλὲ ἐόντε.
Ἀμφὶ δέ μιν ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλεν, ἠδὲ χιτῶνα,
Ῥωγαλέα, ῥυπόωντα, κακῷ μεμορυγμένα καπνῷ.
Ἀμφὶ δέ μιν μέγα δέρμα ταχείης ἔσθ' ἐλάφοιο
Ψιλόν· δῶκε δέ οἱ σκῆπτρον ἣ εἰκέα πήρην,
Πυκνὰ ῥωγαλέην. ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Τὼ γ' ὣς βαλλόμενοι διέτμαγον. ἡ μὲν ἔπειτα
Εἰς Λακεδαίμονα δῖαν ἴβη μετὰ παῖδ' Ὀδυσῆος.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ξ. Ῥ'ΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ἐνισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται ἐν τῷ ἀγρῷ παρ' Εὐμαίῳ, ἣ ποικίλη τις ὁμιλία. Ἄλως. Ὀδυσσέως παρουσία πρὸς Εὐ-

Comedentes glandem ſuavem, & nigram aquam
Bibentes, quæ ſuibus nutriunt florentem adipem.
Illic mane, & omnia aſſidens interroga,
Donec ego ivero in Spartam pulchrarum fœminarum *altricem*
Thelemachum vocans tuum dilectum filium, Ulyſſe:
Qui in magnam Lacedæmonem ad Menelaum
Ivit, auditurus de tua fama, ſicubi adhuc eſſes.
Huic reſpondens locutus eſt prudens Ulyſſes:
Cur itaque non ei dixiſti, in præcordiis omnia ſciens?
An ut alicubi & ille errans dolores patiatur
Ponto ſuper indomito? victum autem ei alii edunt?
Illi reſpondit deinde Dea glauca oculos Minerva:
Ne jam tibi ille valde in animo hæreat.
Ipſa eum miſi, ut famam bonam adipiſcatur,
Illuc profectus. at nullam habet ærumnam: ſed quietus
Sedet in Atridæ ædibus, copioſa autem adſunt.
Equidem illi inſidiantur juvenes cum nave nigra,
Cupientes interficere antequam in patriam terram veniat.
Sed hæc non puto, prius aliquem terra premet
Virorum procorum qui tibi victum devorant.
Sic igitur fata ipſum virga tetigit Minerva:
Siccavitque ei cutem pulchram in flexibilibus membris,
Flavoſque ex capite delevit crines, circum autem pellem
Omnibus membris antiqui poſuit ſenis.
Deformavitque ei oculos antea perpulchros.
Circum autem lacernam aliam malam injecit, & tunicam
Ruptam, ſordidatam, malo tinctam fumo,
Amixitque eum magna pelle velocis cervæ
Nuda: deditque ei ſcipionem & deformem peram,
Crebris locis laceram, cui tortum inerat lorum.
Atque iſti ſic inito conſilio diviſi ſunt: illa quidem poſtea
In Lacedæmonem divinam ivit ad filium Ulyſſis.

ODYSSEÆ HOMERI XIV. LIBRI

Argumentum.

HOſpitium Ulyſſis in agro apud Eumæum, & varium quoddam colloquium. Aliter, Ulyſſis adventus ad Eumæum,

Εὔμαιον καὶ λόγοι γίνονται ἀναπλάττοντος ἑαυτὸν, καὶ πράξεις τινὰς ἐκπεθεμένου.

Ξῖ δ' Ὀδυσσῆα ξείνισεν Εὔμαιος ἀγρῷ ὑφορβός.

Αὐτὰρ ὁ ἐκ λιμένος προσέβη τρηχεῖαν ἀταρπὸν,
Χῶρον ἀν' ὑλήεντα διὰ ἄκρεμας, ἦ οἱ Ἀθήνη
Πέφραδε δῖον ὑφορβὸν, ὃ οἱ βιότοιο μάλιστα
Κήδετο οἰκήων, ὃς κτήσατο δῖος Ὀδυσσεύς.
Τὸν δ' ἀρ' ἐπὶ προδόμῳ εὗρ' ἥμενον, ἔνθα οἱ αὐλὴ
Τέτηλε δέδμητο περισκέπτῳ ἐνὶ χώρῳ,
Καλή τε μεγάλη τε, περίδρομος· ἣν ῥα συβώτης
Αὐτὸς δέμας ἤσιν ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος,
Ῥυτοῖσι λάεσσι, καὶ ἐδρίγκωσεν ἀχέρδῳ·
Σταυροὺς δ' ἐκτὸς ἔλασσε διαμπερὲς ἔνθα καὶ ἔνθα
Πυκνὺς καὶ θαμέας, τὸ μέλαν δρυὸς ἀμφικεάσσας.
Ἔντοσθεν δ' αὐλῆς συφεὺς δυοκαίδεκα ποίει
Πλησίον ἀλλήλων, ἁδινὰς συσίν· αὐ δὲ ἑκάστῳ
Πεντήκοντα σύες χαμαδυνάδες ἐρχατόωντο
Θήλειαι πᾶσαι· οἱ δ' ἄρσενες ἐκτὸς ἴασιν,
Πολλὸν παυροτέροι. τοὺς γὰρ μινύθεσκον ἔδοντες
Αἰνοπαθεῖς μνηστῆρες. ἐπεὶ προΐαλε συβώτης
Αἰεὶ ζατρεφέων σιάλων τὸν ἄριστον ἀπάντων.
Οἱ δὲ τριηκόσιοί τε καὶ ἑξήκοντα πέλοντο.
Πὰρ δὲ κύνες θήρεσσιν ἐοικότες αἰὲν ἔασιν
Τέσσαρες, οὓς ἔθρεψε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν.
Αὐτὸς δ' ἀμφὶ πόδεσσιν ἑοῖς ἀράρισκε πέδιλα,
Τάμνων δέρμα βόειον εὐχροές· οἱ δὲ δὴ ἄλλοι
Ὧχοντ' ἄλυδις ἄλλος ἀμ' ἀγρομένοισι σύεσσιν,
Οἱ τρεῖς· τὸν δὲ τέταρτον ἀποπροέηκε πόλινδε,
Σιῦ ἀγέμεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ἀνάγκῃ,
Ὄφρ' ἱερώσαντες κρειῶν κορεσαίατο θυμόν.
Ἐξαπίνης δ' Ὀδυσῆα ἴδον κύνες ὑλακόμωροι·
Οἱ μὲν κεκληγοντες ἐπέδραμον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἕζετο κερδοσύνῃ· σκῆπτρον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
Ἔνθά κεν ὧ παρὰ σηκῷ ἀεικέλιον πάθεν ἄλγος,
Ἀλλὰ συβώτης ὦκα ποσὶ κραιπνοῖσι μεταπρὸ
Ἔσσυτ' ἀνὰ πρόθυρον· σκύτος δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.

Τὸς

& ſermones fiunt diſſimulantis ſeipſum, & facta quædam exponentis.

Ξ. Ulyſſem excepit hoſpitio Eumæus in agro ſubulcus.

AT hic ex portu ingreſſus eſt aſperam viam,
Locum in ſylvoſum per ſumma *juga*, qua Minerva
Dixerat divinum *ad* ſubulcum, qui ei victum maxime
Curabat domeſticorum, quos comparaverat divinus Ulyſſes.
Eum autem in veſtibulo invenit ſedentem, ubi ei caula
Alta ædificata erat conſpicuo in loco,
Pulchraque magnaque, circummeabilis: quam ſubulcus
Ipſe ædificaverat ſuibus abſente rege,
Sine domina & Laerte ſene,
Advecticiis lapidibus, & cinxerat ſepe ſpinoſa:
Paloſque extra adegerat prorſus hinc & hinc
Denſos & crebros, nigrum *corticem* quercus abſcindens.
Intra autem aream ſuilia duodecim fecerat
Prope inter ſe, cubilia ſuibus. in ſingulis autem
Quinquaginta ſues humicubæ continebantur
Fœminæ fœtæ: ipſi autem mares foris dormiebant,
Multo pauciores. hos enim minuebant comedentes
Divini proci: quoniam mittebat ſubulcus
Semper ſaginatorum porcorum optimum omnium.
Hi autem trecentique & ſexaginta erant.
Juxtaque canes feris ſimiles ſemper dormiebant
Quatuor, quos nutriebat ſubulcus princeps virorum.
Ipſe autem circa pedes ſuos aptabat calceamenta,
Incidens pellem bovinam coloratam: cæteri autem
Iverant alio alius cum congregatis ſuibus,
Tres: quartum autem miſerat ad urbem,
Suem ut ageret procis ſuperbis neceſſitate *coactus*,
Ut mactantes carnibus ſaturarentur animo.
Extemplo autem Ulyſſem viderunt canes latratores:
Qui quidem clamantes accurrerunt. at Ulyſſes
Sedit aſtutia: ſcipioque ei excidit manu.
Hic ſuum apud ſtabulum indignum tuliſſet dolorem,
Sed ſubulcus ocyus pedibus velocibus ſubſequens
Ferebatur per veſtibulum: coriumque excidebat manu.

Τὸς μὲν ὁμηκλήσας σάφ' ἔκνισε κώας ἄμυδις ἄλλη
Πυκνῇσι λιθάδεσσιν· ὁ δὲ προσέειπεν ἄνακτα,
Ὦ γέρον, ἦ ὀλίγα σε κύες διεδηλήσαντο
Ἐξαπίνης· καί κέν μοι ἐλεγχείω καπέχθαις.
Καὶ δέ μοι ἄλλα θεοὶ δόσαν ἀλγεά τε σοναχάς τε.
Ἀνηπδέε γὰρ ἄνακτος ὀδυρόμενος καὶ ἀχεύων
Ἧμαι, ἄλοισιν δὲ σύας σιάλως ἀπτίλλω
Ἑδμεναι· αὐτὰρ κεῖνος ἐελδόμενός πε ἐδωδῆς
Πλάζεται ἐπ' ἀλλοθρόων ἀνδρῶν δῆμόν τε πόλιν τε,
Εἴπερ ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Ἀλλ' ἕπεο, κλισίηνδ' ἴομεν γέρον, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Σίτου καὶ οἴνοιο κορεσσάμενος κατὰ θυμὸν,
Εἴπῃς ὁππόθεν ἐσσί, καὶ ὁππόσα κήδε' ἀνέτλης.
Ὣς εἰπὼν κλισίηνδ' ἡγήσατο δῖος ὑφορβός·
Εἶσεν δ' εἰσαγαγών, ῥῶπας δ' ὑπέχυδε δασείας.
Ἐσόρεσεν δ' ἐπὶ δέρμα ἰονθάδος ἀγρίου αἰγὸς,
Αὐτῷ ἐνδύμενον, μέγα καὶ δασύ. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
Οὕτῳ μιν ὣς ὑπέδεκτο· ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Ζεύς τοι δοίη, ξεῖνε, ἓ ἀθανάτων θεῶν ἄλλων
Ὅ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, ὅτι με προφρων ὑπέδεξο.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβώτα,
Ξεῖνε, ἔ μοι θέμις ἐστὶ, οὐδ' εἰ κακίων σέθεν ἔλθοι,
Ξείνων ἀπιμῆσαι. πρὸς γὰρ Διός εἰσιν ἅπαντες
Ξεῖνοί τε πτωχοί τε. δόσις δ' ὀλίγη τε φίλη τε
Γίγνεται ἠμετέρη. ἡ γὰρ δμώων δίκη ἐστὶν,
Αἰεὶ δειδίσσεσθαι ὅτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες
Οἱ νέοι. ἦ γὰρ τῷ γε θεοὶ κατὰ νόσον ἔδησαν
Οἷς κεν ἔμ' εὐδυκέως ἐφίλει, καὶ κτῆσιν ὄπασσεν,
Οἷά τε φ' οἰκῆϊ ἄναξ εὐθυμος ἔδωκεν
Οἰκόν τε κλῆρόν τε, πολυμνήστην τε γυναῖκα,
Ὅς οἱ πολλὰ κάμῃσι, θεὸς δ' ἐπὶ ἔργον ἄεξει.
Ὡς καὶ ἐμοὶ τόδε ἔργον ἀέξεται ᾧ ἔπι μίμνω.
Τῷ κέ με πόλλ' ὤνησεν ἄναξ εἰ αὐτοῦ ἐγήρα·
Ἀλλ' ὄλεθ'· ὡς ὤφελλ' Ἑλένης ἀπὸ φῦλον ὀλέσθαι
Πρόχνυ, ἐπεὶ πολλῶν ἀνδρῶν ὑπὸ γυῖα λέλυσεν.
Καὶ γὰρ ἐκεῖνος ἔβη Ἀγαμέμνονος ἕνεκα τιμῆς
Ἴλιον εἰς ἐύπωλον, ἵνα Τρωσὶ μάχοιτο.
Ὣς εἰπὼν, ζωστῆρι δόως σωιτέργε χιτῶνα.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς συφεὸν, ὅθι ἔθνεα ἔρχατο χοίρων·

Ἔνθεν

Illos quidem increpando canes pepulit alio alium
Crebris lapidibus: ipse autem affatus est herum:
O senex, paullum *aberat* quin te canes læsissent
Repente: & mihi probrum offudisses.
Atqui mihi alios Dii dederunt dolores gemitusque.
Divinum enim *ob* herum flens & lugens
Sedeo, aliis autem sues pingues nutrio
Ad comedendum: at ille egens forte cibi
Errat in alienigenarum virorum populoque urbeque,
Sicubi adhuc vivit, & videt lumen solis.
Sed sequere, ad casam eamus senex, ut & ipse
Cibo & vino saturatus in animo,
Dicas unde sis, & quot dolores toleraveris.
Sic locutus ad casam præcessit divinus subulcus:
Collocavit autem introductum, virgultaque substravit densa.
Instravitque pellem villosæ agrestis capræ,
Ibidem *ut* esset cubile magnum & densum. gaudebat autem Ulysses,
Quod ipsum sic susceperat: verbumque dixit, & appellavit:
Jupiter tibi det hospes & immortales dii alii
Quodcunque maxime vis, quia me benevolus suscepisti.
Illum vicissim alloquebaris Eumæe subulce:
Hospes, haud mihi mos est, neque si pejor te veniat,
Hospitem contemnere. ab enim Jove sunt omnes
Hospitesque paupereque. munus autem exiguumque carumque
Est nostrorum. hic enim servorum mos est,
Semper timentium cum dominantur heri
Juvenes. nam ejus quidem Dii reditum impediverunt
Qui me accurate diligebat, & possessionem præbuit,
Utque suo domestico herus benevolus dedit
Domumque portionemque, & bene dotatam uxorem,
Qui ei multa laboraverit, Deus autem negotium adauget.
Sic & mihi hoc negotium augetur in quo maneo.
Ideo me multum juvisset herus si hic senuisset:
Sed periit. utinam debuisset Helenæ genus periisse
Funditus, quoniam multorum virorum genua solvit.
Etenim ille ivit Agamemnonis propter honorem
In Ilium aptum equis, ut Trojanos oppugnaret.
Sic fatus, cingulo celeriter coercuit tunicam.
Perrexitque ire ad suilia, ubi gentes continebantur porcorum:

Ἔνθεν ἐλὼν δῦ᾽ ἔνεικε, καὶ ἀμφοτέρους ἱέρευσεν·
Εὖσέ τε, μίσυλλέν τε, καὶ ἀμφ᾽ ὀβελοῖσιν ἔπειρεν.
Οἳ πάσας δ᾽ ἄρα πάντα φέρων παρέθηκ᾽ Ὀδυσῆι,
Θέρμ᾽ αὐτοῖς ὀβελοῖσιν. ὁ δ᾽ ἄλφιτα λᾶας ἀνάλωσεν·
Ἐν δ᾽ ἄρα κισσυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὰρ ὁ᾽ αὐτίον ἷζεν. ἐποτρύνων δὲ προσηύδα,
Ἔσθιε νῦν ὦ ξεῖνε πά τε δμῳῆσι πάρεστι
Κοίρη. ἀπὰρ σάλπης γε σύας μνηστῆρες ἔδουσιν,
Οὐκ ὄπιδα φρονέοντες ἐνὶ φρεσὶν οὐδ᾽ ἐλεητύν.
Οὐ μὲν κέτλια ἔργα θεοὶ μάκαρες φιλέουσιν,
Ἀλλὰ δίκην τίουσι καὶ αἴσιμα ἔργ᾽ ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν δυσμενέες καὶ ἀάρσιοι, οἵτ᾽ ἐπὶ γαίης
Ἀλλοτρίης βῶσιν, καὶ σφιν Ζεὺς πίδακα δῴη·
Πλησάμενοι δέ τε νῆας ἔβαν οἰκόνδε ἔκαστοι·
Καὶ μὲν τοῖς ὄπιδος κρατερὸν δέος ἐν φρεσὶ πίπτει·
Οἵδε δέ τι ἴσασι, θεὸς δέ τιν᾽ ἔκλυον αὐδῆσαι,
Κείνου λυγρὸν ὄλεθρον, ὅτ᾽ οὐκ ἐθέλουσι δικαίως
Μνᾶσθαι, οὐδὲ νέεσθαι ἐπὶ σφέτερ᾽· ἀλλὰ ἕκηλοι
Κτήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ᾽ ἔτι φειδώ.
Ὅσσαι γὰρ νύκτες τε καὶ ἤματα ἐκ Διός εἰσιν,
Οὔποθ᾽ ἓν ἱερεύσσι ἰερήϊον, οὐδὲ δύ᾽ οἷῳ·
Οἶνον δὲ φθινύθουσιν ὑπέρβιον ἐξαφύοντες.
Ἦ γάρ οἱ ζωὴ γ᾽ ὧδ᾽ ἄασετο· οὐδέ τιν᾽ ὁππῃ
Ἀνδρῶν ἡρώων, ὅτ᾽ ἠπείροιο μελαίνης,
Οὔτ᾽ αὐτῆς Ἰθάκης· ὅτε ξωστῆρα δύωσιν
Ἐς ἄφενος πουλύπονον· ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω·
Δώδεκ᾽ ἐν ἠπείρῳ ἀγέλαι, τόσα πώεα οἰῶν,
Τόσσα συῶν συβόσια, τόσ᾽ αἰπόλια πλατὺ αἰγῶν
Βόσκουσι ξεῖνοί τε καὶ αὐτῷ βώτορες ἄνδρες.
Ἔνδα δέ τ᾽ αἰπόλια πλατὺ αἰγῶν οὐδεκα πάσαι
Ἐσχατιῇ βόσκοντ᾽· ἐπὶ δ᾽ ἀνέρες ἐσθλοὶ ὄρονται,
Τῶν αἰεί σφιν ἕκαστος ἐπ᾽ ἦμαρ μῆλον ἀγινεῖ,
Ζατρεφέων αἰγῶν ὅστις φαίνηται ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ σῦς πάσδε φυλάσσω τε ῥύομαί τε,
Καί σφι συῶν τὸν ἄριστον ἐϋκρίνας ἀποπέμπω.
Ὣς φάθ᾽· ὁ δ᾽ οὐδυκέως κρέατ᾽ ἤσθιε, πῖνέ τε οἶνον
Ἀρπαλέως ἀκέων. κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δείπνησε καὶ ἤρκεσε θυμὸν ἐδωδῇ,
Καί οἱ πλησάμενος δῶκε σκύφος ᾧπερ ἔπινεν,

Οἶνο

Illinc ſumens duos attulit, & ambos mactavit:
Uſtulavitque, conciditque, & verubus infixit.
Aſſataque omnia ferens appoſuit Ulyſſi,
Calida *cum* ipſis verubus. idemque farinam albam inſperſit:
Inque poculo miſcebat inſtar mellis dulce vinum.
Ipſe autem ex adverſo ſedit. & cohortans alloquebatur:
Comede nunc o hoſpes quæ ſervis adſunt
Porcina: at pingues porcos proci comedunt,
Haud vindictam reputantes in mentibus neque miſericordiam.
Non quidem improba opera Dii beati amant,
Sed juſtitiam honorant & pia opera hominum.
Equidem hoſtes & inimici, qui terram
Alienam invadunt, & quibus Jupiter prædam dat:
Impletiſque navibus eunt domum quiſque.
Etiam his vindictæ validus timor in animos cadit;
Hi autem aliquid ſciunt, Deique aliquam audiverunt vocem,
Illius triſtem mortem, quod nolunt juſte
Ambire, neque redire ad ſua: ſed otioſi
Bona devorant immoderate, neque amplius *eſt* parſimonia.
Quotquot enim noctesque & dies abs Jove oriuntur,
Nunquam unam ſacrificant victimam, neque duas ſolas:
Vinumque conſumunt immoderante haurientes.
Certe enim ei victus erat plurimus: nulli tantus
Virorum heroum, neque continentis nigræ,
Neque ipſius Ithacæ: neque ſimul viginti virorum
Sunt divitiæ tantæ: ego autem tibi recenſebo:
Duodecim in continente armenta, tot greges ovium,
Tot ſuum paſcua, tot ſtabula lata caprarum
Paſcunt peregrinique & ipſius paſtores viri.
Hic etiam ſtabula lata caprarum undecim omnia
In extremo agri paſcuntur: inſuper viri boni cuſtodiunt,
Quorum ſemper ipſis unuſquiſque in die pecudem fert,
Saginatarum caprarum quæcunque apparet optima.
At ego ſues has ſervoque tueorque,
Et ipſis ſuum optimum electum mitto.
Sic dixit. ille autem ſtrenue carnes comedebat, bibebatque vinum
Avide, tacitus: mala autem procis plantabat.
Aſt ubi cœnavit & compoſuit animum cibo,
Etiam ei replens dedit poculum quo bibebat,

Οἶνος ἐνίπλειον. ὁ δ' ἐδέξατο. χαῖρε δὲ θυμῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλε, τίς γάρ σε πρῶτα κτεάτεσσιν ἐοῖσιν,
Ὧδε μάλ' ἀφνειὸν καὶ καρτερὸς ὡς ἀγορεύεις;
Φὴς δ' αὐτὸν φθίσθαι Ἀγαμέμνονος εἵνεκα τιμῆς.
Εἰπέ μοι αἶκέ ποθι γνώω τοιοῦτον ἐόντα.
Ζεὺς γάρ τε τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
Εἴ κέ μιν ἀγγείλαιμι ἰδών· ἐπὶ πολλὰ δ' ἀλήθω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ὦ γέρον, ἦτοι ἐκεῖνον ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Ἀγγέλων πείσειε γυναικά τε καὶ φίλον υἱόν.
Ἀλλ' ἄλλως κομιδῇς κεχρημένοι ἄνδρες ἀλῆται
Ψεύδονται, οὐδ' ἐθέλουσιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Ὅς δ' ἂν ἀλητεύων Ἰθάκης ἐς δῆμον ἵκηται,
Ἐλθὼν ἐς δέσποιναν ἐμιλῶ, ἀπατήλια βάζει.
Ἣ δ' ὥ δεξαμένη, φιλέει καὶ ἕκαστα μεταιμᾶ,
Καὶ οἱ ὀδυρομένῃ βλεφάρων ἄπο δάκρυα πίπτει,
Ἣ θ' ἥμις ἐσὶ γυναικὸς, ἐπὴν πόσιν ἄλλοθ' ἕληται.
Αἶψά κε καὶ σὺ γεραιὲ ἔπος παρατεκτήναιο,
Εἴπερ τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα δοίη.
Τὼ δ' ἤδη μέλεσι κῶμες παχέες τ' οἰῶνοὶ
Ῥινὸν ἀπ' ὀστέοφιν ἐρύσαι· ψυχὴ δὲ λέλοιπεν·
Ἣν τόν γ' ἐν πάντῳ φάγον ἰχθύες, ὀσσὲ δ' ἀπ' αὖ
Κεῖται ἐπ' ἠπείρῳ, ψαμάθῳ εἰλυμένα πολλῇ.
Ὡς ὁ μὲν ἐνθ' ἀπόλωλε· φίλοισι δὲ κήδε' ὀπίσσω
Πᾶσιν, ἐμοὶ δὲ μάλιστα, τετεύχατα· οὐ γάρ ἔτ' ἄλλον
Ἥπιον ὧδε ἄνακτα κιχήσομαι ὁππόσ' ἐπέλθω,
Οὐδ' εἴ κεν πατρὸς καὶ μητέρος αὖτις ἵκωμαι
Οἶκον, ὅθι πρῶτον γενόμην, καί μ' ἔτρεφον αὐτοί.
Οὐδέ κε τῶν ἔτι τόσσον ὀδύρομαι ἀχνύμενός περ
Ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι, ἐὼν ἐν πατρίδι γαίῃ.
Ἀλλά μ' Ὀδυσσῆος πόθος ἄμμυτα οἰχομένοιο.
Τὸν μὲν ἐγὼν, ὦ ξεῖνε, καὶ ἐκ τηλόθεν ὄντα
Αἰδέομαι· περὶ γάρ μ' ἐφίλει καὶ κήδετο θυμῷ.
Ἀλλά μιν ἠθεῖον καλέω καὶ νόσφιν ἐόντα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ πάμπαν ἀναίνεαι οὐδ' ἐπιφήσεαι
Κεῖνον ἐλεύσεσθαι θυμὸς δέ τοι αἰεὶν ἄπιστος·
Ἀλλ' ἐγὼ οὐ κατὰ μυθήσομαι, ἀλλὰ σοὶ ὅρκῳ,

Ὡς

Vino plenum, is autem accipiebat: gaudebatque animo,
Et ipsum appellans verbis volucribus alloquebatur:
O amice, quisnam te emit possessionibus suis,
Ita valde dives & fortis ut prædicas?
Aisque ipsum periisse Agamemnonis propter honorem,
Dic mihi si forte noscam talem.
Jupiter enim hoc scit & immortales Dii alii,
Si ipsum nunciem vidisse: in multa enim *loca* errabundus veni.
Huic autem respondit postea subulcus princeps virorum:
O senex, nullus illum vir errabundus veniens
Nuncians fidem fecerit uxorique & dilecto filio.
Sed alioquin victu indigentes viri errones
Mentiuntur, neque volunt vera loqui.
Quicunque enim vagabundus Ithacæ in agrum venerit,
Profectus ad dominam meam, fallacia loquitur.
Hæc autem benigne susceptum diligit & singula inquirit,
Et ei flenti palpebris lacrymæ decidunt,
Qui mos est mulieris, cum maritus alibi periit.
Cito & tu senex fabulam secus fabricares,
Si quis tibi lænamque tunicamque vestimenta daret.
Illius autem jam potuerunt canes velocesque alites
Cutem ab ossibus traxisse: animaque defecit:
Vel illum in ponto comederunt pisces, ossa autem ipsius
Jacent in terra, arenæ involuta multæ.
Sic ille quidem illic periit: amicis autem dolores post
Omnibus, mihi autem maxime, parati sunt. non enim amplius alium
Mitem sic herum inveniam quocumque ibo,
Neque si patris & matris iterum irem
In domum, ubi primum natus sum, & me educaverunt ipsi.
Neque vero ob illos tantum fleo dolens quamvis
Oculis ut videam, in patria terra:
Sed me Ulyssis desiderium capit absentis.
Hunc quidem ego, o hospes, & non præsentem nominare
Revereor: valde enim me diligebat & curabat animo.
Sed ipsum fratrem majorem voco etiam absentem.
Hunc autem rursus allocutus est patiens dius Ulysses:
O amice, postquam omnino negas neque dicis
Illum venturum esse, animusque tibi semper incredulus:
Sed ego non temere loquar, sed cum juramento,

Quod

Ὡς νεῖται Ὀδυσεύς. ἀλλ' ἄγγελον δέ μοι ἔσω,
Αὐτὰρ ἐπεί κεν κεῖνος ἰὼν τὰ ἕκαστα δαείῃ,
Εἵματά μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Πρὶν δέ κε, καὶ μάλα περκεχυμένος, ὦκα δεχοίμην.
Ἐχθρὸς γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Ἀΐδαο πύλῃσι
Γίνεται ὃς πινύσσι ἕκαστα βάζει.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξεινίη τε τράπεζα,
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Πάντα μάλ' ὡς τελέεται ἐπὶ γουνοῦ ἐμεῖο.
Τὸν δ' αὐτὸν λυκάβαντος ἑλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
Τῷ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τῷ δ' ἱσταμένοιο,
Οἶκαδε νοστήσει, καὶ τίσεται ὅς κεν ἐκεῖνα
Ἐνθάδ' ἀπημάζῃ ἄλοχον καὶ φαίδιμον υἱόν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ γέρον, ὄφρ' ἄρ' ἐγὼν ἀγγέλιον τόδε πάσῃ,
Οὔτ' Ὀδυσεὺς ἐπὶ οἶκον ἐλεύσεται· ἀλλὰ ἔκηλος
Πῖνε, καὶ ἄλλα παρὲξ μεμνώμεθα, μηδέ με τοῦτον
Μίμνησκ'. ἦ γὰρ ἐμὸν κῆρ σήθεσιν ἐμοῖσιν
Ἄχνυται ὁππότε τις μνήσῃ κεδνοῖο ἄνακτος,
Αἶψ' ἤτοι ὅρκον μὲν ἐάσομεν· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἐλθοι ὅπως μιν ἐγὼ ἐθέλω καὶ Πηνελόπεια,
Λαέρτης θ' ὁ γέρων καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Νῦν αὖ παιδὸς ἄλαστον ὀδύρομαι, ὃν τέκ' Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχον· τὸν ἐπὴν θρέψαν θεοὶ ἔρνεϊ ἶσον,
Καί μιν ἔφην ἔσεσθαι ἐν ἀνδράσιν οὔ τι χερείω
Πατρὸς ἑοῖο φίλοιο, φρένας καὶ εἶδος ἀγητόν,
Τῷ δέ τις ἀθανάτων βλάψε φρένας ἔνδον ἐΐσας,
Ἠέ τις ἀνθρώπων. ὁ δ' ἔβη μετὰ πατρὸς ἀκουὴν
Ἐς Πύλον ἠγαθέην. τὸν δὲ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
Οἴκαδ' ἰόντα λοχῶσιν, ὅπως ἀπὸ φῦλον ὄληται
Νώνυμον ἐξ Ἰθάκης Ἀρκεισίαο ἀνάπτθειο.
Ἀλλ' ἤτοι κεῖνον μὲν ἐάσομεν, ἤ κεν ἁλώῃ,
Ἦ κε φύγοι, καί κεν οἱ ὑπέρσχοι χεῖρα Κρονίων.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γεραιὲ τὰ σαυτοῦ κήδε' ἔνισπε,
Καί μοι πὰρ' ἀγόρευσον ἐπιτρόπως, ὄφρ' εἰδῶ,
Τίς, πόθεν εἰς ἀνδρῶν, πόθι που πόλις, ἠδὲ τοκῆες·
Ὅππῃσι δ' ἐπὶ νηὸς ἀφίκεο· πῶς δέ σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην, τίνες ἔμμεναι ἀνχεπόωνται.
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἰκέσθαι.

Τὸν

Quod redit Ulyſſes. munus autem læti nuncii mihi ſit,
Statim poſtquam ille veniens ſuas domos pervenerit,
Indue mihi lænam & tunicam, veſtimenta pulchra.
Ante autem, licet valde indigens, nihil accipiam.
Inimicus enim mihi is pariter *cum* Ditis portis
Eſt qui egeſtati cedens fallacia loquitur.
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hoſpitaliſque menſa,
Penatelque Ulyſſis inculpati ad quos venio,
Profecto tibi hæc omnia perficientur ſicut dico.
Hocque ipſo anno veniet huc Ulyſſes:
Iſto quidem pereunte menſe, illo autem inſtante,
Domum reverſus, & puniet quicunque illius
Hic probro afficit uxorem & illuſtrem filium.
Hunc autem reſpondens allocutus es Eumæe ſubulce:
O ſenex, neque ego pro læto nuncio munus ſolvam,
Neque Ulyſſes amplius domum veniet: ſed quietus
Bibe, & alia præter *hæc* memoremus, neque mihi hæc
Memora, certe enim animo in pectore meo
Triſtor, quando aliquis meminit optimi heri.
Sed juramentum quidem ſinamus: at Ulyſſes
Veniat ut ipſum ego volo & Penelope,
Laerteſque ſenex & Telemachus divinus forma.
Nunc rurſus puerum ſine fine defleo quem genuit Ulyſſes,
Telemachum: quem poſtquam nutrierunt dii plantæ ſimilem,
Et ipſum autumabam fore in viris haud pejorem
Patre ſuo caro, mente & ſpecie admirabilem,
Ejus autem aliquis immortalium læſit mentem intus æquabilem,
Vel aliquis hominum, is enim ivit ad patris auditionem
In Pylum divinam. huic autem proci ſuperbi
Domum venienti inſidiantur, ut genus pereat
Sine nomine ex Ithaca Arciſii divini.
Sed illum quidem ſinamus, ſive capiatur,
Sive effugiat, & eum protegat manu Saturnius.
Sed age mihi tu ſenex tuas ipſius ærumnas indica,
Et mihi hoc eloquere verum, ut bene intelligam,
Quis, unde es virorum, ubi tibi urbs & parentes:
Qua autem in navi veniſti: quomodo te nautæ
Duxerunt in Ithacam, quos *ſe* eſſe profitebantur.
Non enim te peditem puto huc veniſſe,

Hunc

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Εἴη μὲν νῦν νῶϊν ἐπὶ χρόνον ἡμὲν ἐδωδὴ,
Ἡδὲ μέθυ γλυκερὸν κλισίης ἔνδοσθεν ἐοῦσι,
Δαίνυσθαί τ' ἀκέοντ', ἄλλοι δ' ἐπὶ ἔργον ἕποιεν·
Ῥηϊδίως κεν ἔπειτα καὶ εἰς ἐνιαυτὸν ἅπαντα
Οὖτι διαπρήξαιμι λέγων ἐμὰ κήδεα θυμῷ,
Ὅσσά γε δὴ ξύμπαντα θεῶν ἰότητι μόγησα.
Ἐκ μὲν Κρητάων γένος ἔχομαι εὐρειάων,
Ἀνέρος ἀφνειοῖο πάϊς· πολλοὶ δέ μοι ἄλλοι
Τίκτες ἐν μεγάροις ἠμὲν τράφεν ἠδ' ἐγένοντο,
Γνήσιοι ἐξ ἀλόχου, ἐμὲ δ' ὠνητὴ τέκε μήτηρ
Παλλακίς, ἀλλά με ἶσον ἰδαγενέεσσιν ἔτιμα
Κάσωρ Ὑλακίδης, τῷ ἐγὼ γένος εὔχομαι εἶναι·
Ὅς ποτ' ἐνὶ Κρήτεσσι θεὸς ὣς ἥετο δῆμῳ,
Ὄλβῳ τε πλούτῳ τε, καὶ υἱάσι κυδαλίμοισιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν Κῆρες ἔβαν δαναΐστιον εἴσω
Εἰς Ἀΐδαο δόμους· τοὶ δὲ ζωοὶ ἐδάσαντο
Παῖδες ὑπερθύμοι, καὶ ἐπὶ κλῆρας ἐβάλοντο·
Αὐτὰρ ἐμοὶ μάλα πολλὰ πατὴρ δόσαν, καὶ οἰκί' ἐνεῖμαν.
Ἠγαγόμην δὲ γυναῖκα πολυκλήρων ἀνθρώπων,
Εἵνεκ' ἐμῆς ἀρετῆς· ἐπεὶ οὐκ ἀποφώλιος ἦα,
Οὐδὲ φυγοπτόλεμος. νῦν δ' ἤδη πάντα λέλοιπεν.
Ἀλλ' ἔμπης καλάμῳ γε σ' οἴομαι εἰσορόωντα
Γινώσκειν· ἦ γάρ με δύη ἔχει ἄλγεα πολλή.
Ἣ μὲν δὴ θάρσος μοι Ἄρης τ' ἔδοσαν καὶ Ἀθήνη,
Καὶ ῥηξήνορίην, ὁπότε κρείσσοι λόχονδε
Ἄνδρας ἀριστῆας, κακὰ δυσμενέεσσι φυτεύων·
Οὔποτέ μοι θυμὸς πρὸπρὸ ἐσσεν ὁμοὶ ἀγλαΐῃσιν,
Ἀλλὰ πολὺ πρώτιστος ἐπάλμενος ἔγχει ἔλεσκον
Ἀνδρῶν δυσμενέων ὅ, τέ μοι εἴξειε πόδεσσι.
Τοῖος ἐν πολέμῳ. ἔργον δέ μοι ἠ φίλον ἔσκεν,
Οὐδ' οἰκωφελίη, ἥτε τρέφει ἀγλαὰ τέκνα·
Ἀλλά μοι αἰεὶ νῆες ἐπήρετμοι φίλαι ἦσαν,
Καὶ πόλεμοι, καὶ ἀκόντες εὐξέστοι, καὶ ὀϊστοί,
Λυγρά, τά τ' ἄλλοισίν γε καταθρῳσκὰ πέλονται.
Αὐτάρ ἐμοὶ πὰρ φίλ' ἔσκε τά περ θεὸς ἐν φρεσὶ θῆκεν.
Ἄλλος γάρ τ' ἄλλοισιν ἀνὴρ ἐπιτέρπεται ἔργοις.
Πρὶν μὲν γὰρ Τροίης ἐπιβήμεναι ἦας Ἀχαιῶν,

230 Εἰ-

Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Enimvero ego tibi hæc admodum vera ediſſeram,
Sit quidem nunc nobis pro tempore & eſca,
Et vinum dulce tecta intra manentibus,
Epularique quiete, alii autem ad opus eant:
Facile poſtea & in annum omnes
Non perficerem narrans meos dolores animi,
Quoſcunque omnes deorum voluntate paſſus ſum.
Ex Creta *quod ad* genus *attinet* me ajo eſſe ſpatioſa,
Viri divitis filium: multi autem & alii
Filii in ædibus & educati & nati ſunt,
Legitimi ex uxore, me autem empta peperit mater
Pellex, ſed me æque ac legitimos æſtimabat
Caſtor Hylacides, cujus ego genus prædico *me* eſſe:
Qui quondam in Cretenſibus ut deus colebatur populo,
Fortuniſque divitiiſque, & filiis glorioſis.
Sed illum quidem fata mortis aggreſſa ſunt ferentia
In Ditis domos: victum autem diviſerunt
Filii magnanimi, & ſortes jecerunt:
At mihi valde pauca dederunt, & domum tribuerunt.
Duxi autem uxorem locupletiſſimorum hominum,
Virtutis meæ gratia: quia non futilis eram,
Neque fugax in bello. nunc autem jam omnia defecerunt.
Sed tamen ſtipulam ſaltem te arbitror intuentem
Cognoſcere: nam profecto me calamitas occupat cumulatim multa.
Certe enim audaciam Marſque dederant & Minerva,
Et vim perrumpendi agmina virorum, cum legerem ad inſidias
Viros optimates, mala inimicis ferens:
Nunquam mihi mortem ante oculos ponebat animus virilis,
Sed multo primus adoriens lancea, capiebam
Virorum inimicorum qui mihi cederet pedibus.
Talis eram in bello. opus autem mihi haud gratum erat,
Neque res familiaris, quæ nutrit caros filios:
Sed mihi ſemper naves remigabiles gratæ erant,
Et bella, & tela polita, & ſagittæ,
Triſtia, quæque aliis horrenda ſunt.
At mihi grata erant quæ ſorte Deus in animo poſuerat:
Alius enim aliis vir delectatur operibus.
Ante enim quam in Troja pedem ponerent filii Achivorum,

Εἰνάκις ἀνδράσιν ἦρξα καὶ ὠκυπόροισι νέεσσιν
Ἄνδρας ἐς ἀλλοδαπούς· τύ μοι μάλα τύγχανε πάντα
Τῶν ἐξαρτύσαντι μενοεικέα, πολλὰ δ' ὀπίσσω
Λάγχανον· αὐτὰρ δὲ οἶκον ὀφέλεσκε, καί ῥα ἔπειτα
Δεινός τ' αἰδοῖός τε μετὰ Κρήτεσσι τετύγμην.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τοῖσδε συνερλὼ ὁδὸν ἤρυσσα Ζεύς
Ἐφράσατ', ἢ ποτέων ἀνδρῶν ὑπὸ γέννατ' ἔλυσε,
Δὴ τότε μ' ὤϊσσον ἐϋκλειῶν Ἰδομενῆα
Νῆας ἀγήσασθαι ἐς Ἴλιον· οὐδέ τι μῆχος
Ἦεν ἀϋγάσασθαι, χαλεπὴ δ' ἔχε δήμια φῆμις.
Ἔνθα μὲν ἐννάετες πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν,
Τῷ δεκάτῳ δὲ πόλιν Πριάμου πέρσαντες ἔβημεν
Οἰκάδε σὺν νήεσσι· θεὸς δ' ἐκέδασσεν Ἀχαιούς.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δειλῷ κακὰ μήδετο μητίετα Ζεύς.
Μοῦνα γὰρ οἷον ἔμεινα τεταρπόμενον τεκέεσσι,
Κυδοιδίῃ τ' ἀλόχῳ καὶ κτήμασιν· αὐτὰρ ἔπειτα
Αἰγυπτόνδε με θυμὸς ἀνώγει ναυπλήσασθαι,
Νῆας ἐυστέλλασα σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισιν.
Ἐννέα νῆας στεῖλα, θοῶς δ' ἐσαγείρατο λαός.
Ἑξῆμαρ μὲν ἔπειτα ἐμοὶ ἑσσύμενοι ἑτάροι
Δαίνυντ'. αὐτὰρ ἐγὼν ἱερήια πολλὰ παρέσχον,
Θεοῖσίν τε ῥέζειν, ἀνθρώποισί τε δαῖτα πενέσθαι.
Ἑβδομάτῃ δ' ἀναβάντες ἀπὸ Κρήτης εὐρείης,
Ἐπλέομεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ, καλῷ,
Ῥηϊδίως, ὥσεί τε κατὰ ῥόον. οὐδέ τις ἂν μοι
Νηῶν πημάνθη, ἀλλ' ἀσκηδέες ἧμεν ἄνασσοι
Ἧμενα· τὰς δ' ἄνεμός τε κυβερνῆταί τ' ἴθυνον.
Πεμπταῖοι δ' Αἰγυπτον εὐρρείτην ἱκόμεσθα·
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑσίμεν ἑτάρους
Αὐτοῦ παρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἐρύσθαι.
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὦτρυνα νέεσθαι.
Οἱ δ', ὕβρει εἴξαντες, ἐπισσόμενοι μενεϊ σφῷ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. πάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή.
Οἱ δὲ, βοῆς ἀίοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Ἦλθον· πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στεροπῆς. ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος

Φύ-

Novies viris Imperator fui & velocibus navibus
Viros adverſus externos: & mihi ſane contigerant omnia
Ex quibus eligebam quæ animo placerent. multa autem poſt illa
Sortiebar: ſtatimque domus augebatur, & poſtea
Graviſque reverenduſque inter Cretenſes evaſi.
Sed cum jam hoc odioſum iter magnus Jupiter
Decreverat, quod multorum virorum ſubtus genua ſolvit,
Nempe tunc me juſſerunt & inclytum Idomeneum
Navibus præeſſe in Ilium *deſtinatis:* neque ulla ratio
Erat denegandi, malus enim occupabat populi rumor.
Ibi quidem novem annis belligeravimus filii Achivorum,
Decimo autem urbem Priami populati, ivimus
Domum cum navibus: Deus autem disjecit Achivos:
At mihi miſero male conſuluerat conſiliorum auctor Jupiter.
Menſem enim ſolum manſi delectatus filiis,
Legitimaque conjuge & bonis: at poſtea
In Ægyptum me animus impulit navigare,
Naves adornantem cum divinis ſociis.
Novem naves adornabam, citoque coactæ erant copiæ.
Sex diebus quidem poſtea mihi dilecti ſocii
Convivati ſunt: at ego victimas multas præbebam,
Et diis ad ſacrificandum, & ipſis ad epulas parandas.
Septimo autem conſcendentes a Creta ſpatioſa,
Navigavimus Borea vento puro, bono,
Facile, veluti ſecundo flumine. neque ulla igitur mihi
Navium labefacta eſt, ſed ſoſpites & incolumes
Sedebamus: has autem ventuſque & gubernatores dirigebant.
Quinto die autem Ægyptum pulchre fluentem venimus.
Statui autem in Ægypto fluvio naves verſatiles.
Ibi quidem ego hortabar caros ſocios
Illic apud naves manere, & naves ſubducere.
Speculatoreſque per ſpeculas jubebam ire:
Illi autem intemperantia impulſi, ſequentes libidinem animi ſui,
Statim admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros
Populabantur, mulieres autem abigebant & infantes natos,
Ipſoſque interficiebant. cito autem in urbem ivit rumor.
Illi autem clamorem audientes, ſimul cum aurora apparente
Venerunt: impletus eſt autem totus campus peditibus & equitibus,
Æriſque fulgore. Jupiter autem fulminator

Fu-

Φύζαν ἐμοῖς ἑτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
Μεῖναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἦεν.
Ἔνθ' ἡμέων πολλὰς μὲν ἀπέκτανον ὀξέϊ χαλκῷ,
Τὰς δ' ἄγαγον ζωὰς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὖτε κακὸν φρεσὶ θῆκε νόημα
Ποίῃσ'. ὡς ὄφελον θανέειν καὶ πότμον ἐπισπεῖν
Αὐτοῦ ἐν Αἰγύπτῳ. ἔτι γάρ νύ με πῆμ' ὑπέδεκτο.
Αὐτίκ' ἀπὸ κρατὸς κυνέην ἄτυκτον ἔθηκα,
Καὶ σάκος ὠμοιϊν· δόρυ δ' ἔκβαλον ἔκπαγλος χειρός·
Αὐτὰρ ἐγὼ βασιλῆος ἐναντίον ἤλυθον ἵππων,
Καὶ κύσα γούνατ' ἐλών. ὁ δ' ἐρύσατο, καί μ' ἐλέησεν·
Ἐς δίφρον δέ μ' ἔσας ἄγε οἰκαδε δακρυχέοντα.
Ἦ μήν μοι μάλα πολλοὶ ἐπήϊσαν μελιηδέα
Γήμενοι κτεῖναι· (δὴ γὰρ κεχολώατο λίην)
Ἀλλ' ἀπὸ κεῖνος ἔρυκε· Διὸς δ' ὠπίζετο μῆνιν
Ξεινίου, ὅς τε μάλιστα νεμεσσᾶται κακὰ ἔργα.
Ἔνθα μὲν ἑπτάετες μεῖον αὐτόθι, πολλὰ δ' ἄγειρα
Χρήματ' ἀν' Αἰγυπτίους ἄνδρας· δίδοσαν γὰρ ἅπαντες.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ὀγδοάτῳ μοι ἐπιστλόμενον ἔτος ἦλθε,
Δὴ τότε Φοίνιξ ἦλθεν ἀνὴρ ἀπατήλια εἰδώς,
Τρώκτης, ὃς δὴ πολλὰ κάκ' ἀνθρώποισιν ἐώργει·
Ὃς μ' ἄγε παρπεπιθὼν ἧσιν φρεσὶν, ὄφρ' ἱκόμεσθα
Φοινίκην, ὅθι οἱ τέγε δόμοι ἠδὲ κτήματ' ἔκειτο.
Ἔνθα παρ' αὐτῷ μεῖνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μῆνές τε ἦ ἡμέραι ἐξετελοῦντο
Ἀψ περιτελλομένου ἔτεος, ἦ ἐπήλυθον ὧραι,
Εἰς Λιβύην μ' ἐπὶ νηὸς ἑέσσατο πανσυδίοισι,
Ψεύδεα βυλεύσας, ἵνα οἱ σὺν φόρτον ἄγοιμι,
Κεῖθι δέ μ' ὡς περάσῃσι, ἦ ἄπεπτον ὦνον ἕλοιτο.
Τῷ ἑπόμην ἐπὶ νηὸς, ὀϊόμενός περ, ἀνάγκῃ.
Ἧδ' ἔθεν Βορέῃ ἀνέμῳ ἀκραέϊ καλῷ
Μέσσον ὑπὲρ Κρήτης· Ζεὺς δέ σφιν μήδετ' ὄλεθρον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Κρήτην μὲν ἐλείπομεν, οὐδέ τις ἄλλη
Φαίνετο γαιάων, ἀλλ' οὐρανὸς ἠδὲ θάλασσα,
Δὴ τότε κυανέην νεφέλην ἔστησε Κρονίων
Νηὸς ὑπὲρ γλαφυρῆς· ἤχλυσε δὲ πόντος ὑπ' αὐτῆς.
Ζεὺς δ' ἀμυδὶς βρόντησε, ἦ ἔλβαλε νηῒ κεραυνόν.
Ἡ δ' ἐλελίχθη πᾶσα, Διὸς πληγεῖσα κεραυνῷ,
Ἐν δὲ θείου πλῆτο, πέσον δ' ἐκ νηὸς ἅπαντες.

Οἱ

Fugam meis ſociis malam incuſſit, neque aliquis ſuſtinebat
Manere contra: circum enim mala undique ſtabant.
Ibi noſtrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
Alios autem duxerunt vivos, ſibi ut opus facerent coactu.
At mihi Jupiter ipſe in mente hoc conſilium
Struxit. utinam debuiſſem mori & fatum obiiſſe
Illic in Ægypto. adhuc enim me malum excepit.
Statim de capite galeam fabrefactam depoſui,
Et ſcutum *ab* humeris: lanceam quoque projeci ex manu:
At ego regis obviam ibam equis,
Et oſculabar genua complexus. qui ſervavit, & me miſeratus eſt,
In currumque me collocans duxit domum lacrymas fundentem.
Equidem me valde multi adoriebantur fraxinis,
Cupientes interficere: (jam enim irati erant valde)
Sed ille arcebat: Jovis enim reſpiciebat iram
Hoſpitalis, qui maxime indigne fert mala opera.
Hic quidem ſeptem annos manſi ibidem, multas autem coegi
Divitias inter Ægyptios viros: dabant enim omnes.
Sed cum jam octavus mihi rediens annus venit,
Tunc Phœnicius venit vir fallacias callens,
Helluo, qui jam multa mala hominibus fecerat:
Qui me duxit perſuadens ſua mente, ut iremus
In Phœniciam, ubi ejus domus & bona erant.
Ibi apud ipſum manſi perfectum in annum.
Sed quando jam menſeſque & dies perfecti ſunt
Vertentis anni, & ſupervenerunt tempora,
In Lybiam me navi impoſuit pontigrada
Fraudem meditans, ut ei onus comportarem,
Illic autem me ut venderet, & magnum pretium acciperet.
Hunc ſequebar in navi, ſuſpicans licet, coactu.
Illa autem currebat Borea vento puro bono
Per medium ſupra Cretam. Jupiter autem ipſis moliebatur interitum.
Sed quando jam Cretam quidem liquimus, neque aliqua alia
Apparebat terrarum, ſed cælum & mare,
Ibi tum atram nubem ſtatuit Saturnius
Navem ſupra cavam: caligabatque pontus ab ipſa.
Jupiter autem ſimul tonuit, & injecit navi fulmen.
Hæc autem contorquebatur tota, Jovis percuſſa fulmine,
Sulphureque implebatur, ceciderunt autem ex navi omnes:

Οἱ δὲ, κορώνησιν ἴκελοι, περὶ νῆα μέλαιναν
Κύμασιν ἐμφορέονται. θεὸς δ' ἀποαίνυτο νόστον.
Αὐτὰρ ἐμοὶ Ζεὺς αὖτε ἔχοντι περ ἄλγεα θυμῷ,
Ἵστὸν ἀμαιμάκετον νηὸς κυανοπρῴροιο
Ἐν χείρεσιν ἔθηκεν, ὅπως ἔπι πῆμα φύγοιμι.
Τῷ ῥα περιπλεχθεὶς, φερόμην ὀλοοῖς ἀνέμοισιν.
Ἐννῆμαρ φερόμην, δεκάτῃ δέ με νυκτὶ μελαίνῃ
Γαίης Θεσπρωτῶν πέλασε μέγα κῦμα κυλίνδον.
Ἔνθά με Θεσπρωτῶν βασιλεὺς ἐκομίσσατο Φείδων
Ἥρως ἀπριάτοιο· τῷ γὰρ φίλος υἱὸς ἐπελθὼν
Αἴθρῃ καμάτῳ δεδμημένον ἦγεν ἐς οἶκον,
Χειρὸς ἀναστήσας, ὄφρ' ἵκετο δώματα πατρός.
Ἀμφὶ δέ με χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσεν.
Ἔνθ' Ὀδυσῆος ἐγὼ πυθόμην· κεῖνος γὰρ ἔφασκεν
Ξεῖνίσαι ἠδὲ φίλησαι ἰόντ' ἐς πατρίδα γαῖαν.
Καί μοι κτήματ' ἔδειξεν ὅσα ξυναγείρατ' Ὀδυσεύς,
Χαλκόν τε χρυσόν τε πολυκμήτου τε σίδηρον.
Καί νύ κεν ἐς δεκάτους γενεὴν ἕτερόν γ' ἔπι βόσκοι.
Τόσσά οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος·
Τὸν δ' ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
Ὅππως νοστήσῃ Ἰθάκης ἐς πίονα δῆμον,
Ἤδη δηὖτε ἄπεών, ἢ ἀμφαδὸν, ἠὲ κρυφηδόν.
Ὤμοσε δὲ πρὸς ἐμὶ αὐτὸν, ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατερύσθαι, καὶ ἑταίρους ἔμμεν ἑτοίμους,
Οἳ δή μιν πέμψουσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐμὲ μὲν ἀπέπεμψε· τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Ἔνθ' ὄγε μ' ὑπάγειν πέμψαι βασιλῆϊ Ἀκάστῳ
Ἐνδυκέως. πῖσιν δὲ κακὴ φρεσὶν ὦρτο βουλὴ
Ἀμφ' ἐμοὶ, ὄφρ' ἔτι πάγχυ δύης ἐπὶ πῆμα γενοίμην.
Ἀλλ' ὅτε γαίης πολὺν ἀπέπλω ποντοπόρος νηῦς,
Αὐτίκα δοῦλιον ἦμαρ ἐμοὶ περιμηχανόωντο.
Ἐκ μέν μοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἔδυσαν,
Ἀμφὶ δέ μοι ῥάκος ἄλλο κακὸν βάλον, ἠδὲ χιτῶνα
Ῥωγαλέα, τὰ καὶ αὐτὸς ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι.
Ἐς πείρους δ' Ἰθάκης ἐδύσετο ἔργ' ἀφίκοντο.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν κατέδησαν ἐϋστέλμῳ ἐνὶ νηῒ,
Οἶπλῳ εὐστρεφεῖ σειρεῶς· αὐτοὶ δ' ἀποβάντες

Qui cornicibus ſimiles, circum navem nigram
Fluctibus inferebantur. Deus autem abſtulit reditum.
At mihi Jupiter ipſe habenti licet dolores animo,
Malum longum navis nigræ proram
In manibus poſuit, ut adhuc malum effugerem.
Hunc amplexus, ferebar pernicioſis ventis:
Novem diebus ferebar, decima autem me nocte nigræ
Terræ Theſprotorum applicuit magna unda volvens.
Tunc me Theſprotorum rex excepit Phidon
Heros gratis: hujus enim dilectus filius occurrens
Frigore & labore afflictum duxit in domum,
Manu ſublevans, donec venit ad ædes patris.
Et me penula tunicaque velaminibus amixit.
Ibi de Ulyſſe ego audivi: ille enim dicebat *ſe eum*
Hoſpitio ſuſcepiſſe & amanter tractaſſe euntem in patriam.
Et mihi bona oſtendit quæ coegerat Ulyſſes,
Æſque aurumque laboratiſſimumque ferrum.
Etiam in decimam progeniem alterum adhuc aleret.
Tot ei in domibus theſauri jacebant regis.
Illum autem in Dodonem dicebat iviſſe, ut Dei
Ex quercu procera Jovis mentem audiret,
Quomodo rediret Ithacæ in pinguem agrum,
Jam diu abſens, vel palam, vel occulte.
Jurabat autem ad me ipſum, libans in domo,
Navem deduxiſſe, & paratos eſſe ſocios,
Qui ipſum comitaturi eſſent dilectam in patriam terram.
Sed me prius dimiſit: contigit enim iens navis
Virorum Theſprotorum in Dulichium frumenti feracem.
Ibi tum me juſſit mittere regi Acaſto
Sedulo. illis autem malum animo placuit conſilium
De me, ut adhuc omnino caſus calamitatem ſubirem.
Sed quando a terra multum progreſſa erat pontigrada navis,
Statim ſervilem diem mihi machinabantur.
Me quidem læna tunicaque velaminibus exuerunt,
Circum autem me lacernam aliam malam jecerunt, & tunicam
Laceram, quæ & ipſe in oculis vides.
Veſperi autem Ithacæ amœnæ ad agros pervenerunt.
Ibi me quidem ligaverunt armata in navi,
Fune bene torto arcte; ipſi autem egreſſi

Εὐυμενέως παρὰ δίνα θαλάσσης δόρπον ἕλοντο.
Αὐτὰρ ἐμοὶ δεσμὸν μενεγαμφὲς θεοὶ αὐτοὶ
Ῥηϊδίως κεφαλῇ δὲ κατὰ ῥάκος ἀμφικαλύψας,
Ξεστὸν ἐρόλκιον καταβὰς ἐπέλασσα θαλάσσῃ
Σαῖδος ἕπεσθαι δὲ χερσὶ διήρεσα ἀμφοτέρῃσι
Νηχόμενος, μάλα δ' ὦκα θύρηφ' ἔα ἀμφὶς ἐκείνων.
Ἔνθ' ἀναβὰς ὄθι πε δέος ἴω πολυανδέος ὕλης,
Κέμβω πεπτηώς. οἱ δὲ μεγάλα σεναχοντες
Φοίτων. ἀλλ' ἀ γάρ σφιν ἐφαίνετο κέρδιον εἶναι
Μαίεσθαι προτέρω. τοὶ μὲν πάλιν αὖτις ἔβαινον
Νεὸς ἐπὶ γλαφυρῆς· ἐμὲ δ' ἔκρυφαν θεοὶ αὐτοὶ
Ῥηϊδίως, καί με σαθμῷ ἐπέλασσαν ἄγοντες
Ἀνδρὸς ἐπισταμένου. ἔπη γάρ νύ μοι αἶσα βιῶναι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ δειλὲ ξείνων, ἦ μοι μάλα θυμὸν ὄρινας,
Ταῦτα ἔκασα λέγων ὅσα δὴ πάθες, ἠδ' ὅσ' ἀλήθης.
Ἀλλὰ πάλ' ἀ κατὰ κόσμον ἰόμαι, ἠδέ με πείσεις,
Εἰπὼν ἀμφ' Ὀδυσῆι. τί σε χρὴ τοῖον ἐόντα
Μαψιδίως φάσθεσθαι; ἐγὼ δ' εὖ οἶδα κὴ αὐτὸς
Νόσον ἐμοῖο ἄνακτος, ὅτ' ἤχθετο πᾶσι θεοῖσι
Πάγχυ μάλ', ὅτι μιν ὑπὸ μετὰ Τρῶεσι δάμασαν
Ἠὲ φίλων σὺν χερσὶν, ἐπεὶ πόλεμον πολύπαυσε.
Τῷ κέν οἱ τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοὶ,
Ἠδέ κε κὴ ᾧ παιδὶ μέγα κλέος ἤρατ' ὀπίσσω·
Νῦν δέ μιν ἀκλειῶς ἅρπυιαι ἀνηρέψαντο.
Αὐτὰρ ἐγὼ παρ' ὕεσσιν ἀπότροπος ἠδὲ πόλινδε
Ἔρχομαι, εἰ μή πέ τι περίφρων Πηνελόπεια
Ἐλθέμεν ὀτρύνῃσιν, ὅτ' ἀγγελίη ποθὲν ἔλθῃ.
Ἀλλ' οἱ μὲν τὰ ἕκαστα παρήμενοι ἐξερέουσιν,
Ἠμὲν οἳ ἀχνύσσονται ὀλωλότος ἀνακτος,
Ἠδ' οἳ χαίρουσι βίοτον νήποινον ἔδοντες.
Ἀλλ' ἐμοὶ ἀ φίλον ἐστὶ μεπαπῆσαι κὴ ἔρεσθαι
Ἐξ οὗ δή μ' Αἰπολὸς ἀνὴρ ἐξήπαφε μύθῳ,
Ὅς τ' ἄνδρα κτείνας. πολλὰ ἐπὶ γαῖαν ἀλήθης,
Ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σαθμόν. ἐγὼ δέ μιν ἀμφαγάπαζον.
Φῆ δέ μιν ἐν Κρήτεσσι παρ' Ἰδομενῆϊ ἰδέσθαι
Νῆας ἀκειόμενον τάς οἱ ξυνέαξαν ἄελλαι·
Καὶ φάτ' ἐλάσεσθαι ἢ ἐς θέρος ἢ ἐς ὀπώρην,
Πολλὰ χρήματ' ἄγοντα, σὺν ἀντιθέοις ἑτάροισι.

Καὶ

Festinanter ad littus maris cœnam sumpsere.
At mihi vinculum quidem dissolverunt dii ipsi
Facile: capiti autem lacernam amiciens
Levigatum ad clavum descendens applicui mari
Pectus: deinde manibus remigavi ambabus
Natans, valde autem cito foris eram circa illos.
Tunc ascendens ubi quercetum erat floridæ sylvæ,
Jacebam stratus. illi autem valde suspirantes,
Ibant. sed haud enim ipsis visum est melius esse
Inquirere ulterius. hi quidem retro iterum iverunt
Navem in concavam: me autem absconderunt dii ipsi
Facile, & me stabulo applicuerunt ducentes
Viri prudentis. adhuc enim mihi fatale est vivere.
Illum vicissim alloquebaris Eumæe subulce:
O miser hospitum, certe mihi valde animum commovisti,
Hæc singula dicens quæ passus, & quantum jactatus es.
Sed illa haud pro decenti, arbitror, *dicebas*, neque mihi fidem facies
Loquens de Ulysse. quid te oportet talem *hominem*
Temere mentiri? ego autem certo scio & ipse
Reditum mei domini, quod infestus est omnibus diis
Prorsus, quando ipsum non in Trojanis domuerunt,
Vel amicorum in manibus, postquam bellum absolvit.
Quare ei tumulum etiam feciissent omnes Achivi,
Ac etiam suo filio magnam gloriam conciliasset in posterum.
Nunc autem ipsum sine gloria harpyiæ abripuerunt.
At ego apud sues semotus: neque ad urbem
Eo, nisi quid forte prudens Penelope
Venire jubeat, quando nuncius alicunde venit.
Sed illi quidem singula assidentes interrogant,
Et illi dolent diu absente rege,
At hi lætantur victum impune edentes.
Sed mihi non gratum est inquirere & interrogare
Ex quo me Ætolus vir decepit verbo,
Qui viro interfecto, multas per regiones vagatus,
Venit ad meum stabulum: ego autem ipsum amice habui.
Dicebat autem eum inter Cretenses apud Idomeneum *se* vidisse
Naves reficientem quas ei fregerant procellæ:
Et ajebat venturum vel in æstatem vel in autumnum,
Multas opes vehentem, cum divinis sociis.

Καὶ σὺ γέρον πολυπενθὲς, ἐπεί σέ μοι ἤγαγε δαίμων,
Μήτε τί μοι φάδεσσι χαρίζεο, μήτε τι θέλγε.
Οὐ γὰρ τέκνεκ' ἐγώ σ' αἰδήσομαι, ἀδὲ φιλήσω,
Ἀλλὰ Δία ξείνιον δείσας, αὐτόν τ' ἐλεήσας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἦ μάλα τίς τοι δυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἄπιστος,
Οἷόν σ' ἀδ' ὁμόσας περ ἐπήγαγον, ἀδέ σε πείθω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν ῥήτρην ποιησόμεθ'. αὐτὰρ ὕπερθε
Μάρτυροι ἀμφοτέροισι θεοὶ τοὶ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Εἰ μέν κεν νοσήσῃ αὖαξ τεὸς ἐς τόδε δῶμα,
Εἵματα μὲ χλαῖναί τε χιτῶνά τε ἕμματα, πέμψαι
Δελίχιον δ' ἰέναι, ὅθι μοι φίλον ἔπλετο θυμῷ·
Εἰ δέ κε μὴ ἔλθῃσιν αὖαξ τεὸς, ὡς ἀγορεύω,
Δμῶας ἐποτρύνας, βαλέειν μεγάλης κατὰ πέτρης,
Ὄφρα μὴ ἄλλοθ' πτωχὸς ἀλύσεται ἠπεροπεύειν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε δῖος ὑφορβός,
Ξεῖν', ὅπως γάρ κεν μοι ἐϋκλείη τ' ἀρετή τε
Εἴη ἐπ' ἀνθρώπους ἅμα τ' αὐτίκα μὴ μετέπειτα,
Ὅς σ' ἐπεὶ ἐς κλισίην ἄγαγον, μὴ ξείνια δῶκα,
Αὖθις δὲ κτείναιμι, φίλον δ' ἀπὸ θυμὸν ἕλοίμην,
Πρόφρων δή κεν ἔπειτα Δία Κρονίωνα λιτοίμην.
Νῦν δ' ὥρη δόρποιο. τάχιστά μοι εἴδον ἑταῖροι
Ἔλθεν, ἵν' ἐν κλισίῃ λαρὸν πεπυκοίμεθα δόρπον.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δὲ σύες τε καὶ ἄνδρες ἦλθον ὑφορβοί,
Τὰς μὲν ἄρα ἕρξαν κατὰ ἤθεα κοιμηθῆναι·
Κλαγγὴ δ' ἄατος ὧρτο συῶν αὐλιζομενάων·
Αὐτὰρ ὁ οἷς ἐπέροισιν ἐκέκλετο δῖος ὑφορβός,
Ἄξεθ' ὑῶν τὸν ἄριστον, ἵνα ξείνῳ ἱερεύσω
Τηλεδαπῷ. πρὸς δ' αὐτοὶ ὀνησόμεθ', οἵπερ ὀΐζυῖ
Δηΐῳ ἔχομεν, πάσχοντες ὑῶν ἕνεκ' ἀργιοδόντων.
Ἄλλοι δ' ἡμέτερον κάματον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς ἄρα φωνήσας κέασε ξύλα νηλεῖ χαλκῷ·
Οἱ δ' ὗν ἠσσῆγον μάλα πίονα παντοίστρον·
Τὸν μὲν ἔπειτ' ἔσησαν ἐπ' ἐσχάρῃ· ἀδὲ συβώτης
Λήθετ' ἄρ' ἀθανάτων· (φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν)
Ἀλλ' ὅγ' ἀπαρχόμενος, κεφαλῆς τρίχας ἐν πυρὶ βάλλων
Ἀργιόδοντος ὑὸς, πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὃνδε δόμονδε.

Et tu ſenex multa paſſe, poſtquam te ad me duxit deus,
Neque quicquam mihi mendaciis gratificare, neque mulceas.
Non enim ob id ego te honorabo, neque diligam,
Sed Jovem hoſpitalem veritus, teque ipſum miſeratus.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Næ quidam tibi animus in pectoribus incredulus,
Ut te neque juratus induxi, neque tibi perſuadeo.
Sed age nunc pactum faciamus. at deſuper
Teſtes ambobus dii qui Olympum habitant.
Si quidem redibit herus tuus in hanc domum,
Induens me lænaque tunicaque veſtibus, miſſurum
Ad Dulichium ire: quo mihi gratum eſt animo:
Sin autem venerit herus tuus, ut ajo,
Servos immittens mihi, dejice magna de rupe,
Ut & alius mendicus caveat decipere.
Illum reſpondens allocutus eſt divinus ſubulcus:
Hoſpes, ſcilicet ſic mihi bona fama virtuſque
Eſſet inter homines ſimul nunc & deinceps,
Qui te poſtquam domum duxi, & xenia dedi,
Contra jam interficerem, tibique animam eriperem,
Alacer ſcilicet poſtea Jovi Saturnio ſupplicarem.
Nunc vero hora cœnæ. citiſſime mihi intus ſocii
Sint, ut in tugurio lautam præparemus cœnam.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
Propius autem ſueſque & viri venerunt porcarii.
Igitur has quidem incluſerunt in ſua loca ad dormiendum:
Clamor autem multus ortus eſt ſuum ſtabulantium.
At ſuos ſocios adhortabatur divinus ſubulcus:
Ducite ſuum optimum, ut hoſpiti ſacrificem
Peregrino: una & ipſi recreabimur, qui ærumnam
Diu habemus, patientes ſuum gratia albidentium.
Alii autem noſtrum laborem impune edunt.
Sic locutus ſcidit ligna acuto ferro:
Illi autem ſuem adduxerunt valde pinguem quinquennem:
Hunc quidem poſtea poſuerunt in foco. neque ſubulcus
Oblitus eſt immortalium: (mente enim utebatur bona)
Sed is primitias carpens, capitis pilos in ignem jecit
Albidentis ſuis, & precatus eſt omnes deos
Ut rediret Ulyſſes prudens ſuam domum.

Κόψε δ' ἀνασχόμενος χίζη δρυὸς ἰῶ λίπε κέων.
Τὸν δ' ἔλιπε ψυχή· τοὶ δ' ἔσφαξάν τε καὶ ὄδσαν.
Αἶψα δέ μιν διέχαδαν· ὁ δ' ὠμοδετέτο συβώτης,
Παύσασθαι ἀρχόμενος μελέων, ἐς πίονα δημόν.
Καὶ τὰ μὲν εὖ πυρὶ βάλε, πακυίας ἀλφίτα ἀκτῇ,
Μίσυλλόν τ' ἄρα τάμα, καὶ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἔπειραν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, ἐρύσαντό τε πάντα·
Βάλλον δ' εἰν ἐλεοῖσιν ἀολλέα. ἂν δὲ συβώτης
Ἵστατο δαιτρεύσων· (περὶ γὰρ φρεσὶν ἄσιμα ἤδη)
Καὶ τὰ μὲν ἔπταχα πάντα διεμοιρᾶτο δαΐζων·
Τῷ μὲν ἴαν Νύμφῃσι καὶ Ἑρμῇ Μαιάδι φίλ
Θῆκεν ἐπεύξάμενος, πὰς δ' ἄλλας νεῖμεν ἑκάστῳ·
Νώτοισιν δ' Ὀδυσῆα διηνεκέεσσι γέραιρεν
Ἀργιόδοντος υἱός· κύδαινε δὲ θυμὸν ἄνακτι.
Καί μιν φωνήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αἴθ' ὅπως Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γενοῖο
Ὡς ἐμοί, ὅτι μέ τοῖον ἐόντ' ἀγαθοῖσι γεραίρεις.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἔσθιε δαιμόνιε ξείνων, καὶ τέρπεο τοῖσδε
Οἷα πάρεστ· θεὸς δὲ τὸ μὲν δώσει, τὸ δ' ἐάσει,
Ὅτι κεν ᾧ θυμῷ ἐθέλῃ· δύναται γὰρ ἅπαντα.
Ἦ ῥά, καὶ ἄρματα θῦσε θεοῖς αἰγυπετήσι.
Σπείσας δ' αὐθοπα οἶνον, Ὀδυσσῆι πολιπόρθῳ
Ἐν χείρεσσιν ἔθηκεν. ὁ δ' ἕζετο ἧ παρὰ μοίρῃ.
Σίτον δέ σφιν ἔνειμε Μεσαύλιος, ὃν ῥα συβώτης
Αὐτὸς κτήσατο οἷος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Νόσφιν δεσποίνης καὶ Λαέρταο γέροντος.
Πὰρ δ' ἄρα μιν Ταφίοις πεμπον κτεάτεσσιν ἑοῖσιν·
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον εἶντο,
Σίτον μὲν σφιν ἄφειλε Μεσαύλιος· οἱ δ' ἐπὶ κοῖτον
Σίμτο καὶ πρηῶν κεκορημένοι ἐσθέοντο.
Νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ σκοτομήνιος, ὗε δ' ἄρα Ζεὺς
Πάννυχος· ὦπαρ ἄη Ζέφυρος μέγας αἰὲν ἐφυδρος.
Τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
Εἶπως οἱ ἑκδὺς χλαῖναν πόροι, ἢ πὰ ἑταίρων
Ἄλλον ἐποτρύνειεν· ἐπεὶ ἔο κήδετο λίην·
Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι,
Εὐξάμενός κε ἔπος ἐρέω. οἶνος γὰρ ἀνώγει

Ἠλεὸς,

Percuſſit autem in altum tollens ſegmine quercus quod liquerat ſecans:
Illumque reliquit anima: hi autem jugulaverunt & uſtularunt.
Statimque ipſum diviſerunt. cruda autem poſuit ſubulcus,
Undique incipiens a membris, in pinguem adipem.
Et alia quidem in ignem jecit, conſpergens mola,
Minutatim vero ſecuerunt alia, & circum verua fixerunt,
Aſſaveruntque rite, extraxeruntque omnia:
Poſuerunt autem in menſis univerſa. ſubulcus vero
Surrexit diviſurus: (etenim mentibus æqua ſciebat)
Atque illa ſeptifariam omnia partitus eſt dividens:
Partem quidem unam Nymphis & Mercurio Majæ filio
Poſuit vota faciens, cæteras diſtribuit ſingulis:
Dorſis autem Ulyſſem integris honorabat
Albos dentes habentis ſuis: lætificavit autem animum domini:
Atque ipſum compellans allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Utinam ſic, Eumæe, dilectus Jovi patri eſſes,
Ut mihi, ſiquidem me talem bonis honoras.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Comede optime hoſpitum, & delectare iſtis
Qualia adſunt: deus autem hoc quidem dabit, illud autem ſinet,
Quodcunque ſuo animo vult: poteſt enim omnia.
Dixit, & primitias ſacrificavit Diis ſempiternis.
Libans autem nigrum vinum, Ulyſſi urbium deſtructori
In manibus poſuit. hic autem ſedebat ſuam juxta partem.
Panem autem ipſis diſtribuit Meſaulius, quem ſubulcus
Ipſe *ſibi* comparaverat ſolus abſente domino,
Clam domina & Laerte ſene.
Ipſum quidem a Taphiis emerat de ſuo.
Illi in dapes paratas appoſitas manus extendebant.
At poſtquam potus & eſcæ amorem emiſerunt,
Panem quidem eis abſtulit Meſaulius: ipſi autem in cubile
Pane & carnibus ſaturati iverunt.
Nox autem ſuperveniebat mala obſcura, pluebatque Jupiter
Tota nocte: at ſpirabat Zephyrus magnus ſemper aquoſus.
Poſtea Ulyſſes locutus eſt, ſubulcum tentans,
Si forte exuens lænam ſibi præberet, vel aliquem ſociorum
Alium *dare* juberet: quia ſui curam gerebat valde:
Audi nunc, Eumæe, & cæteri omnes ſocii,
Jactabundus aliquod verbum dicam. vinum enim jubet

Stul-

Ἠλεὸς, ὅς τ' ἐφέηκε πολύφρονά περ μάλ' ἀεῖσαι·
Καί δ' ἀπαλὸν γελάσαι, καὶ τ' ὀρχήσασθαι ἀνῆκεν,
Καί τι ἔπος προέηκεν ὄπερ τ' ἄρρητον ἄμεινον.
Ἀλλ' ἐπεὶ δὴ τὸ πρῶτον ἀνέκραγον, ὄκ ἐπικλύσω,
Εἰδὼς ὡς ἡβώοιμι, βίη τέ μοι ἐμπεδος εἴη,
Ὡς ἔδ' ὑπὸ Τροίῃ λόχον ἤγομεν ἀρτιώοντες.
Ἠγείσθω δ' Ὀδυσεύς τε καὶ Ἀτρέος υἱὸς Μενέλαος,
Τοῖσι δ' ἅμα τρίτος ἦρχον ἐγώ· αὐτοὶ γὰρ ἄνωγον.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἱκόμεσθα ποτὶ πτολίεθρον ἀπύτε τεῖχος,
Ἡμεῖς μὲν περὶ δουρὶ κατὰ ῥωπήια πυκνὰ,
Ἀνδόνακας καὶ ἕλος ὑπὸ σάγεσι πεπτηῶτες
Κείμεθα· νὺξ δ' ἄρ' ἐπῆλθε κακὴ, Βορέαο πεσόντος,
Πηγυλὶς, αὐτάρ ὕπερθε χιὼν γένετ' ἠύτε πάχνη
Ψυχρὴ, καὶ σακέεσι περιτρέφετο κρύσταλλος.
Ἔνθ' ἄλλοι πάντες χλαίνας ἔχον ἠδὲ χιτῶνας,
Εὗδον δ' ἄκηλοι σάκεσιν ἐλυμένοι ὤμους·
Αὐτὰρ ἐγὼν χλαῖναν μὲν ἰὼν ἑτάροισιν ἔλειπον
Ἀφραδίως, ἐπεὶ ὄκ ἐφάμην ῥιγωσέμεν ἔμπης·
Ἀλλ' ἐπόμην σάκος οἶον ἔχων καὶ ζῶμα φαεινόν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ τρίχα νυκτὸς ἔην, μετὰ δ' ἄστρα βεβήκει,
Καὶ τότ' ἐγὼν Ὀδυσῆα προσηύδων ἐγγὺς ἐόντα,
Ἀγκῶνι νύξας· (ὁ δ' ἄρ' ἐμματέως ὑπάκουσε)
Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν Ὀδυσεῦ,
Οὔτι ἔτι ζωοῖσι μετέσσομαι, ἀλλά με χῆμα
Δάμναται· ἠ γὰρ ἔχω χλαῖναν· παρά μ' ἤπαφε δαίμων,
Οἰοχίτωνα ἔμεναι· νυὼ δ' ὄκ ἔτι φυκτὰ πέλονται.
Ὡς ἐφάμην. ὁ δ' ἔπειτα νόον κέδε πόνδ' ἐνὶ θυμῷ,
Οἷος ἐκεῖνος ἔβη βαλέειν ἠδὲ μάχεσθαι·
Φθεγξάμενος δ' ὀλίγῃ ὀπὶ με πρὸς μῦθον ἔειπε,
Σίγα νυὼ, μήτις σὸν Ἀχαιῶν ἄλλος ἀκούσῃ.
Ἦ καὶ ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν κέδεν, ἐπέ τε μῦθον,
Κλῦτε φίλοι, θεός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν ὄνειρος.
Λίην γὰρ νηῶν ἐκὰς ἤλθομεν. ἀλλά τις εἴη
Εἰπεῖν Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ποιμένι λαῶν,
Εἰ πλέονας παρὰ ναῦφιν ἐποτρύνει νέεσθαι.
Ὡς ἔφατ'. ὦρτο δ' ἔπειτα Θόας Ἀνδραίμονος υἱὸς
Καρπαλίμως, ἀπὸ δὲ χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Βῆ δὲ θέειν ἐπὶ νῆας· ἐγὼ δ' εὖ ἔμμαθ κέλευθα
Κείμην ἀσπασίως· φάε δὲ χρυσόθρονος ἠώς.

Ὡς

Stultificum, quod impellit ſapientem etiam valde cantare,
Et molliter ridere, & ut ſaltet adigit,
Et aliquod verbum elicit quod non dictum melius,
Sed poſtquam primum garrulus eſſe cœpi, non celabo,
Utinam ita ætate vigerem vireſque mihi incolumes eſſent,
Sicut quando ſub Troja inſidias duximus parantes.
Duces autem erant Ulyſſes & Atrides Menelaus,
Cum his una tertius dux eram ego: ipſi enim jubebant.
Sed quando venimus ad urbem altumque murum,
Nos quidem circa urbem in virgultis denſis,
In ulva & palude ſub armis humi
Jacebamus: nox autem advenit mala, Borea orto,
Gelida, at poſtea nix facta eſt veluti pruina
Frigida, & ſcutis circumnutriebatur glacies.
Ibi alii omnes lænas habebant & tunicas,
Dormiebant autem quieti ſcutis cooperti humeros.
At ego lænam quidem diſcedens ſociis reliqueram
Inſcitia, quoniam non autumabam futurum ut frigerem:
Sed ſequebar ſcutum ſolum habens & tunicam nitidam.
Sed quando jam tertia pars noctis erat, aſtraque tranſierant,
Tunc ego Ulyſſem alloquebar qui prope erat,
Cubito pungens: (qui prompte audivit)
Nobilis Laertiade ſolertiſſime Ulyſſe,
Non amplius vivis interero, ſed me hyems
Domat: non enim habeo lænam. decepit me deus,
Una cum tunica ut eſſem: nunc nullum jam effugium eſt.
Sic dixi. is autem poſtea ſententiam habebat eam in animo,
Qualis ille erat ad conſultandum & pugnandum:
Loquens autem gracili voce ad me verba faciebat:
Sile nunc, ne quis te Achivorum alius audiat:
Dixit & in cubito caput tenuit, verbaque fecit:
Audite amici, divinum mihi in ſomnis aſtitit ſomnium.
Nimis enim a navibus longe venimus. ſed aliquis eat
Nunciatum Atridæ Agamemnoni paſtori populorum,
Si plures a navibus jubeat venire.
Sic dixit. ſurgebatque poſtea Thoas Andræmonis filius
Rapide, lænam autem deponebat purpuream,
Perrexitque currendo ad naves: ego autem in veſte illius
Jacui libenter: illuxitque aureo throno conſpicua Aurora.

Ita

Ὡς νῦν ἠβώοιμι, βίη τέ μοι ἔμπεδον εἴη,
Δοίη κέν τις χλαῖναν ἐϋ εσθμοῖσι συφορβῶν,
Ἀμφότερον, φιλότητι καὶ αἰδοῖ φωτὸς ἐῆος.
Νῦν δέ μ' ἀπημάζουσι κακαὶ χροὶ εἵματ' ἔχονται.
Τὸν δ' ἐπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ γέρον, ἀνὴρ μέν τοι ἀμύμων ὃν κατέλεξας,
Οὐδέ κ' ἅπω παρὰ μοῖραν ἔπος νημερδὲς ἔειπες.
Τῷ δὲ τ' ἐσθῆτος δόμεναι ὅτε τοι ἄλλα
Ὧν ἐπέοικ' ἱκέτῃσι καὶ ἀπτολέμοιο ἀνάσσοντι
Νῦν. ἀτὰρ ἠῶθεν γε τὰ σὰ ῥάκεα δυσπαλίξεις.
Οὐ γὰρ πολλαὶ χλαῖναι, ἐπημοιβοί τε χιτῶνες
Ἐνθάδε ἔννυσθαι, μία δ' οἵη φωτὶ ἑκάστῳ.
Αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθῃσιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱός,
Αὐτός τοι χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα δώσει,
Πέμψει δ' ὅππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Ὣς ἐπὼν ἀνόρουσε· πίθεν δ' ἄρα οἱ πυρὸς ἐγγύς
Εὐνὴν, ἐν δ' οἰῶν τε καὶ αἰγῶν δέρματ' ἔβαλλεν.
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς κατέλεκτ'. ἐπὶ δὲ χλαῖναν βάλεν αὐτῷ
Πυκνὴν καὶ μεγάλην, ἣ οἱ παρεχέσκετ' ἀμοιβὰς,
Ἔννυσθαι ὅτε τις χειμὼν ἐκπαγλος ὄροιτο.
Ὣς ὁ μὲν ἔνθ' Ὀδυσεὺς κοιμήσατο, τοὶ δὲ παρ' αὐτὸν
Ἄνδρες κοιμήσαντο νεηλέες, οὐδὲ συβώτῃ
Ἤνδανεν αὐτόθι κοῖτος ὑῶν ἄπο κοιμηθῆναι·
Ἀλλ' ὅγ' ἄρ' ἔξω ἰὼν ὡπλίζετο. χαῖρε δ' Ὀδυσσεὺς
Οἷσιν ἐπ' ἀγροτέρην νόσφιν ἐόντ' ἀπάτην
Πρῶτον μὲν ξίφος ὀξὺ περὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις·
Ἀμφὶ δὲ χλαῖναν εἵσατ' ἀλεξανέμου μάλα πυκνὴν,
Ἂν δὲ νάκος ἕλετ' αἰγὸς εὐτρεφέος μεγάλοιο·
Εἵλετο δ' ὀξὺν ἄκοντα, κυνῶν ἀλκτῆρα καὶ ἀνδρῶν.
Βῆ δ' ἰμεναι κείων ὅθι περ σύες ἀργιόδοντες
Πέτρῃ ὑπὸ γλαφυρῇ ἆδον Βορέω ὑπ' ἰωγῇ.

Ita nunc ſi ætate vigerem virefque mihi incolumes eſſent,
Daret aliquis lænam in ſtabulis ſubulcorum,
Utrunque, & amicitia & reverentia viri boni.
Nunc autem me parum honorant malas circa corpus veſtes habentem.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
O ſenex, laus quidem tibi bona quam dixiſti,
Neque ullum adhuc præter decorum verbum inutile dixiſti.
Ideo neque veſte indigebis neque aliqua alia re
Earum quæ conveniat ſupplici ærumnoſo occurrenti
Nunc: at mane tuis te pannis amicies.
Non enim multæ lænæ, mutatoriæque tunicæ
Hic ad induendum, una autem ſola viro cuique.
At poſtquam venerit Ulyſſis dilectus filius,
Ipſe tibi lænamque tunicamque veſtes dabit,
Mittetque quo te cor animuſque jubet.
Sic locutus ſurrexit: poſuit autem ei prope ignem
Lectum, oviumque & caprarum pelles injecit.
Ibi Ulyſſes recubuit: inſuper lænam injecit ipſi
Denſam & magnam, quæ ei præbebat copiam mutandi,
Ut ſe indueret quando aliqua tempeſtas terribilis orta eſſet.
Sic hic quidem tunc Ulyſſes dormivit, apudque ipſum
Viri dormierunt juvenes, neque ſubulco
Placuit illic in lecto a ſuibus longe dormire:
Sed is extra iens armabatur: (lætabatur autem Ulyſſes
Quod ſibi facultates curaverat abſenti)
Primum quidem enſem acutum circum fortes poſuit humeros:
Amixitque lænam quæ arceret ventos valde denſam,
Ac pellem ſumpſit capræ bene nutritæ magnæ:
Sumpſit & acutam lanceam, contra canes adjutricem & viros.
Perrexit autem ire dormiturus ubi ſues albidentes
Rupe ſub concava dormiebant Boreæ ſub tegmine.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ο.
ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Τηλέμαχον Αθηνᾶ ὄναρ ἐπισᾶσα εἰς Ιθάκην ἐπανελθεῖν προτρέπεται. ὃς δῶρα παρὰ Μενελάου λαβὼν πέμπεται, καὶ ἐμβαίνει μέλλων εἰς τὴν ναῦν, Θεοκλύμενόν τινα Αργεῖον μάντιν ἀναλαμβάνει ἐπὶ φόνῳ φεύγοντα. καὶ Εὔμαιος Οδυσσεῖ διηγεῖται ὡς Φοίνικες αὐτὸν λῃσάμενοι ἐκ Συρίας νήσου, ἀπέδοντο Λαέρτῃ. καὶ ἡ Τηλεμάχου ναῦς κατάγεται εἰς Ιθάκην, καὶ παύτην εἰς ἄστυ ἀποπέμψας, αὐτὸς πρὸς Εὔμαιον ἔρχεται.

Οὐ ἐπέβη δ' Ιθάκης Οδυσήϊος ἐκ Λακεδαίμονος.

ἨΔ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Αθήνη
Ὤχετ', Οδυσσῆος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
Νόστου ὑπομνήσουσα, καὶ ὁρμήσουσα νέεσθαι.
Εὗρε δὲ Τηλέμαχον, καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν,
Εὕδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο.
Ἦτοι Νεστορίδην μαλακῷ δεδμημένον ὕπνῳ·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῷ
Νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
Ἀγχοῦ δ' ἱσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Αθήνη,
Τηλέμαχ', οὐκ ἔτι καλὰ δόμων ἄπο δηρὸν ἀνάλσαι,
Κτήματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
Οὕτω ὑπερφιάλως· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
Κτήματα δασσάμενοι, σὺ δὲ πῦσαι ὁδὸν ἔλθῃς.
Ἀλλ' ὅτρυνε τάχιστα βοὴν ἀγαθὸν Μενέλαον,
Πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἶκοι ἀμύμονα μητέρα πέτμῃς.
Ἤδη γάρ ῥα πατήρ τε καὶ ἰγνητοὶ τέκονταν
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὃ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
Μνηστῆρας δώροισι, καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα.
Μή νύ τι σὰ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
Οἶσθα γὰρ οἷος θυμὸς ἐνὶ στήθεσι γυναικός·
Κείνη βέλτερα οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπάων,
Παίδων δὲ προτέρων καὶ κεδνοῖο φίλοιο
Οὐκέτι μέμνηται τεθνηότος, οὐδὲ μεταλλᾷ.

Ἀλ-

ODYSSEÆ HOMERI

XV. LIBRI

Argumentum.

TElemacho Minerva in ſomnis aſſiſtens in Ithacam eum redire hortatur. qui donis a Menelao acceptis mittitur, & ingreſſurus in navim, Theoclymenum quendam Argivum vatem recipit propter cædem exulantem. Et Eumæus Ulyſſi narrat uti Phœnices ipſum prædati ex Syria inſula, vendiderint Laertæ. Et Telemachi navis appellitur ad Ithacam, & cum hanc ad urbem remiſiſſet, ipſe ad Eumæum pergit.

O, Appulit ad Ithacam Ulyſſides ex Lacedæmone.

IN latam Lacedæmonem Pallas Minerva
Ivit, ad Ulyſſis magnanimi illuſtrem filium
De reditu admonitura, & hortatura, ut rediret.
Invenit autem Telemachum, & Neſtoris inclytum filium,
Dormientes in veſtibulo domus Menelai illuſtris.
At Neſtoridem molli domitum ſomno:
Telemachum autem ſomnus non tenebat dulcis, ſed in animo
Noctem per ſolitariam curas patris congregabat.
Prope autem ſtans allocuta eſt glauca oculos Minerva:
Telemache, non amplius bene a domo diu vagaris,
Poſſeſſioneſque relinquens viroſque in tuis domibus
Sic ſuperbos: ne tibi omnia comedant *vereor*
Poſſeſſiones dividentes, tu autem inanem viam iveris.
Sed mone citiſſime prælio bonum Menelaum,
Te mittere, ut adhuc domi inculpabilem matrem invenias.
Jam enim paterque fratreſque jubent
Eurymacho nubere. is enim ſuperat omnes
Procos donis, & auget dotes.
Ne quid te invito ex domibus bonorum efferatur.
Scis enim qualis animus in pectoribus mulieris:
Illius vult domum augere quicunque duxerit,
Filiorum autem priorum & mariti primi
Non amplius recordatur mortui, neque inquirit.

Sed

Ἀλλὰ σύγ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
Δμωάων ἥτις σοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι,
Εἰσάκε τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω ἔπος· σὺ δὲ σώφρασι θυμῷ.
Μνηστῆρας σ' ἐπιτηδὲς ἀρίστους λοχόωσιν
Ἐν πορθμῷ Ἰθάκης τε Σαμοίου τε παπταλόεσσης,
Ἱέμενοι κτεῖναι πολυπατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.
Ἀλλὰ πάγ' ἐκ οἶω· πολλὰ καὶ πάνα γαῖα κατέδξει
Ἀνδρῶν μνηστήρων, οἵ τοι βίοτον κατέδουσι.
Ἀλλὰ ἑκὰς νήσων ἀπέχειν δύργέα νῆα·
Νυκτὶ δ' ὁμῶς πλεῖειν· πέμψει δέ τοι ἕρον ὀπίσθεν
Ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ῥύεταί τε.
Αὐτὰρ ἐπὴν πρῶτον ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
Νῆα μὲν ἐς πόλιν ὀτρῦναι ἠδὲ πάντας ἑτάρους.
Αὐτὸς δὲ πρώπιστα συβώτεω εἰσαφικέσθαι,
Ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος· ὁμῶς δέ τοι ἥπια οἶδεν.
Ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι. τὸν δ' ὀτρῦναι πόλιν ἔσω
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὕνεκά οἱ σῶς ἐοῖσι, καὶ ἐκ Πύλου ἠλήλυθας.
Ἦ μὲν ἄρ' ὡς εἰπὼν ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὄλυμπον.
Αὐτὰρ ὁ Νεσορίδῃ ἐξ ἠδέος ὕπνος ἔγειρεν,
Λᾶξ ποδὶ κινήσας· καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν.
Ἔγρεο Νεσορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
Ζεῦξον ὑφ' ἅρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσωμεν ὁδοῖο.
Τὸν δ' αὖ Νεσορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', ὅπως ἐστὶν, ἐπηγορέοντα περ ὁδοῖο,
Νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν. πάχα δ' ἔσεται ἠώς.
Ἀλλὰ μέν' εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θείη
Ἥρως Ἀτρέιδης δυεκλειτὸς Μενέλαος,
Καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμψῃ.
Τῷ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκεται ἤματα πάντα
Ἀνδρὸς ξεινοδόκου ὅς κεν φιλόφρονα παράσχῃ.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν ἠώς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
Ἀνστὰς ἐκ εὐνῆς Ἑλείης παρὰ καλλικόμοιο.
Τὸν δ' ὡς δὴν εἰσεῖδεν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῒ σιγαλόεντα
Δῦνεν, καὶ μέγα φάρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὤμοις
Ἥρως. βῆ δὲ θύραζε, παρισταμένος δὲ προσηύδα

Τη-

Sed tu veniens ipſe committes ſingula,
Famularum ei quæ tibi optima videbitur eſſe,
Donec tibi præbeant dii illuſtrem uxorem.
Aliud autem tibi verbum dicam: tu vero repone animo.
Procorum tibi diligenter optimi inſidiantur
In freto Ithacæque Samique pulverulentæ,
Cupientes occidere antequam in patriam terram venias.
Sed hæc non puto: ante etiam aliquem terra habebit
Virorum procorum, qui tibi victum comedunt.
Sed longe ab inſulis abſtine bene fabricatam navem:
Nocte pariter naviga. mittet autem tibi ventum a tergo
Immortalium quicunque te cuſtoditque tueturque.
Aſt ubi ad primum littus Ithacæ perveneris,
Navem quidem in urbem impelle & omnes ſocios:
Ipſe autem primum ſubulcum adito,
Qui tibi ſuum cuſtos, ſimulque tibi bene vult.
Illic autem noctem dormi. eumque mitte in urbem
Nuncium dicturum prudenti Penelopæ,
Quod ei ſalvus ſis, & ex Pylo veneris.
Hæc quidem ſic fata abivit ad magnum olympum.
At hic Neſtoridem ex dulci ſomno excitavit,
Calcitrando pede movens: & ad ipſum verbum dixit:
Surge Neſtoride Piſiſtrate, ſolidos ungulis equos
Junge ſub currus ducens, ut eamus viam.
Hunc autem Neſtorides Piſiſtratus contra allocutus eſt:
Telemache, nondum licet, feſtinantes quamvis ad iter,
Noctem per tenebroſam agere *equos*. cito autem aderit Aurora.
Sed mane dum dona ferens in currus ponat
Heros Atrides lancea inclytus Menelaus,
Et verbis mitibus conſolatus dimittat.
Etenim hoſpes recordatur dies omnes
Viri hoſpitalis qui amicitiæ copiam fecerit.
Sic fatus eſt, ſtatim autem aureo throno conſpicua venit Aurora:
Propius autem ipſos adiit prælio ſtrenuus Menelaus.
Surgens ex lecto Helena a pulchricoma.
Hunc poſtquam cognovit Ulyſſis dilectus filius,
Feſtinans tunicam circa corpus ſtupendam
Induit, & magnum pallium in fortes jecit humeros
Heros. ivit autem foras, aſtans autem allocutus eſt

Τηλέμαχ' φίλ' υἱὸς Ὀδυσῆ' θείοιο,
Ἀτρείδη Μενέλαε Διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Ἤδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἤδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἶκαδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλα',
Τηλέμαχ', ἦ σ' ἔγωγε πολὺν χρόνον ἐνδάδ' ἐρύξω
Ἐέμενον νόστοιο. νεμεσσώμαι δέ κ' ἄλλῳ
Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέῃσιν,
Ἔξοχα δ' ἐχθαίρῃσιν. ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
Ἴσόν τοι κακὸν ἐσθ' ὅς τ' ἂκ ἐθέλοντα νέεσθαι
Ξεῖνον ἐποτρύνῃ, καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκῃ.
Χρὴ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
Ἀλλὰ μὲν εἰσόκε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια δείω
Καλὰ, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδῃς· ἔπω δὲ γυναιξὶν
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀμφότερον, κῦδός τε καὶ αἰγλαίη, καὶ ὄνειαρ,
Δειπνήσαντας ἰμὲν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Εἰ δ' ἐθέλεις τρεφθῶμεν ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος,
Ὅφρά τοι αὐτὸς ἕπωμαι, ὑποζεύξω δέ τοι ἵππους·
Ἄστεα δ' ἀνδρῶπων ἡγήσομαι· ἀδέ τις ἡμέας
Οὕτως ἀποπέμψει, δώσει δέ τι ἕν γε φέρεσθαι,
Ἢ ἕνα τρηπόδων ὠκάλκων ἠὲ λεβήτων,
Ἢ δύ' ἡμιόνους, ἠὲ χρύσειον ἄλεισον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχ' πεπνυμένως ἀντίον ηὔδα,
Ἀτρείδη Μενέλαε, διοτρεφὲς, ὄρχαμε λαῶν,
Βούλομαι ἤδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· (οὐ γὰρ ὀπίσσω
Οὖρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσι)
Μὴ πατρὸς ἀνιάσθεον διζήμενος αὐτὸς ὀλώμαι,
Ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόν' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλα',
Αὐτίκ' ἄρ' ἦ ἀλόχῳ ἠδὲ δμῳῇσι κέλευσε
Δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
Ἀγχίμολον δέ οἱ ἦλθε Βοηθοίδης Ἐτεωνεύς,
Ἀνσὰς ἐξ εὐνῆς· ἐπεὶ ἡ πολὺ ναίεν ἀπ' αὐτῶ.
Τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλα',
Ὀπτῆσαί τε κρεῶν. ὁ δ' ἄρ' ἒκ ἀπίθησεν ἀκούσας.
Αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηώεντα,
Οὐκ οἶ', ἅμα τῷγ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον ὅθι οἱ κειμήλια κεῖτο,

Ἀτρεί-

Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini:
Atride Menelae, Jovis alumne, princeps populorum,
Jam nunc me remitte dilectam in patriam terram.
Jam enim mihi animus cupit domum ire.
Huic autem reſpondit poſtea pugna ſtrenuus Menelaus:
Telemache, non te ego multo tempore hic detinebo
Cupientem reditus. ſuccenſerem autem & alii
Viro hoſpitali, qui vel nimis diligeret,
Vel nimis odiſſet. meliora enim modica omnia.
Æquale malum eſt qui & nolentem redire
Hoſpitem impellit, & qui abire geſtientem detinet.
Oportet hoſpitem præſentem diligere, volentem autem dimittere.
Sed mane donec dona ferens in currum ponam
Pulchra, tuque oculis videas: dicam autem mulieribus
Prandium domi ut parent abunde ex iis quæ intus ſunt.
Utrumque, gloriaque & ſplendor, & utilitas erit.
Si pranſi eatis multam ſuper interminatam terram.
Si autem vis divertere per Græciam & medium Argos,
Ut te ipſe ſequar, ſubjungamque tibi equos:
Et ad urbem hominum ducam: neque quiſquam nos
Fruſtra remittet: dabit autem aliquid unum ſaltem ferendum,
Aut aliquem tripodem bene æratorum, aut lebetem,
Aut duos mulos, aut aureum poculum.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens contra allocutus eſt:
Atride Menelae divine, princeps populorum,
Volo jam redire ad noſtra: (non enim poſt *me*
Cuſtodem diſcedens reliqui facultatibus meis)
Ne patrem divinum quærens ipſe peream,
Aut aliquid mihi ex domibus pretioſi domi pereat.
At poſtquam hoc audivit bello ſtrenuus Menelaus,
Statim ſuam uxorem & famulas juſſit
Cibum domi parare abunde ex iis quæ intus eſſent.
Propius autem ad ipſum venit Boethœdes Eteoneus
Surgens ex lecto: quoniam non procul habitabat ab ipſo.
Hunc ignem accendere juſſit prælio ſtrenuus Menelaus,
Aſſareque carnes. qui non immorigerus fuit audiens.
Ipſe autem in thalamum deſcendit redolentem,
Non ſolus, ſimul cum ipſo Helena ibat & Megapenthes.
Sed quando jam pervenerunt ubi ei gazæ jacebant,

Ἀτρείδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
Τίον δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε᾽ ἄνωγεν
Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
Ἔνθ᾽ ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιλοι, ὃς κάμεν αὐτή·
Τῶν ἓν ἀειραμένη Ἑλένη φέρε δῖα γυναικῶν,
Ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν, ἠδὲ μέγιστος,
Ἀστὴρ δ᾽ ὡς ἀπέλαμπεν, ἔκειτο δὲ νείατος ἁπάντων.
Βὰν δ᾽ ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἕως ἵκοντο
Τηλέμαχον. τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος,
Τηλέμαχ᾽, ἦτοι νόστον ὅπως φρονεῖ σῇσι μενοινᾷς,
Ὡς τοι Ζεὺς τελέσειεν ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης.
Δώρων δ᾽ ὅσσ᾽ ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κεῖται,
Δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμιώτατόν ἐστιν.
Δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον. ἀργύρεος δὲ
Εἶν᾽ ἅπας, χρυσῷ δ᾽ ἐπὶ χείλεα κεκράανται.
Ἔργον δ᾽ Ἡφαίστοιο· πόρεν δέ ἑ φαίδιμος ἥρως
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ᾽ ἑὸς δόμος ἀμφεκάλυψεν
Κεῖσέ με νοστήσαντα. τεὴν δ᾽ ἐθέλω τόδ᾽ ὀπάσσαι.
Ὣς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον
Ἥρως Ἀτρείδης. ὁ δ᾽ ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
Θῆκ᾽ αὐτῷ προπάροιθε φέρων κρατερὸς Μεγαπένθης
Ἀργύρεον. Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρῃος,
Πέπλον ἔχουσ᾽ ἐν χερσίν. ἔπος τ᾽ ἄφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζεν,
Δῶρόν τοι ἔγωγε, τέκνον φίλε, τῶπερ δίδωμι,
Μνῆμ᾽ Ἑλένης χειρῶν, πολυπρήτου ἐς γάμον ὥρην
Σῇ ἀλόχῳ φορέειν· τείως δὲ φίλη παρὰ μητρὶ
Κείσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χάρμα φρένα κιοῖο
Οἶκον ἐϋπτίμενον ἐς σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ὣς εἰπὼν ἐν χερσὶ τίθει. ὁ δ᾽ ἐδέξατο χαίρων.
Καὶ τὰ μὲν ἐς πειρῆνα τίθει Πεισίστρατος ἥρως
Δεξάμενος, ἦλθε δὲ πάντα ἐῷ θυμήσατο θυμῷ.
Τοὺς δ᾽ ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος
Ἑζέσθην δ᾽ ἄρ᾽ ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Χέρνιβα δ᾽ ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρείοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ᾽ αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ᾽ ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Πὰρ δὲ Βοηθοίδης κρέα δαίετο, ἦ νέμε μοίρας,

Ὦρσε-

Atrides quidem poſtea poculum cepit rotundum,
Filium autem cratera portare Megapenthem juſſit
Argenteum. Helena autem aſtitit arcis,
Ubi erant ei pepla variegata, quæ laboraverat ipſa:
Horum unum tollens Helena portabat præſtantiſſima mulierum,
Quod pulcherrimum erat variegationibus, & maximum;
Uti ſtella autem reſplendebat, jacebat autem extremum *omnium* aliorum.
Perrexerunt autem ire ulterius per domum, donec pervenerunt
Ad Telemachum, quem alloquebatur flavus Menelaus:
Telemache, utique reditum ut mente tua cogitas,
Sic tibi Jupiter perficiat tonans maritus Junonis.
Donorum autem quæcumque in mea domo repoſita jacent,
Dabo quod optimum & pretioſiſſimum eſt.
Dabo tibi cratera fabricatum: argenteus autem
Eſt totus, auroque labra perfecta ſunt.
Opus autem Vulcani: præbuit vero id mihi illuſtris heros
Sidoniorum rex, quando ejus domus habuerat
Illic me reverſum. tibi autem volo hoc præbere.
Sic dicens, in manibus poſuit poculum rotundum
Heros Atrides. at cratera lucidum
Poſuit ante ipſum ferens fortis Megapenthes
Argenteum. Helena autem aſtitit pulchra genas,
Peplum habens in manibus: verbumque dixit, & appellavit:
Donum tibi & ego, fili dilecte, hoc do,
Memoriam Helenæ manuum, optatarum in nuptiarum tempus
Tuæ uxori geſtandum: interim autem dilectam apud matrem
Jaceat in domo. tu autem mihi lætus abi
Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sic fata in manibus poſuit. hic autem ſuſcepit gaudens.
Et hæc quidem in capſum poſuit Piſiſtratus heros
Accipiens, & omnia ſuo admirabatur animo.
Hos autem duxit ad domum capite flavus Menelaus:
Sederunt autem poſtea in ſedibuſque ſoliiſque.
Aquam vero famula gutturnio infudit ferens
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxtaque politam explicuit menſam.
Panem autem honeſta famula appoſuit ferens,
Dapes multas imponens, gratificans de præſentibus.
Juxtaque Boethœdes carnes incidebat, & diſtribuebat partes,

Ὠνοχάρη δ' υἱὸς Μενελάου κυδαλίμοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείατ' ἐποῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Καὶ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους τε ζεύγνυντ', ἀνὰ δ' ἅρματα ποικίλ' ἔβαινον·
Ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐθούσης ἐριδούπου.
Τοὺς δὲ μετ' Ἀτρείδης ἔκιε ξανθὸς Μενέλαος,
Οἴνου ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῇφι,
Χρυσέῳ ἐν δέπαϊ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
Στῆ δ' ἵππων προπάροιθε· δεδισκόμενον δὲ προσηύδα,
Χαίρετον ὦ κοῦρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
Εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἐμοῖγε πατὴρ ὡς ἤπιος ἦεν,
Εἶος ἐν Τροίῃ πολεμίζομεν υἷες Ἀχαιῶν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Καὶ λίην καίνῳ γε, διοτρεφές, ὡς ἀγορεύεις,
Παῦπα πάϊ· ἐλθόντες καταλέξομεν. αἶ γὰρ ἐγὼν ὡς
Νοστήσας, Ἰθάκηνδε κιών, Ὀδυσῆϊ ἐνὶ οἴκῳ
Εἴποιμ' ὡς παρὰ σεῖο τυχὼν φιλότητος ἁπάσης
Ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Ὡς ἄρα οἱ ἠπύοντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις,
Αἰετός, ἀργὺν χῆνα φέρων ὀνύχεσι πέλωρον,
Ἥμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἕποντο
Ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες. ὁ δέ σφιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
Δεξιὸς ἴζε πρόσθ' ἵππων. οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη.
Τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἦρχετο μύθων,
Φράζεο δὴ Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
Εἰ νῶϊν πόδ' ἔφυνε θεὸς πέρας, ἦέ σοι αὖτῷ.
Ὡς φάτο. μερμήριξε δ' ἀμύμων Μενέλαος
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκλίναντο νοῆσαι.
Τὸν δ' Ἑλένη ταναύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον,
Κλῦτέ μοι, αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι ὡς ἐνὶ θυμῷ
Ἀθάνατοι βάλλουσι, καὶ ὡς τελέεσθαι οἴω.
Ὡς ὅδε χῆν ἥρπαξ' ἀπαμωμένην ἐνὶ οἴκῳ
Ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε·
Ὡς Ὀδυσεὺς κακὰ πολλὰ παθὼν, καὶ πολλ' ἐπαληθείς,
Οἴκαδε νοστήσει, καὶ πάσεται· ἦέ καὶ ἤδη
Οἶκοι, ἀνὴρ μνηστῆρσι κακὰ πάντεσσι φυτεύει.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὔ-

Vinum autem infundebat filius Menelai inclyti.
Illi ad dapes paratas appoſitas manus mittebant.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
Tunc Telemachus & Neſtoris illuſtris filius
Equos junxerunt, inque currus variegatos aſcenderunt:
Exegerunt autem equos extra veſtibulum & porticum reſonantem.
Cum his autem Atrides ibat flavus Menelaus,
Vinum habens in manu dulce dextra,
Aurea in patera, ut ubi libaſſent irent.
Stabat autem ante equos: & venerabundus alloquebatur:
Valete o juvenes, & Neſtori paſtori populorum
Dicite: certe enim mihi pater tanquam mitis erat,
Quamdiu ad Trojam pugnavimus filii Achivorum.
Hunc autem Telemachus prudens allocutus eſt:
Et omnino illi, generoſe, ſicut dicis,
Omnia hæc profecti narrabimus. utinam enim ego ſic
Reverſus, in Ithacam veniens, Ulyſſi in domo
Dicam ut abs te conſecutus benevolentiam omnem
Venio: afferoque gazas multas & bonas.
Sic ei dicenti ſupervolavit dextera avis,
Aquila, album anſerem ferens unguibus magnum,
Domeſticum e corte: clamantes autem ſequebantur
Viri & mulieres. hæc autem ipſos prope veniens
Dextera emicuit ante equos. hi autem videntes
Delectabantur, & omnibus in præcordiis animus lætatus eſt.
His autem Neſtorides Piſiſtratus incepit ſermonem:
Conſidera jam Menelae generoſe, princeps populorum,
Num nobis hoc oſtendit deus oſtentum, an tibi ipſi.
Sic dixit. cogitabat autem bellicoſus Menelaus
Quomodo ei rite reſponderet conſiderata re:
Quem Helena ſtolata præveniens dixit verbum:
Audite me, at ego vaticinabor ſicut in animo
Immortales jaciunt, & ſicut perfectum iri puto.
Sicut hæc anſerem rapuit nutritum in domo
Veniens ex monte, ubi ei proleſque partuſque:
Sic Ulyſſes mala multa paſſus, & multa vagatus,
Domum redibit, & puniet: aut etiam jam tum
Eſt domi, at procis mala omnibus plantat.
Hanc autem rurſus Telemachus prudens allocutus eſt:

Οὕτω νῦν Ζεὺς δεῖν ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης,
Τῷ κέν τοι καὶ κῆδι δεῷ ὣς ὀΐχετο᾽μῶλον.
Ἦ, καὶ ἐφ᾽ ἵπποιϊν μάστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ᾽ ὦκα
Ἤϊξαν πεδίοιδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
Οἱ δὲ πανημέριοι σεῖον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
Δύσετό τ᾽ ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Εἰς Φηρὰς δ᾽ ἵκοντο, Διοκλῆος ποτὶ δῶμα
Τληέος Ὀρσιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
Ἔνθα δὲ νύκτ᾽ ἄεσαν· ὁ δὲ τοῖς πάρ ξείνια θῆκεν.
Ἦμος δ᾽ ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Ἵππους τε ζεύγνυντ᾽, ἀνὰ θ᾽ ἅρματα ποικίλ᾽ ἔβαινον·
Ἐκ δ᾽ ἔλασαν προθύροιο καὶ αὐθούσης ἐλατῆρα.
Μάστιξεν δ᾽ ἐλάαν· τὸ δ᾽ ἐκ ἄκοντε πετέσθην.
Αἶψα δ᾽ ἔπειθ᾽ ἵκοντο Πύλον αἰπὺ πτολίεθρον.
Καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν,
Νεστορίδη, πῶς κεύ μοι ὑποχόμενοι τελέσειας
Μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς ἀχόμεθ᾽ εἶναι
Ἐκ πατέρων φιλότητι· πατὴρ καὶ ὁμήλικές ἐσμεν.
Ἥδε δ᾽ ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνην σύνισε.
Μή με παρὲξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ᾽ αὐτῆ,
Μή με γέρων ἀέκοντα κατάσχῃ ὦ σὺ οἶκω,
Ἱέμενοι φιλέειν. ἐμὲ δὲ χρεὼ θᾶσσον ἱκέσθαι.
Ὣς φάτο. Νεστορίδης δ᾽ ἄρ᾽ ἐῷ συμφράσσατο θυμῷ
Ὅππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποχόμενοι τελέσειεν.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
Στρέψ᾽ ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ δῖναν ἁλὸς ἄγειν.
Νηῒ δ᾽ ἐνὶ πρύμνῃ ἐξάνυσεν κάλλιμα δῶρα,
Ἐσθῆτα, χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε.
Καὶ μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Σπεῦδε νῦν αὐάβαινε, κέλευέ τε πάντας ἑταίρους,
Πρὶν ἐμὲ οἶκαδ᾽ ἱκέσθαι, ἀπαγγεῖλαί τε γέροντι.
Εὖ γὰρ ἐγὼ πάδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Οἷος ἐκείνου θυμὸς ὑπέρβιος, ἔ σε μεθήσει,
Ἀλλ᾽ αὐτὸς καλέων δῶρ᾽ ἐσεται. ὧδέ σέ φημι
Αὖτις ἰέναι κιόντα· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης.
Ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους
Αὖτις Πυλίων εἰς ἄστυ, δοῶς δ᾽ ἄρα δώματ᾽ ἵκανε.
Τηλέμαχος δ᾽ ἑτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν,
Εὐκοσμεῖτε τὰ τεύχε᾽ ἑταῖροι νηὶ μελαίνῃ·

Αὐ-

Sic nunc Jupiter faciat tonans maritus Junonis,
Ideo tibi & illic deo tanquam ſupplicarem.
Dixit, & equis flagellum impegit: hi autem valde celeriter
Ruerunt in campum per urbem feſtinantes.
Iique toto die quatiebant jugum utrinque habentes.
Occidit autem ſol, obſcuratæque ſunt omnes viæ.
In Pheraſque pervenerunt, Dioclis ad domum
Filii Orſilochi, quem Alpheus genuit filium.
Illic nocte dormierunt: hic autem his hoſpitalia apposuit.
Quando autem matutina apparuit roſea digitis Aurora,
Equoſque junxerunt, curruſque variegatos aſcenderunt:
Et impulerunt extra veſtibulum atque porticum reſonantem.
Flagellavitque impellendo: illi autem non inviti volabant.
Statim autem poſtea venerunt *ad* Pyli altam urbem.
Et tunc Telemachus allocutus eſt Neſtoris filium:
Neſtoride, quomodo mihi pollicitus perficeres
Verbum meum? hoſpites autem omnino dicimus nos eſſe
Ex patrum amicitia: quin & æquales ſumus:
Hæc autem via & magis concordia *hos* conjunget.
Ne me præter navem agas generoſe, ſed relinque illic,
Ne me ſenex invitum ſua detineat in domo,
Cupiens amanter tractare: me autem opus eſt cito ire.
Sic dixit. Neſtorides autem ſuo conſultabat animo
Quomodo ei rite pollicitus perficeret.
Sic autem ei cogitanti viſum eſt melius eſſe:
Vertebat equos ad navem velocem & littus maris:
Navem autem apud extimam eximebat pulcherrima dona,
Veſtem, aurumque, quæ ei Menelaus dederat.
Et ipſum cohortans verbis volucribus alloquebatur:
Cum feſtinatione nunc aſcende, jubeque omnes ſocios,
Antequam ego domum eam, nunciemque ſeni,
Bene enim ego hoc ſcio in mente & in animo,
Qualis illius animus violentus, non te dimittet,
Sed ipſe vocaturus huc veniet. neque te autumo
Retro iturum vacuum: valde enim iraſcetur tamen.
Sic fatus impulit pulchros crinibus equos
Retro Pyliorum in urbem, velociter autem domum pervenit.
Telemachus autem ſocios incitans hortabatur:
Adornate armamenta, ſocii, in nave nigra:

Ipſi-

Αὐτοί τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσωμεν ὁδοῖο.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο·
Αἶψα δ' ἀρ' ἐσβαινον, ἧ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον·
Ἧστο ὁ μὲν τὰ πονεῖτο, ἧ ἔχετο· ὖδε δ' Ἀθήνη
Νηὶ παρὰ πρύμνη. χεδόθεν δέ οἱ ἤλυθεν αὐτὴρ
Τηλεδαπὸς, φάλαγγος ἐξ Ἀργείης, ἄνδρα κατακτὰς,
Μαύπτα. ἀπὰρ γενεὴν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν.
Ὅς πρὶν μὲν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι μητέρι μήλων,
Ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώμασι ναίων.
Δὴ τότε γ' ἄλλον δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φάλαγγος,
Νηλέα τε μεγάθυμον, ἀγαυότατον ζωόντων,
Ὅς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εἶχε βίᾳ· ὁ δὲ τεῖος μὲν αὖ μεγάροις Φυλάκοιο
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατερὰ ἄλγεα πάσχων,
Εἵνεκα Νηλῆος κούρης, ἄτης τε βαρείης,
Τὴν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλῆτις Ἐρινύς·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἔφυγε κῆρα, ἧ ἤλασε βῆς ἐρεμύκης
Ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης, ἧ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς,
Ἀτάσθαλον Νηλῆα, κασιγνήτῳ τε γυναῖκα
Ἠγάγετο πρὸς δώματ', ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἱπποβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ ἄσιμον ἦεν
Ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν.
Ἔνθα δ' ἔγημε γυναῖκα, ἧ ὑψερεὲς θέτο δῶμα.
Γείνατο δ' Ἀντιφάτην ἧ Μάντιον, ἔγε κραταιώ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάθυμον·
Αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
Ὃν περὶ κῆρι φίλα Ζεὺς τ' αἰγίοχος ἧ Ἀπόλλων
Πάντοίῃ φιλότητ'. οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
Ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβῃσι, γυναικῶν εἵνεκα δώρων.
Τῷ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμάων Ἀμφίλοχός τε.
Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφείδεά τε Κλεῖτόν τε.
Ἀλλ' ἦτοι Κλεῖτον χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠὼς,
Κάλλεος εἵνεκα οἷο, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη.
Αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφείδεα μάντιν Ἀπόλλων
Θῆκε βροτῶν ὀχ' ἄριστον, ἐπεὶ θανέν Ἀμφιάρηος,
Ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθείς·
Ἔνθ' ὅγε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσι.
Τῷ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
Ὅς τότε Τηλεμάχῳ πέλας ἵστατο· τὸν δ' ἐνίχανε

Σπέρ-

Ipſique aſcendamus, ut trajiciamus *marino* itinere.
Sic dixit: illi autem eum & audiverunt quam maxime, eique obediverunt,
Et ſtatim ingreſſi ſunt, inque tranſtris ſederunt:
Jamque is hæc deproperabat, & vota faciebat: immolabatque Minervæ
Navem apud extimam. *cum* prope ad eum venit vir
Peregrinus, extorris ex Argo, viro interfecto,
Vates: at genere Melampodis proles erat.
Qui antea quidem quondam habitaverat in Pylo matre ovium,
Dives inter Pylios maxime excellentem domum habitans.
Atque tunc *in* alium populum pervenerat, patriam fugiens,
Neleumque magnanimum, clariſſimum viventium,
Qui ejus opes multas integrum in annum
Tenuit vi: ille autem tamdiu in domo Phylaci
Vinculo in gravi ligatus fuerat *antea*, duros dolores patiens,
Propter Nelei filiam, labemque gravem
Quam ei precordiis indiderat acceſſu exitialis Erinnys:
Sed is effugit quidem mortem, & abegit boves mugitibus acres
In Pylum ex Phylaca, & ultus eſt factum nefarium,
Divinum Neleum, fratrique uxorem
Duxit domum. ipſe autem aliorum ivit ad populum,
In Argos equis paſcendis aptum: ibi enim ei fatale erat
Habitare multis imperantem Argivis.
Ibi autem duxit uxorem, & altam poſuit domum.
Genuit autem Antiphatem & Mantium, filios fortes.
Antiphates quidem genuit Oicleum magnanimum:
At Oicleus populi ſervatorem Amphiaraum,
Quem corde dilexit Jupiterque Ægiochus & Apollo
Omni amore: neque pervenit *ad* ſenectutis limen,
Sed periit in Thebis, muliebrium gratia donorum.
Hujus autem filii fuerunt Alcmaon Amphilocuſque.
Mantius rurſum genuit Polyphidemque Clitumque.
Sed Clitum quidem aureo ſolio conſpicua rapuit Aurora,
Pulchritudinis gratia ejus, ut immortalibus intereſſet.
At magnanimum Polyphidem vatem Apollo
Conſtituit hominum longe optimum, poſtquam mortuus eſt Amphiaraus,
Qui in Hypereſiam migravit patri iratus:
Ubi ille habitans vaticinabatur omnibus mortalibus.
Hujus igitur filius advenit, Theoclymenus autem nomen erat,
Qui tunc Telemachum prope ſtetit: hunc autem invenit

Σπένδοντ', ἀχόμενόν τε δοὴν παρὰ νηὶ μελαίνῃ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Ὦ φίλ', ἐπεί σε δύνατα κιχάνω τῷδ' ἐνὶ χώρῳ,
Λίσσομ' ὑπὲρ υἱέων ἠδ' ἀμφίπολον, αὐτάρ ἔπειτα
Σῆς τ' αὐτῆ κεφαλῆς ἠδ' ἑταίρων οἵ τοι ἕπονται,
Εἰπέ μοι ἠρεμέως νημερτέα, μηδ' ἐπικεύσῃς.
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατὴρ δέ μοί ἐστιν Ὀδυσσεύς,
Εἴ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέρθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
Τέκνα νῶϊ ἑτάρους τε λαβὼν ἠὲ νῆα μέλαιναν,
Ἦλθον πεύσόμενος πατρὸς δῖον οἰχομένοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Οὕτω τοι ἠγὼν ἐκ πατρίδος, ἀνδρα κατακτὰς
Ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοί τε ἔασι τε
Ἄργος ἀν' ἱππόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιοί.
Τῶν ὑπαλεύμενος θανάτον ἠὲ κῆρα μέλαιναν
Φεύγω· ἐπεί νύ μοι αἶσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
Ἀλλά με νηὸς ἕπεσθαι, ἐπεί σε φυγὼν ἱκέτευσα,
Μή με κατακτείνωσι. διωκέμεναι γὰρ ὀΐω,
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Οὐ μὲν δή σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς ἐίσης·
Ἀλλ' ἕπεο, αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεαι οἷά κ' ἔχωμεν.
Ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
Καὶ τόδ' ἐπ' ἰκριόφιν πάυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
Ἂν δὲ ἧ αὐτὸς νηὸς ἐβήσατο πουποπόρῳο.
Ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἕπετα καθέζετο· πὰρ δέ οἱ αὐτῷ
Εἷσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἑτάροισιν ἐποτρύνας ἐκέλευσεν
Ὅπλων ἅπτεσθαι. τοὶ δ' ἐσυμένως ἐπίθοντο.
Ἱστὸν δ' ἐλάπνον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
Σῶσαν ἀείροντες· κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν.
Ἕλκον δ' ἱστία λευκὰ εὐστρέπτοισι βοεῦσι.
Τοῖσιν δ' ἴκμενον ἆερ ἵει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
Νηὺς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Δύσετό τ' ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡ δὲ Φερὰς ἐπέβαλλεν, ἐπηγομένη Διὸς ἀρῃ.

Libantem votaque facientem, velocem apud navem nigram:
Et ipſum compellans verbis volucribus alloquebatur:
O amice, quoniam te ſacrificantem invenio hoc in loco,
Oro per ſacrificia & deum, at deinde *per*
Tuumque ipſius caput & ſocios qui te ſequuntur
Dic mihi interroganti vera, neque occultes.
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Hunc autem Telemachus prudens contra allocutus eſt:
Enimvero tibi ego hoſpes admodum indubitate dicam.
Ex Ithaca genere ſum, pater autem mihi eſt Ulyſſes,
Si quando erat: nunc autem jam interiit triſti morte.
Propterea nunc ſociiſque ſumptis & navi nigra,
Veni interrogaturus de patre diu abſente.
Hunc autem rurſus allocutus eſt Theoclymenus divinus:
Sic tibi & ego ex patria, viro interfecto
Tribule: multi autem fratreſque ſodaleſque
Argos per equipaſcuum, multum autem pollent Achivi:
Horum fugiens mortem & Parcam nigram
Exulo: poſtquam mihi fatale eſt inter homines vagari.
Sed me navi impone, poſtquam tibi exul ſupplicavi,
Ne me interficiant: perſequi enim *eos me* puto,
Hunc autem rurſus Telemachus prudens contra alloquebatur:
Non quidem te volentem pellam ab nave æquabili:
Sed ſequere, at illic amanter tractaberis *talibus* qualia habemus.
Sic locutus *ab* eo accepit æream lanceam,
Et hanc ſuper tabulata extendit navis utrinque vertibilis.
Ipſe quoque navem pontigradam aſcendit,
In puppi autem poſtea ſedit; apud autem ſeipſum
Sedere fecit Theoclymenum: illi autem funes ſolverunt.
Telemachus autem ſocios incitans juſſit
Arma tangere. hi autem ſtudioſe obediverunt.
Malum autem abiegnum concavam intra baſim
Statuerunt erigentes, funibuſque colligarunt.
Traxeruntque vela alba bene tortis loris.
His autem ſecundum ventum mittebat cæſia Minerva,
Vehementem vi incurſantem per aerem, ut velociſſime
Navis expediret currens maris ſalſam aquam.
Occidit autem ſol, obſcuratæque ſunt omnes viæ.
Illaque Pheras appulit, impulſa Jovis vento:

Et

Ἠδὲ παρ' Ἠλίδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.
Ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπρέπει δοιῇσιν,
Ὁρμαίνων ἢ κεν θανάτου φύγοι, ἢ κεν ἁλώῃ.
Τὼ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
Δορπείτην· παρὰ δὲ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖς Ὀδυσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
Εἴ μιν ἔτ' εὐδυκέως φιλέοι, μένοι τε κελεύοι
Αὐτοῦ ἐν ἑσάμῳ, ἢ ὀτρύνοι πόλινδε.
Κέκλυθι νῦν Εὔμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἑταῖροι.
Ἠῶθεν προπάροιθε λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
Πτωχεύσων, ἵνα μή σε καπατρύχω καὶ ἑταίρους.
Ἀλλὰ μοι ὑποθὴ δὸς καὶ ἄμμι ἡγεμόνα ἐσθλὸν ὄπασσον,
Ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγῃ. κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
Πλάζεσθαι, ἤν κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
Καί κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
Ἀγγελίην ἐποίμι περίφρονι Πηνελοπείῃ·
Καί κεν μνηστῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην,
Εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν, ὁπηδεπα μυθὸν ἔχοντες.
Αἶψά κεν ἐξ δρώοιμι μετὰ φρεσίν ὅ, τιν θέλοιεν.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, καὶ μάλ' ἄκουσον,
Ἑρμείαο ἔκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
Ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει·
Δρηστοσύνῃ οὐκ ἄν μοι ἐείσειεν βροτὸς ἄλλος,
Πῦρ τ' ἐξ νηῆσαι, διά τε ξύλα δαιὰ κεάσσαι,
Δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι·
Οἷά τε δοῦλοις ἀγαθοῖσι παραδρώωσι χέρηες.
Τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ὦ μοι ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τῆτο νόημα
Ἔπλετο; ἢ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι ὥπτ' ὀλέσθαι;
Εἰ δὴ μνηστῆρων ἐθέλεις καταδῦναι ὁμιλον,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Οὔ τοι τοιοίδ' εἰσὶν ὑποδρηστῆρες ἐκείνων,
Ἀλλὰ νέοι χλαίνας καὶ ἐμεῖσι ἠδὲ χιτῶνας,
Αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
Οἳ σφιν ὑποδρώωσιν· εὔξεστοι δὲ τράπεζαι
Σῖτα καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνα βεβρίθασιν.
Ἀλλὰ μέν· ἐνθάδε γάρ τις ἔτι ἀνίατα παρεόντα,
Οὔτ' ἐγώ, οὔτέ τις ἄλλος ἑταίρων οἳ μοι ἔασιν.

Αὖ

Et apud Elidem divinam, ubi dominantur Epei.
Hinc autem rursus insulis immisit acutis,
Solicitus an mortem fugeret, an caperetur.
Hi autem contra in casa Ulysses & divinus subulcus
Cœnabant: apud autem ipsos cœnabant viri alii.
At postquam potus & cibi amorem emiserunt,
Interea Ulysses sermonem occepit, subulcum tentans,
Si ipsum adhuc studiose curaret, manereque juberet
Illic in stabulo, an hortetur *ut eat* in urbem:
Audi nunc Eumæe, cæterique omnes socii.
Mane ad urbem cupio ire
Mendicaturus, ut ne te comedam & socios, *i. e. vestra omnia*.
Sed mihi bene consule, & simul ductorem bonum præbe,
Qui me illuc ducat: per autem urbem ipse necessitate
Vagabor, si quis poculum & panem porrigat.
Et profectus ad domos Ulyssis divini,
Nuncium dicerem prudenti Penelopæ:
Et procis superbis me immiscerem,
Si mihi prandium dent, dapes plurimas habentes.
Statim bene perficerem inter ipsos quidquid volent.
Etenim tibi dicam, tu autem attende, & me audi,
Mercurii voluntate internuncii, qui omnium
Hominum operibus gratiam & gloriam præbet:
Strenuitate non mihi certarit homo alius,
Ignemque bene cumulando siccaque ligna diffindendo,
Coquumque agendo & assando & vinum infundendo:
Qualia bonis præstant deteriores.
Hunc autem valde indignatus alloquebaris Eumæe subulce:
Hei mihi hospes, cur tibi in præcordiis istud consilium
Fuit? tune omnino cupis illic perire?
Si nempe procorum vis ingredi turbam,
Quorum contumelia & violentia ad ferreum cælum pervenit.
Non tibi tales sunt ministri illorum,
Sed juvenes lænas bene induti & tunicas,
Semper autem nitidi capitibus & pulchris vultibus,
Qui ipsis administrant: bene politæ autem mensæ
Pane & carnibus & vino oneratæ sunt.
Sed mane. non enim quisquam te ægre fert præsentem,
Neque ego, neque quisquam alius sociorum qui mihi sunt.

Αὐτὰρ ἐπὴν ἐλθησιν Ὀδυσσῆος φίλος υἱὸς,
Καινός σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματα ἕσσει,
Πέμψει δ' ὅππη σε κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἶψ' ὥσπ Εὔμαιε φίλος Διὶ πατρὶ γενέσθω
Ὡς ἐμοὶ, ὅττί μ' ἔπασσας ἄλης ἔτ' ὀίζύος αἰνῆς.
Πλαγκτοσυνῆς δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν.
Ἀλλ' ἕνεκ' ἀλομένης γαστρὸς κακὰ κηδέ' ἔχουσιν
Ἀνέρες, ὅν κεν ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος.
Νῶϊ δ' ἐπεὶ ἰχανάας, μεῖναί τέ με κέλευαι,
Εἰπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσῆος θείοιο,
Πατρός θ' ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῷ,
Εἰπὲ ἔτι ζώουσιν ὑπ' αὐγὰς ἠελίοιο,
Ἦ ἤδη τεθνᾶσι, καὶ ἐν ἀίδαο δόμοισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζώει, Διὶ δ' ὄμπνια αἰεὶ
Θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν.
Ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο,
Κερδίμης τ' ἀλόχοιο δαίφρονός, ἥ ἑ μάλιστα
Ἤκαχ' ἀποφθιμένη, καὶ ἐν ὠμῷ γήραϊ δῦκεν.
Ἦδ' ἄχεϊ ἔ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο.
Λάφαλέῳ θανάτῳ· ὡς μὴ θαίοι ὅστις ἐμοιγε
Ἐνθάδε ναιετάων φίλῳ ἔπι καὶ φίλα ἔρδοι.
Ὄφρα μὲν ἂν δὴ κεῖνη ἔῳ, ἀχέουσά περ ἔμπης,
Τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
Οὔνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένῃ πανυπέπλῳ
Θυγατέρ' ἰφθίμην, τὴν ὁπλοτάτην τέκε παίδων·
Τῇ ὁμᾶ ἐτρεφόμην, ὀλίγον δέ τι μ' ἧσσον ἐτίμα.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἤβην πολυήρατον ἱκόμεθ' ἄμφω,
Τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν, καὶ μυρί' ἔλοντο.
Αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐκεῖνη
Καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δῦσα,
Ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον.
Νῦν δ' ἤδη πάντων ἐπιδεύομαι. ἀλλά μοι αὐτῷ
Ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ᾧ ἐπιμίμνω.
Τῶν ἐφαγόν τ' ἔπιόν τε, καὶ ἀνδρὶ δόσαν ἔδωκα.
Ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης ἀμείλιχόν ἐστιν ἀκοῦσαι
Οὔτ' ἔπος, οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ,

375 Ἀν-

At poſtquam venerit Ulyſſis dilectus filius
Ille te lænaque tunicaque veſtibus induet.
Mittetque quo te cor animuſque jubet.
Huic autem reſpondit poſtea multa patiens dius Ulyſſes:
Utinam ſic Eumæe dilectus Jovi patri ſis
Uti mihi, quod me quietum reddidiſti ab errore & ærumna gravi.
Vagatione enim non eſt pejus aliud hominibus.
Sed propter perditum ventrem malas curas habent
Viri, *ſi* quidem invadis malum vagandi & labes & dolor.
Nunc autem quoniam detines, manereque me illum *talem* jubes,
Dic age mihi de matre Ulyſſis divini,
Patreque quem reliquit iens in ſenectutis limine,
Si forte adhuc vivunt ſub lumine ſolis,
An jam mortui ſunt, & in Ditis domibus.
Hunc autem rurſus allocutus eſt ſubulcus princeps virorum:
Enimvero ego tibi hoſpes perquam indubitate dicam:
Laertes quidem adhuc vivit, Jovi autem ſupplicat ſemper
Ut anima *ſibi* a membris pereat ſuis in domibus.
Terribiliter enim *propter* filium dolet abſentem,
Nuptamque uxorem prudentem, quæ ipſum maxime
Triſtitia affecit pereundo, & in cruda ſenectute poſuit.
Quæ dolore ſui filii periit glorioſi,
Triſti morte: ſic ne moriatur quicunque mihi
Hic habitans amicus ſit & amica faciat.
Nempe quandiu quidem illa erat, dolens licet,
Tamdiu aliquid mihi jucundum erat ſciſcitari & interrogare,
Quoniam me ipſa nutrivit una cum Ctimena ſtolata
Filia eximia, quam poſtremam peperit natorum:
Cum hac ſimul nutritus ſum, paulo autem me minus honorabat.
At poſtquam *ad* pubertatem optatiſſimam venimus ambo,
Hanc quidem poſtea in Samum *nuptum* dederunt, & infinita acceperunt.
At me lænaqua tunicaque veſtibus illa
Pulchris admodum induens, pedibuſque calceos dans,
Ad agrum miſit: diligebat autem me corde magis.
Nunc autem jam his indigeo. imo mihi ipſi
Opus augent beati dii cui incumbo.
Ex his autem comedi bibique, & venerandis *hoſpitibus* dedi.
Ex autem domina haud mite *ullum* licet audire
Neque verbum, neque opus; quoniam malum incidit domui,

Ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
Ἀναΐα δεσποίνης φάσθαι, ἢ ἔκαστα πυθέσθαι.
Καὶ φαγέμεν, πίεμέν τε· ἔπειτα δὲ ἢ τι φέρεσθαι
Ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσιν ἰάνει.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυνδὸς ἐὼν Εὔμαιε συβώτα,
Ποσσὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκήων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Ἦ ἐ διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγυια,
Ἦ ἔνι ναιετάασκε πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ·
Ἦ σέ γε μνηνθέντα παρ' οἰέσιν ἢ παρὰ βουσὶν
Ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον, ἠδ' ἐπέρασαν
Τῷδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμα, ὁ δ' ἄξιον ὧνον ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,
Ξεῖνε, ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς,
Σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπεο, πῖνέ τε οἶνον
Ἥμενος· αὐδὲ δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν ὕδειν,
Ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκουέμεν· οὐδέ τί σε χρὴ
Πρὶν ὥρη κατακεῖσθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
Τῶν δ' ἄλλων ὅπνα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει,
Εὐδέμεν ἐξελθών· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Δειπνήσας, ἅμ' ὑεσσιν ἀνακτορίῃσιν ἑπέσθω.
Νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένώ τε,
Κήδεσιν ἀλλήλων τερπώμεθα λωβητῆρσι
Μνωομένω. μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνὴρ
Ὅστις δὴ μάλα πολλὰ πάθῃ καὶ πόλλ' ἐπαλήθῃ.
Τῶν δέ τοι ἐρέω ὅ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Νῆσός τις Συρίη κικλήσκεται, (ἔπτα ἀκάμας)
Ὑπερτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο.
Οὔτι περιπλήθὴς λίην τόσον· ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν,
Εὔβοτος, βώμηλος, οἰνοπληθὴς, πολύπυρος·
Πείνη δ' οὔποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
Νοῦσος ἐπὶ συγερὴ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
Ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κατὰ φῦλ' ἀνδρώπων,
Ἐλθὼν ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξυὶ,
Οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιχόμενος κατέπεφνεν.
Ἔνθα δύω πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
Τῇσιν δ' ἀμφοτέρῃσι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε
Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.

Ἐγ-

Viri insolentes: valde autem famuli indigent
Coram domina dicere, & singula interrogare:
Et comedere bibereque: deinde & aliquid portare
Ad agrum, qualia animum semper famulis lætificant.
Hunc autem respondens alloquebatur sapiens Ulysses.
Papæ, sic parvulus Eumæe subulce,
Multum jactatus es seorsim a tua patria & parentibus.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
An vastata est urbs virorum lata viis,
In qua habitabat pater & alma mater:
An te solum relictum apud oves vel apud boves
Viri inimici navibus acceperunt, & vendiderunt translatum
Hujus viri ad domos, qui dignum pretium dedit.
Hunc autem rursus alloquebatur subulcus princeps virorum.
Hospes, quoniam jam hæc me interrogas & inquiris,
Silentio nunc percipe & delectare, bibeque vinum
Sedens. hæ autem noctes magnæ: licet & dormire,
Licet etiam se oblectantibus auscultare. neque te oportet
Ante horam dormire. molestia est etiam multus somnus.
Horum autem aliorum quemcunque cor & animus jubet,
Dormiat egressus: simul autem *cum* aurora apparente
Pransus, simul sues heriles sequatur.
Nos autem in casa bibentesque comedentesque,
Doloribus alter alterius delectemur tristibus,
Recordantes. inter enim dolores etiam delectatur vir
Qui scilicet valde multa passus fuerit & vagatus:
Hoc autem tibi dicam quod me interrogas & inquiris.
Insula quædam Syria vocatur, (si forte audisti)
Ortygiam supra, ubi conversiones solis *ad obitum*.
Non ingens usque adeo, sed bona quidem,
Fertilis boum, fertilis ovium, vino plena, frumento abundans:
Fames autem nunquam populum invadit, neque aliquis alius
Morbus odiosus existit miseris hominibus:
Sed quando senuerunt in urbe gentes hominum,
Veniens argentei arcus dominus Apollo cum Diana
Suis illustribus sagittis aggrediens interficit.
Illic duæ urbes, bifariam autem ipsis omnia divisa sunt:
His autem ambabus pater meus imperavit
Ctesius Ormenides, similis immortalibus:

Ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες
Τρῶκται, μυρί' ἄγοντες ἀφύρματα νηὶ μελαίνῃ.
Ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' εὖ οἴκῳ
Καλή τε μεγάλη τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' εἰδυῖα.
Τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπεροπῆες
Πλωίσῃ τὶς πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηΐ
Εὐνῇ φιλότητι· τά τε φρένας ἠπεροπεύει
Θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ εἴ κ' ἀέργος ἔῃσιν.
Εἰρώτα δ' ἥπεπα τὰς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Ἡ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑψερεφὲς δῶ.
Ἔχ μεν Σιδῶνος πολυχάλκου δῶμα ἄνασσα·
Κέρη δ' ἐμὲ Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῦ·
Ἀλλά μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληϊστορες ἄνδρες
Ἀγρόθεν ἐρχομένην· πέρασαν δέ με δεῦρ' ἀγαγόντες
Τῇδ' ἀνδρὸς πρὸς δώματ'· ὁ δ' ἄξιον ὦνον ἔδωκεν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνὴρ ὃς ἐμίσγετο λάθρῃ.
Ἦ ῥά κε νῦν πάλιν αὖτις ἄμ' ἡμῖν οἶκαδ' ἔποιο,
Ὄφρα ἴδῃς πατρὸς καὶ μητέρος ὑψερεφὲς δῶ,
Αὐτάς τ', ἦ γὰρ ἔτ' εἰσί, καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Εἰη κεν καὶ τῶτ', εἴ μοι ἐθέλοι τέ γε ναῦται
Ὅρκῳ πιστωθῆναι, ἀπήμονά μ' οἶκαδ' ἀπάξειν.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευεν.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ὤμοσάν τε τελέσσάν τε τὸν ὅρκον,
Τοῖς δ' αὖτις μετέειπε γυνὴ, καὶ ἀμείβετο μύθῳ,
Σιγᾶτε νῦν· μή τὶς με προσαυδάτω ἐπέεσσιν
Τμετέρων ἑταίρων, συμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυιῇ,
Ἦπε ἐπὶ κρήνην· μή πως ποτὶ δῶμα γέροντι
Ἐλθὼν ἐξείπῃ· ὁ δ' ὀϊόσάμενος κατὰ θυμὸν
Δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσεται ὄλεθρον.
Ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὦνον ὀδαίων.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
Ἀγγελίη μοι ἔπειτα δοῶς ἐς δώματ' ἰκέσθω.
Οἶσω γὰρ καὶ χρυσὸν ὅπῃ κ' ὑποχείριον ἔλθῃ·
Καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
Παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἐῆος ἐνὶ μεγάροις ἀπατίλλω,
Κερδαλέον δὴ τοῖον ἀμαρτοχόωντα θύραζε,
Τὸν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός. ὁ δ' ὑμῖν μυρίον ὦνον
Ἄλφοι, ὅπῃ περάσητε πρὸς ἀλλοθρόους ἀνθρώπους.

Ἡ μὲν

Illuc autem Phœnices navibus inclyti venerunt viri
Vafri, infinita agentes ludicra nave nigra.
Erat autem patris mei uxor Phœniſſa in domo
Pulchraque magnaque, & ſplendida opera ſciens.
Hanc autem Phœnices callidi deceperunt:
Cum lavante quidam primum coiit concavam apud navem
Lecto & amore: quæ mentes decipiunt
Fœmineis mulieribus, etiam ſiqua proba ſit.
Interrogarat autem poſtea quæ eſſet & unde venerit.
Hæc autem cito admodum patris indicavit altam domum.
Ex quidem Sidone divite æris glorior eſſe:
Filia autem ſum Arybantis ego abunde divitis:
Sed me rapuerunt Taphii latrones viri
Ex agro venientem: vendideruntque me huc ducentes
Hujus viri ad domos: hic autem dignum pretium dedit.
Hanc autem rurſus allocutus eſt vir qui coiverat clam:
Igitur nunc retro rurſus ſimul nos domum ſequereris,
Ut videas patris & matris altam domum,
Ipſoſque, certe enim adhuc ſunt, & divites vocantur.
Hunc autem rurſus allocuta eſt mulier, & reſpondit verbo:
Erit & hoc, ſi mihi velitis nautæ
Jurejurando fidem dare, me indemnem domum abducturos.
Sic dixit. illi autem omnes juraverunt ſicut juſſit.
At poſtquam juraveruntque finiveruntque juſjurandum,
Illis rurſus collocuta eſt mulier. & reſpondit verbo:
Tacite *agatis* nunc: ne quis me alloquatur verbis
Veſtrorum ſociorum, occurrens aut in via,
Aut forte apud fontem: ne quis ad domum ſeni
Profectus dicat; is autem intelligens liget
Vinculo in difficili, vobiſque moliatur mortem,
Sed habete in mente verbum, & deproperate emptionem viaticorum.
Sed quando jam navis plena victu fuerit,
Nuncius mihi poſtea velociter ad domos veniat.
Portabo enim & aurum quodcunque ſub manus venerit:
Quin & aliud naulum ego volens dederim.
Filium enim viri mei in domibus nutrio,
Petulantem nempe ſic remere ſimul curſitantem foras,
Hunc ducam in navi: hic vobis copioſum lucrum
Inveniet, ubicunque vendideritis translatum ad diverſiling es homines.

Ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς εἰποῦσ᾽ ἀπέβη πρὸς δῶμα καλά·
Οἱ δ᾽ αὖιαυτὸν ἅπαντα παρ᾽ ἡμῖν αὖθι μένοντες
Ἐν νηῒ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
Ἀλλ᾽ ὅτε δὴ κοίλην νηῦν ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι.
Καὶ τότ᾽ ἄρ᾽ ἄγγελον ἦκαν, ὃς ἀγγείλειε γυναικί,
Ἦλυθ᾽ ἀνὴρ πολύϊδρις ἐμὸς πρὸς δῶμα πατρὸς,
Χρύσεον ὄρμον ἔχων, μεσὰ δ᾽ ἠλέκτροισιν ἔερτο·
Τὸν μὲν ἄρ᾽ εὖ μεγάρῳ δμῳαὶ κὴ πότνια μήτηρ
Χέρεσιν ἀμφαφόωντο, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶντο
Ὥνον ὑπιχόμεναι· ὁ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
Ἦτοι ὁ καννεύσας κοίλῳ ἐπὶ νῆα βεβήκει.
Ἡδ᾽ ἐμὲ χειρὸς ἑλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε.
Εὗρε δ᾽ ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δέπας ἠδὲ τραπέζας
Ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μοι πατὴρ ἀμφεπόνωντο.
Οἱ μὲν ἄρ᾽ ἐς δῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν.
Ἡδ᾽ ἄλοχα πρὶ ἄλεισα κατακρύψασ᾽ ὑπὸ κόλπῳ
Ἐκφερεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμην ἀεσφορσώμησι.
Δύσετό τ᾽ ἠέλιος, σκιόωντό τε πᾶσαι ἀγυιαί.
Ἡμεῖς δ᾽ ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὥκα κιόντες,
Ἔνθ᾽ ἄρα Φοινίκων ἰῶ ἀνδρῶν ὠκύαλος νηῦς.
Οἱ μὲν ἔπειτ᾽ ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
Νῶ ἀναβασάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς ἔρον ἔπεμψεν.
Ἑξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε κὴ ἦμαρ·
Ἀλλ᾽ ὅτ᾽ ἄρ᾽ ἕβδομον ἦμαρ ἐπὶ Ζεὺς ἤκε Κρονίων,
Τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ᾽ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα·
Ἄντλῳ δ᾽ ἐνδόπησε πεσοῦσ᾽ ὡς εἰναλίη κίξ·
Καὶ τὴν μὲν φώκῃσι κὴ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι
Ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ.
Τὸς δ᾽ Ἰθάκην ἐπέλασσε φέρων ἀνεμός τε κὴ ὕδωρ·
Ἐνθά με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἑοῖσιν.
Οὕτω τὴνδέ τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Τὸν δ᾽ αὖ δισσηνὶς Οὐσσῆς ἠμείβετο μύθῳ,
Εὖμαι᾽, ἦ μάλα δή μοι κὴ φρεσὶ θυμὸν ὄρνυας,
Ταῦτα ἕκαστα λέγων ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
Ἀλλ᾽ ἤτοι σοὶ μὲν παρὰ κὴ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεὺς, ἐπεὶ οὐδρὸς δῶμα ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
Ἠπίῳ, ὃς δή τοι παρέχει βρῶσίν τε πόσιν τε
Ἐνδυκέως· ζώεις δ᾽ ἐϋαθὸν βίον. αὐτὰρ ἔγωγε
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε᾽ ἀλώμενος ἐνθάδ᾽ ἱκάνω.

Hæc quidem ſic fata abivit ad domos pulchras:
Illi autem per annum totum apud nos manentes
In navem cavam facultates multas emebant.
Sed quando jam cava navis gravata erat illis ad redeundum,
Tunc nuncium miſerunt, qui nunciaret mulieri,
Venit vir multiſcius mei ad domos patris,
Aureum monile habens, quod electro continebatur:
Illud igitur in domo famulæ & honeſta mater
Manibus tractabant, & oculis ſpectabant:
Pretium pollicitæ: ille autem huic innuebat tacite.
Atque ubi innuerat cavam in navem ibat.
Hæc autem me manu prehendens domibus educebat foras.
Invenit autem in veſtibulo & poculum & menſas
Virorum convivarum, qui circa meum patrem verſabantur.
Illi quidem in conſeſſum proceſſerant, populique conſabulationem.
Hæc autem ſtatim tria pocula abſcondens ſub ſinu
Efferebat: at ego ſequebar dementia mea.
Occiditque ſol, & inumbrabantur omnes viæ.
Nos autem in portum inclytum venimus celeriter euntes,
Ubi Phœnicum erat virorum velox in mari navis.
Hi quidem poſtea aſcendentes navigabant humidas vias,
Nobis impoſitis: Jupiter autem ventum immiſit.
Sex diebus quidem ſimul navigavimus nocte & die:
Sed quando ſeptimum diem Jupiter fecit Saturnius,
Ipſam quidem poſtea mulierem jaculata eſt Diana ſagittis gaudens:
Sentinæ autem inſonuit illapſa ſicut marina fulica:
Et hanc quidem phocis & piſcibus eſcam futuram
Ejecerunt: at ego relictus ſum mœſtus corde.
Hos autem Ithacæ admovit portans ventuſque & aqua:
Ubi me Laertes emit poſſeſſionibus ſuis.
Sic hanc terram ego vidi oculis.
Huic autem rurſus divinus Ulyſſes reſpondit verbo:
Eumæe, certe valde jam mihi in præcordiis animum moviſti,
Iſta ſingula dicens, quantos ſcilicet paſſus ſis dolores animo.
Sed certe tibi quidem apud etiam malum bonum poſuit
Jupiter, quoniam ad viri domos perveniſti multa perpeſſus
Humani, qui nempe tibi præbet cibumque potumque
Decenter: vivis autem bonam vitam. at ego
Multas hominum per urbes poſtquam erravi huc venio.

Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
Καὶδ δραδέτην δ' ὁ πολὺν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα.
Αἶψα γὰρ ἠὼς ἦλθεν ἐὐθρονος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσῳ
Τηλεμάχῳ ἕπαρον λύον ἱστία· καδδ' ἕλον ἱστὸν
Καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὅρμον προέρυσαν ἐρετμοῖς.
Ἐκ δ' ὄνακας ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν.
Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο, κερώντό τε αἴθοπα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕνθο,
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων,
Τμεῖς μὲν νῦν αὖσυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν·
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγρόνδ' ἐπελεύσομαι ἠδὲ βοτῆρας.
Ἐσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι·
Ἠῶθεν δέ κεν ὑμῖν ὁδοιπόρον παραθείμην,
Δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἡδυπότοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Πῇ γὰρ ἐγὼ φίλε τέκνον ἴω; πρὸς δώματα ἵκωμαι
Ἀνδρῶν οἳ κραναὴν Ἰθάκην κατακοιρανέουσιν;
Ἦ ἰδὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ἄλλως μέν σ' αὖ ἔγωγε καὶ ἠμέτερόνδε κελοίμην
Ἔρχεσθ'· ἐ γὰρ τοι ξενίων πρόπο' ἀλλά σοι αὐτῷ
Χείρων, ἐπεί τοι ἐγὼν μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ
Ὄψεται. ἐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνησῖπρο' εὐὶ οἴκῳ
Φαίνεται, ἀλλ' ἄπο τῶν ὑπερῴῳ ἰσὸν ὑφαίνει.
Ἀλλά τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὅν κεν ἴκηαι,
Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαίφρονος ἀγλαὸν υἱὸν,
Τὸν νῦν ἴσα θεῷ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι.
Καὶ γὰρ πολὸν ἄριστος αὐὴρ, μέμονέν τε μάλιστα
Μητέρ' ἐμὴν γαμέειν, καὶ Ὀδυσῆος γέρας ἔξειν.
Ἀλλά πάγε Ζεὺς οἶδεν ὀλύμπιος αὐθέτι ναίων,
Εἰ καὶ σφιν πρὸ γάμοιο τελευτήσει κακὸν ἦμαρ.
Ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπταπο δεξιὸς ὄρνις,
Κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· εὖ δὲ πόδεσσι
Τῖλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἐραζε
Μεσσηγὺς νηός τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
Τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἑτάρων ἀπονόσφι καλέσσας,
Ἓν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Τηλέμαχ', ἤτοι αὖδε θεὸς ἔπταπο δεξιὸς ὄρνις.

Ἔγνων

Sic hi quidem talia inter ſeſe loquebantur:
Dormierunt autem non multum tempus, ſed paululum:
Statim enim Aurora venit pulchro throno conſpicua. at in terra
Telemachi ſocii ſolvebant vela: demebantque malum
Rapide, ipſamque navem in portum protrahebant remis.
Ejiciebantque anchoras. funes autem ligabant.
Egrediebanturque & ipſi in littus maris,
Cœnamque parabant, miſcebantque ardens vinum.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerant,
His Telemachus prudens occepit ſermones:
Vos quidem nunc ad urbem impellite navem nigram:
At ego ad agrum ibo & ad paſtores.
Veſpertinus autem viſis meis operibus diſcedam:
Mane autem vobis itineritum apponam,
Convivium bonum carniumque & vini dulcis potatu.
Huc autem contra alloquebatur Theoclymenus divinus:
Quo enim ego dilecte fili ibo? cujus domos adibo
Virorum qui aſperæ Itachæ dominantur?
An recta ad tuam matrem eam & tuam domum?
Hunc autem Telemachus prudens contra alloquebatur:
Alioquin quidem te ego & noſtram juberem *in domum*
Ire. haud enim tibi hoſpitalium donorum deſiderium *eſſet*;
ſed tibi ipſi
Pejus *foret*, quoniam tibi ego quidem abero, neque te mater
Videbit. non enim frequenter procis in domo
Apparet, ſed ſeorſim ab his in ſuperiore ædium parte telam texit.
Sed tibi alium virum indicabo ad quem eas,
Eurymachum, Polybi prudentis inclytum filium,
Quem nunc inſtar Dei Ithacenſes ſuſpiciunt.
Etenim longe optimus vir eſt, cupitque maxime
Matrem meam ducere uxorem, & Ulyſſis habere.
Sed hæc Jupiter ſcit olympius in æthere habitans,
An & ipſis ante nuptias perficiet malum diem.
Sic ei locuto volavit dextera avis,
Accipiter, Apollinis velox nuncius: in autem pedibus
Vellebat columbam tenens, deorſumque pennas fundebat ad terram
In medio naviſque & ipſius Telemachi.
Hunc autem Theoclymenus ſeorſum a ſociis vocans,
Manu prehendit, verbumque dixit, ac compellavit:
Telemache, non ſine Deo volavit dextera avis.

Co-

Ἔγνων γάρ μιν ἐς αὖτις ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
Τἠμετέρῳ δ' ἐκ ἔστι γενέθλης βασιλεύτερον ἄλλο
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὑμεῖς καρτεροὶ αἰεί.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Αἶ γὰρ ταῦτα ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμέθ', ὡς ἄν τίς σε σαώτερον μακαρίζοι.
Ἦ, καὶ Πείραιον προσεφώνεε πιστὸν ἑταῖρον,
Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιστα
Πειθὴ ἐμῶν ἑτάρων, οἵ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἕποντο
Καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν,
Ἐνδυκέως φιλέειν καὶ τίμεμεν, εἰσόκεν ἔλθω.
Τὸν δ' αὖ Πείραος δεμνιλυτὸς αὐτίον ηὔδα,
Τηλέμαχ', εἰ γάρ κεν σὺ πολυχρόνιον αὐθάδε μίμνοις,
Τόνδε δ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δέ οἱ ἐν ποσὶ ἔσται.
Ὣς εἰπὼν, ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἑταίρους
Αὐτούς τ' ἀμβαίνειν καί τε πρυμνήσια λῦσαι.
Οἱ δ' αἶψ' ἔσβαινον, καὶ ἐπὶ κληῖσι κάθιζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξείῃ χαλκῷ,
Νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν. οἱ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσε
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
Τὸν δ' ὦκα πρηΐβωτα πόδες φέρον, ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν,

Ἔνθά οἱ ἦσαν ὗες μάλα μυρίαι, ἧσι συβώτης
Ἐσθλὸς ἐὼν σίαινεν, ἀνάκτεσσιν ἥπια εἰδώς.

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Π. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ἐλθόντος εἰς τοὺς ἀγροὺς Τηλεμάχου, πέμπεται Εὔμαιος εἰς τὴν πόλιν, ὀφείλων ἐπαγγεῖλαι τῇ δεσπότῃ τὴν παρουσίαν. γίνεται δὲ ἐν τοῖς ἑξῆς Ὀδυσσέως πρὸς τὸν υἱὸν ἀναγνωρισμὸς κατὰ βέλτιον Ἀθηνᾶς, καὶ τῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν Τηλεμάχου πεπαγμένων ἐπὶ τὴν πόλιν ὑποστροφή.

Cognovi enim eam contra intuitus auguralem esse.
Vestro autem non est genere dominantius aliud
In populo Ithacæ, sed vos potentes semper.
Hunc autem statim Telemachus prudens contra alloquebatur:
Utinam quidem hoc hospes verbum perficiatur. 535
Utique cito cognosceres amicitiamque multaque dona
A me, adeo ut aliquis te occurrens beatum diceret.
Dixit, & Piræum allocutus est fidum socium:
Piræe Clytide, tu enim mihi in aliis etiam *rebus* maxime
Obsequeris meorum sociorum qui me in Pylum secuti
sunt: 540
Et nunc mihi hunc hospitem ducens in domibus tuis,
Studiose ama & honora, donec veniam.
Hunc autem rursus Piræus lancea inclytus contra alloquebatur:
Telemache, si quidem tu multo tempore hic maneas:
Hunc tamen curabo, hospitaliumque munerum ei desiderium
haud erit. 545
Sic loquutus navem conscendit, jussitque socios
Ipsosque ascendere, atque funes solvere.
Hi autem statim ascendebant, & in sedibus sedebant.
Telemachus autem sub pedibus ligavit pulchra calceamenta,
Sumpsitque fortem lanceam acuminatam acuto ære, 550
Navis a tabulatis. illi autem funes solverunt.
Sursumque adigentes *navem* navigabant in urbem, sicut jusserat
Telemachus dilectus filius Ulyssis divini.
Ipsum autem celeriter progredientem pedes ferebant, donec
venit in cortem,
Ubi ei erant sues perquam multæ, apud quas subulcus 555
Bonus commorabatur, heris bene cupiens.

ODYSSEÆ HOMERI XVI. LIBRI

Argumentum.

Post adventum Telemachi in agrum, Eumæus in urbem mittitur, qui debebat nunciare præsentiam heri sui. Fit autem deinceps Ulyssis apud filium agnitio secundum voluntatem Minervæ, & ad insidias Telemachi ordinatorum in urbem reversio.

Πῖ δ' ἄρα Τηλέμαχος ἀναγωρίζειν πατέρα ὄν.

Τῶ δ' αὖτ' ἐν κλισίης Ὀδυσεὺς θεῖος ὑφορβὸς
Ἐντυίοντο ἄριστον ἅμ' ἠοῖ, κιαμένῳ πῦρ,
Ἔκπεμψάν τε νομῆας ἅμ' ἀγρομένοισι σύεσσι.
Τηλέμαχον δὲ περίσσαινον κύνες ὑλακόμωροι,
Οὐδ' ὗλαον προσιόντα. κόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Σαίνοντάς τε κύνας, περί τε κτύπος ἦλθε ποδοῖιν
Αἶψα δ' ἄρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τίς τοι ἐλεύσεται ἐνθάδ' ἑταῖρος,
Ἢ καὶ γνώριμος ἄλλος. ἐπεὶ κύνες ὄχ ὑλάουσιν,
Ἀλλὰ περισσαίνουσι· ποδῶν δ' ὑπὸ δοῦπον ἀκούω.
Οὔπω πᾶν ἔρρητο ἔπος ὅτε οἱ φίλος υἱὸς
Ἔστη ἐνὶ προθύροισι. ταφὼν δ' ἀνόρουσε συβώτης·
Ἐκ δ' ἄρα οἱ χειρῶν πέσον ἄγγεα, τοῖς ἐπονεῖτο
Κιρνὰς αἴθοπα οἶνον. ὁ δ' ἀντίος ἦλυθ' ἄνακτος.
Κύσε δέ μιν κεφαλήν τε καὶ ἄμφω φάεα καλὰ,
Χεῖράς τ' ἀμφοτέρας. θαλερὸν δέ οἱ ἔκπεσε δάκρυ.
Ὡς δὲ πατὴρ ὃν παῖδα φιλοφρονέων ἀγαπάζει
Ἐλθόντ' ἐξ ἀπίης γαίης δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
Μοῦνον τηλύγετον, τῷ ἔπ' ἄλγεα πολλὰ μογήσῃ·
Ὡς τότε Τηλέμαχον θεοειδέα δῖος ὑφορβὸς
Πάντα κύσσ' περιφύς, ὡς ἐκ θανάτοιο φυγόντα.
Καί ῥ' ὀλοφυρόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σέ γ' ἔγωγε
Ὄψεσθαι ἐφάμην ἐπεὶ ᾤχεο νηὶ Πύλονδε.
Ἀλλ' ἄγε νῦν εἴσελθε φίλον τέκος, ὄφρά σε θυμῷ
Τέρψομαι εἰσορόων νέον ἄλλοθεν ἐλθόντα.
Οὐ μὲν γάρ τι θάμ' ἀγρὸν ἐπέρχεαι οὐδὲ νομῆας,
Ἀλλ' ἐπιδημεύεις. ὡς γάρ νύ τοι ἄνδανε θυμῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων προσοράᾶν αἰδήλον ὅμιλον.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ἔστεται ὥσπερ ἄτταθ· σέθεν δ' ἕνεκ' ἐνθάδ' ἱκάνω,
Ὄφρά σε τ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδω, καὶ μῦθον ἀκούσω,
Εἴ μοι ἔτ' ἐν μεγάροις μήτηρ μενέει, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλος ἔγημε· Ὀδυσῆος δέ πυ εὐνὴ,
Χήτεϊ εἰδυίης κάκ' ἀρέσκεται ἔρχεται ἔρσα.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης ὄρχαμος ἀνδρῶν,

Καὶ

II. Telemachus agnoſcit patrem ſuum.

IN caſa autem Ulyſſes & divinus ſubulcus
Parabant prandium ſimul cum aurora, incendentes ignem,
Emiſeruntque paſtores cum congregatis ſuibus.
Circa Telemachum autem adulabantur canes latratores,
Neque allatrabant advenientem. intellexit autem dius Ulyſſes
Adulantes canes, circumque ſonus venit pedum.
Statim autem Eumæum verbis velocibus allocutus eſt:
Eumæe, certe omnino aliquis tibi veniet huc ſocius,
Vel etiam notus alius, quoniam canes non latrant,
Sed adulantur: pedum autem ſubtus ſonum audio.
Nondum totum dictum erat verbum, cum ejus dilectus filius
Stetit in veſtibulis. ſtupefactus autem profiliit ſubulcus:
Eque ejus manibus ceciderunt vaſa, quibus laborabat
Miſcens nigrum vinum. iſque obviam ibat hero:
Oſculatuſque eſt ipſius caputque & ambo lumina pulchra,
Manuſque ambas. tenera autem ei excidit lacryma.
Utque pater ſuum filium amanter excipit
Venientem ex longinqua terra decimo anno,
Solum unicum in ſenectute genitum, ob quem dolores multos paſſus eſt:
Sic tunc Telemachum divinum dius ſubulcus
Totum oſculatus eſt, amplectens tanquam ex morte elapſum.
Et flens verbis velocibus alloquebatur:
Veniſti Telemache, dulce lumen. neque te ego
Me viſurum autumabam poſtquam iveras navi ad Pylum:
Sed age nunc ingredere dilecte fili, ut te animo
Delecter inſpiciens recens aliunde domum reverſum.
Non enim frequenter in agrum venis neque ad paſtores,
Sed apud populum manes, ſic enim placuit animo,
Virorum procorum adſpicere pernicioſam turbam.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Erit ſic frater ſenex, tui enim cauſa huc venio,
Ut te videam oculis, & ſermonem *tuum* audiam,
An mihi adhuc in domibus mater manet, aut aliquis jam
Virorum alius *eam* duxit uxorem: Ulyſſis autem ſorte torus,
Ob vacuitatem cubationis turpes araneas jacet habens.
Hunc autem rurſus alloquebatur ſubulcus princeps virorum:

Et

Καὶ λίλιο κάνη γε μεγὴν πετληόπι θυμῷ
Σοῖσιν ἐνὶ μεγάροισιν· ὀϊζυραὶ δέ οἱ αἰεὶ
Φθίνυσι νύκτες τε καὶ ἤματα δακρυχεύσῃ.
Ὣς ἄρα φωνήσας, οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος.
Αὐτὰρ ὃγ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τῷ δ' ἕδρης ἐπιόντι παπὴρ ὑπόδεξε Ὀδυσσεύς.
Τηλέμαχος δ' ἑτέρωθεν ἐρήτυε, φώνησέν τε,
Ἦσ' ὦ ξεῖν'· ἡμεῖς δὲ καὶ ἄλλοθι δίομεν ἕδρην
Σταθμῷ ἐν ἡμετέρῳ· πάρα δ' αὐτὴρ ὃς καταδήσει.
Ὣς φάθ', ὁ δ' αὖθις ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο. τῷ δὲ συβώτης
Χεῦεν ὑπο χλωρὰς ῥῶπας καὶ κῶας ὕπερθεν,
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα Ὀδυσσεὺς φίλος υἱός.
Τοῖσιν δὲ κρειῶν πίνακας παρέθηκε συβώτης
Ὁππαλέων, ἃ ῥα τῇ προτέρῃ ὑπέλειπον ἔδοντες·
Σῖτον δ' ἐσυμεύως παρεκίδνη ἐν κανέοισιν,
Ἐν δ' ἄρα κισυβίῳ κίρνη μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἄντην ἷζεν Ὀδυσσῆος θείοιο.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἕντο,
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε δῖον ὑφορβόν,
Ἄττα, πόθεν τοι ξεῖνος ὅδ' ἵκετο; πῶς δέ ἑ ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι ὐχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τι ἑ πεζὸν οἴομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος πρόφρης Εὔμαιε συβώτα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθέα πάντ' ἀγορεύσω.
Ἐκ μὲν Κρητάων γενεὴν ὐχέται ἔμμεναι·
Φησὶ δὲ πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστεα δεδηδῶσαι
Πλαζόμενος. ὣς γάρ οἱ ἐπέκλωσεν τά γε δαίμων.
Νῦν δ' αὖ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐκ νηὸς ἀποδρὰς
Ἦλυθ' ἐμὸν πρὸς σταθμόν. ἐγὼ δέ σοι ἐγγυαλίζω·
Ἔρζον ὅπως ἐθέλεις. ἱκέτης δέ τοι ὐχεται εἶναι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὖτιον ηὔδα,
Εὔμαι', ἦ μάλα τῶνδε ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
Πῶς γὰρ δὴ τὸν ξεῖνον ἐγὼν ὑπόδεξομαι οἴκῳ;
Αὐτὸς μὲν νέος εἰμὶ, καὶ ὄφρα χερσὶ πέποιθα
Ἀνδρὸ' ἀπαμυναδαι, ὅτε τις πρότερος χαλεπήνῃ·
Μητρὶ δ' ἐμῇ δίχα θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ἢ αὖτις παρ' ἐμοί τε μενῇ, καὶ δῶμα κομίζῃ,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος δήμοιό τε φῆμιν,

Et quidem omnino illa manet patienti animo
Tuis in ædibus: ærumnoſæ autem ei ſemper
Pereunt noctesque & dies lacrymas fundenti.
Sic utique vociferans, ejus ſuſcepit æream lanceam:
At hic introivit, & tranſivit lapideum limen.
Huic autem ſedem adeunti pater ceſſit Ulyſſes.
Telemachus autem altrinſecus prohibebat compellabatque:
Sede o hoſpes: nos autem & alibi inveniemus ſedem
Tugurio in noſtro: adeſtque vir qui deponet.
Sic dixit. ille autem rurſus ivit ſeſſum. huic autem ſubulcus
Subſtravit viridia virgulta & pellem deſuper,
Illic ſedit poſtea Ulyſſis dilectus filius.
His autem carnium ſcutellas apponebat ſubulcus
Aſſarum, quas ſcilicet priori *die* reliquerant edentes:
Panem autem feſtinanter accumulabat in caniſtris,
Inque poculo miſcebat dulce vinum.
Ipſe autem e regione ſedit Ulyſſis divini.
Atque illi in dapes paratas appoſitas manus mittebant.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerant,
Tunc ſcilicet Telemachus alloquebatur divinum ſubulcum:
Frater ſenex, unde tibi hoſpes hic venit? quomodo autem ipſum nautæ
Duxerunt in Ithacam? quinam ſe eſſe gloriabantur?
Non enim ipſum pedeſtrem puto huc veniſſe.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Equidem tibi fili vera omnia dicam.
Ex Creta quidem genus ſuum prædicat ſpatioſa:
Dicit autem *ſe* multas in hominum urbes divertiſſe
Errabundum. ſic enim ei deſtinavit iſta deus.
Nunc autem contra Theſprotorum virorum ex nave elapſus
Venit meum ad ſtabulum. ego autem tibi in manus *eum* dabo:
Fac quomodo vis. ſupplicem autem tibi ſe profitetur eſſe.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens allocutus eſt:
Eumæe, certe nimis hoc verbum animo *meo* grave dixiſti,
Quomodo enim jam hoſpitem ego ſuſcipiam domi?
Ipſe quidem juvenis ſum, & nondum manibus auſim
Virum tueri, quando quis prior laceſſat:
Matri autem meæ bifariam animus in præcordiis cogitat,
An illic apud me maneat, & domum curet,
Torum verens mariti populique famam,

Ἤ ἤδη ἅμ' ἕπηται Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
Μνᾶται σὺν μεγάροισιν αὐὴρ ἠδὲ πλεῖστα πόρησιν.
Ἀλλ' ἤτοι τὸν ξεῖνον, ἐπεὶ τεὸν ἵκετο δῶμα,
Ἔασω μιν χλαῖναί τε καὶ ἱματα καλά·
Δώσω δὲ ξίφος ἄμφηκες καὶ ποσὶ πέδιλα,
Πέμψω δ' ὅππη μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Εἰ δ' ἐθέλεις σύ, κόμιζον ἐνὶ σταθμοῖσιν ἐρύξας·
Εἵματα δ' ἐνθάδ' ἐγὼ πέμψω καὶ σῖτον ἅπαντα,
Ἔδμεναι, ὡς αὖ μή σε καπαιτύχῃ καὶ ἐταίρους.
Κεῖσε δ' αὖ ὅ μιν ἔγωγε μετὰ μνηστῆρας ἐῶμι
Ἔρχεσθαι· λίην γὰρ ἀπίσθαλον ὕβριν ἔχουσι,
Μή μιν κερτομέωσιν, ἐμοὶ δ' ἄχος ἔσσεται αἰνόν.
Πρῆξαι δ' ἀργαλέον περ μετὰ πλείοσιν ἑόντα
Ἄνδρα καὶ ἰφθιμον· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ δὴ μοι καὶ ἀμείλασθαι δέμις ἐστὶν
Ἠμὲν μάλα μὲν καταδάπτειν ἀκέοντος φίλον ἦτορ,
Οἷά φατε μνηστῆρας ἀτασθαλα μηχανάασθαι
Ἐν μεγάροις ἀέκητι σέθεν τοιούτου ἐόντος.
Εἰπέ μοι ἠὲ ἑκὼν ὑποδάμνασαι, ἤ σέ γε λαοὶ
Ἐχθαίρουσ' αὐὰ δῆμον, ἐπισπόμενοι θεὸν ὀμφῇ·
Ἦ π κασιγνήτοις ἐπιμέμφεαι· οἷσί περ αὐὴρ
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νεῖκος ὄρηται.
Αἴ γὰρ ἐγὼν ὕπω νέος εἶμι τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
Ἦ παῖς ἐξ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἠὲ καὶ αὐτὸς
Ἔλθοι ἀλητεύων. (ἔπ γὰρ καὶ ἐλπίδος ἄσα)
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλότοιος φώς,
Εἰ μὴ ἐγὼ κείνοισι κακὸν πάντεσσι γενοίμην,
Ἐλθὼν ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Εἰ δ' αὖ με πληθὺϊ δαμασσάμενοι μένουσι,
Βουλοίμην κ' ἐν ἐμοῖσι καπεκτάμενος μεγάροισι
Τεθνάμεν, ἢ τάδε γ' αἰὲν ἀνηκέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
Ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά·
Καὶ οἶνον διαφυσόμενον, καὶ σῖτον ἔδοντας
Μᾶλλ' ἄσπερ ἀτέλεστον, ἀϊδυώνω ἐπὶ ἔργῳ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ξεῖνε μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω,
Οὔτέ τί μοι φῶς δῆμος ἀπεχθόμενος χαλεπαίνει,

An jam una ſequatur Achivorum *eum* quicunque optimus
Procatur in domibus vir & plurima dat.
Sed equidem hoſpitem, quoniam tuam venit *in* domum,
Induam ipſum lænaque tunicaque, veſtibus pulchris:
Et dabo enſem ancipitem & pedibus calceamenta,
Mittamque quo ipſum cor animuſque jubet.
Si autem vis tu, curato in ſtabulis derinens:
Veſtes autem huc ego mittam & cibum omnem
Ad edendum, ne te comedat & ſocios, *i. e. veſtra omnia*.
Illuc autem haud ipſum ego ad procos ſivero
Ire: nimis enim ſceleratam contumeliam habent,
Ne ipſum conviciis proſcindant, mihi autem dolor erit gravis.
Efficere autem difficile eſt aliquid inter plures
Virum etiam fortem: quoniam multo potentiores ſunt.
Illum contra alloquebatur multum tolerans divinus Ulyſſes:
O amice, quoniam mihi etiam alternis dicere fas eſt,
Certe valde meum corroditur audientis dilectum cor,
Qualia dicitis procos injuſta machinari
In ædibus, ingratiis tuis, cum talis tantuſque ſis.
Dic mihi an voluntarius domaris, an te homines
Oderunt per populum, ſequentes Dei vocem:
An fratres accuſas: quibus vir
Pugnantibus confidit, & ſi magna contentio moveatur.
Utinam enim ego ſic juvenis eſſem hoc in animo,
Vel filius ex Ulyſſe inculpato, vel etiam ipſe
Veniat errabundus: (adhuc enim etiam ſpei copia eſt)
Statim poſtea meum caput præcidat alienus vir,
Ni ego illis malum omnibus fiam,
Veniens in domum Laertiadæ Ulyſſis.
Contra autem ſi me multitudine domarent ſolum,
Mallem in meis interfectus ædibus
Mori, quam hæc ſemper indigna opera videre,
Hoſpiteſque vexatos, famulaſque mulieres
Illos violantes indigne in domibus pulchris:
Et vinum exhauſtum, & cibum comedentes
Temere ſic nequicquam, ſine ullo operis profectu.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi hoſpes perquam indubitate dicam:
Neque mihi omnis populus infenſus iraſcitur,

Οὔτε κασιγνήτοις ἐπιμέμφομαι, οἵσί περ αἰνὴν
Μαρναμένοισι πέποιθε, καὶ εἰ μέγα νείκεϊ ὄρνυται.
Ὧδε γὰρ ἡμετέρῳ γενεὴ μήνωσε Κρονίων.
Μοῦνον Λαέρτῃ Ἀρκεισίῳ ὑὸν ἔπικτε,
Μοῦνον δ' αὖ Ὀδυσῆα πατὴρ τέκεν· αὐτὰρ Ὀδυσεὺς
Μοῦνον ἔμ' ἐν μεγάροισι τεκὼν λίπεν, οὐδ' ἀπόνητο.
Τῶν νῦν δυσμενέες μάλα μυρίοι εἶσ' ἐνὶ οἴκῳ.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε, Σάμῃ τε, καὶ ὑλήεντι Ζακύνθῳ,
Ἠδ' ὅσσοι κραναὴν Ἰθάκην κατανεμόμεσθον,
Τόσσοι μητέρ' ἐμὴν μνῶνται, πρύχουσι δὲ οἶκον.
Ἣ δ' οὔτ' ἀρνεῖται στυγερὸν γάμον, οὔτε τελευτὴν
Ποιῆσαι δύναται. πολὺ δὲ φθινύθουσιν ἔδοντες
Οἶκον ἐμόν· τάχα δή με διαρρήσουσι καὶ αὐτόν.
Ἀλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα θεῶν ἐν γούνασι κεῖται.
Ἄττα, σὺ δ' ἔρχεο θᾶσσον, ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
Εἰφ' ὅτι οἱ σῶς εἰμι, καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθα.
Αὐτὰρ ἐγὼν αὐτοῦ μενέω· σὺ δὲ δῦρο νέεσθαι,
Οἴῃ ἀπαγγείλας· πῶν δ' ἄλλων μή τις Ἀχαιῶν
Πύθηται. πολλοὶ γὰρ ἐμοὶ κακὰ μηχανόωνται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εἶμαι συβῶτα,
Γιγνώσκω, φρονέω· τά γε δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἄγε μοι πόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Εἰ καὶ Λαέρτῃ αὐτῷ ὁδὸν ἀγγελος ἔλθω
Δύσμορος· ὃς τείως μὲν Ὀδυσῆος μέγ' ἀχεύων,
Ἔργά τ' ἐποπτεύεσκε, μεταὶ δμώων τ' ἐνὶ οἴκῳ
Πίνε καὶ ἤθ' ὅτε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἀνώγοι·
Αὐτὰρ νῦν ἐξ οὗ σύ γε ὤχεο νηὶ Πύλονδε,
Οὔπω μίν φασιν φαγέμεν καὶ πιέμεν αὖτως,
Οὐδ' ἐπὶ ἔργα ἰδεῖν, ἅτε σοναχῇ τε γόῳ τε
Ἧσται ὀδυρόμενος, φθινύθει δ' ἀμφ' ὀστέφι χρώς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα.
Ἄλγιον, ἀλλ' ἔμπης μιν ἐάσομεν, ἀχνύμενόν περ,
Εἰ γάρ πως εἴη αὐτάγρετα πάντα βροτοῖσι,
Πρῶτον κεν τὸν πατρὸς ἐλοίμεθα νόστιμον ἦμαρ.
Ἀλλὰ σύ γ' ἀγγελίας ὀπίσω κίε, μηδὲ κατ' ἀγρὸν
Πλάζεσθαι μετ' ἐκεῖνον· ἀτὰρ πρὸς μητέρα εἰπεῖν,
Ἀμφίπολον ταμίην ὀτρυνέμεν ὅττι τάχιστα
Κρυβδήν· κείνη γάρ κεν ἀπαγγείλειε γέροντι.

Η'

Neque fratres accuſo, quibus vir
Pugnantibus confidit, etiamſi magna contentio moveatur:
Ita enim noſtrum genus ſolitarium fecit Jupiter:
Solum Laertem Arceſius filium genuit,
Solum autem rurſus Ulyſſem pater genuit: at Ulyſſes
Solum me in ædibus generatum liquit, neque fruitus eſt.
Quorum nunc inimici nimis multi ſunt in domo.
Quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioque Samæque, & ſylvoſæ Zacyntho,
Aut quicunque aſperam Ithacam regunt imperio,
Tot matrem meam petunt conſumuntque domum.
Illa autem neque abnegat odioſas nuptias, neque finem
Facere poteſt. hi autem corrumpunt comedentes
Domum meam: citoque perdent & me ipſum.
Sed ea quidem deorum in genibus jacent.
Frater ſenex, tu vero vade cito, prudenti Penelopæ
Dic quod ei ſalvus ſum, & ex Pylo veni.
At ego hic manebo: tu autem huc redi,
Soli nunciato: aliorum autem nullus Achivorum
Audiat. multi enim mihi mala machinantur.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Cognoſco, ſapio: hæc jam intelligentem jubes.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
An & Laerti eadem via nuncius eam
Infelici: qui hactenus quidem Ulyſſis cauſa valde dolens,
Operaque ſpectabat, cum famuliſque in domo
Bibebat & comedebat quando animus in pectore juberet:
At nunc ex quo tu iviſti navi ad Pylum,
Nondum ipſum dicunt comediſſe & bibiſſe plane:
Neque opera inſpexiſſe, ſed ſuſpirioque luctuque
Sedet lamentans, tabetque circum oſſa cutis.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Triſtius, ſed tamen ipſum finamus, dolentem licet.
Si enim aliquo modo eſſent proprii arbitrii omnia hominibus,
Primum patris eligeremus reditus diem.
Sed tu ubi nunciaveris redito, neque per agros
Erra ad illum. at matri dicito,
Famulam promam ut mittat quam citiſſime
Clam: illa enim nunciarit ſeni.

Η᾽ ῥα, ϗ ὥρσε συφορβόν· ὁ δ᾽ ἕλετο χερσὶ πέδιλα·
Δησάμενος δ᾽ ὑπὸ ποσσὶ πολινδ᾽ ἶεν. ἐδ᾽ ἄρ᾽ Ἀθήνη
Κῆδεν ἀπὸ σταθμοῖο κιὼν Εὔμαιον ὑφορβόν·
Ἀγχ᾽ ἦγε κεδνὸν ἦλθε, δέμας δ᾽ ἤϊκτο γυναικὶ
Καλῇ τε μεγάλῃ τε, ϗ ἀγλαὰ ἔργ᾽ ἐιδυίῃ.
Στῆ δὲ κατ᾽ αὐτίδυρον κλισίης Ὀδυσῆϊ φανεῖσα.
Οὐδ᾽ ἄρα Τηλέμαχον ἴδεν αὐτίον, ἐδ᾽ εὐόπεσσιν·
(Οὐ γάρ πω παύτεσσι θεοὶ φαίνονται εὐαργεῖς)
Ἀλλ᾽ Ὀδυσεύς τε κύνες τε ἴδον· καί ῥ᾽ ἐχ ὑλάοντο,
Κνυζηθμῷ δ᾽ ἐτέρωσε διὰ σταθμοῖο φόβηθεν.
Ἡ δ᾽ ἀρ᾽ ἐπ᾽ ὀφρύσι νεῦσε· νόησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς·
Ἐκ δ᾽ ἦλθεν μεγάροιο παρὲκ μέγα τειχίον αὐλῆς·
Στῆ δὲ πάροιθ᾽ αὐτῆς· τὸν δὲ προσέειπεν Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη, πολυμήχαν᾽ Ὀδυσσεῦ,
Ἤδη νῦν σῷ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ᾽ ἐπίκλυθε,
Ὡς αὖ μνηστῆρσιν θανάτου ϗ κῆρ᾽ ἀραρόντε
Ἔρχησθον προτὶ ἄστυ περικλυτόν. ἐδ᾽ ἐγὼ αὐτὴ
Δηρὸν ἀπὸ σφῶϊν ἔσομαι μεμαῶϊα μάχεσθαι.
Ἦ, ϗ χρυσείῃ ῥάβδῳ ἐπεμάσατ᾽ Ἀθήνη.
Φᾶρος μέν οἱ πρῶτον ἐϋπλυνὲς ἠδὲ χιτῶνα
Θῆκ᾽ ἀμφὶ στήθεσσι· δέμας δ᾽ ὤρσεν ϗ ἤβην.
Αὖτις δὲ μελαγχροιὴς γένετο, γναθμοὶ δὲ παὐσθεν·
Κυάνεαι δ᾽ ἐγένοντο ἐθειράδες ἀμφὶ γένειον.
Ἡ μὲν ἄρ᾽ ὣς ἔρξασα, πάλιν κίεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἦιεν ἐς κλισίην. θάμβησε δέ μιν φίλος υἱός.
Ταρβήσας δ᾽ ἑτέρωσε βάλ᾽ ὄμματα, μὴ θεὸς εἴη,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀλλοῖός μοι ξεῖνε φαίνῃς νέον ἠὲ πάροιθεν,
Ἄλλα δὲ εἵματ᾽ ἔχεις, καί τοι χρὼς ἐκ ἐὸν ὁμοῖον·
Ἦ μάλα τις θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Ἀλλ᾽ ἴλαθ᾽, ἵνα τοι κεχαρισμένα δώσομεν ἱρὰ,
Ἠδὲ χρύσεα δῶρα τετυγμένα. φείδεο δ᾽ ἡμέων.
Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὔτοι τοι θεός εἰμι· τί μ᾽ ἐδαναπτοισιν ἐίσκεις;
Ἀλλὰ πατὴρ τεός εἰμι, τῶ εἵνεκα σὺ σεναχίζων
Πάσχεις ἄλγεα πολλὰ, βίας ὑποδέγμενος ἀνδρῶν·
Ὣς ἄρα φωνήσας υἱὸν κύσε, καδδὲ παρειῶν
Δάκρυον ἧκε χαμᾶζε· πάρος δ᾽ ἔχε νωλεμὲς αἰεί.
Τηλέμαχος δ᾽ (οὐ γάρ πω ἐπείθετο ὃν πατέρ᾽ ἔμμεν)

Ἐξαῦ-

Dixit, & ire juſſit ſubulcum. ille cepit manibus calceamenta:
Liganſque ſub pedibus ad urbem ivit. neque Minervam
Latuit a ſtabulo iens Eumæus ſubulcus:
Sed hæc prope venit, corpore autem ſimilis erat mulieri
Pulchræque magnæque, & ſplendida opera ſcienti.
Stetit autem in veſtibulo caſæ Ulyſſi apparens.
Neque Telemachus vidit coram, neque animadvertit:
(Non enim omnibus dii apparent manifeſti)
Sed Ulyſſeſque caneſque viderunt: & non latratunt,
Cum gannitu autem aliorſum per ſtabulum fugiebant.
Hæc autem ſuperciliis innuit: intellexit autem dius Ulyſſes;
Exivitque domo extra magnum murum cortis:
Stetit autem ante ipſam. illum autem allocuta eſt Minerva:
Generoſe Laertiade, multiſcie Ulyſſe,
Jam nunc tuo filio verbum dic, neque occulta,
Ut procis mortem & fatum machinati
Eatis ad urbem inclytam. neque ego ipſa
Diu procul a vobis ero prompta pugnare.
Dixit, & aurea virga palpavit Minerva.
Veſtem quidem ei prius bene lavatam & tunicam
Poſuit circum pectora; corpuſque auxit & vigorem.
Rurſumque fuſcus colore factus eſt, genæque diſtendebantur:
Cyanei autem facti ſunt pili circa mentum.
Illa quidem ſic ubi fecit, abivit: at Ulyſſes
Ivit in tugurium. admirabatur autem ipſum dilectus filius.
Timens autem aliorſum vertebat oculos, ne Deus eſſet,
Et ipſum compellans verbis velocibus alloquebatur:
Alius mihi hoſpes appares jam quam ante,
Aliaque veſtimenta habes, & tibi cutis haud amplius ſimilis.
Certe prorſus aliquis deorum es qui cælum latum habitant.
Sed placatus ſis, ut tibi grata demus ſacra,
Et aurea dona præparata. parceque nobis.
Huic autem reſpondit poſtea pertolerans divinus Ulyſſes:
Non aliquis Deus ſum: cur me diis aſſimilas?
Sed pater tuus ſum, cujus gratia tu ſuſpirans
Pateris dolores multos, violentias tolerans virorum.
Sic fatus filium oſculabatur, perque genas
Lacrymam mittebat humi: ante *ſe* autem tenebat continenter.
Telemachus autem (nondum enim perſuaſus erat ſuum patrem eſſe)

Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Οὐ σύ γ' Ὀδυσσῆος ἐσὶ πατὴρ ἐμός· ἀλλά μ' Ἀθήνη
Θέλγε, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον ὀδυρόμενος στεναχίζω.
Οὐ γάρ πως ἄν ἔνηπός γ' ἀνὴρ πάϊς μηχανόῳτο
Ὧς αὐτός γε νόῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθών,
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη νέον ἠδὲ γέροντα.
Ἦ γάρ τοι νέον ἧσθα γέρων κ' ἀεικέα ἕσσο,
Νῦν δὲ θεοῖσιν ἔοικας οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', ἤ σε ἔοικε φίλον πατέρ' ἔνδον ἐόντα
Οὔτέ τι θωμάζειν περιώσιον ὔτ' ἀγάασθαι.
Οὐ μὲν γάρ τοι ἔτ' ἄλλος ἐλεύσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅδ' ἐγὼ τοιόσδε, παθὼν κακὰ, πολλά τ' ἀνατλάς,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Αὐτάρ τοι τόδε ἔργον Ἀθηναίης ἀγελείης,
Ἥτέ με τοῖον ἔθηκεν ὅπως ἐθέλει· (δύναται γάρ)
Ἄλλοτε μὲν πτωχῷ ἐναλίγκιον, ἄλλοτε δ' αὖτε
Ἀνδρὶ νέῳ κὴ καλὰ περὶ χροῒ εἵματ' ἔχοντι.
Ῥηΐδιον δὲ θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Ἠμὲν κυδῆναι ἠνητὸν βροτὸν ἠδὲ κακῶσαι.
Ὣς ἄρα φωνήσας, κατ' ἄρ' ἕζετο. Τηλέμαχος δὲ
Ἀμφιχυθεὶς πατρὶ ἑσθλὸν ὀδύρετο δάκρυα λείβων.
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ὑφ' ἵμερος ὦρτο γόοιο
Κλαίων δὲ λιγέως, ἀδινώτερον ἢ τ' ἰάωροι
Φῆλαι ἢ αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες. οἵσί τε τέκνα
Ἀγρόται ἐξέλοντο πάρος πετεηνὰ γενέσθαι.
Ὣς ἄρα τοί γ' ἐλεεινὸν ὑπ' ὀφρύσι δάκρυον εἶβον.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἐδύ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αὖτα,
Ποίη γάρ νυ δῦρο, πάτερ φίλε, νηί σε ναῦται
Ἤγαγον εἰς Ἰθάκην; τίνες ἔμμεναι ἀχετόωντο;
Οὐ μὲν γάρ τί σε πεζὸν ὀΐομαι ἐνθάδ' ἱκέσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Τοιγάρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείῃ καταλέξω,
Φαίηκές μ' ἄγαγον ναυσίκλυτοι, οἵτε κὴ ἄλλους
Ἀνδρώπους πέμπουσιν, ὅτις σφέας εἰσαφίκηται.
Καί μ' εὗδοντ' ἐν νηῒ θοῇ ἐπὶ πόντον ἄγοντες
Κάτθεσαν εἰς Ἰθάκην. ἔπορον δέ μοι ἀγλαὰ δῶρα,
Χαλκόν τε, χρυσόν τε πολὺς, ἐσθῆτά θ' ὑφαντήν.

Καὶ

Rurſus ipſum verbis excipiens alloquebatur:
Haud tu Ulyſſe es pater meus: ſed me Deus
Decipit, ut adhuc magis flens ſuſpirem.
Non enim ullo modo mortalis vir iſta machinaretur
Sua ipſius mente, niſi Deus ipſe adveniens,
Facile volens faciat juvenem & ſenem.
Certe enim modo eras ſenex & indecenter indutus eras,
Nunc autem diis ſimilis es qui cælum latum habitant.
Illum viciſſim alloquebatur conſiliis dives Ulyſſes,
Telemache, non te decet dilectum patrem intus verſantem
Neque mirari ſupra modum neque ſtupere.
Non enim amplius alius veniet huc Ulyſſes.
Sed ipſe ego talis, paſſus mala, multaque tolerans,
Veni vigeſimo anno in patriam terram.
At tibi hoc opus eſt Minervæ prædatricis,
Quæ me talem fecit uti vult: (poteſt enim)
Alias mendico ſimilem, alias rurſus
Viro juveni & pulchras circum corpus veſtes habenti.
Facile enim eſt diis qui cælum latum habitant,
Et decorum facere mortalem hominem & turpem,
Sic fatus ſedit. Telemachus autem
Circumfuſus patri optimo, flebat lacrymas fundens.
Ambobus autem ipſis deſiderium ſuboriebatur luctus:
Flebantque ſtridule, abundantius quam aves
Aquilæ vel vultures curvi unguibus, quibus filios
Ruſtici abſtulerunt antequam volatiles fierent.
Sic illi miſerabiliter ſub ſuperciliis lacrymam fundebant.
Et forte lugentibus occidiſſet lumen ſolis,
Niſi Telemachus allocutus fuiſſet ſuum patrem ſtatim:
Qualinam huc pater navi te nautæ
Duxerunt in Ithacam? quos ſe eſſe dicebant?
Non enim te pedeſtrem puto huc veniſſe.
Hunc autem rurſus alloquebatur pertolerans divinus Ulyſſes:
Equidem tibi fili veritatem enarrabo,
Phæaces me duxerunt navibus inclyti, qui & alios
Homines mittunt, ſi quis ipſos adeat.
Et me dormientem nave veloci ſuper pontum vehentes
Depoſuerunt in Ithacam. dederunt autem mihi ſplendida dona,
Æſque, aurumque abunde, veſtemque textam.

Καὶ τὰ μὲν ὣ πάντεσσι θεῶν ἰότητι κέονται·
Νῶϊ δ' αὖ δόλῳ ἰκόμεθ' ὑποθημοσύνῃσιν Ἀθήνης,
Ὄφρά κε δυσμενέεσσι φόνῳ πέρι βαλλόσωμεν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μνηστῆρας ἀριθμήσας κατάλεξον,
Ὄφρ' εἰδέω ὅσοι τε ϗ οἵτινες ἀνέρες εἰσί.
Καί κεν ἐμὸν κατὰ θυμὸν ἀμύμονα μερμηρίξας,
Φράσσομαι ἔκπεν νῶϊ δυωσόμεθ' αὐτὼ φέρεσθαι
Μένω αὖθ' ἅλων, ἢ ϗ δίζησόμεθ' ἄλλυς.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ὦ πάτερ, ἦτοι σεῖο μέγα κλέος αἰὲν ἄκουον,
Χεῖράς τ' αἰχμητὴν ἔμεναι ϗ ἐπίφρονα βουλήν.
Ἀλλὰ λίην μέγα εἶπες· ἄγη μ' ἔχει· οὐδέ κεν εἴη
Ἀνδρε δύω πολλοῖσι ϗ ἰφθίμοισι μάχεσθαι.
Μνηστῆρων δ' ὅτ' ἄρ δεκὰς ἀτρεκὲς, οὐδὲ δύ' οἶω,
Ἀλλὰ πολὺ πλείονες· πάχα δ' εἴσεαι αὐτίδ' ἀριθμόν.
Ἐκ μὲν Δουλιχίοιο δύω ϗ πεντήκοντα
Κοῦροι κεκριμένοι, ἕξ δὲ δρηστῆρες ἕπονται.
Ἐκ δὲ Σάμης πίσυρές τε ϗ εἴκοσι κοῦροι ἔασιν.
Ἐκ δὲ Ζακύνθου ἔασιν εἴκοσι φῶτες Ἀχαιῶν.
Ἐκ δ' αὐτῆς Ἰθάκης, δυοκαίδεκα πάντες ἄριστοι·
Καί σφιν ἅμ' ἐστὶ Μέδων κῆρυξ ϗ θεῖος ἀοιδὸς,
Καὶ δοιὼ θεράποντε δαήμονε δαιτροσυράων.
Τῶν εἴ κεν πάντων αὐτόσμεν εὖδον ἐόντων,
Μὴ πολύπικρα καὶ ἀνὰ βίας ἀποσίσεαι ἐλθών.
Ἀλλὰ σύ γ' εἰ δύνασαί πὴ ἀμύστορα μερμηρίξαι,
Φράζεο, ὅ κέν τις νῶϊν ἀμύσει πρόφρονι θυμῷ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο, ϗ μὰλ ἄκουσον,
Καὶ φράσαι εἰ καὶ νῶϊν Ἀθηναίη σὼ Διὶ πατρὶ
Ἀρκέσει, ἠέ πὴ ἄλλον ἀμύστορα μερμηρίξω.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ἐσθλώ πού τοι πάππω γ' ἐπαμύστορε πὺς ἀγορεύεις,
Τ'Ἤπερ ἐν νεφέεσσι καθημένω, ὥστε ϗ ἄλλοις
Ἀνδράσι τε κρατέουσι, ϗ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὐ μέν τοι κείνω γε πολὺ χρόνον ἄμφὶς ἔσεσθον
Φυλόπιδος κρατερῆς, ὁπότε μνηστῆρσι ϗ ἡμῖν
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι μένος κείνητε Ἄρηος.
Ἀλλὰ σὺ μὲν νῶϊ ἔρχεο μὴ ἠῒ φαινομένῳφι

Ὀλκα-

Et hæc quidem in ſpeluncis deorum favore jacent:
Nunc autem rurſus huc veni admonitionibus Minervæ,
Ut inimicorum de cæde conſultemus.
Sed age mihi procos numerans recenſe,
Ut ſciam quotque & qui viri ſint.
Et meo in animo ſtrenuo cogitans,
Conſiderabo ſi nos poterimus pares eſſe
Soli ſine aliis, an & quæremus alios.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
O pater, equidem tuam ingentem gloriam ſemper audivi,
Te manibuſque bellicoſum eſſe & prudentem conſilio.
Sed nimis magnum dixiſti: ſtupor me habet: neque liceret
Viros duos *cum* multis & fortibus pugnare.
Procorum enim neque decas una, neque duæ ſolæ,
Sed multo plures: cito autem ſcies hic numerum.
Ex quidem Dulichio duo & quinquaginta
Juvenes electi, ſex autem famuli *eos* comitantur.
Ex Samo quatuorque & viginti juvenes ſunt.
Ex Zacyntho ſunt viri viginti Achivorum.
Ex ipſa Ithaca, duodecim omnes optimi:
Et cum ipſis ſimul eſt Medon præco & divinus cantor,
Et duo ſervi periti rei coquinariæ.
His ſi omnibus *nos* opponamus intus verſantibus,
Vereor ne multum amare & graviter violentias ſuas profectus.
Sed tu ſi potes aliquem adjutorem excogitare,
Meditare, qui nobis auxiletur prompto animo.
Hunc autem rurſus alloquebatur pertolerans divinus Ulyſſes:
Enimvero dicam, tu autem attende, & me audi,
Et cogita num nobis Minerva cum Jove patre
Sufficiat, an aliquem alium adjutorem diſpiciam.
Hunc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Boni iſti ſunt adjutores quos dicis,
Alte in nubibus ſedentes qui & aliis
Viris prævalent & immortalibus diis.
Hunc autem rurſus alloquebatur pertolerans divinus Ulyſſes:
Haud quidem illi multo tempore aberunt
A pugna fortı, quando procis & nobis
In domibus meis robur decernetur Martis.
Sed tu quidem nunc vade ſimul *cum* aurora apparente

Do-

Οἶκαδε, καὶ μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμίλει·
Αὐτὰρ ἐμὲ προτὶ ἄστυ συβώτης ὕστερον ἄξει,
Πτωχῷ λιγαλέῳ συαλίγκιον ἠδὲ γέροντι.
Εἰ δέ μ' ἀτιμήσουσι δόμον κάτα, σὸν δὲ φίλον κῆρ
Τετλάτω ἐν στήθεσι, κακῶς πάσχοντος ἐμεῖο,
Ἢν περ καὶ διὰ δῶμα ποδῶν ἕλκωσι θύραζε,
Ἢ βέλεσιν βάλλωσι· σὺ δ' ἐσορόων ἀνέχεσθαι.
Ἀλλ' ἤτοι παύεσθαι ἀωγέμεν ἀφροσυνάων,
Μαλιχίοις ἐπέεσι παραιφάσθων. οἱ δέ τοι ἤχι
Πείσονται· δὴ γάρ σφι παρίσταται αἴσιμον ἦμαρ.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν.
Ὀππότε κεν πολύβουλος ἐνὶ φρεσὶ θήσει Ἀθήνη,
Νόσῳ μέν τοι ἐγὼ κεφαλὴν· σὺ δ' ἔπεσθαι νοήσας
Ὅσα τοι ἐν μεγάροισιν ἀρήϊα πάσχεα κεῖται,
Εἰς μυχὸν ὑψηλὸν δαλάμοιο καταθεῖναι ἀέρας
Πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνησῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μεταλλῶσιν ποθέοντες,
Ἐκ καπνοῦ κατέθηκ', ἐπεὶ οὐκέτι τοῖσιν ἐῴκει
Οἷά ποτε Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ κατήισαι ὅσσον πυρὸς ἴκετ' αὐτμή.
Πρὸς δ' ἔπι μοι πόδε μᾶζον ἐνὶ φρεσὶ θῆκε Κρονίων,
Μήπως οἰνωθέντες, ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητέ τε δαῖτα
Καὶ μνηστύν· ὡς γὰρ ἕρκεται ἀνδρα σίδηρος.
Νῶϊν δ' οἵοισιν δύο φάσγανα καὶ δύο δοῦρε
Καλλιπέειν, καὶ δοιὰ βοάγρια χερσὶν ἑλέσθαι.
Ὡς ἂν ἐπιδύσαντες ἑλοίμεθα. τὼς δέ κ' ἔπειτα
Παλλὰς Ἀθηναίη δέλξει, καὶ μητίετα Ζεύς.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Εἰ ἐτεόν γ' ἐμός ἐσσι, καὶ αἵματος ἡμετέροιο,
Μήτις ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀκουάσῃ ἔνδον ἐόντος,
Μήτ' ἂν Λαέρτης ἴσω τόγε, μήτε συβώτης,
Μήτέ τις οἰκήων, μήτ' αὐτὴ Πηνελόπεια·
Ἀλλ' οἶοι σύ τ' ἐγώ τε γυναικῶν γνώομεν ἰθύ.
Καί κε τέῳ δμώων ἀνδρῶν ἔτι περιδείμεν,
Ἣ μὲν ὅπως τὰς νῶϊ τίσῃ καὶ δείδιε θυμῷ,
Ἣ δ' ὅπως οὐκ ἐκλέγει, σὲ δ' ἀτιμᾷ τοῖον ἐόντα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
Ὦ πάτερ, ἤτοι ἐμὸν θυμὸν καὶ ἔπειτά γ' οἴω

Domum, & *cum* procis ſuperbis converſare:
At me ad urbem ſubulcus poſtea ducet,
Mendico vili ſimilem & ſeni.
Si autem me contumelia afficient in domo, tuus amicus animus
Toleret in pectoribus, male patiente me,
Etiamſi per domum pedibus trahent foras,
Vel jaculis jaculabuntur: tu vero inſpiciens tolera
Quanquam ceſſare jube ab inſipientia,
Mitibus verbis alloquens, illi vero tibi non
Parebunt: jam enim ipſis adeſt fatalis dies.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus pone tuis:
Quando dives conſilii in præcordiis *mihi id* ponet Minerva,
Innuam quidem tibi ego capite: tu autem deinde *eo* animadverſo,
Quæcunque tibi in domibus Martia arma jacent,
In ſeceſſum alti thalami deponito ſublata
Omnia omnino, at procos mollibus verbis
Alloquere, quando te interrogabunt *arma* deſiderantes:
Ex fumo depoſui, quoniam non illis ſimilia ſunt
Qualia quondam ad Trojam proficiſcens reliquit Ulyſſes,
Sed fœdata ſunt quantum ignis attigit afflatus.
Adhuc autem mihi hoc majus in præcordiis poſuit Saturnius,
Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,
Alternos vos vulneretis, dehoneſtetiſque convivium
Et ſponſalia: ipſum enim allicit virum ferrum.
Nobis autem ſolis duos enſes & duas lanceas
Relinque, & duo ſcuta manibus capienda:
Ut facta re divina ſumamus, illos autem poſtea
Pallas Minerva turbabit & conſiliarius Jupiter.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus pone tuis,
Siquidem vere meus es, & ſanguinis noſtri,
Ne quis poſtea Ulyſſem audito intus eſſe,
Ne quidem Laertes ſciat hoc, neque ſubulcus,
Neque aliquis domeſticorum, neque ipſa Penelope:
Sed ſoli tuque egoque mulierum cognoſcamus inclinationem animorum:
Et aliquem famulorum virorum adhuc tentaremus,
Cum ſicubi qui nos honoret & timeat animo,
Tum etiam qui non curet, neque parum honoret talem *tantumque*.
Hunc autem reſpondens alloquebatur illuſtris filius:
O pater, equidem meum animum & poſtea puto

Co-

Γνώσεαι· ὁ μὲν γάρ τι χαλιφροσύνας γέ μ' ἔχουσιν·
Ἀλλ' ὅτι τόδε κέρδος ἐγὼν ἔσεσθαι οἴω
Ἡμῖν ἀμφοτέροισι· σὲ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.
Δηθὰ γὰρ αὖτως ἔασιν ἑκάστῳ περιπίζων,
Ἔργα μετερχόμενος· τοὶ δ' εὖ μεγάροισιν ἔκηλοι
Χρήματα δαρδάπτουσιν ὑπέρβιον, οὐδ' ἔτι φειδώ.
Ἀλλ' ἤτοι σε γυναῖκας ἐγὼ δεδάασθαι ἄνωγα
Ἅς τέ σ' ἀπημάζουσι καὶ οὐ νηλιτεῖς εἰσιν·
Ἀνδρῶν δ' οὐκ αὖ ἔγωγε κατὰ κασμὸς ἐθέλομι
Ἡμέας πειράζειν, ἀλλ' ὕστερα πάντα πεύεσθαι,
Εἰ ἐτεόν γ' ἔπι οἶσθα Διὸς πέρας αἰγιόχοιο.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἦ δ' ἀρ' ἔπειτ' Ἰθάκηνδε κατήγετο νηῦς ἀέργης,
Ἣν φέρε Τηλέμαχον Πυλόθεν καὶ πάντας ἑταίρους.
Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμένος πολυβενθέος ἐντὸς ἵκανον,
Νῆα μὲν οἵγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσαν,
Τεύχεα δέ σφ' ἀπένεικαν ὑπέρθυμοι θεράποντες·
Αὐτίκα δ' εἰς Κλυτίοιο φέρον περικαλλέα δῶρα.
Αὐτὰρ κήρυκα πρόεσαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος
Ἀγγελίην ἐρέοντα περίφρονι Πηνελοπείῃ,
Οὕνεκα Τηλέμαχος μὲν ἐπ' ἀγρῶν, νῆα δ' ἀνώγει
Ἀστυδ' ἀποπλέειν· ἵνα μὴ δείσασ' ἐνὶ θυμῷ
Γηθήσειε βασίλεια πέρην κατὰ δάκρυον εἴβοι.
Τὼ δὲ συναντήτην κήρυξ θ' ὗς· ὑφορβός,
Τῆς αὐτῆς ἕνεκ' ἀγγελίης, ἐρέοντε γυναικί.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμον θείοιο βασιλῆος,
Κῆρυξ μέν ῥα μέσῃσι μετὰ δμωῇσιν ἔειπεν,
Ἤδη τοι βασίλεια φίλος παῖς εἰλήλυθε.
Πηνελοπείη δ' ἅπτε συβώτης ἄγχι παραστὰς
Πάντ' ὅσα οἱ φίλος υἱὸς ἀνώγει μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶσαν ἐφημοσύνην ἀπέειπε,
Βῆ ῥ' ἰμεναι μετ' ὖας, λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε.
Μνηστῆρες δ' ἀκάχοντο, κατὰ πρηνὰς τ' ἐνὶ θυμῷ.
Εἰς δ' ἦλθον μεγάροιο παρὲκ μέγα τεῖχος αὐλῆς,
Αὖθι δὲ προπάροιθε θυράων ἑδριόωντο.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ὑπερφιάλως τετέλεσται
Τηλεμάχῳ ὁδὸς ἥδε· φάμεν δέ οἱ οὐ τελέεσθαι.
Ἀλλ' ἄγε νῆα μέλαιναν ἐρύσσομεν ἁλὸς ἐς

Cognoſces: neque enim ſocordia me tenet:
Sed haud hoc emolumento ego fore puto
Nobis ambobus: te autem conſiderare jubeo.
Diu enim per otium cognoſces ſingulos tentans,
Opera adiens: illi autem in domibus quieti
Opes devorant præter modum, neque parſimoniæ locus eſt.
Sed equidem te mulieres ego diſcere jubeo
Quæ te parum honorant & quæ ſceleſtæ ſunt:
Viros autem nondum ego in ædibus vellem
Nos tentare: ſed poſtea hæc curare,
Si vere adhuc ſcis Jovis ſignum Ægiochi.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Poſtea Ithacam appulſa eſt navis arte fabricata,
Quæ tulerat Telemachum a Pylo & omnes ſocios.
Qui quando jam portum valde profundum intra venerunt,
Navem quidem ii nigram in terram traxerunt,
Arma autem ipſis aſportaverunt magnanimi ſervi:
Statim autem in Clytii *domum* portarunt perpulchra dona.
At præconem præmiſerunt domum ad Ulyſſis
Nuncium dicturum perprudenti Penelopæ,
Quod Telemachus quidem in agro, navem autem juſſiſſet
Ad urbem navigare: ut ne timens in animo
Potens regina teneras lacrymas fundat.
Hi autem ſibi occurrerunt præco & divinus ſubulcus,
Ejuſdem gratia nuncii, dicturi mulieri.
Sed quando jam venerunt *in* domum divini regis,
Præco quidem mediis in ancillis dixit:
Jam tibi regina dilectus filius venit.
Penelopæ autem dixit ſubulcus prope aſtans
Omnia quæcunque ipſum dilectus filius juſſerat loqui.
At poſtquam omne præceptum denarravit,
Inſtitit ire ad ſues, liquit autem ſeptaque domumque.
Proci autem triſtabantur, & mœrebant in animo:
Exibantque domo extra magnum murum atrii,
Illic autem ante januas ſederunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incipiebat dicere:
O amici, certe magnum opus ſupra modum perfectum eſt
Telemacho via hæc: autumabamus autem ei non perfectum iri:
Sed agite navem nigram trahamus quæ optima:

In-

Ε'ς δ' ἐρέτας ἁλιῆας ἀγέρομεν, οἵ κε τάχιστα
Κείνοις ἀγγείλωσι θοῶς οἰκόνδε νέεσθαι.
Οὔπω πᾶν ἔρρηθ' ὅτ' ἄρ' Ἀμφίνομος ἴδε νῆα,
Στρεφθεὶς ἐκ χώρης λιμενος πολυμβενθέος αὐτός,
Ἴσιά τε στέλλοντας, ἐρετμά τε χερσὶν ἔχοντας.
Ἤδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεεν οἷς ἑτάροισι,
Μήπω ἔτ' ἀγγελίῃ στρωφώμεν· οἶδε γὰρ αὐδὸν
Ἥν τις σφιν τόδ' ἔειπε θεῶν, ἢ ἴσιδον αὐτοὶ
Νῆα παρερχομένην, τὴν δ' ἐκ ἐδυώσατο κιχλῖαι.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' αὐτοῦτες ἔβαν ἐπὶ θῖνα θαλάσσης.
Αἶψα δὲ νῆα μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσαν,
Τάχεα δέ σφ' ἀπέφηναν ὑπέρθυμοι θεράποντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον ἀθρόοι, οὐδέ τιν' ἄλλων
Εἴων ἔτε νέων μετιέζειν ἔτε γερόντων·
Τοῖσιν δ' Ἀνάγνος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ὦ πόποι, ὡς τόνδ' αὖδρα θεὸς κακότητ' ἔλυσαν.
Ἤματα μὲν σκοποὶ ἧζον ἐπ' ἄκρηας ἰωμοέσσας
Αἰεὶ ἐπασύτεροι· ἅμα δ' ἠελίῳ καταδύντι,
Οὔποτ' ἐπ' ἠπείρου νύκτ' ἄσαμεν, ἀλλ' αἰὲν ποντῳ
Νηῒ θοῇ πλέοντες ἐμίμνομεν ἠῶ δῖαν,
Τηλέμαχον λοχόωντες, ἵνα φθίσωμεν ἑλόντες,
Αὐτὰρ ὁ τὸν δ' ἄρα τεως μὲν ἀπήγαγεν οἷκαδε δαίμων,
Ἡμῖν δ' αὖθάδε οἱ φραζώμεθα λυγρὸν ὄλεθρον
Τηλεμάχῳ· μηδ' ἡμᾶς ὑπεκφύγοι, ἐ γὰρ οἴω
Τόν γε ζώοντ' αὐύσεσθαι πάδε ἔργα.
Αὐτὸς μὲν γὰρ ἐπισήμων βουλῇ τε νόῳ τε·
Λαοὶ δ' ἐκ ἔτι πάμπαν ἐφ' ἡμῖν ἦρα φέρουσιν.
Ἀλλ' ἄγετε πρὶν κεῖνον ὁμηγυρίσασθαι Ἀχαιοὺς
Εἰς ἀγορήν· ὃ γάρ τι μεθησέμεναί μιν οἴω,
Ἀλλ' ἀπομηνίσει, ἐρέει δ' ἐν πᾶσιν ἀυσάς,
Οὕνεκά οἱ φόνον αὖπτιν ἐράπτομεν, οὐδ' ἐκίχημεν,
Οἱ δ' ἐκ αἰνήσουσιν ἀκόντες κακὰ ἔργα,
Μήπ κακὸν ῥέξωσι, καὶ ἡμέας ἐξελάσωσι
Γαίης ἡμετέρης, ἄλλον δ' ἀφικώμεθα δῆμον.
Ἀλλὰ φθάωμεν ἑλόντες ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος,
Ἢ ἐν ὁδῷ· βίοτον δ' αὐτοὶ κτήματ' ἐχώμεν,
Δασσάμενοι κατὰ μοῖραν ἐφ' ἡμέας, οἰκία δ' αὖτε
Κείνῃ μητέρι δοῖμεν ἔχειν ἠδ' ὅτις ὀπυίοι.
Εἰ δ' ὑμῖν ὅδε μῦθος ἀφαυδάᾳ, ἀλλὰ βέλεσθε

Inque *eam* remiges marinos congregemus, qui citiſſime
Illis nuncient velociter domum *ut* redeant.
Nondum totum dictum erat, quando Amphinomus vidit navem,
Verſus ex eo loco, portum profundum intra,
Velaque contrahentes, remoſque manibus tenentes:
Suaviter autem ridens loquebatur inter ſuos ſocios:
Nullum nuncium jubeamus *ire*: adſunt enim.
Vel aliquis eis hoc dixit deorum, vel viderunt ipſi
Navem advenientem, ſed eam non potuere aſſequi.
Sic dixit. hi autem ſurgentes iverunt ad littus maris.
Statimque navem nigram in terram traxerunt,
Arma autem ipſis abſtulerunt magnanimi ſervi.
Ipſi autem in concionem iverunt denſi, neque quenquam aliorum
Sinebant neque juvenum una ſedere neque ſenum:
His autem Antinous dixit Eupithei filius:
O amici, ut hunc virum dii malo ſolverunt.
Die quidem ſpeculatores ſedebant in cacuminibus ventoſis
Semper aſſidui: ſimul autem cum ſole occidente,
Numquam in terra nocte dormiebamus, ſed in ponto
Nave veloci navigantes expectabamus auroram divinam,
Telemacho inſidiantes, ut interficeremus capientes
Ipſum: hunc autem interim quidem abduxit domum deus,
Nos autem hic conſultemus gravem mortem
Telemacho: neque nos ſubterfugiat. non enim puto
Hoc quidem vivente expeditum iri hæc opera.
Ipſe enim peritus conſilioque menteque:
Populi autem non jam omnino nobis grata indulgent.
Sed agite antequam ille congreget Achivos
Ad concionem. non enim remiſſurum ipſum puto,
Sed iraſcetur, dicetque in omnibus ſurgens,
Quod ei cædem gravem ſuebamus, neque aſſecuti ſumus.
Illi autem non laudabunt audientes mala opera,
Ne quod malum faciant, & nos expellant
Terra noſtra, alium autem adeamus populum.
Sed occupemus interficere in agro procul ab urbe,
Vel in via: victum autem ipſi & poſſeſſiones habeamus,
Dividentes per partes inter nos, domum autem contra
Illius matri dabimus habere, & quicunque duxerit uxorem.
Si autem vobis hoc verbum non placet, ſed vultis

Ipſum-

Αὐτόν τε ζώειν καὶ ἔχειν πατρώϊα πάντα,
Μή οἱ χρήματ' ἔπειτα ἅλις δυσπνδὲ ἔδωμεν
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, ἀλλ' ἐκ μεγάροιο ἕκας θ'
Μνάσθω ἑέθνοισι διζήμενος· ἡ δ' αὖ ἔπειτα
Γήμαιθ' ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Νίσε φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος·
Ὅς ῥ' ἐκ Δουλιχίοιο πολυπύρου ποιήεντος
Ἡγέετο μνηστῆρσι· μάλιστα δὲ Πηνελοπείῃ
Ἤνδανε μύθοισι. φρεσὶ γὰρ κέχρητ' ἀγαθῇσιν.
Ὅς φιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐκ αὖ ἔγωγε κατακτάνειν ἐθέλοιμι
Τηλέμαχον· δεινὸν δὲ γένος βασιλήϊόν ἐστι
Κτείνειν. ἀλλὰ πρῶτα θεῶν ἐρώμεθα βουλάς.
Εἰ μέν κ' αἰνήσωσι Διὸς μεγάλοιο θέμιστες,
Αὐτός τε κτενέω, καὶ τ' ἄλλους πάντας ἀνώξω.
Εἰ δέ κ' ἀποτρωπῶσι θεοί, παύσασθαι ἄνωγα.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἀνστάντες ἔβαν δόμον εἰς Ὀδυσῆος,
Ἐλθόντες δ' ἐκάθιζον ἐπὶ ξεστοῖσι θρόνοισιν.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε περίφρων Πηνελόπεια,
Μνηστῆρσι φανῆναι ὑπέρβιον ὤβριν ἔχουσι,
Πάμπαν γὰρ ἔβλαπτε παιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ὄλεθρον.
Κῆρυξ γάρ οἱ ἔειπε Μέδων, ὃς ἐπάμπαν θεσπέσιος
Βῆ δ' ἰέναι μεγαρόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στᾶ ῥα παρὰ σταθμὸν τέγεος πύκα ποιητοῖο,
Ἄντα παρειάων χομένη λιπαρὰ κρήδεμνα.
Ἀνὰ νόον δ' ἐνέηκεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
Ἀνὰ νόον ὤβριν ἔχων κακομήχανε, καὶ δέ σέ φασιν
Ἐν δήμῳ Ἰθάκης μετ' ὀμήλικας ἔμμεν' ἄριστον
Βουλῇ καὶ μύθοισι. σὺ δ' οὐκ ἄρα τοῖος ἔησθα·
Μάργε, τίη δὲ σὺ Τηλεμάχῳ θανάτου τε μόρου τε
Ῥάπτεις, οὐδ' ἰκέτας ἐμπάζεαι οἷσιν ἄρα Ζεὺς
Μάρτυρος; οὐδ' ὅσίη κακὰ ῥάπτειν ἀλλήλοισιν.
Ἦ οὐκ οἶσθ' ὅτε δῶρα πατὴρ τεὸς ἵκετο φεύγων
Δῆμον ὑποδδείσας; δὴ γὰρ κεχολώατο λίην,
Οὕνεκα λῃστῆρσιν ἐπαπόμενος Ταφίοισιν

Ἤκα-

Ipſumque vivere & habere paterna omnia,
Ne ei opes deinceps affatim animo dulces comedamus
Hic congregati, ſed ex domo unuſquiſque
Petat uxorem dotibus quærens: illa vero poſtea
Nubat ei qui plurima dabit & fatalis veniet.
Sic dixit. hi autem omnes muti erant ſilentio.
His autem Amphinomus concionatus eſt & dixit,
Niſi illuſtris filius Aretiadæ regis,
Qui ex Dulichio divite frumenti & herboſa
Dux erat procis: maxime autem Penelopæ
Placebat verbis. mente enim utebatur bona.
Qui ipſis bene cupiens concionatus eſt & dixit:
O amici, non ego interficere velim
Telemachum: arduum enim genus regium eſt
Interficere. ſed primum deorum interrogemus conſilia.
Si quidem laudabunt Jovis magni jura,
Ipſeque interficiam, alioſque omnes jubebo:
Sin avertant dii, quieſcere ſuadeo.
Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit ſermo:
Statim poſtea ſurgentes ibant domum in Ulyſſis,
Venientes autem ſedebant in politis ſedibus.
Alia autem rurſus excogitavit prudens Penelope,
Procis apparere violenta contumelia inſtructis:
Audiverat enim ſui filii in domibus mortem.
Præco enim ei dixerat Medon, qui audiverat conſilia.
Perrexit autem ire in domum cum famulis mulieribus.
Sed quando iam ad procos venit divina mulierum,
Stetit apud poſtem domus ornate factæ,
Genis obtendens ſplendida redimicula.
Antinoum autem increpavit, verbumque dixit, ac compellavit:
Antinoe contumelia inſtructe, male cogitans, atqui te ajunt
In populo Ithacæ inter coævos eſſe optimum
Conſilio & verbis. tu vero haud talis es.
Inſane: cur autem tu Telemacho cædemque mortemque
Suis, neque ſupplices curas quibus nimirum Jupiter
Teſtis? neque pium eſt mala fuere alterum alteri.
An neſcis quando huc pater tuus venit fugiens
Populum veritus? etenim iratus erat valde,
Quoniam latrones inſequens Taphios

Ἦκαχε Θεσπρωτούς· οἱ δ' ἡμῖν ἄρθμιοι ἦσαν·
Τόν ῥ' ἔδεκόν φθῖσαι, καὶ ἀπορρᾶσαι φίλον ἦτορ,
Ἡδὲ κατὰ ζωὸν φαγέειν μενοεικέα πομπήν·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέπυκε καὶ ἔχεθεν ἐρικύδεα περ.
Τὴν νῦν οἶκον ἄπιμον ἔδεις, μνάᾳ δὲ γυναῖκα,
Παῦδά τ' ἀποκτείνεις; ἐμὲ δὲ μεγάλως ἀκαχίζεις.
Ἀλλά σε παύσασθαι κέλομαι, καὶ ἀνωγέμεν ἄλλους.
Τῷ δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα·
Κέρκη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
Θάρσει, μὴ σὺ τάδε μετὰ φρεσὶ σῇσι μελόντων.
Οὐκ ἔστ' οὐδ' ἔσται, οὐδὲ γένηται,
Ὅς κεν Τηλεμάχῳ σῷ υἱεῖ χεῖρας ἐποίσει
Ζώοντός γ' ἐμέθεν καὶ ἐπὶ χθονὶ δερκομένοιο.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, καὶ μὴν τελεσμένον ἔσται,
Αἶψά οἱ ἀμφὶ κελαινὸν ἐρωήσει περὶ δουρὶ
Ἡμετέρῳ· ἐπεὶ καὶ ἐμὲ πολίπορθον Ὀδυσῆα
Πολλάκι γούνασιν οἷσιν ἑφεσσάμενον, κρέας ὀπτὸν
Ἐν χείρεσιν ἔθηκεν, ἐπέσχέ τε οἶνον ἐρυθρόν.
Τῷ μοι Τηλέμαχος πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν
Ἀνδρῶν· ἀδέ τί μιν θάνατον τρομέεσθαι ἄνωγα
Ἐκ γε μνηστήρων· θεὸν δ' οὐκ ἔστ' ἀλέασθαι.
Ὣς φάτο θαρσυνέων, τῷ δ' ἤρτυεν αὐτὸς ὄλεθρον.
Ἡ μὲν ἄρ' εἰσαναβᾶσ' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄρφνα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Εὐπείθει δ' Ὀδυσῆι καὶ υἱεῖ δῖ' ὑφορβὸς
Ἦλυθεν· οἱ δ' ἄρα δόρπον ἐπισσάδον ὠπίζοντο,
Συῶ ἱερώσαντες ἐνιαύσιον. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
Ῥάβδῳ πεπληγυῖα, πάλιν ποίησε γέροντα·
Λυγρὰ δὲ εἵματα ἕσσε περὶ χροΐ, μή ἑ συβώτης
Γνοίη ἐσάντα ἰδών, καὶ ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ
Ἔλθοι ἀπαγγείλων, μηδὲ φρεσὶν εἰρύσαιτο·
Τὸν καὶ Τηλέμαχος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Ἦλθες δῖ' Εὔμαιε· τί δὴ κλέος ἔσ' ἀνὰ ἄστυ;
Ἦ ῥ' ἤδη μνηστῆρες ἀγήνορες εὖδον ἔασιν
Ἐν λόχῳ; ἦ ἔτι μ' αὖτ' ἐρύεται οἶκαδ' ἰόντα;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Οὐκ ἔμελέν μοι τάδε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,

Ἀλλ

Læserat Thesprotos, qui nobis conjuncti erant:
Illum nempe volebant perdere, & destruere ejus cor,
Et victum consumere dulcem plurimum:
Sed Ulysses arcebat & prohibebat licet cupientes.
Hujus nunc domum ingloriam comedis, ambisque uxorem,
Filiumque interficis, me autem valde contristas.
Sed te desinere jubeo, & hortari alios.
Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur:
Filia Icarii prudens Penelope,
Confide, ne tibi hæc in animo tuo curæ sint.
Non est hic vir, neque erit neque sit,
Qui Telemacho tuo filio manus inferat
Vivente quidem me & in terra vidente,
Sic enim edico, idque perfectum erit,
Statim ejus sanguis niger fluet circum lanceam
Nostram: postquam & mihi urbium populator Ulysses
Sæpe genibus suis impositō, carnem assatam
In manibus posuit, præbuitque vinum rubrum.
Ideo mihi Telemachus omnium multo amicissimus est
Virorum: neque ipsum mortem timere jubeo
A procis. Divinitus autem *quæ veniunt* non licet effugere:
Sic dixit confirmans, illi tamen parabat ipse mortem.
Illa igitur conscensis cœnaculis stupendis,
Flebat postea Ulyssem dilectum maritum: donec ei somnum
Dulcem in palpebris posuit cæsia Minerva.
Vespertinus autem Ulyssi & filio divinus fubulcus
Venit: hi autem cœnam scite parabant,
Sue mactato anniculo. at Minerva
Prope stans Laertiadem Ulyssem
Virga percutiens, iterum fecit senem:
Turpes autem vestes induit circum corpus, ne ipsum subulcus
Cognosceret indutum intuens & prudenti Penelopæ
Iret nunciatum, neque mente contineret:
Hunc & Telemachus prior verbis allocutus est:
Venisti divine Eumæe: quænam fama est in urbe?
Num jam proci superbi intus sunt
Ex insidiis? an adhuc me rursus observant domum euntem?
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Non fuit mihi curæ hæc inquirere & interrogare.

Ἄσυ καταβλώσκουσα, πάχισά με θυμὸς ἀνώγει,
Ἀγγελίην ἀπόσσω, πάλιν δ' ὧδ' ἀπονέεσθαι.
Ὣς μ' ἤρησε δέ μοι παρ' ἑταίρων ἄγγελος ὠκὺς
Κήρυξ, ὃς δὴ πρῶτος ἔπος σῇ μητρὶ ἔειπεν.
Ἄλλο δέ τοι τόδε οἶδα, τὸ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ἤδη ὑπὲρ πόλιος ὅδι Ἑρμαῖος λόφος ἐστὶν,
Ἠιόνι, ὅτε νῆα θοὴν ἰδόμην καταῦσαν
Ἐς λιμένα ἡμέτερον· πολλοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες ἐν αὐτῇ·
Βεβρίθει δὲ σάκεσι καὶ ἐγχείῃσιν ἀμφιγύοισι.
Καὶ σφέας ὠΐσθην τὰς ἔμμεναι· οὐδέ τι οἶδα.
Ὣς φάτο. μείδησεν δ' ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
Ἐς πατέρ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδών. ἀλέεινε δ' ὑφορβόν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἂρ παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Δαίνυντ'· οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνου δῶρον ἕλοντο.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΙΡΟΤ ΤΗΣ Ρ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Εἰς πόλιν ἐλθὼν Τηλέμαχος διηγεῖται τῇ μητρὶ Πηνελόπῃ τὰς ἀποδημίας τὰ κεφάλαια. Ὕστερον δὲ Ὀδυσσεὺς ἀχθεὶς ὑπὸ τῶ Εὐμαίου εἰς Ἰθάκην ἀπὸ τῶν ἀγρῶν, εἰς τὸ συμπόσιον τῶν μνηστήρων εἰσέρχεται. ὁ δὲ ποιμὴν ἀπαγγέλλει πῶς ὁ κύων ἀναγνωρίζει τὸν δεσπότην· καὶ ὡς Εὔμαιος μὲν εἰς τὰς ἀγρὰς ὑποστρέφει, Ὀδυσσεὺς δὲ ἐν αὐτοῖς μένει.

Ῥῶ βάλες ἀπόλεσε μυηστῆρα κύων ὃν ἀνέγνω.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Δὴ τότ' ἐπειδὴ ὑπὸ ποσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο·
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
Ἄσυδε ἰέμενος, καὶ ἑὸν προσέειπε συβώτην,
Ἄττ' ἦπιε μὲν ἐγὼν εἶμ' ἐς πόλιν, ὄφρά με μήτηρ
Ὄψεται· (οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι οἴω
Κλαυθμῷ τε στυγερῷ γόῳ τε δακρυόεντε,

Πρὶν

Per urbem incedentem citiſſime me animus juſſit,
Nuncio indicato, rurſus huc redire.
In unum conveniebat autem mecum a ſociis nuntius velox
Præco, qui ſcilicet primus verbum tuæ matri dixit.
Aliud autem tibi hoc novi, hoc enim vidi oculis,
Jam ſuper urbe ubi Mercurialis collis eſt,
Eram iens, quando navem velocem vidi devenientem
In portum noſtrum: multi autem erant viri in ipſa:
Onuſta erat autem ſcutis & lanceis ancipitibus.
Et ipſos putabam illos eſſe: neque quicquam ſcio.
Sic dixit. ſubriſit autem ſacra vis Telemachi,
In patrem oculis aſpiciens: vitavit autem ſubulcum.
Hi poſtquam igitur ceſſarunt a labore, paraveruntque convivium,
Convivati ſunt: neque animus indigebat convivio æquali.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
Tunc nimirum cubitum iverunt, & ſomni donum ceperunt.

ODYSSEÆ HOMERI

LIBRI XVII.

Argumentum.

IN urbem cum veniſſet Telemachus, enarrat matri Penelopæ peregrinationis capita. Poſtea Ulyſſes ductus ab Eumæo in Ithacam ex agris, ad convivium Procorum ingreditur. Poeta autem refert quomodo canis agnoſcat dominum: quodque Eumæus in agros revertitur. Ulyſſes autem inter ipſos manet.

P. Percuſſiſti caprarieque proceque canis quem cognovit.

QUando jam matutina apparuit roſea aurora,
Tunc ſcilicet ſub pedibus ligavit pulchra calceamenta
Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini:
Cepit autem fortem lanceam, quæ ejus palmis apta erat,
In urbem iturus, & ſuum allocutus eſt ſubulcum:
Frater ſenex, equidem vado in urbem, ut me mater
Videat: (non enim ipſam ante ceſſaturam puto
A fletuque odioſo luctuque lacrymoſo,

Πρὸν γ' αὐτὸν μ' ἐσίδηται) ἀπὸ σοί γ' ὧδ' ἐπιτέλλω,
Τὸν ξεῖνον δύσλωον ἀγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' αὖ ἐκεῖθι
Δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ ὅς κ' ἐθέλῃσι
Πύρνον καὶ κοτύλην. ἐμὲ δ' ἔπως ἐστὶν ἄπαντας
Ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἐχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
Οἱ ξείνου δ' ἔπερ μάλα μίμνει, ἄλγιον αὐτῷ
Ἔσσεται. ἢ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλος, ἀδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω.
Πτωχῷ βέλτιόν ἐστι κατὰ πτόλιν ἠὲ κατ' ἀγρὸς
Δαῖτα πτωχεύειν. δώσει δέ μοι ὅς κε θέλησιν.
Οὐ γὰρ ἐπὶ σαθμοῖσι μενέμεν ἔπλετο μοὶ,
Ὥς ἐπιτειλαμένῳ σημαίνειν. πάντα πιθέσθαι.
Ἀλλ' ἔρχευ· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνὴρ ὅδε ὃν σὺ κελεύεις,
Αὐτίκ' ἐπεί κε πυρὸς θερέω, ἀλέη τε γένηται.
Αἰνῶς γὰρ τάδε εἵματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσσῃ
Σήψις ὑπηοίη. ἑκαέργει δέ τοι ἀστυ φατ' εἶναι.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ διὰ σαθμοῖο βεβήκει,
Κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας,
Ἔγχος μὲν ῥ' ἔστησε φέρων πρὸς κίονα μακρὸν,
Αὐτὸς δ' εἴσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.
Τὸν δὲ πολὺ πρώτη ἴδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
Κώεα κατερρῦσα θρόνοις εὖ δαιδαλέοισι·
Δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰδὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
Δμῳαὶ Ὀδυσῆος πολυάρητοι ἠγερέθοντο,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους.
Ἦ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη ἠὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ·
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε δακρύσασα.
Κῦσε δέ μιν κεφαλὴν καὶ ἀμφω φάεα καλὰ,
Καί ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἦλθες Τηλέμαχε γλυκερὸν φάος· οὔ σέ τ' ἐγώγε
Ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὤχεο νηὶ Πύλονδε
Λάθρη ἐμεῦ ἀέκητι φίλυ μετὰ πατρὸς ἀκουήν.
Ἀλλ' ἄγε μοι καπάλεξον ὅπως ἴδωμαι ὀπωπῆς.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα.
Μῆτερ ἐμὴ, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
Ἐν στήθεσσιν ὄρινε, φυγόντι περ αἰπὺ ὀλέθρον.

Ἀλλ'

Priuſquam ipſum me inſpiciat) ſed tibi ſic injungo:
Hunc hoſpitem infelicem duc in urbem, ut illic
Cibum mendicet: dabit autem ei quicunque voluerit
Panem & poculum, mihi autem haudquaquam licet omnes
Homines tolerare, habentem quidem dolores animo.
Hic hoſpes autem ſi valde iraſcetur, gravius ipſi
Erit, certe mihi amicum eſt vera loqui.
Hunc autem allocutus eſt prudens Ulyſſes.
O amice, neque tibi ipſe detineri cupio.
Mendico melius eſt in urbe quam in agris
Cibum mendicare, dabit autem mihi quicumque voluerit.
Non enim ut apud ſtabula maneam amplius ea ætate ſum,
Ut imperanti rectori in omnibus paream.
Sed vade: me autem ducet vir hic quem tu jubes,
Statim poſtquam igne caluero, calorque fuerit.
Graviter enim hæc veſtimenta habeo mala: ne me conficiat
Ros matutinus, procul autem urbem dicitis eſſe.
Sic dixit. Telemachus autem per ſtabulum ibat,
Velociter pedibus procedens: mala autem procis plantabat,
Sed poſtquam pervenit ad domos bene habitatas,
Lanceam quidem poſuit ferens ad columnam longam,
Ipſe autem intro ivit, & tranſivit lapideum limen.
Hunc autem multo prima vidit nutrix Euryclea,
Pelles ſternens ſedibus in affabre factis:
Lacrymans autem poſtea obviam ibat: circumque aliæ
Ancillæ Ulyſſis patientis congregabantur,
Et oſculabantur amplectentes caputque & humeros.
Ipſa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ ſimilis & aureæ Veneri.
Circum autem filium dilectum jecit brachia lacrymans,
Oſculataque eſt ejus caput & ambo lumina pulchra,
Et flens verbis velocibus alloquebatur:
Veniſti Telemache dulce lumen. haud te ego quidem
Viſuram autumabam, poſtquam iveras nave in Pylum
Clam meis ingratiis dilecti ad patris auditionem.
Sed age mihi narra quidnam tibi contigerit videre.
Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:
Mater mea, ne mihi luctum excita, neque mihi cor
In pectoribus commove, elapſo licet ex perniciali exitio.

Ἀλλ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
Ῥέζειν, αἰεὶ ποδὶ Ζεὺς ἄνακτα ἔργα τελέσσῃ.
Αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορηνδε ἐλεύσομαι, ὄφρα καλέσσω
Ξεῖνον ὅτις μοι κεῖθεν ἅμ' ἕσπετο δοῦρο κιόντι.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρόπεμψα σὺν ἀνδράσι ἠδὲ καὶ ἵπποις·
Πείραιον δέ μιν ἶξαγε προπὶ οἶκον ἄγοντα
Ἐνδυκέως φιλέειν, ὄφρ' τίεμεν εἰσόκεν ἔλθω.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Ἡ δ' ὑδρηναμένη, καθαρὰ χροῒ εἵματ' ἑλοῦσα,
Εὔχετο πᾶσι θεοῖσι τελήεσσας ἑκατόμβας
Ῥέζειν, αἰεὶ ποδὶ Ζεὺς ἄνακτα ἔργα τελέσσῃ.
Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα διὰ μεγάροιο βεβήκει
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷγε κύνες ποδὰς ἀργοὶ ἕποντο·
Θεοπρόπιον δ' ἄρα τῷγε χάρμη κατέχεεν Ἀθήνη·
Τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηήσαντο.
Ἀμφὶ δέ μιν μνηστῆρες ἀγήνορες ἠγερέθοντο
Ἔσθλ' ἀγορεύοντες κακὰ δὲ φρεσὶ βυσσοδόμευον.
Αὐτὰρ ὁ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πολλὸν ὅμιλον,
Ἀλλ' ἵνα Μέντωρ ἦσο καὶ Ἄνθρος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
Οἵ τέ οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώιοι ἦσαν ἑταῖροι,
Ἔνθα καθέζετ' ἰὼν· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα.
Τοῖς δ' ἐπὶ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,
Ξεῖνον ἄγων ἀγορηνδε διὰ πόλιν, ἐς δ' ἄρ' ἐπ' αὐτῷ
Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκὰς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη·
Τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Τηλέμαχ', αἶψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
Ὡς τοι δῶρ' ἀποπέμψω ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκε.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Πείραι', ἀγάρ τ' ἴδμεν ὅπως ἔσαι πάνδε ἔργα·
Εἰ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισι
Λάθρῃ κτείναντες, πατρώϊα πάντα δάσονται,
Αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπαυρέμεν ἢ τινα τῶνδε·
Εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ κῆρα φυτεύσω,
Δὴ τότε μοι χαίρουσι φέρειν πρὸς δώματα χαίρων.
Ὣς εἰπὼν, ξεῖνον παλαπαίσιον ἦγεν ἐς οἶκον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἵκοντο δόμους ἐς ναιετάοντας,
Χλαῖναν μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.

Ἐς

Sed lota, puras corpori veſtes ſumens,
In ſuperiora ædium aſcendens cum ſervientibus mulieribus,
Vove omnibus diis perfectas hecatombas
Te ſacrificaturam, ſicubi Jupiter repenſa facta reddat.
At ego *ad* concionem ibo, ut vocem
Hoſpitem, qui me illinc ſimul ſecutus eſt huc venientem.
Illum quidem ego præmiſeram cum divinis ſociis:
Piræum autem ipſum juſſi ad domum ducentem
Studioſe tractare & honorare donec veniſſem.
Sic locutus eſt. illi *quaſi* impennatum *haud evolavit* verbum.
Ipſaque lota, puras corpori veſtes ſumens,
Vovit omnibus diis perfectas hecatombas
Se ſacrificaturam, ſicubi Jupiter remuneratoria opera perfeciſſet.
Telemachus autem poſtea ex domo ivit
Lanceam habens: ſimul eum canes pedibus veloces ſequebantur.
Divinam autem illi gratiam offudit Minerva:
Eumque omnes populi incedentem admirabantur.
Circum autem ipſum proci ſuperbi congregati ſunt
Bona dicentes, mala autem mentibus penitus cogitabant.
At is horum quidem poſtea declinabat multam turbam:
Aſt ubi Mentor ſedebat & Antiphus & Halitherſes,
Qui ei a principio paterni erant ſocii,
Illic ſedit iens: hi autem interrogabant ſingula.
Ad hos autem Piræus lancea inclytus prope venit,
Hoſpitem ducens ad concionem per urbem. neque adhuc diu
Telemachus ab hoſpite longe verſus eſt, ſed aſtitit:
Quem & Piræus prior ſermone alloquebatur:
Telemache, ſtatim jube *ire* meam ad domum mulieres,
Ut tibi dona mittam quæ tibi Menelaus dedit.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Piræe, non enim ſcimus quomodo erunt hæc opera:
Si me proci ſuperbi in domibus
Clam interfecto, paterna omnia divident,
Ipſum habentem te malo frui quam aliquem horum:
Sin ego his cædem & mortem patravero,
Tunc mihi gaudenti portato ad domos gaudens.
Sic locutus, hoſpitem calamitoſum duxit in domum.
At poſtquam pervenerunt ad domos bene habitatas,
Lænam depoſuerunt in lectiſque ſoliiſque:

In-

Ε'ς δ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέσας λύσαντο.
Τὰς δ' ἐπεὶ ἓν δμωαὶ λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας ἕλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
Ἐκ ῥ' ἀσαμίνθων βάντες ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχυτε φέρουσα,
Καλῇ, χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
Νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐπάρυσσε τράπεζαν.
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα,
Εἴδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων.
Μήτηρ δ' ἀντίον ἷζε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
Κλισμῷ κεκλιμένη, λεπτὰ ἠλάκατα στρωφῶσα.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔπτο,
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγών ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
Δέξομαι εἰς εὐνὴν ἣ μοι στονόεσσα πέτυκται,
Αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ ὅ Ὀδυσῆα
Ὤχεθ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐδέ μοι ἔτλης
Πρίν ἐλθεῖν μνηστῆρας ἀγήνορας εἰς τόδε δῶμα,
Νόστον σὸν πατρὸς σάφα εἰπέμεν ἔμπα ἄκουσας.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι μῆτερ ἀληθείην καταλέξω·
Ὤχόμεθ' ἐς τε Πύλον καὶ Νέστορα ποιμένα λαῶν.
Δεξάμενος δέ μ' ἐκεῖνος εὖ ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
Ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡσεί τε πατὴρ ἑὸν υἱὸν
Ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν, ὣς ἐμὲ κεῖνος
Ἐνδυκέως ἐκόμιζε σὺν υἱάσι κυδαλίμοισι.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ὔποτ' ἔρασκε
Ζωὸς ὀδὲ θανόντος ἐπιχθονίων τιν' ἀκοῦσαι,
Ἀλλά μ' ἐς Ἀτρείδην δαΐκλυτον Μενέλαον
Ἵπποισι πρῶτεμψε καὶ ἅρμασι κομητοῖσιν.
Ἔνθ' ἴδον Ἀργείην Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
Ἀργεῖοι Τρῶές τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.
Εἴρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
Οὕτῳ χρὴ ζώοντα ἰκόμην Λακεδαίμονα δῖαν.
Αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα,
Καὶ τότε δή μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέφην,
Ὦ πόποι, ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν εὐνῇ
Ἤθελον εὐνηθῆναι ἀνάλκιδες αὐτοὶ ἐόντες.

Inque labra ingreſſi bene polita lavati ſunt,
Hos autem poſtquam famulæ lavarunt & unxerunt oleo,
Circumque lænas convolubiles jecerunt & tunicas,
Ex balneo egreſſi in ſedibus ſederunt.
Aquam autem ſerva gutturnio infundebat ferens,
Pulchro, aureo, ſuper argenteo lebete,
Ad lavandum: juxta autem politam explicuit menſam.
Panem autem pudica proma appoſuit portans,
Eſcas multas imponens, gratificans de præſentibus.
Mater autem ex adverſo ſedit ad poſtem domus,
Sellæ fulta, tenuia penſa verſans.
Illi autem in cibos paratos appoſitos manus porrigebant.
At poſtquam potus & cibi amorem emiſerunt,
His ſermones occepit prudens Penelope:
Telemache, equidem ego in ſuperiora domus aſcendens
Cubabo in lectum qui mihi luctuoſus eſt,
Semper lacrymis meis irrigatus, ex quo Ulyſſes
Abiit cum Atridis ad Ilium: neque mihi ſuſtinuiſti
Antequam venirent proci ſuperbi in hanc domum,
Reditum tui patris aperte dicere ſicubi audiviſti.
Illam contra Telemachus prudens alloquebatur:
Enimvero ego tibi mater veritatem narrabo:
Ivimus inque Pylum & ad Neſtorem paſtorem populorum.
Excipiens autem me ille in altis domibus,
Amantiſſime tractavit, tanquam pater ſuum filium
Reverſum longo poſt tempore recens aliunde, ſic me ille
Studioſe curavit cum filiis glorioſis.
At Ulyſſem miſerum nunquam ajebat
Vivum neque mortuum ex terreſtrium ullo *ſe* audiviſſe,
Sed me ad Atridem lancea inclytum Menelaum
Cum equis miſit & curribus conglutinatis.
Ubi vidi Argivam Helenam cujus cauſa multi
Argivi Trojanique deorum voluntate laboraverunt.
Interrogabat autem ſtatim poſtea prælio ſtrenuus Menelaus
Cujus *rei* indigens veniſſem *in* Lacedæmonem divinam.
At ego ei omnem veritatem dixi.
Et tunc ſcilicet me verbis excipiens alloquebatur:
Papæ, utique valde fortis viri in lecto
Voluerunt dormire imbelles ipſi cum ſint.

Si-

Ὡς δ' ὁπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
Νεβρὼ κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνὼς,
Κνημοὺς ἐξερύσῃσι καὶ ἄγκεα ποιήεντα
Βοσκομένη, ὁ δέ τ' ὦκα ἑλὼν εἰσήλυθεν ἀνλῶ,
Ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφῆκεν·
Ὡς Ὀδυσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφῆσει.
Αἶ γὰρ Ζεύ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Τοῖος ἐὼν οἷός ποτ' ἐὺκτιμένῃ ἐνὶ Λέσβῳ
Ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀνάσσας,
Καδδ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοί·
Τοῖος ἐὼν μνηστῆρσιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσεύς.
Πάντες κ' ὠκύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
Ταῦτα δ' ἃ μ' εἰρώτας καὶ λίσσεαι, οὐκ ἂν ἔγωγε
Ἄλλα παρὲξ ἄποιμι παρακλιδὸν, οὐδ' ἀπατήσω.
Ἃ δὲ τὰ μέν μοι ἔειπε γέρων ἁλιος νημερτὴς,
Ὧν οὐδέ τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος οὐδ' ἐπικεύσω.
Φῆ μιν ὅδ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατερὰ λέχεα ἔχοντα,
Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἥ μιν ἀνάγκη
Ἔχει· ὁ δ' οὐ δύναται ἣν πατρίδα γαῖαν ἱκέσθαι.
Οὐ γὰρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρετμοι, οὐ ἑταῖροι
Οἵ κέ μιν πέμποιεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
Ὡς ἔφατ' Ἀτρεΐδης δερκυλυτὸς Μενέλαος.
Τοῦτα τελευτήσας νέομαι· ἔδοσαν δέ μοι ἔρον
Ἀθάνατοι, οἱ μ' ὦκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
Ὡς φάτο. τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὄρινε.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἦσι ὅδ' ἀσάφα οἶδεν· ἐμεῖο δὲ σεύδεο μῦθον·
Ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ὡς ἦσι Ὀδυσεὺς ἤδη ἐν πατρίδι γαίῃ
Ἧμενος ἢ ἕρπων, πάϊδε πεύθόμενος κακὰ ἔργα,
Ἑστίν, ἀπὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει.
Τοῖον ἐγὼν οἰωνὸν εὐσταλμαι ἐπὶ νηὸς
Ἧμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
Αἲ γὰρ δὴ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη.
Τῷ κε πάχα γνοίης φιλότητά τε πολλὰ τε δῶρα

Sicut quando in arbuſto cerva fortis leonis
Hinnulis cubitum poſitis recens natis lactentibus,
Saltus inquirit & valles herboſas
Paſcens, hic autem poſtea ſuum ingreditur in cubile,
Ambobuſque illis ingratam mortem infert:
Sic Ulyſſes illis ingratam mortem inferet.
Utinam enim o Jupiter pater, & Minerva & Apollo,
Talem ſe ferens qualis olim bene ædificata in Lesbo
Ex provocatione cum Philomelide luctatus eſt ſurgens,
Dejecitque fortiter, gaviſi ſunt autem omnes Achivi:
Talem ſe ferens *utinam* cum procis verſaretur Ulyſſes.
Omnes brevis ævi fierent & amararum nuptiarum.
Hæc autem quæ me interrogas & precaris, haud ego
Alia præter *verum* dicam declinando, neque decipiam.
Sed quæ quidem mihi dixit ſenex marinus verax,
Horum nullum tibi ego occultabo verbum neque abſcondam.
Ajebat ipſum is in inſula *ſe* vidiſſe duros dolores habentem,
Nymphæ in domibus Calypſus, quæ ipſum coactu
Tenet: is autem non poteſt ſuam in patriam terram venire.
Non enim ei adſunt naves remigabiles, & ſocii
Qui etiam ipſum mittant ſuper lata dorſa maris.
Sic ait Atrides lancea inclytus Menelaus.
His perfectis redii: dederunt autem mihi ventum
Immortales, qui me ocyus dilectam in patriam miſerunt.
Sic dixit. illi autem animum in pectoribus movit.
Poſt hæc vero etiam locutus eſt Theoclymenus divinus:
O uxor venerabilis Laertiadæ Ulyſſis,
Equidem iſte non aperte ſcit: meo autem attende ſermoni:
Vere enim tibi vaticinabor, neque occultabo:
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hoſpitaliſque menſa,
Domuſque Ulyſſes ſtrenui *in* quam adveni,
Quod equidem Ulyſſis jam in patria terra
Sedens vel ſerpens, hæc audiens mala facinora,
Eſt, at procis malum omnibus molitur.
Tale augurium ego bene tabulata in navi
Sedens obſervavi, & Telemacho clamavi.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Utinam hoc hoſpes verbum perfectum ſit:
Ideo cito cognoſceres amicitiamque multaque dona

Ex

Ἐξ ἐμέ, ὡς αὖ τίς σε σαωσέμεν ἠμὲ καὶ ἄλλους.
Ὡς οἱ μὲν ποιοῦσι πρὸς ἀλλήλους ἀγορεύων·
Μνησῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσῆϊ μεγάροιο
Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέῃσιν ἰεῖσαι
Ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
Ἀλλ' ὅτε δαινυμένοισιν ἐλώ, καὶ ἐπήλυθε μῆλα
Πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον οἵ τοπάρος περ,
Καὶ τότε δή σφιν ἔειπε Μέδων, (ὃς γάρ ῥα μάλιστα
Ἥδανε κηρύκων, καί σφιν παρεγίνετο δαιτὶ)
Κοῦροι, ἐπειδὴ πᾶσιν ἐτέρφθητε φρένα δαῖτι,
Ἔρχεσθε πρὸς δώμαθ', ἵν' αὖτιν ὠμὸν ἔασιν δεῖπνα,
Οὐ μὲν γάρ τι χέρηιον εὖ ὧρμη δεῖπνον ἑλέσθαι.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' αὐτοῦσιν ἔβαν, πίθοντό τε μύθῳ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκοντο δόμους δῖοι ναιετάοντας,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας·
Ἱέρευον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
Δαῖτ' αὐτωμένοι. τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
Ὦτρυνον Ὀδυσῆός τ' ἰέναι καὶ δῖ' ὑφορβόν.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε συβώτης ἀρχαμέων ἀνδρῶν,
Ξῶν', ἐπεὶ ἄρ δ' ἤπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεν·
Σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός, ἦ σ' ἂν ἐγωγε
Αὐτὸν βουλόμενον σαώμεν ῥυπάρα γενέσθαι·
Ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι, καὶ δείδια μή μοι ὀπίσω
Νεικείῃ. χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί·
Ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν. δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
Ἦμαρ, ἀταρ τάχα τοι πόσιν ἔσπερα ῥίγιον ἔσται.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Γιγνώσκω, φρονέω· τὰ γὰρ δὴ νοέοντι κελεύεις.
Ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπεσσι διαμπερὲς ἡγεμόνευε.
Δὸς δέ μοι ἐκ ποδὸς τοι ῥόπαλον, τετμημένον ἐστίν,
Σκηρίπτεσθ' ἐπεὶ φάτ' ἀσφαλὲς ἔμμεναι ἠδέ.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήρην
Πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ τρόφις ἦεν ἀορτήρ.
Εὔμαιος δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
Τὼ βήτην. σαῦλοι δὲ κύνες καὶ βώτορες ἀνδρὲς
Ῥῦτ' ὄπισθε μένοντες. ὁ δ' ἐς πόλιν ἤγεν ἀνάκτα
Πτωχῷ λωβητῆρι ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕστο.

Ἀλ

Ex me, ut aliquis te occurrens beatum prædicaret.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
Proci autem ante Ulyssis domum
Discis delectabantur & tragulis mittendis
In præparato pavimento, ubi antea contumeliam exercuerant.
Sed quando jam prandendi tempus erat, & advenerunt oves
Undique ex agris, hi autem agebant *eas* qui antea,
Tunc ipsis dixit Medon, (hic enim maxime
Placebat præconum, & ipsis aderat convivio)
Juvenes, postquam jam omnes delectati estis mente certaminibus,
Ite ad domos, ut paremus convivium.
Non enim malum est suo tempore prandium capere.
Sic ait. illi autem surgentes ibant, obtemperabantque sermoni.
At postquam venerunt in domos bene habitatas,
Læenas quidem deposuerunt in sedibus thronisque,
Ipsi autem sacrificaverunt oves magnas & pingues capras:
Sacrificaverunt autem sues pingues & bovem armentalem,
Convivium parantes. hi autem ex agro ad urbem
Contendebant Ulyssesque ire & divinus subulcus.
Post hæc autem sermones occepit subulcus princeps virorum:
Hospes, quoniam postea in urbem ire cupis
Hodie, sicut jussit dominus meus, certe te ego
Hic vellem stabulorum custodem fieri:
Sed vereor & timeo ne me postea
Objurget. difficiles enim dominorum sunt minæ.
Sed age nunc eamus. jam enim processit maxime
Dies; at mox ad vesperam frigidus erit.
Illum respondens alloquebatur prudens Ulysses:
Cognosco, mente teneo: hæc jam intelligenti præcipis.
Sed eamus: tu autem deinde plane duc.
Da autem mihi sicubi baculum incisum est,
Ad innitendum, quoniam dicitis valde difficilem esse viam.
Dixit, & circum humeros turpem jecit peram
Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Eumæus autem ei baculum animo *ejus* gratum dedit,
Hi ibant. stabulum autem canes & pastores viri
Custodiebant a tergo manentes. hic autem in urbem duxit regem
Mendico misero similem & seni,
Fulcientem *se*: illeque turpi circum corpus amictu amictus erat.

Sed

Ἀλλ' ὅτε δὴ σχίζοντες ὁδὸν κάτα παπαλέεσσαν
Ἆσε ἐγγὺς ἔσαν, ἧχή τ' ἐπὶ κρηῶν ἀφίκοντο
Τυκτῶν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
Τῷ ποίησ' Ἰθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
Ἀμφὶ δ' ἄρ' ἀγείρων ὑδατοτρεφέων ἰὼ ἄλσος
Πάντοσε κυκλοτερὲς, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
Τ' ἔνθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε πέτυτο
Νυμφάων. ἔνθι πάντες ἐπιρρέζεσκον ὁδῖται·
Ἔνθά σφεας ἐκίχαν' ὑὸς Δολίοιο Μελανθεύς,
Αἶγας ἄγων ἃ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
Δεῖπνον μνηστῆρεσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες.
Τὰς δὲ ἰδὼν νείκεσεν, ἐπὶ τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε
Ἔκπαγλον καὶ ἀεικές· (ἔρεπε δὲ κῆρ Ὀδυσῆϊ)

Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἡγηλάζει·
Ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
Πῇ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πωχὸν ἀνιηρὸν, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρα;
Ὃς πολλῇσι φλιῇσι παρασταὶ φλίψεται ὦμους,
Αἰτίζων ἀκόλους, ἐκ ἄρας ἠδὲ λέβητας.
Τόν κ' εἴ μοι δοίης σαδμῶν ῥυτῆρα γενέσθαι,
Σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλόν τ' ἐρίφοισι φορῆϊ,
Καί κεν ὀρόν πίνων, μεγάλῳ ἐπιγνίδα θεῖτο.
Ἀλλ' ἐπεὶ ὃν δὴ ἔργα κακ' ἐμμάθεν, ἐκ ἐθελήσει
Ἔργον ἐποίχεσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
Βούλεται αἰτίζων βόσκειν ᾧ γαστέρ' ἄνωλπιν.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε κῆ τετελεσμένον ἔσται.
Αἴ κ' ἔλθῃ πρὸς δῶματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
Πολλά οἱ ἀμφὶ κάρῃ σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμάων
Πλαδραὶ ἀποτρέψουσι, δόμον κάτα βαλομενοίο.
Ὣς φάτο· κῆ παρίων λὰξ εὐθρεν ἀφραδίῃσιν
Ἰσχίῳ· ἐδέ μιν ἐκπρὸ ἀπαρπίσθη ἐσυφέλιξεν,
Ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως. ὁ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσεὺς,
Ἦ ἐ μεταίξας ῥοπάλῳ ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
Ἦ πρὸς γλῶ ἐλάσειε κάρη, ἀμφ' ἔδας ἀείρας,
Ἀλλ' ἐπεστόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο. τὸν δὲ συβώτης
Νείκεσεν ἄντα ἰδών· μέγα δ' ὄξατο χεῖρας ἀνασχών,

Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἴ ποτ' Ὀδυσσεὺς
Τμῆ ἐπὶ μηρί' ἔκηε καλύψας πίονι δημῷ
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρήηνατ' ἐέλδωρ,

Ὡς

Sed quando jam euntes viam per aſperam
Urbem prope erant, & ad fontem pervenerant
Structum, pulchre fluentem, unde aquabantur cives,
Quem fecerat Ithacus & Neritus & Polyctor:
Circum autem alnorum aquaticarum erat nemus
Undique rotundum, frigida autem defluebat aqua
Alte ex petra: ara autem deſuper facta erat
Nympharum, ubi omnes ſacrificabant viatores:
Illic ipſos invenit filius Doli Melantheus,
Capras agens quæ omnibus antecellebant gregibus,
Prandium procis: duo autem ſimul ſequebantur paſtores.
Illos autem intuitus objurgavit, verbumque dixit, & prolocutus eſt
Minax & contumelioſum: (movit autem cor Ulyſſis)
Nunc quidem omnino malus malum ducit:
Ut ſemper ſimilem ducit Deus ad ſimilem.
Quo jam hunc ſectatorem epularum ducis invidende ſubulce
Mendicum moleſtum conviviorum perniciem?
Qui multis poſtibus aſtans atteret humeros,
Petens fruſta, non enſes neque lebetes.
Hunc ſi mihi dares ſtabulorum cuſtodem fieri,
Cortis purgator ut ſit, frondemque hœdis ferat,
Equidem ſerum bibens, magnum femur *ſuum* efficeret.
Sed quoniam facinora mala didicit, non volet
Opus adire, ſed tremulus reptans per populum
Vult mendicando paſcere ſuum ventrem inſatiabilem.
Sed tibi edico, quod & perfectum erit:
Si iverit ad domos Ulyſſis divini,
Multa ei circum caput ſcabella virorum ex manibus
Latera deterent per domum percuſſo.
Sic dixit, & accedens calce inſultavit inſipientia
Coxæ: neque ipſum extra viam excuſſit,
Sed manſit firme. cogitavit autem Ulyſſes,
An irruens baculo animam eriperet ei,
An ad terram dejiceret caput, ad ſolum extollens,
Sed duravit, animumque cohibuit. illum autem ſubulcus
Increpuit contra intuitus; valde autem precatus eſt manus tollens:
Nymphæ fontanæ, filiæ Jovis, ſi unquam Ulyſſes
Vobis femora combuſſit cooperiens pingui adipe
Agnorum & hœdorum, hoc mihi perficite votum,

Ὡς ἦλθοι μὲν κεῖνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων·
Τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἅπασας,
Τὰς νῦν ὑβρίζων φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεί.
Ἄσυ κατ' · αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Ὤ πόποι, οἷον ἔειπε κύων ὀλοφώϊα εἰδώς,
Τόν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὐσελμοιο μελαίνης
Ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίοτον πολὺν ἄλφοι,
Αἴ γὰρ Τηλέμαχον βάλοι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
Ὡς Ὀδυσῆί γε πάντας ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.
Ὣς εἰπὼν, τὰς μὲν λίπεν αὐτόθι ἦκα κιόντας·
Αὐτὰρ ὁ βῆ· μάλα δ' ὦκα δόμους ἴκανεν ἄνακτος.
Αὐτίκα δ' εἴσω ἴεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι κάθιζεν
Ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
Τῷ παρὰ μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν οἱ πονέοντο·
Σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα.
Ἔδμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσεὺς ἧς δῖος ὑφορβὸς
Σκήπτῳ ἐρχόμενος. περὶ δὲ σφέας ἤλυθ' ἰωὴ
Φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι βάλλετ' ἀείδειν
Φήμιος. αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἑλὼν προσέειπε συβώτην,
Εὔμαι, ἦ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
Ῥεῖα δ' ἀείγνωστ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
Ἕξ ἑτέρων ἕτερ' ἐστὶν· ἐπήσκηται δέ οἱ αὐλὴ
Τοίχῳ καὶ θριγκοῖσι, θύραι δ' εὐεργέες εἰσὶ
Δικλίδες· οὐκ ἄν τις μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσαιτο.
Γιγνώσκω δ' ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα πίδεσθαι
Ἄνδρες· ἐπεὶ κνίσση μὲν ἀνιόσθην, ἐν δέ τε φόρμιξ
Ἥπυε, τῶ ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ῥεῖα ἔγνως· ἐπεὶ οὐδὲ πάρ' ἄλλα πέρ εὖ' ἀνοήμων.
Ἀλλ' ἄγε δὴ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
Ἦ ἐὰ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους δ' ναιετάοντας,
Δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμενον, ἐγὼ δ' ἔμι προπάροιθε.
Μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή πίς σ' ἔκτοσθε νοήσας
Ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἀνώγω.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ φρονέοντι κελεύεις·

Ἀλλ'

Ut veniat ille vir, ducatque ipſum deus:
Hoc pacto tibi comtus diſſiparet omnes,
Quos nunc protervus fers, vagans ſemper
Per urbem. at pecudes mali perdunt paſtores.
Hunc autem rurſus alloquebatur Melanthius caprarius caprarum:
Papæ, quid dixit canis verſutias callens,
Hunc aliquando ego in navi bene tabulata nigra
Agam longe ab Ithaca, ut mihi victum multum inveniat.
Utinam enim Telemachum interficiat arcitenens Apollo
Hodie in domibus. vel a procis interficiatur,
Nam Ulyſſi quidem procul periit reditus dies.
Sic locutus, hos quidem liquit illic placide euntes:
At ipſe ivit: admodum vero celeriter ad domos pervenit heri.
Statim autem introivit, cumque procis ſedit
Ex adverſo Eurymacho: hunc enim amabat maxime.
Illi quidem carnium partem appoſuerunt qui laborabant:
Panem autem verecunda proma appoſuit ferens,
Ad comedendum. prope autem Ulyſſes & divinus ſubulcus
Steterunt venientes. circum autem ipſos venit ſonitus
Citharæ concavæ: etenim illis occeperat canere
Phemius. at ille manum prehendens alloquebatur ſubulcum:
Eumæe, certe nimis ſcilicet hæ ſunt ædes pulchræ Ulyſſis,
Facileque notabiles etiam inter multas viſu.
Ex aliis aliæ aptæ ſunt: ornatum eſt autem eis atrium
Muro & ſeptis, januæ autem bene munitæ ſunt
Biſores: haud quiſquam eas vir expugnaret.
Cognoſco autem quod multi in ipſa convivia inſtituunt
Viri: quoniam nidor etiam aſcendit, & cithara
Sonat, quam convivio dii fecerunt ſociam.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Facile noſti: ſiquidem ne cætera quidem es bardus.
Sed age jam conſultemus quomodo erunt hæc opera.
Vel tu primus ingredere domos bene habitatas,
Inferque te procis, ego autem relinquar hic:
Sin vis, remane, ego autem ibo præ.
Neque tu tarda, ne quis te extra conſpicatus
Vel percutiat, vel pellat: hæc enim te reputare jubeo.
Huic autem reſpondit poſtea pertolerans divinus Ulyſſes:
Scio, teneo: hæc intelligenti præcipis:

Αλλ' ἔρχεο προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
Οὐ γάρ τι πλυνέων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων.
Τολμᾷς μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω.
Γαστέρα δ' ὅππως ἐστὶν ἀποκρύψαι μεμαυῖαν
Οὐλομένῳ, ἢ πολλὰ κακὰ ἀνθρώποισι δίδωσι.
Τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες ἐύζυγοι ὁπλίσσονται
Πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.
Ὡς οἱ μὲν πιαῦται πρὸς ἀλλήλας ἀγόρευον,
Ἂν δὲ κύων κεφαλήν τε καὶ ἄκμενος ἔσχεν
Ἄργος Ὀδυσῆος πολυκάσιγνητος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
Θρέψε μέν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἱρὴν
Ὤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
Αἶγας ἐπ' ἀγροτέρας, ἠδὲ πρόκας, ἠδὲ λαγωούς.
Δὴ τότε κεῖτ' ἀπόδεκτος ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
Ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἣ οἱ προπάροιθε θυράων,
Ἡμιόνων τε βοῶν τε ἅλις κέχυτ'· ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
Δμῶες Ὀδυσῆος τέμενος μέγα κοπρήσοντες.
Ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος ἐπίπλειος κυνοραιστέων.
Δὴ τότε γ' ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσέα ἐγγὺς ἐόντα,
Οὐρῇ μέν ῥ' ὃγ' ἔσηνε, καὶ οὖατα κάββαλεν ἄμφω·
Ἄσσον δ' οὐκ ἔτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
Ἐλθέμεν. αὐτὰρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
Ῥεῖα λαθὼν Εὔμαιον· ἄφαρ δ' ἐρεείνετο μύθῳ,
Εὔμαι, ἦ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ·
Καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ πόδε γ' ὀξὺ σάφα οἶδα
Εἰ δὴ καὶ ταχὺς ἔσκε θέειν ἐπὶ εἴδεϊ τῷδε,
Ἦ αὔπως, οἷοί τε τραπεζῆες κυσὶν ἀνδρῶν
Γίγνονται, ἀγλαΐης δ' ἕνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Καὶ λίην ἀνδρός γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.
Εἰ τοιόσδ' ἔη ἦμεν δέμας ἠδὲ καὶ ἔργα
Οἷόν μιν Τροίηνδε κιὼν κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Αἶψά κε θηήσαιο ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.
Οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
Κνώδαλον ὅ, τι τὴν ἴδοιτο· καὶ ἴχνεσι γὰρ περιῄδη·
Νῦν δ' ἔχεται κακότητι, ἄναξ δέ οἱ ἄλετο πάτρης
Ὤλεσε· τὸν δὲ γυναῖκες ἀκηδέες ἀκομέουσι.
Δμῶες δ' οὔτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέως ἀνάκτες,

Οὐκ

Sed i præ, ego autem relinquar hic:
Non ſum enim plagarum indoctus, neque ictuum.
Patiens mihi animus, quoniam mala multa paſſus ſum
Undis & in bello: cum illis hoc etiam fiat.
Ventrem autem haudquaquam eſt abſcondere cupidum
Perditum, qui multa hominibus dat.
Cujus gratia & naves bene tranſtratæ armantur
Pontum ſuper indomitum, mala inimicis ferentes.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant.
Surſum autem canis caputque & aures jacens levavit
Argus Ulyſſis calamitoſi, quem quondam ipſe
Nutrierat quidem, neque *tamen* perceperat fructum & uſum:
prius enim in Ilium ſacrum
Iverat. hunc autem antea ducebant juvenes viri
Capras ad ſylveſtres, & cervos, & lepores.
Tunc jacebat neglectus abſente domino,
In multo ſtercore, quod ei ante fores.
Mulorumque boumque affatim ſuſum erat: donec auferrent
Servi Ulyſſis nemus magnum ſtercoraturi.
Illic canis jacebat Argus plenus ricinorum.
Ibi tum ut agnovit Ulyſſem prope eſſe,
Cauda quidem hic adulabatur, & aures motabat ambas:
Prope autem non item potuit ſuum dominum
Venire. at iſte eo procul viſo abſterſit lacrymam,
Facile latens Eumæum: ſtatim autem interrogabat verbo:
Eumæe, certe nimis mirum eſt, canis hic jacet in fimo:
Pulcher quidem corpore eſt, at hoc non certo ſcio
An ſcilicet etiam velox fuerit ad currendum cum forma iſta,
An ſecus, quales menſarii canes virorum
Sunt, decoris autem gratia nutriunt domini.
Hunc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Et ſane viri canis hic eſt procul mortui.
Si talis eſſet & corpore & operibus,
Qualem ipſum ad Trojam iens reliquit Ulyſſes,
Statim admirareris videns velocitatem & fortitudinem.
Non enim effugiebat profundæ in profunditatibus ſylvæ
Fera, quamcumque viderat: & veſtigiis enim ſciebat:
Nunc autem tenetur malo, dominus autem ejus extra patriam
Periit: hunc autem mulieres negligentes non curant.
Servi autem quando non amplius imperant domini,

Οὐκ ἔτ' ἔπειτ' ἐθέλησιν ἐναίσιμα ἐργάζεσθαι.
Ἡμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεύς
Ἀνέρος, ὅστ' αὐ μιν κατὰ δῆλιον ἦμαρ ἕλησιν.
Ὣς ἔφατ', εἰσῆλθε δόμους δ' ὑπερπόντιος.
Βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς.
Αἶγον δ' αὖ κατὰ μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
Αὐτὰρ ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοσῴ εἰλιπότῳ.
Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἴδε Τηλέμαχος θεοειδὴς
Ἐρχόμενον κατὰ δῶμα συβώτῃ· ὦκα δ' ἔπειτα
Νεῦσ' ἐπὶ οἱ καλέσας. ὁ δὲ παπτῆνας ἕλε δίφρον
Κείμενον, ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίζεσκεν κρέα πολλὰ
Δαιόμενος μνηστῆρσι δόμον κάτα δαινυμένοισι.
Τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
Αἰνείᾳ· ἔνθα δ' ἄρ' αὖτος ἐφέζετο. τῷ δ' ἄρα κῆρυξ
Μοῖραν ἑλὼν ἐπόδην, κανέῳ τ' ἐκ σῖτον ἀείρας·
Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὖτον ἐδύσετο δῶματ' Ὀδυσσεύς,
Πτωχῷ λυγαλέῳ εἰναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
Σκηπτόμενος· περὶ δὲ λυγρὰ ἑοῖ χροῒ εἵματα ἕστο.
Ἵζε δ' ἐπὶ μελίνης οὐδοῦ εὐτύκτου θυράων,
Κλινάμενος κανόνι κυπαρισσίνῳ, ὅν ποτε τέκτων
Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ σανίδμου ἴθυνε.
Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἱ καλέσας προσέειπε συβώτην,
Ἄρτον δ' ἕλον ἑλὼν πεπυκασμένον ἐν κανέοιο,
Καὶ κρέα, ὅσσ' οἱ χερσὶν ἐχανδάνετον ἀμφιβαλόντε,
Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων· αὐτὰρ τε κέλευε
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
Αἰδὼς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ προίκτῃ.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχός τοι ξεῖνε διδοῖ τάδε, καί σε κελεύει
Αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας.
Αἰδὼ δ' οὐκ ἀγαθὴ φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προίκτῃ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
Καί οἱ πάντα γενοιὸ ὅσα φρεσὶν ἧσι μενοινᾷ·
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφοτέρῃσιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
Αὖθι, ποδῶν προπάροιθεν, ἀεικελίης ἐπὶ πήρης·
Ἥσθιε δ' ὡς ὅτ' ἀοιδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν,
Εὖθ' ὅδ' ἐδαιτυμόνεσσι, ὁ δ' ἐπαύσατο δείου ἀοιδός.

360 Μνη-

Non amplius poſtea volunt officium facere.
Dimidium enim virtutis aufert late ſonans Jupiter
Viri, quando ipſum ſervilis dies occupat.
Sic locutus, ingreſſus eſt domos bene habitatas.
Ivit autem recta *per* domum ad procos ſuperbos.
Argum autem contra occupavit fatum nigræ mortis,
Statim ut viderat Ulyſſem vigeſimo anno.
Primus autem vidit Telemachus divinus
Venientem per domum ſubulcum: celeriterque deinde
Innuit ad ſe vocans. atque ille circumſpectans cepit ſellam
Jacentem, ubi coquus inſidere ſolebat carnes multas
Incidens procis in domo convivantibus.
Hanc depoſuit potans ad Telemachi menſam
Ex adverſo: ibi ſcilicet ipſe ſedebat: huic autem præco
Partem capiens ponebat, ex caniſtroque panem ſumens.
Propius accedendo autem poſt ipſum intravit domos Ulyſſes,
Mendico ſqualido ſimilis & ſeni,
Scipioni innixus: illoque ſordidato circum corpus amictu amictus erat.
Sedebat autem in fraxineo limine intra januas,
Innixus limini cypariſſeo quod quondam faber
Poliverat ſcite, & ad normam direxerat.
Telemachus autem ad ſe vocatum alloquebatur ſubulcum,
Panemque totum ſumens perpulchro ex caniſtro,
Et carnes uti ei manus capiebant comprehendenti:
Da hoſpiti hæc ferens: ipſumque jube
Mendicare prorſus omnes adeuntem procos.
Pudor enim non eſt bonus indigenti viro gratis habere cupienti.
Sic dixit. ibat autem ſubulcus poſtquam verbum audivit:
Prope autem ſtans verbis velocibus alloquebatur.
Telemachus tibi hoſpes dat hæc, & te jubet
Mendicare prorſus omnes adeuntem procos.
Pudorem autem non bonum dicit eſſe viro gratis accipere geſtienti.
Hunc autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Jupiter rex, Telemachus mihi in viris beatus ſit,
Et ei omnia fiant quæcunque animo ſuo cogitat.
Dixit, & ambabus accepit, & depoſuit
Illic, pedes ante, indecenti in pera:
Comedebat autem uſque dum cantor in ædibus canebat,
Donec ille cœnaverat, iſte ceſſabat divinus cantor.

Μνησῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρ'. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
Ὤτρυν' ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνησῆρας ἀγείροι,
Γνοίη θ' οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι οἵ τ' ἀθέμιστοι.
Ἀλλ' ἀδ' ὡς πὶν ἔμελλ' ἀπαλεξήσειν κακότητος.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσων ἑνδέξια φῶτα ἕκαστον,
Πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡσεὶ πτωχὸς πάλαι ἐών.
Οἱ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
Ἄλλήλους τ' ἤροντο τίς εἴη καὶ πόθεν ἔλθοι.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης
Τῶνδε περὶ ξείνου· ἦ γάρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
Ἦτοι μέν οἱ δῶρα συβώτης ἡγεμόνευεν,
Αὐτὸν δ' ἐ σάφα οἶδά πόθεν γένος ἔμμεναι εὔχεται εἶναι.
Ὣς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην,
Ὦ πόπ' ῥίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
Ἤγαγες; ἦ ἀρκ ἄλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι
Πτωχοὶ ἀνιηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
Ἦ ὄνοσαι ὅπ τοι βίοτον κατέδουσιν ἄνακτος
Ἐνδάδ' ἀγερόμενοι; σὺ δὲ καὶ ποθι τόνδ' ἐκάλεσσας;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Ἀντίνο', ἠ μὲν καλὰ κὴ ἐσθλὸς ἐὼν ἀγορᾶφις.
Τίς γὰρ δὴ ξεῖνον καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
Ἄλλόν γ' εἰ μὴ τῶν οἳ δημιοεργοί ἔασιν;
Μάντιν, ἢ ἰητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,
Ἦ καὶ θέσπιν ἀοιδὸν, ὅ κεν τέρπησιν ἀείδων;
Οὗτοι γὰρ κλητοί γε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
Πτωχὸν δ' ἐκ ἄν τις καλέοι τρύξοντα ἑαυτόν.
Ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς πέρι πάντων εἰς μνησήρων
Δμωσὶν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὖτ' ἐμοί· αὐτὰρ ἔγωγε
Οὐκ ἀλέγω, ἕως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
Ζώει σύν μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Σίγα, μή μοι τῶνδ' ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν.
Ἀντίνοος δ' εὖ οἶδε κακῶς ἐρεθίζεμεν αἰεὶ
Μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.
Ἦ ῥα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀντίνο', ἦ μάλα καλὰ, πατὴρ ὡς κήδεα ἶσον,
Ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο διέσσαι

Μύ-

Proci autem tumultuabantur per ædes. at Minerva
Prope astans Laertiadæ Ulyssi
Hortabatur ut panes a procis congregaret,
Cognosceretque quinam essent justi quique injusti.
Sed neque sic quenquam exempturus erat malo.
Institit autem ire petiturus dextre a viro quoque
Undique manum porrigens, tanquam olim mendicus fuisset.
Hi autem miserantes dabant, & mirabantur ipsum:
Mutuos autem interrogabant quis esset & unde venisset,
His autem interloquebatur Melanthius custos caprarum.
Audite me proci inclytæ reginæ
Isto de hospite: certe enim antea ipsum vidi.
Equidem eum huc subulcus duxit,
Ipsum autem non aperte scio unde *se* genere dicat esse.
Sic ait. Antinous autem verbis objurgabat subulcum:
O famose subulce, cur tu hunc in urbem
Duxisti? an non satis nobis errones sunt alii
Mendici molesti, epularum pestes?
An te juvat quod vitam edunt regis
Hic congregati? tu autem etiam alicunde hunc vocasti?
Hunc autem respondens alloquebaris Eumæe subulce:
Antinoe, non quidem bona licet bonus dicis.
Quis enim hospitem vocat aliunde ipse adiens
Alium nisi eorum *aliquem* qui publici operarii sunt?
Vatem vel sanatorem malorum, vel fabrum lignorum,
Vel etiam divinum cantorem, qui delectet canens?
Hi enim vocati hominum super infinita terra.
At mendicum nemo vocaverit comesurum seipsum, *i. e. ejus bona.*
Sed semper molestus super omnes es procos
Servis Ulyssis, præcipue autem mihi: at ego
Non curo, donec mihi prudens Penelope
Vivit in domibus & Telemachus divinus,
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Tace, ne mihi huic respondе multum verbis.
Antinous enim consuevit male irritare semper *quosdam*
Verbis molestis, quin incitat etiam alios.
Dixit, & Antinoum verbis velocibus alloquebatur:
Antinoe, certe me bene pater uti curas filium,
Qui hospitem jussisti a domo exire

Ver-

Μύθῳ ἀναγκαίῳ· μὴ πᾶσι θεὸς τελέσειε.
Δός οἱ ἐλών· ἔ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε.
Μήτ' ἂν μητέρι ἐμῇ ἄζῳ τόγε, μήτέ πι ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' ἔ τοι οἰσὶν ἐνὶ φρεσὶ νόημα.
Αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺ βέλεαι ἢ δόμεν ἄλλῳ.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπε,
Τηλέμαχ' ὑψαγόρη, μεγάθου ἄσχεσε, ποῖον ἔειπες;
Εἴ οἱ τόσσον ἄπαντες ὀρέξειαν μνηστῆρες,
Καί κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἴκου ἐρύκοι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ βρῶσιν ἐλὼν ὑπέφηνε τραπέζη
Καίμενον, ᾧ ῥ' ἔπεχεν λιπαρὰς πόδας εἰλαπινάζων.
Οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλῆσαν δ' ἄρα πήρω
Σίτου καὶ κρειῶν. πάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεὺς
Αὖθις ἐπ' ἠδὸν ἰὼν προικὸς γεύεσθαι Ἀχαιῶν.
Στῆ δὲ παρ' Ἀντίνοον, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Δὸς φίλος· ἔ μέν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
Ἔμμεναι, ἀλλ' ὦρσος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
Τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λώϊον ἠὲ περ ἄλλοι
Πάντα· ἐγὼ δ' αὖ σε κλέω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
Καὶ γὰρ ἐγώ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔωσον
Ὄλβιος ἀφνειὸν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτῃ
Τοίῳ ὁποῖος ἔοι, καὶ ὅτῳ κεχρημένος ἔλθοι·
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
Οἷσίν τ' ὦ ζώουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται·
Ἀλλά Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων, (ἤθελε γάρ πω)
Ὅς μ' ἅμα λῃστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνῆκεν
Αἰγυπτόνδ' ἰέναι δολιχὴν ὁδὸν, ὄφρ' ἀπολοίμην.
Στῆσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
Ἔνθ' ἤτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἑταίρους
Αὐτοῦ παρ' νηέσι μένειν, καὶ νῆας ἔρυσθαι.
Ὀπτῆρας δὲ κατὰ σκοπιὰς ὤτρυνα νέεσθαι.
Οἱ δ' ὕβρει εἴξαντες, ἐπιαπτόμενοι μενεῒ σφῷ,
Αἶψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγροὺς
Πόρθεον· ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
Αὐτούς τ' ἔκτεινον. πάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' ἀϋτή·
Οἱ δὲ, βοῆς ἀίοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένῃφι
Ἦλθον. πλῆτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
Χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέραυνος

Φύ-

Verbo cogenti ne hoc Deus perficiat.
Da ei capiens: non invideo: jubeo enim ego etiam.
Neque igitur matrem meam verere in hoc, neque quenquam alium
Servorum, qui in domibus Ulyſſis divini.
Sed haud tibi talis in pectoribus cogitatio.
Ipſe enim comedere multo mavis quam dare alii.
Illum contra Antinous reſpondens alloquebatur:
Telemache altiloque, animo intemperate, quid dixiſti?
Si ei tantum omnes porrigerent proci,
Eum vel tres menſes procul hinc domus detineret.
Sic ait, & ſcabellum capiens oſtendebat ſubter menſam
Poſitum, in quo ſcilicet habebat nitidos pedes epulans.
Cæteri quoque omnes dabant, implebantque *ei* peram
Pane & carnibus. cito etiam erat Ulyſſes
Rurſus ad limen iens donum guſtaturus Achivorum.
Stetit autem apud Antinoum, & ipſum verbo alloquebatur:
Da amice: haud quidem mihi videris peſſimus Achivorum
Eſſe, ſed optimus, quoniam regi ſimilis es.
Ideo te oportet dare & melius quam alii
De pane: ego autem te laudabo per carentem finibus terram
Etenim ego aliquando domum in hominibus habitavi
Beatus divitem, & ſæpe dedi erroni
Tali qualiſcunque eſſet, & cujuſcunque indigens veniret:
Erantque ſervi omnino plurimi, aliaque multa
Quibuſque bene vivunt, & divites vocantur *homines*:
Sed Jupiter perdidit Saturnius, (voluit enim ſic)
Qui me cum latronibus multum errantibus adegit
In Ægyptum ire longam viam, ut perirem.
Stiti autem in Ægypto fluvio naves verſatiles.
Tunc quidem ego juſſi perdilectos ſocios
Illic apud naves manere, & naves cuſtodire:
Speculatores autem ad ſpeculas juſſi ire.
Hi autem incontinentiæ cedentes, ſequentes animos ſuos,
Cito admodum Ægyptiorum virorum perpulchros agros
Populabantur: mulieresque abigebant & infantes liberos,
Ipſoſque interficiebant. cito autem in urbem ivit clamor.
Illi autem clamorem audientes, ſimul cum aurora apparente
Venerunt. impletus eſt autem omnis campus peditibus & equis,
Æriſque ſplendore, ac Jupiter gaudens fulmine

Fu-

Φύζαν ἐμοῖς ἑταίροισι κακὴν βάλεν· οὐδέ τις ἔτλη
Στῆναι ἐναντίβιον. περὶ γὰρ κακὰ πάντας ἔχυτο.
Ἔνθ' ἡμέων πολλὸς μὲν ἀπέκταινον ὀξέϊ χαλκῷ,
Τοὺς δ' ἄναγον ζωοὺς σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι
Δμήτορι Γασίδῃ, ὃς Κύπρῳ ἶφι ἄνασσεν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δῶρα τάδ' ἴκω πήματα πάσχων.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀΐδμων;
Στῆθ' ὅπως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπαύδα τραπέζης,
Μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον ἢ Κύπρον ἴδηαι.
Ὥς πως θαρσαλέως ἢ αὐαλέης ἐσαι προΐκτης.
Ἐξείης παύτεσσι παρίσασαι· οἱ δὲ δίδοσαν
Μαψιδίως· ἐπεὶ οὔπω ἐπίχεσις ἦδ' ἐλεητύς
Ἀλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἑκάστῳ.
Τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὢ πόποι, οὐκ ἄρα σοί γ' ἐπὶ εἰδυῖῃ ἢ φρένες ἦσαν·
Οὐ σύ γ' αὖ ἐξ οἴκου σῷ ἐπισάτην ἠδ' ἄλλα δοίης,
Ὅς νῦν ἀλλοτρίοισι παρήμενος, ἄλλοι ἔτλης
Σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.
Ὣς ἔφατ'. Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Νῦν δή σ' οὐκ ἔτι καλὰ δι' ἐκ μεγάροιό γ' οἴω
Αὖ ἀλαχωρήσειν, ὅτε δὴ ἢ ὀνείδεα βάξεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· ἢ ῥ' ὕπαιθα ἑλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,
Πρυμνόσταιον κατὰ νῶτον. ὁ δ' ἐσάθη ἶσος πέτρῃ
Ἔμπεδον. οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο,
Ἀλλ' ἀκέως κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Αὖ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἕζετο, καδδ' ἄρα πήρην
Θῆκεν εὐπλείην. μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν,
Κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὄφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐ μὰν οὐδ' ἀχεῖ ἐστι μετὰ φρεσὶν, οὐδέ τι πένθει,
Ὁππότ' ἀνὴρ περὶ οἷσι μαχεύμενος κταίνεται,
Βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργεννῇσ' οἰεσσιν·
Αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
Οὐλομένης, ἣ πολλὰ κακ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.
Ἀλλ' εἴπερ που ἔπειτα θεοὶ ἢ Ἐρινύες εἰσὶν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχεῖεν.

Τὸν

Fugam meis ſociis malam injecit : neque aliquis auſus eſt
Stare contra. circum enim mala undique ſtaban.
Tunc noſtrum multos quidem interfecerunt acuto ære,
Alios autem abduxerunt vivos ipſis ut opus facerent coactu.
At me in Cyprum hoſpiti dederunt occurrenti
Dmetori Jaſidæ, qui Cypro fortiter imperabat:
Inde ſcilicet nunc huc venio clades paſſus.
Hic autem rurſus Antinous reſpondebat, & loquebatur:
Quis deus hanc peſtem adduxit, convivii moleſtiam?
Sta ſic in medium, mea procul a menſa,
Ne cito amaram Ægyptum & Cyprum videas.
Ita quidam audax & impudens es mendicus.
Ordine omnibus aſtas: hi autem dant
Temere: quia nulla prohibitio neque miſeratio eſt
De alieno largiri, ſiquidem adſunt multa cuique.
Hunc autem recedens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Papæ, haud ſcilicet tibi cum forma etiam mens erat:
Non tu ex domo tua adſtanti neque ſalem dares,
Qui nunc alienis aſſidens, haud quidquam mihi ſuſtines
Panis ſumptum dare: cum multa adſint.
Sic ait. Antinous autem iraſcebatur corde magis,
Et ipſum torve intuens verbis volucribus alloquebatur:
Nunc jam te non amplius honeſte ex domo puto
Receſſurum, quando etiam opprobria dicis.
Sic dixit, & ſcabellum capiens mittebat in dexterum humerum,
Extimum in dorſum. ille autem ſtabat tanquam rupes
Firmiter: neque ipſum turbarat jactus Antinoi,
Sed tacite movebat caput, mala penitus cogitans.
Rurſum autem ad limen iens ſedebat, peram autem
Depoſuit bene plenam, prociſque dixit:
Audite me proci perinclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Non quidem neque dolor eſt in mente, neque luctus,
Quando vir pro ſuis pugnans poſſeſſionibus
Jactu icitur, vel propter boves, vel candidas oves:
At me Antinous jaculatus eſt ob ventrem odioſum,
Perditum, qui multa mala hominibus dat.
Sed ſicubi mendicorum dii & Erinnyes ſunt,
Antinoum ante nuptias finis mortis opprimat.

Hunc

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ἔσθ' ἕκηλος ξεῖνε κεδνήμενος, ἢ ἄπιθ' ἄλλη·
Μή σε νέοι διὰ δώματ' ἐρύσσωσ', (οἳ ἀγορεύει)
Ἢ ποδὸς ἢ χειρὸς, ἀποδρύψωσι δὲ πάντα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
Ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερθυμοφόντων,
Ἀντίνο', ἦ μὲν κάλ' ἔβαλες δύσλιον ἀλήτην,
Οὐλόμεν', εἰ δή πού τις ἐπουράνιος θεός ἐστι.
Καί τε θεοὶ ξείνοισιν ἐοικότες ἀλλοδαποῖσι,
Παντοῖοι τελέθοντες, ἐπισκοπέουσι πόλησι,
Ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην φορέοντες.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνηστῆρες. ὁ δ' ἐκ ἐμπάζετο μύθων.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξε
Βλημένῃ· ὃδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφάροιϊν,
Ἀλλ' ἀκέως κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τῷ δ' ὡς οὖν ἴδε περίφρων Πηνελόπεια
Βλημένον ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῇσιν ἔειπεν,
Αἰθ' ὅπως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῇσιν τέλος ἡμετέρῃσι γένοιτο,
Οὐκ ἄν τις τῶν γε ἐὺθρονον ἠῶ ἵκοιτο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖ, ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται.
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ κηρὶ ἔοικεν.
Ξείνός τις δύσλιος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
Ἀνέρας αἰτίζων· (ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει)
Ἐν θ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
Οὖτος δὲ θρηϊνῃ πρυμνὸν βάλε δεξιὸν ὦμον.
Ἦ μὲν ἀρ' ὣς ἀγορᾶδε μεθ' δμωῇσι γυναιξὶν,
Ἡμένη ἐν θαλάμῳ. ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἦ δ' ἐπὶ οἱ καλέσασα προσηύδα δῖον ὑφορβὸν,
Ἔρχεο δῖ Εὔμαιε· κιὼν τὸν ξεῖνον ἄνωχθι
Ἐλθέμεν, ὄφρά τί μιν προσπτύξομαι, ἠδ' ἐρέωμαι
Εἴ πού Ὀδυσσῆος πάλαι αἴφρονος ἠὲ πέπυσται,
Ἦ ἴδεν ὀφθαλμοῖσι. πολυπλάγκτῳ γάρ ἐοικεν.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβῶτα,
Εἰ γάρ τοι βασίλεια σιωπήσειαν Ἀχαιοὶ
Οἷ' ὄγε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
Τρεῖς γάρ δή μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἤματ' ἄρυξα

Hunc autem Antinous alloquebatur Eupithei filius:
Comede tranquillus hoſpes ſedens, aut abi alio:
Ne te juvenes per domos trahant, (qui ſic loquaris)
Vel pede, vel & manu, lacerentque totum.
Sic ait. illi autem omnes ſupra modum indignabantur:
Sic autem aliquis dicebat juvenum elatorum:
Antinoe, non quidem bene jaculatus es infelicem erronem,
Perdite, ſi nimirum forſan aliquis cæleſtis Deus eſt.
Et ſane dii hoſpitibus ſimiles peregrinis,
Omnimodos ſe ferentes, verſantur in urbibus,
Hominum injuriam & æquitatem inſpicientes.
Sic dicebant proci. ille autem non curabat verba.
Telemachus vero in corde quidem magnum luctum augebat
Illo percuſſo. neque tamen lacrymam in terram mittebat ex palpebris,
Sed tacitus movebat caput, mala profunde cogitans.
Illum ut audivit prudens Penelope
Percuſſum in domo, ancillis loquebatur:
Utinam ſic ipſum te jaculetur inclytus arcu Apollo.
Hanc autem rurſus Eurynome proma alloquebatur:
Si enim in precibus ſumma noſtris poſita eſſet,
Haud quiſquam horum pulchro ſolio conſpicuam auroram attingeret.
Hanc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Nutrix, odioſi quidem omnes, quoniam mala machinantur:
Antinous autem maxime nigræ mortis ſimilis eſt.
Hoſpes quidam infelix mendicat in domo,
Viros rogans: (egeſtas enim jubet)
Hic alii quidem omnes impleverunt dederuntque:
Hic autem ſcabello extimum percuſſit dextrum humerum.
Illa quidem ſic loquebatur inter ſervas mulieres,
Sedens in thalamo. cœnabat autem divinus Ulyſſes.
Illa ad ſe vocatum alloquebatur divinum ſubulcum:
Vade divine Eumæe: iens hoſpitem jube
Venire, ut ipſum alloquar, & interrogem
Sicubi Ulyſſem miſerum vel audivit,
Vel vidit oculis. multum jactato enim ſimilis eſt *viro*.
Hanc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Utinam quidem tibi regina tacerent Achivi
Qualia hic loquitur, mulceret tibi tuum cor.
Tres enim jam ipſum noctes habui, tres autem dies detinui

Ἐν κλισίῃ, (πρῶτον γὰρ ἔμ' ἵκετο νηὸς ἀποδρὰς)
Ἀλλ' ὅπῳ κακόπατρε διλύσεν ἰῷ ἀγορῶν.
Ὡς δ' ὅτ' ἀοιδὸν ἀνὴρ ποπδέρκεται ὃς τε θεῶν ἐξ
Ἀείδει δεδαὼς ἐπέ' ἱμερόεντα βροτοῖσι,
Τῷ δ' ἄμοτον μεμάασιν ἀκουέμεν ὁππότ' ἀείδῃ·
Ὡς ἐμὲ κῆνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισι.
Φησὶ δ' Ὀδυσῆος ξεῖνος πατρώιος εἶναι,
Κρήτῃ ναιετάων, ὅθι Μίνωος γένος ἐστίν.
Ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἵκετο πήματα πάσχων,
Προπροκυλινδόμενος· σώιτω δ' Ὀδυσῆος ἀκοῦσαι
Ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ
Ζωὸς· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὧνδε δόμονδε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ἔρχεο, δῖον κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.
Οὗτοι δ' ἠὲ δύρῃσι καθήμενοι ἐφιαάσθων,
Ἢ αὖτῇ κατὰ δῶματ'· ἐπεὶ σφίσι θυμὸς ἐίφρων.
Αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
Σῖτος καὶ μέθυ ἡδύ· τὰ μὲν οἰκῆες ἔδουσιν·
Οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πολλὰ μνῶνται, ἥματα πάντα
Βοῦς ἱερεύοντες καὶ ὄϊς καὶ πίονας αἶγας,
Εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἴθοπα οἶνον
Μαψιδίως· τὰ δὲ πολλὰ καταίνυται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνὴρ
Οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν ἀρὴν ἀπὸ οἶκον ἀμῦναι.
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κε σὺν ᾧ παιδὶ βίας ἀποσίσεται ἀνδρῶν.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν. ἀμφὶ δὲ δῶμα
Σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
Αἶψα δ' ἀρ' Εὔμαιον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἔρχεό μοι, δῖον ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.
Οὐχ ὁράᾳς ὅ μοι υἱὸς ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσιν;
Τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελὴς θάνατος μνηστῆρσι γένοιτο
Πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξοι.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν,
Αἴ κ' αὐτὸν γνώω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Εἵσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβὸς ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
Ἀγχοῦ δ' ἱσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
Μήτηρ Τηλεμάχοιο. μεταλλῆσαί τί ἑ θυμὸς

555 Ἀμ-

In tugurio, (primum enim ad me venit nave aufugiens)
Sed nondum calamitatem ad finem pervenit narrans.
Sicut autem quando cantorem vir aſpicit qui ex diis
Canit doctus verba ſuavia hominibus,
Quem inſatiabiliter cupiunt audire quando canit:
Sic me ille mulſit aſſidens in ædibus.
Dicit autem Ulyſſis amicum paternum ſe eſſe,
In Creta habitantem, ubi Minois genus eſt.
Inde nunc huc venit mala patiens,
Provolutus: affirmat autem Ulyſſem audiviſſe
Prope Theſprotorum virorum in pingui populo
Vivum: multos autem ducit theſauros ſuam domum.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Vade huc voca, ut coram ipſe dicat.
Hi autem vel in januis ſedentes ludant,
Vel illic in domibus: poſtquam ipſis animus lætus eſt.
Ipſorum quidem enim poſſeſſiones intactæ jacent in domo,
Panis & vinum dulce: quæ quidem domeſtici comedunt:
At ipſi in noſtra domo verſantes, dies omnes
Boves ſacrificantes & oves & pingues capras,
Epulantur, bibuntque ardens vinum
Temere: hæc autem multa conſumuntur, non enim adeſt vir
Qualis Ulyſſes erat qui cladem a domo arceat.
Si autem Ulyſſes veniret & accederet in patriam terram,
Statim cum ſuo filio violentias puniret virorum.
Sic ait. Telemachus autem alte ſternutabat. circumque domus
Terribiliter reſonuit. riſit autem Penelope:
Statimque Eumæum verbis velocibus alloquebatur:
Vade mihi, hoſpitem coram huc voca.
Non vides quod mihi filius adſternutavit omnibus verbis?
Ideo & non irrita mors procis ſit
Omnibus omnino, neque quiſquam mortem & fatum vitet.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus repone tuis,
Si ipſum cognovero vero omnia loquentem,
Amiciam ipſum lænaque tunicaque, amictu pulchro.
Sic dixit. ibat autem ſubulcus poſtquam hunc ſermonem audiverat:
Prope autem ſtans verbis velocibus alloquebatur:
Hoſpes pater, vocat te prudens Penelope,
Mater Telemachi: quærere aliquid ipſam animus

Ἀμφὶ πόσει κέλεται, ἢ κύδεά περ πεπαθυῖα.
Ἐ δέ κέ σε γνοίη νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
Ἕσσει σε χλαῖναν τε χιτῶνά τε, τὼν σὺ μάλιστα
Χρῄΐζεις. σῖτον δὲ ἢ αὐτίζων κατὰ δῆμον,
Γαστέρα βοσκήσεις, δώσει δέ τοι ὅς κ' ἐθέλῃσιν.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Εὖμαι, ἀλλά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέποιμι
Κούρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ.
Οἶδα γὰρ ὣ περὶ κείνα, ὁμὼ δ' ἀνεδέγμεθ' ὀϊζώ.
Ἀλλὰ μνησήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὁμίλων,
Τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
Καὶ γὰρ νῦν ὅτε μ' ὅστε ἀνὴρ κατὰ δῶμα κίοντα
Οὔτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύῃσιν ἔδωκεν.
Οὔτέ τι Τηλέμαχος πόρ' ἐπήρκεσεν, οὔτέ τις ἄλλος.
Πῶ νῦν Πηνελόπειαν ἐγὼ μεγάροισιν ἄνωχθι
Μεῖναι, ἐπηγομένῳ περ, ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
Ἀσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρί. ἕματα γάρ τοι
Λυγρὰ ἔχω. οἶσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρῶθ' ἱκέτευσα.
Ὣς φάτο. βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τῶν μῦθον ἄκουσεν.
Τὸν δ' ὑπέρ αὐδὴν βάντα προσηύδα Πηνελόπεια,
Οὐ σύ γ' ἄγεις Εὔμαιε; τί πὴ τ' ἐνόησεν ἀλήτης;
Ἦ πού τι δείσας ἐξαίσιον; ἦε καὶ ἄλλως
Αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.
Τῷ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφης Εὔμαιε συβώτα,
Μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἴοιτο καὶ ἄλλος,
Τίς βλαυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερῳοερόντων.
Ἀλλά σε μεῖναι ἄνωγεν ἐς ἠέλιον καταδύντα.
Καὶ δέ σοι αὖθ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ὦ βασίλεια,
Οἷο πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἠδ' ἐπακοῦσαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος ἴεται, ὅσσα περ ἂν εἴη.
Οὐ γάρ πού τινες ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
Ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.
Ἦ μὲν ἄρ' ὣς ἀγόρευεν. ὁ δ' ὤρνυτο δῖος ὑφορβός
Μνησήρων ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.
Αἶψα δὲ Τηλεμάχοιο ἔπος πτερόεντα προσηύδα,
Ἄγχι παρὼν κεφαλήν, ἵνα μὴ πυθοίατο οἱ ἄλλοι.
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἄπειμι σύας, ἢ κεῖνα φυλάξων,

Σὸν

De marito jubet, quamvis dolores paſſam.
Si autem te cognoverit vera omnia loquentem,
Induet te lænaque tunicaque, quibus tu maxime
Indiges. panem autem etiam petens in populo,
Ventrem paſces, dabit autem tibi qui voluerit.
Illum contra alloquebatur multa paſſus divinus Ulyſſes,
Eumæe, ſtatim ego vera omnia dicam
Filiæ Icarii perprudenti Penelopæ.
Scio enim bene de illo, ſimilem enim accepimus ærumnam.
Sed procorum difficilium non nihil timeo turbam,
Quorum contumelia & violentia ferreum cælum attingit.
Etenim nunc quando me hic vir per domum euntem
Haud quicquam mali facientem jaculans doloribus dedit,
Neque quicquam Telemachus hoc prohibuit neque aliquis alius.
Ideo nunc Penelopen in ædibus jube
Manere, feſtinantem licet, in ſolem occidentem.
Et tunc me interroget mariti de reditus die,
Propius ſedens apud ignem. veſtimenta enim
Mala habeo. noſti & ipſe, quoniam *ad* te primum ſupplex veni.
Sic dixit. ibat autem ſubulcus, poſtquam eum ſermonem audiverat:
Hunc autem ſuper limen euntem alloquebatur Penelope:
Non tu ducis Eumæe? quid hoc in animum induxit *ille* erro?
An aliquem forte timens ſupra modum? an etiam aliter
Verecundatur in domo? malus eſt verecundus erro.
Hanc autem reſpondens alloquebaris Eumæe ſubulce:
Loquitur pro decenti, quæ putaret etiam alius,
Petulantiam vitans virorum potentium.
Sed te expectare juſſit in ſolem occidentem.
Etenim tibi ſic ipſi multo melius, o regina,
Solam ad hoſpitem loqui verbum, & audire.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Non inſipiens hoſpes *hoc* putat, quiſquis etiam ſit.
Non enim forte ulli ſic mortalium hominum
Viri petulantes injuſta machinantur.
Illa quidem ſic loquebatur. ibat autem divinus ſubulcus
Procorum in cœtum, poſtquam dixerat omnia.
Statim autem Telemachum verbis volucribus alloquebatur,
Prope tenens caput, ut ne audirent alii:
O dilecte, ego quidem abeo ſues, & illa cuſtoditurus,

Σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' αὐθάδε πάντα μελόντων.
Αὐτὰρ μνῶ σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ
Μή τι πάθῃς. πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν·
Τὰς Ζεὺς ἐξολέσειε πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ἔστεται ὅπως, ἄττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελιήσας.
Ἠῶθεν δ' ἱέναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά.
Αὐτὰρ ἐμοὶ πάλιν πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.
Ὣς φάτο. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐϋξέστῃ ἐπὶ δίφρῳ,
Πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
Βῆ ῥ' ἴμεναι μετ' ὕας· λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε
Πλεῖον δαιτυμόνων. τοὶ δ' ὀρχηστύϊ καὶ ἀοιδῇ
Τέρποντ'· ἤδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δείελον ἦμαρ.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Σ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Ὁ Δυσσεὺς καὶ Ἶρος πυγμὴ γίνεται. φαίνεται δὲ καὶ Πηνελόπη τοῖς μνηστῆρσι, καὶ παρ' αὐτῶν δῶρα λαμβάνει. γίνεται δὲ καὶ τις κοινολογία ἐν τοῖς ἑξῆς Ὀδυσέως πρὸς Εὐρυμαχον.

Σίγμα δ' ἔλεν Ἶρος, ὃν Ὀδυσσῆος, δῶρά τ' ἀνάκτων.

Ἦλθε δ' ἐπὶ πτωχὸς πανδήμιος, ὃς κατὰ ἄστυ
Πτωχεύεσκ' Ἰθάκης, μεταὶ δ' ἔπρεπε γαστέρι μάργῃ,
Αἴζηχές φαγέμεν καὶ πιέμεν· οὐδέ οἱ ἦν ἴς,
Οὐδὲ βίη· εἶδος δὲ μάλα μέγας ὦ ὁράασθαι.
Ἀρναῖος δ' ὄνομ' ἔσκε· τὸ γὰρ θέτο πότνια μήτηρ
Ἐκ γενετῆς· Ἶρον δὲ νέοι κίκλησκον ἅπαντες,
Οὕνεκ' ἀπαγγέλεσκε κιὼν ὅτε τις τὰ ἀνώγοι.
Ὅς ῥ' ἐλθὼν Ὀδυσῆα διώκετο οἷο δόμοιο,
Καί μιν νεικείων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἶκε γέρον προθύρου, μὴ δὴ πάχα καὶ ποδὸς ἕλκῃ.
Οὐκ ἀίεις ὅτι δή μοι ἐπιμίζουσιν ἅπαντες,
Ἐλκέμεναι δὲ κέλονται; ἐγὼ δ' αἰσχύνομαι ἔμπης.
Ἀλλ' ἄνα, μὴ πάχα νῶϊν ἔρις καὶ χερσὶ γένηται.
Τὸν δ' ἀρὰ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Tuum & meum victum: tibi autem hic omnia curæ sint.
Ipsum quidem te primum serva, & considera animo
Ne quid patiaris. multi enim mala cogitant Achivorum:
Quos Jupiter perdat antequam nobis malum fiat.
Hunc autem rursus Telemachus prudens alloquebatur:
Erit sic mi senex: tu autem vade post meridiem usque hic commotatus:
Mane autem veni & duc victimas pulchras.
At mihi hæc omnia & immortalibus curæ erunt.
Sic dixit. ipse autem rursus sedebat bene polita in sede,
Impletus autem animum cibo & potu,
Perrexit ire ad sues: liquit autem septaque domumque
Plenam convivarum. hi autem saltu & cantu
Delectabantur: jam enim advenerat pomeridianum tempus.

ODYSSEÆ HOMERI XVIII. LIBRI

Argumentum.

ULyssis & Iri pugna fit. Apparet autem & Penelope procis, & ab ipsis dona accipit. Fit & quædam collocutio deinceps Ulyssis cum Eurymacho.

Σ. Contentionem Iri, gloriam Ulyssis, donaque regum.

VEnit autem mendicus publicus, qui in urbe
Mendicabat Ithacæ, excellebat autem ventre insano,
Continenter comedendo & bibendo: neque ei erat vis,
Neque robur: specie autem valde magnus erat intuenti.
Arnæus autem nomen ei erat: hoc enim imposuerat alma matet
Ex nativitate: Irum vero juvenes vocitabant omnes,
Quoniam renunciatum ibat cum aliquorsum quis juberet.
Qui veniens Ulyssem expellebat sua domo,
Et ipsum objurgans verbis volucribus alloquebatur:
Recede senex a vestibulo, ne scilicet mox etiam pede traharis.
Non audis quod scilicet mihi innuunt omnes,
Trahereque jubent? ego autem verecundor tamen.
Sed surge, ne mox nobis contentio & manibus fiat.
Hunc autem torve spectans alloquebatur consilio pollens Ulysses:

Δαιμόνι', ἠτε τί σε ῥέζω κακὸν, ὅτ' ἀγοράω,
Οὔτε τινα φθονέω δόμεναι καὶ πόλλ' ἀνελόντα.
Οὐδὸς δ' ἀμφοτέρης ὅδε χείσεται· ἠδέ τί σε χρὴ
Ἀλλοτρίων φθονέειν. δοκέεις δέ μοι εἶναι ἀλήτης,
Ὥσπερ ἐγών. ὄλβον δὲ θεοὶ μέλλουσιν ὀπάζειν·
Χερσὶ δὲ μήτι λίην προκαλίζεο, μή με χολώσῃς,
Μή σε, γέρων περ ἐών, σῇσιν καὶ χείλεα φύρσω
Αἵματι· ἡσυχίη δ' ἄν ἐμοὶ καὶ μᾶλλον ἔτ' εἴη
Αὔριον. ἠ μὲν γάρ τί σ' ὑποστρέψεσθαι οἴω
Δεύτερον ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τὸν δὲ χολωσάμενος προσεφώνεεν Ἶρος ἀλήτης,
Ὦ πόποι, ὡς ὁ μολοβρὸς ἐπιτροχάδην ἀγοράᾳ,
Γρηῒ καμινοῖ ἶσος· ὃν ἄν κακὰ μητισαίμην,
Κόπτων ἀμφοτέρῃσι, χαμαὶ δ' ἐκ πάντας ὀδόντας
Γναθμῶν ἐξελάσαιμι, συὸς ὡς λητβοτείρης.
Ζῶσαι νῦν, ἵνα πάντες ἐπιγνώωσι καὶ οἵδε
Μαρναμένους. πῶς δ' ἄν σὺ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχοιο;
Ὣς οἱ μὲν προπάροιθε θυράων ὑψηλάων
Οὐδοῦ ἐπὶ ξεστῷ παμφανόωντι ἐρεθίοντο.
Τοῖσιν δὲ ξυνέηκε ἱερὸν μένος Ἀντινόοιο,
Ἡδὺ δ' ἄρ' ἐκγελάσας μετεφώνεε μνηστῆρσιν·
Ὦ φίλοι, ἤ μέν πώ τι πάρος τοιῶνδε ἐτύχθη.
Οἴῳ περπωλῷ δεῦρο ἄγαγεν ἐς τόδε δῶμα·
Ὁ ξεῖνός τε καὶ Ἶρος ἐρίζετον ἀλλήλοιϊν
Χερσὶ μαχέσασθαι, ἀλλὰ ξωνελόσομεν ὦκα.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀνήϊξαν γελόωντες.
Ἀμφὶ δ' ἄρα πτωχοῖς κακοείμοσιν ἠγερέθοντο.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγλαόμορες, ὄφρά τι εἴπω.
Γαστέρες αἶδ' αἰγῶν κέαται ἐν πυρί· τὰς δ' ἐπὶ δόρπῳ
Καταθέμεθα κνίσσης τε καὶ αἵματος ἐμπλήσαντες·
Ὁππότερος δέ κε νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Τάων ὅν κ' ἐθέλῃσιν ἀνασσάων αὐτὸς ἑλέσθω·
Αἰεὶ δ' αὖθ' ἡμῖν μεταδαίσεται, οὐδέ πῃ ἄλλον
Πτωχὸν ἔσω μίσγεσθαι ἐάσομεν αἰτίσοντα.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Τοῖς δὲ δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλοι, ἄπορον ἐστὶ νεωτέρῳ ἀνδρὶ μάχεσθαι
Ἀνδρα γέροντα δύῃ ἀρημένον· ἀλλά με γαστὴρ

Οὐρυ-

Miſer, neque aliquid tibi facio malum, neque dico,
Neque aliquem invideo dare & multa ſumentem.
Limen autem ambos hoc capiet: neque te oportet
Alienis invidere. videris autem mihi eſſe erro,
Sicut ego, opulentiam autem dii ſuppeditaturi ſunt.
Manibus autem ne quid nimis provoces, ne mihi bilem moveas,
Ne tibi licet ſenex ſim, pectus & labra fœdem
Sanguine: quies autem mihi etiam magis adhuc eſſet
Cras. non enim te reverſurum puto
Iterum in domum Laertiadæ Ulyſſis.
Hunc autem iratus alloquebatur Irus erro:
Papæ, quam hic epularum ſectator volubiliter dicit,
Vetulæ fornacinæ ſimilis: cui male conſulerem,
Verberans ambabus, in terramque omnes dentes
Maxillis excuterem, porci ſicut ſegetem depaſcentis.
Accingere jam, ut omnes cognoſcant & hi
Pugnantes. quomodo autem tu juniori viro pugnabis?
Sic hi quidem ante januas altas
Limine in polito toto animo concurſabant duriter.
Eos autem animadverterat ſacra virtus Antinoi,
Suaviter autem ridens alloquebatur procos:
O amici, haud quidem quicquam antea tale factum eſt.
Qualem delectationem Deus duxit in hanc domum:
Hoſpeſque & Irus contendunt inter ſeſe
Manibus pugnare. ſed committamus ocyus.
Sic dixit. illi autem ſurrexerunt ridentes,
Circumque mendicos pannoſos congregati ſunt.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Audite me proci fortes ut aliquid dicam.
Ventriculi iſti caprarum jacent in igne: quos in cœnam
Depoſuimus pinguedine & ſanguine impletos:
Uter autem vicerit potiorque fuerit,
Eorum quem voluerit ſurgens ipſe eligat:
Semper autem deinceps nobiſcum convivabitur, neque quenquam alium
Mendicum intus admiſceri *nobis* ſinemus mendicaturum.
Sic dixit Antinous, his autem placuit ſermo.
Hos autem aſtutus alloquebatur dives conſilii Ulyſſes:
O amici, nequaquam fas eſt *cum* juniore viro pugnare
Virum ſenem calamitate labefactum: ſed me venter

Ο τρύνει κακοεργὸς ἵνα πλυγῆσι δαμείω.
Ἀλλ' ἄγε νῦν μοι πάντες ὁμόσσατε καρτερὸν ὅρκον,
Μήπις ἐπ' Ἴρῳ ἦρα φέρων ἐμὲ χειρὶ παχείῃ
Πλήξῃ ἀπαξάπαντων, πρὸτερος δέ με ἴφι δαμάσσῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀπώμνυον ὡς ἐκέλευσε.
Τοῖς δ' αὖτις μετέφη ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο·
Ξεῖν', εἰ σ' ὀτρύνει κραδίη τ' ἠὲ θυμὸς ἀγήνωρ,
Τέτον ἀλέξασθαι· πῶν δ' ἄλλων μή πω Ἀχαιῶν
Δείδιθ'. ἐπεὶ πλεόνεσσι μαχήσεται ὃς κέ σε θείνῃ.
Ξεινοδόκῳ μὲν ἐγών, ἐπὶ δ' ἀντίον βασιλῆες
Εὐρύμαχός τε πρὸς τ' Ἀντίνοος, πεπνυμένω ἄμφω.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπῄνεον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ζώσατο μὲν ῥάκεσιν περὶ μήδεα, φαῖνε δὲ μηρὸς
Καλὸς τε μεγάλως τε, φάνεν δέ οἱ ὦμοι ἰδ' εὐρέες ἠδὲ
Στῆθεά τε, σιβαροί τε βραχίονες· αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλδανε ποιμένι λαῶν.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως ἀγάσσαντο.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ τάχα Ἴρῳ ἄϊρῳ ἐπιπάσσον κακὸν ἔξει.
Οἷον ἐκ ῥακέων ὁ γέρων ἐπιγουνίδα φαίνει.
Ὣς ἀρ' ἔφαν. Ἴρῳ δὲ κακῶς ὠρίνετο θυμός.
Ἀλλὰ νῦ ὧς δρῃστῆρες ἄγον ζώσαντες ἀνάγκῃ,
Δειδίσσετο, σάρκες δὲ περιτρομέοντο μέλεσσιν.
Ἀντίνοος δ' ἐκέλευσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Νῦν μὲν μήτ' εἶης βεβαιὸς, μήτε γενοῖο,
Εἰ δὴ πάντων γε τρομέεις νῦ δείδιας αἴνως,
Ἄνδρα γέροντα, δύῃ ἀρημένον ἣ μιν ἱκάνει.
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, τόδε νῦ τετελεσμένον ἔσται,
Αἴκε σ' ἔτ' νικήσῃ κρείσσων τε γένηται,
Πέμψω σ' Ἠπείρονδε βαλὼν εὖ νηῒ μελαίνῃ,
Ἐς Ἐχετον βασιλῆα, βροτῶν δυλήμονα πάντων,
Ὅς κ' ἀπὸ ῥῖνα τάμῃσι νῦ ἄατε γηλέϊ χαλκῷ,
Μήδεά τ' ἐξερύσας, δῶῃ κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἐπὶ μᾶλλον ὑπὸ τρόμῳ ἔλλαβε γῦια.
Ἐς μέσσον δ' ἄναγον· τὼ δ' ἄμφω χεῖρας ἀέχον.
Δὴ τότε μερμήριζε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ἦ ἐλάσει ὧς μιν ψυχὴ λίποι αὖδι πεσόντα,
Ἦέ μιν ἦκ' ἐλάσειε, ταναύσειέν τ' ἐπὶ δαίῃ.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,

Ἦκ'

Hortatur maleficus ut plagis domer.
Sed age nunc mihi omnes jurate forte juramentum,
Ne quis Iro gratificans me manu crassa
Feriat prævaricans, eo enim me vehementer domaret.
Sic dixit. illi autem omnes juraverunt sicut jusserat.
Eos autem rursus allocuta est sacra vis Telemachi:
Hospes, si te hortatur cor & animus masculus,
Istum protelato: reliquorum autem neminem Achivorum
Time: quoniam pluribus pugnabit qui te pulsabit.
Hospes quidem ego, assentiuntur autem reges
Eurymachusque & Antinous, prudentes ambo.
Sic dixit. hi autem omnes laudaverunt. at Ulysses
Cingebatur quidem pannis circum genitalia, ostendebat autem femora
Pulchraque magnaque, apparuerunt autem ei lati humeri,
Pectoraque, fortiaque brachia: at Minerva
Prope astans membra auctabat pastori populorum.
Proci autem omnes supra modum admirabantur:
Sic autem aliquis dicebat intuens propinquum alium:
Certe mox Irus non Irus attractum malum habebit,
Qualem ex vestimentis senex coxam ostendit.
Sic dicebant. Iro autem male turbabatur animus.
Sed & sic famuli ducebant cingentes coactu,
Timentem, carnes autem tremebant circum membra.
Antinous autem increpabat, verbumque proloquebatur & compellabat:
Nunc quidem neque sis, o jactator, neque fueris *i. e. nullus es, periisti*,
Si nempe hunc tremebundus times graviter,
Virum senem, miseria labefactum quæ ipsum invasit.
Sed tibi edico, quod etiam perfectum erit,
Si te hic vicerit potiorque fuerit,
Mittam te in Epirum conjiciens in navem nigram,
Ad Echetum regem, hominum pestem omnium,
Qui nasum abscindat & aures sævo ære,
Genitaliaque avellens, det canibus cruda comedenda.
Sic dixit. illi autem adhuc magis tremor cepit membra.
In medium autem ducebant: illi autem ambas manus tollebant.
Tunc cogitabat multa tolerans divinus Ulysses,
An feriret ut ipsum anima linqueret illic lapsum,
An ipsum remissius feriret, prosterneretque in terram.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,

Le-

Ἦκ' ἐλάσαι, ἵνα μή μιν ἐπιφρασσάσθ' Ἀχαιοί.
Δὴ τότ' ἀναχομεύω, ὁ μὲν ἤλασε δεξιὸν ὦμον
Γρῦ, ὁ δ' αὐχέν' ἔλασεν ὑπ' ἄντα, ὀστέα δ' ἔσω
Ἔθλασεν. αὐτίκα δ' ἦλθεν ἀνὰ στόμα φοίνιον αἷμα,
Καδδ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών, σὺ δ' ἤλασ' ὀδόντας,
Λακπάζων ποσὶ γαῖαν. ἀτὰρ μνηστῆρες ἀγαυοὶ
Χεῖρας ἀναχόμενοι γέλω ἔκθανον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εἶλκε δι' ἐκ προθύροιο, λαβὼν ποδός· ὄφρ' ἵκετ' αὐλὴν
Αἰθούσης τε θύρας. καί μιν ποτὶ ἔρκιον αὐλῆς
Εἶσεν ἀνακλίνας· σκῆπτρον δέ οἱ ἔμβαλε χειρί,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἐνταυθοῖ νῦν ἧσο κυὼν τε σύας τ' ἀπερύκων,
Μηδὲ σύ γε ξείνων ἠδ' πωχῶν κοίρανος ἔναι,
Λυγρὸς ἐών· μὴ πά τι κακὸν ἠδ μείζον ἐπαύρῃ.
Ἦ ῥά, ἠμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλετο πήρῃ,
Πυκνὰ ῥωγαλέῃ· τὸ δὲ τρόφος ἦεν ἀορτήρ.
Αὖ δ' ὅγ' ἐπ' ὀδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔζετο. τοὶ δ' ἴσαν ἐσω
Ἡδὺ γελώοντες, καί ἑ δεκανόωντ' ἐπέεσιν,
Ζεύς τοι δοίη ξεῖνε ἠδ ἀθανάτοισι θεοῖσι
Ὄ, τι μάλιστ' ἐθέλεις, καί τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ,
Ὅς τῶν τὸν ἄναλτον ἀλητεύειν ἀπέπαυσας
Ἐν δήμῳ. πάχα γάρ μιν ἀνάξομεν Ἠπειρόνδε
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφαν. χαῖρεν δὲ κλεηδόνι θεῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀνὰ νῶτα δ' ἄρα οἱ μεγάλῃ παρὰ γαστέρα θῆκεν
Ἐμπλείην κνίσης τε ἠδ αἵματος. Ἀμφίνομος δὲ
Ἄρτους ἐκ κανέοιο δύω παρέθηκεν ἀείρας,
Καὶ δέπαϊ χρυσέῳ δειδίσκετο, φώνησέν τε,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε· γένοιτό τοι ἔπειτ' ὀπίσσω
Ὄλβος, ἀτὰρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχαι πολέεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀμφίνομ', ἦ μάλα μοι δοκέεις πεπνυμένος ἔναι.
Τοιοῦτος γὰρ πατρὸς ἐπεὶ κλεινὸν ἄκουον,
Νῖσον Δουλιχιῆα ἐὺν τ' ἔμεν ἀφνειόν τε.
Τῆ σ' ἔκ φασι γενέσθαι. ἐπιτῦ δ' ἀνδρὶ ἔοικας.
Τὼνεκά τοι ἐρέω· σὺ δὲ σύνθεο, καί μ' ἄκουσον·
Οὐδὲν ἀκιδνότερον γαῖα τρέφει ἀνθρώποιο
Πάντων ὅσσά τε γαῖαν ἐπιπνείει τε καὶ ἕρπει.
Οὐ μὲν γάρ ποτε φησι κακὸν πείσεσθαι ὀπίσσω,

Leniter ferire, ut ne ipſum cognoſcerent Achivi.
Tunc ſcilicet elevati, hic quidem feriebat dextrum humerum
Irus, ille autem cervicem feriebat ſub aure, oſſa autem intus
Fregit: ſtatim autem venit per os ruber ſanguis,
Deciditque in pulveribus mugiens, collifitque dentes,
Calcitrans pedibus terram. at proci ſuperbi
Manus elevantes riſu emoriebantur. at Ulyſſes
Traxit ex veſtibulo, prehendens pede: donec venit ad atrium
Porticuſque januas, & ipſum ad ſeptum atrii
Statuit reclinans: baculum autem ejus impoſuit manui,
Vocemque edens ipſum verbis volucribus alloquebatur:
Hic nunc ſede caneſque ſueſque arcens,
Neque tu hoſpitum & mendicorum dominus eſto,
Malus cum ſis: ne forte aliquod malum etiam majus accipias.
Dixit, & circum humeros turpem jecit peram,
Multis locis laceram: cui tortum inerat lorum.
Iterumque hic ad limen iens reſedit. illi autem ibant intro
Suaviter ridentes, & ei blandiebantur verbis:
Jupiter tibi det hoſpes & immortales dii alii
Quodcunque maxime vis, & tibi gratum eſt animo,
Qui hunc inſatiabilem a mendicando cohibuiſti
In populo. cito enim ipſum ducemus in Epirum
Ad Echetum regem, hominum perniciem omnium.
Sic dicebant. gaudebat autem omine divinus Ulyſſes.
Antinous autem ei magnum ventriculum appoſuit
Plenum pinguedineque & ſanguine. Amphinomus vero
Panes ex caniſtro duos appoſuit tollens,
Et poculo aureo ſalutavit, dixitque:
Salve pater o hoſpes: contingat tibi in poſterum quidem
Opulentia, at nunc quidem malis teneris multis.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Amphinome, certe valde mihi videris prudens eſſe.
Ejuſmodi enim es patris: ſiquidem gloriam bonam audivi,
Niſum Dulichienſem bonum eſſe divitemque.
Ex hoc te dicunt natum eſſe. facundo autem viro ſimilis es.
Propter hoc tibi dicam: tu autem attende, & me audi:
Nihil æruminoſius terra nutrit homine
Omnium quæcunque in terra ſpirantque & ſerpunt.
Non enim unquam autumat malum ſe paſſurum eſſe in poſterum,

Quam-

Ὄφρ' ἀρετῶ παρέχωσι θεοὶ κῆ γέρας ὀρώρῃ·
Αἰ̓ψ̓ ὅτε δὴ κῆ λυγρὰ θεοὶ μάκαρες τελέσωσι,
Καὶ τὰ φέρει ἀεκαζόμενον τετληότα θυμῶ.
Τοῖον γὰρ νόον ἐστὶν ἐπιχθονίοις ἀνθρώποις,
Οἷον ἐπ' ἦμαρ ἄγῃσι πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Καὶ γὰρ ἐγὼ ποτ' ἔμελλον ἐν ἀνδράσιν ὄλβιος εἶναι,
Πολλὰ δ' ἀπάσθαλ' ἔρεξα, βίῃ κῆ κάρτεϊ ἄκων,
Πατρί τ' ἐμῷ πίσυνος κῆ ἑμοῖσι κασιγνήτοισι.
Τῷ μή τίς τοι πάμπαν ἀνὴρ ἀθεμίστιος εἴη,
Αἰ̓ψ̓ ὄγε σιγῇ δῶρα θεῶν ἔχοι, ὅ, τι πρ διδοῖεν.
Οἵ̓ ὁρόω μνησῆρας ἀπάσθαλα μηχανόωντας,
Κἀπάπτε κείροντας, κῆ ἀπαμάζοντας ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ὃν ἐκ ἔπι φημὶ φίλων κῆ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπέσεσθαι· μάλα δὲ χεδόν. ἀλλά σε δαίμων
Οἴκαδ' ὑπεξαγάγοι, μηδ' ἀπάσσαις ἐκείνῳ
Οἵ̓πότε νοσήσειε φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν·
Οὐ γὰρ ἀναμμυκᾶί γε διακριέεσθαι οἷω
Μνησῆρας κἀκεῖνον, ἐπεί κε μέλαθρον ἐπέλθοι.
Ὣς φάτο· κῆ πεύσας ἔπιεν μελιηδέα οἶνον.
Αὖψ̓ δ' εὖ χερσὶν ἔθηκε δέπας κοσμήτορι λαῶν.
Αὐτὰρ ὁ βῆ κατὰ δῶμα, φίλον τεκμαιρόμενος ἦτορ,
Νάσσάζων κεφαλῇ· δὴ γὰρ κακὸν ὄσσετο θυμῷ.
Αἰ̓ψ̓ δ' ὡς φύγε κῆρα· πέδησε δὲ κῆ σὸν Ἀθήνη
Τηλεμάχῳ ὑπὸ χερσὶ κῆ ἔγχεϊ ἷφι δαμῆναι.
Αὖψ̓ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Τῇ δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κάρῃ Ἰκαρίοιο περίφρονι Πηνελοπείῃ
Μνησήρεσι φαινῆσι, ὅπως πεπάσσει μάλιστα
Θυμὸν μνησήρων, ἰδὲ πρήσσουσα γένοιτο
Μᾶλλον πρὸς πόσιός τε κῆ υἱέος ἢ πάρος ἦεν.
Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσεν. ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Εὐρυνόμῃ, θυμός μοι ἐέλδεται, ὅτι πάρος γε,
Μνησήρεσι φαινῆσι, ἀπεχθομένοισι περ ἔμπης.
Παιδὶ δέ κεν ἔπαιμι ἔπος τό κε κέρδιον εἴη,
Μὴ πάντα μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισιν ὁμιλεῖν,
Οἵ̓τ' ἀνὰ μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη πεπίθη πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα τέκος κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἴθι, κῆ σῇ παιδὶ ἔπος φάο, μηδ' ἐπίκλοπα εἰπεῖν,

Χρῆσ-

Quamdiu virtutem præbent dii & genua vigent:
Sed quando & mala dii beati perficiunt,
Et hæc fert invitus patienti animo.
Talis enim mens eſt terreſtrium hominum,
Qualem diem adducit pater virorumque deorumque.
Etenim ego quondam videbar in viris beatus eſſe,
Multa autem injuſta feci, viribus & robori *meo* cedens,
Patrique meo confidens & meis fratribus.
Quocirca ne quiſquam omnino vir injuſtus ſit,
Sed quilibet ſilentio dona deorum habeat, quodcunque dent.
Qualia video procos injuſta machinantes,
Poſſeſſiones conſumentes, & inhonorantes uxorem
Viri, quem non amplius dico ab amicis & patria terra
Diu fore: valde autem prope. ſed te deus
Domum ſubducat, neque occurras illi,
Quando redibit dilectam in patriam terram.
Non enim ſine cruore decreturos puto
Procos & illum, poſtquam in ædes venerit.
Sic dixit: & libans bibit dulce vinum.
Iterum autem in manibus poſuit poculum moderatori populorum.
At ille ivit per domum, ſuo cruciatus corde
Nutans capite: etenim malum augurabatur animus.
Sed neque ſic fugit mortem: irretivit autem & hunc Minerva
Telemachi a manibus & haſta fortiter ut domaretur.
Rurſus autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
Ipſi autem in mentem poſuit dea cæſia Minerva
Filiæ Icarii prudenti Penelopæ
Procis apparere, ut extenderet maxime
Animum procorum, & honorabilis fieret
Magis a viroque & filio quam antea erat.
Incaſſum autem riſit: verbumque dixit, & prolocuta eſt:
Eurynoma, animus mihi cupit, non *uti* pridem
Procis apparere, inviſis licet tamen.
Filio autem dicerem verbum quod utile fuerit,
Ne omnino procorum ſuperborum familiaritate utatur,
Qui bene quidem dicunt, male autem retro cogitant.
Hanc autem rurſus Eurynoma proma alloquebatur:
Næ iſta quidem omnia filia pro decenti dixiſti.
Sed ito, & tuo filio verbum dic, neque occulta,

Cor-

Χρῶτ' ἀπονιψαμένη, καὶ ἐπιχρίσασα παρειάς.
Μηδ' ὅπω δακρύοισι πεφυρμένη ἀμφὶ πρόσωπα
Ἔρχεο. ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
Ἤδη μὲν γάρ τοι παῖς τηλίκος, ὃν σὺ μάλιστα
Ἠρῶ ἀθανάτοισι γενειήσαντα ἰδέσθαι.
Τίω δ' αὖτε προσέπτε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρυάμη, μὴ παῖπα παραύδα κηδομένη περ,
Χρῶτ' ἀπονίπτεσθαι, καὶ ἐπιχρίεσθαι ἀλοιφῇ.
Ἀγλαΐῃ γάρ ἔμοιγε θεοὶ τὸ ὄλυμπον ἔχουσιν
Ὤλεσαν, ἐξ ἧς κῆνος ἔβη κοίλης ἐνὶ νηυσίν.
Ἀλλά μοι Αὐτονόῃ τε καὶ Ἱπποδάμειαν ἄνωχθι
Ἐλθέμεν, ὄφρά κέ μοι παρσήετον ἐν μεγάροισιν.
Οἴη δ' οὐκ εἴσειμι μετ' ἀνέρας· αἰδέομαι γάρ.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξί, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Ἔνθ' αὖτ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Κούρῃ Ἰκαρίοιο κατὰ γλυκὺν ὕπνον ἔχυθεν.
Εὖδε δ' ἀνακλινθεῖσα· λύθεν δέ οἱ ἄφλεα πάντα
Αὐτῇ ἐνὶ κλιντῆρι. τέως δ' ἄρα δῖα θεάων
Ἄμβροτα δῶρα δίδου, ἵνα μιν θηήσαιτ' Ἀχαιοί.
Κάλλεϊ μὲν οἱ πρῶτα πρόσωπά τε καλὰ κάθηρεν
Ἀμβροσίῃ, οἵῳ περ ἐυστέφανος Κυθέρεια
Χρίεται ὅτ' ἂν ἴῃ Χαρίτων χορὸν ἱμερόεντα.
Καί μιν μακροτέρην τε πάσσονά τ' ἦκεν ἰδέσθαι.
Λευκοτέρην δ' ἄρα μιν ἦκεν πριστοῦ ἐλέφαντος.
Ἣ μὲν ἄρ' ὣς ἔρξασ' ἀπεβήσατο δῖα θεάων.
Ἦλθον δ' ἀμφίπολοι λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο,
Φθόγγῳ ἐπερχόμεναι. τῇσι δὲ γλυκὺς ὕπνος ἀνῆκε,
Καί ῥ' ἀπομόρξαντο χεροὶ παρειάς, φώνησέν τε,
Ἦ με μάλ' αἰνοπαθῆ μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν.
Αἰδέ μοι ὡς μαλακὸν θάνατον πόροι Ἄρτεμις ἁγνὴ
Αὐτίκα νῦν, ἵνα μηκέτ' ὀδυρομένη κατὰ θυμὸν
Αἰῶνα φθινύθω, πόσιος ποθέουσα φίλοιο
Παντοίων ἀρετῶν, ἐπεὶ ἔξοχος ἦεν Ἀχαιῶν.
Ὣς φαμένη κατέβαιν' ὑπερῴια σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇγε καὶ ἀμφίπολοι δύ' ἕποντο.
Ἣ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν στεγέος πύκα ποικιλοῖο,
Ἄντα παρειάων χαρίεν λιπαρὰ κρήδεμνα

Ἀμ-

Corpore lota, & uncta genas.
Neque ſic lacrymis fœdata circum faciem
Vade, quoniam malum lugere ſine diſcrimine ſemper.
Etenim jam quidem tibi filius tantus, quem tu maxime
Supplicabas diis barbatum videre.
Hanc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Eurynoma, ne iſthæc loquere dolens licet,
Corpore ut laver, & inungar unguento,
Splendorem enim mihi dii qui Olympum habitant
Perdiderunt, ex quo ille ivit concavis in navibus.
Sed mihi Autonoenque & Hippodamiam jube
Venire, ut mihi aſtent in ædibus.
Sola autem non illuc ibo ad viros: verecundor enim.
Sic dixit. vetula autem e domo exivit,
Nunciatura mulieribus, & incitatura ad eundum.
Tunc rurſus alia excogitavit dea cæſia Minerva:
Filiæ Icarii dulcem ſomnum infudit.
Dormivit autem reclinata: ſolutaque ſunt ei membra omnia
Illic in lecto. tunc igitur divina dearum
Immortalia dona dedit, ut ipſam admirarentur Achivi.
Pulchritudine quidem ei primo vultuſque bene purificavit
Divina, quali pulchre coronata Venus
Ungitur quando it in Gratiarum chorum amabilem.
Et ipſam longiorem & craſſiorem reddidit adſpectu:
Candidioremque ipſam reddidit ſecto elephante.
Sic his factis abivit divina dearum.
Venerunt autem famulæ albæ ulnas ex domo,
Cum ſtrepitu incedentes. hanc autem dulcis ſomnus dimiſit,
Et abſterſit manibus genas, dixitque:
Certe me valde gravia patientem mollis ſomnus cooperuit.
Utinam ſic mihi mollem mortem daret Diana caſta
Statim nunc, ut non amplius lugens in animo
Ævum corrumperem, mariti deſiderans dilecti
Omnigenam virtutem, quoniam præſtantiſſimus erat Achivorum.
Sic loquens deſcendit de cœnaculo ſtupendo,
Non ſola: ſimul hanc & famulæ duæ ſequebantur:
Hæ autem quando jam ad procos pervenit divina mulierum,
Stetit ad poſtem domus fabrefactæ,
Genis obtendens ſplendida redimicula.

Fa-

Ἀμφίπολοι δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε παρέστη.
Τὼν δ' αὖτε λύτο γύνατ', ἔρω δ' ἄρα θυμὸν ἔθελχθεν.
Πάντες δ' ἠρήσαντο παραὶ λεχέεσσι κλιθῆναι.
Ἡ δ' αὖ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱὸν,
Τηλέμαχ' ἐκέτοι φρένες ἔμπεδοι, οὐδὲ νόημα.
Παῖς ἔτ' ἐὼν καὶ μᾶλλον ἐνὶ φρεσὶ κέρδε' ἐνύμας.
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐσσι, καὶ ἤβης μέτρον ἱκάνεις,
Καί κέν τις φαίη γόνον ἔμμεναι ὀλβίου ἀνδρὸς,
Ἐς μέγεθός τε καὶ κάλλος ὁρώμενος ἀλκότερός φως,
Οὐκέτι τοι φρένες εἰσὶν ἐναίσιμοι, οὐδὲ νόημα.
Οἷον δὴ τόδε ἔργον ἐνὶ μεγάροισιν ἐτύχθη,
Ὅς τὸν ξεῖνον ἐάσας ἀεικισθήμεναι ἔπω.
Πῶς νῦν; εἴ τις ξεῖνος ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
Ἥμενος, ὧδε πάθοι ῥυσακτύος ἐξ ἀλεγεινῆς,
Σοί κ' αἶσχος λώβη τε μετ' ἀνθρώποισι πέλοιτο.
Τῷ δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Μῆτερ ἐμὴ, τὸ μὲν οὔ σε νεμεσσῶμαι κεχολῶσθαι·
Αὐτὰρ ἐγὼ θυμῷ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα,
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρηα· (πάρος δ' ἔπι νήπιος ἦα)
Ἀλλά τοι ἀδύναμαι πεπνυμένα πάντα νοῆσαι.
Ἐκ γάρ με πλήσασι, παρημένοι ἄλλοθεν ἄλλος,
Οἵδε κακὰ φρονέοντες. ἐμοὶ δ' οὐκ εἰσὶν ἀρωγοί.
Οὐ μέν τοι ξάνθ' γε καὶ Ἴρῳ μῶλος ἐτύχθη
Μνησήρων ἰότητι· βίῃ δ' ὅγε φέρτερος ἦεν.
Αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἄπολλον,
Οὕτω νῦν μνησῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισι
Νώροπι κεφαλὰς δεδμημένοι, οἱ μὲν ἐν αὐλῇ,
Οἱ δ' ἔντοσθε δόμοιο, λέλυτο δὲ γυῖα ἑκάστου·
Ὡς νῦν Ἴρος ἐκεῖνος ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἧσται νδσάζων κεφαλῇ, μεθύοντι ἐοικώς,
Οὐδ' ὀρθὸς δύναται ἑλέσθαι ποσὶν, οὐδὲ νέεσθαι
Οἶκαδ' ὅππη οἱ νόος· ἐπεὶ φίλα γυῖα λέλυται.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Εὐρύμαχος δ' ἐπέεσσι προσηύδα Πηνελόπειαν,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ πάντες σε ἴδοιεν ἀν' Ἴασον Ἄργος Ἀχαιοὶ,
Πλείονές κεν μνησῆρες ἐν ἡμετέροισι δόμοισιν
Ἠῶθεν δαινύατ', ἐπεὶ περέεσσι γυναικῶν
Εἶδός τε μέγεθός τε, ἴδε φρένας ἔνδον ἐΐσας.

Τὸν

Famula autem ei proba utrinque aſtitit.
Horum autem illic ſolvebantur genua, amore autem in animo percellebantur:
Omneſque optabant in lectis propter dormire.
Hæc autem contra Telemachum alloquebatur ſuum filium:
Telemache non amplius tibi mens integra neque cogitatio.
Puer adhuc etiam magis mente utilia verſabas.
Nunc autem quando jam magnus es, & ad pubertatis menſuram perveniſti,
Etiam aliquis diceret filium te eſſe beati viri,
In magnitudinem & pulchritudinem intuens alienus vir,
Non amplius tibi mens eſt juſta, neque cogitatio.
Quale jam hoc facinus in domibus patratum eſt,
Qui hoſpitem ſiviſti contumelia affici ſic.
Quomodo nunc? ſi quis hoſpes in noſtris domibus
Sedens, ſic pateretur vexatione ex dira,
Tibi dedecus opprobriumque hominibus eſſet.
Hanc autem rurſus Telemachus prudens alloquebatur:
Mater mea, iſtud quidem non tibi indignor quod iraſceris:
At ego animo intelligo & novi ſingula,
Bonaque & pejora: (antea autem adhuc infans eram:)
Sed non poſſum prudentia omnia intelligere,
Nam me perterrent, aſſidentes aliunde alius,
Iſti mala cogitantes: mihi autem non ſunt auxiliatores.
Non tamen hoſpitis & Iri pugna facta eſt
Ex procorum ſententia: viribus enim ille potior fuit.
Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Ita nunc proci in noſtris domibus
Nutent capita domiti, partim in atrio,
Partim intra domum, diſſolvanturque membra cujuſque,
Uti nunc Irus ille in atrienſibus foribus
Sedet nutans capite, ebrio ſimilis,
Neque rectus poteſt ſtare pedibus, neque reverti
Domum quo ei reditus eſt: quoniam ei ſua membra ſoluta ſunt.
Si hi quidem talia inter ſe loquebantur,
Eurymachus autem verbis allocutus eſt Penelopen:
Filia Icarii prudens Penelope,
Si omnes te viderent in Iaſo Argo Achivi,
Plures proci in noſtris domibus
Mane convivarentur. quoniam præſtas mulieribus
Specieque magnitudineque, & mente intus æquabili.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἤτοι ἐμοὶ ἀρετὴν εἶδός τε δέμας τε
Ὤλεσαν ἀθανάτοισι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι· μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
Μᾶζόν κε κλέος ἔμ' ἐμὸν καὶ κάλλιον ἔσσο.
Νῦν δ' ἄχομαι. τόσα γάρ μοι ἐπέσσυται κακὰ δαίμων.
Ἦ μὲν δὴ ὅτε τ' ἦϊε λιπὼν κατὰ πατρίδα γαῖαν,
Δεξιτερὴν ἐπὶ καρπῷ ἑλὼν ἐμὸ χεῖρα προσηύδα,
Ὦ γύναι, ἐ γάρ οἴω ἐϋκνήμιδας Ἀχαιοὺς
Ἐκ Τροίης ἀῢ πάντας ἀπήμονας ἀπονέεσθαι.
Καὶ γὰρ Τρῶας φασὶ μαχητὰς ἔμμεναι ἄνδρας,
Ἠμὲν ἀκοντίσαι ἠδὲ ῥυτῆρας ἵππων,
Ἵππων τ' ὠκυπόδων ἐπιβήτορας, οἵ κε τάχιστα
Ἐκεῖναν μέγα νεῖκος ὁμοίϊα πολέμοιο.
Τῷ ὄκ οἶδ' εἴ κεν μ' αὐτόσε θεὸς, ἢ κεν ἀλώω
Αὐτῇ ἐνὶ Τροίῃ. σοὶ δ' εὐάδε πάντα μελίσσων.
Μεμνῆσθαι πατρὸς ἠῢ μητέρος ἐν μεγάροισιν,
Ὡς νῦν, ἢ ἔτι μᾶλλον ἐμὸν ἀπονόσφιν ἐόντος.
Αὐτὰρ ἐπὴν δὴ παῖδα γενειήσαντα ἴδῃαι,
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃσθα, πεδὸν κατὰ δῶμα λιπόντα.
Κεῖνός θ' ὡς ἀόρθωε· τὰ δὴ νῦν πάντα τελεῖται.
Νῦξ δ' ἔσαν ὅτε δὴ συηρὸς γάμος αὐτβολήσει
Οὐλομένης ἐμέθεν, τῆς τε Ζεὺς ὄλβον ἀπύρα.
Ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίῃ ἠῢ θυμὸν ἱκάνει.
Μνηστήρων οὐχ ἥδε δίκη τοπάροιθε τέτυκτο,
Οἵτ' ἀγαθόν τε γυναῖκα ἠῢ ἀφνειοῖο θύγατρα
Μνησάμενοι ἐθέλωσι, ἠῢ ἀλλήλοις ἐρίσωσιν.
Αὐτοὶ τοί γ' ἀπάγεσι βόας ἠῢ ἴφια μῆλα,
Κούρης δαῖτα φίλοισι, καὶ ἀγλαὰ δῶρα δίδοῦσιν·
Ἀλλ' οὐκ ἀλλοτρίον βίοτον νήποινον ἔδουσιν.
Ὣς φάτο. γήθησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οὕνεκα οἱ μὲν δῶρα παρέλκετο, θέλγε δὲ θυμὸν
Μειλιχίοις ἐπέεσι, νόος δέ οἱ ἄλλα μενοίνα.
Τὴν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱὸς,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρον Πηνελόπεια,
Δῶρα μὲν ὅς κ' ἐθέλῃσιν Ἀχαιῶν εὐάδε' εἰπεῖν,
Δέξασθ'. ἐ γὰρ καλὸν ἀνήνασθαι δόσιν ἐστίν.
Ἡμεῖς δ' οὔτ' ἐπὶ ἔργα πάρος γ' ἴμεν, οὔτέ πη ἄλλη,

Πρὶν

Huic autem respondit postea prudens Penelope:
Eurymache, certe meam virtutem speciemque corpusque
Perdiderunt immortales, quando Ilium ingressi sunt
Argivi: cum quibus meus maritus ibat Ulysses.
Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,
Major gloria esset mea & melior hoc pacto.
Nunc autem tristor: tot enim mihi immisit mala dæmon.
Equidem quando ibat relinquens patriam terram,
Dextram in carpo prehendens mihi manum alloquebatur;
O mulier, non puto bellicosos Achivos
Ex Troja bene omnes illabefactos redituros.
Etenim Trojanos dicunt pugnaces esse viros,
Et jaculatores & tractores sagittarum,
Equorumque velocium pedibus conscensores, qui citissime
Decreverint magna contentione communis belli.
Ideo nescio utrum me remittet Deus, an capiat
Illic in Troja. tibi autem hic omnia curæ sint.
Ut memineris patris & matris in ædibus,
Sicut nunc, vel etiam magis me absente.
At ubi jam filium barbatum videris,
Nubito cui voles, tuam domum relinquens.
Ille sic dicebat: quæ nunc omnia perficiuntur.
Nox autem erit quando odiosæ nuptiæ contingent
Perditæ mei, cujus Jupiter beatitudinem abstulit.
Sed hic gravis dolor cor & animum cepit.
Procorum non hic mos olim fuit,
Qui bonamque mulierem & divitis filiam
Ambire vellent, & inter se contenderent.
Ipsi abducunt *domo* boves & pingues oves,
Sponsæ epulas amicis, & splendida dona dant:
Sed non alienum victum impune edunt.
Sic dixit. lætatus est autem pertolerans divinus Ulysses,
Quoniam eorumque dona attrahebat, mulcebatque animum
Suavibus verbis, mens autem ejus alia cogitabat.
Illam contra Antinous alloquebatur Eupithei filius:
Filia Icarii prudens Penelope,
Dona quidem quicumque voluerit Achivorum huc ferre,
Accipe, non enim bonum est recusare quod datur.
Nos autem neque ad opera ante ibimus, neque usquam alio,

Περί γέ σέ τῳ γήμασθαι Ἀχαιῶν ὅττις ἄριστος,
Ὡς ἔφατ' Ἀνήνωρ. τοῖσιν δ' ἐπιλίσσατο μῦθον.
Δῶρα δ' ἄρ' οἰσέμεναι πρόεσαν κύρυκα ἔκαστος.
Ἀνήνορι μὲν ἔνεικε μέγαν περικαλέα πέπλον
Ποικίλον· ἐν δ' ἄρ' ἔσαν περόναι δυοκαίδεκα πᾶσαι
Χρύσειαι, κλῃῖσιν εὐγνάμπτοις ἀραρυῖαι.
Ὅρμον δ' Εὐρυμάχῳ πολυδαίδαλον αὐτὰρ ἐνῆκε
Χρύσεον, ἠλέκτροισιν ἐρμενόν, ἠέλιον ὥς.
Ἕρματα δ' Εὐρυδάμαντι δύω θεράποντες ἔνεικαν,
Τείχλινα, μορόεντα. χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή.
Ἐκ δ' ἄρα Πεισάνδροιο Πολυκτορίδαο ἄνακτος
Ἰσθμιον ἦνεικεν θεράπων περικαλὲς ἄγαλμα.
Ἄλλο δ' ἄρ' ἄλλος δῶρον Ἀχαιῶν καλὸν ἔνεικεν.
Ἡ μὲν ἔπειτ' ἀνέβαινε ὑπερῴα δῖα γυναικῶν·
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι ἔφερον περικαλέα δῶρα.
Οἱ δ' εἰς ὀρχηστύν τε ἧ ἱμερόεσσαν ἀοιδὴν
Τρέψαμενοι τέρποντο· μενὸν δ' ἐπὶ ἕσπερον ἐλθεῖν.
Τοῖσι δὲ τερπομένοισι μέλας ἐπὶ ἕσπερος ἦλθεν·
Αὐτίκα λαμπτῆρας τρῆς ἔσασαν ἐν μεγάροισιν,
Ὅφρα φαείνοιεν· περὶ δὲ ξύλα κάγκανα θῆκαν
Αὖα πάλαι, πεφύκηλα, νέον κεκεασμένα χαλκῷ·
Καὶ δαΐδας μετέμισγον· ἀμοιβηδὶς δ' ἀνέφαινον
Δμῳαὶ Οἰνοπίωνος παλαίφρονος. αὐτὰρ ὁ τῆσιν
Αὐτὸς διογενὴς μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δμῳαὶ Οἰνοπίωνος δῶ οἰχομένοιο ἄνακτος,
Ἔρχεσθε πρὸς δῶμα θεᾶς, ἔνθ' αἰδοίη βασίλεια.
Πῆ δὲ πάρ' ἠλάκατα τροφαλίζετε. τέρπετε δ' αὐτὴν
Ἥμενοι ἐν μεγάρῳ, ἢ ἔρια πείκετε χερσίν.
Αὐτὰρ ἐγὼ πᾶσιν φάος πάντεσσι παρέξω.
Ἤν περ γάρ κ' ἐθέλωσιν ἐύθρονον ἠῶ μίμνειν,
Οὔτοι με νικήσουσι. πολυτλήμων δὲ μάλ' εἰμί.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἐγέλασσαν, ἐς ἀλλήλας δὲ ἴδοντο.
Τὸν δ' αἰσχρῶς ἐνένιπτε Μελανθὼ καλλιπάρῃος,
Τὴν Δόλιος μὲν ἔπικτε, κόμισσε δὲ Πηνελόπεια,
Παῖδα δὲ ὣς ἀτίταλλε· δίδε δ' ἄρ' ἀθύρματα θυμῷ,
Ἀλλ' οὐδ' ὣς κεδέ πεισε νὶ φρεσὶ Πηνελοπείης.
Ἀλλ' ἦγ' Εὐρυμάχῳ μισγέσκετο, ἧ φιλέεσκεν·
Ἣ ῥ' Ὀδυσῆ ἐνένιπτεν ἀνειδείοις ἐπέεσσι,
Ξεῖνε πάλαν, σύ δέ τις φρένας ἐκπεπασμένος ἐσσὶ,
Οὐδ'

Priuſquam tu alicui nubas Achivorum quicumque optimus.
Sic dixit Antinous. illis autem placebat ſermo.
Dona igitur allaturum miſerunt præconem quiſque.
Antinoo quidem ferebat magnum perpulchrum peplum
Varium: inerant autem fibulæ duodecim omnino
Aureæ, clavis bena inflexis aptæ.
Monile autem Eurymacho multa arte laboratum ferebat
Aureum, electris fulgens, ſicuti ſolem.
Inaures autem Eurydamanti duo ſervi ferebant,
Cum trinis ocellis, operoſas: gratia autem reſplendebat multa,
Ex Piſandro autem Polyctoride rege
Collare ferebat ſervus perpulchrum ornamentum.
Aliud autem alius donum Achivorum pulchrum ferebat.
Hæc quidem poſtea aſcendit in ſuperiora ædium divina mulierum:
Ipſi autem ſimul famulæ ferebant perpulchra dona.
Illi autem in ſaltationem & ſuavem cantum
Verſi delectabantur: manebantque donec veſper veniret.
Eis autem ſe delectantibus niger veſper venit:
Statim lampades tres ſtatuerunt in domibus,
Ut lucerent: circum autem ligna arida poſuerunt
Sicca pridem, præciſſilia, nuper ſciſſa ære:
Et candelas miſcuerunt. per vices autem prælucebant
Famulæ Ulyſſis calamitoſi. at illis
Ipſe generoſus locutus eſt prudens Ulyſſes:
Famulæ Ulyſſis diu abſentis regis,
Ite ad domos, ubi veneranda regina,
Et apud illam penſa verſate: delectate autem ipſam
Sedentes in domo, vel lanas pectite manibus.
At ego his lumen omnibus præbebo.
Si enim voluerint pulchro ſolio conſpicuam Auroram expectare,
Non me vincent. perpatiens enim valde ſum.
Sic dixit. hæ autem riſerunt, aliaque aliam inſpiciebat.
Eumque immodeſte allocuta eſt Melantho pulchra genis,
Quam Dolius quidem genuit, educavit autem Penelope,
Ceu filiam autem nutriebat: dabatque oblectamenta animo,
Sed neque ſic habuit dolorem in animo Penelopes.
Sed illa cum Eurymacho rem habebat & *eum* amabat:
Hæc ſcilicet Ulyſſem alloquebatur contumelioſis verbis:
Hoſpes miſer, tu aliquis mente captus es,

Οὐδ' ἐθέλεις δῶδεν χαλκήϊον ἐς δόμον ἐλθών,
Ἠέ πυ ἐς λέχθω· ἀλλ' ἐνθάδε πόλλ' ἀγορεύεις
Θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν. οὐδέ τε θυμῷ
Ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρένας, ὅν τινα αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐστίν, ὁ τ' ἠπεμόλια βάζεις·
Ἦ ἀλύεις ὅτι Ἴρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
Μή πῆς τοι τάχα Ἶρος ἀμείνονα ἄλλον ἀνάσσῃ,
Ὅστις σ' ἀμφὶ κάρη κεκοπὼς χερσὶ σιβαρῇσι,
Δώματος ἐκπέμψῃσι, φορύξας αἵματι πολλῷ.
Τὼ δ' ἄρ ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Ἦ τάχα Τηλεμάχῳ ἐρέω κύον οἷ ἀγορεύεις,
Κεῖσ' ἐλθών, ἵνα σ' αὖθι διαμελεΐσι πάμψῃσιν.
Ὣς εἰπὼν, ἐπέεσσι διεπτοίησε γυμνάζας.
Βαὺ δ' ἵμεναι διὰ δῶμα· λύθεν δ' ὑπὸ γυῖα ἑκάστης
Ταρβοσυνῇ. φὰν γάρ μιν ἀληθέα μυθήσασθαι.
Αὐτὰρ ὁ πὰρ λαμπτῆρι φαεινὸν αἰδομένῃσιν
Εἰσήκει ἐς πάντας ὁρώμενος· ἄλλα δέ οἱ κῆρ
Ὥρμαινε φρεσὶν ἦσιν, ἃ ῥ' ἐκ ἀτέλεστα γένοντο.
Μνηστῆρας δ' ὁ πάμπαν ἀγλαΐορας εἶα Ἀθήνη
Λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύῃ ἄχος κραδίῃν Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου πάϊς ἦρχ' ἀγορεύειν,
Κερτομέων Ὀδυσῆα· γέλων δ' ἐπάροισιν ἔτυξεν.
Κέκλυτέ μευ μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὅφρ' εἶπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Οὐκ ἀθεεὶ ὅδ' ἀνὴρ Ὀδυσήϊον ἐς δόμον ἵκει,
Ἔμπης μοι δοκέει δαιδὸς σέλας ἔμμεναι αὐτῆς
Καὶ κεφαλῆς· ἐπεὶ οὔ οἱ ἔνι τρίχες οὐδ' ἠβαιαί.
Ἦ ῥ', ἅμα τε προσέειπεν Ὀδυσσῆα πτολίπορθον·
Ξεῖνε, ἢ ἄρ κ' ἐθέλοις θητευέμεν, εἴ σ' ἀνελοίμην,
Ἀγρῷ ἐπ' ἐσχατιῇ, (μισθὸς δέ τοι ἄρκιος ἔσται)
Αἱμασιάς τε λέγων, καὶ δένδρεα μακρὰ φυτεύων;
Ἔνθα δ' ἐγὼ σῖτον μὲν ἐπηετανὸν παρέχοιμι,
Εἵματά τ' ἀμφιέσαιμι, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοίην,
Ἀλλ' ἐπεὶ ἂν δὴ ἔργα κακὰ ἔμμαθες, οὐκ ἐθελήσεις
Ἔργον ἐποίχεσθαι· ἀλλὰ πτώσσειν κατὰ δῆμον
Βούλεαι, ὄφρ' ἂν ἔχῃς βόσκειν σὴν γαστέρ' ἀναλτον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Εὐρύμαχ', εἰ γάρ νῶϊν ἔρις ἔργοιο γένοιτο

Neque vis dormire æream in domum profectus,
Vel aliquo in cœtum confabulantium: ſed hic multa dicis
Confidenter multos inter viros. neque quidquam animo
Times. certe tuam vinum habet mentem, aut tibi ſemper
Talis mens eſt, qui & vana garris:
An exultas quod Irum viciſti erronem?
Vereor ne quis tibi mox Iro melior alius ſurgat,
Qui te in capite percutiens manibus fortibus,
Domo emittat, fœdatum ſanguine multo.
Hanc torve aſpiciens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Certe mox Telemacho dicam canis qualia loqueris,
Illuc profectus, ut te illic membratim incidat.
Sic fatus, verbis perterruit mulieres.
Perrexerunt autem ire per domum, ſolutaque ſunt ſubtus membra cujuſque
Timore. autumabant enim ipſum vera dicere.
At hic apud lampades prælucens accenſas
Stabat omnes aſpiciens: alia autem ejus cor
Cogitabat præcordiis ejus, quæ ſane non irrita fuerunt.
Procos autem haud omnino ſuperbos ſinebat Minerva
A contumelia abſtinere animi cruce, ut adhuc magis
Subiret dolor cor Laertiadæ Ulyſſis.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere,
Conviciis proſcindens Ulyſſem: riſum autem ſociis fecit.
Audite me proci inclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Non ſine Deo hic vir Ulyſſeam in domum venit,
Tamen mihi videtur facium ſplendor eſſe ipſius
Etiam capitis: quoniam non ei ſunt capilli neque pauci.
Dixit, ſimulque allocutus eſt Ulyſſem urbium deſtructorem.
Hoſpes, nunquid vis ſervire, ſi te ſuſcipiam,
Agri in extremitate; (merces autem tibi ſufficiens erit)
Sepeſque colligens, & arbores longas plantans?
Illic autem ego panem quidem perennem præberem,
Amictuque amicirem, pedibuſque calceamenta darem.
Sed quoniam ſcilicet opera mala didiciſti, non voles
Opus adire: ſed mendicare in populo
Vis, ut poſſis paſcere tuum ventrem inſatiabilem.
Hunc autem reſpondens alloquebetur conſilio dives Ulyſſes:
Eurymache, ſi quidem nobis contentio operis fieret

Ὧρμ' ἐὰ ἐλαύνῃ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται,
Ἐν ποίῃ, δρέπανον μὲν ἐγὼν ἄκαμπτες ἔχοιμι,
Καὶ δὲ σὺ τοῖον ἔχοις, ἵνα περησαίμεθα ἔργα
Νήστιες ἄχρι μάλα κνέφαος, ποίη δὲ παρείη.
Εἰ δ' αὖ κῆ βόες ἕλκον ἐλαυνέμεν ὄφρα ἄρηστοι,
Αἶψα σε κέντρον ἔχοντα δαΐξομαι, ὄφρα κεν ἵππους
Ἡλικες, ἰσοφόροι, πῶν τε σθένος ἐκ λαπάδνων,
Τετράγυον δ' ἔλθωσι, ἑκοι δ' ὑπὸ βῶλος ἀρότρῳ,
Τῷ κέ μ' ἴδοις εἰ ὦλκα διαπρήσσεα προταμόμην.
Εἰ δ' αὖ καὶ πόλεμόν ποθεν ὁρμήσειε Κρονίων
Σήμερον, αὐτὰρ ἐμοί γε κακὸς ἔπι κῆ δύο δῶρε,
Καί κεν ἐπ' ἀγχάλκος ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
Τῷ κέ μ' ἴδοις πρώτοισιν σὺν προμάχοισι μιγέντα,
Οὐδ' ἄν μοι τλὺς γαστέρ' ὀνειδίζων ἀγορεύοις.
Ἀλλὰ μάλ' ὑβρίζεις, κῆ τοι νόος ἐστὶν ἀπίστης·
Καί πού τις δοκέεις μέγας ἔμμεναι, ἠδὲ κραταιός,
Οὕνεκα παρ' παύροισι κῆ ἐν ἀγαθοῖσιν ὁμίλεις·
Εἰ δ' Ὀδυσεὺς ἔλθοι κῆ ἴκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
Αἶψά κέ τοι τὰ θύρετρα, κῆ περ μάλ' εὐρέα ἔντα,
Φεύγοντι σύμπαντα δι' ἐκ προθύροιο θύραζε.
Ὣς ἔφατ'. Εὐρύμαχος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,
Καί μιν ὑπόδρα ἰδὼν, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἀτ' δεῖλ', ἦ τάχα τοι τελέω κακόν, οἳ ἀγορεύεις
Θαρσαλέως πολλοῖσι μετ' ἀνδράσιν· οὐδέ τι θυμῷ
Ταρβεῖς. ἦ ῥά σε οἶνος ἔχει φρεσίν, ἢ νύ τοι αἰεὶ
Τοιοῦτος νόος ἐστὶν, ὁ κῆ μεταμώλια βάζεις·
Ἦ ἀλύεις ὅτι Ἶρον ἐνίκησας τὸν ἀλήτην.
Ὣς ἄρα φωνήσας, σφέλας εἵλετο. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀμφινόμου πρὸς γένα καθέζετο δεικιόωντι,
Εὐρύμαχον δείσας. ὁ δ' ἄρ' οἰνοχόον βάλε χειρὶ
Δεξιτερῇ· πρόχους δὲ καμὰξ βόμβησε πεσοῦσα.
Αὐτὰρ ὀ γ' οἰμώξας πέσεν ὕπτιος οὐ κονίῃσι.
Μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρα σκιόεντα.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Αἶψ' ὤφελ' ὁ ξεῖνος ἀλάμενος ἄλλοδ' ὀλέσθαι,
Πρὶν ἐλθεῖν· τῷ κ' ὧδ' τόσσον κέλαδον μεθέηκεν.
Νῦν δὲ περὶ πτωχῷ ἐριδαίνομεν· οὐδέ τι δαιτὸς
Ἐσθλῆς ἔσσεται ἶδος, ἐπεὶ τὰ χερείονα νικᾷ.
Τοῖσι δὲ κῆ μετέειφ' ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο.

405 Δαι-

Tempore in verno, quando dies longi ſunt,
In herba, falcem quidem ego bene flexam haberem,
Tu quoque talem haberes, ut faceremus periculum in opere
Jejuni uſque adeo ad tenebras, herba autem adeſſet.
Sin rurſus & boves eſſent agendi qui optimi,
Ardentes, magni, ambo ſaturati herba,
Coævi, æqualiter ferentes, quorum robur haud labefactum,
Quatuorque jugera eſſent, cederetque ſubtus gleba aratro,
Tunc me videres an ſulcum continuum proſcinderem.
Sin rurſus & bellum alicubi moveret Saturnius
Hodie, & mihi ſcutum eſſet & duæ lanceæ,
Et galea tota ærea in temporibus apta:
Tunc me videres primis in pugnatoribus mixtum,
Neque mihi ventrem exprobrans loquereris.
Sed nimis injurius es, & tibi mens crudelis:
Et aliquo modo quidam videris magnus eſſe, & fortis,
Quoniam cum paucis & non bonis verſaris:
At ſi Ulyſſes veniret & appelleret in patriam terram,
Statim tibi portæ, licet latæ admodum ſint,
Fugienti arctarentur per veſtibulum foras.
Sic dixit. Eurymachus autem iraſcebatur corde magis,
Et ipſum torve intuens, verba volucria locutus eſt:
Ah miſer, certe mox tibi perficiam malum, qui ſic loquare
Confidenter multos inter viros: neque quidquam animo
Times. utique vinum tuam habet mentem, aut tibi ſemper
Talis mens eſt, qui & vana garris:
An exultas quod Irum viciſti erronem?
Sic vociferans ſcabellum cepit. at Ulyſſes
Amphinomi ad genua ſedit Dulichii,
Eurymachum timens. hic autem pincernam feriebat in manu
Dextra; gutturnium autem humi reſonabat cadens.
At ille plorans cecidit reſupinus in pulveribus.
Proci autem tumultuabantur in ædibus umbroſis.
Sic autem aliquis dicebat aſpiciens propinquum alium:
Utinam debuiſſet hic hoſpes errabundus alibi periiſſe,
Antequam veniret: eo non tantum tumultum immiſiſſet.
Nunc autem de mendico rixamur: neque aliqua convivii
Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.
Illis autem dixit virtus Telemachi:

Mi-

Δαιμόνιοι, μάνεσθε, καὶ ἐκπέρ κάθετε θυμῷ
Βρωτοῦ, οὐδὲ ποτῆτος. θεῶν νύ τις ὔμμι ὀροδώκη.
Ἀλλ' ἐθ δαισάμενοι κατακείετε οἶκαδ' ἰόντες,
Ὅππότε θυμὸς ἀνώγει· διώκω δ' ὕπαν ἔγωγε.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδὰξ ἐν χείλεσι φῶτες,
Τηλέμαχον θαύμαζον ὃ θαρσαλέως ἀγόρευε.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέπειτα,
Νίσε φαίδιμος υἱὸς Ἀρητιάδαο ἄνακτος,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἐπὶ ῥηθέντι δικαίῳ
Ἀντιβίοις ἐπέεσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
Μήτε τι τὸν ξεῖνον συφελίζεσθε, μήτε τιν' ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες κατακείομεν οἶκαδ' ἰόντες·
Τὸν ξεῖνον δὲ ἐῶμεν ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος
Τηλεμάχῳ μελέμεν. τῷ γὰρ φίλον ἵκετο δῶμα.
Ὣς φάτο. τοῖσι δὲ πᾶσιν ἐαδότα μῦθον ἔειπε.
Τοῖσιν δὲ κρητῆρα κεράσσατο Μάλιος ἥρως,
Κῆρυξ Δουλιχιεύς· θεράπων δ' ἦν Ἀμφινόμοιο.
Νώμησεν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπισταδόν. οἱ δὲ, θεοῖσι
Σπείσαντες μακάρεσσι, πίον μελιηδέα οἶνον.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σπεῖσάν τ' ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Βάν ῥ' ἴμεναι κίοντες ἐὰ πρὸς δώματ' ἕκαστος.

Ο'ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο'ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Τὴν Τηλεμάχῳ ἔκθεσιν ποιεῖται τῶν ὅπλων Ὀδυσσεύς, καὶ πρὸς Πηνελόπην εἰς Κρήτης εἶναι ὑποκρίνεται. γίγνεται δὲ αὐτῷ δι' ὕλης ἀναγνωρισμὸς πρὸς Εὐρύκλειαν, τὰς πόδας αὐτοῦ νίψασαν. καὶ κατὰ παρέκβασιν ὁ ποιητὴς διηγεῖται ὡς ἐν Παρνασσῷ ἐπλήγη ὑπὸ συὸς κάπρου.

Miſeri, inſanitis, & non amplius capitis animo
Cibum, neque potum. Deorum aliquis nimirum vos concitat.
Sed bene epulati decumbite domum profecti,
Quando animus jubet: pello autem neminem ego.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labris prehenſis,
Telemachum admirabantur quod audacter locutus eſſet.
Illis Amphinomus fatus eſt & dixit,
Niſi illuſtris filius Aretiadæ regis:
O amici, haud jam quiſquam ſuper dicto æquo
Contrariis verbis carpens ſæviat,
Neque hoſpitem duriter tractate, neque quenquam alium
Famulorum qui ſunt in domibus Ulyſſis divini.
Sed agite, pincerna incipiat poculis,
Ut poſtquam libaverimus decumbamus domum profecti:
Hoſpitem autem ſinamus in ædibus Ulyſſis
Telemacho curæ eſſe. ejus enim propriam venit domum.
Sic dixit. illis autem omnibus placitum verbum dixit:
Iiſque craterem miſcuit Mulius heros,
Præco Dulichienſis: miniſter autem erat Amphinomi.
Diſtribuit autem omnibus adſtando: hi autem, diis
Ut libarunt beatis, biberunt dulce vinum.
At poſtquam libarunt biberuntque quantum voluit animus,
Perrexerunt ire cubituri ſuas ad domos quiſque.

ODYSSEÆ HOMERI XIX. LIBRI

Argumentum.

CUm Telemacho ſeponit arma Ulyſſes, & ad Penelopen ex Creta ſe eſſe fingit. Fit autem ipſius per cicatricem agnitio ad Eurycleam, pedes ipſius lavantem. Et per digreſſionem poeta narrat quo pacto in Parnaſo vulneratus fuerit ab apro inter venandum.

Ταῦ δ' ἀναγνωρίζει ἐξ ἀλὸς γρηῢς Ὀδυσῆα.

Αὐτὰρ ὁ ἐν μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστῆρσι φόνον συν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχε, χρὴ τεύχε' Ἀρήϊα κατθέμεν ἔσω
Πάντα μάλ'· αὐτὰρ μνηστῆρας μαλακοῖς ἐπέεσσι
Παρφάσθαι, ὅτε κέν σε μετανδῶσιν ποθέοντες·
Ἐς καπνὸν κατθεῖναι. ἐπὶ δὲ σφέτερον τοῖσιν ἐῴκει
Οἷά ποτε Τροίηνδε κίων κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,
Ἀλλὰ κατήκισαν ὅσον πυρὸς ἵκετ' αὐτμή.
Πρὸς δ' ἔπι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶν ἔμβαλε δαίμων,
Μήπως οἰνωθέντες ἔριν στήσαντες ἐν ὑμῖν,
Ἀλλήλους τρώσητε, καταισχύνητε δὲ δαῖτα,
Καὶ μνηστύν. αὐτὸς γὰρ ἐφέλκεται ἄνδρα σίδηρος.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Μαῖα, ἄγε δή μοι ἔρυζον ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας,
Ὄφρά κεν ἐς θάλαμον καταθείομαι εὖτεα πατρός
Καλά, τά μοι κατὰ οἶκον ἀκηδέα καπνὸς ἀμέρδει,
Πατρὸς ἀποιχομένοιο. ἐγὼ δ' ἔπι νήπιος ἦα·
Νῦν δ' ἐθέλω καταθέσθαι ἵν' ἀ πυρὸς ἵζετ' αὐτμή.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Αἲ γὰρ δή ποτε τέκνον ἐπιφροσύνας ἀνέλοιο,
Οἶκα κήδεσθαι, καὶ κτήματα πάντα φυλάσσειν.
Ἀλλ' ἄγε, τίς τοι ἔπειτα μεταιχμένη φάος οἴσει;
Δμωὰς δ' οὐκ ἐάας προβλωσκέμεν, αἳ κεν ἔφαινον.
Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ξεῖνος ὅδ'. ἐ γὰρ ἀεργὸν ἀνέξομαι ὅς κεν ἐμῆς γε
Χοίνικος ἅπτηται, καὶ πολὺδην εἰληλουθώς.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος·
Κλῆισεν δὲ θύρας μεγάρων εὖ ναιετάοντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἀνὰ ἵζεσθ' Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱὸς
Ἐσφόρεον κόρυθάς τε καὶ ἀσπίδας ὀμφαλόεσσας,
Ἐγχεά τ' ὀξυόεντα. πάροιθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη,
Χρύσεον λύχνον ἔχουσα, φάος περικαλὲς ἐποίει.
Δὴ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεεν ὃν πατέρ' αὖτα,
Ὦ πάτερ, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·

Ἐμ-

T. Agnoſcit ex cicatrice vetula Ulyſſem.

AT ipſe in domo relinquebatur divinus Ulyſſes,
Procis cædem cum Minerva meditans.
Statim autem Telemachum verbis volucribus allocutus eſt:
Telemache, oportet arma martialia ſeponere intro
Omnia prorſus: at procos mollibus verbis
Decipe, quando ex te quærent deſiderantes.
Ex fumo ſepoſui; quoniam non amplius illis ſimilia ſunt,
Qualia quondam ad Trojam proficiſcens reliquit Ulyſſes,
Sed conſumpta ſunt quantum ignis attigit vapor.
Inſuper adhuc etiam hoc majus in mentem dedit deus,
Ne forte inebriati, contentionem excitantes in vobis,
Mutuo vos vulneretis, dehoneſtetiſque convivium,
Et ſponſalia. ipſum enim attrahit virum ferrum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.
Extra autem vocans allocutus eſt nutricem Eurycleam:
Nutrix, age mihi contine domi feminas,
Donec in thalamum reponam arma patris
Pulchra, quæ mihi in domo neglecta fumus denigrat,
Patre abſente. ego autem adhuc parvulus eram:
Nunc autem volo ſeponere ubi ignis vapor non venit.
Hunc autem rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Eurycleа:
Utinam vero tandem fili prudentiam accipias
Domum curandi, & poſſeſſiones omnes ſervandi.
Sed age, quæ tibi poſtea tecum iens lumen portabit?
Famulas autem non finis præire, quæ præluceant.
Hanc contra Telemachus prudens alloquebatur:
Hoſpes hic. non enim otioſum tolerabo qui meum
Modium attingit, licet & procul venerit.
Sic nempe dixit. illi autem haud evolavit *hoc* verbum:
Claufit autem januas ædium bene habitatarum.
Hi autem feſtinantes Ulyſſes & illuſtris filius
Intro portaverunt galeaſque & ſcuta umbonibus munita,
Lanceaſque acutas. ante autem Pallas Minerva,
Auream lucernam tenens, lumen perpulchrum faciebat.
Tunc Telemachus allocutus eſt ſuum patrem ſtatim:
O pater, certe magnum miraculum hoc oculis video:

Enim-

Ἔμπης μοι πῖχοι μεγάρων, καλαί τε μεσόδμαι,
Εἰλάπιναί τε δοκοί, ϗ κίονες ὑψόσ' ἔχοντες
Φαίνονθ' ὀφθαλμοῖς ὡσεὶ πυρὸς αἰθομένοιο.
Ἦ μάλα πῃ θεὸς εἶδον, οἳ οὐρανὸν Ἀμφὶς ἔχουσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Σίγα, ϗ κατὰ σὸν νόον ἴσχανε, μηδ' ἐρέεινε.
Αὔτη τοι δίκη ἐστὶ θεῶν οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.
Ἀλλὰ σὺ μὲν κατάλεξαι· ἐγὼ δ' ὑπολήφομαι αὐτῶ,
Ὅφρά κ' ἔτι δμωὰς ϗ μητέρα σὴν ἐρεθίζω.
Ἦ δέ μ' ὀδυρομένη ἐρήσεται ἀμφὶς ἕκαστα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει
Κείων ἐς θάλαμον, δαιδῶν ὑπολαμπομενάων,
Ἔνθα πάρος κοιμᾶθ' ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνος ἱκάνοι.
Ἔνθ' ἄρα ϗ τότ' ἔλεκτο, ϗ ἠῶ δῖαν ἔμιμνεν.
Αὐτὰρ ὁ κὰ μεγάρῳ ὑπελείπετο δῖος Ὀδυσσεύς,
Μνηστῆρσι φόνον σὺν Ἀθήνῃ μερμηρίζων.
Ἦλθ' ἴσαν ἐκ θαλάμοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἰκέλη, ἠδὲ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ.
Τῇ παρὰ μὲν κλισίῃ πυρὶ κάτθεσαν, ἔνθ' ἄρ' ἔφιζε,
Διναντὶ ἐλέφαντι ϗ ἀργύρῳ· ἷ πότε τέκτων
Ποίησ' Ἰκμαλίοιο, ϗ ὑπὸ θρῆνυν ποσὶν ἧκε,
Προσφυὲς ἐξ αὐτῆς, ὅθ' ἐπὶ μέγα βάσκετο κῶας·
Ἔνθα καθέζετ' ἔπαντα περίφρων Πηνελόπεια.
Ἦλθον δὲ δμωαὶ λευκώλενοι ἐκ μεγάροιο·
Αἱ δ' ἀπὸ μὲν σῖτον πολὺν ἤγρεον ἠδὲ τραπέζας,
Καὶ δέπα εἶδον ἄρ' ἀνδρες ὑπερμενέοντες ἔπινον.
Πῦρ δ' ἀπὸ λαμπτήρων χαμάδις βάλον, ἄμφα δ' ἐπ' αὐτῶν
Νήησαν ξύλα πολλά, φόως ἔμεν ἠδὲ θέρεσθαι.
Ἦ δ' Ὀδυσῆ εἰνέσιπε Μελανθὼ δεύτερον αὖτις,
Ξεῖν', ἔτι ϗ νῦν εὐθὺς ἀνήσεις διὰ νύκτα
Δινδίων κατὰ οἶκον; ὀπιπεύσεις δὲ γυναῖκας;
Ἀλλ' ἔξελθε θύραζε πάλαι, ϗ δαιτὸς ὄνησο·
Ἦ τέχα ϗ δαλῷ βεβλημένος ἐσσαι θύραζε.
Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δαιμονίη, τί μοι ὧδ' ἐπέχεις κεκοτηότι θυμῷ;
Ἦ ὅτι ἐ λιπόω; κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἶμαι;
Πτωχεύω δ' αὐδὰ δῆμον; ἀναγκαίη γὰρ ἐπείγει.
Τοιοῦτοι πτωχοὶ ϗ ἀλήμονες ἄνδρες ἔασι.
Καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον

Ὀλ-

Enimvero mihi parietes domorum, pulchraque interti-
gnia,
Abiegnæque trabes, & columnæ ſurſum tendentes
Apparent oculis quaſi ignis ardentis.
Omnino aliquis Deus intus eſt *eorum*, qui cælum latum ha-
bitant.
Illum reſpondens alloquebatur conſilii dives Ulyſſes:
Sile, & tuam mentem retine, neque interroga.
Hic tibi mos eſt Deorum qui Olympum habitant.
Sed tu quidem decumbe: ego autem relinquar hic,
Ut adhuc famulas & matrem tuam irritem:
Quæ me lamentans interrogabit de ſingulis.
Sic dixit. Telemachus autem ex domo diſceſſit
Cubiturus in cubiculum, facibus lucentibus,
Ubi antea dormiebat quando ipſum dulcis ſomnus capiebat.
Illic igitur & tunc cubuit, & Auroram divinam expectabat.
At in domo relinquebatur divinus Ulyſſes,
Procis cædem cum Minerva cogitans.
Ipſa autem ibat ex thalamo prudens Penelope,
Dianæ ſimilis, vel aureæ Veneri.
Cui ſellam apud ignem deponebant, ubi inſidebat,
Circumcirca obductam ebore & argento: quam quondam fa-
ber
Fecerat Icmalius, & ſubtus ſcabellum pedibus miſit,
Aptum ex ipſa, ubi magnam injecit pellem.
Illic ſedit poſtea prudens Penelope.
Venerunt autem famulæ albæ ulnis ex domo:
Quæ panem multum tollebant atque menſas,
Et pocula unde ſcilicet viri ſuperbi biberant.
Ignem autem a foculis ad terram jecerunt, aliaque in eos
Congregarunt ligna, ut lumen eſſet & calefieret.
Ipſa autem Ulyſſem increpabat Melantho ſecundo rurſus:
Hoſpes, adhuc & nunc hic moleſtus eris per noctem
Obſervans in domo? aſpicis autem mulieres?
Sed exi foras miſer, & tibi epulum proſit:
Aut mox etiam torre percuſſus ibis foras.
Hanc autem torve aſpiciens alloquebatur conſilii dives U-
lyſſes:
Mala *mulier*, cur me ſic obſervas infenſo animo?
An quod parum niteo; turpique corpus amictu ſum amictus?
Et mendico in populo? neceſſitas enim urget.
Tales mendici & errones viri ſunt.
Etenim ego quondam domum in hominibus habitabam

Ὄλβιε ἀρηιὸν, ἡ ποθέεις δόσκον ἀλητῆ
Τοίῳ ὁποῖός ἐσι, ἡ ὅτε κεχρημένος ἔλθοι.
Ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυρίοι, ἄλλά τε πολλὰ
Οἷσίν τ' εὖ ζώουσι ἡ ἀρηιοὶ καλέονται.
Ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων· ἤδελε γάρ πε.
Τῷ νυῦν μή ποτε ἡ σὺ γυῖα ἀπὸ πᾶσαν ὀλέσσῃς
Ἀγλαΐῃ τῇ νυῦ γε μετὰ δμωῇσι κέκασσαι,
Μή πως τοι δέσποινα κοτεσσαμένη χαλεπήνῃ,
Ἠ Ὀδυσεὺς ἔλθῃ. ἔσ γὰρ ἡ ἐλπίδος αἶσα.
Εἰ δ' ὁ μὲν ὥς ἀπόλωλε ἡ οὐκέτι νόσιμός ἐσιν,
Ἀλλ' ἤδη πᾶς τοῖος Ἀπόλλωνός γε ἕκηβι
Τηλέμαχος· τὸν δ' ὄπις εὐὶ μεγάροισι γυναικῶν
Λήθει ἀτασθάλλουσ' ἐπεὶ οὐκέτι πλίνθος ἐσίν.
Ὥς φάτο. τὸν δ' ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια·
Ἀμφίπολον δ' εὐεἰπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν,
Παίπαλος θαρσαλέη κύον ἀδδεὲς ὄφρα με λήθας
Ἔρδουσα μέγα ἔργον, ὃ σῇ κεφαλῇ ἀναμάξεις.
Πάντα γὰρ εὖ ἤδησθα, ἐπεὶ ἐξ ἐμεῦ ἔκλυες αὐτῆς
Ὡς τὸν ξεῖνον ἐμεῖο εὐὶ μεγάροισιν ἐμοῖσιν
Ἀμφὶ πόσει εἴρεσθαι· ἐπεὶ πυκινῶς ἀκάχημαι.
Ἦ ῥά, ἡ Εὐρυνόμῃ ταμίῃ πρὸς μῦθον ἔειπεν·
Εὐρυνόμη, φέρε δὴ δίφρον ἡ κῶας ἐπ' αὐτῷ,
Ὄφρα καθεζόμενος εἴπῃ ἔπος ἠδ' ἐπακούσῃ
Ὁ ξεῖνος ἐμέθεν. ἐθέλω δέ μιν ἐξερέεσθαι.
Ὣς ἔφατ'. ἡ δὲ μάλ' ὀτραλέως κατέθηκε φέρουσα
Δίφρον εὔξεσον, ἡ ἐπ' αὐτῷ κῶας ἔβαλλεν·
Ἔνθα καθέζετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δὲ μῦθον ἦρχε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μέν σε πρῶτον ἐγὼν ἐρήσομαι αὐτή,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις, ἠδὲ τοκῆες;
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, οὐκ ἄν τις σε βροτῶν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν
Νεικέοι· εὐ γάρ σου κλέος οὐρανὸν εὐρὺ ἱκάνει.
Ὡσεί τε βασιλῆος ἀμύμονος, ὅστε θεουδὴς
Ἀνδράσιν ἐν πολέεσσι ἡ ἰφθίμοισιν ἀνάσσων,
Εὐδικίας ἀνέχησι· φέρησι δὲ γαῖα μέλαινα
Πυρούς ἡ κριθάς, βρίθησι δὲ δένδρεα καρπῷ.
Τίκτει δ' ἔμπεδα μῆλα· θάλασσα δὲ παρέχει ἰχθῦς
Ἐξ εὐηγεσίης· ἀρετῇσι δὲ λαοὶ ὑπ' αὐτοῦ.

Τῷ

Beatus divitem, & ſæpe dedi erroni
Tali qualis eſſet, & cujuſcunque *rei* indigens veniret.
Erant autem ſervi valde multi, aliaque multa
Quibus *homines* bene vivunt & divites vocantur:
Sed Jupiter vaſtavit Saturnius: voluit enim.
Ideo nunc ne aliquando & tu mulier fortaſſis omnem amittas
Pulchritudinem, qua nunc inter ancillas ornata es,
Ne tibi aliquo modo domina irata ſæviat,
Vel Ulyſſes veniat. adhuc enim & ſperare fas eſt.
Sin ille quidem ita periit & non amplius rediturus eſt,
At jam filius talis Apollinis favore
Telemachus: hunc autem nulla in domibus mulierum
Latet improbe agens: quoniam non amplius tantillus eſt.
Sic dixit. eum autem audiverat prudens Penelope:
Ancillam autem increpabat, verbumque dicebat & proloquebatur:
Omnino audax canis intrepida non me lates
Faciens magnum facinus, quod tuo capiti infringes.
Omnia enim bene ſcis, quoniam ex me audiviſti ipſa,
Quod hoſpitem eram in domibus meis
De marito interrogatura, quoniam multum triſtor.
Dixit, & Eurynomen promam ſermone alloquuta eſt:
Eurynoma, fer ſedem & pellem ſuper ipſa,
Ut ſedens dicat verbum & audiat
Hoſpes meum. volo autem ipſum interrogare.
Sic dixit. illa valde feſtinanter depoſuit ferens
Sedem bene politam, & ſuper ipſa pellem jecit:
Illic ſedit poſtea multa tolerans divinus Ulyſſes.
Poſt hæc ſermonem occepit prudens Penelope:
Hoſpes, hoc quidem te primum ego interrogabo ipſa,
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O mulier, haud quiſquam te hominum ſuper interminatam terram
Vituperaverit: certe enim tua gloria cælum latum attingit,
Sicut alicujus regis inculpabilis, qui Deum colens
Viris in multis & fortibus regnans,
Jura ſuſtentat: fert autem terra nigra
Triticum & hordeum, gravanturque arbores fructu:
Pariuntque incolumes pecudes: mareque præbet piſces
Ex felicitate: virtutemque exercent populi ſub ipſo.

Τῷ ἐμὲ νῦν τὰ μὲν ἄλλα μεταίξα σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Μηδ' ἐμὸν ἐξερέεινε γένος καὶ πατρίδα γαῖαν,
Μή μοι μᾶλλον θυμὸν ἐνιπλήσῃς ὀδυνάων
Μνησαμένῳ. πάλα δ' εἰμὶ πολύστονος· ἀλλά μ' χρὴ
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ γοόωντά τε μυρόμενόν τε
Ἤσθαι. ἐπεὶ κάκιον πενθήμεναι ἄκριτον αἰεί.
Μή τίς μοι δμωῶν νεμεσίσεται, ἠὲ σύ γ' αὐτή·
Φῇ δὲ δακρυπλώειν βεβαρημένα μὲ φρένας οἴνῳ.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖν', ἤτοι μὲν ἐμῷ ἀρετῷ εἶδός τε δέμας τε
Ὤλεσαν ἀθάνατοι, ὅτε Ἴλιον εἰσανέβαινον
Ἀργεῖοι, μετὰ τοῖσι δ' ἐμὸς πόσις ἦεν Ὀδυσσεύς.
Εἰ κεῖνός γ' ἐλθὼν τὸν ἐμὸν βίον ἀμφιπολεύοι,
Μᾶλλόν κε κλέος ἐσθλὸν ἐμὸν κάλλιον εἴη.
Νῦν δ' ἄχομαι· τόσα γάρ μοι ἐπέσσυεν κακὰ δαίμων.
Ὅσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι,
Δουλιχίῳ τε Σάμῃ τε καὶ ὑλήεντα Ζακύνθῳ,
Ὅσσοι αὐτὸν Ἰθάκῃσι διδύμεσσον ἀμφιέπουται,
Οἵ μ' ἀεκαζομένῳ μνῶνται, τρύχουσι δὲ οἶκον.
Τῷ ὄτε ξείνων ἐμπάζομαι, οὐδ' ἱκετάων,
Οὐδέ π κηρύκων, οἳ δημιοεργοὶ ἔασιν.
Ἀλλ' Ὀδυσῆα ποθοῦσα, φίλον καταπάκομαι ἦτορ.
Οἱ δὲ γάμον σπεύδουσιν. ἐγὼ δὲ δόλους πολυπλέω.
Φάρος μέν μοι πρῶτον ἐνέπνευσε φρεσὶ δαίμων
Στησαμένῃ μέγαν ἱστὸν ἐνὶ μεγάροισιν ὑφαίνειν,
Λεπτὸν καὶ περίμετρον. ἀφαρ δ' αὐτοῖς μετέειπον,
Κῶροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπαγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον. εἰσόκε φάρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώλια νήματ' ὄληται)
Λαέρτῃ ἥρωι ταφήϊον, εἰσότε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι τανυλεγὴς θανάτοιο,
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴ κεν ἄτερ σπείρου κεῖται, πολλὰ κτεατίσας.
Ὣς ἐφάμην· τοῖσιν δ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθά κεν ἡματίη μὲν ὑφαίνεσκον μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλλύεσκον ἐπὴν δαΐδας παραθείμην.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθον ἐγὼ καὶ ἔπειθον Ἀχαιούς·
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελίσθη,

Και

Ideo ex me nunc alia quidem inquire tua in domo,
Neque meum interroga genus & patriam terram,
Ne mihi magis animum impleas doloribus
Recordanti. valde autem ſum ærumnoſus: & nihil me oportet
Domo in aliena lugentemque flentemque
Sedere. quoniam malum eſt lugere valde ſemper;
Ne aliqua mihi ancillarum ſuccenſeat, vel tu ipſa:
Dicatque lacrymis abundare gravatum me in mente vino.
Sed ei reſpondit poſtea prudens Penelope:
Hoſpes, certe quidem meam virtutem ſpeciemque corpuſque
Perdiderunt immortales, quando ad Ilium profecti ſunt
Argivi, cum quibus meus maritus ivit Ulyſſes.
Si ille veniens hanc meam vitam gubernaret,
Major gloria eſſet mea & melior hoc pacto.
Nunc autem angor: tot enim mihi immiſit mal deus.
Quotquot enim inſulis dominantur optimi,
Dulichioque Samæque & ſylvoſæ Zacyntho,
Quique ipſam Ithacam amœnam incolunt,
Hi me nolentem petunt uxorem, conſumuntque domum.
Ideo neque hoſpites curo, neque ſupplices,
Neque præcones, qui publici operarii ſunt:
Sed Ulyſſem deſiderans, proprio contabeſco corde.
Illi autem nuptias urgent: ego vero dolos machinor.
Velamen quidem mihi primum inſpiravit menti Deus
Inſtituenti magnam telam in ædibus texere,
Tenuem & immenſam. Statim autem ipſis dixi.
Juvenes mei proci, poſtquam mortuus eſt divinus Ulyſſes,
Manete urgentes meas nuptias: donec velamen
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)
Laerti heroi funebre, quando ipſum
Parca pernicioſa capiet in longum conſopientis mortis.
Ne aliqua mihi in populo Græcarum ſuccenſeat,
Si ſine velamine jacet, multa qui poſſederit.
Sic dixi: illis autem perſuaſus eſt animus maſculus.
Tunc interdiu quidem texebam magnam telam,
Noctes autem reſolvebam poſtquam faces appoſueram.
Sic triennium quidem latui ego, & fidem faciebam Achivis:
Sed quando quartus venit annus, & venerunt horæ,
Menſibus intereuntibus, & dies multi conſummati erant,

Καὶ πότε δή με, διὰ δμωὰς κυίσας ἀκ ἀλεγύσας,
Εἶλον ἐπελθόντες, ἢ ὁμηκλήσαντ' ἐπέεσσιν.
Ὡς τὸ μὲν ἐξετέλεσσα ἢ ἐκ ἐθέλησ' ὑπ' ἀνάγκης·
Νῶϊ δ' ὅτ' ἐκφυγέειν δώμαια γάμου, ὅτε πὶ ἄλλω
Μῆτιν ἐφαρμόσκω. μάλα δ' ὀτρύνεσκε τοκῆες
Γήμασθ'. ἀσχαλάᾳ δὲ παῖς βίοτον κατεδόντων,
Γιγνώσκων· ἤδη γὰρ ἀνὴρ οἷός τε μάλιστα
Οἶκα κήδεσθαι, τῷ τε Ζεὺς κῦδος ὀπάζει.
Ἀλλὰ ἢ ὥς μοι εἰπὲ θεὸν γένος, ὁππόθεν ἐσσί.
Οὐ γὰρ ἀπὸ δρυός ἐσσι παλαιφάτου, οὐδ' ἀπὸ πέτρης.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη, Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Οὐκ ἔτ' ἀποκλίξεις τὸν ἐμὸν γόνον ἐξερέεσσα·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω· ἢ μέν μ' ἀχέεσσί γε δώσεις
Πλείοσιν ἢ ἔχομαι. ἢ γὰρ δίκη, ὁππότε πάτρης
Ἧς ἀπέῃσιν ἀνὴρ ὅσσον χρόνον ὅσσον ἐγὼ νῦν,
Πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἀσὶ ἀλώμενος, ἄλγεα πάσχων.
Ἀλλὰ ἢ ὥς ἐρέω ὅ μ' αὐείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς.
Κρήτη τις γαῖ' ἐστὶ μέσῳ ἐνὶ οἴνοπι πόντῳ,
Καλὴ, ἢ πίειρα, περίρρυτος· ἐν δ' ἄνθρωποι
Πολλοὶ, ἀπειρέσιοι, ἢ ἐννήκοντα πόληες.
Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα μεμιγμένη· ἐν μὲν Ἀχαιοὶ,
Ἐν δ' Ἐτεόκρητες μεγαλήτορες, ἐν δὲ Κύδωνες.
Δωριέες τε τριχάϊκες, δῖοί τε Πελασγοί.
Τοῖσι δ' ἐνὶ Κνωσὸς μεγάλη πόλις, ἔνθά τε Μίνως
Ἐννέωρος βασίλευε Διὸς μεγάλου ὀαριστής,
Πατρὸς ἐμοῖο πατὴρ μεγαθύμου Δευκαλίωνος.
Δευκαλίων δέ μ' ἔπικτε, ἢ Ἰδομενῆα ἄνακτα·
Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήεσσι κορωνίσιν Ἴλιον ἔσω
Ὤχετ' ἅμ' Ἀτρεΐδῃσιν· ἐμοὶ δ' ὄνομα κλυτὸν Αἴθων,
Ὁπλότερος γενεῇ· ὁ δ' ὄρα, πρότερος ἢ ἀρείων.
Ἔνθ' Ὀδυσῆα ἐγὼν ἰδόμην, ἢ ξείνια δῶκα.
Καὶ γὰρ τὸν Κρήτηνδε κατήγαγεν ἰς εὐήμοιο,
Ἰέμενον Τροίηνδε, παραπλάγξασα Μαλειῶν.
Σῶσε δ' ἐν Ἀμνισῷ, ὅθι τε σπέος Εἰλειθυίης,
Ἐν λιμέσιν χαλεποῖσι· μόλις δ' ὑπάλυξεν ἀέλλας.
Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα μεταλλᾶ ἄστυδ' ἀφικνεῖσθαι·
Ξεῖνον γάρ μιν ἔφασκε φίλον τ' ἔμεν αἰδοῖόν τε.
Τῷ δ' ἤδη δεκάτη ἢ ἐνδεκάτη πέλεν ἠὼς

Οἳ-

Atque tunc ſcilicet me per famulas canes *talia* non curantes,
Deprehenderunt ingreſſi, & objurgavere verbis.
Sic illud perfeci & non volens coactu:
Nunc autem neque effugere poſſum nuptias, neque aliquid aliud
Conſilium invenio. valde autem hortantur parentes
Nubere; ægre fert autem filius *quod illi* victum devorant,
Cognoſcens: jam enim vir eſt qui poſſit maxime
Domum curare, cui Jupiter gloriam præbet.
Sed & ſic mihi dic tuum genus, unde ſis.
Non enim a quercu es olim fabuloſa, neque a petra.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O uxor venerabilis Laertiadæ Ulyſſis,
Nondum deſines meum genus interrogans:
Sed eloquar tibi: certe quidem me doloribus dabis
Pluribus quam teneor. is enim mos quando patria
Sua abeſt vir tanto tempore, quanto ego nunc,
Multas hominum ad urbes errans, dolores patiens.
Sed & ſic dicam quod me interrogas & exquiris.
Creta quædam terra eſt medio in nigro ponto,
Pulchra & pinguis, circumflua: in eaque homines
Multi infiniti, & nonaginta urbes.
Alia autem aliorum lingua mixta: inſunt & Achivi,
Et veri *ſunt indigenæ* Cretenſes magnanimi, inſunt etiam Cydones,
Dorienſeſque trifariam ſparſi, divinique Pelaſgi.
In his Gnoſſus magna urbs, ubi Minos
Novennalis regnavit, Jovis magni familiaris,
Patris mei pater magnanimi Deucalionis.
Deucalion autem me genuit, & Idomeneum regem.
Sed hic quidem in navibus roſtratis Ilium ad
Ivit ſimul cum Atridis: mihi autem nomen inclytum Æthon,
Junior natu: is autem prior & melior.
Illic Ulyſſem ego vidi, & hoſpitalia dedi.
Etenim eum ad Cretam egerat vis venti,
Euntem ad Trojam, in diverſa jactatum a Maleis.
Siſtebat autem naves in Amniſo, ubi ſpelunca Lucinæ,
In portibus difficilibus: vix autem evaſit procellas.
Statim autem Idomeneum requirebat ad urbem profectus:
Hoſpitem enim ipſum dicebat dilectumque eſſe reverendumque.
Huic autem jam decima vel undecima erat aurora

Οἰχομένῳ σιὺ νηυσὶ κορωνίσιν Ἴλιον ἔσω.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων ἐξείνισα,
Εὐρυκλέος φιλέων, πολλῶν καπὶ οἶκον ἑόντων.
Καί οἱ, τοῖς τ' ἄλλοις ἑτάροις οἳ ἅμ' αὐτῷ ἕποντο,
Δημόδεν ἅλφιτα δῶκα καὶ αἴθοπα οἶνον ἀγείρας,
Καὶ βῦς ἱερεύσασθαι· ἵνα πλησαίατο θυμόν.
Ἔνθα δυώδεκα μὲν μέσον ἦμαρ ἧατο δῖοι Ἀχαιοί.
(Εἶλει γὰρ Βορέης ἄνεμος μέγας, οὐδ' ἐπὶ γαίῃ
Εἶα ἵστασθαι. χαλεπὸς δέ τις ὦρορε δαίμων)
Τῇ τετρασκαιδεκάτῃ δ' ἄνεμος πέσε· τοὶ δ' ἀνάγοντο.
Ἴσκε φάσθαι πολλὰ λέγων ἐτύμοισιν ὁμοῖα.
Τῆς δ' ἀρ' ἀκωκῆς ῥέε δάκρυα, πίπτετο δὲ χρώς.
Ὡς δὲ χιὼν κατατήκετ' ἐν ἀκροπόλοισιν ὄρεσσιν,
Ἣν τ' Εὖρος κατέτηξεν, ἐπὴν Ζέφυρος καπέχῃσι,
Τηκομένης δ' ἄρα τῆς ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες,
Ὣς τῆς τήκετο καλὰ παρήϊα δακρυχέουσης,
Κλαιούσης εὸν ἄνδρα παρήμενον. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Θυμῷ μὲν γοόωσαν ἐὴν ἐλέαιρε γυναῖκα,
Ὀφθαλμοὶ δ' ὡσεὶ κέρα ἕστασαν, ἠὲ σίδηρος,
Ἀτρέμας ἐν βλεφάροισι. δόλῳ δ' ἔγε δάκρυα κεῦθε.
Ἣ δ' ἐπεὶ ἦρ πάρδη πολυδακρύοιο γόοιο,
Ἐξαῦτίς μιν ἔπεσιν ἀμειβομένη προσέειπεν,
Νῦν μὲν δή σ' ὦ ξεῖνέ γ' ὀΐω πειρήσεσθαι
Εἰ ἐτεὸν δὴ κεῖθι σιὺ ἀνδράσιν ἑτάροισιν
Ξείνισας ἐν μεγάροισιν ἐμὸν πόσιν, ὡς ἀγορεύεις.
Εἰπέ μοι ὁπποῖ' ἄσσα περὶ χροῒ εἵματα ἕσσο,
Αὐτός θ' οἷος ἦεν, ἢ ἑταίρους οἵ ὁ ἕποντο.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, ἀργαλέον τοσσον χρόνον ἀμφὶς ἐόντα
Εἰπέμεν. ἤδη γάρ οἱ ἐεικοστὸν ἔτος ἐστὶν,
Ἐξ οὗ κεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης.
Ἀλλά καὶ ὣς ἐρέω ὥς μοι ἰνδάλλεται ἦτορ.
Χλαῖναν πορφυρέην ἔλλω ἔχε δῖος Ὀδυσσεύς,
Λιπλῶ· αὐτάρ οἱ περόνη χρυσοῖο τέτυκτο
Αὐλοῖσιν διδύμοισι· πάροιθε δὲ δαίδαλον ἦεν·
Ἐν προτέροισι πόδεσι κύων ἔχε ποικίλον ἐλὸν
Ἀσπαίροντα λαγών· τὸ δὲ θαυμάζεσκον ἅπαντες,
Ὡς οἳ χρύσεοι ὄντες, ὁ μὲν λάε νεβρὸν ἀπάγχων,
Αὐτὰρ ὁ ἐκφυγέειν μεμαὼς, ἤασπαιρε πόδεσι.

Τὸν

Eunti cum navibus roſtratis Ilium intro.
Illum quidem ego ad domos ducens bene excepi hoſpitio,
Peramanter tractans, abundante domo.
Et ei, cæteriſque ſociis qui ſimul ipſum ſequebantur,
A populo farinas dedi & nigrum vinum congregans,
Et boves mactandos: ut impleret animum.
Illic duodecim quidem manſerunt dies divini Achivi:
(Continebat enim eos Boreas ventus magnus, neque in terra
Sinebat ſtare: ſævus autem aliquis moverat deus)
Ipſa autem tertiadecima die ventus cecidit: illi autem ſolverunt.
Simulabat mendacia multa dicens veris ſimilia.
Illius audientis fluebant lacrymæ, tabebatque corpus.
Sicut autem nix liquefit in ſummis verticibus montium,
Quam Eurus liquefecit poſtquam Zephyrus effuderat,
Liqueſcenteque ea fluvii implentur fluentes;
Sic hujus liquebantur pulchræ genæ lacrymas fundentis,
Flentis ſuum virum aſſidentem. at Ulyſſes
Animo quidem lugentem ſuam miſerabatur uxorem,
Oculi autem tanquam cornua ſtabant, aut ferrum,
Immoti in palpebris. dolo autem is lacrymas occultabat.
Illa igitur poſtquam ſatiata erat lacrymoſo luctu,
Iterum ipſum verbis reſpondens alloquebatur:
Nunc te ſcilicet hoſpes, puto experturam *me* eſſe
An vere ſcilicet illic cum divinis ſociis
Hoſpitio excepiſti in domibus meum maritum, ut dicis,
Dic mihi quali quodam circa corpus amictu erat amictus,
Ipſe qualis erat, & ſocios dic qui ipſum ſequebantur.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O mulier, difficile tanto tempore ſeorſim abſentem
Dicere. jam enim ei vigeſimus annus eſt
Ex quo illinc ivit, & mea abiit patria.
Sed & ſic dicam uti mihi videtur animo:
Lænam purpuream mollem habebat divinus Ulyſſes,
Duplicem: at ei fibula auro facta erat cum
Fiſtulis geminis: ante autem artificium *quoddam* erat:
In prioribus pedibus canis habebat varium hinnulum
Trementem comedens: hoc autem admirabantur omnes,
Ut cum ipſi aurei eſſent, ille quidem comedebat hinnulum ſuffocans.
At iſte effugere cupiens palpitabat pedibus.

Τὸν δὲ χιτῶν' ἐνόησα περὶ χροῒ στιλπνὸν ἐόντα,
Οἷόν τε κρομύοιο λοπὸν κατὰ ἰσχανέοντα.
Τὼς μὲν ἔην μαλακὸς, λαμπρὸς δ' ὣς ἠέλιος ὥς.
Ἦ μὲν πολλὰ γ' αὐτὸν ἐδυνήσαντο γυναῖκες.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Οὐκ οἶδ' εἰ πάλιν ἔσο περὶ χροῒ οἶκόδ' Ὀδυσσεύς,
Ἦ πως ἑταίρων δῶκε θοὴν ἐπὶ νηὸς ἰόντα,
Ἦ πάις που ξεῖνος. ἐπεὶ πολλοῖσιν Ὀδυσσεὺς
Ἔσκε φίλος. πᾶσιν γὰρ Ἀχαιῶν ἦσαν ὁμοῖοι.
Καί οἱ ἐγὼ χάλκειον ἄορ καὶ δίπλακα δῶκα
Καλὴν, πορφυρέην, καὶ τερμιόεντα χιτῶνα.
Αἰδοίως δ' ἀπέπεμπον ἐϋσέλμῳ ἐπὶ νηΐ.
Καὶ μέν οἱ κῆρυξ ὀλίγον προγενέστερος αὐτῷ
Εἵπετο· καὶ τόν τοι μυθήσομαι οἷος ἔην περ.
Γυρὸς ἔην ὤμοισιν, μελανόχροος, ἀλκαρίμπως·
Εὐρυβάτης δ' ὄνομ' ἔσκε. τίν δέ μιν ἔξοχον ἄλλων
Ὧν ἑτάρων Ὀδυσεὺς, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἤδη.

Ὣς φάτο. τῇ δ' ἔπι μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο,
Σήματ' ἀναγνόντι τὰ οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἦ δ' ἐπεὶ ἔν τ' ἄρθη πολυδακρύοιο γόοιο,
Καὶ τότε μιν μύθοισιν ἀμειβομένη προσέειπε,

Νῦν μὲν δή μοι ξεῖνε, πάρος περ ἐὼν ἐλεεινὸς
Ἐν μεγάροισιν ἐμοῖσι, φίλος τ' ἔσῃ αἰδοῖός τε.
Αὐτὰρ ἐγὼ πάσης ἔμπαλ' ἐγὼ πόρον, οἵ μ' ἀγορεύεις,
Πτύξας' ἐκ θαλάμου· πέρονέν τ' ἐπέθηκα φαεινὴν,
Καίῳ ἄγαλμ' εἶναι. τὸν δ' οὐχ ὑποδέξομαι αὖτις
Οἴκαδε νοστήσαντα φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ κοίλης ἐπὶ νηὸς Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος κακοείλιον ἠκ ὀνομαστήν.
Τὼ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν χρόα καλὸν σάπρει, μηδέ τι θυμὸν
Τῆκε, πόσιν γοόωσα· νεμεσσητὸν μέν μιν οὐδέν.
Καὶ γάρ τις τ' ἄλλοῖον ὀδύρεται ἀνδρ' ὀλέσασα
Κεφαλὴν, τῷ τέκνα τέκῃ φιλότητι μιγεῖσα,
Ἢ Ὀδυσῆ, ὃν φασι θεοῖς εἰκαλίγκιον εἶναι.
Ἀλλὰ γόε μὲν πᾶυσαι, ἐμεῖο δὲ σιῦδεο μῦθον.
Νημερτέως γάρ τοι μυθήσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω,
Ὡς ἤδη Ὀδυσῆος ἐγὼ περὶ νόστου ἄκουσα

Tunicam autem animadverti circa corpus ſtupendam,
Qualis eſt de cepa membrana *quædam* tenui.
Tam quidem erat mollis, ſplendida autem erat uti ſol.
Certe multæ ipſam admirabantur mulieres.
Aliud autem tibi dicam, tu autem in ſenſibus repone tuis:
Neſcio an his amictus fuerit circa corpus domi Ulyſſes:
An aliquis ſociorum dederit veloci in navi eunti,
An aliquis alicubi etiam hoſpes: quoniam multis Ulyſſes
Fuit amicus. pauci enim Achivorum erant ſimiles.
Et ei ego æreum enſem & duplam dedi *interulam*
Pulchram, purpuream, & talarem tunicam.
Reverenter autem dimiſi bene tabulata in navi.
Et quidem ei præco paulo major natu quam ipſe
Sequebatur: & hunc tibi dicam qualis erat.
Gibboſus in humeris, nigra cute, criſpo capite:
Eurybates autem nomen erat. æſtimabat autem ipſum præ ceteris
Suis ſociis Ulyſſes, quod ei mente convenientia ſciebat.
Sic dixit. huic autem adhuc magis deſiderium movit luctus
Signa agnoſcenti quæ ei certa dixerat Ulyſſes.
Hæc igitur poſtquam ſatiata eſt lacrymis abundante luctu,
Tunc ipſum verbis reſpondens allocuta eſt:
Nunc quidem mihi hoſpes, antea licet miſerabilis
In ædibus meis, amicuſque eris honorabiliſque.
Ipſa enim hos amictus ego præbui quales dicis,
Plicans ex cubiculo: fibulamque impoſui lucidam,
Illi ornamentum ut eſſet: hunc autem non ſuſceptura ſum rurſus
Domum reverſum dilectam in patriam terram.
Itaque malo fato concava in navi Ulyſſes
Ivit inſpecturus malam Trojam non nominabilem.
Illam reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
O uxor veneranda Laertiadæ Ulyſſis,
Ne amplius nunc corpus pulchrum deſtrue, neque animum
Tabefac virum lugens: ſuccenſeo quidem nihil.
Etenim aliqua alium luget virum quem perdidit
Juvenem, cui filios peperit amore mixta,
Quam Ulyſſem, quem dicunt diis ſimilem eſſe.
Sed luctu quidem ceſſa, meo autem attende ſermoni.
Vere enim tibi loquar, neque occultabo,
Quod jam Ulyſſis ego de reditu audivi

Pro-

Α᾽γχῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐυ πίονι δήμῳ
Ζωὸν. ἀυτὰρ ἄγυια κιμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά,
Αἰτίζων αὐὰ δῆμον. ἀπὰρ ἐρίηρας ἑταίρυς
Ὤλεσε καὶ νῆα γλαφυρὴν εὖὶ οἴνοπι πόντῳ,
Θρινακίης ἀπὸ νήσου ἰών. ὀδύσαντο γὰρ αὐτῷ
Ζεύς τε καὶ Ἠέλιος. τῷ γὰρ βόας ἔκταν ἑταῖροι.
Οἱ μὲν πάντες ὄλοντο πολυκλύστῳ ἐνὶ πόντῳ·
Τὸν δ᾽ ἄρ᾽ ἐπὶ τρόπιος νέος ἔκβαλε κῦμ᾽ ἐπὶ χέρσου
Φαιήκων ἐς γαῖαν, οἳ ἀγχίθεοι γεγάασιν.
Οἳ δή μιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς τιμήσαντο,
Καί οἱ πολλὰ δόσαν, πέμπειν τέ μιν ἤθελον αὐτοὶ
Οἴκαδ᾽ ἀπήμαντον. καὶ κεν πάλαι ἐνθάδ᾽ Ὀδυσσεὺς
Ἦεν. ἀλλ᾽ ἄρα οἱ τό γε κέρδιον ἔσσατο θυμῷ,
Χρήματ᾽ ἀγυρτάζειν πολλὺ ἐπὶ γαῖαν ἰόντα.
Ὡς περὶ κέρδεα πολλὰ καταθνητῶν ἀνθρώπων
Οἶδ᾽ Ὀδυσεύς· ἀδ᾽ αὖ τις ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
Ὡς μοι Θεσπρωτῶν βασιλεὺς μυθήσατο Φείδων.
Ὤμνυε δὲ πρὸς ἔμ᾽ αὐτὸν ἀποσπένδων ἐνὶ οἴκῳ,
Νῆα κατειρύσθαι, καὶ ἑταίρεας ἔμμεν ἑταίρους.
Οἳ δή μιν πέμψεσι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ᾽ ἐμὲ πρὶν ἀπέπεμψε. τύχησε γὰρ ἐρχομένη νηῦς
Ἀνδρῶν Θεσπρωτῶν ἐς Δουλίχιον πολύπυρον.
Καί μοι κάματ᾽ ἔδειξεν ὅσα ξωσαγέρατ᾽ Ὀδυσσεύς.
Καὶ νύ κεν ἐς δεκάτῳ γενεὴν ἕτερόν γ᾽ ἔπι βόσκοι
Ὅσσα οἱ ἐν μεγάροις κειμήλια κεῖτο ἄνακτος.
Τὸν δ᾽ ἐς Δωδώνην φάτο βήμεναι, ὄφρα θεοῖο
Ἐκ δρυὸς ὑψικόμοιο Διὸς βουλὴν ἐπακούσῃ,
Ὅππως νοστήσειε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν,
Ἤδη δὴν ἀπεών, ἢ ἀμφαδὸν, ἠὲ κρυφηδόν.
Ὡς ὁ μὲν ὅπως ἐστὶ σόος, καὶ ἐλεύσεται ἤδη
Ἀγχι μάλ᾽· ἀδ᾽ ἔπι τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης
Δηρὸν ἀπεσσεῖται. ἔμπης δέ τοι ὅρκια δώσω.
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν ὕπατος καὶ ἄριστος,
Ἴστίη τ᾽ Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἣν ἀφικάνω,
Ἦ μέν τοι τάδε πάντα τελείεται ὡς ἀγορεύω,
Τῷ δ᾽ αὖτῳ λυκάβαντος ἐλεύσεται ἐνθάδ᾽ Ὀδυσσεύς,
Τὸ μὲν φθίνοντος μηνὸς, τὸ δ᾽ ἰσαμείοιο.
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Αἲ γὰρ τοῦτο ξεῖνε ἔπος τετελεσμένον εἴη,

Prope Theſprotos populos in pingui populo
Vivi. at ducit theſauros multos & bonos,
Petens in populo. ſed perdilectos ſocios
Perdidit & navem concavam in nigro ponto,
Trinacria ab inſula veniens. irati enim fuerant ipſi
Jupiterque & Sol. hujus enim boves interfecerant ſocii.
Illi quidem omnes perierunt undoſo in ponto:
Hunc autem in carina navis injecit fluctus in continentem
Phæacum in terram, qui deorum proximi ſunt.
Qui ſcilicet eum ex corde ceu deum honorarunt,
Et ei multa dederunt, mittereque ipſum volebant ipſi
Domum illæſum. & jam diu huc Ulyſſes
Veniſſet: ſed ei hoc utilius viſum eſt animo,
Opes congregare multam ſuper terram eundo.
Sic aſtutias multas præ mortalibus hominibus
Novit Ulyſſes: neque aliquis contenderit homo alius.
Sic mihi Theſprotorum rex locutus eſt Phidon.
Jurabat autem ad me ipſum libans in domo,
Navem protractam, & paratos eſſe ſocios.
Qui nempe ipſum comitabuntur dilectam in patriam terram.
Sed me prius dimiſit: contigit enim veniens navis
Virorum Theſprotorum in Dulichium dives frumenti.
Etiam mihi poſſeſſiones oſtendit quaſcunque congregaverat Ulyſſes:
Et quidem in decimam generationem alterum adhuc paſceret
Quanti ei in ædibus theſauri jacebant regis.
Ipſum autem in Dodonem dicebat iviſſe, ut Dei
Ex quercu alta Jovis conſilium audiret,
Quomodo rediret dilectam in patriam terram,
Jam diu abſens, vel palam vel clam.
Sic quidem ille eſt ſalvus, & veniet jam
Brevi omnino: nec amplius longe ab amicis & patria terra
Diu aberit. tamen tibi jusjurandum dabo:
Sciat nunc *teſtis* Jupiter primum deorum eximius & optimus.
Domuſque Ulyſſis boni, ad quam perveni,
Certe tibi hæc omnia perficientur ſicut dico,
Hoc ipſo anno veniet huc Ulyſſes,
Iſto quidem pereunte menſe, illo autem iſtante.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope,
Utinam iſtud quidem hoſpes verbum perficiatur,

Hoc

Τῷ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλά τε δῶρα
Ἐξ ἐμοῦ· ὡς αὖ τίς σε σαωσάτω μακαρίζοι.
Ἀλλά μοι ὧδ' αὐτὰ θυμὸν ὀίεται ὡς ἔσεται περ.
Οὔτ' Ὀδυσῆς ἔτι οἶκον ἐλεύσεται, ἔστε σὺ πομπῆς
Τάξῃ. ἐπεὶ ἤτοι σημάντορές εἰσιν ἐν οἴκῳ,
Οἵ θ' Ὀδυσῆς ἔσκε μετ' ἀνδράσιν, (αἴ ποτ' ἐώγα)
Ξείνους αἰδοίους ἀποπεμπέμεν ἠδὲ δέχεσθαι.
Ἀλλά μιν ἀμφίπολοι ἀπονίψατε, κάτθετε δ' ἐντὶ,
Δέμνια καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα,
Ὡς κ' ἔτ' ἀλπιόων χρυσόθρονον ἠῶ ἵκηται.
Ἠῶθεν δὲ μάλ' ἦρι λοέσασά τε χρῖσά τε,
Ὡς κ' εἶδον παρὰ Τηλεμάχῳ δείπνοιο μέδηται
Ἥμενος ἐν μεγάρῳ. τῷ δ' ἄλγιον ὅς κεν ἐκείνων
Τέτμῃ ἀνιάζῃ θυμοφθόρος, ἠδέ τι ἔργον
Ἐνθάδ' ἔτι πρήξει, μάλα περ κεχολωμένος αὖτως.
Πῶς γὰρ ἐμοὶ σὺ ξείνε δαήσεαι, ἤπερ γυναικῶν
Ἀλλάων περίειμι νόον καὶ ἐπίφρονα μῆτιν,
Εἴ κεν ἀϋσαλέος κακὰ εἵμασι ἐν μεγάροισι
Δαινύῃ; ἀνδρῶποι δέ μιν ωδύσσαντο τελέσσαι.
Οὐ μὲν ἀπωμής τ' αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀπώλεα εἰδῇ,
Τῷ δὲ καταρῶνται πάντες βροτοὶ ἄλγε' ὀπίσσω
Ζώῳ, ἀτὰρ τεθνεῶτί γ' ἐφεζιόωνται ἅπαντες·
Οὐ δ' ἂν ἀμύμων αὐτὸς ἔῃ καὶ ἀμύμονα εἰδῇ,
Τὸν μέν τε κλέος εὐρὺ διὰ ξείνοι φορέουσι
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, πολλοὶ δέ μιν ἐσθλὸν ἔειπον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Ἤτοι ἐμοὶ χλαῖναι καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα
Ἤχθεθ', ὅτε πρῶτον Κρήτην ὄρεα νιφόεντα
Νοσφισάμην ἐπὶ νηὸς ἰών δολιχηρέτμοιο.
Κείω δ' ὡς τὸ πάρος περ ἀϋπνους νύκτας ἴαυον.
Πολλὰς γὰρ δὴ νύκτας ἀεικελίῃ ἐνὶ κοίτῃ
Ἄεσα, καί τ' ἀνέμεινα ἐύθρονον ἠῶ δῖαν.
Οὐδέ τί μοι ποδὰνιπτρα ποδῶν ἐπιήρανα θυμῷ
Γίγνεται· οὐδέ γυνὴ ποδὸς ἅψεται ἡμετέροιο
Τάων αἵ τοι δῶμα κατὰ δρήστειραι ἔασιν,
Εἰ μή τις γρηῢς ἔστι πάλαι πολύμητις ἀνήρ,
Ἥτις τετλήκει τόσσα φρεσὶν ὅσσά τ' ἐγώ περ·
Τῷδε δ' ἂν οὐ φθονέοιμι ποδῶν ἅψασθαι ἐμεῖο.

Τὸν

Hoc pacto mox cognoſceres amicitiamque multaque dona.
Ex me, ut aliquis te occurrens beatum diceret.
Sed mihi ſic in animo videtur ſicut erit:
Neque Ulyſſes amplius domum veniet, neque tu reductionem
Conſequeris: poſtquam haud rectores ſunt in domo,
Qualis Ulyſſes erat inter viros, (ſi eſſet quidem)
Ad hoſpites venerandos dimittendos & excipiendos.
Sed ipſum famulæ lavate, & ponite lectum,
Stramenta & lænas & lodices pulchras,
Ut bene calefactus aureo throno conſpicuam auroram attingat.
Ab aurora autem ſummo mane lavate ungiteque,
Ut intus apud Telemachum prandium *ſibi* curet
Sedens in domo. illi autem *erit* gravius quiſquis illorum
Huic moleſtus fuerit, neque quicquam operis
Hic amplius efficiet, admodum licet iratus graviter.
Quomodo enim me tu hoſpes ſcies, ecquid mulieres
Alias ſupero mente & prudenti conſilio,
Si veſte carens male amictus in domibus
Epuleris? homines autem brevis ævi ſunt.
Qui quidem ſævus ipſe eſt & crudeliter affectus,
Huic imprecantur omnes homines dolores poſtmodum
Vivo, at mortuo maledicunt omnes:
Qui autem bonus ipſe eſt & bene affectus,
Hujus quidem gloriam latam hoſpites ferunt
Omnes in homines, multique ipſum bonum dicunt.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O uxor veneranda Laertiadæ Ulyſſis,
Certe mihi lænæ & lodices molles
Infenſæ fuerunt, quando primum Cretæ montes nivales
Reliqui in navi proficiſcens longos remos habenti.
Cuboque ſicut antea inſomnes noctes tranſigebam.
Multas nimirum noctes ſordida in domo
Dormivi, & expectavi pulchro ſolio conſpicuam auroram divinam.
Neque mihi pelvis pedum amabilis animo
Eſt: neque mulier pedem tanget noſtrum
Harum quæ tibi domi miniſtræ ſunt,
Niſi aliqua anus eſt antiqua, officia ſciens,
Quæ toleraverit tot mente quot ego:
Huic non invidero pedes tangere meos.

Il-

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖνε φίλ', ἦ γάρ πώ τις αὐὴρ πεπνυμένος ὧδε
Ξείνων πλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα,
Ὡς σὺ μάλ' ἀφραδέως πεπνυμένα πάντ' ἀγορεύεις.
Ἔστι δέ μοι γρηὺς πυκινὰ φρεσὶ μήδεα ἔχουσα,
Ἣ κεῖνον δύστηνον ἐΰτρεφεν ἠδ' ἀάσαλεν,
Δεξαμένη χείρεσσ' ὅτε μιν πρῶτον τέκε μήτηρ,
Ἣ σε πόδας νίψει, ὀλιγηπελέουσά περ ἔμπης.
Ἀλλ' ἄγε νῦν αὐτοῦσα περίφρων Εὐρύκλεια,
Νίψον σεῖο ἄνακτος ὁμήλικα· τάχα που Ὀδυσσεὺς
Ἦδη τοῖοσδ' ἐστὶ πόδας, τοῖός δέ τε χεῖρας.
Αἶψα γὰρ οἱ κακόπτα βροτοὶ καταγηράσκουσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη γρηὺς δὲ κατέσχετο χερσὶ πρόσωπα,
Δάκρυα δ' ἔκβαλε θερμὰ· ἔπος δ' ὀλοφυδνὸν ἔειπεν,
Ὤμοι ἐγὼ σέο τέκνον ἀμήχανος· ἦ σε περὶ Ζεὺς
Ἀνθρώπων ἤχθηρε θεοδέα θυμὸν ἔχοντα.
Οὐ γάρ πώ τις τόσσα βροτῶν Διὶ τερπικεραύνῳ
Πίονα μηρί' ἔκηε, καὶ ἐξαίτης ἑκατόμβας,
Ὅσσα σὺ τῷ ἐδίδους, ἀρώμενος ἔως ἵκοιο
Γῆράς τε λιπαρὸν, θρέψαιό τε φαίδιμον υἱόν.
Νῦν δέ τοι ὧδέ σε πάμπαν ἀφείλετο νόστιμον ἦμαρ.
Οὕτω που κἀκείνῳ ἐφεζομένοιο γυναῖκες
Ξείνων πλεδαπῶν, ὅτε τεῦ κλυτὰ δώματ' ἵκοιτο,
Ὡς σέθεν αἰ κύνες ἄδδε καθεζόμεναι ἔπασαι,
Τάων νῦν λώβην τε καὶ ἄσχεα πόλλ' ἀλεείνων,
Οὐκ ἐάας νίζειν· ἐμὲ δ' οὐκ ἀέκητι ἄνωγε
Κούρη Γ' καρίοιο περίφρων Πηνελόπεια.
Τῷ σε πόδας νίψω, ἅμα τ' αὐτῆς Πηνελοπείης
Καὶ σέθεν εἵνεκ'· ἐπεί μοι ὀρώρεται εὐδόδι θυμὸς
Κήδεσιν. ἀλλ' ἄγε νῦν ξυνίει ἔπος, ὅ, τοι κεν ἔπω·
Πολλοὶ δὴ ξεῖνοι ταλαπείριοι εὐδάδ' ἵκοντο,
Ἀλλ' ἔπος οὐκ ἔφην πω φημι ἐοικότα ὧδε ἰδέσθαι
Ὡς σὺ δέμας φωνήν τε πόδας τ' Ὀδυσῆϊ ἔοικας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γρηῦ, ἦπα φασὶν ὅσοι ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἡμέας ἀμφοτέρους, μάλα ἰκέλω ἀλλήλοιϊν
Ἔμμεναι· ὡς σύ περ αὐτὴ ἐπιφρονέουσ' ἀγορεύεις.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῦς δὲ λέβητ' ἔλε παμφανόωντα
Τῷ πόδας ἐξαπένιζεν, ὕδωρ δ' ἐπεχεύατο πολὺ

ψυ-

Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Hoſpes dilecte, non enim quiſquam vir tam ſapiens
Hoſpitum peregrinorum amabilium in meam pervenit domum,
Uti tu adeo ſcite callida omnia loqueris.
Eſt autem mihi anus cata mente conſilia habens,
Quæ illum infelicem bene nutrivit & educavit,
Suſceptum manibus quando ipſum primum peperit mater,
Quæ tibi pedes lavabit, parum valida licet ſit, tamen.
Sed age nunc ſurgens prudens Euryclea,
Lava tui heri coævum: & ſorte Ulyſſes
Jam talis eſt pedibus, & talis manibus.
Statim enim in malo homines ſeneſcunt.
Sic dixit. vetula autem operuit manibus vultum,
Lacrymas autem emiſit calidas: verbumque luctuoſum dixit:
Ilei mihi fili, quæ te reducere nequeo: certe te Jupiter ſupra
Homines odit pium animum habentem.
Non enim quiſquam hominum tot Jovi fulminatori
Pinguia femora combuſſit, neque eximias hecatombas,
Quot tu ei dediſti, precans ut pervenires
Ad ſenectutem facilem, nutrireſque illuſtrem filium:
Nunc autem ſic tibi omnino abſtulit redeundi diem.
Sic alicubi & illi illudunt mulieres
Hoſpitum peregrinorum, quando ad inclytas domos pervenit,
Ut tibi ſenex canes hæ illudunt omnes,
Quarum nunc contumeliam & turpitudines multas fugiens,
Non finis lavare: me autem non invitam jubet
Filia Icarii prudens Penelope.
Ideo tibi pedes lavabo, ſimulque ipſius Penelopes
Et tui gratia: quoniam mihi movetur intus animus
Doloribus. ſed age nunc intellige verbum quod dicam.
Multi jam hoſpites miſeri huc pervenerunt,
Sed nondum quenquam dico ſimilem ſic vidiſſe *me*
Uti tu corpore voceque pedibuſque Ulyſſi ſimilis es.
Hanc reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O anus, ſic dicunt quicunque viderunt oculis
Nos ambos, valde ſimiles inter nos
Eſſe: ſicut tu ipſa prudens dicis.
Sic dixit. vetula autem lebetem accepit collucentem
In quo pedes lavabat, aquam autem infudit multam

Fri-

Ψυχρὸν· ἔπειτα δὲ θερμὸν ἐπήφυσεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἶζεν ἐπ' ἐσχατόφιν, ποτὰ δὲ σκότον ἐτράπετ' αὖλα.
Αὐτίκα γὰρ κατὰ θυμὸν ὅϊσατο μή ἑ λαβοῦσα
Οὐλὴ ἀμφράσσαιτο, ἢ ἀμφαδὰ ἔργα γένοιτο.
Νίζε δ' ἄρ' ἄσσον ἰοῦσα σὺν ἀγχίθυρον· αὐτίκα δ' ἔγνω
Οὐλὴν τὴν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι
Παρνησσόνδ' ἐλθόντα μετ' Αὐτόλυκόν τε καὶ υἷας,
Μητρὸς ἑῆς πατέρ' ἐσθλόν, ὃς αὐθρώποισι κέκασται
Κλεπτοσύνῃ θ' ὅρκῳ τε. θεὸς δέ οἱ αὐτὸς ἔδωκεν
Ἑρμείας. τῷ γὰρ κεχαρισμένα μηρία καῖεν
Ἀρνῶν ἠδ' ἐρίφων· ὁ δέ οἱ πρόφρων ἅμα πάντα.
Αὐτόλυκος δ' Ἰθάκης ἐλθὼν ἐς πίονα δῆμον,
Παῖδα νέον γεγαῶτα κιχήσατο θυγατέρος ἧς·
Τὸν ῥά οἱ Εὐρύκλεια φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆκε
Παυομένῳ δόρποιο· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν,
Αὐτόλυκ', αὐτὸς νῦν ὄνομ' εὕρεο, τῷ κε θύγατρι
Παιδὸς παιδὶ φίλῳ. πολυάρητος δέ τοί ἐσι.
Τὼ δ' αὖτ' Αὐτόλυκος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε·
Γαμβρὸς ἐμὸς θυγάτηρ τε τίθεσθ' ὄνομ', ὅ, τί κεν εἴπω.
Πολλοῖσιν γὰρ ἔγωγε ὀδυσσάμενος τόδ' ἱκάνω
Ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶν ἀνὰ χθόνα πουλυβότειραν·
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ὄνομ' ἔστω ἐπώνυμον. αὐτὰρ ἔγωγε,
Ὁππότ' ἂν ἡβήσας μητρῴϊον εἰς μέγα δῶμα
Ἔλθῃ Παρνησσόνδ', ὅθι πᾶσι κτήματ' ἔασιν,
Τῶν οἱ ἐγὼ δώσω, καὶ μιν χαίροντ' ἀποπέμψω.
Τῶν ἕνεκ' ἦλθ' Ὀδυσεύς, ἵνα οἱ πόροι ἀγλαὰ δῶρα.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
Χερσίν τ' ἠσπάζοντο, ἔπεσσί τε μειλιχίοισιν.
Μήτηρ δ' Ἀμφιθέη μητρὸς περιφῦσ' Ὀδυσῆϊ,
Κῦσέ τε καὶ μιν κεφαλώ τε καὶ ἀμφω φάεα καλά.
Αὐτόλυκος δ' υἱοῖσιν ἐκέκλετο κυδαλίμοισι,
Δεῖπνον ἐφοπλίσσαι· τοὶ δ' ὀτρυνθέντος ἄκουσαν.
Αὐτίκα δ' εἰσάγαγον βοῦν ἄρσενα πενταέτηρον.
Τὸν δέρον ἀμφί θ' ἔπον, καὶ μιν διέχευαν ἅπαντα.
Μίσυλλόν τ' ἄρ' ἐπισταμένως, πεῖράν τ' ὀβελοῖσιν,
Ὤπτησάν τε περιφραδέως, δάσαντό τε μοίρας.
Ὣς τότε μὲν πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Δαίνυντ', οὐδέ τι θυμὸς ἐδεύετο δαιτὸς ἐίσης.
Ἦμος δ' ἠέλιος κατέδυ, καὶ ἐπὶ κνέφας ἦλθε,

Δὴ

Frigidam: postea autem calidam insuper hausit. at Ulysses
Sedebat in foco, ad tenebras autem vertebatur statim.
Subito enim in animo cogitabat ne ipsum accipiens
Cicatricem animadverteret, & manifestæ res fierent.
Lavabat autem prope iens herum suum: statim autem cognovit
Cicatricem quam aliquando aper inflixerat albo dente
In Parnasum profecto ad Autolycumque & filios,
Matris suæ ad patrem bonum, qui homines superabat
Astuque & jurejurando: Deus autem ei ipse dederat
Mercurius. huic enim grata femora comburebat
Agnorum & hœdorum: hic autem eum promptus comitabatur.
Autolycus autem olim Ithacæ veniens in pinguem populum,
Filium recens natum invenit filiæ suæ:
Hunc ei Euryclea dilectis in genibus posuit
Finienti cœnam: verbumque dixit & prolocuta est:
Autolyce, ipse nunc nomen inveni quod ponas
Filiæ filio. optatissimus autem tibi est.
Illam contra Autolycus mutuo sermone compellavit:
Gener meus filiaque ponite nomen quodcunque dicam.
Multis enim ego invisus huc veni
Viris & mulieribus supra terram multipascuam:
Huic Ulysses nomen est ex re. at ego,
Quando pubescens maternam in magnam domum
Venerit ad Parnasum, ubi mihi possessiones sunt,
Ex his ei ego dabo, & ipsum gaudentem dimittam.
Horum gratia iverat Ulysses, ut ei præberet splendida dona.
Hunc quidem Autolycusque & filii Autolyci
Manibusque complectebantur, verbisque suavibus.
Mater autem Amphithea matris circumfusa Ulyssem,
Osculabatur ipsi caputque & ambo lumina pulchra:
Autolycus autem filios jussit gloriosos
Prandium parare, qui hortantem audiverunt.
Statim autem introduxerunt bovem masculum quinquennem,
Quem excoriarunt curaruntque *in partesque quasi* diffuderunt omnem
Minutimque inciderunt scienter, fixeruntque veribus,
Assaveruntque perite, diviseruntque partes.
Sic tunc quidem toto die ad solem occumbentem
Epulabantur. neque animus indigebat epulis communibus.
Quando autem sol descendit, & tenebræ venerunt,

Δὴ τότε κοιμήσαντο, καὶ ὕπνῳ δῶρον ἔλοντο.
Ἠμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Βάν ῥ' ἴμεν ἐς θήρην ἠμὲν κύνες ἠδὲ καὶ αὐτοὶ
Υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἤϊεν. αὐτὰρ ὄρος προσέβαν καταειμένον ὕλῃ
Παρνησσὸν· τάχα δ' ἵκανον πτύχας ἠνεμοέσσας.
Ἠέλιος μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρούραις,
Ἐξ ἁλὸς ἀρρήκτοιο βαθυρρόου Ὠκεανοῖο.
Οἱ δ' ἐς βῆσσαν ἵκανον ἐπακτῆρες· πρὸ δ' ἄρ' αὐτῶν
Ἴχνη ἐρευνῶντες κύνες ἦισαν· αὐτὰρ ὀπισθεν
Υἱέες Αὐτολύκου· μετὰ τοῖσι δὲ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἤϊεν ἄγχι κυνῶν. κραδάων δολιχόσκιον ἔγχος.
Ἔνθα δ' ἄρ' ἐν λόχμῃ συκινῇ κατέκειτο μέγας σῦς.
Τὴν μὲν ἄρ' οὔτ' ἀνέμων διάη μένος ὑγρὸν ἀέντων,
Οὔτέ μιν ἠέλιος φαέθων ἀκτῖσιν ἔβαλλεν,
Οὔτ' ὄμβρος περάασκε διαμπερές· ὣς ἄρα πυκνὴ
Ἦεν, ἀπὰρ φύλλων ἐνέων χύσις ἦλιθα πολλή.
Τὸν δ' ἀνδρῶν τε κυνῶν τε περὶ κτύπος ἦλθε ποδοῖιν,
Ὡς ἐπάγοντες ἐπῆσαν. ὁ δ' ἀντίος ἐκ ξυλόχοιο
Φρίξας δὲ λοφιὴν, πῦρ δ' ὀφθαλμοῖσι δεδορκὼς,
Στῆ ῥ' αὐτῶν σχεδόθεν. ὁ δ' ἄρα πρώτιστος Ὀδυσσεὺς
Ἔσσυτ' ἀναχόμενος δολιχὸν δόρυ χειρὶ παχείῃ,
Οὐτάμεναι μεμαώς. ὁ δέ μιν φθάμενος ἔλασεν σὺς
Γουνὸς ὕπερ· πολλὸν δὲ διήφυσε σαρκὸς ὀδόντι
Λικριφὶς αἶξας, οὐδ' ὀστέον ἵκετο φωτός.
Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς ὕπισε τυχὼν κατὰ δεξιὸν ὦμον,
Αὐταρ ὁ δὲ διῆλθε φαεινῆ δουρὸς ἀκωκή.
Κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν κονίῃσι μακών· ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτολύκου παῖδες φίλοι ἀμφεπένοντο,
Ὠτειλὴν δ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος αὖτε θέοιο
Δῆσαν ἐπισταμένως· ἐπαοιδῇ δ' αἷμα κελαινὸν
Ἔσχεθον· αὖψα δ' ἵκοντο φίλοι πρὸς δώματα πατρός.
Τὸν μὲν ἄρ' Αὐτόλυκός τε καὶ υἱέες Αὐτολύκοιο
Εὖ ἰήσαντο, δὴ δ' ἀγλαὰ δῶρα πορόντες.
Καρπαλίμως χαίροντα φίλοι χαίροντες ἔπεμπον
Εἰς Ἰθάκην. τῷ μὲν ῥα πατὴρ καὶ πότνια μήτηρ
Χαίρον νοστήσαντι, καὶ ἐξερέεινον ἕκαστα,
Οὐλὴν ὅττι πάθοι. ὁ δ' ἄρα σφίσιν εὖ κατέλεξεν,
Ὡς μιν θηρεύοντ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι

Παρ-

Tunc dormierunt, & ſomni donum acceperunt.
Quando autem mane genita apparuit roſea digitos Aurora,
Perrexerunt ire in venationem & canes & ipſi
Filii Autolyei: cum his autem divinus Ulyſſes
Ibat, altum autem montem aſcenderunt indutum ſylva
Parnaſi: cito autem pervenerunt in receſſus ventoſos.
Sol quidem poſtea recens attingebat arva,
Ex tacite fluenti profundifluo Oceano.
Ipſi autem in vallem pervenerunt ductores *canum*: ante autem ipſos
Veſtigia ſcrutantes canes ibant. at retro
Filii Autolyci: cum his autem divinus Ulyſſes
Ibat prope canes, vibrans longam haſtam.
Hic in ſylva denſa jacebat magnus aper:
Quam quidem neque ventorum penetrabat vis humidum ſpirantium,
Neque ipſam ſol lucens radiis percutiebat,
Neque imber penetrabat prorſus: ſic denſa
Erat, at foliorum inerat fuſio cumulatim multa.
Hunc autem virorumque canumque ſonitus circumvenit pedum,
Ut ducentes *canes* accedebant. hic autem contrarius ex ſylva
Horrens bene cervicem, igneiſque oculis intuens,
Stetit prope ipſos. ipſe autem primus Ulyſſes
Ferebatur elevans longam lanceam manu forti,
Vulnerare cupiens. ille autem ipſum perveniens percuſſit aper
Genu ſuper: multum autem exhauſit carnis dente
Oblique ruens, neque os attigit viri.
Illum vero Ulyſſes vulneravit in dextro armo,
Penituſque tranſiit lucidæ lanceæ cuſpis.
Cecidit autem in pulveribus protenſus: avolavitque animus.
Hunc quidem Autolyci filii dilecti curabant,
Vulnus autem Ulyſſis inculpabilis diis æquiparandi
Ligaverunt ſcite: incantatione autem ſanguinem nigrum
Cohibuerunt: ſtatimque iverunt dilecti ad domos patris.
Hunc quidem Autolycuſque & filii Autolyci
Bene ſanatum, & ſplendidis donis præbitis,
Statim gaudentem dilectam gaudentes miſerunt
In Ithacam. eo quidem pater & veneranda mater
Gaviſi ſunt reverſo, & interrogaverunt ſingula,
Cicatricem quod accepiſſet: hic autem ipſis bene narravit,
Ut ipſum venantem percuſſerit aper albo dente

Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.
Τὼ χηρὺς χείρεσι καταπρηνέσι λαβοῦσα,
Γνῶ ῥ' ἐπιμασσαμένη· πόδα δὲ προέηκε φέρεσθαι.
Εἰν δὲ λέβητι πέσε κνήμη, κανάχησε δὲ χαλκός.
Ἀψ δ' ἑτέρωσ' ἐκλίθη· τὸ δ' ἐπὶ χθονὸς ἐξέχυθ' ὕδωρ.
Τὼ δ' ἅμα χάρμα λάβον· θαλερὴ δέ οἱ ἔχετο φωνή.
Ἀκρυόφιν πλῆσθεν· θαλερὴ δέ οἱ ἔχετο φωνή.
Ἀψαμένη δὲ γενείου Ὀδυσῆα προσέειπεν,
Ἦ μάλ' Ὀδυσσεύς ἐσσι, φίλον τέκος· ἠδέ σ' ἔγωγε
Πρὶν ἔγνων πρὶν πάσασθαι ἄνακτ' ἐμὸν ἀμφαφάασθαι.
Ἦ, καὶ Πηνελόπειαν ἐσέδρακεν ὀφθαλμοῖσι,
Πεφραδέειν ἐθέλεσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Ἡ δ' ἄτ' ἀθρήσασα δύατ' ἀντίη, ἄτε νοήσασ'
Τῇ γὰρ Ἀθηναίη νόον ἔτραπεν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Χεῖρ' ἐπιμασσάμενος, φάρυγος λάβε δεξιτερῆφι·
Τῇ δ' ἑτέρῃ ἔδεν ἄσσον ἐρύσσατο, φώνησέν τε,
Μαῖα, τίη μ' ἐθέλεις ὀλέσαι; σὺ δέ μ' ἔτρεφες αὐτὴ
Τῷ σῷ ἐπὶ μαζῷ. νῦν δ' ἄλγεα πολλὰ μογήσας,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης καί τοι θεὸς ἔμβαλε θυμῷ,
Σίγα, μήπως τ' ἄλλος ἐνὶ μεγάροισι πύθηται.
Ὧδε γὰρ ἐξερέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται,
Εἴ χ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Οὐδὲ τροφὸν ἣν σὴν ἀφέξομαι, ὁππότ' ἂν ἄλλας
Δμωὰς ἐν μεγάροισιν ἐμοῖς κτείναιμι γυναῖκας.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμόν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Οἶσθα μὲν οἷον ἐμὸν μένος ἔμπεδον, ἠὲ ἐπίκηπον
Ἔξω δ' ὡς ὅτε πὴξ στερεὴ λίθος, ἠὲ σίδηρος.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι·
Εἴ χ' ὑπὸ σοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Δὴ τότε τοι καταλέξω ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκας
Αἵ τέ σ' ἀπιμάζουσι καὶ οὐκ ἀτίμητοι ἔασιν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Μαῖα, τίη δέ σὺ τὰς μυθήσεαι, ἠδὲ εἰ σε χρή·
Εὖ νυ καὶ αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι καὶ ἔσομαι ἐκάστην.
Ἀλλ' ἔχε σιγῇ μῦθον, ἐπίτρεπε δὲ θεοῖσιν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηὺς δὲ δι μεγάροιο βεβήκει,
Οἰσομένη ποδάνιπτρα. τὰ γὰρ πρόσθεν ἐκχυτο πάντα.

505 Αὖ-

Ad Parnaſum profectum cum filiis Autolyci.
Hanc *cicatricem* anus manibus pronis prehendens,
Agnovit attrectans: pedem autem ſivit ferri.
In autem lebete cecidit ſupra, ſonuitque æs.
Retroque altrinſecus inclinata eſt: at in terram effuſa eſt aqua.
Ipſius ſimul gaudium & dolor invaſit mentem: ejuſque oculi
Lacrymis impleti ſunt: liquidaque ipſi hæſit vox.
Contingens autem mentum Ulyſſem allocuta eſt:
Certe omnino Ulyſſes es care fili: neque te ego
Prius agnovi quam totum herum meum contrectavi.
Dixit, & Penelopem inſpexit oculis,
Indicare volens dilectum maritum intus eſſe.
At illa neque videre potuit contra, neque animadvertere:
Ei enim Minerva mentem vertit. at Ulyſſes
Manu prehenſum guttur cepit dextra:
Altera propius *ad* ſe traxit, dixitque:
Nutrix, cur me vis perdere? tu autem me nutriviſti ipſa
Ipſo tuo in ubere. nunc autem dolores multos perpeſſus,
Veni vigeſimo anno in patriam terram.
Sed poſtquam intellexiſti & tibi Deus injecit animo,
Sile, ne quis alius in domo reſciſcat.
Sic enim dico, id quod & perfectum erit,
Si mihi Deus domuerit procos ſuperbos,
Neque a nutrice te abſtinebo, quando alias
Famulas in domibus meis interficiam mulieres,
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Euryclea:
Fili mi, quale tibi verbum fugit ſeptum dentium?
Scis quidem qualis meus animus incolumis quique haud receſſerit:
Tenebo vero ſicut aliquis durus lapis, vel ferrum.
Aliud autem tibi dicam, tu autem ſenſibus repone tuis:
Si tibi Deus domuerit procos ſuperbos,
Tunc tibi narrabo in domibus mulieres
Quæ te inhonorant & quæ ſceleſtæ ſunt.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Nutrix, cur tu eas indicabis? nihil te oportet:
Bene & ipſe ego intelligam & cognoſcam quamque.
Sed tene ſilentio verbum, committeque diis.
Sic dixit. anus autem per domum exivit,
Allatura pedum lavacra. priora enim effuſa erant omnia.

Αὐτὰρ ἐπὼ νίψεν τε καὶ ἤλειψεν λίπ' ἐλαίῳ,
Αὖτις ἄρ' ἀσσοτέρω πυρὸς ἕλκετο δίφρον Ὀδυσσεύς
Θερσόμενος, ἀλλὼ δὲ κατὰ ῥακέεσσι κάλυψε.
Τοῖσι δὲ μύθων ἦρχε περίφρων Πωλελόπεια,
Ξεῖνε, τὸ μέν σ' ἔπι τυτθὸν ἐγὼν εἰρήσομαι αὐτή.
Καὶ γὰρ δὴ κοίτοιο πάρ' ἤδεος ἔσσεται ὥρη,
Ὅντινά γ' ὕπνος ἕλοι γλυκερὸς καὶ κηδομένοιο περ·
Αὐτὰρ ἐμοὶ καὶ πένθος ἀμέτρητον πόρε δαίμων.
Ἤματα μὲν γὰρ τέρπομ' ὀδυρομένη, γοόωσα,
Ἔς τ' ἐμὰ ἔργ' ὁρόωσα καὶ ἀμφιπόλων ἐνὶ οἴκῳ·
Αὐτὰρ ἐπὴν νὺξ ἔλθῃ, ἕλῃσί τε κοίτος ἅπαντας,
Κεῖμαι ἐνὶ λέκτρῳ, πυκιναὶ δέ μοι ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ
Ὀξεῖαι μελεδῶναι ὀδυρομένῳ ἐρέθουσιν.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέου κούρη χλωρῆϊς Ἀηδὼν
Καλὸν ἀείδῃσιν ἔαρ νέον ἑσταμένοιο,
Δενδρέων ἐν πετάλοισι καθεζομένη πυκινοῖσιν,
Ἥτε θαμὰ τρωπῶσα χέει πολυηχέα φωνὴν,
Παῖδ' ὀλοφυρομένη Ἴτυλον φίλον, ὃν ποτε χαλκῷ
Κτεῖνε δι' ἀφραδίας, κοῦρον Ζήθοιο ἄνακτος.
Ὡς καὶ ἐμοὶ δίχα θυμὸς ὀρώρεται ἔνθα καὶ ἔνθα,
Ἠὲ μένω παρὰ παῖδι, καὶ ἔμπεδα πάντα φυλάσσω,
Κτῆσιν ἐμὴν, δμῳάς τε καὶ ὑψερεφὲς μέγα δῶμα,
Εὐνήν τ' αἰδομένη πόσιος, δήμιόν τε φῆμιν·
Ἢ ἤδη ἅμ' ἕπωμαι Ἀχαιῶν ὅστις ἄριστος
Μνᾶται ἐνὶ μεγάροισι, πορὼν ἀπερείσια ἕδνα.
Παῖς δ' ἐμὸς, ἕως μὲν ἔην ἔπι νήπιος ἠδὲ χαλίφρων,
Γήμασθ' ἕ μ' εἴα, πόσιος καὶ δῶμα λιπέσθαι·
Νῦν δ' ὅτε δὴ μέγας ἐστὶ καὶ ἥβης μέτρον ἱκάνει,
Καὶ δή μ' ἀρᾶται πάλιν ἐλθέμεν ἐκ μεγάροιο,
Κτῆσιν ἀχαλόων τήν οἱ κατέδουσιν Ἀχαιοί.
Ἀλλ' ἄγε μοι τὸν ὄνειρον ὑποκρίναι, καὶ ἄκουσον·
Χῆνές μοι κατὰ οἶκον ἐείκοσι πυρὸν ἔδουσιν
Ἐξ ὕδατος, καί τέ σφιν ἰαίνομαι εἰσορόωσα·
Ἐλθὼν δ' ἐξ ὄρεος μέγας αἰετὸς ἀγκυλοχείλης
Πᾶσι κατ' αὐχένας ἧξε, καὶ ἔκτανεν· οἱ δ' ἐκέχυντο
Ἀθρόοι ἐν μεγάροις· ὁ δ' ἐς αἰθέρα δῖαν ἀέρθη.
Αὐτὰρ ἐγὼ κλαίουσα καὶ ἐκώκυον ἔν περ ὀνείρῳ.
Ἀμφὶ δέ μ' ἠγερέθοντο εὐπλοκάμιδες Ἀχαιαὶ,
Οἰκτρ' ὀλοφυρομένῳ ὅ μοι αἰετὸς ἔκτανε χῆνας.

Sed poſtquam lavitque & unxit pingui oleo,
Iterum prope ignem traxit ſedem Ulyſſes
Calefaciendus, cicatricem autem pannis cooperuit.
Hos autem ſermones occepit prudens Penelope:
Hoſpes, hoc quidem te adhuc paullum interrogabo ipſa:
Etenim jam cubatus cito dulcis erit hora *illi*,
Quem ſomnus ceperit dulcis licet dolentem:
Sed mihi & dolorem immenſum præbuit deus.
Dies quidem enim delector lamentans, lugens,
In mea opera inſpiciens & ancillarum, in domo:
At poſtquam nox venit, cepitque ſomnus omnes,
Jaceo in lecto, denſæ autem mihi circa miſerum cor
Acutæ curæ lamentantem laceſſunt.
Sicut autem quando Pandarei filia viridis Luſcinia
Pulchre canit, vere recens orto,
Arborum in foliis ſedens denſis,
Quæ frequenter verſans fundit ſonoram vocem,
Filium lugens Itylum dilectum, quem quondam ære
Interfecit per inſanias, filium Zethi regis:
Sic & mihi bifariam animus movetur huc & illuc,
Utrum maneam apud filium, & incolumia omnia ſervem,
Poſſeſſionem meam, famulaſque & altam magnam domum,
Lectumque reverens populique voces:
An jam ſimul ſequar Achivorum qui optimus
Ambit *me* in domibus præbens infinitas dotes.
Filius autem meus donec quidem fuit adhuc infans & ignavus,
Nubere non me ſinebat, mariti domum derelinquentem:
Nunc autem quando jam magnus eſt & pubertatis menſuram attigit,
Etiam me orat retro ire ex domo,
Propter poſſeſſionem iratus quam ei conſumunt Achivi.
Sed age mihi ſomnium dijudica, & audi:
Anſeres mihi in domo viginti triticum edunt
Ex aqua, & ipſis lætor inſpiciens:
Veniens autem ex monte magna aquila adunco roſtro
Omnibus cervices effregit, & interfecit. hi autem fuſi ſunt
Conferti in ædibus: ipſa vero in æthera divinum elevata eſt.
At ego flebam & exclamabam in ſomnio.
Circum autem me congregatæ ſunt cirratæ Achivæ.
Miſerabiliter lugentem quod mihi aquila interfeciſſet anſeres.

Α᾽ψ δ᾽ ἐλθὼν κατ᾽ ἄρ᾽ ἕζετ᾽ ἐπὶ πρὸχοον μελάθρου·
Φωνῇ δὲ βροτέῃ κατερήτυε, φώνησέν τε,
Θάρσει Γ᾽καρίοιο κόρη τηλεκλειτοῖο·
Οὐκ ὄναρ, ἀλλ᾽ ὕπαρ ἐσθλόν, ὅ τοι τετελεσμένον ἔσται.
Χλῶαι μὲν, μνηστῆρες· ἐγὼ δέ τοι αἶσαν ὀρνὶς
Ἦα πάρος, νῦν αὖτε τεὸς πόσις ἐλήλυθα,
Οὓς πᾶσι μνηστῆρσιν ἀεικέα πότμον ἐφήσω.
Ὣς ἔφατ᾽. αὐτὰρ ἐμὲ μελιηδὴς ὕπνος ἀνῆκε·
Παπτήνασα δὲ, χλῶας ἐνὶ μεγάροισι νόησα
Πυρὸν ἐρεπτομένους παρὰ πύελον, ἦχι πάρος περ.
Τῷ δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, ἦπος ἰσὶν ὑποξήνασθαι ὄνειρον
Ἄμμι ἀποκλίναντ᾽. ἐπεὶ ῥά τοι αὐτὸς Ὀδυσσεὺς
Πέφραδ᾽ ὅπως τελέει· μνηστῆρσι δὲ φαίνετ᾽ ὄλεθρος
Πᾶσι μάλ᾽· οὐδέ κέ τις θανάτου καὶ κῆρας ἀλύξει·
Τὸν δ᾽ αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ξεῖν᾽, ἦτοι μὲν ὄνειροι ἀμήχανοι ἀκριτόμυθοι
Γίνονθ᾽, οὐδέ τι πάντα τελείεται ἀνθρώποισι.
Δοιαὶ γάρ τε πύλαι ἀμενηνῶν εἰσιν ὀνείρων.
Αἱ μὲν γὰρ κεράεσσι τετεύχαται, αἱ δ᾽ ἐλέφαντι·
Τῶν οἳ μὲν κ᾽ ἔλθωσι διὰ πριστὸν ἐλέφαντος,
Οἵ δ᾽ ἐλεφαίρονται ἔπε᾽ ἀκράαντα φέροντες·
Οἱ δὲ διὰ ξεστῶν κεράων ἔλθωσι θύραζε,
Οἵ ῥ᾽ ἔτυμα κραίνουσι, βροτῶν ὅτε κέν τις ἴδηται.
Ἀλλ᾽ ἐμοὶ οὐκ ἐντεῦθεν ὀΐομαι αἰνὺν ὄνειρον
Ἐλθέμεν· ἦ κ᾽ ἀσπαστὸν ἐμοὶ καὶ παιδὶ γένοιτο.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ᾽ ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσιν·
Ἦδη δὴ ἠὼς ἧσι δυσώνυμος, ἥ μ᾽ Ὀδυσῆος
Οἶκον ἀποέσει. νῦν γὰρ καταθήσω ἄεθλον,
Τοὺς πελέκεας τοὺς κεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐοῖσιν
Ἵστασ᾽ ἐξείης, δρυόχους ὡς δώδεκα πάντας,
Στὰς δ᾽ ὄγε πολλὸν ἀπ᾽ὧδε, διαρρήσασκεν ὀιστόν·
Νῦν δὲ μνηστῆρσιν ἄεθλον τῶνον ἐφήσω.
Οὓς δέ κε ῥηΐτατ᾽ ἐντανύσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ᾽ ἑσπόμην, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
Κεδρίδιον, μάλα καλὸν, ἐνίπλειον βιότοιο·
Τὸ ποτε μεμνήσεσθαι ὀΐομαι ἐν περ ὀνείρῳ.
Τῷ δ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,

Rursus autem veniens sedebat in prominenti domo:
Voce autem humana me compescebat, & loquebatur:
Confide Icarii filia longe lateque inclyti:
Non somnium, sed vera res, quæ perficietur.
Anseres quidem proci: ego autem aquila avis
Fui antea, nunc rursus tuus maritus veni,
Qui omnibus procis fœdam mortem immittam.
Sic dixit. at me dulcis somnus dimisit.
Circumspectans autem, anseres in ædibus intellexi
Triticum comedentes apud alveum, ubi antea.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
O mulier, nequaquam licet declarare somnium
Alio flectentem. quandoquidem tibi ipse Ulysses
Dixit quomodo perficiet: procis autem apparet cædes
Omnibus prorsus: neque aliquis mortem & fatum effugiet.
Hunc autem rursus allocuta est prudens Penelope:
Hospes, certe quidem somnia difficilia indistincte loquentia
Sunt, neque omnia perficiuntur hominibus.
Duæ enim portæ inanium sunt somniorum:
Nam alteræ quidem cornibus factæ sunt, alteræ autem ebore:
Horum quæ venerint per sectum ebur,
Illa decipiunt verba irrita portantia:
Quæ autem per polita cornua eunt foras,
Hæc vera perficiunt, hominum quando aliquis videt.
At mihi non hinc puto grave somnium
Venisse: certe jucundum mihi & filio esset.
Aliud autem tibi dicam, tu autem sensibus repone tuis:
Hæc jam Aurora veniet infamis, quæ me Ulyssis
Domo separabit. nunc enim deponam certamen,
Secures quas ille in domibus suis
Statuebat ordine, annulos ut, duodecim omnino,
Stans autem ille multum ab inde trajiciebat sagittam:
Nunc autem procis certamen hoc immittam.
Qui autem facillime intenderit arcum in palmis,
Et jaculabitur per secures duodecim omnes,
Hunc sequar, linquens hanc domum
Maritalem, perpulchram, plenam victu:
Cujus aliquando recordaturam me puto saltem in somnio.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:

Ω γύναι αἰδοίη Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος,
Μηκέτι νῦν ἀνάβαλλε δόμοις ἔνι σῶν ἄεθλον.
Πρὶν γάρ τοι πολύμητις ἐλώσεται ἐνθάδ' Ὀδυσσεὺς
Πρὶν πᾶσιν, πόδε τόξον ἐΰξοον ἀμφαφόωντας,
Νευρὴν τ' ἐντανύσαι διοϊστεῦσαί τε σιδήρῳ.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ κ' ἐθέλοις μοι ξεῖνε παρήμενος ἐν μεγάροισι
Τέρπειν, ὄφρ' ἔμοι ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισι χυθείη.
Ἀλλ' οὐ γάρ πως ἐστὶν ἀΰπνους ἔμμεναι αἰεὶ
Ἀνθρώπους· ἐπὶ γάρ τοι ἑκάστῳ μοῖραν ἔθηκαν
Ἀθάνατοι θνητοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Ἀλλ' ἦτοι μὲν ἐγὼν ὑπερῷϊον εἰσαναβᾶσα,
Λέξομαι εἰς εὐνὴν ἥ μοι κονίσσομαι πεπυκται,
Αἰεὶ δάκρυσσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεὺς
Ὤχετ' ἐποψόμενος Κακοίλιον ἣν ὀνομάζω.
Ἔνθά κε λεξαίμην· σὺ δὲ λέξεο τῷδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Ἢ χαμάδις στορέσας, ἤ τοι κατὰ δέμνια θέντων.
Ὡς εἰποῦσ' ἀνέβαινε ὑπερῷϊα σιγαλόεντα,
Οὐκ οἴη· ἅμα τῇ γε καὶ ἀμφίπολοι κίον ἄλλαι.
Εἰς δ' ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶ,
Κλαῖεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Τ. ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Βουληθεὶς ἀνελεῖν Ὀδυσσεὺς τὰς μιγνυμένας τοῖς μνηστῆρσι θεραπαινίδας, καὶ μεταγνοὺς, διὰ τῶν ἐξῆς πρὸς Εὔμαιον καὶ Φιλοίτιον διαλέγεται. ἐν ᾧ καὶ τῶν μνηστήρων γίνεται συμβολία.

Τ. βρονταῖς Ζεὺς θάρσυν' Ὀδυσσῆα, καὶ αὐτὸς Ἀχαιούς.

Αὐτὰρ ὁ ἐν προδόμῳ δύσετο δῖος Ὀδυσσεύς.
Καμμὲν ἀδελφεὸν βοέην στόρεσ', αὐτὰρ ὑπερθε
Κώεα πόλλ' οἰῶν τὼς ἱρεύεσκον Ἀχαιοί·
Εὐρυνόμην δ' ἄρ' ἐπὶ χλαῖναν βάλε κοιμηθέντι.

O uxor veneranda Laertiadæ Ulyſſis,
Ne amplius nunc differ in domibus hoc certamen.
Ante enim prudens veniet huc Ulyſſes
Quam illi hunc arcum bene politum tractantes
Nervum intendant jaculenturque per ferrum.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Si velis mihi hoſpes aſſidens in domibus
Delectare, haud mihi ſomnus in palpebris funderetur.
Sed nequaquam licet inſomnes eſſe ſemper
Homines: in quaque enim re ſortem poſuerunt
Immortales mortalibus ſupra fertilem terram.
Sed ego quidem in ſuperiorem contignationem aſcendens,
Cubabo in lectum qui mihi lamentabilis factus eſt,
Semper lacrymis fœdatur, ex quo Ulyſſes
Ivit viſurus malum Ilium neque nominandum.
Illic cubarim: tu autem cuba hac in domo,
Vel humi ſternens, vel tibi lectos ponant.
Sic dicens aſcendit in cœnaculum ſtupendum,
Non ſola: cum ea & famulæ ibant aliæ.
In cœnaculoque conſcenſo cum ancillis mulieribus,
Flebat poſtea Ulyſſem dilectum maritum: donec ei ſomnum
Dulcem in palpebris jecit cæſia Minerva.

ODYSSEÆ HOMERI

XX. LIBRI

Argumentum.

VOlens interficere Ulyſſes mixtas procis ancillas, & mutata ſententia, exinde cum Eumeo & Philœtio colloquitur. In quo & Procorum fit collocutio.

γ. Tonitribus Jupiter audacem fecit Ulyſſem & tenuit Achivos.

AT ipſe in veſtibulo dormivit divinus Ulyſſes:
Subter quidem non maceratam bovinam ſtravit, ſed deſuper
Pelles multas ovium quas ſacrificaverant Achivi:
Eurynoma autem lænam ſuperinjecit dormienti.

Illic

Ἔνθ' Ὀδυσεὺς μνησῆρσι κακὰ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
Κεῖτ' ἐγρηγορόων. τὰ δ' ἐκ μεγάροιο γυναῖκες
Ἦϊσαν αἳ μνησῆρσιν ἐμισγέσκοντο πάρος περ,
Ἀλλήλησι γέλωτα καὶ ὀφροσύνην παρέχουσαι.
Τὰ δ' ὠρίνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
Πολλὰ δὲ μερμήριζε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Ἦέ μεταΐξας θάνατον σφίσιν ἐκάστῃ,
Ἦ ἔτ' ἐῶ μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισι μιγῆναι
Τῖσαι καὶ πύματα. κραδίη δέ οἱ ἔνδον ὑλάκτει.
Ὡς δὲ κύων ἀμαλῇσι περὶ σκυλάκεσσι βεβῶσα,
Ἄνδρ' ἀγνοιήσασ' ὑλάῃ, μέμονέν τε μάχεσθαι·
Ὣς ῥα τὸ ἔνδον ὑλάκτει ἀγαμομένη κακὰ ἔργα.
Σπῆθος δὲ πλήξας, κραδίῃ λιλαίσατο μύθῳ·
Τέτλαθι δὴ κραδίη· καὶ κυνώτερον ἄλλο ποτ' ἔτλης,
Ἤματι τῷ ὅτε σε μένος ἄσχετος ἤσθιε Κύκλωψ.
Ἰφθίμως ἔστιζε· σὺ δ' ἐτόλμας, ὄφρά σε μῆτις
Ἐξάγαγ' ἐξ ἄντροιο, ὀΐομέν περ θανέεσθαι.
Ὣς ἔφατ', ἐν στήθεσσι καθαπτόμενος φίλον ἦτορ.
Τῷ δὲ μάλ' ἐν πείσῃ κραδίη μένε τετληυῖα
Νωλεμέως· ἀτὰρ αὖτε ἑλίσσετο ἔνθα καὶ ἔνθα.
Ὡς δ' ὅτε γαστέρ' ἀνὴρ πολέος πυρὸς αἰθομένοιο
Ἐμπλείῃ κνίσσης τε καὶ αἵματος ἔνθα καὶ ἔνθα
Αἰόλλῃ, μάλα δ' ὦκα λιλαίεται ὀπτηθῆναι·
Ὡς ἄρ' ὅγ' ἔνθα καὶ ἔνθα ἑλίσσετο, μερμηρίζων
Ὅππως δὴ μνησῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσει,
Μοῦνος ἐὼν πολέσιν. ἀεδόθεν δέ οἱ ἦλθεν Ἀθήνη,
Οὐρανόθεν καταβᾶσα· δέμας δ' ἤϊκτο γυναικί.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·
Τίπτ' αὖτ' ἐγρήσεις πάντων πέρι κάμμορε φώτων;
Οἶκος μέν τοι ὅδ' ἐστί, γυνὴ δέ τοι ἠδ' ἐνὶ οἴκῳ,
Καὶ παῖς οἵην πάντες ἐέλδεται ἔμμεναι ὥς.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα θεὰ κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλά τί μοι τόδε θυμὸς ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζει,
Ὅππως δὴ μνησῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφήσω
Μοῦνος ἐών· οἱ δ' αἰὲν ὁμηγερέες ἔνδον ἔασι.
Πρὸς δ' ἔτι καὶ τόδε μεῖζον ἐνὶ φρεσὶ μερμηρίζω,
Εἴπερ γάρ κτείναιμι Διός τε σέθεν τε ἕκητι,
Πῇ κεν ὑπεκπροφύγοιμι; τὸ δὲ φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν

Illic Ulyſſes procis mala cogitans in animo,
Jacebat vigilans. ex domo autem mulieres
Ibant quæ cum procis coiverant prius,
Alternis riſum & lætitiam præbentes.
Hujus autem movebatur animus in pectoribus propriis:
Multa autem cogitabat mente & in animo,
An irruens mortem pararet cuique,
An ſineret cum procis ſuperbis coire
Extremo & ultimo. cor autem ei intus latrabat.
Sicut autem canis teneros circum catulos iens,
Virum ignorans allatrat, cupitque decertare:
Sic hujus intus latrabat graviter ferentis mala facinora.
Pectus autem percutiens, cor increpuit verbo:
Tolera jam cor: & pejus aliud aliquando toleraſti,
Die illo quando tibi robore invictus comedit Cyclops
Fortes ſocios: tu autem tolerabas, donec te prudentia
Eduxit ex antro, cum putares te moriturum.
Sic dixit, in pectoribus increpitans proprium cor.
Ei autem in retinaculo cor manebat tolerans
Continenter: at ipſe vertebatur huc & illuc.
Sicut autem quando ventriculum vir multo igne ardenti
Plenum pinguedineque & ſanguine huc & illuc
Varie verſat, valde aurem cito cupit aſſari:
Sic ille huc & illuc vertebatur, cogitans
Quomodo jam procis impudentibus manus injiceret,
Solus multis. prope autem ipſum venit Minerva,
Cœlitus deſcendens: corpore autem aſſimilata erat mulieri.
Stetit igitur ſuper capite, & ipſum ſermone compellabat:
Cur rurſus vigilas omnes ſupra infortunate viros?
Domus quidem tibi hæc eſt, uxor autem tibi hac in domo,
Et filius qualem aliquis cuperet eſſe filium.
Hanc autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Equidem iſta omnia Dea pro decenti dixiſti.
Sed quiddam mihi iſtud animus in præcordiis cogitat,
Quomodo jam procis impudentibus manus injiciam
Solus cum ſim: hi autem ſemper conferti intus ſunt.
Præterea, & hoc majus in mente cogito,
Etſi enim interficerem Jovis tuique ipſius favore,
Quo ſubterfugiam? hoc autem conſultare jubeo.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Σχέτλιε, καὶ μέν πὰς τε χερείονι πείθεθ' ἑταίρῳ,
Ὅστις θνητός τ' ἐσὶ καὶ ὑ τόσα μήδεα οἶδεν·
Αὐτὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, διαμπερὲς ἥ σε φυλάσσω
Ἐν πάντεσσι πόνοις. ἐρέω δέ τοι ἔξαναφανδόν·
Εἴπερ πεντήκοντα λόχοι μερόπων ἀνθρώπων
Νῶϊ περισταίεν, κτείνατ μεμαῶτες ἀρηϊ,
Καί κεν τῶν ἐλάσαιο βόας καὶ ἴφια μῆλα.
Ἀλλ' ἐλέτω σε καὶ ὕπνος· ἀνίη καὶ τὸ φυλάσσειν
Πάννυχον ἐγρήσσοντα· κακῶν δ' ὕπο δύσεαι ἤδη.
Ὣς φάτο· καί ῥα οἱ ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισιν ἔχεαν.
Αὐτὴ δ' ἂψ ἐς ὄλυμπον ἀρίκετο δῖα θεάων,
Εὖτε τὸν ὕπνῳ ἔμαρπτε λύων μελεδήματα θυμῷ,
Λυσιμελής. ἅλοχῳ δ' ἄρ' ἐπέγρετο κεδν' εἰδυῖα·
Κλαῖε δ' ἄρ' ἐν λέκτροισι καθεζομένη μαλακοῖσιν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ κλαίουσα κορέσσατο ὃν κατὰ θυμόν,
Ἀρτέμιδι πρώτιστον ἐπεύξατο δῖα γυναικῶν,
Ἄρτεμι, πότνα θεά, θύγατερ Διός, αἴθέ μοι ἤδη
Γὸν ἐνὶ στήθεσι βαλοῦσ' ἐκ θυμὸν ἕλοιο
Αὐτίκα νῦν, ἢ ἔπειτά μ' ἀναρπάξασα θύελλα
Οἴχοιτο προφέρουσα κατ' ἠερόεντα κέλευθα,
Ἐν προχοῇς δὲ βάλοι ἀψορρόου Ὠκεανοῖο.
Ὡς δ' ὅτε Πανδαρέω κοῦραι ἀνέλοντο θύελλαι,
Τῇσι τοκῆας μὲν φθίσαν θεοὶ, αἱ δὲ λίποντο
Ὀρφαναὶ ἐν μεγάροισι, κόμισσε δὲ δῖ' Ἀφροδίτη
Τυρῷ καὶ μέλιτι γλυκερῷ καὶ ἡδεῖ οἴνῳ·
Ἥρη δ' αὖτῇσιν περὶ πασέων δῶκε γυναικῶν
Εἶδος καὶ πινυτὴν, μῆκος δ' ἔπορ' Ἄρτεμις ἁγνὴ,
Ἔργα δ' Ἀθηναίη δέδαε κλυτὰ ἐργάζεσθαι·
Εὖτ' Ἀφροδίτη δῖα προσέστιχε μακρὸν ὄλυμπον,
Κούρης αἰτήσουσα τέλος θαλεροῖο γάμοιο,
Εἰς Διὰ τερπικέραυνον· (ὁ γὰρ τ' εὖ οἶδεν ἅπαντα,
Μοῖράν τ' ἀμμορίην τε καταθνητῶν ἀνθρώπων)
Τόφρα δὲ τὰς κούρας Ἅρπυιαι ἀνηρείψαντο,
Καί ῥ' ἔδοσαν συνεριῆσιν Ἐριννύσιν ἀμφιπολεύειν.
Ὣς ἔμ' αἴσιόωσιν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
Ἠὲ μὲ εὐπλόκαμος βάλοι Ἄρτεμις, ὄρνις Ὀδυσῆα
Ὀσσομένην, καὶ γαῖαν ὑπὸ συερῇ ἀφικοίμην,
Μηδέ τι χείρων ἀνδρὸς εὐφραίνοιμι νόημα.

Ἀλ-

Illum contra alloquebatur dea cæſia Minerva:
Improbe, & quidem aliquis pejori confidit ſocio,
Qui mortalis eſt, & non tot conſilia novit:
At ego Dea ſum, plane quæ te cuſtodio
In omnibus laboribus: dicam autem tibi clare:
Siquidem quinquaginta agmina diverſilinguium hominum
Nos circumſtarent, interficere cupientia ferro,
Etiam horum abigeres boves & pingues oves.
Sed capiat te & ſomnus. moleſtum eſt etiam cuſtodire
Tota nocte vigilantem: mala autem ſubibis mox.
Sic dixit: & ei ſomnum in palpebris fudit.
Ipſa autem retro in olympum abivit divina dearum,
Quando hunc ſomnus cepit ſolvens curas animi,
Solvens membra. uxor autem experrecta eſt honeſta ſciens:
Flebat autem in lectis ſedens mollibus.
At poſtquam flens ſatiata eſt ſuo in animo,
Dianam primum precata eſt divina fœminarum:
Diana, veneranda dea, filia Jovis, utinam mihi jam
Sagittam in pectoribus jaciens animam eximas.
Statim nunc, vel poſtea me ſurripiens procella
Eat portans per obſcuras vias,
In oſtiiſque jaciat reflui Oceani:
Sicut quando Pandari filias ſuſceperunt procellæ,
Quibus parentes quidem perdiderant dii. ipſæ autem relictæ erant
Orbæ in ædibus, nutriebat autem dia Venus
Caſeo & melle dulci & dulci vino:
Juno autem ipſis præ omnibus dedit mulieribus
Speciem & prudentiam, magnitudinem autem præbuit Diana caſta,
Opera autem Minerva docuit inclyta operari:
Quando Venus dia adivit altum olympum
Puellis petitura perfectionem floridarum nuptiarum,
Ad Jovem gaudentem fulmine: (is enim bene novit omnia,
Fortunamque infortuniumque mortalium hominum)
Interim autem puellas Harpyiæ ſurripuerunt,
Et dederunt odioſis Erinnybus ſervire:
Sic me tollant e medio olympias domos habitantes,
Vel me cirrata jaculetur Diana, ut Ulyſſem
Viſura, etiam terram ſub odioſam abeam,
Neve pejori viro lætificem mentem.

Sed

Ἀλλὰ τὸ μὲν κῆ ἀνεκτὸν ἔχει κακόν, ὁππότε κέν τις
Ἤματα μὲν κλαίῃ πυκινῶς ἀκαχήμενος ἦτορ,
Νύκτας δ' ὕπνος ἔχησιν· (ὁ γὰρ τ' ἐπέλησεν ἁπάντων
Εὖ σθλῶν ἠδὲ κακῶν ἐπεὶ ἄρ βλέφαρ' ἀμφικαλύψῃ).
Αὐτάρ ἐμοὶ κῆ ὀνείρατ' ἐπέσσυεν κακὰ δαίμων.
Τῷδε γὰρ αὖ μοι νυκτὶ παρέδραθεν ἐγγύθεν αὐτῷ,
Τοίῳ ἐὼν οἷος ἦκα ἅμα στρατῷ· αὐτὰρ ἐμὸν κῆρ
Χαῖρ', ἐπεὶ κε ἐφάμην ὄναρ ἔμμεναι, ἀλλ' ὕπαρ ἤδη.
Ὣς ἔφατ'. αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἦλυθεν ἠώς.
Τῆς δ' ἄρα κλαυσομένης ὄπα σώσατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Μερμήριζε δ' ἔπειτα, δόκησε δέ οἱ κατὰ θυμὸν
Ἤδη γινώσκουσα παρεστάμεναι κεφαλῆφι.
Χλαῖναν μὲν σωσκὼν κῆ κώεα τοῖσιν ἔνδυεν,
Εἰς μέγαρον κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου· ἐκ δὲ βοείην
Θῆκε θύραζε φέρων. Διὶ δ' ὄρχετο χεῖρας ἀνασχών,
Ζεῦ πάτερ, εἴ μ' ἐθέλοντες ἐπὶ τραφερὴν τε κῆ ὑγρὴν
Ἤγετ' ἐμὴν ἐς γαῖαν, ἐπεί μ' ἐκακώσατε λίην,
Φήμην τίς μοι φάσθω ἐγειρομένων ἀνθρώπων
Ἔνδοθεν, ἕκτοσθεν δὲ Διὸς τέρας ἄλλο φανήτω.
Ὣς ἔφατ' ὀχόμενος. τὸ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς·
Αὐτίκα δ' ἐβρόντησεν ἀπ' αὐγλήεντος Ὀλύμπου
Ὑψόθεν ἐκ νεφέων. γήθησε δὲ δῖος Ὀδυσσεύς.
Φήμην δ' ἐξ οἴκοιο γυνὴ πρόεκυρε ἀλετρὶς
Πλησίον, ἔνθ' ἄρα οἱ μύλαι ἕστασαν ποιμένι λαῶν·
Τῇσι δὲ δώδεκα πᾶσαι ἐπηρώων γυναῖκες,
Ἄλφιτα τεύχουσαι καὶ ἀλείατα, μυελὸν ἀνδρῶν.
Αἱ μὲν ἄρ' ἄλλαι εὗδον, ἐπεὶ κατὰ πυρὸν ἄλεσαν·
Ἡ δὲ μί' ἔπω παύεσκε, ἀρωροτάτη δ' ἐτέτυκτο·
Ἣ ῥα μύλην σήσασα, ἔπος φάτο, σῆμα ἄνακτι,
Ζεῦ πάτερ, ὅστε θεῖσι κῆ ἀνθρώποισιν ἀνάσσεις,
Ἦ μεγάλ' ἐβρόντησας ἀπ' οὐρανοῦ ἀστερόεντος,
Οὐδὲ ποθι νέφος ἐστί· τέρας νύ τεῳ τόδε φαίνεις.
Κρῆνον καὶ κῆ ἐμοὶ δειλῇ ἔπος ὅ, τί κεν εἴπω·
Μνηστῆρες πύματόν τε καὶ ὔστατον ἤματι τῷδε
Ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος ἑλοίατο δαῖτ' ἐρατεινήν·
Οἳ δή μοι καμάτῳ θυμαλγέϊ γούνατ' ἔλυσαν
Ἄλφιτα τεύχοντι, καὶ ὕστατα δειπνήσειαν.
Ὣς ἄρ' ἔφη. χαῖρε δὲ κλεηδόνι δῖος Ὀδυσσεύς,
Ζηνός τε βροντῇ· φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλείτας,

Αἱ

Sed hoc quidem & tolerabile habet malum, quando aliquis
Die quidem flet frequenter dolens corde,
Nocte autem ſomnus occupat: (hic enim obliviſci facit omnes homines
Bonorum & malorum, poſtquam palpebras amplexus eſt)
At mihi & inſomnia immiſit mala deus.
Hac enim me nocte propter dormivit ſimilis ipſi,
Talis exiſtens qualis ivit cum exercitu; at meum cor
Gaudebat, quoniam non putabam ſomnium eſſe, ſed verum jam.
Sic dixit. ſtatim autem aureo ſolio conſpicua venit Aurora.
Illius autem flentis voci attenderat divinus Ulyſſes:
Cogitabat autem poſtea, viſaque eſt ei in animo
Jam cognoſcens aſtare capiti.
Veſtem quidem ſimul capiens & pelles quibus indormiverat,
In domum depoſuit in ſella; extraque bovinam
Poſuit foras portans. Jovem autem precatus eſt manus extollens:
Jupiter pater, ſi me volentes in ſiccaque & humida via
Duxiſtis meam ad terram, poſtquam malis affeciſtis nimis,
Omen aliquis mihi dicat excitatorum hominum
Intus, extra autem Jovis monſtrum aliud appatrea.
Sic dixit precatus. hunc autem audivit conſiliarius Jupiter:
Statim autem tonuit a ſplendido olympo
Ab alto ex nebulis, lætatus eſt autem divinus Ulyſſes.
Vocem autem e domo mulier miſit molitrix
Prope, ubi molæ erant paſtori populorum:
His autem duodecim omnino magno conamine incumbebant mulieres,
Farinas facientes & oleum medullam virorum.
Et quidem aliæ dormiebant, poſtquam triticum moluerant:
Hæc autem una nondum ceſſarat, debiliſſima enim erat:
Hæc igitur molam ſiſtens, verbum dixit, ſignum regi:
Jupiter pater, qui diis & hominibus imperas,
Certe valde intonuiſti a cælo ſtellato,
Neque uſquam nubes eſt: portentum utique alicui hoc oſtendis.
Perfice nunc & mihi miſeræ verbum quod dicam:
Proci poſtremumque & ultimum die hoc
In ædibus Ulyſſis capiant cibum optatum:
Qui jam mihi labore animum cruciante genua ſolverunt
Farinas facienti, nunc ultimo prandeant.
Sic dixit. lætabatur autem omine dius Ulyſſes,
Joviſque tonitru: autumabat enim ſe eſſe ulturum ſontes.

Αἱ δ' ἄλλαι δμωαὶ κατὰ δώματα καλὰ Ὀδυσῆος
Ἀγρόμεναι αὐέκαιον ἐπ' ἐσχάρῃ ἀκάματον πῦρ.
Τηλέμαχος δ' αὖτ' ἤνδανε νίσασθαι ἰσόθεος φώς,
Εἵματα ἑσσάμενος· περὶ δὲ ξίφος ὀξὺ θέτ' ὤμῳ.
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Εἵλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος ἀκαχμένον ὀξέϊ χαλκῷ·
Στῆ δ' ἄρ' ἐπ' ὐδὸν ἰών, πρὸς δ' Εὐρύκλειαν ἔειπεν,
Μαῖα φίλη, πῶς ξεῖνον ἐπμήσασθ' ἐνὶ οἴκῳ
Εὐνῇ σίτῳ; ἢ αὖτως κεῖται ἀκηδής;
Τοιαύτη γὰρ ἐμοὶ μήτηρ πινυτὴ περ ἔοῦσα,
Ἐμπλήγδην ἕτερόν γε τίει μερόπων ἀνθρώπων
Χείρονα, τὸν δέ τ' ἀρείονα ἀμπνύσασ' ἀποπέμπει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Εὐρύκλεια,
Οὐκ ἄν μιν νῦν τέκνον ἀναίτιον αἰτιόῳο.
Οἶνον μὲν γὰρ πῖνε καθήμενος, ὅππῃ ἔθελ' αὐτός·
Σίτου δ' ἐκέτ' ἔρη πεινήμεναι. ἔρετο γάρ μιν.
Ἀλλ' ὅτε δὴ κοίτοιο μετ' ὀρνυμένοιο μιμνήσκοιτο,
Ἡ μὲν δέμνι' ἄνωγεν ὑποστορέσαι δμωῇσιν.
Αὐτὰρ ὅγ', ὥς τις πάμπαν ὀίζυρός τε ἄποτμός τε,
Οὐκ ἤθελ' εὐ λέκτροισι καὶ εὖ ῥήγεσσι καθεύδειν,
Ἀλλ' ἐν ἀδεμνίῳ βοείῃ καὶ κώεσιν οἰῶν
Ἐδράθεν ἐν προδόμῳ· χλαῖναν δ' ἐπιέσσαμεν ἡμεῖς
Ὡς φάτο. Τηλέμαχος δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἔγχος ἔχων· ἅμα τῷ γε κύνες πόδας ἀργοὶ ἕποντο.
Βῆ δ' ἴμεν εἰς ἀγορὴν μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιούς.
Ἡ δ' αὖτε δμωῇσιν ἐκέκλετο δῖα γυναικῶν,
Εὐρύκλεια Ὠπὸς θυγάτηρ Πεισηνορίδαο,
Ἀγρεῖδ', αἳ μὲν δῶμα κορήσατε ποιπνύσασαι,
Ῥάσατέ τ' ἐν δὲ θρόνοισι δαΐφρονα πέπτατε βάλλετε πορφυρέους· αἱ δὲ στόγγοισι τραπέζας
Πάσας ἀμφιμάσασθε, καθήρατε δὲ κρητῆρας,
Καὶ δέπα ἀμφικύπελλα τετυγμένα· ταὶ δὲ μετ' ὕδωρ
Ἔρχεσθε κρήνηνδε, καὶ οἴσετε θᾶσσον ἰοῦσαι.
Οὐ γὰρ δὴ μνηστῆρες ἀπέσσονται μεγάροιο,
Ἀλλὰ μάλ' ἦρι νέονται, ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή.
Ὡς ἔφαθ'. αἱ δ' ἄρα τῆς μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Αἱ μὲν εἴκοσι βῆσαν ἐπὶ κρήνην μελανύδρον·
Αἱ δ' αὖτε κατὰ δῶμα ἐπισταμένως πονέοντο.
Εἰς δ' ἦλθον μνηστῆρες ἀγακλυτοὶ θεράποντες.

Aliæ autem famulæ in domos pulchras Ulyſſis
Congregatæ accendebant in foco magnum ignem.
Telemachus autem e lecto ſurrexit par deo vir,
Veſtes induens: circumque enſem poſuit humero.
Pedibuſque ſub nitidis ligavit pulchra calceamenta,
Et accepit fortem lanceam acuminatam acuto ferro.
Stetit autem ſuper limen progreſſus, adque Eurycleam dixit:
Nutrix dilecta, quomodo hoſpitem honoraſtis in domo
Lecto & cibo? an ſic jacet neglectus?
Ejuſmodi enim mihi mater, ſapiens ut ut ſit,
Solicite alterum honorat diverſilinguium hominum
Deteriorem, illum autem meliorem inhonoratum dimittit.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Euryclea:
Non ipſam nunc fili inſontem accuſes.
Vinum equidem bibit ſedens, quamdiu voluit ipſe:
Cibum autem non amplius dixit *ſe* eſurire: interrogabat enim ipſum.
Sed quando jam lecti & ſomni meminiſſet,
Illa quidem lectos juſſit ſubſternere ancillas:
At hic, tanquam aliquis omnino ærumnoſus & infortunatus,
Noluit in lectis & lodicibus dormire,
Sed in cruda bovina & pellibus ovium
Dormivit in veſtibulo, lænam autem injecimus nos:
Sic dixit. Telemachus autem ex domo tranſiverat,
Lanceam habens: ſimul illum canes pedibus veloces ſequebantur.
Perrexit autem ire in concionem ad fortes Achivos.
Ipſa autem rurſus ancillas hortabatur optima mulierum,
Euryclea Opis filia Piſenoridæ:
Agite, partim quidem domum verrite feſtinantes,
Et rigate: inque ſedilibus fabrefactis tapetes
Jacite purpureos: partim autem ſpongiis menſas
Omnes abſtergite, purgateque crateras,
Et pocula rotunda fabrefacta: partim autem ad aquam
Ite ad fontem, & portate cito euntes.
Non enim proci aberunt domo,
Sed admodum mane venient, quia etiam omnibus feſta dies.
Sic dixit. illæ eam omnino audiverunt & obedierunt.
Viginti quidem iverunt ad fontem nigræ aquæ:
Reliquæ illic in domo ſcite laborabant.
Intro autem venerunt proci ſuperbi. hi quidem poſtea

Εὖ ἠπισαμένως κέασαν ξύλα· αἱ δὲ γυναῖκες
Ἦλθον ἀπὸ κρήνης. ἐπὶ δὲ σφισιν ἦλθε συβώτης,
Τρεῖς σιάλους κατάγων οἳ ἔσαν ἐν πᾶσιν ἄριστοι.
Καὶ τοὺς μὲν ῥ' ἔασσε καθ' ἕρκεα καλὰ νέμεσθαι,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα μειλιχίοισι,
Ξεῖν', ἦ ἄρά σε μᾶλλον Ἀχαιοὶ ὠσορόωσιν,
Ἦέ σ' ἀπαμάζουσι κατὰ μέγαρ', ὡς τοπάρος περ;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αἶ γὰρ δὴ Εὔμαιε θεοὶ τοσάιατο λώβην,
Ἣν οἵδ' ὑβρίζοντες, ἀεικέα μηχανόωνται
Οἴκῳ ἐν ἀλλοτρίῳ, οὐδ' αἰδῶς μοῖραν ἔχουσιν.
Ὡς οἱ μὲν πιαῖσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρδυον.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μελανθιὸς αἰπόλος αἰγῶν
Αἰγας ἀγων αὖ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολίοισι,
Δεῖπνον μνηστῆρσι· δύω δ' ἅμ' ἕποντο νομῆες,
Καὶ τὰς μὲν κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐϊδδίνῳ,
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσηύδα κερτομίοισιν,
Ξεῖν', ἔτι καὶ νῦν ἐνθάδ' ἀνίησεις κατὰ δῶμα
Ἀνέρας αἰτίζων; ἀπὲρ οὐκ ἔξεισθα θύραζε;
Πάντως οὐκέτι νῶϊ διακρινέεσθαι οἴω
Πρὶν χειρῶν γεύσασθαι· ἐπεὶ σύ περ οὐ κατὰ κόσμον
Αἰτίζεις· εἰσὶν δὲ καὶ ἄλλοι δαῖτες Ἀχαιῶν.
Ὡς φάτο. τὸν δ' ἔπ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.
Τοῖσι δ' ἐπὶ τρίτον ἦλθε Φιλοίτιος ὀρχαμος ἀνδρῶν,
Βῆν σεῖραν μνηστῆρσιν ἄγων καὶ πίονας αἶγας.
(Πορθμῆες δ' ἄρα τούς γε διήγαγον, οἵτε καὶ ἄλλους
Ἀνθρώπους πέμπουσιν, ὅπῃ σφέας εἰσαφίκηται)
Καὶ τὰ μὲν ὦ κατέδησεν ὑπ' αἰθούσῃ ἐϊδδίνῳ·
Αὐτὸς δ' αὖτ' ἐρέεινε συβώτιν ἄγχι παραστάς,
Τίς δὴ ὅδε ξεῖνος νέον ἐλήλυθε συβῶτα
Ἠμέτερον πρὸς δῶμα; τέων δ' ἐξαύχεται εἶναι
Ἀνδρῶν; πῆ δέ νύ οἱ γενεὴ καὶ πατρὶς ἄρουρα;
Δύσμορος, ἦτε ἔοικε δέμας βασιλῆϊ ἄνακτι.
Ἀλλὰ θεοὶ δυόωσι πολυπλάγκτους ἀνθρώπους,
Ὁππότε καὶ βασιλῆσιν ἐπικλώσονται ὀϊζύν.
Ἦ, καὶ δεξιτερῇ σαόσατο χειρὶ παραστάς,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Χαῖρε πάτερ ὦ ξεῖνε, γένοιτό τοι ἔπειτα ὀπίσσω

200 Ὀλ-

Bene & ſcite findebant ligna: illæ autem mulieres
Venerunt a fonte. poſt autem ipſas venit ſubulcus,
Tres porcos abducens qui erant inter omnes optimi.
Et hos quidem ſivit in ſeptis pulchris paſci,
Ipſe autem rurſus Ulyſſem allocutus eſt ſuavibus:
Hoſpes, an jam te magis Achivi reſpiciunt,
An te inhonorant in ædibus, ſicut antea?
Illum reſpondens alloquebatur conſilii dives Ulyſſes:
Utinam ſcilicet Eumæe dii puniant contumeliam,
Quam iſti inſultantes indignam machinantur
Domo in aliena; neque pudoris *vel* particulam habent.
Sic hi quidem talia inter ſeſe loquebantur:
Prope autem ipſos venit Melanthius cuſtos caprarum,
Capras agens quæ omnes inter excellebant greges,
Prandium procis: duo autem ſimul ſequebantur paſtores,
Et has quidem religavit ſub porticu reſonanti,
Ipſe autem rurſus Ulyſſem allocutus proſcindebat conviciis:
Hoſpes, adhuc & nunc hic moleſtus eris in domo
Viros poſcens? an non exis foras?
Omnino non amplius nos diremptum iri puto
Priuſquam manus *invicem* guſtemus: quia tu haud pro decenti
Petis: ſunt autem & aliæ epulæ Achivorum.
Sic dixit. illum autem nequaquam alloquebatur ſapiens Ulyſſes,
Sed tacitus movebat caput, mala penitus cogitans.
Hos autem poſt tertius venit Philœtius princeps virorum,
Bovem ſterilem procis agens & pingues capras.
(Portitores autem hos trajecerant, qui & alios
Homines mittunt; quiſquis ad ipſos veniat)
Et hæc quidem religaverunt ſub porticu reſonanti:
Ipſe autem contra interrogavit ſubulcum prope aſtans:
Quis jam hic hoſpes nuper venit ſubulce
Noſtram ad domum? ex quibus ſe dicit eſſe
Viris? ubi ei genus & patria terra?
Infelix, certe ſimilis eſt corpore regi imperanti.
Sed dii malis mergunt multum jactatos homines,
Quando etiam regibus nent ærumnam.
Dixit, & dextra complectebatur manu aſtans:
Et ipſum compellans verbis volucribus alloquebatur:
Salve pater o Hoſpes, contingat tibi ſaltem in poſterum

Ὄλβιε· ἀπαρ μὲν νῦν γε κακοῖς ἔχεαι πολλοῖσιν,
Ζεῦ πάτερ, ἠπὶ σεῖο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος·
Οὐκ ἐλεαίρεις ἄνδρας, ἐπὴν δὴ μείνεαι αὐτὸς,
Μισγέμενος κακότητι καὶ ἄλγεσι λυγαλέοισιν.
Ἴδιον ὡς σὺ ὄπασσα, δεδάκρυσται δέ μοι ὄσσε,
Μνησαμένῳ Ὀδυσῆος· ἐπεὶ κἀκεῖνον ὀΐω
Τοιάδε λαοφόρῃ ἔχοντα φατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι,
Εἴτε ἔτι ζώει, καὶ ὁρᾷ φάος ἠελίοιο.
Εἰ δ' ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀΐδαο δόμοισιν,
Ὤμοι ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὅς μ' ἐπὶ βασὶν
Εἶσ' ἔτι τυτθὸν ἐόντα Κεφαλλώνων ἐνὶ δήμῳ·
Νῦν δ' αἱ μὲν γίνονται ἀθέσφατοι, οὐδέ κεν ἄλλως
Ἀνδρὶ γ' ὑποσχὼν βοῶν γένος ἀρυμετώπων·
Τὰς δ' ἄλλοι μὲν κέλονται ἀγινέμεναί σφισιν αὐτοῖς
Ἕδμεναι· οὐδέ τι παιδὸς ἐνὶ μεγάροις ἀλέγουσιν,
Οὐδ' ὁπίδα τρομέουσι θεῶν. μεμάασι γὰρ ἤδη
Κτήματα δάσασθαι δῖω ὀχομένοιο ἄνακτος.
Αὐτὰρ ἐμοὶ τόδε θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι
Πόλλ' ἐπιδινεῖται· μάλα μὲν κακόν, ὄφρ' ἔτι ἔντος,
Ἄλλων δῆμον ἰκέσθαι, ἰόντ' αὐτῇσι βόεσσιν
Ἀνδρὸς ἐς ἀλφηστάω· τὸ δὲ ῥίγιον, αὖθι μένοντα
Βασιν ἐπ' ἀλφεστῆσι καθήμενον ἄλγεα πάσχειν.
Καί κεν δὴ πάλαι ἄλλον ὑπερμενέων βασιλήων
Ἐξικόμην φεύγων· (ἐπεὶ ἐκέτ' αὐτεκὰ πέλονται)
Ἀλλ' ἔτι τὸν δύστηνον ὀΐομαι, ἔμπροσθεν ἐλθὼν
Ἀνδρῶν μνηστήρων σκέδασιν κατὰ δώματα θεῖα.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Βουκόλ', ἐπεὶ ἤτε κακῷ ἔτ' ἄφρονι φωτὶ ἔοικας,
Γινώσκω δέ σε αὐτὸς ὅ τοι πινυτὴ φρένας ἔπλε,
Τέκνεκά τοι ἐρέω, καὶ ἐπὶ μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι·
Ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
Ἑστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος ἣν ἀφικάνω,
Ἦ σέθεν ἐνθάδ' ἐόντος ἐλεύσεται ὄφρα δ' Ὀδυσεύς
Σοῖσιν δ' ὀφθαλμοῖσιν ἐπόψεαι, αἴ κ' ἐθέλῃσθα,
Κτεινομένους μνηστῆρας οἳ ἐνθάδε κοιρανέουσι·
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος αὐτὴρ,
Αἴ γὰρ σῶν τόδε ξεῖνε ἔπος τελέσειε Κρονίων·
Γνοίης οἷόν ἐμὴ δυνάμις καὶ χεῖρες ἕποιντο
Ὡς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύξατο πᾶσι θεοῖσι

No-

Opulentia: at nunc quidem malis teneris multis.
Jupiter pater, nullus deorum pernicioſior alius:
Non miſeraris viros, poſtquam generaſti ipſe,
Miſceri malo & doloribus triſtibus.
Sudavi ut animadverti, lacrymanturque mihi oculi
Recordanti Ulyſſis: quoniam & illum puto
Tales pannos habentem inter homines errare,
Sicubi adhuc vivit, & videt lumen ſolis.
Si autem jam mortuus eſt, & in Pluconis domibus,
Hei mihi poſtea Ulyſſem bonum, qui me bobus
Præfecit adhuc parvulum Cephallenorum in populo.
Nunc autem hæ quidem fiunt innumerabiles, neque aliter
Viro fœtificet boum genus frontonum:
Has autem alii me jubent ducere ſibiipſis
Edendas: neque filium in ædibus curant,
Neque vindictam timent deorum. cupiunt enim jam
Poſſeſſiones comedere diu abſentis domini.
A mihi hoc animus in pectoribus meis
Plerumque volvit: nimis quidem malum, filius *cum mihi* ſit,
Aliorum in populum *me* diſcedere, euntem cum ipſis bobus
Viros in alienos: hoc autem pejus eſt hic manentem
Boves apud alienas ſedentem dolores pati.
Et jam olim ad alium animoſorum regum
Exiviſſem fugiens: (quoniam non amplius tolerabilia ſunt)
Sed adhuc illum infelicem reputo, ſicunde veniens
Virorum procorum profligationem domi faciat.
Hunc autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Bubulce, quoniam neque malo neque inſipienti viro ſimilis es,
Cognoſcoque ipſe quod tibi prudentia in præcordia venit,
Ideo tibi dicam, & magnum juramentum jurabo:
Sciat nunc Jupiter primum deorum, hoſpitaliſque menſa,
Domuſque Ulyſſis inculpati, *ad* quam perveni,
Certe te hic præſente veniet domum Ulyſſes:
Tuiſque oculis videbis, ſi volueris,
Interfici procos qui hic dominantur.
Hunc autem rurſus allocatus eſt bonm bubulcus vir:
Utinam quidem iſtud hoſpes verbum perficiat Saturnius:
Cognoſceres qualis mea potentia & manus ſequerentur.
Sic ſimiliter Eumæus orabat omnes deos,

Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὅνδε δόμονδε.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Μνηστῆρες δ' ἄρα Τηλεμάχῳ θανάτου τε μόρου τε
Ἤρτυον· αὐτὰρ ὁ τοῖσιν ἀριστερὸς ἤλυθεν ὄρνις,
Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἔχε δὲ τρήρωνα πέλειαν.
Τοῖσιν δ' Ἀμφίνομος ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, οὐχ ἡμῖν σοωδώσεται ἥδέ γε βουλή,
Τηλεμάχοιο φόνος. ἀλλὰ μνησώμεθα δαιτός.
Ὣς ἔφατ' Ἀμφίνομος· τοῖσιν δ' ἐπιήνδανε μῦθος.
Εἰσελθόντες δ' ἐς δώματ' Ὀδυσῆος θείοιο,
Χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε,
Οἱ δ' ἱέρευον ὄϊς μεγάλας καὶ πίονας αἶγας,
Ἱέρευον δὲ σύας σταλας καὶ βοῦν ἀγελαίην·
Σπλάγχνα δ' ἄρ' ὀπτήσαντες ἐμόμων· ἐν δ' ἄρα οἶνον
Κρητῆρσι κερόωντο, κύπελλα δὲ νεῖμε συβώτης.
Σῖτον δὲ σφ' ἐπένειμε Φιλοίτιος ὄρχαμος ἀνδρῶν
Καλοῖς ἐν κανέοισιν· ἰωνοχόει δὲ Μελανθώς.
Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἑτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
Τηλέμαχος δ' Ὀδυσῆα κεδίδρυε, κέρδεα νωμῶν,
Ἐντὸς ἐυσταθέος μεγάρου, παρὰ λάϊνον οὐδόν·
Δίφρον ἀεικέλιον παρέθηκε, ὀλίγην τε τράπεζαν·
Μέρ δ' ἐπίθει σπλάγχνων μοίρας, ἐν δ' οἶνον ἔχευε
Ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔνταυθοῖ νῦν ἧσο μετ' ἀνδράσιν οἰνοποτάζων·
Κερτομίας δέ τοι αὐτὸς ἐγὼ καὶ χεῖρας ἀφέξω
Πάντων μνηστήρων, ἐπεὶ οὔτοι δήμιός ἐστιν
Οἶκος ὅδ', ἀλλ' Ὀδυσῆος· ἐμοὶ δ' ἐκτήσατο κεῖνος.
Ὑμεῖς δὲ μνηστῆρες ἐπίσχετε θυμὸν ἐϊσης
Καὶ χεῖρας, ἵνα μή τις ἔρις καὶ νεῖκος ὄρηται.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὀδάξ ἐν χείλεσι φύντες
Τηλέμαχον θαύμαζον ὁ θαρσαλέως ἀγόρευεν.
Τοῖσιν δ' Ἀντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός·
Καὶ χαλεπὸν περ ἐόντα δεχώμεθα μῦθον Ἀχαιοί
Τηλεμάχου· μάλα δ' ἡμῖν ἀπειλήσας ἀγορεύει.
Οὐ γὰρ Ζεὺς ἔασε Κρονίων· τῷ κέ μιν ἤδη
Πάυσαμεν ἐν μεγάροισι, λιγυφθόγγου περ ἐόντ' ἀγορητήν.
Ὣς ἔφατ' Ἀντίνοος. ὁ δ' ἀπ' ἔκ ἐμπάζετο μύθων.
Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ θεῶν ἱερὴν ἑκατόμβην
Ἦγον. τοὶ δ' ἀγέροντο καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ

Ἀλ-

Ut rediret Ulyſſes cordatus ſuam domum.
Sic hi quidem talia inter ſe confabulabantur.
Proci autem Telemacho interitumque mortemque
Parabant. at illis ſiniſtra venit avis,
Aquila altivolans, tenebat autem trepidam columbam.
His autem Amphinomus locutus eſt & dixit:
O amici, haud nobis perficietur hoc conſilium,
Telemachi cædes: ſed recordemur convivii.
Sic dixit Amphinomus. illis autem placuit ſermo.
Venientes autem in domos Ulyſſis divini,
Lænas quidem depoſuerunt in lectiſque & ſellis:
Ipſi autem ſacrificabant oves magnas & pingues capras,
Sacrificabant & porcos & bovem gregariam:
Viſcera autem aſſantes diſtribuebant: & vinum
Crateribus miſcebant. poculaque diſtribuebat ſubulcus.
Panem autem ipſis diſtribuebat Philœtius princeps virorum
Pulchris in caniſtris: vinum vero infundebat Melanthius.
Ipſi in cibos paratos appoſitos manus mittebant.
Telemachus autem Ulyſſem ſedere fecit aſtutias cogitans,
Intra bene fundatam domum, apud lapideum limen:
Sellam turpem apponens, parvamque menſam:
Appoſuitque viſcerum partes, & infudit vinum
In poculo aureo, & ad ipſum verba fecit:
Hic nunc ſede cum viris vinum bibens:
Convicia autem tibi ipſe ego & manus arcebo
Omnium procorum. quoniam non publica eſt
Domus hæc, ſed Ulyſſis: mihi autem acquiſivit ille.
Vos autem proci continete animum convicio
Et manus, ut ne aliqua lis & contentio oriatur.
Sic dixit. illi autem omnes mordicus labra tenentes
Telemachum admirabantur quod audacter locutus eſſet.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Licet moleſtum feramus verbum Achivi
Telemachi: valde autem nobis minatus loquitur.
Non enim Jupiter ſivit Saturnius: ideo ipſum jam
Sedaviſſemus in domibus, canorum licet concionatorem.
Sic dixit Antinous. ipſe autem non curabat verbum.
Præcones autem per urbem deorum ſacram hecatomben
Ducebant. ipſi autem congregabantur comati Achivi

Ne-

Ἄλσος ὑπὸ σκιερὸν ἑκατηβόλα Ἀπόλλωνος·
Οἱ δ' ἐπεὶ ὦπτησαν κρέ' ὑπέρτερα καὶ ἐρύσαντο,
Μοίρας δασσάμενοι δαίνυντ' ἐρικυδέα δαῖτα.
Πὰρ δ' ἄρ' Ὀδυσσῆι μοῖραν θέσαν οἱ πονέοντο,
Ἵνα ὡς αὐτοί περ ἐλάγχανον. ὣς γὰρ ἀνώγει
Τηλέμαχος φίλος υἱὸς Ὀδυσσῆος θείοιο.
Μνησῆρας δ' ἀπάμπαν ἀγλώορας ἔα Ἀθήνη
Λώβης ἴσχεσθαι θυμαλγέος· ὄφρ' ἔτι μᾶλλον
Δύη ἄχος κραδίῃ Λαερτιάδαο Ὀδυσῆα.
Ἦν δέ τις ἐν μνησῆρσιν ἀνὴρ ἀθεμίστια εἰδώς,
(Κτήσιππος δ' ὄνομ' ἔσκε, Σάμῃ δ' ἐνὶ οἰκία ναίεν)
Ὅς δή οἱ κτεάτεσσι πεποιθὼς πατρὸς ἑοῖο,
Μνάσκετ' Ὀδυσσῆος δὴ οἰχομένοιο δάμαρτα.
Ὅς ῥα τότε μνησῆρσιν ὑπερφιάλοισι μετηύδα·
Κέκλυτέ μευ μνησῆρες ἀγλώορες, ὄφρά τι εἴπω.
Μοῖραν μὲν δὴ ξεῖνος ἔχει πάλαι, ὡς ἐπέοικεν,
Ἵνα σφι. ἐ γὰρ καλὸν ἀτέμβειν ἐδὲ δίκαιον
Ξείνης Τηλεμάχοι, ὅς κεν τάδε δώμαθ' ἵκηται.
Ἀλλ' ἄγε οἱ καὶ ἐγὼ δῶ ξείνιον· ὄφρα καὶ αὐτὸς
Ἠὲ λοετροχόῳ δώῃ γέρας, ἠέ τῳ ἄλλῳ
Δμώων ὅ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
Ὣς εἰπὼν, ἔρριψε βοὸς πόδα χειρὶ παχείῃ,
Κείμενον ἐκ κανέοιο λαβών. ὁ δ' ἀλάπαξ' Ὀδυσεύς,
Ἦκα παρακλίνας κεφαλὴν· μείδησε δὲ θυμῷ
Σαρδάνιον μάλα τοῖον. ὁ δ' ἄδμητον βάλε τοῖχον.
Κτήσιππον δ' ἄρα Τηλέμαχος ἰώπαπε μύθῳ·
Κτήσιππ', ἦ μάλα τοι τόδε κέρδιον ἔπλετο θυμῷ·
Οὐκ ἔβαλες τὸν ξεῖνον. ἀλάπαξε γὰρ βέλος αὐτός.
Ἢ γάρ κέν σε μέσον βάλον ἐγχείῃ ὀξύοντι,
Καί κέ τοι αὐτῇ γάμοιο πατὴρ πάρον ἀμφεπονεῖτο
Ἐνθάδε. τῷ μή τίς μοι ἀεικείας ἐνὶ οἴκῳ
Φαινέτω. ἤδη γὰρ νοέω καὶ οἶδα ἕκαστα.
Ἐσθλά τε καὶ τὰ χέρεια· πάρος δέ τι νήπιος ἦα.
Ἀλλ' ἤμπης τάδε μὲν καὶ τέτλαμεν εἰσορόωντες,
Μήλων σφαζομένων, οἴνοί τε πινομένοιο,
Καὶ σῖτα. χαλεπὸν γὰρ ἑρυκακέειν ἕνα πολλούς.
Ἀλλ' ἄγε μηκέτι μοι κακὰ ῥέζετε δυσμενέοντες.
Εἰ δ' ἤδη μ' αὐτὸν κτεῖναι μενεαίνετε χαλκῷ,
Καί κε τὸ βουλοίμην, καί κεν πολὺ κέρδιον εἴη

Nemore ſub umbroſo longe jaculantis Apollinis.
At poſtquam aſſaverunt carnes ſuperiores & traxerunt,
Partibus diviſis epulabantur celebri epulo.
Apud autem Ulyſſem partem poſuerunt qui miniſtrabant,
Æqualem ut ipſi ſortiti fuerant. ſic enim juſſerat
Telemachus dilectus filius Ulyſſis divini.
Procos autem non omnino ſuperbos ſinebat Minerva
A contumelia abſtinere triſti: ut adhuc magis
Intraret dolor in corde Laertiadem Ulyſſem.
Erat autem quidam in procis vir injuſta ſciens,
(Cteſippus autem nomen erat, in Samo domum habitans)
Qui poſſeſſionibus fretus patris ſui,
Petebat Ulyſſis dudum abſentis uxorem:
Qui tunc procos ſuperbos allocutus eſt:
Audite me proci ſtrenui, ut aliquid dicam.
Partem quidem jam hoſpes habet dudum, ſicut decet,
Æqualem. non enim bonum eſt privare neque juſtum
Hoſpites Telemachi, quicunque ad has domos pervenerit.
Sed age ei & ego dabo hoſpitale *donum*, ut & ipſe
Vel balneatori det munus, vel alicui alii
Famulorum qui ſunt in domibus Ulyſſis divini.
Sic locutus, projecit bovis pedem manu forti,
Jacentem ex lance capiens. ipſe autem evitavit Ulyſſes,
Leviter inclinans caput: ſubriſit autem animo
Sardanium omnino tale. ille autem bene ædificatum percuſſit murum
Cteſippum autem Telemachus increpuit verbo:
Cteſippe, certe omnino tibi hoc utilius fuit animo.
Non percuſiſti hoſpitem. evitavit enim jactum ipſe.
Certe enim te medium percuſſiſſem lancea acuta,
Et tibi pro nuptiis pater ſepulchrum curaſſet
Hic. quare ne quis mihi iniquitates in domo
Oſtendat. jam enim intelligo & ſcio ſingula
Bonaque & pejora: antea autem infans eram.
Sed tamen hæc quidem etiam toleramus inſpicientes,
Dum oves jugulantur, vinumque bibitur,
Et panis. difficile enim cohibere unum multos.
Sed agite ne amplius mihi mala facite hoſtiliter affecti.
Si vero jam me ipſum interficere cupitis ferro,
Et hoc vellem, & multo utilius eſſet

Mori

Τεθνάμεν ἢ πάσδε αἰὲν ἀεικέα ἔργ' ὁράασθαι,
Ξείνους τε συφελιζομένους, δμωάς τε γυναῖκας
Ῥυσάζοντας ἀεικελίως κατὰ δώματα καλά.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ.
Ὄψὲ δὲ δὴ μετέειπε Δαμαστορίδης Ἀγέλαος,
Ὦ φίλοι, ἔκ κ' αὖ δή τις ἐπὶ ῥηδυῖπι δικαίῳ
Ἀνηβαίοισι ἐπέεσι καθαπτόμενος χαλεπαίνοι.
Μήτ' ἔπι τὸν ξεῖνον συφελίζετε, μήτέ τιν' ἄλλον
Δμώων οἳ κατὰ δῶμαθ' Ὀδυσῆος θείοιο.
Τηλεμάχῳ δέ κε μῦθον ἐγὼ κὴ μητέρι φαίην
Ἥπιον, εἰ σφῶϊν κραδίῃ ἄδοι ἀμφοτέροισιν.
Ὄφρα μὲν ἡμῖν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὄνδε δόμονδε,
Τόφρ' ἔπις νέμεσις μενέμεν τ' ἰῶ ἰχέμεναί τε
Μνηστῆρας κατὰ δῶμαθ'· (ἐπεὶ πολὺ κέρδιον ἦεν,
Εἰ νόστῃ Ὀδυσεὺς κὴ ὑπότροπος ἵκετο δῶμα)
Νῦῶ δ' ἤδη πάσδε δῆλον ὅτ' οὐκέτι νόστιμός ἐστιν.
Ἀλλ' ἄγε σῇ πάσδε μητρὶ παρεζόμενος καπάλεξον,
Γήμασθ' ὅστις ἄριστος ἀνὴρ κὴ πλεῖστα πόρῃσιν,
Ὄφρα σὺ μὲν χάρων πατρώϊα πάντα νέμηαι,
Ἔσθων κὴ πίνων· ἡ δ' ἄλλῳ δῶμα ἴκηται.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Οὐ μὰ Ζῆν' Ἀγέλαε κὴ ἄλγεα πατρὸς ἐμοῖο,
Ὅς πε πάλ' Ἰθάκης ἢ ἔρδεται ἢ ἀλάληται,
Οὔπω διατρίβω μητρὸς γάμον· ἀλλὰ κελεύω
Γήμασθ' ᾧ κ' ἐθέλῃ, ποτὶ δ' ἄπασι δῶρα δίδωσι.
Αἰδέομαι δ' ἀείκεσσαν ἀπὸ μεγάροιο δίεσθαι
Μύθῳ αὐαγκαίῳ. μὴ τῶτο θεὸς τελέσειεν.
Ὣς φάτο Τηλέμαχος. μνηστῆρσι δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
Ἄσβεστον γέλον ὦρσε, παρέπλαγξεν δὲ νόημα.
Οἱ δ' ἤδη γναθμοῖσι γελώων ἀλλοτρίοισιν.
Αἱμοφόρυκτα δὲ δὴ κρέα ἤσθιον· ὄσσε δ' ἄρα σφέων
Δακρυόφιν πίμπλαντο· γόον δ' ὠΐετο θυμός.
Τοῖσι δὲ κὴ μετέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής,
Ἆ δειλοί τί κακὸν τόδε πάσχετε; νυκτὶ μὲν ὑμέων
Εἰλύαται κεφαλαί τε πρόσωπά τε νέρθε τε γυῖα.
Οἰμωγὴ δὲ δέδηε, δεδάκρυνται δὲ παρειαί.
Αἵματι δ' ἐρράδαται τοῖχοι καλαί τε μεσόδμαι.
Εἰδώλων δὲ πλέον πρόθυρον, πλείη δὲ καὶ αὐλὴ,

Ἐμέ-

Mori quam hæc ſemper iniqua opera videre,
Hoſpites verberari, famulaſque mulieres
Vos vexantes turpiter in domibus pulchris.
Sic dixit. illi autem omnes muti erant ſilentio:
Tandem locutus eſt Damaſtorides Agelaus:
O amici, haud jam quiſquam ſuper dictos æquo
Contrariis verbis carpens ſæviat.
Neque amplius hoſpitem verberate, neque quenquam alium
Servorum qui ſunt in domibus Ulyſſis divini.
Telemacho autem verbum ego & matri dicam
Mite, ſi ipſorum cordi placeat amborum.
Quandiu quidem vobis animus in pectoribus ſperabat
Rediturum Ulyſſem perprudentem ſuam domum,
Tamdiu nihil prohibebat manereque tenerique
Procos in domibus: (quoniam hoc utilius erat,
Si rediiſſet Ulyſſes & redux veniſſet domum)
Nunc autem jam hoc manifeſtum quod non amplius reverſurus eſt.
Sed age tuæ hæc matri aſſidens narra,
Nubat quicunque optimus vir & plurima præbeat,
Ut tu quidem gaudens paterna omnia poſſideas,
Edens & bibens: illa vero in alterius domum veniat.
Illum contra Telemachus ſapiens alloquebatur:
Non per Jovem Agelae & dolores patris mei,
Qui alicubi longe *ab* Ithaca vel mortuus eſt vel errat,
Non remoror matris nuptias: ſed jubeo
Nubere cuicumque velit, ad hæc *qui* plurima dona dat.
Erubeſco autem nolentem a domo amovere
Oratione violenta. ne hoc Deus perficiat.
Sic dixit Telemachus. procis autem Pallas Minerva
Inextinctum riſum movit, induxitque in errorem cogitationes.
Illi autem jam maxillis ridebant alienis:
Cruentataſque jam carnes comedebant: oculique ipſorum
Lacrymis implebantur: luctumque cogitabat animus.
His autem etiam locutus eſt Theoclymenus divinus forma:
Ah miſeri quodnam malum hoc patimini? nocte quidem veſtra
Cooperiuntur capitaque facieſque infraque genua:
Ululatuſque exarſit, lacrymantur autem genæ:
Sanguineque conſperſi parietes pulchraque intertignia.
Simulacris vero plenum eſt veſtibulum, plena vero & aula

Eu-

Γεμεών Ἐρεβός δε ὑπὸ ζόφον. ἠέλιος δὲ
Οὐρανῶ ἐξαπόλωλε, κακὴ δ' ἐπὶ δέδρομεν ἀχλύς.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπ' αὐτῷ ἠδὺ γέλασσαν.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἦρχ' ἀγορήνη,
Ἀφραίνει ξείνος νέον ἄλοδεν εἰληλουθώς.
Ἀλλά μιν αὖθι νέοι δόμε ἐκπέμψασθε θύραζε
Εἰς ἀγορὴν ἔρχεσθαι· ἐπεὶ πάδε νυκτὶ ἐίσκει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδὴς,
Εὐρύμαχ' ἤτοι σ' ἄνωγα ἐμοὶ πομπῆας ὀπάζειν.
Εἰσί μοι ὀφθαλμοί τε ἠδ' ἄκαι ἠδ' πόδες ἄμφω,
Καὶ νόος εὖ σήθεσι τετυγμένος ἀδε δ' ἀεικής·
Τοῖς ἕζομι θύραζε, ἐπεὶ νοέω κακὸν ὔμμιν
Ἐρχόμενον, τό κεν ἄκπς ὑπεκφύγοι ἀδ' ἀλέασπο
Μνηστήρων, οἳ δῶμα κάτ' αὐτάδες Οὐσσῆος
Ἀνέρας ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανάασθε.
Ὣς ἐπὼν, ἐξῆλθε δόμων δ' ναιεταόντων.
Ἵκετο δ' ἐς Πείραιον, ὃ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο.
Μνηστῆρες δ' ἄρα πάντες ἐς ἀλλήλας ὁρόωντες,
Τηλέμαχον ἐρέθιζον, ἐπὶ ξείνοις γελόωντες.
Ὧδε δέ τις εἶπεσκε νέων ὑπερθυμοσορεόντων·
Τηλέμαχ', ἔπις σεῖο κακοξεινώτερος ἄλλος·
Οἷον μεν πινα τῶνδ' ἔχεις ἐπίμαστον ἀλήτην,
Σίτου ἠδ οἴνου κεχρημένον· ἀδέ τι ἔργων
Ἔμπαιον, ἀδὲ βίης, ἀλλ' αὖπως ἄχθος ἀρούρης.
Ἄλλος δ' αὖτέ τις ὧτος ἀνέστη μαντεύεσθαι.
Ἀλλ' εἴ μοι πείθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη·
Τὸς ξείνους σὺ νηῒ πολυκληῖδι βαλόντες
Εἰς Σικελὸς πέμψωμεν, ὅθεν κέ τοι ἄξιον ἅλφοι.
Ὣς ἔφασαν μνηστῆρες. ὁ δ' ἐκ ἐμπάζετο μύθων.
Ἀλλ' ἀκέων πατέρα προσεδέρκετο, δέγμενος αἰεὶ
Ὁππότε δὴ μνηστῆρσιν ἀναδείσι χεῖρας ἐφήσει.
Ἡδὲ κατάπτησιν δεμνὴ πεφικυῖα δίφρου
Κάρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀνδρῶν σὺ μεγάροισιν ἑκάστῳ μῦθον ἄκουε.
Δεῖπνον μεν γάρ τοί γε γελοίωντες τετύκοντο
Ἡδύ τε καὶ μενοεικές, ἐπεὶ μάλα πόλλ' ἱέρευσαν.
Δόρπου δ' ἐκ αὖ πως ἀχαρίστερον ἄλλο γένοιτο,
Οἷον δὴ τάχ' ἔμελλε θεὰ καὶ καρτερὸς ἀνὴρ
Θήσεσθαι, πρότεροι γὰρ ἀεικέα μηχανόωντο.

ΟΔΥΣ-

Euntibus in Erebum ſub tenebras. ſol autem
Ex cælo periit, malaque inceſſit caligo.
Sic dixit. illi autem omnes ſuper ipſo ſuaviter riſerunt.
His autem Eurymachus Polybi filius incepit dicere:
Deſipit hoſpes nuper aliunde huc profectus.
Sed ipſum ſtatim juvenes domo emittite foras
In forum ire: quoniam hæc nocti aſſimilat.
Hunc autem rurſus allocutus eſt Theoclymenus divinus forma:
Eurymache non te jubeo mihi comites dare.
Sunt mihi oculique & aures & pedes ambo,
Et mens in pectoribus ordinata neque iniqua:
His exibo foras, quoniam intelligo malum vobis
Imminens, quod haud quiſquam ſubterfugiat neque evitet
Procorum, qui domo in divini Ulyſſis
Viros injuria afficientes injuſta operamini.
Sic locutus, exivit domibus bene habitatis.
Ivit autem ad Piræum, qui ipſum promptus ſuſcepit.
Proci autem omnes alternos intuentes,
Telemachum irritabant, ſuper hoſpitibus ridentes.
Sic autem quidam dicebat juvenum ſuperborum:
Telemache, tuis hoſpitibus pejores habet nemo:
Qualem iſtum etiam habes famelicum erronem,
Panis & vini indigentem: neque operum
Scientem, neque fortitudinis, ſed nequicquam pondus terræ.
Alius autem rurſus quidam hic ſurrexit ad vaticinandum.
Sed ſi mihi obtemperes, quod multo utilius eſſet:
Hoſpites in navim multiſedam injicientes
In Siculos mittamus, unde tibi pretium inveniatur.
Sic dixerunt proci. ille autem non curavit verba:
Sed tacite patrem aſpiciebat, expectans ſemper
Quando procis impudentibus manus injiceret.
Ipſa autem e regione cubiculi ponens pulchram ſellam
Filia Icarii prudens Penelope,
Virorum in domibus uniuſcujuſque verbum audiebat.
Prandium equidem ridentes parabant
Suave & lautum. quia admodum multa mactarant:
Illa vero cœna nequaquam minus grata alia fieri poſſet,
Qualem ſcilicet mox erat dea & fortis vir
Facturus. priores enim iniqua machinati fuerant.

ODYS-

ΟΔΥΣΣΕΙΑΣ ΟΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Φ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Ὑπόθεσις.

Πηνελόπη τῷ τέκνῳ τὸ τόξον ὁμολογεῖ τὸν αὐτῆς γάμον. Ὀδυσσεὺς δὲ Εὐμαίῳ καὶ Φιλοιτίῳ ἐντειλάμενος περὶ τῆς τῶν θυρῶν ἀσφαλείας, αὐτὸς ἀφίησι τὸ βέλος διὰ τῶν πελέκεων, ἅπαντα τείναι τὸ τόξον μὴ δυηθέντας.

Φῖ δὲ βίον προσίδησιν ἄεθλον Πωλοπείη.

Τὴν δ' ἄρ' ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρονι Πωλοπείη,
Τόξον μνησῆρεσι δέμεν πολιόν τε σίδηρον
Ἐν μεγάροις Ὀδυσῆος, ἀέθλια, καὶ φόνου ἀρχήν.
Κλίμακα δ' ὑψηλὴν προσεβήσατο οἷο δόμοιο·
Εἵλετο δὲ κληῖδ' ἀκαμπέα χειρὶ παχείῃ
Καλὴν, χαλκείην, κώπῃ δ' ἐλέφαντος ἐπῆεν·
Βῆ δ' ἴμεναι θαλαμόνδε σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν
Ἔρχατον. ἔνθα δέ οἱ κειμήλια κεῖτο ἄνακτος,
Χαλκός τε χρυσός τε πολύκμητός τε σίδηρος.
Ἔνθα δὲ τόξον ἔκειτο παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρη
Ἰοδόκος, πολοὶ δ' ἔσαν ἐντὸς ὀϊστοί·
Δῶρα τά οἱ ξεῖνος Λακεδαίμονι δῶκε τυχήσας
Ἶφιτος Εὐρυτίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισι.
Τὼ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλκήλοιϊν,
Οἴκῳ ἐν Ὀρσιλόχοιο δαίφρονος. ἦτοι Ὀδυσσεὺς
Ἦλθε μετὰ χρέος, ὅ ῥά οἱ πᾶς δῆμος ὤφελε.
Μῆλα γὰρ ἐξ Ἰθάκης Μεσσήνιοι ἄνδρες ἄειραν
Νηυσὶ πολυκλήϊσι τεμηκόσι, ἠδὲ νομῆας.
Τῶν ἕνεκ' ἐξεσίην πολλὴν ὁδὸν ἦλθ' Ὀδυσσεὺς
Παιδὸς ἐών. πρὸ γὰρ ἦκε πατὴρ ἄλλοι τε γέροντες.
Ἶφιτος αὖθ' ἵππους διζήμενος ἄλ οἱ ὄλοντο,
Δώδεκα θήλειαι, ὑπὸ δ' ἡμίονοι τελαεργοί,
Αἳ δή οἱ καὶ ἔπειτα φόνον καὶ μοῖρα γένοντο,
Ἐπεὶ δὴ Διὸς υἱὸν ἀφίκετο καρτερόθυμον

Φῶϊ

ODYSSEÆ HOMERI

XXI. LIBRI

Argumentum.

PEnelope tendenti arcum pollicetur ſui conjugium. Ulyſſes autem Eumæo & Philœtio mandans de januarum cuſtodia, ipſe mittit ſagittam per annulos, alio tendere arcum non valente.

Φ. Arcum proponit certamen Penelope.

IPſi autem in mentem poſuit dea cæſia Minerva
Filiæ Icarii prudenti Penelopæ,
Arcum procis ponere canumque ferrum
In ædibus Ulyſſis, certamina, & cædis principium.
Scalam autem altam aſcendit ſuæ domus:
Accepitque clavem bene flexam manu craſſa
Pulchra, æream, manubrium autem eboris inerat:
Perrexit autem ire ad thalamum cum miniſtrantibus mulieribus
Ultimum, illic autem ei theſauri jacebant regis,
Æſque aurumque multique laboris ferrum.
Ibi arcus jacebat reflexus, & pharetra
Sagittifera, multæ autem inerant lethiferæ ſagittæ:
Dona quæ ei hoſpes Lacedæmone dederat congreſſus
Iphitus Eurytides, ſimilis immortalibus.
Hi autem in Meſſena occurrerunt alter alteri,
Domo in Ortilochi cordati. cæterum Ulyſſes
Ivit ad debitum quod ei univerſus populus debebat:
Oves enim ex Ithaca Meſſenii viri extulerant
Navibus compactis trecentas, & paſtores.
Horum gratia legationem multam viam venit Ulyſſes
Parvulus. miſerat enim pater aliique ſenes.
Iphitus contra equas quærens quæ ei perierant,
Duodecim fœminæ, ſub *iiſque* muli patientes operum,
Quæ ei & poſtea cædes & fatum factæ ſunt,
Poſtquam ad Jovis filium pervenit magnanimum
Virum

Φῶδ' Ἡρακλῆα, μεγάλων ἐπιΐσορα ἔργων,
Ὅς μιν ξεῖνον ἑὸν τε κατέκτανεν ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
Σχέτλιε, δὴ θεῶν ὄπιν οὐδέσατ', οὐδὲ τράπεζαν
Τὴν δή οἱ παρέθηκεν· ἔπειτα δὲ πέφνε καὶ αὐτόν·
Ἵππους δ' αὐτὸς ἔχε κρατερώνυχας ἐν μεγάροισι.
Τὰς ἐρέων Ὀδυσῆϊ σωλίσσετο· δῶκε δὲ τόξον,
Τὸ πρὶν μέν ῥ' ἑφόρει μέγας Εὔρυτος, αὐτὰρ ὁ παιδὶ
Κάλλιπ' ἀποθνήσκων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν.
Τῷ δ' Ὀδυσεὺς ξίφος ὀξὺ καὶ ἄλκιμον ἔγχος ἔδωκεν,
Ἀρχὴν ξεινοσύνης προσκηδέος· οὐδὲ τραπέζῃ
Γνώτην ἀλλήλων. πρὶν γὰρ Διὸς υἱὸς ἔπεφνεν
Γίφιον Εὐρυτίδην, ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὅς οἱ τόξον ἔδωκε. τὸ δ' ὕστατον δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἐρχόμενος πόλεμόνδε μελαινάων ἐπὶ νηῶν
Ἡρεῖτ', ἀλλ' αὐτῷ μνῆμα ξείνοιο φίλοιο
Κέσκετ' ἐνὶ μεγάροισι, φόρει δέ μιν ἧς ἐπὶ γάμης.
Ἡ δ' ὅτε δὴ θάλαμον τὸν ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Οὐδόν τε δρυΐνον προσεβήσατο, τόν ποτε τέκτων
Ξέσσεν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ σταθμὸν ἰθῦνεν.
Ἐν δὲ σταθμὸς ἄρσε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς·
Αὐτίκ' ἄρ' ἦ γ' ἱμάντα θοῶς ἀπέλυσε κορώνῃ,
Ἐν δὲ κληῖδ' ἧκε, θυρέων δ' ἀνέκοπτεν ὀχῆας
Ἄνται πιτυσκομένη. τὰ δ' αὐέβραχεν ἠΰτε ταῦρος
Βοσκόμενος λειμῶνι· τόσ' ἔβραχε καλὰ θύρετρα
Πληγέντα κληῖδι, πεπάσθησαν δέ οἱ ὦκα.
Ἡ δ' ἄρ' ἐφ' ὑψηλῆς σανίδος βῆ, ἔνθα δὲ κηλοὶ
Ἔστασαν, ἐν δ' ἄρα τῇσι θυώδεα εἵματα κεῖτο.
Ἔνθα ὀρεξαμένη ἀπὸ παστάλα ἄνυτο τόξον
Αὐτῷ γωρυτῷ, ὅς οἱ πεφόρητο φαεινός.
Ἐξομένη δὲ κατ' αὐθὶ φίλοις ἐπὶ γούνασι θῆσα,
Κλαῖε μάλα λιγέως· ἐκ δ' ἤρεε τόξον ἄνακτος.
Ἡ δ' ἐπεὶ ἂν πάρφθη πολυδακρύτοιο γόοιο,
Βῆ ῥ' ἰέναι μέγαρόνδε μετὰ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Τόξον ἔχουσ' ἐν χειρὶ παλίντονον, ἠδὲ φαρέτρην
Ἰοδόκον· πολλοὶ δ' ἔνεσαν στονόεντες ὀϊστοί.
Τῇ δ' ἄρ' ἅμ' ἀμφίπολοι φέρον ὄγκιον, ἔνθα σίδηρος
Κεῖτο πολὺς καὶ χαλκός, ἀέθλια τοῖο ἄνακτος.
Ἡ δ' ὅτε δὴ μνηστῆρας ἀφίκετο δῖα γυναικῶν,
Στῆ ῥα παρὰ σταθμὸν στέγεος πύκα ποιητοῖο,

65 Ἀν-

Virum Herculem, magnorum auctorem operum,
Qui ipsum hospitem interfecit domi suæ:
Improbus, neque Deorum vocem reveritus, neque mensam
Illam quam ei apposuit: postea autem occidit & ipsum:
Equas autem ipse tenuit fortes ungulis in ædibus.
Quas quærens Ulysses occurrit: dedit autem arcum,
Quem antea quidem portaverat magnus Eurytus. at hic filio
Reliquerat moriens in domibus altis.
Illi autem Ulysses ensem acutum & sortem lanceam dedit,
Principium hospitii necessarii. neque in mensa
Cogniti sunt inter se. ante enim Jovis filius interfecit
Iphitum Eurytidem, similem immortalibus,
Qui ei arcum dederat. hunc autem nondum dius Ulysses
Proficiscens ad bellum nigris in navibus
Acceperat, sed ibi monimentum hospitis dilecti
Jacebat in ædibus: gestaverat autem sua in terra.
Ipsa autem quando jam in thalamum pervenit divina mulierum,
Limenque quernum ascendit, quod quondam faber
Poliverat scite, & ad normam direxerat,
Inque eo postes aptaverat, januas autem imposuerat splendidas:
Statim hæc lorum velociter absolvit annulo,
Clavemque immisit, & forium repulit pessulos
Recta collineans. quæ resonuerunt velut taurus
Pascens prato: tantum sonuerunt pulchræ portæ
Percussæ clavi, apertæque sunt ei ocyus.
Ipsa in alta tabulata ivit, illic autem capsæ
Stabant, in quibus odoriferæ vestes jacebant.
Inde manus porrigens a clavo accepit arcum
Cum ipsa vagina, quæ ei circumdata erat lucida.
Sedens autem propriis genibus eum imponens
Flebat admodum stridule: eximebatque arcum regis.
Ac postquam satiata est lacrymis abundante luctu,
Perrexit ire in domum ad procos superbos,
Arcum tenens in manu remissum & pharetram
Sagittiferam: multæ autem inerant lethiferæ sagittæ.
Ei autem simul ancillæ portabant corbem, ubi ferrum
Jacebat multum & æs certamina regis.
Quando autem jam ad procos pervenit divina mulierum,

Ἄνται παρειάων χομεύμ λιπαρὰ κρήδεμνα·
Ἀμφίπολοι δ' ἄρα οἱ κεδνὴ ἑκάτερθε πάρεσαν.
Αὐτίκα δὲ μνηστῆρσι μετηύδα, καὶ φάτο μῦθον,
Κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγήνορες, οἵ τόδε δῶμα
Ἐχράετ' ἐσθιέμεν καὶ πίνέμεν ἐμμενὲς αἰεὶ
Ἀνδρὸς ἀποιχομένοιο πολυὶ χρόνον, οὐδέ πῃ ἄλλω
Μύθῳ ποιήσασθαι ἐπιχθονίων ἐδυίασθε,
Ἀλλ' ἐμὲ ἱέμενοι γῆμαι θέσθαί τε γυναῖκα.
Ἀλλ' ἄγεσθε μνηστῆρες, ἐπεὶ τόδε φαίνετ' ἄεθλον.
Θήσω γὰρ μέγα τόξον Ὀδυσσῆος θείοιο·
Ὅς δέ κε ῥηϊτατ' ἐναρύσσῃ βιὸν ἐν παλάμῃσι,
Καὶ διοϊστεύσῃ πελέκεων δυοκαίδεκα πάντων,
Τῷ κεν ἅμ' ἑσπόμενος, νοσφισαμένη τόδε δῶμα
Κυρίδιον, μάλα καλὸν, ἐπίπλεον βιότοιο,
Τὸ ποτε μεμνήσεσθαι οἴομαι ἔμπεδον ἐνέρθε.
Ὡς φάτο· καὶ ῥ' Εὔμαιον ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
Τόξον μνηστῆρσι θέμεν πολιόν τε σίδηρον.
Δακρύσας δ' Εὐμαῖος ἐδέξατο· καὶ κατέθηκεν.
Κλαῖε δὲ βουκόλος ἄλλος, ἐπεὶ ἴδε τόξον ἄνακτος.
Ἀντίνοος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Νήπιοι ἀγροιῶται, ἐφημέρια φρονέοντες,
Ἄ δειλοί, τί νυ δάκρυ κατείβετον, ἠδὲ γυναικὶ
Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ὀρίνετον; ἦ τε καὶ ἄλλως
Κῆται ἐν ἄλγεσι θυμὸς, ἐπεὶ φίλον ὤλεσ' ἀκοίτην.
Ἀλλ' ἀκέων δαίνυσθε καθήμενοι, ἠὲ θύραζε
Κλαίοντε ἐξελθόντε, κατ' αὐτόθι τόξα λιπόντε,
Μνηστήρεσσιν ἄεθλον ἀάατον. ὃ γὰρ οἴω
Ῥηϊδίως τόδε τόξον ἐΰξοον ἐντανύεσθαι.
Οὐ γάρ τις μετὰ τοῖσδε ἀνὴρ ἐν τοῖσδε πᾶσιν
Οἷος Ὀδυσσῆος ἔσκεν. ἐγὼ δέ μιν αὐτὸς ὄπωπα·
(Καὶ γὰρ μνήμων εἰμὶ) παῖς δ' ἔτι νήπιος ἦα.
Ὡς φάτο. τῷ δ' ἄρα θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐώλπει
Νόῳ ὃν συναρύσσειν, διοϊστεύσειν τε σιδήρῳ.
Ἦτοι ὃ οὐ μέλλεν γε πρῶτος γεύεσθαι ἔμελλεν
Ἐκ χειρῶν Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ὃν ποτ' ἀτίμα
Ἥμενος ἐν μεγάρῳ, ἐπὶ δ' ὦρνυε πάντας ἑταίρους.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε θεὴ ἴις Τηλεμάχοιο,
Ὢ πόποι, ἦ μάλα με Ζεὺς ἄφρονα θῆκε Κρονίων.
Μήτηρ μέν μοι φησὶ φίλη, πινυτή περ ἐοῦσα,

Ἄλλῳ

Stetit apud poſtem domus fabrefactæ,
Genis obtendens tenuia redimicula:
Ancilla autem ei caſta utrinque aſtitit.
Statim autem procis locuta eſt, & dixit verbum:
Audite proci ſuperbi, qui hanc domum
Premitis comedendo & bibendo aſſidue ſemper
Viro abſente multo tempore, neque ullum alium
Seditionis facere prætextum potuiſtis,
Sed me cupientes ducere facereque uxorem.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet certamen.
Ponam enim magnum arcum Ulyſſis divini:
Quicunque autem facillime intenderit arcum in manibus,
Et jaculabitur per annulos duodecim omnes,
Hunc ſimul ſequar, linquens hanc domum
Maritalem, pulchram, plenam victu,
Cujus aliquando recordaturam me puto vel in ſomnio.
Sic dixit: & Eumæum juſſit divinum ſubulcum
Arcum procis ponere canumque ferrum.
Lacrymans autem Eumæus accepit, & depoſuit.
Flebat etiam bubulcus alibi, poſtquam vidit arcum regis.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & profatus eſt:
Stulti ruſtici, diecularia cogitantes,
Ah miſeri, cur lacrymas funditis, & mulieri
Animum in pectoribus movetis? cui etiam alias
Jacet in doloribus animus, poſtquam dilectum perdidit maritum.
Sed tacite comedite ſedentes, vel foras
Flete egreſſi, arcus hic relinquentes,
Procis certamen difficile. non enim puto
Facile hunc arcum politum tendi.
Non enim quiſquam adeſt talis vir in his omnibus
Qualis Ulyſſes erat. ego enim eum ipſe vidi:
(Etenim memor ſum) puer autem adhuc parvus eram.
Sic dixit. ipſi nempe animus in pectoribus ſperabat
Se arcum tenſurum, jaculaturumque per ferrum.
Et quidem ſagittam primus guſtaturus erat
Ex manibus Ulyſſis inculpati, quem aliquando contumelia affecerat
Sedens in domo, incitaratque omnes ſocios.
His autem & dixit ſacra vis Telemachi:
O boni, certe valde me Jupiter dementem reddidit Saturnius.
Mater quidem mihi ait dilecta, prudens ut ut ſit,

Α'λλ' ἄμ' ἕψεσθαι, νοσφισαμένη πόδε δῶμα·
Αὐτὰρ ἐγὼ γελόω καὶ τέρπομαι ἄφρονι θυμῷ.
Α'λλ' ἄγετε μνησῆρες, ἐπεὶ πόδε φαίνετ' ἄεθλον,
Οἷη νιῦ ἐκ ἔστι γυνὴ κατ' Α'χαιΐδα γαῖαν,
Οὔτε Πύλῳ ἱερῇ, οὔτ' Α'ργεῖ, οὔτε Μυκήνῃ,
Οὔτ' αὐτῇς Ι'θάκης, οὔτ' Η'πείροιο μελαίνης.
Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε γ' ἴσε· τί με χρὴ μητέρι μῦθα;
Α'λλ' ἄγε μὴ μυίῃσι παρέλκετε, μηδ' ἔτι τόξα
Δηρὸν ἀποτρωπᾶσθε πανημέριοι, ὄφρα ἴδωμεν.
Καὶ δέ κεν αὐτὸς ἐγὼ τε τόξα πειρησαίμην·
Εἰ δέ κεν ἐναντίνωσ, διοϊσεῦσιν τε σιδήρε,
Οὔ κέ μοι ἀχνυμένῳ πάδε δώματα πότνια μήτηρ
Λείποι ἅμ' ἄλλῳ ἰοῦσ', ὅτ' ἐγὼ κατόπισθε λιποίμην,
Οἷός τ' ἤδη πατρὸς ἀέθλια κάλ' ἀνελέσθαι.
Η', καὶ ἀπ' ὤμοιιν χλαῖναν θέτο φοινικόεσσαν,
Ο'ρθὸς ἀναΐξας· ἀπὸ δὲ ξίφεα ὀξὺ θέτ' ὤμων.
Πρῶτον μὲν πελέκεας σῆσεν διὰ πάφρον ὀρύσσας
Πᾶσι μίαν μακρὴν, καὶ ἐπὶ σάνιμμα ἴδωιεν·
Α'μφὶ δὲ γαῖαν ἔναζε. πάφρ δ' ἔλε πάντας ἰδόντας
Ω'ς ἀκόσμως σῆσε. πάρ δ' ἐπώποτ' ὀπώπει.
Στῆ δ' ἀρ' ἐπ' ἀδὸν ἰὼν, καὶ τόξα πειρήτιζεν·
Τρὶς μὲν μιν πελέμιξεν, ἐρύσσεσθαι μενεαίνων,
Τρὶς δὲ μεθῆκε βίης, ἐπιελπόμενος τόγε θυμῷ,
Νευρὴν ἐντανύσειν, διοϊσεῦσίν τε σιδήρε.
Καί νύ κε δὴ ῥ' ἐτάνυσσε βίῃ τὸ τέταρτον ἀνέλκων,
Α'λλ' Ο'δυσεὺς ἀνένευε, καὶ ἔχεθεν ἱέμενόν περ.
Τοῖς δ' αὖτις μετέφη ἱερὴ ἰς Τηλεμάχοιο,
Ω' πόποι, ἢ καὶ ἔπειτα κακὸς τ' ἔσομαι καὶ ἄκικυς,
Η'ὲ νεώτερός εἰμι, καὶ ἄπωρ χερσὶ πέποιθα
Α'νδρὸ ἀπαμυίεσθαι, ὅστις πρότερος χαλεπήνῃ.
Α'λλ' ἄγε', οἵπερ ἐμεῖο βίῃ προφερέστεροί ἐστε,
Τόξα πειρήσασθε, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ω'ς εἰπὼν, τόξον μὲν ἀπὸ ἕο θῆκε χαμᾶζε,
Κλίνας κωπῆσιν εὐξέστης σανίδεσσιν·
Αὐτὸς δ' ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ.
Α'ὐτὰρ δ' αὐτὸς κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη.
Τοῖσιν δ' Α'ντίνοος μετέφη Εὐπείθεος υἱός,
Ο'ρθοῦσθ' ἑξείης ἐπιδέξια πάντες ἑταῖροι,
Α'ρξάμενοι θ' ὅθεν τε χόρος θέν περ οἰνοχοεύει.

Ω'ς

Se alium ſequuturam, linques hanc domum:
At ego rideo & delector inſano animo.
Sed agite proci, quoniam hoc apparet brabeum,
Qualis nunc non eſt mulier in Achaica terra,
Neque Pyli ſacræ, neque Argi, neque Mycenæ,
Neque ipſius Ithacæ, neque Epiri nigræ:
Et quidem ipſi hoc ſcitis: quid me oportet matrem laudare?
Sed agite ne tergiverſationibus rem differte, neque amplius arcus
Diu averſamini tenſionem. ut ſciamus.
Et quidem ipſe ego hunc arcum experiar:
Si autem tenderem, perjaculariſque ferrum,
Non mihi dolenti has domos veneranda mater
Linqueret cum alio iens, cum ego retro relinquerer,
Valens jam patris brabea pulcra obtinere.
Dixit, & ab humeris lænam poſuit purpuream,
Erectus ſurgens: enſemque acutum depoſuit *ab* humeris.
Prius quidem bipennes ſtatuit, ſcrobem fodiens
Omnibus unam longam, & ad amuſſim direxit:
Circumque terram addenſavit. ſtupor autem cepit omnes, videntes
Quam rite ſtatuerat. antea autem nunquam viderat.
Stetit autem in limen iens, & arcum tentavit:
Ter quidem ipſum permoverat, trahere cupiens,
Terque remiſerat de vi, ſperans hoc animo,
Se nervum tenſurum, jaculaturumque per ferrum.
Et ſane tetendiſſet vi quarto attrahens,
Sed Ulyſſes abnuit, & tenuit cupientem licet.
His rurſus locuta eſt magna vis Telemachi:
O boni, aut etiam poſtea maluſque ero & ignavus,
Aut junior ſum, & nondum manibus confido
Virum propulſare, quando aliquis prior moleſtus ſit.
Sed agite, qui me viribus potiores eſtis,
Arcum tentate, & perficiamus certamen.
Sic locutus, arcum quidem a ſe poſuit humi,
Acclinans conglutinatis politis tabulis:
Illic autem citum telum pulchra acclinavit crena.
Retro autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
His autem Antinous locutus eſt Eupithei filius:
Surgite ordine *inde* a dextris omnes ſocii,
Incipientes a loco unde vinum miniſtratur.

Ὣς ἔφατ᾽ Ἀνίνοος· τοῖσιν δ᾽ ἐπιμύδαν μῦθος·
Λειώδης δὲ πρῶτος ἀΐσατο Οἰνοπος υἱός,
Ὅσφι θυσκόος ἔσκε, παρὰ κρηπῖδα δὲ καλὸν
Ἵζε μυχοίπατος αἰεί· ἀπασδαλίαι δέ οἱ οἶφ
Ἐχθραὶ ἔσαν, πᾶσι δὲ νεμέσσα μνησιήρεσιν.
Ὅς ῥα τότε πρῶτος τόξον λάβε καὶ βέλος ὠκύ·
Σῶν δ᾽ ἀρ᾽ ἐπ᾽ ὐδὸν ἰὼν, καὶ τόξα περιπίζων.
Οὐδέ μιν ἐστάνυσε· πολὺν γὰρ κάμε χέρας αὐέλκων,
Ἀτρόπτας, ἀπαλάς· μετὰ δὲ μνησιήρεσιν ἔειπεν·
Ὦ φίλοι, ἀ μὲν ἐγὼ ταυύω· λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.
Πολλὸς γὰρ τόδε τόξον ἀμοιβαῖος κεκαδήσει
Θυμὸς καὶ ψυχῆς. ἐπεὶ ἢ πολὺ φέρτερόν ἐστι
Τεθνάμεν, ἢ ζώοντας ἁμαρτεῖν· ἓς δ᾽ ἕνεκ᾽ αἰεὶ
Ἐνθάδ᾽ ὁμιλέομεν ποτιδέγμενοι ἤματα πάντα.
Νῶϊ μέν πις καὶ ἔλπετ᾽ ἐνὶ φρεσὶν ἠδὲ μενοινᾷ
Γῆμαι Πηνελόπειαν Ὀδυσσῆος παράκοιτιν·
Αὐτὰρ ἐπὴν τόξα περήσεται, ἠδὲ ἴδηται,
Ἄλλῳ δή πιν ἔπειτα Ἀχαιϊάδων εὐπέπλων
Μνάσθω ἐέδνοισιν δίζήμενος· ἡ δέ κ᾽ ἕπηται
Γήμασθ᾽ ὅς κεν πλεῖστα πόροι καὶ μόρσιμος ἔλθοι.
Ὣς ἄρ᾽ ἐφώνησεν, καὶ ἀπὸ ἓο τόξον ἔθηκε,
Κλίνας κοπτῆσιν εὐζέσης σανίδεσσιν,
Αὐτῷ δ᾽ ὠκὺ βέλος καλῇ προσέκλινε κορώνῃ·
Αὖλ δ᾽ αὖπς κατ᾽ ἄρ᾽ ἕζετ᾽ ἐπὶ θρόνα εὖδεν ἀνέσσι.
Ἀνίνοος δ᾽ ἐνένιπεν, ἔπος τ᾽ ἔφατ᾽, ἔκ τ᾽ ὀνόμαζε,
Λειώδες, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων,
Δεινόν τ᾽ ἀργαλέον τε; νεμεσσῶμαι δέ τ᾽ ἀκούων,
Εἰ δὴ τῶτό γε τόξον ἀμοιβαῖος κεκαδήσει
Θυμὸς καὶ ψυχῆς· ἐπεὶ ἢ δμώασα σὺ ταυύσαι.
Οὐ γάρ τοί σέ γε τοῖον ἐγείνατο πότνια μήτηρ
Οἷόν τε ῥυτῆρα βιῆ τ᾽ ἔμεναι καὶ ὀϊστῶν·
Ἀλλ᾽ ἄλλοι ταυύσουσι πάχα μνησιήρες ἀγαυοί.
Ὣς φάτο· καὶ ῥ᾽ ἐκέλευσε Μελανθίον αἰπόλον αὖτως·
Ἄγρει δὴ πῦρ κέον ἐνὶ μεγάροισι Μελανθεῦ,
Πὰρ δὲ πίθοι δίφρον τε μέγαν καὶ κῶας ἐπ᾽ αὐτῷ,
Ἐκ δὲ σέατος εἶσε μέγαν τροχὸν εὖδον ἐόντος,
Ὄφρα νέοι θάλποντες, ἐπιχείοντες ἀλοιφῇ,
Τόξα περώμεσθα. καὶ ἐκπεπλέσωμεν ἀεθλον.
Ὣς φάθ᾽. ὁ δ᾽ αὖ᾽ ὠΐξασε Μελανθίος ἀκάματον πῦρ,

Πὰρ

Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo.
Liodes autem primus ſurrexit Œnopis filius,
Qui ipſis vates erat, apud autem cratera pulchrum
Sedebat intimus ſemper. improbitates autem ei ſoli
Inimicæ erant, omnibus autem ſuccenſebat procis.
Qui tunc primus arcum accepit & telum velox:
Stetit autem in limen iens, & in arcu periculum faciebat.
Neque ipſum intendit; prius enim doluit manus attrahens,
Parum tritas, teneras. prociſque dixit:
O amici, non quidem ego intendo: capiat autem & alius.
Multos enim hic arcus optimos privabit
Animo & anima, quoniam multo melius eſt
Mori, quam vivos *illo* excidere cujus gratia ſemper
Hic verſamur expectantes dies omnes,
Nunc quidem aliquis & ſperat in mente & cupit
Ducere Penelopen Ulyſſis uxorem:
At poſtquam arcum tentaverit, & viderit,
Aliam jam aliquam poſtea Græcarum bene indutarum
Ambiat dotibus quærens; hæc autem poſtea
Nubat qui plurima dederit & fatalis venerit.
Sic dixit, & a ſe arcum poſuit,
Acclinans conglutinatis politis tabulis,
Illic autem citam ſagittam pulchra acclinavit crena:
Retro autem iterum ſedit in ſede unde ſurrexerat.
Antinous autem increpuit verbumque dixit, & prolocutus eſt:
Liodes, quale tibi verbum fugit ſeptum dentium,
Graveque moleſtumque? ſuccenſeo autem tibi audiens,
Si ſcilicet hic arcus optimates privabit
Animo & anima: quoniam non potes tu intendere.
Non enim te talem genuit alma mater
Ut tenſor arcuſque eſſes & ſagittarum:
Sed alii tendent mox proci inclyti.
Sic dixit: & hortatus eſt Melanthium cuſtodem caprarum:
Age jam ignem accende in ædibus Melantheu,
Juxtaque pone ſellamque magnam & pelles in ipſa,
Effer autem adipis magnum orbem *de illo* qui intus eſt,
Ut juvenes calefacientes, ungentes pingui,
Arcus periculum faciamus, & perficiamus certamen.
Sic dixit. ſtatimque accendit Melanthius magnum ignem,

Jux-

Πὰρ δὲ φέρων δίφρον ἵζανε κῆρυς ἀνάγκη,
Ἐν δὲ τέαπος εἶκτο μέγαν τροχὸν εὖδον ἑόντος,
Τῷ ῥα νέοι θάλποντες ἐπειρῶντ' ἀδ' ἐδύναντο
Ἐνπανύσαι, πολὺν δὲ βίης ἐπιδεύεες ἦσαν.
Ἀντίνοος δ' ἔτ' ἐπῆκε κῆρ Εὐρύμαχος θεοειδὴς,
Ἀρχοὶ μνηστήρων· ἀρετῇ δ' ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι.
Τὼ δ' ἐξ οἴκου βῆσαι ὁμαρτήσαντες ἅμ' ἄμφω
Βουκόλος ἠδὲ συφορβὸς Ὀδυσῆος θείοιο·
Ἐκ δ' αὐτὸς μετὰ τοὺς δόμου ἦλυθε δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκτὸς θυρέων ἔσαν ἠδὲ αὐλῆς,
Φθεγξάμενός σφ' ἐπέεσσι προσηύδα μειλιχίοισι,
Βουκόλε καὶ σὺ συφορβὲ, ἔπος τί κε μυθησαίμην,
Ἦ αὐτὸς κεύθω; φάσθαι δέ με θυμὸς ἀνώγει.
Ποῖοί κ' ἔτ' Ὀδυσῆ ἀμυνέμεν, εἰ ποθεν ἔλθοι
Ὧδε μάλ' ἐξαπίνης; καί τις θεὸς αὐτὸν ἐνείκαι;
Ἦ κεν μνηστῆρεσιν ἀμύνοιτ', ἢ Ὀδυσῆϊ;
Εἰπαὶ δ' ὅππως ὑμέας κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ,
Ζεῦ πάτερ, ἀλλ' γὰρ τῶνδε τελεσσήσειας ἐέλδωρ,
Ὡς ἔλθοι μὲν κεῖνον ἀνὴρ, ἀγάγοι δέ ἑ δαίμων,
Γνοίης κ' οἷόν ἐμὴ δύναμις καὶ χεῖρας ἕπονται.
Ὡς δ' αὔτως Εὔμαιος ἐπεύχετο πᾶσι θεοῖσι
Νοστῆσαι Ὀδυσῆα πολύφρονα ὃν δὲ δόμονδε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τῶν γε νόον νημερτέ' ἀνέγνω,
Ἑξῆς τὶς σφ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ἔνδον μὲν δὴ δ' αὐτὸς ἐγὼ· κακὰ πολλὰ μογήσας,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Γιγνώσκω δ' ὡς σφῶϊν ἐελδομένοισιν ἰκάνω
Οἷοισι δμώων· τῶν δ' ἄλλων οὔ τιν' ἄκουσα
Εὐξαμένην ἐμὲ αὖτις ὑπότροπον οἶκαδ' ἱκέσθαι.
Σφῶϊν δ' ὡς ἔσεταί περ, ἀληθείῃ καταλέξω.
Αἴκ' ὑπ' ἐμοί γε θεὸς δαμάσῃ μνηστῆρας ἀγαυούς,
Ἄξομαι ἀμφοτέροις ἀλόχους, κτήματ' ὀπάσω,
Οἰκία τ' ἐγγὺς ἐμεῖο τετυγμένα· καί μοι ἔπειτα
Τηλεμάχου ἑτάρω τε κασιγνήτω τε ἐσέσθον.
Εἰ δ' ἄγε δὴ καὶ σῆμα μεμφραδὲς ἄλλο τι δείξω,
(Οὐφρά με δὲ γνῶτον, πιστωθῆτόν τ' εὖϊ θυμῷ)
Οὐλὴν τὴν ποτέ με σὺς ἤλασε λευκῷ ὀδόντι,
Παρνησόνδ' ἐλθόντα σὺν υἱάσιν Αὐτολύκοιο.

Ὡς

Juxtaque ferens ſellam poſuit & pellem ſuper ipſam,
Et adipis extulit magnum orbem *de illo* qui intus erat,
Eo juvenes calefacientes periculum faciebant: neque poterant
Tendere, multum enim virium expertes erant.
Antinous autem adhuc abſtinebat & Eurymachus divinus,
Principes procorum: virtute autem erant facile optimi.
Illi vero ex domo iverunt ſimul ambo
Bubulcus & ſubulcus Ulyſſis divini:
Ipſe autem poſt hos domo exivit dius Ulyſſes.
Sed quando extra januas erant & atrium,
Loquens ipſos verbis allocutus eſt ſuavibus:
Bubulce & tu ſubulce, verbum aliquod dicam,
An celem? dicere autem me animus jubet.
Quales eſſetis ad Ulyſſi auxiliandum, ſicunde veniat
Sic valde repente, & aliquis deus ipſum afferat?
Num procis auxiliaremini, an Ulyſſi?
Dicite quomodo vos cor animuſque jubet.
Hunc autem rurſus allocutus eſt boum bubulcus vir:
Jupiter pater, utinam hoc perficias votum,
Ut veniat quidem ille vir, ducatque eum deus,
Cognoſceres qualis mea potentia & manus ſequerentur.
Similiter Eumæus precabatur omnes deos
Ut rediret Ulyſſes prudens ſuam domum.
At poſtquam horum mentem veram cognovit,
Iterum ipſos verbis excipiens allocutus eſt:
Intus quidem jam hic ipſe ego: mala multa paſſus,
Veni vigeſimo anno in patriam terram.
Cognoſco autem quod vobis cupientibus veni
Solis ſervorum: aliorum autem haud quenquam audivi,
Optantem me iterum reducem domum venire.
Vobis autem, ſicut erit, veritatem dicam:
Si ſub me deus domuerit procos ſuperbos,
Dabo ambobus uxores, & poſſeſſiones præbebo,
Domoſque prope me ædificatas: & mihi poſtea
Telemachi ſociique fratreſque eritis.
Age vero jam & ſignum manifeſtum aliud quoddam oſtendam,
(Ut me bene cognoſcatis, credatiſque in animo)
Cicatricem quam quondam mihi ſus inflixit albo dente,
Ad Parnaſum profecto cum filiis Autolyci,

Sic

Ὣς εἰπὼν, ῥάκεα μεγάλης ἀπέρυσσεν ἀλῆς.
Τὼ δ' ἐπεὶ εἰσιδέτην, ἀΐ τ' ἐφράσαντο ἕκαστα,
Κλαῖον ἄρ', ἀμφὶ Ὀδυσῆα δαίφρονα χεῖρε βαλόντε,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμενοι κεφαλήν τε καὶ ὤμω.
Ὣς δ' αὖπως Ὀδυσεὺς κεφαλὰς καὶ χεῖρας ἔκυσε.
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισιν ἔδυ φάος ἠελίοιο,
Εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς αὐτὸς ἐρύκακε, φώνησέν τε,
Παύεσθον κλαυθμοῖο γόοιό τε· μή τις ἴδηται
Ἐξελθὼν μεγάροιο, ἀταρ ἔσπησι καὶ ἔσω.
Ἀλλὰ προμνηστῖνοι ἐσέλθετε, μηδ' ἅμα πάντες·
Πρῶτος ἐγώ, μετὰ δ' ὔμμες. ἀταρ τόδε σῆμα τετύχθω·
Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες ὅσοι μνηστῆρες ἀγαυοί,
Οὐκ ἐάσουσιν ἐμοὶ δόμεναι βιὸν ἠδὲ φαρέτρην·
Ἀλλὰ σὺ δῖ' Εὔμαιε φέρων αὐὰ δώματα τόξον,
Ἐν χείρεσσι ἐμοῖ θέμεναι· εἰπεῖν τε γυναιξὶ
Κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας.
Ἢν δέ τις ἢ γοάχῃσι ἢὲ κτύπα σάκδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν σὺ ἔρκεσι, μή τι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὴν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Σοὶ δὲ Φιλοίτιε δῖε θύρας ἐπιτέλλομαι αὐλῆς
Κληῖσαι κληῖδι, θοῶς δ' ἐπὶ δεσμὸν ἐΐλαι.
Ὣς εἰπὼν, εἰσῆλθε δόμους δ' ναιετάοντας.
Ἕζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν σάδέν περ ἀέστη.
Εἰς δ' ἄρα οἱ καὶ τὼ δμῶε ἴτην θεῖο Ὀδυσῆος.
Εὐρύμαχος δ' ἤδη τόξον μετὰ χερσὶν ἑῴμα,
Θάλπων σάδα καὶ σάδα σέλα πυρός· ἀλλά μιν αὖ ὡς
Ἐπανύσαι δυάτο. μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ.
Οἰχθήσας δ' ἄρα εἶπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε,
Ὦ πόποι, ἦ μοι ἄχος περὶ τ' αὐτῷ καὶ περὶ πάντων.
Οὐπ γάμε ποσσὶν οδύρομαι, ἀχνύμενός περ·
(Εἰσὶ καὶ ἄλλαι ποτὶ Ἀχαιΐδες, αἱ μὲν ἐν αὐτῇ
Ἀμφιαλῷ Γ' Σάκῃ, ἠδ' ἄλλῃσιν πολίεσσιν)
Ἀλλ' εἰ δὴ ποσσόνδε βίης ἐπιδευέες ἐμεῖο
Ἀνηθέα Ὀδυσῆος, ὅτ' ἐ δυσάμεσθα ταχύσσαι
Τόξον. ἐλεγχείη δὲ καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι.
Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη Εὐπείθεος υἱός,
Εὐρύμαχ', ἦ τοι ἔπως ἔσται· νοέεις δὲ καὶ αὐτός.
Νῦν μὲν γὰρ κατὰ δῆμον ἑορτὴ τοῖο Θεοῖο
Ἁγνή· τίς δέ κε τόξα πταίνοιτ'; ἀλλὰ ἕκηλοι

260 Κατ-

Sic locutus, pannos magna ſeparavit a cicatrice.
Illi autem poſtquam inſpexerunt, beneque cognoverunt ſingula,
Fleverunt ſcilicet circa Ulyſſem prudentem manus jacientes,
Et oſculati ſunt amplectentes caputque & humeros:
Eodem modo Ulyſſes capita & manus oſculatus eſt.
Et ſane flentibus occidiſſet lumen ſolis,
Niſi Ulyſſes ipſe prohibuiſſet, locutuſque fuiſſet:
Ceſſate a fletu luctuque: ne quis videat
Egreſſus domo, atque dicat intus.
Sed alter alterum expectantes intrate, neque ſimul omnes:
Primus ego, poſt autem vos. at hoc ſignum fiat:
Alii enim omnes quicunque proci ſuperbi,
Non ſinent mihi dari arcum & pharetram:
Sed tu, divine Eumæe, ferens per domos arcum,
In manibus mihi ponito: dicitoque mulieribus
Claudant domus januas firmiter compactas:
Si autem aliqua vel gemitum vel ſtrepitum intus audiat
Virorum noſtris in ſeptis, nequaquam foras
Prodeant, ſed illic quietæ ſint apud opus.
Tibi autem Philœtie divine fores mando atrii
Claudas clavi, cito autem ligamen apponas.
Sic dicens, intravit domos bene habitatas.
Sedit poſtea in ſella iens unde ſurrexerat.
Tum etiam famuli ingreſſi ſunt divini Ulyſſis.
Eurymachus autem jam arcum in manibus verſabat,
Calefaciens hinc & hinc ſplendore ignis: ſed ipſum neque ſic
Tendere potuit. valde autem ſuſpiravit glorioſo corde:
Suſpiranſque locutus eſt, verbumque dixit, & prolocutus eſt:
Eheu, certe mihi dolor de me ipſo & de omnibus.
Non nuptias tantum defleo, mœſtus licet
(Sunt & aliæ multæ Achivæ, & in ipſa
Cincta mari Ithaca, & aliis urbibus)
Sed ſi nempe tantum viribus inferiores ſumus
Divino Ulyſſe, ut non poſſimus tendere
Arcum, opprobrium eſt & poſteris auditu.
Hunc autem rurſus Antinous allocutus eſt Eupithei filius:
Eurymache, non ſic erit: intelligis autem & ipſe.
Nunc quidem enim in populo feſtum Dei
Sanctum: quis arcus tendat? ſed quieti

Depo-

Κάτθετ'. ἀπὰρ πελεκεάς γε καὶ εἴ κ' ἐώμεν ἅπαντας
Ἐσάμεν, ἃ μὲν γάρ πν' ἀναιρήσεσθαι οἴω,
Ἐλθόντ' ἐς μέγαρον Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἀλλ' ἄγετ', οἰνοχόος μὲν ἐπαρξάσθω δεπάεσσιν,
Ὄφρα σπείσαντες κατακείωμεν ἀγκύλα τόξα.
Ἣ ὣδεν δὲ κέλευσε Μελανθίου ἀπόλλων ἀγῶν
Αἶγας ἄγειν αἳ πᾶσι μέγ' ἔξοχοι ἀπολίσιοι,
Ὄφρ' ἐπὶ μηρία δύντες Ἀπόλλωνι κλυτοτόξῳ,
Τόξα πειρώμεσθα, καὶ ἐκτελέωμεν ἄεθλον.
Ὣς ἔφατ' Ἀνάινος. τοῖσιν δ' ἐπιλώβατε μῦθος.
Τοῖσι δὲ κήρυκες μὲν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχυαν,
Κοῦροι δὲ κρητῆρας ἐπεστέψαντο ποτοῖο.
Νώμησαν δ' ἄρα πᾶσιν ἐπαρξάμενοι δεπάεσσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν σπεῖσάν τ', ἔπιόν θ' ὅσον ἤθελε θυμός,
Τοῖσδε δολοφρονέων μετέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Κέκλυτέ μοι μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
Ὄφρ' εἶπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
Εὐρύμαχον δὲ μάλιστα καὶ Ἀνάινον δεομαι ἔγωγε
Λίσσομ', ἐπεὶ καὶ πάμπαν ἐπὸς κατὰ μοῖραν ἔειπε·
Νῦν μὲν παῦσαι τόξον, ἐπιτρέψαι δὲ θεοῖσιν.
Ἣ ὣδεν δὲ θεὸς δώσει κράτος ᾧ κ' ἐθέλησιν·
Ἀλλ' ἄγε μοι δότε τόξον εὔξοον, ὄφρα μεθ' ὑμῖν
Χερῶν καὶ σθένεος πειρήσομαι, εἴ μοι ἔτ' ἐστὶν
Ἷς οἵη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν,
Ἦ ἤδη μοι ὄλεσσεν ἄλη τ' ἀκαμισίη τε.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέσησαν,
Δείσαντες μὴ τόξον ἐΰξοον εὐπανύσειεν.
Ἀνάινος δ' ἐνένιπτεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Ἆ δειλὲ ξείνων, ἦ νοι φρένες ἠδ' ἠβαιαί.
Οὐκ ἀγαπᾷς ὅθ' ἑκηλος ὑπερφιάλοισι μεθ' ἡμῖν
Δαίνυσαι; ἠδέ τι δαιτὸς ἀμέρδεαι, οὐπαρ ἀκούεις
Μύθων ἡμετέρων καὶ ῥῆσιος; ἠδέ τις ἄλλος
Ἡμετέρων μύθων ξείνῳ καὶ πτωχὸς ἀκούει.
Οἶνός σε τρώει μελιηδής, ὅστε καὶ ἄλλους
Βλάπτει, ὃς αὖ μιν χανδὸν ἔλῃ, μηδ' αἴσιμα πίνῃ.
Οἶνῳ καὶ κένταυρον ἀγακλυτὸν Εὐρυτίωνα
Ἄασεν ἐν μεγάρῳ μεγαθύμῳ Πειριθόοιο
Ἐς Λαπίθας ἐλθόντ'. ὁ δ' ἐπεὶ φρένας ἄασεν οἴνῳ,
Μαινόμενος κὰκ' ἔρεξε δόμον κατὰ Πειριθόοιο.

Ἥρω-

Deponite. at bipennes etiamſi ſinamus omnes
Stare, haud equidem quenquam ſublaturum puto
Venientem in domum Laertiadæ Ulyſſis.
Sed agite: pincerna quidem incipiat poculis,
Ut libantes deponamus curvos arcus:
Mane autem jubete Melanthium cuſtodem caprarum
Capras ducere quæ in omnibus excellentiſſimæ ſunt gregibus,
Ut femoribus impoſitis Apollini inclyto arcu,
In arcu periculum faciamus, & perficiamus certamen.
Sic dixit Antinous. illis autem placuit ſermo:
Eiſque præcones quidem aquam in manus fuderunt,
Juvenes autem crateras coronaverunt potu:
Diviſerunt autem omnibus incipientes poculis.
Hi autem poſtquam libarunt, biberuntque quantum voluit animus,
Eos dolos cogitans allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Audite me proci inclytæ reginæ,
Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
Eurymachum autem maxime & Antinoum regem
Oro, quoniam & hoc verbum pro decenti dixit:
Nunc quidem quieſcere ſinite arcum, & committite diis:
Mane autem Deus dabit robur cui voluerit.
Sed age mihi date arcum bene politum, ut cum vobis
Manus & robur experiar, ſi mihi adhuc eſt
Vis qualis antea fuit in flexibilibus membris,
An jam mihi perdiderit vagatio & neglectus.
Sic dixit. illi autem omnes ſupra modum indignati ſunt,
Timentes ne arcum bene politum tenderet.
Antinous autem increpuit, verbumque dixit, & prolocutus eſt:
Ah miſer hoſpitum, inſunt tibi mentes neque tantulæ.
Non boni conſulis quod tranquillus in menſis cum nobis
Epularis? neque epulis privaris, at audis
Verba noſtra & locutionem? neque quiſquam alius
Verba noſtra hoſpes & mendicus audit.
Vinum te ſauciat inſtar mellis dulce, quod & alios
Lædit, quicunque ipſum hianti *ore* ſumſerit, neque modice biberit.
Vinum & centaurum valde inclytum Eurytionem
Labefecit in domo magnanimi Pirithoi,
Ad Lapithas profectum. qui poſtquam præcordia labefecerat vino,
Inſaniens mala patravit domo in Pirithoi.

He-

Ἥρωας δ' ἄχος εἷλε, δι' ἐκ προθύρου δὲ θύραζε
Ἕλκον ἀϊξάντες, ἀπ' ἄκατα νηλεῖ χαλκῷ
Ῥῖνάς τ' ἀμήσαντες. ὁ δὲ φρεσὶν ἧσιν ἀασθείς,
Ἤϊεν ὣς ἀτίμῳ ὀχέων ἀεσίφρονι θυμῷ,
Ἐξ ἃ κενταύροισι κῇ ἀνδράσι νείκῳ ἐτύχθη,
Οἵ τ' αὐτῷ πρώτῳ κακὸν ἄρεσθ' οἰνοβαρείων.
Ὣς καί σοι μέγα πῆμα πιφαύσκομαι, ἄλκε τὸ τόξον
Ἐνανύσῃς. ἀ γάρ τόν ἐπιστάμενον ἀναβλήσεις
Ἠμὲν τερπνὸν ἐνὶ δήμῳ, ἄφαρ δέ σε νηὶ μελαίνῃ
Εἰς Ἔχετον βασιλῆα, βροτῶν δηλήμονα πάντων,
Πέμψομεν· ἔνθεν δ' οὔ πω σαώσεαι· ἀλλὰ ἔκηλος
Πίνε τε, μηδ' ἐρίδαινε μετ' ἀνδράσι κυροτέροισι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Ἀνήνορ, ἀ μὲν καλὸν ἀτέμβειν οὐδὲ δίκαιον.
Ξείνης Τηλεμάχῳ, ὅς κεν πάρος δῶμαδ' ἵκηται.
Ἔλπεαι αὖχ' ὁ ξεῖνος Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
Ἐνανύσῃ, χερσίν τε βίῃφί τε ἶφι πιθήσας,
Οἴκαδέ μ' ἄξεσθαι, κῇ ἐλῷ θήσεσθαι ἄκοιτιν;
Οὐδ' αὐτός πω τῶτό γ' ἐνὶ φρεσὶν ἔλπετο θυμῷ
Μηδέ τις ὑμείων τῷ γ' ἕνεκα θυμὸν ἀχεύων
Ἐνθάδε δαινύσθω. ἐπεὶ οὐδὲ μὲν οὐδὲ ἔοικεν.
Τὴν δ' αὖτ' Εὐρύμαχος Πολύβου παῖς ἀντίον ηὔδα,
Κούρη Ἰκαρίοιο περίφρων Πηνελόπεια,
Οὔτοί σε πόνδ' ἄξεσθαι ὀΐομεν, οὐδὲ ἔοικεν·
Ἀλλ' αἰσχυνόμενοι φάτιν ἀνδρῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Μή ποτέ τις ἔπειτα κακώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν
Ἧ πολὺ χείρονες ἄνδρες ἀμύμονος ἀνδρὸς ἄκοιτιν
Μνῶνται· ὅτ' οὐδέ τι τόξον ἐΰξοον ἐντανύσσαν,
Ἀλλ' ἄλλος τις πτωχὸς ἀνὴρ ἀλαλήμενος ἐλθὼν
Ῥηϊδίως ἐτάνυσσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σιδήρου.
Ὣς ἐρέεσθ'· ἡμῖν δὲ ἐλέγχεα ταῦτα γένοιτο.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐρύμαχ', ἄπως ἐστὶν εὐκλείας κατὰ δῆμον
Ἐμμενέαι, οἳ δὴ οἶκον ἀπημάζοντες ἔδουσιν
Ἀνδρὸς ἀρίστου. τί δ' ἐλέγχεα ταῦτα πάσσεαι;
Οὔτος δὲ ξεῖνος, μάλα μὲν μέγας ἠδ' ἀπηνής,
Ἀνδρὸς δ' ἐξ ἀγαθοῦ γένος ἄρχεται ἔμμεναι ἠΐης·
Ἀλλ' ἄγε οἱ δότε τόξον ἐΰξοον, ὄφρα ἴδωμεν.
Ὧδε γάρ ἐξερέω, τὸ δὲ κῦ τετελεσμένον ἔσται·

Heroas autem dolor cepit, ex veſtibulo autem foras
Traxerunt inſurgentes, aures ſævo ære
Nareſque demetentes. ille autem præcordiis ſuis labefactus,
Ivit ſuam labem portans inſano animo,
Ex quo centauris & viris contentio facta eſt,
Sibique ipſi primo malum invenit vino gravatus.
Sic & tibi magnum malum denuncio, ſi hunc arcum
Tetenderis. non enim ullam facundiam *pro te* invenies
Noſtro in populo, ſtatim autem te navi nigra
Ad Echetum regem, hominum peſtem omnium,
Mittemus: inde autem nequaquam ſalvus evades. ſed tranquillus
Bibeque, neque contende cum viris junioribus.
Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Antinoe, non quidem bonum lædere neque juſtum
Hoſpites Telemachi, quicunque in has domos pervenit.
Exiſtimas, ſi hoſpes Ulyſſis magnum arcum
Intenderit, manibuſque viribuſque ſatis fretus,
Domum me ducturum, & ſuam facturum uxorem?
Neque ipſe hoc in pectoribus ſperat,
Neque quiſquam veſtrum hujus gratia animo dolens
Hic epuletur. quoniam neque quidem decet.
Illam contra Eurymachus Polybi filius alloquebatur:
Filia Icarii prudens Penelope,
Non te hunc ducturam putamus: neque decet:
Sed verentes famam virorum & mulierum,
Nequando aliquis dicat pejor alius Achivorum:
Certe multo deteriores viri ſtrenui viri uxorem
Ambiunt: quod neque arcum politum intendunt,
Sed alius quidem mendicus vir errabundus veniens,
Facile tetendit arcum, perque ferrum miſit.
Sic dicent: nobis autem probra hæc fuerint.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Eurymache, nequaquam licet inclytos in populo
Eſſe, qui ſcilicet domum inhonorantes edunt
Viri optimatis. cur vero probra iſta ducitis?
Iſte autem hoſpes, valde quidem magnus & bene compactus,
Virique ex boni genere gloriatur eſſe filius:
Sed age ei date arcum politum ut videamus.
Sic enim edicam, hoc autem etiam perfectum erit:

Εἴ κέ μιν ἐπανύσῃ δώῃ δέ οἱ ἄχθ᾽ Ἀπόλλων,
Ἕσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἵματα καλά·
Δώσω δ᾽ ὀξὺν ἄκοντα κυνῶν ἀλκτῆρα ἧ ἀνδρῶν,
Καὶ ξίφθ᾽ ἄμφηκες· δώσω δ᾽ ὑπὸ ποσσὶ πέδιλα·
Πέμψω δ᾽ ὅππη μιν κραδίη θυμός τε κελεύει.
Τὸν δ᾽ αὖ Τηλέμαχθ᾽ ἀπαμειβόμενος προσέειπε·
Μῆτερ ἐμή, πόρον μὲν Ἀχαιῶν ὅππ᾽ ἐμὸν ἦδος
Κρείσσων ὧ κ᾽ ἐθέλω δόμεναί τε καὶ ἀρήσασθαι
Οὐδ᾽ ὅσοι κραναὴν Ἰθάκην κατανεμόμεσθα,
Οὐδ᾽ ὅσοι νήσοισι πρὸς Ἠλίδος ἱπποβότοιο·
Τῶν ὅππ᾽ μ᾽ ἀέκοντα βιήσεται. αὖ κ᾽ ἐθέλοιμι
Καὶ καθάπαξ ξείνῳ δόμεναι πάσῃ πόρῃ φέρεσθαι.
Ἀλλ᾽ εἰς οἶκον ἴσασα, τὰ σαυτῆς ἔργα κόμιζε,
Ἱστόν τ᾽ ἠλακάτην τε· καὶ ἀμφιπόλοισι κέλευε
Ἔργον ἐποίχεσθαι· πόρον δ᾽ ἀνδρεσσι μελήσει
Πᾶσι, μάλιστα δ᾽ ἐμοί, τῷ γὰρ κράτος ἔσθ᾽ ἐνὶ οἴκῳ,
Ἢ μὲν θαμβήσασα, πάλιν οἶκόνδε βεβήκει·
Παιδὸς γὰρ μῦθον πεπνυμένον ἔνθετο θυμῷ.
Ἐς δ᾽ ὑπερῷ᾽ ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Κλαῖεν ἔπειτ᾽ Ὀδυσῆα φίλον πόσιν· ὄφρα οἱ ὕπνον
Ἡδὺν ἐπὶ βλεφάροισι βάλε γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Αὐτὰρ ὁ τόξα λαβὼν φέρε καμπύλα δῖος ὑφορβός.
Μνηστῆρες δ᾽ ἄρα πάντες ὁμόκλεον ἐν μεγάροισιν·
Ὧδε δέ τις εἴπεσκε νέων ὑπερηνορεόντων,
Πῇ δὴ καμπὴ πύλα τόξα φέρεις ἀμέγαρτε συβῶτα,
Πλαγκτέ; πάχ᾽ αὖ σ᾽ ἐρέουσι κύνες ταχέες κατέδοντα
Οἷον ἀπ᾽ ἀνδρώπων, ὃς ἔτρεφες, ἠὲ κεν Ἀπόλλων
Ἡμῖν ἰλήκησι ἧ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι.
Ὣς φάσαν. αὐτὰρ ὁ θῆκε φέρων αὐτῷ ἐνὶ χώρῳ,
Δέισας, ἕνεκα πολλοὶ ὁμόκλεον ἐν μεγάροισι.
Τηλέμαχος δ᾽ ἐπέρωθεν ἀπειλήσας ἐγεγώνει,
Ἄττα, πρόσω φέρε τόξα (πάχ᾽ οὐκ ἐς πᾶσι πιθήσει)
Μή σε, καὶ ὁπλότερος περ ἐών, ἀγρόνδε δίωμαι
Βάλλων χερμαδίοισι. βίηφι δὲ φέρτερός εἰμι.
Αἴ γὰρ πάντων τόσσον ὅσοι κατὰ δώματ᾽ ἔασι,
Μνηστήρων χερσίν τε βίηφί τε φέρτερος εἶμι·
Τῷ κε τάχα συγερῶς νιν ἐγὼ πέμψαιμι νέεσθαι
Ἠμετέρῃ ἐξ οἴκῳ· ἐπεὶ κακὰ μηχανόωντο.
Ὣς ἔφαθ᾽. οἱ δ᾽ ἄρα πάντες ἐπ᾽ αὐτῷ ἡδὺ γέλασσαν

Μιν-

Si ipſum tetenderit, dederitque ei gloriam Apollo,
Amiciam ipſum lænaque, tunicaque, amictu pulchro;
Daboque acutum jaculum canum propulſatorem & virorum,
Et enſem ancipitem: dabo etiam ſub pedibus calceamenta:
Mittamque quo ipſum cor animuſque jubet.
Illam contra Telemachus ſapiens alloquebatur:
Mater mea, arcum quidem Achivorum nullus me
Potentior cui velim dareque & negare,
Neque quicunque aſperæ Ithacæ dominantur,
Neque quicunque inſulis ad Elidem equipaſcuam:
Horum nullus me invitum coget, ſi voluero
Et omnino hoſpiti dare hos arcus auferendos.
Sed in domum iens ipſa tua ipſius opera cura,
Telamque columque: & ancillas jube
Opus adire: arcus autem viris curæ erit
Omnibus, maxime autem mihi, cujus potentia eſt in domo.
Illa quidem ſtupefacta, retro in domum ivit:
Filii enim verbum ſapiens reponebat animo.
Inque ſuperiora *ædium* aſcendens cum ancillis mulieribus,
Flebat poſtea Ulyſſem dilectum maritum: donec ei ſomnum
Dulcem in palpebris jecit cæſia Minerva.
At arcum capiens ferebat curvum dius ſubulcus,
Proci autem omnes increpabant in ædibus:
Sic autem aliquis dicebat juvenum inſolentium:
Quo jam curvum arcum fers invidia non digne ſubulce,
Erro? mox te apud ſues canes veloces edent
Solum ab hominibus, quos nutriviſti, ſiquidem Apollo
Nobis propitius erit & immortales dii cæteri.
Sic dixerunt. at ille poſuit ferens ipſo in loco,
Timens, quoniam multi minabantur in ædibus.
Telemachus autem altrinſecus minatus clamabat:
Heus, ulterius fer arcum (mox non bene omnibus obedies)
Ne te, junior licet ſim, in agrum expellam
Jaculans ſaxis. viribus enim potior ſum.
Utinam omnibus tanto quotquot in domibus ſunt,
Procis manibus vique fortior eſſem:
Eo mox fœde aliquem ego mitterem ire
Noſtra ex domo: quoniam mala machinantur.
Sic dixit. illi autem omnes ſuper ipſo dulce riſerunt

Μνησῆρες· ἡ δὴ μεδίεν χαλεποῖο χόλοιο
Τηλεμάχῳ. τὰ δὲ τόξα φέρων ἀνὰ δῶμα συβώτης
Εἶν χείρεσ' Ὀδυσῆϊ δαΐφρονι θῆκε παρασάς.
Ἐκ δὲ καλεσσάμενος προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Τηλέμαχος κέλεταί σε, περίφρων Εὐρύκλεια,
Κληῖσαι μεγάροιο θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Ἤν δέ πις ἢ στοναχῆς ἠὲ κτύπου ἔνδον ἀκούσῃ
Ἀνδρῶν ἡμετέροισιν ἐν ἕρκεσι, μή τι θύραζε
Προβλώσκειν, ἀλλ' αὐτοῦ ἀκὼν ἔμεναι παρὰ ἔργῳ.
Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῇ δ' ἄπτερος ἔπλετο μῦθος.
Κληῖσεν δὲ θύρας μεγάρων δῖ' ἀμφιελίσσης.
Σιγῇ δ' ἐξ οἴκοιο Φιλοίτιος ἆλτο θύραζε,
Κληῖσεν δ' ἄρ' ἔπειτα θύρας ἕρκεϊ αὐλῆς,
Κεῖτο δ' ὑπ' αἰθούσῃ ὅπλον νεὸς ἀμφιελίσσης
Βύβλινον, ᾧ ῥ' ἐπέδησε θύρας, ἐς δ' ἦϊεν αὖτις.
Ἔζετ' ἔπειτ' ἐπὶ δίφρον ἰὼν ἔνθεν περ ἀνέστη,
Εἰσορόων Ὀδυσῆα. ὁ δ' ἤδη πόζον ἐνώμα,
Παύτῃ ἀναστρωφῶν, περιρρέμενος ἔνθα κ' ἔνθα
Μὴ κέρα ἶπες ἕδοιεν ἀποιχομένοιο ἄνακτος.
Ὧδε δέ πις ἔτεσκεν ἰδὼν ἐς πλησίον ἄλλον,
Ἦ πῆς δηπτὴρ κ' ἐπίκλοπος ἔπλετο τόξων.
Ἦ ῥά νύ πῃ ποιῶσι κ' αὐτῷ οἰκοθι κεῖται,
Ἦ ὄγ' ἐφορμᾶται ποιησέμεν· ὡς ἐνὶ χερσὶ
Νωμᾷ ἔνθα κ' ἔνθα κακῶν ἔμπαιος ἀλήτης.
Ἄλλος δ' αὖτ' ἔτεσκε νέων ὑπερθυμοφρόντων,
Αἶ γὰρ δὴ τοσσόνδε νέηται ἐνπαύσασθαι,
Ὡς ἕτερός ποτε τῶν δυσήσεται ἐνπαύσασθαι.
Ὣς ἄρ' ἔφαν μνησῆρες. ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Αὐτὰρ ἐπεὶ μέγα πόζον ἐβάσσατο, κ' ἴδε πάντα,
Ὡς ὅτ' ἀνὴρ φόρμιγγος ἐπισάμενος κ' ἀοιδῆς
Ῥηϊδίως ἐπάνυσσε νέῳ ἐπὶ κόλοπι χορδὴν,
Ἄφαρ ἀμφοτέρωθεν ἑὺς ἐρεὴς ἔντερον οἷος,
Ὡς ἄρ' ἄτερ πάσσης πάνυσε μέγα πόζον Ὀδυσσεύς.
Δεξιτερῇ δ' ἄρα χειρὶ λαβὼν πειρήσατο νευρῆς.
Ἡ δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισε, χελιδόνι εἰκέλη αὐδήν.
Μνησῆρσιν δ' ἄρ' ἄχος γένετο μέγα, πᾶσι δ' ἅρα χρὼς
Ἐτράπετο· Ζεὺς δὲ μεγάλ' ἔκτυπε σήματα φαίνων.
Γήθησέν τ' ἄρ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς
Οὕτι ῥά οἱ πέρας ἦκε Κρόνου παῖς ἀγκυλομήτεω.

Proci: & jam remiſerunt ab gravi ira
Telemacho. arcum autem ferens in domum ſubulcus
In manibus Ulyſſi prudenti poſuit aſtans.
Evocanſque allocutus eſt nutricem Euryclean:
Telemachus jubet te, prudens Euryclea,
Claudere domus januas fortiter compactas:
Si autem aliqua vel gemitum vel ſonum intus audiat
Virorum noſtris in ſeptis, nequaquam foras
Prodire, ſed illic tacite ſint apud opus.
Sic dixit. illi autem non evolabat *hoc* verbum:
Clauſitque januas domorum bene habitatarum.
Cum ſilentio autem ex domo Philœtius proſiliebat foras,
Clauſitque poſtea januas ſepti aulæ.
Jacebat autem ſub porticu funis navis circumagitabilis
Byblinus, quo adſtrinxit januas, introivit autem ipſe.
Sedit poſtea in ſellam iens unde ſurrexerat,
Inſpiciens Ulyſſem. hic autem jam arcum tractabat,
Undique verſans, tentans hinc, atque hinc
Ne cornua coſſi ediſſent abſente domino.
Sic autem aliquis dixit videns in propinquum alium:
Certe quidam admirator & fur eſt arcuum.
Aut forte tales & ipſi domi jacent,
Aut molitur facere: ſic in manibus
Tractat huc & illuc malorum ſciens erro:
Alius autem rurſus dicebat juvenum ſuperborum:
Utinam tantundem utilitatis conſequeretur,
Ut iſte unquam hunc poterit intendere.
Sic nempe dixerunt proci. at ſolertiſſimus Ulyſſes,
Statim poſtquam magnum arcum portavit, & vidit undique,
Sicut quando vir citharæ peritus & cantus
Facile extendit novo clavo chordam,
Aptans utrinque bene tortum inteſtinum ovis,
Sic ſine nixu tendit magnum arcum Ulyſſes.
Dextera autem manu capiens tentavit nervum.
Hic autem pulchre ſonuit, hirundini ſimilis voce.
Procis autem dolor factus eſt magnus, omnibuſque color
Mutatus eſt. Jupiter autem valde ſonuit ſigna oſtendens.
Lætatuſque eſt poſtea pertolerans dius Ulyſſes,
Quod ei oſtentum miſiſſet Saturni filius verſuti.

Εἵλετο δ' ὠκὺν ὀϊστὸν, ὃς οἱ παρέκειτο τραπέζῃ
Γυμνός· τοὶ δ' ἄλλοι κοίλης ἔνεσσε φαρέτρης
Κείατο, τῶν τάχ' ἔμελλον Ἀχαιοὶ πειρήσεσθαι.
Τόν ῥ' ἐπὶ πήχει ἕλὼν, ἕλκεν νευρὴν γλυφίδας τε
Αὐτόθεν ἐκ δίφροιο καθήμενος· ἦκε δ' ὀϊστὸν
Ἄνακτι πυσκόμενος· πελέκεων δ' οὐκ ἤμβροτε πάντων
Πρώτης σειλειῆς, διὰ δ' ἀμπερὲς ἦλθε θύραζε
Γὸς χαλκοβαρής. ὁ δὲ Τηλέμαχον προσέειπεν,
Τηλέμαχ', ἤ σ' ὁ ξεῖνος ἐνὶ μεγάροισιν ἐλέγχει·
Ἥμενος· οὐδέ πη σκοπὸς ἤμβροτον, οὐδέ πη τόξον
Δηὼν ἐκαμον πανύν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν,
Οὐχ ὥς με μνηστῆρες ἀπιμάζοντες ὄνονται.
Νῦν δ' ὥρη κῆ δόρπον Ἀχαιοῖσιν πεπυκέσθαι
Ἐν φάει, αὖτὰρ ἔπειτα κῆ ἄλλως ἐψιάασθαι
Μολπῇ κῆ φόρμιγγι. τὰ γάρ τ' αὐαδήματα δαιτός.
Ἦ, κῆ ἐπ' ὀφρύσι νεῦσεν. ὁ δ' ἀμφέθετο ξίφος ὀξὺ
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο.
Ἀμφὶ δὲ χεῖρα φίλῃ βάλεν ἔγχεϊ· ἄγχι δ' ἄρ' αὐτοῦ
Πὰρ θρόνῳ εἱστήκει κεκορυθμένος αἴθοπι χαλκῷ.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΙΡΟΥ ΤΗΣ Χ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

ΤΑ' περὶ τὴν μνηστηροφονίαν ἐργασάμενος Ὀδυσσεὺς παρέσης Ἀθηνᾶς, εὐ τοῖς ἑξῆς τὰς θεραπαίνας διὰ Τηλεμάχου κῆ τῶν οἰκείων κολάζει, ἅμα Μελανθίῳ.

Χῖ Ὀδυσσεὺς μνηστῆρας ἐκαίνυτο νηλεῖ χαλκῷ.

ΑΥτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς.
Ἅλτο δ' ἐπὶ μέγαν οὐδὸν, ἔχων βιὸν ἠδὲ φαρέτρην
Υῶν ἐμπλείην· ταχέας δ' ἐκχεύατ' ὀϊστοὺς
Αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν· μετὰ δὲ μνηστῆρσιν ἔειπεν·
Οὗτος μὲν δὴ ἄεθλος ἀάατος ἐκτετέλεσται·
Νῦν ἄυτε σκοπὸν ἄλλον, ὃν ὔπω τις βάλεν ἀνὴρ,
Εἴσομαι αἴ κε τύχωμι, πόρῃ δέ μοι ἀγλαὸς Ἀπόλλων.

Η'

Accepit autem velocem ſagittam, quæ ei adjacebat menſæ
Nuda: aliæ autem concavam intra pharetram
Jacebant, quas mox erant Achivi experturi.
Quam ad manubrium *arcus* ſumens, traxit nervum crenaſque
Illic ex ſella, ſedens: miſitque ſagittam
Recta collineans: ſecuriumque non aberravit omnium
Primo foramine, tranſivit autem penitus foras
Sagitta ære gravis. ipſe autem Telemachum allocutus eſt:
Telemache, non te hic hoſpes in ædibus dedecorat
Sedens: neque ſcopo aberravi, neque arcum
Diu laboravit tendens: adhuc mihi robur incolume eſt,
Non uti me proci inhonorantes vituperant.
Nunc autem hora & cœnam Achivis parari
In luce, at poſtea & alioquin delectari
Cantu & cithara. hæc enim ornamenta ſunt convivii.
Dixit, & ſuperciliis innuit. ipſe autem circumpoſuit enſem acutum
Telemachus, dilectus filius Ulyſſis divini.
Circumque manum propriam poſuit lanceæ: propeque ipſum
Apud ſellam ſtetit armatus ſplendido ære.

ODYSSEÆ HOMERI

XXII. LIBRI

Argumentum.

PRocorum cædem cum peregiſſet Ulyſſes præſente Minerva, exinde ancillas per Telemachum & familiares punit, cum Melanthio.

X. Ulyſſes procos vicit ſævo ferro.

AT ipſe nudabatur pannis conſilii dives Ulyſſes:
Proſiliebatque in magnum limen, habens arcum & pharetram
Sagittis plenam: celereſque effudit ſagittas
Ibi ante pedes: poſtque procis dixit:
Hoc quidem jam certamen difficile perfectum eſt:
Nunc rurſus ſcopum alium quem nondum quiſquam percuſſit vir,
Videbo an conſequar, præbeatque mihi gloriam Apollo.

Ἦ· καὶ ἐπ' Ἀνπνόῃ ἰδυίετο πικρὸν ὀϊστόν.
Ἤτοι ὁ καλὸν ἄλεισον ἀναρήσεσθαι ἔμελλε
Χρύσεον, ἄμφωτον· καὶ δὴ μετὰ χερσὶν ἑώμα,
Ὄφρα πίοι οἴνοιο· φόνῳ δέ οἱ ἐκ νέι θυμῷ
Μέμβλετο. τίς κ' οἶσιτο μετ' ἀνδράσι δαιτυμόνεσσι,
Μοῦνον ἐνὶ πλεόνεσσι, καὶ εἰ μάλα καρτερὸς εἴη,
Ὃς τόξοιο θανάτου τε κακὸν καὶ κῆρα μέλαιναν;
Τὸν δ' Ὀδυσεὺς κατὰ λαιμὸν ἐπιχόμενον βάλεν ἰῷ,
Ἀνπκρὺ δ' ἀπαλοῖο δι' αὐχένος ἦλυθ' ἀκωκή.
Ἐκλίνθη δ' ἐτέρωσε, δέπας δέ οἱ ἔκπεσε χειρὸς
Βλημένου· αὐτίκα δ' αὐλὸς ἀνὰ ῥῖνας παχὺς ἦλθεν
Αἵματος ἀνδρομέοιο. θοῶς δ' ἀπὸ οἷο τραπέζαν
Ὤσε ποδὶ πλήξας, ἀπὸ δ' εἴδατα χάδεν ἔραζε.
Σὺν δὲ τε κρέα τ' ὀπτὰ φορύνετο. τοὶ δ' ὁμάδησαν
Μνηστῆρες κατὰ δῶμα, ὅπως ἴδον ἄνδρα πεσόντα.
Ἐκ δὲ θρόνων ἀΐρυσσαν ὀρινθέντες κατὰ δῶμα,
Πάντοσε παπταίνοντες ἐϋτμήτους ποτὶ τοίχους.
Οὐδέ πη ἀσπὶς ἔην, οὐδ' ἄλκιμον ἔγχος ἐλέσθαι.
Νείκεον δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
Ξεῖνε, κακῶς ἀνδρῶν τοξάζεαι· ἠκέτ' ἀέθλων
Ἄλλων ἀνπάσεις· νυῦ τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος.
Καὶ γὰρ δὴ νυῦ φῶτα κατέκπανες ὃς μέγ' ἄριστος
Κάρων ἐν Ἰθάκῃ· τῷ σ' αὐθάδε γῦπες ἔδονται.
Ἴσκεν ἕκαστος ἀνὴρ, ἐπεὶ φάσαν ἐκ ἐθέλοντα
Ἄνδρα κατακτεῖναι· τὼ δὲ νήπιοι ἐκ σύνησαν
Ὡς δὴ σφιν καὶ πᾶσιν ὀλέθρια πείρατ' ἐφῆπτο.
Τὼς δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ κύνες, ὃ μ' ἔτ' ἐφάσκεθ' ὑπότροπον οἶκαδ' ἱκέσθαι
Δήμῳ ἄπο Τρώων, ὅτι μοι κατεκείρετε οἶκον,
Δμωῆσιν δὲ γυναιξὶ παρευνάζεσθε βιαίως,
Αὐτῆ τε ζώοντος ὑπεμνάασθε γυναῖκα,
Οὔτε θεοὺς δείσαντες οἳ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν,
Οὔτέ τιν' ἀνθρώπων νέμεσιν κατόπισθεν ἐσεσθαι·
Νῦν ὑμῖν καὶ πᾶσιν ὀλέθρια πείρατ' ἐφῆπται.
Ὣς φάτο. τὼς δ' ἀρὰ πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος εἷλεν·
Πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅπη φύγοι αἰπὺν ὄλεθρον.
Εὐρύμαχος δὲ μιν οἶος ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεὺς Ἰθακήσιος εἰλήλουθας,
Τῶτα μὲν αἴσιμα εἶπες, ὅσα ῥέζεσκον Ἀχαιοί,

Πολ-

Dixit: & in Antinoum direxit amaram ſagittam.
Ille quidem pulchrum poculum elevare volebat
Aureum, utrinque anſatum: & jam manibus tractabat,
Ut biberet vinum: cædes autem ei haud in animo
Curæ erat. quis putaret inter viros convivas,
Solum in pluribus, etſi valde fortis eſſet,
Sibi illaturum cædem malam & mortem nigram?
Hunc autem Ulyſſes in gutture detentum percuſſit ſagitta,
Recta autem teneram per cervicem ivit cuſpis.
Declinatus eſt autem alio, poculumque ei excidit manu
Percuſſo: ſtatim autem fiſtula per nares craſſa venit
Sanguinis humani. cito autem a ſe menſam
Impulit pede feriens, diffuditque eſcas humi:
Paniſque caroque aſſa fœdata eſt. ipſi autem tumultuabantur
Proci in domo, ut viderunt virum cadentem.
Exque ſedibus ſurrexerunt turbati in domo,
Undique circumſpectantes bene inciſos ad parietes:
Neque alicubi ſcutum erat, neque fortis lancea ad capiendum,
Increpabant autem Ulyſſem iratis verbis:
Hoſpes, male in viros jacularis: non amplius certaminibus
Aliis intereris: nunc tibi adeſt gravis pernicies.
Etenim nunc virum interfeciſti qui longe optimus
Juvenum in Ithaca: ideo te hic vultures edent.
Simulabat quiſque vir, quia autumabant non volentem
Virum interfeciſſe: hic autem ſtulti non cognoverunt,
Quod jam ipſis etiam omnibus mortis fines imminebant.
Eos autem torve aſpiciens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Canes, non me amplius exiſtimabatis reducem domum venturum
Populo a Trojanorum qui mihi conſumebatis domum,
Ancillaſque mulieres propter dormiebatis violenter,
Ipſoque *me* vivente clam ambiſtis *meam* uxorem,
Neque deos timentes qui cælum latum habitant,
Neque aliquam hominum indignationem in poſterum *vobis* propoſuiſtis:
Nunc vobis & omnibus mortis fines imminent.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor cepit:
Aſpiciebat autem quiſque qua effugeret gravem perniciem.
Eurymachus autem ipſum ſolus reſpondens allocutus eſt:
Si quidem jam Ulyſſes Ithacenſis veniſti,
Hæc quidem decenter dixiſti, quæcunque fecerunt Achivi,

Mul-

Πολλὰ μὲν ἐν μεγάροισιν ἀταίσθαλα, πολλὰ δ' ἐπ' ἀγρῷ,
Ἀλλ' ὁ μὲν ἤδη κεῖται ὃς ἄσπετ' ἔπλετο πάντων,
Ἀγάνωρ. ἔστω γὰρ ἐπίπλεν, πάδε ἔργα,
Οὔτε γάμῳ πόσον κεχρημένος ἤτε χαίζων,
Ἀλλ' ἄλλα φρονέων, τά οἱ οὐκ ἐτέλεσσε Κρονίων·
Ὅφρ' Ἰθάκης κατὰ δῆμον εὐκτιμένην βασιλεύῃ
Αὐτὸς, ἀταρ σὸν παῖδα κατακτείνειε λοχήσας.
Νῶϊ δ' ὁ μὲν ἐν μοίρῃ πέφαται· σὺ δὲ φείδεο λαῶν
Σῶν. ἀταρ ἄμμες ὄπισθεν ἀρεσσάμενοι κατὰ δῆμον,
Ὅσά σι ἐκπέποται ἢ ἐδήδοται ἐν μεγάροισιν,
Τιμὴν ἀμφὶς ἄγοντες ἑεικοσάβοιον ἕκαστον,
Χαλκόν τε χρυσόν τ' ἀποδώσομεν, εἰσόκε σὸν κῆρ
Γανθῇ· πρὶν δ' ἔπι νεμεσσηθῆν κεχολῶσθαι.
Τὸν δ' ἀρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Εὐρύμαχ', εἴ μοι πατρώϊα πάντ' ἀποδοῖτε,
Ὅσσά τε νῦν ὔμμ' ἔστι, καὶ ἤ ποθεν ἄλλ' ἐπιθεῖτε,
Οὐδέ κεν ὧς ἔπι χεῖρας ἐμὰς λήξαιμι φόνοιο,
Πρὶν πᾶσαν μνησῆρας ὑπερβασίᾳ ἀποτῖσαι.
Νῦν ὑμῖν παράκειται ἐναντίον ἠὲ μάχεσθαι,
Ἢ φεύγειν, ὅς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξῃ.
Ἀλλά τιν' ἢ φεύξεσθαι οἴομαι ἀμφὶ ὀλέθρῳ.
Ὣς φάτο. τῶν δ' αὖτε λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ.
Τοῖσιν δ' Εὐρύμαχος προσεφώνεε δεύτερον αὖτις,
Ὦ φίλοι, ἢ γὰρ χεῖρας ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀέρσας·
Ἀλλ' ἐπεὶ ἔλαβε τόξον ἐύξοον ἠδὲ φαρέτρην,
Οὐδὲ ἀπὸ ξεστῆς πτοάσεται, εἰσόκε πάντας
Ἄμμε κατακτείνῃ· ἀλλὰ μνησώμεδα χάρμης·
Φάσγανά τε σπάσασθε, καὶ ἀντίσχεσθε τραπέζας
Ἰῶν ὠκυμόρων. ἐπὶ δ' αὐτῷ πάντες ἔχωμεν
Ἀθρόοι, εἴ κέ μιν ἐδὲ ἀπώσομεν ἠδὲ θυράων.
Ἐλθωμεν δ' ἀνὰ ἄστυ, βοὴ δ' ὦκιστα γένοιτο·
Τῷ κε τάχ' ἔστ' ἀνὴρ νῦν ὕστατα τοξάσαιτο.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ἐρύσατο φάσγανον ὀξύ,
Χάλκεον, ἀμφοτέρωθεν ἀκαχμένον· ἆλτο δ' ἐπ' αὐτῷ
Σμερδαλέα ἰάχων. ὁ δ' ὁμαρτῇ δῖος Ὀδυσσεὺς
Ἰὸν ἀποπροΐεις, βάλε στῆθος παρὰ μαζὸν,
Ἐν δέ οἱ ἧπαρ πῆξε θοὸν βέλος· ἐκ δ' ἄρα χειρὸς
Φάσγανον ἧκε χαμᾶζε, περιῤῥηδὴς δὲ τραπέζῃ
Κάππεσε δινηθείς· ἀπὸ δ' εἴδατα χεῦεν ἅπαντα

Καὶ

Multa quidem in ædibus injuſta, multa etiam in agro.
Sed hic quidem jam jacet qui cauſa fuit omnium,
Antinous. hic enim induxit hæc facinora,
Non nuptiarum adeo indigens neque cupiens,
Sed alia cogitans, quæ ei non perfecit Saturnius:
Ut Ithacæ in populo bene ædificatæ regnaret
Ipſe, at tuum filium interficeret inſidians.
Nunc autem hic quidem *ſuo* fato interfectus eſt: tu autem parce populis
Tuis. at nos in futurum *te* placantes in populo,
Quæcunque tibi epota ſunt & comeſta in ædibus,
Pretium ſeparatim ducentes viginti boum quiſque,
Æſque aurumque reddemus, donec tuum cor
Lætum fuerit: prius autem non indignum *eſt* iraſci.
Hunc autem torve videns allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Eurymache, neque ſi mihi paterna omnia redderetis,
Quæcunque & nunc vobis ſunt, & ſicunde alia adderetis,
Neque ſic adhuc manus meas cohiberem a cæde,
Antequam omnes proci exceſſus luant.
Nunc vobis propoſitum eſt contra vel pugnare,
Vel fugere, qui mortem & fata evitaverit.
Sed haud ullum effugiturum puto gravem perniciem.
Sic dixit. eorum autem illic diſſolvebantur genua & propriu cor.
Eos autem Eurymachus allocutus eſt ſecundum rurſus:
O amici, non abſtinebit vir hic manus intactas:
Sed poſtquam accepit arcum politum & pharetram,
Limine a polito jaculabitur, donec omnes
Nos interfecerit: ſed recordemur pugnæ:
Enſeſque trahite, & obtendite menſas
Sagittis velocibus, ipſique omnes immineamus
Conferti, ſi ipſum ab limine pellamus & foribus,
Eamuſque in urbem, clamorque ocyus fiat:
Eo cito hic vir nunc ultimo jaculetur.
Sic nempe locutus, traxit enſem acutum,
Æreum, utrinque acutum: proſiliebatque in ipſum
Terribiliter vociferans. at ipſe ſimul dius Ulyſſes
Sagittam emiſit, percuſſitque pectus apud mammam,
Inque ei hepate fixit velox telum: exque manu
Enſem demiſit humi, circumfuſuſque menſæ
Decidit volutus: eſcaſque effudit humi,

Et

Καὶ δέπας ἀμφικύπελλον. ὁ δὲ χθόνα τύπτε μετώπῳ,
Θυμῷ ἀνιάζων. ποσὶ δὲ θρόνον ἀμφοτέρωσι
Λακπάζων ἐπέναξε. κατ' ὀφθαλμῶν δ' ἔχυτ' ἀχλύς.
Ἀμφίνομῷ δ' Ὀδυσῆϊ ἐείσατο κυδαλίμοιο
Ἀντίῳ αἴξας· ἄφυτο δὲ φάσγανον ὀξύ,
Εἶπως οἱ ἔξειε θυράων· ἀλλ' ἄρα μιν φθῆ
Τηλέμαχος κατόπισθε βαλὼν χαλκήρεϊ δουρὶ
Ὤμων μεσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε.
Δούπησεν δὲ πεσών, χθόνα δ' ἤλασε παλάμῃ μετώπῳ.
Τηλέμαχος δ' ἀπόρουσε λιπὼν δολιχόσκιον ἔγχος
Αὐτῇ ἐν Ἀμφινόμῳ· περὶ γὰρ δίε μή τις Ἀχαιῶν
Ἔγχος ἀνελκόμενον δολιχόσκιον ἢ ἐλάσειε
Φασγάνῳ αἴξας, ἢὲ προπρηνέϊ τύψας.
Βῆ δὲ θέων· μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανεν,
Ἀγχοῦ δ' ἰσάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἤδη τοι σάκος ὄσσω καὶ δύο δοῦρε,
Καὶ κυνέη χάλκεον ἐπὶ κροτάφοις ἀραρυῖα·
Αὐτός τ' ἀμφιβαλοῦμαι ἰών· δώσω δὲ συβώτῃ
Καὶ τῷ βουκόλῳ ἄλλα. τετεύχῃσθαι γὰρ ἄμεινον.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Οἷσε θέων, ἕως μοι ἀμυνέσθαι πάρ' ὄϊσοι,
Μή μ' ἀποκινήσωσι θυράων μοῦνον ἐόντα.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπιπείθετο πατρὶ
Βῆ δ' ἴμεναι θάλαμον ὅθι οἱ κλυτὰ τεύχεα κεῖτο.
Ἔνθεν τέσσαρα μὲν σάκε' ἔξελε, δοῦρα δ' ὀκτώ,
Καὶ πίσυρας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
Βῆ δὲ φέρων, μάλα δ' ὦκα φίλον πατέρ' εἰσαφίκανε·
Αὐτὸς δὲ πρώτιστα περὶ χροῒ δύσατο χαλκόν·
Ὣς δ' αὖτως τὼ δμῶε δυήσθην τεύχεα καλὰ,
Ἕσαν δ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαίφρονα ποικιλομήτην.
Αὐτὰρ ὅγ', ὅφρα μὲν αὐτῷ ἀμύνασθαι ἔσαν ἰοί,
Τόφρα μνησήρων ἕνα γ' αἰὲν ὃ σὸν οἶκον
Βάλλε πιτυσκόμενος. τοὶ δ' ἀγχιστῖνοι ἔπιπτον·
Αὐτὰρ ἐπεὶ λίπον ἰοὶ ὀϊστεύοντα ἄνακτα,
Τόξον μὲν πρὸς τοῖχον ἐϋσταθέος μεγάροιο
Ἔκλινεν ἑσάμενος πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα·
Αὐτὸς δ' ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο τετραθέλυμνον.
Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον ἔθηκεν
Ἵππειον, δεινὸν δὲ λόφος καθύπερθεν ἔνευεν.

125 Ἠ

Et poculum rotundum. ipſe autem terram verberavit fronte,
Animo dolens: pedibus autem ſedile ambobus
Calcitrans concuſſit. in oculis autem fuſa eſt caligo.
Amphinomus autem Ulyſſi ivit glorioſo
Contrarius ruens: ſtrinxitque enſem acutum,
Si quo modo ſibi cederet januis: ſed ipſum prævenit
Telemachus a tergo percutiens ærata lancea
Humerorum medio, perque pectora adegit.
Sonuit autem cadens, terramque percuſſit tota fronte.
Telemachus autem inde proripuit ſe linquens longam lanceam
Illic in Amphinomo: pertimebat enim ne quis Achivorum
Lanceam trahentem longam, vel tranſadigeret
Enſe ruens, vel prono feriens.
Ivit autem currens: valde autem cito ad dilectum patrem venit,
Prope autem ſtans verbis velocibus allocutus eſt:
O pater, jam tibi ſcutum feram & duas lanceas,
Et galeam bene ære munitam temporibus aptam,
Ipſeque induar iens: dabo autem ſubulco
Et bubulco alia. armari enim melius.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Porta currens, quamdiu mihi ad propugnandum adſunt ſagittæ,
Ne me amoveant foribus ſolus qui ſum.
Sic dixit. Telemachus autem dilecto obedivit patri.
Perrexit autem ire in thalamum ubi ei inclyta arma jacebant:
Hinc quatuor quidem ſcuta cepit, lanceas autem octo,
Et quatuor galeas pilis equinis denſe criſtatas.
Ibat autem ferens, valde autem cito ad dilectum patrem venit:
Ipſe autem primum circa corpus induit æs:
Eodemque modo famuli induebant arma pulchra,
Stabantque circum Ulyſſem prudentem varii conſilii.
At hic, quandiu quidem ad propugnandum erant ſagittæ,
Tandiu procorum unum ſemper in domo
Feriebat collineans, atque illi denſi cadebant:
At poſtquam defecerant ſagittæ jaculantem regem,
Arcum quidem ad poſtem bene fundatæ domus.
Inclinavit ſtare ad parietes collucentes:
Ipſe autem circum humeros ſcutum poſuit quadruplex.
Capite autem in forti galeam bene factam poſuit
Cum equina cauda, graviter autem criſta deſuper nutabat.

Ce-

Εἵλετο δ' ἄλκιμα δῶρε δύω κεκορυθμένα χαλκῷ.
Ὀρσοθύρη δέ τις ἔσκεν ἐϋδμήτῳ ἐνὶ τοίχῳ
Ἀκρόσταμον δὲ παρ' ὁδὸν ἐϋσταθέος μέγαροιο
Ἦν ὁδὸς ἐς λαύρην, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι·
Τὴν δ' Ὀδυσσεὺς φράζεσθαι ἀνώγει δῖον ὑφορβὸν
Ἑσσάσθ' ἀρχ' αὐτῆς· μία δ' οἴη γίνετ' ἐφορμή.
Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἐπος πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δή τις ἀν' ὁρσοθύρην ἀναβαίη,
Καὶ ἔπποι λαοῖσι; βοὴ δ' ὦκιστα γένοιτο,
Τῷ κε πάλιν ὅτε αὖτε νηῶι ὕσαντε πεδάσαιτο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οὐπως ἐς' Ἀγέλαε διοτρεφές. ἄγχι γὰρ αὐτῶς
Αὐλῆς καλὰ θύρετρα, καὶ ἀργαλέον δόμα λαῦρης.
Καί χ' εἷς παύροις ἐρύκοι ἀνὴρ ὃς' ἄλκιμος ἔπλ.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὑμῖν τεύχε' ἐνείκω θωρηχθῆναι
Ἐκ θαλάμου. εὖδον γὰρ (οἰομαι) ἐνθάδε που ἄμμι
Τεύχεα κατθέσθην Ὀδυσσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός.
Ὣς ἐπὼν ἀνέβαινε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν
Ἐς θαλάμους Ὀδυσῆος ἀνὰ ῥῶγας μεγάροιο.
Ἔνθεν δώδεκα μὲν σάκε' ἔξελε, πόσσα δὲ δῶρα,
Καὶ πόσσας κυνέας χαλκήρεας ἱπποδασείας.
Βῆ δ' ἴμεναι, μάλα δ' ὦκα φέρων μνησῆρσιν ἔδωκε.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆος λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Ὡς περιβαθμοῖσιν ἰδὲ τεύχεα, χερσὶ δὲ δῶρα
Μακρὰ πανάσσοντας· μέγα δ' αὖτῳ φαίνετο ἔργον.
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἦ μάλα δή τις ἐνὶ μεγάροισι γυναικῶν
Νώϊν ἐποτρύνει πόλεμον κακόν, ἠὲ Μελανθώ.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ηὔδα,
Ὦ πάτερ, αὐτὸς ἐγὼ τόδε γ' ἤμβροτον, οὐδέ τις ἄλλος
Αἴτιος) ὃς θαλάμοιο θύρην πυκινῶς ἀραρυῖαν
Κάλλιπον ἀγκλίνας· σὺ δὲ σκοπὸς ἦεν ἀμείνων.
Ἀλλ' ἴθι δὴ Εὔμαιε θύρην ἐπίθες θαλάμοιο,
Καὶ φράσαι εἴ τις ἄρ' ἐστὶ γυναικῶν ἢ πάνδε ῥέζει,
Ἦ ὁὸς Δολίοιο Μελανθώς, τόν περ ὀΐω.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Βῆ δ' αὖτις θάλαμόνδε Μελανθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Οἴσων τεύχεα καλά. νόησε δὲ δῖος ὑφορβὸς,
Αἶψα δ' Ὀδυσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα,

Δι-

Cepit autem fortes lanceas duas armatas ære.
Janua autem quædam erat bene ædificato in pariete.
Ultimum autem apud veſtibulum bene ſtantis domus
Erat via in angiportum, tabulæ autem cohibebant bene aptæ,
Quam Ulyſſes obſervare juſſit divinum ſubulcum
Stantem prope ipſam: una autem ſola erat via.
His autem Agelaus dixit verbum omnibus nuncians:
O amici, nulluſne in ſuperiorem januam aſcenderet
Et diceret populis? clamorque ocyus fiat?
Ideo cito hic vir nunc poſtremo jaculetur.
Hunc autem rurſus allocutus eſt Melanthius cuſtos caprarum:
Nullo modo licet Agelae divine. prope enim nimis
Aulæ pulchræ fores, & difficile os angiportus.
Etiam unus omnes prohibeat vir qui fortis ſit.
Sed agite vobis arma feram ad armandum
Ex thalamo. Illic enim (puto) neque alio
Arma depoſuerunt Ulyſſes & illuſtris filius.
Sic locutus aſcendit Melanthius cuſtos caprarum
In thalamum Ulyſſis ſupra ſcalas domus:
Ubi duodecim quidem ſcuta excepit, totidemque lanceas,
Et totidem galeas æreas pilis equinis criſtatas:
Perrexit autem ire, admodumque cito ferens procis dedit
Et tunc Ulyſſis ſoluta ſunt genua & proprium cor,
Ut circumponentes vidit arma, manibuſque lanceas
Longas vibrantes: magnum autem ipſi videbatur opus.
Statim autem Telemachum verbis volucribus allocutus eſt:
Telemache, certe omnino aliqua in domibus mulierum
Nobis inſtigat bellum malum, aut Melanthius.
Illum contra Telemachus ſapiens alloquebatur:
O pater, ipſe ego hoc peccavi, (neque quiſquam alius
Cauſa eſt) qui thalami januam compacte aptam
Reliqui apertam: horum autem ſpeculator fuit melior.
Sed ito divine Eumæe januam claude thalami,
Et obſerva ſiqua eſt mulierum quæ hæc faciat,
An filius Dolii Melanthius, quem ego puto.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Ibat autem iterum in thalamum Melanthius cuſtos caprarum.
Portaturus arma pulchra. animadvertitque dius ſubulcus.
Statim autem Ulyſſem allocutus eſt prope præſentem:

Di-

Διογενὲς Λαερτιάδη πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Κἂν δ' αὖτ' ἀϊδηλος ἀνὴρ ὃν ὀϊόμεθ' αὐτοὶ,
Ἔρχεται ἐς θάλαμον· σὺ δέ μοι νημερτὲς ἐνίσπε,
Ἢ μιν ἀποκτείνω, αἴ κεν κρείσσων γε γένωμαι·
Ἢέ σοι αὐθάδ' ἄγω, ἵν' ὑπερβασίας ἀποσίνῃ
Πολλὰς, ὅσσας ἔσπε ἑμήσατο σῷ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
Ἦτοι ἐγὼ καὶ Τηλέμαχος μνηστῆρας ἀγαυὰς
Σχήσομεν ἔνδοσθεν μεγάρων, μάλα περ μεμαῶτας·
Σφῶϊ δ' ἀποστρέψαντε πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν,
Εἰς θάλαμον βαλέειν, σανίδας δ' ἐκθῆσαι ὄπισθε.
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτῆς πειρήναντες,
Κίονι ἀν' ὑψηλῷ ἐρύσαι, πελάσαι τε δοκοῖσιν,
Ὥς κεν δηθὰ ζωὸς ἐὼν, χαλεπὰ ἄλγεα πάσχῃ.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο,
Βῆ δ' ἴμεν ἐς θάλαμον· καθέτην δέ μιν ἔνδον ἐόντα.
Ἦτοι ὁ μὲν θαλάμοιο μυχὸν κάτα τάμνε ἐρύκων·
Τὼ δ' ἔσαν ἑκάτερθε παρὰ σταθμοῖσι μένοντε.
Εὖθ' ὑπὲρ ἕδον ἔβαινε Μελάνθιος αἰπόλος αἰγῶν,
Τῇ ἑτέρῃ μὲν χερὶ φέρων καλὼ τρυφάλειαν,
Τῇ δ' ἑτέρῃ σάκος ὠμοβοὲς, γέρον, πεπαλαγμένον ἄλκῃ,
Λαέρτεω ἥρωος, ὃ κεκλίζων φορέεσκε·
Δὴ τότε γ' ὅδη κάτω, ῥαφὰ δ' ἐλέλυντο ἰμάντων.
Τὼ δ' ἄρ' ἐπαίξαντ' ἐλέτην, ἔρυσάν τέ μιν ἔσω
Καρίζ· ἐν δαπέδῳ δὲ χαμαὶ βάλον ἀγκύμενον κῆρ.
Σφῶϊ δὲ πόδας χεῖράς τε δέον θυμαλγέϊ δεσμῷ,
Εὖ μάλ' ἀποστρέψαντε διαμπερὲς, ὡς ἐκέλευσεν
Υἱὸς Λαέρταο πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Σειρὴν δὲ πλεκτὴν ἐξ αὐτῆς πειρήναντες,
Κίονι ἀν' ὑψηλῷ ἔρυσαν, πέλασάν τε δοκοῖσι.
Τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφης Εὐμαιε συβῶτα,
Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ Μελάνθιε νύκτα φυλάξεις
Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, καπιλεγόμενος, ὥς σε ἔοικεν·
Οὐδέ σέ γ' ἠριγένεια παρ' Ὠκεανοῖο ῥοάων
Δίφρου ἐπαρχομένη χρυσόθρονος, ᾗπερ ἀγινεῖς
Αἶγας μνηστῆρσι δόμον κάτα δαῖτα πένεσθαι.
Ὣς ὁ μὲν αὖθι λέλειπτο πεδὰ ὀλοῷ ἐνὶ δεσμῷ.
Τὼ δ' ἐς τεύχεα δύντε, θύρην τ' ἐπιθέντε φαεινὴν,
Βήτην ἐς Ὀδυσῆα δαΐφρονα, ποικιλομήτην.

Ἐν-

Divine Laertiade ſolertiſſime Ulyſſes,
Ille rurſus exitioſus vir, quem putamus ipſi,
It in thalamum: tu autem mihi verum dic,
An eum interficiam, ſi ſuperior fiam:
An tibi huc ducam, ut exceſſus *ſuos* ſolvat
Multos, quotquot hic patravit tua in domo.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes.
Ego quidem & Telemachus procos ſuperbos
Retinebimus intra domos, licet percupidos:
Vos autem avertentes pedes & manus deſuper,
In thalamum jacite, januas autem adſtringite a tergo:
Funiſque plexi extrema ipſi alligantes,
Columnam in altam trahite, admoveteque trabibus,
Ut diu vivus, graves dolores patiatur.
Sic dixit, illi autem eum omnino audiverunt, & morem geſſerunt:
Iverunt vero in thalamum: fefellerunt autem ipſum intus cum eſſet.
Et ille quidem in thalami penetrali arma quærebat:
Hi autem ſteterunt utrinque apud poſtes manentes:
Donec limen tranſibat Melanthius cuſtos caprarum,
Altera quidem manu ferens pulchram galeam,
Altera autem ſcutum latum, antiquum, inquinatum ſiccitate,
Laertæ herois quod juvenis portaverat.
Nempe tum quidem jacebat, ſuturæque ſolutæ erant lororum.
Illi autem irruentes ceperunt, traxeruntque ipſum intro
Juveniliter: inque pavimento humi jecerunt dolentem corde,
Pedes autem manuſque conſtrinxerunt animum cruciante vinculo,
Bene averſas prorſus ſicut juſſerat
Filius Laertis pertolerans dius Ulyſſes.
Funiſque plexi ipſi extrema alligantes,
Columnam in altam traxerunt, admoveruntque trabibus.
Hunc autem mordacibus verbis alloquebaris Eumæe ſubulce:
Nunc quidem jam etiam atque etiam Melanthie nocte cuſtodies
Lecto in molli dormiens, uti te decet:
Neque te aurora ab Oceani fluctibus
Latebit adveniens aureo rhrono conſpicua, quando ages
Capras procis domum ad convivium parandum.
Sic hic quidem illic relictus eſt extenſus pernicioſo in vinculo.
Illi autem arma induentes januamque claudentes ſplendidam,
Iverunt ad Ulyſſem prudentem, verſutum.

Ἔνθα μενοίνοντες ἐφέσαντο· οἱ μὲν ἐπ' ἰδᾶ,
Τέσσαρες, οἱ δ' εἰσῶδε δόμων, πολέες τε ἧ ἐσθλοί.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ ἧ αὐδήν.
Τὴν δ' Ὀδυσεὺς γήθησεν ἰδὼν, ἧ μῦθον ἔειπε.
Μέντορ ἄμυνον ἀρὴν, μνῆσαι δ' ἑταίροιο φίλοιο,
Ὅς σ' ἀγαθὰ ῥέζεσκον· ὁμηλικίη δέ μοί ἐσσι.
Ὣς ἔφατ', οἰόμενος λαοσσόον ἔμμεν Ἀθήνην.
Μνησῆρες δ' ἑτέρωθεν ὁμόκλεον εὐ μεγάροισι·
Πρῶτος τὴν γ' εἰσέειπε Δαμασορίδης Ἀγέλαος,
Μέντορ, μή σ' ἐπέεσι παραπεπίθωσιν Ὀδυσσεὺς
Μνησήρεσι μάχεσθαι, ἀμυνέμεναι δέ οἱ αὐτῷ.
Ὧδε γὰρ ἡμέτερόν γε νόον τελέεσθαι οἴω·
Ὀππότε κεν πάσας κτέομεν, πατέρ' ἠδὲ ἧ υἱόν,
Εἰν δὲ σὺ τοῖσιν ἕπεσθαι πεφήσεαι, οἷα μενοινᾷς
Ἔρδειν εὐ μεγάροις· σῷ δ' αὖτε κράατι τίσεις.
Αὐτὰρ ἐπὴν ὑμέων γε βίας ἀφελώμεθα χαλκῷ,
Κτήματ' ὁπόσα τοί ἐστι τά τ' εἴσοθι ἧ τὰ θύρηφι,
Τοῖσιν Ὀδυσῆϊ μεταμίξομεν· οὐδέ τοι υἷας
Ζώειν εὐ μεγάροισιν ἐάσομεν οὐδὲ θύγατρας,
Οὐδ' ἀλοχον κεδνὴν Ἰθάκης κατὰ ἄστυ πολέων.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη δὲ χολώσατο κηρόθι μᾶλλον.
Νείκεσσεν δ' Ὀδυσῆα χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν,
Οὐκ ἔπσοί γ' Ὀδυσεῦ μένος ἔμπεδον, οὐδὲ πς ἀλκή,
Οἵη ὅτ' ἀμφ' Ἑλένῃ λευκωλένῳ ἤπατερεὴν
Εἰνάετες Τρώεσσιν ἐμάρναο νωλεμὲς αἰεί·
Πολλοὺς δ' αὐδρας ἔπεφνες εὐ ἀνῇ δηϊοτῆτι,
Σῇ δ' ἦλω βουλῇ Πριάμῳ πόλις εὐρυάγυια.
Πῶς δὴ νῦν, ὅτε σόν γε δόμον ἧ κτήματ' ἱκάνεις,
Ἀθάνατα μνησῆρον ὀλοφύρεαι ἄλκιμον εἶναι;
Ἀλλ' ἄγε δεῦρο πέπον παρ' ἐμὲ ἵστασο, ἧ ἴδε ἔργον,
Ὅφρ' εἰδῇς οἷός τοι εὐ αὐδράσι δυσμενέεσσι
Μέντωρ Ἀλκιμίδης ἀνταπέεσσι ἀποτίνει.
Ἦ ῥά· ἧ ἔπω πάγχυ δίδε ἑτεραλκέα νίκην,
Ἀλλ' ἔτ' ἄρα σθενέος τε ἧ ἀλκῆς πειρήτιζεν
Ἠμὲν Ὀδυσῆϊ δὲ υἱῷ κυδαλίμοιο
Αὐτὸν δ' αἰθαλόεντος αὐὰ μεγάροιο μέλαθρον
Ἔζετ' ἀναΐξασα, χελιδόνι ἰκέλη αὐτῇ.
Μνησῆρας δ' ὤτρυνε Δαμασορίδης Ἀγέλαος,

Εὐ-

Hic robur ſpirantes adſtiterunt: hi quidem in limine,
Quatuor, illi autem intra domum multique & boni.
His prope acceſſit filia Jovis Minerva,
Mentori aſſimilata & corpore & voce.
Hanc autem Ulyſſes lætatus eſt videns, & verbum dixit:
Mentor propulſa malum, recordare autem ſocii dilecti,
Qui tibi bona feci: coævus autem mihi es.
Sic dixit, ſuſpicans populorum ſalvatricem eſſe Minervam.
Proci autem altrinſecus minabantur in ædibus:
Primus hanc increpavit Damaſtorides Agelaus;
Mentor, ne tibi verbis perſuadeat Ulyſſes
Procis pugnare, auxiliari autem ſibi ipſi.
Sic enim noſtram mentem perficiendam puto:
Quando hos interfecerimus, patrem atque etiam filium,
Inter eos tu poſtea interficieris, qui talia cogites
Patrare in ædibus, tuoque ipſius capite ſolves.
At poſtquam vobis vires abſtulerimus ferro,
Poſſeſſiones quot tibi ſunt quæque intus & quæ foris,
Ipſis Ulyſſis commiſcebimus: neque tibi filios
Vivere in ædibus ſinemus neque filias,
Neque uxorem caſtam Ithacæ in urbe verſari.
Sic dixit. Minerva autem irata eſt ex animo magis:
Increpuit autem Ulyſſem iratis verbis:
Non amplius tibi Ulyſſes robur incolume, neque ulla fortitudo.
Qualis quando pro Helena albiulna bono patre nata
Novem annis Trojanis pugnaſti perpetuo uſque:
Multos autem viros interfeciſti in gravi pugna,
Tuoque capta eſt conſilio Priami urbs lata viis.
Quomodo jam nunc, quando in domum tuam & poſſeſſiones venis,
Contra procos lamentabiliter recuſas fortis eſſe?
Sed age huc o bone apud me ſta, & vide opus,
Ut videas qualis tibi in viris inimicis
Mentor Alcimides beneficia reddet.
Dixit: & nondum omnino dabat inclinatam victoriam,
Sed adhuc potentiamque & fortitudinem tentabat
Tum Ulyſſis tum filii glorioſi.
Ipſa autem ſplendidæ in domus trabem
Sedit propipiens ſe, hirundini ſimilis aſpectu.
Procos autem hortabatur Damaſtorides Agelaus,

Εὐρύνομός τε καὶ Ἀμφιμέδων, Δημοπτόλεμός τε,
Πείσανδρός τε Πολυποιδης, Πόλυβός τε δαΐφρων.
Οἱ γὰρ μνηστῆρων ἀρετῇ ἔσαν ἔξοχ' ἄριστοι,
Ὅσσοι ἔτ' ἔζωον, περί τε ψυχέων ἐμάχοντο·
Τὸς δ' ἤδη ἐδάμασσε βιὸς καὶ πάρφασις ἰοῦ.
Τοῖς δ' Ἀγέλαος ἔειπεν, ἔπος πάντεσσι πιφαύσκων,
Ὦ φίλοι, ἤδη κῆνος ἀνὴρ ὅδε χεῖρας ἀέπτας.
Καὶ δὴ οἱ Μέντωρ μὲν ἔβη κενεὰ δύναμαι ἐπῶν,
Οἱ δ' οἷοι λείπονται ἐπὶ πρώτῃσι θύρῃσι.
Τῷ νῦν μὴ ἅμα πάντες ἀφίετε δήρατα μακρά·
Ἀλλ' ἄγεθ' οἱ ἐξ πρῶτον ἀκοντίσατ', αἰκέ ποθι Ζεὺς
Δώῃ Ὀδυσῆα βλῆσθαι, καὶ κῦδος ἀρέσθαι·
Τῶν δ' ἄλλων ὀλίγον γε μεταφρονέω, ἐπεὶ ἦδός γε πέσῃσιν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὡς ἐκέλευσεν,
Ἰέμενοι· τὰ δὲ πάντα ἐπώχετο θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν ταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρῃ πυκινῶς ἀραρυίαν·
Ἄλλα δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ δήρατ' ἀλεύαντο μνηστῆρων,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Ὦ φίλοι, ἤδη μέν κεν ἐγὼν ἐποίμι καὶ ἄλλοι
Μνηστήρων ἐς ὅμιλον ἀκοντίσαι, οἳ μεμάασιν
Ἡμέας ἐξεναρίξαι ἐπὶ προτέροισι κακοῖσιν.
Ὣς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἄντα πεπυκόμενοι. Δημοπτόλεμον μὲν Ὀδυσσεύς,
Εὐρυάδην δ' ἄρα Τηλέμαχος, Ἕλατον δὲ συβώτης,
Πείσανδρον δ' ἄρ' ἔπεφνε βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνήρ·
Οἱ μὲν ἔπειθ' ἅμα πάντες ὀδάξ ἕλον αἶσαν ἔδαφος.
Μνηστῆρες δ' ἀνεχώρησαν μεγάροιο μυχόνδε.
Τοῖς δ' ἆρ' ἐπῄξαν, νεκύων δ' ἐξ ἔγχεα ἕλοντο.
Αὖτις δὲ μνηστῆρες ἀκόντισαν ὀξέα δοῦρα,
Ἰέμενοι· τὰ δὲ πολλὰ ἐπώχετο θῆκεν Ἀθήνη.
Τῶν ἄλλος μὲν ταθμὸν εὐσταθέος μεγάροιο
Βεβλήκει, ἄλλος δὲ θύρῃ πυκινῶς ἀραρυῖαν·
Ἄλλα δ' ἐν τοίχῳ μελίη πέσε χαλκοβάρεια.
Ἀμφιμέδων δ' ἄρα Τηλεμάχου βάλε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ
Λιγδῖν, ἀκρὶς δὲ ῥινὸν δηλήσατο χαλκός.
Κτήσιππος δ' Εὐμαίου ὑπὲρ σάκος ἔγχεϊ μακρῷ
Ὤμου ἐπέγραψεν· τὸ δ' ὑπέρπατο, πῖπτε δ' ἔραζε.

Τὸν

Eurynomuſque, & Amphimedon, Demoptolemuſque,
Piſanderque Polyctorides, Polybuſque belli peritus:
Hi enim procorum fortitudine erant facile optimi,
Qui adhuc vivebant, deque animabus pugnabant:
Reliquos jam domuerat arcus & frequentes ſagittæ.
His autem Agelaus dixit verbum omnis nuncians:
O amici, jam cohibebit vir hic manus intactas.
Atque jam ei Mentor quidem abiit locutus inanes jactationes,
Hi autem ſoli relicti ſunt in primis foribus.
Ideo ne ſimul omnes mittite lanceas longas:
Sed agite ſex primum jaculamini, ſi forte Jupiter
Det Ulyſſem percuti, & gloriam obtinere:
Cæterorum autem nulla cura, poſtquam hic ceciderit.
Sic dixit. illi autem omnes jaculabantur ſicut juſſerat,
Mittentes: illa autem omnia vana fecit Minerva.
Eorum alius quidem poſtem bene fundatæ domus
Percuſſit, alius autem januam denſe aptam:
Alterius autem parieti fraxinus incidit ære gravis.
At poſtquam jam lanceas evitaverunt procorum,
His ſermones occepit pertolerans dius Ulyſſes:
O amici, jam quidem ego dixerim & nobis
Procorum in turbam ut jaculemur qui cupiunt
Nos interficere ad priora mala.
Sic dixit. hi autem omnes jaculati ſunt acutas lanceas,
Contra collineantes. Demoptolemum quidem Ulyſſes,
Euryadem autem Telemachus, Elatum autem ſubulcus,
Piſandrum autem interfecit boum bubulcus vir:
Hi quidem poſtea ſimul omnes mordicus ceperunt magnum pavimentum.
Proci autem receſſerunt in ædium penetrale:
His autem irruerunt, eque cadaveribus lanceas rapuerunt.
Rurſus autem proci jaculati ſunt acutas lanceas,
Connixi: pleraſque vero irritas reddidit Minerva.
Horum alius quidem poſtem bene fundatæ domus
Percuſſit, alius autem januam denſis compagibus aptam:
At alterius parieti fraxinus incidit ære gravis.
Amphimedon autem Telemacho percuſſit manum ad carpum
Strictim, extremam autem pellem læſit æs.
Cteſippus autem Eumæo ſupra ſcutum lancea longa
Humerum aravit: illa autem ſupervolavit, ceciditque humi.

Τοὶ δ' αὖτ' ἀμφ' Ὀδυσῆα δαίφρονα ποικιλομήτην
Μνησήρων ἐς ὅμιλον ἀκόντισαν ὀξέα δῶρα.
Ἐν δ' αὖτ' Εὐρυδάμαντα βάλε πολίπορθος Ὀδυσσεὺς,
Ἀμφιμέδοντα δὲ Τηλέμαχος, Πόλυβον δὲ συβώτης·
Κτήσιππον δ' ἄρ' ἔπειτα βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ
Βεβλήκει πρὸς τῆθος· ἐπαυχήσας δὲ προσηύδα,
Ὦ Πολυθερσείδη φιλοκέρτομε, μήποτε πάμπαν
Εἴκων ἀφραδίης, μέγα εἰπεῖν, ἀλλὰ θεοῖσι
Μῦθον ἐπιτρέψαι· ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι.
Τῷ τοι καὶ ποδὸς ξεινήϊον, ὃν ποτ' ἔδωκας
Ἀνιδρεῖ· Ὀδυσῆι δόμον κατ' ἀλητεύοντι.
Ἦ ῥά βοῶν εἰλίκων ἐπιβουκόλος· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Οὖτα δαμασσορίδην αὐτοχεδὸν ἔγχει μακρῷ.
Τηλέμαχος δ' Εὐμαιόν δίον Λειώκριτον ὄτρυν
Δερὴ μέσον κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασσεν,
Ἤριπε δὲ πρηνής, χθόνα δ' ἤλασε παντὶ μετώπῳ.
Δὴ τότ' Ἀθηναίη φθισίμβροτον αἰγίδ' ἀνέσχε
Τ' ἄνδρα ἐξ ὀροφῆς· τῶν δὲ φρένες ἐπτοίηθεν.
Οἱ δ' ἐφέβοντο κατὰ μέγαρον, βόες ὡς ἀγελαῖαι,
Τὰς μίν τ' αἰόλος οἶστρος ἐφορμηθεὶς ἐδόνησεν
Ὥρῃ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τ' ἤματα μακρὰ πέλονται.
Οἱ δ', ὥς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες, ἀγκυλοχεῖλαι
Ἐξ ὀρέων ἐλθόντες ἐπ' ὀρνίθεσσι θορῶσι,
Τὰ μέν τ' ἐν πεδίῳ νέφεα πτώσσοντα ἰόντα,
Οἱ δέ τε τὰς ὀλέκουσιν ἐπάλμενοι, οὐδέ τις ἀλκὴ
Γίνεται οὐδὲ φυγή, χαίρουσι δέ τ' αὐέρες ἄγρῃ·
Ὣς ἄρα τοὶ μνηστῆρας ἐπεσσύμενοι κατὰ δῶμα
Τύπτον ἐπισροφάδην. τῶν δὲ στόνος ὦρνυτ' ἀεικὴς,
Κράνεα τυπτομένων· δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι θῦεν.
Λειώδης δ' Ὀδυσῆος ἐπεσσύμενος λάβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Οὐ γάρ πώ τινά φημι γυναικῶν ἐν μεγάροισιν
Εἰπεῖν ἠδέ τι ῥέξαι ἀπάσσαλον· ἀλλά κ' ἄμυδις
Παύεσκον μνηστῆρας, ὅπῃ τοιοῦτά γε ῥέζοι.
Ἀλλά μοι ἀ πείθοντο κακῶν ἀπὸ χεῖρας ἔχεσθαι·
Τῷ κ' ἀπασσάλῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Αὐτὰρ ἐγὼ μετὰ τοῖσι θυοσκόος, οὐδὲν ἐοργὼς,
Κείσομαι, ὡς ἐκ ἔοι χάρις μετόπισθ' ἐργέων.

320 Τὸν

Iſti contra circa Ulyſſem belli peritum verſutum
Procorum in turbam jaculabantur acutas lanceas
Tunc vero Eurydamanta percuſſit urbium populator Ulyſſes,
Amphimedonta autem Telemachus, Polybum autem ſubulcus:
Creſippum autem poſtea boum bubulcus vir
Percuſſit ad pectus: gloriabundus autem alloquebatur:
O Polytherſide amator conviciorum, nunquam omnino
Cedens ſtultitiæ, magnifica loquere, ſed diis
Verbum committe: quoniam multo potentiores ſunt.
Hoc tibi pro pede hoſpitale donum eſt, quem dediſti
Divino Ulyſſi domi mendicanti.
Dixit boum nigrarum bubulcus. at Ulyſſes
Feriebat Damaſtoridem cominus lancea longa.
Telemachus autem Euenoridem Leocritum feriebat
Lancea medio ventre, penitus autem æs tranſadegit:
Cecidit autem pronus, terramque percuſſit tota fronte.
Tunc Minerva clades hominum, ægida ſuſtulit
Alto ex faſtigio: illorum autem mentes percellebantur:
Iidemque fugitabant per ædes, boves tanquam gregariæ,
Quas quidem pernix œſtrus ingruens agitavit
Tempore in verno, quando dies longi ſunt,
Hi autem, ſicut vultures curvi unguibus, uncis roſtris
Ex montibus venientes avibus inſiliunt,
Hæ quidem in campo trepidantes nubes affectant,
Illi autem has perdunt inſilientes, neque ullum auxilium
Fit neque fuga: gaudent autem viri præda:
Sic hi procos irruentes in domum
Verberabant quaquaverſum. horum autem gemitus oriebatur indecens,
Capitibus verberatis: pavimentum autem totum ſanguine æſtuabat.
Liodes autem Ulyſſis advolans cepit genua,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
Supplex oro te Ulyſſe: tu autem me reſpice, & mei miſerere.
Nunquam enim cuiquam dico me mulierum in ædibus
Dixiſſe, neque aliquid feciſſe mali: ſed & alios
Sedabam procos, quicunque talia faceret.
Sed mihi non obediverunt ut malis manus abſtinerent:
Ideo ob improbitatem indecora morte obierunt.
At ego cum his vates, qui nihil feci,
Jacebo. ſic non eſt gratia in poſterum benefactorum.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
Εἰ μὲν δὴ μετὰ τοῖσι δυσηκέϊ δῶκεν ἔναι,
Πολλάκι τε μέλλεις ἀρήμεναι ἐν μεγάροισι,
Τηλῦ ἐμοὶ νόστοιο τέλος γλυκερὸιο γενέσθαι,
Σοὶ δ' ἄλοχόν τε φίλην αἰέσθαι καὶ τέκνα τεκέσθαι
Τῷ ἐκ αὖ θαλάσσης γε δυσηλεγέα προφύγοισθα.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ξίφος εἴλετο χειρὶ παχείῃ
Κέρμνον, ὃ ῥ' Ἀγέλαος ἀποπροέηκε χαμᾶζε
Κτεινόμενος· τῷ πόνγε κατ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε,
Φθεγγομένῳ δ' ἄρα τῷ γε κάρη κονίῃσιν ἰμίχθη.
Τερπιάδης δέ τ' ἀοιδὸς ἀλύσκαζε κῆρα μέλαιναν
Φήμιος, ὃς ῥ' ἤειδε μετὰ μνηστῆρσιν ἀνάγκῃ.
Ἕστη δ' ἐν χείρεσσιν ἔχων φόρμιγγα λιγειὴν
Ἄγχι παρ' ὀρσοθύρῃ· δίχα δὲ φρεσὶ μερμήριζεν,
Ἢ ἐκδὺς μεγάροιο, Διὸς μεγάλ᾽ ποτὶ βωμὸν
Ἑρκείου ἵζοιτο τετυγμένον, ἔνθ' ἄρα πολλὰ
Λαέρτης Ὀδυσεύς τε βοῶν ἐπὶ μηρί' ἔκαιον·
Ἢ γούνων λίσσοιτο προσαίξας Ὀδυσῆα.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι,
Γούνων ἅψασθαι Λαερτιάδεω Ὀδυσῆος.
Ἤτοι ὁ φόρμιγγα γλαφυρὴν κατέθηκε χαμᾶζε
Μεσσηγὺς κρητῆρος ἰδὲ θρόνου ἀργυροήλου·
Αὐτὸς δ' αὖτ' Ὀδυσῆα προσαίξας κύβε γούνων,
Καί μιν λισσόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.
Γουνοῦμαί σ' Ὀδυσεῦ· σὺ δέ μ' αἴδεο, καί μ' ἐλέησον.
Αὐτῷ τοι μετόπισθ' ἄχος ἔσσεται, εἴ κεν ἀοιδὸν
Πέφνῃς ὅστε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποισιν ἀείδω.
Αὐτοδίδακτος δ' εἰμί· θεὸς δέ μοι ἐν φρεσὶν οἴμας
Παντοίας ἐνέφυσεν· ἐοικά δέ τοι παραείδειν
Ὥστε θεῷ· τῷ μή με λιλαίεο δειροτομῆσαι.
Καί κεν Τηλέμαχος σὸς παῖδ γ' ἔνδοθι σὸς φίλος υἱὸς,
Ὡς ἐγὼ ἔπ εἰκὼν ἐς σὸν δόμον, οὐδὲ χαλίζων,
Πωλέομαι μνηστῆρσιν ἀεισόμενος μετὰ δαῖτας,
Ἀλλὰ πολὺ πλέονες κε κρείσσονες ἠγορέωνται.
Ὣς φάτο· τῷ δ' ἤκουσε ἱερὴ ἴς Τηλεμάχοιο,
Αἶψα δ' ἐὸν πατέρα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
Ἶφθε, μηδέ τι πάτον ἀναίσιμον ἔσπε χαλκῷ.
Καὶ κήρυκα Μέδοντα σαώσομεν, ὅστε μοι αἰεὶ
Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ κηδίσκετο παιδὸς ἐόντος·

Hunc autem torve videns allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Siquidem jam cum his vatem dicis eſſe te,
Sæpe forſan debuiſti optare in ædibus,
Longe mihi reditus finem dulcis fieri.
Te autem uxoremque dilectam ſequi & filios parere:
Ideo haud mortem gravem effugies.
Sic locutus, enſem cepit manu forti
Jacentem, quem Agelaus abjecerat humi
Cum cæderetur: quo hunc in cervicem mediam percuſſit.
Loquentiſque ejus caput pulveribus mixtum eſt.
Terpiades autem cantor declinabat mortem nigram
Phemius, qui canebat cum procis coactu.
Stabat autem in manibus tenens citharam ſtridulam
Prope apud ſuperiorem januam: bifariam autem mente cogitabat
An egreſſus domo, Jovis magni ad aram
Tutelaris ſederet ſtructam, ubi multa
Lartes Ulyſſeſque boum femora combuſſerant:
An per genua precaretur aggreſſus Ulyſſem.
Sic autem ei cogitanti viſum eſt melius eſſe,
Genua prehendere Laertiadæ Ulyſſis.
Ille quidem citharam concavam depoſuit humi
Inter craterem & ſedile argenteum clavos:
Ipſe autem Ulyſſi accidens ad genua, ea prehendit,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
Supplex oro te Ulyſſe: tu autem me reſpice, & mei miſerere.
Ipſi tibi in futurum dolor erit, ſi cantorem
Interfeceris qui diis & hominibus cano.
Ipſe per me doctus ſum: deus autem mihi in mente cantilenas
Omnigenas inſevit. videor autem tibi accinere
Tanquam deo: ideo ne me cupias decollare.
Et Telemachus hæc dicet tuus dilectus filius,
Quod egò non voluntarius in tuam domum, neque indigens,
Veni procis cantaturus ad convivia,
Sed multo plures & potentiores duxerunt coactu.
Sic dixit. eum autem audivit ſacra vis Telemachi,
Statim autem ſuum patrem allocutus eſt prope qui erat:
Abſtine, & nequaquam hunc inſontem percute ferro.
Et præconem Medontem ſervemus, qui mei ſemper
Domo in noſtra curam habuit puer cùm *adhuc* eſſem:

Si

Εἰ δὴ μή μιν ἔπερνε Φιλοίτιος, ἠδὲ συβώτης,
Ἡέ σοι ἀντεβόλησεν ὁμηρομένῳ κατὰ δῶμα.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἤκουε Μέδων πεπνυμένα εἰδώς,
Πεπτηὼς γὰρ ἔκειτο ὑπὸ θρόνου, ἀμφὶ δὲ δέρμα
Ἕστο βοὸς νεόδαρτον, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Αἶψα δ' ἀπὸ θρόνου ὦρτο, θοῶς δ' ἀπέδυνε βοείην.
Τηλέμαχον δ' ἄρ' ἔπειτα προσαίξας λάβε γούνων,
Καί μιν λιτόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐγὼ μὲν ὅδ' εἰμί· σὺ δ' ἴσχεο, αἶψα δὲ πατρὶ
Μή με περισθενέων δηλήσεται ὀξέϊ χαλκῷ,
Ἀνδρῶν μνηστήρων κεχολωμένος, οἵ οἱ ἔκειρον
Κτήματα σύν μεγάροις, σὲ δὲ νήπιοι οὐδὲν ἔπον.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, ἐπειδή σ' ὅτος ἐρύσατο καὶ ἐσάωσεν,
Ὄφρα γνῷς κατὰ θυμὸν, ἀταρ ἔπεσσιν καὶ ἄλλῳ,
Ὡς κακοεργίης ἀέργεσίη μέγ' ἀμείνων.
Ἀλλ' ἐξελθόντες μεγάρων ἕζεσθε θύραζε
Ἐκ φόνου εἰς αὐλήν, σύ τε καὶ πολύφημος ἀοιδός,
Ὄφρ' αὖ ἐγὼ κατὰ δῶμα πονήσομαι ὅττί με χρή,
Ὡς φάτο. τὼ δ' ἔξω βήτην μεγάροιο κίοντε.
Ἕζέσθην δ' ἄρα τώγε Διὸς μεγάλα προπὶ βωμὸν,
Πάντοσε παπταίνοντε, φόνον ποσὶ δεγμένω αἰεί.
Πάπτηνεν δ' Ὀδυσεὺς καθ' ἕὸν δόμον, αἴ τις ἔτ' ἀνδρῶν
Ζωὸς ὑποκλοπέοιτο, ἀλύσκων κῆρα μέλαιναν.
Τὸν δὲ ἴδεν μάλα πάντας ἐν αἵματι καὶ κονίῃσι
Πεπτηῶτας πολέας· ὥς τ' ἰχθύας ἐσδ' ἁλιῆες
Κοῖλον ἐς αἰγιαλὸν πολιῆς ἐκτοσθε θαλάσσης
Δικτύῳ ἐξέρυσαν πολυωπῷ· οἱ δέ τε πάντες
Κύμαθ' ἁλὸς ποθέοντες ἐπὶ ψαμάθοισι κέχυνται,
Τῶν μέν τ' ἠέλιος φαέθων ἐξείλετο θυμόν.
Ὣς τότ' ἄρα μνηστῆρες ἐπ' ἀλλήλοισι κέχυντο.
Δὴ τότε Τηλέμαχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τηλέμαχ', εἰ δ' ἄγε μοι κάλεσον τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Ὄφρα ἔπος εἰπὼν τό μοι καταθύμιόν ἐστιν.
Ὣς φάτο. Τηλέμαχος δὲ φίλῳ ἐπεπείθετο πατρί.
Κινήσας δὲ θύρην, προσέφη τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Δεῦρο δὴ ὄρσο γρηῢ παλαιγενές, ἥτε γυναικῶν
Δμωάων σκοπὸς ἔσσι κατὰ μέγαρ' ἡμετεράων·
Ἔρχεο, κικλήσκει σε πατὴρ ἐμὸς, ὄφρά τι ἔπῃ.

Ὑς

Si jam non ipſum interfecit Philœtius, aut ſubulcus,
Aut tibi occurrit ruenti in domo.
Sic dixit, hunc autem audivit Medon cata ſciens.
Trepidus enim prociderat & jacebat ſub ſede, circum autem pelle
Indutus erat bovis recenti, vitans mortem nigram.
Statim autem a ſedili ſurrexit, citoque exuit bovinam:
Telemachum autem poſtea aggreſſus cepit genua,
Et ipſum precans verbis velocibus alloquebatur:
O amice, ego quidem hic ſum: tu vero contine te, & dic patri,
Et ne me ſuperans lædat acuto ferro,
Virorum procorum *cauſa* iratus, qui ei totonderunt
Poſſeſſiones in ædibus, te autem ſtulti nihil honoraverunt.
Hunc autem ſubridens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Fide, quoniam te hic liberavit & ſervavit,
Ut noſcas in animo, at dicas & alii,
Quod malefácto benefactum eſt longe melius.
Sed egreſſi ædibus ſedete foris
Ex cæde in atrium, tuque & celeberrimus cantor,
Ut ego in domo laborem quod me oportet.
Sic dixit. illi autem exiverunt domo procedentes.
Sederunt autem illi Jovis magni ad altare,
Undique circumſpectantes, cædem expectantes ſemper.
Circumſpectans autem ibat Ulyſſes per ſuam domum, ſi quis adhuc virorum
Vivus ſe ſubduxiſſet, fugiens mortem nigram.
Illos autem vidit prorſus omnes in ſanguine & pulveribus
Collapſos multos: ſicut piſces quos piſcatores
Concavum in littus canum extra mare
Reti extraxerunt foraminoſo: hi autem omnes
Undas maris deſiderantes in arenis fuſi ſunt,
Horum quidem ſol lucens abſtulit animam.
Sic tunc proci alius ſuper alio fuſi erant.
Tunc Telemachum allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Telemache, eja age mihi voca nutricem Eurycleam,
Ut verbum dicam quod mihi in animo eſt:
Sic dixit. Telemachus autem dilecto parebat patri:
Motoque oſtio, allocutus eſt nutricem Eurycleam:
Ehodum move te anus antiqua, quæ mulierum
Famularum inſpectrix es in domibus noſtris:
Veni, vocat *te* pater meus, ut aliquid dicat,

Sic

Ὣς ἄρ' ἐφώνησεν. τῷ δ' ἄπτερ◎ ἕπλετο μῦθ◎.
Ὤϊξεν δὲ θύρας μεγάρων ἀ◎ ναιεταόντων·
Βῆ δ' ἴμεν· αὐτὰρ Τηλέμαχ◎ πρόσθ' ἡγεμόνευεν.
Εὗρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσιν,
Αἵματι κ᾽ λύθρῳ πεπαλαγμένον· ὥστε λέοντα,
Ὅς ῥά τε βεβρωκὼς βοὸς ἔρχεται ἀγραύλοιο,
Πᾶν δ' ἄρα οἱ στῆθός τε παρήϊα τ' ἀμφοτέρωθεν
Αἱματόεντα πέλει· δεινὸς δ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι.
Ὣς Ὀδυσεὺς πεπάλακτο πόδας καὶ χεῖρας ὕπερθεν.
Ἦ δ' ὡς οὖν νεκυάς τε κ᾽ ἄπεπτον ἔσιδεν αἷμα,
Ἴθυσέν ῥ' ὀλολύξαι, ἐπεὶ μέγα εἴσιδε ἔργον·
Ἀλλ' Ὀδυσεὺς κατέρυκε, κ᾽ ἔχεθεν ἰεμένω περ·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ἐν θυμῷ γρηῢ χαῖρε, κ᾽ ἴσχεο, μηδ' ὀλόλυζε.
Οὐχ ὁσίη κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν ὠχεπάασθαι.
Τόσδε δὲ μοῖρ' ἐδάμασσε θεῶν, κ᾽ σχέτλια ἔργα,
Οὕπνα γὰρ πίεσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Οὐ κακὸν, οὐδὲ μὲν ἐσθλὸν, ὅπις σφέας εἰσαφίκοιτο·
Τῷ κ᾽ ἀπασθαλίῃσιν ἀεικέα πότμον ἐπέσπον.
Ἀλλ' ἄγε μοι σὺ γυναῖκας ἐνὶ μεγάροις καταλέξον
Αἳ τέ μ' ἀπαμάζουσι κ᾽ αἰ ὑπλιτέες εἰσι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι τέκνον ἀληθείῃ καταλέξω.
Πεντήκοντά τοί εἰσιν ἐνὶ μεγάροισι γυναῖκες
Δμῳαὶ, τὰς μέν τ' ἔργα διδάξαμεν ἐργάζεσθαι,
Εἰρειά τε ξαίνειν, κ᾽ δουλοσύνης ἀνέχεσθαι·
Τάων δώδεκα πᾶσαι ἀναιδείης ἐπέβησαν,
Οὔτ' ἐμὲ πᾶσαι ὅτ' αὖτ◎ Πηνελόπειαν.
Τηλέμαχ◎ δὲ νέον μὲν ἀέξετο, οὐδέ ἑ μήτηρ
Σημαίνειν ἐάσκεν ἐπὶ δμωῇσι γυναιξίν.
Ἀλλ' ἄγ' ἐγὼν ἀναβᾶσ' ὑπερῴϊα σιγαλόεντα,
Εἶπω σῇ ἀλόχῳ, τῇ τις θεὸς ὕπνον ἐπῶρσε.
Τὼ δ' ἀπαμειβόμεν◎ προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Μήπω τώδ' ἐπέγειρε. σὺ δ' εὐδάδε ἐπὶ γυναιξίν
Ἐλθέμεν ἄσπερ πρόσθεν ἀεικέα μηχανόωντο.
Ὣς ἄρ' ἔφη. γρηῢς δὲ δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
Ἀγγελέουσα γυναιξί, κ᾽ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αὐτὰρ ὁ Τηλέμαχον κ᾽ βυκόλον ἠδὲ συβώτην
Εἰς ἑ καλεσάμεν◎, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Ἀρχε

Sic locutus est. illi autem impennatum fuit verbum:
Aperuit autem januas ædium bene habitatarum:
Perrexitque ire: at Telemachus ante præibat.
Invenit postea Ulyssem cum interfectis mortuis,
Sanguine & pulvere inquinatum, tanquam leonem,
Qui comesto bove venit armentali,
Omne autem ei pectusque genæque utrinque
Cruentæ sunt: terribilisque est in vultum aspectu.
Sic Ulysses inquinatus erat pedes & manus desuper.
Illa autem postquam mortuosque & infandum inspexit sanguinem,
Conata est jubilare, quoniam magnum vidit opus:
Sed Ulysses prohibuit, & tenuit cupientem licet:
Et ipsam compellans verbis velocibus alloquebatur:
In animo anus gaude, teque contine, neve jubiles.
Haud justum est interfectos ob viros gloriari.
Hos autem fatum domuit deorum, & impia opera.
Non enim quenquam æstimabant terrestrium hominum,
Non malum, neque quidem bonum, qui ad ipsos pervenisset:
Ideo & peccatis fœdam mortem assecuti sunt.
Sed age mihi tu mulieres in domibus enumera
Quæ me inhonorant & quæ scelestæ sunt.
Illum contra alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
Enimvero ego tibi fili veritatem dicam.
Quinquaginta tibi sunt in domibus mulieres
Famulæ, quas quidem opera docuimus operari,
Lanasque carpere, & servitutem tolerare:
Harum duodecim omnes impudentiam ingressæ sunt,
Neque me honorantes neque ipsam Penelopen.
Telemachus autem nuper quidem adolevit, neque ipsum mater
Imperare sivit in famulis mulieribus.
Sed age ego ascendens cœnaculum stupendum,
Dicam tuæ uxori, cui aliquis deus somnum immisit.
Hanc autem respondens allocutus est prudens Ulysses:
Nondum illam excita. tu autem huc dic mulieribus
Venire quæ antea indecora patrabant.
Sic dixit: anus autem per domum exivit,
Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundum.
At ipse Telemachum & bubulcum & subulcum
Ad se vocans, verbis velocibus alloquebatur:

In-

Ἄρχετε νῦν νέκυας φορέειν, καὶ αὖωχθε γυναῖκας·
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Τέδαπ καὶ ἀπόγγοισι πολυτρήτοισι καθαίρειν.
Αὐτὰρ ἐπὶ δὴ πάντα δόμον καπνοχοήσασθε,
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐυσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς
Θυνέμεναι ξίφεσιν πανυπέρτατον, εἰσόκε πασῶν
Ψυχὰς ἐξαφέλοισθε, καὶ ἐκλελάθοιντ' Ἀφροδίτης
Τίλιν ἀρ' ὑπὸ μνηστῆρσιν ἔχον, μίσγοντό τε λάθρη.
Ὣς ἔφαθ'. αἱ δὲ γυναῖκες ἀολλέες ἦλθον ἅπασαι,
Αἰνὺν ὀλοφυρόμεναι, θαλερὸν κατὰ δάκρυ χέουσαι.
Πρῶτα μὲν ὃν νέκυας φόρεον κατατεθνειῶτας,
Κάδδ' ἀρ' ὑπ' αἰθούσῃ θέσαν ἐυερκέος αὐλῆς,
Ἀλλήλῃσιν ἐρείδουσαι. σήμαινε δ' Ὀδυσεύς
Αὐτὸς ἐπιστέρχων· ταὶ δ' ἐκφόρεον καὶ ἀνάγκῃ.
Αὐτὰρ ἔπειτα θρόνους περικαλλέας ἠδὲ τραπέζας
Τέδαπ καὶ ἀπόγγοισι πολυτρήτοισι κάθαιρον.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Λίστροισιν δάπεδον πύκα ποιητοῖο δόμοιο
Ξύον· ταὶ δ' ἐφόρεον δμωαί, θέσαν δὲ θύραζε.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πᾶν μέγαρον διεκοσμήσαντο,
Δμωὰς ἐξαγαγόντες ἐυσταθέος μεγάροιο,
Μεσσηγύς τε θόλου καὶ ἀμύμονος ἕρκεος αὐλῆς,
Εἶλεον εὐ στείνει, ὅθεν ἦεν ἀλύξαι.
Τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν,
Μὴ μὲν δὴ καθαρῷ θανάτῳ ἀπὸ θυμὸν ἑλοίμην
Τάων αἳ δὴ ἐμῇ κεφαλῇ κατ' ὀνείδεα χεῦαν,
Μητέρι θ' ἠμετέρῃ, παρά τε μνηστῆρσιν ἴσαον.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ πεῖσμα νεὼς κυανοπρῴροιο
Κίονος ἐξάψας μεγάλης, περίβαλε θόλοιο,
Τῷ ὅσ' ἐπενπύσας, μήπως ποσὶν ἅδας ἵκηται.
Ὣς δ' ὅτ' ἀὼ ἢ κίχλαι πανυπτέροι ἠὲ πέλειαι
Ἕρκει ἐνιπλήξωσι, τόθ' ἑστήκει ἐνὶ θάμνῳ,
Αὐλιν ἑσιέμεναι, συγερὸς δ' ὑπεδέξατο κοῖτος.
Ὣς αἵγ' ἑξείης κεφαλὰς ἔχον, ἀμφὶ δὲ πάσαις
Δειρῇσιν βρόχοι ἦσαν, ὅπως ὀϊκιστα θάνοιεν.
Ἤσπαιρον δὲ πόδεσσι μίνυνθά περ, οὐ μάλα δηρόν.
Ἐκ δὲ Μελάνθιον ἦγον ἀνὰ πρόδυρόν τε καὶ αὐλήν·
Τῶ δ' ἀπὸ μὲν ῥῖνάς τε καὶ οὔατα νηλεῖ χαλκῷ

Τάμ-

Incipite nunc mortuos portare, & jubete mulieres:
At poſtea ſedilia pulchra & menſas
Aqua & ſpongiis cavernoſis purgare.
At poſtquam totam domum ornaveritis,
Famulas educentes ſtabili domo,
Inter tholum & bonum ſeptum atrii
Ferite enſibus longis, donec omnium
Animas auferatis, & obliviſcantur Veneris
Quam a procis habebant, coibantque clam.
Sic dixit. mulieres autem confertæ venerunt omnes,
Graviter lamentantes, teneram lacrymam fundentes.
Primum quidem cadavera portabant mortua,
Subque porticu depoſuerunt bene ſepti atrii,
Sibi invicem innitentes. imperabat autem Ulyſſes
Ipſe urgens: illæ autem exportabant etiam coactu.
At poſtea ſedilia pulchra & menſas
Aqua & ſpongiis cavernoſis purgarunt.
At Telemachus & bubulcus & ſubulcus
Raſtris pavimentum fabrefactæ domus
Stringebant: exportabant autem famulæ, ponebantque foris.
At poſtquam omnem domum ornaverunt,
Famulas educentes ſtabili domo,
Inter tholum & bonum ſeptum atrii,
Cogebant in anguſto, unde nequaquam licebat effugere.
His autem Telemachus prudens incepit dicere:
Non quidem jam pura morte animam auferam
Harum quæ meo capiti opprobria offuderunt,
Matrique meæ, apudque procos dormiebant.
Sic dixit: & funem navis nigræ
Ex columna aptans magna, circumjecit tholo,
Alte extendens, ne qua pedibus ſolum tangeret.
Sicut autem quando vel turdeæ patulæ alis vel columbæ
Reti impingunt, quod ſtat in fruticeto,
Diverſorium intrantes, triſte autem ſuſcipit cubile:
Sic hæ ordine capita habebant, circum autem omnibus
Colla laquei erant, ut miſerrime morerentur.
Palpitabant autem pedibus paululum non adeo diu.
Eduxerunt autem Melanthium in veſtibulumque & atrium:
Eique nares & aures ſævo ferro

Am-

Τάμνον· μήδεά τ' ἐξέρυσαν κυσὶν ὠμὰ δάσασθαι,
Χεῖράς τ' ἠδὲ πόδας κόπτον κεκοπόσι θυμῷ.
Οἱ μὲν ἔπειτ' ἀπονιψάμενοι χεῖράς τε πόδας τε,
Εἰς Ὀδυσῆα δόμονδε κίον· τετέλεστο δὲ ἔργον.
Αὐτὰρ ὅγε προσέειπε φίλῳ τροφὸν Εὐρύκλειαν,
Οἷσε θέειον γρηῦ κακῶν, ἄπος, οἷσε δέ μοι πῦρ,
Ὄφρα θειώσω μέγαρον· σὺ δὲ Πηνελόπειαν
Ἐλθεῖν ἐνθάδ' ἄνωχθι σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν·
Πάσας δ' ὅτρυνον δμωὰς κατὰ δῶμα νέεσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ναὶ δὴ ταῦτά γε τέκνον ἐμὸν κατὰ μοῖραν ἔειπες.
Ἀλλ' ἄγε τοι χλαῖναν τε χιτῶνά τε εἵματ' ἐνείκω.
Μηδ' ὦπω ῥάκεσιν πεπυκασμένος ὤρεας ὤμους
Ἕσταθ' ἐνὶ μεγάροισι· νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη.
Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Πῦρ νῦν μοι πρώτιστον ἐνὶ μεγάροισι γενέσθω.
Ὣς ἔφαθ'· ὑπὸ δ' ἀπίθησε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Ἤνεγκεν δ' ἄρα πῦρ καὶ θεῖον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Εὖ διεθείωσεν μέγαρον καὶ δῶμα καὶ αὐλήν.
Γρηῢς δ' αὖτ' ἀνέβη διὰ δώματα καλὰ Ὀδυσῆος,
Ἀγγελέουσα γυναιξὶ, καὶ ὀτρυνέουσα νέεσθαι.
Αἱ δ' ἴσαν ἐκ μεγάροιο, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσαι.
Αἱ μὲν ἄρ' ἀμφεχέοντο καὶ ἡπάζοντ' Ὀδυσῆα,
Καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλήν τε καὶ ὤμους,
Χεῖράς τ' ἀινύμεναι. τὸν δὲ γλυκὺς ἵμερος ἦρει
Κλαυθμῶ καὶ στοναχῆς· γίνωσκε δ' ἄρα φρεσὶ πάσας.

Amputarunt: genitaliaque extraxerunt canibus cruda comedenda,
Manuſque & pedes inciderunt irato animo.
Hi quidem poſtea abluti manuſque pedeſque,
Ad Ulyſſem in domum iverunt: conſummatumque eſt opus:
At hic alloquebatur dilectam nutricem Eurycleam: 480
Fer ſulfur anus malorum medelam, ferque mihi ignem,
Ut ſuffiam domum. tu autem Penelopen
Venire huc jube cum ancillis mulieribus.
Omnes autem hortare famulas per domum venire.
Hunc autem rurſus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea. 485
Næ jam hæc fili mi pro decenti locutus es.
Sed age lænamque tunicamque veſtimenta feram.
Neque ſic pannis tectus latos humeros
Sta in domibus. indignum enim eſſet.
Hanc autem rurſus allocutus eſt prudens Ulyſſes: 490
Ignis nunc mihi primum in domibus fiat.
Sic dixit. neque non obedivit dilecta nutrix Euryclea:
Portavit autem ignem & ſulfur: at Ulyſſes
Bene adolevit ædes & domum & aulam.
Anus autem rurſus aſcendit per domos pulchras Ulyſſis, 495
Nunciatura mulieribus, & hortatura ad eundum.
Illæ autem iverunt ex domo, tædas in manibus tenentes.
Illæ quidem circumfundebantur & ſalutabant Ulyſſem;
Et oſculabantur amplectentes caputque & humeros,
Manuſque capientes. hunc autem dulce deſiderium cepit 500
Fletus & ſuſpirii. cognoſcebat autem animo omnes.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ψ.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως πρὸς τὴν γυναῖκα, καὶ τῶν τῆς πλάνης διηγημάτων ἀνακεφαλαίωσις, καὶ Ὀδυσσέως καὶ Τηλεμάχου μετὰ τῶν οἰκείων ἔξοδος.

Ψῆ δ' ἀναγνωρίζει πόσιν ὃν ποτε Πηνελόπεια.

Γρηὺς δ' εἰς ὑπερῷ' ἀνεβήσατο καγχαλόωσα,
Δεσποίνῃ ἐρέουσα φίλον πόσιν ἔνδον ἐόντα.
Γήραϊ δ' ἐρρώσαντο, πόδες δ' ὑπερικταίνοντο.
Στῆ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν,
Ἔγρεο Πηνελόπεια, φίλον τέκος, ὄφρα ἴδηαι
Ὀφθαλμοῖσι σοῖσι τά τ' ἔλδεαι ἤματα πάντα.
Ἦλθ' Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται ὀψὲ περ ἐλθών.
Μνηστῆρας δ' ἔκτεινεν ἀγαυοὺς, οἳ δ' ἔον οἶκον
Κήδεσκον, καὶ κτήματ' ἔδον, βιόωντό τε παῖδα.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, μάργην σε θεοὶ θέσαν· οἵτε δυώνται
Ἄφρονα ποιῆσαι, καὶ ἐπίφρονά περ μάλ' ἐόντα,
Καί τε χαλιφρονέοντα σαοφροσύνης ἐπέβησαν·
Οἵ σέ περ ἔβλαψαν· πρὶν δὲ φρένας αἰσίμη ἦσθα.
Τίπτέ με λωβᾶαι πολυπενθέα θυμὸν ἔχουσαν,
Ταῦτα παρὲξ ἐρέουσα; καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνεγείρεις
Ἡδέ', ὅς μ' ἐπέδησε φίλα βρέφαρ' ἀμφικαλύψας;
Οὐ γάρ πω τοιόνδε κατέδραθον, ἐξ ὅ Ὀδυσσεὺς
Ὤιχετ' ἐποψόμενος κακοίλιον ὄνομα τοῦ.
Ἀλλ' ἄγε νῦν κατάβηθι, καὶ ἄλλοθεν ἔρχεο μέγαρόνδε.
Εἰ γάρ τίς μ' ἄλλη γε γυναικῶν αἵ μοι ἔασι,
Ταῦτ' ἐλθοῦσ' ἤγγειλε, καὶ ἐξ ὕπνου μ' ἀνέγειρε,
Τῷ κε πάχα συγερῶς μιν ἐγὼν ἀπεπεμψα νεέσθαι
Αὖτις ἔσω μεγάρων· σὲ δὲ καὶ τό γε γῆρας ὀνήσει.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὔτ' σε λωβεύω, τέκνον φίλον· ἀλλ' ἔτυμόν τοι

Ἦλθ'

ODYSSEÆ HOMERI

XXIII. LIBRI

Argumentum.

AGnitio Ulyſſis apud uxorem, & erroris narrationum ſumma, & Ulyſſis & Telemachi cum domeſticis exitus.

†. Agnoſcit maritum ſuum tandem Penelope.

ANus autem cœnaculum aſcendit cachinnans,
Heræ dictura dilectum maritum intus eſſe.
Genua autem properabant, pedeſque agitabantur:
Stetit autem ſuper capite, & ipſam allocuta eſt:
Surge Penelope dilecta filia, ut videas
Oculis tuis quæ cupis dies omnes.
Venit Ulyſſes, & domum ingreſſus eſt ſero licet veniens.
Procos autem interfecit ſuperbos qui ejus domum
Contriſtabant, & poſſeſſiones comedebant, violabantque filium.
Hanc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Nutrix dilecta, inſanam te dii fecerunt: qui poſſunt
Inſipientem facere, & prudentem admodum,
Et inſipientem prudentiam inire fecerunt:
Qui te læſerunt: antea autem mente bona eras.
Cur me contumelia afficis perdolentem animum habentem,
Hæc aliorſum dicens? & ex ſomno ſuſcitas
Dulci, qui me vinxerat meas palpebras complexus?
Nunquam enim ſic dormivi, ex quo Ulyſſes
Ivit viſurus malum Ilium infandum.
Sed age nunc deſcende, & retro vade in domum.
Si enim aliqua me alia mulierum, quæ mihi ſunt,
Hæc veniens nunciaſſet, & ex ſomno excitaſſet,
Ideo mox duriter ipſam ego remiſiſſem ire
Rurſus intra domos: te autem in hoc quidem ſenectus juvat.
Hanc autem rurſus allocuta eſt dilecta nutrix Euryclea:
Non te contumelia afficio filia dilecta: ſed vere tibi

Ἦλθ' Ὀδυσσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύω.
Οἱ ξεῖνον, τὸν πάντες ἀτίμων ἐν μεγάροισι·
Τηλέμαχον δ' ἄρα μιν πάλαι ἤδεν ἐόντα.
Ἀλλὰ σαοφροσύνῃσι νοήμασι πατρὸς ἑκάστου,
Οὔρῃ αὐδρῶν ἵσασπε βίλυ ὑπερμενεόντων.
Ὣς ἔφαθ'. ἡ δ' ἐχάρη, καὶ ἀπὸ λέκτροιο θορεῖσα
Γρηὺς περιπλέχθη, βλεφάρων δ' ἄπο δάκρυον ἧκε·
Καί μιν φωνήσασ' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Εἰ δ' ἄγε δή μοι μᾶϊα φίλη νημερτὲς ἔνιαπε,
Εἰ ἐτεὸν δὴ οἶκον ἱκάνεται, ὡς ἀγορεύεις,
Ὅππως δὴ μνηστῆρσιν ἀναιδέσι χεῖρας ἐφῆκε
Μεῖνον ἐών, οἱ δ' αἰεὶ ἀολλέες εἴδον ἔμιμνον.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Οὐχ ἴδον, ἐ πυθόμην, ἀλλὰ σόνον οἶον ἄκουον
Κτενομένων· ἡμεῖς δὲ μυχῷ θαλάμων εὐπήκτων
Ἥμεθ' ἀτυζόμεναι, σανίδες δ' ἔχον εὖ ἀραρυῖαι.
Πρίν γ' ὅτε δή με σὸς υἱὸς ἀπὸ μεγάροιο κάλεσσε
Τηλέμαχος· τὸν γάρ ῥα πατὴρ προέηκε καλέσσαι.
Εὗρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα μετὰ κταμένοισι νέκυσσιν
Ἑστάθ'· οἱ δέ μιν ἀμφὶ κραταιπέδον ἄλλοι ἔχοντες,
Κεῖντ' ἐπ' ἀλλήλοισιν. ἰδοῦσά κε θυμὸν ἰάνθης
Αἵματι καὶ λύθρῳ πεπαλαγμένον, ὥσε λέοντα.
Νῦν οἱ μὲν δὴ πάντες ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσιν
Ἀθρόοι· αὐτὰρ ὁ δῶμα θεείῃται περικαλὲς,
Πῦρ μέγα κηάμενος. σὲ δέ με προέηκε καλέσσαι.
Ἀλλ' ἕπεο, ὄφρα σφῶϊν εὐφροσύνης ἐπιβῆτον
Ἀμφοτέρω φίλον ἦτορ. ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε.
Νῦν δ' ἤδη τόδε μακρὸν ἐέλδωρ ἐκτετέλεσται.
Ἦλθε μὲν αὐτὸς ζωὸς ἐφέστιος, εὗρε δὲ καὶ σὲ
Καὶ παῖδ' ἐν μεγάροισι· κακῶς δ' οἵπερ μιν ἔμελλον
Μνηστῆρες, τοὺς πάντας ἐτίσατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ.
Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Μᾶϊα φίλη, μή πω μέγ' ἐπεύχεο καγχαλόωσα.
Οἶσθα γὰρ ὥς κ' ἅπασι σὺν μεγάροισι φανείη
Πᾶσι, μάλιστα δ' ἐμοί τε καὶ υἷϊ τὸν τεκόμεσθα.
Ἀλλ' ἐκ ἔσθ' ὅδε μῦθος ἐτήτυμος, ὡς ἀγορεύεις·
Ἀλλά τις ἀθανάτων κτεῖνε μνηστῆρας ἀγαυοὺς,
Τ'βριν ἀγασσάμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Οὔτινα γὰρ θέσκον ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,

Οὐ

Venit Ulyſſes, & domum ingreſſus eſt, ſicut dico.
Ille hoſpes, quem omnes ignominia afficiebant in ædibus:
Telemachus quidem eum olim ſciverat intus eſſe.
Sed prudens cogitationes patris occultabat,
Ut virorum puniret violentiam ſuperborum:
Sic dixit. illa autem lætata eſt, & lecto proſiliens
Anum complexa eſt, a palpebris autem lacrymas miſit:
Et ipſam loquens verbis velocibus allocuta eſt:
Eja age jam mihi nutrix dilecta verum dic,
Si vere jam domum venit, ut ais,
Quomodo ſcilicet procis impudentibus manus immiſit
Solus cum eſſet, illi enim ſemper conferti intus manebant.
Hanc autem rurſus alloquebatur dilecta nutrix Euryclea:
Non vidi, non audivi, ſed genitum & *tumultum* ſolum audiebam
Interfectorum: nos autem in ſeceſſu thalamorum compagibus aptorum
Sedebamus turbatæ, januæque *nos* tenebant aptæ *i. e. clauſæ:*
Antequam me tuus filius a domo vocavit
Telemachus: hunc enim pater præmiſerat vocare.
Inveni poſtea Ulyſſem inter cæſos mortuos
Stantem: ſolidum pavimentum tenentes,
Jacebant unus ſuper altero. tu videns animo exhilarata fuiſſes
Sanguine & cruore fœdatum tanquam leonem.
Nunc hi quidem jam omnes in atrienſibus januis
Congregati: at ipſe domum ſuffit perpulchram,
Ignem magnum accendens. te autem me miſit vocare.
Sed ſequere, ut vobis lætitia imbuatis
Ambo dilectum cor. quoniam mala multa paſſi eſtis.
Nunc autem jam hoc longum deſiderium perfectum eſt.
Venit quidem ipſe vivus domum redux, invenit autem & te
Et filium in ædibus: male autem qui ei faciebant
Proci, eos omnes punivit ſua in domo.
Hanc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope:
Nutrix dilecta, nondum magnopere glorieris ridens.
Scis enim quod gratus in domo appareret
Omnibus, maxime autem mihique & filio quem genuimus.
Sed non eſt hoc verbum verum, ſicut dicis:
Sed aliquis immortalium interfecit procos ſuperbos,
Ob injuriam indignatus triſtem & mala opera.
Haud quenquam enim æſtimabant terreſtrium hominum,

Οὐ κακὸν, ὐδὲ μεὺ ἐσθλὸν, ὅπις σφέας ἱκαφίκοιτο·
Τῷ δι' ἀπασθαλίας ἔπαθον κακόν. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὤλεσε πλεῖστον νόστον Ἀχαιίδος, ὤλεσε δ' αὐτός.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα φίλη τροφὸς Εὐρύκλεια,
Τέκνον ἐμὸν, ποῖόν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων;
Ἧ πόσιν οὖδον ἐόντα παρ' ἐσχάρῃ ὄφρα τάχιστα
Οἴκαδ' ἐλθέσθαι; θυμὸς δέ τοι αἰεὶ ἄπιστος.
Ἀλλ' ἄγε τοι κῆρ σῆμα ἀριφραδὲς ἄλλο τι εἴπω
Οὐλὴν, τὴν ποτέ μιν σῦς ἤλασε λάβρῳ ὀδόντι,
Τὴν ἀπονίζουσα φρασάμην. ἤθελον δέ σοι αὐτὴ
Εἰπέμεν· ἀλλά με κεῖνος ἐλῶν ἐπὶ μάσσακα χερσὶν
Οὐκ ἔα εἰπέμεναι, πολυϊδρείῃσι νόοιο.
Ἀλλ' ἕπευ· αὐτὰρ ἐγὼν ἐμέθεν περιδώσομαι αὐτῆς,
Αἰ κέν σ' ἐξαπάφω, κτεῖναί μ' οἰκτίστῳ ὀλέθρῳ.
Τὴν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα περίφρων Πηνελόπεια,
Μαῖα φίλη, χαλεπόν σε θεῶν ἀλιγγενετάων
Δῖαι ἔρυσθαι, μάλα περ πολυΐδριν ἐοῦσαν.
Ἀλλ' ἔμπης ἴομεν μετὰ παῖδ' ἐμὸν, ὄφρα ἰδωμαι
Ἄνδρας μνηστῆρας τεθνηότας, ἠδ' ὃς ἔπεφνεν.
Ὣς φαμένη, κατέβαιν' ὑπερῴϊα· πολλὰ δέ οἱ κὴρ
Ὥρμαιν', ἢ ἀπάνευθε φίλον πόσιν ἐξερεείνοι,
Ἦ παρστᾶσα κύσαι κάρη καὶ χεῖρε λαβοῦσα.
Ἡ δ' ἐπεὶ εἰσῆλθεν καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδὸν,
Εἷζετ' ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐναντίον ἐν πυρὸς αὐγῇ,
Τοίχῳ τῷ ἑτέρῳ· ὁ δ' ἄρα πρὸς κίονα μακρὸν
Ἧστο κάτω ὁρόων, ποτιδέγμενος εἴ τί μιν εἴποι
Γφθίμη παράκοιτις, ἐπεὶ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν.
Ἡ δ' ἄνεω δὴ ἧστο, πάφος δέ οἱ ἦτορ ἵκανεν.
Ὁτὲ δ' ἄμοτε μέν μιν ἐνωπιδίως ἐσίδεσκεν,
Ἄλλοτε δ' ἀγνώσασκε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχουσα.
Τηλέμαχος δ' ἐνένιπεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε,
Μῆτερ ἐμὴ, δύσμητερ, ἀπηνέα θυμὸν ἔχουσα,
Τίφθ' ὧπα πατρὸς νοσφίζεαι, οὐδὲ παρ' αὐτὸν
Ἑζομένη μύθοισιν ἀνείρεαι οὐδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ μέν κ' ἄλλη γ' ὧδε γυνὴ στεπτλήσι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφεσταίη, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἐλθοι ἐεικοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Σοὶ δ' αἰεὶ κραδίη στερεωτέρη ἐστὶ λίθοιο.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,

Non malum neque quidem bonum, quicunque ad ipſos venerunt:
Ideo ob ſcelera paſſi ſunt malum. at Ulyſſes
Perdidit longe reditum ab Achaia, periitque ipſe.
Huic autem poſtea reſpondit dilecta nutrix Euryclea:
Filia mea, quale tibi verbum excidit ſepto dentium?
Quæ maritum qui intus eſt apud focum, nunquam dicis
Domum eſſe venturum? animus autem tibi ſemper incredulus.
Sed age tibi & ſignum permaniſeſtum aliud quoddam dicam:
Cicatricem, quam quondam ei ſus inflixit albo dente,
Hanc abluens agnovi, volebam autem tibi ipſa
Dicere: ſed me ille capiens in ore manibus,
Non ſinebat dicere, aſtutia mentis.
Sed ſequere: at ego *tecum* de me conditionem inibo ipſa,
Si te decepero, ut interficias me miſerrima morte.
Illi reſpondit poſtea prudens Penelope:
Nutrix dilecta, difficile te eſt deorum immortalium
Conſilia tenere, *ita eſt noſſe*, valde licet multiſciam.
Sed tamen eamus ad filium, ut videam
Viros procos interfectos, & qui interfecit.
Sic dicens, deſcendit de cœnaculo: multa autem ei cor
Movebat, an eminus dilectum maritum interrogaret,
An aſtans oſcularetur caput & manus capiens.
Hæc autem poſtquam ingreſſa eſt & tranſivit lapideum limen,
Sedit poſtea Ulyſſi ex adverſo in ignis ſplendore,
Parietis alterius: ille autem ad columnam longam
Sedebat deorſum ſpectans ſi quid ipſi dicat
Fortis uxor, poſtquam videbat oculis.
Hæc autem tacita diu ſedit, ſtupor autem ei cor cepit.
Oculis autem aliquando ipſum obtutu aſpiciebat,
Aliquando autem ignorabat mala corpori veſtimenta habentem.
Telemachus autem increpabat, verbumque dixit, & compellabat:
Mater mea mala mater, ſævum animum habens,
Cur ſic a patre ſepararis, neque apud ipſum
Sedens verbis interrogas neque ſcrutaris?
Non quidem alia ſic mulier toleranti animo
Viro abſiſteret, qui ei multa perpeſſus
Veniſſet vigeſimo anno in patriam terram.
Tibi autem ſemper cor durius eſt lapide.
Hunc autem rurſus alloquebatur prudens Penelope.

Τέκνον ἐμὸν, θυμός μοι ἐνὶ στήθεσσι πέδυπεν.
Οὐδέ τι προσφάσθαι δύναμαι ἔπος, οὐδ' ἐρέεσθαι,
Οὐδ' εἰς ὦπα ἰδέσθαι ἐναντίον. εἰ δ' ἔτεόν δὴ
Εἶς Ὀδυσεύς, καὶ οἶκον ἱκάνεται, ἢ μάλα νῶϊ
Γνωσόμεθ' ἀλλήλω καὶ λώϊον. ἔστι γὰρ ἡμῖν
Σήματ' ἃ δὴ καὶ νῶϊ κεκρυμμένα ἴδμεν ἀπ' ἄλλων.
Ὣς φάτο. μείδησεν δὲ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Τηλέμαχ', ἦτοι μητέρ' ἐνὶ μεγάροισιν ἔασον
Πειράζειν ἐμέθεν· πάχα δὲ φράσεται καὶ ἄριον.
Νῦν δ' ὅτι ῥυπόω, κακὰ δὲ χροῒ εἵματα εἶμαι,
Τὼνεκ' ἀπημάζει με, καὶ ἄφρονα φησὶ τὸν εἶναι.
Ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ὄχ' ἄριστα γένηται.
Καὶ γάρ τὶς θ' εἷα φῶτα κατακτείνας ἐνὶ δήμῳ,
Ὧ μὴ πολλοὶ ἔασιν ἀποινῆτῆρες ὀπίσσω,
Φεύγει, πήξ τε πρόλιπών καὶ πατρίδα γαῖαν.
Ἡμεῖς δ' ἔρμα πόληος ἀπέκταμεν, οἳ μέγ' ἄριστοι
Κούρων ἐν Ἰθάκῃ. τῷ σε φράζεσθαι αὔωγα.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Αὐτὸς ταῦτά γε λῷστε πάτερ φίλε. σοὶ γὰρ ἀρίστῳ
Μῆτιν ἐπ' ἀνδρώπως φάσ' ἔμμεναι, οὐδέ κέ τίς τι
Ἄλλος ἀνὴρ ἐρίσειε καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἡμεῖς δὲ μεμαῶτες ἄμ' ἑψόμεθ', οὐδέ τι φημι
Ἀλκῆς δαήσεσθαι, ὅση δύναμίς γε πάρεστι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ ἔσσεσθαι ἄριστα.
Πρῶτα μὲν ἀρ λύσασθε, καὶ ἀμφιέσασθε χιτῶνας,
Δμωάς τ' ἐν μεγάροισιν ἀνώγετε εἵματ' ἐλέσθαι.
Αὐτὰρ θεῖος ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λιγείαν
Ἡμῖν ἡγείσθω φιλοπαίγμονος ὀρχηθμοῖο,
Ὥς κεν τις φαίη γάμον ἔμμεναι, ἠὲ θύρηθεν
Ἢ αὐ ὁδὸν σίχων, ἢ οἳ περιναιετάουσιν.
Μὴ πρόσθε κλέος ἀρὺ φόνου κατὰ ἄστυ γένηται
Ἀνδρῶν μνηστήρων, πρίν γ' ἡμέας ἐλθέμεν ἔξω
Ἀγρὸν ἐς ἡμέτερον πολυδένδρεον· ἔνθα δ' ἔπειτα
Φρασσόμεθ', ὅ, τί κε κέρδος Ὀλύμπιος ἐγγυαλίξῃ.
Ὣς ἔραθ'. οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον ἠδ' ἐπίθοντο.
Πρῶτα μὲν ἐν λύσαντο, καὶ ἀμφιέσαντο χιτῶνας.
Ὥπλισθεν δὲ γυναῖκες, ὁ δ' ἕλετο θεῖος ἀοιδὸς

Φόρ-

Fili mi, animus mihi in pectoribus ſtupet.
Neque alloqui poſſum verbis, neque interrogare,
Neque in vultum videre contra. ſi autem revera ſcilicet
Eſt Ulyſſes, & domum venit, certe prorſus nos
Cognoſcemur inter nos & melius. ſunt enim nobis
Signa quæ ſcilicet & nos abſcondita ſcimus ab aliis.
Sic dixit. riſit autem pertolerans dius Ulyſſes,
Statim autem Telemachum verbis velocibus alloquebatur:
Telemache, equidem matrem in domibus ſine
Tentare me: forſan antem agnoſcet & melius.
Nunc autem quia ſqualleo, turpique corpus amictu ſum amictus,
Ideo non æſtimat me, & nondum fatetur ipſum eſſe.
Nos autem conſultemus ut plane optime fiat.
Etenim aliquis uno viro interfecto in populo,
Cui non multi ſint adjutores retro,
Fugit, affineſque relinquens & patriam terram:
Nos autem columen civitatis interfecimus, qui erant longe optimi
Juvenum in Ithaca: ideo conſulere jubeo.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Ipſe hæc videas pater dilecte. tuum enim optimum
Conſilium in hominibus dicunt eſſe, neque quiſquam tibi
Alius vir certet mortalium hominum.
Nos autem prompti ſimul ſequemur, negoque
Fortitudine me aliis ſecundum fore, quanta quidem potentia adeſt.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt dives conſiliis Ulyſſes;
Tibi enim ego dicam ut mihi videtur eſſe optimum:
Primum quidem lavamini & induimini veſtes,
Famuluſque in domibus jubete veſtimenta capere.
At divinus cantor tenens citharam ſtridulam
Nobis præeat amatrice ludorum ſaltatione,
Ut aliquis autumet nuptias eſſe, extra audiens,
Vel per viam ambulans, aut qui circum habitant:
Ne antea fama lata cædis in urbe fiat
Virorum procorum, quam nos exeamus extra
Agrum in noſtrum arboriferum: illic autem poſtea
Conſultabimus quod utile Olympius præbebit.
Sic dixit. hi autem hunc omnino & audiverunt & *ei* paruerunt.
Primum igitur lavabantur, & induebant tunicas:
Adornabanturque mulieres. ipſe autem cepit divinus cantor

Ci-

Φόρμιγγα γλαφυρὴν, ἐν δέ σφισιν ἦμαρ ὄρσεν
Μολπῆς τε γλυκερῆς τε ἀμύμονος θ' ὁρχηθμοῖο.
Τοῖσιν δὲ μέγα δῶμα περιστοναχίζετο ποσσὶν
Ἀνδρῶν παιζόντων καλλιζώνων τε γυναικῶν.
Ὣς δέ τις εἰπέσκε δόμων ἔκτοσθεν ἀκούων,
Ἦ μάλα δή τις ἔγημε πολυμνήστην βασίλειαν.
Σχετλίη, οὐδ' ἔτλη πόσιος ἧς κεδνὸν ἀεθλὸν
Εἴρυσθαι μέγα δῶμα διαμπερὲς, ὄφρ' ἂν ἵκοιτο.
Ὣς ἄρα τις εἶπεσκε· τὰ δ' οὐκ ἴσαν ὡς ἐτέτυκτο,
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆα μεγαλήτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ
Εὐρυσθὴς ταμίη λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δέ μιν φᾶρος καλὸν βάλεν ἠδὲ χιτῶνα.
Αὐτὰρ κακκεφαλῆς χεῦεν πολὺ κάλλος Ἀθήνη,
Μείζονά τ' εἰσιδέειν καὶ πάσσονα· κὰδδὲ κάρητος
Οὔλας ἧκε κόμας ὑακινθίνῳ ἄνθει ὁμοίας.
Ὡς δ' ὅτε τις χρυσὸν περιχεύεται ἀργύρῳ ἀνὴρ
Ἰδρείς, ὃν Ἥφαιστος δέδαεν καὶ Παλλὰς Ἀθήνη
Τέχνῃσι παντοίῃσι, χαρίεντα δὲ ἔργα τελείει,
Ὡς μὲν τῷ περίχευε χάριν κεφαλῇ τε καὶ ὤμοις.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ δίμοις ἀθανάτοισιν ὁμοῖος·
Ἂψ δ' αὖτις κατ' ἄρ' ἕζετ' ἐπὶ θρόνου ἔνθεν ἀνέστη,
Ἀντίον ἧς ἀλόχου· καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δαιμονίη, περί σοί γε γυναικῶν θηλυτεράων
Κῆρ ἀτέραμνον ἔδηκαν ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες.
Οὐ μέν κ' ἄλλη ὧδε γυνὴ τετληότι θυμῷ
Ἀνδρὸς ἀφεσσαίη, ὃς οἱ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἔλθοι εἰκοστῷ ἔτεϊ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἄγε μοι μαῖα στόρεσον λέχος, ὄφρα καὶ αὐτὸς
Λέξομαι. ἦ γὰρ τῇγε σιδήρεος ἐν φρεσὶ θυμός.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Δαιμόνι', ὅτ' ἄρ τι μεγαλίζομαι, οὐδ' ἀθερίζω,
Οὐδὲ λίην ἄγαμαι· μάλα δ' εὖ οἶδ' οἷος ἔησθα
Ἐξ Ἰθάκης ἐπὶ νηὸς ἰὼν δολιχηρέτμοιο.
Ἀλλ' ἄγε οἱ στόρεσον πυκινὸν λέχος Εὐρύκλεια
Ἐκτὸς ἐϋσταθέος θαλάμου, τὸν ῥ' αὐτὸς ἐποίει.
Ἔνθά οἱ ἐκθέσαν πυκινὸν λέχος, ἐμβαλέ τ' οὐλὰ,
Κώεα καὶ χλαίνας καὶ ῥήγεα σιγαλόεντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη πόσιος πειρωμένη. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ὀχθήσας ἄλοχον προσεφώνεε κέδν' εἰδυῖαν,

Citharam concavam, ipſiſque deſiderium movit
Cantuſque dulcis & inculpatæ ſaltationis.
Poſt hæc magna domus reboabat undique pedibus
Virorum lætantium pulchrizonarumque mulierum.
Sic autem aliquis dicebat domos extra audiens:
Nimirum aliquis duxit uxorem multis petitam reginam.
Improba, non ſuſtinuit mariti ſui primi
Servare magnam domum perpetuo, donec veniret.
Sic igitur aliquis dixit, hæc autem neſciebant quomodo ſeſe haberent.
Aſt Ulyſſem magnanimum ſua in domo
Eurynome cuſtos penus lavit, & unxit oleo:
Circum autem ipſum pallium pulchrum jecit & tunicam.
At in capite fudit multam pulchritudinem Minerva,
Majoremque aſpectu & craſſiorem: deque capite
Criſpas *ei* demiſit comas hyacinthi flori ſimiles.
Ut cum quis aurum circumfundit argento vir
Peritus, quem Vulcanus docuit & Pallas Minerva
Artem omnigenam, elegantia autem opera perfecit:
Sic quidem huic circumfudit gratiam capitique & humeris.
E balneo autem exivit corpore immortalibus ſimilis:
Iterum autem rurſus reſedit in ſede unde ſurrexerat,
Contra ſuam uxorem: & ipſam allocutus eſt:
Mirabilis, præ tibi mulieribus fœmineis
Cor durum fecerunt olympias domos habitantes.
Haud quidem alia ſic mulier toleranti animo
A viro abſiſteret, qui ei mala multa perpeſſus
Veniſſet vigeſimo anno in patriam terram.
Sed age mihi nutrix ſterne lectum, ut & ipſe
Dormiam, nam huic quidem ferreus in pectoribus animus.
Illum contra alloquebatur prudens Penelope:
Mirabilis, neque quicquam *me* magnifice effero, neque te parviſacio,
Neque nimis afficior: perquam autem bene ſcio qualis eras
Ex Ithaca in navi iens longis remis inſtructa.
Sed age ei ſterne denſum lectum Euryclea
Extra ſtabilem thalamum, quem quidem ipſe fecit.
Ibi ei expoſito denſo cubili, injicite lectum,
Pelles & lænas & lodices ſtupendos.
Sic dixit maritum tentans. at Ulyſſes
Ingemiſcens uxorem allocutus eſt caſta doctam:

O mu-

Ω γύναι, ἦ μάλα πάντ' ἔπος θυμαλγὲς ἔειπες.
Τίς δέ μοι ἄλλοσε θῆκε λέχος; χαλεπὸν δέ κεν εἶη
Καὶ μάλ' ἐπισταμένῳ, ὅτε μὴ θεὸς αὐτὸς ἐπελθὼν
Ῥηϊδίως ἐθέλων θείη ἄλλῃ ἐνὶ χώρῃ.
Ἀνδρῶν δ' οὐκ ἄν πως ζωὸς βροτὸς, οὐδὲ μάλ' ἠβῶν,
Ῥεῖα μετοχλίσειεν· ἐπεὶ μέγα σῆμα τέτυκται
Ἐν λέχει ἀσκητῷ· τὸ δ' ἐγὼ κάμον, οὐδέ τις ἄλλος.
Θάμνος ἔην τανύφυλλος ἐλαίης ἔρκεος ἐντὸς,
Ἀκμηνὸς θαλέθων· πάχετος δ' ἦν ἠΰτε κίων·
Τῷ δ' ἐγὼ ἀμφιβαλὼν θάλαμον δέμον, ὄφρ' ἐτέλεσσα
Πυκινῇς λιθάδεσσι, καὶ εὖ καθύπερθεν ἔρεψα·
Κωπὰς δ' ἐπέθηκα θύρας πυκινῶς ἀραρυίας·
Καὶ τότ' ἔπειτ' ἀπέκοψα κόμην τανυφύλλου ἐλαίης·
Κορμὸν δ' ἐκ ῥίζης προταμὼν, ἀμφέξεσα χαλκῷ
Εὖ καὶ ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ σταθμὸν ἴθυνα,
Ἑρμῖν' ἀσκήσας· πέτρηνα δὲ πάντα περέτρῳ.
Ἐκ δὲ τῶ ἀρχόμενος λέχος ἔξεον, ὄφρ' ἐτέλεσσα,
Δαιδάλλων χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ ἠδ' ἐλέφαντι,
Ἐκ δ' ἐτάνυσσα ἱμάντα βοὸς φοίνικι φαεινόν.
Οὕτω τοι τόδε σῆμα πιφαύσκομαι· οὐδέ τι οἶδα
Εἴ μοι ἔτ' ἐμπεδόν ἐστι, γύναι, λέχος, ἦέ τις ἤδη
Ἀνδρῶν ἄλλοσε θῆκε ταμὼν ὑπὸ πυθμένα ἐλαίης.
Ὣς φάσαν· τῆς δ' αὐτῇ λύτο γούνατα καὶ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνούσῃ τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Δακρύσασα δ' ἔπειτα ἰθὺς δράμεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
Δειρῇ βάλλ' Ὀδυσῆϊ, κάρη δ' ἐκύσσατο· καὶ δὲ προσηύδα,
Μή μοι Ὀδυσσεῦ σκύζεο, ἐπεὶ τά περ ἄλλα μάλιστα
Ἀνθρώπων πέπυσο· θεοὶ δ' ὤπαζον ὀϊζύν,
Οἵ νῶϊν ἀγάασσαν παρ' ἀλλήλοισι μένοντε
Ἦβης ταρπῆναι, καὶ γήραος οὐδὸν ἱκέσθαι.
Αὐτάρ μὴ νῦν μοι τόδε χώεο μηδὲ νεμέσσα,
Οὕνεκά σ' οὐ τοπρῶτον ἐπεὶ ἴδον, ὣδ' ἀγάπησα.
Αἰεὶ γάρ μοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἐρρίγει μή τίς με βροτῶν ἀπάφοιτ' ἐπέεσσιν
Ἐλθών· πολλοὶ γὰρ κακὰ κέρδεα βάλλονται.
Οὐδέ κεν Ἀργείη Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα
Ἀνδρὶ παρ' ἀλλοδαπῷ ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ,
Εἰ ἦδη ὅ μιν αὖτις ἀρίζηλοι υἷες Ἀχαιῶν
Ἀξέμεναι οἰκόνδε φίλην ἐς πατρίδ' ἔμελλον.

Τὴν

O mulier, certe valde hoc verbum animo *meo* triſte dixiſti.
Quis autem mihi alibi poſuit lectum? difficile enim eſſet
Et perquam bene ſcienti, niſi Deus ipſe veniens
Facile volens poneret alio in loco.
Virorum autem haud quiſquam vivus homo, neque valde vigens,
Facile amoliretur. quoniam magnum ſignum extat
In lecto laborato: id autem ego feci, neque quiſquam alius.
Frutex erat patulus foliis olivæ ſeptum intra,
Vigens, floreſcens: ſpiſſitudine autem erat tanquam columna.
Huic autem ego circumdans thalamum ſtruxi, donec perfeci
Denſis lapidibus, & bene deſuper texi:
Conglutinataſque impoſui januas denſe aptas:
Et tunc poſtea abſcidi comam frondoſæ olivæ:
Truncum autem ex radice incidens, circum polivi ære
Bene & ſcite, & ad amuſſim direxi,
Fulcrum faciens: terebravi autem omnia terebra.
Exque hoc incipiens lectum dolavi, donec perfeci,
Variegans auroque & argento & ebore,
Extra autem extendi pellem bovis purpura ſplendidam.
Sic tibi hoc ſignum dico: neque ſcio
An mihi adhuc incolume eſt, mulier, cubile, aut aliquis jam
Virorum alibi poſuit ſucciſo fundo olivæ.
Sic dixit. ejus illic ſoluta ſunt genua & proprium cor,
Signa recognoſcentis quæ ei certa dixerat Ulyſſes.
Lacrymans autem poſtea recta cucurrit, circumque manus
Collum jecit Ulyſſi, caput autem oſculata eſt: & dixit:
Ne mihi Ulyſſe iraſcere, quoniam in aliis maxime
Hominum prudens fuiſti: dii autem dederunt ærumnam,
Qui nobis inviderunt una manentes
Juventute delectari, & ſenectutis limen attingere.
At ne nunc *ob* hoc iraſcere neque indignare,
Quod te non primum poſtquam vidi, ſic amplexa ſum.
Semper enim mihi animus in pectoribus meis
Horrebat ne me quis hominum deciperet verbis
Veniens. multi enim malas aſtutias cogitant.
Neque Argiva Helena Jove nata
Viro cum externo mixta eſſet amore & lecto,
Si ſciviſſet quod ipſam iterum bellicoſi filii Achivorum
Ducturi domum dilectam in patriam eſſent.

Hanc

Τῷ δ' ἤτοι ῥέξαι θεὸς ὤρορεν ἔργον ἀεικές·
Τῷ δ' ἀτίω ἀ πρόσθεν ἐῷ ἐγκάτθετο θυμῷ
Λυγρῷ, ἐξ ἧς πρῶτα ϗ ἡμέας ἵκετο πεῖσθαι.
Νῶϊ δ' ἐπεὶ ἤδη σήματ' ἀριφραδέως κατέλεξας
Εὐνῆς ἡμετέρης, τῷ ἀ βροτὸς ἄλλος ὀπάπτα,
Ἀλλ' οἷοι σύ τ' ἐγώ τε, ϗ ἀμφίπολος μία μούνη
Ἀκτορίς, (ἣ μοι δῶκε πατὴρ ἔτι δῶρα κιόντι,
Ἣ' νᾶϊν εἴρυτο θύρας πυκινὰ θαλάμοιο)
Πείθεις δή μ' ἀνὼγα θύρας τόσον περ μάλ' ἐόντα.
Ὣς φάτο. τῷ δ' ἔπ μᾶλλον ὑφ' ἵμερον ὦρσε γόοιο·
Κλαῖε δ' ἔχων ἄλοχον θυμαρέα, κέδν' εἰδῆαν.
Ὡς δ' ὅτ' αὖ ἀσπασίως γῆ νηχομένοισι φανείη,
Ὧντε Ποσειδάων ἀέργεα νῆ' εὖϊ πόντῳ
Ῥαίσῃ ἐπιγομένῳ ἀνέμῳ ϗ κύμασι πηχῷ,
Παῦροι δ' ἐξέφυγον πολιῆς ἁλὸς ἠπειρόνδε
Νηχόμενοι, πολλὴ δὲ περὶ χροΐ πέτρφεν ἅλμη,
Ἀσπασίοι δ' ἐπέβαν γαίης, κακότητα φυγόντες·
Ὡς ἄρα τῇ ἀσπαστὸς ἴεν πόσις εἰσορόωσῃ.
Δειρῆς δ' ὄπω πέμπαν ἀφίετο πήχεε λευκώ·
Καί νύ κ' ὀδυρομένοισι φάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
Εἰ μὴ ἄρ' ἄλλ' ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Νύκτα μὲν ἐν περάτῃ δολιχὴν σχέθεν, ἠῶ δ' αὖτε
Ῥύσατ' ἐπ' Ὠκεανῷ χρυσόθρονον, ὄφρ' ἔα ἵππους
Ζεύγνυσθ' ὠκύποδας φάος ἀνθρώποισι φέροντας
Λάμπον ϗ Φαέθοντ', οἵτ' ἠῶ πῶλοι ἄγουσι.
Καὶ τότ' ἄρ' ἰῶ ἄλοχον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γύναι, ἦ γάρ πω πάντων ἐπὶ πείρατ' ἀέθλων
Ἤλθομεν, ἀλλ' ἔτ' ὀπίσθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται
Πολλὸς ϗ χαλεπὸς, τὸν ἐμὲ χρὴ πάντα τελέσσαι.
Ὡς γάρ μοι ψυχὴ μυθήσατο Τειρεσίαο
Ἤματι τῷ ὅτε δὴ κατέβην δόμον Ἄϊδος εἴσω,
Νόστον ἑταίροισιν διζήμενος ἠδ' ἐμοὶ αὐτῷ.
Ἀλλ' ἔρχεο, λέκτρονδ' ἴομεν γύναι, ὄφρα ϗ ἤδη
Ὕπνῳ ὑπὸ γλυκερῷ παρπαλίμεθα κοιμηθέντε.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εὐνὴ μὲν δή σοί γε τόθ' ἕσσεται ὁππότε θυμῷ
Σῷ ἐθέλῃς. ἐπεὶ ἄρ σε θεοὶ ποίησαν ἱκέσθαι
Οἶκον ἐϋκτίμενον ϗ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἐφράσθης, ϗ τοι θεὸς ἐμβάλε θυμῷ,

Εἶπ'

Hanc autem facere Deus impulit opus indecorum:
Hoc autem nocumentum antea non ſuo impoſuerat animo
Grave, ex quo primum & ad nos venit dolor.
Nunc autem poſtquam jam ſigna valde manifeſte dixiſti
Lecti noſtri, quem non homo alius vidit,
Sed ſoli tuque egoque, & ancilla una ſola
Actoris, (quam mihi dedit pater jam huc venienti,
Quæ nobis cuſtodiebat januas denſi cubiculi)
Fidem facis jam meo animo ſævo licet valde.
Sic dixit. illi autem adhuc magis deſiderium movit luctus:
Flebat autem habens uxorem animo dilectam caſta dotem.
Sicut autem quando expectata terra natantibus apparet,
Quorum Neptunus bene factam navem in ponto
Fregerit impulſam vento & fluctu vaſto,
Pauci autem effugiunt canum mare in terram
Natantes, multa autem circa corpus hæſit ſalſugo,
Læti autem adiverunt terram, malum fugientes:
Ita illi gratus erat maritus inſpicienti.
Collo autem nunquam omnino removebat brachia alba:
Et ſane flentibus apparuiſſet roſea digitis Aurora,
Niſi alia cogitaſſet Dea cæſia Minerva.
Noctem quidem in termino longam tenebat, auroram autem rurſus
Servabat in Oceano aurea ſede conſpicuam, neque ſinebat equos
Jungi veloces pedibus, lumen hominibus portantes
Lampum & Phaethonta, qui auroram pulli agunt.
Tunc igitur ſuam uxorem allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O mulier, nondum enim omnium ad fines certaminum
Venimus, ſed adhuc deinceps immenſus labor eſt
Multus & difficilis, quem me oportet omnem perficere.
Sic enim mihi anima dixit Tireſiæ
Die illo quando deſcendi domum Plutonis intra,
Reditum ſociis quærens & mihi ipſi.
Sed veni, ad lectum eamus uxor, ut & jam
Somno ſub dulci delectemur dormientes.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Lectus quidem tibi tunc erit quando animo
Tuo volueris. poſtquam te dii fecerunt venire
Domum bene ædificatam & tuam in patriam terram.
Sed quoniam cognoviſti, & tibi Deus injecit animo,

Εἶπ' ἄγε μοι τὸν ἄεθλον, ἐπεὶ ἢ ὄπισθεν (οἴω)
Πάσομαι. αὐτίκα δ' ἐσὶ δαίμενα ὦκα χέρειον.
Τὼ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Δαιμονίη, τί τ' ἄρ' ὦ με μάλ' ὀτρυνέουσα κελεύεις
Εἰπέμεν; αὐτὰρ ἐγὼ μυθήσομαι, ὃδ' ἐπικόσω.
Οὐ μέν τοι θυμὸς κεχαρήσεται· οὐδὲ γὰρ αὐτὸς
Χαίρω, ἐπὰ μάλα πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄσε' ἄνωγεν
Ἐλθεῖν, ἐὺ χείρεσσιν ἔχοντ' ἐρετμὸν ἄρηρες
Εἰσόκε ἐς ἀφίκωμαι οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν
Ἀνέρες, οὐδέ θ' ἅλεσι μεμιγμένον εἶδαρ ἔδουσιν,
Οὐδ' ἄρα τοί γ' ἴσασι νέας φοινικοπαρήους,
Οὐδ' ἐρετμὰ ἄρηρε, τά τε πτερὰ νηυσὶ πέλονται.
Σῆμα δέ μοι τόδ' ἔειπεν ἀριφραδές· (οὐδέ σε κόσω)
Ὅππότε κεν δή μοι ξυμβλήμενος ἄλλος ὁδίτης
Φήῃ ἀθηρηλοιγὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμῳ ὤμῳ,
Καὶ τότε μ' ἐὺ γαίῃ πήξαντ' ἐκέλευεν ἐρετμὸν,
Ἔρξαντ' ἱερὰ καλὰ Ποσειδάωνι ἄνακτι,
Ἀρνειὸν, ταῦρόν τε, συῶν τ' ἐπιβήτορα κάπρον,
Οἶκαδ' ἀποστείχειν, ἔρδειν θ' ἱερὰς ἑκατόμβας
Ἀθανάτοισι θεοῖσι τοὶ οὐρανὸν ἄρηρε ἔχουσι,
Πᾶσι μάλ' ἑξείης. θάνατος δέ μοι ἐξ ἁλὸς αὐτῷ
Ἀβληχρὸς μάλα τοῖος ἐλεύσεται, ὅς κέ με πέφνῃ
Γήρᾳ ὑπαὶ λιπαρῷ ἀρημένον· ἀμφὶ δὲ λαοὶ
Ὄλβιοι ἔσονται. τὰ δέ μοι φάτο πάντα τελεῖσθαι.
Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια,
Εἰ μὲν δή γήραός γε θοὶ τελέουσιν ἄρηρον,
Ἐλπωρή τοι ἔπειτα κακῶν ὑπάλυξιν ἔσεσθαι.
Ὣς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
Τόφρα δ' ἄρ' Εὐρυνόμη τε ἰδὲ τροφὸς σύντυον εὐνὴν
Ἐσθῆτος μαλακῆς, δαΐδων ὑπολαμπομενάων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τόρεσαν πυκινὸν λέχος ἐκπονέσασα,
Γρηῢς μὲν κίεσα, πάλιν οἰκόνδε βεβήκει.
Τοῖσιν δ' Εὐρυνόμη θαλαμηπόλος ἡγεμόνευεν
Ἐρχομένοισι λέχοσδε, δάος μετὰ χερσὶν ἔχουσα·
Ἐς θάλαμον δ' ἀγαγοῦσα, πάλιν κίεν. οἱ μὲν ἔπειτα
Ἀσπασίως λέκτροιο παλαιοῦ θεσμὸν ἵκοντο.
Αὐτὰρ Τηλέμαχος καὶ βουκόλος ἠδὲ συβώτης
Παῦσαν ἄρ' ὀρχηθμοῖο πόδας, παῦσαν δὲ γυναῖκας·
Αὐτοὶ δ' ἐνάζοντο κατὰ μέγαρα σκιόεντα.

Τὼ

Dic age mihi illud certamen. quoniam & in futurum
(puto)
Audiam: ſtatim autem eſt ſcire non pejus.
Hanc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Mira *mulier*, cur igitur rurſum me valde hortans jubes
Dicere? at ego dicam, neque celabo.
Haud quidem tibi animus lætabitur: neque enim ipſe
Lætor. quoniam admodum multas hominum in urbes jubebat
Venire, in manibus habentem habilem remum:
Donec *ad* eos pervenirem qui ignorant mare
Viros, neque ſalibus mixtam eſcam edunt,
Neque ſciunt naves purpureas roſtris,
Neque habiles remos, qui alæ navibus ſunt.
Signum autem mihi hoc dixit permanifeſtum: (neque te celabo)
Quando jam mihi occurrens alius viator
Dixerit *me* ventilabrum tenere in illuſtri humero,
Tunc me in terra figentem jubebat remum,
Sacrificantem ſacra bona Neptuno regi,
Arietem, taurumque, porcaſque ineuntem verrem,
Domum abire, facereque ſacris hecatombis
Immortalibus diis, qui cælum latum habitant,
Omnibus prorſus ordine. mors autem mihi ex mari ipſi
Lenta omnino talis veniet, quæ me interficiet
Senectute ſub matura labefactum: circum autem populi
Beati erunt. hæc mihi dixit omnia perfectum iri.
Hunc autem rurſus allocuta eſt prudens Penelope:
Si quidem jam ſenectutem dii perficient meliorem,
Spes tibi poſtea malorum fugam fore.
Sic hi quidem talia inter ſe dicebant,
Interim autem Eurynomeque & nutrix parabat lectum
Veſte molli, tædis ſublucentibus.
At poſtquam ſtraverunt denſum lectum feſtinantes,
Anus quidem decubitura, retro domum ivit.
His autem Eurynome cubicularia præibat
Euntibus ad lectum, tædam in manibus tenens:
In thalamum autem illis ductis, retro abivit. illi deinde
Lubentes lecti antiqui legem repetiverunt.
At Telemachus & bubulcus & ſubulcus
Ceſſare fecerunt ſaltatione pedes, ceſſare fecerunt & mulieres:
Ipſi autem cubuerunt in ædibus umbroſis.

Τῷ δ' ἐπεὶ ἓν φιλότητι ἑταιρήτῃ ἐραστὴν ἧς,
Τερπέσθην μύθοισι πρὸς ἀλλήλας ἐέποντε,
Ἡ μὲν ὅσ' ἐν μεγάροισιν ἀείσετο δῖα γυναικῶν,
Ἀνδρῶν μνηστήρων ἐσορῶσ' αἴσιμον ὁμιλον,
Οἳ ἔδεν ἕνεκα πολλὰ βόας καὶ ἴφια μῆλα
Ἔσφαζον, πολλὸς δὲ πίδων ἠφύσσετο οἶνος.
Αὐτὰρ ὁ διογενὴς Ὀδυσεὺς, ὅσα κήδε' ἔθηκε
Ἀνθρώποις, ὅσα τ' αὐτὸς ὀιζύσας ἐμόγησε,
Πάντ' ἔλεγ' ἡ δ' ἄρ' ἐτέρπετ' ἀκούουσ', οὐδέ οἱ ὕπνος
Πίπτεν ἐπὶ βλεφάροισι πάρος καταλέξαι ἅπαντα.
Ἤρξατο δ' ὡς πρῶτον Κίκονας δάμασ', αὐτὰρ ἔπειτα
Ἦλθ' ὡς Λωτοφάγων αὐδρῶν πίειραν ἄρουραν·
Ἠδ' ὅσα Κύκλωψ ἔρξε, καὶ ὡς ἀπετίσατο ποινὴν
Ἰφθίμων ἑτάρων, οὓς ἤσθιεν, οὐδ' ἐλέαιρεν.
Ἠδ' ὡς Αἰολον ἷκεθ', ὁ μιν πρόφρων ὑπέδεκτο,
Καὶ πέμπ'. οὐδέ πω αἶσα φίλην ἐς πατρίδ' ἱκέσθαι
Ἦεν, ἀλλά μιν αὖτις ἀναρπάξασα θύελλα
Πόντον ἐπ' ἰχθυόεντα φέρεν μεγάλα στενάχοντα.
Ἠδ' ὡς τηλέπυλον Λαιστρυγονίην ἀφίκοντο,
Οἳ νῆάς τ' ὄλεσαν καὶ Δυκηΐμιδας ἑτάρους
Πάντας· Ὀδυσεὺς δ' οἶος ὑπέκφυγε νηὶ μελαίνῃ.
Καὶ Κίρκης κατέλεξε δόλον πολυμηχανίην τε.
Ἠδ' ὡς Ἀΐδεω δόμον ἦλυθεν Ἀρρήνεσσι,
Ψυχῇ χρησόμενος Θηβαίου Τειρεσίαο
Νηΐ πολυκληΐδι, καὶ εἰσίδε πάσας ἑταίρους,
Μητέρα θ' ἣ μιν ἔπικτε καὶ ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα.
Ἠδ' ὡς Σειρήνων ἀδινάων φθόγγον ἄκουσεν·
Ὥς θ' ἵκετο πλαγκτὰς πέτρας, δεινήν τε Χάρυβδιν,
Σκύλλην θ', ἣν ὅ πώποτ' ἀκήριοι ἄνδρες ἄλυξαν.
Ἠδ' ὡς Ἠελίοιο βόας κατέπεφνον ἑταῖροι·
Ἠδ' ὡς νῆα θοὴν ἔβαλε ψολόεντι κεραυνῷ
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης· ἀπὸ δ' ἔφθιθεν ἐσθλοὶ ἑταῖροι
Πάντες ὁμῶς, αὐτὸς δὲ κακὰς ὑπὸ κῆρας ἄλυξεν.
Ὥς θ' ἵκετ' Ὠγυγίην νῆσον, νύμφην τε Καλυψώ,
Ἣ ῥά μιν κατέρυκε, λιλαιομένη πόσιν εἶναι,
Ἐν σπέσι γλαφυροῖσι, καὶ ἔτρεφε, καὶ ῥ' ἔφασκε
Θήσειν ἀθάνατον καὶ ἀγήραον ἤματα πάντα·
Ἀλλ' οὔ πω ἔπειθε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἑπέσθαι.
Ἠδ' ὡς ἐς Φαίηκας ἀφίκετο πολλὰ μογήσας,

Illi autem poſtquam amore delectati ſunt deſiderato,
Delectabantur verbis invicem ſe alloquentes,
Illa quidem quæcunque in ædibus toleravit divina mulierum,
Virorum procorum inſpiciens exitioſam turbam,
Qui ſui gratia multa, boves & pingues oves
Jugulabant, multum autem ex doliis hauriebatur vini:
At divinus Ulyſſes quoſcunque dolores poſuiſſet
Hominibus, quaſcunque ipſe ærumnas paſſus fuiſſet,
Omnia dicebat. illa autem delectata eſt audiens, neque ei ſomnus
Cecidit in palpebris antequam narraſſet omnia.
Incepit autem quomodo primum Ciconas domuit, at poſtea
Venit in Lotophagorum virorum pinguem terram:
Et quæcunque Cyclops fecit, & quomodo luit pœnas
Fortium ſociorum, quos comederat, neque miſertus erat.
Et quomodo ad Æolum ivit, qui ipſum benevolus ſuſcepit,
Et miſit. neque adhuc fatale dilectam in patriam ire
Erat, ſed ipſum rurſus rapiens procella
Pontum in piſcoſum tulit valde ingemiſcentem.
Et quomodo longam portis Læſtrygoniam adivit,
Qui naves perdiderunt & ſortes ſocios
Omnes: Ulyſſes autem ſolus auſugit nave nigra.
Et Circes narravit dolum calliditatemque:
Et quomodo in Ditis domum ivit latam,
Animam ſcitaturus Thebani Tireſiæ
Navi multis clavis apta, & inſpexit omnes ſocios,
Matremque quæ ipſum peperit & nutrivit parvulum.
Et quomodo Sirenum frequentium vocem audivit.
Quomodoque pervenit ad erratiles petras, gravemque Charybdim,
Scyllamque, quam nunquam indemnes viri effugerant.
Et quomodo Solis boves interfecerunt ſocii:
Et quomodo navem velocem percuſſit ardenti fulmine
Jupiter altitonans: perieruntque boni ſocii
Omnes ſimul. ipſe autem malum fatum ſubterfugit:
Quomodoque ivit *in* Ogygiam inſulam, nymphamque Calypſo,
Quæ ipſum detinuit, cupiens maritum eſſe,
In ſpeluncis cavis, & aluit & dixit
Se facturam *eum* immortalem & ſenectutis expertem dies omnes:
Sed illi nunquam animum in pectoribus permovit.
Et quomodo ad Phæaces pervenit multa paſſus,

Οἱ δ' ἤμιν περὶ κῆρι θεὸν ὡς ἀμήσαντο,
Καὶ πέμψαν σὺν νηῒ φίλῃ ἐς πατρίδα γαῖαν,
Χαλκόν τε χρυσόν τε ἅλις ἐσθῆτά τε δόντες.
Τῆτ' ἄρα δὴ πάντων εἶπεν ἔπος, ὅτε οἱ γλυκὺς ὕπνος
Λυσιμελὴς ἐπόρουσε, λύων μελεδήματα θυμῷ.
Ἡ δ' αὖτ' ἄλλ' ὑφαίνε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη.
Ὁππότε δὴ ῥ' Ὀδυσῆα ἐέλπετο οἱ κατὰ θυμὸν
Εὐνῆς ἧς ἀλόχῳ παρπήμεναι ἠδὲ καὶ ὕπνῳ,
Αὐτίκ' ἀπ' Ὠκεανὸν χρυσόθρονον ἠγενέτειαν
Ὧρσεν, ἵν' ἀνθρώποισι φόως φέρῃ. ὧρτο δ' Ὀδυσσεὺς
Εὐνῆς ἐκ μαλακῆς, ἀλόχῳ δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε,
Ὦ γύναι, ἤδη μὲν πολέων κεκορήμεθ' ἀέθλων
Ἀμφοτέρω· σὺ μὲν ἐνθάδ' ἐμὸν πολυκηδέα νόστον
Κλαίουσ' αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς ἄλγεσι καὶ θεοὶ ἄλλοι
Ἰέμενον πεδάασκον ἐμῆς ἀπὸ πατρίδος αἴης.
Νῶϊ δ' ἐπεὶ ἀμφοτέρω πολυήρατον ἱκόμεθ' ἀγλαΐ᾽,
Κτήματα μέν τά μοι ἔσι κομιζέμεν ἐν μεγάροισι·
Μῆλα δ' ἃ μοι μνησῆρες ὑπερφίαλοι κατέκειραν,
Πολλὰ μὲν αὖτὸς ἐγὼ λήσομαι, ἄλλα δ' Ἀχαιοὶ
Δώσουσ', εἰσόκε πάντας ἐπιπλήσωσιν ἑπαύλας·
Αὐτὰρ ἤπιος μὲν ἐγὼ πολυδένδρεον ἀγρὸν ἔπειμι,
Ὀψόμενος πατέρ' ἐσθλόν, ὅ μοι πικυτῆ περ ἐούσῃ·
Σοίδε γύναι πάλιν ἐπιτέλλω πινυτῇ περ ἐούσῃ·
Αὐτίκα γὰρ φάσ' εἶσιν ἀμ' ἠελίῳ ἀνιόντι
Ἀνδρῶν μνησήρων, οὓς ἔκπαγλον ἐν μεγάροισιν·
Εἰς ὑπερῷ' ἀναβᾶσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξὶν,
Ἧσθαι, μηδέ τινα προπρόσσεο, μηδ' ἐρέεινε.
Ἦ ῥα, καὶ ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τεύχεα καλά.
Ὧρσε δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην,
Πάντας δ' ἔντε' ἄνωγε ἀρηΐα χερσὶν ἑλέσθαι.
Οἱ δὲ οἱ ἐκ ἀπίθησαν· ἐθωρήσσοντο δὲ χαλκῷ,
Ὤϊξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἤϊον· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Ἤδη μὲν φάος ἦεν ἐπὶ χθόνα· τὼς δ' ἄρ' Ἀθήνη
Νυκτὶ κατακρύψασα, θοῶς ἐξῆγε πόληος.

Qui ipſum ex animo deum tanquam honoraverunt,
Et miſerunt cum navi dilectam in patriam terram,
Æs aurumque ſatis veſtemque dantes.
Hoc igitur ultimum dicebat verbum, quando ei dulcis ſomnus
Solvens membra irruit, ſolvens curas animi.
Ipſa rurſus alia excogitavit dea cæſia Minerva:
Quando jam Ulyſſem putabat ſuo in animo
Concubitu ſuæ uxoris delectatum eſſe atque etiam ſomno.
Statim ab Oceano aurithronam matutinam
Movit, ut hominibus lumen ferret. ſurrexit autem Ulyſſes
Lecto ex molli, uxori autem verbum mandavit:
O uxor, jam quidem multis ſatiati ſumus certaminibus
Ambo: tu quidem hic meum multarum curarum reditum
Flens: at me Jupiter doloribus & dii cæteri
Feſtinantem impeditum tenuerunt mea a patria terra.
Nunc autem poſtquam ambo multis modis optatum attigimus lectum,
Poſſeſſiones quæ mihi ſunt cura in ædibus;
Pecudes autem quas mihi proci ſuperbi conſumſerunt,
Multas quidem ipſe ego prædabor, alias autem Achivi
Dabunt, donec omnia impleverint ſtabula:
Sed equidem arborum agrum adibo,
Viſurus patrem optimum, qui mihi frequenter dolet.
Tibi autem uxor hoc injungo ſapienti licet:
Statim enim fama ibit ſimul cum ſole aſcendente
Virorum procorum, quos interfeci in ædibus:
In ſuperiora aſcendens cum ancillis mulieribus,
Sede, neque quenquam aſpice, neque interroga.
Dixit, & circum humeros induit arma pulchra:
Hortatus eſt autem Telemachum & bubulcum & ſubulcum,
Omneſque arma juſſit martia manibus capere.
Qui non immorigeri erant: verum armabantur ære,
Aperiebantque januas, & exibant: præibat autem Ulyſſes.
Jam quidem lumen erat in terra: hos autem Minerva
Caligine cooperiens, velociter eduxit urbe.

Ο ΔΥΣΣΕΙΑΣ Ο ΜΗΡΟΥ ΤΗΣ Ω.

ΡΑΨΩΔΙΑΣ

Υπόθεσις.

Τᾶς τῶν μνηστήρων ψυχὰς Ἑρμῆς εἰς ᾅδου καταγει· καὶ ἀναγνωρισμὸς Ὀδυσσέως γίνεται πρὸς τὸν ἑαυτοῦ πατέρα Λαέρτην. καὶ παραχωρεῖται τοῖς Ἰθακησίοις γεγενημένης ἐπὶ τῇ τῶν μνηστήρων ἀναιρέσει Ἀθηνᾶ διακωλύει.

Ὡς δ' Ὀδυσσεὺς σὺν πατρὶ καὶ υἱέϊ μάχετ' Ἀχαιῶν,

Ἑρμῆς δὲ ψυχὰς Κυλλήνιος ἐξεκαλεῖτο
Ἀνδρῶν μνηστήρων· ἔχε δὲ ῥάβδον μετὰ χερσὶν
Καλὴν, χρυσείην, τῇ τ' ἀνδρῶν ὄμματα θέλγει
Ὧν ἐθέλει, τοὺς δ' αὖτε καὶ ὑπνώοντας ἐγείρει.
Τῇ ῥ' ἄγε κινήσας· τὰὶ δὲ τρίζουσα ἕποντο.
Ὡς δ' ὅτε νυκτερίδες μυχῷ ἄντρου θεσπεσίοιο
Τρίζουσαι ποτέονται, ἐπεί κέ τις ἀποπέσῃσιν
Ὁρμαθὸς ἐκ πέτρης, ἀνά τ' ἀλλήλῃσιν ἔχονται·
Ὡς αἳ πεπτεγυῖαι ἅμ' ἴσαν, ἦρχε δ' ἄρα σφιν
Ἑρμείας ἀκάκητα κατ' ἀρώενα κέλευθα.
Πάρ δ' ἴσαν Ὠκεανοῖό τε ῥοὰς καὶ Λευκάδα πέτρην,
Ἠδὲ παρ' ἠελίοιο πύλας καὶ δῆμον ὀνείρων
Ἤϊσαν· αἶψα δ' ἵκοντο κατ' ἀσφοδελὸν λειμῶνα,
Ἔνθά τε ναίουσι ψυχαὶ, εἴδωλα καμόντων.
Εὗρον δὲ ψυχὴν Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος,
Καὶ Πατροκλῆος, καὶ ἀμύμονος Ἀντιλόχοιο,
Αἴαντός θ', ὃς ἄριστος ἔην εἶδός τε δέμας τε
Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλείωνα.
Ὡς οἱ μὲν περὶ κεῖνον ὁμίλεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἦλυθ' ἐπὶ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Ἀχνυμένη· περὶ δ' ἄλλαι ἀγηγέραται ὅσσαι ἅμ' αὐτῷ
Οἴκῳ ἐν Αἰγίσθοιο θάνον καὶ πότμον ἐπέσπον.
Τὸν πρότερη ψυχὴ προσεφώνεε Πηλείωνος,
Ἀτρεΐδη, σέ μεν σε φάμεν Διὶ τερπικεραύνῳ
Ἀνδρῶν ἡρώων φίλον ἔμμεναι ἦμαπα πάντα,

Οὕνε-

ODYSSEÆ HOMERI XXIV.

LIBRI

Argumentum.

PRocorum animas Mercurius ad inferos deducit: Et agnitio Ulyſſis fit ad patrem Laertem. Et turbam Ithacenſibus factam ob procorum cædem Minerva compeſcit.

Ω. Ulyſſes cum patre & filio pugnat Achivis.

MErcurius autem animas Cyllenius evocabat
Virorum procorum: habebat autem virgam in manibus
Pulchram, auream, qua hominum oculos mulcet
Quorum vult, quoſdam contra etiam dormientes ſuſcitat.
Hac igitur ducebat movens: illæ autem ſtridentes ſequebantur.
Sicut autem quando veſpertiliones ſeceſſu antri ingentis
Stridentes volant, poſtquam aliqua exciderit
Uva ex petra, interque ſeſe hærent:
Sic hæ ſtridentes ſimul ibant, præibat autem ipſis
Mercurius alienus a malo, per ſqualidas vias.
Præteribant autem Oceani fluxus & Albam petram,
Et ſolis portas & populum ſomniorum
Præteribant: ſtatim autem pervenerunt in herboſum pratum,
Ubi habitant animæ, ſimulacra defunctorum.
Invenerunt autem animam Pelidæ Achillis,
Et Patrocli, & inculpabilis Antilochi,
Ajaciſque, qui optimus erat ſpecieque corporeque
Cæterorum Danaorum, poſt inculpatum Pelidem.
Sic illi quidem circa illum verſabantur: prope autem
Adveniebat anima Agamemnonis Atridæ
Dolens: circumque autem aliæ congregabantur quæcunque cum ipſo
Domo in Ægiſthi mortuæ erant & fatum obiverant.
Hunc prior anima allocuta eſt Pelidæ:
Atride, ſupra quidem te autumabamus Jovi gaudenti fulmine
Viros heroas dilectum eſſe diebus omnibus,

Οὕνεκα πολλοῖσίν τε καὶ ἰφθίμοισιν ἄνασσες
Δήμῳ τε Τρώων, ὅθι πάσχομεν ἄλγε' Ἀχαιοί.
Ἦ τ' ἄρα καὶ σοὶ πρῶτα παρασπέσθαι μέμβλε
Μοῖρ' ὀλοή, πλῶ ὅπᾳ ἀλάσεται, ὅς κε γένηται.
Ὡς ὄφελες τιμῆς ἀπονήμενος ἦσθαι ἄνασσες
Δήμῳ τε Τρώων θανάτου τ' ὀτρυνέειν.
Τῷ κεν σοι τύμβον μὲν ἐποίησαν Παναχαιοί,
Ἠδέ κε καὶ σῷ παιδὶ μέγα κλέος ὄπρα ὀπίσσω·
Νῦν δ' ἄρα σ' οἰκῆϊ θανάτῳ εἵμαρτο ἁλῶναι.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεε Ἀτρεΐδαο,
Ὀλβιε Πηλέος υἱὲ, θεοῖς ἐπιείκελ' Ἀχιλλεῦ,
Ὃς θανέες τε Τροίῃ ἐκὰς Ἄργεος, ἀμφὶ δέ σ' ἄλλοι
Κτείνοντο Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἴφθιοι ἄριστοι,
Μαρνάμενοι περὶ σεῖο· σὺ δὲ στροφάλιγγι κονίης
Κεῖσο μέγας μεγαλωστὶ, λελασμένος ἱπποσυάων.
Ἡμεῖς δὲ πρόπαν ἦμαρ ἐμαρνάμεσθ'· οὐδέ κε πάμπαν
Παυσάμεσθα πτολέμου, εἰ μὴ Ζεὺς λαίλαπι παῦσεν.
Αὐτάρ ἐπεί σ' ἐπὶ νῆας ἐείκαμεν ἐκ πολέμοιο,
Κάτθεμεν ἐν λεχέεσσι, καθυγράναντες χρόα καλὸν
Ὕδατί τε λιαρῷ καὶ ἀλείφατι. πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
Δάκρυα θερμὰ χέον Δαναοὶ, κείροντό τε χαίτας.
Μήτηρ δ' ἐξ ἁλὸς ἦλθε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
Ἀγγελίης αἰοῦσα· βοὴ δ' ἐπὶ πόντον ὁρώρει
Θεσπεσίη. ὑπὸ δὲ τρόμος ἔλαβε πάντας Ἀχαιούς·
Καί νύ κ' ἀναίξαντες ἔβαν κοίλας ἐπὶ νῆας,
Εἰ μὴ αὐτὴρ κατέρυκε παλαιά τε πολλά τε εἰδὼς,
Νέστωρ, ὃς καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνετο βουλή,
Ὅς σφιν ἐὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
Ἴσχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ φεύγετε κοῦροι Ἀχαιῶν.
Μήτηρ ἐξ ἁλὸς ἥδε σὺν ἀθανάτῃσ' ἁλίῃσιν
Ἔρχεται, ἔ παιδὸς τεθνειότος ἀμπρόσω ἁπτῆς.
Ὣς ἔφαθ'. οἱ δ' ἔσχοντο φόβος μεγάθυμοι Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δέ σ' ἔστησαν κοῦραι ἁλίοιο γέροντος,
Οἴκτρ' ὀλοφυρόμεναι, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν.
Μοῦσαι δ' ἐννέα πᾶσαι, ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ,
Θρῆνεον, τῇσίν κεν ἄπιν ἀδάκρυτόν γ' ἐνόησας
Ἀργείων· τοῖον γὰρ ὑπώρορε Μοῦσα λίγεια.
Ἑπτακαίδεκα μέν σε ὁμῶς νύκτας τε καὶ ἦμαρ
Κλαίομεν ἀθάνατοί τε θεοὶ θνητοί τ' ἄνθρωποι·

65 Ὀκ-

Quoniam multisque & fortibus imperabas
Populo in Trojanorum, ubi passi sumus dolores Achivi.
Ergone & tibi primum adstare debuit
Parca pernicioſa, quam nullus fugit, quicunque natus est?
Utinam debuisses honore fruitus quo imperabas,
Populo in Trojanorum mortem & fatum obiisse.
Eo tibi sepulchrum quidem feciſſent omnes Achivi,
Et tuo quoque filio magnam gloriam conciliasses in futurum:
Nunc autem te miserrima morte fatale erat capi.
Hunc autem rursus anima alloquebatur Atridæ:
Beate Pelei fili, diis similis Achille,
Qui mortuus es in Troja longe *ab* Argo, circum autem te alii
Interfecti sunt Trojanorum & Achivorum filii optimi,
Pugnantes de te: tu autem in globo pulveris
Jacebas magnus, ingenti spatio, oblitus equitationis.
Nos autem toto die pugnabamus: neque omnino
Ceſſaviſſemus a bello, nisi Jupiter turbine sedasset.
At postquam te ad naves portavimus ex bello,
Deposuimus in lectis, purgantes corpus pulchrum
Aquaque calida & unguento. multas autem te circum
Lacrymas calidas fundebant Danai, tondebantque crines.
Mater autem ex mari venit cum immortalibus marinis,
Nuncium audiens: vox autem in mare ruerat
Magna. cepitque tremor omnes Achivos:
Et ruentes iviſſent concavas in naves,
Nisi vir detinuisset antiquaque multaque sciens,
Nestor, cujus & antea optimum apparuit consilium,
Qui ipsis bene cupiens concionatus est, & dixit:
Continete vos Argivi, ne fugite filii Achivorum.
Mater ex mari hæc cum deabus marinis
Venit, suo filio mortuo adfutura.
Sic dixit, cohibueruntque fugam magnanimi Achivi.
Circum autem te steterunt filiæ marini senis,
Miserabiliter lugentes, circum autem immortales vestes induerunt.
Musæ autem novem omnes, alternis voce pulchra,
Lamentabantur. hic nullum illacrymem vidisses
Argivorum: tam *lugubre* enim *quiddam* moverat Musa stridula.
Septem & decem quidem te simul noctesque & dies
Flevimus immortalesque dii mortalesque homines:

Octa-

Ὀκτωκαιδεκάτῃ δ' ἔδομεν πυρὶ, πολλὰ δέ σ' ἀμφὶς
Μῆλα κατεκτάνομεν μάλα πίονα καὶ ἕλικας βοῦς.
Καίετο δ' ἔν τ' ἐσθῆτι θεῶν, καὶ ἀλείφατι πολλῷ,
Καὶ μέλιτι γλυκερῷ. πολλοὶ δ' ἥρωες Ἀχαιοὶ
Τοὔχεσιν ἐρρώσαντο πυρὶ κεκαυμένοι,
Πεζοί θ' ἱππῆές τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δή σε φλὸξ λῦσεν Ἡφαίστοιο,
Ἠῶθεν δή τοι λέγομεν λαὸν ὀσέ Ἀχιλλεῦ
Οἴνῳ ἐν ἀκρήτῳ καὶ ἀλείφατι. δῶκε δὲ μήτηρ
Χρύσεον ἀμφιφορῆα· Διωνύσοιο δὲ δῶρον
Φάσκ' ἔμεναι, ἔργον δὲ περικλυτοῦ Ἡφαίστοιο.
Ἐν τῷ τοι κεῖται λαὸν ὀστέα, φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,
Μίγδα δὲ, Πατρόκλοιο Μενοιτιάδαο θανόντος·
Χωρὶς δ' Ἀντιλόχοιο, τὸν ἔξοχα τῆες ἁπάντων
Τῶν ἄλλων ἑτάρων μετὰ Πάτροκλόν γε θανόντα.
Ἀμφὶ αὐτοῖσι δ' ἐπειτα μέγαν καὶ ἀμύμονα τύμβον
Χεύαμεν Ἀργείων ἱερὸς στρατὸς αἰχμητάων
Ἀκτῇ ἐπὶ προχόῃ ἐπὶ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ·
Ὡς κεν τηλεφανὴς ἐκ ποντόφιν ἀνδράσιν εἴη
Τοῖς οἳ νῦν γεγάασι καὶ οἳ μετόπισθεν ἔσονται.
Μήτηρ δ' αἰτήσασα θεὰς περικαλλέ' ἄεθλα,
Θῆκε μέσῳ ἐν ἀγῶνι ἀριστήεσιν Ἀχαιῶν.
Ἤδη μὲν πολέων ἀφνω ἀνδρῶν ἀγεβόλησα
Ἡρώων, ὅτε κέν τοτ' ἀποφθιμένου βασιλῆος
Ζώννυνταί τε νέοι καὶ ἐπευτύνονται ἄεθλα·
Ἀλλά κε κεῖνα μάλιστα ἰδὼν θηήσαο θυμῷ,
Οἷ' ἐπὶ σοὶ κατέθηκε θεὰ περικαλλέ' ἄεθλα
Ἀργυρόπεζα Θέτις. μάλα γὰρ φίλος ἦσθα θεοῖσιν.
Ὡς σὺ μὲν ἀδὲ θανὼν ὄνομ' ὤλεσας, ἀλλά τοι αἰεὶ
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους κλέος ἔσσεται ἐσθλὸν Ἀχιλλεῦ·
Αὐτὰρ ἐμοὶ τί τόδ' ἦδος ἐπὶ πόλεμον πολύφλοισα;
Ἐν νόστῳ γάρ μοι Ζεὺς μήσατο λυγρὸν ὄλεθρον
Αἰγίσθῃ ὑπὸ χερσὶ καὶ ἀλοσυδνῇ ἀλόχοιο.
Ὡς οἱ μὲν τοιῶδε πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε διάκτορος Ἀργειφόντης,
Ψυχὰς μνηστήρων κατάγων Ὀδυσσῆι δαμέντων.
Τὼ δ' ἄρα θαμβήσαντ' ἰδυὶ κίον, ὡς ἐσιδέσθην.
Ἔγνω δὲ ψυχὴ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαο
Παῖδα Μελανθῆος ἀγακλυτὸν Ἀμφιμέδοντα·

Ξεῖ-

Octava & decima autem dedimus igni, multasque circa te
Oves occidimus valde pingues & nigras boves.
Cremabaris autem in veste deorum, & unguento multo,
Et melle dulci. multi autem heroes Achivi
Cum armis ferebantur circa pyram ardentis,
Pedestresque equestresque: multus autem strepitus ortus est.
At postquam te flamma confecit Vulcani,
Mane scilicet tibi collegimus alba ossa, Achilles,
In vino puro & unguento: dedit autem mater
Auream amphoram: Bacchi autem donum
Dicebat esse, opus autem inclyti Vulcani.
In hac tibi jacent alba ossa, illustris Achilles,
Mixtim autem, Patrocli Menœtiadæ mortui:
Separatim autem Antilochi, quem maxime honorabas omnium
Cæterorum sociorum post Patroclum mortuum.
Circum ipsa autem postea magnum & insignem tumulum
Fudimus Argivorum sacer exercitus bellicosorum
Littore in excelso in lato Hellesponto:
Ut longe manifestus ex ponto viris esset
His qui nunc sunt & qui in futurum erunt.
Mater autem poscens deos perpulchra certamina,
Posuit medio in circo optimatibus Achivorum.
Jam quidem multorum sepulchro virorum interfui
Heroum, quando olim mortuo rege
Cingunturque juvenes & parant certamina:
Sed illa maxime videns miratus fuisses animo,
Qualia de te posuit Dea perpulchra certamina
Argentea pedibus Thetis. valde enim amicus eras diis.
Sic tu quidem neque mortuus nomen perdidisti, sed tibi semper
Omnes in homines gloria erit bona Achilles:
At mihi quæ hæc utilitas quod bellum gessi?
In reditu enim mihi Jupiter molitus est tristem interitum
Ægisthi sub manibus & perditæ uxoris.
Sic hi quidem talia inter se loquebantur:
Prope autem ipsos venit internuncius Argicida,
Animas procorum deducens Ulyssi domitorum.
Illi igitur stupefacti recta iverunt, postquam viderunt.
Cognovit autem anima Agamemnonis Atridæ
Filium Melanthei perinclytum Amphimedontem:

Hos-

Ξεῖνος γάρ οἱ ἔβην, Ἰθάκην εἰν οἰκία ναίων.
Τὸν πρότερη ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
Ἀμφίμεδον, τί παθόντες ἐρεμνὴν γαῖαν ἔδυτε
Πάντες κεκριμένοι τε ὁμήλικες; οὐδέ κεν ἄλλος
Κρινάμενος λέξαιτο κατὰ πτόλιν ἄνδρας ἀρίστους.
Ἦ ὑμὰς ἐν νηεσι Ποσειδάων ἐδάμασσεν,
Ὄρσας ἀργαλέους ἀέμους τε κύματα μακρά;
Ἦ πῦ ἀν ἀρτιοι ἀνδρες ἐδηλήσαντ' ἐπὶ χέρσῳ
Βῶς περιταμνομένους ἠδ' οἰῶν πώεα καλά;
Ἦ ἐ περὶ πτόλιος μαχεόμενοι ἠδὲ γυναικῶν;
Εἰπέ μοι ἐρεμνῷ· ξεῖνος δέ τοι εὔχομαι εἶναι.
Ἦ νύ μέμνη ὅτε κεῖσε κατὰ λυδὸν ὑμέτερον δῶ,
Ὀτρωιέων Ὀδυσῆα σὺν ἀνδρὶ Μενελάῳ
Ἴλιον εἰς ἅμ' ἕπεσθαι ἐϋστέλμων ἐπὶ νηῶν.
Μιὴ δ' ἀρ' ὅλῳ πάντα περήσαμεν ἀμφὶ πόντον,
Σπουδῇ παμπειδόντες Ὀδυσῆα πτολίπορθον.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀμφιμέδοντος,
Ἀτρεΐδη κύδιστε ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνον,
Μέμνημαι πάνυ πάντα, τὰ ἐτρεκέως καταλέξω,
Ἠμετέρῃ θανάτοιο κακὸν τέλος οἷον ἐτύχθη.
Μνώμεθ' Ὀδυσῆος δῖω οἰχομένοιο δάμαρτα·
Ἣ δ' οὐδ' ἠρνεῖτο συγερὸν γάμον, ὅτ' ἐτέλεσσε,
Ἠμῖν φραζομένη θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν.
Ἀλλὰ δόλον τόνδ' ἄλλον σὺν φρεσὶ μερμήριξε·
Στησαμένη μέγαν ἱστὸν σὺν μεγάροισιν ὕφαινε
Λεπτὸν καὶ πεπύκτον· ἄφαρ δ' ἡμῖν μετέειπε,
Κῶροι ἐμοὶ μνηστῆρες, ἐπεὶ θάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
Μίμνετ' ἐπειγόμενοι τὸν ἐμὸν γάμον, εἰσόκε φᾶρος
Ἐκτελέσω, (μή μοι μεταμώνια νήματ' ὀλῆται)
Λαέρτῃ ἥρωϊ ταφήιον, εἰσότε κέν μιν
Μοῖρ' ὀλοὴ καθέλῃσι ταναηλεγὲος θανάτοιο·
Μή τίς μοι κατὰ δῆμον Ἀχαιϊάδων νεμεσήσῃ,
Αἴκεν ἄτερ σπείρου κεῖται πολλὰ κτεατίσσας.
Ὣς ἔφαθ'· ἡμῖν δ' αὖτ' ἐπεπείθετο θυμὸς ἀγήνωρ.
Ἔνθά κεν ἡμαπὶ μὲν ὑφαίνεσκεν μέγαν ἱστὸν,
Νύκτας δ' ἀλύεσκεν, ἐπὴν δαΐδας παραθεῖτο.
Ὣς τρίετες μὲν ἔληθε δόλῳ, καὶ ἔπεισεν Ἀχαιούς.
Ἀλλ' ὅτε τέτρατον ἦλθεν ἔτος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Μηνῶν φθινόντων, περὶ δ' ἤματα πόλλ' ἐτελίσθη,
Καὶ

Hoſpes enim erat, in Ithaca domos *ſuas* inhabitans.
Hunc prior anima alloquebatur Atridæ :
Amphimedon, quid vobis accidit ut tenebroſam terram ſub iretis
Omnes electi & æquævi? neque *quiſquam* aliter
Diſcernens elegiſſet in urbe viros optimos.
Num vos in navibus Neptunus domuit,
Excitans graves ventos & fluctus vaſtos?
An inimici viri læſerunt in continente
Boves vaſtantes (*pro abigentes*) & ovium greges pulchros?
An pro urbe pugnantes & mulieribus?
Dic mihi interroganti: hoſpitem autem tibi me dico eſſe.
An non meminiſti quando illuc veni in veſtram domum,
Hortaturus Ulyſſem cum divino Menelao
Ad Ilium ut una ſequeretur *nos* bene tranſtratis in navibus?
Menſe autem toto omnem tranſivimus latum pontum,
Vix permoventes Ulyſſem urbium populatorem.
Hunc autem rurſus anima alloquebatur Amphimedontis:
Atrides optime rex virorum Agamemnon,
Memini hæc omnia, & indubitate narrabo
Noſtræ mortis malum finem, qualis contigerit:
Ambiebamus Ulyſſis diu abſentis uxorem:
Hæc autem neque negabat odioſas nuptias, neque perficiebat,
Nobis meditans mortem & parcam nigram.
Sed dolum hunc alium in mente cogitavit:
Statuens magnam telam in domibus texebat
Tenuem & rotundam: ſtatim autem nobis poſtea loquebatur:
Juvenes mei proci, quoniam mortuus eſt divinus Ulyſſes,
Manete urgentes meas nuptias, donec veſtem
Perficiam, (ne mihi vana fila pereant)
Laerti heroi ſepulchralem, dum ipſum
Parca pernicioſa ſuſtulerit in longum ſopientis mortis:
Ne aliqua me in populo Græcarum culpet,
Si ſine veſte jacebit qui multa poſſederit.
Sic dixit: nobis autem perſuaſus eſt animus maſculus.
Tunc diurna quidem texebat magnam telam,
Noctibus autem diſſolvebat, poſtquam faces appoſuerat.
Sic triennio latuit dolo, & fidem fecit Achivis.
Sed quando quartus venit annus, & venerunt tempora,
Menſibus deficientibus, multique dies conſummati erant,

Tunc

Καὶ τότε δή πε ἔειπε γυναικῶν ἢ σάφα ἤδη,
Καὶ τώ γ' ἀμύσαν ἐφιλόρμεον ἀγλαὸν ἵσταν.
Ὣς τὸ μὲν ἐξετέλεσαν ἢ ἐκ ἐθέλησαν, ὑπ' ἀνάγκης,
Εὖθ' ἡ φὰρ ἔδειξεν, ὑφήνασα μέγαν ἱστὸν,
Πλυίασα, ἠελίῳ εἰναλίγκιον ἠὲ σελήνῃ.
Καὶ τότε δή ῥ' Ὀδυσῆα κακὸς πόθεν ἤγαγε δαίμων
Ἀγρῆ ἐπ' ἐσχατιὴ, ἔθι δώματα ναῖε συβώτης.
Ἔνθ' ἦλθεν φίλος υἱὸς Ὀδυσῆος θείοιο,
Ἐκ Πύλε ἠμαθόεντος ἰὼν σὺν νηὶ μελαίνῃ.
Τὼ δὲ μνηστῆρσιν θάνατον κακὸν ἀρτύναντε,
Ἵκοντο πρὸς ἄστυ περικλυτόν· ἦτοι Ὀδυσσεὺς,
Τέρεος, αὐτὰρ Τηλέμαχος πρόσθ' ἡγεμόνευε.
Τὸν δὲ συβώτης ἦγε κακὰ χροῒ εἵματ' ἔχοντα,
Πᾶχυ λιγαλέῃ εἰναλίγκιον ἠδὲ γέροντα,
Σκηπτόμενον· περὶ δὲ λυγρὰ περὶ χροῒ εἵματα ἕσσο,
Οὐδέ τις ἡμείων δυάσατο γνῶναι τὸν ἐόντα,
Ἐξαπίνης προφανέντ', ἀδ' οἱ προγενέστεροι ἦσαν.
Ἀλλ' ἔπεσίν τε κακοῖσιν εἰλίπτομεν ἠδὲ βολῇσιν.
Αὐτὰρ ὁ πῶς μὲν ἐτόλμα εἰὶ μεγάροισιν ἑῶσι
Βαλλόμενος ἢ εἰναόμενος, τετληότι θυμῷ·
Ἀλλ' ὅτε δή μιν ἔγειρε Διὸς νόος Αἰγιόχοιο,
Σὺν μὲν Τηλεμάχῳ περικαλλέα πᾶσε ἀέιρας,
Ἐς θάλαμον κατέδυτε, ἢ ἐκλίσιεν ὀχῆας·
Αὐτὰρ ὁ ἴῳ ἄλοχον πολυκερδέϊ σῖτον ἄυγε
Τόξον μνηστῆρεσι δέμεν πολιόν τε σίδηρον,
Ἠμῖν ἀνομόρῳσιν ἀέθλια ἢ φόνε ἀρχὴν.
Οὐδέ τις ἡμείων δυάσατο κρατερὸν βιὸν
Νωρὶν εἰσαΐυσαι, πολὺν δ' ἐπιδδυέες ἦμεν.
Ἀλλ' ὅτε χεῖρας ἵκανεν Ὀδυσσῆος μέγα τόξον
Ἔνθ' ἡμεῖς μὲν πάντες ὁμοκλέομεν ἐπέεσσι
Τόξον μὴ δόμεναι, μηδ' εἰ μάλα πόλλ' ἀγορεύσι·
Τηλέμαχος δέ μιν οἷος ἐποτρύνων ἐκέλευσεν.
Ἀλλ' αὐτὰρ ὁ δέξατο χειρὶ πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ῥηϊδίως δ' ἐτάνυσε βιὸν, διὰ δ' ἧκε σίδηρα.
Στῆ δ' ἀρ' ἐπ' ἀδὸν ἰὼν, παχέας δ' ἐκχάδατ' οἰστοὺς,
Δεινὸν παπταίνων· βάλε δ' Ἀντίνοον βασιλῆα.
Αὐτὰρ ἔπειτ' ἄλλοις ἐφίει βέλεα σονόεντα,
Ἄνακτα πυκάζων· οἱ δ' ἀγχίσποι ἔπιπτον.
Γνῶσαν δ' ὧ ῥά τις σφι θεῶν ἐπιπάρροθος ἦεν.

Αὐ-

Tunc quædam dixit mulierum quæ clare sciebat,
Et hanc dissolventem invenimus illustrem telam.
Sic hanc perfecit & non volens, per vim.
Donec ipsa vestem ostendit, cum pertexuisset magnam telam,
Et lavisset, soli similem vel lunæ.
Tunc Ulysses mala alicunde duxit fortuna
Agri in extremitate, ubi domos *suas* habitabat subulcus.
Illic venit dilectus filius Ulyssis divini,
Ex Pylo arenosa reversus cum navi nigra.
Hi autem procis mortem malam parantes,
Venerunt ad urbem perinclytam: Ulysses quidem
Posterior, at Telemachus ante præcessit.
Illum autem subulcus duxit turpes corpore amictus habentem,
Mendico vili similem atque seni,
Scipioni innitentem: illoque turpi circum corpus amictu amictus erat.
Neque quisquam nostrum potuit cognoscere ipsum esse,
Repente apparentem, neque qui majores natu erant:
Sed verbis malis incessimus & jaculis.
At is quidem interea tolerabat in ædibus suis
Percussus & objurgatus patienti animo:
Sed quando jam ipsum suscitavit Jovis mens Ægiochi,
Cum Telemacho quidem perpulchra arma tollens,
In thalamum deposuit, & clausit seras:
At idem suam uxorem multo astu jussit
Arcum procis ponere canumque ferrum,
Nobis infortunatis certamina & cædis principium.
Neque quisquam nostrum potuit fortis arcus
Nervum intendere, longeque aberamus:
Sed quando in manus pervenit Ulyssis magnus arcus,
Tunc nos quidem omnes increpabamus verbis
Arcum non dari, neque si valde multa diceret:
Telemachus autem eum solus hortans jussit.
At ipse cepit manu perpatiens diu Ulysses,
Facile autem tetendit arcum, *sagittamque* misit per ferrum.
Stetit autem ad limen progressus, veloceque effudit sagittas,
Horrendum circumspectans; jaculatusque est Antinoum regem.
At postea aliis immisit tela luctifera,
Recta collineans: hi autem simul densi cadebant.
Cognitum autem erat quod aliquis ipsi deorum adjutor esset;

Sta-

Αὐτίκα γὰρ κατὰ δῶματ' ἐπισσόμενοι μενοεικὲς σῷ
Κτεῖνον ἐπισροφάδην· τῶν δὲ σόν ὦρυτ' ἀκαχήν,
Κράτων τυπτομένων, δάπεδον δ' ἅπαν αἵματι δῦεν.
Ὡς ἡμεῖς Ἀγάμεμνον ἀπωλόμεθ', ὧν ἔπι τῷ νῦν
Σώματ' ἀκήδεα κεῖται ἐνὶ μεγάροις Ὀδυσῆος.
Οὐ γάρ πω ἴσασι φίλοι κατὰ δῶμαθ' ἑκάστου,
Οἵ κ' ἀπονίψαντες μέλανα βρότον ἐξ ὠτειλέων,
Κατθέμενοι γοάοιεν. ὃ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Τὸν δ' αὖτε ψυχὴ προσεφώνεεν Ἀτρεΐδαο,
Ὄλβιε Λαέρταο πάϊ πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἦ ἄρα σοὶ μεγάλῃ ἀρετῇ ἑκτήσω ἄκοιτιν.
Ὡς ἀγαθαὶ φρένες ἦσαν ἀμύμονι Πηνελοπείῃ,
Κούρῃ Ἰκαρίου, ὡς εὖ μέμνητ' Ὀδυσῆος,
Ἀνδρὸς κυδίου. τῷ οἱ κλέος ὄπποτ' ὀλεῖται
Ἥς ἀρετῆς· τεύξουσι δ' ἐπιχθονίοισιν ἀοιδὴν
Ἀθάνατοι χαρίεσσαν ἐχέφρονι Πηνελοπείῃ.
Οὐχ ὡς Τυνδαρέω κούρη κακὰ μήσατο ἔργα,
Κυδίστην κτείνασα πόσιν· συγερὴ δὲ ἀοιδὴ
Ἔσσετ' ἐπ' ἀνθρώπους· χαλεπὴν δέ τε φῆμιν ὄπασσε
Θηλυτέρῃσι γυναιξί, καὶ ἥ κ' ἐὺεργὸς ἔῃσιν.
Ὣς οἱ μὲν ποιπνῦσι πρὸς ἀλλήλους ἀγορῆθεν,
Ἑσταότ' ἐν αἰθούσῃ δόμοις ὑπὸ κάλλεσι γαίης.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐκ πόλιος κατέβαν, τάχα δ' ἀγρὸν ἵκοντο
Καλὸν Λαέρταο πετυγμένον, ὅν ῥά ποτ' αὐτὸς
Λαέρτης κτεάτισσεν, ἐπεὶ μάλα πολλ' ἐμόγησεν·
Ἔνθά οἱ οἶκος ἔην, περὶ δὲ κλίσιον θέε πάντῃ,
Ἔν τῷ σιτέσκοντο καὶ ἵζανον ἠδὲ ἴοιεν
Δμῶες ἀναγκαῖοι, τοί οἱ φίλα ἐργάζοντο·
Ἐν δὲ γυνὴ Σικελὴ γρηὺς πέλεν, ἥ ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος·
Ἔνθ' Ὀδυσεὺς δμῳῆσι καὶ υἱέϊ μῦθον ἔειπεν,
Τμεῖς μὲν νῦν ἔλθετ' εὐκαίμενον δόμον εἴσω·
Δεῖπνον δ' αἶψα συῶν ἱερεύσατε ὅττις ἄριστος.
Αὐτὰρ ἐγὼ πατρὸς περήσομαι ἠμετέροιο,
Αἴ κ' ἔμ' ἐπιγνοίη καὶ φράσσεται ὀφθαλμοῖσιν,
Ἦέ κεν ἀγνοίῃσι, πολλῷ χρόνον ἀμφὶς ἐόντα.
Ὣς εἰπὼν, δμῳῆσιν ἀρηΐα τεύχε' ἔδωκεν.
Οἱ μὲν ἔπειτα δόμονδε θοῶς κίον· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἄσσον ἴεν πολυκάρπῳ ἀλωῇ περιπαίζων·

Statim enim in ædibus obſequentes furori ſuo
Occidebant quaquaverſum: illorum autem gemitus excitabatur fœdus,
Capitibus percuſſis, pavimentum autem totum ſanguine æſtuabat.
Sic nos o Agamemnon periimus, quorum adhuc nunc
Corpora neglecta jacent in domibus Ulyſſis.
Nondum enim ſciunt amici in domibus cujuſque,
Qui abluto nigro ſanguine ex vulneribus,
Seponentes lugerent. hic enim honor eſt mortuorum.
Hunc autem rurſus anima alloquebatur Atridæ:
Beate Laertæ fili, ſolertiſſime Ulyſſe,
Nimirum cum magna virtute nactus es uxorem.
Quam bona mens erat inculpabilis Penelopæ,
Filiæ Icarii, quam bene meminerat Ulyſſis,
Viri genialis. ideo ei gloria nunquam peribit
Suæ virtutis: facient autem terreſtribus cantilenam
Immortales gratam prudenti Penelopæ.
Non ſic Tyndari filia mala conſultavit opera,
Genialem interficiens maritum: odioſa autem cantilena
Erit in hominibus: gravemque famam præbuit
Fœmineis mulieribus, & quæ benefica *i. e. proba* erit.
Sic hi quidem ejuſmodi alternis loquebantur,
Stantes in Ditis domibus ſub cavernis terræ.
Illi autem poſtquam ex civitate iverunt, citoque in agrum pervenerunt
Pulchrum Laertis, excultum, quem quondam ipſe
Laertes comparaverat, poſtquam valde multum laborarat:
Illic ei domus erat, circumque exhedra currebat, *i. e. ducta erat* undique,
In qua comedebant & ſedebant & dormiebant
Famuli neceſſarii, qui ei amica operabantur;
Ineratque mulier Sicula anus, quæ ſenem
Diligenter curabat in agro longe ab urbe:
Ibi tum Ulyſſes paſtoribus & filio ſermonem dixit:
Vos quidem nunc ite in affabre factam domum intro:
Prandium autem ſtatim porcorum ſacrificate qui optimus *eſt*.
At ego patrem tentabo noſtrum,
Si me agnoſcat & animadvertat oculis,
An ignoret, multo tempore abſentem.
Sic locutus, ſervis martia arma dedit.
Hi quidem poſtea in domum velociter iverunt: at Ulyſſes
Propius ivit ad abundantem fructibus hortum, tentaturus:

Οὐδ' ὗρεν Δολίον μέγαν ὄρχατον ἐσκαταβαίνων,
Οὐδέ πνα δμώων, ἢδ' ἠέων· ἀλλ' ἄρα ποίγε
Αἱμασιὰς λέξοντες, ἀλωῆς ἔμμεναι ἕρκος,
Ὤχοντ'· αὐτὰρ ὁ τοῖσι γέρων ὁδὸν ἡγεμόνευεν.
Τὸν δ' οἶον πατέρ' ὗρεν ἐϋκτιμένῃ ἐν ἀλωῇ,
Λιπρόωνα φυτόν. ῥυπόωντα δὲ ἕσσο χιτῶνα,
Ῥάπτον, ἀεικέλιον· περὶ δὲ κνήμῃσι βοείας
Κνημῖδας ῥαπτὰς δέδεσο, γραπτὺς ἀλεείνων·
Χειρῖδας τ' ἐπὶ χερσὶ, βάτων ἕνεκ'· αὐτὰρ ὕπερθεν
Αἰγείῃ κωυέῃ κεφαλῇ ἔχε, πυδοκ ἀέξων.
Τὸν δ' ὡς ἂν εἰσόψε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς
Γήρᾳ τειρόμενον, μέγα δὲ φρεσὶ πένδος ἔχοντα,
Στὰς ἄρ' ὑπὸ βλωθρὴν ὄγχνην κατὰ δάκρυον ἔβαλε.
Μερμήριξε δ' ἔπειτα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμὸν,
Κῦσαι καὶ περιφῦσαι ἑὸν πατέρ', ἠδὲ ἕκαστα
Εἰπεῖν, ὡς ἔλθοι καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν·
Ἢ πρῶτ' ἐξερέοιτο, ἕκαστά τε πειρήσαιτο.
Ὧδε δέ οἱ φρονέοντι δόκησε κέρδιον εἶναι,
Πρῶτον κερτομίοις ἐπέεσσιν πειρήσαι.
Τὰ φρονέων ἰθὺς κίεν αὐτῆ δῖος Ὀδυσσεύς.
Ἧστο ὁ μὲν κάτ' ἔχων κεφαλὴν, φυτὸν ἀμφελάχαινε·
Τὸν δὲ παρισάμενος προσεφώνεε φαίδιμος υἱός,
Ὦ γέρον, οὐκ ἀδαημονίη σ' ἔχει ἀμφιπολεύειν
Ὄρχατον· ἀλλ' οὔ τοι κομιδὴ ἔχει, οὐδέ τι πάμπαν
Οὔ φυτὸν, οὐ συκῆ, οὐκ ἄμπελος, οὐ μὲν ἐλαίη,
Οὐκ ὄγχνη, οὐ πρασιὴ τοι οὖδας κομιδῆς κατὰ κῆπον.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δὲ μὴ χόλον ἐνδέο θυμῷ·
Αὐτόν σ' οὐκ ἀγαθὴ κομιδὴ ἔχει, ἀλλ' ἅμα γῆρας
Λυγρὸν ἔχεις, αὐχμεῖς τε κακῶς, οὐ δεικέα ἕσσαι.
Οὐ μὲν ἀεργίης γε αἶσα ἕνεκ' ἔσσε κομίζει,
Οὐδέ τί τοι δόλιον ἐπιπρέπει εἰσοράασθαι
Εἶδος οὐ μέγεθος· βασιλῆϊ γὰρ αὖδεϊ ἔοικας.
Τοιοῦτῳ δὲ ἔοικας, ἐπεὶ λέσσαιτο φάγοι τε,
Εὐδέμεναι μαλακῶς· ἢ γὰρ δίκη ἐστὶ γερόντων.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ οὐ ἀτρεκέως καταλέξον,
Τεῦ δμῶς εἰς ἀνδρῶν; πεῦ δ' ὄρχατον ἀμφιπολεύεις;
Καί μοι τοῦτ' ἀγόρευσον ἐπίτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Εἰ ἐτεόν γ' Ἰθάκην τιδ' ἱκόμεθ', ὥς μοι ἔειπεν
Οὗτος ἀνὴρ νῦν δὴ ξυμβλήμενος ὁππάδ' ἰόντι,
260 Οὐτ

Neque invenit Dolium in magnum viridarium descendens,
Neque quemquam servorum, neque filiorum: sed ii
Sentes collecturi, horti futuras sepem,
Abiverant: at eis senex viam præibat.
Solum autem patrem invenit in bene culto horto,
Purgantem plantam. sordida autem amictus erat tunica,
Pannosa, fœda: circumque tibias bubulas
Ocreas consutas ligaverat, laceratione evitans:
Digitaliaque in manibus, ruborum causa: at desuper
Caprinum pileum capite habebat, dolorem auctans.
Hunc autem postquam agnovit perpatiens divinus Ulysses
Senectute consumptum, magnumque mente dolorem habentem,
Stans sub excelsa pyro lacrymam effudit.
Cogitabat autem postea in mente & in animo,
An oscularetur & amplecteretur suum patrem, & singula
Diceret, quomodo veniisset & perveniisset in patriam terram;
An prius interrogaret, singulaque tentaret.
Sic autem ei cogitanti visum est melius esse,
Primum mordacioribus verbis tentare.
Hæc cogitans recta ivit ad eum dius Ulysses:
Et ille quidem demisso capite stirpem circum fodiebat:
Eum autem astans allocutus est illustris filius:
O senex, non imperitia te tenet curandi
Ordines vitium: sed bene tibi cura habet, atque omnino
Non planta, non ficus, non vitis, non quidem oliva,
Non pyrus, non areola sine cura in horto.
Aliud autem tibi dicam, tu autem ne iram impone animo:
Ipsum te non bona cura habet, sed simul senectutem
Molestam habes, squallesque male, & indecenter indutus es.
Non quidem pigritiæ dominus causa non te curat,
Et nequaquam tibi servilis inest, si quis inspiciat,
Forma & magnitudo: regi enim viro similis es.
Tali autem similis es, postquam lotus est comeditque,
Ut dormiat molliter: hic enim mos est senum.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Cujus servus es virorum? cujus autem hortum colis?
Et mihi hoc dic vere, ut bene sciam,
Si vere in Ithacam hanc venimus, sicut mihi dixit
Hic vir nunc obviam factus huc venienti,

Οὔπω μάλ' ἀρτίφρων· ἐπεὶ ἃ πάμπαν ἔκαστα
Εἰπὼν, ἠδ' ἐπακοῦσαι ἐμὸν ἔπος, ὡς ἐρέεινον
Ἀμφὶ ξείνῳ ἐμῷ, ἅπτε ζώει τε καὶ ἔστι,
Ἢ ἤδη τέθνηκε, καὶ εἰν Ἀίδαο δόμοισιν.
Εὖ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σώφρονι καὶ μάλ' ἄκουσον·
Ἄνδρά ποτ' ἐξείνισα φίλην εἰς πατρίδα γαῖαν,
Ἠμὲτερόνδ' ἐλθόντα· καὶ ὅππως βροτὸς ἄλλος
Ξείνων πλεδαπῶν φιλίων ἐμὸν ἵκετο δῶμα.
Εὔχετο δ' ἐξ Ἰθάκης γενέσθαι, αὐτὰρ ἔφασκε
Λαέρτῃ Ἀρκεισιάδῃ πατρὶ ἔμμεναι αὐτῷ.
Τὸν μὲν ἐγὼ πρὸς δῶματ' ἄγων δὴ ἐξείνισα
Ἐνδυκέως φιλέων, πολλῶν κατὰ οἶκον ἐόντων,
Καί οἱ δῶρα πόρον ξεννήϊα οἷα ἐώικει·
Χρυσοῦ μὲν οἱ δῶκ' ἀνεργέος ἑπτὰ τάλαντα,
Δῶκα δέ οἱ κρητῆρα παναργύρου αὐθεμόεντα,
Δώδεκα δ' ἁπλοΐδας χλαίνας, πόσιας δὲ τάπητας,
Τόσσα δὲ φάρεα καλά, τόσους δ' ἐπὶ τοῖσι χιτῶνας·
Χωρὶς δ' αὖτε γυναῖκας ἀμύμονας ἔργ' εἰδυίας
Τέσσαρας εἰδαλίμας, ἃς ἤθελεν αὐτὸς ἑλέσθαι.
Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα πατὴρ κατὰ δάκρυον εἴβων,
Ξεῖν', ἦτοι μὲν γαῖαν ἱκάνεις ἣν ἐρείνεις,
Γ' βρισαὶ δ' αὐτὴν καὶ ἀτάσθαλοι αὖδρες ἔχουσι.
Δῶρα δ' ἐπόσια ταῦτα χαριζόμενοι ὀπάζουν.
Εἰ γάρ μιν ζωόν γ' ἐνίσκεις Ἰθάκης ἐνὶ δήμῳ,
Τῷ κέν σ' ἂν δώρισιν ἀμειψάμενοι ἀπέπεμψε,
Καὶ ξυνίη ἀγαθή. ἢ γάρ θέμις, ὅστις ὑπάρξῃ.
Ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
Πόσον δὴ ἔτος ἐστὶν ὅτε ξείνισας ἐκεῖνον
Σὸν ξεῖνον δύστηνον, ἐμὸν παῖδ'; εἰ ποτ' ἦν γε·
Δύσμορον, ὃν πᾶσι φίλοις καὶ πατρίδι ἄλλοις,
Ἦέ που ἐν πόντῳ φάγον ἰχθύες, ἢ ἐπὶ χέρσου
Θηρσὶ καὶ οἰωνοῖσιν ἕλωρ γένετ'· οὐδέ ἑ μήτηρ
Κλαῦσε περιστείλασα, πατήρ θ', οἳ μιν τεκόμεσθα·
Οὐδ' ἀλοχος πολύδωρος ἐχέφρων Πηνελόπεια
Κώκυσ' ἐν λεχέεσσι φίλον πόσιν, ὡς ἐπέοικεν,
Ὀφθαλμὼς καθελεῖσα. τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων.
Καί μοι πὰρ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἂν ἰδῶ,
Τίς; πόθεν εἰς ἀνδρῶν; ποῦ σοι πόλις ἠδὲ τοκῆες;
Ποῖ δὲ νηῦς ἔσχε θοὴ, ἢ σ' ἤγαγε δεῦρο,

Ἀν-

Non ſatis prudens: quoniam non ſuſtinuit ſingula
Dicere, & audire meum verbum, ſicut interrogabam
De amico meo, ſicubi vivit & eſt,
An jam mortuus eſt, & in Ditis domibus.
Nam tibi dicam, tu autem intellige, & me audi:
Virum aliquando hoſpitio excepi dilecta in patria terra,
In noſtram domum venientem: & nondum quiſquam homo alius
Hoſpitum peregrinorum amicorum meam venerat domum.
Dicebat autem ex Ithaca oriundum ſe eſſe, & dicebat
Laertem Arciſiadem patrem eſſe ſuum.
Illum quidem ego ad domum ducens bene hoſpitio excepi
Peramanter tractans, cum multa in domo mihi eſſent,
Et ei dona præbui hoſpitalia qualia decebat:
Auri quidem ei dedi benefacti ſeptem talenta,
Dedique ei pateram totam argenteam floridam,
Duodecim autem ſimplas lænas, totque tapetas,
Totidemque pallia pulchra, totque inſuper tunicas:
Separatim autem rurſus mulieres eximias operum gnaras
Quatuor ſpecioſas, quas voluit ipſe eligere.
Illi reſpondit poſtea pater lacrymas fundens:
Hoſpes, equidem in terram perveniſti quam interrogas,
Injurii autem ipſam & ſceleſti viri habent.
Dona autem vana hæc donaſti multa præbens.
Si enim ipſum vivum inveniſſes Ithacæ in populo,
Equidem te bene donis remuneratus dimiſiſſet,
Et hoſpitalitate bona. hoc enim jus eſt, quicumque cœperit.
Sed age mihi hoc dic & vere narra,
Quotus jam annus eſt quando excepiſti illum
Tuum amicum infelicem, meum filium? ſiquidem eſſet:
Infortunatum, quem longe ab amicis & patria terra,
Aut in ponto comederunt piſces, aut in continente
Feris & avibus laniamentum factus eſt: neque ipſum mater
Flevit cooperiens, paterque, qui ipſum genuimus:
Neque uxor multum dotata prudens Penelope
Ploravit in lectis dilectum maritum, ſicut decebat,
Oculos claudens. hic enim eſt honos mortuorum.
Et mihi hoc die verum ut bene ſciam,
Quis? unde es gentium? ubi tibi urbs & parentes?
Ubi autem navis ſtat velox, quæ te duxit huc,

Ἀνπιθέως δ' ἑπάρας, ἢ ἔμπορ' ἐλήλυθας
Νηὸς ἐπ' ἀλλοτρίης, οἱ δ' ἐκβήσαντες ἔβησαν;
Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν' προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Τοιγὰρ ἐγώ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω.
Εἰμὶ γὰρ ἐξ Ἀλύβαντ', ὅθι κλυτὰ δώματα ναίω,
Τίος Ἀφειδαντ' Πολυπημονίδαο ἄνακτ'.
Αὐτὰρ ἐμοί γ' ὄνομ' ἐστὶν Ἐπήριτ' ἀλλά με δαίμων
Πλάγξ' ἀπὸ Σικανίης δὴ ἐλθέμεν ὧκ' ἐθέλοντα·
Νηῦς δέ μοι ἥδ' ἔσχεν ἐπ' ἀγρῷ νόσφι πόληος.
Αὐτὰρ Ὀδυσσῆι πόδε δὴ πέμπτον ἔτος ἐστὶν
Ἐξ ἑκεῖθεν ἔβη, καὶ ἐμῆς ἀπελήλυθε πάτρης,
Δύσμορος· ἦ τε οἱ ἐσθλοὶ ἔσαν ὄρνιθες ἰόντι
Δεξιοί, οἷς χαίρων μὲν ἐγὼν ἀπέπεμπον ἐκεῖνον,
Χαῖρε δὲ κεῖνος ἰών. θυμὸς δ' ἔτι νωῖν ἐώλπει
Μίξεσθαι ξυνίῃ, ἠδ' ἀγλαὰ δῶρα διδώσειν.
Ὣς φάτο. τὸν δ' ἄχεος νεφέλη ἐκάλυψε μέλαινα,
Ἀμφοτέρῃσι δὲ χερσὶν ἑλὼν κόνιν αἰθαλόεσσαν
Χάσατο κακκεφαλῆς πολιῆς, ἀδινὸν δὲ γεραιζέων.
Τῷ δ' αὖ εἰσέτι θυμὸς, ἀνὰ ῥῖνας δέ οἱ ἦδη
Δριμὺ μεύ' πρὸ τύψε, φίλον πατέρ' εἰσορόωντι.
Κύσε δέ μιν θέμενος ἐπιάλμενος, ἠδὲ προσηύδα,
Κῆνος μέν τοι ὅδ' αὐτὸς ἐγώ, πάτερ, ὃν σὺ μεταλλᾷς,
Ἦλυθον εἰκοστῷ ἔτεῖ ἐς πατρίδα γαῖαν.
Ἀλλ' ἴσχεο κλαυθμοῖο γόοιό τε δακρυόεντος.
Ἐκ γάρ τοι ἐρέω. (μάλα δὲ χρὴ σπεύδεμεν ἔμπης)
Μνησῆρας κατέπεφνον ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Λώβην πνυόμενος θυμαλγέα καὶ κακὰ ἔργα.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης ἀπαμείβετο, φώνησέν τε,
Εἰ μὲν δὴ Ὀδυσεύς γε ἐμὸς παῖς οὐδάδ' ἱκάνεις,
Σῆμά τί μοι νῦν αὖτε ἀριφραδὲς, ὄφρα πεποίθω.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Οὐλὴν μὲν πρῶτον τήνδε φράσαι ὀφθαλμοῖσι
Τήν σὺ Παρνησῷ μ' ἔλασεν σὺς λευκῷ ὀδόντι
Οἰχόμενον· σὺ δέ με προίεις καὶ πότνια μήτηρ
Ἐς πατέρ' Αὐτόλυκον μητρὸς φίλον, ὄφρ' αὖ ἑλοίμην
Δῶρα τὰ δή μοι μολὼν μοι ὑπέσχετο καὶ κατένευσεν.
Εἰ δ' ἄγε τοι καὶ δεύτερ' ἐὐκτιμένην κατ' ἀλωὴν
Εἶπω ἃ μοὶ ποτ' ἔδωκας, ἐγὼ δ' ἤτεόν σε ἕκαστα,
Παιδνὸς ἐὼν κατὰ κῆπον ἑπισσόμενος· διὰ δ' ἀμπὼν

Ἴκνδ'

Divinoſque ſocios? an vectus veniſti
Navi in aliena, illi autem te expoſito diſceſſerunt?
Eum autem reſpondens alloquebatur prudens Ulyſſes:
Tibi equidem omnia prorſus indubitate narrabo.
Sum enim ex Alybante, ubi inclytas domos habito,
Filius Aphidantis Polypemonidæ regis.
At mihi nomen eſt Eperitus: ſed me deus
Errare fecit a Sicania huc venire nolentem:
Navis autem mihi ipſa ſtat in agro longe ab urbe.
At Ulyſſi hic jam quintus annus eſt
Ex quo illinc ivit, & e mea diſceſſit patria,
Infelix. certe ei bonæ erant aves eunti
Dextræ, quibus gaudens quidem ego dimiſi illum,
Gaudebatque ille iens: animus autem nobis adhuc ſperabat
Nos hoſpitiis junctum iri, & ſplendida dona daturos eſſe.
Sic dixit. illum autem doloris nubes cooperuit nigra.
Ambabus autem manibus capiens cinerem ardentem
Fudit in caput canum, graviter ſuſpirans.
Hujus autem motus eſt animus, per nares autem ei jam
Acer ſpiritus prorupit, dilectum patrem inſpicienti.
Oſculatus eſt autem ipſum amplectens aſſiliens, & allocutus eſt:
Ille quidem hic ipſe ego, pater, quem tu inquiris,
Veni vigeſimo anno in patriam terram.
Sed abſtine fletu luctuque lacrymoſo.
Etenim tibi dicam: (valde autem oportet feſtinare tamen)
Procos interfeci in noſtris domibus,
Contumeliam ulciſcens animo gravem & mala facinora.
Huic autem rurſus Laertes reſpondit, dixitque:
Si quidem jam Ulyſſes meus filius huc veniſti,
Signum aliquod mihi dic manifeſtum, ut perſuadear,
Illum autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Cicatricem quidem primum hanc animadverte oculis,
Quam in Parnaſo mihi inflixit ſus albo dente
Cum *illuc* iviſſem: tu autem me miſeras & optima mater
Ad patrem Autolycum matris dilectum, ut caperem
Dona quæ huc profectus mihi promiſerat & annuerat.
Eja age tibi & arbores bene culta in area
Dicam quas mihi aliquando dediſti, ego autem petebam a te ſingulas,
Puer per hortum ſubſequens: per autem ipſas

Γ' ικνάμεσθα, σὺ δ' ὠνόμασας κῆ ἔειπες ἕκαστα.
Ὄγχνας μοι δῶκας τρισκαίδεκα, κῆ δέκα μηλέας,
Συκέας τεσσαράκοντ' · ὄρχους δέ μοι ὧδ' ὀνόμηνας
Δώσειν πεντήκοντα, διατρύγιᾳ δὲ ἕκαστᾳ
Ἤϊω. ἔνθα δ' αὖὰ ταφυλαὶ παντοῖαι ἔασιν,
Ὁππότε δὴ Διὸς ὥρα ἐπιβρίσειαν ὕπερθεν.
Ὣς φάτο. τῶ δ' αὖτε λύτο γόνατα κῆ φίλον ἦτορ,
Σήματ' ἀναγνόντι τά οἱ ἔμπεδα πέφραδ' Ὀδυσσεύς.
Ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πήχεε · τὸν δὲ προσὶ οἱ
Εἶλεν ἀποφθίμενον πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἄμπνυτο, κῆ ἐς φρένα θυμὸς ἀγέρθη,
Ἐξαῦτις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε,
Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα ἔτ' ἐστὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὄλυμπον,
Εἰ ἐτεὸν μνηστῆρες ἀτάσθαλοι ὕβριν ἔπαυσαν.
Νῶϊ δ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα μή τέχα πάντες
Ἐνθάδ' ἐπέλθωσιν Ἰθακήσιοι, ἀγγελίας δὲ
Πάντη ἐποτρύνωσι Κεφαλλήνων πολέεσσι.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Θάρσει, μή σοι ταῦτα μεταφρεσὶ σῇσι μελόντων·
Ἀλλ' ἴομεν προπὶ οἶκον ὃς ὀρχάτῳ ἐγγύθι κεῖται.
Ἔνθα δὲ Τηλέμαχον καὶ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Πρῶτεμψ', ὡς ἂν δεῖπνον ἐφοπλίσωσι τάχιστα.
Ὣς ἄρα φωνήσαντε βάτην πρὸς δώματα καλά.
Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκοντο δόμους ἐῢ ναιετάοντας,
Εὗρον Τηλέμαχον κῆ βουκόλον ἠδὲ συβώτην
Ταμνομένους κρέα πολλὰ, κερωπήν τ' ἄδοπα οἶνον.
Τόφρα δὲ Λαέρτην μεγαλήτορα ᾧ σὺν οἴκῳ
Ἀμφίπολος Σικελὴ λοῦσεν, καὶ χρῖσεν ἐλαίῳ·
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν καλὴν βάλεν. αὐτὰρ Ἀθήνη
Ἄγχι παρισταμένη μέλε' ἤλθανε ποιμένι λαῶν,
Μείζονα δ' ἠὲ πάρος κῆ πάσσονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Ἐκ δ' ἀσαμίνθου βῆ· θαύμαζε δέ μιν φίλος υἱός,
Ὡς ἴδεν ἀθανάτοισι θεοῖς εἰναλίγκιον αὖτις.
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ πάτερ, ἦ μάλα τίς σε θεῶν ἀμεγενεστέρων
Εἶδός τε μέγεθός τε ἀμύμονα θῆκεν ἰδέσθαι.
Τὸν δ' αὖ Λαέρτης πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ κῆ Ἀθηναίη κῆ Ἄπολλον,
Οἷος Νήριτον εἶλον εὐκτίμενον πτολίεθρον,

Ἀκτὴν

Ibamu, tu autem nominabas & dicebas ſingulas.
Piros mihi dediſti tredecim, & decem malos,
Ficos quadraginta: ſulcos autem mihi ſic nominaſti.
Daturum quinquaginta, frugifer autem quiſque
Erat: illic uvæ omnigenæ ſunt,
Quando jam Jovis tempora incumbunt deſuper.
Sic dixit. illius autem ibi ſoluta ſunt genua & proprium cor,
Signa recognoſcentis quæ ei certa dixerat Ulyſſes.
Circum autem filium dilectum jecit brachia: eum autem ad ſe
Cepit exanimatum percolerans dius Ulyſſes.
At poſtquam reſpiravit, & in præcordia animus congregatus eſt,
Iterum verbis reſpondens allocutus eſt:
Jupiter pater, certe adhuc eſtis dii in magno Olympo,
Si revera proci improbam contumeliam luerunt.
Nunc autem graviter timeo in mente ne mox omnes
Huc adveniant Ithacenſes, nuncios autem
Paſſim mittant in Cephalenorum urbes.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
Confide, ne tibi iſta in mente tua curæ ſint:
Sed eamus ad domum quæ viridarium prope jacet.
Illuc autem Telemachum & bubulcum & ſubulcum
Præmiſi, ut cœnam pararent citiſſime.
Sic locuti iverunt ad domos pulchras.
Hi autem quando jam pervenerunt ad domos bene habitatas,
Invenerunt Telemachum & bubulcum & ſubulcum
Incidentes carnes multas, miſcenteſque nigrum vinum.
Interim autem Laertem magnanimum ſua in domo
Famula Sicula lavit, & unxit oleo:
Circum autem veſtem pulchram jecit. at Minerva
Prope aſtans auctavit membra paſtori populorum,
Majoremque quam antea & craſſiorem fecit videri.
Eque balneo ivit: admiratus eſt autem ipſum dilectus filius,
Poſtquam vidit immortalibus diis ſimilem prorſus:
Et ipſum vocans verbis velocibus allocutus eſt:
O pater, certe omnino aliquis te deorum ſempiternorum
Formaque magnitudineque bonum fecit videri.
Illum contra Laertes prudens alloquebatur:
Utinam Jupiterque pater & Minerva & Apollo,
Qualis Nericum cepi bene ædificatum oppidum,

Littus

Ἀκτὴ ὑπείροιο Κεφαλλήνεσσιν ἀνάσσων,
Τοῖο ἐών τοι χθιζὸς ἐν ἡμετέροισι δόμοισι,
Τὸν δ' ἐχε ἔχων ὤμοισιν ἐφεσάμενος καὶ ἀμύμονα
Ἄνδρας μνηστῆρας. τῷ κε σφέων γόνατ' ἔλυσα
Πολλῶν ἐν μεγάροισι, σὺ δὲ φρεσὶν ἔνδον ἰαύῃς.
Ὣς οἱ μὲν παῦσαν πρὸς ἀλλήλους ἀγορεύων.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἂν παύσαντο πόνου, τετύκοντό τε δαῖτα,
Εἴξαντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
Ἔνθ' οἱ μὲν δείπνῳ ἐπεχείρεον· ἀγχίμολον δὲ
Ἦλθ' ὁ γέρων Δολίος, σὺν δ' υἷες τοῖο γέροντος
Ἐξ ἔργων μογέοντες, ἐπεὶ προμολῆσα κάλεσσεν
Μήτηρ γρηὺς Σικελή, ἣ σφέας τρέφε· καὶ ῥα γέροντα
Ἐνδυκέως κομέεσκεν, ἐπεὶ κατὰ γῆρας ἔμαρπτεν.
Οἱ δ' ὡς ἓν Ὀδυσῆα ἴδον, φράσαντό τε θυμῷ,
Ἔσαν ἐν μεγάροισι πεδηπόσιες. αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
Μειλιχίοις ἐπέεσι καθαπτόμενος προσέειπεν,
Ὦ γέρον, ἷξ ἐπὶ δεῖπνον, ἀπεκλελάθεσθε δὲ θάμβους,
Δηρὸν γὰρ σίτῳ ἐπιχειρήσειν μεμαῶτες
Μίμνομεν ἐν μεγάροις, ὑμέας ποσὶ δέγμενοι αἰεί.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Δολίος δ' ἰδὺς κὰκ χεῖρε πεπάσας
Ἀμφοτέρας. Ὀδυσῆος δὲ λαβὼν κύσε χεῖρ' ἐπὶ καρπῷ,
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ φίλ', ἐπεὶ νόστησας ἐελδομένοισι μάλ' ἡμῖν,
Οὐδέ τ' ὀϊομένοισι, θεοὶ δέ σε ἤγαγον αὐτοί,
Οὖλέ τε καὶ μέγα χαῖρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι νυὸν ἀγόρευσον ἐπίτυμον, ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
Ἣν ἤδη σάφα οἶδε περίφρων Πηνελόπεια
Νοσφισάνταί σε δῶρ', ἢ ἄγγελον ὀτρύνωμεν.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ὦ γέρον, ἤδη οἶδε· τί σε χρὴ ταῦτα πένεσθαι;
Ὣς φάθ'. ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἕζετ' ἐυξέστῃ ἐπὶ δίφρῳ.
Ὣς δ' ἄυτως παῖδες Δολίου κλυτὸν ἀμφ' Ὀδυσῆα
Δεικανόων τ' ἐπέεσι, καὶ ἐν χείρεσσι φύοντο·
Ἐξείης δ' ἕζοντο παρὰ Δολίον πατέρα σφῶν.
Ὣς οἱ μὲν περὶ δεῖπνον ἐνὶ μεγάροισι πένοντο.
Ὄσσα δ' ἄρ' ἄγγελος ὦκα κατὰ πτόλιν ᾤχετο πάντη,
Μνηστήρων συνεγὸν θάνατον καὶ κῆρ' ἐνέπουσα.
Οἱ δ' ἄρ' ὁμῶς ἀΐοντες ἐφοίτων ἄλοσδεν ἄλσος
Μυχμῷ τε στοναχῇ τε δόμων προπάροιθ' Ὀδυσῆος.

Ἐκ

Littus continentis, Cephalenibus imperans,
Talem me ferens heſternus in noſtris domibus,
Arma habens humeris adfuiſſem & propulſaſſem
Viros procos: eo ipſorum genua ſolviſſem
Multorum in ædibus, tu autem in mente lætatus fuiſſes.
Sic hi quidem talia inter ſe loquebantur.
Illi autem poſtquam ceſſarunt a labore, paraveruntque epulas,
Ordine ſederunt in lectiſque ſedibuſque.
Tunc hi quidem prandio manus admovebant: mox autem
Venit ſenex Dolius, ſimulque filii hujus ſenis
Ex operibus fatigati, ſiquidem ante veniens vocaverat
Mater anus Sicula, quæ ipſos nutriebat: & ſenem
Studioſe curabat, poſtquam ſenectus ceperat.
Qui ut Ulyſſem viderunt, agnoveruntque animo,
Stererunt in ædibus ſtupefacti. at Ulyſſes
Dulcibus verbis compellans dixit:
O ſenex, ſede ad prandium, obliviſcimini autem ſtuporis.
Dudum enim cibo manum admovere volentes
Manebamus in ædibus, vos expectantes ſemper.
Sic dixit. Dolius autem recta ivit manus protendens
Ambas, Ulyſſis autem capiens oſculatus eſt manum in carpo,
Et ipſum vocans verbis velocibus alloquebatur:
O amice, quoniam rediiſti cupientibus valde nobis,
Neque putantibus, dii autem te duxerunt,
Salveque & magnopere gaude, dii autem tibi felicitatem dent,
Et mihi hoc dic verum, ut bene ſciam,
An jam aperte ſcit prudens Penelope
Reverſum te huc, an nuncium mittamus.
Hunc autem reſpondens allocutus eſt prudens Ulyſſes:
O ſenex, jam ſcit: quid te: oportet hæc laborare?
Sic dixit. ille autem rurſus ſedit bene polita in ſede.
Eodem modo filii Dolii inclytum circa Ulyſſem
Salutabantque verbis, & in manibus ei hærebant:
Ordine autem ſederunt apud Dolium patrem ſuum.
Sic hi quidem circa prandium in ædibus laborabant.
Vox autem nuncia ocyus per urbem ivit ubique,
Procorum odioſam mortem & fatum indicans.
Illi autem ſimul audientes iverunt aliunde alius
Cum ſtrepituque & gemitu ante ædes Ulyſſis:

Ἐκ δὲ νέκυς οἴκων φόρεον, κὴ θάπτον ἕκαστοι.
Τὸς δ' ἐξ ἀλλάων πολίων οἰκόνδε ἕκαστον
Πέμπον ἄγειν ἁλίδῃσι, θοῆς ἐπὶ νηυσὶ πεδέντες.
Αὐτοὶ δ' εἰς ἀγορὴν κίον αὖθρόοι, ἀχνύμενοι κῆρ.
Αὐταὶρ ἐπεὶ ῥ' ἤγερθεν ὁμηγερέες τ' ἐγένοντο,
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἀνὰ θ' ἵστατο κὴ μετέειπεν·
Παιδὸς γὰρ οἱ ἄλαστον ἐνὶ φρεσὶ πένθος ἔκειτο
Ἀντινόου, τὸν πρῶτον ἐνήρατο δῖος Ὀδυσσεύς·
Τοῦ ὅγε δακρυχέων ἀγορήσατο κὴ μετέειπεν,
Ὦ φίλοι, ἦ μέγα ἔργον ἀνὴρ ὅδε μήσατ' Ἀχαιούς·
Τοὺς μὲν σὺν νήεσσιν ἄγων πολέας τε κὴ ἐσθλούς,
Ὤλεσε μὲν νῆας γλαφυρὰς, ἀπὸ δ' ὤλεσε λαούς·
Τοὺς δ' ἐλθὼν ἔκτεινε Κεφαλλώνων ὀχ' ἀρίστους.
Ἀλλ' ἄγετε, πρὶν πᾶσιν ἢ ἐς Πύλον ὦκα ἱκέσθαι,
Ἢ κὴ ἐς Ἦλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοὶ,
Γόμεν· ἢ καὶ ἔπειτα κατηφέες ἐσόμεθ' αὖτε.
Λώβη γὰρ πάντε γ' ἐσὶ κὴ ἐσομένοισι πυθέσθαι.
Εἰ δὴ μὴ παίδων τε κασιγνήτων τε φονῆας
Τισόμεθ', ἐκ αὖ ἔμοιγε μετὰ φρεσὶν ἡδὺ γελοιῆ
Ζωέμεν· ἀλλὰ πάχιστα θανὼν φθιμένοισι μετείην.
Ἀλλ' ἴομεν, μὴ φθέωσι περαιωθέντες ἐκεῖνοι.
Ὣς φάτο δακρυχέων· οἶκτος δ' ἕλε πάντας Ἀχαιούς.
Ἀγχίμολον δέ σφ' ἦλθε Μέδων κὴ θεῖος ἀοιδὸς
Ἐκ μεγάρων Ὀδυσῆος, ἐπεὶ σφέας ὕπνος ἀνῆκεν.
Ἔσταν δ' ἐν μέσσοισι· πάρος δ' ἕλεν ἄνδρα ἕκαστον.
Τοῖσι δὲ κὴ μετέειπε Μέδων πεπνυμένα εἰδὼς,
Κέκλυτε δὴ νυῦν μοι Ἰθακήσιοι· ἦ γὰρ Ὀδυσσεὺς
Ἀθανάτων ἀέκητι θεῶν τάδε μήσατο ἔργα.
Αὐτὸς ἐγὼν εἶδον θεὸν ἄμβροτον, ὅς ῥ' Ὀδυσῆϊ
Ἐγγύθεν ἱστήκει, καὶ Μέντορι πάντα ἐώκει.
Ἀθάνατος δὲ θεὸς ποτὲ μὲν προπάροιθ' Ὀδυσῆος
Φαίνετο θαρσύνων, ποτὲ δὲ μνηστῆρας ὀρίνων
Θοῶς κατὰ μέγαρον· οἱ δ' ἀγχίστινοι ἔπιπτον.
Ὣς φάτο. τὼς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ χλωρὸν δέος ἦρει.
Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε γέρων ἥρως Ἀλιθέρσης
Μαστορίδης· ὁ γὰρ οἷος ὄρα πρόσσω κὴ ὀπίσσω.
Ὅς σφιν ἐὺφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν,
Κέκλυτε δὴ νυῦν μοι Ἰθακήσιοι ὅ, τί κεν εἴπω.
Τῦ μὲν μὴ κακότητι, φίλοι, τάδε ἔργα γένοντο.

455 Οὐ

Et mortuos ædibus efferebant, & ſepeliebant ſinguli.
Qui autem erant ex aliis urbibus domum quemque
Mittebant vehendos eis qui maria rimantur, in naves veloces ponentes.
Ipſi autem in concionem ibant conferti, dolentes cor.
At poſtquam coiverunt congregatique ſunt,
His Eupithes ſurrexit & locutus eſt:
Filii enim ei intolerabilis in præcordiis dolor jacebat
Antinoi, quem primum interfecerat dius Ulyſſes:
Ob eum ille lacrymans concionatus eſt & dixit:
O amici, certe magnum facinus vir hic patravit Achivis.
Alios quidem cum navibus ducens multoſque & bonos,
Perdidit & naves cavas, perdidit & populos:
Alios autem veniens interfecit Cephalenorum facile optimos.
Sed agite, antequam hic vel in Pylum ocyus eat,
Vel in Elidem divinam, ubi dominantur Epei,
Eamus: aut poſtea triſtes erimus ſemper.
Contumelia enim hæc ſunt & futuris auditu.
Si non filiorumque fratrumque interfectores
Puniemus, non mihi in animo dulce fuerit
Vivere: ſed citiſſime mortuus cum defunctis ſim.
Sed eamus, ne præveniant tranſeuntes illi.
Sic dixit lacrymans: dolor autem cepit omnes Achivos.
Prope autem ad ipſos venit Medon & divinus Cantor
Ex ædibus Ulyſſis, poſtquam ipſos ſomnus reliquerat.
Steterunt autem in mediis: ſtupor autem cepit virum quemque.
His autem etiam locutus eſt Medon ſeria doctus:
Audite nunc me Ithacenſes: non enim Ulyſſes
Immortalium ingratiis deorum hæc operatus eſt opera.
Ipſe ego vidi Deum immortalem, qui Ulyſſi
Prope adſtabat, & Mentori omnia ſimilis erat.
Immortalis autem Deus aliquando quidem ante Ulyſſem
Apparebat audaciam addens, aliquando procos ciens
Ruebat per domum: illi autem denſi cadebant.
Sic dixit. illos autem omnes pallidus timor capiebat.
Illis autem dixit ſenex heros Halitherſes
Maſtorides: hic enim ſolus videbat ante & pone:
Qui ipſis bene cupiens concionatus eſt & dixit:
Audite nunc me Ithacenſes quod dixero.
Veſtro vitio, amici, hæc opera facta ſunt.

Non

Οὐ γὰρ ἐμοὶ πείθεσθ', ἀ Μέντορ ποιμένι λαῶν,
Τ'μετέρας παῖδας καταπαυέμεν ἀφροσυνάων·
Οἵ μέγα ἔργον ἔρεζον ἀπασθαλίῃσι κακῇσι,
Κτήματα κείροντες, καὶ ἀπημάλγοντες ἄκοιτιν
Ἀνδρὸς ἀριστῆος, τὸν δ' οὐκ ἐπὶ φαῖτο νέεσθαι.
Καὶ νῦ γε ὧδε γένοιτο· πίθεσθέ μοι ὡς ἀγορεύω·
Μὴ ἴομεν, μήπως ἐπιπασσάσθω κακὸν ἔργον.
Ὣς ἔφατ'· οἱ δ' ἄρ' ἀνίῃζαν μεγάλῳ ἀλαλητῷ,
Ἠμίσεων πλέες· τοὶ δ' ἀθρόοι αὖτόθι μεῖναν.
Οὐ γάρ σφιν ἄδε μῦθος ἐὺ φρεσὶν, ἀλλ' Εὐπείθη
Πείθοντ'. αὖψα δ' ἔπειτ' ἐπὶ τεύχεα ἔσσάντο.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἔσαντο περὶ χροὶ νώροπα χαλκὸν,
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο πρὸ ἄστεος ἀὐρυχόροιο.
Τοῖσιν δ' Εὐπείθης ἡγήσατο νηπιέῃσιν.
Φῆ δ' ὄγε πάσεσθαι παιδὸς φόνον· οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν
Ἄψ ἀπονοσφίσειν, ἀλλ' αὐτῇ πότμον ἐφέψειν.
Αὐτὰρ Ἀθηναίη Ζηνὸς Κρονίωνα προσηύδα,
Ὦ πάτερ ἡμέτερε Κρονίδη, ὕπατε κρειόντων,
Εἰπέ μοι εἰρομένῃ, τί νύ τοι νόος ἐνδοθι κεύθει;
Ἦ πρότερα πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνὴν
Τεύξεις; ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι θήσεαι;
Τηὶ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεύς,
Τέκνον ἐμὸν, τί μ' ταῦτα διείρεαι ἠδὲ μεταλλᾷς;
Οὐ γὰρ δὴ τόδε μοῖραν ἐβούλευσας νόῳ αὐτῇ,
Ὡς ἦσαν κείνως Ὀδυσεὺς ἀποτίσεται ἠδέ;
Ἔρζον ὅπως ἐθέλεις· ἐρέω δέ τοι ὡς ἐπέοικεν.
Ἐπειδὴ μνηστῆρας ἐΐσατο δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ὅρκια πιστὰ πάμπαντες, ὁ μὲν βασιλεύεσκε μετ' αὖτις,
Ἡμεῖς δ' ὦ παῖδων τε κασιγνήτων τε φόνοιο
Ἔκλησιν θέωμεν· οἱ δ' ἀλλήλους φιλέοντες
Ὡς τὸ πάρος· πλοῦτος δὲ καὶ εἰρήνη ἅλις ἔσω.
Ὣς εἰπὼν ὤτρυνε πάρος μεμαῶτα Ἀθήνην·
Βῆ δὲ κατ' ἠλύμποιο καρήνων αἰξασα.
Οἱ δ' ἐπεὶ δὴ σίτοιο μελιφρονος ἐξ ἔρον ἔντο,
Τοῖς ἄρα μύθων ἦρχε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεὺς,
Ἐξελθών τις ἴδοι μὴ δὴ σχεδὸν ὦσι κιόντες.
Ὣς ἔφατ'· ἐκ δ' ὑὸς Δολίος κίεν ὡς ἐκέλευεν·
Σὺν δ' ἄρ' ἐπ' ἠδὺν ἴσαν, τοὺς δὲ σχεδὸν ἕσπετο πάντας
Αἶψα δ' Ὀδυσσῆα ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Οἱδι

Non enim mihi parebatis, non Mentori paſtori populorum,
Ut veſtros filios cohiberetis ab amentia:
Qui magnum facinus fecerunt ſcelere malo,
Poſſeſſiones attondentes & inhonorantes uxorem
Viri optimatis, quem non amplius autumabant redi-
turum.
Et nunc ſic fiat. obtemperate mihi ſicut dico:
Ne eamus, ne quis attractum *ſibi* malum inveniat.
Sic dixit. hi autem exiliebant magno clamore,
Dimidiis plures: illi autem conferti illic manebant.
Non enim ipſis placebat verbum in mentibus, ſed Eupi-
theo
Parebant. ſtatim autem poſtea in arma ruebant.
Sed poſtquam amicti ſunt circum corpus ſplendido ære,
Univerſi coiverunt ante urbem amplam.
His autem Eupithes dux erat ſtultitiis.
Dicebat autem is ulturum filii cædem: neque erat
Rurſus redituru, ſed illic mortem obiturus.
At Minerva Jovem Saturnium allocuta eſt:
O pater noſter Saturnie, ſumme dominantium,
Dic mihi interroganti, quid tibi mens intus occultat?
Nunquid prius bellumque malum & pugnam gravem
Facies? quam amicitiam cum ambobus conciliaſti?
Hanc autem reſpondens allocutus eſt nebularum congrega-
tor Jupiter:
Filia mea, cur me hæc interrogas & inquiris?
Nonne hanc quidem conſultaſti mentem ipſa,
Ut illos quidem Ulyſſes puniret veniens?
Fac ut vis: dicam autem tibi ſicut decet.
Poſtquam jam procos punivit dius Ulyſſes,
Fœderibus fidis percuſſis, hic quidem regnet ſemper,
Nos autem rurſus filiorum fratrumque cædis
Oblivionem faciamus: illi autem invicem ament
Sicut antea: divitiæ autem & pax abunde ſit.
Sic fatus movit antea cupidam Minervam:
Venit autem ab olympi cacuminibus ruens.
Hi autem poſtquam cibi dulcis deſiderium ejecerunt,
Illis igitur ſermones occepit pertolerans dius Ulyſſes:
Egreſſus aliquis videat ne jam prope ſint venientes.
Sic dixit. extra autem filius Dolii ivit ſicut juſſerat:
Stetit autem ad limen progreſſus, illoſque prope vidit o-
mnes.
Statim autem Ulyſſem verbis velocibus allocutus eſt:

Illi

Οἶδε δὴ ἐγγὺς ἕασ'. ἀλλ' ὁπλιζώμεθα θᾶσσον.
Ὣς ἔφατ'. ὀ δ' ὤρνυτο, καὶ σὺν τεύχεσι δύσετο.
Τέσσαρες ἀμφ' Ὀδυσῆα, ἓξ δ' υἱῆες Δολίοιο.
Ἐν δ' ἄρα Λαέρτης Δολίῳ τ' ἐς παῖχ' ἔδυνον,
Καὶ πολιοὶ περ ἐόντες, αὐγκαῖοι πολεμισταί.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἔσαντο περὶ χροὶ νώροπα χαλκὸν,
Οἶξαν δὲ θύρας, ἐκ δ' ἦιον, ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
Τοῖσι δ' ἐπ' ἀγχίμολον θυγάτηρ Διὸς ἦλθεν Ἀθήνη,
Μέντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.
Τὴν μὲν ἰδὼν γήθησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
Αἶψα δὲ Τηλέμαχον προσεφώνεεν ὃν φίλον υἱόν,
Τηλέμαχ', ἤδη μὲν τόδε γ' ἔσεαι αὐτὸς ἐπελθών,
Ἀνδρῶν μαρναμένων, ἵνα τε κρίνονται ἄριστοι,
Μὴ πατραχυίαν πατέρων γένος, οἳ πάρος περ
Ἀλκῇ τ' ἠορίῃ τε κεκάσμεθα πᾶσαν ἐπ' αἶαν.
Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος αὐτίον ηὔδα,
Ὄψεαι, αἲ κ' ἐθέλῃσθα, πάτερ φίλε, τῷδ' ἐνὶ θυμῷ,
Οὐκ ἂν πατραχώοντα γένος, ὡς ἀγορεύεις.
Ὣς φάτο. Λαέρτης δ' ἐχάρη, καὶ μῦθον ἔειπε,
Τίς νύ μοι ἠμέρη ἥδε, θεοὶ φίλοι; ἦ μάλα χαίρω·
Τίός θ' ἡμὸς τ' ἀρετῆς πέρι δῆριν ἔχοντι.
Τὸν δὲ παρισταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ὦ Ἀρκεισιάδη πάντων πολὺ φίλτατ' ἑταίρων,
Εὐξάμενος κούρῃ γλαυκώπιδι καὶ Διὶ πατρὶ,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος.
Ὣς φάτο. καί ῥ' ἐμπνῦσε μένος μέγα Παλλὰς Ἀθήνη.
Εὐξάμενος δ' ἄρ' ἔπειτα Διὸς κούρῃ μεγάλοιο,
Αἶψα μάλ' ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
Καὶ βάλεν Εὐπείθεα κόρυθος διὰ χαλκοπαρῄου.
Ἡ δ' οὐκ ἔγχος ἔρυτο, διαπρὸ δὲ ἔσσατο χαλκός.
Δούπησεν δὲ πεσών, ἀράβησε δὲ τεύχε' ἐπ' αὐτῷ.
Ἐν δ' ἔπεσον προμάχοις Ὀδυσεὺς καὶ φαίδιμος υἱός·
Τύπτον δὲ ξίφεσίν τε καὶ ἐγχείῃσιν ἀμφιγύοισι.
Καί νύ κε δὴ πάντας τ' ὄλεσαν καὶ ἔθηκαν ἀνόστους,
Εἰ μὴ Ἀθηναίη κούρη Διὸς αἰγιόχοιο
Ἤυσεν φωνῇ, κατὰ δ' ἔσχεθε λαὸν ἅπαντα,
Ἴσχεσθε πτολέμου Ἰθακήσιοι ἀργαλέοιο,
Ὡς κεν ἀναιμωτεί γε διακριθῆτε τάχιστα.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη, τὼ δὲ χλωρὸν δέος εἷλε·

Τῶν

Illi quidem prope sunt. sed armemur cito.
Sic dixit. hi autem moti sunt, & arma induerunt,
Quatuor circum Ulyssem, sex autem, filii Dolii.
In iisque Laertes Doliusque arma induerunt,
Cani licet essent necessarii bellatores.
At postquam amicti sunt circum corpus splendido ære
Aperueruntque portas, extraque iverunt, dux erat autem Ulysses,
Illis propius accedens filia Jovis venit Minerva,
Mentori similis & corpore & voce.
Hanc autem videns lætatus est pertolerans divinus Ulysses:
Statim autem Telemachum allocutus est suum dilectum filium:
Telemache, jam quidem hoc videberis ipse aggressus,
Viris pugnantibus, ubi discernuntur optimi,
Ne quid dedecores majorum genus, qui antea
Robore fortitudineque ornati fuimus omnem super terram.
Illum contra Telemachus prudens alloquebatur:
Videbis, si volueris, pater dilecte, hoc in animo,
Non dedecorantem tuum genus, sicut dicis.
Sic dixit. Laertes autem gavisus est, & verbum dixit,
Quæ mihi dies hæc, dii amici? certe valde gaudeo:
Filiusque neposque de virtute litem habent.
Hunc autem astans allocuta est cæsia Minerva:
O Arcesiade omnium multo dilectissime sociorum,
Votis factis filiæ cæsiæ & Jovi patri,
Statim omnino vibratam emitte longam lanceam.
Sic dixit. & inspiravit animum magnum Pallas Minerva.
Igitur votis factis deinde Jovis filiæ magni,
Statim omnino vibratam emisit longam lanceam,
Et percussit Eupithem per galeam æream.
Illa vero haud lanceam prohibuit, quin transadactum est ferrum.
Sonuit autem cadens, resonueruntque arma super ipso.
Irruerunt autem primis pugnatoribus Ulysses & illustris filius:
Verberabant autem ensibusque & lanceis utrinque acutis.
Et sane omnes perdidissent & fecissent reditus expertes,
Nisi Minerva filia Jovis Ægiochi
Clamasset voce, detinuissetque populum omnem:
Abstinete a bello Ithacenses difficili,
Ut sine cruore separemini citissime.
Sic dixit Minerva, illos autem pallidus timor cepit:

Τῶν δ' ἄρα δεισάντων ἐκ χειρῶν ἔπτατο τεύχεα,
Πάντα δ' ἐπὶ χθονὶ πίπτε, θεᾶς ὅπα φωνησάσης·
Πρὸς δὲ πόλιν τρωπῶντο, λιλαιόμενοι βιότοιο.
Σμερδαλέον δ' ἐβόησε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
Οἶμησεν δὲ ἀλεὶς, ὡς εἰ ἀετὸς ὑψιπετήεις.
Καὶ τότε δὴ Κρονίδης ἀφῆκε φολόεντα κεραυνόν.
Καδδ' ἔπεσεν πρόσθεν γλαυκώπιδος ὀβριμοπάτρης.
Καὶ τότ' Ὀδυσσῆα προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Διογενὲς Λαερτιάδη Πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
Ἴσχεο, παῦε δὲ νείκου ὁμοίιου πολέμοιο,
Μήπως τοι Κρονίδης νεχολώσεται ἀρύοπα Ζεύς.
Ὣς φάτ' Ἀθηναίη. ὁ δ' ἐπείθετο, χαῖρε δὲ θυμῷ.
Ὅρκια δ' αὖ καπόπισθε μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε
Παλλὰς Ἀθηναίη, κούρη Διὸς αἰγιόχοιο,
Μεντορι εἰδομένη ἠμὲν δέμας ἠδὲ καὶ αὐδήν.

Τέλος τῆς Ὀμήρου Ὀδυσσείας.

ΟΜΗΡΟΥ ΒΑΤΡΑΧΟΜΥΟΜΑΧΙΑ.

Ἀρχόμενος πρώτων Μουσέων χορὸν ἐξ Ἑλικῶνος
Ἐλθεῖν εἰς ἐμὸν ἦτορ ἐπεύχομαι, εἶνεκ' ἀοιδῆς·
Ἦν νέον αὖ δέλτοισιν ἐμοῖς ἐπὶ γούνασι δῆκα,
Δῆριν ἀπειρεσίην, πολεμόκλονον ἔργον Ἄρηος,
Εὐχόμενος μερόπεσσιν ἐς ὕστατα πᾶσι βαλέσθαι·
Πῶς μύες αὖ βατράχοισιν ἀρισάμενοι ἔβησαν,
Γηγενέων ἀνδρῶν μιμούμενοι ἔργα γιγάντων,
Ὡς λόγος αὖ θνητοῖσιν ἔλυ· τοῖα δ' ἔχεν ἀρχή.
Μῦς ποτὲ διψαλέος, γαλέης κίνδυνον ἀλύξας,
Πλησίον αὖ λίμνης ἀπαλὸν προσέθηκε γενείου,
Ὕδατα τερπόμενος μελιηδέα· τὸν δὲ κατεῖδε
Λιμνόχαρις πολύφημος, ἔπος δ' ἀρθέγξατο πᾶσιν,
Ξεῖνε, πόθι εἶ; πόθεν ἦλθες ἐπ' ἠόνα; πῆ δέ σ' ὁ φῶτας;
Πάντα δ' ἀληθέως· μὴ ψευδόμενόν σε νοήσω.
Εἰ γάρ σε γνοίην φίλον ἄξιον, εἰς δόμον ἄξω,
Δῶρα δέ τοι δώσω ξεινήια πολλὰ καὶ ἐσθλά.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ βασιλεὺς Φυσίγναθος, ὃς κατὰ λίμνην
Τιμῶμαι, βατράχων ἡγήμενος ἤματα πάντα·
Καί μέ ποτ' ἦρ Πηλεὺς ποτε γείνατο, Τρομεδούσῃ

20 Μιχ-

Eorumque timentium ex manibus volaverunt arma,
Omnia autem in terram ceciderunt, Dea vocem edente:
Ad autem urbem reversi sunt, cupidi *conservandæ* vitæ. 535
Terribiliter autem clamavit pertolerans divinus Ulysses,
Ruitque saltu, sicut aquila altivolans.
Et tunc Saturnides misit ardens fulmen.
Decidit autem ante Cæsiam forti parte natam.
Ac tunc Ulyssem allocuta est cæsia Minerva: 540
Jove nate Laertiade prudens Ulysses,
Abstine, sedaque contentionem communis belli,
Ne Saturnides tibi irascatur late sonans Jupiter.
Sic dixit Minerva. ille autem obedivit, gavisus est autem animo.
Fœdera autem rursus in futurum cum ambobus fecit 545
Pallas Minerva, filia Jovis Ægiochi,
Mentori similis & corpore & voce.

Finis Odysseæ Homeri.

HOMERI BATRACHOMYOMACHIA.

INcipiens primum Musarum cœtum ex Helicone
Venire in meum cor opto, gratia carminis:
Quod nuper in libellis meis super genua posui,
Litem immensam, tumultuosum opus Martis,
Optans hominibus in aures omnibus mittere: 5
Quomodo mures in ranas egregie pugnantes iverunt,
Terrigenum virorum imitantes opera gigantum,
Uti fama inter mortales erat: tale autem habuit principium.
Mus aliquando sitibundus, felis periculum evitans,
Prope in lacum teneram appositi barbam, 10
Aqua delectatus dulci: hunc autem vidit
Limnocharis obstrepera. verbumque locuta est tale:
O hospes, quis es? unde venisti ad littus? quisve qui te genuit?
Omnia autem vere dic: ne mendacem te intelligam.
Si enim te cognovero amicum dignum, in domum ducam, 15
Donaque tibi dabo hospitalia multa & bona.
Sum autem ego rex Physignathus, qui per lacum
Color, ranarum dux dies omnes:
Et me pater Peleus olim genuit, Hydromedusæ

Μιχθὰς σὺ φιλόπτη παρ' ὄχθας Ἠϊδανοῖο.
Καί σε δ' ὁρῶ καλὸν τε κἀλκιμον, ἔξοχον ἄλλων,
Σκηπτοῦχον βασιλῆα, κὴ σὺ πολέμοισι μαχητὴν
Ἔμμεναι· ἀλλ' ἄγε δῶσον ἑλὼ γενέλω ἀγόρδε.
Τὸν δ' αὖ Ψιχάρπαξ ἠμείβετο, φώνησόν τε,
Τίπτε γεῦο τόμὸν ζητεῖς, φίλε, δῖλον ἅπασιν
Ἀνθρώποις τε θεοῖς τε κὴ οὐρανίοις πετελωῖς;
Ψιχάρπαξ μὲν ἐγὼ κικλήσκομαι, ἐμὶ δὲ κὲρο
Τρωξάρτεω πατρὸς μεγαλύτορο. ἡ δέ νυ μήτηρ
Λαχομύλη, θυγάτηρ Πτερνοτράκτω βασιλῆο.
Γήναπο δ' ἐν καλύβῃ με, κὴ ἐξεθρέψατο βρωτοῖς
Σύκοις κὴ καρύοις, κὴ ἐδέσμασι παντοδαποῖσι.
Πῶς δὲ φίλον ποιῇ με τὸν εἰς φύσιν ὐδὲν ὁμοῖον;
Σοὶ μὲν γὰρ βίο ἐστὶν ἐν ὕδασιν· αὖτὰρ ἐμοιγε
Οἷα παρ' ἀνθρώποις τρώγειν ἐθο· ὐδέ με λήθει
Ἄρτο τετσκοπανίστο ἀπ' ὠκύκλω καγέοιο,
Οὐδὲ πλακὰς πανύπεπλο ἔχων πολλὼ σισαμῖδα,
Οὐ τόμος ἐκ πτέρνης, ἀχ ἥπατα λιχοχίπωνα,
Οὐδὲ τυρὸς νεάπηο ἀπὸ γλυκερῆο γάλακτο,
Οὐ χρηστὸν μελίπωμα, τὸ κὴ μάκαρες ποθέουσιν,
Οὐδ' ὅσα πρὸς θοίνῃ μερόπων τιθύχοι μάγειροι,
Κοσμῦντες χύτρας ἀρτύμασι παντοδαποῖσιν.
Οὐδέ ποτ' ἐκ πολέμοιο κακλὼ ἀπέφυγον αὐτλὼ,
Ἀλλ' ὦθὺς μετὰ μῶλον ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθλω.
Οὐ δέδι' ἀνδρωπον, καίπερ μέγα σῶμα φορῆνα,
Ἀλλ' ἐπὶ λέκτρον ἰὼν, ἄκρον δάκτυλον καταδάκνω·
Καὶ πτέρνης λαβόμλω, κὴ ἑ πόνο ἵκανεν ἀνδρα,
Νήδυμο ὑκ ἀπέφυγεν ὕπνο, δάκνοντο ἐμεῖο.
Ἀλλὰ δύω μάλα παῦπα τὰ δείδια πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
Κίρκον κὴ γαλέλω, οἵ μοι μέγα πένθο ἄγυσι.
Καὶ παγίδα τονέουσαν, ὅπα δολόεις πέλε πότμο.
Πλεῖσον δὴ γαλέλω περιδείδια ἠπὺς ἀφῆσι,
Ἢ κὴ τρωγλοδύονται κατὰ τρώγλω ἐρεύνα.
Οὐ τρώγω ῥαφανίδας, ἑ κράμβας, ἑ κολοκύντας,
Οὐ τεύτλοις χλωροῖς ἐπιβόσκομαι, ὐδὲ σελίνοις.
Ταῦτα γὰρ ὑμῶν ἐστιν ἐδέσματα τῶν κατὰ λίμνλω.
Πρὸς τάδε μειδήσας Φυσίγναθο αὐτίον ἠύδα,
Ξεῖνε, λίαν ὠχεῖς ἐπὶ γαστέρι. ἔστι κὴ ἡμῖν
Πολλὰ μάλ' ἐν λίμνῃ, κὴ ἐπὶ χθονὶ δαίματ' ἰδέσθαι.

Ἀμ-

Mixtus in amore apud ripam Eridani.
Et te quoque video pulchrumque & fortem, excellentem præ cæteris,
Sceptriferum regem, & in præliis bellatorem
Esse. sed age ocyus tuum genus eloquere.
Illi contra Psicharpax respondit, dixitque:
Quidnam genus meum perquiris, o amice, manifestum omnibus
Hominibus diisque & aeriis volucribus?
Phsicharpax quidem ego vocor, sum autem filius
Troxartæ patris magnanimi: at mater
Lichomyle, filia Pternotroctæ regis.
Genuit autem in cavo me, & enutrivit cibariis
Ficubus & nucibus, & eduliis omnigenis.
Quomodo autem amicum facias me natura nihil similem?
Tibi enim vita est in aquis: sed mihi
Quæcunque apud homines comedere mos: neque me latet
Panis ter depsitus a bene rotunda lance,
Neque placenta extensa habens multam sisamida,
Non fructum ex perna, non jecora albam vestem habentia,
Neque caseus nuper pressus a dulci lacte,
Non bonum dulciarium, quod & divi desiderant, ,
Neque quæcunque ad cœnam hominum parant coqui,
Ornantes ollas condimentis omnigenis.
Nunquam ex bello malum effugi clamorem,
Sed statim ad pugnam iens primipilariis me immiscui.
Non timeo hominem, quamvis magnum corpus ferentem,
Sed ad lectum iens, summum digitum mordeo:
Et calce capio, nec dolor occupat virum,
Suavis non aufugit somnus, mordente me.
Sed duo valde *per* omnia timeo omnem per terram,
Accipitrem & felem, qui mihi magnum luctum adferunt,
Et decipulam flebilem, ubi dolosum exrat fatum.
Plurimum sane felem prætimeo quæ potissima,
Quæ & foramen ingredientem per foramen perquirit
Non comedo raphanos, non caules, non cucurbitas,
Non betis viridibus pascor, neque apiis.
Hæc enim vestra sunt edulia per lacum.
Ad hæc subridens Physignatus contra locutus est:
O hospes, valde gloriaris de ventre: adsunt & nobis
Multa valde in lacu & intra mirabilia visu.

Ἀμφίβιον γὰρ ἔδωκε νομῶ βατράχοισι Κρονίων,
Σκιρτῆσαι κατὰ γῆῶ, ἠ ἐφ' ὕδασι σῶμα καλύψαι.
Εἰ δ' ἐθέλεις ἠ ταῦτα δαήμεναι, ὄφρερές ἐσιν.
Αἶρω σ' ἐν νώτοισι· κράτει δέ με, μή ποτ' ὀλιαι,
Ὄππως γηθόσυνος τὸν ἐμὸν δόμον εἰσαφίκηαι.
Ὣς ἄρ' ἔφη, ἠ γῶτ' ἐδίδα· ὁ δ' ἔβαινε πάχισα
Χεῖρας ἔχων ἀπαλοῖο κατ' ὠχένος ἅλμαπι κύφῳ.
Καὶ πρῶτον μὲν ἔχαιρεν ὅτ' ἔβλεπε γείτονας ὄρμες,
Νίξη τερπόμενος Φυσιγνάθε· ἀλλ' ὅτε δή ῥα
Κύμασι πορφυρέοις ἐπεκλύζετο, πολλὰ δακρύων
Ἄχρηστον μετάνοιαν ἐμέμφετο· τίλε δὲ χαίτας,
Καὶ πόδας ἔσφιγγεν κατὰ γαστέρος· ἐν δέ οἱ ἦτορ
Πάλλετ' ἀηδείῃ, ἠ ἐπὶ χθόνα βάλλετ' ἰδέσθαι·
Δεινὰ δ' ἐπεστονάχιζε, φόβῳ κρυόεντος ἀϋάγκῃ.
Οὐρῶ μὲν πρῶτ' ἔπλασ' ἐφ' ὕδασιν, ἤῦτε κώπῃ
Σύρων· ὀχόμενός τε θεοῖς ἐπὶ γαῖαν ἱκέσθαι,
Ὕδασι πορφυρέοισιν ἐκλύζετο· πολλὰ δ' ἐβόα,
Καὶ τῶν φάτο μῦθον, ἀπὸ στόματος δ' ἀγόρδεν,
Οὐχ ἅπαξ νώτοισιν ἐβάσασε φόρτον ἔρωτος
Ταῦρος, ὅτ' Εὐρώπῃ διὰ κύματος ἦγ' ἐπὶ Κρήτῃ,
Ὣς ἐμὲ ἐπιπλώσας ἐπινώτιον ἦγεν ἐς οἶκον
Βάτραχος, ὑψώσας ὠχρὸν δέμας ὕδατι λάθρῳ.
Γῆρος δ' ἐξαπίνης ἀνεφαίνετο, δεινὸν ὄραμα
Ἀμφοτέροις· ὀρθὸν δ' ὑπὲρ ὕδατος εἶχε πρόχνυσι·
Τῆτον ἰδὼν κατέδυ Φυσίγναθος, ἅπ νοήσας
Οἷον ἑταῖρον ἔμελλεν ἀποκλύμενος κατὰ λίμνης·
Δῦ δὲ βάθος λίμνης, ἠ ἀλάσατο κῆρα μέλαιναν.
Κῆνος δ' ὡς ἀφέθη, πέσεν ὕπτιος ἀθρὸς ἐς ὕδωρ·
Χεῖρας δ' ἐσφιγγεν, ἠ ἀποκλύμενος κατέτρεζε.
Πολλάκι μὲν κατέδυσεν ἐφ' ὕδατι, πολλάκι δ' αὖτε
Λακπάζων ἀνέδυσε· μόρον δ' ἀκ ἰῶ ὑπαλύξαι.
Δαόμεναι δὲ πτέρυγες πλῆσαν βάρος εἶλκον ἐπ' αὐτῷ.
Τ'δασι δ' ὀκυόμενος, τοίους ἐφθέγξατο μύθους,
Οὐ λήσεις γε θεὸς, Φυσίγναθε, ταῦτα ποιήσας,
Ναυηγὸν ῥίψας ἀπὸ σώματος, ὡς ἀπὸ πέτρης.
Οὐκ ἂν μὲ κατὰ γαῖαν ἀμείνονα ἤσθα, κάκιστε,
Παγκρατίῳ τε, πάλῃ τε, ἠ εἰς δρόμον· ἀλλὰ πλανήσας
Εἰς ὕδωρ μ' ἔρριψας. ἔχει θεὸς ἔκδικον ὄμμα·
Ποινὴν σὺ τίσεις μυῶν στρατῷ, ὅδ' ὑπαλύξας.

Ταῦτ'

Ambivictuale enim dedit pascuum ranis Saturnius.
Saltare per terram, & in aquis corpus cooperire.
Si autem vis & hæc scire, facile est.
Portabo te in humeris: tene autem me, ne forte pereas,
Ut lætus in meam domum venias.
Sic inquit, & terga præbebat: ille autem ascendebat velociter
Manus tenens tenero in collo saltu levi.
Et primum quidem gaudebat quando intuebatur vicinos portus,
Natatione delectatus Physignati: sed quando jam utique
Undis purpureis alluebatur, multum lacrymans
Inutilem pœnitentiam accusabat: vellebatque comas,
Et pedes stringebat per ventrem: intusque ei cor
Palpabat insolentia, & in terram volebat videre:
Vehementer autem ingemiscebat, timoris frigidi necessitate.
Caudam quidem in primis extendit in aquis, tanquam remum
Trahens: supplicansque diis in terram venire,
Aquis purpureis alluebatur: multum autem clamabat,
Et talem dixit sermonem, ab oreque fabatur:
Non sic dorso portavit onus amoris
Taurus, quando Europam per undam vexit in Cretam,
Ut me navigans dorso inhærentem duxit ad domum
Rana elevans pallidum corpus aqua alba.
Hydrus autem ex improviso apparebat, horrendum spectaculum
Utrisque: erectumque super aquam habebat collum:
Hunc videns demersit se Physignatus, nequaquam cogitans
Qualem socium erat perditurus per lacum:
Subiitque profunditatem lacus, & evitavit fatum nigrum.
Ille autem ut relictus est, cecidit supinus statim in aquam:
Manus autem stringebat, & moriens stridebat.
Sæpe quidem submergebatur in aquam, sæpe autem rursus
Calcitrans emergebat: mortem autem non licebat evitare.
Madentes autem pili plurimum pondus trahebant in ipso.
Aquis autem periens, tales locutus est sermones:
Non latebis utique deos Physignate hæc faciens,
Naufragum jaciens a corpore, ut a petra.
Non me per terram potior fuisses, o pessime,
Pancratioque luctaque, & ad cursum: sed decipiens
In aquam me projecisti. habet Deus ultorem oculum:
Pœnam tu solves murium exercitui, neque evitabis.

Ταῦτ' ἐπὼν, ἀπέπνευσεν ἐν ὕδασι. τὸν δὲ κατείδε
Λειχοπίναξ ὑχθήσιν ἐφεζόμενος μαλακῆσι·
Δεινὸν δ' ἐξολόλυξε, δραμὼν δ' ἤγγειλε μύεσσιν.
Ὡς δ' ἔμαθον τὴν μοῖραν, ἔδυ χόλος ἀνὸς ἅπαντας·
Καὶ πότε κηρύκεσσιν ἑοῖς ἐκέλευσαν ὑπ' ὄρθρον
Κηρύσσειν ἀγορήνδ' ἐς δώματα Τρωξάρπαο,
Πατρὸς δυσλώβ Ψιχάρπαγος, ὃς κατὰ λίμνην
Τ'πποις ἐξήπλωτο νεκρὸν δέμας, ἠδὲ παρ' ὄχθας
Ἦν ἤδη τλήμων, μέσσῳ δ' ἐπενήχετο πόντῳ.
Ὡς δ' ἦλθον ἀκάδδοντες ἅμ' ἠοῖ, πρῶτος αὐτὴν
Τρωξάρπης, ἐπὶ παιδὶ χολώμενος, ἐπέ τε μῦθον,
Ὦ φίλοι, ἢ μὴν ἐγὼ κακὰ πολλὰ πέπονθα
Ἐκ βατράχων, ἡ μοῖρα κακὴ πάντεσσι τέτυκται.
Εἶμι δ' ἐγὼ δύστηνος, ἐπεὶ τρεῖς παῖδας ὄλεσσα·
Καὶ τὸν μὲν πρῶτόν ῥα κατέκτανεν ἁρπάξασα
Ἐχθίστη γαλέη, τρώγλης ἔκποσθεν ἐλοῦσα.
Τὸν δ' ἄλλον πάλιν αὖδρες ἀπώλεσαν ἐς μόρον ἦξαν
Καινοτέραις τέχναις, ξύλινον δόλον ἐξαρόντες,
Ἧν παγίδα καλέουσι, μυῶν ὀλέτειραν ἐοῦσαν·
Ὁ τρίτος ὦ ἀγαπητὸς ἐμοὶ ἢ μητέρι κεδνῇ,
Τῶν ἀπέπνιξεν Φυσίγναθος ἐς βυθὸν ἅλας.
Ἀλλ' ἄγεθ' ὁπλισόμεσθα ἢ ἐξέλθωμεν ἐπ' αὐτούς,
Σώματα κοσμήσαντες ἐν εἵμασι δαιδαλέοισι.
Τοῦτ' ἐπὼν, αὐέπεισε καθοπλίζεσθαι ἅπαντας.
Καὶ τοὺς μὲν ῥ' ἐκόρυσσεν Ἄρης πολέμοιο μεμηλώς·
Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμῃσιν ἔθηκαν,
Ῥήξαντες κυάμους χλωρούς, ὄ τ' ἀσκήσαντες,
Οὓς αὐτοὶ διὰ νυκτὸς ἐπισαύτες κατέτρωξαν·
Θώρηκας δ' ἄχον καλαμοσφεόων ἀπὸ βυρσῶν,
Οὓς, γαλέῃ δειραντες, ἐπισαμόωσ ἐποίησαν·
Ἀσπὶς δ' ἦν λύχνος τὸ μεσόμφαλον· ἡ δέ νυ λόγχη,
Εὐμήκεις βελόναι, παγχάλκεον ἔργον Ἄρηος·
Ἡ δὲ κόρυς, τὸ λέπυρον ἐπὶ προτάφοισι καρύου.
Οὕτω μὲν μύες ἦσαν ἐσπλοι. ὡς δ' εὐόησαν
Βάτραχοι, ἐξανέδυσαν ἀφ' ὕδατος, εἰς δ' ἕνα χῶρον
Ἐλθόντες, βαλὼν ξωάγον πολέμοιο κακοῖο.
Σκεπτομένων δ' αὐτῶν πόθεν ἠάσις, ἢ τίς ὁ θρύλος,
Κῆρυξ ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σκῆπτρον μετὰ χερσὶ,
Τυρογλύφου υἱὸς μεγαλήτορος Ἐμβασίχυτρος,

Αγ

Hæc locutus, expiravit in aquis. hunc autem vidit
Lichopinax ripis insidens mollibus:
Vehementer autem ululavit, currens autem annunciavit muribus.
Ut autem didicerunt fatum, subiit ira sæva universos:
Et tunc præcones suos jusserunt sub diluculum
Vocare ad concionem in domos Troxartæ,
Patris infelicis Psicharpagis, qui per lacum
Supinus expansus erat mortuo corpore, neque juxta ripas
Erat jam miser, medio autem innatabat ponto.
Ut autem venerunt festinantes cum aurora, primus surrexit
Troxartes ob filium iratus, dixitque sermonem:
O amici, tametsi solus ego mala multa passus sum
Ex ranis, fors mala omnibus facta est.
Sum autem ego infelix, postquam tres filios perdidi:
Et quidem primum nempe occidit rapiens
Inimicissima felis, foramen extra capiens:
Alium autem rursus viri crudeles ad mortem duxerunt
Novis artibus, ligneum dolum invenientes,
Quam decipulam vocant, murium perditricem existentem:
Qui tertius erat unicus mihi & matri almæ,
Nunc suffocavit Physignatus in profundum ducens.
Sed agedum armemur & exeamus in ipsas,
Corpora ornantes in armis variis.
Hæc locutus, persuasit armari universos.
Et hos quidem armavit Mars belli curam habens:
Caligas quidem primum circa tibias posuerunt,
Frangentes fabas virides, beneque aptantes,
Quas ipsi per noctem adstantes comederant:
Thoraces autem habebant calamis circumdatis a coriis,
Quos, felem deglubentes, scite fecerant:
Clypeus autem erat lucernæ medius umbilicus: at lancea,
Longæ acus, omnino æreum opus Martis:
At cassis, testa nucis in temporibus.
Sic quidem mures erant armati. ut autem *id* intellexerunt
Ranæ, egressæ sunt ab aqua, in unumque locum
Venientes, consilium congregaverunt belli mali.
Considerantibus autem ipsis unde seditio, vel quis tumultus,
Præco prope venit, ferens sceptrum in manibus,
Tyroglyphi filius magnanimi Embasichytrus,

Nun-

Ἀγγέλων πολέμοιο κακὸν φάτιν· εἶπέ τε μῦθον,
Ὦ βάτραχοι, μύες ὔμμιν ἀπειλήσαντες ἔπεμψαν
Εἰπεῖν, ὁπλίζεσθαι ἐπὶ πτόλεμόν τε μάχην τε.
Εἶδον γὰρ καθ' ὕδωρ Ψιχάρπαγα, ὃν κατέπεφνεν
Γ' μέτερος βασιλεὺς Φυσίγναθος. ἀλλὰ μάχεσθε
Οἵπνες ἐν βατράχοισιν ἀριστῆες γεγάασι.
Ὣς εἰπὼν ἀπέφυγε· λόγος δ' εἰς ἄκρα μυῶν
Εἰσελθὼν ἐτάραξε φρενὰς βατράχων ἀγερώχων.
Μεμφομένων δ' αὐτῶν Φυσίγναθος εἶπεν αὐτάς,
Ὦ φίλοι, ἐκ ἔκτεινον ἐγὼ μιῦ, οὐδὲ κατέδον
Οὐλύμενον· παύσω ἐπίηγη παίζων παρὰ λίμνῃ
Νῆξεις τὰς βατράχων μιμούμενος· οἱ δὲ κάκιστοι
Νῦν ἐμὲ μέμφονται τὸν αὐλάπον. ἀλλ' ἄγε βαλὼν
Ζητήσωμεν, ὅπως δολίους μύας ἐξολέσωμεν.
Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα·
Σώματα κοσμήσαντες ὁπλισθῶμεν ἅπαντες
Ἄκροις παὰρ χείλεσιν, ὅπη καπάκρημνος ὁ χῶρος
Ἡνίκα δ' ὁρμηθέντες ἐφ' ἡμέας ἐξέλθωσι,
Δραξάμενοι κορύθων, ὅτις χέδοὺ ἀγκῶν ἔλθοι,
Ἐς λίμνην αὐτὰς σὺν σῦτεσιν δὺὸ βάλωμεν.
Οὕτω γὰρ πνίξαντες ἐν ὕδασι τὰς ἀκολύμβους,
Σπήσομεν δ' ὑθύμως τὸ μυκπόνον ὧδε τρόπαιον.
Ὣς ἄρα φωνήσας, ὅπλοις ἐνέδυσεν ἅπαντας.
Φύλλοις μὲν μαλαχῶν κνήμας ἐὰς ἀμφεκάλυψαν,
Θώρηκας δ' εἶχον χλοερῶν πλατέων ἀπὸ τεύτλων,
Φύλλα δὲ τῶν κραμβῶν εἰς ἀσπίδας ἐξ ἤσκησαν,
Ἔγχος δ' ὀξύχοινος ἑκάστῳ μακρὸς ἀρήρει,
Καὶ κόρυθες κοχλιῶν λεπτῶν κράατ' ἀμφεκάλυπτον,
Φραξάμενοι δ' ἔστησαν ἐπ' ὄχθαις ὑψηλῆσι,
Σείοντες λόγχας· θυμὸς δ' ἔπλητο ἑκάστου.
Ζεὺς δὲ θεὸς καλέσας εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα,
Καὶ πολέμῳ πληθὺν δείξας, κρατερούς τε μαχητὰς
Πομπὸς ἦ μεγάλως, ἠδ' ἔγχεα μακρὰ φέροντας,
Οἷος κενταύρων στρατὸς ἔρχεται ἠδὲ γιγάντων,
Ἡ δὺ γελῶν ἐρέεινε πίνες βατράχοισιν ἀρωγοί,
Ἢ μυσὶν, ἀθανάτων· ἦ Ἀθηναίῃ προσέειπεν,
Ὦ θύγατερ, μυσὶν ἦ ῥ' ἐπαλεξήσουσα πορεῖσθον;
Καὶ γάρ σε κατὰ νηὸν ἀεὶ σκιρτῶσιν ἅπαντες,
Κνίσῃ τερπόμενοι ἦ ἐδέσμασιν ἐκ θυσιάων.

Ὧν

Nuncians belli malam famam: dixitque sermonem:
O ranæ, mures vobis minitantes miserunt *me*
Dicere, ut armemini ad bellumque pugnamque.
Viderunt enim per aquam Pisicharpaga, quem occidit
Vester rex Physignatus. sed pugnate
Quæcunque inter ranas præstantiores estis.
Sic locutus disparuit: sermo autem murium in aures
Ingrediens conturbavit mentes ranarum superbarum.
Accusantibus autem ipsis Physignathus dixit surgens:
O amici, non occidi ego murem, neque vidi
Pereuntem: omnino suffocatus est ludens per lacum
Natatus ranarum imitatus: at pessimi illi
Nunc me accusant inculpabilem. sed age consilium
Quæramus ut dolosos mures deperdamus.
Etenim ego dicam ut mihi videtur esse optimum:
Corpora ornantes armati stemus universi
Summas juxta ripas, ubi præceps locus,
Quando autem impetum facientes in nos venerint,
Prehendentes galeas, quicunque prope obvius venerit,
In lacum ipsos cum armis statim dejiciamus.
Sic enim suffocantes *illos* in aquis expertes natandi,
Constituemus læte statim murium occisorum hic trophæum.
Sic locutus, fecit ut arma induerent universi.
Foliis quidem malvarum tibias suas cooperuerunt,
Loricas autem habuerunt viridibus latis a betis,
Folia autem brassicarum in clypeos bene aptaverunt,
Lancea autem acutus juncus unicuique longus aptatus erat,
Et galeæ ex cochleis tenuibus capita cooperiebant,
Munitæ autem steterunt in ripis altis,
Vibrantes lanceas: iraque implebatur unaquæque.
Jupiter autem deos vocans in cælum astriferum,
Et belli multitudinem ostendens, fortesque pugnatores
Multos & magnos, & lanceas longas gerentes,
Qualis Centaurorum exercitus procedit & gigantum,
Suaviter ridens interrogabat qui ranis auxiliatores
Vel muribus, immortalium: & Palladem alloquebatur:
O filia, muribus nunquid auxiliatura ibis?
Etenim tuum per templum semper saltitant universi,
Nidore delectati, & cibariis ex sacrificiis.

Sic

Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. τὸν δὲ προσέπτην Ἀθηνη
Ὦ πάτερ, ἦ μὰν πῶποτ' ἐγὼ μυσὶ τειρομένοισιν
Ἐλθοίμην ἐπαρωγὸς, ἐπεὶ κακὰ πολλά μ' ἔοργαν,
Στέμματα βλάπτοντες καὶ λύχνιας εἵνεκ' ἐλαίης.
Τῶν δέ μιν λίθῳ ἔδακε φρένας, οἷον ἔρεξαν·
Πέπλον μιν κατέτρωξαν ὃν ἐξύφηνα καμοῦσα
Ἠκ ροδάνης λεπτῆς, καὶ σήμονα λεπτὸν ἔνησα,
Τρώγλας τ' ἐμποίησαν· ὁ δ' ἠπεπὴς μοι ἐπέσθη,
Καὶ πράσσα με τόκῆς. τῶν χάριν ἐξώργισμαι.
Χρησαμένη γὰρ ὕφηνα, καὶ οὐκ ἔχω ἀνταποδοῦναι.
Ἀλλ' ἐδ' ὡς βατράχοισιν ἀρηγέμεν οὐκ ἐθελήσω·
Εἰσὶ γὰρ οὐδ' αὐτοὶ φρένας ἔμπεδοι, ἀλλά με πρῶτα
Ἠκ πολέμου ἀνιοῦσαν, ἐπεὶ λίθῳ ἐκοπώθην.
Τῦνν δλομεύω, οὐκ ἔθελον θορυβεῦντες
Οὐδ' ὀλίγον καταμῦσαι· ἐγὼ δ' ἄϋπνος κατεκείμην
Τῷ κεφαλῷ ἀλγοῦσα, ἕως ἐβόησεν ἀλέκτωρ.
Ἀλλ' ἄγε πωσώμεσθα θεοὶ πάντεσσιν ἀρήγειν,
Μή κέ τις ἡμείων τρωθῇ βέλει ὀξυόεντι·
Εἰσὶ γὰρ ἀγχέμαχοι, καὶ ἐ θεὸς αὐτίος ἔλθοι·
Πάντες δ' ἀρανόθεν τερπώμεθα δῆριν ὁρῶντες.
Ὣς ἄρ' ἔφη. τῇ δ' αὖτε πεπείθοντο θεοὶ ἄλλοι
Πάντες, ὁμῶς δὲ ἀολέες ἦλυθον εἰς εὖρυ χῶρον,
Καδδ' ἦλθον κήρυκε τέρας πολέμοιο φέροντε.
Καὶ τότε κώνωπες μεγάλας σάλπιγγας ἔχοντες
Δεινὸν ἐσάλπιζον πολέμου κτύπον· ἀρανόθεν δὲ
Ζεὺς Κρονίδης βρόντησε τέρας πολέμοιο κακοῖο.
Πρῶτος δ' Τψιβόας Λειχιώρα ὄτασε δουρὶ,
Ἐσσόμενον προμάχοις, κατὰ γαστέρα εἰς μέσον ἦπαρ.
Καδδ' ἔπεσεν πρηνὴς, ἀπαλὰς δ' ἐκόνισεν ἐθείρας.
Τρωγλοδύτης δὲ μετ' αὐτὸν ἀκόντισε Πηλέωνα·
Πῆξεν δ' ἐν στέρνῳ σιβαρὸν δόρυ. τὸν δὲ πεσόντα
Εἶλε μέλας θάνατος, ψυχὴ δ' ἐκ σώματος ἔπτη.
Σμιτλαῖος δ' ἄρ' ἔπεφνε βαλὼν κέαρ Ἐμβασίχυτρον.
Ἀραφάων δὲ Πολύφωνον κατὰ γαστέρα τύψεν·
Ἤριπε δὲ πρηνὴς, ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη.
Λιμνόχαρις δ' ὡς εἶδεν ἀποθύμενον Πολύφωνον,
Τρωγλοδύτῃ πέτρῳ μυλοειδεῖ τρῶσεν ἐπιφθὰς
Αὐχένα παρ μέσσον· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψεν.
Λειχιώρ δ' αὖτοῖο πυύσκετο δουρὶ φαεινῷ,

215 Καὶ

Sic dixit Saturnius. eum autem alloquebatur Pallas
O pater, haud certe unquam ego muribus afflictis
Venirem auxiliatrix, quoniam mala multa mihi fecerunt,
Coronas deſtruentes & lucernas cauſa olei.
Hoc autem meum valde momordit animum, quod fecerunt:
Peplum meum corroſerunt quod texui laborans
Ex trama ſubtili, & ſtamen ſubtile nevi,
Foraminaque fecerunt: at ſartor mihi inſtitit,
Exigitque a me uſuras. hujus cauſa irata ſum.
Mutuata enim texui, & non poſſum reſtituere.
Sed neque ſic ranis auxiliari velim:
Sunt enim neque ipſæ mentibus incolumes, verum me ante *hac*
Ex bello redeuntem, poſtquam valde defatigata fui,
Somno indigentem, non permiſerunt tumultuantes
Neque parum oculos claudere: ego autem inſomnis jacebam
Caput dolens, donec clamavit gallus.
Sed age ſuperſedeamus dii his auxiliari,
Ne quis noſtrum vulneretur jaculo acuto:
Sunt enim pugnaces, etiam ſi deus obvius *iis* veniret:
Omnes autem de cælo delectemur litem videntes.
Sic dixit. huic autem poſt paruerunt dii cæteri
Omnes, ſimul autem conferti venerunt in unum locum,
Veneruntque præcones duo ſignum belli ferentes.
Et tunc culices magnas tubas habentes
Vehementer tuba clangebant belli ſtrepitum: cælitus autem
Jupiter Saturnius intonuit ſignum belli mali.
Primus autem Hypſiboas Lichenorem vulneravit lancea,
Stantem inter primipilares, per ventrem in medium hepar.
Concidit autem pronus, teneras autem pulvere infecit comas.
Troglodytes autem poſt ipſum jaculatus eſt Pelionem:
Infixit autem in pectore ſolidam lanceam. hunc autem cadentem
Cepit nigra mors, anima autem ex corpore evolavit.
Seutlæus autem occidit, percutiens cor, Embaſichyrum.
Artophagus autem Polyphonum per ventrem percuſſit:
Cecidit autem ſupinus, anima autem membris evolavit.
Limnocharis autem ut videt pereuntem Polyphonum,
Troglodytem petra molari vulneravit præveniens
Collum juxta medium: huic autem caligo oculos cooperuit.
Lichenor autem in eum collineavit lancea lucida,

Et

Καὶ βάλεν (ἐδ' ἀφάμαρτε) καθ' ἧπαρ. ὡς δ' ἐνόησε
Κραμβοφάγος, ὀχθαισι βαθείαις ἔμπεσε φάλαγγι·
Αἰὲν ὁδ' ὡς ἀπέλειπεν ἐν ὕδασιν, ἤλασε δ' αὐτόν.
Κάππεσε δ', ἐκ δ' ἀνέπνυσεν· ἐβάπτετο δ' αἵματι λίμνη
Πορφυρέῳ, αὐτὸς δὲ παρ' ἠιόνι ἐξεπανύσθη,
Χορδῇσι λιπαρῇσί τ' ἐπορνύμενος λαγόνεσσιν.
Λιμνίσιος δ' ὄχθαισι Τυρόγλυφον ἐξενάριξε.
Πτερογλύφον δὲ ἰδὼν Καλαμίνδιος, εἰς φόβον ἦλθε,
Ἥλατο δ' ἐς λίμνην φάλαγγα, τὴν ἀσπίδα ῥίψας.
Τὸ δ' ὀρόχαρις δέ τε πέφνε Πτερνοφάγον βασιλῆα,
Χερμαδίῳ πλήξας κατὰ βρέγματος· ἐγκέφαλος δὲ
Ἐκ ῥινῶν ἔσταζε, παλάσσετο δ' ἄιμασι γαῖα.
Λειχοπίναξ δ' ἔκτεινεν ἀμύμονα Βορβοροκοίτην
Ἔγχει ἐπαίξας· τὸν δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Πρασοφάγος δ' ἐσιδὼν, ποδὸς ἕλκυσε Κνισοδιώκτην,
Ἐν λίμνῃ δ' ἀπέπνιξε, κρατήσας χερὶ τένοντος.
Ψιχάρπαξ δ' ἤμωὼ ἑπάρων περὶ σθένεϊ ἄπαν.
Καὶ βάλε Πηλύσιον κατὰ νηδύος εἰς μέσον ἧπαρ·
Πίπτε δέ οἱ πρόσθεν, ψυχὴ δ' ἄϊδόσδε βεβήκει.
Πηλοβάτης δ' ἐσιδὼν, πηλὸν δράκα ῥίψεν ἐπ' αὐτόν,
Καὶ τὸ μέτωπον ἔχρισε, καὶ ἐξετύφλου παρὰ μικρόν.
Θυμώθη δ' ἄρα κεῖνος, ἑλὼν δέ γε χερὶ παχείῃ
Κείμενον ἐν πεδίῳ λίθον ὄβριμον, ἄχθος ἀρούρης,
Τῷ βάλε Πηλοβάτην ὑπὸ γούνατα· πᾶσα δ' ἐκλάσθη
Κνήμη δεξιτερὴ, πέσε δ' ὕπτιος ἐν κονίῃσι.
Κραιγασίδης δ' ἤμωξε, καὶ ἀὐδις βαῖνεν ἐπ' αὐτόν·
Τίψε μέσῳ δ' αὐτὸν κατὰ γαστέρα, πᾶς δέ οἱ ἔσω
Οἴδυοιν ὤλισθε· χαμαὶ δ' ἔκχυτο ἄπαντα
Ἔγκατ' ἐφελκομένῳ ὑπὸ δάπεδα χερὶ παχείῃ.
Σιτοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἐπ' ὀχθῃσιν ποταμοῖο,
Σκάζων ἐκ πολέμου ἀνεχάζετο, στέρετο δ' αἰνῶς·
Ἥλατο δ' ἐς πύθμενα, ὅππως φύγῃ αἰπὺ ὄλεθρον.
Τρωξάρτης δ' ἔβαλεν Φυσίγναθον ἐς πόδα ἄκρον·
Ὥκα δὲ τερόμενος ἐς λίμνην ἥλατο φάλαγγι.
Τρωξάρτης δ' ὡς εἶδεν ἔδ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Καὶ οἱ ἐπέδραμεν ἀὐδις, ἀποκτάμεναι μενεαίνων·
Πρασοφάγος δ' ὡς εἶδεν ἔδ' ἡμίπνουν προπεσόντα,
Ἦλθε διὰ προμάχων, καὶ ἀκόντισεν ὄξεϊ χαλκῷ·
Οὐδ' ἔρρηξε σάκος, χέτο δ' αὐτῷ δουρὸς ἀκωκή.

Et percuſſit (neque aberravit) per hepar. ut autem intelle-
xit
Crambophagus, ripis profundis incidit fugiens:
Sed neque ſic ceſſavit in aquis, impulit autem ipſum.
Concidit autem, non reſpiravit: tingebatur autem ſanguine
lacus
Purpureo, ipſe autem juxta litus extenſus eſt,
Venis pinguibuſque incitatus inteſtinis.
Limniſius autem in ripis Tyroglyphum ſpoliavit.
Pternoglyphum autem videns Calaminthius, in timorem venit,
Saltavit autem in lacum fugiens, clypeum abjiciens.
Hydrocharis autem occidit Pternophagum regem,
Saxo percutiens in ſincipite: cerebrum autem
Ex naribus ſtillabat, polluebatur autem ſanguine terra.
Lichopinax autem occidit irreprehenſibilem Borborocœtem,
Lancea aggreſſus: caligo autem oculos cooperuit.
Praſſophagus autem videns, pede traxit Cniſſodioctem,
In lacu autem ſuffocavit, tenens manu tendinem.
Pſicharpax autem ultus eſt ſocios mortuos.
Et percuſſit Peluſium in ventrem, in medium hepar:
Cecidit autem ante ipſum: anima autem in Orcum ivit.
Pelobates autem videns, luti pugillum jecit in ipſum,
Et frontem inunxit, & quin excæcaſſet parum aberat.
Iratus eſt autem ille, capienſque manu forti
Jacentem in campo lapidem ponderoſum, pondus terræ,
Hoc percuſſit Pelobatem ſub genua: tota autem fracta eſt
Tibia dextra, cecidit autem ſupinus in pulveribus.
Craugaſides autem ultus eſt, & rurſus ibat in ipſum;
Percuſſit autem medium ipſum per ventrem, totus autem ei
intro
Acutus juncus ingrediebatur: humique effundebantur univerſa
Inteſtina, dum *ipſe* trahebatur a lancea manu craſſa.
Sitophagus autem ut vidit in ripis fluminis,
Claudicans ex bello recedebat, cruciabatur enim graviter:
Saliebat autem in foſſam, ut effugeret diram perniciem.
Troxartes autem percuſſit Phyſignatum in pedis ſummitatem:
Ocyus autem dolens in lacum ſaliebat fugiens.
Troxartes autem ut vidit adhuc ſemianimem antequam *eo ve-
niret*, lapſum,
Et illi incurrit rurſus, occidere cupiens:
Praſſæus autem ut vidit adhuc ſemianimem qui ante ceciderat,
Venit per primos pugnatores, & jaculatus eſt acuto junco:
Neque fregit ſcutum, tenebatur autem ipſius lanceæ acies.

Erat

Ἦν δέ τις ἐν μύεσι νεὸς παῖς ἔξοχος ἄλλων,
Ἀγχέμαχος, φίλος υἱὸς ἀμύμονος Ἀρτεπιβούλε,
Ὄρχαμος, αὐτὰρ Ἄρη φαάνων, κρατερὸς Μελδάρπαξ,
Ὅς μόνος ἐν μύεσιν ἀριζήλεσκε μάχεσθαι·
Σὺν δὲ παρὰ λίμνῃ γαυριόμενος οἷος ἀπ' ἄλλων,
Στῆσε δὲ πορθήσειν βατράχων γένος ἀχμηπάων·
Καί νύ κεν ἐξετέλεσσεν, ἐπεὶ μέγα οἱ σθένος ἦεν,
Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
Καὶ τότ' ἀπολυμένης βατράχους ὤκτειρε Κρονίων·
Κινήσας δὲ κάρη, τοῖσιδ' ἐφθέγξατο φωνῇ,
Ὢ πόποι, ἦ μέγα ἔργον ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Οὐ μικρόν μ' ἔπληξε Μελδάρπαξ κατὰ λίμνην
Ἐνναίριον βατράχους βλεμεαίνων. ἀλλὰ τάχιστα
Παλλάδα πέμψωμεν πολεμόκλονον, ἠδὲ καὶ Ἄρηα,
Οἵ μιν ἀποχήσουσι μάχης κρατερὸν περ ἐόντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη Κρονίδης. Ἄρης δ' ἀπαμείβετο μύθῳ,
Οὔτ' ἄρ' Ἀθηναίης, Κρονίδη, σθένος, ὅστε Ἄρηος
Ἰφθίμους βατράχοισιν ἀρηγέμεν ἀπιὼν ὀλέθρου.
Ἀλλ' ἄγε πάντες ἴωμεν ἀρηγόνες· ἢ τὸ σὸν ὅπλον
Κινείσθω μέγα πατανοκτάνον, ὀβριμοεργόν,
Ὦ Τιτᾶνας πέφνες ἀρίζηλος ἔξοχα πάντων,
Ἐγκέλαδόν τ' ἐπέδησας ἰδ' ἄγχαλε φῦλον γιγάντων.
Ὣς ἄρ' ἔφη. Κρονίδης δ' ἔβαλε βολὸν περ κεραυνόν·
Πρῶτα μὲν ἐβρόντησε, μέγαν δ' ἐλέλιξεν ὄλυμπον,
Αὐτὰρ ἔπειτα κεραυνὸν, δεμαλέον Διὸς ὅπλον,
Ἧκ' ἐπιδινήσας· ὁ δ' ἄρ' ἔπαιτο χερὸς ἄνακτος.
Πάντας μὲν ῥ' ἐφόβησε βαλὼν βατράχους τε μύας τε·
Ἀλλ' οὐδ' ὣς ἀπέληγε μυῶν στρατὸς, ἀλλ' ἔτι μᾶλλον
Ἵετο πορθήσειν βατράχων γένος ἀχμηπάων,
Εἰ μὴ ἀπ' ὀλύμπου βατράχους ἐλέησε Κρονίων,
Ὅς ῥα τότε βατράχοισιν ἀρωγὸς οὐδὺς ἐπέμφθη.
Ἦλθον δ' ἐξαίφνης νωτάκμονες, ἀγκυλοχήλαι,
Λοξοβάται, στρεβλοί, ψαλιδόσμοι, ὀστρακόδερμοι,
Ὀστοφυεῖς, πλατυώπατοι, ἀποσίλβοντες ἐν ὤμοις,
Βλαισοὶ, χειροτένοντες, ἀπὸ στέρνων ἐσορῶντες,
Ὀκτάποδες, δικάρῃσιν, ἀχειρέες, (οἱ δὲ καλοῦνται
Καρκίνοι) οἵ ῥα μυῶν ἀρὰς σομάτεσσιν ἔκοπτον,
Ἠδὲ πόδας καὶ χεῖρας· ἀνεγνάμπτοντο δὲ λόγχαι.
Οὓς καὶ ὑπέδδεισαν δειλοὶ μύες, οὐδ' ὑπέμειναν,

Erat autem quidam inter mures juvenis filius egregius inter alios,
Promptus bello, carus filius boni Artepibuli,
Princeps, ipsum Martem repræsentans, robustus Meridarpax
Qui solus inter mures præstabat pugnando:
Stetit autem juxta lacum gloriabundus ab aliis,
Jactabat autem depopulaturum *se* ranarum genus pugnacium:
Et certe perfeciſſet, quoniam magnum ipsi robur erat,
Nisi statim intellexiſſet pater hominumque deorumque,
Atque tum pereuntes ranas miseratus fuiſſet Saturnius:
Movens autem caput, talem locutus est vocem:
Eheu, certe magnum opus præ oculis video:
Non parum me perculit Meridarpax apud lacum
Trucidare ranas cupiens. sed celerrime
Palladem mittamus tumultuosam, atque Martem,
Qui ipsum arcebunt a pugna robustum quamvis.
Sic locutus est Jupiter. Mars autem respondebat sermone:
Neque certe Palladis, o Jupiter, potentia, neque Martis
Poterit ranis avertere diram perniciem.
Sed age omnes eamus auxiliatores: vel tuum jaculum
Moveatur magnum, quod, Titanas sustulit, efficaſſimum,
Quo Titanas occidiſti fortes ultra omnes,
Enceladumque ligasti, & agrestia genera gigantum.
Sic dixit. Saturnius autem jaculatus est ardens fulmen:
Primum quidem intonuit, magnumque tremefecit olympum,
Sed postea fulmen, terribile Jovis telum,
Misit rotando: illud autem evolavit a manu regis.
Omnes quidem utique terruit jaculatus ranasque mutesque:
Sed neque sic ceſſavit murium exercitus, sed adhuc amplius
Cupiebat depopulatum ire ranarum genus pugnacium,
Nisi ab olympo ranas miseratus fuiſſet Saturnius,
Qui utique tunc ranis auxiliatores illico misit.
Venerunt autem ex improviso habentes incudes in tergo, ungulis curvis,
Oblique ingredientes, tortuosi, habentes cortices in ore, ostripelles,
Ossei natura, lati dorso, rutilantes in humeris,
Vari, nervosis manibus, a pectoribus intuentes,
Octopedes, bicipites, sine manibus, (illi autem vocantur Cancri) qui utique murium caudas oribus incidebant,
Etiam pedes & manus: flectebantur autem lanceæ.
Quos & timuerunt miseri mures, neque sustinuerunt,

Εἰς δὲ φυγὼν ἑτράποιτο. ἑδύετο δ' ἠλιος ἤδη,
Καὶ πολέμε τελετὴ μονοήμερος ἐξετελέσθη.

ΟΜΗΡΟΥ ΤΟΥ ΜΝΟΙ.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

ΜΝήσομαι ἠδὲ λάθωμαι Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο,
Ὅντε θεοὶ κατὰ δῶμα Διὸς τρομέουσιν ἰόντα,
Καί ῥά γ' ἀναΐσσουσιν ἐπιχεδὸν ἐρχομένοιο
Πάντες ἀφ' ἑδράων, ὅτε φαίδιμα τόξα πιταίνει.
Λητὼ δ' οἴη μίμνε παρὰ Διὶ τερπικεραύνῳ,
Ἧ ῥα βιὸν τ' ἐχάλασσε καὶ ἐκλῖσσε φαρέτρῃσι,
Καί οἱ ἀπ' ἰφθίμων ὤμων χείρεσσιν ἕλυσα
Τόξον, ἀνεκρέμασε πρὸς κίονα πατρὸς ἑοῖο,
Πασσάλῳ ἐκ χρυσέῳ· τὸν δ' εἰς θρόνον ἷσεν ἄγουσα.
Τῷ δ' ἄρα νέκταρ ἔδωκε πατὴρ δέπαϊ χρυσείῳ,
Δεικνύμενος φίλον υἱόν· ἔπειτα δὲ δαίμονες ἄλλοι
Ἔνθα καθίζουσιν. χαίρει δέ τε πότνια Λητὼ
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔπικτεν.
Χαῖρε μάκαιρ' ὦ Λητοῖ, ἐπεὶ τέκες ἀγλαὰ τέκνα,
Ἀπόλλωνά τ' ἄνακτα, καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Τὴν μὲν ἐν Ὀρτυγίῃ, τὸν δὲ κραναῇ ἐνὶ Δήλῳ
Κεκλιμένην πρὸς μακρὸν ὄρος καὶ Κωθιον ὄχθον,
Ἀγχοτάτω φοίνικος, ὑπ' Ἰνώποιο ῥεέθροις.
Πῶς γάρ σ' ὑμνήσω πάντως δοὔμνον ἐόντα;
Πάντα γάρ σοι, Φοῖβε, νόμος βεβλήαται ᾠδῆς,
Ἥ' μὲν ἀν' ἤπειρον πορπατρόφον ἠδ' ἀνὰ νήσους.
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί σε καὶ ἄδυν καὶ πρώονες ἄκροι
Τ' ἠλιῶν ὀρέων, ποταμοί τ' ἅλαδε προρέοντες,
Ἀκταί τ' εἰς ἅλα κεκλιμέναι, λιμένες τε θαλάσσης.
Ἦ ὥς σε πρῶτον Λητὼ τέκε χάρμα βροτοῖσι,
Κλινθεῖσα πρὸς Κύνθου ὄρος κραναῇ ἐνὶ νήσῳ,
Δήλῳ ἐν ἀμφιρύτῃ· ἑκάτερθε δὲ κῦμα κελαινὸν
Ἐξίει χέρσονδε λιγυπνοίοις ἀνέμοισιν.
Ἔνθεν ἀπορνύμενος πᾶσι θνητοῖσιν ἀνάσσεις
Ὅσσοι Κρήτην ἐνασὶ ἔχει καὶ δῆμος Ἀθηνῶν,
Νῆσός τ' Αἴγινα, ναυσικλείτη τ' Εὔβοια,
Αἰγαί τ', Εἰρεσίαι τε, καὶ ἀγχιάλη Πεπάρηθος,

Θρη-

In fugam autem vertebantur, occidebat autem ſol jam,
Et *belli* finis unius diei perfectus eſt.

HOMERI HYMNI.

IN APOLLINEM.

MEmor ero neque obliviſcar longe jaculantis Apollinis,
Quem & dii ipſi per domum Jovis metuunt euntem,
Et utique aſſurgunt prope advenienti
Omnes a ſedibus, quando præclaros tendit arcus.
Latona autem ſola manet apud Jovem fulmine gaudentem,
Quæ & arcum ei remittere ſolet, & occludere pharetram,
Et illius ab forribus humeris manibus capiens
Arcum, ſuſpendere ad columnam patris ſui,
Clavo ex aureo: eumque in ſedem collocare ducens.
Huic autem nectar dat pater poculo aureo,
Salutans carum filium: poſtea vero dii cæteri
Ibi ſedent. gaudet autem veneranda Latona
Quoniam arcitenentem & fortem filium peperit.
Salve, o beata Latona, quoniam peperiſti præclaros liberos,
Apollinemque regem, & Dianam ſagittis gaudentem,
Hanc quidem in Ortygia, illum vero aſpera in Delo.
Inclinata ad longum montem & Cynthium collem,
Proxime palmam, ſub Inopi fluentis.
Quomodo enim te laudabo prorſus laudabilem?
Penitus enim tibi, o Phœbe, modulatio attributa eſt cantus,
Sive per continentem vitulos nutrientem ſive per inſulas.
Omnes autem ſpeculæ tibi placent & cacumina ſumma
Altorum montium, amneſque in mare profluentes,
Littoraque ad mare protenſa, portuſque maris.
An ut te primum Latona peperit gaudium mortalibus,
Procumbens ad montem Cynthium aſpera in inſula,
Delo in circumflua: utrinque autem unda nigra
Exibat in terram ſtridulum ſpirantibus ventis.
Hinc ortus omnibus mortalibus imperitas
Quoſcunque Creta intus habet & populus Athenarum,
Inſulaque Ægina, navibuſque inclyta Eubœa,
Ægæque Ireſiæque, & finitima mari Peparethus,

Θρηϊκιός τ' Ἄθως, καὶ Πηλίου ἄκρα κάρηνα,
Θρηϊκίη τε Σάμος, Ἴδης τ' ὄρεα σκιόεντα,
Σκύρος, καὶ Φώκαια, καὶ Αὐτοκάνης ὄρος ἀπύ,
Ἴμβρος τ' Ὑκταμένη, καὶ Λῆμνος ἀμιχθαλόεσσα,
Λέσβος τ' ἠγαθέη, μάκαρος ἕδος Αἰολίωνος,
Καὶ Χίος, ἣ νήσων λιπαρωτάτη ἐν ἁλὶ κεῖται,
Παπαλόεις τε Μίμας, καὶ Κωρύκη ἄκρα κάρηνα,
Καὶ Κλάρος αἰγλήεσσα, καὶ Αἰσαγέης ὄρος ἀπύ,
Καὶ Σάμος ὑδρηλή, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα,
Μίλητός τε, Κόως τε, πόλις μερόπων ἀνθρώπων,
Καὶ Κνίδος αἰπεινή, καὶ Κάρπαθος ἰὼεμόεσσα,
Νάξος τ', ἠδὲ Πάρος, Ῥήναιά τε πετρήεσσα.
Τόσσον ἐπωδίνησα Ἐκηβόλον ἵκετο Λητώ,
Εἴ τις οἱ γαιέων ἠθέλει οἰκία δέσθαι.
Αἱ δὲ μάλ' ἐτρόμεον καὶ ἐδείδισαν, οὐδέ τις ἔτλη
Φοῖβον δέξασθαι, καὶ πιοτέρη περ ἐοῦσα.
Πείν γ' ὅτε δὴ ῥ' ἐπὶ Δήλῳ ἐβήσατο πότνια Λητώ,
Καί μιν ἀνειρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Δῆλ', εἰ γάρ κ' ἐθέλοις ἕδος ἔμμεναι υἱὸς ἐμοῖο
Φοίβῳ Ἀπόλλωνος, θέσθαι τ' ἐνὶ πίονα νηόν,
Ἄλλος δ' οὔτις σεῖό ποθ' ἅψεται, οὐδέ σε λίσσει,
Οὐδ' ὄψῃ σε ἔσεσθαι ὀΐομαι, οὐδ' ἅμηλον,
Οὐδὲ τρύγῃ οἴσεις, οὔτ' ἄρ φυτὰ μυρία φύσεις.
Αἰ δέ κ' Ἀπόλλωνος ἑκάεργος νηὸν ἔχῃσθα,
Ἄνθρωποί τοι πάντες ἀγινέσιν ἑκατόμβας
Ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, κνίσῃ δέ τοι ἄσπετος αἰεὶ
Δηρὸν ἀνάκτ' ἐπὶ βόσκοις, οἵ τε θεοί κέ σ' ἔχωσιν
Χειρὸς ἀπ' ἀλοτρόπου, ἐπεὶ οὔ τοι πῖαρ ὑπ' ἦδας.
Ὣς φάτο· χαῖρε δὲ Δῆλος, ἀμειβομένη δὲ προσηύδα·
Λητοῖ, κυδίστη θύγατερ μεγάλοιο Κρόνοιο,
Ἄσπασίη μὲν ἔγωγε γονὴν Ἑκάτοιο ἄνακτος
Δεξαίμην. αἶνῶς γὰρ ἐπιτυμβίη εἰμὶ δυσηχὴς
Ἀνδράσιν, ὧδε δέ κεν περιμήνεσα γενοίμην.
Ἀλλὰ τόδε τρομέω, Λητοῖ, ἔπος, οὐδέ σε κεύσω·
Λίην γάρ τινά φασιν ἀταίσθαλον Ἀπόλλωνα
Ἔσσεσθαι, μέγα δὲ πρυτανεύσεμεν ἀθανάτοισι,
Καὶ θνητοῖσι βροτοῖσιν ἐπὶ ζείδωρον ἄρουραν.
Τῷ ῥ' αἰνῶς δείδοικα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν,
Μὴ ὁπόταν τοπρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,

Νῆ-

Thraciuſque Athos, & Pelii ſummi vertices,
Thraciaque Samus, Idæque montes umbroſi,
Scyrus & Phocæa, & Authocanæ mons altus,
Imbruſque bene habitata, & Lemnus inſociabilis,
Lesbuſque valde divina, beati ſedes Æolionis,
Et Chius, quæ inſularum fœcundiſſima in mari jacet,
Saxoſuſque Mimas, & Coryci ſummi vertices,
Et Claros ſplendida, & Æſageæ mons altus,
Et Samus aquoſa, Mycalæque alti vertices,
Miletuſque, Couſque, urbs mortalium hominum,
Et Cnidus alta, & Carpathus ventoſa,
Naxuſque, & Paros, Rhenæaque ſaxoſa.
Tantum *terrarum* parturiens procul jaculantem, obivit Latona,
Si qua ei terrarum filio velit habitacula ponere.
Hæ vero valde tremebant & timebant, neque ulla ſuſtinuit
Phœbum ſuſcipere, fertilis quanquam eſſet.
Priuſquam in Delum aſcendit veneranda Latona,
Et illam interrogans verba alata dixit:
Dele, ſi enim vis ſedes eſſe filii mei
Phœbi Apollinis, imponereque opulentum templum,
Alius autem nemo te tanget, neque te rogabit,
Neque bobus te fore puto, neque ovibus opulentam,
Neque vindemiam feres, neque plantas innumeras produces.
Si autem Apollinis longe operantis templum habueris,
Homines tibi omnes ferent centum boum ſacrificia
Huc coeuntes, nidor autem tibi immenſus ſemper,
Diu regem ſi alueris, diique te tuebuntur
Manu ab aliena, quoniam haud tibi fertile ſolum.
Sic dixit: gaudebat autem Delus, & reſpondens ait:
Latona, inclytiſſima filia magni Saturni,
Lubens quidem ego nativitatem jaculatoris regis
Suſciperem. nimis enim verum *eſt quod* male audio
Apud homines, ſic autem admodum honorata fierem.
Sed hunc tremo Latona ſermonem, neque te celabo:
Valde enim quendam dicunt protervum Apollinem
Fore, lateque dominaturum immortalibus,
Et mortalibus hominibus ſuper frugiferam tellurem.
Quare nimis male timeo in mente & in animo.
Ne cum primum viderit lumen ſolis,

Νῆσον ἀπημήσῃ ἐπειὴ κραναήπεδός εἰμι,
Ποσσὶ κατασρέψας, ὥσῃ δ' ἁλὸς ἐν πελάγεσιν.
Ἔνθ' ἐμὲ μὲν μέγα κῦμα κατὰ κρατὸς ἅλις αἰεὶ
Κλύσεσι. ὁ δ' ἄλλῃ γαῖαν ἀφίξεται ἢ κεν ἀδῇ οἱ,
Τάξασθαι νηόν τε ἢ ἄλσεα δενδρήεντα.
Πολύποδες δ' ἐν ἐμοὶ θαλάμας φῶκαί τε μέλαιναι
Οἰκία ποιήσονται ἀκηδέα, χήτεϊ λαῶν.
Ἀλλ' εἴ μοι πλαίης γε, θεά, μέγαν ὅρκον ὀμόσσαι,
Ἐνθάδε μιν πρῶτον τάξειν περικαλλέα νηόν,
Ἔμμεναι ἀνθρώπων χρηστήριον αὖτάρ ἔπειτα
Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, ἐπεὶ πολυώνυμός ἐσσιν.
Ὣς ἄρ ἔφη. Λητὼ δὲ θεῶν μέγαν ὅρκον ὄμοσσεν,
Ἴσω νῶϊ πάδε γαῖα ἢ ὐρανὸς ὑρὺς ὕπερθεν,
Καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, (ὅσε μέγιστος
Ὅρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσιν)
Ἦ μὴν Φοίβῳ τῇδε τυήσεται αἰεὶ
Βωμὸς ἢ τέμενος, πάσι δέ σέ γ' ἔξοχα πάντων.
Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὄμοσέν τε τελέσσαντό τε τὸν ὅρκον,
Δῆλος μὲν μάλα χαῖρε γόνῳ Ἐκάτοιο ἄνακτος·
Λητὼ δ' εὐνῆμάρ τε ἢ εὐνέα νύκτας ἀέλπτους
Ὠδίνεσι πέπαρτο· θεαὶ δ' ἔσαν ἔνδοθι πᾶσαι
Ὅσαι ἄρισται ἔσαν, Διώνη τε, Ῥείη τε,
Ἰχναίη τε Θέμις, ἢ ἀγάστονος Ἀμφιτρίτη,
Ἄλλαι τ' ἀθάναται, νόσφιν λελακωλείν Ἥρης·
Ἧστο γὰρ ἐν μεγάροισι Διὸς νεφεληγερέταο.
Μάντη δ' οὐκ ἐπέπυστο μογοστόκος Εἰλείθυια·
Ἧστο γὰρ ἄκρῳ ὀλύμπῳ ὑπὸ χρυσείοισι νέφεσσιν,
Ἥρης φραδμοσύνῃ λελακωλένου, ἥ μιν ἔρυκε
Ζηλοσύνῃ, ὅτ' ἄρ υἱὸν ἀμύμονά τε κρατερόν τε
Λητὼ τέξεσθαι καλλιπλόκαμος τότ' ἔμελλεν.
Αἱ δ' Ἶριν πρὸπεμψαν ἐϋκτιμένης ἀπὸ νήσου,
Ἀξέμεν Εἰλείθυιαν, ὑποσχόμεναι μέγαν ὅρμον
Κρυσείοισι λίνοισιν ἐερμένον, ἐννεάπηχυν.
Νόσφιν δ' ἰὼν καλέεν λελακωλένην Ἥρην,
Μή μιν ἔπειτ' ἐπέεσσιν ἀποστρέψειεν ἰοῦσαν.
Αὐτὰρ ἐπὶ τοῦ' ἄκουσε ποδωκείῃ ὠκέα Ἶρις,
Βῆ ῥα θέειν, ταχέως δὲ διήνυσε πᾶν τὸ μεσηγύ.
Αὐτὰρ ἐπεί ῥ' ἵκανε θεῶν ἕδος αἰπὺν ὀλύμπου,
Αὐτίκ' ἄρ Εἰλείθυιαν ἀπ' ἐκ μεγάροιο θύραζε

Ἐκ-

Insulam aspernetur, quoniam aspero solo sum,
Pedibus evertens, propellatque maris in pelago.
Ubi me quidem magna unda in caput satis superque semper
Inundabit; hic autem in aliam terram veniet quæ placuerit ipsi,
Constructurus templumque & lucos arboribus densos.
Polypodes autem in me thalamos phocæque nigræ
Domicilia facient neglecta, ob defectum populorum.
Sed si mihi saltem sustinueris dea magnum juramentum jurare
Hic illum primum constructurum perpulchrum templum,
Quod sit hominum oraculum, ac postea
Omnes ad homines, quandoquidem multa nomina habet.
Sic itaque dixit. Latona autem deorum magnum juramentum juravit:
Sciat nunc hæc terra & cælum amplum superius,
Et illa inferne fluens Stygis aqua, (quod maximum
Juramentum gravissimumque est beatis diis)
Certe utique Phœbi hic odoriferum erit semper
Altare & templum, honorabit autem te maxime omnium.
Sed postquam juravit finiissetque jusjurandum,
Delus quidem valde gaudebat nativitate jaculatoris Apollinis:
Latona autem novem dies quidem & novem noctes insperatis
Partus doloribus configebatur, deæ autem erant intus omnes
Quæcunque optimæ erant, Dionaque, Rheaque,
Vestigatrixque Themis, ac valde gemens Amphitrite,
Aliæque immortales, præter albis ulnis decoram Junonem:
Sedebat enim in domibus Jovis nubicogi.
Sola autem non audierat partus doloribus præfecta Lucina:
Sedebat enim summo in olympo sub aureis nubibus,
Junonis consilio albis ulnis decoræ, quæ illam detinebat
Invidia, quod nempe filium bonumque fortemque
Latona paritura pulchricoma tunc erat.
Illæ autem Irim misere a bene culta insula,
Accersitum Lucinam, pollicentes magnum monile
Aureis filis contextum, novem cubitorum.
Seorsum autem jusserunt vocare ab albiulna Junone,
Ne ipsam postea verbis averteret venientem.
Sed postquam hoc audivisset ventipes velox Iris,
Abiit utique currens, velociter autem transmisit quicquid in medio spatii est.
Ast ubi pervenit ad deorum sedem altum olympum,
Statim utique Lucinam inde ex domo foras

Ἐκπροκαλεσαμένη, ἕπεα πτερόεντα προσηύδα,
Πάντα μάλ' ὡς ἐπίστελλον ὀλύμπια δώματ' ἐχεσκε.
Τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἔπειθεν ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι·
Βὰν δὲ ποσὶ τρήρωσι πελειάσιν ἴδμαδ' ὁμοίαι.
Εὖτ' ἐπὶ Δήλῳ ἔβαινε μογοστόκῳ Εἰλείθυια,
Τὴν τότε δὴ τόκῳ ἕλκε, μενοίνησεν δὲ τεκέσθαι·
Ἀμφὶ δὲ φοίνικι βάλε πήχεε, γῦνα δ' ἔρεισε
Λειμῶνι μαλακῷ· μείδησε δὲ γαῖ' ὑπένερθεν.
Ἐκ δ' ἔθορε προφάωσδε· θεαὶ δ' ὀλόλυξαν ἅπασαι.
Ἐνθά σε νῖϊε Φοῖβε θεαὶ λοῦσαν ἕδατι καλῷ
Ἁγνῶς καὶ καθαρῶς, σπάργανα δ' ἐν φάρεϊ λιπρῷ,
Λεπτῷ, νηγατέῳ· περὶ δὲ χρύσεον τρόφον ἦκαν.
Οὐδ' ἀρ' Ἀπόλλωνα χρυσάορα θήσατο μήτηρ,
Ἀλλὰ Θέμις νέκταρ τε καὶ ἀμβροσίῃ ἐρατεινῇ
Ἀθανάτῃσιν χερσὶν ἐπήρξατο. χαῖρε δὲ Λητὼ
Οὕνεκα τοξοφόρον καὶ καρτερὸν υἱὸν ἔπεκτεν.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ Φοῖβε κατέβρως ἄμβροτον εἶδαρ,
Οὔ σέ γ' ἔπειτ' ἴσχον χρύσεοι τρόφοι ἀπταίροντα,
Οὐδέ τι δεσμάτ' ἔρυκε, λύοντο δὲ πείρατα πάντα.
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μετηύδα φοῖβος Ἀπόλλων,
Εἴη μοι κίθαρίς τε φίλη καὶ καμπύλα τόξα,
Χρήσω τ' ἀνθρώποισι Διὸς νημερτέα βουλήν.
Ὣς εἰπὼν ἐβίβασκεν ἀπὸ χθονὸς ἀβρυοδείης
Φοῖβος ἀκερσεκόμης ἑκατηβόλος· αἱ δ' ἄρα πᾶσαι
Θάμβεον ἀθάνατοι. χρυσῷ δ' ἄρα Δῆλος ἅπασα
Βεβρίθει, καθορῶσα Διὸς Λητοῦς τε γενέθλην,
Γηθοσύνῃ ὅτι μιν θεὸς ὤλεσε οἰκία θέσθαι
Νήσων ἠπείρου τε· φίλησε δὲ κηρόθι μᾶλλον,
Ἠΰδησε δ' ὡς ὅτε ῥίν ὄρεος ἄνθεσιν ὕλης.
Αὐτὸς δ' ἀργυρότοξε ἄναξ ἑκατηβόλ' Ἄπολλον
Ἄλλοτε μὲν τ' ἐπὶ Κυύθῳ ἐβήσαο παιπαλόεντος,
Ἄλλοτε δ' αὖ νήσους τε καὶ ἀνέρας ἠλάσκαζες.
Πολλοί τοι νηοί τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα,
Πᾶσαι δὲ σκοπιαί τε φίλαι καὶ πρώονες ἄκροι
Τ' ἠλῶν ὀρέων, ποταμοί δ' ἁλαδε προρέοντες.
Ἀλλὰ σὺ Δήλῳ Φοῖβε μάλιστ' ἐπιτέρπεαι ἦτορ,
Ἔνθά τοι ἑλκεχίτωνες Ἴαονες ἠγερέθονται
Αὐτοῖς σὺν παίδεσσι καὶ αἰδοίῃς ἀλόχοισιν.
Οἱ δέ σε πυγμαχίῃ τε καὶ ὀρχηθμῷ καὶ ἀοιδῇ

150 Μνη-

Evocans, verbis alatis alloquebatur,
Per omnia prorſus, ut injunxerant, quæ Olympias domos habitant.
Huic autem animum perſuadebat in pectoribus ejus:
Ibant autem pedibus, trepidis columbis greſſu ſimiles.
Donec in Delum veniebat dolori partus præfecta Lucina,
Illam tunc jam partus ceperat, cupiebatque parere:
Circaque palmam jaciebat brachia, genua autem fixit
Prato in molli: ſubriſit autem terra ſubtus.
Proſiliit autem in lucem, Deæ vero jubilarunt omnes.
Ibi te, o jaculator Phœbe, Deæ lavabant aqua pulchra
Caſte & pure, faſciaverunt autem in veſte candida
Tenui, nova: circumque auream faſciam dederunt.
Neque utique Apollinem enſem habentem aureum lactavit mater,
Verum Themis nectarque & ambroſiam amabilem
Immortalibus manibus propinavit. gaudebat autem Latona
Quoniam arciferum & fortem filium peperiſſet.
At poſtquam, Phœbe, comediſti immortalem cibum,
Non te amplius retinuerunt aureæ faſciæ palpitantem,
Neque vincula detinuere, ſolvebantur autem nodi omnes.
Statim autem immortales allocutus eſt Phœbus Apollo:
Sit mihi citharaque cara & curvi arcus,
Vaticinaborque hominibus Jovis verum conſilium.
Sic cum dixiſſet, deſcendebat a terra lativia
Phœbus intonſus longe jaculans. hæ autem omnes
Stupebant immortales. auro igitur Delus univerſa
Onerabatur, aſpiciens Jovis Latonæque progeniem,
Læta. quoniam ipſam Dea elegiſſet ad domum ſtruendam, *ſolam*
Inſularum continentiſque: amabatque corde magis,
Florebat ſicut quando vertex montis floribus ſylvæ.
Tu autem habens argenteum arcum rex longe jaculator Apollo
Interdum quidem Cynthum aſcendebas ſaxoſum,
Interdum autem rurſus inſulaſque & viros vitabas.
Multa tibi ſunt templa, lucique arboribus denſi,
Omnes autem ſpeculæque caræ & vertices ſummi
Altorum montium, amneſque in mare profluentes:
Sed tu Delo, Phœbe, maxime oblectas animum,
Ubi tibi trahentes veſtes Jones congregantur
Suis cum liberis ac venerandis uxoribus.
Hi autem te pugilum certamine & tripudio & cantu

Me-

Μνησάμενοι τέρπεσιν, ὅταν στήσωνται ἀγῶνα.
Φαίη κ' ἀθανάτους καὶ ἀγήρως ἔμμεναι ἀνὴρ
Οἳ τότ' ἐπαντία σεῖό τ' Ἀγωνες ἀθρόοι εἶεν.
Πάντων γὰρ κεν ἴδοιτο χάριν, τέρψαιτο δὲ θυμὸν,
Ἄνδρας τ' εἰσορόων, καλιζώνους τε γυναῖκας,
Νῆάς τ' ὠκείας, ἠδ' αὐτῶν κτήματα πολλά.
Πρὸς δὲ, τόδε μέγα θαῦμα ὅτῳ κλέος ἔποτ' ὀλεῖται,
Κῆραι Δηλιάδες Ἀκαπνβελέπιο θεράπαιναι·
Αἵτ' ἐπεὶ ἄρ πρῶτον μὲν Ἀπόλλωνα ὑμνήσωσιν,
Αὖθις δ' αὖ Λητώ τε καὶ Ἄρτεμιν ἰοχέαιραν,
Μνησάμεναι ἀνδρῶν τε παλαιῶν ἠδὲ γυναικῶν,
Ὕμνον ἀείδουσιν, θέλγουσι δὲ φῦλ' ἀνθρώπων.
Πάντων δ' αὐθρώπων φωνὰς κῆ κρεμβαλιαστὺ
Μιμεῖσθαι ἴασιν. φάτ δέ κεν αὐτὸς ἕκαστος
Φθέγγεσθ'· ὕπω σφιν καλὴ σωάρηρεν ἀοιδή.
Ἀλλ' ἄγε δὴ Λητὼ μὲν Ἀπόλλωνά τ' Ἀρτεμίδι ξυὶ,
Χαίρετε δ' ὑμεῖς πᾶσαι· ἐμεῖο δὲ κῆ μεταπίσθε
Μνήσασθ', ὁππότε κεύ τις ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' αὐάρηται ξεῖνος πολυπείρων ἐλθὼν,
Ὦ κῆραι, τίς δ' ὔμμιν αὐτὴρ ἥδιστος ἀοιδῶν
Ἐνθάδε πωλεῖται, κῆ τέῳ τέρπεσθε μάλιστα;
Ὑμεῖς δ' ὦ μάλα πᾶσαι ὑποκρίνασθε ἀφ' ἡμείων.
Τυφλὸς ἀνὴρ, οἰκεῖ δὲ Χίῳ ἐνὶ παιπαλοέσσῃ,
Τῷ πᾶσαι μετόπισθεν ἀριστεύουσιν ἀοιδαί.
Ἡμεῖς δ' ἡμέτερον κλέος οἴσομεν ὅσσον ἐπ' αἶαν
Ἀνδρῶν τρεφόμεσθα πόλεις ἃς ναιετάασας.
Οἱ δ' ἐπιδὴ πείσονται, ἐπεὶ κῆ ἐτήτυμόν ἐστιν.
Αὐτὰρ ἐγὼν ὁ λῆξω ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα
Τὸν ἐν Ἀργυροτόξον, ὃν ἠύκομος τέκε Λητώ.
Ὃς αἶα κῆ Λυκίῃ κῆ Μηονίῃ ἠρατεινῇ,
Καὶ Μίλητον ἔχεις, εὐάλον πόλιν, ἱμερόεσσαν,
Αὐτὸς δ' αὖ Δήλοιο περικλύστης μέγ' ἀνάσσεις.
Εἶσι δὲ φορμίζων Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς
Φόρμιγγι γλαφυρῇ πρὸς Πυθὼ πετρήεσσαν,
Ἄμβροτα εἵματ' ἔχων τε θυώδεα· τοῖο δὲ φόρμιγξ
Χρυσέῃ ὑπὸ πλήκτρῳ καναχλὴ ἔχει ἱμερόεσσαν.
Ἔνθεν δὲ πρὸς Ὄλυμπον ἀπὸ χθονὸς ὧδε νόημα
Εἶσι Διὸς πρὸς δῶμα, θεῶν μετ' ὁμήγυριν ἄλλων,
Αὐτίκα δ' ἀθανάτοισι μέλει κίθαρις κῆ ἀοιδή.

Μῶ-

Memores exhilarant, quando conſtituunt certamen.
Diceret utique immortales & non ſeneſcentes eſſe vir
Qui tunc coram te Jones congregati eſſent.
Omnium enim videret decus, delectaretque animum,
Viroſque inſpiciens, beneque cinctas mulieres,
Naveſque veloces, & ipſorum opes multas.
Ad hæc autem magnum miraculum, cujus laus nunquam peribit,
Puellæ Deliades procul jaculantis Apollinis miniſtræ:
Quæ poſtquam primum quidem Apollinem laudaverint,
Rurſus autem Latonamque & Dianam ſagittis gaudentem,
Mentionem facientes virorumque antiquorum atque mulierum,
Hymnum canunt, demulcentque gentes hominum.
Omnium autem hominum voces & ſtrepitum
Imitari norunt. diceretque ipſe quiſque
Se loqui: adeo illis bona coaptata eſt cantio.
Sed age jam Latonaque Apolloque cum Diana,
Salvete vos omnes: mei autem & poſtea
Memores ſitis, quando aliquis terreſtrium hominum
Hic rogaverit hoſpes ærumnoſus veniens:
O puellæ quis vero vobis vir ſuaviſſimus poetarum
Hic verſatur, & quo delectamini maxime?
Vos autem bene omnino omnes reſpondeatis a nobis:
Cæcus vir, habitat autem Chium ſaxoſam,
Cujus omnes in pretio poſtea ſunt cantiones.
Nos autem noſtram laudem feremus quantum per terram
Hominum verſamur *in* urbes bene habitatas.
Illi autem credent ſcilicet, quoniam & verum eſt.
Aſt ego non deſinam procul jaculantem Apollinem
Laudare ſplendidi arcus dominum, quem pulchricoma peperit Latona.
O rex & Lyciam & Meoniam amabilem,
Et Miletum habes, maritimam urbem, optabilem,
Idemque ipſe Delo circumfluæ dominaris.
It autem ludens Latonæ inclytæ filius
Cithara cava ad Pytho ſaxoſam,
Immortales veſtes habens odoriferas: ejuſque cithara
Aurea a plectro ſonum habet amabilem.
Hinc autem ad olympum a terra ut mens, *tam celeriter*
Contendit Jovis in domum, deorum in cœtum cæterorum,
Statim autem immortalibus curæ eſt citharaque & cantio.

Muſæ

Μῶσαι μὲν δ' ἅμα πᾶσαι ἀμειβόμεναι ὀπὶ καλῇ
Γμνάζουσιν ῥα θεῶν δῶρ' ἄμβροτα, ἠδ' ἀνθρώπων
Τλημοσυνάς, ὅσ' ἔχοντες ὑπ' ἀθανάτοισι θεῖσι
Ζώουσ' ἀμφαθέες κ' ἀμήχανοι, οὐδὲ δύνανται
Εὑρέμεναι θανάτοιό τ' ἄκος κ' γήρως ἀλκαρ.
Αὐτὰρ ἐϋπλόκαμοι Χάριτες κ' Ὧραι,
Ἁρμονίη δ', Ἥβη τε, Διὸς θυγάτηρ τ' Ἀφροδίτη,
Ὀρχεῦντ', ἀλλήλων ἐπὶ καρπῷ χεῖρας ἔχουσαι.
Τῆσι μὲν οὔτ' αἰσχρὴ μεταμέλπεται, οὔτε λάχεια·
Ἀλλὰ μάλα μεγάλη τε ἰδεῖν κ' εἶδος ἀγητὴ
Ἄρτεμις ἰοχέαιρα, ὁμότροφος Ἀπόλλωνι.
Ἐν δ' αὖ τῇσιν Ἄρης κ' εὔσκοπος Ἀργεϊφόντης
Παίζουσ'. αὐτὰρ ὁ Φοῖβος Ἀπόλλων ἐγκιθαρίζει
Καλὰ καὶ ὑψι βιβάς· αἴγλη δέ μιν ἀμφιφαείνει,
Μαρμαρυγαί τε ποδῶν καὶ ἀκλινέος χιτῶνος.
Οἱ δ' ἐπιτέρπονται θυμὸν μέγαν, εἰσορόωντες
Λητὼ τε χρυσοπλόκαμος, καὶ μητίετα Ζεύς,
Τία φίλον παίζοντα μετ' ἀθανάτοισι θεῖσι.
Πῶς τ' ἄρ' σ' ὑμνήσω παύστως ἄϋμνον ἐόντα;
Ἢέ σ' ἐνὶ μνησῇσιν ἀείδω κ' φιλότητι,
Ὀππόσ' ἀνωΐμενος ἔκιες Ἀζανίδα κέλευθα
Ἴχνυ, ἄμ' αὐτιθέῳ Ἐλατονίδῃ ἵππῳ,
Ἦ ἅμα Φόρβαντι Τριόπῃ γεΐ, ἢ ἅμ' Ἐρυθεῖ,
Ἦ ἅμα Λύκιππῳ κ' Λύκιππος δάμαρτι
Πεζός, ὁ δ' ἵπποισιν; ἅ μιν Τρίοπός τ' ἐνέλιπεν.
Ἦ ὡς τὸ πρῶτον χρησήριον ἀνθρώποισι
Ζητεῦν κατὰ γαῖαν ἔβης ἑκατηβόλ' Ἄπολλον;
Πιερίην μὲν πρῶτον ἀπ' ὀλύμποιο κατῆλθες,
Λέκτον τ' ἠμαθόεντα παρέστιχες, ἦ Μαγνήδας,
Καὶ διὰ Περραιβούς· τάχα δ' εἰς Ἰωλκὸν ἵκανες,
Κλωσάς τ' ἐπέβης νευσικλύστης Εὐβοίης.
Σαῖς δ' ἐπὶ Λιλαίαντος πεδίῳ, τό τοι οὐκ ἄδε θυμῷ
Τεύξασθαι νηόν τε καὶ ἄλσεα δενδρήεντα.
Ἔνθεν δ' Εὐρύπτου διαβὰς ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
Βῆς ἀν' ὄρος ζάθεος χλωρόν· τάχα δ' ἵξας ἀπ' αὐτῆς
Εἰς Μυκαλησσὸν ἰὼν κ' Τελμησσὸν λεχεποίην.
Θήβης δ' εἰσαφίκανες ἕδος κατημένην ὕλῃ·
Οὐ γάρ πώ τις ἔναιε βροτῶν ἱερὴν ἐνὶ Θήβῃ,
Οὐδ' ἄρα πώποτε ἦσαν ἀταρπιτοὶ οὐδὲ κέλευθοι

Θή-

Muſæ quidem omnes alternantes voce pulchra
Cantant utique deorum dona immortalia, & hominum
Ærumnas, quantas habentes ab immortalibus diis
Vivunt deſperati ac inopes conſilii, neque poſſunt
Invenire mortis medelam & ſenectutis remedium:
Cæterum pulchricomæ Gratiæ & benevolæ Horæ,
Harmoniaque, Hebeque, Joviſque filiæ Venus,
Tripudiant, invicem in carpum manus tenentes.
Cum his quidem neque turpis canit, neque conſciſſa *rugis*:
Sed valde magnaque viſu & forma admirabilis
Diana ſagittis gaudens, educata ſimul cum Apolline.
Ubi rurſus cum his Mars & bonus ſpeculator Argicida
Ludunt. ſed Phœbus Apollo citharam pulſat
Pulchre & alte aſcendens. ſplendor autem illum circumlucet,
Radiationeſque pedum ac bene concinnæ tunicæ.
Illi autem delectantur animo magno, inſpicientes
Latonaque flava cincinnis, ac conſiliorum auctor Jupiter,
Filium carum ludentem cum immortalibus Diis.
Quo pacto igitur te laudabo omnino dignum laudari?
An te inter ſponſas laudem & in amore,
Quando animo triſti adiiſti Azantida puellam
Robore, ſimul cum diis æquali Elationide abundante equis,
Aut ſimul cum Phorbante Triopo genere, aut ſimul cum Ereuthe,
Aut ſimul cum Leucippo & Leucippi conjuge
Pedes, hic vero cum equis? neque tamen Triopus deerat.
Aut ut primum oraculum hominibus
Quærens ſuper terram inceſſiſti procul jaculans Apollo?
In Pieriam enim primum ab olympo deſcendiſti,
Lectonque arenoſam tranſmiſiſti, aut Magneidas,
Et per Perrhæbos: celeriter autem in Iolcum perveniſti,
Cenæumque aſcendiſti, navibus inclytæ Eubœæ.
Stetiſti autem in Lelanto campo, qui tibi non placebat in animo
Ut ſtrueres templumque ac lucos arboribus abundantes.
Hinc autem Euripum tranſgreſſus longe jaculans Apollo,
Aſcendiſti ſuper montem magnus deus viridem: celeriter autem perveniſti ab ipſo
In Mycaleſſum iens & Teumeſſum herboſam.
Thebæ autem adiiſti ſolum amictum ſylva:
Nondum enim quiſquam habitabat mortalium ſacra in Theba,
Neque igitur adhuc erant ſemitæ nec viæ

The-

Θήβης ἀμπεδίον πυρηφόρον, ἀλλ' ἔχεν ὕλην.
Ἔνθεν δὲ πρότερω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλον,
Οὔγχηστον δ' ἵξες Ποσιδήϊον ἀγλαὸν ἄλσος·
Ἔνθα νεοδμὴς πῶλος ἀναπνέει ἀχθόμενός περ,
Ἕλκων ἅρματα καλὰ, χαμαὶ δ' ἐλατὴρ ἀγαθός περ
Ἐκ δίφροιο θορὼν, ὁδὸν ἔρχεται, οἱ δὲ πέος μὲν
Κὰν' ὄχεα κροτέουσιν, ἀνακτορίῃ ἀφιέντες·
Εἰ δέ κεν ἅρματ' ἄνησιν ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
Ἵπποις μὲν κομέουσι, τὰ δὲ κλινάντες ἐῶσιν.
Ὡς γὰρ τὰ πρώτισθ' ὅσσοι γένεθ', οἱ δὲ ἄνακτι
Εὔχονται, δίφρον δὲ θεῷ τότε μοῖρα φυλάσσει.
Ἔνθεν δὲ πρότερω ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Κηφισὸν δ' ἄρ' ἔπειτα κιχήσαο καλλιρέεθρον,
Ὅς τε Λιλαίηθεν προχέει καλλίῤῥοον ὕδωρ.
Τὸν διαβὰς Ἐκάεργε κὴ Ὠκαλέϊον πολίπυργον,
Ἔνθεν ἄρ' εἰς Ἄμαρυγκα ἀφίκεο ποιήεντα.
Βῆς δ' ἐπὶ Δελφοῦσης, τόθι τοι ἄδε χῶρος ἁπάντων
Τέρπεσθαι νηόν τε κὴ ἄλσεα δενδρήεντα.
Σοῦς δὲ μάλ' ἄγχ' αὐτοῦς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπες,
Δελφῆσ', ἐνθάδε δὴ φρονέω περικαλλέα νηόν,
Ἀνθρώπων τεύξαι χρηστήριον, οἵτέ μοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τελήεσσας ἑκατόμβας,
Ἠ' μὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
Ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε κὴ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους,
Χρησόμενοι· τοῖσιν δέ τ' ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι δεμιστεύοιμι, χρεὼν ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὡς εἰπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβος Ἀπόλλων
Εὐρέα κὴ μάλα μακρὰ διωμήκεα. τὴ δ' ἐσιδοῦσα
Δελφοῦσα κραδίῃ ἐχολώσατο, εἶπέ τε μῦθον,
Φοῖβε ἄναξ ἑκάεργε, ἔπος τί τοι ἐν φρεσὶ θήσω·
Ἐνθάδ' ἐπεὶ φρονέεις τεύξαι περικαλλέα νηόν,
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρυσήριον· οἱ δέ τοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσουσι τελήεσσας ἑκατόμβας·
Ἀλλ' ἔκ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῇσι,
Πημανέει σ' αἰεὶ κτύπος ἵππων ὠκειάων,
Ἀρδόμενοί τ' ἐρῆες ἐμῶν ἱερῶν ἀπὸ πηγῶν.
Ἔνθά τις ἀνθρώπων βουλήσεται εἰσοράασθαι
Ἅρματά τ' ἠδὲ ἵππους κὴ ὠκυπόδων κτύπον ἵππων,
Ἢ νηὸν τε μέγαν κὴ κτήματα πόλλ' ἐνέοντα.

Ἀλ-

Thebæ *in* campo tritici ferace, ſed habebat ſylvam.
Hinc autem ulterius proceſſiſti procul jaculans Apollo,
In Oncheſtum autem perveniſti Neptuni ſplendidum lucum:
Ubi recens domitus pullus reſpirat pondere gravatus præcipue,
Trahens currus pulchros, humi autem auriga quamvis eſſet præſtans
E curru deſiliens, iter facit. hi autem tunc quidem
Vacua vehicula pulſant, imperio depoſito:
Si autem currus frangantur in nemore arboribus pleno,
Equos quidem curant, illos autem acclinantes ſinunt.
Sic enim primum pietas fuit, hi autem regem
Orant, currum autem divina ſors tunc ſervat.
Hinc autem proceſſiſti procul jaculans Apollo:
Cephiſum utique deinde aſſecutus es pulchra fluenta habentem,
Quique ex Lilæa profundit limpidam aquam.
Hunc tranſgreſſus Jaculator, & Ocaleam turritam,
Hinc utique in Amartum veniſti herboſum.
Iviſti autem ad Delphuſam, ubi tibi placuit regio innocua
Ad conſtruendum templumque & lucos arboribus plenos.
Stetiſti autem valde prope ipſam, ac illam verbis allocutus es.
Delphuſa, hic utique habeo in animo præclarum templum,
Hominum conſtruere oraculum, qui mihi ſemper
Hic adducent perfectas Hecatombas,
Et qui Peloponneſium pinguem habent,
Et qui Europam, & qui circumdatas mari inſulas,
Siſcitaturi: his autem ego verum conſilium
Omnibus vaticinabor, oracula edens in opulento templo.
Sic dicens diſpoſuit fundamenta Phœbus Apollo
Ampla & valde longa continua ſerie. conſpicata autem
Delphuſa, corde irata eſt, dixitque verbum:
Phœbe rex longe operans, verbum quoddam tibi in mentem ponam:
Hic quoniam in animo habes conſtruere præclarum templum,
Ut ſit hominibus oraculum: hique tibi ſemper
Hic adducent perfecta ſacrificia centum boum:
Sed tibi dicam, tu autem ſenſibus repone tuis:
Nocebit tibi ſtrepitus equorum velocium,
Irrigatique muli meis ſacris ex fontibus.
Hic aliquis hominum mallet inſpicere
Curruſque benefactos ac velocipedum ſtrepitum equorum,
Quam templumque magnum & opes multas quæ inerunt.

Sed

Ἀλλ' ἐὰ δή π πίδοιο, (σὺ δὲ κρείσσων ἠ ἀρείων
Ἐσσὶ ἄναξ ἐμέθεν, σοῦ δὲ σθενέω ἐσὶ μείγιον)
Ἐν Κρίσῃ ποίησαι ὑπὸ πτυχὶ Παρνασσοῖο·
Ἔνθ' ἄρματα καλὰ δονήσεται, ὅτέ τοι ἵππων
Ὠκυπόδων κτύπος ἔσαι ἐύδμητον περὶ βωμόν.
Ἀλλὰ ἠ ὡς προάγοιεν Ἰηπαιήονι δῶρα
Ἀνδρῶπων κλυτὰ φῦλα· σὺ δὲ φρεσὶν ἀμφιγνήθως
Δέξαι ἱερὰ καλὰ περικτιόνων ἀνθρώπων.
Ὡς ἐπῶν Ἑκάτῳ πέπιθε φρένας, ὄφρα οἱ αὐτῇ
Δελφύσῃ κλέος ἔῃ ἐπὶ χθονί, μηδ' Ἑκάτοιο.
Ἔνθεν δὲ πρότερον ἔκιες ἑκατηβόλ' Ἄπολλον·
Ἵξες δ' ἐς Φλεγύων ἀνδρῶν πόλιν ὑβριστάων,
Οἳ Διὸς οὐκ ἀλέγοντες ἐπὶ χθονὶ ναιετάασκον
Ἐν καλῇ βήσσῃ, Κηφισίδος ἐγγύθι λίμνης.
Ἔνθεν καρπαλίμως προσέβης πρὸς δειράδα Θύων·
Ἵκεο δ' ἐς Κρίσσην ὑπὸ Παρνησὸν νιφόεντα,
Κνήμον πρὸς Ζέφυρον τετραμμένον, αὐτὰρ ὕπερθεν
Πέτρη ὑποκρέμαται, κοίλη δ' ὑποδέδρομε βῆσσα
Τρηχεῖα. σὺν δὲ ἄναξ τεκμήραο Φοῖβ' Ἀπόλλων
Νηὸν ποιήσασθαι ἐπήρατον, αὐτέ τε μοῦσαν
Ἐνθάδε δὴ φρονέων τλῶξιν περικαλέα νηόν,
Ἔμμεναι ἀνθρώποις χρηστήριον, οἵτε μοι αἰεὶ
Ἐνθάδ' ἀγινήσωσι τελήσσασαι ἑκατόμβας,
Ἠμὲν ὅσοι Πελοπόννησον πίειραν ἔχουσιν,
Ἠδ' ὅσοι Εὐρώπην τε ἠ ἀμφιρύτας κατὰ νήσους
Χρησόμενοι. τοῖσιν δ' ἂν ἐγὼ νημερτέα βουλὴν
Πᾶσι θεμιστεύοιμι, χρέων ἐνὶ πίονι νηῷ.
Ὡς ἐπὼν διέθηκε θεμείλια Φοῖβ' Ἀπόλλων
Εὐρέα ἠ μάλα μακρὰ διαμπερές. αὐτὰρ ἐπ' αὐτοῖς
Λάϊνον ἀδὴν ἔθηκε Τροφώνιος ἠδ' Ἀγαμήδης,
Τέκτες Ἐργίνου, φίλοι ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἀμφὶ δὲ νηὸν ἔναον ἀθέσφατα φῦλ' ἀνθρώπων
Κτιτοῖσιν λάεσσιν ἀοίδιμον ἔμμενα αἰεί.
Ἀγχοῦ δὲ κρήνη καλλίῤῥοος, ἔνθα δράκαιναν
Κτείνεν ἄναξ Διὸς υἱὸς ἀπὸ κρατεροῖο βιοῖο,
Ζατρεφέα, μεγάλην, τέρας ἄγριον, ἣ κακὰ πολλὰ
Ἀνδρώπους ἔρδεσκεν ἐπὶ χθονί, πολλὰ μὲν αὐτούς,
Πολλὰ δὲ μῆλα τανύπους'. ἐπεὶ πέλε πῆμα δαφοινόν,
Καί ποτε δεξαμένη χρυσοθρόνα ἔτρεφεν Ἥρη

Δη-

Sed ſi *utique* obtemperaveris, (ut autem fortior & melior
Es o rex me, tuaque vis eſt maxima)
In Criſſa ſac ſub ſinu Parnaſi:
Ubi neque currus pulchri agitabuntur, neque tibi equorum
Velocipedum ſtrepitus erit bene fabricatam circa aram,
Verum & ſic adducent Jopæani dona
Hominum inclytæ gentes: tu autem mente gaviſus
Suſcipe ſacra pulchra finitimorum hominum.
Sic locuta Procul jaculantis perſuaſit mentem, ut ſibi ipſi
Delphuſæ laus ſit ſuper terram, non autem Procul jaculantis.
Hinc autem ulterius proceſſiſti, jaculator Apollo:
Perveniſti autem ad Phlegyorum virorum urbem contumelioſorum,
Qui Jovem non curantes ſuper terram habitabant
In pulchra valle Cephiſſidem prope lacum.
Hinc rapide aſcendiſti ad jugum furens,
Perveniſti autem ad Criſſam ſub Parnaſo nivoſo,
Ad ſaltum qui in Zephyrum vertitur, at deſuper
Petra ſuſpenſa eſt, cava autem porrigitur vallis
Aſpera. ubi rex ſtatuit Phœpus Apollo
Templum facere optabile, dixitque verbum:
Hic utique cogito conſtruere præclarum templum,
Quod ſit hominibus oraculum, qui mihi ſemper
Hic adducent juſtas Hecatombas,
Et qui Peloponneſum pinguem habitant,
Et qui Europamque & circumfluas inſulas,
Sciſcitaturi. his autem ego certum conſilium
Omnibus vaticinabor, oracula edens in pingui templo.
Sic cum dixiſſet, diſpoſuit fundamenta Phœbus Apollo
Ampla & valde longa quaquaverſum. at in ipſis
Lapideum limen impoſuit Trophonius atque Agamedes,
Filii Erigini, amici immortalibus diis:
Circumque templum ſtruxerunt ineffabiles gentes hominum
Fabricatis lapidibus, celebre ut eſſet ſemper.
Prope autem fons pulchrifluus, ubi dracænam
Necavit rex Jovis filius ex forti arcu,
Saginatam, magnam, monſtrum ferum, quæ mala multa
Hominibus faciebat ſuper terram, multa quidem ipſis,
Multa autem pecudibus quæ habent longos pedes. quia erat labes cruenta,
Et olim ſuſcipiens nutriverat Junonis aurea ſede conſpicuæ

Δεινὸν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν,
Ὃν ποτ' ἀρ' Ἥρη ἔπεμπε, χολωσαμένη Διὶ πατρί.
Εὖτ' ἄρα δὴ Κρονίδης ἐρικυδέα γείνατ' Ἀθήνην
Ἐν κορυφῇ, ἡ δ' αὖτε χολώσατο πότνια Ἥρη,
Ἣ δὲ καὶ ἀγορεύουσι μετ' ἀθανάτοισιν ἔειπε,
Κέκλυτέ μεν πάντες τε θεοὶ πᾶσαί τε θέαιναι,
Ὡς ἔμ' ἀτιμάζειν ἄρχε νεφεληγερέτα Ζεύς
Πρῶτος, ἐπεὶ μ' ἄλοχον ποιήσατο κεδν' εἰδυῖαν,
Καὶ νῦν νόσφιν ἐμεῖο τέκε γλαυκῶπιν Ἀθήνην,
Ἣ πᾶσιν μακάρεσι μεταπρέπει ἀθανάτοισιν·
Αὐτὰρ ὃγ' ἠπεδανὸς γέγονεν μετὰ πᾶσι θεοῖσι
Παῖς ἐμὸς Ἥφαιστος, ῥικνὸς πόδας, ὃν τέκον αὐτή,
Ῥίψ' ἀνὰ χερσὶν ἕλασα, καὶ ἔμβαλον ὠρεῖ πόντῳ·
Ἀλλά ἑ Νηρῆος θυγάτηρ Θέτις ἀργυρόπεζα
Δέξατο, καὶ μετὰ ἧσι κασιγνήτῃσι κόμισσεν.
Ὡς ὄφελ' ἄλλο θεοῖσι χαριζέσθαι μακάρεσσι.
Σχέτλιε ποικιλομῆτα, τί νῦν ἐπὶ μήσεαι ἄλλο;
Πῶς ἔτλης οἷος τεκέειν γλαυκώπιδ' Ἀθήνην;
Οὐκ ἂν ἐγὼ τεκόμην, καὶ σὴ κεκλημένη ἔμπης
Ἢν ἄρ' ἐν ἀθανάτοισιν οἳ οὐρανὸν ὠρανὸν ἔχουσι.
Καὶ νῦν τοιγὰρ ἐγὼ τεχνήσομαι ὥς κε γένηται
Παῖς ἐμὸς, ὅς κε θεοῖσι μεταπρέποι ἀθανάτοισιν,
Οὔτε σὸν εἰχυίας ἱερὸν λέχος, ὅτ' ἐμὸν αὖτις.
Οὐδέ ποι εἰς ὠνὴν πωλήσομαι, ἀλλ' ἀπὸ σεῖο
Τηλόθεν ὅσα, θεοῖσι μετέσσομαι ἀθανάτοισιν.
Ὡς εἰπεῦσ', ἀπὸ νόσφι θεῶν κίε χωομένη περ.
Αὐτίκ' ἔπειτ' ἠρᾶτο βοῶπις πότνια Ἥρη,
Χειρὶ παταρρωσὶ δ' ἔλασε χθόνα, καὶ φάτο μῦθον,
Κέκλυτε νῦν μοι γαῖα καὶ ἠρανὸς ὠρὺς ὑπερθεν,
Τιτῆνές τε θεοὶ τοὶ ὑπὸ χθονὶ ναιετάοντες
Τάρταρον ἀμφὶ μέγαν, τῶν ἐξ ἄνδρες τε θεοί τε,
Αὐτοὶ νῦν μοὶ πάντες ἀκούσατε, καὶ δότε παῖδα
Νόσφι Διὸς, μηδέ τι βίῃ ἐπιδευέα κεῖνο.
Ἀλλ' ὄγε φέρτερος ᾖ, ὅσον Κρόνου ὠρύοπα Ζεύς.
Ὡς ἄρα φωνήσασ' ἴμασε χθόνα χειρὶ παχείῃ·
Κινήθη δ' ἄρα γαῖα φερέσβιος. ἡ δ' ἐσιδοῦσα
Τέρπετο ὃν κατὰ θυμόν· ὀίετο γὰρ τελέεσθαι.
Ἐκ τοῦτε δ' ἤπειτα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Οὔτέ ποτ' εἰς ὠνὴν Διὸς ἦλυθε μητίετα,

345 Οὔτέ

Gravemque difficilemque Typhaona, cladem mortalibus,
Quem olim scilicet Juno peperit, irata Jovi patri.
Quando nimirum jam Saturnius perinclytam genuerat Minervam
In vertice, statim autem irata est veneranda Juno,
Et ad congregatos immortales dixit:
Audite me omnes dii omnesque deæ.
Ut me injuria afficere incipit nubium coactor Jupiter
Primus, postquam me uxorem fecit casta scientem,
Et nunc sine me peperit cæsiam oculos Minervam,
Quæ inter omnes beatos maxime decora est immortales:
Verum hic debilis factus est inter omnes Deos
Filius meus Vulcanus, mutilis pedibus, quem peperi ipsa.
Jeci manibus correptum, & dejeci in amplum pontum:
Sed illum Nerei filia Thetis argentipes
Suscepit, & cum suis sororibus educavit.
Utinam debuisset aliud gratificari beatis *diis*.
Improbe, versute, quid nunc adhuc excogitabis aliud?
Quo pacto sustinuisti solus parere Minervam?
Nonne ego peperissem, maxime cum tua vocarer?
Eram utique inter immortales qui cælum amplum habitant.
Et nunc utique aliquid moliar ut nascatur
Filius meus qui inter deos excellat immortales,
Neque tuum dedecorans sacrum cubile, neque meum ipsius.
Neque tibi in cubile itabo, sed abs te
Longe absens, cum diis ero immortalibus.
Sic fata, procul a diis secessit irata utique.
Statim deinde precabatur magnis oculis decora, veneranda Juno,
Manuque prona pepulit terram, & dixit verbum:
Audite jam me terra & cælum amplum desuper,
Titanesque dii qui sub terra habitatis
Tartarum circa magnum, ex quibus virique diique:
Ipsi nunc me omnes audite, & date filium
Absque Jove, nihil vi inferiorem illo:
Sed is præstantior sit, quantum Saturno late tonans Jupiter.
Sic effata pulsavit terram manu crassa:
Mota est igitur terra alma. illa autem cum vidisset
Oblectabatur suo animo: cognoscebat enim perfectum esse.
Ex hoc autem deinde totum in annum
Nunquam ad cubile Jovis venit consiliorum auctoris,

Οὐπέ ποτ' εἰς θῶκον πολυδαίδαλον, ὡς ποπάρος πε,
Αὐτῷ ἐφεζομένη πυκινὰς φραζέσκετο βουλάς·
Ἀλλ' ἤγ' ἐν νηοῖσι πολυμίτοισι μένουσα
Τέρπετο οἷς ἱεροῖσι βοῶπις πότνια Ἥρη.
Ἀλλ' ὅτε δὴ νύκτες τε καὶ ἡμέραι ἐξετέλουντο
Ἀλλ περιτελλομένου ἔτεος, καὶ ἐπήλυθον ὧραι,
Ἡ δ' ἔτεκ' ἄτε θεοῖς ἐυαλίγκιον ἄτε βροτοῖσι
Δεινόν τ' ἀργαλέον τε Τυφάονα, πῆμα βροτοῖσιν.
Αὐτίκα τόνδε λαβοῦσα βοῶπις πότνια Ἥρη
Δῶκεν ἔπειτα φέρουσα κακῷ κακόν· ἡ δ' ὑπέδεκτο,
Οὔς κακὰ πόλλ' ἔρδεσκε κατὰ κλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων.
Οὔς τῇ γ' αὐτάσειε, φέρεσκέ μιν ἄσμενον ἦμαρ.
Πρίν γέ οἱ ἰὸν ἐφῆκεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Καρτερόν· ἡ δ' ὀδύῃσιν ἐρεχθομένη χαλεπῇσι,
Κεῖτο μέγ' ἀσθμαίνουσα, κυλινδομένη κατὰ χῶρον·
Θεσπεσίη δ' ἐνοπὴ γένετ' ἄσπετος· ἡ δέ καθ' ὕλην
Πυκνὰ μάλ' εἶδα καὶ εἶδα ἑλίσσετο, λῆγε δὲ θυμὸν
Φοινὸν ἀποπνείουσ'. ὁ δ' ἐπηύξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἐνταυθοῖ νῦν πύθι ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ.
Οὐδέ σύ γε ζωοῖσι κακὸν δίλημα βροτοῖσιν
Ἔσσεαι, οἳ γαίης πολυφόρβης καρπὸν ἔδοντες
Ἑνθάδ' ἀγινήσουσι τελήεσσας ἑκατόμβας.
Οὐδέ τί σοι θανάτοιο δυσηλεγέος ἅτε Τυφωεὺς
Ἀρκέσει, ἀλλὰ Χίμαιρα δυσώνυμος, ἀλλά σ' ἀϋτῇ
Πύσει γαῖα μέλαινα καὶ ἠλέκτωρ Ὑπερίων.
Ὣς φάτ' ἐπαυχόμενος. τῷ δὲ σκότος ὄσσε κάλυψε.
Τῷ δ' αὐτῇ κατέπυσσ' ἱμερόεν μέλος ἠελίοιο
Ἐξ ἕο νῦν Πυθοῖ κικλήσκεται· οἱ δὲ ἄνακτα
Πύθιον καλέουσιν ἐπώνυμον, ἕνεκα καὶ δὴ
Αὐτῇ πῦσε πέλωρ μένος ὀξέος ἠελίοιο.
Καὶ τότ' ἄρ' ἔγνω ἧσιν ἐνὶ φρεσὶ Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὕνεκά μιν κρείων καλλίρροος ἐξαπάφισε.
Βῆ δ' ἐπὶ Δελφούσῃ κεχολωμένος, ἄλτο δ' ἅκαινε·
Σπῆ δὲ μάλ' ἀγχοῦ αὐτῆς, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δελφοῦσ', ἦ ἄρ' ἔμελλες ἐμὸν νόον ἐξαπάφουσα,
Χῶρον ἔχουσ' ἐρατεινὸν προρέουσι καλλίρροον ὕδωρ.
Ἐνθάδε δή σε καὶ ἐμὸν κλέος ἔσσεται, οὐδὲ σὸν οἶος.
Ἦ, καὶ ἐπὶ ῥίον ὦσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων
Πέτρῃσι προχυτῇσιν· ἀπέκρυψεν δὲ ῥέεθρα,

Καὶ

Neque unquam ad thronum varie exornatum, ſicuti antea,
Cum ipſo ſedens, ſapientia conſultans conſilia:
Verum hæc in templis, ubi multa vota fiunt, manens
Oblectabatur ſuis ſacris magnis oculis veneranda Juno.
Sed quando jam nocteſque & dies perficiebantur
Rurſus circumacto anno, & venerunt horæ,
Ipſa peperit neque diis ſimilem neque mortalibus
Gravemque difficilemque Typhaona, cladem mortalibus.
Statim hunc ſuſcipiens magnis oculis veneranda Juno
Dedit deinde ferens malum malo *dracænæ*: quæ eum ſuſcepit,
Qui mala multa faciebat apud inclytas gentes hominum.
Quiſquis huic obviam iret, ferebat eum fatalis dies.
Antequam illi telum immiſiſſet longe operans Apollo
Validum: hæc vero doloribus agitata gravibus,
Jacebat valde anhelans, volutata per terram:
Ingens autem clamor factus fuit ineffabilis. hæc autem ſuper ligna
Frequenter admodum hinc atque hinc volvebatur, & reliquit animum
Cruentum ſpirans. ipſe autem ſuper his gloriabundus ait Phœbus Apollo:
Hic nunc putreſce ſuper terra viros paſcente.
Neque tu utique vivis malum damnum mortalibus
Eris, qui terræ multos nutrientis fructum edentes
Hic adducent juſtas hecatombas:
Neque tibi mortem triſtem neque Typhoeus
Arcebit, neque Chimæra infauſti nominis, ſed te utique hic
Putredine conficiet terra nigra & excitator Hyperion.
Sic dixit gloriabundus. illius autem oculos tenebræ obtexerunt.
Eamque hic putredine confecit optabilis vis ſolis:
Ex quo nunc Pytho vocatur: hi autem regem
Pythium vocant ex re nomine, quoniam illic
Putredine confecit monſtrum vis acuti Solis.
Et tunc utique cognovit ſua in mente Phœbus Apollo
Quod ſe fons pulchrifluus decepiſſet.
Ivit autem ad Delphuſam iratus, celeriter autem pervenit:
Stetit autem valde prope ipſam, & illam verbis allocutus eſt:
Delphuſa, non utique eras mea mente decepta,
Locum habens amabilem profluxura pulchriflua aqua.
Hic jam & mea laus erit neque tua ſolius.
Dixit, & in cacumen impulit rex longe operans Apollo
Petris profuſis: occultavit autem fluenta,

Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐν ἄλσεϊ δενδρήεντι,
Ἄγχι μάλα κρηνίης καλλιῤῥόου. αὐτὰρ ὅ γ' αὖτε
Πάντες ἐπικλῆσιν Δελφυσίῳ ἀγίετοώνται,
Οὕνεκα Δελφύσης ἱερῆς ἤχωσε ῥέεθρα.
Καὶ τότε δὴ κατὰ θυμὸν ἐφράζετο Φοῖβος Ἀπόλλων
Οὓς πινὰς ἀνδρώπους ὀργιόνας εἰσαγάγοιτο,
Οἵ θεραπεύσονται Πυθοῖ ἐνὶ πετρήεσσι.
Ταῦτ' ἄρα ὁρμαίνων ἐνόησ' ἐπὶ οἴνοπι πόντῳ
Νῆα θοήν· ἐν δ' ἄνδρες ἔσαν πολέες τε καὶ ἐσθλοί,
Κρῆτες ἀπὸ Κνωσσοῦ Μινωίτ, οἵ ῥά τ' ἄνακτι
Ἱερά τε ῥέζουσι, καὶ ἀγγέλλουσι θέμιστας
Φοίβου Ἀπόλλωνος χρυσάορος, ὅ, τί κεν εἴπῃ,
Χρείων ἐκ δάφνης γυάλων ὕπο Παρνησσοῖο.
Οἱ μὲν ἐπὶ πρῆξιν καὶ χρήματα νηὶ μελαίνῃ
Εἰς Πύλον ἡμαθόεντα, Πυλογενέας τ' ἀνθρώπους
Ἔπλεον· αὐτὰρ ὁ τοῖσι σωλώτερος Φοῖβος Ἀπόλλων
Ἐν πόντῳ δ' ἐπόρουσε, δέμας δελφῖνι ἐοικώς,
Νηῒ θοῇ, καὶ κῆτος μέγα τε δεινόν τε.
Τῶν δ' ὅσις κατὰ θυμὸν ἐπιφράσσατο νοῆσαι,
Παύσασθ' ἀνασείσασκε, πάσας δὲ νέας δέρε.
Οἱ δ' ἀκέων ἐνὶ νηὶ καθείατο δειμαίνοντες.
Οὐδ' οἵ γ' ὅπλ' ἔλυον κοίλῃ ἀπὸ νηὶ μέλαιναν,
Οὐδὲ λύον λαῖφος νηὸς κυανοπρῴροιο·
Ἀλλ' ὡς οἱ πρῶτα κατεσήσαντο βοδσιν,
Ὡς ἔπλεον, κραιπνὸς δὲ Νότος κατόπισθεν ἔμπνει
Νῆα θοήν. πρῶτον δὲ παρημείβοντο Μάλειαν.
Πὰρ δὲ Λακωνίδα γαῖαν, ἁλισφάτου πτολίεθρον
Ἴξον, καὶ χῶρον περιμβρότου ἠελίοιο,
Ταίναρον, ἔνθά τε μῆλα βαδύτριχα βόσκεται ἀεὶ
Ἠελίοιο ἄνακτος, ἔχει δ' ἐπιτερπέα χῶρον.
Οἱ μὲν ἄρ' ἔνθ' ἔθελον νῆα σχεῖν, ἠδ' ἀποβαίνειν
Φράσασθαι μέγα θαῦμα, καὶ ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι
Εἰ μενέει νηὸς γλαφυρῆς δαπέδοισι πέλωρον,
Ἢ εἰς οἶδμ' ἅλιον πολυίχθυον ἀμφὶς ὀρούσει·
Ἀλλ' ὑπὸ παλίοισιν ἐπείδετο νηὸς ἀέργης,
Ἀλλὰ παρὲκ Πελοποννησον πείρανε ἔχουσα
Ἧεν ὁδόν. πνοιὴ δὲ αὖθις ἐκάεργος Ἀπόλλων
Ῥηϊδίως ἴθυνε· ἡ δὲ πρήσσουσα κέλευθον,
Ἀμφιάλῳ ἵκανε καὶ Ἀργυφέῃ ἐρατεινῇ,

Καὶ

Ac templum fecit in luco umbroſo,
Prope valde fontem pulchrifluum. hic regi
Omnes cognomento Delphuſio vota faciunt,
Quoniam Delphuſæ ſacræ pudore affecit fluenta.
Atque tum ſcilicet animo cogitabat Phœbus Apollo
Quoſnam homines ſibi ſacerdotes introduceret,
Qui ſibi miniſterium exhiberent Pytho in ſaxoſa.
Hæc igitur in *animo* agitans vidit in cæruleo ponto
Navem velocem: in *ipſa* autem viri erant multique & boni,
Cretenſes ex Gnoſſo Minoia, qui nempe regi
Sacraque faciunt, & enunciant leges
Phœbi Apollinis citharam auratam habentis, quodcunque dixerit,
Oracula edens ex lauro e vallibus Parnaſi.
Hi quidem ad negotia ac pecuniarum gratia cum navi nigra,
Ad Pylum arenoſam, Pyligenaſque homines
Navigabant: verum eis occurrebat Phœbus Apollo:
In ponto autem inſiliebat, corpore delphini ſimilis,
Navi veloci, ac jacebat monſtrum magnum & horribile.
Horum autem quicunque in animo cogitaret aſpicere,
Undecunque commovebat, concutiebatque navis ligna.
Illi autem ſilentes in navi ſedebant timentes.
Neque arma ſolvebant cavam ſuper navem nigram,
Neque ſolvebant velum navis cæruleæ proram:
Sed quemadmodum a principio inſiſtebant remis,
Sic navigabant, velox autem Notus a tergo excitabat
Navem velocem. primum autem præternavigarunt Maleam.
Ad Laconicamque terram, mari coronatam urbem
Pervenere, & locum oblectantis homines Solis,
Tænarum, ubique oves denſis velleribus inſignes paſcuntur ſemper
Solis regis, habet autem amœnum locum.
Hi quidem hic volebant navim ſiſtere, & egreſſi
Aſpicere magnum miraculum, ac oculis videre
Si maneret in navis cavæ pavimento monſtrum,
An in undam marinam piſcibus abundantem aperte impetum faceret:
Sed haud clavis obediebat navis bene fabricata,
Verum præter Peloponneſum pinguem tendens
Pergebat viam. flatu autem rex longe jaculans Apollo
Facile dirigebat. hæc autem ſulcans viam,
Ad Arenem pervenit ac Argipheam optabilem,

Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον ἐϋκτίμενον αἰπύ,
Καὶ Πύλον ἡμαθόεντα, Πυληγενέας τ' ἀνθρώπους.
Βῆ δὲ παρὰ Κρουνούς, ἠδ' Χαλκίδα, ἠδὲ παρὰ Δύμιον,
Ἠδὲ παρ' Ἠλίδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί·
Εὖτε Φέρας ἐπέβαλλεν, ἀγαλλομένη Διὸς ὄμῳ.
Καί σφιν ὑπὲκ νεφέων Γ' Ἀθάκης τ' ὄρος αἰπὺ πέφαντο,
Δουλίχιόν τε, Σάμη τε, ἠδ' ὑλήεσσα Ζάκυνθος.
Ἀλλ' ὅτε δὴ Πελοπόννησον παρενίσσετο πᾶσαν,
Καὶ δὴ ἐπεὶ Κρίσσης κατεφαίνετο κόλπος ἀπείρων,
Ὅσσε δὶ ἐκ Πελοπόννησον πίσυρας ἔεργεν,
Ἦλθ' ἄνεμος Ζέφυρος μέγας ἄθεσφατος ἐκ Διὸς αἴσης,
Λάβρος, ἐπαιγίζων ἐξ αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
Νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἁλμυρὸν ὕδωρ.
Ἀψορρόοι δ' ἧπειτα πρὸς ἠῶ τ' ἠέλιόν τε
Ἔπλεον, ἡγεμόνευε δ' ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων.
Ἶξον δ' ἐς Κρίσσαν ἀδήλιον ἀμπελόεσσαν,
Εἰς λιμένα· ἡ δ' ἀμάθοισιν ἐχέμυθα πουτοπόροις νηῦς,
Ἔνθ' ἐκ νηὸς ὄρουσεν ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ἀστέρι εἰδόμενος μέσῳ ἤματι, τῷ δ' ἀπὸ πολλαὶ
Σπινθαρίδες πωτῶντο, σέλας δ' εἰς οὐρανὸν ἧκεν·
Εἷς δ' ἄδυπνον κατέδυσε διὰ τρηχιπόδων ἐρετμῶν.
Ἐν δ' ἄρ' ὄγε φλόγα δαΐ, ἐπιφωσκόμενος τὰ ἀκτῖνα,
Πᾶσαν δὲ Κρίσσην κάτεχεν σέλας. αἱ δ' ὀλόλυξαν
Κρησαγόων ἄλοχοι καλλίζωνοί τε θύγατρες,
Φοίβῳ ὑπὸ ῥιπῆς· μέγα γὰρ δέος εἷλεν ἕκαστον.
Ἔνθεν δ' αὖτ' ἐπὶ νῆα νόμῳ ὡς ἅλτο πέτεσθαι,
Ἀνέρι εἰδόμενος αἰζηῷ τε κρατερῷ τε
Πρωθήβῃ, χαίτῃ εἰλυμένος ὠμοφόροις ὤμοις.
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Ὦ ξεῖνοι, τίνες ἐστέ; πόθεν πλεῖθ' ὑγρὰ κέλευθα;
Ἦ τι κασὶ πρῆξιν, ἢ μαψιδίως ἀλάλησθε,
Οἷά τε λῃστῆρες, ὑπὲρ ἅλα; τοί τ' ἀλόωνται
Ψυχὰς παρθέμενοι, κακὸν ἀλλοδαποῖσι φέροντες.
Τίφθ' ὧπως ἧσσον τετιήοτες, ἠδ' ἐπὶ γαῖαν
Ἐκβῆτ', ἠδὲ καθ' ὅπλα μελαίνης νηὸς ἕεσθε;
Αὕτη μέν γε δίκη πέλει ἀνδρῶν ἁλφηστάων,
Ὁππόταν ἐκ πόντοιο ποτὶ χθονὶ νηῒ μελαίνῃ
Ἔλθωσιν καμάτῳ ἀδηκότες, αὐτίκα δὲ σφεας
Σίτοιο γλυκεροῖο περὶ φρένας ἱμερος αἱρεῖ.

Ω 2

Et Thryum, quod Alpheius permeat bene habitatum altum,
Ac Pylum arenoſam, Pyligenaſque homines.
Præterivit Crunos, & Chalcidem, & Dymen,
Et Elidem diam, ubi imperant Epei:
Tum ad Pheras appulit, gaudens Jovis vento ſecundo.
Et illis e nubibus Ithacæque mons altus apparebat,
Dulichiumque, Sameque, ac nemoroſa Zacynthus.
Sed quando jam Peloponneſum præteriit omnem,
Ac jam poſtquam Criſſæ apparebat ſinus infinitus,
Qui Peloponneſum pinguem ſeparat,
Venit ventus Zephyrus magnus ſerenus e Jovis conſilio,
Impetuoſus, ſpirans ab æthra, ut celeriter
Navis perficeret currens maris ſalſam aquam.
Retrogradi deinde ad ortumque ſolemque
Navigabant, dux autem erat rex Jovis filius Apollo.
Pervenere autem ad Criſſam amœnam, vitibus abundantem,
In portum: arenis autem appulit pontigrada navis.
Hic e navi impetum fecit rex longe operans Apollo,
Aſtro ſimilis medio in die, ab hoc autem multæ
Scintillæ evolabant, fulgor autem ad cælum uſque venit:
Inque adytum ſubiit per tripodas venerabiles.
Flammam autem accendebat, oſtendens ſua tela,
Totam autem Criſſam occupavit ſplendor. ululârunt autem
Criſſagorum conjuges beneque cinctæ filiæ,
Phœbi ab impetu: magnus enim timor cepit quemque.
Hinc iterum ad navem *cito* uti cogitatio ſaltu volavit,
Viro ſimilis juvenique fortique
Primum pubeſcenti, coma involutus amplos humeros:
Ac illos allocutus, verba alata dixit:
O hoſpites, qui eſtis? unde navigatis uvidas vias?
An ad rem gerendam, aut temere vagamini,
Qualiter latrones, ſuper mare? qui vagantur
Animas exponentes, malum exteris afferentes.
Quid ita ſedetis ſtupefacti, neque in terram
Deſcendiſtis, neque arma nigræ navis depoſuiſtis?
Hic enim mos eſt virorum ſolertium,
Ubi ex ponto ad terram cum navi nigra
Pervenerint labore defeſſi, ſtatim autem ipſos
Cibi dulcis circum præcordia cupiditas invadit.

Sic

Ὣς φάτο· κὴ αφιν θάρσος ἐνὶ στήθεσσιν ἔθηκε.
Τὸν δ' ἀμειβόμενος Κρηθῶν ἀγὸς αὐτίον ὕδα,
Ξεῖν', ἐπεὶ ἢ μὲν γάρ τι καταθνητοῖσιν ἔοικας,
Οὐ δέμας, οὐδὲ φυὴ ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Οὐλέ τε δὴ μέγα χάρε, θεοὶ δέ τοι ὄλβια δοῖεν.
Καί μοι πᾶσ' ἀγόρευσον ἐτήτυμον, ὄφρ' ἂν ἐϊδῶ,
Τίς δῆμος, τίς γαῖα, τίνες βροτοὶ ἐκγεγάασιν;
Ἄμμι γὰρ φρονέοντες ἐπεπλέομεν μέγα λαῖτμα,
Εἰς Πύλον ἐξ Κρήτης, οὔθεν γένος· ἀλλ' ἐθέλοντες
Νῦν δ' ὧδε ξυὼ νηὶ κατήλθομεν ἢ ἐκόντες,
Νόστου ἱέμενοι, ἄλλην ὁδὸν, ἄλλα κέλευθα.
Ἀλλά τις ἀθανάτων δεῦρ' ἤγαγεν ἢ ἐθέλοντας.
Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ξεῖνοι τοὶ Κνωσσὸν πολυδένδρεον ἀμφινέμεσθε
Τοπρὶν, ἀτὰρ νῦν οὐκ ἔθ' ὑπότροποι αὖθις ἔσεσθε
Ἕως τε πόλιν ἐρατὴν κὴ δώματα καλὰ ἕκαστος,
Ἕως τε φίλας ἀλόχους· ἀλλ' αὖθάδε πίονα νηὸν
Ἔξετ' ἐμὸν, πολλοῖσι τεπιμένον αὐθρώποισιν.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων δ' ὄνομα εἶναι.
Τμέας δ' ἤγαγον αὖθάδ' ὑπὲρ μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
Οὔτι κακὰ φρονέων, ἀλλ' αὖθάδε πίονα νηὸν
Ἔξετ' ἐμὸν, πᾶσιν μάλα τίμιον αὐθρώποισι·
Βουλάς τ' ἀθανάτων εἰδήσετε, τῶν ἰότητι
Αἰεὶ τιμήσεσθε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω πείθεσθε τάχιστα·
Ἱστία μὲν πρῶτον κάθετον, λύσαντε βοείας·
Νῆα δ' ἔπειτα θοὴν ἐπὶ ἠπείρου ἐρύσασθε,
Ἐκ δὲ κτήματ' ἔλεσθε κὴ ἔντεα νηὸς εἴσης.
Καὶ βωμὸν ποιήσατ' ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Πῦρ ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λαφνὰ θύοντες.
Εὔχεσθαι δὲ ἔπειτα παρεστάμενοι περὶ βωμόν.
Ὡς μὲν ἐγὼ τοπρῶτον ἐν ἠεροειδέϊ πόντῳ
Εἰδόμενος Δελφῖνι θοῆς ἐπὶ νηὸς ὄρουσα,
Ὡς ἐμοὶ εὔχεσθαι Δελφινίῳ· αὐτὰρ ὁ βωμὸς
Αὐτὸς Δέλφιος κὴ ἐπώνυμος ἔσσεται αἰεί.
Δειπνήσαί τ' ἄρ ἔπειτα θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαι μακάρεσσι θεοῖς οἳ ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπὴν σίτοιο μελίφρονος ἐξ ἔρον ἦδε,
Ἔρχεσθαί θ' ἅμ' ἐμοὶ, κὴ Ἰήπαιήονα αἴδειν,

Εἵ-

Sic dixit: ac illis audaciam in pectoribus posuit.
Quem respondens Cretensium dux allocutus est:
Hospes, quoniam haud quicquam mortalibus similis videris,
Neque corpore, neque indole, verum immortalibus diis,
Salveque & valde gaude, diique tibi prospera dent.
Et mihi hoc dic verum, ut recte sciam,
Quis hic populus, quæ terra, qui mortales indigenæ?
Aliorsum enim cogitantes navigabamus magnam undam,
Ad Pylum ex Creta, unde *nos* genere profitemur esse:
Nunc autem huc cum navi devenimus non volentes,
Reditus cupidi, aliam viam, alia itinera.
Sed aliquis immortalium huc duxit nolentes.
His respondens dixit longe operans Apollo:
Hospites qui Gnossum nemorosam incolebatis
Antea, sed nunc non amplius reduces iterum eritis
Ad urbemque amabilem & ad domos pulchras unusquisque,
Ad caraque uxores: sed hic opimum templum
Habebitis meum, multis honoratum hominibus.
Sum autem ego Jovis filius, Apolloque glorior esse:
Vos autem duxi huc super magnam undam maris,
Non malo animo, sed hic opimum templum
Habebitis meum, omnibus valde honoratum hominibus:
Consiliaque immortalium cognoscetis, quorum voluntate
Semper honorabimini omnino dies omnes.
Sed agite, ut ego dicam parete celerrime:
Vela quidem primum demittite, solventes lora:
Navem postea velocem in continentem trahite,
Et possessiones afferte & arma ex navi æquali.
Et aram facite in littore maris,
Ignem incendentes, posteaque farinas albas sacrificantes:
Precamini postea prope stantes circum aram.
Ut quidem ego primum in aereo ponto
Assimilatus Delphino velocem ad navem impetum feci,
Sic mihi supplicate Delphinio: sed ara
Ipsa Delphia & conspicua erit semper.
Cœnate postea celerem apud navem nigram,
Et libate beatis diis qui cœlum incolunt.
Sed postquam cibi dulcis amorem exemeritis,
Venite simul mecum, & Jopæana canite,

Do-

Εἰσόκε χῶρον ἵκησθον ἵν' ἕξετε πίονα νηόν.
Ὣς ἔφατ' · οἱ δ' ἄρα τῷ μάλα μὺν κλύον, ἠδ' ἐπίθοντο
Ἰσία μὲν πρῶτον κάθεσαν, λῦσαν δὲ βοείας ·
Ἱστὸν δ' ἰσοδόκην πέλασαν προτόνοισιν ὑφέντες.
Ἐκ δὲ τὴ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
Ἐκ δ' ἄλος ἤπειρόνδε θοὴν αὐὰ νῆ' ἐρύσαντο
Τ'ψῶ ἐπὶ ψαμάθοις, παρὰ δ' ἕρματα μακρὰ πάνυσαν.
Καὶ βωμὸν ποίησαν ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
Πῦρ δ' ἐπικαίοντες, ἐπί τ' ἄλφιτα λιβανά θύοντες.
Εὐχοντ' ὡς ἐκέλευε, παρεστάμενοι παρὰ βωμόν.
Δόρπον ἔπειθ' ἕλοντο θοῇ παρὰ νηῒ μελαίνῃ,
Καὶ σπεῖσαν μακάρεσσι θεοῖς οἳ Ὄλυμπον ἔχουσιν.
Αὐτὰρ ἐπὶ πόσιος τὴ ἐδητύος ἐξ ἔρον εὖτο,
Βαν ῥ' ἴμεν · ἦρχε δ' ἄρα σφιν ἄναξ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων
Φόρμιγγ' εὖ χείρεσσιν ἔχων, ἀγακτὸν κιθαρίζων,
Καλὰ τὴ ὔφι βιβάς. οἱ δὲ φρόνεοντες ἕποντο
Κρῆτες πρὸς Πυθὼ, τὴ Ἰηπαιήονα ἄειδον.
Οἵοί τε Κρητῶν Παιήονες, οἵσί τε Μοῦσα
Ἐν στήθεσσιν ἔθηκε θεὰ μελίγηρυν ἀοιδήν.
Ἀκμῆσι δὲ λόφον προσέβαν ποσὶν, αἶψα δ' ἵκοντο
Παρνησὸν τὴ χῶρον ἐπήρατον, ἔνθ' ἄρ ἔμελλεν
Οἰκήσειν πολλοῖσι τετιμένος ἀνθρώποισι.
Δεῖξε δ' ἄγων αὐτοῖς δάπεδον τὴ πίονα νηόν.
Τῶνδ' ὠΐνετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισι,
Τῶν τὴ ἀνειρόμενος Κρητῶν ἀγὸς ἀνδρὶ ἐοικὼς
Ὦ ἄνα, ἐπειδὴ πᾶσι φίλων τὴ πατρὶ ἔοικε αἴης
Ἦγαγες, (ἔπω πα τῷ σῷ φίλον ἔπλετο θυμῷ)
Πῶς τὴ νῦν βιόμεσθα, τὸ σε φράζεσθαι ἄνωγμεν.
Οὔτε τρυγηφορίῃ ἥδε γ' ἐπήρατος, ἔτ' ἀλεγεινὸν,
Ὥς τ' ἀπὸ τ' ἀλ ζώειν καὶ ἅμ' ἀνθρώποισιν ὀπηδεῖν.
Τὸν δ' ἐπιμειδήσας προσέφη Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων,
Νήπιοι ἄνθρωποι, δυσλήμονες, οἳ μελεδῶνας
Βάλεσθ' ἀργαλέους τε πόνους τὴ στείνεα θυμῷ,
Ῥηϊδίων ἕπος ὔμμ' ἐρέω, καὶ ἐπὶ φρεσὶ θήσω ·
Δεξιτερῇ μάλ' ἕκαστος ἔχων ἐν χειρὶ μάχαιραν
Σφάζειν αἰὲὶ μῆλα · τὰ δ' ἄφθονα πάντα παρέσται,
Ὅσσα ἐμοί γ' ἀγάγωσι περικλυτὰ φῦλ' ἀνθρώπων,
Νηόν τε προφύλαχθε, δέδεχθε δὲ φῦλ' ἀνθρώπων
Ἐνθάδ' ἀγειρομένων, καὶ ἐμὸν ἰθὺ τε μάλιστα.

Ἦ

Donec ad *locum* perveneritis ubi habebitis pingue templum.
Sic fatus eſt. hi autem illum omnino audierunt, & paruerunt.
Vela quidem primum demiſerunt, ſolveruntque lora:
Malum autem mali receptaculo admoverunt rudentibus ſubmittentes.
Egrediebantur autem & ipſi in littore maris:
Exque mari ad continentem velocem navim traxerunt
Alte ſuper arenas, ſuſtentaculaque longa extenderunt:
Et aram fecerunt in littore maris,
Ignem autem accendentes, inſuperque farinas albas ſacrificantes
Vota faciebant, ut juſſerat, prope ſtantes apud aram.
Cœnam poſtea ſumpſerunt, velocem apud navem nigram,
Et libarunt beatis diis qui olympum habitant.
Sed poſtquam potus & cibi amorem exemerunt,
In viam ſe dederunt: dux autem erat illis rex Jovis filius Apollo,
Citharam in manibus habens, admirabile ludens,
Pulchre ac alte aſcendens. horreſcentes autem ſequebantur
Cretenſes ad Pythum, & Jopæana canebant,
Ut Cretenſium Pæones, quibus Muſa
In pectoribus impoſuit dea ſuavem cantionem.
Indefeſſi autem collem aſcenderunt pedibus, citoque venerunt
Ad Parnaſum & locum optabilem, ubi ſcilicet erat
Habitaturus a multis honoratus hominibus:
Oſtendit autem ducens ipſius ſolum ac pingue templum:
Illorum autem excitabatur animus in pectoribus propriis,
Eorumque interrogans Cretenſium dux dixit:
O rex quoniam longe ab amicis & a patria terra
Duxiſti, (ſic utique tuo placitum fuit animo)
Quo pacto etiam nunc vivemus, hoc te cogitare jubemus.
Neque uvæ ferax hæc amabilis, neque ſatis pratorum habens,
Ita ut ex hac bene vivamus ſimulque homines ſequamur.
His autem ſubridens dixit Jovis filius Apollo:
Infantes homines, ærumnoſi, qui curas
Vultis difficileſque dolores ac gemitus in animo,
Facile verbum vobis dicam, ac in ſenſus *vobis* ponam;
Dextra admodum quiſque habens in manu cultrum
Jugulet ſemper oves: eæ autem copioſæ ſemper aderunt,
Quaſcumque mihi duxerint inclytæ gentes hominum.
Templumque cuſtodite, & ſuſcipite gentes hominum
Hic congregatorum, & meum conſilium maxime.

Sive

Ἦέ τι τοῦτόν γ' ἔπος ἔσσεται ἠὲ τι ἔργον,
Τῶβες δ' ἢ δῆμις ἐστὶ καταθνητῶν ἀνθρώπων.
Ἄλλοι ἔπειθ' ὑμῖν σημάντορες ἀνδρες ἔσονται,
Τῶν ὑπ' ἀναγκαίη δεδμήσεσθ' ἤματα πάντα.
Εἰρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι φύλαξαι.
Καὶ σὺ μὲν ἔσο χαῖρε Διὸς καὶ Λητοῦς υἱέ,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ὑμνεῖ Μοῦσα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱόν,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα
Νύμφη ἐυπλόκαμος, Διὸς ἐν φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἠλάσκαζε ὁμιλον,
Ἄντρον ἐσω ναίουσα παλίσκιον, ἔνθα Κρονίων
Νύμφῃ ἐυπλοκάμῳ μίσγετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Ὄφρα κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λευκώλενον Ἥρην,
Λήθων ἀθανάτους τε θεὺς, θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Ἀλλ' ὅτε δὴ μεγάλοιο Διὸς νόος ἐξετελεῖτο,
Τῇ δ' ἤδη δέκατος μὲν ἐπήλυθε μείς ὁρωῷ,
Εἶς τε φόως ἄγαγεν, ἀρίσημά τε ἔργα τέτυκτο,
Καὶ τότ' ἐγείνατο παῖδα πολύτροπον, ἀμφιλοφήτην,
Λῃστῆρ', ἐλατῆρα βοῶν, ἡγήτορ' ὀνείρων,
Νυκτὸς ὀπωπητῆρα, πυλωρὸν· ὃς τάχ' ἔμελλεν
Ἀμφανέειν κλυτὰ ἔργα μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ἠῷος γεγονὼς μέσῳ ἤματι ἐγκιθάριζεν,
Ἑσπέριος βοῦς κλέψεν ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος,
Τετράδι τῇ προτέρῃ τῇ μιν τέκε πότνια Μαῖα.
Οὐ καὶ ἐπειδὴ μητρὸς ἀπ' ἀθανάτων θόρε γυῖων,
Οὐκέτι δηρὸν ἔκειτο μένων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ,
Ἀλλ' ὅγ' ἀναΐξας ζήτει βόας Ἀπόλλωνος,
Οὐδὸν ὑπερβαίνων ὑψηρεφέος ἄντροιο,
Ἔνθα χέλυν εὗρεν, ἐκτήσατο μυρίον ὄλβον.
Ἑρμῆς τοι πρώτιστα χέλυν τεκτήνατ' ἀοιδόν,
Ἡ ῥά οἱ ἀντεβόλησεν ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι,
Βοσκομένη προπάροιθε δόμων ἐριθηλέα πολλὰ,
Σαῦλα ποσὶν βαίνουσα. Διὸς δ' ἐριούνιος υἱὸς
Ἀθρήσας ἐγέλασσε, καὶ αὐτίκα μῦθον ἔειπε,

Sive quid incaſſum verbum erit, ſive quid opus,
Injuriaque qui mos eſt mortalium hominum.
Alii deinde vobis rectores viri erunt,
Quorum ex neceſſitate domiti eritis diebus in omnibus.
Dicta ſunt tibi omnia: tu autem mente tua ſerva.
Et tu quidem ſic ſalve Jovis ac Latonæ fili,
Verum ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN MERCURIUM.

Mercurium laudat Muſa Jovis ac Majæ filium,
Cyllenem regentem & Arcadiam ovibus abundantem,
Nuncium immortalium perquam utilem, quem peperit Maja,
Nympha cirrata, cum Jove in amore mixta,
Veneranda: beatorum autem deorum ſubduxit ſe e commercio,
Antrum intus habitans umbroſum, ubi Saturuius
Cum Nympha cirrata miſcebatur noctis in medio,
Cum dulcis ſomnus haberet albam cubitos Junonem,
Latens immortaleſque deos, mortaleſque homines.
Verum cum jam magni Jovis mens perfecta eſſet,
Illique jam decimus menſis in cælum fixus eſſet,
Inque lucem duxiſſet, manifeſtaque opera fierent;
Atque tum genuit filium vafrum, blandum conſiliis,
Prædonem abactorem boum, ducem ſomniorum,
Noctis ſpectatorem, janitorem: qui ſtatim erat
Oſtenſurus inclyta opera apud immortales deos.
Mane natus, medio in die citharam pulſabat,
Veſpertinus boves furatus eſt procul jaculantis Apollinis,
Quarta prima qua illum peperit veneranda Maja.
Qui etiam poſtquam ab matris immortalibus ſaliit membris,
Non amplius diu jacebat manens ſacra in cuna,
Verum hic exiliens quærebat boves Apollinis,
Limen traſcendens prærupti antri,
Ubi teſtudinem inveniens, poſſedit infinitas opes.
Mercurius utique primum teſtudinem conſtruxit canoram,
Quæ ſcilicet illi occurrit in atrienſibus januis,
Depaſcens ante domos floridam herbam,
Tarde pedibus incedens. Jovis autem perutilis filius
Inſpiciens riſit, & ſtatim verbum dixit:

Si-

Σύμβολον ἤδη μοι μέγ' ὀνήσιμον· ἐκ δ' ὀνομάζω.
Χαῖρε φυλὴ ἐρέουσα, χοροιτύπε, δαιτὸς ἑταίρη,
Ἀπασίῃ προφανεῖσα· πόθεν τόδε καλὸν ἄθυρμα,
Αἰόλον ὄφρακόν ἐσσι, χέλυς ὄρεσι ζώουσα;
Ἀλλ' οἶσω σ' εἰς δῶμα λαβών· ὄφελός τί μοι ἔσσῃ,
Οὐδ' ἀποπμήσω· σὺ δέ με πρώτιστον ὀνήσεις.
Οἶκοι βέλτερον εἶναι· ἐπεὶ βλαβερὸν τὸ θύρηφι.
Ἢ γὰρ ἐπιλυσίης πολυπήμονος ἔσσεαι ἀχμὴ
Ζώουσ'· ἢν δὲ θάνῃς, τότε κ' ἂν μάλα καλὸν ἀείδοις.
Ὣς ἄρ' ἔφη· καὶ χερσὶν ἅμ' ἀμφοτέρῃσιν ἀείρας,
Εἶσω κίε δῶμα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα.
Ἔνθ' ἀναπλήσας γλυφάνῳ πολιοῖο σιδήρου
Αἰῶν' ἐξετόρησεν ὀρεσκῴοιο χελώνης.
Ὡς δ' ὁπότ' ὠκὺ νόημα διὰ στέρνοιο περήσῃ
Ἀνέρος, ὅντε θαμιναὶ ἐπιστρωφῶσι μέριμναι,
Αἳ τε διανθῶσιν ἀπ' ὀφθαλμῶν ἀμαρυγαί,
Ὡς ἅμ' ἔπος τε καὶ ἔργον ἐμήδετο κύδιμος Ἑρμῆς.
Πῆξε δ' ἄρ' ἐν μέτροισι παμῶν δόνακας καλάμοιο,
Παρήνας διὰ νῶτα διὰ ῥινοῦ χελώνης.
Ἀμφὶ δὲ δέρμα πάνυσε βοὸς πραπίδεσσιν ἐῇσι,
Καὶ πήχεις ἐνέθηκε, ἐπὶ δὲ ζυγὸν ἤραρεν ἀμφοῖν·
Ἑπτὰ δὲ συμφώνους οἰῶν ἐτανύσσατο χορδάς.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τάδε ἔργα, φέρων ἐρατεινὸν ἄθυρμα,
Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέρος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς
Σμερδαλέον κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ καλὸν ἄεισεν
Ἐξ αὐτοσχεδίης, περιμήκετος, ἠύτε κοῦροι
Ἡβηταὶ θαλίῃσι παραιβόλα κερτομέουσιν
Ἀμφὶ Διὶ Κρονίδῃ καὶ Μαίᾳ καλλιπέδιλον.
Οὐ πάρος ὠαρίζεσκον ἑταιρείῃ φιλότητι,
Ἦν τ' αὐτῇ γενεῇ, ὄνομα κλυτὸν ἐξονομάζων,
Ἀμφιπόλους τε γέραιρε καὶ ἀγλαὰ δώματα νύμφης,
Καὶ τρίποδας κατὰ οἶκον ἐπήετανάς τε λέβητας.
Καὶ τὰ μὲν ἐν ἤεισε, τὰ δὲ φρεσὶν ἄλλα μενοίνα.
Καὶ τιλὺ μὲν κατέθηκε φέρων ἱερῷ ἐνὶ λίκνῳ
Φόρμιγγα γλαφυρὴν· ὁ δ' ἄρα κρειῶν ἐρατίζων,
Ἅλτο κατὰ σκοπιὴν ὦκ' ὧδε ἐκ μεγάροιο,
Ὁρμαίνων δόλον αὖτις ἐνὶ φρεσίν, οἷά τε φῶτες
Φηληταὶ διέπουσι μελαίνης νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἠέλιος μὲν ἔδυνε κατὰ χθονὸς Ὠκεανόνδε

Αὐ-

Signum nunc mihi valde utile: non aſpernor.
Salve naturali ſpecie amabilis, chorifona, convivii ſocia,
Grata quæ apparuiſti: unde hic pulcher ludus,
Variegata teſta es teſtudo in montibus vivens?
Sed feram te in domum capiens: utilitas quædam mihi eris,
Neque contemnam: tu autem me primum juvabis.
Domi melius eſt eſſe: quoniam noxium foris *eſſe*.
Certe enim faſcino multinoxio eris telum
Vivens: ſi vero moriare, tunc admodum pulchre caneres.
Sic utique dixit & manibus ſimul ambabus tollens,
Retro introibat in domum, ferens amabile ludicrum.
Ubi ſcalpens ſcalpro cani ferri
Vitam eripuit montanæ teſtudinis.
Ut cum ocyor cogitatio per pectus tranſit
Viri quem frequentes verſant curæ,
Quæ quando volvuntur ab oculis flammæ,
Sic ſimul verbumque ac opus curabat inclytus Mercurius.
Fixit itaque in menſuris ſecans arundines calami,
Tranſadigens per dorſa per pellem teſtudinis.
Circa autem, pellem extendit bovis, conſiliis ſuis,
Ac cubitos impoſuit, jugum autem aptavit ambobus:
Septem autem concinnas ovium extendit chordas.
Verum poſtquam conſtruxit, ferens amabile ludicrum,
Plectro tentabat ſingulatim. hæc autem a manu
Graviter inſonuit: deus autem pulchre ſuccinebat
Ex tempore periculum faciens, veluti pueri
Puberes in conviviis mutua conviciantur
De Jove Saturnio & Maja belle calceata.
Ut olim finiviſſent ſociabili amore
Suamque ipſius genituram, nomen inclytum nominans,
Famuloſque celebravit & præclaras domos Nymphæ,
Ac tripodas per domum perenneſque lebetes.
Et hæc quidem canebat, alia autem mente cogitabat.
Et hanc quidem depoſuit ferens ſacra in cuna,
Lyram cavam: ipſe autem carnes cupiens,
Saliit ad ſpeluncam odorifera ex domo,
Movens dolum altum in mente, quemadmodum viri
Prædones agitant obſcuræ noctis in hora.
Sol quidem occidebat per terram in Oceanum

Αὐτοῖσίν δ' ἵπποισι καὶ ἅρμασιν· αὐτὰρ ἄρ' Ἑρμῆς
Πιερίης ἀφίκανε θεῶν ὄρεα σκιόεντα,
Ἔνθα θεῶν μακάρων βόες ἄμβροσοι αὖλιν ἔχεσκον,
Βοσκόμεναι λειμῶνας ἀκηράσιας, ἐρατεινάς.
Τῶν τότε Μαιάδης υἱὸς εὐσκοπος Ἀργειφόντης
Πεντήκοντ' ἀγέλης ἀπεταίμνετο βῦς ἐρυμύκας.
Πλανοδίας δ' ἤλασσε διὰ ψαμαθώδεα χῶρον,
Ἴχνια ἀποστρέψας· δολίης δ' οὐ λήθετο τέχνης,
Ἀντία ποιήσας ὁπλὰς τὰς πρόσθεν, ὄπισθεν,
Τὰς δ' ὄπιθεν, πρόσθεν· κατὰ δ' ἔμπαλιν αὐτὰς ἔβαινε.
Σανδαλα δ' αὐτίκ' ἔρυψεν ἐπὶ ψαμάθοις ἀλίηισιν,
Ἄφρας· ἠδ' αὐτὰ διέπλεκε θαυμαπὲ ἔργα,
Συμμίσγων μυρίκας καὶ μυρσινοειδέας ὄζους.
Τῶν τότε σωδήσας νεοθηλέος ἄγκαλον ὕλης,
Ἀβλαβέως ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο σανδαλα κῶφα
Αὐτοῖσιν πεπάλοισι, τὰ κύδιμος Ἀργειφόντης
Ἔπασε Πιερίηθεν ὁδοιπορίῃσι λιλαίνων,
Οἵά τ' ἐπηγόμενος δολιχὴν ὁδὸν, αὐτοπρεπὴς ὥς.
Τόνδε γέρων εὐόπσε δομῶν ἄθρησαν ἀλωῇ
Ἰέμενον πεδίονδε δι' Οἰγχηστὸν λεχεποίλη·
Τὸν πρότερος προσέφη Μαίης ἐρικυδὴς υἱός,
Ὦ γέρον, ὅστε φυτὰ σκάπτεις ἐπικαμπύλος ὤμους,
Ἦ πολὺ οἰμήσεις δὴ ἂν τάδε παῦτα φέρησι.
Καί τε ἰδὼν μὴ ἰδὼν εἶναι, καὶ κωφὸς, ἀκούσας,
Καὶ σιγᾷν ὅτε μήτι καταβλάπτῃ τὸ σὸν αὐτῆ.
Τόσσον φὰς σωέσθαι βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Πολλὰ δ' ὄρη σκιόεντα καὶ αὐλῶνας κελαδεινὰς,
Καὶ πεδί' ἀνθεμόεντα διήλασε κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀρφναίη δ' ἐπίκρος ἐπαύετο δαμονίη νύξ
Ἠ πλείων, πάχα δ' ὄρθρος ἐγίγνετο δημιοεργός·
Ἠ δὲ νέον σκοπιῇ προσεβήσατο δῖα Σελήνη
Πάλλαντος θυγάτηρ Μεγαμηδείαο ἄνακτος,
Τῆμος ἐπ' Ἀλφειὸν ποταμὸν Διὸς ἄλκιμος υἱὸς
Φοίβε Ἀπόλλωνος βῦς ἤλασεν ἀθρυμετώπας·
Ἀθμῆτες δ' ἵκανον ἐς αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Καὶ λιπὼν προπάροιθεν ἀειπρεπέος λειμῶνος.
Ἔνθ' ἐπεὶ δὴ βοτάνης ἐπεφόρβεα βῦς ἐρυμύκας,
Καὶ τὰς μὲν συνέλασσεν ἐς αὔλιον ἀθρόας ἔσας,
Λωτὸν ἐρεπτομένας ἠδ' ἐρσήεσσα κύπειρον.

Σωὶ

Cum ipſiſque equis ac curribus: verum Mercurius
Pieriæ pervenit currens *ad* montes umbroſos,
Ubi deorum beatorum boves immortales ſtabulum habebant,
Depaſcentes prata incædua, optabilia.
Horum tunc Majæ filius bene attentus Argicida
Quinquaginta ſegregavit boves mugitibus acres.
Vagas autem agitabat per arenoſum locum,
Veſtigia reflectens: doloſæque non oblitus eſt artis,
Contrario modo faciens ungulas priores, poſteriores,
Et poſteriores, priores: contrarioque modo & ipſe incedebat.
Sandalia autem ſtatim ejecit ad arenas marinas,
Ineffabilia, & inexcogitabilia complicabat mirabilia opera,
Commiſcens myricas & myrtis ſimiles ramos:
Ex his tunc colligans frondeſcentis faſciculum ſylvæ,
Abſque damno ſub pedibus ligavit ſandalia levia
Cum ipſis foliis, quæ inclytus Argicida
Avulſit a Pieria iter declinans,
Utpote deproperans longam viam ſe decens ut.
Hunc autem ſenex animadvertit domans ſplendidum viridarium
Tendentem ad campum per Oncheſtum herboſum:
Quem prior allocutus eſt Majæ inclytæ filius:
O ſenex, qui plantas fodis incurvus humeris,
Certe multum laborabis donec hæc omnia fructum tulerint.
Atque videns non videns ſis, & ſurdus *eſto*, andiens,
Et taceas quando mihi lædit rem tuam ipſius.
Tantum locutus agitabat boum fortia capita:
Multos autem montes umbroſos & valles ſonoras,
Et campos floridos tranſit inclytus Mercurius.
Caliginoſa autem adjutrix ceſſabat divina nox
Plurima, moxque aurora fiebat populos ad opera excitans:
Recens autem in ſpeluncam prodiit divina Luna
Pallantis filia Megamediæ regis,
Tunc ad Alpheum omnem Jovis potens filius
Phœbi Apollinis boves agitavit latifrontes:
Indomitæ autem pervenere ad ſtabulum altum,
Et ante lacus valde decori prati.
Ubi poſtquam bene herba pavit boves mugitibus acres,
Et has quidem ſimul egit ad ſtabulum univerſas,
Lætum comedentes & roſcidum cyperum:

Σωὶ δ' ἐφόρει ξύλα πολλὰ, πυρὸς δ' ἐπεμαίετο τέχνῃ·
Δάφνης ἀγλαὸν ὄζον ἑλὼν, ἐπέλεφε σιδήρῳ
Ἅρμενον ἐν παλάμῃ· ἀνὰ δ' ἄμπνυτο θερμὸς ἀϋτμή.
Ἑρμῆς τοι πρώτισα πυρήϊα πῦρ τ' ἀνέδωκε.
Πολλὰ δὲ κάγκανα κᾶλα κατ' ἰδαίῳ ἐνὶ βόθρῳ
Οὖλα λαβὼν ἐπέθηκεν ἐπηετανά· λάμπετο δὲ φλὸξ
Τηλόσε φύζαν ἰεῖσα πυρὸς μέγα δαιομένοιο.
Ὄφρα δὲ πῦρ ἀνέκαιε βίῃ κλυτὸς Ἡφαίστοιο,
Τόφρα δ' ὑποβρυχίας ἕλικας βοὸς ἕλκε θύραζε
Δοιὰς ἀγχι πυρός· δώμαμις δέ οἱ ἔπλετο πολλή.
Ἀμφοτέρας δ' ἐπὶ νῶτα χαμαὶ βάλε φυσιόωσας.
Ἐγκλίνων δ' ἐκύλινδε δι' αἰῶνάς τε τορήσας.
Ἔργῳ δ' ἔργον ὄπαζε ταμὼν κρέα πίονι δημῷ.
Ὤπτα δ' ἀμφ' ὀβελοῖσι πεπαρμένα δαιτὸς ἐοῖσι,
Σάρκας ὁμῶ ἠδὲ νῶτα γεράσμια, καὶ μέλαν αἷμα
Ἑρμένον ἐν χολάδεσσι· τὰ δ' αὖτε κατ' ἐπὶ χώρης.
Ῥινὸς δ' ἐξεπάνυσσε κατασυφέλῳ ἐνὶ πέτρῃ.
Ὡς ἔπι νῶι τάμεθ' ἅπερ πολυχρόνιοι πεφύασι,
Δηρὸν δὴ μετὰ ταῦτα καὶ ἄκριτον. αὐτὰρ ἔπειτα
Ἑρμῆς χαρμοφέρων εἱρύσατο πίονα ἔργα
Λείῳ ἐπὶ πλατάμωνι, καὶ ἔσχισε δώδεκα μοίρας
Κληροπαλεῖς· τέλεον δὲ γέρας προσέθηκεν ἑκάστῃ.
Ἔνθ' ὁσίης κρεάων ἠράσσατο κύδιμος Ἑρμῆς.
Ὀδμὴ γάρ μιν ἔτειρε καὶ ἀθάνατόν περ ἐόντα
Ἦδη, ἀλλ' οὐδ' ὣς οἱ ἐπείθετο θυμὸς ἀγλώωρ.
Καί τε μάλ' ἱμείροντι πέρην ἱερῆς κατὰ δειρῆς
Ἁλὰ τὰ μὲν κατέθηκεν ἐς ὠλίον ὑψιμέλαθρον
Δημὸν καὶ κρέα πολλά. μετώπια δ' αὖ ἀνέειρε
Σῆμα νέης φωνῆς· ἐπὶ δὲ ξύλα κάγκαν' ἀείρας,
Οὐλόποδ' ὁλοκάρῳσε πυρὸς κατεδάμνατ' ἀϋτμῇ.
Αὐτὰρ ἐπεί τοι πάντα κατὰ χρέος ἴωσε δαίμων
Σάνδαλα μὲν προέηκεν ἐς Ἀλφειὸν βαθυδίνῃν·
Ἀνθρακιὴν δ' ἐμάραινε. κόνιν δ' ἀμάδυνε μέλαιναν
Πανύχιος· καλὸν δὲ φόως ἐπέλαμπε σελήνης.
Κυλλήνης δ' αὖθ' αὖτις ἀφίκετο δῖα κάρηνα
Ὄρθρος, ὅδε πὶς οἱ δολιχῆς ὁδὸς αὐτεβόλησεν
Οὔτε θεῶν μακάρων, ὅτε θνητῶν ἀνθρώπων·
Οὐδὲ κύνες λελάκοντο. Διὸς δ' ἐριούνιος Ἑρμῆς
Δοχμωθεὶς μεγάροιο διὰ κληῖδρον ἔδυσε,

Αὖ-

Comportabat ligna multa, igniſque arti manum admovebat,
Lauri ſplendidum ramum accipiens decorticavit ferro
Aprum palmæ: ſurſumque ſpirabat ignis vapor:
Mercurius utique primum focum ignemque dedit.
Multa autem ſicca ligna in humili fovea
Integra ſumens impoſuit copioſa: emicabat autem flamma
Procul crepitum mittens ignis valde urentis.
Dum autem ignem accendebat vis inclyti Vulcani,
Interea mugientes flexipedes boves traxit foras
Duas prope ignem: vis autem ei erat multa.
Ambas autem in terga humi dejecit ſpirantes:
Inclinans autem volvebat jugulumque perforans.
Opus autem operi præbebat incidens carnes craſſa pinguedine.
Aſſabat autem verubus infixas ligneis,
Carnes ſimul ac terga honorifica, & nigrum ſanguinem
Detentum in inteſtinis: hæc autem ibi jacebant ſuper terram.
Pelles autem extendit ſuper aſperam petram.
Sicut adhuc nunc extendimus quæ annoſæ ſunt,
Diu utique poſtea ac immenſo. verum deinde
Mercurius gaudium ferens traxit pinguia opera
Leni in loco plano, & ſcidit duodecim partes
Sorte diſtribuendas: perfectum autem honorem addidit unicuique.
Ibi jus carnium optabat inclytus Mercurius.
Odor enim illum affligebat, quamvis immortalem
Jam, verum neque ſic illi obediebat animus ſuperbus.
Atque valde cupienti tranſiiſſet per ſacrum collum.
Sed hæc quidem depoſuit ad ſtabulum altum
Pinguedinem & carnes multas. ſublimia autem ſtatim ſuſtulit,
Signum novæ vocis: ad hæc autem ligna ſicca tollens
Integros pedes integraque capita ignis prorſus conſumpſit vapore.
Sed poſtquam utique omnia rite perfecit Deus,
Sandalia quidem projecit in Alpheum vorticoſum:
Ignem autem extinxit, pulverem autem in arenam redegit nigram
Pernox: pulchra autem lux ſplendebat lunæ.
Cyllenes autem rurſus adiit divos vertices
Matutinus, neque quiſquam illi in longa via occurrit
Neque deorum beatorum, neque mortalium hominum:
Neque canes latrarunt. Jovis autem perquam utilis Mercurius
Incurvatus domus per ſeram ingreſſus eſt,

Αὔρῃ ὀπωρινῇ ἐναλίγκιος, ἠύτ' ὀμίχλη.
Γʼῃσιάς δ' αὖτρε ἐξίκετο πίονα νηόν,
Ἧκα ποσὶ προβιβῶν· ὁ γὰρ κτύπεν ὥστε ἐπ' ἄδην.
Εὐρυμέων δ' ἄρα λίκνον ἐπῴχετο κύδιμος Ἑρμῆς,
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοις ἑλιγμένος· ἠύτε τέκνον
Νήπιον, ἐν παλάμῃσι παῤ ἰγνύσι λαιφος ἀθύρων
Κεῖτο, χέλυν ἐρατὴν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς ἐείρας.
Μητέρα δ' οὐκ ἄρ' ἔληθε θεὰν θεός, εἶπέ τε μῦθον,
Τίπτε σὺ ποικιλόμητα, πόθεν πάϊδε νυκτὸς ἐν ὥρῃ
Ἔρχῃ ἀνηνάδειάν ἐπιειμένε; νῦν σε μάλ' οἷον
Ἢ ταύχ' ἁμάξανα δεσμὰ περὶ πλευρῇσιν ἔχοντα,
Λῃστῆρα ὑπὸ χερσὶ δι' ἐκ προθύροιο περήσειν,
Ἢ σε λαβόντα μεταιχὺ κατ' ἄγκεα φιλητόσυνα.
Ἔρρε πάλιν. μεγάλῳ σε πατὴρ ἐφύτευσε μέλημα
Θνητοῖς ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Τῷ δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι,
Μῆτερ ἐμή, τί με ταῦτα πτύσκεαι ἠύτε τέκνον
Νήπιον; ὃς μάλα πάγρα κατὰ φρένα οἶσυλα οἶδε,
Ταρβαλέον, καὶ μητρὸς ὑπεδείδοικεν ἐνιπάς.
Αὐτὰρ ἐγὼ τέχνης ἐπιβήσομαι ἥτις ἀρίστη,
Βηλῶν ἐμὲ καί σε διαμπερές. ἀδὲ θεοῖσι
Νῶι μετ' ἀθανάτοισιν ἀδώρητοι καὶ ἄτιμοι
Αὐτῇ τῇδε μένοντες ἀνεξόμεθ', ὡς σὺ κελεύεις.
Βέλτερον ἤματα πάντα μετ' ἀθανάτοις ἀρίζειν,
Πλούσιον, ἀφνειὸν, πολυλήϊον, ἢ κατὰ δῶμα
Αὖντρῳ ἐν ἠερόεντι θαασέμεν. ἀμφὶ δὲ τιμῆς
Καὶγὼ τῆς ὁσίης ἐπιβήσομαι ἥτερ Ἀπόλλων.
Εἰ δέ κε μὴ δώῃσι πατὴρ ἐμὸς, ἧπι ἐέλπω
Πειρήσω· δώματα φηλητῶν ὁρχαμος εἶναι.
Εἰ δέ μ' ἐρεθνήσει Λητοῦς ἐρικυδέος υἱὸς,
Ἀλλά τι οἱ καὶ μᾶζον ὀίομαι αὐτοβολήσειν.
Εἶμι γὰρ εἰς Πυθῶνα, μέγαν δόμον αὐτορήσων,
Ἔνθεν ἄλις τρίποδας περικαλλέας ἠδὲ λέβητας
Πορθήσω, καὶ χρυσὸν, ἄλις τ' αἴθωνα σίδηρον,
Καὶ πολλὴ ἐσθῆτα· σὺ δ' ὄψεαι αἴκ' ἐθέλῃσθα,
Ὡς οἱ μὲν ῥ' ἔπεεσσι πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον
Τιός τ' αἰγιόχοιο Διὸς καὶ πότνια Μαῖα.
Ἠὼς δ' ἠερίγενεια φόως θνητοῖσι φέρουσα
Ὤρνυτ' ἀπ' Ὠκεανοῖο βαθυῤῥόου, αὐτὰρ Ἀπόλλων

Οὐ-

Auræ autumnali similis, veluti caligo.
Rectaque progressus antri pervenit ad pingue templum,
Tacite pedibus incedens: neque enim strepebat ut in solo.
Festinanter autem ad cunas ivit inclytus Mercurius,
Fascia circa humeros involutus: veluti natus
Infans in palmis circa poplites velo ludens
Jacebat, testudinem amabilem læva manu tenens.
Matrem autem non utique latebat Deam Deus, dixitque verbum.
Quare tu versute, unde ista noctis in hora
Venis impudentia indute? nunc te prorsus puto
Certe mox ineluctabilia vincula circa latera habentem,
Latonii a manibus per vestibulum *potius* transiturum,
Quam te accipientem interim per valles prædaturum.
Pereas rursum: magnam te pater plantavit solicitudinem
Mortalibus hominibus ac immortalibus Diis.
Huic Mercurius respondit verbis fraudulentis:
Mater mea, quid ita me observas tanquam natum
Infantem? qui valde pauca in mente æqua novit,
Timidum, ac matris formidat mandata.
Verum ego artem aggrediar quæ optima *erit*,
Consules mihi & tibi usque neque Deos
Nos inter immortales sine muneribus & jejuni
Hic manentes tolerabimus, ut tu jubes.
Melius est omnibus diebus cum immortalibus versari,
Divitem, copiosum, multa præda abundantem, quam domi
Antro in obscuro sedere. honorem autem
Et ego sacrum assequar quem Apollo.
Si autem non dederit pater meus, at ego
Tentabo: possum prædonum princeps esse.
Si autem me exquirat Latonæ valde inclytæ filius,
Aliud quid illi & majus puto occursurum.
Ibo enim in Pythona magnam domum perforaturus,
Hinc affatim tripodas perpulchros & lebetes
Depopulabor, & aurum, affatimque splendidum ferrum,
Et multas vestes: tu autem videbis si volueris.
Sic hi quidem utique verbis ad se invicem dicebant
Filiusque Ægiochi Jovis ac veneranda Maja.
Aurora autem ex aere genita lucem mortalibus afferens
Excitabatur ab Oceano profunda fluenta habente, at Apollo

Ὀγχηςόνδ' ἀφίκανε, κιὼν πολυήρατον ἄλσος
Ἀγνὸν ἐισφαράγῳ Γαιήοχος· ἔνθα γέροντα
Κνώδαλον εὗρε νέμοντα παρὲξ ὁδὸν ἔρκος ἀλωῆς·
Τὸν πρότερος προσέφη Λητῦς ἐρικυδὲς ὄος,
Ὦ γέρον, Ὀγχηςοῖο βαθυδρόπε ποιήεντος,
Βῆς ἀπὸ Πιερίης διζήμενος ἐνθάδ' ἰκάνω,
Πάσας θηλείας, πάσας κεράεσσιν ἑλίκτὰς
Ἐξ ἀγέλης· ὁ δὲ ταῦρος ἐβόσκετο μῆνος ἀπ' ἄλσου
Κυάνεος· χαροποὶ δὲ κύνες κατόπισθεν ἕποντο
Τέσσαρες, ἠΰτε φῶτες ὁμόφρονες. οἱ μὲν ἔλειφθεν
Οἵ τε κύνες, ὅτε ταῦρος. (ὁ δὴ περὶ θαῦμα πέτυκται)
Τοὶ δ' ἔβαν, ἠελίοιο νέον καταδυομένοιο,
Ἐκ μαλακῆς λειμῶνος, ἀπὸ γλυκεροῖο νομοῖο.
Ταῦτά μοι εἰπὲ, γεραιὲ παλαιγενὲς, εἰπὲ ὄπωπας
Ἄνέρα τοῖσδ' ἐπὶ βυσὶ διαπρήσσοντα κέλευθον.
Τὸν δ' ὁ γέρων μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπεν,
Ὦ φίλος, ἀργαλέον μὲν, ὅσ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδοιτο
Πάντα λέγειν. πολλοὶ γὰρ ὁδὸν πρήσσουσιν ὁδῖται,
Τῶν οἱ μὲν, κακὰ πολλὰ μεμαότες, οἱ δὲ μάλ' ἐσθλά,
Φοιτῶσιν· χαλεπὸν δὲ δαήμεναί ἐστιν ἕκαστον.
Αὐτὰρ ἐγὼ πρόπαν ἦμαρ ἐς ἠέλιον καταδύντα
Ἔσκαπτον περὶ γυνὸν ἀλωῆς οἰνοπέδοιο.
Παῖδα δ' ἔδοξα φέρουσε, σαφὲς δ' οὐκ οἶδα νοῆσαι,
Ὅστις ὁ παῖς ἅμα βουσὶν ἐϋκραίρῃσιν ὀπήδει
Νήπιος, εἶχε δὲ ῥάβδον· ἐπισροφάδην δ' ἐβάδιζεν.
Ἐξοπίσω δ' ἀνέεργε, κάρη δ' ἔχεν ἀντίον αὖτῷ.
Φῆ ῥ' ὁ γέρων. ὁ δὲ θᾶσσον ὁδὸν κίε Φοῖβος Ἀπόλλων,
Οἰωνὸν δ' ἐνόει παυσίπτερον· αὐτίκα δ' ἔγνω
Φηλητῷ γεγαῶτα Διὸς παῖδα Κρονίωνος.
Ἐσυμένως δ' ἤϊξεν ἄναξ Διὸς ὑὸς Ἀπόλλων
Ἐς Πύλον ἠγαθέην, διζήμενος ἑλίποδας βῶς,
Πορφυρέῃ νεφέλῃ κεκαλυμμένος ὤρεσς ὤμους.
Ἴχνια τ' εἰσενόησεν Ἑκηβόλος, εἶπέ τε μῦθον,
Ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὁρῶμαι·
Ἴχνια μὲν τάδε γ' ἐστὶ βοῶν ὀρθοκραιράων,
Ἀλλὰ πάλιν τέτραπται ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα.
Βήματα δ' ὅτ' ἀνδρὸς τάδε γίνεται ὅτε γυναικὸς,
Οὔτε λύκων πολιῶν, οὔτ' ἄρκτων, οὔτε λεόντων·
Οὔτέ τι κεν ταύρῳ λασιαύχενός ἐστιν ὁμοῖα,

Ὅστις

In Onchestum pervenit iens, multum amabilem lucum
Purum graviſtrepi Neptuni: ubi ſenem
Feram invenit paſcentem prope viam ſepem viridarii:
Quem prior allocutus eſt Latonæ valde inclytus filius:
O ſenex, Onchesti rubos colligens herboſi,
Boves a Pieria quærens huc adſum,
Omnes fœminas, omnes cornibus tortas
A grege: taurus autem paſcebatur ſolus ſeorſum ab cæteris,
Niger: horrendi autem canes a tergo ſequebantur
Quatuor tanquam homines unanimes. hi quidem relicti ſunt
Caneſque & taurus: (quod utique mirum eſt)
Illæ autem abierunt, Sole modo occidente,
Ex molli prato, a dulci paſcuo.
Hæc mihi dic ſenex olim nate, ſicubi vidiſti
Virum has ad boves tranſeuntem viam.
Huic ſenex verbis reſpondens dixit:
O amice, difficile quidem, quæcunque *quis* oculis viderit
Omnia dicere. multi enim viam permeant viatores,
Quorum alii quidem mala multa cupientes, alii vero valde bona
Itant: difficile autem diſcere eſt unumquemque.
At ego totum diem uſque ad Solis occaſum
Fodi circa collem viridarii vitibus apti ſoli:
Puerum autem vidi, o optime, manifeſte autem non quivi intelligere,
Quinam puer boves pulchricornuas ſequebatur
Inſans, habebat autem virgam, ac flexuoſe incedebat.
A tergo autem cohibebat, caputque habebat contrarium ſibi.
Dixit utique ſenex. Hic autem celerius viam ibat Phœbus Apollo:
Volucrem autem cognovit extenſipedem: ſtatim autem novit
Impoſtorem natum Jovis filium Saturnii.
Rapide autem ferebatur Jovis filius Apollo
Ad Pylum valde divinam, quærens flexipedes boves,
Purpurea nebula coopertus amplos humeros.
Veſtigiaque agnovit jaculator, dixitque verbum:
Papæ, certe magnum miraculum hoc oculis video:
Veſtigia quidem hæc ſunt boum erecta cornua gerentium,
Verum retro converſæ ſunt in herboſum pratum.
Greſſus autem neque viri hi ſunt, neque mulieris,
Neque luporum canorum, neque urſorum, neque leonum:
Neque utique tauri hirſuti cervicem ſunt ſimilia,

Qui

Ὅστις τοῖα πέλωρα βιβᾷ ποσὶ καρπαλίμοισιν,
Αἰνὰ μὲν εὖδον ὁδοῖο, κακὰ δ' αὐτῆρ ἔσθεν ὁδοῖο.
Ὣς ἐπιὼν ἤϊξεν ἄνακτ Διὸς υἱὸς Ἀπόλλων·
Κυλλήνης δ' ἀφίκανεν ὄρος καταείμενον ὕλῃ
Πέτρης εἰς κάθημενα βαθύσκιον, ἔνθά τε νύμφη
Ἀμβροσίη ἐλοχάσσε Διὸς παῖδα Κρονίωνα,
Οἰδμὴ δ' ἱμερόεσσα δι' ἔρεα ἠγαθέοιο
Κίδνατο, πολλὰ δὲ μῆλα πανύποδα βόσκετο ποίλῃ.
Ἔνθα τότε παῖδῶν κατεβήσατο λαῖνον ἐδὸν
Ἄντρον ἐς ἠερόεν ἑκατηβόλος αὐτὸς Ἀπόλλων.
Τὸν δ' ὡς ἔν σὺ ὄησε Διὸς ἐν Μαιάδος υἱὸς
Χωόμενον περὶ βουσὶν ἑκηβόλον Ἀπόλλωνα,
Σπάργαν' ἔσω κατέδυνε θυείνατ', ἠύτε πολλὼ
Πρέμνων αὐδρακιὼ ὕλης ἀποδὸς ἀμφικαλύπτει·
Ὣς Ἑρμῆς ἑκάεργον ἰδὼν ἀλέεινεν ἑωυτόν.
Ἐν δ' ὀλίγῳ σωέλασσε κάρη χεῖράς τε πόδας τε,
Δή ῥα νεόλουτος προκαλύμενος ἤδυμον ὕπνον
Ἄγρης, εἰνετέον τε χέλυν ὑπὸ μασχάλῃ εἶχε.
Γνῶ δ' ὦδ' ἠνοίησε Διὸς ἐν Λητοῦς υἱὸς
Νύμφην τ' ἠρεῖην περικαλλέα καὶ φίλον υἱόν,
Παῖδ' ὀλίγον δολίῃσ' εἰλυμένον εὐτροπίῃσι.
Παπτήνας δ' ἄρα πάντα μυχὸν μεγάλοιο δόμοιο,
Τρεῖς ἀδύτους αὖφιγε, λαβὼν κληῖδα φαεινὴν,
Νέκταρος ἐκπλείους ἠδ' ἀμβροσίης ἐρατεινῆς.
Πολλὸς δὲ χρυσός τε καὶ ἄργυρος ἔνδον ἔκειτο,
Πολλὰ δὲ φοινικόεντα καὶ ἄργυφα εἵματα νύμφης,
Οἷα θεῶν μακάρων ἱεροὶ δόμοι εὐτὸς ἔχουσιν.
Ἔνθ' ἐπεὶ ἐξερέεινε μυχὸς μεγάλοιο δόμοιο
Λητοΐδης, μύθοισι προσηύδα κύδιμον Ἑρμῆν,
Ὦ παῖ ὃς εὐ λίκνῳ κατάκειαι, μιλύε μοι βᾶν
Θᾶττον· ἐπεὶ τάχα νῶϊ διοισόμεθ' ἐ κατὰ κόσμον.
Ῥίπτω γάρ σε βαλὼν ἐς Τάρταρον ἠερόεντα,
Εἰς ζόφον αἰνόμορον καὶ ἀμήχανον· οὐδέ σε μήτηρ
Ἐς φάος οὐδὲ πατὴρ αὐαλύσεται, ἀλλ' ὑπὸ γαίῃ
Ἐρρήσεις, ὀλίγοισιν ἐν ἀνδράσιν ἠγεμονεύων.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισι,
Λητοΐδη, τίνα τοῦτον ἀπειλέα μῦθον ἔειπες;
Καὶ βῶς ἀγραύλοις διζήμενον οὐδὲ ἱκάνεις;
Οὐκ ἴδον, οὐ πυθόμην, οὐκ ἄλλου μῦθον ἄκουσα·

Οὐκ

Qui talia monſtra facit pedibus velocibus,
Gravia quidem hinc viæ, verum graviora hinc viæ.
Sic fatus feſtinabat rex Jovis filius Apollo:
Cyllenæ autem pervenit *ad* montem indutum ſylva
Petræ in latibulum denſum umbris, ubi nympha
Immortalis pepererat Jovis filium Saturni.
Odor autem jucundus per montem valde divinum
Spargebatur, multæ autem oves extenſipedes paſcebantur herbam,
Ibi tum feſtinans deſcendit per lapideum limen
Antrum in aereum longe jaculans ipſe Apollo.
Hunc autem cum vidiſſet Jovis ac Majæ filius
Iratum ob boves procul jaculantem Apollinem,
Faſcias intro ingreſſus eſt odoriferas, veluti multos
Ramorum carbones ligni cinis circumtegit:
Sic Mercurius Jaculatorem videns ſubtraxit ſeipſum,
In breve autem coegit caput manuſque pedeſque,
Utique nuper lotus provocans dulcem ſomnum
Venationis, recentemque teſtudinem ſub ala tenebat.
Cognovit autem neque ignoravit Jovis & Latonæ filius
Nympham montanam præclaram & carum filium,
Puerum parvum doloſis involutum verſutiis.
Circumſpiciens igitur omnem receſſum magnæ domus,
Tria penetralia aperuit, ſumens clavem lucentem,
Nectare plena & ambroſia amabili.
Multum autem aurum & argentum intus jacebat,
Multæ autem puniceæ & albæ veſtes nymphæ,
Qualia deorum beatorum ſacræ domus intus habent,
Ubi poſtquam perſcrutatus eſt receſſus magnæ domus
Latonius, verbis allocutus eſt inclytum Mercurium:
O puer qui in cunis recubas, indica mihi boves
Citius: quoniam mox nos diſſidebimus non ſecundum decorum.
Deturbabo enim te jaciens in Tartarum calaginoſum,
In tenebras malæ mortis & ineluctabiles: neque te mater
In lucem neque pater reſolvet, ſed ſub terra
Peribis, paucis in viris ductor.
Huic Mercurius verbis reſpondebat verſutis:
Latonie, quem hunc crudelem ſermonem dixiſti?
Et boves agreſtes quærens huc venis?
Non vidi, non audivi, non alterius verbum audivi:

Haud

Οὐκ αὖ μιμύσαιμι, ἐκ αὖ μιμύτρον ἀρούμω.
Οὔτε βοῶν ἐλατῆρι κραταιῷ φωτὶ ἔοικα.
Οὐκ ἐμὸν ἔργον τοῦτο, πάρος δέ μοι ἄλλα μέμηλεν
Τ' πνου ἔμοιγε μέμηλε καὶ ἠμετέρης γάλα μητρός,
Σπάργανά τ' ἀμφ' ὠμοισιν ἔχειν καὶ θερμὰ λοετρά.
Μήτις τοῦτο πύθοιτο, πόθεν τόδε νεῖκος ἐτύχθη.
Καί κεν δὴ μέγα θαῦμα μετ' ἀθανάτοισι γένοιτο,
Παῖδα νέον γεγαῶτα διὰ προθύροιο περῆσαι
Βουσὶ μετ' ἀγραύλοισι. τὸ δ' ἀπρεπέως ἀγορεύεις.
Χθὲς γενόμην, ἁπαλοὶ δὲ πόδες, τρηχεῖα δ' ὑπὸ χθών.
Εἰ δὲ θέλεις, πατρὸς κεφαλὴν μέγαν ὅρκον ὀμοῦμαι,
Μὴ μὲν ἐγὼ μήτ' αὐτὸς ὑπίξομαι αὖτος ἔμεν,
Μήτέ τιν' ἄλλον ὅπωπα βοῶν κλοπὸν ὑμετεράων,
Αἴτινες αὖ βόες εἰσί· τὸ δέ κλέος οἷον ἀκούω.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ πυκνὸν ἀπὸ βλεφάρων ἀμαρύσσων,
Ὀφρύσι ῥιπάζεσκε, ὁρώμενος ἔνθα καὶ ἔνθα,
Μάκρ' ἀποσυρίζων, ἅλιον ὡς μῦθον ἀκούων.
Τὸν δ' ἁπαλὸν γελάσας προσέφη ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πέπον ἠπεροπευτὰ, δολοφραδὲς, ἦ σε μάλ' οἶω
Πολλάκις αὐτοπορεῦσαι δόμους δ' ναιετάοντας,
Ἔννυχον ἐχ σῦα μῆνον ἐπ' ἤδεϊ φῶτα καθίσαι,
Σκεύάζοντα κατ' οἶκον ἄτερ φόβου· οἷ ἀγορεύεις.
Πολλὲς δ' ἀγραύλες ἀκαχήσεις μηλοβοτῆρας
Οὔρεος ἐν βήσσης, ὁπόταν κρειῶν ἐρατίζων
Ἀντήσεις ἀγέλην βοῶν καὶ πώεα μήλων.
Ἀλλ' ἄγε, μὴ πύματον καὶ ὕστατον ὕπνον ἰαύσῃς,
Ἐκ λίκνου καταβαινε μελαίνης νυκτὸς ἑταῖρε.
Τῶν γὰρ ἔν καὶ ἔπειτα μετ' ἀθανάτοις γέρας ἔξεις,
Ἀρχὸς φηλητέων κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ παῖδα λαβὼν φέρε Φοῖβος Ἀπόλλων.
Σπὼ δ' ἄρα φρασσάμενος τότε δὴ κρατὺς Ἀργοφόντης
Οἰωνὸν προέηκεν ἀειρόμενος μετὰ χερσὶ,
Τλήμονα γαστρὸς Ἔρεβος, ἀπάσθαλον ἀγγελιώτην,
Ἐσυμένως δὲ μετ' αὐτὸν ἐπέπτατο· τῷ δ' Ἀπόλλων
Ἔκλυεν, ἐκ χειρῶν δὲ χαμαὶ βάλε κύδιμον Ἑρμῆν.
Ἔζετο δὲ προπάροιθε, καὶ ἐσυμένος περ ὁδοῖο,
Ἑρμῆν κερτομέων, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Θάρσει παργανιῶτα Διὸς καὶ Μαίαδος υἱέ·
Εὑρήσω καὶ ἔπειτα βοῶν ἰφθιμα κέρεα,

Τέ-

Haud indicare poſſim, non indicii præmium accipere.
Neque boum abactori forti viro ſimilis ſum.
Non meum opus hoc, pridem vero mihi alia curæ ſunt:
Somnus mihi curæ eſt ac noſtræ matris lac,
Faſciaſque circa humeros habere ac calida lavacra.
Ne quis hoc ſentiat, unde hæc contentio orta ſit.
Et utique magnum miraculum inter immortales fieret,
Puerum recens natum veſtibulum tranſiſſe
Bobus cum agreſtibus. hoc autem indecore dicis.
Heri natus ſum, molleſque pedes, aſpera autem ſubeſt terra.
Si autem vis, patris caput magnum juramentum juro,
Neque quidem ego neque ipſe promitto me auctorem eſſe,
Neque quenquam alium vidi boum furem veſtrarum,
Quæcunque illæ boves ſunt: famam autem ſolam audio.
Sic utique dixit, & frequenter a palpebris micans,
Superciliis jactabat, inſpiciens hinc & hinc,
Longe fiſtula ſibilans, vanum veluti verbum audiens.
Quem molliter ridens allocutus eſt longe operans Apollo:
Heus tu deceptor dolos cogitans, profecto te admodum puto
Sæpe perforantem domos bene habitatas,
Nocturnum non unum tantum in limine hominem collocaturum,
Convaſantem in domo abſque ſtrepitu: qualia dicis.
Multos autem agreſtes dolori dabis ovium paſtores
Montis in vallibus, quando carnes concupiſcens
Occurres gregibus boum & armentis ovium.
Sed age, ne ultimum ac poſtremum ſomnum dormias,
Ex cunis deſcende nigræ noctis ſocie.
Hunc enim & poſt hęc inter immortales honorem habebis,
Princeps impoſtorum vocaberis diebus omnibus.
Sic effatus eſt, & puerum capiens ferebat Phœbus Apollo.
Itaque animadvertens tunc fortis Argicida
Augurium emiſit elevatus in manus,
Miſerum ventris Erithum, peſſimum nuncium,
Vehementerque poſt eum adſternutavit: hunc autem Apollo
Audiebat, e manibus autem humi jecit inclytum Mercurium,
Sedit autem ante, licet deproperans iter,
Mercurio convicians, ac illi verbum dixit:
Confide faſciate Jovis & Majæ fili:
Inveniam & poſtea boum fortia capita,

His

Τέτοις οἰωνοῖς· αὐ δ' αὖθ' ὁδὸν ἡγεμονεύσεις.
Ὡς φάτ'. ὁ δ' αὖτ' αὐόρυσε θοῶς Κυλλήνιος Ἑρμῆς
Σπυδῇ ἰών. ἀμφω δὲ παρ' ὄσσε χερσὶν ἐώδει,
Σπάργανον ἀμφ' ὤμοισιν ἑλιγμοῖσ', ἔπε δὲ μῦθον,
Πῇ μέ φέρεις Ἑκάεργε, θεῶν ζαμενέστατε πάντων;
Ἦ με βοῶν ἕνεχ' ὧδε χολούμενος ὀρσολοπεύεις.
Ὤ πόποι, εἰδ' ἀπόλοιτο βοῶν γένος. ἐ γὰρ ἔγωγε
Τ' μετέρας ἔκλεψα βόας· ἀδ' ἄλλον ὄπωπα
Αἳ πνέες εἰσι βόες. τὸ δὲ δὴ κλέος οἷον ἀκούω.
Διὸς δὲ δίκλω κῆ δέξο παρὰ Ζηνὶ Κρονίωνι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰ ἕκαστα διαρρήδην ἐρίεινεν
Ἑρμῆς τ' οἰοπόλος καὶ Λητοῦς ἀγλαὸς υἱός,
Ἀμφὶς θυμὸν ἔχοντες, ὁ μὲν νημερτέα φωνῶν
Οὐκ ἀδίκως ἐπὶ βουσὶν ἐλάζυτο κύδιμον Ἑρμῆν·
Αὐτὰρ ὁ τέχνηισίν τε κῆ αἰμυλίοισι λόγοισιν
Ἤθελεν ἐξαπατᾶν Κυλλήνιον Ἀργυροτόξου.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πολύμητις ἐὼν πολυμήχανον ἔρεν,
Εὐμενέως δ' ἤπειτα διὰ φαμάθοιο βάδιζε
Πρόσθεν, ἀτὰρ κατόπισθε Διὸς κῆ Λητοῦς υἱός·
Αἶψα δ' ἵκοντο κάρηνα δυώδεκ' ἐλύμποιο,
Εἰς πατέρα Κρονίωνα, Διὸς περικαλέα τέκνα.
Κἄδι γὰρ ἀμφοτέροισι δίκης κατέκειτο πάλαντα.
Εὐρυλίη δ' ἔχ' ὄλυμπον ἀγαύνιφον· ἀθάνατοι δὲ
Ἀθρόοι ἠγερέθοντο ποσὶ πτύχας ἐλύμποιο·
Ἕστησαν δ' Ἑρμῆς τε κῆ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Πρόσθε Διὸς γένων. ὁ δ' αὐέρετο φαίδιμον υἱὸν
Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, καί μιν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Φοῖβε, πόθεν τοῦτο μενοεικέα λῃδ' ἐλαύνεις,
Παῖδα νέον γεγαῶτα, φυλὴ κήρυκι ἔοικα;
Σπυδαῖον τόδε χρῆμα θεῶν μεδ' ὁμήγυριν ἔλθε,
Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,
Ὦ πάτερ, ἦ τάχα μῦθον ἀκούσεαι ἠὲ καὶ ἄλλου,
Κερτομέων ὡς οἷος ἐγὼ φιλολῃίος εἰμι.
Παῖδά τιν' ἔρον τόνδε διαπρύσιον κεραΐσδω
Κυλλήνης ἐν ὄρεσι, πολυὼ διὰ χῶρον ἀΰσας,
Κέρτομον, οἷον ἔωγε θεῶν ἐκ ἄλλον ὄπωπα,
Οὐδ' ἀνδρῶν ὁπόσοι λησίβροτοι εἰσ' ἐπὶ γαίῃ.
Κλέψας δ' ἐκ λειμῶνος ἐμὰς βῦς ᾤχετ' ἐλαύνων
Εἰσπέρος παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης.

Εὖ-

His auguriis: recte autem rursus viæ dux eris.
Sic dixit. ipse autem exiliit celeriter Cyllenius Mercurius
Studio incedens. ambas autem ad aures manus impellebat,
Fascia circa humeros involutus, dixitque verbum:
Quo me fers Jaculator, deorum fortissime omnium?
Certe me boum causa sic iratus conturbas.
Papæ, utinam periisset boum genus. neque enim ego
Vestras furatus sum boves, neque alium vidi,
Quæcunque sunt boves: famam autem solam audio.
Da vero judicium & accipe a Jove Saturnio.
Verum postquam singula diserte interrogassent
Mercuriusque solivagus & Latonæ præclarus filius,
Diversam sententiam habentes, hic quidem veram vocem
Non injuste pro bobus agebat inclytum Mercurium:
Verum ille artibusque & blandis sermonibus
Volebat decipere Cyllenius argentei arcus dominum.
Verum quoniam callidus versutum invenerat,
Festinanter postea per arenam ibat
Ante, sed a tergo Jovis & Latonæ filius:
Statim autem venerunt ad vertices odoriferi olympi,
Ad patrem Saturnium, Jovis præclari nati.
Ibi enim ambobus judicii positæ erant trutinæ.
Rumor autem habebat olympum valde nivosum: immortalesque
Incorruptibiles aggregabantur ad fastigia olympi.
Steterunt autem Mercuriusque & argentiarcus Apollo
Coram Jovis genubus. hic autem interrogavit eximium filium
Jupiter altitonans, ac illi verbum dixit:
Phœbe, unde hanc mitem prædam agitas,
Puerum recens genitum, indolem præconis habentem?
Præclara hæc res deorum ad conventum venit.
Illum contra alloquebatur rex procul operans Apollo:
O pater, profecto statim sermonem audies non inanem,
Qui me carpis tanquam si solus ego prædo essem.
Puerum quendam inveni hunc celebrem populatorem
Cyllenæ in montibus, multum spatium emensus,
Conviciatorem, qualem ego deorum non alium inspexi,
Neque virorum quotquot mortales sunt super terram.
Furatus autem e prato meas boves abiit agitans
Vespertinus apud littus multisoni maris.

Ad

Εὐδυπόρον δ' ἐλάων, τὰ δ' ἀρ' ἴχνια δοιὰ πέλωρα
Οἷά τ' ἀγάασεσθαι ϗ ἀγαυῶ δαίμονος ἔργα.
Τῆσιν μὲν γὰρ βασὶν ἐς ἀσφοδελὸν λειμῶνα
Ἀνὰ βήματ' ἔχασα κόνις αὐέφαινε μέλαινα·
Αὐτὸς δ' οἷος ὅδ' ἑκὼς ἀμήχανος, ὅτ' ἄρα ποσὶν
Οὔτ' ἄρα χερσὶν ἔβαινε διὰ Φαμαθώδεα χῶρον·
Ἀλλ' ἄλλῳ πνὶ μῆπιν ἔχων διέτρεβε κέλευθα,
Τοῖα πέλωρ' ὡς εἴ τις ἀραιῆσι δρυσὶ βαίνοι,
Ὄφρα μὲν ἦν ἐδίωκε διὰ Φαμαθώδεα χῶρον,
Ῥεῖα μάλ' ἴχνια πάντα διέπρεπεν· αὐ κονίησιν·
Αὐτὰρ ἐπεὶ Φαμάθοιο μέγαν σίβον ἐξεπέρησεν,
Ἄφρασος γένετ' ὦκα βοῶν σίβος· ἠδὲ ϗ αὐτῶ
Χῶρον ἀνὰ κρατερόν. τὸν δ' ἐφράσατο βροτὸς ἀνὴρ
Εἰς Πύλον ἀθὺς ἐλῶντα βοῶν γένος ἀρυμεπάων.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ ταὶς μὲν ἐν ἡσυχίῃ κατέρεξε,
Καὶ διὰ πῦρ μάλ' ἄμησεν ὁδῶ, τὸ μὲν εὖθα, τὸ δ' ἐνθα,
Ἐν λίκνῳ κατέκειτο μελαίνῃ νυκτὶ ἐοικώς,
Ἄντρῳ ἐν ἠερόεντι κατὰ ζόφον· ἐδέ κεν αὐτὸν
Ἀιετὸς ὀξὺ λάων ἐσκέψατο· πολλὰ δὲ χερσὶν
Αὐγὰς ὠμάρπαζε, δολοφροσύνῃσι ἀλεγυώων.
Αὐτὸς δ' αὐτίκα μῦθον ἀπηλεγέως ἀγόρευεν,
Οὐκ ἴδον, ϗ πυθόμην, ϗκ ἄλλου μῦθον ἀκουσα·
Οὐδέ κε μιλύσαιμι, ἐδ' αὖ μιλύτρου ἀροίμην.
Ἦτοι ἄρ' ὣς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἕζετο Φοῖβος Ἀπόλλων.
Ἑρμῆς δ' αὖθ' ἑτέρωθεν ἀμειβόμενος ἔπος ηὔδα,
Δείξατο δ' εἰς Κρονίωνα θεῶν σημάντορα πάντων,
Ζεῦ πάτερ, ἦτοι ἐγώ σοι ἀληθείῃ κατελέξω·
Νημερτής τε γάρ εἰμι, ϗ ϗκ οἶδα ψεύδεσθαι.
Ἦλθεν ἐς ἡμετέρη διζήμενος εἰλίποδας βῶς
Σήμερον ἠελίοιο νέον ἐπιτελομένοιο·
Οὐδὲ θεῶν μακάρων ἄγε μάρτυρας ἐδὲ κατοπτας.
Μιλύειν δ' ἐκέλευσεν ἀναγκαίης ὑπὸ πολλῆς.
Πολλὰ δέ μ' ἠπείλησε βαλεῖν ἐς Τάρταρον ἠρυ,
Οὔνεχ' ὁ μὲν τέρεν αὖθι ἔχει φιλοκυδέι ἦβης.
Αὐτὰρ ἐγὼ χθιζὸς γενόμην· τὰ δὲ οἶδε ϗ αὐτός.
Οὔτι βοῶν ἐλάτηρι κραταιῷ φωτὶ ἐοικώς.
Πείθευ· (ϗ γὰρ ἐμεῖο πατὴρ φίλος ἔσχεο εἶναι)
Ὡς ϗκ οἰκαδ' ἔλασσε βόας, (ὡς ὄλβιος εἶσι)
Οὐδ' ὑπὲρ ἐδὸν ἔβλω, τόδε δ' ἀτρεκέως ἀγορεύω,

Ἠέ-

Ad rectam viam agitans, vestigia autem duplicia monstrosa
Qualia admireris & illustris dei opera.
Bobus enim ad herbosum pratum
Contrarios gressus habens pulvis ostendebat niger:
At ipse solus præter modum callidus, neque pedibus
Neque manibus incesserat per arenosum locum:
Verum aliud quoddam consilium habens eundo triverat vias,
Talia monstra tanquam si quis tenuibus quercubus incederet.
Quamdiu igitur agitavit per arenosum locum,
Facillime vestigia omnia apparebant in pulveribus:
Verum postquam arenæ magnum callem pertransivit,
Invisibile factum est protinus boum vestigium atque ipsius
Locum per durum. hunc autem animadvertit mortalis vir
Ad Pylum statim agentem boum genus latifrontium.
Verum postquam has quidem in quiete sacrificavit,
Et per ignem valde metit viæ, hoc quidem hic, hoc vero illic,
In cunis jacebat nigræ nocti similis,
Antro in obscuro ad tenebras: neque utique ipsum
Aquila acute videns inspexisset: multum autem manibus
Lumina fricabat, dolum curans.
Ipse autem statim verbum infandum dicebat,
Non vidi, non audivi, non alterius verbum audivi:
Neque utique indicem, neque nuncii mercedem auferam.
Sic utique dicens sedit Phœbus Apollo.
Mercurius autem contra ab altera parte respondens verbum dixit,
Convertebatur autem ad Saturnium deorum rectorem omnium;
Jupiter pater, certe ego tibi veritatem dicam.
Verax enim sum, & non novi mentiri.
Venit ad nos quærens flexipedes boves
Hodie Sole recens orto:
Neque deorum beatorum duxit testes neque speculatores.
Indicare autem jubebat vi multa.
Multum autem mihi minatus est ejecturum ad Tartarum latum,
Quia ipse quidem tenerum florem *jam* habet amantis gloriam pubertatis,
Verum ego heri natus sum: hæcque novit & ipse.
Neque boum abactori forti viro similis.
Crede: (etenim mens pater carus gloriaris esse)
Quod non domum abegi boves, (sic felix sim)
Neque limen transii. hoc autem indubitate dico,

Ἠέλιον μάλα αἰδέομαι καὶ δαίμονας ἄλλους,
Καί σε φιλῶ, καὶ πάντα ὀπίζομαι· οἶσθα καὶ αὐτός
Ὡς ἐκ πάντων εἰμί· μέγαν δ' ἐπιδαίομαι ὅρκον·
Οὐ μὰ τὸν ἀθανάτων εὐκόσμητα προθύραια,
Καί ποτ' ἐγὼ τύτῳ πίσω ποτὲ νηλέα φωλὸν,
Καὶ κρατερῷ περ ἐόντι. σὺ δ' ὁπλοτέροισιν ἄριγε.
Ὣς φάτ' ἐπιμίζων Κυλλήνιος Ἀργειφόντης·
Καὶ τὸ παράγγανον ἔσχεν ἐπ' ὠλένῃ, εὖ δ' ἀπέβαλε.
Ζεὺς δὲ μέγ' ἐξεγέλασσεν, ἰδὼν κακομηδέα παῖδα,
Εὖ καὶ ἐπισταμένως ἁρπάζομενον ἀμφὶ βόεσσιν.
Ἀμφοτέρους δ' ἐκέλευσεν ὁμόφρονα θυμὸν ἔχοντας
Ζητεύειν, Ἑρμῆι δὲ διάκτορον ἡγεμονεύειν,
Καὶ δεῖξαι τὸν χῶρον ἐπ' ἀβλαβίῃσι νόοιο,
Ὅππῃ δ' αὖ ἀπέκρυψε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα.
Νεῦσεν δὲ Κρονίδης, ἐπεπείθετο δ' ἄγλαὸς Ἑρμῆς·
Ῥηϊδίως γὰρ ἔπειθε Διὸς νόος αἰγιόχοιο.
Τὼ δ' ἄμφω παρέδυσαν Διὸς περικαλλέα τέκνα
Εἰς Πύλον· ἠμαθόεντα δ' ἐπ' Ἀλφειῷ πόρον ἷξον,
Ἀγρούς δ' ἐξίκοντο καὶ αὔλιον ὑψιμέλαθρον,
Ἠχῇ ἔνθ' ἐδάμησαν ἀπάλμενοι νυκτὸς ἐν ὥρῃ.
Ἔνθ' Ἑρμῆς μὲν ἔπειτα κιὼν παρὰ λάϊνον αὐτρον,
Εἰς φῶς ἐξήλασε βοῶν ἴφθιμα κάρηνα·
Λητοΐδης δ' ἀπάτερθεν ἰδὼν, ἐνόησε βοείας
Πέτρῃ ἐπ' ἠλιβάτῳ, τέχνα δ' ἤρεπε κύδιμον Ἑρμῆν,
Πῶς ἐδμώα δολομῆτα δύω βόε δειροτομῆσαι
Ὧδε νεογνὸς ἐὼν καὶ νήπιος; αὐτὸς ἔγωγε
Θαυμαίνω καταπίσθε τὸ σὸν κράτος· ἐδέ τί σε χρὴ
Μακρὸν ἀέξεσθαι Κυλλήνιε Μαιάδος υἱέ.
Ὣς ἄρ' ἔφη, καὶ χερσὶ περίστρεφε καρτερὰ δεσμὰ
Ἀγνύς· ταὶ δ' ὑπὸ ποσσὶ κατὰ χθονὸς αἶψα φύοντο
Αὐτόθεν ἀμβολάδην ἐραμμένα ἀλλήλῃσι,
Ῥεῖά τε καὶ πάσῃσιν ἐπ' ἀγραύλῃσι βόεσσιν,
Ἑρμέω βυλῆσι κλεψιφρονος· αὐτὰρ Ἀπόλλων
Θαύμασεν ἀθρήσας. τότε δὴ κρατὺς Ἀργειφόντης
Χῶρον ὑποβλήδην ἐσκέψατο, πῦρ ἀμαρύσσων,
Ἐγκρύψαι μεμαώς. Λητὼ δ' ἐρικυδέα υἱὸν
Ῥέα μάλ' ἐπρήϋνεν ἐκηβόλον ὡς ἔθεν αὐτὸς,
Καὶ κρατερόν περ ἐόντα. λαβὼν δ' ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
Πλήκτρῳ ἐπειρήπτεν κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ χειρὸς

Solem valde veneror & deos alios,
Et te amo, & hunc obſervo: noſti & ipſe
Quod non culpandus ſum. magnum autem do juramentum:
Non per hæc immortalium bene inſtructa veſtibula,
Et aliquando ego rependam crudelem vocem,
Forti quamvis. tu autem junioribus auxiliare.
Sic dixit innuens oculis Cyllenius Argicida:
Et faſciam habebat in ulna, neque abjecit.
Jupiter autem valde riſit, videns verſutum puerum,
Recte ac ſcite negantem de bobus.
Ambos autem juſſit concordem animum habentes
Quærere, Mercurium autem nuncium ducem eſſe,
Ac oſtendere locum præ innocentia animi,
Ubi abſcondiſſet boum fortia capita.
Annuit autem Saturnius, obediebat vero præclarus Mercurius:
Facile enim perſuadebat Jovis mens Ægiochi.
Hi autem ambo feſtinabant Jovis præclari filii
Ad Pylum: arenoſum autem ad Alphei vadum pervenere,
Ad agros autem pervenere & ſtabulum altum,
Illic ubi ſcilicet opes nutriebantur noctis in tempore.
Ibi Mercurius quidem deinde iens ad lapideum antrum,
In lucem egit boum fortia capita:
Latonius autem ſeorſum videns agnovit boum pelles
Petra in alta, cito autem interrogavit inclytum Mercurium:
Quo pacto potuiſti verſipelliis duorum boum cervicem ſecare
Sic modo natus & infans? ipſe ego
Miror a tergo tuam vim; neque te oportet
Longe creſcere, Cyllenie Majæ fili.
Sic utique dixit, & manibus circumvertebat fortia vincula
Virgulti: hæ autem ſub pedibus per terram ſtatim hærebant
Ibidem mutuo verſæ ad invicem,
Facileque & omnes ad agreſtes boves,
Mercurii conſiliis verſuti: verum Apollo
Admiratus eſt inſpiciens. tunc utique fortis Argicida
Locum torve inſpexit, ignem abolens,
Occultare cupiens. Latonæ autem valde inclytæ filium
Facillime ſedavit longe jaculantem ſicut volebat ipſe,
Fortem licet. capiens autem ſiniſtra manu,
Plectro tentabat cantum: hæc autem a manu

Σμερδαλέον κονάβησε. γέλασσε δὲ Φοῖβος Ἀπόλλων
Γηθήσας, ἐρατὴ δὲ διὰ φρένας ἤλυδ' ἰωὴ,
Θυμῷ ἀκαχόμενα. λύρῃ δ' ἐρατὸν κιθαρίζων
Στῆ ῥ' ὅγε θαρσήσας ἐπ' ἀοιδερὰ Μαιάδος υἱὸς
Φοίβῳ Ἀπόλλωνος. πάχα δὲ λιγέως κιθαρίζων
Γηρύετ' ἀμβολάδην· ἐρατὴ δέ οἱ ἔσπετο φωνὴ,
Κραίνων ἀθανάτους τε θεοὺς καὶ γαῖαν ἐρεμνὴν,
Ὡς τε πρῶτα γένοντο, καὶ ὡς ἄλαχε μοῖραν ἕκαστος.
Μνημοσύνῃσι μὲν πρώτιστα θεῶν ἐγέραρεν ἀοιδῇ,
Μητέρα Μουσάων· ἡ γὰρ λάχε Μαιάδος υἱόν.
Τὸς δὲ κατὰ πρέσβιν τε καὶ ὡς γεγάασιν ἕκαστος,
Ἀθανάτους ἐγέραιρε θεοὺς Διὸς ἀγλαὸς υἱὸς,
Πάντ' ἐνέπων κατὰ κόσμον, ἐπωλένιον κιθαρίζων.
Τὸν δ' ἔρος ἐν φρεσὶν ἀμήχανος ἄϊνυτο θυμόν·
Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,

Βιφόνε μηχανιῶτα, πονοδύμενε, δαιτὸς ἑταῖρε,
Πεντήκοντα βοῶν αὐτάξια ταῦτα μέμηλας.
Ἠ συχίως καὶ ἔπειτα διακρινέεσθαι οἰῶ·
Νῶϊ δ' ἄγε μοι πόδε εἰπὲ πολύτροπε Μαιάδος υἱὲ,
Ἦ σεῖ γ' ἐκ γενεῆς πάϊδ' ἄμ' ἕσπετο θαυμαστὰ ἔργα,
Ἠέ τις ἀθανάτων ἠὲ θνητῶν αὐθρώπων
Δῶρον ἀγαυὸν ἔδωκε, καὶ ἔφρασε θέσπιν ἀοιδήν.
Θαυμασίως γὰρ τώϊδε νεήφατον ὄσσαν ἀκούω,
Ἧν ἐ πώποτέ φημι δαήμεναι ὅτε πιν' ἀνδρῶν,
Οὔτε πιν' ἀθανάτων οἳ Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσι,
Νόσφι σέθεν φιλότητα Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ,
Τίς τέχνη, τίς μῶσα ἀμηχανέων μελεδώνων,
Τίς τερπῶν. ἀτρεκέως γὰρ ἅμα τρία πάντα πάρεστιν,
Εὐφροσύνη καὶ ἔρωτα καὶ ἡδύμον ὕπνον ἐνέσθαι.
Καὶ γὰρ ἐγὼ Μούσῃσιν Ὀλυμπιάδεσσιν ὁπηδός,
Τῇσι χοροί τε μέλουσι καὶ ἀγλαὸς οἶμος ἀοιδῆς.
Καὶ μολπὴ τεθαλυῖα, καὶ ἱμερόεις βρόμος αὐλῶν.
Ἀλλ' ἄπα τί μοι ὧδε μετὰ φρεσὶν ὧδε μέλησεν
Οἷα νέων θαλίης ἐνδέξια ἔργα πέλονται·
Θαυμάζω Διὸς υἱὲ πάϊ, ὡς ἐρατὸν κιθαρίζεις.
Νῶϊ δ' ἐπεὶ ἂν ὀλίγον περ ἐὼν κλυτὰ μήδεα οἰδας,
Σοὶ δ' αὐτῷ καὶ μητρὶ πόδ' ἀτρεκέως ἀγορεύω,
Ναὶ μὰ πόδε κραίνειον ἀκόνητον, ἢ μὲν ἐγώ σε
Κυδρὸν ἐν ἀθανάτοισι καὶ ὄλβιον ἠγεμονεύσω,

Δώ-

Horrende ſonuit. riſit autem Phœbus Apollo
Gaviſus, amabilis autem per ſenſus venit vox,
Ex animo auſcultanti. lyra autem amabile ludens
Stabat utique confiſus ad lævam Majæ filius
Phœbi Apollinis, celeriter autem acute citharam pulſans
Canebat exorſus: amabilis autem illum ſequebatur vox,
Miſcens immortaleſque deos & terram tenebroſam,
Ut a principio facti fuere, & ut ſortitus eſt partem quiſque.
Mnemoſynem quidem in primis dearum honorabat cantione,
Matrem Muſarum: hæc enim ſortita eſt Majæ filium.
Alios autem ſecundum ætatem & ut geniti ſunt ſinguli,
Immortales honorabat deos Jovis præclarus filius,
Omnia dicens pro decore, & ſub cubito citharam pulſans.
Illius autem amor in pectore immenſus cepit animum:
Et hunc allocutus verba alata dixit:
Bovicida verſute laborans, convivii ſocie,
Quinquaginta bobus digna iſta curæ habuiſti.
Quiete jam litem compoſitum iri puto:
Nunc autem age mihi hoc dic verſute Majæ fili,
Nunquid te nativitate hæc ſimul ſecuta ſunt admirabilia opera,
Aut quis immortalium aut mortalium hominum
Donum illuſtre dedit, & docuit divinam cantionem.
Admirabilem enim hanc novam vocem audio,
Quam nunquam ajo didiciſſe neque quenquam virorum,
Neque quenquam immortalium qui olympicas domos habent,
Præter te impoſtor Jovis ac Majæ fili,
Quæ ars, quæ muſa difficilium curarum,
Quæ exercitatio. vere enim ſimul tria adſunt,
Lætitiam & amorem ac dulcem ſomnum capere.
Etenim ego Muſarum olympiadum ſum ſectator,
His choreæque curæ ſunt & præclara via cantionis,
Et cantus florens, & amabilis ſtrepitus tibiarum.
Sed nondum mihi cantus in mente ſic curæ fuit
Qualia juvenum convivii dextra opera ſunt.
Admiror Jovis fili hæc, quam amabiliter citharam pulſas.
Nunc autem quoniam parvus inclyta conſilia noſti,
Tibique ipſi & matri hoc vere dicam:
Næ per hoc corneum telum, certe quidem ego te
Inclytum inter immortales & beatum ducam,

Δώσω τ' ἀγλαὰ δῶρα, καὶ ἐς τέλος ἐκ ἀπαπήσω.
Τὸν δ' Ἑρμῆς μύθοισιν ἀμείβετο κερδαλέοισιν,
Εἰρωτᾷς μ' Ἑκάεργε περιφραδές· αὐτὰρ ἐγώ σοι
Τέχνης ἡμετέρης ἐπιβήμεναι ὔπ μεγάιρω.
Σήμερον ἐδνώσεις· ἐθέλω δέ τοι ἤπιος εἶναι
Βουλῇ καὶ μύθοισι. σὺ δὲ φρεσὶ πάντ' ἀρ' οἶδας,
Πρώτος γὰρ Διὸς υἷε μετ' ἀθανάτοισι θαάσσεις
Ἠΰς τε κραιπνός τε· φιλεῖ δέ σε μητίετα Ζεύς,
Ἔκ πάσης ὁσίης, ἔπορεν δέ τοι ἀγλαὰ δῶρα·
Καὶ πρὸς σέ γέ φασι δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς,
Μαντείας δ' ἐκάεργε Διὸς πάρα, θέσφατα πάντα.
Καὶ νῦν αὐτὸς ἐγὼ παῦδ' ἀφνειὸν δεδάηκα.
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι ὅ, τι μενοινᾷς.
Ἀλλ' ἐπεὶ ἦ τοι θυμὸς ἐπιθύει κιθαρίζειν,
Μέλπεο καὶ κιθάριζε, καὶ ἀγλαΐας ἀέγωσε,
Δέγμενος ἐξ ἐμέθεν. σὺ δέ μοι φίλε κῦδος ὄπαζε·
Εὐμόλπην μετὰ χερσὶν ἔχων λιγύφωνον ἑταίρην,
Καλὰ καὶ δὴ κατὰ κόσμον ἐπισταμένως ἀγορεύειν.
Εὔκηλος μὲν ἔπειτα φέρειν εἰς δαῖτα θάλειαν,
Καὶ χορὸν ἱμερόεντα, καὶ ἐς φιλοκηδέα κῶμον,
Εὐφροσύνῃσιν νυκτός τε καὶ ἤματος. ὅστις ἀρ' αὐτῷ
Τέχνῃ καὶ σοφίῃ δεδαημένος ἐξερεείνῃ,
Φθεγγομένη παντοῖα νόῳ κεχρημένα δικαίῳ
Ῥεῖα σωμυθέηται ἀθυρομένη μαλακῇσιν,
Ἐργασίῃσι φθέγγεσθαι δυσπάδον· ὃς δέ κεν αὐτῷ
Νῆις ἐὼν πυκνῶσιν ἐπιζαφελῶς ἐρέεινε,
Μάψ αὖτως κεν ἔπειτα μετὼρά τε δρυαλίζοι.
Σοὶ δ' αὐτάγρετόν ἐστι δαήμεναι ὅ, τι μενοινᾷς,
Καί τοι ἐγὼ δώσω ταύτην Διὸς ἀγλαὸ κῦρε.
Ἡμεῖς δ' αὖ ὀρέος τε καὶ ἱπποβότου πεδίοιο
Βουσὶ νομεὺς Ἑκάεργε νομεύσομεν ἀγράυλοισιν,
Ἔνθεν ἄλις πέξουσι βόες ταύροισι μιγεῖσαι
Μίγδην ἠλεάς τε καὶ ἄρσενας. ὧδέ τί σε χρὴ
Κερδαλέον περ ἐόντα περιζαμενῶς κεχολῶσθαι.
Ὣς ἔφατ', ὠρεξε· ὁ δ' ἐδέξατο Φοῖβος Ἀπόλλων,
Ἑρμῆ δ' ἰγγυάλιξεν ἔχων μάστιγα φαεινὴν,
Βουκολίας τ' ἐπέτελλεν. ἐδέκτο δὲ Μαιάδος υἱὸς
Γηθήσας. κίθαριν δὲ λαβὼν ἐπ' ἀριστερὰ χειρὸς
Λιπτῆς ἀγλαὸς υἱὸς ἄναξ ἑκάεργος Ἀπόλλων,

Πλήκ-

Daboque præclara munera, & tandem non te decipiam.
Huic autem Mercurius verbis reſpondebat aſtutis:
Interrogas me Jaculator cate: verum ego tibi
Artem noſtram ingredi non invideo.
Hodie ſcies: volo autem tibi placidus eſſe
Conſilio & verbis: tu autem in mente omnia bene noſti.
Primus enim Jovis fili inter immortales ſedes
Bonuſque fortiſque: amatque te conſultor Jupiter,
Ex omni æquitate, dedit autem tibi præclara dona:
Et honores te ajunt didiciſſe ex Jovis conſilio,
Vaticiniaque Jaculator, a Jove fata omnia.
Et nunc ipſe ego filium opulentum cognovi.
Tibi autem promptum eſt diſcere quodcunque cupis.
Sed quoniam tibi animus cupit citharam pulſare,
Cane, & citharam pulſa, & gaudia tibi curæ ſint,
Accipiens a me. tu autem mihi care gloriam præbe:
Recte cane præ manibus habens dulcivocam ſociam,
Pulchre & bene ac ornate ſcite dicere:
Quietus quidem deinde ferre ad convivium floridum,
Et choream amabilem, & ad glorioſum ludum,
Lętitiam noctiſque & diei. quicunque ipſam
Arte & ſapientia edoctus interrogarit,
Sonans multa variaque mente grata docet
Facile conſuetudinibus, ludens mollibus,
Operationem dicens infelicem: quicunque autem ipſam
Neſcius primum vehementer interrogavit,
Stulte ſic deinde ſublimeque perturbaverit.
Tibi autem promptum eſt diſcere quodcunque cupis,
Et tibi ego dabo hanc Jovis præclare fili,
Nos autem rurſus montiſque & equipaſcui campi
Bobus paſcua, Procul-operans, tribuemus agreſtibus,
Hinc copioſe parient boves cum tauris mixtę
Mixtim feminaſque & maſculos: neque te oportet
Aſtutum licet vehementer iraſci.
Sic locutus, perrexit: accepitque Phœbus Apollo,
Mercurio autem prębuit habens ſcuticam præclaram,
Boumque curas commiſit. ſuſcepit autem Maję filius
Lętus. citharam autem capiens manu lęva
Latonæ prędarus filius rex procul operans Apollo,

Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ καλὸν
Ἱμερόεν κοναβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισε.
Ἔνθα βόες μὲν ἔπειτα ποτὶ ζάθεον λειμῶνα
Ἐτραπέτην· αὐτοὶ δὲ Διὸς περικαλλέα τέκνα
Ἀφορροι πρὸς ὄλυμπον ἀγάννιφον ἐρρώσαντο,
Τερπόμενοι φορμιγγι. χάρη δ' ἄρα μητίετα Ζεύς·
Ἄμφω δ' ἐς φιλότητα συνήγαγε· καὶ τὸ μὲν Ἑρμῆς
Λητοΐδω ἐφίλησε διαμπερές, ὡς ἔπι καὶ νῦν,
Σήματ' ἐπεὶ κιθάρῳ μὲν Ἑκηβόλῳ ἐγγυάλιξεν
Ἱμερτῷ δεδαώς· ὁ δ' ὑπαλκύνων κιθαρίζεν.
Αὐτὸς δ' αὖθ' ἑτέρης σοφίης ἐκμάσσατο τέχνῃ.
Συρίγγων εὐστομ' ποιήσατο πολύδ' ἀκουστά·
Καὶ τότε Λητοΐδης Ἑρμῆν πρὸς μῦθον ἔειπε,
Δαίδια Μαιάδος υἱὲ, διάκτορε, ποικιλομῆτα,
Μή μοι ἀνακλέψῃς κιθάρῳ καμπύλα τόξα.
Τιμὴν γὰρ παρὰ Ζηνὸς ἔχεις, ἐπαμοίβια ἔργα
Θήσειν ἀνθρώποισι κατὰ χθόνα πολυβότειραν.
Ἀλλ' εἴ μοι τλαίης γε θεῶν μέγαν ὅρκον ἀμόσσαι,
Ἢ κεφαλῇ νεύσας, ἢ ἐπὶ Στυγὸς ὄμβριμον ὕδωρ,
Πάντ' ἂν ἐμῷ θυμῷ κεχαρισμένα καὶ φίλα ἔρδοις.
Καὶ τότε Μαιάδος υἱὸς ὑποχόμενος κατένευσε
Μή ποτ' ἀποκλέψειν ὅσ' Ἑκηβόλος ἐκτεάτισται,
Μηδέ ποτ' ἐμπελάσειν πυκινῷ δόμῳ. αὐτὰρ Ἀπόλλων
Λητοΐδης κατένευσεν ἐπ' ἀφθίτῳ καὶ φιλότητι,
Μή τινα φίλτερον ἄλλον ἐν ἀθανάτοισιν ἔσεσθαι
Μήτε θεὸν μήτ' ἄνδρα Διὸς γόνον. ἐκ δὲ τέλειον
Σύμβολον ἀθανάτων ποιήσομαι, ἠδ' ἅμα πάντων,
Πιστὸν ἐμῷ θυμῷ καὶ τίμιον. αὐτὰρ ἔπειτα
Ὄλβια καὶ πλούτου δώσω περικαλλέα ῥάβδον,
Χρυσείην, τριπέτηλον, ἀκήριον, ἥ σε φυλάξει,
Πάντας ἐπικραίνουσα θεὰς, ἐπίουν τε καὶ ἔργων
Τῶν ἀγαθῶν, ὅσα φημὶ δαήμεναι ἐκ Διὸς ὀμφῆς.
Μαντείην δὲ φέρεις διοτρεφὲς ἠῢ ἐρεείνειν,
Οὔτέ σε θέσφατόν ἐστι δαήμεναι, οὔτέ τιν' ἄλλον
Ἀθανάτων. τὸ γὰρ οἶδε Διὸς νόος· αὐτὰρ ἐγώγε
Πιστωθεὶς, κατένευσα καὶ ὤμοσα καρτερὸν ὅρκον,
Μή τινα νόσφιν ἐμεῖο θεῶν ἀμογενεπάων
Ἄλλον γ' ἐσέσθαι Ζηνὸς πυκινόφρονα βουλὴν.
Καὶ σὺ κασίγνητε χρυσόῤῥαπι μὴ με κέλευε

Θέσ-

Plectro faciebat periculum in modulatione : illa autem pulchre
Amabiliterque ſonuit : deus autem carmen ſuccinuit.
Ibi boves quidem deinde ad valde divinum pratum
Verſæ ſunt ; ipſi autem Jovis præclari filii
Retrogradi ad olympum valde nivoſum contenderunt,
Oblectati cithara. gaviſus eſt igitur conſultor Jupiter :
Ambos autem in amicitiam conduxit : & tum quidem Mercurius
Latonium amavit omnino, ſicuti adhuc & nunc,
Signum poſtquam citharam quidem Jaculatori præbuit
Amabilem cum docuiſſet : is vero ſub ulna citharam pulſabat.
Ipſe autem rurſus alterius ſapientiæ fingebat artem :
Fiſtularum vocem fecit procul audibilem :
Et tunc Latonius Mercurium verbis affatus eſt :
Metuo Majæ fili, nuncie, variis conſiliis inſtructe,
Ne mihi furto auferas citharam & curvos arcus.
Honorem enim a Jove habes, alterna opera
Facere hominibus in terra multos nutriente.
Verum ſi mihi ſuſtinueris deorum magnum juramentum jurare,
Vel capite annuens, vel per Stygis fortem aquam,
Omnia utique meo in animo grata & amica feceris.
Et tunc Majæ filius promittens annuit
Nunquam ſe furaturum quæcunque Procul-jaciens poſſideret ;
Neque unquam appropinquaturum denſam ad domum. at Apollo
Latonius annuit in concordia & amicitia,
Neminem ſibi magis carum inter immortales fore
Neque deum neque virum Jovis fœtum : præque *aliis* perfectum
Fœdus immortalibus faciam, ſimulque omnium *maxime*
Fidum meo animo & honorabile. verum poſtea
Felicitatis & divitiarum dabo præclaram virgam,
Auream trium foliorum, ſinceram, quæ te ſervabit,
Omnes perficiens deos, verborumque & operum
Bonorum, quæcunque ajo *me* didiciſſe ex Jovis conſilio.
Vaticinium autem optime Jovis alumne quod ſciſcitaris,
Neque te fas eſt diſcere, neque quemquam alium
Immortalium. hoc enim novit Jovis mens : verum ego
Cujus fidei commiſſum eſt, annui ac juravi forte jusjurandum,
Nullum præter me deorum immortalium
Alium ſciturum Jovis ſapiens conſilium.
Et tu frater aureæ virgæ poſſeſſor, ne me jubeas

Fa-

Θέσφατα πιφάυσκειν ὅσα μήδεται ἀθρόα Ζεύς.
Ἀνθρώπων δ' ἄλλον δηλήσομαι, ἄλλον ὀνήσω,
Πολλὰ περιτροπέων ἀμεγάρτων φῦλ' ἀνθρώπων.
Καὶ μὲν ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται ὅστις ἂν ἔλθῃ
Φωνῇ τ' ἠπερόπων τελεσσιόπων οἰωνῶν·
Οὕτω ἐμῆς ὀμφῆς ἀπονήσεται ἐδ' ἀπατήσω.
Ὅς δέ κε μαψιλόγοισι πιθήσας οἰωνοῖσι,
Μαντείῃ ἐθέλῃσι παρὲκ νόον ἐξερεείνειν
Ἠμετέρῃ, νοέειν δὲ θεῶν πλέον αἰὲν ἐόντων,
Φῆμ', ἀλίῃ ὁδὸν εἶσιν, ἐγὼ δέ κε δῶρα δεχοίμην.
Ἄλλο δέ τοι ἐρέω Μαίης ἐρικυδέος υἱὲ
Καὶ Διὸς αἰγιόχοιο, θεῶν ἐρεύνιε δαίμον.
Μοῖραι γάρ πνές εἰσι κασίγνηται γεγαῶσαι
Παρθένοι, ὠκείῃσιν ἀγαλλόμεναι πτερύγεσσι,
Τρεῖς· κατὰ δὲ κρατὸς πεπαλαγμέναι ἄλφιτα λάκκᾳ
Οἰκία ναιετάουσιν ὑπὸ πτυχὶ Παρνησσοῖο,
Μαντείης ἀπανάλωτε διδάσκαλοι, ὧν ἐπὶ βωμὶ
Πᾶς ἔτ' ἐὼν μελέτησα· πατὴρ δ' ἐμὸς ὠκ ἀλέγυνεν.
Ἐντόσθεν δ' ἧπειτα ποτώμενα ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλῃ,
Κηρία βόσκονται, ἐκ τε κράνησιν ἔκασα.
Αἱ δ' ὅτε μὲν θύισωσιν ἐδηδῦαι μέλι χλωρὸν,
Προφρονέως ἐθέλωσιν ἀληθείῃ ἀγορεύειν·
Ἢν δ' ἀπονοσφισθῶσι θεῶν ἠδεῖαν ἐδωδὴν,
Παρῶνται δ' ἧπειτα παρὲξ ὁδὸν ἠγεμονεύειν.
Τάς τοι ἔπειτα δίδωμι· σὺ δ' ἀτρεκέως ἐρεείνων,
Σὴν αὐτὸς φρένα τέρπε· καὶ εἰ βροτὸν ἄνδρα δαείης,
Πολλάκι σῆς ὀμφῆς ἐπακούσεται, αἶκε τύχῃσι.
Ταῦτ' ἔχε Μαιάδος υἱὲ, καὶ ἀγραύλους ἕλικας βοῦς,
Ἵππους τ' ἀμφιπόλους, καὶ ἡμιόνους παλαιγενές·
Καὶ χαροποῖσι λέουσι, καὶ ἀργιόδουσι σύεσσι,
Καὶ κυσὶ, καὶ μήλοισιν, ὅσα τρέφει ἄρουρα χθών,
Πᾶσι δ' ἐπὶ προβάτοισιν αὐάσσειν κύδιμον Ἑρμῆν.
Οἷον δ' εἰς αἰδῶ τετελεσμένον ἄγγελον εἶναι·
Ὅς τ' ἀδρατός περ ἐών, δώσει γέρας ἐκ ἐλάχιστον.
Οὕτω Μαιάδος υἱὸν αὖτε ἐφίλησεν Ἀπόλλων
Παντοίῃ φιλότητι· χάριν δ' ἐπέθηκε Κρονίων.
Πᾶσι δ' ὄγε θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ὁμιλεῖ.
Πολλὰ μὲν ἂν ἀνίνησι, τὸ δ' ἄκριτον ἠπεροπεύει
Νύκτας δι' ὀρφναίας φῦλα θνητῶν ἀνθρώπων.

Καὶ

Fata indicare quæcunque meditatur latiſonus Jupiter.
Hominum autem alii nocebo, alium juvabo,
Multis modis verſando circa innumerabilium gentes hominum.
Atque meo vaticinio juvabitur quicunque venerit
Voce ac alis perfectarum alitum:
Hic a meo vaticinio juvabitur, neque prætermittam.
Quicunque autem vaniloquis fretus avibus,
Vaticinium voluerit præter mentem interrogare
Noſtram, intelligereque diis plus ſemper exiſtentibus,
Ajo, vanam viam ibit, ego autem dona accipiam.
Aliud autem tibi dicam Majæ valde inclyte fili
Et Jovis Ægiochi, deorum perutilis deus.
Parcæ enim quædam ſunt ſorores natæ
Virgines, velocibus gaudentes alis,
Tres: ſuper caput autem conſperſæ farina alba
Domunculas habitant ſub valle Parnaſi,
Vaticinio abſque magiſtræ, quod in bobus
Puer adhuc meditatus ſum: pater autem meus non curabat,
Hinc deinde volantes alias aliorſum,
Favos depaſcuntur, & perficiunt ſingula.
Hæ autem quandoquidem bacchantur edentes mel viride,
Prompte voluerint veritatem dicere:
Si vero privatæ fuerint deorum ſuavi cibo,
Conantur deinde extra viam ducere.
Has tibi poſtea do: tu autem recte inquirens,
Tui ipſius mentem oblecta: & ſi mortalem virum cognoris,
Sæpius tuum vaticinium exaudiet, ſi acciderit.
Hæc habe Majæ fili, ac agreſtes flexipedes boves,
Equoſque cura & mulos patientes laboris:
Et horribiles leones & albidentes ſues,
Et canes, & oves, quæcunque nutrit ampla terra,
Omnibus autem pecoribus imperet inclytus Mercurius:
Soluſque in Orcum perfectus nuncius ſit:
Quique indotatus licet, dabit donum non minimum.
Sic Majæ filium rex amavit Apollo
Omni amicitia: gratiam autem impoſuit Saturnius
Cum omnibuſque hic mortalibus & immortalibus verſatur.
Parum quidem igitur juvat, at ſæpiſſime decipit
Noctem per obſcuram gentes mortalium hominum.

Et

Καὶ σὺ μὲν ὅπῃ χαῖρε Διὸς καὶ Μαιάδος υἱέ·
Αὐτὰρ ἐγὼ καί σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Μοῦσά μοι ἔννεπε ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης
Κυπρογενοῦς, ἥτε θεοῖσιν ἐπὶ γλυκὺν ἵμερον ὦρσε,
Καί τ' ἐδαμάσσατο φῦλα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Οἰωνούς τε διιπετέας, καὶ θῆρια πάντα
Ἠμὲν ὅσ' ἤπειρος πολλὰ τρέφει ἠδ' ὅσα πόντος.
Πᾶσιν δ' ἔργα μέμηλεν ἐυστεφάνου Κυθερείης.
Τρισσὰς δ' ἀ δύναται πεπιθεῖν φρένας ἠδ' ἀπατῆσαι,
Κούρων τ' αἰγιόχοιο Διὸς γλαυκώπιδ' Ἀθήνην.
Οὐ γάρ οἱ φίλα ἔργα πολυχρύσου Ἀφροδίτης,
Ἀλλ' ἄρα οἱ πόλεμοί τε ἄδον καὶ ἔργον Ἄρηος,
Τέρμινθαί τε, μάχαι τε, καὶ ἀγλαὰ ἔργ' ἀλεγεινῶν.
Πρώτη τέκτονας ἀνδρας ἐπιχθονίους ἐδίδαξε
Ποιῆσαι σάκεα καὶ ἅρματα ποικίλα χαλκῷ·
Ἠδὲ παρθενικὰς ἁπαλόχροας ἐν μεγάροισιν
Ἀγλαὰ ἔργ' ἐδίδαξεν, ἐπὶ φρεσὶ θῆσα ἑκάστῃ.
Οὐδέ ποτ' Ἀρτέμιδα χρυσηλάκατον κελαδεινὴν
Δάμναται ἐν φιλότητι φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη.
Καὶ γὰρ τὴν ἄδε πρῶτα, καὶ ἥρεσι θῆρας ἐνάριθεν,
Φόρμιγγές τε, χοροί τε, διαπρύσιοί τ' ὀλολυγαί,
Ἄλσεά τε σκιόεντα, δικαίων τε πτόλις ἀνδρῶν.
Οὐδὲ μὲν αἰδοίη κούρη ἄδεν ἔργ' Ἀφροδίτης
Ἰσίην, ὣ πρώτιστα τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης·
Αὖτις δ' ὁπλοπάτιν, βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,
Πότνιαν, ὣ ἐμνῶντο Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων·
Ἣ δὲ μάλ' οὐκ ἐθέλεν, ἀλλὰ στερεῶς ἀπέειπεν·
Ὤμοσε δὲ μέγαν ὅρκον, ὁ δὴ τετελεσμένον ἐστίν,
Ἀψαμένη κεφαλῆς πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
Παρθένον ἔσεσθαι πάντ' ἤματα δῖα θεάων.
Τῇ δὲ πατὴρ Ζεὺς δῶκε καλὸν γέρας ἀντὶ γάμοιο,
Καί τε μέσῳ οἴκῳ κατ' ἄρ' ἕζετο πῖαρ ἑλοῦσα.
Πᾶσιν δ' ἐν νηοῖσι θεῶν τιμάοχός ἐστι,
Καὶ παρὰ πᾶσι βροτοῖσι θεῶν πρέσβειρα πέτυκται·
Τάων ἃ δύναται πεπιθεῖν φρένας ἠδ' ἀπατῆσαι,
Τῶν δ' ἄλλων ὑπέρ π πεφυγμένον ἐς Ἀφροδίτην,

Et tu quidem ſic ſalve Jovis & Majæ fili:
Verum ego & tui & alterius memor ero cautionis.

IN VENEREM.

Muſa mihi dic opera maxime aureæ Veneris
Cypridis, quæ diis dulcem amorem immiſit,
Atque domuit gentes mortalium hominum,
Aveſque aerias, ac feras omnes
Et quaſcumque continens multas nutrit & quaſcunque pontus:
Omnibus autem curæ ſunt opera belle coronatæ Cytheræ.
Tres autem non valet flectere animos neque decipere,
Filiamque Ægiochi Jovis cæſiam Minervam.
Non enim illi placuere opera aureæ Veneris,
Sed nimirum illi bellaque placuerunt & opus Martis,
Præliaque pugnæque, ac præclara opera curare.
Prima fabros lignarios viros terreſtres docuit
Facere plauſtra & currus varios ære.
Eademque virgines molles cute in domibus
Præclara opera docuit, in mentem ponens unicuique.
Nunquam Dianam habentem aureum colum ſonoram
Domat in amore riſus amans Venus.
Etenim huic placuere arcus, atque in montibus feras necare,
Lyræque, choreæque, acutique ululatus,
Lucique umbroſi, juſtorumque urbs virorum.
Neque quidem venerandæ puellæ placuere opera Veneris
Veſtæ, quam primam genuit Saturnus verſutus:
Deinde autem poſtremam, conſilio Jovis Ægiochi,
Venerandam, quam procabantur Neptunus & Apollo:
Hæc autem noluit, verum rigide reſpuit:
Juravit autem magnum juramentum, quod utique perfectum eſt,
Tangens caput patris Jovis Ægidiferi,
Virginem *ſe* fore omnibus diebus diva præſtantiſſima.
Ei autem pater Jupiter dedit pulchrum donum loco nuptiarum,
Atque media in domo ſedit pinguedinem capiens.
Omnibus autem in templis deorum honorem habet,
Et ad omnes mortales deorum honorabilis eſt:
Harum non valet flectere mentes neque decipere,
Ex aliis autem nihil eſt quod effugerit Venerem,

Ne-

Οὔτε θεῶν μακάρων ἔτε θνητῶν ἀνθρώπων,
Καί τε παρὲκ Ζηνὸς νόον ἤγαγε τερπικεραύνου.
Ὅτε μέγιστός τ' ἐστὶ μεγίστης τ' ἔμμορε τιμῆς.
Καί τε πᾶν, ὅτε θέλοι, πυκινὰς φρένας ἐξαπαφοῦσα,
Ῥηϊδίως σωέμιξε καταθνητῇσι γυναιξὶ,
Ἥρης ἐκλελαθοῦσα κασιγνήτης ἀλόχου τε,
Ἣ μέγα ἔιδος ἀρίστη ἐυ ἀθανάτῃσι θεῇσι.
Κυδίστη δ' ἄρα μιν τέκετο Κρόνος ἀγκυλομήτης,
Μήτηρ τε Ῥείη· Ζεὺς δ' ἄφθιτα μήδεα ἰδὼς,
Αἰδοίην ἄλοχον ποιήσατο κέδν' εἰδυῖαν.
Τῇ δὲ καὶ αὐτῇ Ζεὺς γλυκὺν ἵμερον ἐμβαλε θυμῷ
Ἀνδρὶ καταθνητῷ μιχθήμεναι, ὄφρα τάχιστα
Μηδ' αὐτὴ βροτέης ἀνῆς ἀποέργμενη εἴη.
Καί ποτ' ἐπόψαμένη εἶπη μετὰ πᾶσι θεοῖσιν
Ἡδὺ γελοιήσασα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Ὥς ῥα θεὺς σωέμιξε καταθνητῇσι γυναιξὶ,
Καί τε καταθνητὰς υἷας τέκεν ἀθανάτοισιν,
Ὡς τε θεὰς ἀνέμιξε καταθνητοῖς ἀνθρώποις.
Ἀγχίσεω δ' ἄρα οἱ γλυκὺν ἵμερον ἐμβαλε θυμῷ,
Ὅς τότ' ἐν ἀκροπόλοις ὄρεσιν πολυπιδάκα Ἴδης
Βουκολέεσκεν βῆς, δέμας ἀθανάτοισιν ἐοικώς.
Τὸν δ' ἵππεια ἰδοῦσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ἠράσατ', ἐκπάγλως δὲ κατὰ φρένας ἵμερος εἷλεν.
Εἰς Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, δυώδεα νηὸν ἔδυσεν,
Εἰς Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε δυώδης.
Ἔνθ' ἦγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινὰς.
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ οἷα θεὸς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας,
Ἀμβροσίῳ ἑανῷ, τό ῥά οἱ περὶ δυόμενον ἦεν.
Ἐσσαμένη δ' ὦμοιν πάντα περὶ χροῒ εἵματα καλὰ,
Χρυσῷ κοσμηθεῖσα φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη,
Σεύατ' ἐπὶ Τροίην, προλιποῦσ' δώδεα Κύπρον,
Τ' ὦκι μετὰ νεφέεσσι θοὰς πρήουσα κέλευθον.
Ἴδην δ' ἵκανεν πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν·
Βῆ δ' ἰθὺς καθμοῖο δι' ὄρεος· οἱ δὲ μετ' αὐτὴν
Σαίνοντες πολιοί τε λύκοι χαροποί τε λέοντες,
Ἄρκτοι, παρδάλιές τε θοαὶ προκάδων ἀκόρητοι
Ἕσαν. ἡ δ' ὁρόωσα μετὰ φρεσὶ τέρπετο θυμόν·
Καὶ σφῖς ἐν στήθεσσι βάλ' ἵμερον· οἱ δ' ἅμα πάντες

Σεύ-

Neque deorum beatorum neque mortalium hominum.
Quin & Jovis mentem ſeducit qui oblectatur ſulminibus,
Qui maximus eſt maximumque ſortitus eſt honorem:
Et hujus, quando voluerit, ſapientem mentem decipiens,
Facile miſcuit cum mortalibus mulieribus,
Junonis eum obliviſci faciens ſororis conjugiſque,
Quæ ingenti ſpecie pulcherrima *eſt* inter immortales deas.
Inclytiſſimam igitur illam peperit Saturnus verſutus,
Materque Rhea: Jupiter autem incorruptibilia conſilia ſciens
Venerandam mulierem *ſibi eam* effecit officia doctam.
Attamen etiam illi ipſi Jupiter dulcem amorem incuſſit animo
Viro cum mortali ut miſceretur, ut quam celerrime
Ne ipſa quidem humani concubitus expers eſſet:
Atque aliquando jactabunda diceret inter omnes deos
Dulce ſubridens riſus amans Venus,
Quod nempe deos miſcuerit cum mortalibus mulieribus,
Atque mortales filios pariendos dederit immortalibus.
Quodque deas immiſcuerit mortalibus hominibus.
Anchiſæ igitur illi dulcem amorem incuſſit animo,
Qui tum in ſummis montibus ſcaturiginoſæ Idæ
Cuſtodiebat boves, corpore immortalibus ſimilis.
Hunc autem poſtea conſpicata riſus amans Venus
Amavit, horrende autem mentem amor cepit.
In Cyprumque profecta, odoriferum templum ingreſſa eſt,
In Paphum. ibi autem illi templum eſt araque fumans:
Ubi hæc ingreſſa januas admovit lucidas.
Ibi autem illam Gratiæ lavarunt, & unxerunt oleo
Immortali, qualia diis inhærent æternis
Immortalium peplo, quod nempe illi ſuffitum erat.
Induta autem recte omnibus circa corpus veſtimentis pulchris,
Auro ornata riſus amans Venus,
Contendebat ad Trojam, derelinquens odoram Cyprum,
Alte per nubes velociter faciens iter.
In Idamque pervenit ſcatebroſam matrem ferarum:
Ibat autem recta ad ſtabulum per montem: poſtque ipſam
Adulantes *caudis* canique lupi, terribileſque leones,
Urſæ, pardique veloces cervorum inſatiabilem
Ibant. hæc autem inſpiciens in præcordiis oblectabat animum:
Et his in pectoribus impoſuit amorem: hi autem ſimul omnes

Σιύδνο κοιμήσαντο κατὰ σκιόεντας ἐναύλους·
Αὐτὴ δ' ἐς κλισίας ἀποιήτης ἀφίκανε.
Τὸν δ' ἄρε σαθμοῖσι λελημμένον οἷον ἀπ' ἄλλων
Ἀγχίσιν ἥρωα, θεῶν ἄπο κάλλος ἔχοντα.
Οἱ δ' ἅμα βασὶν ἔποντο νομὰς κατὰ ποιήεντας
Πάντες· ὁ δὲ σαθμοῖσι λελημμένος οἷος ἀπ' ἄλλων
Πωλεῖτ' εἶδα καὶ εἶδα, διαπρύσιον κιθαρίζων.
Στῆ δ' αὐτῆ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος καὶ εἶδος ὁμοίη,
Μή μιν ταρβήσειεν ἐν ὀφθαλμοῖσι νοήσας.
Ἀγχίσης δ' ὀρόων ἐφράζετο θαύμαινέν τε
Εἶδός τε μέγεθός τε καὶ ἵμασι σιγαλόεσσαι.
Πέπλον μὲν γὰρ ἕσο φαεινότερον πυρὸς αὐγῆς,
Ἔσχε δ' ἐπιγναμπτὰς ἕλυκας κάλυκάς τε φαεινάς.
Ὅρμοι δ' ἀμφ' ἁπαλῇ δειρῇ περικαλλέες ἦσαν,
Καλοὶ, χρύσεοι, παμποίκιλοι· ὡς δὲ σελήνη
Σφίθεσιν ἀμφ' ἁπαλοῖσιν ἐλάμπετο, θαῦμα ἰδέσθαι.
Ἀγχίσῃ δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος δέ μιν ἀντίον ηὔδα,
Χαῖρε ἄναξ, ὅπις μακάρων τάδε δώματ' ἱκάνεις,
Ἄρτεμις, ἢ Λητὼ, ἠὲ χρυσὴ Ἀφροδίτη,
Ἢ Θέμις ἠϋγενὴς, ἠὲ γλαυκῶπις Ἀθήνη,
Ἦ τις τις Χαρίτων δῦρ' ἦλυθες, ἅστε θεοῖσι
Πᾶσιν ἑταιρίζῃσι, καὶ ἀθάνατοι καλέονται·
Ἦ τις νυμφάων αἳ τ' ἄλσεα καλὰ νέμονται,
Ἦ νυμφῶν αἵ κε καλὸν ὄρος τόδε ναιετάουσι,
Καὶ πηγὰς ποταμῶν καὶ βήσσεα ποιήεντα.
Σοὶ δ' ἐγὼ ἐν σκοπιῇ περιφαινομένῳ ἐνὶ χώρῳ
Βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλὰ
Ὥρῃσιν πάσῃσι. σὺ δ' ἄφρονα θυμὸν ἔχουσα,
Δός με μετὰ Τρώεσσιν ἀριπρεπέ' ἔμμεναι ἄνδρα.
Ποίει δ' ἠσπίσω θαλερὸν γόνον· αὐτὰρ ἔμ' αὖτον
Δηρὸν ἐϋζώειν καὶ ὁρᾶν φάος ἠελίοιο,
Ὄλβιον ἐν λαοῖς, καὶ γήρασ ἀδὸν ἱκέσθαι.
Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἀγχίση κύδιστε χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
Οὔτις τοι θεός εἰμι· τί μ' ἀθανάτῃσιν ἐίσκεις;
Ἀλλὰ καταθνητή τε, γυνὴ δέ με γείνατο μήτηρ.
Ὀτρῆς δ' ἐστὶ πατὴρ ὄνομα κλυτὸς, ἤπερ ἀνάσσει,
Ὃς πάσης Φρυγίης δυσειχήτοιο ἀνάσσει.

Γλῶ-

Bini dormierunt circa opacos receſſus:
Ipſa vero ad tabernacula pulchre facta pervenit.
Invenit autem in ſtabulis relictum ſolum ab aliis
Anchiſen heroa, a diis pulchritudinem habentem.
Illi autem boves ſequebantur per paſcua pinguia
Omnes: hic autem ad ſtabulum relictus ſolus ab aliis
Verſabatur hinc & hinc, penetrabile *quiddam* pſallens.
Stetit autem ipſo coram Jovis filia Venus,
Virgini indomitæ magnitudine & forma ſimilis,
Ne ipſam exhorreſceret præ oculis conſpicatus.
Anchiſes autem videns perpendebat mirabaturque
Formamque magnitudinemque & veſtes ſtupendas.
Peplo etenim induta erat ſplendidiore ignis radio,
Habebat autem flexos capreolos *inaures*, calyces *in anulis* lucidas.
Torques autem circa molle collum perpulchræ erant,
Pulchræ, aureæ, omnivariæ: tanquam autem luna
Pectora circa mollia ſplendebant, mirum viſu.
Anchiſen autem amor cepit, verboque illam allocutus eſt:
Salve regina, quæcunque beatorum has domos accedis,
Diana, vel Latona, vel aurea Venus,
Vel Themis generoſa, aut cæſia Pallas,
Vel fortaſſis aliqua Gratiarum huc veniſti, quæ diis
Omnibus ſociantur, ac immortales vocantur:
Vel aliqua Nympharum quæ lucos pulchros incolunt,
Aut Nympharum quæ pulchrum montem hunc habitant,
Et fontes fluviorum & valles herboſas.
Tibi autem ego in ſpecula in loco apparenti
Aram faciam, immolaboque tibi hoſtias pulchras
Anni tempore quolibet. tu autem benevolum animum habens,
Da mihi ut inter Trojanos eximius ſim vir.
Facque poſtea floridum fœtum: at me ipſum
Diu bene vivere & videre lucem ſolis,
Beatum inter populos & ſenectutis in limen venire.
Huic reſpondit poſtea Jovis filia Venus:
Anchiſe inclytiſſime humigenitorum hominum,
Non aliqua Dea ſum: quid me immortalibus æquas?
Sed mortalis, mulierque me genuit mater.
Otreus autem eſt pater nomine inclytus, ſi forte audiviſti,
Qui omni Phrygiæ bene munitæ imperat.

Γλῶσσαν δ' ὑμετέρῃ τε καὶ ὑμετέρῳ σάφα οἶδα.
Τρωὸς γὰρ μεγάρῳ με τροφὸς τρέφεν· ἡ δὲ διαπρὸ
Σμικρὴν παῖδ' ἀπάτισε φίλης παρὰ μητρὸς ἑλοῦσα.
Ὡς δή τοι γλῶσσάν τε καὶ ὑμετέρῃ δ' ἐῢ οἶδα.
Νῶϊ δέ μ' αὐτίκα ἥρπαξε χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης
Ἐκ χορῆς Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου, κελαδεινῆς.
Νύμφαι δὲ Νύμφαι τε παρθένοι ἀλφεσίβοιαι
Παίζομεν, ἀμφὶ δ' ὅμιλος ἀπείριτος ἐστεφάωτο·
Ἔνθεν μ' ἥρπαξε χρυσόῤῥαπις Ἀργειφόντης·
Πολλὰ δ' ἐπήγαγεν ἔργα καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Πολλὰ δ' ἀκλητόν τε καὶ ἄκριτον, ὧν διὰ θῆρες
Ὠμοφάγοι φοιτῶσι κατὰ σκιόεντας ἐναύλους.
Οὐδὲ ποσὶ ψαύειν ἐδόκων φυσιζόου αἴης.
Ἀγχίσεω δέ με φάσκε παραὶ λέχεσιν καλέεσθαι
Κυδρὸν ἄλοχον, σοὶ δ' ἀγλαὰ τέκνα τεκεῖσθαι.
Αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ δεῖξε καὶ ἔφασεν, ἦσι ὄγ' αὖτις
Ἀθανάτων μετὰ φῦλ' ἀπέβη κρατὺς Ἀργειφόντης·
Αὐτὰρ ἐγώ σ' ἰκόμην, κρατερὴ δέ μοι ἔπλετ' ἀνάγκη.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι ἠδὲ τοκήων
Ἐσθλῶν (ἐ γάρ τοί γε κακοὶ τοιόνδε τέκοιεν)
Ἀδμήτῳ μ' ἀγαγὼν καὶ ἀπειρήτῳ φιλότητι,
Πατρί τε σῷ δεῖξον καὶ μητέρι κεδνῇ εἰδυίῃ,
Σοῖς τε κασιγνήτοις οἳ τοι ὁμόθεν γεγάασιν.
Οὔ σφιν ἀεικελίη Διὸς ἔσομαι, ἀλλ' ἐκυρὴ·
Εἰ π ἀεικελίη γυνὴ ἔσομαι, ἠὲ κακὴ ἀκί.
Πέμψαι δ' ἄγγελον ὦκα μετὰ Φρύγας αἰολοπώλους
Εἰπεῖν πατρί τ' ἐμῷ καὶ μητέρι κηδομένῃ περ.
Οἱ δέ τε μὲν χρυσὸν κεν ἅλις ἐσθῆτά τ' ὑφαντὴν
Πέμψαιεν· σὺ δὲ πολλὰ κῆ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
Ταῦτα δὲ ποιήσας δαίνυ γάμον ἱμερόεντα,
Τίμιον ἀνθρώποισι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
Ὡς εἰποῦσα θεὰ γλυκὺν ἵμερον ἔμβαλε θυμῷ.
Ἀγχίσῃ δ' ἔρος εἷλεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·
Εἰ μὲν θνητή τ' ἐσσι, γυνὴ δέ σε γείνατο μήτηρ,
Ὄτρηρὸς δ' ἐστὶ πατὴρ ὄνομα κλυτός, ὡς ἀγορεύεις,
Ἀθανάτοιο δ' ἔκπαγλα διακτόρου εὐδαδ' ἰκάνεις
Ἑρμέω· ἐμὴ δ' ἄλοχος κεκλήσεαι ἤματα πάντα.
Οὔτε ἔπειτα θεῶν ὅτε θνητῶν ἀνθρώπων
Ἐνθάδε με χήσει πρὶν σῇ φιλότητι μιγῆναι

Αὐ-

Linguam autem veſtram & noſtram aperte novi.
Trojani enim in domo me nutrix nutrivit: quæ perpetuo
Me parvam filiam educavit cara a matre cum acce-
piſſet.
Sic utique linguam & veſtram bene novi.
Nunc autem me rapuit aureæ virgæ dominus Argicida
Ex cœtu Dianæ aureum colum habentis, ſonoræ.
Multæ autem Nymphæ & virgines dotatæ
Ludebamus, & multitudo infinita coronæ inſtar circumfuſa e-
rat:
Inde me rapuit aureæ virgæ dominus Mercurius:
Multos autem duxit me per agros mortalium hominum,
Multamque ſorte nondum diviſam & incultam *terram* quam
feræ
Crudivoræ frequentant per umbroſas valles.
Neque pedibus tangere videbar almam terram.
Anchiſæ autem me dicebat ad cubilia vocari
Puellam uxorem, abs te autem perpulchros filios parituram.
At poſtquam oſtendit & dixit, ipſe quidem rurſus
Immortales ad gentes ivit fortis Argicida:
Verum ego ad te veni, fortis autem mihi fuit neceſſitas.
Sed te per Jovem ſupplex oro ac per parentes
Bonos, (neque enim mali talem peperiſſent)
Indomitam me ducens & inexpertam rei amatoriæ,
Patrique tuo oſtende ac matri officia ſcienti,
Tuiſque fratribus qui tecum ſimul geniti ſunt.
Non illis indigna Jove ero, ſed digna:
Si quid indecens mulier ero, an non.
Mitte etiam nuncium ocyus ad Phrygas agiles equos habentes
Qui dicant patrique meo & matri amantiſſimæ.
Hi autem aurum affatim veſtemque textam
Mittent: tu autem multa & præclara accipies dona.
Hæc autem faciens celebra nuptias amabiles,
Honorabiles hominibus & immortalibus Diis.
Sic fata Dea dulcem amorem incuſſit animo.
Anchiſen autem amor cepit, verbumque dixit, & prolocutus
eſt,
Siquidem mortalis es, mulierque te genuit mater,
Atque Otreus eſt pater nomine inclytus, ut ais,
Immortaliſque favore nuncii huc venis
Mercurii: mea autem conjux vocaberis diebus omnibus.
Nemo deinceps deorum neque mortalium hominum
Hic me tenebit quo minus tibi in amore miſcear

Αὐτίκα νῦν· ἀδ' ἤ κεν ἐκηβόλῳ αὐτὸς Ἀπόλλων
Τόξῳ ἀπ' ἀργυρέης προΐῃ βέλεα στονόεντα.
Βλοίλω κεν ἔπειτα, γυίαι εἰκυῖα θεῇσι,
Σῆς ἀὐλῆς ἐπιβὰς δῶμα δόμον ἀϊδῳ ἔασω.
Ὣς εἰπὼν, λάβε χεῖρα. φιλομμειδὴς δ' Ἀφροδίτη
Ἔρρπε μεταστρεφθεῖσα, κατ' ὄμματα καλὰ βαλοῦσα
Εἰς λέχος ὥστρωτον, ὅ, τί περ πάρος ἔσκεν ἄνακτι
Χλαίνῃσιν μαλακῇς ἐστρωμένον. αὐτὰρ ὑπερθεν
Ἄρκτων δέρματ' ἔκειτο, βαρυφθόγγων τε λεόντων,
Τὰς αὐτὸς κατέπεφνε σὺν ὄρεσιν ὑψηλοῖσιν.
Οἱ δ' ἐπεὶ ἐν λεχέων ἐβήσαν ἐπείβησαν.
Κόσμον μεν οἱ πρῶτον ἀπὸ χροὸς εἷλε φαεινὸν,
Πόρπας τε, γναμπτάς θ' ἕλικας, καλύκας τε καὶ ὅρμους,
Λῦσε δέ οἱ ζώνην, ἰδὲ εἵματα σιγαλόεντα
Ἔκδυε, καὶ κατέθηκεν ἐπὶ θρόνου ἀργυρόηλου
Ἀγχίσης· ὁ δ' ἔπειτα θεῶν ἰότητι καὶ αἴσῃ,
Ἀθανάτῃ παρέλεκτο θεᾷ βροτὸς, οὐ σάφα εἰδώς.
Ἦμος δ' ἄψ εἰς αὐλιν ἀποκλίνωσι νομῆες
Βῶν τε καὶ ἴφια μῆλα νομῶν ἐξ ἀνθεμοέντων
Τῆμος ἄρ' Ἀγχίσῃ μεν ἐπὶ γλυκὺν ὕπνον ἔχυθε
Νήδυμον, αὐτὴ δὲ χροῒ ἕννυτο εἵματα καλά.
Ἐσσαμένη δ' ὦ πάντα περὶ χροῒ δῖα θεάων,
Ἔστη παρ κλισίῃ ἀϊποίητοιο μελάθρου·
Ἦρε κάρη· κάλλος δὲ παρειάων ἀπέλαμπεν
Ἀμβροτον, οἷόν τ' ἐσὶν εὐστεφάνου Κυθερείης.
Ἐξ ὕπνου τ' ἀνέγειρεν· ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζεν·
Ὄρσεο Δαρδανίδη· τί νυ νήγρετον ὕπνον ἰάυεις;
Καὶ φράσαι εἴ τι ἐμοίγε ἰγὼν ἰνδάλλομαι εἶναι
Οἷόν δή με πρώτον ἐν ὀφθαλμοῖσι νόησας.
Ὣς φάθ'. ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλ' ἐμμαπέως ὑπάκουσεν.
Ὡς δ' εἶδεν δειρὴ τε καὶ ὄμματα καλ' Ἀφροδίτης,
Τάρβησέν τε καὶ ὄσσε παρακλιδὸν ἔτραπεν ἄλλῃ.
Αὖ δ' αὐτις χλαίνῃ τε καλύψατο καλὰ πρόσωπα,
Καὶ μιν λιασόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτίκα σ' ὡς πρῶτα θεὰ ἰδον ὀφθαλμοῖσιν,
Ἔγνων ὡς θεὸς ἦσθα· σὺ δ' οὐ νημερτὲς ἔειπες.
Ἀλλά σε πρὸς Ζηνὸς γουνάζομαι Αἰγιόχοιο,
Μή με ζῶντ' ἀμενηνὸν ἐν ἀνδρώποισιν ἐάσῃς
Ναίειν, ἀλλ' ἐλεαῖρ· ἐπεὶ οὐ βιοθάλμιος ἀνὴρ

Γίγνο-

Statim nunc: neque ſi jaculator ipſe Apollo
Arcu ab argenteo emiſerit jacula triſtia.
Velim utique poſtea, mulier ſimilis deabus,
Tuum lectum ingreſſus, ſubire domum Ditis.
Sic fatus, cepit manum. riſus amans autem Venus
Repebat averſa, oculos pulchros dejiciens,
Ad lectum bene ſtratum, quod antea erat regi
Lænis mollibus ſtratum. at ſuperne
Urſorum pelles jacebant, gravivocumque leonum,
Quos ipſe occiderat in montibus altis.
Hi autem poſtquam lectos bene conſtructos aſcenderunt,
Mundum quidem illi primum a corpore ſumſit lucidum,
Fibulaſque flexibileſque inaures, anuloſque & monilia.
Solvit autem illi cincturam, & veſtes ſtupendas
Exuit. ac depoſuit in ſedem aureis clavis confixam
Anchiſes: hic autem poſtea deorum ſententia & fato,
Cum immortali concubuit dea mortalis, non aperte ſciens.
Quando autem rurſus ad ſtabulum agitant paſtores
Boveſque & firmas pecudes paſcuis e florentibus,
Tunc ſcilicet Anchiſæ quidem dulcem ſomnum offundebat
Suavem, ipſa vero corpori induebat veſtes pulchras.
Induta autem recte omnia circa corpus dia dearum,
Stetit apud lectum bene conſtructæ domus:
Suſtulit caput: pulchritudo autem genarum ſplendebat
Immortalis, qualiſque eſt belle coronatæ Cythereæ:
A ſomnoque excitavit: verbumque dixit, atque nominabat:
Surge Dardanide: quare inexpergiſcibilem ſomnum dormis?
Ac conſidera an quid ſimilis ego videor eſſe,
Qualem ſcilicet me primum oculis inſpexiſti.
Sic dixit. hic autem a ſomno admodum prompte exaudivit.
Ut autem vidit collum & oculos pulchros Veneris,
Timuitque & oculos declinando vertit alio.
Iterum autem retro veſte cooperuit pulchram faciem,
Et illam precans verbis velocibus alloquebatur:
Statim te ut primum dea vidi oculis,
Cognovi quod dea eras: tu autem haud verum dixiſti.
Sed te per Jovem oro Ægidiferum,
Ne me viventem debilem inter homines ſinas
Habitare, verum miſerere: quoniam haud longævus vir

Γίγνεται ὅτε θεοῖς ὑπάζεται ἀθανάτοισι.
Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Ἀγχίσιη κύδιστε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Θάρσει, μηδέ τι σῇσι μετὰ φρεσὶ δείδιθι λίην.
Οὔ γάρ τοί τι δέος παθέειν κακὸν ἐξ ἐμέθεν γε,
Οὐδ' ἄλλων μακάρων· ἐπεὶ φίλος ἐσσὶ θεοῖσι.
Σοὶ δ' ἔσται φίλος ὅς κ' ὐὸν Τρώεσσιν ἀνάξει,
Καὶ παῖδες παίδεσσι διαμπερὲς ἐκγεγάονται.
Τῷ δὲ κὴ Αἰνείας ὄνομ' ἔσεται, οὕνεκά μ' ἀνὸν
Ἔχεν ἄχος ἕνεκα βροτῷ ἀνέρος ἔμπεσον ὑμῇ.
Ἄγχι θεοὶ δὲ μάλισα καταθνητῶν ἀνθρώπων
Αἰεὶ ἐφ' ὑμετέρης γενεῆς εἴδός τε φυήν τε.
Ἦτοι μὲν ξανθὸν Γανυμήδεα μητιέτα Ζεὺς
Ἥρπασ' ἑὸν διὰ κάλλος, ἵν' ἀθανάτοισι μετείη,
Καί τε Διὸς κατὰ δῶμα θεοῖς ἐπιοινοχοεύοι,
Θαῦμα ἰδεῖν, πάντεσσι τετιμένος ἀθανάτοισι,
Χρυσείῃ ἐκ κρατῆρος ἀφύσσων νέκταρ ἐρυθρόν.
Τρῶα δὲ πένθος ἄλαστον ἔχε φρένας, οὐδέ τι ᾔδει
Ὅππη οἱ φίλον υἱὸν ἀνὴρπασε θέσπις ἀέλλη·
Τὸν δ' ἤπεια γόασκε διαμπερὲς ἤματα πάντα.
Καί μιν Ζεὺς ἐλέησε, δίδου δέ οἱ υἱὸς ἄποινα
Ἵππους ἀργίποδας, οἵ τ' ἀθανάτας φορέουσι.
Τὰς οἱ δῶρον ἔδωκεν ἔχειν. εἰπέν τε ἕκαστα
Ζηνὸς ἐφημοσύνῃσι διάκτορος Ἀργεϊφόντης,
Ὡς ἔοι ἀθανάτω κὴ ἀγήρως ἤματα πάντα.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ Ζηνὸς ὄπ' ἔκλυεν ἀγγελιάων,
Οὐκέτ' ἔπειτα γόασκε, γεγήθει δὲ φρένας ἔνδον,
Γηθόσυνος δ' ἵπποισιν ἀελλοπόδεσσιν ὀχεῖτο.
Ὡς δ' αὖ Τιθωνὸν χρυσόθρονος ἥρπασεν Ἠώς,
Τῶν μετέρης γενεῆς, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι.
Βῆ δ' ἴμεν αἰτήσουσα κελαινεφέα Κρονίωνα,
Ἀθάνατόν τ' εἶναι κὴ ζώειν ἤματα πάντα.
Τῇ δὲ Ζεὺς ἐπένευσε, κὴ ἐκρήηνεν ἐέλδωρ,
Νηπίῃ, οὐδ' ἐνόησε μετὰ φρεσὶ πότνια Ἠὼς
Ἥβῳ αἰτῆσαι, ξυσαί τ' ἀπὸ γῆρας ὀλοιόν.
Τὸν δή τοι ἕως μὲν ἔχεν πολυήρατος ἥβη,
Ἠοῖ ἐρατεινῷ χρυσοθρόνῳ ἠγαγενείῃ,
Ναῖε παρ' Ὠκεανοῖο ῥοῇς ἐπὶ πείρασι γαίης.
Αὐτὰρ ἐπεὶ πρῶται πολιαὶ κατέχυντο ἐθειραὶ

230 Κα-

Fit quiſquis cum deabus concumbit immortalibus.
Illi autem reſpondit deinde Jovis filia Venus:
Anchiſe inclytiſſime mortalium hominum,
Confide, neque tuo in animo timeas valde.
Neque enim ullus metus eſt te paſſurum malum ex me,
Neque ex aliis beatis: quoniam amicus es diis.
Tibi autem erit carus filius qui Trojanis imperabit,
Et filii e filiis perpetuo pronaſcentur.
Huic autem Æneas nomen erit, quoniam me gravis
Habuit dolor, quod mortalis viri incidi in lectum.
Prope dii autem maxime apud mortales homines
Semper ob veſtri generis ſpeciemque & pulchritudinem.
Ergo flavum Ganymedem conſultor Jupiter
Rapuit ſuam propter pulchritudinem, ut cum diis eſſet,
Et Jovis in domo diis vinum infunderet,
Mirabile viſu, ab omnibus honoratus immortalibus,
Aureo ex cratere hauriens nectar rubrum.
Troi vero luctus perpetuus habebat præcordia, neque norat
Ubi ſibi carum filium rapuiſſet divina procella:
Hunc deinde lugebat omnino diebus omnibus.
Et illius Jupiter miſertus eſt, deditque illi pro filio dona
Equos velocipedes, quique immortales ferunt.
Hos illi dono dedit habendos: dixitque ſingula
Jovis conſiliis nuncius Argicida,
Quod eſſet immortalis & inſeneſcibilis diebus omnibus.
At poſtquam Jovis hic audivit nuncium,
Non amplius poſtea lugebat, gaviſus autem eſt animo intus,
Lætus autem equis velocibus vehebatur.
Similiter Tithonum aurea ſede conſpicua rapuit Aurora,
Veſtri generis, ſimilem immortalibus.
Ivit autem oratura nigrinubem Saturnium,
Ut immortaliſque eſſet ac viveret diebus omnibus.
Huic autem Jupiter annuit, & perfecit vorum.
Inſana, neque reputavit in mente veneranda Aurora
Ut juventutem peteret, raderetque ſenectam perditam.
Hunc autem donec quidem habebat a multis amata juventus
Aurora oblectatus aurithrona ab aere genita,
Habitabat apud Oceani fluxum ad terminos terræ:
Verum poſtquam primi cani effundebantur capilli

Καλῆς ἐκ κεφαλῆς καὶ δημοσίου τε γενείης,
Τὴν δή οἱ ὑπὸ μὲν ἀπέσχετο πότνια Ἠώς,
Αὐτὸν δ' αὖτ' ἀπέπαυεν ἐνὶ μεγάροισιν ἔχουσα
Σίτῳ τ' ἀμβροσίῃ τε, καὶ εἵματα καλὰ δίδοῦσα.
Ἀλλ' ὅτε δὴ πάμπαν συγερὸν κατὰ γῆρας ἐπῆγεν,
Οὐδέ τι κινῆσαι μελέων δύνατ' ἀδ' ἀναείρειν,
Ἧδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή·
Ἐν θαλάμῳ κατέθηκε, θύρας δ' ἐπέθηκε φαεινάς.
Τὴν δή οἱ φωνὴ ῥεῖ ἀσπέτῳ, οὐδέ τι κίκυς
Ἐσθλὴ οἵη πάρ ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσιν.
Οὐκ ἂν ἔγωγέ σε τοῖον ἐν ἀθανάτοισιν ἑλοίμην,
Ἀθάνατόν τ' ἔναι καὶ ζώειν ἤματα πάντα.
Ἀλλ' εἰ μὲν τοιοῦτος ἐὼν εἶδός τε δέμας τε
Ζώοις, ἠμέτερός τε πόσις κεκλημένος εἶης,
Οὐκ ἂν ἔπειτά μ' ἄχος πυκινὰς φρένας ἀμφικαλύπτοι.
Νῦν δέ σε μὲν τάχα γῆρας ὁμοῖον ἀμφικαλύψει
Νηλειές, τόν τ' ἔπεισι παρίσταται ἀνθρώποισιν,
Οὐλόμενον, καμαπτόν, ὅ, τε συγέουσι θεοί περ.
Αὐτὰρ ἐμοὶ μέν ὄνειδος ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν
Ἔσσεται ἤματα πάντα διαμπερὲς εἵνεκα σεῖο,
Οἳ πρίν ἐμὰς ὀάρας, καὶ μήπας αἷς ποτε πάσας
Ἀθανάτης συνέμιξα καταθνητῇσι γυναιξί,
Τάρβεσκον. πάντας γὰρ ἐμὸν δάμνασκε νόημα.
Νῦν δὲ δὴ ἐκέπ μοι σοναχήσεται ἐξονομήνας
Τοῦτο μετ' ἀθανάτοισιν. ἐπεὶ μάλα πολλὸν ἀάσθη,
Σχέτλιον, ἐν ὀνόπασιν, ἀπεπλάγχθη δὲ νόοιο,
Παῖδα δ' ὑπὸ ζώνῃ ἐθέμην βροτῷ ἐνθέσασα.
Τὸν μέν, ἐπὴν δὴ πρῶτον ἴδῃ φάος ἠελίοιο,
Νύμφαι μιν θρέψουσιν ὀρεσκῷοι, βαθύκολποι,
Αἳ τόδε ναιετάουσιν ὄρος μέγα τε ζάθεόν τε,
Αἵ ῥ' ἔτε θνητῆς ἔτ' ἀθανάτοισιν ἔπονται·
Δηρὸν μὲν ζώουσι, καὶ ἄμβροτον εἶδαρ ἔδουσι,
Καί τε μετ' ἀθανάτοισι καλὸν χορὸν ἐρρώσαντο.
Τῇσι δὲ Σιληνοί τε καὶ Ἀργειφόντης
Μίσγονται φιλότητι μυχῷ πετρέων ἐρεμνάων.
Τῇσι δ' ἅμ' ἢ ἐλάται ἠὲ δρύες ὑψικάρηνοι
Γινόμεναι ἔφυσαν ἐπὶ χθονὶ βωτιανείρῃ,
Καλαί, πληθάουσαι ἐν ὄρεσιν ὑψηλοῖσιν
Ἑστᾶσ' ἠλίβατοι· τεμένη δέ ἑ κικλήσκουσι

Ἀθα-

Pulchro ex capite & ex generoſa barba,
Hujus quidem a lecto abſtinebat veneranda Aurora,
Ipſum autem rurſus nutriebat in domibus habens
Ciboque ambroſiaque, & veſtes pulchras dans.
Verum quando jam omnino ad odioſam ſenectutem properabat,
Neque ullum membrorum movere poterat, neque attollere,
Hoc illi in animo optimum videbatur conſilium:
In thalamum depoſuit, januas autem admovit lucidas.
Ejus utique vox fluit immenſa, neque vis
Eſt, qualis antea fuit in flexibilibus membris.
Non utique ego te talem inter immortales eligerem *ſ. præoptarem*
Immortalemque eſſe & vivere diebus omnibus.
Sed ſi quidem talis formaque corporeque
Viveres, noſterque vir vocatus eſſes,
Non utique deinde me luctus ſecundum denſam mentem cooperiret.
Nunc autem te quidem celeriter ſenectus communis cooperiet
Immiſericors, quæ poſtea aſtat hominibus,
Pernicioſa, laſſa, quam & dii odio habent.
At mihi magnum probrum inter immortales deos
Erit diebus omnibus omnino propter te,
Qui antea meas converſationes, & conſilia, quibus olim omnes
Immortales commiſcui cum mortalibus mulieribus,
Timebant. omnes enim meum domabat conſilium.
Nunc autem utique non amplius mihi licebit gemendo nominare
Hoc inter immortales. ſiquidem ingenti multa multata ſum,
Damno duro, nec tolerando, aberravi autem mente,
Filiumque ſub cinctura poſui cum mortali mixta.
Illum quidem, ubi jam primum viderit lucem Solis,
Nymphæ ipſum nutrient montanæ profundos ſinus habentes,
Quæ hunc habitant montem magnumque valde divinumque,
Quæ utique neque mortales neque immortales ſequuntur:
Diu quidem vivunt, & immortalem cibum comedunt,
Atque cum immortalibus pulchram choream inſtaurant,
Cum his autem Silenique & bonus explorator Argicida
Miſcentur in amore in receſſu ſpeluncarum amabilium.
Cum his autem ſimul aut abietes aut quercus altæ capitibus
Genitis natæ fuere ſuper terram alentem viros:
Pulchræ, florentes in montibus altis
Stant altæ: delubra autem ipſas vocant

Im-

Ἀθανάτων, τὰς δ' ἄπ βροτοὶ κέρυσι σδήρῳ.
Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ μοῖρα παρεστήκῃ θανάσσιο,
Ἀζαύεται μέν πρῶτον ἐπὶ χθονὶ δενδρεα καλά,
Φλοιὸς δ' ἀμφιτεθλιβυῖαι, πίπτουσι δ' ἀπ' ὄζοι,
Τῶν δέ χ' ὁμῶ ψυχὴ λέπει φάος ἠελίοιο.
Αἱ μὲν ἐμὸν θρέψασι παρὰ σφίσιν ὑὸν ἔχουσαι.
Τὸν μὲν ἐπὶω δὴ πρῶτον ἕλε πολυήρατος ἥβη,
Ἄξασίν σοι δῶρα θεαί, δείξασί τε παῖδα.
Σοὶ δ' ἐγὼ, ὅρρα πᾶσι μετὰ φρεσὶ πάντα διέλθω,
Ἐς πέμπτον ἔτος αὖτις ἐλάσομαι ὑὸν ἄγουσα.
Τὸν μὲν ἐπὶω δὴ πρῶτον ἴδῃς θάλος ὀφθαλμοῖσι,
Γηθήσεις ὁρόων· μάλα γὰρ θεοείκελος ἔσται.
Ἄξεις δ' αὐτίκα νιν ποτὶ Ἴλιον ἰερμόεσσαν.
Ἤν δέ τις ἔρηται σε καταθνητῶν ἀνθρώπων,
Ἥτις σοι φίλον υἱὸν ὑπὸ ζώνῃ θέτο μήτηρ,
Τῷδε σὺ μυθεῖσθαι μεμνημένος, ὡς σε κελεύω·
Φασίν τοι νύμφης Καλυκώπιδος ἔγγονον εἶναι,
Αἵ τόδε ναιετάουσιν ὄρος καταείμενον ὕλῃ.
Εἰ δέ κεν ἐξείπῃς καὶ ἐπεύξεαι ἄφρονι θυμῷ,
Ἐν φιλότητι μιγῆναι ἐϋσεφάνῳ Κυθερείῃ,
Ζεὺς σε χολωσάμενος βαλέει φολόεντι κεραυνῷ.
Εἴρηταί τοι πάντα· σὺ δὲ φρεσὶ σῇσι νοήσας,
Ἴσχεο, μηδ' ὀνόμηνε, θεῶν δ' ἐποπίζεο μῆνιν.
Ὣς ἐπὼν ἦιξε πρὸς ἀρεσνὸν ἰερμόεντα.
Χαῖρε θεὰ Κύπροιο ἐϋκτιμένης μεδέουσα,
Σοῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΤΤΗΝ.

Ἀοίδιμον χρυσοστέφανον καλὴν Ἀφροδίτην
Ἄσομαι, ἣ πάσης Κύπρις κρίδεμνα λέλογχεν
Εἰναλίης, ὅθι μιν Ζεφύρου μενοεικὴς ὑγρὸν ἀϋτμὴ
Ἤνεικεν κατὰ κῦμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
Ἀφρῷ ἐνὶ μαλακῷ· τὴν δὲ χρυσάμπυκες Ὧραι
Δείξαντ' ἀσπασίως, περὶ δ' ἄμβροτα εἵματα ἕσσαν·
Κρατὶ δ' ἐπ' ἀθανάτῳ στεφάνην καλὴν ἐθέσαντο,
Καλὴν, χρυσείην· ἐν δὲ τρητοῖσι λοβοῖσιν
Ἄνθεμ' ὀρειχάλκου χρυσοῦ τε τιμήεντος·

Immortalium, has autem haud mortales tondent ferro:
Sed quando jam fatum aſtiterit mortis,
Siccantur quidem primum ſuper terram arbores pulchræ,
Cortex autem circumquaque corrumpitur, deciduntque rami:
Earum autem ſimul anima relinquit lumen Solis.
Hæ quidem meum nutrient apud ſe filium habentes.
Hunc quidem ubi jam primum ceperit multimodis expetita pubertas,
Ducent tibi huc Deæ, oſtendentque puerum.
Tibi autem ego, ut hæc menti tuæ inculcando omnia perſequar,
In quintum annum rurſus veniam filium ducens.
Hunc quidem ubi jam primum videris florem oculis,
Gaudebis videns: valde enim diis ſimilis erit.
Duces autem ſtatim illum ad Trojam ventoſam.
Si autem aliquis interrogarit te mortalium hominum,
Quæ tibi carum filium ſub cinctura poſuerit mater,
Huic tu dicere memor ſis ut te jubeo:
Dicunt nymphæ Calycopidis progeniem eſſe,
Quæ hunc habitant montem indutum ſylva.
Si autem *rem ipſam* enunciaris & gloriaberis dementi animo,
In amore *te* mixtum eſſe cum bene coronata Cytherea,
Jupiter te iratus feriet ardenti fulmine.
Dicta ſunt tibi omnia: tu autem in mente tua intelligens,
Cohibe te, neque indica, deorum autem obſerva iram.
Sic effata abiit ad cælum ventoſum.
Salve dea Cypro bene habitatæ imperans,
A te autem ego exorſus tranſibo aliam ad laudem,

IN EANDEM.

Venerandam auream coronam habentem pulchram Venerem
Canam, quæ totius Cypri mœnia adepta eſt
In mari ſitæ, ubi illam Zephyri vis molliter ſpirantis
Tulit per undam multiſoni maris,
Spuma in molli. hanc autem auricurræ Horæ
Exceperunt libenter, immortaleſque veſtes induere:
Caput vero ſuper immortale coronam bene conſtructam poſuere,
Pulchram, auream: in perforatis autem auriculis
Florem orichalci aurique pretioſi:

Col-

Δειρῇ δ' ἀμφ' ἁπαλῇ καὶ σήθεσιν ἀργυρέοισιν
Ὅρμοισι χρυσέοισιν ἑκόσμεον, οἷσί περ αὐταὶ
Ὧραι κόσμηθεν χρυσάμπυκες, ὁππότ' ἴοιεν
Εἰς χορὸν ἱμερόεντα θεῶν καὶ δώματα πατρός.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα περὶ χροῒ κόσμον ἔθηκαν,
Ἦγον ἐς ἀθανάτους. οἱ δ' ἠγάζοντο ἰδόντες,
Χερσί τ' ἐδεξιόωντο· καὶ ἠρήσαντο ἕκαστος
Εἶναι κηδείῳ ἄλοχον, καὶ οἶκαδ' ἄγεσθαι,
Εἶδος ἀγαλλόμενοι ἰοστεφάνου Κυθερείης.
Χαῖρ' ἑλικοβλέφαρε, γλυκυμείλιχε· δός δ' εὐ ἀγῶνι
Νίκην τῷδε φέρεσθαι, ἐμοὶ δ' εὖτιμον ἀοιδήν.
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ, Η' ΛΗΣΤΑΙ.

Ἀμφὶ Διώνυσον Σεμέλης ἐρικυδέος υἱὸν
Μνήσομαι, ὡς ἐφάνη παρὰ θῖν' ἁλὸς ἀτρυγέτοιο,
Ἀκτῇ ἐπὶ προβλῆτι, νεηνίῃ ἀνδρὶ ἐοικώς
Πρωθήβῃ. καλαὶ δὲ περισσείοντο ἔθειραι
Κυάνεαι, φᾶρος δὲ περὶ στιβαροῖς ἔχεν ὤμοις
Πορφύρεον. πάχα δ' ἄνδρες ἐϋσσέλμῳ ἀπὸ νηὸς
Λῃσταὶ πρηνέες θοὸς ἐπὶ οἴνοπα πόντον
Τυρσηνοί· τοὺς δ' ἦγε κακὸς μόρος. οἱ δὲ ἰδόντες
Νεῦσαν ἐς ἀλλήλους, πάχα δ' ἔκθορον· αἶψα δ' ἑλόντες
Εἶσαν ἐπὶ σφετέρης νηὸς κεχαρημένοι ἦτορ.
Τίον γάρ μιν ἔφαντο διοτρεφέων βασιλήων
Εἶναι, καὶ δεσμοῖς ἔθελον δῆσαι ἀργαλέοισι.
Τὸν δ' οὐκ ἴσχανε δεσμά, λύγοι δ' ἀπὸ πλεκτὸς ἔπιπτον
Χειρῶν ἠδὲ ποδῶν· ὁ δὲ μειδιάων ἐκάθητο
Οἴμασι κυανέοισι. κυβερνήτης δὲ νοήσας,
Αὐτίκα οἷς ἑτάροισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε,
Δαιμόνιοι, τίνα τόνδε θεὸν δεσμεύετ' ἐλόντες,
Καρτερόν; οὐδὲ φέρειν δυνατὰί μιν νῆες ἐέργειν.
Ἢ γάρ Ζεύς ὅδε γ' ἐστίν, ἢ ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
Ἠὲ Ποσειδάων. ἐπεὶ οὐ θνητοῖσιν βροτοῖσιν
Εἴκελος, ἀλλὰ θεοῖς οἳ ὀλύμπια δώματ' ἔχουσιν.
Ἀλλ' ἄγετ', αὐτὸν ἀφῶμεν ἐπ' ἠπείροιο μελαίνης
Αὐτίκα· μηδ' ἐπὶ χεῖρας ἰάλλετε, μή τι χολωθεὶς
Ὄρσῃ ἀργαλέους ἀνέμους καὶ λαίλαπα πολλήν.

Collum autem molle ac pectora argentea
Monilibus aureis ornabant, quibus ipſæ
Horæ ornatæ fuere auricurræ, quando irent
Ad choream amabilem deorum & domos patris.
Verum poſtquam omnem circa corpus ornatum poſuere,
Duxere ad immortales: qui amplectebantur videntes,
Manibuſque ſalutabant: & cupierunt quiſque
Eſſe maritalem conjugem, & domum ducere,
Formam admirantes ex violis coronam habentis Cythereæ.
Salve nigras habens palpebras, dulciloqua: da vero in certamine
Hoc victoriam ferre, meamque præpara cantionem.
At ego tui & alterius memor ero cantionis.

BACCHUS, SIVE LATRONES.

De Baccho Semeles inclytæ filio
Mentionem faciam, ut apparuit apud littus maris indomiti,
Apud promontorium quod *in mare* procurrit, juveni viro ſimilis
Primum jam puberi: pulchri autem concutiebantur capilli
Cyanei, veſtem autem circa robuſtos habebat humeros
Purpuream. cito autem viri bene tabulata ex navi
Latrones pervenere velociter ad nigrum pontum
Tyrſeni: eos autem duxerat mala ſors. qui videntes
Innuere ſibi invicem, citoque exiliere: ſtatim autem capientes
Impoſuerunt *eum* ſuæ navi læti animo.
Filium enim illum autumabant a Jove nutritorum regum
Eſſe, ac vinculis volebant ligare difficilibus.
Illum autem non tenebant vincula, viminaque procul cadebant
A manibus & a pedibus: ipſe ſubridens ſedebat
Oculis cyaneis. gubernator autem intelligens,
Statim ſuos ſocios hortatus eſt, dixitque:
Miſeri, qualem hunc Deum ligatis capientes,
Fortem? neque ferre illum poteſt navis fabrefacta.
Aut enim Jupiter hic eſt, aut argentiarcus Apollo,
Aut Neptunus: quoniam haud mortalibus hominibus
Similis eſt, at Diis qui Olympicas domos habent.
Verum agite, hunc dimittamus ad continentem nigram
Statim: neque in eum manus conjicite, ne iratus
Excitet difficiles ventos ac turbinem multum.

Sic

Ὡς φάτο. τὸν δ' ἀρχὸς συγερῷ λιὶπαπε μύθῳ,
Δαιμόνι' ἆρον ὅρα, ἅμα δ' ἱσίον ἕλκεο νηός,
Σύμπαν θ' ὅπλα λαβών. ὅδε δ' αὖτ' αὐδρεσι μελήσει.
Ἐλπομαι, ἢ Αἴγυπτον ἀφίξεται, ἢ ὅγε Κύπρον,
Ἠ ἐς Ὑπερβορέους, ἢ ἑκασέρω· ἐς δὲ τελωτὸ
Ἔκ ποτ' ἐρεῖ αὐτῶ τε φίλους ϗ κτήματα πάντα,
Οὕς τε κασιγνήτους. ἐπεὶ ἡμῖν ἔμβαλε δαίμων.
Ὡς ἐπιὼν, ἰσόν τε ϗ ἱσίον ἕλκετο νηός.
Ἔμπνευσεν δ' ἄνεμος μέσον ἱσίον· ἀμφὶ δ' ἄρ' ὅπλα
Κατπάνυσαν. πάχα δέ σφιν ἐφάνετο θωμαπὰ ἔργα·
Οἶνος μεν πρώπισα θοὴν αὐὰ νῆα μέλαιναν
Ἡδύποτος κελάρυζ' ἀώδης, ὤρνυτο δ' ὀδμὴ
Ἀμβροσίη· ναύπας δὲ πάφος λάβε παύπας ἰδόντας.
Αὐπίκα δ' ἀκρόπαπον παρὰ ἱσίον ἐξεπανύσθη
Ἄμπελος ὕδα ϗ ὕδα, κατεκρημνῶντο δὲ πολλοὶ
Βότρυες· ἀμφ' ἱστὸν δὲ μέλας εἱλίσσετο κισσὸς
Ἄνθεσι πλεθάων, χαρίεις δ' ἐπὶ καρπὸς ὁρώρει.
Πάντες δὲ σκαλμοὶ σεφάνες ἔχον. οἱ δὲ ἰδόντες,
Μηδήδλω πότ' ἔπειτα κυβερνήτλω ἐκέλευον
Τῇ πελάαν. ὁ δ' ἄρα σφι λέων γένετ' εἰδοδι νηὸς
Δεινὸς ἐπ' ἀκροπάτης, μέγα δ' ἔβραχεν, εὖ δ' ἄρα μέσῃ
Ἄρκτον ἐποίησεν λασιώχενα, σήματα φαίνων.
Ἂν δ' ἔστη μεμαῶτα· λέων δ' ἐπὶ σέλματος ἄκρῃ
Δεινὸν ὑπόδρα ἰδών. οἱ δ' εἰς πρύμναν ἐφόβηθεν,
Ἀμφὶ κυβερνήτλω δὲ σαόφρονα θυμὸν ἔχοντα
Ἔσαν ἄρ' ἐκπληγέντες. ὁ δ' ἐξαπίνης ἐπορούσας
Ἀρχὸν ἕλ'. οἱ δὲ θύραζε κακὸν μόρον ἐξαλύοντες,
Πάντες ὁμῶς πήδησαν, ἐπεὶ ἴδον εἰς ἅλα δῖαν·
Δελφῖνες δ' ἐγένοντο. κυβερνήτλω δ' ἐλεήσας
Ἔσχεθε, καί μιν ἔθηκε πανόλβιον· εἶπέ τε μῦθον.
Θάρσει δῖε κράτωρ τῷ μῷ κεχαρισμένε θυμῷ.
Εἰμὶ δ' ἐγὼ Διόνυσος ἐρίβρομος, ὃν τέκε μήτηρ
Καδμηὶς Σεμέλη, Διὸς εὐ φιλότητι μιγεῖσα.
Χαῖρε τέκος Σεμέλης ἐρικυδέος· ἐδέ πη ἔσι
Σεῖό γε λυθόμενον, γλυκερλὼ κοσμῆσαι ἀοιδλώ.

Sic dixit. illum autem dux odioſo objurgavit ſermone:
Infelix ſecundum ventum vide, ſimulque velum trahe navis,
Simul omnia arma capiens. hic autem contra viris curæ erit.
Spero, aut *in* Ægyptum veniet, aut hic in Cyprum,
Aut ad Hyperboreos, aut longius: ad extremum autem
Aliquando indicabit ſuos amicos & poſſeſſiones omnes,
Suoſque fratres: poſtquam nobis obtulit Deus.
Sic locutus, malumque & velum trahebat navis.
Flavit autem ventus in medio veli: circumque arma
Deponebant. cito autem illis apparebant admirabilia opera:
Vinum quidem primum velocem per navim nigram
Dulce fluebat odorum, excitabaturque odor
Divinus: nautas autem ſtupor cepit omnes videntes.
Statim autem in ſummitate veli extenſa eſt
Vitis huc atque huc, pendebantque multæ
Uvæ: circa malum autem volvebatur hedera
Floribus vireſcens, gratus autem fructus excitabatur.
Omnes autem ſcalmi coronas habebant. illi autem videntes
Mededen tunc deinde gubernatorem hortabantur
In terram appropinquare. ille autem leo factus fuit in navi
Horrendus in ſumma, valde autem rugiebat, in medio vero
Urſam fecit hirſutam cervice, ſigna oſtendens:
Surrexit autem furibunda: leo autem in ſede ſumma
Horrendum torve videns. illi autem in puppi timuere,
Circum autem gubernatorem ſapientem animum habentem
Stetere utique ſtupefacti. ille autem repente impetum faciens
Ducem cepit. illi autem foras malam mortem fugientes,
Omnes ſimul ſaliere, cum vidiſſent, in mare dium:
Delphines autem facti fuere. gubernatorem autem miſeratus
Tenuit, & eum fecit beatiſſimum: dixitque verbum:
Confide optime rector meo grate animo.
Sum autem ego Bacchus magniſonus, quem peperit mater
Cadmea Semele, Jovi in amore mixta.
Salve nate Semeles pulchrioculæ: haudquaquam licet
Tui oblitum, ſuavem ornare cantionem.

ΕΙΣ ΑΡΕΑ.

Ἄρες ὑπερμενέτα, βεισάρματε, χρυσεοπήληξ,
Ὀμβριμόθυμε, φέραυτι, πολιοσόε, χαλκοκορυστά,
Καρτερόχειρ, ἀμόγητε, δορυσθενές, ἕρκος ὀλύμπου,
Νίκης ἀπολέμοιο πάτερ, σωαρωγὲ θέμιστος,
Ἀναβίοισι τύραννε, δικαστάτων ἀγὲ φώτων,
Ἡνορέης σκηπτοῦχε, πυραυγέα κύκλον ἑλίσσων
Αἰθέρος ἑπταπόροις ἐνὶ τείρεσιν, ἔνθά σε πῶλοι
Ζαφλεγέες τελέθοντες ὑπὲρ αὐτυγος αἰὲν ἔχουσι·
Κλῦθι βροτῶν ἐπίκουρε, δοτὴρ ἀδαρσέος ἥβης,
Πρὶν καταδῦναι σέλας ὑλόεν ἐς βιότοιο
Ἡμετέρου, ἠδὲ κάρτος Ἀρήϊον· ὥς κε δυναίμην
Σθένεσθαι κακότητα πικρὴν ἀπ' ἐμεῖο καρήνου,
Καὶ ψυχῆς ἀπατηλὸν ὑπογάμψαι φρεσὶν ὁρμὴν,
Θυμῷ τ' αὖ μένος ὀξὺ καταχέμεν, ὅς μ' ἐρέθησι
Φυλόπιδος κρυερὴς ἐπιβαινέμεν· ἀλλὰ σὺ θάρσος
Δὸς μάκαρ, εἰρήνης τε μένειν ἐν ἀπήμοσι θεσμοῖς,
Δυσμενέων προφυγόντα μόθον κῆράς τε βιαίας.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ὑμνεῖ μοῦσα κασιγνήτην Ἑκάτοιο,
Παρθένον ἰοχέαιραν, ὁμότροφον Ἀπόλλωνος,
Ἣθ' ἵππους ἅρσασα βαθυχοίνοιο Μελήτης,
Ῥῖμφα διὰ Σμύρνης παγχρύσεον ἅρμα διώκει
Ἐς Κλάρον ἀμπελόεσσαν, ὅθ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
Ἧστο μιμνάζων Ἑκατηβόλον ἰοχέαιραν.
Καὶ σὺ μὲν ὄπτω χαῖρε, θεαὶ δ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.
Αὐτὰρ ἐγώ γε πρώτης τ' ἐκ σέθεν ἄρξομαι ἀείδειν.
Σοῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον.

ΕΙΣ ΑΦΡΟΔΙΤΗΝ.

Κυπρογενῆ Κυθέρειαν ἀείσομαι, ἥτε βροτοῖσι
Μείλιχα δῶρα δίδωσιν, ἐφ' ἱμερτῷ δὲ προσώπῳ

Αἰεὶ

IN MARTEM.

Mars prærobuſte, gravis currui, inſignis aurata galea,
Invicte animi, clypeate, urbium quaſſator, ære armate,
Fortimane, indefeſſe, haſta valens, ſeptum olympi,
Victoriæ in bello felicis pater, auxiliator juſtitiæ,
Adverſariis tyranne, juſtiſſimorum dux hominum,
Fortitudinis ſceptrifer, ignitum circulum volvens
Ætheris inter ſeptemgrada aſtra: ubi te equi
Valde flammantes tertio ſuper curru ſemper habent:
Audi mortalium auxiliator, dator audacis vigoris,
Facile relucens lumen deſuper ad vitam
Noſtram, ac fortitudinem Martialem: ut poſſim
Depellere malum amarum a meo capite,
Et animæ deceptorem ſubflectere mente impetum,
Animique robur acutum cohibere, qui me excitat
Pugnam horrendam aggredi. ſed tu audaciam
Da beate, paciſque manere in illæſis legibus,
Inimicorum fugientem laborem fataque violenta.

IN DIANAM.

Dianam laudat Muſa ſororem Jaculatoris,
Virginem ſagittis gaudentem, ſimul nutritam cum Apolline,
Quæ equos jungens juncis copioſæ Meletæ,
Perniciter per Smyrnam totum aureum currum agit,
Ad Clarum vitibus copioſam, verum argentiarcus Apollo
Sedit expectans Jaculatricem ſagittis gaudentem.
Et tu quidem ſic ſalve, deæque ſimul omnes cantione.
At ego primum & a te incipio cantare.
A te autem ego exorſus tranſibo aliam ad laudem.

IN VENEREM.

Cyprogenitam Cytheream canam, quæ mortalibus
Blanda dona dat, amabili autem facie

Αἰεὶ μειδιάει, ᾗ ἐφ' ἱμερτὸν φέρει ἀνθος.
Χαῖρε θεὰ Σαλαμῖνος εὐκτιμένης μεδέουσα,
Καὶ πάσης Κύπρου· δὸς δ' ἱμερόεσσαν ἀοιδήν.
Αὐτὰρ ἐγὼ ᾗ σεῖο ᾗ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην ἐρυσίπτολιν ἄρχομαι ἀείδειν
Δεινὴν, ἣ σὺν Ἄρηϊ μέλει πολεμήϊα ἔργα,
Περθόμεναί τε πόληες, ἀϋτή τε, πτόλεμοί τε,
Καί τ' ἐρρύσατο λαὸν ἰόντα τε νισόμενόν τε.
Χαῖρε θεὰ, δὸς δ' ἄμμι τύχην ἀδαμαντίνην τε.

ΕΙΣ ΗΡΑΝ.

Ἥρην ἀείδω χρυσόθρονον, ἣν τέκε Ῥείη
Ἀθανάτην βασίλειαν, ὑπείροχον εἶδος ἔχουσαν,
Ζηνὸς ἐριγδούποιο κασιγνήτην ἀλοχόν τε
Κυδρὴν, ἣν πάντες μάκαρες κατὰ μακρὸν ὄλυμπον
Ἀζόμενοι τίουσιν ὁμῶς Διὶ τερπικεραύνῳ.

ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ.

Δήμητρ' ἠύκομον σεμνὴν θεὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Αὐτὴν ᾗ κούρην περικαλλέα Περσεφόνειαν.
Χαῖρε θεὰ, ᾗ τήνδε σάου πόλιν· ἄρχε δ' ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΘΕΩΝ.

Μητέρα μοι παύτων τε θεῶν παύτων τ' ἀνθρώπων
Τύνη Μοῦσα λίγεια Διὸς θυγάτηρ μεγάλοιο,
Ἣ κροπάλων τυμπάνων ἰαχὴ, σοῖ τε τρόμος αὐλῶν
Εὐάδεν, ἠδὲ λύκων κλαγγὴ χαροπῶν τε λεόντων,
Οὔρεά τ' ἠχήεντα, ᾗ ὑλήεντες ἔναυλοι.
Καὶ σὺ μὲν ἔπω χαῖρε, θεαὶ δ' ἅμα πᾶσαι ἀοιδῇ.

Semper ſubridet, & amabilem ſert florem.
Salve dea Salamine bene habitata regnans,
Et tota Cypro: da vero amabilem cantionem.
At ego & tui & alterius memor ero cantionis.

IN PALLADEM.

Palladem Minervam patronam urbium incipio canere
Acrem, cui cum Marte curæ ſunt bellica opera,
Diruræque urbes, clamorque, bellaque:
Quin & liberavit populum euntemque redeuntemque.
Salve dea, daque nobis fortunam felicitatemque.

IN JUNONEM.

Junonem cano aurithronam, quam peperit Rhea
Immortalem reginam, excellentem formam habentem,
Jovis tonantis ſororem conjugemque
Inclytam, quam omnes beati per longum olympum
Venerantes honorant ſimul cum Jove gaudente fulminibus.

IN CEREREM.

Cererem pulchricomam venerandam Deam incipio canere,
Ipſam & filiam perpulchram Proſerpinam.
Salve Dea, & hanc ſerva civitatem: præſiſque cantioni.

IN MATREM DEORUM.

Matrem mihi omniumque deorum omniumque hominum
Laudat Muſa ſuavis Jovis filia magni,
Cui crepitaculorum tympanorumque ſonus, ſimulque tremor tibiarum
Placuit, ac luporum clangor terribiliumque leonum,
Monteſque ſonori, & ſylvoſi receſſus.
Et tu quidem ſic ſalve, deæque ſimul omnes cantione.

ΕΙΣ ΗΡΑΚΛΕΑ ΛΕΟΝΤΟΘΥΜΟΝ.

Ἡρακλέα Διὸς υἱὸν ἀείσομαι, ὃν μέγ' ἄριστον
Γείνατ' ἐπιχθονίων Θήβης εὐ καλλιχόροισιν
Ἀλκμήνη, μιχθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι.
Ὃς πρὶν μὲν κατὰ γαῖαν ἀθέσφατον ὐδὲ θάλασσαν
Πλαζόμενος πομπῆσιν ὑπ' Εὐρυσθῆος ἄνακτος,
Πολλὰ μὲν αὐτὸς ἔρεξεν ἀπάσθαλα, πολλὰ δ' ἀνέτλη.
Νῦν δ' ἤδη κατὰ κᾶλὸν ἔδος νιφόεντος Ὀλύμπου
Ναίει τερπόμενος, καὶ ἔχει καλλίσφυρον Ἥβην.
Χαῖρε ἄναξ Διὸς υἱὲ, δίδου δ' ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΕΙΣ ΑΣΚΛΗΠΙΟΝ.

Ἠπιόδωρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχομ' ἀείδειν,
Υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτῆρι εὐ πεδίῳ κύρη Φλεγύου βασιλῆος,
Χάρμα μέγ' ἀνθρώποισι, κακῶν ἀλεωτῆρ' ὀδυνάων.
Καὶ σὺ μὲν ὅπῃ χαῖρε ἄναξ· λίπομαι δέ σ' ἀοιδῇ.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

Κάστορα καὶ Πολυδεύκη ἀείδετο Μοῦσα λίγεια
Τυνδαρίδας, οἳ Ζηνὸς ὀλυμπίου ἐξεγένοντο.
Τοὺς ὑπὸ Ταϋγέτη κορυφῇς τέκε πότνια Λήδη,
Λάθρη ὑποδμηθεῖσα κελαινεφέϊ Κρονίωνι.
Χαίρετε Τυνδαρίδαι, ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων.

ΕΙΣ ΕΡΜΗΝ.

Ἑρμῆν ἀείδω Κυλλήνιον ἀργεϊφόντην,
Κυλλήνης μεδέοντα καὶ Ἀρκαδίης πολυμήλου,
Ἄγγελον ἀθανάτων ἐριούνιον, ὃν τέκε Μαῖα
Ἀστλαντος θυγάτηρ, Διὸς εὐ φιλότητι μιγεῖσα,
Αἰδοίη· μακάρων δὲ θεῶν ἀλέεινεν ὁμίλον,
Ἄντρῳ ναιετάουσα παλισκίῳ· ἔνθα Κρονίων

Νύμ-

IN HERCULEM LEONINI ANIMI.

Herculem Jovis filium canam, quem longe præſtantiſſimum
Genuit terreſtrium Thebis in amœnis
Alcmena, mixta cum nigrinube Saturnio.
Qui antea quidem per terram immenſam ac mare
Errans juſſibus Euryſthei regis,
Et multa ipſe fecit *aliis* mala, & multa tulit.
Nunc autem in pulchra ſede nivoſi olympi
Habitat oblectatus, & habet pulchram pedibus Hebem.
Salve rex Jovis fili, da vero virtutemque & felicitatem.

IN ÆSCULAPIUM.

Medicum morborum Æſculapium incipio canere,
Filium Apollinis, quem genuit dia Coronis
Dotio in campo filia Phlegyæ regis,
Gaudium magnum hominibus, malorum delinitorem dolorum.
Et tu quidem ſic ſalve rex: precor autem te cantione.

IN JOVIS PUEROS.

Caſtorem & Pollucem cane Muſa ſuavis
Tyndaridas, qui a Jove olympio geniti ſunt.
Quos ſub Taygeti vertice peperit veneranda Leda,
Clam ſubdomita a nigrinube Saturnio.
Salvete Tyndaridæ, velocium inſeſſores equorum.

IN MERCURIUM.

Mercurium cano Cyllenium argicidam,
Cyllenæ imperantem & Arcadiæ ovibus copioſæ,
Nuncium immortalium valde utilem, quem peperit Maja
Atlantis filia Jovis in amore mixta,
Veneranda. beatorum autem Deorum vitabat commercium.
Antrum habitans opacum: ubi Saturnius

Νύμφῃ εὐπλοκάμῳ μισγέσκετο νυκτὸς ἀμολγῷ,
Εὖτε κατὰ γλυκὺς ὕπνος ἔχοι λεύκωλενον Ἥρην·
Λαθέμεν δ' ἀθανάτους τε θεὰς θνητούς τ' ἀνθρώπους.
Καὶ σὺ μεν ἔστω χαῖρε Διὸς κλυτὰ Μαιάδος υἱέ.
Σεῦ δ' ἐγὼ ἀρξάμενος μεταβήσομαι ἄλλον ἐς ὕμνον,
Χαῖρ' Ἑρμῆ χαρίδωτα, διάκτορε, δῶτορ ἐάων.

ΕΙΣ ΠΑΝΑ.

Ἀμφί μοι Ἑρμείαο φίλον γόνον ἔννεπε Μοῦσα,
Ἀγοπόδλω, δικέρωτα, φιλόκροτον, ὃς ἀνὰ πίση
Δενδρήεντ' ἄμυδις φοιτᾷ χορὸν ἡδὲ νύμφας,
Αἵτε κατ' αἰγίλιπος πέτρης σείβουσι κάρηνα,
Πᾶν' ἀνακεκλόμεναι, νόμιον θεὸν, ἀγλαὲ θῆρον,
Αὐχμήεντ' ὃς πάντα λόφον νιφόεντα λέλογχε,
Καὶ κορυφὰς ὀρέων, καὶ πετρήεντα κάρηνα.
Φοιτᾷ δ' ἔνθα κ' ἔνθα διὰ ῥωπήια πυκνά.
Ἄλλοτε μεν ῥείθροισιν ἐφελκόμενος μαλακοῖσιν,
Ἄλλοτε δ' αὖ πέτρῃσιν ἐν ἠλιβάτοισι διοιχνεῖ,
Ἀκροτάτην κορυφὴν μηλόσκοπον εἰσαναβαίνων.
Πολλάκι δ' αἰγινόεντα διέδραμεν ἔρεα μακρὰ,
Πολλάκι δ' ἐν κνημοῖσι διήλασε θῆρας ἐναίρων,
Ὀξέα δερκόμενος· τότε δ' Ἕσπερος ἔκλαγεν οἶον,
Ἄκρης ἐξανιὼν δονάκων, ὑπὸ μῆσαν ἀὐτμῶν
Νήδυμον. ἐκ δ' ἂν τόν γε παραδράμοι ἐν μελέεσσιν
Ὄρνις ἢτ' ἔαρος πολυανθέος ἐν πετάλοισι
Θρηϊῶν ἐπιπροχέουσα, χέει μελίγηρυν ἀοιδήν.
Συὶ δέ σφιν τότε νύμφαι ὀρεσιάδες λιγύμολποι
Φοιτῶσαι πυκνὰ ποσσὶν ἐπὶ κρηὼν μελανύδρων
Μέλπονται, κορυφὴν δὲ περιστένει ἔρεος Ἠχώ.
Δαίμων δ' ἔνθα καὶ ἔνθα χορῶν τότε ἐς μέσον ἔρπων,
Πυκνὰ ποσὶν διέπει· λαιῷ δ' ἐπὶ νῶτα δαφοινὸν
Λυγκὸς ἔχει, λιγυρῇσιν ἀγαλλόμενος φρένα μολπαῖς
Ἐν μαλακῷ λειμῶνι, πόθι κρόκος ἠδ' ὑάκινθος
Εὐώδης θαλέων καταμίσγεται ἄνθεα ποίλῃ.
Τμνεῦσιν δὲ θεὺς μάκαρας καὶ μακρὸν ὄλυμπον·
Οἷόν δ' Ἑρμείην ἐρεύνιον ἔξοχον ἄλλων
Ἔννεπον, ὡς ὄγ' ἅπασι θεοῖς θοὸς ἄγγελός ἐστι·
Καί ῥ' ὅγ' ἐς Ἀρκαδίην πολυπίδακα μητέρα μήλων

Ἐΐ-

Cum Nympha pulchricoma miſcebatur noctis in medio,
Quando dulcis ſomnus tenebat albiulnam Junonem:
Latebat autem immortaleſque deos mortaleſque homines.
Et tu quidem ſic ſalve Jovis & Majæ fili:
A te autem ego incipiens tranſibo aliam ad laudem.
Salve Mercuri gratiarum dator, nuncie, dator bonorum.

IN PANA.

De Mercurii mihi caro filio dic Muſa,
Capripede, bicorni, amatore ſtrepitus, qui per valles
Arboroſas ſimul incedit aſſuetis choreæ cum Nymphis,
Quæ per præruptæ petræ incedunt capita,
Panα invocantes, paſtoralem Deum, pulchrum cæſarie,
Squallidum, qui omnem collem nivoſum adeptus eſt,
Et vertices montium, & ſaxoſa cacumina.
Iritat autem huc atque illuc per virgulta denſa:
Interdum quidem fluentis pellectus mollibus.
Interdum rurſus ſaxa altiſſima obambulat,
Summum verticem ovium ſpeluncam aſcendens.
Sæpe autem capris frequentes percurrit montes longos,
Sæpeque in ſaltibus agitavit feras mactans,
Acute cernens: tunc autem Heſperus clanxit vehementer,
Ex ſummitate egrediens arundinum, carmen ludens
Suave. non hunc præcurrerit in cantibus
Avis quæ vere multifloro in foliis
Lamentum effundens, fundit ſuavem cantum.
Cum ipſis autem tunc Nymphæ montanæ ſuaviloquæ
Ambulantes frequenter pedibus ad fontem nigræ aquæ
Canunt, circa verticem autem reſonat montis Echo.
Deus autem huc atque illuc chorearum tunc in medium ſerpens,
Frequenter pedibus aſſequitur: pellem autem ad terga cruentam
Lyncis habet, ſuavibus oblectans animum cantibus,
In molli prato, illic crocus & hyacinthus
Odorus virens admiſcetur innumeræ herbæ.
Celebrant autem deos beatos & longum Olympum:
Qualem Mercurium admodum utilem præcellentem cæteris
Dicebant, quod hic omnibus diis velox nuncius eſt:
Atque is in Arcadiam copioſam fontibus, matrem ovium

Ἐξίκετ᾽· εἶδα δέ οἱ πέμενος Κυλλήνιον εἶναι.
Ἔνθ᾽ ὄγε καὶ θεὸς ὢν φαεσιμβρότοισιν ἀμύμων
Ἀνδρὶ παρὰ ξυνῷ· θάλε γὰρ πόθος ὑγρὸς ἑταίρου
Νύμφῃ εὐπλοκάμῳ Δρύοπος φιλότητι μιγεῖσα.
Ἐκ δ᾽ ἐτέλεσσε γάμον θαλερόν· τέκε δ᾽ ἐν μεγάροισιν
Ἑρμείην φίλον υἱόν, ἄφαρ τετραπωτὸν ἰδέσθαι,
Αἰγιπόδην, δικέρωτα, πολύκρατον, ἠδυγέλωτα.
Φεῦγε δ᾽ αὐαίξας, λεῖπεν δ᾽ ἄρα παῖδα πιθοίη,
Δεῖσε γὰρ ὡς ἴδεν ὄψιν ἀμείλιχον ἠϋγενείου.
Τὸν δ᾽ αὖ Ἑρμείας ἐριούνιος εἰς χέρα θῆκε
Δεξάμενος, χαῖρεν δὲ νόῳ περιώσια δαίμων.
Ῥίμφα δ᾽ ἐς ἀθανάτων ἕδρας κίε, παῖδα καλύψας
Δέρμασιν ἐν πυκινοῖσιν ὀρεσκῴοιο λαγωοῦ.
Πὰρ δὲ Ζηνὶ κάθιζε καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισιν.
Δεῖξε δὲ κῆρον ἑόν. πάντες δ᾽ ἄρα θυμὸν ἐτέρφθεν
Ἀθάνατοι, περίαλλα δ᾽ ὁ βάκχιος Διόνυσος.
Πᾶνα δέ μιν καλέεσκον ὅτι φρενὰ πᾶσιν ἔτερψε.
Καὶ σὺ μὲν ὕπνῳ χαῖρε ἄναξ, λίσσομαι δέ σ᾽ ἀοιδῇ,
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομ᾽ ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΗΦΑΙΣΤΟΝ.

Ἥφαιστον κλυτόμητιν ἀείδετε μοῦσα λίγεια.
Ὃς μετ᾽ Ἀθηναίης γλαυκώπιδος ἀγλαὰ ἔργα
Ἀνθρώπους ἐδίδαξεν ἐπὶ χθονός, οἱ πρὶν ἄπαρος περ
Ἄντροις ναιετάασκον ἐν ὄρεσιν, ἠΰτε θῆρες.
Νῦν δὲ δι᾽ Ἥφαιστον κλυτοτέχνην ἔργα δαέντες,
Ῥηϊδίως αἰῶνα τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν
Εὐκηλοι διάγουσιν ἐνὶ σφετέροισι δόμοισιν.
Ἀλλ᾽ ἵληθ᾽ Ἥφαιστε, δίδου ἀρετήν τε καὶ ὄλβον.

ΕΙΣ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Φοῖβε, σὲ μὲν κύκνος ὑπὸ πτερύγων λιγὺ ἀείδει,
Ὃς χθιζὸν ἐπιῤῥώσκων ποταμὸν παρὰ δινήεντα
Πηνειόν· σὲ δ᾽ ἀοιδὸς ἔχων φόρμιγγα λίγειαν
Ἡδυεπὴς πρῶτόν τε καὶ ὕστατον αἰὲν ἀείδει.
Καὶ σὺ μὲν ὕπνῳ χαῖρε ἄναξ, ἵλαμαι δέ σ᾽ ἀοιδῇ.

ΕΙΣ

Venit: ibi autem illi templum Cyllenium eſt.
Ubi *is* licet Deus hiſpidas velleribus oves paſcebat
Virum apud mortalem. vireſcebat enim amor mollis qui eum invaſerat
Cum Nympha belle cirrata Dryopis amore coeundi.
Perfecit autem coitum lætum: peperit autem in ædibus
Mercurio charum filium, ſtatim monſtroſum viſu,
Capripedem, bicornem, ac multi ſtrepitus, & dulce ridentem.
Fugit autem ſurgens, reliquit autem puerum nutrix.
Metuit enim ut vidit faciem inamabilem hirſutam.
Hunc autem ſtatim Mercurius valde utilis ad manum poſuit
Accipiens, gaudebat autem in animo admodum deus.
Confeſtim autem ad immortalium ſedes cucurrit, puerum cooperiens
Pellibus in denſis montani leporis.
Apud autem Jovem ſedit & cæteros deos:
Oſtenditque filium ſuum. omnes autem animo oblectabantur
Immortales, præcipue autem Bacchus Dionyſus.
Pana autem eum vocarunt quod animum omnibus oblectavit.
Et tu quidem ſic ſalve o rex, ſupplicabo autem tibi cantu.
At ego & tui & alterius memor ero carminis.

IN VULCANUM.

Vulcanum inclytum conſilio cane Muſa ſuavis.
Qui cum Minerva cæſia præclara opera
Homines docuit in terra, qui antea
Antris habitabant in montibus, veluti feræ.
Nunc autem per Vulcanum arte inclytum opera docti,
Facile ævum integrum in annum
Quieti degunt in ſuis domibus.
Sed propitius eſto Vulcane, daque virtutem & felicitatem.

IN APOLLINEM.

Phœbe, te & cygnus ſub alis ſuaviter cantat,
In ripam inſiliens amnem apud vorticoſum
Peneum: te & cantor habens citharam argutam
Suaviloquus primumque & poſtremo ſemper canit.
Et tu quidem ſic ſalve rex, placo autem te carmine.

ΕΙΣ ΠΟΣΕΙΔΩΝΑ.

Ἀμφὶ Ποσειδάωνα θεὸν μέγαν ἄρχομ' ἀείδειν,
Γαίης κινητῆρα καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης,
Πόντιον, ὅσσ' Ἑλικῶνα καὶ Αἰγὰς ἔχει Αἰγάς.
Διχθά σε Ἐννοσίγαιε θεοὶ τιμῇ ἐδάσαντο,
Ἵππων τε δμητῆρ' ἔμεναι, σωτῆρά τε νηῶν.
Χαῖρε Ποσειδάων γαιήοχε, κυανοχαῖτα,
Καὶ μάκαρ, ὀμενὲς ἦτορ ἔχων, πλώουσιν ἄρηγε.

ΕΙΣ ΔΙΑ.

Ζῆνα θεῶν τὸν ἄριστον ἀείσομαι, ἠδὲ μέγιστον,
Εὐρύοπα, κραίαινα, τελεσφόρον, ὅστε Θέμιστι
Ἐγκλιδὸν ἑζομένῃ πυκινὰς ἀγορᾶς ἀγορεύει.
Γληθ' ἀὐρύοπα Κρονίδη κύδιστε, μέγιστε.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ.

Ἑστίη, ἥτε ἄνακτος Ἀπόλλωνος ἑκάτοιο
Πυθοῖ σὺ ἠγαθέῃ ἱερὸν δόμον ἀμφιπολεύεις,
Αἰεὶ σῶν πλοκάμων ἀπολείβεται ὑγρὸν ἔλαιον·
Ἔρχεο τόνδ' ἀνὰ οἶκον, ἐπέρχεο θυμὸν ἔχουσα,
Σοὶ Διὶ μητιόεντι· χάριν δ' ἅμ' ὀπάζουσαν ἀοιδῇ.

ΕΙΣ ΜΟΥΣΑΣ ΚΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΑ.

Μουσάων ἄρχωμαι, Ἀπόλλωνός τε Διός τε.
Ἐκ γὰρ Μουσάων καὶ ἑκηβόλου Ἀπόλλωνος
Ἄνδρες ἀοιδοὶ ἔασιν ἐπὶ χθονὶ καὶ κιθαρισταί·
Ἐκ δὲ Διὸς βασιλῆες· ὁ δ' ὄλβιος ὅντινα Μοῦσαι
Φιλέωνται, γλυκερή οἱ ἀπὸ στόματος ῥέει αὐδή.
Χαίρετε τέκνα Διός, καὶ ἐμοὶ πρόφρασσαι ἀοιδήν·
Αὐτάρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

IN NEPTUNUM.

Neptunum Deum magnum incipio canere,
Terræ motorem ac indomiti maris,
Ponticum, qui Helicona & latas habet Ægas.
Dupliciter tibi o terræ motor dii honorem diviſerunt,
Equorumque domitorem eſſe, ſervatoremque navium.
Salve Neptune terram habens, cæruleis crinibus decore,
Et beate, benignum animum habens, navigantibus auxiliare.

IN JOVEM.

Jovem deorum optimum canam, & maximum,
Late ſonantem, regem, frugiferum, qui cum Themide
Acclinata *ipſi* ſedente crebros ſermones miſcet.
Sis propitius late ſonans Saturnie inclytiſſime, maxime.

IN VESTAM.

Veſta, quæ regis Apollinis jaculatoris
In Pytho valde divina ſacram domum circumverſaris,
Semper ex tuis crinibus deſtillat liquidum oleum:
Veni hanc ſuper domum, accede animum habens,
Cum Jove ſapiente: gratiam autem ſimul præbe carmini.

IN MUSAS ET APOLLINEM.

A Muſis incipiam, Apollineque, Joveque.
Ex enim Muſis & procul mittente Apolline
Viri poetæ ſunt in terra & citharœdi:
Ex autem Jove reges. is autem felix quem Muſæ
Diligunt, ſuavis illi ab ore fluit vox.
Salvete proles Jovis, & meum honorate carmen.
At ego & veſtri & alterius memor ero carminis.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΝ.

Κισσοκόμην Διόνυσον ἐρίβρομον ἄρχομ' ἀείδειν,
Ζηνὸς καὶ Σεμέλης ἐρικυδέος ἄγλαὸν υἱόν,
Ὃν τρέφον ἠύκομοι νύμφαι παρὰ πατρὸς ἄνακτος
Δεξάμεναι κόλποισι, καὶ εὐδυκέως ἀπάτησαν
Νύσσης ἐν γυάλοις. ὁ δ' ἀέξετο πατρὸς ἔκητι
Ἄντρῳ ἐν δῖῳδι, μεταφρένῳ ἀθανάτοισιν.
Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνδε θεὰ πολυΰμνον ἔθρεψαν,
Δὴ τότε φοιτίζεσκε καθ' ὑλήεντας ἐναύλους,
Κισσῷ καὶ δάφνῃ πεπυκασμένος. αἱ δ' ἅμ' ἕποντο
Νύμφαι· ὁ δ' ἐξηγεῖτο, βρόμος δ' ἔχεν ἄσπετον ὕλην.
Καὶ σὺ μὲν ὕπο χαῖρε πολυσάφυλ' ὦ Διόνυσε.
Δὸς δ' ἡμᾶς χαίροντας ἐς ὥρας αὖτις ἱκέσθαι,
Ἐκ δ' αὖθ' ὡράων εἰς τὰς πολλὰς ἐνιαυτάς.

ΕΙΣ ΑΡΤΕΜΙΝ.

Ἄρτεμιν ἀείδω χρυσηλάκατον, κελαδεινήν,
Παρθένον ἁγνοίην, ἐλαφηβόλον, ἰοχέαιραν,
Αὐτοκασιγνήτην χρυσαόρι Ἀπόλλωνος·
Ἣ κατ' ὄρη σκιόεντα καὶ ἄκριας ἰαχεούσας
Ἄγρῃ τερπομένη παγχρύσεα τόξα τιταίνει,
Πέμπουσα ὀιστεύσασα βέλη. τρομέει δὲ κάρηνα
Τ' ψηλῶν ὀρέων, ἰαχεῖ δ' ἐπὶ δάσκιος ὕλη
Δεινὸν ὑπὸ κλαγγῆς θηρῶν· φρίσσει δέ τε γαῖα,
Πόντος τ' ἰχθυόεις. ἡ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχουσα,
Πάντα ἐπισπέρχεται θηρῶν ὀλέκουσα γενέθλην.
Αὐτὰρ ἐπὴν τερφθῇ θηροσκόπος ἰοχέαιρα,
Εὐφρήνῃ δὲ νόον, χαλάσασ' ἀκάμαντα τόξα,
Ἔρχεται εἰς μέγα δῶμα κασιγνήτοιο φίλοιο
Φοίβα Ἀπόλλωνος, Δελφῶν εἰς πίονα δῆμον,
Μουσῶν καὶ Χαρίτων καλὸν χορὸν ἀρτυνέουσα.
Ἔνθα κατακρεμάσασα παλίντονα τόξα καὶ ἰοὺς,
Ἡγεῖται χαρίεντα περὶ χροῒ κόσμον ἔχουσα,
Ἐξάρχουσα χορεύει. αἱ δ' ἀμβροσίῳ ὀπὶ ἴαυσαι
Γηθοῦσι Λητὼ καλλίσφυρον, ὡς τέκε παῖδας
Ἀθανάτοις βουλῇ τε καὶ ἐργμασιν ἔξοχ' ἀρίστους.

Καὶ-

IN BACCHUM.

Hedera coronatum Bacchum valde ſonantem incipio canere,
Jovis ac Semelæ perinclytæ præclarum filium,
Quem aluerunt pulchricomæ Nymphæ a patre rege
Suſcipientes ſinibus, & accurate nutrierunt
Nyſſæ in vallibus. ipſe autem creſcebat patris favore
Antro in bene olenti, in numero poſitus immortalium.
At poſtquam illum Deæ multis laudibus dignum aluerant,
Tunc itibat ad numeroſos receſſus,
Hedera & lauro ornatus. ipſæ autem ſimul ſequebantur
Nymphæ: ille dux erat, ſonuſque habebat immenſam ſylvam,
Et tu quidem ſic ſalve uvis abundans o Eacche:
Da autem nos gaudentes ad horas rurſus venire,
Ex horis autem rurſus ad multos annos.

IN DIANAM.

Dianam cano aureum venabulum habentem venatricem,
Virginem verecundam, cervos jaculantem, ſagittis gaudentem,
Germanam aurato enſe inſtructi Apollinis.
Quæ per montes umbroſos & cacumina ventoſa
Venatione oblectata totum aureum arcum tendit,
Emittens lethifera tela. tremunt autem capita
Altorum montium, ſonatque inſuper umbroſa ſylva
Graviter a clangore ferarum: horret autem terra,
Pontuſque piſcoſus. at ipſa fortem animum habens,
Circumquaque ſe vertit ferarum perimens genus.
At poſtquam oblectata eſt ferarum ſpeculatrix ſagittis gaudens,
Jucundeque affecit animum, laxans flexilem arcum,
Venit in magnam domum fratris ſui
Phœbi Apollinis, Delphorum in pinguem populum,
Muſarum ac Gratiarum pulchram choream paratura.
Ubi ſuſpendens reflexum arcum & ſagittas,
Dux fit gratioſum circa corpus ornamentum habens,
Præcedens in choris. illæ autem divinam vocem emittentes
Laudant Latonam pulchros talos habentem, quod peperit filios
Immortalium conſilioque & operibus longe optimos.

Sal-

Χαίρετε τέκνα Διὸς καὶ Λητοῦς ἠυκόμοιο.
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΑΘΗΝΑΝ.

Παλλάδ' Ἀθηναίην κυδρὴν θεὸν ἄρχομαι ἀείδειν,
Γλαυκῶπιν, πολύμητιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσαν,
Παρθένον αἰδοίην, ἐρυσίπτολιν, ἀλκήεσσαν,
Τριτογένειαν, τὴν αὐτὸς ἐγείνατο μητίετα Ζεύς
Σεμνῆς ἐκ κεφαλῆς, πολεμήϊα τεύχε' ἔχουσαν,
Χρύσεα, παμφανόωντα· σέβας δ' ἔχε πάντας ὁρῶντας
Ἀθανάτους· ἡ δὲ πρόσθεν Διὸς αἰγιόχοιο
Ἐσσυμένως ὥρουσεν ἀπ' ἀθανάτοιο καρήνου,
Σείσασ' ὄξυν ἄκοντα. μέγας δ' ἐλελίζετ' Ὄλυμπος
Δεινὸν ὑπ' ὀμβρίμης γλαυκώπιδος· ἀμφὶ δὲ γαῖα
Σμερδαλέον ἰάχησεν· ἐκινήθη δ' ἅρα πόντος
Κύμασι πορφυρέοισι κυκώμενος, ἔχετο δ' ἄλμη
Ξαπίνης· σῆσεν δ' Τπερίονος ἀγλαὸς υἱὸς
Ἵππους ὠκυπόδας δηρὸν χρόνον, εἰσόκε κούρη
Εἵλετ' ἀπ' ἀθανάτων ὤμων θεοείκελα τεύχη
Παλλὰς Ἀθηναίη, γήθησε δὲ μητίετα Ζεύς.
Καὶ σὺ μὲν ὕμν χαῖρε Διὸς τέκος αἰγιόχοιο·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΕΣΤΙΑΝ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝ.

Ἑστίη ἣ πάντων ἐν δώμασιν ὑψηλοῖσιν
Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων,
Ἕδρην αἶσιον ἔλαχες, πρεσβηΐδα τιμὴν,
Καλὸν ἔχουσα γέρας καὶ τιμήν. ἐ γὰρ ἄτερ σε
Ἑλαπίναι θνητοῖσιν, ἵν' ἠ πρώτην τυμάτη τε
Ἑστίη ἀρχόμενον σπένδει μελιηδέα οἶνον.
Καὶ σύ μοι ἀργυφόπα, Διὸς καὶ Μαίης ἰέ,
Ἄγγελε τῶν μακάρων, χρυσόῤῥαπι, δῶτορ ἑάων,
Ναίετε δώματα καλὰ, φίλα φρεσὶν ἀλλήλοισιν·
Ἶλαοι ὧν ἐπάρηγε σὺν αἰδοίῃ τε φίλῃ τε
Ἑστίῃ· ἀμφότεροι γὰρ ἐπιχθονίων ἀνθρώπων
Εἰδότες ἔργματα καλὰ, νόῳ δ' ἔπεσθε καὶ ἤβῃ.
Χαῖρε Κρόνου θύγατερ σύ τε καὶ χρυσόῤῥαπις Ἑρμῆς
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων τε καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ

Salvete nati Jovis & Latonæ belle comatæ:
Verum ego veſtrum & alterius memor ero carminis.

IN PALLADEM.

Palladem Minervam inclytam deam incipio canere,
Cæſiam, multi conſilii, implacabilem animum habentem,
Virginem verecundam, patronam urbium, robuſtam,
Tritogenam: quam ipſe genuit conſultor Jupiter
Sacro ex capite, bellica arma habentem,
Aurea, collucentia: ſtupor autem habebat omnes videntes
Immortales. ipſa autem ante Jovem Ægiochum
Impetuoſe exiliit ab immortali capite,
Vibrans acutum telum. magnus autem concutiebatur olympus
Vehementer a forti Cæſia: circumque terra
Graviter ſonuit: motus igitur eſt pontus
Undis purpureis turbatus, conſtitit autem ſalum
Repente: ſtitit autem Hyperionis præclarus filius
Equos velocipedes longo tempore, donec puella
Cepit ab immortalibus humeris diis congruentia arma
Pallas Minerva, gaviſus eſt autem conſultor Jupiter.
Et tu quidem ſic ſalve Jovis nata Ægiochi:
Verum ego & tui & alius memor ero carminis.

IN VESTAM ET MERCURIUM.

Veſta, quæ omnium in domibus altis
Immortaliumque deorum, humi ambulantiumque hominum,
Sedem ſempiternam ſortita es, ac antiquum honorem,
Pulchrum habens donum & honorem. neque enim ſine te
Convivia mortalibus, ubi non primæ poſtremæque
Veſtæ incipiens *quivis* libat ſuave vinum.
Et tu mihi Argicida, Jovis & Majæ fili,
Nuncie beatorum, aureæ virgæ moderator, dator bonorum,
Habitate domos bonas, cara mentibus invicem:
Propitius auxiliare cum venerandaque caraque
Veſta. ambo enim terreſtrium hominum
Scientes opera pulchra. mentemque ſequimini & juventutem.
Salve Saturni filia, tuque & aureæ virgæ domine Mercurius:
At ego veſtrumque & alius memor ero carminis.

IN

ΕΙΣ ΜΗΤΕΡΑ ΠΑΝΤΩΝ.

Γαῖαν παμμήτειραν ἀείσομαι ἠυθέμεθλον,
Πρεσβίστην, ἣ φέρβει ἐπὶ χθονὶ παύθ' ὁπόσ' ἐστίν.
Ἡμὲν ὅσα χθόνα δῖαν ὑπάρχεται, ἠδ' ὅσα πόντον,
Ἠδ' ὅσα πωτῶνται, πάσδε φέρβεται ἐκ σέθεν ὄλβῳ.
Ἐκ σέο δ' ἄπαιδές τε καὶ ἄκαρποι τελέθουσι,
Πότνια· σοὶ δ' ἔχεται δῶναι βίον ἠδ' ἀφελέσθαι
Θνητοῖς ἀνθρώποισιν. ὁ δ' ὄλβιος ὅν κε σὺ θυμῷ
Πρόφρων τιμήσεις· τῷ δ' ἄφθονα πάντα πάρεστι.
Βεῖα μέν σφιν ἄρουρα φερέσβιος, ἠδὲ κατ' ἀγροὺς
Κτήνεσιν ἄδδινεῖ, οἶκος δ' ἐμπίμπλαται ἐσθλῶν.
Αὐτοὶ δ' ἀνομίῃσι πόλιν κατὰ καλλιγύναικα
Κοιρανέουσ', ὄλβος δὲ πολὺς καὶ πλοῦτος ὀπηδεῖ.
Παῖδες δ' ἁβροσύνῃ νεοθηλέϊ κυδιόωσι,
Παρθενικαί τε χοροῖς περεσανθέσιν ἁβρονι θυμῷ
Παίζουσα χάρῃσι κατ' ἄνθεα μαλθακὰ ποίης,
Οὕς κε σὺ τιμήσεις σεμνὴ θεά, ἄφθονε δαῖμον.
Χαῖρε θεῶν μῆτερ, ἅλοχ' Οὐρανῦ ἀστερόεντος.
Πρόφρων δ' ἀντ' ᾠδῆς βίοτον θυμήρε' ὀπάζε·
Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ σεῖο καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΗΛΙΟΝ.

Ἥλιον ὑμνεῖν αὖτε Διὸς τέκος ἄρχεο Μοῦσα
Καλλιόπη φαέθοντα, τὸν Εὐρυφάεσσα βοῶπις
Γείνατο γαίης παιδὶ καὶ οὐρανῷ ἀστερόεντος.
Γῆμε γὰρ Εὐρυφάεσσαν ἀγακλειτῷ Τπερίονι
Αὐτοκασιγνήτῳ, ἣ οἱ τέκε κάλλιμα τέκνα,
Ἠῶ τε ῥοδόπηχυν, ἐϋπλόκαμόν τε Σελήνην,
Ἠέλιόν τ' ἀκάμαντ', ἐπιείκελον ἀθανάτοισιν,
Ὅς φαίνει θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισι θεοῖσιν,
Ἵππους ἐμβεβαώς· σμερδνὸν δ' ὄγε δέρκεται ὄσσοις,
Χρυσῆς ἐκ κόρυθος· λαμπραὶ δ' ἀκτῖνες ἀπ' αὐτῷ
Αἴγλην εἱλύουσι, παρὰ κροτάφων τε παρειαὶ
Λαμπραὶ ἀπὸ κρατὸς χαρίεν κατέχουσι πρόσωπον
Τηλαυγές· καλὸν δὲ περὶ χροῒ λάμπεται ἐσθὸς

Λε-

IN MATREM OMNIUM.

Terram omnium matrem canam bene fundatam,
Honoratiſſimam, quæ nutrit in terra omnia quæcunque ſunt.
Et quot per terram diam incedunt, & quot pontum,
Et quot volant, hæc nutriuntur ex tuis divitiis.
Ex te autem beati filiis & fructibus exiſtunt *homines*,
Veneranda: atque abs te pendet dare vitam & auferre
Mortalibus hominibus. is autem felix, quem tu in animo
Prompte honorabis. illi copioſa omnia adſunt.
Abundat illi & rus almum, & per agros
Jumentis abundat, & domus impletur bonis.
Ipſi autem bonis legibus per urbem habentem pulchras mulieres
Dominantur, felicitas autem multa & divitiæ ſequuntur.
Filii autem lætitia juvenili gloriantur,
Virgineſque choreis feſtivis læto animo
Ludentes gaudent per flores molles herbæ,
Quos tu honorabis veneranda dea copioſa diva.
Salve deorum mater, uxor Cæli ſtellati,
Prompta autem pro cantu vitam lætam præbe:
At ego & tui & alius memor ero carminis.

IN SOLEM.

Solem laudare rurſus Jovis nata incipe Muſa
Calliope, lucentem, quem Euryphaeſſa grandocula
Peperit terræ filio & cæli ſtellati.
Duxit enim Euryphaeſſam valde inclytam Hyperion
Germanam, quæ illi peperit pulcherrimos filios,
Auroramque roſeum cubitum habentem, pulchricomamque Lunam,
Solemque indefeſſum, ſimilem immortalibus,
Qui lucet mortalibus & immortalibus diis,
Equis vectus: horrendum autem is tuetur oculis,
Aurea e galea: clari autem radii ab ipſo
Splendidum *quiddam* relucent, ad tempora autem genæ
Claræ a capite gratioſum tenent os
Longe lateque ſplendens: pulchraque circa corpus fulget veſtis

Λεπταργὲς πνοιῇ ἀέμων· ὑπὸ δ' ἄρσενες ἵπποι.
Ἔνθ' ἄρ' ὄγε στήσας χρυσόζυγον ἅρμα καὶ ἵππους,
Θεσπεσίῃσι πέμπησι δι' ἠέρα ὠκεανόνδε.
Χαῖρε ἄναξ, πρόφρων δὲ βίον συμήρεϊ πάζε.
Ἐκ σέο δ' ἀρξάμενος κλήσω μερόπων γένος ἀνδρῶν
Ἡμιθέων, ὧν ἔργα θεοὶ ἐνηπεῖσιν ἔδειξαν.

ΕΙΣ ΣΕΛΗΝΗΝ.

Μείων ἀείδειν πανυσίπτερον ἔπεστε μῶσαι,
Ἡδυεπεῖς κοῦραι Κρονίδεω Διός, ἔσορες ᾠδῆς.
Ἧς ἄπο αὐγὴ γαῖαν ἐλίσσεται ἠρανόδεκτος
Κρατὸς ἀπ' ἀθανάτοιο, πολὺς δ' ὑπὸ κόσμος ὄρωρεν
Ἀγλης λαμπέσης· σέλβει δ' ἀλάμπετος ἠὴρ
Χρυσέῃ ἀπὸ σεφάνῃ, ἀκτῖνες δ' εὐδιάουσαι·
Εὖτ' ἂν Ὠκεανοῖο λοεσαμένη χρόα καλὸν,
Εἵματα ἑσαμένη πλαωγέα δῖα Σελήνη,
Ζεύξαμένη πώλους ἐρατώχενας αἰγλήεντας,
Ἐσυμένως πρατέρως ἐλάσῃ καλλίτριχας ἵππους,
Ἑσπερίη δι' ἰχόρωο, ὅτε πλήθει μέγας ὄγμος,
Λαμπρόπατοι τ' αὐγαὶ τότ' ἀέξομένης τελέθωσιν
Οὐρανόθεν, τέκμωρ δὲ βροτοῖς καὶ σῆμα πέτυκται.
Τῇ ῥά ποτε Κρονίδης ἐμίγη φιλότητι καὶ εὐνῇ.
Ἡ δ' ὑποκυσαμένη Πανδείῳ γείνατο κούρῳ
Ἐκπρεπὲς εἶδος ἔχουσαν εὐ ἀθανάτοισι θεοῖσι.
Χαῖρε ἄνασσα θεὰ λευκώλενε δῖα Σελήνη,
Πρόφρων, ἐϋπλόκαμος· σέο δ' ἀρχόμενος κλέα φώτων
Ἀείσομαι ἡμιθέων, ὧν κλείουσ' ἔργματ' ἀοιδοί,
Μουσάων θεράποντες, ἀπὸ στομάτων ἐρεύντων.

ΕΙΣ ΔΙΟΣΚΟΥΡΟΥΣ.

Ἀμφὶ Διοσκούρας ἑλικώπιδες ἔπεστε μῶσαι
Τυνδαρίδας, Λήδης καλλισφύρου ἄγλαα τέκνα,
Κάστορά θ' ἱππόδαμον, καὶ ἀμύμονα Πολυδεύκεα.
Τὼς ὑπὸ Ταΰγετος κορυφῇ ὄρεος μεγάλοιο,
Μιχθεῖσ' ἐν φιλότητι κελαινεφεῖ Κρονίωνι
Σωτῆρας τέκε παῖδας ἐπιχθονίων ἀνθρώπων,
Ὠκυπόρων τε νεῶν, ὅτε τε ἀέρχωσιν ἄελλαι

Χει-

Tenuiter contexta flatu ventorum: ſubtus autem maſculi equi.
Hic ille ſiſtens aurijugum currum & equos,
Divinus mittit per cælum in Oceanum.
Salve rex, prompte autem vitam lætam præbe.
A te incipiens celebrabo mortalium genus virorum
Semideorum, quorum opera Dii mortalibus oſtenderunt.

IN LUNAM.

Lunam cantu quæ alas tendit dicite Muſæ,
Suaviloquæ puellæ Saturnii Jovis, peritæ cantus.
Ex qua ſplendor terram involvit a cælo oſtenſus
Capite ex immortali, multuſque ornatus renidet
Splendore fulgente: enitescit autem tenebroſus aer
Aurea ex corona, radii autem volvuntur:
Quando ab oceano lota corpus pulchrum,
Veſtes induta procul lucentes divina Luna,
Jungens pullos longa cervice fulgidos,
Rapide ulterius agit pulchricomos equos,
Veſpertina ſemimenſtrua, quando plenus eſt magnus globus,
Clariſſimique ſplendores tunc creſcentis ſunt
Cælitus, ſignum autem mortalibus & indicium extat.
Cum qua olim Saturnius mixtus eſt amore & lecto.
Illa autem prægnans Pandiam peperit filiam,
Decoram formam habentem inter immortales Deos.
Salve regina Dea albiulna dia Luna.
Benevola, pulchricoma: a te enim incipiens laudes hominum
Canam ſemideorum, quorum celebrant opera poetæ,
Muſarum miniſtri, ab oribus amabilibus.

IN JOVIS PUEROS.

De Jovis pueris nigrioculæ dicite Muſæ
Tyndaridis, Ledæ pulchritalæ præclaris natis,
Caſtoreque equorum domitore, & irreprehenſibili Polluce.
Quos ſub Taygeti vertice montis magni,
Mixta in amore cum nigrinube Saturnio
Servatores peperit filios terreſtrium hominum,
Velociumque navium, quando ſæviunt procellæ

Χειμέριαι κατὰ πόντον ἀμείλιχον· οἱ δ' ἀπὸ νηῶν
Εὐχόμενοι καλέεσκι Διὸς κούρας μεγάλοιο,
Ἀρνειοῖν λιθκοῖσιν ἐπ' ἀκρωτήρια βάντες
Πρύμνης, τῶν δ' ἄνεμός τε μέγας καὶ κῦμα θαλάσσης
Θῆκαν ὑποβρυχίων· οἱ δ' ἐξαπίνης ἐφάνησαν
Ξανθῇσι πτερύγεσσι δι' αἰθέρος αἴξαντες.
Αὐτίκα δ' ἀργαλέων ἀνέμων κατέπαυσαν ἀέλλας,
Κύματα δ' ἔστορεσαν λιθκῆς ἁλὸς ἐν πελάγεσσι
Ναύτας, σήματα καλὰ πόντι σφίσιν· οἱ δὲ ἰδόντες
Γήθησαν, παύσαντο δ' ὀιζυροῖο πόνοιο.
Χαίρετε Τυνδαρίδαι ταχέων ἐπιβήτορες ἵππων·
Αὐτὰρ ἐγὼν ὑμέων καὶ ἄλλης μνήσομαι ἀοιδῆς.

ΕΙΣ ΞΕΝΟΥΣ.

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο,
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν νύμφης ἐραπώπιδος Ἥρης
Ναίετ' ἐς ἄβλην, ἧς πόδα νείατον ὑψικόμοιο
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ ξανθῆς ποταμοῖο,
Ἔβρυ καλὰ ῥέοντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

ΟΜΗΡΟΥ ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ ΚΑΙ ΕΠΗ ΤΙΝΑ

Ἐκ τῶν τοῦ Ἡροδότου περὶ τῆς Ὁμήρου βιοτῆς.

Εἰς Κυμαίους.

Αἰδεῖσθε ξενίων κεχρημένον ἠδὲ δόμοιο.
Οἳ πόλιν αἰπεινὴν Κύμην Ἐρμώπιδα κούρην
Ναίετε, Σαρδιάνης πόδα νείατον ὑψικόμοιο,
Ἀμβρόσιον πίνοντες ὕδωρ θείης ποταμοῖο
Ἔρμου δινήεντος, ὃν ἀθάνατος τέκετο Ζεύς.

Εἰς τὸν Κύμην ἀναγρέφων.

Αἶψα πόδες με φέροιεν ἐς αἰδοίην πόλιν ἀνδρῶν.
Τῶν γὰρ καὶ θυμὸς πρόφρων καὶ μῆτις ἀρίστη.

Εἰς

Hyemales per pontum implacabilem : illi autem e navibus
Vota facientes vocant Jovis pueros magni,
Agnis albis, faſtigiis conſcenſis
Puppis, quam ventuſque magnus & unda maris
Fecerunt ſubmerſam : hi autem repente apparuerunt
Flavis alis per æthera ruentes.
Statim autem difficilium ventorum ſedarunt procellas,
Fluctuſque ſtraverunt albi maris in pelagis
Nautis, ſigna bona laboris eis : illi autem videntes
Gaviſi ſunt, ceſſaruntque ab ærumnoſo labore.
Salvete Tyndaridæ velocium inſeſſores equorum :
At ego veſtrum & alterius memor ero cantionis.

IN HOSPITES.

Reſpicite hoſpitiis indigentem & domo,
Qui urbem excelſam Nymphæ amabilioculæ Junonis
Habitatis ad Orcum, cujus pedem extimum alticomæ
Divinam bibentes aquam flavi fluvii,
Hebri pulchrifluvii, quem immortalis peperit Jupiter.

HOMERI QUÆDAM EPIGRAMMATA ET VERSUS

ex Herodoto, de vita Homeri.

ad Cives Cumanos.

HOſpitium præbete viro profugoque vagoque,
Urbem qui celſam Cumen, Eriopida prolem,
Radicem incolitis Sardenes alticomantis.
Divini potatis aquam qui fluminis Hermi,
Vorticibus torti, pater eſt cui Jupiter ipſe.

Rediturus Cumam.

VOs me hominum rapide plantæ portetis in urbem,
Quorum animus promptus, pollent qui mente ſagaci.

Εἰς Μίδωνα.

Χαλκῆ παρθένος εἰμὶ, Μίδος δ' ἐπὶ σήματι κεῖμαι,
Εἰς τ' ἂν ὕδωρ τε ῥέῃ, καὶ δένδρεα μακρὰ τεθηλοῖ,
Ἠέλιός τ' ἀνιὼν λάμπῃ, λαμπρά τε σελήνη,
Καὶ ποταμοὶ ῥέωσιν, ἀνακλύζῃ δὲ θάλασσα,
Αὐτοῦ τῇδε μένουσα πολυκλαύτῳ ἐπὶ τύμβῳ,
Ἀγγελέω παριοῦσι Μίδης ὅτι τῇδε τέθαπται.

Ὀλοφύρεται τὴν τυφλότητα αὐτοῦ πρὸς τοὺς Κυμαίους.

Οἴην μ' αἶσαν δῶκε πατὴρ Ζεὺς κύρμα γενέσθαι,
Νήπιον αἰδοίοις ἐπὶ γούνασι μητρὸς ἀπείλων,
Ἤν ποτ' ἐπύργωσαν βουλῇ Διὸς αἰγιόχοιο,
Λαοὶ Φρίκωνος, μάργων ἐπιβήτορες ἵππων·
Ὁπλότεροι μαλεροῖο πυρὸς κρίνοντες Ἄρηα
Αἰολίδα Σμύρνην ἁλιγείτονα ποντιάνακτον,
Ἥντε δὶ ἀγλαὸν εἶσιν ὕδωρ ἱεροῖο Μέλητος,
Ἔνθεν ἀπορνύμενοι κῦραι Διὸς, ἀγλαὰ τέκνα,
Ἡθελέτην κλῆσαι δῖαν χθόνα καὶ πόλιν ἀνδρῶν.
Οἱ δ' ἀπαμηνάσθην ἱερὴν ὁπὰ, φημὶ ἀοιδήν.
Ἀφραδίῃσι τῶν μέν τε παιδῶν τις φράσεται αὐδῆς,
Ὅσφιν ὀνείδεσιν ἐμὸν διεμήσατο πότμον.
Κῆρα δ' ἐγὼ τοί μοι θεὸς ὤπασε γεινομένῳ περ,
Τλήσομαι ἀκράαντον φέρων πεπλησὸν θυμῷ.
Οὐδέ τί μοι φίλα γυῖα μένειν ἱεραῖς ἐν ἀγυιαῖς
Κύμης ὁρμαίνουσι, μέγας δέ με θυμὸς ἐπείγει
Δῆμον ἐς ἀλλοδαπὸν ἰέναι ὀλίγον περ ἐόντα.

Ἀρχὴ Ἰλιάδος τῆς ἐλάττονος.

Ἴλιον ἀείδω καὶ Δαρδανίην εὐπωλον,
Ἧς πέρι πολλὰ πάθον Δαναοὶ, θεράποντες Ἄρηος.

Τῷ Θεσσαλῷ.

Θεσσαλὸς θνητοῖσιν αὐτοῖσιν πολέων περ,
Οὐδὲν ἀφρασσότερον πέλεται νόον ἀνθρώποισιν.

Ποσα-

In Midam.

ÆNea ſum virgo, Midæ quæ incumbo ſepulchro.
Dum fluit unda levis, ſublimis naſcitur arbor.
Dum ſol exoriens & ſplendida Luna relucet,
Dum fluvii labuntur, inundat littore fluctus.
Hic conſtanter ago, lacrymaſque in marmore tincto
Fixa, Midam moneo tumulatum hic care viator.

Deplorat ſuam cæcitatem adverſus Cumanos.

HEi mihi quam fatum dat Jupiter almus iniquum.
Infanti mihi lac venerandæ ex ubere matris
Præbuit, Æolicæ Smyrnæ, quam Martia quondam
Gens Phriconitis, certamine fortis equeſtri,
Condidit ad pelagus, præterlabente Melete.
Docta Jovis proles mecum hinc digreſſa volebat
Carminibus celebrare urbem quam nomine dicunt
Cumam, quoſque viros intra ſua mœnia claudit.
Illi audire ſacræ ſpreverunt carmina vocis.
Sed quicunque mihi cladem exitiumque paravit,
Non impune feret læva quod mente volutat:
At mihi quam dederint naſcenti numina Sortem,
Ægro animo quamvis, certum eſt perferre patique,
Sed jam per ſacræ veſtigia ponere Cumæ
Compita non ſuadet mihi mens, potiuſque remota
Inque peregrina ſedem mihi quærere terra.

Exordium parvæ Iliados.

TRojam & Dardaniam canto, quæ mater equorum,
Quæ Danais Mavorte ſatis mala plurima vexit.

Theſtoridæ.

THeſtoride, ex multis, mortalibus abdita quæ ſunt,
Mens habet in primis cœcos humana proceſſus.

Ποσειδῶνι.

Κλῦθι Ποσειδάων μεγαλοσθενὲς ἐννοσίγαιε,
Εὐρυχόρε μελέων ἠδὴ ξανθῆ Ἑλικῶνος.
Δὸς δ' ἄρον καλὸν καὶ ἀπήμονα νόστον ἰδέσθαι
Ναύτῃσι, οἳ νηὸς πομποὶ ἠδ' ἀρχοὶ ἔασι.
Δὸς δ' ἐς ὑπώρειαν ὑλικρήμνοιο Μίμαντος,
Αἰδοίῳ μ' ἐλθόντα βροτῶν ὁσίων γε κυρῆσαι.
Φῶτά τε πσαίμλω ὃς ἐμὸν νόον ἠπεροπεύσας,
Ὠδύσατο Ζηνὸς ξενίου ξενίῃ τε τραπέζῃ.

Εἰς πόλιν Ἐρυθραῖαν.

Πότνια γῆ, παύδωρε, δότειρα μελίφρονος ὄλβου,
Ὡς ἄρα δὴ τοῖς μὲν φώτων ἄνοχθος ἐτύχθης,
Τοῖσι δὲ δύσβωλος καὶ τρηχεῖ οἷς ἐχολώθης.

Πρὸς Ναύτας.

Ναῦται ποντοπόροι συνερῇ ἁλίγκιοι ἄτῃ,
Πτωχάσιν αἰδήμῃσι βίον δύσζηλον ἔχοντες,
Αἰδεῖσθε ξενίοιο Διὸς σέβας ὑψιμέδοντος.
Δεινὴ γὰρ μέτοπις ξενίη Διός, ὅς κ' ἀλίτηται.

Πάκη.

Ἄλλη τίς σε πάκη ἀμείνονα καρπὸν ἴησιν
Ἴδῃς ἐν κορυφῇσι πολυπτύχε ἰωμοίοσης,
Ἔνθα σίδηρος Ἄρης ἐπιχθονίοισι βροτοῖσιν
Ἔσσεται ὅτ' ἂν μιν Κεβριλίοι ἄνδρες ἔχωσι.

Εἰς Γλαῦκον τὸν ἀπόλον.

Γλαῦκε πέπων ἐπιὼν τὸ ἔπος τὸ σοὶ φρεσὶ θήσω.
Πρῶτον μὲν κυσὶ δεῖπνον ἐπ' αὐλείῃσι θύρῃσι
Δῶναι. ὣς γὰρ ἄμεινον. ὁ γὰρ καὶ πρῶτον ἀκούει
Ἀνδρὸς ἐπερχομένου, καὶ ἐς ἔρκεα θηρὸς ἰόντος.

Πρὸς

Neptuno.

AUdi qui Pelagus valido Neptune tridenti
Imperioque regis, ſpatioſaque culta Heliconis:
Da precor his nautis reditum ventoſque ſecundos,
Qui mihi ſunt comites placidi, naviſque magiſtri.
At mihi da miſero ſacram contingere terram,
Aerius qua parte Mimas ad ſidera ſurgit.
Inde hominis juſti me fac ſuccedere tectis,
Ulciſcique virum qui me improbitate fefellit,
Læſit & hoſpitii ſacra jura Jovemque benignum.

Ad Erythræam.

O Sacra multorum largitrix terra bonorum,
Quam tu plana aliis & parte æqualis ab omni,
Aſpera contra aliis, in quos converteris iram.

Ad Nautas.

INfidi nautæ, gens diris triſtior ipſis,
Sæva quibus veluti mergis dant æquora victum,
Si vobis nulla eſt hominum reverentia cordi,
At ſperate Jovem ſumino qui regnat Olympo.
Triſtis enim vultus Jovis eſt, pœnæque paratæ,
His quibus hoſpitii non eſt pia teſſera curæ.

Pinus.

FUnduntur fructus alia magis arbore dulces,
Quam fovet umbroſis felix in collibus Ida.
Hinc ferrum veniet Martis validæque ſecures
His ubi conſiſtet campis Cebrenia pubes,

Ad Glaucum caprarium.

GLauce, precor, paucis me audi, pareque monenti.
Præ foribus ſtabuli canibus ſua fercula primum
Fac tradas: nam ſic melius, cuſtodibus illis,
Nec fera, nec fures venient ad ſepta doloſi.

Ad

Πρὸς τὴν ἱέρειαν ἐν Σάμῳ.

Κλῦθί μοι ἀχομένῳ κεροτρόφε, δὸς δὲ γυναῖκα
Τὴνδε νέων μενὸ αὐηνασθαι φιλότητα καὶ ὤλην,
Ἢ δ' ἐπιτερπέσθω πολιοκροπάφοισι γέρουσιν,
Ὧν ὥρη μενὸ ἀπαμβλύνεται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ.

Εἰς οἶκον τῶν Φρατόρων.

Ἀνδρὸς μὲν στέφανος, παῖδες· πύργοι δὲ πόλης,
Ἵπποι δ' ἐν πεδίῳ κόσμος· νῆες δὲ θαλάσσης·
Χρήματα δ' αὔξει οἶκον. ἀτὰρ γεραροὶ βασιλῆες
Ἥμενοι ἐν ἀγορῇ, κόσμος τ' ἄμοιτον ὁρᾶσθαι·
Αἰδομένῳ δὲ πυρὸς γεραρώτερος οἶκος ἰδέσθαι.

Οἱ Κάμινοι.

Εἰ μὲν δώσετε μισθὸν, ἀείσω, ὦ κεραμῆες.
Δῶρ' ἄγ' Ἀθηναίη, καὶ ὑπείρεχε χεῖρα καμίνῳ,
Εὖ δὲ μελανθήτω κότυλοι, καὶ πάντα μάλ' ἁρμά·
Φρυχθωμάι τε καλῶς καὶ ἁμῆς ὦπον ἀρέσθαι,
Πολλὰ μὲν ἐν ἀγορῇ πωλάμενα, πολλὰ δ' ἀγυιαῖς,
Πολλὰ δὲ κερδῶσαι ἡμῖν δὲ δὴ ὡς σφι νοῆσαι·
Ἦν δ' ἐπ' ἀναιδείῃσι τρεφθέντες ἀλόχῳ ἄρησθε,
Συγκαλέω δ' ἥπειτα καμίνῳ δηλητῆρας.
Σώτειρ' ὁμῶς Μάραγόντε καὶ Ἄσβετον, ἠδέ γ' Ἄβαντα,
Ὠμόδαμόν θ' ὃς τῆδε τέχνῃ κακὰ πολλὰ πορίζει.
Παῖδε πυραίθουσαν καὶ δώματα, σωὶ δὲ κάμινος
Πᾶσα κυκηθείη, κεραμέων μέγα κωκυσαύτων.
Ὡς γνάθος ἵππειη βρύκει, βρύκοι δὲ κάμινος,
Παντ' ἔνθοσθ' αὐτῆς κεραμήϊα λεπτὰ ποιῦσα.
Δῶρο καὶ Ἡλίε θυγάτηρ πολυφάρμακε Κίρκη,
Ἄγεια φάρμακα βάλε, κάκα δ' αὐτάς τε καὶ ἔργα.
Δῶρο δὲ καὶ Χείρων ἀγέτω πολέας Κενταύρους,
Οἵθ' Ἡρακλείης χεῖρας φύγον, οἵ τ' ἀπόλοντο.
Τύπτοιεν πάδε ἔργα κακῶς, τύπτοι δὲ κάμινον.
Αὐτοὶ δ' οἰμώζοντες ὀρώρατο ἔργα πονηρά.
Γηθήσω δ' ὁρόων αὐτῶν κακοδαίμονα τέχνην.

Οἱ

Adverſus antiſtitam Samiam.

DIve preces audito meas, mulierque ſac iſta,
Averſata torum juvenili ætate vigentem,
Canorum veterumque ſenum capiatur amore,
Eſt ætas effœta quibus, ſed prompta voluntas.

In Palatium curialium.

UT patris nati, ſic turres ſunt decus urbis:
Sic & equi campum decorant: ſic æquora naves,
Sic & opes ornant ædes: præſentia regum
Auguſto in ſolio decorat fora lata ſedentum:
At lucente domus multo eſt auguſtior igne.

Fornax.

SI mihi mercedem dabitis figuli, iſta canemus.
Huc ades, o Pallas, dextraque foveto caminum,
Pulchre ut dureſcant calices, & mollia cuncta,
Siccenturque probe, & figulis lucra magna reportent,
Vendita perque forum multa, & per compita multa.
Sic illis quæſtus creſcat, prudentia nobis;
At ſi depoſito juvat irridere pudore,
Huc precor ut peſtes veniant quæcunque per orbem
Graſſantur, fundant & in hunc mala cuncta caminum,
Irruat huc Smaragus, gravis Asbetus, atque Sabactes:
Contere tu Pallas flammamque & vaſa camini.
Ille licet rapido multum nunc ferveat æſtu,
Inſuper Omodamus ſervatque & damna det arti.
Omnia miſceto, fornacem, vaſa, domumque,
Ut fragor immenſus fiat, figulique tremiſcant:
Non ſecus ac malæ crepitu clauduntur equinæ,
Sic ſubita fornax crepitetque cadatque ruina,
Inque lutum redeant calices & vaſa minuta.
Huc ducat longo Centauros agmine Chiron:
Quique manu Herculea cecidere ſuperque fuerunt,
Illi contundant opus omne, ipſumque caminum
In nihilum penitus redigant, figuli iſta videntes
Plorent, & lacrymis ſpectent ingentia damna.
Improbitatis ego ſpectabo hæc præmia lætus.

De-

Ὃς δέ χ' ὑπερκύψας περὶ ταῦτα, παῦ τὸ πρόσωπον
Φλεχθείη, ὡς πάντες ἐπίσαντ' ἄσιμα ῥέζειν.

Εἰρεσιώνη.

Δῶμα προσερραπτόμεσθ' ἀνδρὸς μέγα δυναμένοιο.
Ὃς μέγα μὲν δώσαται, μέγα δὲ βρέμει ὄλβιος ἀεί.
Αὐτὰρ ἀνακλίνεσθε θύραι· πλῆτο γὰρ ἔσται
Πολλός, σὺν πλούτῳ δὲ καὶ ἀφροσύνη τεθαλυῖα,
Εἰρήνη τ' ἀγαθή. ὅσα δ' ἄγγεα, μεσὰ μὲν ἔπη,
Κυρβάιν δ' αἰεὶ κατὰ καρδόπῳ ἕρποι μάζα.
Τῷ παιδὸς δὲ γυνὴ κατὰ διφράδα βήσεται ὑμμιν,
Ἡμίονοι δ' ἄξουσι κρατάποδες ἐς τόδε δῶμα.
Αὐτὴ δ' ὑφαίνοι ἰσόν ἐπ' ἠλέκτρῳ βεβαυῖα
Νῆμά σοι νῆμα ἐλαύσιος, ὥστε χελιδών.
Ἔσηκ' ἐὺ προθύροισι. καὶ ἢ μέν κε δώσεις, ἢ δὲ μή,
Οὐχ ἑσήξομεν. ἢ γὰρ σωροικόσοντες ἐνθάδ' ἤλθομεν.

Τοῖς Ἁλιεῦσι.

Τοίων γὰρ πατέρων ἐξ αἵματος ἐκγεγάατε,
Οὔτε βαθυκλήρων, ὅτ' ἄπεπτα μῆλα νεμόντων.

Τέλος τῶν σωζομένων Ὁμήρου ποιημάτων.

ΟΔΥΣ-

Denique qui pronus fornacem reſpicit, illi
Flamma vorax faciem rapiat, penituſque perurat.
Sic ſcelus agnoſcent omnes atque inde cavebunt.

Eireſione ſeu Ramus.

VEnimus ad magnas ædes civemque potentem,
Cujus divitiis reſonat domus atque redundat.
Vos aditum præbete fores, feliciter intrent
Divitiæ, & requies hilaris, Chariteſque ſequantur:
Vaſa opibus tumeant, nihil hic videatur inane:
Sintque laboratę Cereris repleta caniſtra.
Excelſo curru nurus hic portetur & ipſam
Veloci curſu revehant ad limina muli.
Hæc premat electrum pedibus, telaſque laboret.
Aſt ego vos repetam, repetam (mihi crede) quotannis;
Non ſecus atque redit ſub tectum garrula Progne.
Aſſumus in porta: ſeu munera ferre placebit,
Seu nihil: eſt tamen hinc abeundi certa voluntas.
Non etenim hic habitare diu nec adeſſe paramus.

Piſcatoribus.

HI vos, o pueri, tales genuere parentes,
Nec latis fundis, gregibus neque mille potentes.

Finis poematum Homeri quæ exſtant.

INDEX

In Homeri Odyſſeam.

A

Achillis anima Uliſſi loquitur λ 472. exequiæ ω 57.
Achivi convocati a Telemacho β 7.
Achivorum diſſidium γ 133.
Æolia regio κ 1.
Æolus Ulyſſi dat utrem ventorum κ 19. quo ſoluto venti emittuntur a ſociis per imprudentiam 46. reverſum Ulyſſem indignabundus expellit 72.
Agamemnonis exitum narrat Neſtor γ 264. ejus interitus 303. δ 533. ejus umbra ſuum exitum refert λ 403. anima Amphimedonti loquitur ω 105.
Agelaus procos hortatur ut nuptias maturent υ 322. jubet ne Mentor Ulyſſem juvet χ 213.
Ajacis Oilei exitus δ 509.
Alcinoi regis domus deſcribitur η 85. ejus hortus 112. Phæaces de hoſpite Ulyſſe alloquitur 186. optat Ulyſſem filiæ maritum 311. promittit Ulyſſi auxilium 317. Phæaces hortatur ut Ulyſſem juvent θ 25 parat convivium 381. hortatur Phęaces ad certamen 97. Ulyſſi ab Euryalo laceſſito loquitur 235. Phæaces monet ut Ulyſſi dent xenia 386. quærit omnes Ulyſſis conditiones & fortunas 450. Ulyſſem abiturum & Phæaces alloquitur υ 4.
Amor patriæ ι 35.
Amphimedontis anima Atridę interitum procorum narrat ω 120.
Amphinomus procos a Thelemachi nece dehortatur π 406.
Anticleæ matris Ulyſſis umbra λ 84. eum alloquitur 153. 215.
Antilochus a Memnone occiſus δ 187.
Antinous Telemacho reſpondet α 383. β 84. Telemachum alloquitur β 303. procos alloquitur δ 773. π 364. ſuccenſet Eumæo propter mendicum Ulyſſem 374 mendico reſpondet 445. eumque ſcabello petit 467. Ulyſſem arcum experiri petentem increpat φ 287.
Antiphates rex Leſtrygonum κ 114.
Antrum Polyphemi ι 182.
Arcus Ulyſſis φ 12. 90.
Arete uxor Alcinoi η 54. Phæaces alloquitur κ 335.
Argelaus procos hortatur χ 132.
Artacia fons κ 107.
Atridis anima Achilli loquitur de ejus funere ω 35.
Augurium aquilæ ο 160. 524.
Autolycus Ulyſſis avus τ 394.

B

Bovis mactatio γ 439.

C

Callio ad naufragi Ulyſſis preces refluxum ſiſtit ε 439.
Calypſus ſpecus ε 63. ea alloquitur Mercurium 87. indignatur in deos 116. cum Ulyſſe loquitur 160. eique jurat nullum illatura damnum 180. prandent apud illam Mercurius & Ulyſſes 195. ſpondet Ulyſſi immortalitatem 208.
Campus Elyſius δ 563.
Caſſandræ cædes λ 420.
Charybdis μ 101.
Cicones ι 39.
Circe in porcos vertit Ulyſſis ſocios κ 235. Ulyſſem alloquitur 378. ejus ſocios reſtituit priſtinæ for-

mæ 390. prædicit Ulyſſi iter ad inferos 488. & futura pericula λ 22.
Circus accipitis genus ν 87.
Clytemneſtræ ſævitia λ 420.
Creta inſula τ 173.
Cyanea ſaxa μ 59.
Cyclopes deorum contemptores ι 273.
Cyclopum inſula fertilis ι 108.

D

DAnaorum animæ ω 16.
Demodocus cantor Θ 62. ν 28. Ulyſſi fletum movet Θ 86. canit fabulam de Veneris & Martis amplexu 267. equum Trojanum cantat 499.
Dolius Penelopes ſervus δ 736. ω 386.

E

ECheti Rex σ 84.
Edothea Protei filia Menelao erranti dat conſilium δ 372. de Patre capiendo 383. doli in patrem 434.
Elpenoris caſus κ 557. umbra Ulyſſi apparet λ 51. tumulatur μ 10.
Enipeus fluvius λ 237.
Eumæus nobilis ſubulcus ξ 3. ejus domus, ad quam divertit Ulyſſes 6. quem humaniter excipit 44. & eum non cognoſcens periiſſe conqueritur 64. Eumæo reditus Ulyſſis non perſuadetur 360. reſpondet Ulyſſi 401. hoſpiti ſacrificaturus ſuem mactat 418. ei chlænam pollicetur 510. parat ſtratum Ulyſſi 518. Eumæi & Ulyſſis colloquium ο 305. fatum ſuum narrat 388. Telemachum reducem excipit π 15. Ei nunciat procos ab inſidiis rediiſſe 465. inſolenti Antinoo obloquitur ρ 380.
Eupithes cum Achivis conſpirat in Ulyſſis mortem ω 425. a Laerte occiſus 520.
Euryalus-Ulyſſi indignatur Θ 158. illum enſe donat 403.
Euryclea accerſitur ut Ulyſſem lavet τ 355. illum agnoſcit 386. nunciat Penelopę Ulyſſem rediiſſe ψ 5. Penelopæ loquitur 25. 37.
Eurydice Neſtoris uxor γ 452.
Eurylochus dux ſociorum Ulyſſis ad ædes Circes properat κ 210. obloquitur Ulyſſi 428. indignanter Ulyſſi reſpondet μ 278. ſuaſu Eurylochi præceptum Ulyſſis de non tangendis gregibus Solis violatur 340.
Eurymachus Telemacho reſpondet α 400. Halitherſis vaticinium elevat β 178. ejus oratio ſubdola τ 434. Penelope indignanti ob cæſum hoſpitem reſpondet σ 243. Ulyſſem laceſſit 349. & ſcabello petit 393. arcui impar dolet φ 249. ſupplex Ulyſſi, imputat Antinoo omnia χ 45. procos hortatur ad defenſionem 80. occiditur 82.
Eurymeduſa nutrix Nauſicaæ ν 8.
Eurynome Penelopæ miniſtra σ 168

H

HAlitherſes procis periculum inminere indicat β 157. diſſuadet Ulyſſis cædem ω 453.
Helenæ ornatus δ 120. cum Menelao de advenis fabulatur 136. de Ulyſſe & Ilii excidio narrat 240. equo Trojano incluſos nominatim vocavit 279. Telemachum xeniis donat ο 125.
Hercules λ 600. Ulyſſem alloquitur 615. proditor hoſpitii φ 23.
Heros Ægyptius β 15.
Hoſpitem invitum detinere inhumanum eſt ο 73.

I

IAſon a Jove fulmine percuſſus ι 125.

Infernorum locus λ 22.
Injuſte in malis dii accuſantur α 32.
Iphitus Eurytides φ 15.
Irus Ulyſſem jurgiis inceſſit σ 10. & in certamen provocat 25.
Ithacæ inſulæ qualitas δ 605. ν 238.
Ithacenſium conſpiratio in Ulyſſem ω 425. pugna 512.
Jupiter in deorum conſilio verba facit α 32. hoſpitalis ι 269. dat cælo ſignum Ulyſſi procorum cædem meditanti υ 103.
Jurare Stygiam paludem graviſſimum diis juramentum ε 185.

L

Laerceus aurarius faber γ 425.
Lampus & Phaethon equi Auroræ Ψ 245.
Laodamas provocat Ulyſſem ad certamen Θ 145.
Leocritus Mentori pro Telem. loquenti reſpondet β 242.
Liodes arcum tendere nequit φ 144. ſupplex orat Ulyſſem χ 310. occiditur 328.
Loti herbæ miranda vis ι 91.

M

Malorum ſibi homo cauſa α 7.
Medom Penelope nunciat Telemachum navigaſſe δ 697. procos hortatur ad cœnam π 173.
Melanthius Ulyſſem increpat ρ 215. & calce ferit 233. inſolenter Ulyſſi loquitur υ 177. armis procos inſtruit χ 142. vincitur a ſubulcis 188. trucidatur 474.
Melantho laceſſit Ulyſſem σ 325. ei minatur verbera niſi exeat domo τ 65.
Mendico pudor inutilis ρ 352.
Menelaus Telemachum & Piſiſtratum hoſpitio ſuſcipi jubet δ 30. his labores ſuos narrat 78. dolet Ulyſſem abſentem 168. quærit ex Telem. cauſam itineris 321. ejus navigatio 350.
Mentor Ulyſſis ſocius β 225. Telemachum tueri ſtudet 229.
Mercurius mittitur ad Calypſo ε 29. ejus deſcriptio 47. & nuncium 97. ei ultimo libari conſuetum η 137. Ulyſſi remedium indicat contra Circes pharmaca κ 286. procorum animas ad inferos deducit ω 1.
Minerva pro Ulyſſe Jovem orat α 45. ejus reſponſum 63. ſimilis Mentę regi a Telemacho hoſpitio excipitur 105. cum Telemacho colloquitur 158. eum jubet inveſtigare patrem 271. iter properare hortatur β 267. ejus ſollicitudo pro Telem. 405. Telemacho loquitur γ 14. Neſtorem alloquitur 330. diſparet 371. ſub Iphithimæ perſona ſolatur Penelopen δ 795. in concilio deorum pro Ulyſſe intercedit ε 5. Nauſicaam alloquitur ζ 25. formam mentita Neenidis Ulyſſi ſit obviam η 18. Ulyſſi apparet in Ithaca ν 220. eum diſſimulationis increpat 291. ac docet de procis occidendis 392. mutat ejus habitum 429. ad Telemachum proficiſcitur 439 eum hortatur ut Ithacam redeat ο 10. Ulyſſem monet ut filio ſe prodat 167. eundem animat in procorum cædem υ 44. procos dementes reddit 345. Mentori aſſimilata Ulyſſi aſtat χ 205. a Jove eventum ſeditionis Ithacenſium ſciſcitatur ω 472. dirimit bellum 528.
Minos λ 567.
Moly herba κ 302.

N

Nauſicaa Alcinoum Patrem alloquitur ξ 57. & miniſtræ ſimul lavantur 91. comparatur Dionę 102. ejus puellæ terrentur viſo nudo Ulyſſe 137. reſpondet Ulyſſi 186. illi ſecuturo patris domum deſcribit 255.

Neptunus Ulyſſi infenſus α 18. cum tempeſtate quatit ε 291. in Ulyſſem ſævit 365. indignatur Ulyſſem reſtitutum eſſe patriæ ν 126.
Neſtor benevolus erga hoſpites γ 68. Telemacho reſpondet 102. 215. 375. ejus filii Minervæ ſacrum apparant 418.
Nulli ſuus unquam notus eſt pater α 215.

O

Oreſtes patrem ulciſcitur γ 306.
Orion a Diana peremptus ε 122. 571.

P

Pandari filiæ υ 66.
Penelope dolis procos ludit β 90. Medoni loquitur de procis δ 680. dolet clam ſe profectum eſſe filium 703. ei nunciatur Telemachum rediiſſe π 333. Telemachum alloquitur ϑ 101. medicum Ulyſſem accerſi jubet 508. ad procos itura σ 162. increpat Telemachum ob verberatum hoſpitem 214. cum Ulyſſe ignoto colloquitur τ 104. illi narrat ut procos fefellerit 135. quærit ex hoſpite genus 162. narrat Ulyſſi ſomnium 535. Dianam precatur υ 61. procis certamen proponit φ 4. depromit Ulyſſis arma certamini procorum 67. Antinoum objurgat increpantem Ulyſſem 311. Ulyſſem rediiſſe non credit ψ 10. nutricem alloquitur 31. 57. ſubdubitans accedit Ulyſſem 85. illum agnoſcit 209.
Perpauci filii patribus ſimiles β 276.
Phæacenſium origo ζ 4. certamen, curſus, &c. ϑ 120. luſus pilæ 372. ſaltatio 378. naves ſenſiles 559. navis in ſaxum convertitur ν 161.
Pharmacum Helenæ, diſcutiens triſtitiam δ 220.
Phemius canit reditum Achivorum α 325. reprehenſus a Penelope 337. canit procis ρ 163. Ulyſſi ſupplicat χ 344. & Medon a Telem. ſervantur 367.
Phylœtius heri Ulyſſis dolet infortunium υ 200. ei mandatur januæ cuſtodia φ 236.
Phorcynis portus ν 96.
Phrontis naucleri obitus ν 278.
Piræus Theoclymenum hoſpitatur ο 539. Telemacho reduci loquitur ρ 74.
Piſenor præco β 38.
Piſiſtratus humanus erga peregrinos γ 36.
Polyphemus Neptuni filius α 70. ejus antrum 182. advenas interrogat 251. duos ſocios Ulyſſis devorat 288. oculus illi eruitur ab Ulyſſe 380. Cyclopes advocat 438. arietem alloquitur 446. imprecatur Ulyſſi 528.
Proci epulantur α 144. Telemachum navigaturum cavillantur β 325. de Telemacho colloquuntur δ 630 ac de eo occidendo conſultant 670. parant navem ad inſidias ei ſtruendas 778. enavigant 842. ab inſidiis redeunt π 351. Ulyſſi & Iro certaminis præmium conſtituunt σ 44. mirantur Penelopæ pulchritudinem 211. ei dona afferunt 283. illorum ultimo adventui inſtruitur domus υ 148. ſiniſtro omine a Telemachi cæde deterrentur 241. dira portenta in procos 350. viribus impares arcui tendendo φ 185. procorum cædes χ 8. ultimum certamen 255. ſimulantur in ædibus nuptiæ propter tumultum ψ 142.
Proteus captus a Menelao δ 450. diſparet 570.

S

Scylla μ 73. ſex Ulyſſis ſocios devorat 246.

Sisyphus λ 592.
Solis grex ab Ulyssis sociis violatur μ 353.
Somni portæ τ 562.

T

Tantalus λ 581.
Telemachus in loquendo verecundus α 305. matrem reprehendit 345. Eurymacho loquitur 412. Achivos convocat β 7. quibus suam fortunam exponit 40. Antinoo respondet 130. procis loquitur 208. Minervam precatur 260. Antinoo respondet 209. minatur procis 316. Eurycleam alloquitur 348. & solatur 372. socios alloquitur 409. navigat Pylum 422. Minervam alloquitur γ 20. respondet Nestori eumque interrogat 78. 206. proficiscitur ad Menelaum 431. Spartam venit δ 1. Pisistratum ibi alloquitur 70. Menelao loquitur 290. 793. patriam repetiturus Pisistrato loquitur ο 45. & Menelao 64. 86. a quo proficiscitur 182. socios ad iter hortatur 218. Theoclymenum in navem suscipit 280. Ithacam redit 496. ad Eumæum divertit 550. de hospite quærit & patrem non agnoscit π 68. cui ignoto loquitur 112. Eumæum mittit ad matrem & Laertem 130. patrem alloquitur 222. eique recenset numerum procorum 247. profecturus patrem relinquit ρ 5. redux excipitur a suis 36. matri narrat expeditionis capita 97. domus illi instar ardentis flammæ apparet τ 35. monet Eurycleam ne hospitem negligat υ 129. procis dicit ne hospitem infestent 262. Ctesippum ob insolentiam minitantibus objurgat 304. experitur vires suas cum Ulyssis φ 117. matri procos objurganti loquitur 344. Amphinomum interficit χ 95.

Telemus Cyclopum vates ι 508.
Tempestas ob Solis gregem violatum μ 406.
Theoclymenus vates ad Telemachi navem confugit ο 224. ejus genus 226. petit opem 271. interpretatur augurium 530. varicinatur Penelope de Ulysse ρ 151. instante procorum cæde exit ædibus Ulyssis υ 371.
Thrinacria insula Solis μ 262.
Tiresiæ umbra Ulyssi omnem itineris successum prædicit λ 98.
Tityrus λ 575.
Tyro Crethei uxor λ 234.

V

Venter multorum malorum causa. ρ 286.
Viaticum paratur navigaturo Telemacho β 353.
Vinum Maronem memorabile ι 208.
Ulysses in equo Trojano δ 270. parat navem apud Calypsum ε 233. excutitur rate vi tempestatis 313. naufragus a Leucothea servatur 338. ad Phæacenses defertur 390. exponitur terræ 458. Nausicaam supplex alloquitur ζ 148. a Minerva in ædes Alcinoi perducitur η 37. Areten supplex orat 142. clementer ab Alcinoo excipitur 167. interrogatus Aretæ suos labores exponit 207. suos casus narrat 240. importuno Eurydalo succenset θ 165. disco omnes superat 186. ejus peritia 211. illi feruntur xenia a Phæacensibus 417. Nausicaæ gratias agit 463. labores suos Alcinoo narrat ι 1. infelix prælium cum Ciconibus 47. defertur ad Lotophagos 84. ingreditur antrum Polyphemi 218. eique respondet 259. consilium capit 315. Polyphemo vinum offert 345. & oculum eruit 380. ejus astutia 405. Polyphemo insultat 475. ab Æolo expulsus κ 72. venit Lestrigo-

xum Martis in dilectam Cypron ſe tranſtuliſſe memoratur his verſibus;

Η' δ' ἄρα Κύπρον ἵκανε φιλομμειδὴς Ἀφροδίτη
Ες Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυήεις·
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν, & χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεὲς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐόντας.

Contra ante Anchiſæ complexum in Hymno, vide quam ſimiliter itidem *ipſa Paphum ſublimis abit*:

Ες Κύπρον δ' ἐλθοῦσα, θυώδεα νηὸν ἔδυνεν
Ες Πάφον· ἔνθα δέ οἱ τέμενος βωμός τε θυώδης
Ἔνθ' ἦγ' εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινὰς.
Ἔνθα δέ μιν Χάριτες λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ
Ἀμβρότῳ, οἷα θεὰς ἐπενήνοθεν αἰὲν ἐούσας.

Iſtud jam neſcio an etiam argumentum dici mereatur, quod ajo: quia Virgilius ſtudioſe in Æneide Homerum alias imitetur, in iſtoque Hymno idem feciſſe videatur; Virgilium hunc Hymnum tanquam Homericum legiſſe. oſtendam tamen quomodo id faciat. Dixi ſupra eum I. Æneidos, ubi Venus & Veneris Filius colloquuntur, ante oculos habuiſſe hunc Hymnum, & alium ex Odyſſ. ζ. locum, ubi Ulyſſes Nauſicaam alloquitur; hic allatis Virgilii verſibus ſubjiciam Homericos:

Æneæ: *Cui mater media ſeſe tulit obvia ſylva*
Virginis os habitumque gerens. verſ. 318. I. Æn.

Anchiſæ: Στὴ δ' ὡΐξᾶ προπάροιθε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
Παρθένῳ ἀδμήτῃ μέγεθος & εἶδος ὁμοίη. Hym. verſ. 81.

Æneas: *O quam te memorem virgo? namque haud tibi vultus*
Mortalis, nec vox hominem ſonat: o Dea certe,
An Phœbi ſoror, an Nympharum ſanguinis una?
Sis felix. verſ. 334.

Anchiſes: Χαῖρ' ἄνακτ', ἦτοι μακάρων γε δώσεαι· ἀλλὰ σὺ ἴκω
Ἀρτεμίς ἢ, & paucis interjectis:
Ἢ τις Νυμφάων. Hym. verſ. 393.
Ita etiam in Odyſſ. ζ. 150.

Ulyſſes: Γουνοῦμαί σ' ἄνακτα· θεὸς νύμφη ἢ βροτός ἐσσι.
Εἰ μὲν δὴ θεός ἐσσι τοὶ οὐρανὸν εὐρὺν ἔχουσιν
Ἀρτέμιδί σε ἔγωγε ---- εἰσάκω.

Æneas: ---- *noſtrumque leves quæcumque laborem,*
Et quo ſub cælo tandem, quibus orbis in oris
Jactemur doceas: ignari hominumque locorumque
Erramus, vento huc vaſtis & fluctibus acti. 337.

Ulysses: Α᾽λ᾽ ἄνοσ᾽ ἐλέαιρε· σὲ γὰρ κακὰ πολλὰ μογήσας
Ἐς πρώτιον ἰκόμην. & paulo ante:
Τέρμαθ᾽ μ᾽ αἰὲν κῦμα φόρει κραπνιά τε θύελλα. ib. 175.

Æneas: *Multa tibi ante aras noſtra cadet hoſtia dextra.* 138.

Anchiſes: Βωμὸν ποιήσω, ῥέξω δέ τοι ἱερὰ καλά. Hym. 101.

ad Æneam: *Tum Venus: Haud equidem tali me dignor honore.* 339.

ad Anchiſ. Τὸν δ᾽ ἠμείβετ᾽ ἔπειτα Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη.
Οὔ τίς τοι θεός ἐσσι. τί μ᾽ ἀθανάτῃσιν ἐΐσκεις; Hym. 107.

Venus: *Quiſquis es, haud (credo) inviſus cœleſtibus auras*
Vitales carpis, Tyriam qui adveneris urbem. 392.

Nauſicaa: Οὐ πάντων ἀέκητι θεῶν οἳ Ὄλυμπον ἔχουσι,
Φαίηκας δ᾽ ὀΐω ἐπιμίσγεται. θ. 239.

Venus: I. Æneid. 406. ----- *roſea cervice refulſit.*
Ὡς δ᾽ εἶδεν δειρήν τε καὶ ---- Hym. 181.
Et vera inceſſu patuit dea. Ille ubi matrem
Agnovit, tali fugientem eſt voce ſecutus:

Ænæas. *Quid natum totiens crudelis tu quoque falſis*
Ludis imaginibus? 409.

Anchiſes: Καί μιν λιστόμβρῳ ἔπεσα πτερόεντα προσηύδα,
Αὐτίκα σ᾽ ὡς παπτῶτα θεὰ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν
Ἔγνων ὡς θεὸς ἦσθα. σὺ δ᾽ ἠμείροντά ἔειπες.

Sed hæc ſorte caſu quis ita cecidiſſe exiſtimabit, quemadmodum contingere poteſt, duos homines diverſis parentibus natos inter ſe prorſus eſſe ſimiles

---- vocemque coloremque
Et flavos crines & membra decora juventæ:

noſque invalide argumentatos; niſi forte quis illud valere aliquid putet:

Εἰ γάρ κεν καὶ σμικρὸν ἐπὶ σμικρὸν κατιθεῖο
Καὶ θαμὰ τεθ᾽ ἕρδοις.
Addo unum atque addo etiam unum.

De cæteris Hymnis nihil dico, niſi quod illum qui eſt in Martem, ſuſpectum reddat, quæ ibi invenitur vox Τύραννος, & quidem in deteriorem partem accepta: Ἀνιβρίοισι τύραννε δυσμενέεσσιν ἀγὲ φαῶν, quam omnibus notum eſt, ignoraſſe Homerum; νεώτερον γὰρ τὸ ὄνομα, inquit etiam Plutarchus in Libello de Poeſi Homerica. Idem ille Plutarchus in alio Libello de legendis Poetis docet, neque Homerum, neque Heſiodum vocem τύχη uſurpaſſe: ὅπου καὶ τὸ ὄνομα τῆς τύχης λέγοντες ----- *fortuita* ----- τοῖς τῶν θεῶν ὀνόμασιν ἐξέφερον.

posse arbitror, nisi quod vetusti sint ; nam nimis magna est similitudo veterum illorum, uti patebit Homerum & Hesiodum inter se conferenti ; nam si v. g. Clypeo Achillis ex Iliados σ. exemto, Hesiodeum Clypeum Herculis insereres loco illius, mire sagaces falleret hospites : non enim tantum inventionis ratio, sed sæpissime voces & phrases sunt eædem. & potest egregie Homeri ille locus illustrari ex Hesiodo ; quod non feciſſe Spondanum, in quem nunc primum incido, haud nimis miror ; nam solet ille ubi locus aliquis explicandus requirit solidiorem Græcæ linguæ cognitionem, plerunque id differre, usque dum habeat paratum quod moliatur Lexicon Homericum & alia quæ promittit largissime, id est, jubet Lectores expectare usque dum melius addiscet Græcam linguam, ut ego accipio. Quid non speretis amantes, si tales commentatores adhuc pro sanis habentur ? credo ego, si postea unquam ad se rediit, eum satis pœnituisse illius abortus. Istorum quæ dixi de Spondano ego rationem redditurus sum, siquis postulaverit, sed jam ad Hymnos. Hic etiam nihil afferemus eorum quæ libris vulgata scimus, quos consulendos supra monui ; pauca itaque mihi relinquuntur. De Hymno in Apollinem mihi eum pro genuino habenti objici posse videtur : quia in illo occurrat vocabulum νόμος versu 20. Πέντε γάρ τοι φορῖβε νόμος βεβλήκασι φόβης, quod Homeri ætate in usu fuisse non videtur, uti observat Plutarchus in Libello de Homeri poesi, illo loco ubi prætet cæteras humanæ sapientiæ partes, etiam Civilem disciplinam Homero asserit, non tam miserabiliter certe uti Spondanus, qui id inesse nondum probare potuit omnibus Poetis. sed istum mittamus jam ; Plutarchus itaque ibi, dum vim legum non ignorasse Homerum ostendit, vocem illam tunc in usu fuisse dubitat : ἐὰ μὴν ἔν, inquiens, ὃ τὸ ὄνομα τὸ νόμου ἐπὶ κατ' αὐτὸν ὃν χρήσῃ, οὐκ ἔστι σαφῶς διορίσασθαι. videretur itaque recentioris Poetæ esse ille Hymnus. sed responderi posse puto : Non debere temere negari vocem illam simpliciter fuisse in usu ; nam si in significatione modulationis & cantus accipias, uti sæpe solet, nihil videtur impedire, quominus etiam ante Homerum eam usitatam fuisse credamus, imo etiam omnino antequam literæ ipsæ invenirentur : probo hoc ex Aristotelis Problemate Sectionis XVII. vicesimo octavo ; quærit ibi primum : Διὰ τί νόμοι καλοῦνται ὃς ᾄδουσιν ; deinde respondet : ἢ ὅτι πρὶν ἐπίστασθαι γράμματα ἦδον πάντες νόμους, ὅπως μὴ ἐπιλάθωνται· ὥσπερ ἐν Λακεδαίμονι ἔτι εἰώ-

Ἄναξ, in Hymno autem isto vides ista significatione vocem usurpatam.

Hymnos etiam in Mercurium & Venerem, maxime illum in Mercurium ingenio Homeri censerem dignos esse, si quisquam mihi, quod non credo, auscultaret; est tamen quod me nonnihil sufflaminet, in Mercurii Hymno, quod jam differemus Spondani more. Sed neque Veneris Hymnum nisi levibus argumentis Homero vindicare nunc quidem possumus: primum quod dictio ab Homerica non nimis abhorret: deinde quod Homero in re memorabili consentientia contineat.

Nota est Prophetia, si diis placet, de Æneæ & Posterorum ejus imperio Iliados υ. versu 307.

Νῦν δὲ δὴ Αἰνείαο βίη Τρώεσσιν ἀνάξει
Καὶ παῖδ᾽ ς παίδων, τοί κεν μετόπισθε γένωνται,

ibi notante Eustathio ex Strabone, aliqui pro Τρώεσσιν legebant πάντεσσιν, quos & Virgilius, credo libenter, etsi videret ubique depravatos esse locos, secutus est III. Æneidos v. 98. ubi suo ore Apollo edit ipse:

Hic domus Æneæ cunctis dominabitur oris,
Et nati natorum, & qui nascentur ab illis:

apud Horatium etiam Juno jam amicior Trojanis futura, idem innuit:

------ *qualibet exules*
In parte regnanto beati.

vidimus Æneæ particulare imperium promissum; sed quia contigit ejus posteros, uti credunt, *rerum dominos* fieri, in eorum gratiam proculdubio pro Τρώεσσι, ut dixi, πάντεσσι substituerunt. Nos ex Hymno isto Τρώεσσιν scripsisse Homerum, uti omnes editiones habent hodie, magis credimus, nam ibi Venus prima omnium de Ænea, quem recens conceperat, Anchisæ suo vaticinatur versu 197.:

Σοὶ δ᾽ ἔσαι φίλῳ υἱὸς ὃς ἐν Τρώεσσιν ἀνάξει
Καὶ παῖδες παίδεσσι κλυτοῖς ἐκγεγάονται.

Hoc argumentum ego futile duco; attuli tamen propter vaticinium illud de imperio Æneæ; quod ad universos non recte extendi mutata scriptione, hinc uno saltem argumento probari potest, neque inde posse argumentari de Æneæ in Italiam adventu; quod cum non veniret in mentem Spondano, *Deus novit*, inquit, *utrum sit rectius:* scimus hoc, sed propterea nostri commentarii non evadent meliores. Istud etiam aut Homerum, aut non segnem Homeri imitatorem scripsisse Hymnum illum arguet: in Odyss. ϑ. 362. Venerem post complexum

goniam 81. ad Circen divertit 135. cervum configit 160. ad Circen ingreditur 3 4. eamque alloquitur 336. redit ad navem 407. ſocios ad Circen ducit 446. illos alloquitur 546. ad Cimmerios divertit λ 14. mortuos evocat 34. quærit ex matre conditionem uxoris, filii & patris 174. conatus matrem amplecti fruſtratur 203. videt Antiopen 259. Alcmenam 265. Megaram 269. Epicaſten 270. Chlorin 280. Pero 286. Lædam 297. Iphimediam 303. Otum & Ephialtem 307. Ariadnen 320. Euryphilen 325. ab Alcinoo diſcedendi copiam petit 353. ad Ajacis umbram verba facit 550. redit ab inferis ad Circen μ 9. Sirenes prȩternavigaturus ſocios alloquitur 154. apprapinquat Scyllæ & Charybdi 235. Eurylocho reſpondet 296. monet ſocios ut gregibus Solis abſtineant 330. denuo in Charybdin impellitur 428. defertur ad Calypſo 448. ab Alcinoo digreditur ν 38. dormiens reducitur a Phæacenſibus 79. & Ithacam advehitur 114. non cognoſcit ſe in patriam veniſſe, nec a ſuis cognoſcitur 188. Minervę diſſimulans ſe eſſe Ulyſſem fingit cauſam adventus 256. Minervam alloquitur 311. Ulyſſis divitiæ & poſſeſſiones ξ 98. diſſimulans nititur Eumæo Ulyſſem rediturum perſuadere 148. ſcite fingit hiſtoriam adventus ſui 198. ſubulcum alloquitur 390. commode petit chlænam 362. quærit Eumæum de matre & patre Laerte 345. & conditionem generis ejus 380. Telemacho loquitur π 90. filio ſe prodit 186. eumque inſtruit quid faciendum ubi ad procos venerit 270. urbem petit ρ 185. eam ingreditur mendicus 202. ab Argo cane agnoſcitur 291, ædes ſuas ingreditur 324. mendicatum adit procos 365. mendicus Antinoum alloquitur 415. a quo ſcabello petitus conqueritur procis injuriam 468. Irum vincit σ 95. ob victoriam laudatus dona accipit a procis 115. Amphinomum monet infortunii 145. Ulyſſis diſcedentis ad Trojam verba ad uxorem 258. Telemachum jubet ut arma deponat 74. fingens ſe ex Cretæ ortum, fata ſua narrat Penelopæ, 165. agnoſcitur ab Eurycleæ cicatrice 386. unde Ulyſſi nomen 405. adoleſcens ab apro vulneratur 446. Eurycleam prohibet ne ſe prodat 480 varia noctu ſecum verſat de cæde procorum υ 10. Jovem orat 98. Philœtio loquitur 226. ſervis ſe manifeſtat φ 220. petit experiri vires arcus 275. qui tandem ipſi affertur 377. Antinoum ſagitta interficit χ 15. procis ſe manifeſtat 35. in procos ſe armat 122. poſt procorum cædem Eucycleam accerſi jubet 390. & mortuos efferri 537. ac impudicas famulas laqueo ſuſpendere 465. igne luſtrat ædes 491. uxori loquitur ψ 165. lectum ſuum conjugalem deſcribit 183. it cubitum cum uxore 294. illi enarrat ſuos errores 307. egreditur ad patrem 360. ad patrem contendit ω 202. eumque compellat 243. patri ſe prodit 320. Dolio loquitur 406. Achivi in Ulyſſem conſpirant 425. hoſtium adventus Ulyſſi nunciatur 493. pugna 512. quam dirimit Pallas 528. Volente Deo nihil eſt difficile γ 231. Vulnera incantari ſolita τ 357. Uxori non temere credendum λ 440.

X

XEnia dantur Telemacho δ 611.

Limnocharis, palude gaudens.
Phyſignatus, quod inflet ſe maxillis.
Hydromeduſa, regina aquarum.
Pſicharpax, micarum raptor.
Troxarta, vorans panem.
Lychomyle, a lambendis molis.
Pternotrocta, pernas arrodens.
Siſamidâ, genus eſt leguminis.
Lichopinax, lambens paropſidas & quadras.
Tyroglyphus, excavator caſeorum.
Embaſichytros, in ollas irrepens.
Lichenoe, lambens virum.
Troglodytes, ingrediens rimas & foramina.
Teutlæus, a beta vel porro.
Polyphemus, multivocus.
Crambophagus, vorans caules.
Limniſius, paluſtris.
Hydrocharis, aqua gaudens.
Borborocœtes, in cœno jacens.
Praſſophagus, porrum comedens.
Cniſſodioctes, nidorem ſectans.
Pelobates, per lutum incedens.
Sitophagus, cibos abſumens.
Praſſæus, caulis colorem imitans.
Artepibulus, quod pani inſidietur.
Meridarpax, rapiens particulas.

FINIS.

NOI RIFORMATORI

Dello Studio di Padova.

AVendo veduto per la Fede di Reviſione, e Approvazione del P. *Fra Paolo Antonio Ambrogi Inquiſitore di Padova* nel Libro intitolato: *Homeri Opera, quæ extant, Græce, & Latine. Tomi due in* 8. non v' eſſer coſa alcuna contro la Fede Cattolica e parimente per Atteſtato del Segretario Noſtro, niente contro Principi, e buoni coſtumi, concediamo Licenza a *Gio: Manfrè Stampatore di Venezia*, che poſſi eſſere ſtampato, oſſervando gli ordini in materia di Stampe, e preſentando le ſolite Copie alle Pubbliche Librerie di Venezia, e di Padova.

Dat. li 19. Marzo 1742.

(Gio: Alviſe Mocenigo II. Rif.
(Zuane Querini Proc. Rif.

Agoſtino Bianchi Seg.

Regiſtrato in Libro a carte 27.

Addì 3. Aprile 1742. Regiſtrato nel Magiſtrato Eccellentiſs. contro la Beſtemmia.

Alviſe Legrenzi Segr.

Ἰητῆρα νόσων Ἀσκληπιὸν ἄρχον' ἀείδω,
γὸν Ἀπόλλωνος, τ ἐγείνατο δῖα Κορωνὶς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ καθὺπερθε Βερτιλλος.

Extat autem ille Hymnus in Æſculapium in hac Editione pag. 740. eodem prorſus modo, niſi quod in ultimo verſu Φλεγύᾳ ſit, quod magis probo.

Atque hæc jam mihi dicta hic ſunto. Levia certe, nec Homero digna; ſed qualia imparato & incauto excidere potuerunt. Nunquam enim putabam a me hic præfationem additum iri. Potuiſſem vero oſtendere *quanta mutaverim maxime in Caſtellionis verſione* (qua hic plurimum uſi ſumus) *aut potius correctione: quantaque mutare debuiſſem*. Sed cum rem mecum reputarem, inveni hæc plura eſſe, quam ut in præfationis modum breviter conſtringi a me poſſent; itaque in chartam conjeci quæ hic expreſſa habes. Ea tamen ſubito a me conſcripta eſſe, credes facile; ut Apelles olim, cum malus quidam pictor ei imaginem quandam oſtenderet cum indicatione illam ſe ex tempore pinxiſſe, *ὦ Ϲ μὴ λέγῃς*, inquit, οἶδα, ὅτι ταχὺ γέγραπται, θαυμάζω δ' πῶς ἐχὶ τοιούτους πλείους γέγραφας. Vale. Dab. Amſtelædami Ibid. Sept. GIↃ IↃCCVI.

HOMERI POEMATUM

INDEX.

BATRACHOMYOMACHIA *Pag.* 642.

HYMNI in

Æſculapium 740
Apollinem 658. 743
Bacchum 748
Bacchus ſive Iatrones 732
Cererem 738
Dianam 736. 748
Herculem leonini animi 740
Hoſpites 756
Jovem 746
Jovis pueros 740. 754
Junonem 738
Lunam 754
Martem 736
Matrem deorum 738
Matrem omnium 752
Mercurium 686. 740
Muſas & Apoll. 746
Neptunum 748
Palladem 738. 750
Pana 742
Solem 752
Venerem 716. 730. 736
Veſtam 746
Veſtam & Mercurium 750
Vulcanum 744

EPIGRAMMATA.

Adverſus Antiſtitam Samniam 762
Cæcitatem deplorat 758
Cumam rediturus 756
ad Cumanos 756
in palatium Curialium 762
Eireſione ſeu ramus 764
ad Erythræam 760
Exordium parvæ Iliados 758
Fornax 762
ad Glaucum 760
in Midam 758
ad Nautas 760
Neptuno 760
Pinus 760
Piſcatoribus 764
Theſtoridæ 758

ζον. Atqui illa vox occurrit in Hymno priori in Minervam:

Χαῖρε θεὰ, δὸς δ' ἄμμι τύχην ἀγαθὴν καὶ εὐδαιμονίην τε.

Hæc argumenta alii judicabunt rectius quanti facienda sint. Scio autem apud plerosque plus valitura Veterum testimonia, quæ ex *Bibliotheca Græca* supra mihi laudata petenda dixi. Et sapiunt illi quidem meo etiam judicio; nam de vocabulis istis quæ collegi plerisque res videtur nimis incerta: etenim olim etiam ita fuit ut Horatius dicit:

Multa renascentur quæ jam cecidere, cadentque
Quæ nunc sunt in honore vocabula.

Ita in hodierna Græcorum vulgari Lingua renatas esse voces antiquissimas, quæ forte diu jacuerunt, non semel in consuetudine nostra quotidiana demonstravit mihi Hospes meus Nobilissimus *Dominus Andreas Nicolai Condicas*: qui suo exemplo ostendit non absurde a veteribus eundem Mercurium & ἐμπολαῖον & ἐναγώνιον cultum; nam cum Mercaturam in hac urbe feliciter pridem faciat, sociabilem Mercaturę etiam Literaturam effecit, dum suæ Gentis antiquos Scriptores laudabili studio pergit

Nocturna versare manu versare diurna.

quorum etiam egregiam supellectilem sibi collegit, meis etiam usibus benigne concessam; quin etiam in Græcia Patria sua non piguit eum manu propria ex antiquis codicibus sibi describere quædam in futuros usus: ostenditque mihi Symeonis Sethi Libellum περὶ δυνάμεως τροφῶν, item Polemonis φυσιογνωμικὰ, nec non Melampodis περὶ παλμῶν, quos etiam impressos habet, priorem quidem ex editione Bogdani, posteriores autem Sylburgii: deprehendique istis posterioribus præcipue multa inde posse corrigi, & quędam etiam suppleri: affirmat etiam, domi sibi esse multo plura MSta, quę brevi allatum iri nobis promittit; ἀλλὰ δέομαί σου, Ἀνδρέα ἀγενέσκαπε, ἐπὶ σὲ γὰρ κατηνέχθη μοι νῦν ὁ λόγος, ποίησον ὅπως πέμψεις κομιζοίμεθα ἃ ἔχεις σὺ φῂς ἐν τῇ Ἑλλάδι παλαιῶν συγγράμματα, καθάπερ ἐμοὶ ποιήσειν ὑπέσχου· ἴσως ἔδωκεν, εἴ πως δυνάμεθά τι ἄπιον παρ' ἡμῖν τοῖς ἀλλογλώσσοις ἐκδεδομένον, ὡς τὸ φῶς προαγαγεῖν· ἢ ἔνια τῶν ἐκδεδομένων μὲν, σφαλλομένων δὲ, καὶ πη καὶ ἐλλιπόντων, ὧν πολὺ πλῆθος οἴδαμεν, διορθοῦν γε ἢ ἀναπληροῦν· τοῦτο ἐπιτελέσας πᾶσι τοῖς περὶ τὰς λόγας καὶ σοφίαν σπουδάζουσι τὰ μέγιστα χαριεῖ, καὶ σεαυτῷ δόξης κτῆμα εἰς αἰεὶ κεισόμενον περιποιήσῃ· καὶ σὺ μὲν ὕστω χαῖρε· ἐγὼ δ' κατὰ τὸ Ἀριστοφάνειον Φιλιππίδιον. Ἐκεῖσε ὅθεν ἀπέσχισάς με τὸ λόγω μέτειμι. Ille igitur, quem mihi nunc sic compellare libitum fuit,

fuit, cum alia argumenta & exempla multa quotidie profert ad probandum, *novam hanc Linguam habere plurima ex intima antiquitate repetita, adeoque non esse nimis barbaram*: tum unum præcipue ex Etymologico nuper adducebat, nempe particulam ὄν, qua hodie ipsi pro ἄν utuntur; hinc, & ex aliis ejusmodi, non hoc tantum, quod dixi, vult probare, sed aliud quoddam & majus, quod multis incredibile videbitur, & quod, pace ejus dictum sit, videtur mihi etiam, sed quid illud est dicam: *Vetustos illos Græcos in sermonibus usos hodierna ista vulgari Lingua, & consequenter Pronunciatione, si excipias paucas barbaras voces; in scriptis autem sese ad Eruditorum & Grammaticorum rationes & Linguæ correctiones accommodasse*. De Pronunciatione nihil dico, quia parum abest quin me permoveant quę de ea re scripsit Cl. Joh. Rhud. Wetstenius; sed illum Etymologici locum maximopere miratus sum; nam & analogię repugnat illud ὄν, & auctorum, quos habemus, usui. Locus iste est: ὡτὰ ὃ τὰ, ἀδὲς, τὸ ἀδέτερον, ὄν, χωρίς τ', ν', ἄνυθέσεως, ἔχομεν ἄνυ τῷ Ἀλκαίῳ ἐν τῷ ἐνάτῳ, Κἄδυ ἐκ δενὶς γένοιτο. Ζηνόβιος. ex quo hausisse hoc videtur, Alcęi igitur verba hoc pacto redderentur: *Et nihil ex nihilo fieri potest*. mihi nunc nihil in mentem venit, nisi non credere ὄν significare ἄδυ, verum potius contrarium; Herodianus certe ita videtur accepisse cum Homericum illud ἀδεισότωρα componi dicit ex ν' & δεισὸς & ὤρα, ut statim ibi vides, exponitque: ἀδὲ μιᾶς φοντίδος ἄξια· contra, ὄν pro ἄδυ accepto, vox illa significaret μὴ ἀδυμιᾶς ὥρας ἢ φροντίδος ἄξιον, quod Herodianus non volebat; sed quia apud Græcos non semper duæ Negationes faciunt affirmationem, adhuc hæreo, facitque vel ima hæc particula, ut non nimis multa tribuam argumentis illis ab usu vocum deductis, in attribuendo vel adimendo quosdam Hymnos & alia Carmina Homero. Ergo credo potius requirentur testimonia Veterum de ea re; quæ tamen hic me adducturum negavi antea; nam cum de plerisque non eadem ajant vel negent, ad extremum parum inde efficitur. Unicum tamen proferam, quia illud valde mihi placet, summonuit autem ejus me Doctissimus Hemsterhusius, qui mature in Pollucis Onomastico ostendit, quanta sibi Eruditus Orbis de tam fœcundo ingenio polliceri debeat. Ille vero locus est apud Scholiastem Pindari ad Pythiorum III. circa initium de genere Æsculapii, eum prognatum matre Coronide. verba sunt hæc: ἐν ὃ τοῖς Ὀλυμπιονίκαις λέγουσι,

FP 641

HIGHET